

BIBLIOTHECA INDICA:

A
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, Nos 777, 826, 848, 860, 886, 1168, 1257, 1262, 1295,
1310 and 1354

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता ।

BODHI SATTVĀVADĀNA KALPALATĀ

A BUDDHIST SANSKRIT WORK ON THE EXPLOITS AND
GLORIES OF BUDDHA BY KṢEMILNDRA
WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED BY
RAI SARAT CHANDRA DAS BAHADUR GIE
AND
HĀMANOTĀDRYAYA SĀTIN CHANDRA VIDYĀBHUṢANA, M.A., Ph.D
VOL II

CALCUTTA

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 1 PARK STREET

1918.

CONCLUDING REMARKS OF THE LAST TIBETAN EDITOR.

མཚན་དཔེ་རི་མོ་ངོ་མཚར་བཞེད་པ་རྒྱ་མཚོ་འི་ཞིང་གི་དུལ་སྟོན་
གྲངས་མཐོང་ན་མི་མཐུན་མེད་པའི་སྒྲུ།

ལྷན་འཛེབས་སྒྲ་དབྱངས་ཚིག་དོན་གཅིག་གིས་སྒྲ་ཚིགས་འགྲོ་
བའི་རང་རང་སྐད་དང་དབང་བོར་འཇུག་པ་ཚངས་པའི་གསུང་།

འཇུག་མེད་ཤིས་བྱའི་གནས་ལ་སྒྲིག་གྲུང་མ་དེ་ཅུང་ཟད་མི་མངའ་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པའི་ཐུགས་།

ཀྱ་ཀྱའི་སྟེས་མཚོག་ཟས་གཙང་སྒྲ་ཞེས་གྲགས་སྟན་གདུགས་
དཀར་སྟོན་ཅིང་འཁོར་དེས་དུས་ཀྱན་དགེ་ལེགས་ཆར་དུ་བསྟེལ་།

ཤིང་འགྲོག་རིན་ཅན་གདུབ་བྱས་ལེགས་སྒྲ་འཇམ་མཉེན་ཐུག་
སོར་ཅེ་མོས་བསྐྱལ་བའི་རྒྱད་མངས་སྒྲར་།

ཤིང་ཞི་འི་ཚོས་ཀྱན་ཉམས་དང་འགྲུང་བའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་ལེད་ཅི་
ཟེ་ན་ཅུང་དབྱངས་ཅན་མ།

ཤི་བྱིད་དད་པའི་སྟོང་གི་ཟེ་འབྱུང་ཐུགས་མེད་འཛོ་སྒྲིག་གར་གྱིས་དཀར་
དུ་ལེགས་བཞུགས་ནས་།

ལྷ་བ་སྟེ་ཡི་བང་མཛོད་འབྱུང་སྟེར་འཛོད་མེད་དག་གི་འདོད་པ་
འཛོ་བའི་ཤིས་པ་སྟེལ་།

ཤི་ཞེན་རབ་ཅ་བ་སྟེས་པོར་བསྐྱེད་བསྐྱངས་འང་མོས་སྟོང་བྱུང་རབ་བས་ལས་།

གྱུལ་པའི་ནམ་ཐང་ལ་ལ་འདབ་བརྒྱ་ཙུ་ཡོངས་འདུའི་འབྲི་ཤིང་།

གཡུང་ཟེའི་ཅིང་།

བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་སྤྲོད་པའི་འབྲས་བཟང་དཔྱོད་ལྡན་འཆི་མེད་དགའ་སྟོན་ཅི།

སྤྲེལ་མཛད་དག་པའི་དབང་པོ་ཡབ་སྐུ་འཕགས་ཡུལ་མཁས་

མང་གཙུག་གི་གྱུར།

ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་འོག་མིན་མཁའ་དགྱིལ་ནས།

ཤར་བའི་ནམ་འཕྱུལ་འོད་ཟེར་ཆེས་འབར་གཟིས།

གདུལ་དཀའི་གདུང་ལྷན་སེལ་ལ་སྤྱིང་སྟོབས་ཁུར།

སྤྲོ་ནས་སྤར་འདིགས་དོན་ཀྱན་གྱུབ་པའི་དཔལ།

གང་དེ་སྟོན་དང་ད་ལྟའི་མཛད་བཟང་ཆབ།

ནམ་མཁའི་མེས་པོའི་རལ་རྒྱང་སྤུབས་འཁྲིལ་ལས།

སྤར་བྱང་གདམ་གྱི་ཐིགས་གཅིག་གཏུའི་གྱུན།

ཡོག་དོག་དྲི་མ་འདྲུད་པའི་ཞབས་བསིལ་མཛོག།

དཀྱིའི་གཞུང་ལྷགས་མེ་ཡོང་གཙང་མའི་ངོས།

སྤྱོད་ཀྱན་གྱི་བཞིན་རས་རབ་ཤར་བ།

ལེགས་བཤད་དཀྱུས་རིང་སྤྱི་གི་རྩལ་མདའ་ཡིས།

ཤེས་ཐུན་ཀྱན་གྱི་བདན་པ་ཅིག་ཅར་བློགས།

པོད་གན་དང་སྟོང་མང་པོས་སྤྲོད་དད་གྱིས།

སྟོད་མཚན་དོགས་བརྗོད་མགྱིན་སྟོན་ལ་པབ་མཐུར།

གྲོང་ཆོག་མཚན་མ་ཙམ་ལ་རྩར་བརྒྱང་ནས།

དམ་པའི་གསུང་ཞེས་འདུད་ནམས་སྐལ་བ་ལ།

གཏི་ཐུག་ཐུན་འཐིབས་ལོག་སྒོ་བ་ཁྱད་བྱ་ཅ།
 རྒྱུ་ལ་པས་རབ་འབྱེད་ཏེ་མེད་སྤྱུག་གི་རྩེས།
 ཐར་འདོད་སྒོ་གཤམ་སྒོ་ལ་བ་ཕྱག་གྱི་ཁྱུ།
 ཐ་སྙེད་ཅི་ལ་ཐུག་དོག་དབང་གི་གཤུར།
 ཁྱེད་སྤངས་དང་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཕྱི་ཆ་གསལ་གང་།
 རྒྱུ་ཡང་སྤེལ་སྤྱོད་རི་དྲགས་གཞུགས་ཀྱིས་སྤོམ།
 རྩན་བསྐྱར་ག་ཕྱར་གཞེགས་མ་འབྲམ་འཛུགས།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཕྱི་གཏེར་ལ་འབྱུང་སྤེལ་ཅན།
 རྩལ་དཔྱོད་སྤོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བག་ལྟ།
 རིས་འགའ་གཏོལ་གཏམ་དུ་བའི་མཆུག་མ་གྱིང་།
 བཅའ་སྤོམ་ཆོས་ཀྱི་སྤར་ཁྱོད་ན་གཏོང་བའི་གཞུས།
 འགྲན་དེ་ཆེར་རྒྱུ་མང་པོའི་ངག་སྒྲོམ་གྱིན།
 རྒྱུང་གིས་ཅེར་ག་ཡེངས་སྤྱར་མ་རྩེས་དབང་གསལ།
 བཏོད་པོར་ཆགས་ཅིན་གོང་མའི་ལྷང་ལས་ཀྱིས།
 ས་གསུམ་ནས་འདྲིན་འབགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས།
 དོགས་བརྒྱུད་ཅེ་འདི་ཁ་བའི་སྤོམ་རྒྱུངས་དར།
 རྩ་པོའི་འགྱུར་བཅོས་ཅམ་ལ་ལོ་ཆེན་དུ།
 རྒྱུ་ལ་སེམས་མགོན་བྱས་མིག་དབང་ཕྱིན་ཅིན་པར།
 གཞུགས་ལག་གངས་རིའི་སྒོན་བདེ་སྒོན་གྱི།
 ཅམ་གསུམ་རྒྱུགས་པའི་ཁྱེད་ཅེན་པོར་སྤོམ་རྩེ།
 རྒྱུ་གྱུས་རྒྱུ་རྩེ་སྤོམ་ཅེར་བཏུངས་པ།

ཆོས་ལུང་གྱུ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ་ཡིག་ས་བ་ཤད་གསེར།
 འདྲིན་བྱེད་གངས་ཅན་བཟུན་པའི་ཤིང་དྭ་ཆེ།
 དོན་གྱི་གནས་ལྗང་རིག་པ་ལོ་ཆེན་དབང་།
 གནའ་བོའི་ལྷགས་སྒྲོལ་སྒྲོན་མེས་ཁོལ་བོའི་ལྷན།
 བསལ་ཆེ་གཙམ་བྱས་བསྐྱབས་དང་མཚུངས་མིན་པར།
 ཆོས་ཀྱན་མཁྱེན་པའི་ཉི་མ་འོད་བོ་ཆེ།
 གྲུལ་བཟུན་ཡོངས་ཀྱི་མཁའ་ཤར་ཆོས་སྒྱུར་བཟང་།
 ཚུལ་འདིའི་འཆད་ཉན་མ་སྤྱིགས་ལྷན་ལ།
 རྟ་གོང་མཆོས་གྱུན་གསར་པའི་སྒྲེལ་ཡིག་ས་སུ།
 སྐལ་བར་བྱེད་འདི་བཟུན་ལ་གཙམ་འཛིན་པ།
 བཤེས་གཉེན་རིམ་བྱོན་བཀའ་དྲིན་པ་མཐའ་ལས།
 ཁྱད་པར་ལྗང་རིག་ལང་ཆོན་དར་གློས།
 རྩང་སྒྲོང་བྱར་བྱའི་ཁྲིངས་པ་འབྲོག་རྒྱས་ཅན།
 ས་ལའི་གློངས་ཀྱི་ལྷ་དབང་སྒྲོན་འགྲོ་བ།
 རིས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དེའི་ནམ་དབྱེད་མཐུ།
 དགོ་དབང་ཞལ་ལུང་དབྱིད་ཀྱི་བསེར་བྱ་ཡིས།
 མཁམས་མང་འདོད་ལྷན་བ་སྤྱུ་ཉར་བསྐྱང་ནས།
 ཆོག་དོན་མཚུ་གློས་ཆོས་དམར་འོ་བདེན་བར།
 ཡིད་ཀྱི་ཤིང་དྭ་ལན་བརྒྱར་གྱུག་པ་བྲེལ།
 དེ་ཙམ་སྒྲོན་བྱུང་གཏམ་གྱི་སྒྱུར་གློས་ལས།
 ད་ལྟ་འབྲི་ཤིང་ཆ་གཏོར་ལྟ་ཞོག་གི།

མཁས་དབང་དཔལ་བོའི་གསུང་རབ་བརྒྱ་ཡང་།
 སྒྲིལ་བའི་སྒྲིལ་གྱི་གཞིངས་ཉིད་སྐར་བཞིན།
 གྱི་གའི་མཚན་ལྟས་དང་སྤྱོད་ཚིག་གི་མདས།
 ཚོས་བརྒྱད་ལྷགས་ཀྱི་གཏུན་བྱ་བདུན་སྟེས་པ།
 བཏུན་འཛིན་བྱ་བ་འཇུག་གྱི་གྱུའི་གར་མཁན་པམ།
 དང་བའི་སྒྲིགས་བྱ་བ་ཅན་གཟན་མདུན་གྱི་ཙྰ།
 འོན་ཏེ་ཁྱུ་པ་བཏུན་ལྷ་སྒྲིག་བྱ་བའི་དུས།
 བཀས་བསྐྱོས་ས་སྒྲིབ་ལས་ཤུགས་དར་ལ་བྱ།
 སྒྲིབ་ཀྱི་ལོགས་བྱས་མཚོ་མཐིང་ཟབ་ཀྱི་ཆེས།
 སྒྲིབ་བྱེད་མཁས་པའི་སྒྲིབ་ལྷ་འབྱུང་སྤྱིད་སྟེས།
 དེ་བྱིར་སྒྲིབ་ལས་དུས་ནས་འགོ་ཀྱན་ལ།
 བཅེ་བས་བདག་གཞན་བཅེ་བའི་ནམ་ཐར་དེ།
 ལོ་རྒྱས་མ་ལ་ལ་རྒྱང་གིས་དངས་བས།
 ཡིད་ཀྱི་ཚ་གདུང་སེལ་བའི་མཚོའ་གཟུགས་མ།
 སྒྲིབ་པའི་བྱེད་ཆུང་ཆེད་དུ་བྱ་དགའི་ཚོགས།
 གངས་མེད་བསྐྱེད་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་བདེན་དཔང་དུ།
 ས་ཡི་སྒྲིབ་ཀྱི་བཅེད་ལས་འབགས་བྱིར།
 བཏུན་འབྱུང་གཞན་འདིད་སྒྲིབ་མེད་ཆེས་འགོ་མིན།
 བདུལ་དགའི་ཞིང་འདིར་པད་མཚོར་ངང་པ་ལྟར།
 དབྱེས་དབྱུར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་བསྐྱེད་སྒྲིབ་པའི་ལ།
 སྐས་བཅས་སྒྲིགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་མ་ལྟས་པས།

ཆེས་ཆེར་བསྐྱབས་པའི་གཏམ་སྟན་སྟོང་ལ་སོས།
 དབྱེད་བཟོད་ཀྱི་མཚན་གཤམ་ནས་དད་པའི་ཟླ།
 ཀུན་ཏོག་འབྱམས་པ་གཞིང་བུར་ཤར་བའི་གཟུགས།
 གཞན་ཀྱི་ཆུང་གིས་བསྐྱོད་མིན་དེ་བའི་ངོས།
 བྱིས་པའི་རི་མོ་གཡོ་མེད་དངོས་པོའི་གཤམ།
 རྩོགས་ལ་ཀྱི་མཚོར་དཔག་འབབ་ཐོག་གས་བས་ཁྱུང་།
 འཛིང་མེད་པར་གྱི་མ་དྲོས་ཅུ་གཏིང་ཆེ།
 འཕེལ་འགྲིབ་མེད་གང་ཕྱེད་པོ་གཏུའི་ཡབ།
 རབ་དཀར་སེམས་ཀྱི་ཅེ་མོ་མཁའ་ལ་བསྟེན།
 རྩི་བལ་འབྱོར་བའི་འོ་མཚོ་ལེགས་འཁྲིལ་བར།
 རྩོགས་སྐྱམས་བཅོན་པའི་ལྷན་པ་བསྐྱེལ་བ་ལས།
 སྟོང་པོ་ཚོགས་གཉིས་ཆེར་སྦྱངས་ཅི་བཅུད་པར།
 བྱང་ཅུབ་མཚོག་གི་རྩངས་སྒྱུ་འགྱུར་བར་ཤོག།
 བས་མཁའི་མཐས་གཏུགས་དེ་སྟེད་ལས་ཅན་ཀུན།
 བསོད་ནམས་ས་བོད་གྲངས་མེད་སྐྱེ་སྤིང་ཞིང་།
 བདེ་བ་སྤོང་གཏུ་ར་དུ་ཟ་བའི་སྟེ་མ་ལ།
 སྦྱོད་པའི་ཅེ་དགའ་ཁོང་ནས་དགོད་གྱུར་ཅིག།
 ལྷར་སྤང་སྤྲོ་ཚོགས་གྲུབ་མཐའི་མཚན་ལྷན་ཁྱོང་།
 ལྷ་ཚད་བཟོ་གསོ་ནང་རིག་དཔེ་བདུན་ཅན།
 གྲུང་ཤར་ཐོས་བསམ་སྐྱོམ་པ་ཐུབ་པའི་བསྟན།
 ལུང་དོགས་སྤྲང་བ་དཔལ་པའི་དཔལ་འབར་ཤོག།

འཇམ་དཔལ་མི་ཡི་རྩོམ་གར་བཅོང་ཁ་པའི།
 རིང་ལུགས་ལྷ་སར་ཅོད་པན་འཆང་བའི་སྒེ།
 འཇམ་གླིང་སྤེ་གྱུ་རི་བསོད་ནམས་མཆོད་སྒོང་དུ།
 ཉི་རྩོམ་ཐུན་སེལ་དེ་སྤྱད་བདུན་གྱུར་ཅིག།
 ཚངས་པས་ཀྱ་བ་མེད་པ་གནས་གྱི་སྒོ།
 ཕྱེ་ནས་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱད་དུ།
 ཉེར་བསྐྱོས་ས་ཡི་བརྒྱ་ཕྱིན་མཆོད་ཡོན་རྒྱང་།
 དབང་ཐང་དཔལ་མགྱིན་ཅན་དང་སྐལ་མཉམ་ཤོག།
 སྤྱི་དང་བྱུང་པར་བྱ་ཉོར་གངས་ཅན་འདིར།
 རིང་པོར་འཆོ་བའི་ཉ་ལྷུ་བས་ཁོག་ཡངས་པར།
 སྤྱིག་འབྲས་དྲི་བལ་བདེ་སྤྱིད་ས་ཀྱི་ཀ།
 ཆེར་སྤྱངས་ཐར་པའི་སྤྱད་བྱར་རྒྱ་བར་ཤོག།
 ཡོངས་འདུའི་འབྲས་བཟང་གཏོང་བར་ལག་རྒྱུང་བའི།
 བྱེད་པོར་གཏོགས་ཀྱན་འདིར་བཟུན་ནས་པར་ཐར།
 འཛོན་ལས་ལྷོག་བྱེད་སྤྱིག་དང་རང་གི་རྒྱུད།
 རྒྱང་ཟད་ཅམ་ཡང་ལྷན་ཅིག་གནས་མིན་ཤོག།

ཉེ་རིང་མེད་པར་ཀུན་ལ་རབ་འཇུག་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཉིན་བྱེད་བ་དང་།
 སྤྱིད་ཞིའི་རྒྱུད་པའི་ཐུན་ཐུག་རབ་བཅེལ་པན་བདེའི་བད་དཀར་དགའ་ཚལ་དུ།
 མཆོག་གསུམ་དམ་པར་བཟློད་བསྐྱབས་དང་དེར་སྤོ་གྲོས་བྱང་བ་

གཞོན་ལྷུ་སྤྱི།

དུས་མཁའ་རྒྱལ་པོའི་བསོད་ནམས་དེ་སྤྱིད་འགྲོ་ཀུན་གྱིས་སྐོབ་བཀྱ་ཤིས་ཤོག།

རྟོགས་པ་རྫོང་རིན་པོ་ཅེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་པར་དུ་བཞོས་པ་པར་མཁན་ནས་ས་
 གྱི་ཡན་ལག་ལ་བའི་དཀའ་ཐུབ་ལྷུང་ལོན་པ་ཅས་དུ་ཟད་མོད། འོན་ཏེ་གྱི་
 གན་གྱི་པཎ་ཆེན་ཁ་སྐྱ་ཅན་ནས་ས་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ནས་པར་ཐར་པ་
 གསར་དུ་བཅུམས་པ་དང་། སྐད་གཏིས་སྐྱ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ནས་ས་གྱིས་བཞུར་
 ཅིང་ཇིས་འཇུག་གྱི་བཟུན་འཛིན་མཛན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ནས་ས་གྱིས་དར་བྱས་སྐྱ་
 མཛད་པ་ནི་རང་ཉིད་མཁས་པར་སྐྱབ་པའི་མཛོན་པའི་ང་གྱལ་དང་གྱ་ཆོས་གྱིས་
 རྩལ་དེར་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་མེད་པའི་འགྲོ་
 བ་ནས་ས་དད་པ་གསར་དུ་སྤྲེལ་བ་དང་། དད་པ་དང་ལྡན་པ་ནས་ས་གོང་ནས་
 གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་རང་གཞན་གྱི་བསོད་ནས་ས་དཔག་དུ་མེད་པ་
 གསོག་པའི་ཕྱིར་དཀོན་ཅོག་དུ་ལ་ལས།

དད་པ་སྤྱོད་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལྟེ།

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད།

རྟོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཆུ་བོ་ནས་ས་ལས་སྤྲོལ།

དད་པས་བདེ་འགྲོ་འི་གོང་བྱིར་མཛོན་པ་ཡིན།

ཞེས་པ་དང་། མཁས་མཛོག་དཔའ་བོས།

གྲགས་པའི་མཛན་མར་གྱུར་པ་བཟང་བོ་འདི་ནས་ས་གྱིས།

བདེ་བར་གཤེགས་གྱུར་ལས་ནས་ས་གང་ཡིན་བཟུན་པར་འགྱུར།

ཡིད་ལ་དད་པ་མེད་པ་ནས་ས་ཀྱང་དད་པར་འགྱུར།

ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་།

ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་བོའི་

བཀའ་བྱིན་ལས་ས་ལོ་འཇམ་དཔལ་དོན། དཔེན་པར་དཀར་ཆོས་སྒྲིང་།
 རྒྱུགས་སྒྲོན་སྒྲོན་བྱུ་ལོ་ཙུ་བ། དཔལ་ཁང་ལོ་ཙུ་བ་དབྱངས་ཅན་སྒྲིམས་པའི་
 རྩེ་སོགས་སྒྲོན་གཉིས་སྒྲོན་པའི་ལོ་ཆེན་མང་དུ་བྱོན་ཞིང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱད་
 པའི་ཡང་སྒྲོབ་དང་ཉིང་སྒྲོབ་བྱ་ཆེར་བྱུར་པའི་ནང་ཆད་སྒྲོབ་གན་འདྲ་བེར་བྱུ་པ་
 མཆོད་དང་གངས་ཆེན་ལོ་ཙུ་བའི་བྱིན་ལས་སྒྲོན་འགྲོ་བ་ཡབ་སྐུ་ས་སོགས་ཆད་
 ཐུབ་ཀྱི་མཁམས་པ་ཁ་ཡར་བྱུང་ཡང་དེང་སང་ནི་རྩེར་མཁམས་སྒྲོ་བྲོས་བྱུ་པ་པོའི་
 བསྐྱུང་ལས།

ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐུར་བྱུ་པ་འདིར། བཞུགས་ཀྱང་ཐུགས་མེད་གཏོང་བ་དང་།
 རང་ལོགས་བཤད་འཆོལ་བར་སྒྲོས་ན་ཡང་། དོན་བྱིན་ལོན་གཉིས་ཀ་གསེར་
 ལས་དཀོན།

ཞེས་བསྐྱུངས་པ་ལྟར་སྒྲིགས་པས་འདི་ཉིད་པ་གཞིགས་པ་ལྟར་ལོན་པ་
 དཀོན་པ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྐྱུར་བ་ལྟ་བུ་
 ཐུག་བཅུར་གནས་པར་བཤད་པའི་ད་ལྟ་ལྟ་བུ་ཐུག་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པས་
 བཞུར་ཐུགས་འདི་དག་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏོད་ལ་འབེབས་པའི་མཁམས་པ་
 འགའ་ཞིག་འོང་སྒྲིད་སྒྲིམ་རང་གིས་རང་ལ་སྒྲོ་བས་ཉི་ལེ་བསྐྱོས་དེ་སྒྲོད་
 གཉིས་ཤན་སྐྱར་གྱིས་དཔེ་འདི་བཞིན་བྱུ་དཔེ་དང་བསྐྱུན་ནས་ཐམས་ཅད་མཛུན་
 པ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྒྲིང་བཟང་པོས་ཁྱེས་དག་མཆོད་པའི་དཔེ་བྱུ་ལོན་པས་འབྱུང་
 བ་གལ་སྒྲིད་ཀྱང་། རྩེ་དཔེ་གཞིག་ནས་གཞིག་དུ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེ་དོར་པའི་
 རྒྱུ་འདྲ་ཡོད་འདུག་པ་ནས་རིན་ཐུངས་ས་སྒྲོན་དབང་པོའི་ཐུག་དཔེ་ཁྱེད་
 དག་དུ་བྱེད་པ་དང་བསྐྱུར་འདར་ལོ་ངག་དབང་ཐུན་ཆོགས་གྱིས་འབྱུ་ཁྱེས་
 དང་དོགས་གནས་ཀྱི་སངས་སྒྲིའི་དབྱེད་པས་གཏོན་ལ་འབེབས་པ་དང་བྱ་བོད་

གྱིཾཆག་ཀྱང་རེ་གཉིས་ཆད་པ་སྟོན་པ་དང་བསྐྱར་དུ་བཅུག། ཟུང་པར་ཡལ་
 འདབ་གཉིས་པར། བདག་གིས་སྐྱུ་མ་སྐྱུ་བས་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་
 ཀ་གཅིག་གི་ཕྱད་ལྷ་མའི་ཀྱང་པ་གཉིས་པར། རྒྱ་དོད་ཀྱང་པ་གཞན་ནས་ལྷ་
 ར་སྟོ་ཡང་མའི་སྟེན་སྟོར། ཡལ་འདབ་གསུམ་པར། སྟིང་སྟོབས་ལྷན་ནམས་
 རང་ནི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཕྱད་ལྷ་མའི་ཀྱང་པ་དང་པོར་
 དགའ་བའི་ཆར་གྱི་རྒྱ་དོད་འབྱུ་གསུམ་ཆད་པར་གྱི་ཡ་ནི་ཞེས་པ་བཅུག།
 ཡལ་འདབ་དུག་པར། ཕྱིས་ཀྱང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་
 གཅིག་གི་ཕྱད་ལྷ་མའི་ཀྱང་པ་དང་པོར། རྒྱ་དོད་ཆད་པ་ཀྱང་པ་གྱི་མ་གསུམ་
 དང་མཐུན་པར་ཁ་སྟོ་ཕན་པར། སྟེན་སྟོར། ཡལ་འདབ་བརྒྱད་པར་སི་ཤེས་
 རྩེས་པ་སེལ་བའི་བཅོས་ལྷན་འདས་ནི་སྟིང་ཇི་བསོད་ནམས་ལ་བཅོན་པས།
 ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་ཕྱད་ལྷ་མའི་ཀྱང་པ་གཉིས་པ་ནས་འབད་པར།
 རྒྱ་དོད་ཡིག་འབྱུ་གསུམ་ཆད་པར་ཨ་གོང་དུ་མཆོམས་སྤྱར་མ་སྟོག་མེད་ལ་
 ཨ་ལྷའི་ཨ་བཅུག་པར། དོངས་བཟུན་བ་ཤུ་མ་ཞེས་པ་བཅུག། ཡལ་འདབ་
 དག་པར། ཉི་ལྷའི་འོད་ཟེར་ཉམས་ཕྱེད་རིན་ཅེན་ནམས་དང་ས་སྤྱངས་འོད་ལྷན་
 རྒྱང་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་ཕྱད་ལྷ་མའི་ཀྱང་པ་དང་པོར་
 འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱ་དོད་ཡིག་འབྱུ་བཞི་ཆད་པར་ལྷན་སྒྲིག་ཞེས་པ་བཅུག། ཡལ་
 འདབ་བཅུ་གཉིས་པར། དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་བདག་གི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་
 ཀ་གཅིག་གི་ཕྱད་ལྷ་མའི་ཀྱང་པ་དང་པོར། ཞེས་ཀྱང་པོར། རྒྱ་དོད་ཡིག་འབྱུ་
 གསུམ་ཆད་པར་ན་མི་ཡ་ཞེས་པ་བཅུག། ཡལ་འདབ་བཅུ་བཞི་པར། ཟད་
 ཕྱེད་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་གྱུར། ཅས་པར། མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་རྒྱ་དོད་ཆད་
 པ་དེ་སོགས་ཡིག་འབྱུ་དུག་བཅུག། ཡལ་འདབ་སྐྱུ་མ་ཅུ་ཅུ་དུག་པར་གྱི་

སྒྲོན་ཅུ་ར་སོགས་ཀྱང་པ་གཅིག་པོད་སྒྲོན་ཅུ་མ་བསྐྱར་འདུག་པ། ཡོངས་སུ་
 སྒྲོན་པ་བཞི་ཡིན། ཞེས་པ་བསྐྱར། ཡལ་འདབ་ཞེ་གཅིག་པའི་བྱུ་སོགས་
 པོད་སྒྲོན་ཀྱང་པ་གཅིག་ཆད་པ། འཇིགས་པ་དོགས་གིང་ཁོང་ཆད་པས། ཞེས་
 པར་བསྐྱར། ཡལ་འདབ་བཞི་བཅུ་ཙ་བརྟན་པའི། དེ་དག་དེགས་པས་
 ཁྱེད་ས་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྒྲོན་དོད་ཆད་པ་ཀྱང་པ་གཞན་ནམས་དང་མཐུན་
 པར་ཁ་སྒྲོ་པན་པའི་ཐེབ་སྒྲོར།

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཉིས་པའི། ཆོས་མིན་མང་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཅེས་
 སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་དོད་ཆད་པ་ཀྱང་པ་གཞན་གཉིས་དང་མཐུན་པར་ཁ་
 སྒྲོ་པན་པའི་ཐེབ་སྒྲོར། ཡལ་འདབ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བའི། མཁའ་དང་རལ་
 གྱི་འགོགས་པ་ཡི། ཞེས་པའི་སྒྲོན་དོད་ཀྱང་པ་གཅིག་ཆད་པ་ཀྱང་པ་གཞན་
 གསུམ་དང་མཐུན་པར་ཁ་སྒྲོ་པན་པའི་ཐེབ་སྒྲོར། ཡལ་འདབ་བརྟན་ཙ་
 དག་པའི། རང་གི་གནས་སུ་ས་བདག་དེ། ཞེས་པའི་སྒྲོན་དོད་ཀྱང་པ་
 གཅིག་ཆད། ཡལ་འདབ་བརྟན་ཙ་ཙ་བཞི་པའི། གཏེར་ནི་བརྒྱ་ཡིས་བསྒྲོར་
 པ་དེ། ཞེས་པའི་སྒྲོན་དོད་ཀྱང་པ་གཅིག་ཆད་པ་ནམས་འདར་ལོ་ཙ་བའི་ནམ་
 དཔྱོད་ལས་ལེགས་པར་འཐོན་ཞིང་།

ཡང་ཡལ་འདབ་གཉིས་པའི། ཀྱིས་ས་སྒྲོན་དཔལ་གྱི་ཐེས། ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གི་རྒྱ་སྒྲོན། ཡལ་འདབ་དྲུག་པའི་ནང་གི། དེ་ནས་
 གསུམ་པའི་བྱོང་ཁྱེར་བྱི་རྩ་ལྔ་རང་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་དང་།
 ཡལ་འདབ་ཞེ་བརྟན་པའི་ནང་གི། དེ་ཡིས་གསལ་པར་འདི་བཟོད་ཆོ། ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས། ཡལ་འདབ་ཅེ་གཉིས་པའི་ནང་གི། ས་ཡི་བདག་
 པོ་ཆངས་པས་བྱིན། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་ལྟ་སྒྲོན་གན་སྐྱར་ཡོད་

བའི་སྒྲིགས་ བས་རྣམས་སྒོ་མཐུན་ བར་གྱ་སྒྲན་མི་འདུག་པས། ཡལ་འདབ་
 གཏིས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱ་ཐེབ་སྒྱུར་དབང་རྟོ་ཆེ། ཡལ་འདབ་དུག་པའི་
 ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱ་ཐེབ་སྒྱུར་ཉི་དབང་རྟོ་ཆེ། ཡལ་འདབ་ཞི་བརྒྱད་པའི་ཤོ་
 ལོ་ཀ་གཏིས་པོ་ཐེབ་སྒྱུར་ཁ་སྒྲོ་དཔང་མ། ཡལ་འདབ་དེ་གཏིས་པའི་ཤོ་ལོ་
 ཀ་གཏིས་པོ་ཐེབ་སྒྱུར་ཀྱང་བཀྲའི་སྒོ་ནས་ དེ་རང་གིས་གྱ་སྒྲན་དུ་བརྒྱུར།
 ཡལ་འདབ་དུག་པའི་ནང་གི། མེད་ང་མཆུང་ས་པའི་འོད་མཉམ་པ། ཞེས་
 པའི་ཆེས་སྐྱ་གྱ་དང་ར་དེའི་སྒྲིགས་ཆོག་ཀྱང་གཅིག་གི་གྱ་སྒྲན་མ་གཏོགས་
 བོད་སྒྲན་མི་འདུག་པར། གསལ་བས་དེ་རྣམས་བར་བྱ་བ་རས། ཞེས་བོད་
 སྒྲན་དུ་བརྒྱུར། ཡལ་འདབ་དེ་དུག་པའི་ནང་གི། དེ་ལ་དུང་གི་ཁ་
 ཞེས་པ། ཕྱི་ནི་འཛིགས་སྐྱ་ཆུང་བ་ཡོད། ཅེས་པ་འདི་ཆོགས་མཚམས་སྐྱ་
 དཔེར་བུ་སྒྲིགས་ཆོག་ཀྱང་གཏིས་ཀྱི་སྒྲན་དེ་འདུག་པ་སྒྲན་གན་སྒྱུར་ཡོད་
 པའི་སྒྲིགས་པས་ཆོད་བོད་སྒྲན་དུ་མ་བརྒྱུར་བར་ས་ཕྱོང་བཞག་འདུག་ཅིང་།
 ཐམས་ཅད་མཆུད་པ་བཅོང་ཁ་བ་ཆེན་བོད་བྱ་གདམ་སྒྲན་གན་སྒྱུར་མེད་པ་དེར་
 ཡང་ཆོག་ཀྱང་གཏིས་པོ་དེ་མི་འདུག་པས། ཡལ་གསལ་མཐུན་དག་གང་
 མཐོང་བ། གཏོད་མི་མཐུན་དཔ་འཛིགས་པ། ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་གཏིས་པོ་
 འདི་གྱ་དཔེ་ལས་བོད་སྒྲན་དུ་བརྒྱུར་ཡོད་པ་སྒྲན་ཡང་གྱ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁྱུངས་
 བཅུན་པའི་རིགས་རྒྱེད་ན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེ་ཆོད་འདི་རྣམས་ལ་དག་མི་
 དག་གི་དབྱེད་པ་མཛོད་དགོས་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་ཅུམ་དང་མཉམ་པ་རྣམས་
 ལ་སྒྲན་གན་སྒྱུར་ཡོད་པ་འདི་སྒོ་བཅུད་ཀྱི་ནུ་ཆེ་བ་འོང་འདུག་པས་པར་དུ་
 བསྒོས་ཤིང་བཅས་བྱ་རྣམས་བཞོས་ཆོ་སྒྲིགས་བབ་ཆོག་པོར་མོང་དོགས་པས།
 དུམ་ཆོད་དུ་གཤོམ་འགྲུལ་མེད་པར་འཛིགས་པ་རྣམས་ལ་མཆོན་གྱི་དགོས་པ་མེད་

ཅིང་། གྲོ་གྲོས་དང་བཙོན་པར་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་མཆན་བྱ་ནམས་སྤྱད་གྲོས་
 ཆོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་དེ་པར་གྱི་མ་དཔའི་ལྷ་གོན་བྱས་པ་བཞིན་ས་སྤྱོད་བྱག་
 མཛོད་འབྲིན་ལས་སྐྱ་མཆོས་བཀོད་པས་ཁྱབ་པར་བྱས་ནས་ཉུས་དག་པ་རབ་
 འབྱུངས་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། ལོ་ཙཱ་བ་ཀུན་དགའ་དབང་ལྡན། པར་
 ཡིག་པ་བྱས་ས་སྤྱིང་པ་ལེགས་ལྡན་སྟོབ་མར་བཅས་པ་བཞི་དང་། པར་མཁན་
 མཁས་པ་ཡོན་པ་དག་ཆེ་ངོ་མོགས་པར་མཁན་ནམས་ཀྱིས་ལུས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་འབད་པས་བསྐྱེས་ས་དེ་བྲོ་མོ་ཞེས་པ་ཤིང་པོ་འབྱུག་ལོའི་རྒྱ་བ་ལྡ་པའི་
 ཆོས་ལྡ་རེས་གཟུང་བྱར་བྱ་དང་སྐར་མ་རྒྱལ་གྱི་འབྱུང་སྟོར་ཡོད་པའི་ཉིན་དབྱ་
 བཅུགས། ཤིང་མོ་རྒྱལ་གྱི་ལོའི་ཐ་སྐར་གྱི་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྡེལ་ལེགས་
 པར་བྱུང་པའི་དགེ་བས་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་ནས་འདིན་བྱ་རམ་ཤིང་བསྟོབ་པ་
 ལས་གྱི་གཏམ་སྐབས་ཀྱི་མཛོད་པ་དང་མཚུངས་པར་བསྐྱབས་དེ་འབྱས་བྱ་ཆོས་་
 གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་དགའ་སྟོན་མཆོག་ལ་སྟོད་པར་བྱུང་ཅིག།

ཨོྭ་སྤྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྤྱ་དུ། དགེ་ལེགས་འཕེལ།

FRRATA

*From page 488 onwards to end of Fasciculus VI, Avalana
Kalpalata Vol II—*

<i>For page</i>	<i>809 read</i>	<i>489</i>
	810	490
	811	491
	812	492
	813	493
	814	494
	815	495
	816	496
	817	497
	818	498
	819	499
	820	500
	821	501
	822	502
	823	503
	824	504
	825	505
	826	506
	827	507
	828	508
	829	509
	830	510
	831	511
	832	512
	833	513
	834	514
	835	515
	836	516
	837	517
	838	518
	839	519
	840	520
	841	521
	842	522
	843	523
	844	524
	845	525
	846	526
	847	527
	848	528
	849	529
	850	530
	851	531
	852	532

<i>For page</i>	<i>853 read</i>	<i>533</i>
	854	534
	855	535
	856	536
	857	537
	858	538
	859	539
	860	540
	861	541
	862	542
	863	543
	864	544
	865	545
	866	546
	867	547
	868	548
	869	549
	870	550
	871	551
	872	552
	873	553
	874	554
	875	555
	876	556
	877	557
	878	558
	879	559
	880	560
	881	561
	882	562
	883	563
	884	564
	885	565
	886	566
	887	567
	888	568
	889	569
	890	570
	891	571
	892	572
	893	573
	894	574
	895	575
	896	576

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗེད།

CHAPTER L.

ལས་བཅུ་ལྔ་པའི་རྟོགས་བརྗེད་ནི།

གང་ཞིག་བདེ་ཐོག་ཏུ་བརྒྱན་སྤྱོད་ཡི་དབང་རྒྱ་བས་མེད་ཏུ་བྱུང་བའི་འབྲེང་བ་སྤྱི།
སྤྱིང་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་བའི་ས་དང་རང་བཞིན་གྱི་མེད་ཡོ་སྤེས་གསལ་བའི་བསམ་པ་ཅན།
དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ལ་བའི་བཀའ་ཡི་སྤྱིང་ཡིག་ལས་ཀྱི་འབྲེང་ཆགས་པ།
བཀའ་བ་དག་ནི་འབྲོད་པར་མི་འགྱུར་དོགས་འགྲུབ་གྱི་ལྷ་ཅུ་པོའི་གཏོར་གྱིས་བཞིན།

1

དེ་བཞིན་ས་ཉན་ཡོད་ཏུ་ནི་འབྱུར་ནི་བས་ཀྱིས།
བརྒྱལ་བར་གྱུར་བའི་ཐུ་སྤྲེགས་བྱུང་མེད་དག།
སྤྱིན་བའི་གྲགས་བ་གཞི་ཏུ་པར་བཅོད་བྱུང་བ། རེ།
ལུས་དང་བཙས་པ་དཔལ་བར་རྒྱུར་བར་གྱུར།

དེ་ནས་དག་བྱེད་ཀྱང་གི་ཆོགས། ཡོངས་སྤྱུ་འབྲེང་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཅུ།
ཇིང་བྱ་གཏུང་མེད་ཅེས་བྱ་བ། དེ་ན་ཅེད་ཆོགས་ཀྱི་ཐེས་སྐས་ཅན།

གསེར་གྱི་བད་ཆོགས་གསེར་གྱིས། ཀྱང་རྒྱལ་སེར་མོར་བྱེད་པ་ཡིས།
པདྨའི་ཁྱིར་གདས་བཅོས་པ་དང་སྤྱོད་དེ། དག་སྤྱོད་ནི་བས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता ।

दशकर्मसुत्यवदानम् ।

नमोरत्नचयाय^१ ।

ये हे लोच्छलितप्रभावलहरीजाताद्भुतश्रेणयः
सत्त्वोत्साहभुवः स्वभावविमलज्ञानप्रकाशाशयाः ।
आज्ञालेख्यलिपिं विधातृनृपतेः संसक्तकर्मावलीम्
चित्रं तेऽपि न लङ्घयन्ति कुटिलां वेलामिवाम्बोधयः ॥ १ ॥

आवस्थां प्रेरितास्तद्वदुर्ध्वतैस्तीर्थिकाङ्गनाः ।
कीर्त्तिभङ्गोद्यताः शास्तुः सदेहा नरकेऽपतन् ॥ २ ॥

ततः पुण्यनदीसंघपरिक्षिप्तामलाम्भसि ।
सरस्यनवतप्ताख्ये रत्नसोपानसञ्चये ॥ ३ ॥

हेमाञ्जपुञ्जकिञ्जल्कपिञ्जरीकृतपट्पदे ।
पद्मासनस्थो भगवान् भिक्षुभिः परिवारितः ॥ ४ ॥

^१ Orie. omits the invocation. has नमोबुद्धाय ।

ཐམས་ཅད་མཁའ་ཁྱེན་པ་ལས་ཀྱི་གྱུར། འགོ་བྱ་མིན་པར་སྟོན་མཛད་ཅིང་།
རང་ལས་སྟོན་པ་ནིས་པར་བཀྲ། གསུང་པར་ཡང་དག་བཅོན་པར་གྱུར། 5

ལས་ནི་འཆད་པའི་གནས་སྐབས་དེར། བཅོམ་ཐུག་གསལ་མཉམ་གཤེན་པས།
ཤུ་རིའི་བྱ་ནི་འཕོད་པ་དག། མོ་གཡ་བྱལ་རབ་དུ་བསྐྱོས། 6

བྱ་ཆོད་ཐུང་པའི་རི་གནས་ལ། ཁབ་དང་སྐྱད་པས་སྐྱར་མ་ནི།
བྱ་ཤིས་རྩིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིས། ཤུ་རིའི་བྱ་ཅན་དེ་ཡིས་བྱིས། 7

སོར་སོར་ངས་བྱས་འདུབ་པ་ཡིས། ལས་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་པ།
བྱ་བ་འགོར་བས་འཛིགས་པ་ཡིས། བྱར་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་སྤྲས། 8

ཚུར་ཤོག་ཚུར་ཤོག་མཁྱེགས་པར་རོ། བཅོམ་ཐུག་ཀུན་མཁའ་ཁྱེན་ཐིང་བྱ་ནི།
གདུང་པ་མེད་པར་དག་སྟོང་ལ། ལས་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བཅོན། 9

ལས་ལ་ཆགས་ནས་བྱར་མིན་ནིང་། ཐོགས་པར་གཡ་དེ་བྱོད་བསྐྱབས་ན།
རྩི་འབྲུལ་ཆེན་པོས་བྱོད་ཐང་བྱ། བདག་གིས་སྟོབས་ཡང་བརྟ་བར་བྱོས། 10

ཞིས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྲས།
རི་ཞིག་བདག་གི་བྱ་བ་ཡོང་། དེ་ནས་བྱོད་སྟོབས་བདག་གིས་ཤིས། 11

ཞིས་སྤྲས་བྱ་ཆོད་ཐུང་པོ་ཡི། རི་ཡི་རྩེ་ལ་དེ་ཡིས་བརྟགས།
མོ་གཡ་བྱ་ཡིས་སྤངས་པ་ཡི། ཆོན་རི་ནི་འགུལ་བར་བྱུར། 12

सर्व्वज्ञः कर्मतन्त्रस्य दर्शयन्नविलङ्घ्यताम् ।

स्वकर्मलुतिवैचित्यं वक्तुं समुपचक्रमे ॥ ५ ॥

कर्माख्यानक्षणे तस्मिन् भगवान् भक्तवत्सलः ।

शारिपुत्रसमाक्षाने मौद्गल्यायनमादिशत् ॥ ६ ॥

सूच्या सूत्रेण संधाटीकुर्वाणं रचनाचिताम्^१ ।

स शारिपुत्रमासाद्य गृध्रकूटाचलाश्रमे ॥ ७ ॥

अङ्गुलीपञ्चकेनैव सूचीकर्म प्रभाववान् ।

विलम्बभीत्या कृत्वास्य तमभापत सत्वरः ॥ ८ ॥

एहोहि तूणं भगवान् सरस्यनवतप्तके ।

कर्मापदेशं भिक्षूणां सर्व्वज्ञः कर्तुमुद्यतः ॥ ९ ॥

कर्मव्ययतयाक्षिप्रं विलम्बं विदधासि चेत् ।

तन्महर्ष्या नयामि त्वां विपुलं पश्य मे वलम् ॥ १० ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा शारिपुत्रस्तमब्रवीत् ।

अचलं नय मे तावत्ततो जानामि ते वलम् ॥ ११ ॥

इत्युक्त्वा गृध्रकूटाद्रिशिखरे स बबन्ध तत्^२ ।

मौद्गल्यायनक्षष्टे च तस्मिन् गिरिरकम्पत ॥ १२ ॥

१ II रचनोचिता ।

२ ^W suggests शरीरं as the antecedent of तत् ।

ཤེད་འི་བྱ་ཡིས་རྒྱན་བོ་ལ། རིན་ལྷན་པར་འཛིགས་ནས་བརྟགས།
དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཁྲེང་ས་པའི་ཚེ། ལྷ་ཡི་གནས་ཀྱང་ནི་བ་པར་གཡོས། 13

དེ་ནས་ཕྱོན་པའི་གནས་གསེར་གྱི། པད་ཅོ་ནོར་བྱའི་རང་བཞིན་ལ།
ཤེད་འི་བྱ་ཡིས་དེ་བཞིན་བརྟགས། པ་ལོལ་ནས་མེད་ཉིད་རྟུགས། 14

ཐྱོ་འབྲུལ་རིས་པས་མོ་གཡ་བྱ། ཤེད་འི་བྱ་ཡིས་པས་བྱས་པ།
ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བར་དེས་བྱིན་ཚེ། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་རྟུ་མོང་། 15

དེ་དག་ཐྱོ་འབྲུལ་ཆེས་བསྐྱོད་པས། ལྷ་ནི་དགའ་བེ་ཉིད་གའ་དག།
ས་ལོག་ནས་ནི་རབ་འཕྱོན་དེ། འཛིགས་ནས་བཅོས་ལྡན་ལ་བྱག་བཅུལ། 16

ཤེད་འི་བྱ་ནི་བྱུལ་བའི་མཐུ། དེ་ནས་དག་སྒྲོང་ནི་པས་ཀྱིས་བྲིས།
ཡི་ཤེས་སྒྲན་ལྡན་བཅོས་ལྡན་གྱིས། སྒྲོན་བྱང་དག་ནི་རབ་གསུངས་པ། 17

སྒྲ་རྩ་མིར་སྒྲོན་བྱང་པ། བྱང་སྒྲོང་བྱང་དང་བྲིས་པའོ།
དེ་དག་ཆར་དང་ཆར་མེད་ནི། འགལ་བཟློད་པན་ཅན་འགྲན་པར་བྱུར། 18

དེ་ནས་ནས་ཞིག་བྱང་བྲིས་པའི། ཀྱང་པས་རལ་པལ་རིག་པ།
བྲིས་པས་དེར་སྤྲས་ཉི་ཤར་ཚེ། བྲིན་གྱི་མགོ་བོ་བྱེ་བྱུར་ཅིག། 19

བྱང་གིས་སྤྲས་པ་བདག་ཚོག་གིས། ཉིད་བྱེད་འཆར་བར་མ་བྱུར་ཅིག།
དེས་འདི་བཟློད་ཚོ་མཛོས་པའི། འགྲོ་བ་བྱད་བདུང་བཅས་བྱུར། 20

गिरियातभयान्मेरो^१ शरिपुत्रो बबन्ध तत् ।

तेन कृष्टे ततोऽप्यस्मिन् विचचाल सुरालयः ॥ १३ ॥

शास्तुरासनहेमाब्जनाले मणिमये ततः ।

शरिपुत्रेण बद्धं तत् परस्थाशक्यतां ययौ ॥ १४ ॥

कटिहिक्रमेण मौङ्गल्यः शरिपुत्रेण निर्जितः ।

तस्मिन् पूर्व्वतरं प्राप्ते ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १५ ॥

तयोर्महर्द्धिविक्षोभान्नागौ नन्दोपनन्दकौ ।

पातालादुत्थितौ भीत्या भगवन्तं प्रणेमतुः ॥ १६ ॥

जयिनः शरिपुत्रस्य प्रभावमथ भिक्षुभिः ।

पृष्टो बभाषे भगवान् प्राग्वृत्तं ज्ञानलोचनः ॥ १७ ॥

अभूतां शङ्खलिखितौ वाराणस्यामृषी पुरा ।

वर्षावर्षविद्यादेन संघर्षोऽभूत्तयोर्मियः ॥ १८ ॥

• कदाचिदथ शङ्खेन पद्भ्यां स्पृष्टजटः क्रुधा ॥

लिखितः प्राह तं मूर्धभेदः सूर्योदयेऽस्तु ते ॥ १९ ॥

शङ्खोऽवदन्मद्यक्षसा नोदेष्यति दिवाकरः ।

इत्युक्ते तेन सुचिरं सान्धकारमभूज्जगत् ॥ २० ॥

དྲིས་པས་དེ་ལ་བཅེ་བཡིས། སཡི་རང་བཞིན་མགོ་བོ་བྱས།
 ཉི་མ་ཤར་ཆོའབྲལ་ལ་ནི། རོར་འཇོན་དུས་བྱ་བ་བྱུང་གྱུར་ནོ།

21

སྒྲིབ་གཞན་ལ་དུང་དེ་རིང་། མོ་གལ་གྱི་བྱ་ཉིད་གྱུར།
 བྲིས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལྟ། དེ་ལས་དེ་ཆོའང་གྱུ་ལ་བར་གྱུར།

22

དེ་དག་གིས་ནི་སྒོ་ན་བྱུང་མཐའ། འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་ཆོ།
 ལས་ཀྱི་གྱུད་ནི་བཀྲ་བ་དེ། སྤང་ཡང་བྱ་བ་པ་ཞམས་ཀྱིས་དྲིས།

23

བཅོས་ལྡན་ལས་ནི་གང་དག་གིས། འབྲས་བུ་མེད་བྱུང་འབྱུང་བ་འདི།
 ཡི་ཤེས་རང་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་། ལུས་ལ་གང་གིས་རེག་བར་གྱུར།

24

རོ་བའི་ཟེར་མས་ཁྱོད་ཞབས་ཀྱི། མཐེ་བོང་སྒྲུབ་པ་ཅི་ཡིས་སྒྲུབ།
 མེང་མེང་བྱུང་མས་ཞབས་བྲག་ནས། མེ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་ཅི།

25

བསོད་སྒྲོམས་མ་ཐོབ་ལྷུང་བཟེད་ནི། སྒྲོང་པར་དེང་ཁྱོད་ལ་སྤྲུང་ཅི།
 མཛེས་མ་རབ་བྱུང་དེ་ཡིས་ནི། རྒྱུན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་སྤྲུང་བ་ཅི།

26

མི་བདེན་སྤྲུང་དང་བཅས་གྱུར་བས། ཁྱོད་ལ་སྤྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཅི།
 བེ་ར་ལྷུང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུང་། ཀོ་ཏར་ཡི་ནས་གསོལ་ཅི།

27

कल्पितं लिखितेनास्य कृपया मृण्मयं शिरः ।

सूर्योदयेऽथ सहसा शतधा वसुधां यधौ ॥ २१ ॥

जन्मान्तरे स शङ्खोऽद्य मौञ्जल्यायनतां गतः ।

लिखितः शारिपुत्रोऽपि तद्विजेता तदाप्यभूत् ॥ २२ ॥

सर्वज्ञेनेति कथिते वृत्तान्ते प्राक्तने तयोः ।

तत्कर्मतन्त्रवैचित्त्यं यप्रच्छुर्मुनयः पुनः ॥ २३ ॥

भगवन् कर्मणां केपामद्भुतोऽयं स्फुटोद्गमः ।

तव ज्ञानमयस्यापि येन संस्पृश्यते वपुः ॥ २४ ॥

पादाङ्गुष्ठः क्षतः कस्मात्तव पापाणधारया ।

विद्धः खदिरसूच्यायं सत्रणश्चरणश्च किम् ॥ २५ ॥

शून्यपात्रः किमप्राप्य भिक्षामद्यागतो भवान् ।

मिथ्याक्षिप्तोऽसि सुन्दर्या किं प्रवाजिकया तया ॥ २६ ॥

वञ्चा मानविका^१ किन्ते सापवादाभवन्मृषा ।

भुक्ताः किं कोद्रवयवा^२ वैरन्तेषु त्वया पुरा ॥ २७ ॥

१ ^W and ^N पुत्रोऽयम् ।

२ Orig. तदाप्यभूत् ।

३ भागविकाशब्दस्तु यकारयुतश्च ।

४ Orig. कोटर* । ^N केटर* or कोटर* ।

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་གི། དཀའ་བ་སྤྱད་པར་གྱུར་པ་ཅི།

ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལ་རབ་གཏོག་གིས། ཀན་གྱིས་ཅི་ཡི་སྤྱད་དུ་རིག།

28

ཤར་གྱི་རིགས་ནི་འཛིག་པའི་ཚོ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱ་ནི་བསྐྱུང་གྱུར་ཅི།

ཅི་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་མཆོག་ལ། རྒྱུང་གིས་སྤྱུག་བསྐྱུང་པར་གྱུར།

29

དེ་དག་ནི་མས་ཀྱིས་འདི་དེས་ཚོ། བཅོས་ལྷན་འཛུམ་བཅས་དེར་གསུངས་པ།

ཉོན་ཅིག་གྱུན་ཆད་མེད་པར་ནི། ནྤ་པར་བཀྲ་བ་ལས་ཀྱི་གྱུན།

30

ལུས་ཅན་ལས་ཀྱི་འཛིང་བ་ནི། ཆས་ཞུགས་གཡོག་པོ་དམ་པ་བཞིན།

འགྲོ་ན་བྱི་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད། མྱོད་ན་མྱོད་དུ་མྱོད་པར་བྱེད།

31

ནགས་ནི་མས་དག་དུ་འཇུག་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་ནྤ་པར་གྱུ་ལ་ཆུ་གཏོར་འགོང་པར་བྱེད།

རི་ཡི་དབང་ཕུག་ལ་འཛིག་བགྱི་བྱིན་གཏམ་ནི་ཀུན་དུ་མཆོད་ནས་མཛོད་པར་འཇུག། 32

ས་འོག་སྤང་བ་མིན་པའི་ཡལ་དུ་རབ་འཇུག་ལས་ནི་མས་དུས་ཀྱི་བྱི་ཆུབས་བཞིན།

འདི་དག་དུས་དུ་སྒྲིལ་བའི་ཆེས་སུ་འཇུག་པའི་ལབ་ནི་གང་ནའང་འགོག་པ་མེད།

ལས་ཀྱི་འབྲི་གིང་རིང་པོ་གསར་པ་ཉིད་ལ་དུས་དུ་འབྲས་སུ་རྒྱིང་པས་བྱེད།

ངོ་མཆོར་དང་བཅས་ལུས་ཅན་ལྷན་ཅིག་སྒྲིལ་བའི་ལའང་ངེས་པར་གཡོ་བ་མེད།

གང་ཞིག་དག་བ་ནི་མས་ཀྱིས་བཀྲ་བ་དང་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་དང་ནྤ་པར་གསལ་བ་དང།

རབ་བཅད་གཙུག་དང་ངེས་པར་བདོར་དང་བྱི་མར་བྱས་ཀྱང་ཟད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། 33

वर्याणि पट् भगवतः किमभूद्^१ दुष्करक्रिया ।
प्रस्कन्दिव्याधिना स्पृष्टं कस्माच्च भवतो वपुः ॥ २८ ॥

शिरोऽर्त्तिरभवत् किं ते तस्मिन् शाक्यकुलक्षये ।
वायुना स्पृष्टः खेदोऽभूत् कस्माद्विव्यतनोस्तव ॥ २९ ॥

इति तैर्भगवान् पृष्टस्तानभापत सस्मितः ।
श्रूयतामनवच्छिन्नं वैचित्र्यं कर्मसन्ततेः ॥ ३० ॥

गच्छन्ति गच्छतः पश्चात् पुरस्तिष्ठन्ति तिष्ठतः ।
सद्भृत्या इव सन्नद्धा कर्मबन्धाः शरीरिणाम् ॥ ३१ ॥

गाहन्ते गहनानि दिक्षु विचरन्त्युल्लङ्घयन्त्यम्बुधिम्
आरोहन्ति गिरीश्वरानभिसरन्त्याक्रम्य शक्रालयम् ।
पातालं प्रविशन्त्यलोकविषयं कर्माणि कालोर्मिवत्
नास्त्येषामनिशं जनानुसरणे मार्गावरोधः क्वचित् ॥ ३२ ॥

दीर्घा कर्मलता नवेव सततं व्याप्ता पुराणैः फलैः
साश्चर्या सहचारिणी तनुभृतां तचाप्यलं निश्चला ।
याकृष्टा परिवेष्टिता विघटिता प्रोत्पाटिता मोडिता
निर्घृष्टा कणशः कृतापि कुशलैर्नैव प्रयाति क्षयम् ॥ ३३ ॥

१ ^W किमेतत् दुष्करक्रिया ।

२ ^W प्रस्कन्धी ।

གང་ཞིག་རྒྱ་བམ་ཟེས་པའི་ལུས་ལ་སྒྲིན་གྱི་ཐིག་ལེ་ནག་པོ་དང་།

གང་ཞིག་མ་རུངས་ནས་པའི་སྤྱལ་ནག་ནོར་བུ་འོད་ཟེར་རལ་ཅན་འཛིན།

སྒྲ་ཚལ་ས་གཞུགས་ཀྱིས་བཟླ་བའི་སྤོད་པ་ལུས་ཅན་ནས་སལ་སྒྲིན་བྱེད་པ།

འདི་ནི་བཟླ་བའི་རིན་པས་ཡོངས་སྤྲོད་ལས་ཀྱི་སྤྱལ་བའི་རི་མོ་ཡིན། 34

གཞལ་དུ་མེད་བའི་ནོར་སྤྱོད་ཅིང་། བྱ་མང་རུང་མ་དང་ལྡན་པའི།

བྱིས་བདག་ཁར་བཀུ་ཞེས་པ། ཀར་བཀར་ནི་སྤོན་བྱང་བྱུང། 35

དེ་ཡིས་མཛའ་བས་བསྐྱུངས་པ་ཡི། བྱིས་བཟུག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ།

ནོར་མ་བཤོས་པའི་སྤྱན་རྒྱ་ནི། མ་མི་གཅིག་པ་དེ་བྱིས་གཞས། 36

ནས་ཞིག་བྱིས་བདག་དེ་ལ་ནི། བྱིས་བསམ་གདམ་གྱི་བར་སྐབས་སུ།

རུང་མ་ནག་མོ་ཞེས་བྱ་བ། བྱ་བྱ་ཅན་གྱིས་དལ་བུས་སྤྲས། 37

ཇི་ཡི་སྤྲས་པོ་སྤོངས་པ་ལས། བག་མེད་རུང་པོར་བྱོད་གྱི་ནི།

བྱིས་དུ་མ་མི་གཅིག་པས་སྤྱད། དུག་གི་རྒྱུན་པ་ནས་པར་བསྐྱེད། 38

འགོད་བལ་གཅིག་བྱ་འདི་ཡིས་ཀྱང་། འགོད་ལྡན་བྱ་མང་བྱོད་གྱི་ནི།

བཤོས་བམ་མིན་བའི་ནོར་དག་ལས། བྱེད་ནི་རྩལ་གྱིས་ལན་བར་འབྱུང། 39

ནད་བཞིན་འབེལ་བ་འདི་ལ་ནི། གསལ་བ་ཁོ་ན་སྤྲན་གྱི་མཚོག།

གཉེན་ནི་གཙོད་བདག་ལས་ཀྱང་། མི་ནོབས་ནོར་གཙོད་བཟོད་པར་དཀའ། 40

कान्तः काये वहति मलिनं दोषविन्दुं यदिन्दुः
क्रूराकारः किरणजटिलं यन्मणिं कृष्णसर्पः ।
नानारूपैः श्वलचरितं देहिनां दर्शयन्ती
सेयं चित्रक्रमपरिणता कर्मानिर्माणलेखा ॥ ३४ ॥

अभूद्गृहपतिः पूर्वं कर्पटे खर्व्वटाभिधः ।
अप्रमेयधनेत्यत्तिर्बहुपुत्रकलचवान् ॥ ३५ ॥

अविभक्तधनस्तस्य भ्राता वैमातृकः शिशुः ।
मुग्धनामा गृहे तस्थौ वात्सल्यात्तेन पालितः ॥ ३६ ॥

कदाचित्तं गृहपतिं कालिका नाम वल्लभा ।
उवाच कुटिला स्वरं गृहचिन्ताकथान्तरे ॥ ३७ ॥

आर्य्यपुत्र त्वया गेहे सरलेन^१ प्रमादिना ।
मोहादसोदरो भ्राता विपष्टो विवर्क्षितः ॥ ३८ ॥

एकोऽपि बहुपुत्रस्य व्ययिनस्तव निर्व्ययः ।
अविभक्तधनादहं न्यायेनैव हरिष्यति ॥ ३९ ॥

अस्य व्याधेरिवेतस्य वधएवाद्यमौषधम् ।
बन्धुच्छेदादपि नृणां धनच्छेदो हि दुःसहः ॥ ४० ॥

ཟབ་མའི་འདུ་འགོད་རྩོམ་པ་ཡིས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འོས་གྱུར་པ།
 ཆེན་པོ་གྲོད་པ་རྩུང་གྱུར་ན། གཉིས་འབྲུང་དབང་པོ་འབྱེལ་བ་བཞིན། 41

ཞེས་པ་དེ་ཡི་གཏུག་པའི་ཚིག། ཐོས་ནས་བསམ་པ་རབ་འདར་ཞིང།
 མཛའ་བའི་ཞབས་པས་དབང་བྱས་ན། དེ་ལ་གཙུགས་པས་རབ་སྦྱས་པ། 42

རེ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕན་པ་བཟོད། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཤིག།
 ཕྱི་རེལ་ཡན་ལག་ལྟོར་ཐོབ་སྦྱང། ལྷན་སྐྱེས་ཡན་ལག་སྤྱི་ཞིག་གཙོད། 43

ནོར་ལ་ཆགས་ནས་ས་ནོར་དོན་དུ། ཤིག་པ་བསམ་པ་རིགས་ས་ཡིན།
 ནོར་ནས་ས་བསྐྱང་བར་གྱུར་མོད་ཀྱང། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བཟླས་པར་འགྱུར། 44

ཡང་ཡང་ལས་ལྷབས་རྩོམ་པ་ཡིས། རབ་སྐྱེད་འབྲུགས་པའི་ནོས་འབྲུལ་ཙན།
 དཔལ་ནས་ས་རི་གཟར་ཆུ་བོ་བཞིན། བཞོད་པ་དག་ནི་སྤྱི་ཡིས་བཟློག། 45

དེ་སྦྱང་སྤྱིན་ལེགས་བདག་གི་ཡིད། སྦྱང་རྒྱ་གསོད་ལ་ཡོངས་མི་འཇུག།
 ནོར་ཉམས་བདག་ནི་འཛོལ་ཡང། སྦྱོད་རྩལ་ཉམས་ན་འགྲོ་བ་གང། 46

ཞེས་སྦྱས་བདག་པོ་དེ་ཡིས་ཡིད། སྤྱི་ཚོགས་རིགས་པ་ཉེར་བཟུན་ནས།
 དཔལ་གྱིས་སྤིག་པ་དག་ལ་ནི། དེ་ཡིད་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར་བྱས། 47

མཛའ་རྒྱུ་མ་མང་པོས་བསྐྱེད་བ་ཡིས། ལྷན་སྐྱེས་སྤྱི་བོར་སྐྱེས་པ་བཞིན།
 བྱང་མེད་སྤྱི་གྲིང་སོ་རྩོད་གྱིས། འབྲུལ་ལ་བཅད་ནས་འདོད་བར་བྱད། 48

गम्भीरायव्ययारम्भसंसारोचितजन्मनाम् ।

विपन्निपातो महतां द्विपेन्द्रपतनोपमः ॥ ४१ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा क्रूरमुत्कम्पिताशयः ।

स तामुवाच प्रणयात् स्नेहपाशवशीकृतः ॥ ४२ ॥

द्वितमुक्तं त्वया तावत् किन्वेतदतिपातकम् ।

सहजं कम्पितनयः बहिरङ्गधनात्तये ॥ ४३ ॥

न युक्तमर्थशक्तानामर्थार्थं पापचिन्तनम् ।

क्षणेनायान्ति वित्तानि रक्षितान्यपि संशयम् ॥ ४४ ॥

मुहुःकर्मोर्मिसंरम्भसम्भवश्चोभविभ्रमाः ।

गच्छन्त्यः केन वार्यन्ते शैलकुल्या इव श्रियः ॥ ४५ ॥

तस्मान्न मे मनः सुभु भ्रातृद्रोहे प्रवर्तते ।

वित्तभ्रंशेऽस्ति मे वृत्तिर्दत्तभ्रंशे तु का गतिः ॥ ४६ ॥

इति तस्य ब्रूवाणस्य नानायुक्तिनिदर्शनैः ।

शनैः सा विदधे पत्युः पातकाभिमुखं मनः ॥ ४७ ॥

वर्द्धितान् बहुभिः स्नेहैः सहजान् मूर्खजानिव ।

छित्त्वा हरन्ति सहसा क्षुरधाराः खराः स्त्रियः ॥ ४८ ॥

སྒྲིངས་བས་བཅོས་བའི་སྒྲོ་དང་བྱ་མེད་ནི།

འབྲོག་ཅིང་གཞན་ལ་རབ་གཏུག་བྱ་མིན་ལ།

འཇུག་བའི་སྒྲོ་དྲུ་བའི་དབ་ཕྱོད་ཕྱོད་ཞིང་། མང་།

སྒྲིག་བའི་ས་བར་ལྷུང་བར་བྱེད་བའི་ཉིད།

49

གཉིས་དང་གྲོགས་ལ་ཆགས་བྱ་མཁོད། མེས་ས་ནི་རང་བདེས་ཕྱོས་བྱུང་བ།

དཔལ་ལྷན་ནི་ས་ལ་དུད་པ་བཞིན། བྱ་མེད་གྲོལ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་གང།

50

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྒྲུ་རྒྱ་ནི། མེད་གྲོ་བུ་སྒྲུ་ལ་བྲངས་ནས།

མི་མེད་ནགས་སྒྲོ་དོ་བ་ཡིས། ཆོང་ཕྱོས་པ་མེད་པར་བསད།

51

དེ་ཉིད་ང་ཡིན་སྒྲིག་པ་དེ། སྒྲོ་བ་སྒྲུ་ས་ནི་ས་སྒྲུ་ནས།

མཐོང་བོང་སྒྲུ་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ཅན། ད་ལྟ་འདྲ་ལྟ་མའི་ཆ་གསལ་འཛིན།

52

དེད་དཔོན་དོན་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ། གཞིངས་ནི་གང་བར་གྱུར་པ་ཕྱོད།

ཇིས་སྒྲུ་ས་སྒྲུ་པ་དེ་སྒྲུང་དག་གིས། རིན་ཅན་སྒྲིང་ནས་ཡང་དག་འོངས།

53

དེ་ནས་དེད་དཔོན་གཉིས་པ་ནི། དོན་ཉལ་ས་དེ་ལ་བཞིན་གྱུར་བ།

སྒྲུང་བས་གཞིངས་ལ་སྒྲུ་བ་ཡི། ལྷག་པ་བྱ་བར་རབ་དུ་བཅོམས།

54

ཅི་སྒྲོ་དོན་བྱིན་གྱིས་མཐོང་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱུང།

སྒྲུང་བས་འོང་དེ་སྒྲིག་པ་ཡི། འབད་ལས་སྒྲུ་ཅིག་འོག་མ་གྱུར།

55

वक्त्रा परं क्रूरतरक्रियासु
प्रवर्तनायैव दृढाभियोगा ।
पापा निपाताय भवत्यवश्यं
मोहाहतानां युवतिर्मतिश्च ॥ ४६ ॥

बन्धुमित्रविरक्तानां स्वसुखक्षीवचेतसाम् ।
श्रीयुतानामिव नतिः स्वीजितानां मतिः कुतः ॥ ५० ॥

अथ भ्रातरमाह्वय नीत्वा पुष्पोच्चयाय सः ।
न्यवधीदश्रुताक्रन्दमश्रुना विजने वने ॥ ५१ ॥

अहमेव स तत्पापं भुक्त्वा पूर्वेषु जन्मसु ।
बहाम्यद्यापि शेषांशमङ्गुष्ठस्रतलक्षणम् ॥ ५२ ॥

सार्थवाहोऽर्थदत्ताख्यः पूर्णप्रवहणः पुरा ।
पवनस्यानुकूल्येन रत्नदीपात् समाययौ ॥ ५३ ॥

द्वितीयः सार्थवाहोऽथ नष्टार्थस्तं समाश्रितः ।
द्वेपात् प्रवहणे छिद्रं प्रच्छन्नं कर्तुमुद्ययौ ॥ ५४ ॥

अथ दृष्टोऽर्थदत्तेन वार्यमाणः पुनः पुनः ।
पापप्रयत्नो द्वेपान्धः क्षणं न विरराम सः ॥ ५५ ॥

དེ་ནས་དོན་མཐུན་བདག་ཁྱོས་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།
མི་བཟང་གཞི་རབ་བསྟུན་ནས། སྤྱོད་པ་ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་དུ་བྱས།

56

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་དེ་བས་དཔལ་སྤྱོད་ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་དུ་བྱས།
ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

57

ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།
ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

58

དེ་ཡི་ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།
ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

59

དེ་ཡི་ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།
ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

60

ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།
ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

61

དེ་ཡི་ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

62

ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།
ལྷ་བཅུ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བར་སྤོངས་པ་ནི།

63

ततः सार्थपतिः कोपात् तं मात्सर्यविमोहितम् ।
तीव्रशक्तिप्रहारेण चकार गतजीवितम् ॥ ५६ ॥

अहं स तदधात् पापफलं भुक्तान्यजन्मसु ।
वहाम्यद्यापि शेषांशं चरणे खदिरव्रणम् ॥ ५७ ॥

प्रत्येकबुद्धः पिण्डाय पाचपाणिर्दयार्द्रधीः ।
विवेश कासनगरीमुपारिष्ठाभिधः पुरा ॥ ५८ ॥

सम्पूर्णपाचमालोक्य तस्य विद्वेषदूषितः ।
युवा चपलको नाम पाणिनापातयद्भुवि ॥ ५९ ॥

अहं स पापं तद्भक्तच्छेदोत्थं बहुजन्मसु ।
भुक्तापि फलशेषेण प्रयातः शून्यपाचताम् ॥ ६० ॥

वशिष्ठाख्यः पुरार्हत्त्वं प्राप्तश्चित्तप्रसादवान् ।
उवाच प्रशमारामे विहारे पौरकल्पिते ॥ ६१ ॥

भ्राता प्रव्रजितस्तस्य भरद्वाजः सदोदितम् ।
विलोक्य जनसत्कारं ययौ द्वेषाग्निमतताम् ॥ ६२ ॥

गुणिनां मानमालोक्य प्रयत्नं तदिनाशने ।
जनः करोति नत्वात्मगुणाधानसमुद्यमे ॥ ६३ ॥

ཆེན་པོ་ལ་ལོས་གོས་རྩེ་ཞིག། སྒྲིབ་གྲུས་པས་ཕྱལ་བ་ནི།
 རྩེ་པོ་ལི་མེས་ས་ལྷ་དབ་ལྷིཏྱ། བཟའ་བས་སྒྲུན་ཆེ་དེ་ལ་བྱིན།

64

དེ་ཆེང་ས་ཡོན་དྲན་ལ་སྤང་དེ། ཁྱོད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་མ་གྱུར།
 བན་པ་ནི་མས་དང་མཛའ་བས་ཀྱང། ངན་པ་རང་གི་མི་འགྱུར་རོ།

65

དེ་ཡིས་གཙུག་ལག་ཁང་སྒྲོང་མ། དབེན་སར་ཡང་དག་བོས་ནས་ནི།
 གོས་ནི་རྩེ་དག་དེ་ལ་བྱིན། བཀྱར་ཕྱི་བྱས་ནས་རབ་སྤྲས་པ།

66

གོས་རྩེ་འདི་ནི་སྒྲིབ་བཟང་མ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱོན་ལ་སྒྲིབ་དག།
 འདྲི་ན་བ་ལྷིཏྱ་ཡིས་ནི། དྱིན་ཞེས་དལ་གྱིས་སྤྲུབ་ར་བ།

67

དེ་སྒྲིབ་དེས་བཟོད་དེ་ཡིས་ཀྱང། ཁས་ཆེང་དེ་ཡིས་བཅུན་བ་བྱས།
 གང་གྱིས་བ་ལྷིཏྱ་ལ་ནི། སྒྲིབ་སྒྲོང་བར་དྲོགས་པར་གྱུར།

68

ཆུ་མེས་ས་མ་ཚང་བཟོད་པས་དེས། དེ་ནས་གྲོང་པས་ས་མཚོད་དེ།
 རིང་དུ་སོང་གྱུར་ཆེན་པོ་ནི་མས། བཀྱར་ཕྱི་ཉམས་པས་འཇིགས་པ་ཉིད།

69

བྱར་དུ་ཆ་དེ་བདག་ཕྱི། འཕགས་ལ་སྒྲིབ་བས་སྒྲིབ་ཞན་པ།
 བསོད་ནམས་མིན་སྒྲུད་དེས་རྩལ་ལས། མཛེས་མས་དིང་ཡང་ཕྱོད་གྱིས་སྤྲུབ།

70

བདག་ཕྱོད་བྲས་ཟེའི་བྲག་དོག་གིས། བར་རྒྱ་སིར་བྱུབ་པ་ནི།
 ཆོ་ལྷ་བཟོད་ལས་ལྷ་པ་ཡིས། བྲགས་བ་བྲག་དོག་དག་གིས་བཅོས།

71

महार्हवस्त्रयुगलं भ्रात्रे भक्तजनार्पितम् ।

तस्मै वशिष्ठः प्रददौ प्रीत्या सरलमानसः ॥ ६४ ॥

तदादाय गुणद्वेषी न वैरादिरराम सः ।

नोपकारैर्नवा प्रीत्या निजतां याति दुर्जनः ॥ ६५ ॥

एकान्ते स समाहूय विहारपरिचारिकाम् ।

दत्वास्यै वस्त्रयुगलं जगाद कृतसत्कृतिः ॥ ६६ ॥

इदं त्वया वस्त्रयुगं परिधाय सुमध्यमे ।

वशिष्ठेनार्पितमिति प्रश्ने वाच्यः शनैर्जनः ॥ ६७ ॥

इति स्वीकृत्य तेनोक्ता तदादिष्टं चकार सा ।

येनाभवद्वशिष्ठस्य जने विस्रवशङ्कितः ॥ ६८ ॥

शीलवैकल्पवादेन सोऽथ पौरैरपूजितः ।

दूरं ययौ महान्तो हि सत्कारभ्रंशभीरवः ॥ ६९ ॥

सोऽहमार्थापवादेन भरद्वाजोऽन्यजन्मसु ।

भुक्ताप्यपुण्यं तच्छेषात् सुन्दर्याद्य मृषार्हितः ॥ ७० ॥

ब्राह्मणेनेर्षया पूर्वं वाराणस्यां मया मुनेः ।

दवादेन हता कीर्तिः पञ्चाभिज्ञस्य धीमतः ॥ ७१ ॥

མེདྲལ་བཞུ་ཅན་གྲགས་པ་ཡི། བ་དན་ལྷར་མཛེས་སྤྲད་འཛོང་མ།

བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བྱད་མེད་མཛོག། བར་ནུ་སིར་ཕྱོད་བྱང་བྱར།

72

གཡོ་ལྷན་གྱ་གུའི་བསམ་པ་ཅན། པད་ཅེ་ཞེས་པས་ནམ་ཞིག་དེ།

མཐོང་ནས་མཚན་མོ་སྤྲད་པའི་སྤྲད། གོས་དང་གྱོན་དག་དེ་ལ་བྱིན།

73

དེ་ནས་གཡོ་བའི་ཆགས་པ་ཅན། མཚམས་ལ་འགྲོགས་པར་མངོན་བྱོགས་པའི།

ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ནམ་མཁའ་ཡི། བྱམས་ཀྱི་མཐར་ནི་བབས་པའི་ཚོ།

74

བཟང་མོ་རང་གི་བྱིས་མོང་ནས། མེདྲལ་གོས་དང་གྱོན་ནི་མས་གྱིས།

མཛེས་བ་ཉིད་ཀྱི་གྱོན་ལ་ནི། སྤར་ཡང་རྫོས་པའི་གྱོན་དག་བྱས།

75

སྤྱག་ཅི་ཀང་པའི་མཐིལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང།

དོ་གཤམ་མཛོག་ནི་མགྱོད་པར་དབྱངས་ནས་ཀྱང།

བྱབ་དོན་གཉེར་མེལ་ལ་བྱོགས་དེ།

སྤྲད་འཛོང་སྤྲད་པའི་དོན་བཞིན་དེ་ཡིས་བྱས།

76

སྤྱིན་པ་ལ་གཞན་བཞིན་གཞན་མཐུ་ལ་གཞན།

དེ་བཞིན་གཞུགས་ཅན་མ་དེས་སྤྲིང་ལ་གཞན།

ནམ་བཟང་རང་གྱི་བྱབ་གཞུགས་བརྟན་བཞིན།

བྱིས་བྱ་ཆགས་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་གྱོན་ནི་མས་བརྒྱང།

77

वाराणस्यामभूत्पूर्वं भद्रा नाम वरानना ।

वेश्या यशःपताकेव कान्ता कुसुमधन्वनः ॥ ७२ ॥

तां कदाचिन्मृणालाख्यो विटः कुटिलचेष्टितः ।

दृष्ट्वा तस्यै ददौ रात्रिभोगायांशुकभूषणम् ॥ ७३ ॥

ततस्तरलरागायाः सन्धायाः सङ्गमोन्मुखे ।

गगनाङ्गनपर्यन्ते^१ लम्बमाने दिवाकरे ॥ ७४ ॥

गत्वा स्वभवनं भद्रा पुष्पांशुकविभूषणैः ।

लावण्याभरणा चक्रे पुनरुक्तं प्रसाधनम् ॥ ७५ ॥

अलक्तके पादतलावसक्ते

कण्ठावलम्बिन्यपि तारहारे ।

कार्यार्थिनी दर्पणसम्मुखी सा

चकार वेश्याचरितं यथार्थम् ॥ ७६ ॥

कण्ठेऽन्यदन्यत् वदनेऽन्यदोष्ठे

बभार तन्वी हृदये तथान्यत् ।

सा भूषणं लोभनमेव पुंसाम्

मूर्त्तं स्वकर्त्तव्यमिवातिचित्रम् ॥ ७७ ॥

ཡིད་སྦྱེས་གྱིས་བཞི་གྲགས་པ་རྒྱ་བཞི་གྲགས་ནི་དང་བོ་བཞིན།
 ལན་བུ་ཐིག་ཡེའི་རི་མོས་འཛི་སྒྲིག་ཐུན་པར་རབ་སྤྲས་ཤིང་།
 རབ་འགོ་བདུག་པའི་དུ་བས་རབ་རིབ་བྱན་མཚམས་བཞིན་བཟླ་བ།
 ཆགས་པ་དང་བྱས་ཡན་ལག་དང་བཅས་ཆགས་པ་དེ་རབ་མཛེས། .

78

དེ་ནས་གཡོག་མོ་ཆུ་ཕྱིན་མ། ཞེས་པ་བྱུང་བར་རབ་ཞུགས་ཏེ།
 དེར་སྤྲས་སྒྲིག་ཅིག་འགྲོགས་འདོད་པའི། གཞོན་ཀྱགས་ར་པ་ཕྱིན་ཐོད།

79

ཀྲུ་པ་ནི་བཟླ་སྤྲུག་ལ། ལྷ་བཞིན་དུ་ནི་ཕྱིར་བར་བྱེད།
 འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གཏེར་ཞིང་འོངས། བྱང་ཞུགས་ཉིད་ནི་མི་རོལ་ཐོང་།

80

རབ་མང་ནོར་ཐུན་གཏོང་པོད་ཅན། བྱེད་བས་ཡུད་རིང་མི་སྒྲོད་པ།
 འདོད་བསྐྱབས་འདོད་ཐུན་བཟོད་པ་ཅན། སྤམ་བ་བཟང་མོ་གཤམ་ཐོབ།

81

ཅེས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། ཡོན་དང་ཆགས་པའི་བར་དུ་ནི།
 སྒྲིག་ཅིག་འབྱུང་མོ་ཡུག་པ་བཞིན། བཟང་མས་འཛུམ་བཅས་རབ་སྤྲས་པ།

82

གཞན་ལས་སྤྲུག་ཅི་རྒྱང་པ་དག། ལས་སྤང་དག་གི་བྱུང་མེད་བཞིན།
 དེ་དུས་དོན་གཏེར་གཞན་ལ་ནི། ལག་བཟོད་ཉིད་དུ་ཆི་ཏྱར་འབྱུང་།

83

སྤྲུག་ཅི་མས་བཞིན་ཐབས་ཅན་གྱི། དབང་དུ་བྱུང་གྱང་སྒྲིག་ཅིག་ནི།
 གང་གིས་སྒྲོད་ཉིད་འཐབས་བ་དེ། སྤྲུག་འཛོང་བྱུང་མེད་ནི་བས་ཀྱིས་བདག།

84

कलिततरुणरागा साङ्गरागा बभौ सा
 तिमिरश्वलसन्धेवोल्लसद्भूपधूमैः ।
 मनसिजजयकीर्त्तिं मूर्त्तिमाद्यामिवेन्दो-
 रलकतिलकलेखां लीलया स्तूयन्ती ॥ ७८ ॥

ततः प्रविश्य त्वरिता दासौ मकरिकाभिधा ।
 तामूचे क्षणसंगायौ वहिरास्ते युवा नवः ॥ ७९ ॥
 कार्पायणानां तृणवट् वितौर्यं शतपञ्चकम् ।
 प्रविश्येव विनिर्याति सोऽयं ते निधिरागतः ॥ ८० ॥

ग्रभूतद्रविणत्यागी व्यग्रत्वादचिरस्थितिः ।
 छन्नकामः क्षमौ कामी सुभगे लभ्यते कुतः ॥ ८१ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा भद्रा प्रोवाच सस्मिता ।
 क्षणं दोलायमानेव मध्ये दाक्षिण्यलोभयोः ॥ ८२ ॥

कथं रथ्याङ्गनेवाहमन्यस्मादात्तवेतना ।
 गच्छामि प्रार्थितान्यस्य तत्क्षणेत्तानपाणिताम् ॥ ८३ ॥

प्रपाणामिव सर्वस्य स्वाधीनानामपि क्षणम् ।
 पूर्वसेवा दृता येन स स्वामी वेश्योपिताम् ॥ ८४ ॥

ཡིད་སྤྱིས་གྱི་ལ་པའི་གྲགས་པ་རྒྱ་པའི་གཟུགས་ནི་དང་པོ་བཞིན།

ལན་བྱ་ཐིག་ཡའི་རི་ཚོས་འཛི་སྒྲིག་ལྷན་པར་རབ་སྤྱོད་ཡིང་།

རབ་འགྲོ་བདུག་པའི་དུ་བས་རབ་རི་བུན་མཚམས་བཞིན་བཀྲ་བ།

ཆགས་པ་དང་བྱས་ཡན་ལག་དང་བཅས་ཆགས་པ་དེ་རབ་མཛེས། 78

དེ་ནས་གཡོག་མོ་ཅུ་ཕྱིན་མ། ཞེས་པ་ཕྱུང་བར་རབ་ཞུགས་དེ།

དེར་སྤྱོད་སྒྲན་ཅིག་འགྲོགས་འདོད་པའི། གཞོན་ཉུགས་པ་ཕྱིན་སྟོན། 79

ཀུར་པ་ནི་བཀྲ་སྤྱོད་ལ། ཅི་བཞིན་དུ་ནི་སྟོང་བར་བྱེད།

འདི་ནི་བྱོན་གྱི་གཏེར་ཞིང་འོངས། བྲང་ཞུགས་ཉིད་ནི་པོ་རོལ་བོང་། 80

རབ་མང་ཞོར་ལྷན་གཏོང་བོད་ཅན། བྱེད་བས་ཡུན་རིང་མི་སྟོན་བ།

འདོད་བསྐྱིབས་འདོད་ལྷན་བཟོན་བཅན། སྐལ་བ་བཟང་མོ་གཡུ་ཐོབ། 81

ཅེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། ཡིད་དང་ཆགས་པའི་བར་དུ་ནི།

སྒྲན་ཅིག་འབྱུང་མོ་ཡུག་པ་བཞིན། བཟང་མས་འཛུམ་བཅས་རབ་སྤྱོད་བ། 82

གཞན་ལས་སྤྲོ་ནི་སྤང་བ་དག། ལས་སྤང་དག་གི་བྱུང་མེད་བཞིན།

དེ་དུས་དོན་གཏོར་གཞན་ལ་ནི། ལག་བཟོན་ཉིད་དུ་ཐོང་ལྷན་འབྱུང་། 83

སྤྱི་གྱི་ནམས་བཞིན་ཐབས་ཅད་གྱི། དབང་དུ་གྱུར་གྱུང་སྒྲན་ཅིག་ནི།

གང་གིས་སྟོན་ཉིད་འཐབས་པ་དེ། སྒྲན་འཛོང་བྱུང་མེད་ནམས་གྱིས་བདག། 84

कलिततरुणरागा साङ्गरागा वभौ सा
तिमिरशवलसन्ध्येवल्लसद्भूपधूमैः ।
मनसिजजयकीर्त्तिं मूर्त्तिमाद्यामिवेन्दो-
रलकतिलकलेखां लीलया सूचयन्ती ॥ ७८ ॥

ततः प्रविश्य त्वरिता दासौ मकरिकाभिधा ।
तामूचे क्षणसंगार्थौ वहिरास्ते युवा नवः ॥ ७९ ॥

कार्पापणानां तृणवद् वितीर्य शतपञ्चकम् ।
प्रविश्येव विनिर्याति सोऽयं ते निधिरागतः ॥ ८० ॥

प्रभूतद्रविणत्यागी व्यग्रत्वादचिरस्थितिः ।
छन्नकामः क्षमौ कामौ सुभगे लभ्यते कुतः ॥ ८१ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा भद्रा प्रोवाच सस्मिता ।
क्षणं देलायमानेव मध्ये दाक्षिण्यलोभयोः ॥ ८२ ॥

कथं रथ्याङ्गनेवाहमन्यस्मादात्तवेतना ।
गच्छामि प्रार्थितान्यस्य तत्क्षणोत्तानपाणिताम् ॥ ८३ ॥

प्रपाणामिव सर्वस्य स्वाधीनानामपि क्षणम् ।
पूर्वसेवा दृता येन स स्वामी वेश्योपिताम् ॥ ८४ ॥

མཚན་མོ་གཅིག་ལུ་འདི་ཉིད་ནི། བད་ཅོས་ཉོས་ལ་ཅི་ཞིག་བཟོད།
གཞན་གྱིས་སྤྲོ་བོའོང་དུ་ཆུག། བདག་ཡག་ཏུ་གསར་པ་ཅོས། 85

བཟང་མོས་འདི་བཟོད་ཅུང་ཅུ་དེས། མཚོག་དུ་སྤང་ཅི་ལ་ཆགས་བཞིན།
གསར་པ་གསར་པའི་རོང་ཆགས་གིང། ཁྲིས་བསདེ་ལ་རབ་སྤྲོས་པ། 86

གལ་ཏེ་འོང་བ་བཏང་གུར་ན། མོང་བ་ནང་པར་འོང་མི་འགྱུར།
སྤྲད་འཚོང་ནོམས་དང་ཚོང་བ་ལ། སྐལ་བས་ཉོ་བ་མང་བར་འགྱུར། 87

འདི་ནས་ཅུང་ཟད་འདི་ནས་དང། ཅུང་ཟད་ཉིན་མཚན་དུ་གསོག་པ།
སྤྲད་འཚོང་ནོམས་ཀྱི་སྤྲོས་བྱལིས། ཆེད་པའི་མེ་ཏོག་འབྲུ་བ་བཞིན། 88

སྤྲད་འཚོང་ས་ལ་དོག་དུ་མཛའ། སྤོང་བ་ནོམས་ཀྱི་དེག་པ་བཞིན།
ཅོས་ཀྱི་སྤྲད་མིན་འདོད་སྤྲད་མིན། རོར་ཉིད་སྤྲད་དུ་གྱུས་པར་བྱེད། 89

མང་དང་འགྲོགས་པས་སྤྲད་འཚོང་མ། མི་གཙང་བ་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང།
འདི་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་དེ། སྤང་ལ་དོན་དུ་གཉིར་བྱར་འགྱུར། 90

གཞན་དག་ཕྱིར་འཐོན་གཞན་ན་འཆུག། གཞན་དག་ཕྱི་ནས་རབ་ལྷ་བའི།
སྤྲད་འཚོང་གང་དེ་མཚོས་བ་ཕྱེ། ས་ཡི་བདག་བའི་མདུན་ས་བཞིན། 91

ཚོང་བ་དབུལ་བའི་སྤང་བཞིན་དུ། ཉོང་བར་ཁྲིས་ནག་འདུག་པ།
སྤྲད་འཚོང་ནོམས་ལ་འདི་ལས་ནི། ལྷག་པ་སྐལ་འདུག་པ་ཅི། 92

एकैवेयं मृणालेन क्रीता रात्रिः किमुच्यते ।

परः प्रातः समायातु नवारम्भाः सदा वयम् ॥ ८५ ॥

इत्युक्ता भद्रया क्षुद्रा मधुलुब्धेव सा परम् ।

सक्ता नवनवास्वादे कुपिता तामभापत ॥ ८६ ॥

न गतः प्रातरागन्ता प्राप्तः संत्यज्यते यदि ।

भाग्यैर्भवति वेश्यानां वणिजाञ्च बहुकथः ॥ ८७ ॥

दूतः किञ्चिदितः किञ्चिच्चिन्वन्तीनां दिवानिशम् ।

वेश्यानां पौरुषो लोभः कुसुमावचयोपमः ॥ ८८ ॥

न धर्माय न कामाय धनयैव प्रसाध्यते ।

वेश्या याचकविद्येव बहुप्रणयिनी सदा ॥ ८९ ॥

नायात्यशुचितां वेश्या व्रतमस्या न लुप्यते ।

भजते बहुसङ्गेन प्रत्युताभ्यर्थनीयताम् ॥ ९० ॥

निर्यान्त्यन्ये विशन्त्यन्ये प्रतीक्षन्ते वहिः परे ।

यस्याः सा शोभते वेश्या सभा भूमिपतेरिव ॥ ९१ ॥

दौर्भाग्यं पण्यकामिन्याः किमन्यन्नास्यतोऽधिकम् ।

तुलेव क्षीणा वणिजः शून्याः सीदन्ति यद्गृहे ॥ ९२ ॥

སྐལ་ངན་གྱིས་ནི་འཛིན་བྱེད་མེད། འབྱོན་མ་སྟོང་པར་ཉལ་བ་ནི།

V

ལྔ་དོ་འདོད་ལྷན་ནི་སྐྱོ་སྐྱོ། རྩོན་གྱི་འབྲུག་པར་གྲུབ་པར་བྱེད།

93

འབྲུག་ལ་ཉེ་བ་ཡོངས་བཟང་ནས། རིང་ན་གནས་ལ་བསྐྱགས་པ་ན།

ཚོང་འབྲེམས་ས་ཅུ་སྟངས་འཛོངས། འབྲིང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱར་དུ་བསྐྱུ་

94

འདི་ནི་དགོ་མཚན་ཙམ་དོན་གཉེར། ལྷ་བས་བྲེལ་ཞིང་མང་དུ་ཕྱེར།

ནང་ཞུགས་ཉིད་ན་ཕྱི་རོལ་འགྲོ། ཅི་ཉམས་ནོར་ནི་སྤང་བར་མཛོད།

95

པན་པ་འདི་བྲོས་བཟང་མོ་དེས། དེ་བཞིན་ཞེས་ཏེ་ཁ་ཡིས་སྤང།

སྤང་འཛོངས་རང་བཞིན་ཆགས་པ་སྟེ། རིག་ལྔ་སྟེ་བོ་ཆགས་བྱེད་ཉིད།

96

སྐད་ཅིག་ཉིད་ནི་དེར་བཟོད་མཛོད། བདག་གིས་ཆས་དང་ལྷན་མ་ཚར།

ཞེས་པ་ནི་འཕྲིན་ནི་སྟེལ་བ་ལ། བད་ཅོ་ལ་ནི་གཡོག་མོ་བཟང།

97

འདོད་ལྷན་མཛོས་པ་ཞེས་བྱ་བ། མང་བོ་སྦྱོན་པས་སྐད་ཅིག་ནི།

སྤང་བོས་པ་སྟེ་ཅན་བཞིན་དེ། སྐད་པས་འབྲུགས་པ་ཉིད་ལྟར་ཏོ།

98

དེ་ནས་དེ་ནི་སོང་བ་དང། མཚུ་ནི་སོས་བཅད་ལྷག་མ་དང།

དེ་ཡིས་བཅེ་མེད་འབྱུང་བ་ཡིས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་རྩིང་ཉིད་ཐོབ།

99

ལྔར་ཡང་གྱུར་ནི་རམ་བཟུང་ན། བདྲོ་འི་ཅོ་ལ་སྐྱར་བར་ནི།

བྱོན་ཞེས་སྤང་བ་སྐྱུ་བ་ཡིས། བྲོགས་མོ་དེ་ནི་ནི་མ་བར་སྤངས།

100

अभाग्यैर्ग्राहकाभावे गणिका शून्यशायिनी ।

मिथ्या वर्णयति प्रातः कामुकैर्द्वारभञ्जनम् ॥ ८३ ॥

सद्यःक्रयपरित्यागा दूरवर्त्तिप्रतीक्षया ।

माला इवाशु शुष्यन्ति वेश्याः पण्यप्रसारके ॥ ८४ ॥

एष कौतुकमाचार्यी कार्यव्यग्रो बहुप्रदः ।

प्रविश्यैव विनिर्याति का क्षतिर्गृह्यतां धनम् ॥ ८५ ॥

श्रुत्वैतत् स्वहितं भद्रा तथेति प्रत्यपद्यत ।

लोभः स्वभावो वेश्यानामौचित्यं जनरञ्जनम् ॥ ८६ ॥

क्षम्यतां क्षणमत्रैव नाहं सज्जप्रसाधना ।

[विससर्ज मृणालाय दासीं सन्देशवादिनीम् ॥ ८७ ॥

क्षणं सुन्दरकाख्येन बहुदानेन कामिना ।

सा पद्मिनी गजेनेव भुक्ता व्यालोलतां ययौ ॥ ८८ ॥

ततस्तस्मिन् गते दन्तच्छेदोच्छिष्टरदच्छदा ।

निर्दयालिङ्गनैस्तेन नीता निर्माल्यतां क्षणात् ॥ ८९ ॥

विससर्ज मृणालाय पुनरात्तप्रसाधना ।

सा सखीं गूढविद्देषां तूर्णमागम्यतामिति ॥ ९० ॥

१ १ वेश्यापण्यः प्रसारके ।

२ १ and १ omit the portion bracketted. • •

དེ་ཡིས་སྤྲོས་བའི་སྤྲོས་ལས། དེ་ཡི་སྤྲོད་ཚུལ་པད་ཅོས་ཤེས།
འདི་ཉིད་དུ་ནི་བཟང་མོ་དག། ཤོག་ཅེས་ཁྲོ་བ་སྤྲོས་པས་སྤྲོས།

101

དེ་ནས་འཕྲིན་ཐོས་དྲི་བཟང་གིས། ཀྱང་དུག་པ་ནི་འགྲུག་ས་མ་དེས།
པད་ཅོས་བཏུན་པའི་སྤྲོད་མོས་ཚལ། ཀྱང་འབྱུང་མེད་ཤ་གྲུས་པར་སོང་།

102

དེ་ནི་འོང་བ་མཐོང་གུར་ནས། ཆགས་ལྷང་དུག་ནི་མི་བཟད་པ།
འཁོར་བ་ནོས་བ་དང་བཅས་བཞིན། དེ་ནི་ནོས་འགྱུར་ཐོན་པར་གྱུར།

103

དེ་ཡི་བསམ་པ་གཡོ་བ་ཡིས། བདག་དོན་གཉིད་བར་བདག་ས་པ་ཡི།
གྲིན་ནོས་ས་ཆགས་ལས་བཞིན་དང་ནི། ཉེ་བར་སྤྲད་པས་ཉམས་པར་བྱས།

104

སྤྲོ་མ་རང་སྤྲོད་བྱ་བུའི་ཆོག་ས་པ་བཞིན་དུ་ནུ་མའི་ངོས་དག་ལ།
སེན་མོ་འབྲོག་པོར་རབ་བདེ་བ་ནོས་ས་ཀྲིས་རི་མོ་གསང་པ་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
མཚུ་འདབ་མཐོས་པ་གཡོན་ཅན་རྩལ་མས་ཉམས་ཤིང་བཞིན་ན་ཟད་གྱུར་པ།
ལག་འགྲོ་བ་འདིས་བདག་གི་ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་མི་བཟད་དུག་ནོས་ས་སྤྲོ།

105

སྤྲོ་ཅིག་དེ་བསམས་ཆེ་བར་རབ་ཁྲིས་བའི།

མེ་ཡིས་རབ་བསྤྲོད་དུ་བའི་ནོས་འབྲུལ་ནི།

སྤྲོ་མའི་ནོས་འགྱུར་དུས་ཀྱི་བཞིན་ཐོན་དེས།

སྤྲོ་བ་གྲུས་པ་དེ་ལ་རབ་སྤྲོས་པ།

106

ज्ञात्वा मृणालस्तद्वृत्तं पैश्रून्यात् कथितं तथा ।

इहैवायातु भद्रेति गूढकोपः समभ्यधात् ॥ १०१ ॥

ततः सा प्रातसन्देशा सौरभाकृष्टपट्पदा ।

मृणालजुष्टमुद्यानं प्रथयौ फुल्लपादपम् ॥ १०२ ॥

तां दृष्ट्वैव समायातां रागद्वेषविषोक्तटः ।

संसार इव साकारः सविकारो बभूव सः ॥ १०३ ॥

सोऽचिन्तयच्चपलया मदर्थमुपकल्पितम् ।

कृतमन्योपभोगेन लोभलुप्तं प्रसाधनम् ॥ १०४ ॥

नखोल्लेखैर्वक्त्रैः कुटिलचरितं हन्त लिखितम्

बहन्ती प्रत्यग्रं निजमिव समग्रं स्तनतटे ।

विटोच्छिष्टक्लिष्टाधरदलरुचिः क्षामवदना

भुजङ्गौ सर्वाङ्गं विपमविपमेया दिशति^१ मे ॥ १०५ ॥

क्षणं विचिन्त्येति पृथुप्रकोपः

कृशानुधूमोद्गमविभ्रमेण ।

भ्रुवोर्विकारेण स कालवक्त्रः

प्रोवाच तां साध्वससन्निरुद्धाम् ॥ १०६ ॥

१. H दृशति । W gives two readings दृशति and दिशति ।

མང་དང་སྒྲིབ་ཅིག་ལ་འགྲོགས་སྒྲིབ་འཛོལ་བ་དང་།

དེ་ནི་དང་པོ་གཞན་ནོར་ཅི་ལ་འཛིན།

བདག་དོན་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་ཆས་འདི་དག།

ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་བྱི་ཐིགས་པའི་ལྷག་མར་བྱས།

107

ཞེས་སྒྲིབ་གཟུགས་བཟང་མོ་ཡི་འོག་པག་ནི།

གཡོ་ཞིང་བསྐྱོད་པའི་གསལ་པ་བའི་སྒྲིབ་གཟུགས།

དེ་ནི་མཛོད་བྱ་མོ་གཞན་ཉུག་མཛད་པའི་འོས།

སྤངས་ཞེས་དམན་བས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་བཞིན།

108

བྱང་བའི་འབྲེང་བ་སྒྲིབ་གཟུགས་པའི།

འཁྱི་ཤིང་ན་པས་ཀྱང་བཞིན་ནིར་བ་བྱེད་པས།

འག་པའི་ཡལ་འདབ་ཀྱི་དུ་གཡོ་བ་བྱེད་ཅིད།

བཙེ་བས་རིང་ནས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན།

109

འཛིགས་ཟུང་བརྟུན་པའི་ལྷག་བཞིན་བཙེ་མེད་དེས།

ཡན་ལག་འཁྱི་ཤིང་སྒྲིབ་ཉུག་པའི་དགས་ནི།

གཡོ་ཡང་མིག་ཅན་བས་དུས་པའོགས་པའིས།

གཏུག་པོ་མཛོད་ཆ་ཁྱེད་སྒྲིབ་པ་བྱེད་པོང་།

110

क्षणेन वेश्या बहुसङ्गता या^१
 गृह्णाति सा किं परवित्तमादौ ।
 मदर्थमेवाहित एष वेशः
 क्षतस्त्वया स्वेदकणावशेषः ॥ १०७ ॥

इति ब्रुवाणः सुतनोः प्रकम्प-
 विलोलकाञ्चयास्तरलस्वनेन ।
 प्रसौद वालामबलामबध्नां
 रक्षेति दैन्यादिव याच्यमानः ॥ १०८ ॥

लताभिरप्याकुलमृङ्गमाला-
 विराविणीभिर्दययैव दूरात् ।
 निवार्यमाणः प्रणताननाभिः
 समन्ततः पल्लवपाणिकम्पैः ॥ १०९ ॥

घोराकृतिर्व्याघ्र इवाष्टणोऽसौ
 चासावसन्नाङ्गलतां कुरङ्गीम् ।
 हत्वा नृशंसस्तरलायताक्षीं
 रक्ताक्तशस्त्रः प्रययौ जवेन ॥ ११० ॥

१ H, 1 and 2 read क्षणेन यस्या बहुसङ्गतायाः ।

གང་ཞིག་ཁོ་བའི་ཡོང་བས་མིག་བཀལ་པ།

དེ་དག་ནི་མས་ལ་བྱ་མིན་ཅི་ཞིག་ཡོད།

དྲི་ཤུ་ཡིད་ནི་བཙུ་བས་དབྱུང་བ་ཡིས།

སྤོད་ཚུལ་བཙུ་བའི་མེད་འཇིགས་བྱང་ནི་མས་ལ་ཡང་།

111

དཔེན་པར་བཟང་མོ་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་བསད་ཅིས།

དེ་ནས་དེར་ནི་འབངས་མོས་སྐྱ་བསྐྱུགས་ཤིང་།

སྐྱ་བོ་འདུས་ཆོ་ཉི་ཆོ་སངས་གྱིས་གྱི།

ནགས་མཐར་དེ་ནི་རང་དགའ་དག་དྲུ་ཞུགས།

112

དེ་མདུན་ཐུག་གིས་སྐྱུགས་པའི་མཚན་བཞག་ནས་

སྐྱ་བོའི་ཚོགས་གྱི་ནང་དུ་དེ་བློས་ཆོ།

དྲི་ཤུ་ཡིད་ནི་བཙུ་བས་སྤྲིག་པ་མེད་མོད་ཀྱང་།

རང་སངས་གྱིས་ནི་འཕྲུལ་ལ་གཟུང་བར་འགྱུར།

113

མ་བྱུངས་གནོད་བྱེད་ལ་འོས་གསེད་པའི་སར།

དེ་ནས་གྱུལ་བའི་བཀའ་ཡིས་དེ་ཁྱེར་ཆོ།

པདྨའི་ཅོ་ལག་འཕྲུལ་ལ་འགྱོད་པ་གྱིས།

སྤྲིག་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་བྱས་ཞེས་སྤྲིས།

114

तेषामकार्यं किमिवास्ति येषां
 क्रोधान्धरूढानि^१ विलोचनानि ।
 दयादरिद्राणि मनांसि नित्यं
 नैर्घृण्यघोराणि च चेष्टितानि ॥ १११ ॥

पापेन भद्रा विजने हतेति
 कोलाहले तत्र कृतेऽथ दास्या ।
 जनाभिसारे सुरुचेर्विवेश
 प्रत्येकबुद्धस्य स काननान्तम् ॥ ११२ ॥

धृत्वा तदग्रे रुधिरार्द्रशस्त्रं
 तस्मिन् प्रविष्टे जनतान्तरालम् ।
 पौरैरपापोऽपि गृहीतचिह्नैः
 प्रत्येकबुद्धः सहसा गृहीतः ॥ ११३ ॥

नीतेऽथ तस्मिन् नृपशासनेन
 क्रूरापराधोचितवध्यभूमिम् ।
 जातानुतापः प्रसभं मृणालः
 पापं मयैतत् कृतमित्युवाच ॥ ११४ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཚོག་གིས་རང་སངས་གྱིས།

དཔྱད་ནས་གྱིས་པོས་བྱུག་འཛམ་བུ་རང་བའི་ཚོ།

ངན་བྱེད་ལ་འོས་བཟེད་བ་དག་ལ་བའི་བཀའ།

ཉམས་སྤོང་འདི་ནི་བདུན་ཅུ་བས་ཐོབ།

115

དེ་ང་རྣམ་པོའི་སྤྲིག་དེས་སྦྱོར་མང།

འབྲས་གྱིས་དཔྱུ་ལ་བའི་ནང་དུ་ཡོངས་སྤྱད་ནས།

དེ་ཡི་ལས་འབྲས་རྣམས་མ་ད་ལྟ་ཡང།

ཅུ་སྤྲིག་ས་བྱ་མའི་རྩོན་གྱིས་མཛོད་པར་སྤྱད།

116

གྲོང་བྱེད་གཉིས་ཐུན་དག་ན་སྤོན། བཅོས་ཐུན་གྱིས་བ་ནས་བར་གཟིགས།

གྲོང་པོའི་ཡོངས་སྤོད་གྱིས་མཛོད་ཅིང། དགོ་སྤོང་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱོར་དེ་གཏན། 117

བྲས་ཟེ་མཐར་ཞེས་པ། མཛོད་དང་ཐུན་བ་དེ་མཐོང་ནས།

གྲོང་པ་ལ་སྤྱུས་དགོ་སྤོང་ནི། མགོ་རེག་ཡོངས་སྤོད་འོས་པ་མིན།

118

ཀོ་ཏར་ཡི་ནས་ཐུལ་གྱིས། འདི་དག་གི་ནི་ཁ་ཟས་བསྐྱབས།

མགོ་རེག་སྤྱད་པའ་ཐུན་བའི་ཁ། མཚོག་གི་ཁ་ཟས་འོས་པ་མིན།

119

བྲས་ཟེ་དེ་དག་ཚོགས་དེ་ལས། སྦྱོར་མང་པོར་དེ་ཡི་སྤྲིག།

སྤྱད་ཅིང་ད་ལྟ་ལས་རྣམས་གིས། ཀོ་ཏར་ཡི་ནས་གྱི་ཟས།

120

मुक्ते ततस्तद्वचसा विचार्य
प्रत्येकबुद्धे प्रणिपत्य राज्ञा ।
रसघ्नां दुःसहशासनस्य
नीतो मृणालः कुक्षतोचितस्य ॥ ११५ ॥

अहं स पापं बहुजन्मलक्षै-
र्भुक्ता तदुग्रं नरकान्तरेषु ।
अद्यापि तत्कर्मफलावशेषात्
मिथ्यैव^१ तीर्थाङ्गनयाभियुक्तः ॥ ११६ ॥

बन्धुमत्यां पुरि पुरा विपश्यी^२ भगवान् जिनः ।
भोगैरभ्यर्चितः पौरैस्तस्थौ भिक्षुगणैर्दृतः ॥ ११७ ॥

पूज्यमानं तमालोका ब्राह्मणे मठराभिधः ।
उवाच पौरान् विशिखा भोगयोग्या न भिक्षवः ॥ ११८ ॥

पुराणैः कोद्रवयवै^३र्भ्योज्यमेयां विधीयताम् ।
न मुण्डकानां विकटं दिव्याहारार्हमाननम् ॥ ११९ ॥

इति वाक्यात् स विप्रोऽहं तत्पापं बहुजन्मसु ।
भुक्ताद्य कोद्रवयवाहारः शेषेण^४ कर्मणः ॥ १२० ॥

१ " and " मिथ्यैव ।

२ " विपश्यी ।

३ " read कोटरवयवै and notes at the margin—कोद्रवयवै ।

४ " कोद्रवयवाहारः कर्मणः ।

གང་ཚེ་བདག་ཐོན་བྱས་ཟེམ། ཁྱེད་ཀྱང་ཉར་ཞེས་གྱུར།

དེའི་ཚེ་བདག་གི་རིགས་མཆོག་ལ། སྒྲ་བ་ཡིས་ནི་མི་དག་ཐོབ། 121

ལས་དེ་ད་ལྟ་ལོ་དྲུག་ཏུ། དཀའ་བ་སྤྱད་བ་བདག་གིས་བསྐྱབས།

དེ་ལས་སྒྲག་པ་བྱང་ཅུག་གིས། བསྐྱངས་པ་ཡིས་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར། 122

ཁྱིམ་བདག་ནོར་སྤྲོད་ཞེས་བྱ་བ། ཀར་བ་ཁར་ནི་ཐོན་བྱང་མྱེ།

དཔལ་ལྷན་ཞེས་བྱ་དེ་ཡི་བྱ། ལུས་ནི་ལྷོ་ལ་གནས་ཞིན་པར་གྱུར། 123

དེ་ནི་སྒྲན་པ་ཁ་བའི་བཞིན། ཞེས་པ་ནོར་མང་རེ་བ་ཡིས།

ནི་ལ་གནས་བྱས་ཀྱང་དེ་ཡི་པས། དེ་ལ་ཅི་ཡང་བྱིན་མ་གྱུར། 124

དུས་ཀྱིས་གཟིར་བ་ཉིད་གྱུར་དེ། ཡང་ཡང་དེ་ཡིས་བོས་པར་བྱས།

དེ་ཡིས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། ཁས་སྤངས་སྤྲོས་པ་ཐོབ་མ་གྱུར། 125

སྒྲན་པ་ཁོ་བའི་རིམས་ཀྱིས་གདུངས། མིན་པས་གཡོ་བའི་གྲགས་རིངས་ཅན།

ནད་པ་ཡིས་ཀྱང་འཁོངས་པ་དེས། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ནི་རབ་བསམས་པ། 126

ཀྱེས་བསམས་པ་བྱང་བོ་དག། གཡོ་དང་ཐོན་པ་བདག་གིས་བསྐྱབས།

བདག་གི་ལག་ནས་ནད་པ་ཡིས། གཏིར་འདས་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། 127

ཚ་བའི་སྒྲན་བཞིན་སྒྲན་པ་ནི། ནད་པ་ལོ་སྤྱི་ཀྱིས་ཐོན་དུ་བསྐྱར།

གདུང་བ་བསོས་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། དྲན་ཡང་ཁ་ནི་ཐོགས་འཕྱིན་བྱེད། 128

यदाहमभवं पूर्वमुत्तरो नाम मानवः ।

पुङ्गवस्यापवादेन मयात्तमशुभं तदा ॥ १२१ ॥

पङ्कपाण्यधुना तेन कर्मणा दुष्करक्रिया^१ ।

चरितं न क्षणादोधेनं प्राप्तं त्वधिकं ततः ॥ १२२ ॥

पुराभवद्गृहपतिर्धनवान्नाम कर्कटे^२ ।

श्रीमान्नाम सुतस्तस्य बभूवास्वस्थविग्रहः ॥ १२३ ॥

वैद्यस्तिक्तमुखो^३ नाम तं बहुद्रविणाशया ।

स्वास्थ्यं निनाय तत्पिबा दत्तं चास्मै न किञ्चन ॥ १२४ ॥

कालेनातुरतां यातः स्वास्थ्यं तेन पुनः पुनः ।

स नीतस्तत्पितुः किञ्चित् प्राप्तं न त्वार्त्तिभाषितम्^४ ॥ १२५ ॥

अमर्षज्वरसन्तप्तस्तृष्णातरलितः श्वसन् ।

सोऽचिन्तयद्भिषग्दुःखादातुरेणापि लङ्घितः ॥ १२६ ॥

अहोवताहं धूर्त्तेन बाहितः शरलाशयः ।

किं करोम्यधुना हस्ताङ्गतो मे निधिरातुरः ॥ १२७ ॥

कटुकौषधवद्वैद्यः पूर्वमार्त्तस्य सम्मतः ।

चिकित्स्तातुरः पश्चात् स्मृतोऽपि मुखक्लृणनम् ॥ १२८ ॥

१ H मया ।

२ W कर्पटे ।

३ W विषस्तिक्तमुख ।

४ Orig गदात्तिभाषितम् । H गदात्ति भाषिता ।

དེན་གྱུ་བ་ལ་ནི་ཞོར་ལུན་དང་། སྒྲིལ་ཟིན་དག་ལ་གྱུ་བ་བཞིན།

མ་ལུས་ནད་ལས་གྲོལ་གྱུར་བ། སུ་ལ་སྒྲན་བ་ཉེ་བར་མགོ།

129

མཚན་དང་ཞབས་ལ་གདུགས་བྱས་བས། བད་བས་སྒྲན་བ་རབ་བཞེན་དེ།

ཕྱི་ནས་མིང་ནི་བསྒྲགས་བ་ན། བསོས་བ་ནས་ས་གྱིས་བྱུང་གྱིས་འདེབས།

130

ངོན་བ་གྱུ་ལ་པོ་སྒྲན་བ་ཡིས། འཆིང་ལས་རི་དགས་ཆོས་ཀྱི་ནད་དང་།

ནད་བསོས་སོང་བ་བསོད་ནས་ས་གྱིས། ཕྱི་ནས་སྒྲོད་ལྷ་ལ་དག་དུ་རྒྱུང་།

131

དེ་ལྟར་རབ་དུ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་དྲི་ལ་དུ་ཡོངས་སུ་གདུངས།

སྒྲན་བ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་ལྷ་ན། སྒྲན་ཡང་དེ་ཡིས་ཐོབ་བར་གྱུར།

132

དེ་ནས་ཁྲོ་བ་བསྒྲིབས་པ་ཡི། སྒྲན་བས་འགལ་བའི་སྒྲོར་བ་ལས།

གྱུ་མ་འཆད་པར་བྱེད་བའི་སྒྲན། འཕྲལ་ལ་ཉལས་བྱེད་དེ་ལ་བྱིན།

133

དེས་བྱིན་གཞོད་བ་འཕྲུངས་པ་ལས། དེ་ཡི་གྱུ་མ་དུ་བ་བྱུ་གྱུར།

ཐིག་པའི་གཡང་ལ་རྒྱུང་བ་ཡི། ཆགས་བས་ཡོང་ནས་ས་ཅི་མི་བྱེད།

134

སྒྲན་པ་ང་ཉིད་དེ་ཡི་ཐིག་། སྒྲེབ་བྱི་བྱུ་གཡང་ལ་བྱུང་སྒྲན།

ལས་གྱི་རྒྱལ་སས་ད་རྟེན་ཡང་། རབ་གཞོན་ནད་གྱི་ཆ་ལས་བཞེན།

135

ཉ་ཡིས་འཚོ་བ་ནས་ས་གྱིས་སྒྲོད། ཉ་ནི་ལུས་ཆེན་གཉིས་དག་བཅུང་།

ལུས་ནི་གཞོད་བ་མགོང་གྱུར་ནས། ཉ་བའི་བྱུ་ཡིས་དག་འབར་བྱས།

136

सिद्धार्थस्येव धनवान् उत्तीर्णस्येव नाविकः ।

निःशेषव्याधिमुक्तस्य वैद्यः कस्योपयुज्यते ॥ १२६ ॥

सपादपतनैर्मनैरात्तैराराध्यते^१ परम् ।

पश्चात्स कीर्तिते नाम्नि स्वस्थैः फुत्क्रियते भिषक् ॥ १२७ ॥

बन्धास्तुब्धस्य हरिणश्चौरो राज्ञश्च निर्गतः ।

पुण्यैः स्वस्थश्च वैद्यस्य पुनः पतति गोचरे ॥ १२८ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य सततं परिशुष्यतः ।

स वैद्यमिव साकोपं पुनर्व्याधिमवाप्तवान् ॥ १२९ ॥

प्रच्छन्नमन्युस्तस्याथ वैद्यः सद्यो विनाशनम् ।

ददौ विरुद्धसंयोगादन्वशातनमौषधम् ॥ १३० ॥

तस्यान्त्राणि व्यशीर्यन्त तदन्तापथ्यपायिनः^२ ।

किं न कुर्वन्ति लोभान्धाः पातकश्चभ्रपातिनः ॥ १३१ ॥

वैद्योऽहमेव तत्पापं भुक्त्वा जन्मशतायुतैः ।

अद्यापि कर्मशेषेण प्रसूतन्दिव्याधिलेशवान् ॥ १३२ ॥

पुरा मत्स्यौ महाकायावाकृष्टौ मत्स्यजीविभिः ।

जहर्प ह्रियमानाङ्गौ दृष्ट्वा कैवर्त्तदारकः ॥ १३३ ॥

དེ་བདག་དེ་ལ་ཡོངས་ཆོས་ཐོབ། སྒྲིག་པ་སྤྱོད་གཞན་སྤྱད་ནས།

ཤུག་ཉམས་པ་དེ་ཡིས་ཆོ། སྒྲིག་ཅིག་མགོ་ལ་ནད་ཀྱིས་རེག། 137

སྒྲིག་ཆོ་སྤོངས་ཀྱི་གུད་གུར་དེ། མཛེས་པོ་སྤྱོད་སུ་ཞེས་བཤི་གུད།

གཡུལ་གྱི་སྤོངས་ཀྱིས་གཤགས་བྱས་དེ། དེ་ཡི་གྱོབ་ནི་ཉམས་གཏིས་བྱས། 138

དེང་དེ་ཡི་སྒྲིག་ཆོན་ནི། སྤྱོད་མང་པོར་སྤྱད་བྱས་ནས།

སྤྱོད་གི་ནད་ཀྱིས་དུ་ལྟ་ཡང་། སྤྱོད་དུ་སྒྲིག་ཅིག་གཞན་པར་བྱས། 139

དེ་སྤྱད་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་སངས་གྲོམ། ངས་བསྐྱན་བདག་གི་ལྷས་ལ་ཡང་།

ཉོན་མོངས་ཐིགས་པ་ལས་འདས་གྱི། ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་ངས་བར་རྩུང་། 140

སྤྱོད་པར་སྤྱོད་དང་འཆི་བའི་ཆོ་ཡང་སྤྱོད་བྱུལ་སྤོངས་ལ།

བཀྲའ་དེ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་འབྲེང་བ་བཞི་དུ་ནི་བ་བདགས་པ།

རབ་དུ་ཆགས་པ་འདི་ནི་བའི་དང་སྤྱུག་བསྐྱར་མཚམས་དགའ།

སྤྱད་ཅིང་བདང་བར་གྱིར་ཀྱང་སྤྱུག་མའི་སྤྱུག་སྤོངས་ནི་བ་པར་འཛིན། 141

དེ་སྤྱད་བཅོས་ལྷན་གྱིས་བཤད་པ། དག་སྤོང་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་གྱིར་ནས།

ལས་ཀྱི་འཛིང་བ་ནི་བས་དག་ནི། འདལ་བར་བྱ་ནི་དེ་དུ་ངེས། 142

ཞེས་པ་དག་བའི་དཔང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟགས་པ་

བཅོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ལས་བཅུ་སྤྱད་བའི་རྟགས་པ་བཅོད་པའི་

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་པ།

सोऽहं तत्परितोपाप्तं पापं भुक्तान्यजन्मसु ।

तस्मिन्विनाशे शाक्यानां क्षणं स्पृष्टः शिरोरुजा ॥ १३७ ॥

पुरा जानपदो मल्लः प्रीतिमल्लं बलाभिधम् ।

निपात्य युद्धे व्याजेन पृष्ठमस्य द्विधाकरोत् ॥ १३८ ॥

सोऽहं तत्पातकं भुक्त्वा विपुलं बहुजन्मसु ।

अद्यापि वातशूलेन पृष्ठे कृतपदः क्षणम्^१ ॥ १३९ ॥

इति संबुद्धबोधेर्मे निर्दोषस्यापि^२ विग्रहे ।

कर्मपङ्कावशेषाङ्गा निपेतुः क्लेशविपुषः^३ ॥ १४० ॥

जन्मोत्सवेषु निधनेषु च संनिबद्धा

मालेव कर्मशरणिः शवला शरीरे ।

पुंतामियं प्रणयिनी सुखदुःखसीम्नि

भुक्तोच्चितापि विदधात्यधिवासशेषम्^४ ॥ १४१ ॥

इति श्रुत्वा भगवता कथितं सर्व्वभिप्लवः ।

मेनिरे कर्मवृत्तानामनतिक्रमणीयताम् ॥ १४२ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
दशकर्मसुत्यवदानम् नाम पञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

१ H पृष्ठे कृतपदक्षतम् । Orig पृष्ठकृतपदक्षतम् ।

२ W धनिन्दितस्यापि । ३ Orig क्लेशविपुषः ।

४ Orig विधात्यवसानशेषम् ।

CHAPTER LI.

ཡམ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙུག་ཡི།

གསེར་ལྷ་མའི་དྲོགས་བཞི་ནི།

གདུང་སྒྲོབས་ལྷོ་ཡི་བཅུ་བས་མཉེས་གཤིན་ནམས་ཀྱི་སྒྲོག་ནི་འགྲོ་བར་སྒྲོ་བའི་ཆོ།
 སྒྲུ་ཡོང་གྱུན་གྱིས་རོལ་བ་བཤེན་ཅིང་ཤིན་དུ་ནོ་བའི་མཚན་གྱིས་བཅད་པ་ནི།
 བཀ་གི་ལུས་ལ་གཡོ་བའི་མིག་ཅན་ནོ་བའི་ཤུད་པ་ལ་གྱིས་བསྐྱུན་མཚུངས་པ་ཐོབ།
 དེ་དག་སྒྲོད་པ་གྱུ་ཆེ་བཞི་དྲུང་འོས་པའི་ཆོགས་ནི་གང་གིས་བཞི་དྲུང་བར་བྱ། 1

སྒྲོན་ནི་གསང་བའི་ཀེ་བར་ད། དར་ད་བདུལ་བཅོས་ལྷན་འདས།
 ལྷུ་ལ་དེ་ནས་ནི་མི་སྒྲུང་བར། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་གཞན་དུ་གཤེགས། 2

དེ་ཡི་གཡོག་ལ་འོངས་པའི་སྒྲུ། བདེ་སྐྱེས་པདག་པོ་དག་གིས་དེར།
 བཞིན་ལ་འཛུམ་པའི་རྒྱ་བ་དག། ཤར་བ་མཐོང་ནས་གྱུ་མཚན་བྲིས། 3

དེ་ཡིས་མཚན་དང་དག་མཚན་སྒྲུ། འཛུམ་པའི་གྱུ་མཚན་ཡང་དག་བྲིས།*
 དེ་ལ་བཀའ་སྐུལ་ནགས་ཀྱི་མཐུལ། འདིར་ནི་བདག་གི་སྒྲོན་བྱང་བཞ། 4

* Neither the text nor the translation of the first line of the fourth *Śloka* exists in the xylograph. I have made the metrical translation.

एकपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

रुक्मवत्यवदानम् ।

आर्त्तचरणधियां दयाप्रणयिनां प्राणप्रवाहोत्सर्वे^१
शस्त्रैस्तीक्ष्णतरैः क्षतानि पुलकालङ्कारलीलाजुषाम् ।
लोलाक्षीश्रवणोत्पलाहतितुलां येषां लभन्ते तनौ
तेषां कैर्वचणैरुदारचरितं बाल्योचितैरुच्यते ॥ १ ॥

गुह्यकैवर्त्तदरदौ^१ विनीय भगवान् पुरा ।
देशादन्तर्हितस्तस्माज्जगामान्यत्तपोवनम् ॥ २ ॥

तत्र सेवासमायातस्तस्य देवः शचीपतिः ।
स्मितचन्द्रोदयं वक्त्रे दृष्ट्वा पप्रच्छ कारणम् ॥ ३ ॥

कौतुकप्रणयात्तेन संष्टुष्टः स्मितकारणम्^२ ।
तमुवाच वनान्तेऽस्मिन् पूर्ववृत्तं स्मृतं मया ॥ ४ ॥

१ १ गुह्यकौ वक्त्रदरदौ ।

२ Orig. omits this line. II यत्पृष्टं स्मितकारणम् ।

I य एष्टस्मितकारणम् ।

དན་པ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བཤས། བདག་འཇུག་འདི་ནི་གྱུ་མེད་མི།
ཞེས་པ་བཞེད་ནས་བཅོམ་ཐུག་གིས། སྤྱོད་བྱུང་གསུང་བར་ཅོམ་པ་མཛད། 5

གྲོང་ཁྱེར་ལུ་སྤྲུལ་ཐུག་པར་ནི། གྲོང་ཁྱེར་གཙོ་བོའི་བྱུང་མེད་དག།
སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ལྷན་སུ་བཅེ་བ་ཙན། གསེར་ཐུག་མཞེས་གསུམ་པ་བྱུང། 6

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་དབྱུང་པོ་ཡིས། བྱུང་མེད་བཅོམ་ཤིང་སྤྱོད་སུ་བསམ་གཞིར།
སྤྱོད་མོ་བཞིན་དུ་བྱུང་དག། རབ་པ་འདི་དེ་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 7

དེ་མཐོང་སྤྱིང་ཐེ་གྱིས་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་སྐར་ཅིག་ཡང་དག་བསམས།
ཀྱེ་མ་རང་ལུས་ལ་ཆགས་པས། སྤྱོད་ཤིག་ལ་རབ་དུ་འཇུག། 8

འདི་ཡི་ཟས་ནི་མེན་དུ་བདག། གཤམ་དེ་རང་གིས་བྱིས་མེད་ན།
བཀྲེས་པས་ཡོངས་སུ་ཉེན་པ་འདིས། བྱ་ནི་ངེས་པར་རབ་པ་འགྱུར། 9

ཡང་ན་བདག་གིས་བྱུང་ཤིང་ནས། གཤམ་དེ་བྱིས་དུ་བྱིན་པ་ན།
འདི་ནི་བཀྲེས་པ་ཉིད་གྱུར་དེ། འཇུག་པ་འཇོ་བ་གཏོང་བར་འགྱུར། 10

དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་བཅོམ་དང་། ཐུག་པ་དེ་པ་བཅེ་བས་བསམས།
འགྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དུ། དེ་ཡིས་སྤྱོད་པས་པད་བྱུང་དེ། 11

དེ་ཡིས་གཏང་བའི་མཚོན་ནོན་གྱིས། གཏོ་བ་མེད་པར་བཅད་ནས་ནི།
དེ་ལ་རང་གི་ལུས་རྒྱུང་། འཇོ་བ་ཡིས་ནི་རྒྱུང་ལ་བྱིན། 12

स्मरणानुभवादेतत् स्मितं मे नत्वकारणम् ।

द्रव्युक्ता भगवान् पूर्ववृत्तं वक्तुम्युचक्रमे ॥ ५ ॥

नगर्यामुत्पलावत्यां दानशीलदयान्विता ।

ख्याता रुक्मवती नाम पौरमुख्याङ्गनाभवत् ॥ ६ ॥

सा कदाचित् क्षुधाक्रान्तां प्रसूतां दुर्गताङ्गनाम् ।

यातुधानौमिवापश्यत् बालकं भोक्तुमुत्सुकाम् ॥ ७ ॥

तां दृष्ट्वा करुणाक्रान्ता सा क्षणं समचिन्तयत् ।

अहो स्वदेहस्नेहेन मतिः पापे प्रवर्तते ॥ ८ ॥

अस्या भोजनमाहर्तुं ब्रजामि स्वयहं यदि ।

तदियं क्षुत्परिक्षामा भक्षयत्येव दारकम् ॥ ९ ॥

अथवा शिशुमादाय यदि गच्छामि मन्दिरम् ।

तदेवा कृशतां याता सदस्यजति जीवितम् ॥ १० ॥

इति सञ्चित्य दयया तस्मिन्नुभयसंशये ।

जगत्सन्तारणायैव प्रणिधानं विधाय सा ॥ ११ ॥

छित्वा तथोपनीतेन शितशस्त्रेण निश्चला ।

निजं स्तनयुगं तस्यै ददौ जीवितधारणम् ॥ १२ ॥

དེ་ནས་དེ་གྲགས་པའི་མཚན་ཅན། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རེག་གྲགས་པའི་ཚོ།
བཤུ་བྱིན་བྲམ་ཟེའི་གཟུགས་གྱིས་ནི། མཛོན་དུ་བྱེགས་དེ་དེ་ལ་བྱིས།

13

ཁྱོད་ནི་རྒྱལ་བྱིན་པ་ཡིས། ཡིད་ལ་ནོམ་འགྱུར་མ་བྱུང་ངམ།
ཞེས་བྱིས་དེ་ལ་དག་པ་དང་། བདེན་སྒྲུལ་ཐུན་པ་དེས་སྒྲུལ་པ།

14

རྒྱལ་བྱིན་ལ་ནོམ་འགྱུར་ཆ། གཤམ་དེ་བདག་ལ་འགའ་མ་གྱུར།
བདེན་པ་དེ་ཡིས་རེ་ཞིག་འབྲལ། བྱུང་མེད་ཉིད་ནི་ཤོག་གྱུར་ཅིག།

15

དེ་བཞེད་ཅས་ལ་བདེ་ཐུན་མ། དེ་ཡི་བྱུང་མེད་གཟུགས་བཏང་ནས།
མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱུན་ཆོག་པ་པའི། སྒྲིམ་བ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་གྱུར།

16

གྲོང་ཁྱིམ་ལྟར་ལ་ཐུན་པར་ནི། མི་བདག་ལྟར་ལ་ཞེས་བྱ་བ།
གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཆོ་ཤོག་པ་ཤིང་། བད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་སྦྱང་བར་གྱུར།

17

དེ་ནས་རབ་མཆོག་གོན་དང་ཁྱོད། མཚན་ཉིད་ཤེས་ནོམས་མཛོན་བྱེགས་དེ།
འབྲལ་ལ་སྒྲིམ་བྱ་ཉིད་ཐོབ་པ། གསེར་ཐུན་དེ་ནི་མཛོན་དཔང་བསྐྱར།

18

ཆོས་ཐུན་མཆོས་པའི་དཔལ་དེ་ཡིས། གྱུ་ལྷིད་དག་ནི་ཡུན་རིང་བྱས།
དུས་ཀྱི་བྲམ་ནི་བཏང་གྱུར་དེ། བྲམ་ཅན་དག་ནི་བཏོན་པ་མེད།

19

དེ་ཉིད་དུ་ཆོ་ཚེད་དཔོན་བྱ། སྤྱིང་སྦྱོབས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར།
ཇོ་མཆོད་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིད་པ་ནི། སྤྱི་བཞོམས་ལ་གསུམ་པཅས་པའོ།

20

चैलोक्यस्पृशि साश्चर्य्ये तस्या यशसि विश्रुते ।

विप्ररूपेण शक्रेण ततः स्पृष्टा समेत्य सा ॥ १३ ॥

अपि ते स्तनदानेन मनोविक्रतिमाययौ ।

इति पृष्टा सती सत्यवादिनी तं जगाद सा ॥ १४ ॥

यदि मे नाभवत् कश्चिद्विकारांशः स्तनार्पणे ।

तेन सत्येन सहसा स्त्रीत्वं तावन्निवर्त्तताम् ॥ १५ ॥

इत्युक्तमात्रे स्त्रीरूपं सा त्यक्त्वा सत्यशालिनी ।

सर्व्वलक्षणसम्पन्नं पुरुषत्वं समाययौ ॥ १६ ॥

नगर्यामुत्पलावत्यामस्मिन्नवसरे नृपः ।

उत्पलाक्षः समाप्तायुर्व्याधियोगाद्यपद्यत ॥ १७ ॥

लक्षणैरथाभ्येत्य प्रवरैर्द्वन्द्वमन्त्रिभिः ।

सद्यःसम्प्राप्तपुंस्त्वोऽसौ रुक्मवानभ्यषिच्यत ॥ १८ ॥

सं राज्यं राजमानश्रीः कृत्वा धर्मधनश्चिरम् ।

तनुं तत्याज कालेन स्थायिना न हि देहिनः ॥ १९ ॥

तत्रैव श्रेष्ठिनः सूनुः सोऽभूत् सत्त्ववराभिधः ।

निर्व्याजोऽर्ज्जितदानेषु जन्माभ्यस्तेषु सादरः ॥ २० ॥

འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱིས་བསམ་པ་ལ།

དེ་གཏུ་དེ་ཡིས་ཡིད་གོད་དེ།

བཟོད་དཀའ་འདབ་ཆགས་ནྟེས་ཉིད་གྱིས།

བགྲུས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡང་དག་བསམས།

21

དེ་ནས་དུར་ཁྲིད་ནགས་སུ་དེ། མོང་ནས་སྤྱུག་གིས་ལུས་བཀས་དེ།

གན་ཀྱལ་ཉལ་ནས་ཤུམ་བའི། འདབ་ཆགས་ནྟེས་ལ་རབ་དུ་བྱིན།

22

རིས་གྱིས་དེ་ཡིས་སིག་གཡས་ནི། མཐོན་པོར་འགྲོ་བའི་མཁར་བགྲོད་གྱིས།

མཆུ་ཡིས་སྤུང་ཞིང་རབ་སྤུང་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་།

23

བདེན་ཞིང་ཡན་ལག་ཀུན་མི་གཡོ། དེ་ཡིས་ཡ་བཙན་བྱ་མཐོང་ནས།

སྤྱུས་པ་དོགས་མེད་ཉིད་དུ་བྱོ། ང་ཡིས་ཁྱོད་ནི་ཡོངས་མི་འཛོམས།

24

རོ་བུལ་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ལུས། གཞོད་བཙས་སྒྲིབ་ཅིག་འཛིག་པ་འདི།

གཞན་ལ་པད་པའི་ཆ་ཤས་གྱིས། འཁོར་བའི་སྤྱིང་པོ་ཉིད་དུ་བྱུང་།

25

མི་ནྟེས་ལུས་ནི་མི་གཙང་རྒྱ་ཅིང་སོ་སོའི་གནས་སུ་སྤྱད་བྱུང་བྱིས་ཅན།

གཞོད་པའི་གནས་སུ་བྱུང་ཅིང་དབྱུགས་དུས་གཡོ་ལ་ལོག་པར་ཆགས་པ་འདི་ནི་ཅི

གང་ཞིག་བསོད་ནམས་ནྟེས་ཀྱི་འགའ་ཞིག་དག་དུ་འགའ་ལ་འགའ་ཆོ་འགའ་

མཐོང་ནས།

གཏུང་བ་ཞི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་བྱུང་འདི་ཉིད་གཅིག་བྱུང་དེ་ཡི་དགའ་བྱ་ཉིད།

26

सर्वभूतार्त्तिचिन्तासु स सदा न्यस्तमानसः ।

दुःसहं पक्षिणामेव क्षुद्रुःखं समचिन्तयत् ॥ २१ ॥

स श्मशानवनं गत्वा क्षुरेणोल्लिख्य विग्रहम् ।

उत्तानशायी प्रददौ तनुं क्रव्यादपक्षिणाम् ॥ २२ ॥

उच्चैर्गतिविहङ्गेऽस्य दक्षिणं नयनं शनैः ।

उत्पाद्योत्पाद्य^१ तुण्डेन प्रोत्ससर्ज पुनः पुनः ॥ २३ ॥

धैर्यनिश्चलसर्वाङ्गः स दृष्ट्वा विस्मितं खगम् ।

उवाच भुल्व निःशङ्कं नैव त्वां वारयाम्यहम् ॥ २४ ॥

निःसारविरसः कायः सापायोऽयं क्षणक्षयी ।

परोपकारलेशेन याति संसारसारताम् ॥ २५ ॥

क्लेदस्यन्दिनि निन्दिते प्रतिपदं श्वासक्षणस्यन्दिनि

स्नेहः कोऽयमपायधाम्नि मलिने मिथ्याशरीरे नृणाम् ।

एकैव स्पृहणीयतास्य यदिदं पुण्यैः कश्चित् कस्यचित्

किञ्चिद्दीक्ष्य कदाचिदार्त्तिसमये^२ चाणाय सन्नद्यति ॥ २६ ॥

१ Or उच्चैर्गतिः ।

२ ^४ उत्पाद्योत्पाद्य ।

३ Orig. कदाचिदार्त्तिशमनम् ।

ཅེས་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡི་ལུས། བཞེས་པས་ཉིན་པའི་བྱ་ནོམས་ཀྱིས།

ཟེའིང་འཕངས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། ཅུས་བའི་ལྷ་གས་ཉིད་ཀྱང་།

27

དུས་ཀྱིས་དེ་ནི་བྱས་ཟེད་ག། སྤྱལ་ཆེན་པོའི་བྱར་སྐྱེས་དེ།

བདེན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཞེས་བྱ་བ། སྐྱོ་བོ་དག་གིས་བཀྱར་བར་བྱར།

28

རིག་པ་མ་ལུས་ཐོབ་བྱར་ཅིང་། སྙིང་ཇི་དག་ལ་ཆགས་པའི་སེམས།

ཞི་བར་དགའ་བ་དེ་ཡི་ཡིད། བྱིས་ཐབས་ལས་ནི་བྱིར་ཕྱོགས་བྱར།

29

རིགས་སྤྱ་སྐྱེས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ། རྩོ་བྱོས་དབེན་པས་རབ་བརྒྱན་ཅིང་།

འབྱུང་བོ་ཀུན་ལ་བཙེ་ཞིང་བྱམས། བསོད་ནམས་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

30

གཞོན་ཏུ་དེ་ཉིད་ཆགས་བྱལ་གྱིས། དགའ་ཞིང་དཀའ་བྱུང་ནགས་སོང་ལྟེ།

བྱང་སོང་གཉིས་ཀྱིས་བདུལ་ཞུགས་བྱིན། བཞི་གཞས་སྤྱ་ནི་དལ་གསོ་བཞིན།

31

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱན། རི་མེད་ཤིན་ཏུ་ནོ་བ་ཡིས།

སྤྱལ་སོ་བཙའ་ལ་ཉེ་བ་དག། མཐོང་ནས་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བསམས།

32

བཞེས་པ་ཡིས་ནི་གཟིང་བ་འདི། ཞལ་བུན་དག་ན་བཙའ་བར་འབྱུར།

རང་གི་བྱ་ནི་ཟབ་ལ། སྐྱོས་པ་དག་པོ་འདྲུང་བར་འབྱུར།

33

ཞེས་བསམས་དེ་ཡིས་སྤྱལ་བཟུལ་ནི། ཐུབ་པ་དག་ལ་བཤད་ནས་དེས།

སྙིང་ཇི་དེ་ནི་བྱིར་བཙོས་པའི། ཡིད་ལ་དེ་བཟུམ་བར་བྱར།

34

इति तस्य ब्रुवाणस्य क्षुत्क्षामैः पक्षिभिः क्षणात् ।
भक्ष्यमाणस्य विक्षिप्य नीतः कायोऽस्थिशेषताम् ॥ २७ ॥

महाशालकुलस्याथ ब्राह्मणस्य स पुत्रताम् ।
यातः सत्यव्रतो नाम बभूव जनसम्मतः ॥ २८ ॥

अवाप्ताखिलविधस्य करुणासक्तचेतसः ।
तस्य शान्तिरतस्याभूद्विवाहविमुखं मनः ॥ २९ ॥

कुले जन्म गुणावाप्तिर्विवेकालङ्कृता मतिः ।
सर्व्वभूतदया मैत्री लक्षणं पुण्यकर्मणाम् ॥ ३० ॥

वैराग्याभिरतिर्गत्वा स युवैव तपोवनम् ।
दत्तव्रतो महर्षिभ्यां भेजे विश्रान्तिमाश्रमे ॥ ३१ ॥

ततः कालेन सम्प्राप्तविमलज्ञानलोचनः ।
आसन्नप्रसवां व्याघ्रीं स दृष्ट्वा समचिन्तयत् ॥ ३२ ॥

प्रसवोऽस्याः क्षुधार्तायाः सप्ताहेन भविष्यति ।
स्पृहा चेत्पत्स्यते तीव्रा निजपोतकभक्षणे ॥ ३३ ॥

इति सञ्चित्य तदुःखं मुनिभ्यां विनिवेद्य सः ।
चकार तत्प्रतीकारे कारुण्येन मनोरथम् ॥ ३४ ॥

དེ་ནས་ཞུགས་པ་དུན་འདས་པའི་ཚོ། ལྷག་མོ་མངལ་གྱི་ཁྲུང་གིས་དུབ།
ཟས་ཆག་མང་པོས་གཏུང་གྱུར་པ། དཀའ་ལས་ཆེན་པོས་བྱའི་བཅས། 35

རང་གི་ཁྲག་གི་དེ་ཡི་ནི། སྤོང་བ་དྲག་པོ་རབ་སྒྲིམ་པ།
དེ་མཐོང་བ་དེ་ན་པའི་བུའི་ལྷག་པས་ནི། སྤྱིང་རྩེས་བཟླ་ན་པས་ཡང་དག་པས་མས། 36

རྒྱག་མ་འདི་ནི་བཀྲེས་བ་ཡིས། རྒྱག་བུལ་དགྲ་ལས་བྱ་རྒྱུ་བཅོལ།
ཀྲུང་འདི་ནི་རང་དོན་གྱིས། བྱལ་ཆགས་པའང་བཟླ་དེ་པར་གྱུར། 37

རང་རྒྱག་བུལ་པས་ཐབས་ཅན་གཏུང། བཞིན་གྱི་ཡོངས་སྤྱག་ཏུང་པས་བསྐྱེ།
སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གཞན་གཏུང་ལ། ཁྲུང་བར་དུ་ནི་གཏུང་བཟེ། 38

བྱུང་བ་ཅས་པའི་ལྷག་མོ་འདི། ལུས་བྱིན་ནས་ནི་བདག་གིས་བུལ་པ།
སྤྱོད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཡོངས་རྩོགས་པ། འདི་དག་རྒྱག་བུལ་ཡོངས་མི་བཟོད། 39

གཞན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ལུས་ནི་ཕྱི་བཞིན་བདྱགས་པ་གཏོང་བ་ནི་མས་དག་གི།
གྱི་ཆེ་བཟོད་ནི་མས་གྱིས་པའི་རང་བཞིན་གྲགས་པའི་ལུས་ནི་བདྱོད་པར་འགྱུར།
གཞོད་བ་རབ་ཆགས་སྤྱོད་གི་ཐིགས་པ་འདི་ནི་རབ་གཡོ་རྒྱུང་དག་གིས།
གཡོ་པའི་པར་ཐུན་འདབ་མའི་ཁོང་གཞན་གཡོ་པའི་ཆུ་ཐིགས་དག་གི་གྲོགས། 40

འདི་བསམས་སྤྱིང་རྩེའི་གཏོར་དེ་ཡིས། འབྱེད་པའི་ཐུང་མས་མགྱོད་པལ།
ཁྲག་ཟགས་མ་ནི་བཏོང་བྱས་ནས། ལྷག་མོའི་མདུན་དུ་འབྱེད་པར་གྱུར། 41

ततः प्रयाते सप्ताहे व्याघ्री गर्भभरालसा ।

बह्वपवाससन्तप्ता कृच्छ्रेणासूत पोतकान् ॥ ३५ ॥

निजशोणितगन्धेन जाततीव्रतरस्पृहाम् ।

सत्यव्रतस्तामालोक्य दयार्द्रः समचिन्तयत् ॥ ३६ ॥

इयं वराकी क्षुद्दुःखादुद्यता पोतभक्षणे ।

अहो वतास्याः स्वार्थेन पुत्रस्नेहेऽपि विस्मृतः ॥ ३७ ॥

सर्व्वः स्वदुःखसन्तप्तः परसन्तापशीतलः ।

विशेषार्त्तः परस्वार्त्ता विरलो जायते जनः ॥ ३८ ॥

दत्त्वा शरीरं रक्षामि व्याघ्रीमेतां सशवकाम् ।

न सहे दुःखमेतेषां पर्याप्तं प्राणसंशये ॥ ३९ ॥

परप्राणबाणे तृणकलनया त्यक्तवपुषां

यशःकायः स्थायी भवति पृथुपुण्योदयमयः ।

प्रसक्तापायोऽयं प्रसरदनिलालोलनलिनी-

दलोत्सङ्गत्वङ्गज्जललवसुहृज्जीवितकणः ॥ ४० ॥

ध्यात्वेति न्यपतत् व्याघ्राः स पुरः करुणानिधिः ।

गलद्रक्तं गले कृत्वा श्लतं वेणुशलाकया ॥ ४१ ॥

ངེས་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་མོས་སྤྲིང་གིས། ཡིད་ནི་སྤྲིང་ཐེས་མཉན་པ་དག།

ཉེ་བར་བསྐྱབས་ལ་ཚོགས་བཅས་པས། བཞུགས་ཀྱི་ཡོངས་པ་དྲུང་བཟོད་མ་ཡིན། 42

དེ་ནས་གཡོ་མེད་དེ་ཡིས་སྤྲིང་ག་རབ་དུ་གྱིས་པ་ལ།

༡༥ ལྷག་མོ་ཤྲི་ལ་མངོན་བར་འདོད་པ་རྣམས་རབ་དུ་མཛོངས།

དགའ་དང་འཇུས་སྤྲེས་སེན་མེད་འདོད་ཟེར་དག་གིས་འགྲོ་བ་ལ།

འབགས་པའི་སྤྱོད་པའི་ངོ་མཚར་རབ་དུ་འབྲི་བར་བྱེད་པ་བཞིན། 43

བྱས་ས་པས་འབྲུལ་བཞིན་བཟོད་པས་ཉེས་བྱས་བཞིན་དང་གེས་རབ་གྱིས་ནི་
བསམ་ཚོགས་བཞིན།

ལྷག་བསྐྱེད་བཟོད་དཀའི་བསྐྱེད་པ་བཟོན་པས་བཞིན་དང་ཉོན་མོངས་དཀའ་
ཐུབ་དཔལ་གྱིས་བཞིན།

བཅེ་བས་དེ་ཡི་ལྷས་ནི་སྤྲིང་སྤྱོད་ས་ས་གཞི་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས།

ལྷག་གི་ཆུང་མས་བདེ་ཅིང་མི་བཟོད་དུག་པོ་མངོན་འཛུལ་གསལ་བའི་
ཁྲར་དག་བཟོད། 44

ལྷག་མེད་མེད་མོ་འབྲིང་བའི་རོལ་པས་ནིས་པར་བཅོས་གྱུར་པ།

དེ་ཡི་སྤྲིང་གའི་གཞི་ནི་ནོར་པར་ཉམས་པ་སྐྱོད་ཅིག་མཛོད།

ལྷས་ནི་སྤྱོད་ཡོང་གིས་བྱུགས་བསྐྱེད་ཟེར་ཅན་ལྷར་དཀར་བ་ཡིས།

སྤྲིང་སྤྱོད་ས་རབ་གསལ་འདོད་ཟེར་བྱུགས་ཁེངས་པར་གྱུར་པ་བཞིན། 45

आर्पन्^{२५}नचाणसरसं नहि नाम महात्मनाम् ।
सहते परसन्तापं करुणाकोमलं मनः ॥ ४२ ॥

रक्ताभिलापनिशिता निषपात तस्य
व्याघ्री ततः प्रततवक्षसि निश्चलस्य ।
आश्चर्य्यमार्य्यचरितस्य जगत्सु जात-
हर्षस्मितैरिव नखांशुभिरुल्लिखन्ती ॥ ४३ ॥

मैत्रीव खलितं क्षमेव कुकृतं प्रज्ञेव चिन्ताचयम्
दुःखं दुःसहविष्ववं धृतिरिव क्लेशं तपश्रीरिव ।
तस्य व्याघ्रबधूनिपातविषमक्रूराभिघातोल्बणम्
सेहे मूर्तिरचञ्चलैव दयया सा सत्त्वभूमिर्भरम् ॥ ४४ ॥

व्याघ्रीनखावलिविलासविलुप्यमाना
वक्षःस्थली क्षणमलक्षत विक्षतास्य ।
रोमाञ्चचर्चिततनोस्तुहिनांशुशुभ-
सत्त्वप्रकाशकिरणाङ्कुरपूरितेव ॥ ४५ ॥

གདག་ཅེ་ཞིང་ཐག་འབྱུང་བྱོས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོག་མོ་ནི།
 དགའ་དང་བཅས་པ་མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ཡི་རང་གི་སྟོག་།
 འཛོ་བ་དག་ནི་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་བྲམ་གྱུར་པ།
 ཡུན་ཙམ་ཞིག་ན་མགྲིན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་དེ་བརྟེན་པར་བྱས།

46

*སྟེང་པའི་ཇེས་མཐུན་ཅེ་དགའི་འོང་དང་འགྲོ་བ་དག་གིས་ནི།
 རོ་ཆའི་དབང་ལས་བཞིན་ནི་མཆོག་དུ་ནོས་པར་དུད་པ་བཞིན།
 བྱིས་ཐབས་ལས་ནི་བྱིར་བྱོགས་གྱུར་ཀྱང་དེ་ཡི་ལག་པ་དང་།
 དེ་ཡིས་བཟུང་ནས་མཛའ་ཞིང་གུཅགས་ལྟར་སྟོང་ནི་དགའ་བར་བྱས།

47

བྱས་པས་དག་ཅིང་ནོས་འབྱུར་མེད་པ་གྱི་ཆེད་སྟོང་སྟོབས་དང་།
 ལྷགས་བཟང་བསོད་ནམས་ཅུ་པོ་འཇིག་རྟེན་ནོབས་སུ་གྱགས་པ་དང་།
 འབྱུང་པོར་པན་པའི་རང་བཞིན་དཔན་ལ་སྟོང་ཇེས་བཟྱན་པའི་སེམས།
 རང་དབང་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ལེགས་ལྡན་བདག་ཉིད་ནོས་སྟེ་ཡིན།

48

སྟག་མའི་སྟེར་མའི་ཅེ་མོས་བཞིག་པ་དེ་ཡི་སྟོང་སྟོབས་དག།
 མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་མཐོང་འབྲམ་ལ་ནོར་འཇིན་བྱ་བེ་ནི།
 བོ་ཆེབས་རེལ་བ་དང་ལྡན་ཅུ་གཏོར་བཞི་ཡི་སྟེར་གས་ཅན།
 སྟོག་ནི་ཞིག་པའི་དུས་ན་འཇིགས་པ་བཞིན་དུ་རིང་ཞིག་འདར།

49

* གད་པའི་ཇེ་མཐུན་ (ཇེས་མཐུན་) of the xylograph is evidently an incorrect reading.

तस्यामिषाहरणशोणितपानमत्ताम्
 व्याघ्रोः सहर्षमवलोकयतश्चकार ।
 दीर्घप्रवाससमयाकुलिता मुहूर्तम्
 कण्ठावलम्बनधृतिं निजजीववृत्तिः ॥ ४६ ॥

तृप्ता प्रदक्षिणविलासगतागतेन
 लज्जावशादिव मृशं विनताननैव ।
 तस्याकरोदपि विवाहपराङ्मुखस्य
 पाणिग्रहप्रणयिनी हृदयोत्सवं सा ॥ ४७ ॥

मैत्रीपवित्रमविकारमुदारसत्त्वम्
 सौजन्यपुण्यतटिनी भुवनेषु कीर्तिः ।
 भव्यात्मनां भवति भूतहितस्वभावम्
 स्वाधीनदौनकरुणाभरणञ्च चेतः ॥ ४८ ॥

तत्तस्य सत्त्वमतुलं चतुरम्बुराशि-
 वेलाविलासरसना वसुधापुरन्ध्री ।
 व्याघ्रीनखाग्रदलितस्य विलोक्य सद्यः
 प्राणक्षयक्षयभियेव चिरञ्चकम्पे ॥ ४९ ॥

བདེན་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱིང་ཇི་རབ་དགའ་དེ་ནིང་ཉིད་དེ།
 ད་ལྟ་འདིར་ནི་རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་བླན་ནས་བཞད་གད་སྤྱོས།
 སྤྱུལ་བས་གསུངས་པའི་སྤོན་གྱི་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
 ཡལ་མཚན་ཡིད་ལྡན་བགྱི་བྱིན་དེ་ནི་བཞིན་རས་གཡོ་མེད་གྱུར།

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ལཱི་ཤིང་ལས་གསེར་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་
 འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙ་གཅིག་པའོ།།

सत्यव्रतः स करुणानिरतोऽहमेव
 स्मृत्वा स्वदत्तमिह सम्पूति जातहासः ।
 श्रुत्वेति पूर्वचरितं कथितं जिनेन
 शक्रः सविस्मयमनास्तिमिताननोऽभूत् ॥ ५० ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 रुक्मवत्यवदानं नाम एकपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LII.

ཡམ་འདམ་ལྟ་བུ་ཅི་གཉིས་པ།

ཐསོད་ནམས་མི་དཔག་བའི་རྟོགས་བརྗེད་ལ།

འཕྲུག་ཞིག་ཀུན་ལ་སྤྲུལ་བྱུང་གྱིང་། *

སྒོང་མཁས་གྲུ་དེ་མ་གྱུ་ཉིད་ཕྱེད།

ཕྱོད་ཚུལ་མཛེས་ལྡན་དེ་དང་ཅན་དན་གྱིས།

ངོ་མཚར་དག་ནི་སྤྱལ་བསམ་མི་བྱ།

I

དེ་ནི་དཀར་ཕྱུང་མགས་པ་ཞེས་། བཅོམ་ཐོག་བཞུགས་ཤིང་འཛུལ་ཐོག་ལ།

བཟུ་བྱིན་ཡ་མཚན་ལྷན་པ་ཡིས། འཛུལ་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུ་མཚན་དེས།

2

དེ་ཡི་གས་པས་རྩིས་པའི་ཚེ། དེ་ལ་ཀན་མཁའ་ཉན་གྱིས་གསུངས་པ།

མིག་སྤོང་ལྷན་པ་གནས་འདིར་ནི། སྤོན་བྱང་བ་དག་བདག་གིས་ཕྱན།

19

མཉུན་གཞིམ་པལ། རྩོམ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ལྟོ།

བམིང་ནམས་མིང་མགོས་བྱ་བའི། ས་བདག་སེལ་གྲོ་རྒྱུད།

4

སྒྲིང་རྒྱུ་དགའ་དང་བཏང་སྒྲིམས་དང། བྱམས་བ་སེམས་ལ་ཡང་དག་ཆགས།

ཕྱག་རོག་ཅན་མཆོད་པར་གྱི་དཔལ། རྫོང་པའི་སྤེལ་པོ་ཁང་པར་གནས།

5

* ३६३१

द्विपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

अदीनपुण्यावदानम् ।

अर्थिनां वनगतोऽपि वल्कली^१
यः करोत्यविरतं कृतार्थताम् ।
कैर्न चारुचरितस्य रुच्यते^२
तस्य चन्दनतरोश्च सत्कृतिः ॥ १ ॥

विहरन्तमथान्यस्मिन् भगवन्तं तपोवने ।
यप्रच्छ सस्मितं शक्रो विस्मितः स्मितकारणम् ॥ २ ॥

पृष्टः प्रणयिना तेन सर्व्वज्ञस्तमभाषत ।
अस्मिन् देशे सहस्राक्ष पूर्व्ववृत्तं स्मृतं मया ॥ ३ ॥

मधूदकाख्ये नगरे पुरा सुरपुरोपमे ।
अदीनपुण्यानामाभूत् भूपतिर्भूषणं भुवः ॥ ४ ॥

करुणामुदितोपेक्षामैत्रीसंसक्तचेतसः ।
उवासेर्ष्यावतीव श्रीर्यस्यार्थिजनवेश्मसु ॥ ५ ॥

ནི་མ་ཞིག་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་ནི། འགྲོལ་གྲགས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།

ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བས་བྱིན། གྲུལ་བར་འདོད་བདེ་ཚད་འོངས། 0

དེ་ནས་སྤང་བའི་ཚོགས་ཀྱང་མས་པས། རྩོགས་མཚམས་དག་ནི་ཐུན་པར་བྱས།

དེ་ནི་ཇིས་སྤྱུ་བཅེང་བའི་སྤྱད། དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་བཅེངས་པར་བྱས། 7

སྤྱིང་སྤྱོད་པ་བཅེ་ལྟ་མི་ཡི་བདག། དགྲ་ནི་བཟླག་པར་མི་བཞེད་དོ།

ཞེས་བསམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་ནི། མ་བཟོད་གཡུལ་ལ་བྱེ་རེལ་འཐོན། 8

སྤང་བོ་དྲ་དང་ཤིང་དྲ་ནི་མས། ཟླ་བའི་གཡུལ་ནི་གྲུས་པ་དེར།

བསོད་ནམས་མི་དམན་སྤྱིང་ཇི་ཡིས། སྤྱུག་བཟླག་གྱུར་བས་ཡང་དག་བསམས། 9

མི་ཟད་གྲུལ་རིགས་ཚོས་འདི་ནི། ཚོས་མིན་བགྱི་སྤྱུག་དག་དང་ལྟ།

མ་རུངས་སྤྱོད་ཆགས་གསོད་པ་ནི། ཀའ་དྲུ་ཚོས་ཞེས་མ་ཞོར་བཟོད། 10

ཁྲག་གིས་བགོས་ཤིང་བྱི་མ་ཅན། གྲུལ་རིགས་ནི་མས་ཀྱི་ཚོས་འདི་སྤྱད།

གང་གི་ཆེད་དྲུ་རབ་འབད་པའི། འཚོ་བ་དེ་ཡང་དྲུག་པ་མིན། 11

བདེ་ཉུང་སྤྱོད་ཡིས་བཟོད་བྱ་འདི་ནི་སྤྱུས་བྱ་ནི་མས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱིན།

གཞོད་པ་དང་བཅས་གཏུང་བའི་ལམ་དུ་དྲུག་ཉེས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།

བྱི་ནས་བྲན་པས་སྤྱུག་བཟླག་གྲགས་རིངས་དག་གིས་བདྲན་པ་འཇོམས་བྱེད་པ།

ཡོངས་སྤྱོད་དོན་དྲུ་ཀྱི་དྲུ་ཀྱི་དྲུ་གཞན་སྤྱོད་འཚོ་ལ་བར་དུ་འབད། 12

कदाचित् चरितं तस्य श्रुत्वा जगति विश्रुतम् ।

तमाययौ ब्रह्मदत्तः क्षमापतिर्विजिगीषया ॥ ६ ॥

ततः करिघटावन्धैरन्धीकृतदिगन्तरः ।

चकार नगरावन्धमनुबन्धाय तस्य सः ॥ ७ ॥

सत्त्वानुकम्पी नृपतिर्न श्चक्षुष्यमिच्छति ।

ध्यात्वेति निर्ययुर्योद्भुमनुकैवास्य मन्त्रिणः ॥ ८ ॥

वर्त्तमाने रणे तस्मिन् गजवाजिरथक्षये ।

अदीनपुण्यः कारुण्यविविग्नः समचिन्तयत् ॥ ९ ॥

विपमः क्षत्रधर्म्मोऽयमधर्म्मशतसम्मितः ।

यस्मिन् प्राणिवधकैर्य्यं धर्म्म इत्यभिधीयते ॥ १० ॥

धिग्धर्म्मं रुधिरादिग्धं क्षत्रियाणां मलीमसम् ।

कृते यस्य प्रयत्नोऽयं तज्जीवितमशाश्वतम्^१ ॥ ११ ॥

सापायस्य व्यसनसरणौ शीर्यमाणस्य नित्यम्

दुःखोच्छासैः प्रतिहतकृतेः स्मर्यमाणस्य पश्चात् ।

सोऽयं सद्यः सुखलवधिया क्लेशपाकस्य^२ पुंसाम्

भोगस्यार्थे वत वत परप्राणहिंसाप्रयत्नः ॥ १२ ॥

ནི་མཁའ་ཉི་ལོ་སྤྱོད་པ་ནི། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།

ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན། རྒྱལ་པར་འདོད་པ་དེ་ཅན་འོངས། 6

དེ་ནས་སྤང་བའི་ཚོགས་གཏམས་པས། རྩོགས་མཚམས་དག་ནི་སྤྱན་པར་བྱས།

དེ་ནི་ཐེས་སྤུ་བཅེང་བའི་སྤྱད། དེ་ཡི་གོང་བྱིར་བཅེངས་པར་བྱས། 7

སྤྱིང་སྤྱོད་ས་བཅེ་ཐུན་མི་ཡི་བདག། དག་ནི་བཟླག་པར་མི་བཞེད་དོ།

ཞེས་བསམས་དེ་ཡི་སྤོན་པོ་ནི། མ་བཟོད་གཡུལ་ལ་བྱི་རོལ་འཐོན། 8

སྤང་བོ་དྲི་དང་ཤིང་དྲི་ནིས། རྒྱག་བྱེད་གཡུལ་ནི་གྱིས་པ་དེར།

བསོད་ནམས་མི་དམན་སྤྱིང་ཐེ་ཡིས། སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 9

མི་ཟད་གྱུལ་རིགས་ཚོས་འདི་ནི། ཚོས་མིན་བཟྱ་ལྷག་དག་དང་ཐུན།

མ་བུངས་སྤོག་ཆགས་གསོད་པ་ནི། གང་དུ་ཚོས་ཞེས་མ་ནོར་བཟོད། 10

ཁྲག་གིས་བགོས་ཤིང་དྲི་མ་ཅན། རྒྱལ་རིགས་ནིས་ཀྱི་ཚོས་འདི་སྤྱད།

གང་གི་ཆེད་དུ་རབ་འབད་བའི། འཚོ་བ་དེ་ཡང་དྲིག་པ་མིན། 11

བདེ་ཏུང་སྤོ་ཡིས་བཟོད་བྱ་འདི་ནི་སྤྱེས་བྱ་ནིས་ཀྱི་ཉན་སོངས་སྤྱིན།

གཞོད་བ་དང་བཅས་གདུང་བའི་ལས་དུ་དྲི་ཏུ་ཉེས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།

བྱི་ནས་བྱན་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྷགས་རིངས་དག་གིས་བདྲན་པ་འཛོམས་བྱེད་པ།

འོངས་སྤྱོད་དོན་དུ་ཀྱི་ཀྱི་ཀྱི་གཞན་སྤོག་འཚོ་ལ་རབ་དུ་འབད། 12

कदाचित् चरितं तस्य श्रुत्वा जगति विश्रुतम् ।

तमाययौ ब्रह्मदत्तः क्षमापतिर्विजिगीषया ॥ ६ ॥

ततः करिघटाबन्धैरन्धीकृतदिगन्तरः ।

चकार नगराबन्धमनुबन्धाय तस्य सः ॥ ७ ॥

सत्त्वानुकम्पो नृपतिर्न श्चक्षुक्षयमिच्छति ।

ध्यात्वेति निर्ययुर्योऽनुमनुक्कैवास्य मन्त्रिणः ॥ ८ ॥

वर्तमाने रणे तस्मिन् गजवाजिरथक्षये ।

अदीनपुण्यः कारुण्यविविग्नः समचिन्तयत् ॥ ९ ॥

विषमः क्षत्रधर्म्मोऽयमधर्म्मशतसन्निभः ।

यस्मिन् प्राणिवधकौट्यं धर्म्म इत्यभिधीयते ॥ १० ॥

धिग्धर्म्मं रुधिरादिग्धं क्षत्रियाणां मलीमसम् ।

कृते यस्य प्रयत्नोऽयं तज्जीवितमशाश्वतम् ॥ ११ ॥

सापायस्य व्यसनसरणौ शीर्यमाणस्य नित्यम्

दुःखोच्छासैः प्रतिहतधृतेः स्मर्यमाणस्य पश्चात् ।

सोऽयं सद्यः सुखलवधिया क्लेशपाकस्य पुंसाम्

भोगस्यार्थे वत वत परप्राणहिंसाप्रयत्नः ॥ १२ ॥

དེ་སྤྲད་འཛོ་དང་སྤྲིག་པའི་གནས། ཆོས་མིན་མང་བའི་བྱེད་སྤྲོད་འདི*།

ཡོངས་སུ་བདེང་ལ་བདག་ཉིད་ནི། དཀའ་ཐུབ་ཀལ་སྤྲུའགོ་བར་བྱ། 13

བྱེད་པོ་མི་ཤེས་མོངས་ཆོས་སྤྲིས། གསོད་དང་འཆིངས་པ་བགྱིས་བསྐྱབས་པའི།

སྤྲིག་པ་མི་བཟད་དཔལ་འབྱོར་ནི། དུས་ཀྱིས་ཁམས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད། 14

འཁོར་བར་དུས་མིན་དག་དུ་བསམ་ཡས་དུས་ནི་སྤྲོ་བས་དང་ལྡན་པ་འདིས།

སྤྲིས་བྱ་སོ་སོ་དག་ལ་བསྐྱལ་པའི་མཐའ་ནི་སོ་སོར་ཕྱིར་བྱེད་ཅིང་།

ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་མོངས་པས་སྤྲོ་བཅོས་རེ་བའི་འཆིང་བ་བདེན་པོ་ཡིས།

ཡལ་བྱི་བདེ་བའི་ཆོག་སལ་སེམས་བྱེད་སྤྲིས་བྱ་ཆོས་སྤྲི་ཆེ་དག་འཁོར་སས། 15

ཞེས་པ་བསམས་ཀས་མི་བདག་ནི། འཛོ་བའི་ཉོན་མོང་ལས་བྱིར་བྱེད་སས།

དབྱུག་པ་ཤིང་ཤུན་བརྒྱུད་ནས་ནི། མཚན་མོ་དཀའ་ཐུབ་ཀལ་སྤྲུ་སོང་། 16

དེ་ནས་སྤྲོད་པོ་གཡུལ་ཞུགས་པས། དེ་ནི་སོང་བ་ཐོས་གྱུར་ནས།

འཛིག་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པས་དགྲ་བོ་ནི། སྤྲོ་བས་བྱེད་སྤྲིས་པས་འཆར་ལ་སྤྲས། 17

ནགས་སུ་སྤྲང་ཆེན་ཤོས་པ་དག། དཀའ་བའི་སྤྲོ་ནི་མ་སྤྲོགས་ཤིག།

འདིར་ནི་སང་གི་སྤྲོད་བྱིས། བཟོད་པ་མིན་པ་ཆོས་པར་གནས། 18

* “ཆོས་མེས་མང་པའི་བྱེད་སྤྲོད་” ཞལ་པོ་མས་ཆོས་མང་གཉིས་ཀྱི་སྤྲད་དོད་ཆད་པ་
འདར་ལོས་བརྒྱུད་པ་མར་ཆི་དཔ་མེད་ཅ་ཐུ་དཔ་མེད་།

The text of this line was lost. HDar Lochava sought to supply its place by the following :—

ཡལ་མོ་མཆོད་ལྷོ་པོ་ཐག་མི་ཡིས་མཆོད་།

तस्मादिदं परित्यज्य हिंसापाप^१निकेतनम् ।

अधर्मबहुलं राज्यं गच्छाम्येव तपोवनम् ॥ १३ ॥

राज्ञामज्ञानमूढानां वधबन्धशतार्जिताम् ।

कालः कवलयत्येव लक्ष्मीमक्षीणकिल्बिषाम् ॥ १४ ॥

अचिन्त्यः संसारे बहुलतरमोहाहतधियाम्

स्थिरैराशाबन्धैर्विषयसुखजालं कलयताम् ।

अकाले कल्पान्तं प्रतिपुरुषमेव प्रतिदिशन्

वली कालः पुंसां किल विलसितं सङ्कलयति ॥ १५ ॥

इति सञ्चिन्त्य नृपतिर्हिंसापापपराङ्मुखः ।

दण्डवल्कलमादाय ययौ निशि तपोवनम् ॥ १६ ॥

ततस्तद्गमनं श्रुत्वा लोके प्रच्छाद्य मन्त्रिणः ।

युध्यमानाः शूरोद्ग्रं रिपुं गर्जन्तमूचिरे ॥ १७ ॥

गहने^२ सत्तमातङ्गं भा कृथा गलगर्जितम् ।

घनशब्दकृताक्षान्तिर्निविशत्यत्र केशरी ॥ १८ ॥

१ ^W हिंसापाव • II हिंसापाय • ।

२ II and ^W गहनम् ।

ཞེས་སྒྲ་བརྟན་པ་དེ་དག་གིས། ཇི་ཡ་བྱ་དག་འཇུག་པོ་དང་།

གོ་ཆས་ལྷས་ནི་རབ་གཏོགས་དེ། གཡུ་ལ་དུ་གཡུ་ལ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱད།

10

སྐབས་དེར་ཀོ་ས་ལ་དག་དུ། བླ་མ་རྩེ་སེར་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ།

བྱུང་པོ་དབྱིག་གི་གོ་ཆ་ཡིས། རོར་བྱི་ཆད་པས་གཟིང་བར་གྱུར།

20

ས་ལྷས་རོར་བྱིན་དབྱེ་བ་ལས། མང་པོ་བྱིན་པར་སི་བཟོད་པ།

བྱ་དང་གཉིན་ནི་མས་མཐའ་དག་ནི། བཅོམ་ཁང་ནང་དུ་ནི་མ་པར་བཀོད།

21

གཉིན་ཚན་བཅིངས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བས། བཅོམ་པའི་ཐབས་ནི་རབ་བསམས་དེ།

གྲོགས་པོ་བྱུ་ལ་ཟིན་པ་ཡིས། རི་དགས་བཞིན་དུ་གཏོག་པ་མེད།

22

བདག་གི་པ་མ་སྤྱང་མོ་དང་། སྤྱན་རྒྱ་བུ་མོ་བྱ་དག་གྱུར།

བཅོམ་ར་དག་དུ་བཅིངས་གྱུར་པ། རོར་མེད་ནི་ནི་གྲོགས་མི་འགྱུར།

23

ས་བདག་ཚོས་ལ་སྤྱང་བ་ཡིས། གང་ལ་ཆགས་པ་རབ་དུ་འཇུག།

ཉིན་མེངས་དག་གིས་བཞུན་པ་ཡི། ལུང་དེ་རབ་དུ་བདང་བས་འཛོ།

24

ཡང་ན་གཉིན་གྱིས་འཛིང་ཐག་གིས། སྤྱི་བོ་དྲུག་དུ་བཅིངས་ནི་མས་གྱིས།

སྤྱག་པར་གྱུར་གྱུར་ལྷ་པ་དག་ནི། རབ་དུ་གྱུར་བར་ཇི་ལྟར་བྱས།

25

དེ་སྤྱད་ཉིན་མེངས་ཀྱང་འདི་ལ། རོར་ནི་ཉི་པར་བསྐྱབས་བ་པན།

རོར་གྱིས་ཐར་མིན་གྱུར་བ་གང་། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དག་ན་མེད།

26

इति ब्रुवाणाः समरे धीरा युयुधिरे परम् ।

ते घनस्वामिसम्मानसन्नाहच्छन्नविग्रहाः ॥ १९ ॥

अचान्तरे कोशलेषु ब्राह्मणः कपिलाभिधः ।

हिरण्यवर्मणा राज्ञा धनदण्डेन पीडितः ॥ २० ॥

बन्धनागारविन्यस्तसमस्तसुतबान्धवः ।

दत्ताशेषधने भूरि दारिद्र्यादातुमक्षमः ॥ २१ ॥

अचिन्तयत् प्रतीकारं बन्धुबन्धनदुःखितः ।

संसक्तपाशसचिवः शारङ्ग इव निश्चलः ॥ २२ ॥

पिता माता स्वसा भ्राता दुहिता तनयश्च मे ।

रुद्धाः कारागृहे मुक्तिं नायान्ति द्रविणं विना ॥ २३ ॥

लोभः प्रवर्तते यत्र धर्मद्वेषेण भूपतेः ।

तस्यार्द्रक्लेशदेशस्य परित्यागेन जीव्यते^१ ॥ २४ ॥

अथवा कथमुत्सृष्टं देशः कृच्छ्रेऽपि शक्यते^२ ।

जन्तुभिः सतताबद्धैर्बन्धुबन्धनरज्जुभिः ॥ २५ ॥

द्रविणोपार्जनं तस्मादस्मिन् क्लेशमये हितम् ।

नास्ति तद्यसनं लोके तीर्यते न धनेन यत् ॥ २६ ॥

ནོར་གྱི་ཕྱག་ཚོགས་གྲག་ནི། སྒྲ་འཛོང་མ་བཞིན་ནོར་འཁྱུར་ཅན།
 རོན་དུ་གཉིས་ན་བཞུད་པར་བྱེད། རོན་དུ་མ་གཉིས་རང་ཉིད་འོངས།

27

རོ་བྲལ་འབྲི་ཤིང་རྩིང་པ་བཞིན། རིང་བཀོམ་རྩེས་སྤྱའཛིང་ལྷན་པའི།
 འགར་ནི་འགའ་ཆེ་ཚོགས་ཅན་གྱིས། གཤམ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཉིད།

28

སྒྲིང་བ་དམ་པའི་སྤྱོད་པོས་སྤངས། རོ་ཆའི་དུལ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱུ་གྱིས།
 སྒྲན་པ་གྲོ་ཡི་རྩ་གམ་ནི། འབྲས་བྱར་བཅས་ཀྱང་འབྲས་མེད་ཉིད།

29

དང་པོ་དུས་སྤྱི་ཉེ་པར་འོངས་པའི་རོ་ལས་སྤྱོད་དུ་བསྟེན་བཀྱར་བྱ།
 དེ་ནས་ནོར་གྱི་ཆ་བསྐྱངས་ཡོངས་སྤྱུ་འདྲིས་ལས་བཀྱར་བ་ནོར་པར་ཉམས།
 སྤྱི་བས་སྤྱོད་པོས་གཤམ་ལྷན་སྒྲིང་པའི་ཚོགས་ནོར་དུ་ནོར་བསམས་ཤིང་།
 སྒྲ་ཅིག་ལ་ནི་རོ་བའི་འཛིང་པ་ཡངས་པར་བྱེད་ཅི་བདོག་པར་བྱེད།

30

ཆགས་པའི་རང་བཞིན་འཛིན་ཉེན་འདིར། ནོར་གྱི་ཡན་ཏན་སྤྱི་ཞིག་འཛིན།
 དེ་སྒྲན་ཐབས་ཀྱན་དམན་གྱར་པ། བདག་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད།

31

ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང་གང་དུ་འགྲོ། སྤྱི་བ་མ་རོན་གཉིས་ལས་བཅུང་བཞིན།
 ཉེན་མེད་ཡིད་ལ་རོ་བ་ཡིས། འཕགས་ཐོབ་པར་མ་གྱར་ནི།

32

སྤྱོད་པའི་ནགས་ཚལ་མཚོག་དུ་ཤིན་དུ་སྤྱུག་བོར་གྱུར་པ་འདིར།
 'གང་ཞིག་སྤྱན་དུ་སྤྱོད་པོ་སྒྲིང་ལ་འབྲས་བྱ་ཀྱན་སྤྱིར་ཡང་།
 ནལ་ཡང་འདར་བར་མི་འགྱུར་དུ་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་གཏོང་བ།
 སྤྱི་བ་དཔལ་པའི་རྩོན་ཤིང་དེ་ནི་གང་ཡང་རྩེད་མ་གྱར།

33

प्रार्थ्यमानाः पलायन्ते स्वयमायान्त्यनर्हिताः ।

वेश्या इव विकारिण्यः कुटिला धनसम्पदः ॥ २७ ॥

विरसा जीर्णवस्त्रैव दीर्घशोषानुबन्धिनी ।

क्वचित् कदाचित् कच्छ्रेण सेवा फलति नैव वा ॥ २८ ॥

लज्जारजःपरिचिता याच्ना सज्जनवर्जिता ।

अवमानशतोच्छिष्टा सफलाप्यफलायते ॥ २९ ॥

पुरः सत्कारांशः प्रथमसमयोपागमरसात्

ततो मानम्भानिर्द्रविणकणयाच्नापरिचयात् ।

विमृश्यान्तस्तस्मात्तरलितमतिमार्गणगणः

क्षणादाशाबन्धं विपुलयति सङ्कोचयति च ॥ ३० ॥

लोभस्वभावे^१ लोकेऽस्मिन् को गृह्णाति धनैर्गुणान्

सर्वोपायविहीनस्य तस्मान्नास्त्येव मे गतिः ॥ ३१ ॥

किं करोमि क्व गच्छामि छायायार्थैव मरोः पथि ।

नासादयति विश्रान्तिं निरालम्बो मनोरथः ॥ ३२ ॥

अत्यन्तसङ्कुलतरे जनकाननेऽस्मिन्

न प्राप्यते विपदि कोऽपि स साधुदृष्टः ।

यः सन्ततार्थिजनसर्वफलार्पणेऽपि

नो कम्पते न च जहाति नतिं कदाचित् ॥ ३३ ॥

བསོད་ནམས་མི་དཔན་ས་ཡི་དབང་། སྤོང་བ་ཀུན་གྱི་དཔག་བསམ་གིང་།
འཕོངས་བའི་གདུང་བ་མཆོག་ཏུ་འབྲོག། སྤྱིང་སྤྱོད་ས་འེ་མའི་གྱ་མཚོ་བོས། 34

དེ་ལྟར་ཡང་དག་བསམས་ནས་དེ། རེ་བ་པཅས་པ་བཟུན་བ་ཡིས།
ལས་ནས་དགའ་བས་སྒྲ་བྲངས་དེ། མི་བདག་བརྟ་བར་འདོད་བས་ཆས། 35

དེ་ནས་དེ་ཡིས་དལ་བུ་ཡིས། བློང་མཐའ་དཀར་ཐུབ་ནགས་སུ་ཕྱིན།
མི་བདག་གིང་ལོས་ཡོངས་དགྲིས་པ། ལས་གྲིས་ཡོངས་སུ་བ་བས་མཐོང་། 36

བགྲིས་བསྐྱོང་ངལ་བས་གཟིང་བ་དེ། མི་བདག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བུར་ནས།
སྤྱིང་ཇི་འི་གྱ་མཚོས་རིང་པོ་ནས། འོང་བ་ཡི་ནི་གྱ་མཚོ་ན་བྲིས། 37

དེ་ལ་དེ་ཡིས་རང་གི་སྤྱོད། རྒྱགས་རིངས་ཚ་བས་གསལ་བྱས་པ།
བཤད་ནས་གཉིན་ནི་བས་བཅིངས་པ་ཡི། ཐུག་བཟུལ་གྱིས་གཟིང་སྤྱང་ཡང་བཤད། 38

གཉིན་ནི་བཅིངས་པ་དགྲོལ་བའི་སྤྱོད། མི་བདག་སྤོང་བ་རྩ་ཡི་གིང་།
བསོད་ནམས་མི་དཔན་བརྟ་བལ། གསེར་དོན་གཉིར་བ་བདག་འོངས་སོ། 39

ཐུགས་ནི་སྤྱིང་ཇི་ཇོགས་གུར་པ། དཔག་ལྔ་ན་འཇིག་དེ་མཐོན་པོ་དེ།
མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་འབྲུལ་ལ་ནི། བདག་གི་བརྟ་བ་ཇོགས་བར་གུར། 40

ཉོད་མོངས་གདུང་བས་ཉམས་མི་ཕྱིད། སྤྱོད་བཡིས་ནི་ཐུན་མི་འཕྱིན།
དུས་ནི་སྤྱིང་བས་ཡིན་བར། སྤྱོད་ཆེན་པོ་འབྲས་དུ་བསྐྱེད། 41

अदीनपुण्यः सर्वार्थिकल्पवृक्षः क्षितीश्वरः ।

श्रूयते सत्त्वदुग्धाब्धिरायन्नार्तिहरः परम् ॥ ३४ ॥

इति सच्चित्य स नृपं प्रतस्थे द्रष्टुमुत्सुकः ।

आशाबन्धोपदिष्टेन पथा हर्षपुरःसरः ॥ ३५ ॥

ततः स शनकैः प्राप्य पुरोपान्ततपोवनम् ।

ददर्शाध्वपरिश्रान्तः सम्वीतं वल्कलैर्नृपम् ॥ ३६ ॥

नरनाथोऽपि तं दृष्ट्वा क्षुत्पिपासाश्रमातुरम् ।

पप्रच्छ करुणासिन्धुर्दूरागमनकारणम् ॥ ३७ ॥

स तस्मै निजवृत्तान्तमुष्णनिश्वासस्तुतितम् ।

निवेद्य बन्धुसंरोधदुःखार्त्तः पुनरब्रवीत् ॥ ३८ ॥

आयातोऽहं हिरण्याशी बन्धुबन्धनमुक्तये ।

अदीनपुण्यं नृपतिं द्रष्टुमर्थिसुरद्रुमम् ॥ ३९ ॥

लोकनाथः स मे श्रीमान् करुणापूर्णमानसः ।

सद्यः सन्दर्शनेनैव सङ्कल्पं पूरयिष्यति ॥ ४० ॥

अम्बानं क्लेशसन्तापैरवमानैरदूषितम् ।

अपर्युषितकालञ्च फलं सूते महाजनः ॥ ४१ ॥

སྒྲིལ་ཞེས་ཀྱི་དབྱེལ་བའི་རབ་རིབ་མི་བཟད་འབྲོག་བྱེད་ཅིང་།
 བྲགས་པ་རབ་དུ་གསལ་བའི་འབྲོར་པས་བྱོགས་ནི་བས་ཡོངས་སྤྱུ་འགོངས།
 རི་མེད་ཡིད་ནི་མཛོན་པར་རིངས་བྱེད་དགའ་བ་དག་གི་གཉེན།
 ས་ཡི་བདུད་ཅི་འི་ཟེར་དེས་བདག་གི་གདུང་བ་འབྲོག་པར་འགྱུར།

49

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བཤད་ཐོས་ནས། ས་ཡི་བདག་པོ་གཟེར་བར་གྱུར།
 བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་གདུང་བ་དག། འཕོས་པ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བསམས། 48

ཀྱི་མ་བདག་གིས་གྱུལ་སྤྱིད་པ་དང་། དུས་མིན་འདིར་ནི་གཉིས་སྒྲིལ་གྱིས།
 བསམས་ཏེ་བཀྲིས་བས་ཉེན་པ་ལས། ལམ་གྱི་ཤིང་ནི་སྒྲན་པོ་བཞིན།

སྤྱོད་བཞིས་སལ་ལ་བ་རིང་གིས། ངལ་བ་འབྲས་མེད་གདུང་བ་སྤྱིར།
 རི་དགས་སྤྱིད་སྤྱིད་ཆུ་ལྷ་བྱ། མོངས་པ་སྤྱིད་བྱེད་བདག་སྤྱིད་དོ།

ཁ་ལ་ནོ་བསྐྱད་མཚུངས་པ་ཡིས། བཀྲིས་བར་གྱུར་བཞིན་དོན་གཉེར་ནིསས།
 རི་བ་ཉམས་བས་ལས་དུ་ནི། ཡོངས་ངལ་སྤྱི་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

གྱུལ་པོ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་དེ། གྱུལ་སྤྱིད་བདང་ནས་ནགས་ཚལ་བཞེད།
 ཞེས་པ་ཐོས་ནས་བྲན་ཟེའདི། འབྲལ་ལ་སྤྱོག་ནི་གཏོར་བར་འགྱུར།

* * * *

द्रारिद्र्यतीव्रतिमिरापहरः^१ प्रजानाम्
 कीर्त्तिप्रकाशविभवैः परिपूरिताशः ।
 अभ्युल्लसद्दिमलमानसहर्षवन्धु-
 स्तापं हरिष्यति स मे वसुधामुधांशुः ॥ ४२ ॥
 श्रुत्वेति तेन कथितं व्यथितः पृथिवीपतिः ।
 संक्रान्तनिष्प्रतीकारसन्तापः समचिन्तयत् ॥ ४३ ॥
 अहो नु त्यक्तराज्योऽहमकालेऽस्मिन् दिजन्मना ।
 चिन्तितः क्षुत्परीतेन शुष्कदृष्ट इवाध्वनि ॥ ४४ ॥
 दूराध्वश्चमवैफल्यसन्तापप्रदमर्थिनाम् ।
 सम्मोहजननं धिक्कां मृगतृष्णाजलोपमम् ॥ ४५ ॥
 मुखाश्मपाततुल्येन मूर्च्छितानामिवार्थिनाम् ।
 आशाभङ्गेन गुरुतां प्रयात्यध्वपरिश्रमम् ॥ ४६ ॥
 अहं स राजा सन्त्यक्तराज्यः काननमाश्रितः ।
 इति श्रुत्वेव विमोऽयं सद्यस्त्यजति जीवितम् ॥ ४७ ॥

जातैव चिन्तामनुलां प्रसूते
 निद्रापहारं तरुणी करोति ।
 कन्येव दृढा विदधाति शोकं
 नष्टा दहत्याशु शरीरमाशा^२ ॥ ४८ ॥

འདི་ནས་བྱལ་བའི་གནས་ཤིན་དེ། བསལ་པ་བདག་ནི་མ་ཐོབ་ན།

ཡིད་ལ་རེ་བ་ཉམས་པ་འདི། གཏུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱེད་བར་འགྱུར།

49

སྤོང་ནི་བས་ཤིང་སྤྱོད་བཞིན་ཡོགས་ཚེ་བའི་ཤུགས་རིངས་དག་གིས་གཏུང་བྱེད་
ཅིང་།

ཀྱང་དུ་རྟོག་པས་ལུས་དམན་ཅུང་ཅུང་བྱས་ཤིང་གང་ལས་མི་འགྲོ་བ།

ཉོད་མོངས་དུས་སུ་མི་ནི་མས་སེམས་ལ་འབྲལ་ལ་རབ་དུ་གསལ་བ་གང་།

དགོ་ལྷན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཞིན་བསྐྱུགས་འོས་གཞིག་བྱེད་ཉོད་འཚོ་བ་ཡིན།

50

རང་ཉོད་རབ་བསྐྱུངས་གཏུང་བའི་ཉམས་སྤོང་གེས་ཤིང་རི་བྱེད་མོ་བའི་སྤྱུག་དུ་
བྱགས་བྱས་དེ།

སྤྱོད་བྱེད་མེ་ཡིས་རབ་དུ་གཏུང་བའི་བྱེད་བས་བྱབ་ཅིང་འཚོད་པའི་བྱ་བ་ཡོངས་
སྤྱ་འདྲིས་གྱུར་གྱང་།

སྤོང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་སྤོད་པ་དག་པོས་བསྐྱེད་པའི་མི་བཟད་གཏུང་བ་འབྲོག་པ་
མིད་པ་གང་།

སྤྱོད་བའི་འགྲོན་པོ་འདི་ཤུགས་རིངས་ཆེ་བ་བསྐྱོལ་ཞིང་མི་ཤེལ་བ་འགྱུར་བྱེད་གྱི་
མཚོའི་སྤྱོད་བསྐྱེད།

51

དེ་ལྟར་སྤོང་ཅིག་བསལ་བས་བྱས་ནས། ཅུང་ཅུང་འབྲས་བྱ་མགོད་བྱས་དེ།

མི་སྤྱན་སྤྱོད་བས་འཛིགས་འཛིགས་བཞིན། མི་ཡི་བདག་པོས་དེ་ལ་སྤྱས།

52

བསོད་ནམས་མི་དཔན་གྱི་པ་པོ་དང་། བྱ་བ་ཟེད་གྲག་གསོད་སྤྱོད་བའི་ཚོ།

འཚོ་ལས་ཆགས་བྱ་བ་གྱི་པ་མིན་ནི། ཡོངས་སུ་བཏང་ནས་དཔེན་པ་བསྤྱོད།

53

राजधानीमितो गत्वा मामप्राप्य विचिन्तितम् ।
किं करिष्यति सन्तापादयं भग्नमनोरथः ॥ ४६ ॥

जीवत्येकः किल स कुशली क्लेशकाले नराणां
श्लाघ्यश्चित्ते स्फुरति सहसा यः परिचाणवन्धुः ।
प्रत्याख्यानान्मलिनवदनस्तप्तनिश्वासशुष्यत्-
सङ्कल्पाल्पीकृतनततनुर्याति यस्मान्न चार्यो ॥ ५० ॥

धिग्जन्म क्षारसिन्धोः पथिकजनपृथूच्छासनिर्दग्धवृद्धे-
स्तापं योऽर्थिप्रजानां हरति न विषमं तीव्रवृष्णासमुत्थम् ।
॥ जाता'स्वाद्देऽप्यगस्त्योदरकुहरलुठजाठराग्निप्रताप-
व्यापारव्याप्यमानकथनपरिचितः स्वप्रमाथव्यथानाम् ॥ ५१ ॥

इति सञ्चित्य नृपतिः कृतातिथ्यः फलाम्बुना ।
तमुवाचाप्रियाख्यानभीतिभीत इव क्षणम् ॥ ५२ ॥

ब्रह्मन्नदीनपुण्योऽहं राजा शत्रुबधोद्यमे ।
हिंसाविरक्तः सन्त्यज्य राज्यं विजनमाश्रितः ॥ ५३ ॥

ས་སྒྲིང་ཡོངས་སྒྲོད་འཛོལ་བའི་འབྲས། སྒྲིང་འཁྱོག་ལྷ་ཕུར་མི་བདོན་པ།
གསུང་བའི་ཁྲག་གིས་སྒྲགས་པ་ནི། སྒྲིང་པོ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སྒྲོད་ཅིང། 54

གནས་མིན་འདུག་དེས་ཅི་ཞིག་ཀྱང། ཁྱོད་ནི་དུས་མིན་ཉེ་བར་ཡོངས།
ཅུང་ཅད་བདག་གིས་རྒྱས་པ་གང་། དེ་ནི་བསྐྱམས་པ་མེད་པར་བཟོད། 55

ཅས་བཟུལ་པའི་ཚོག་ཐོས་ནས། རྟོ་རྒྱུ་ཡང་དག་བཅོས་པ་བཞིན།
གཉེན་ཐར་རེ་བ་བྲལ་བ་ལས། དེ་ནི་སེལ་འབྱེལ་བར་གྱུར། 56

བཟུལ་ཞིང་སེལ་འབྱེལ་བ་དེ། མཐོང་ནས་མིག་ནི་མཆི་མར་བཅས།
སྒྲིང་པའི་ཚོག་གིས་དབྱགས་ཕུང་ནས། བྱུ་པོས་སྒྲར་ཡང་རབ་བསམས་པ། 57

ཀྱི་མ་བདག་ནི་བསོད་ནམས་དམན། བྱུང་ན་ཡས་དང་མཚུངས་པ་འདིར།
སྒྲིང་པའི་རེ་བའི་འབྲི་ཤིང་གི། བྱུ་གུ་འབྲལ་ལ་བསྐྱམས་པར་གྱུར། 58

ནོར་དོན་གཉེར་བ་སྒྲིན་པའི་འདོད་པས་དང་པོ་གནས་མིན་སྒྲིང་བ་འབྲས་
བཅས་བསམས།

རེ་བའི་བྱུ་གུས་འདོད་པའི་བདེ་བ་མཁུས་ཡམ་གཉེད་གི་མཛོད་པར་བྲིས།
དེ་ནས་ཨ་བྲ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་སྒྲིང་སྒྲིང་སྐྱམ་པོས་བཞིན་དུ་སྒྲིང་ཅིག་ལ།
ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཚོས་བཏམས་ཤིང་རེ་ཐག་ཆད་བསམ་འབྲལ་ལ་བཟུལ་བར་གྱུར། 59

བསྐྱེད་སྐྱེས་ནས་ཉིད་བ་ཅུང་དུ་ཞིག། གཤམ་དེ་འདི་ལ་བདག་གིས་ཕྱིན།
བསོད་སྐྱེས་ས་བསྐྱེད་ས་ཀྱང་ཕྱོགས་གྱུར་པ། དེ་ལ་དེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཅིང། 60

हिंसाफलं महीपाला भोगं भूभङ्गभङ्गरम् ।
प्रत्यग्ररुधिरादिग्धं क्रव्याद इव भुञ्जते ॥ ५४ ॥

किं करोम्यपदस्थोऽहमकाले त्वमुपागतः^१ ।
यत्तु शक्यं मया किञ्चित्तदयन्त्रितमुच्यताम् ॥ ५५ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा वज्रेणेव समाहतः ।
बन्धुमोक्षणनैराश्यात् स पपात महीतले ॥ ५६ ॥

मूर्च्छितं पतितं भूमौ तं दृष्ट्वा साश्रुलोचनः ।
प्रियाभिर्वाग्निराश्वास्य राजा पुनरचिन्तयत् ॥ ५७ ॥

अहो, नु मन्दपुण्योऽहं यस्मिन्नाशालताङ्कुरः ।
मरुमार्गोपमे जातः सहसा शोषमर्थिनः ॥ ५८ ॥

अर्थार्थी^१ प्रथमं विचिन्त्य सफलामस्थानयाच्चां क्षणात्
आशातूलिकयाभिलिख्य निखिलं शाखासहस्रैः सुखम् ।
अप्राप्याम्रमिवाथ शुष्कखदिरान्मूढेच्छया वाञ्छितं
सद्यश्छिन्नमनोरथः पृथुतरारम्भक्षयान्मूर्च्छति ॥ ५९ ॥

अस्मै यदि प्रयच्छामि याचितावाप्तमल्पकम् ।
तत् किं तेन करोत्येव भिक्षित्वापि बुभुक्षितः ॥ ६० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཙེ་བཞི་པ།

ཡིགས་པའི་ལས་ལ་ཡིད་ལ་རེ་བ་རབ་གྱུས་གྱུབ་གྱུར་ཙེ།
དམ་པའི་ཡིགས་གྱུས་རྩི་མེད་འཇུག་འགའ་མཚང་མ་བཟུགས་པར་འོས།
འཇིགས་ཅུང་འཁོར་བའི་ཚུ་སྟོན་འབྱུང་གནས་དག་གི་ཟམ་སྟེགས་གྱུར།
དམ་པའི་སྟོགས་ཉིད་དག་བ་སྟོབ་པའི་རང་བཞིན་པ་ཉ་ཡིན། 1

མཉན་ཏུ་ཡོད་པ་དག་ཏུ་སྟོན། བྱིས་བདག་པར་ཞེས་པའི་བྱ།
ངང་པ་ཞེས་བྱ་བཅོས་ལྡན་གྱིས། འབད་བས་དག་བཅོས་གནས་ལ་ནི། 2

རབ་དང་རྩི་མེད་སྤྱང་ཆེ་ཡི། གཟིགས་པ་བདུད་རྩིས་བརྒྱུང་མཐོང་ནས།
ཆེས་འཛིན་བཅུན་པས་བྲེལ་འདི་ལ། དག་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་རབ་གསལ་པ། 3

བཅོས་ལྡན་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི། བག་ཆགས་སྟུགས་དག་གིས་ཡུལ།
དུན་པ་མ་ཞི་རབ་བྱུང་ཡང་། བྱིས་ལ་མཐོན་པ་སྟོགས་པར་འགྱུར། 4

དེ་ནི་རབ་འབད་བཅོས་ལྡན་གྱིས། འདུལ་བ་དག་ལ་རྣམ་པར་སྦྱར།
ཀྱིས་ཆེས་བརྒྱུང་ཆེན་པོ་ཡིས། ཀྱན་མེད་ས་དག་དང་བྲེལ་བར་མཛེད། 5

དེ་སྔད་དག་སྟོང་ལ་མཚན་ཞིང་། དག་པའི་བདུད་རྩིས་བྱན་པས་ཁྱུས།
གྱུས་ལ་མཉེས་གཤིན་བཅོས་ལྡན་འདས། བསམ་ཅད་མཁྱེན་པས་དེར་།

चतुरधिकशततमः पल्लवः ।

सन्मार्गसंमृतमनोरथसिद्धिस्ततः
स्वास्थ्यः सतां सुकृतनिर्मलतौर्थ्यपूतः ।
संसारघोरमकराकरसेतुभूतः
सत्सङ्ग एव शुभसर्गनिसर्गहेतुः ॥ १ ॥

आवस्त्यां कमलाख्यस्य पुत्रं गृहपतेः पुत्रा ।
हंसाभिधं भगवता यत्नेनाहंत्पदे धृतम् ॥ २ ॥

दृष्ट्वा प्रसादविशदैः करुणालोकनामृतैः ।
अनुग्रहाग्रहव्यग्रं त मभाषन्त भिक्षवः ॥ ३ ॥

भगवन् कुलपुत्रोऽयं प्रव्रज्यापि गृहोन्पुखः ।
बभूव वासनाशेषदशान्तविषयस्मृतिः ॥ ४ ॥

स प्रयत्नेन भवता विनयं विनियोजितः ।
अहो महानुग्रहेण संमोहरहितः कृतः ॥ ५ ॥

उक्ते हर्षामृतामिक्तै विस्मितैरिति भिक्षुभिः ।
तानभाषत सर्वज्ञो भगवान् भक्तवत्सलः ॥ ६ ॥

སྒྲིན་ཡང་བདག་གིས་དགོས་པ་ལ། འདི་ནི་འབད་ནས་རྣམ་པར་བཀོད།
སྒྲིན་འདི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སྟེན། ཐུབ་པ་བདུལ་ཞུགས་བཟང་ཞེས་གྱུར། 7

དེ་དུས་དེ་ཡི་གནས་སྟུ་བདག། རི་བོང་གསལ་བར་སྒྲུབ་ཅིང་བ།
དེ་ཡི་གནས་ལ་ཡིད་གཅགས་སྟེན། མཛེལ་བ་དང་ཐུན་དག་གནས་གྱུར། 8

དེ་ནས་ཆར་མེད་ཀྱིས་བཅོས་སྟེ། ཙ་བ་འབྲས་བུ་ཆུ་བསྐྱུས་སུ་ཆོ།
ནགས་སྟུ་ཡིད་བྱུང་ཐུབ་པ་དེ། ཁྱོང་མཐར་འགྲོ་བར་འདོད་པར་གྱུར། 9

བདག་གིས་གྲུས་བས་དེ་ལ་སྦྲས། དམ་པ་ཁྱོད་ནི་རྣམ་པར་མཁས།
དཀའ་ཐུབ་ཅེས་ཆད་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། ནགས་ནི་ཡོངས་བདང་ཅི་ལྟར་རིགས། 10

རྣམ་མང་བུལ་བའི་སྟུ་ངན་དུ། ཁྱིང་པའི་སྟེ་ཐོས་གང་བའི་ཁྱིམ།
མོངས་པའི་གཏོན་གྱི་ཉེན་མོངས་ཀྱིས། བཟུང་བར་གྱུར་པ་གྲོང་གིས། 11

བྱད་མེད་ལྷགས་སྒྲིག་སྟུ་ཆོར་བཟོད་དཀའ་བུ་ཡི་ཞགས་པ་དང་།
གཡོག་འཁོར་གྱིས་དཀྱིགས་བཅན་བའི་གཉེན་གྱི་བུ་པ་དང་།
མི་བསྐྱུན་ཆོགས་པའི་ནད་དང་གྲོ་ངན་གྱིས་བཅིངས་ཐུན་ཆེན་ཆད།
བདང་བའི་ཁྱིམ་ལ་སྒྲོ་ཐུན་སྟེ་ཞིག་སྒྲུར་ཡང་རིག་པར་བྱེད། 12

སྒྲིན་ཆོགས་འབྲས་བའི་སྟུ་ངན་ལྷག་པོས་ཡང་ཡང་མོངས་པ་སྟེད་པར་བྱེད།
ནོར་ནི་ལན་ཆུ་དེ་ཐས་རྣམས་དག་གིས་སྟེད་པ་མཆོག་དུ་ཡོངས་སྟེ་སྟེ།

पूर्वमप्येष कुशलं मया यत्नान्निषेवितः ।
तपोवने मुनि रसौ सुवताख्यः पुराभवत् ॥ ७ ॥

तस्मिन् काले स्फुटालापः शशकोऽहं तदाश्रमे ।
तत्कथाजातविश्रम्भः प्रीतिमानवसं सदा ॥ ८ ॥

अथादृष्टिदृते काले शुष्कमूलफलोदके ।
सोऽभून्मु निर्वनोद्देगाद् ग्रामान्तगमनोन्मुखः ॥ ९ ॥

स मया प्रणयेनोक्तः साधो तव विपश्चितः ।
तपोवनपरित्यागः कथं युक्तं तपोधन ॥ १० ॥

वियोगविविधोद्देगनिमग्नजनसङ्कुलाः ।
यद्दमोदग्रहायाससंग्रहा ग्रामभूमयः ॥ ११ ॥

स्त्रीशृङ्खलामुखर-दुःसङ्गपुत्रपाश-
मृत्याकुला निविडबान्धवबन्धजालम् ।
त्यक्तां पुनः स्पृशति कः खलसङ्घघोरम्
धीमान् यद्दं कुमतिबन्धमहान्धकारम् ॥ १२ ॥

विदधति मुहुर् मोहं नानावियोगघनाः शुचो
द्रविणलवणाहारै स्तृष्णा परं परिवर्द्धते ।

མི་བཟད་ཡལ་ཡ་ཆགས་པ་གོས་པས་སེམས་ནི་བྱུན་པར་བྱས་པར་པ། ཉན་མོངས་ཞིང་གི་ཁྲིམ་ནག་ནས་པ་ནམས་ཀྱིས་དགོ་བ་ཟད་པར་འབྱུར། 13

སྤྱི་བོ་མེད་པའི་ནགས་སུ་ཞི་བའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་ཆོས་པ་ནམས།
 ཡལ་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡ་ཆགས་ཆང་གིས་སྒོ་གྲོས་སྒྲོས་ཤིང་གཡོ་མི་འབྱུར།
 མཚེལ་བོ་དང་བྱམ་དུ་བརྒྱས་པས་མིག་ནི་མཆི་མས་འབྱུགས་མི་འབྱུར།
 གཟིར་དང་འཐབ་མོ་ཁྱེད་དང་གུང་བའི་ཆོགས་ནམས་དག་གིས་སྒོ་གྲོས་མི་འབྱུར། 14

ནགས་ལས་ཡིད་བྱུང་གྱོང་ཡ་ཆགས། གྱོང་ལས་ཡིད་བྱུང་ནགས་ཚལ་བྱལ།
 སྤྱིས་བྱ་ནམས་ནིར་བཞི་ལས། ཕྱིར་བྱོགས་ནང་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན། 15

གྱོང་གི་དུལ་བའི་གཡོན་ལ་ཁྱོད། ཏུས་མིན་སྒོ་གྲོས་ཡོངས་ལ་བྱེད།
 གྱོང་དག་འབྱོགས་པས་ཡལ་ཡ་ནི། ཆགས་ནམས་སྒོ་གྲོས་ཉིད་ཏུ་འཛིང་། 16

ཏུས་ཀྱི་འདི་ཉིད་ཏུ་ནི་ཁྱོད། འབྲས་བུ་ཐོབ་བ་འབྱུང་བ་འབྱུར།
 བདག་གི་ཤིན་ཏུ་ཤིན་པ་ཡིས། དེ་ནི་སྒོ་གྲོས་ཆུང་ས་དག་མཚན། 17

ཅེས་པ་བཟོད་ནས་བདག་གི་ནི། ཉེ་བའི་མེལ་རང་ཉིད་མཚོངས།
 དེས་ཀྱང་བྱུར་དུ་རབ་རྒྱུངས་ནས། ཡོངས་སུ་འབྱུང་དེ་བདག་ལ་སྤྱོས། 18

གཟུ་ཅམས་སྒྲག་བོའི་འགལ་བ་འདི། ཁྱོད་ནི་ཅི་ཡི་སྤྱོད་དུ་བྱེད།
 ནགས་འདི་ལས་ནི་བདག་གི་འབྱོ། ཁྱོད་མཚུངས་མཚེལ་བོ་གཡལ་ཆེད། 19

विषमविषयस्नेहाभ्यासैर्जडौकृतचेतसां
व्रजति कुशलं क्लेशश्लेष्मये वसतां क्षयम् ॥ १३ ॥

न धौर्मदविघूर्णिता विषयभोगरागासवैः
न वाष्पकलिलादृशः प्रियवियोगधूमोज्ज्वलैः ।
न दाहनिवहृदयथाः कलहकोपतापोद्भवैः
भवन्ति विजने वने शमविशेषसन्तोषिणाम् ॥ १४ ॥

ग्रामस्पृहा वनोद्देगाद् ग्रामोद्देगादनस्मृतिः ।
पुंसां प्रशमवैमुख्यात् प्रसङ्गेनैव जायते ॥ १५ ॥

ग्रामे नियमवामे त्वं मा कामेन मतिं कृथाः ।
प्रागेव विषयस्त्रिगुणान् बभ्राति ग्रामसङ्गतिः ॥ १६ ॥

इद्वैव तव कालेन फललाभो भविष्यति ।
शुद्धैः सम्प्रति मन्मांसैः क्रियतां प्राणधारणम् ॥ १७ ॥

इत्युक्त्वा हंसमासन्ने वज्रौ निपतितः स्वयम् ।
स च तूर्णं समुत्क्षिप्य परिघञ्च जगाद माम् ॥ १८ ॥

किमेतत् साहसं तीव्रं विरुद्धं भवता कृतम् ।
न गच्छामि वनादस्मात् त्वन्प्रीतिर्लभ्यते कुतः ॥ १९ ॥

དེ་ཡི་གྲུ་ས་པས་དེ་བཞི་དེ་ཅིང་། བདག་གིས་མཐའ་ལ་བལྟས་པའི་ཆོ།
འཕྲལ་ལ་ཆར་ནི་རབ་བབས་པ། ལང་གིས་གཞི་འབྲས་བཅས་གྱུར། 20

དེ་ནས་གྲུ་ས་བཅས་ཕུབ་བདེས། མངོན་པར་གེས་བ་ལྟ་བྱོབ་ནས།
བདག་ལ་སྦྱས་པ་དག་པ་ཡི། མྱིང་མྱོབས་འདི་ཡིས་བྱིད་ཅི་བཞིད། 21

ཅེས་པ་དེ་ཡིས་གྲུ་ས་བས་རྟིས། དེ་ནས་བདག་གིས་དེ་ལ་སྦྱས།
བདག་ནི་སྦྱོད་པ་འདི་དག་གིས། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཅུབ་འདོད། 22

སྦྱེ་བ་གཞན་ལ་འགྲོ་བ་ནསས། བསྐྱལ་སྤྱད་གྲུ་པ་བར་བདག་གྱུར་ཅིག།
ཅེས་བཞིད་དེ་ཡིས་བདག་ལ་སྦྱས། བྱིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར། 23

ལང་ཆོ་ཡང་དག་ཇོགས་སངས་གྱུས། ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་བྱོད་གྱུར་པ།
དེ་ཆོ་བདག་གི་ལུས་གཞན་ནི། བྱིད་ཀྱི་ཇིས་སྦྱུ་གཟུང་བར་བྱ། 24

དམ་པ་དེ་ཡི་ཆོག་འདི་ནི། མཛའ་བས་བདག་གིས་ཁ་ཡིས་སྤངས།
རི་བོང་དེ་ང་སྦྱེ་བ་འདིར། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡང་དག་གོེབ། 25

བྱིས་བདག་བྱ་ནི་ངང་པ་འདི། ཕུབ་པ་བདུལ་ཞུགས་བཟང་ཞེས་པ།
དེ་ཡིན་སྤྲོན་གྱི་རབ་འབད་ནི། རྟན་ནས་བདག་གིས་དགོ་ལ་བཀོད། 26

དེ་ལྟར་གྲུ་ས་ལ་མཉེས་གཤིན་པ། ཐམས་ཅད་གཞིགས་པ་གྲུ་པ་ལ་ཡིས།
རང་གི་སྤྲོན་བྱང་གསུངས་པ་དག། ཐོས་ནས་དེ་དག་ལ་མཛན་གྱུར། 27

प्रणयादिति तेनोक्ते व्योम्नि चाक्षौकिते मया ।
पपात दृष्टिः सहसा सफला भू रभूद् यया ॥ २० ॥

पञ्चाभिन्नत्व मासाद्य स ततः सादरो मुनिः ।
मा मूचे शुद्धसत्त्वेन किमनेन मद्दौयसे ॥ २१ ॥

प्रणयादिति तेनाहं पृष्ट स्त भवदं ततः ।
जनेन-चरितं नाहं सम्यक्सम्बोधि मर्थये ॥ २२ ॥

सन्तारणाय जगतां जिनः स्या मन्यजन्मनि ।
मयेत्युक्ते स मा माह भविष्यसि तथागतः ॥ २३ ॥

यदा तु सम्यक्सम्बुद्धः सर्व्वज्ञ स्त्वं भविष्यसि ।
तदा ममान्यदेहस्य कर्त्तव्योऽनुग्रह स्त्वया ॥ २४ ॥

एतत्तस्य वचः साधोः स्नेहादङ्गीकृतं मया ।
संप्राप्तः शशकः सोऽहं मस्मिन् जन्मनि बुद्धताम् ॥

सुव्रताख्यो मुनिः सोऽयं हंसो गृहपतेः सुतः ।
पूर्व्वस्मृत्यैव धत्त्वेन प्रापितः कुशलं मया ॥ २६ ॥

प्रपन्नवत्सलेनेति कथितं सर्व्वदर्शिना ।
जिनेन निजदृष्टान्तं श्रुत्वा ते विस्मयं ययुः ॥ २७ ॥

རྩ་མཁན་བཞི་ཏུ་མ་ཚང་མེད་པའི་འབྲས།
 རྩེད་ཀྱི་དགེ་བའི་སྒྲོན་པས་འདི་ན་གནས།
 ཉིན་མོ་འི་བདག་དང་ཡོངས་འདྲིས་བཏང་བུ་པ།
 བསིལ་ཟེར་མཛོས་པའི་དཔལ་ནི་མཚུངས་མེད་བཞིན།

28

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྩོན་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྱིལ་ལས་འི་འོང་གི་རྟོགས་པ་བརྩོན་པའི་
 ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱ་ཙ་བཞི་བའོ།

अविकलफलप्रसवः
 शुभचरितैः सहवासः ।
 दिनपतिपरिचयनिचितरुचेः
 श्रीरसमा हिमभासः ॥ २८ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 शशकावदानं चतुरधिकशततमः पल्लवः ॥

གཤམ་དེ་ཙམ་ཉིས་ཀྱི་པ་དག་གིས་ཐོག་ཐུབ་ཀྱིས་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཤིང་།
 གང་ཡང་ཐུན་མེད་བྱི་ལའི་དུག་གུ་ཐུབ་དུ་ཉལ་ལ་ཆེ་ལྟོ་དེ་དག་གིས་།
 གཤམ་དེ་ཀྱང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་སྒྲུབ་ཡང་དེ་ནི་ཐུན་ཐུད་དེ་ལྟོ་ན།
 དེ་ནི་ངེས་པར་ས་བདག་རྒྱུ་ཙམ་མཐོང་དང་མགུ་བལ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅི། 61

ཆོ་གྲོས་བཅེ་བའི་མོར་འཛིན་གྱིས། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ས་འཛིན་དབང་།
 དེ་འདོད་བསྐྱབ་པར་ཆས་གྱུར་བས། རབ་སད་བྱས་དེ་དེ་ལ་སྒྲུབ། 62

ཁོངས་ཤིག་བསམ་ཅེ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། འདོད་བབསྐྱབ་སྒྲུབ་མི་ཐོག་ས་པར།
 འབྲས་བུ་ཐོབ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག། བདག་གིས་ཡང་དག་ཉིད་པར་གྱུར། 63

འཛིན་པ་དག་གི་མགོ་བཙད་ནས། མོང་ལྟེ་ས་བདག་ཆངས་བྱིན་ལ།
 བྱིན་ན་དེ་ནི་དགའ་བ་ཡིས། ཁྱོད་ལ་མོར་དག་ཐུང་བར་འགྱུར། 64

སྒོང་བའི་ཙན་དན་ལྟོན་པ་དེའི། ཆོག་དེ་ཐོས་ནས་གཉིས་སྒྲུབ་ནི།
 ནི་པར་རབ་ཏུ་གས་གྲུང་བ་ཡིས། ཁབ་ཀྱི་ཐུག་བཞིན་རབ་སྒྲུབ་པ། 65

སྒྲིབ་གསུམ་ཉིང་པོ་སྒྲེབ་ནི། འགྲོ་བའི་མཐོང་དབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ།
 ཁྱོད་ཀྱི་མགྲིན་བའདི་ལ་མཆོད། བསྐྱོང་པོ་རིག་ཙན་སྒྲུ་ཞིག་བཟུང། 66

ཆགས་བས་ཆོ་གྲོས་ཉལས་པ་སྒྲུ། ཁྱོད་ལ་མི་རད་སེབས་པར་བྱེད།
 ས་ཏུ་ཀྱུར་སོལ་བ་ཡི། བྱུ་བྱུ་མང་ངས་སྒྲུ་ཞིག་མེད། 67

སྤྱི་གཉིས་ཁང་ཞིག་ཁྲོས་པས་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་མ་ནམས་ལ་ནི།
ལྷན་གྱིས་སྤོན་བཟོད་མི་བཟད་དུག་ནི་རབ་དུ་སྤྱོད་ཅིད་པ།
སྤྱི་གཉིས་ཁང་ཡོངས་སྤྱི་གཙུང་བ་གྱུར་མས་གཟིང་བ་དེ་དག་ནི།
མི་བཟད་འདོད་ཀྱི་མིན་པའི་རབ་རིབ་ཁྲུང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་༥

ཁ་ཆེར་རི་ཡི་གནས་སྤྱོད་ནི། རི་བ་དྭག་ཞེས་པ་ཕྱོན།
འགྱུར་པོ་ཀུན་ལ་བཅེ་བར་གནས། དག་སྤོང་བདུལ་ཞུགས་གཙང་བ་བྱུང་༥ 2

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་བྱམ་ནང་དུ། ཤིང་ཤུད་ཅར་སྤྱི་གཉིས་གི་ནི།
ནགས་ཚལ་དཔེན་པའི་བྱོགས་སྤྱོད་ནི། ཆོས་གོས་ཁ་ནི་བསྐྱར་བ་བྱས་༥ 3

སྐབས་དེར་བྱས་མའི་བེའུ་མམས། བྱས་ཟེ་བྱས་ཅན་ཞེས་པ།
སྤྱི་བོ་བ་སྤྱང་ཆབ་ནི། དོགས་པ་དང་ཐད་འཛོལ་དུ་འོངས་༥ 4

དེ་ཡི་རི་ལ་རིང་བོ་ནས། ཆོས་གོས་ཆོས་ཁྲུ་འཛོད་པ་ཡི།
མེལས་སྤྱིས་པའི་དུ་བ་དག། མཐོང་ནས་བེའུ་བཅོས་པར་བསམས་༥ 5

དེ་ནས་མཛོན་ཆ་ལག་ནམས་དང་། ལྷན་ཅིག་གཉིས་སྤྱིས་རི་ལ་འཛོལ་ས།
དག་སྤོང་རི་བ་དག་ནི། མཛོན་བྱོགས་དུལ་བས་རབ་དྲིམ་པ༥ 6

पञ्चाधिकशततमः पल्लपः ।

क्रौर्येण ये हिरसनाः शुचिचेष्टितानां
मिथ्यापवादविषयं विष मुत्सृजन्ति ।
ते पापशापपरितापपरम्परार्ताः
तौत्रव्यलीकतिमिरं विवरं विशन्ति ॥ १ ॥

पुरा रैवतको नाम काश्मीरेषु शुचिव्रतः ।
भिक्षुः शैलविहारेऽभूत् सर्वभूतदयाश्रयः ॥ २ ॥

तस्त्वचः कपायेन स कदाचिद् घटान्तरे ।
विविक्तकाननोद्देशे चको चीवररञ्जनम् ॥ ३ ॥

अचान्तरे धेनुवत्सान् नष्टानन्वेष्टु माययौ ।
ब्राह्मणः पिशुनो नाम गोभक्ष्यजनशक्तिः ॥ ४ ॥

स दूराच्चैवरकायपाके वह्निसमुद्गतम् ।
पर्वते धूम मालोक्य वत्सपाक ममन्यत ॥ ५ ॥

ततः शैलं समारुह्य सहितः शस्त्रपाणिभिः ।
अभ्येत्य रैवतं भिक्षुं पप्रच्छ विनयाद्विजः ॥ ६ ॥

འཕགས་པ་འདི་དག་ཅི་ཞིག་མཛད། ཅེས་པ་དེ་ཡིས་གྲས་པས་རྒྱུ།
བཟང་པོ་འདི་ནི་གོས་འཛོད་ཅེས། རི་བ་ཏུ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུས། 7

གནས་སྒྲུབ་ས་དེར་ནི་ཕྱིན་མེད་གྱི། དེ་ཡི་ཡས་གྱི་རྣམ་སྒྲིམ་གྱིས།
འཛོད་པ་དེ་ནི་བཡང་གི། ཤ་ཁྲག་ཅུ་དང་བཅས་པར་གྱུར། 8

སྒྱུབ་ཕྱིད་འབྲུགས་པར་གྱུར་པ་ན། བདེ་བ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་།
དཀར་པོ་དག་གྲང་མག་པོར་འགྱུར། ཚོས་གྲང་ཚོས་མིན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། 9

ཐུན་གྱི་མྱིག་པ་གསལ་ཕྱིད་དང་། མྱི་བོ་བྱོ་དང་གནས་ནས་སྤྱང་།
འདི་དག་བསོད་ནམས་ས་ཡིན་པ། ཡོངས་སྒྲིན་མཚན་ཉིད་མངོན་སྲུང་ཡིན། 10

སྒྲིས་བྱ་ན་པས་གྱི་ཉེས་བྱས་སྒྲོན་བསྐྱབས་སྒྲིན་པའི་དུས་སྒྱུ་ནི།
སྒྲོན་རྣམས་རབ་ར་གྲུས་ཤིང་ཡོད་དན་དག་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར།
བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་འགྱུར་སྒྲོ་གྲོས་ནས་པར་བསྐྱད་པར་འགྱུར།
མངོན་པར་འཛོམས་པ་ཆེན་པོས་ངས་པར་སྒྱུ་དང་ལུ་མི་སྤྱང་། 11

འགལ་བའི་ཤ་ཡི་ཁྱི་དང་ནི། ཁྲག་གིས་གྲང་ནི་བཞོས་པ་ཡི།
བྲམ་ཟེ་དེ་ཡིས་བྲམ་པར་ནི། ཚོས་གོས་ཤ་ཉིད་གྱུར་པར་བསྐྱས། 12

ཕྱིན་ནི་མངོན་སྲུང་མཐོང་གྱུར་ནས། ཁྱོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དབྱིབས་ལྡན་ཞིག།
མི་བཟད་ཕྱིག་པས་འདར་བ་དེས། སྒྲོན་ཅིང་དེ་ལ་རབ་སྒྲུས་པ། 13

किमेतदार्यं क्रियते पृष्ट स्तेनेति गौरवात् ।
तत्र चौवरगागोऽयमिति तं रैवतोऽब्रवीत् ॥ ७ ॥

अस्मिन्नवसरे तस्य पूर्व्वकर्मविपाकतः ।
गोमांसरक्तसलिलः स पाकः समपद्यत ॥ ८ ॥

सुखं दुःखत्वं मायाति शुक्तमप्येति कालताम् ।
विधौ विधुरतां याते धर्मोऽप्यायात्यधर्मताम् ॥ ९ ॥

मिथ्यापापप्रकटनं जनकोपः पदच्युतिः ।
अपुण्यपरिपाकाणामेतत् प्रत्यक्षलक्षणम् ॥ १० ॥

दोषः समुन्मिषति यात्यगुणः प्रकाशम्
कार्यं विपर्य्ययमुपैति विशीर्य्यते धीः ।
पुंसां पुराविहितदुष्कृतपाककाले
के के न नाम निपतन्ति महाभिघाताः ॥ ११ ॥

विरुद्धामिषगन्धेन रुधिरेण च शङ्कितः ।
सोऽपश्यद्वाङ्मणः कुम्भ चौवरं मांसतां गतम् ॥ १२ ॥

प्रत्यक्षं दोषं मालोक्य स क्रोधविलताननः ।
त मभापत निर्भर्त्स्य तोब्रवैशसकम्पितः ॥ १३ ॥

ཀྱེ་མ་དམ་པའི་ཀྱན་སྦྱོར་ལྟ་ན། མི་མེད་མཁས་སུ་གནས་པ་འདི།
གང་གི་ལས་ནི་འདི་འདྲ་པ། འདིར་ནི་སྤྱ་ཡང་མཐོང་བ་མེད། 14

རབ་དུ་བྱུང་བས་ལུས་བསྐྱར་ཅིང་། བྱ་བ་ལྷོ་ལྷོ་བོར་འོས།
རྒྱུ་ལ་བསྐྱབས་པའི་རྩམ་གྱིས་ནི། བདུལ་ཞུགས་ཞི་ཉིད་སྤྱ་ཡིས་ཤེས། 15

ཞེས་དེས་སྤོར་བཅས་བཟོད་པའི་ཚོ། རི་བདུ་ཡིས་རབ་བསམས་པ།
སྦྱོར་ནི་མཐོང་སྤྱབ་མཚོད་འདི་ལ། ཡན་མེད་བདག་ནི་ཅི་ཞིག་སྤྱ། 16

བདག་གི་འདི་ནི་ལྷས་བཅོམ་ཞེས། བཟོད་ཀྱང་སྤྱ་ཞིག་བདེན་པར་འདིན།
མཐོང་སྤྱབ་གསུང་པའི་སྤྱ་བོ་ནི། བཞད་གད་དག་གི་གནས་སྤྱ་གྱུར། 17

མི་སྤྱ་འབར་ཞིག་ལ་བདེན་དེ། ཉི་བར་ཀནས་པ་ཀྱན་བཟོད་བྱ།
བདག་ལ་བཅོམ་སྤྱ་རེད་པ་འདི། རྩ་ལས་མེད་རབ་དུ་ལུངས། 18

སྦྱོར་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷུ་བྱུང་གྱུར་དུ་ཡོན་ཏན་དག་ལ་སྦྱོར།
བདུད་ཅིའི་གནས་ལ་དུག་དང་དུག་ལ་ཡང་ནི་བདུད་ཅི་ཕྱེ།
ངེས་པར་བྱེད་བྱ་དུས་ནི་མིག་འཕྱུར་བྱེད་པའི་བྱེད་མེད་འདི།
དག་དུ་མེད་བྱུང་རང་བཞིན་ཉིད་ལེ་རབ་དུ་ཕྱོད་པར་བྱེད། 19

ཅེས་མེས་མ་དེ་ནི་མི་སྤྱ་བས། གཉིས་རྩིས་རྩིས་ལ་བར་བྱོས་གྱུར་དེ།
ཕྱི་གཤམ་བཞིན་དུ་རྩོམ་པ་ཡི། དུག་པ་མགོ་ལ་ཡང་དག་བསྐྱར། 20

अहो वत सदाचारः स्थितोऽयं विजने वने ।
यस्येदृशानि कर्माणि न कश्चिदिह पश्यति ॥ १४ ॥

प्रव्रज्यारञ्जितः कायः क्रिया म्लेच्छजनोचिता ।
जानाति च्छत्रपापानां कः क्लृप्तव्रतशान्तताम् ॥ १५ ॥

इत्युक्ते तेन साक्षेपं रैवतः समचिन्तयत् ।
दोषे प्रत्यक्षलक्ष्येऽस्मिन् किं ब्रवौमि निरुत्तरः ॥ १६ ॥

मम दैवोपघातोऽय मित्युक्ते कोऽनुमन्यते ।
हास्यायतनता मेति प्रत्यक्षापह्नवौ जनः ॥ १७ ॥

उपस्थितं सद्यः सर्वं मौनं मालम्ब्य केवलम् ।
अयं मे निष्प्रतीकारः सलिलादग्निरुत्थितः ॥ १८ ॥

दोषे गुणातिशय माशु गुणेऽपि दोषं
पौयूपधाम्नि विष मप्यमृतं विषे च ।
सन्दर्शयत्यनिश भङ्गुतरूपमेव
कालेन्द्रजालिकवधू भवितव्यतेयम् ॥ १९ ॥

इति चिन्तयन्त स्तस्य मौनात् क्रुद्धोऽधिकं द्विजः ।
मूर्ध्नि पापमिव स्थूलं लगुडं समपातयत् ॥ २० ॥

ཐུག་གིས་བསྐྱོར་དེ་སྒྲིན་སྒྲིས་དེ། བཅིངས་ནས་ས་བདག་མདུན་སར་བྱིད།
 དེ་བཞིན་ལ་དང་བཅས་པ་བཟུན། བཅོམ་ཁང་དག་གི་མགོན་ཏུ་བྱས། 21

སྒྲིན་མེད་དག་ནི་ཉོན་མེངས་སྒྱུད། སྒྲིག་པ་སྤྲས་པ་དར་གྱུར་པ།
 དབང་མེད་མཚར་བའི་རྣམ་པ་ལ། སྤྲུལ་དག་པ་སྤྲུལ་ཡིས་ཤིས། 22

བཅོམ་ཁང་དག་ཏུ་བཅིངས་པ་དེ། དུས་ཀྱི་བརྗེད་བར་གྱུར་པ་ན།
 རེབ་ཐོབ་ནས་གཉིས་སྒྲིས་ནི། ཚུལ་ངན་ངོ་ཚས་ཅང་མི་སྤྲ། 23

དེ་ནས་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ན། ལས་མཁའ་རི་སྐད་ཀྱིས་དོགས་བྱས་ཤིང་།
 དེས་སྒྲོལ་གྱིས་སྒྲུན་མི་བདག་གིས། དགོ་སྒྲོང་བཅིངས་པ་དག་ལས་བཀྲོལ། 24

བཅོམ་ར་དག་ལས་ཀའང་བྱས་བཞིན། རིད་པ་རི་རྣམ་པ་མདོག་མི་སྤྲ།
 ལོས་མེད་སྤྱི་ནི་བྱེད་ཏུ་ལངས། དེ་ནི་ཡི་དགས་བཞིན་ཏུ་འཐོན། 25

སྒྲིས་དེ་སྒྲོང་རི་མོ་བཞིན། ལས་ཀྱི་གྲུན་ནི་གཤོ་བ་མེད།
 གང་ཕྱིར་མངོན་ཤིས་ཐོབ་པས་ཀྱང་། དག་པོ་དེ་ཉོན་མེངས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐོབ། 26

དེ་བཞིང་ས་བདག་དག་པོ་ནི། དག་པོར་འབྱོར་པས་རབ་གཏུངས་པ།
 བག་པོར་ལས་བྱུང་བདག་ཉིད་ཀྱིས། བསོད་ནམས་དཔན་པ་ཉིད་ལ་སྤྲ། 27

དེ་ཡིས་དགོ་སྒྲོང་ཞབས་ལ་གཏུགས། དག་བྱས་གོས་ཀྱིས་གཤོགས་ནས་སྤྲ།
 མི་ཤིས་ལས་སྒྲིས་བདག་གི་བྱོན། འབགས་པ་བྱོད་ཀྱིས་བཟོད་བར་ལོས། 28

तं वद्धा भूपतिसभां नौत्वा रक्ताक्त मग्रजः ।
तद्वत् स मांसं सन्दर्श्य चक्रे कारागृहातिथिम् ॥ २१ ॥

निर्दोषः क्लेश मश्नाति जृम्भते गुप्तपातकः ।
कः कस्य शुद्धिं जानाति चित्राकारेष्ठसाक्षिषु ॥ २२ ॥

निबद्धे बन्धनागारे तस्मिन् कालेन विस्मृतम् ।
प्राप्य वत्सान् द्विजः किञ्चिन्नोचे दौर्जन्यलज्जया ॥ २३ ॥

अथ द्वादशभिर्वर्षैर्व्यामवाणौविवोधितः ।
मुमोच बन्धनाद् भिक्षुं तच्छिष्यस्मारितो नृपः ॥ २४ ॥

कारागारात् कृशाकारः कङ्काल इव धूसरः ।
जडकेशो विवसनः स प्रेत इव निययौ ॥ २५ ॥

अहो ग्रावाग्रलिखिता निश्चला कर्मसन्ततिः ।
प्राप्ताभिन्नोऽपि यत्प्राप कूरक्लेशकदर्शनाम् ॥ २६ ॥

तौत्रानुशयसन्तप्त स्तं दृष्ट्वा नन्दभूपतिः ।
निनिन्द मन्दपुण्यत्वं प्रमादोद्भूत मात्मनः ॥ २७ ॥

स भिक्षुपादपतितः प्रसाद्याच्छाद्य वाससा ।
उवाचाज्ञानजं दोषं ममार्थं क्षन्तु मर्हसि ॥ २८ ॥

तएव वत्सकाः सर्व्वे लब्धा स्तेन द्विजन्मना ।
त्वद्वन्धनन्तु पापस्य मोहेन मम विसृृतम् ॥ २९ ॥

परिज्ञातः सभायां त्वं मन्दभाग्येन केनचित् ।
दण्डः पतति शुङ्गेषु प्राप्तपापे मद्द्विपतौ ॥ ३० ॥

इत्युक्ते क्षितिनाथेन क्षान्तिप्रक्षालिताशयः ।
तं रैवतोऽवदन्मन्युर्मम राजन्न विद्यते ॥ ३१ ॥

न त्वयापकृतं किञ्चिद्विपुलक्लेशपातिना ।
तन्ममोपनतं पाके स्वकर्मसदृशं फलम् ॥ ३२ ॥

यत् सोत्कण्ठतयेव सर्व्वविषदः कुर्व्वन्ति कण्ठग्रहं
सर्व्वङ्गप्रसभोपभोगसुभगाः क्लिश्यन्ति यत् सम्पदः ।
यत् स्वाच्छन्द्यसुखास्पदं विहरणं दौर्घ्यञ्च यद्वन्धनं
तत् पुंसां निजकर्मपाकशबलं संसारवत्सौफलम् ॥ ३३ ॥

इति ब्रुवाणं नृपति स्त मवोचत् कुतूहलात् ।
तवापि सुमते कस्य फल मेतत् कुकर्मणः ॥ ३४ ॥

सोऽब्रवीदभवं पृर्व्वं वाराणस्यां कुठाभिधः ।
गोचैरः कूरचरित स्तन्मांसविहिताशनः ॥ ३५ ॥

तस्मिन्नेव गृहे जरत्तृणकटच्छन्ने यदि स्थीयते
 चुल्लीसुप्तविडालवालसदयास्ता एव यद्यङ्गनाः ।
 पादाभ्यामवगम्यते यदि पुनस्तेनैव सेवाधुना
 तत् को नाम गुणः क्षणं क्षितिभुजा दृष्टेन पृष्टेन^१ वा ॥ ६१ ॥

इति ध्यात्वा धराधीशः कृपावसुधया धिया ।
 तद्याज्ञा^२सिद्धिसन्नद्धः प्रतिबोध्य तमभ्यधात् ॥ ६२ ॥

उत्तिष्ठ वत्स सम्प्राप्तस्त्वत्समीहितसिद्धये ।
 अविलम्बिफलावाप्तिरूपायः परमे मया ॥ ६३ ॥

छित्त्वा मम शिरस्तावत् ब्रह्मदत्ताय भूभुजे ।
 गत्वा प्रयच्छ तत्प्रीत्या स ते वित्तं प्रदास्यति ॥ ६४ ॥

तस्यार्थिचन्दनतरोः श्रुत्वैतत् वचनं द्विजः ।
 उवाच तप्तसूच्येव विद्धः कर्णप्रविष्टया ॥ ६५ ॥

तव चैलोक्यसारस्य जगत्पुण्यात्तजन्मनः ।
 शस्त्रं कण्ठे शठेनास्मिन् केन पापेन पात्यते ॥ ६६ ॥

लोभलुब्धमतिः को नु चिन्तयेदहितं तव ।
 अङ्गारकारणं कौर्यं सहकारे करोति कः^३ ॥ ६७ ॥

11 A १ ^W and H तुष्टेन वा । २ H and ^W तदाश्वा ।
 ३ ^W and H स ।

- ནམ་ཞིག་པ་ཡང་བསད་པ་ཡི། ཤ་བརྒྱུང་འཛིགས་ནས་བྲོས་པ་བདག།
 བ་ཡང་བསྐྱུང་བ་འཁོར་བཅས་ནམས། བྲོས་པ་ཡིས་ནི་མཛོན་པར་བཅོས། 36
- དེ་ནས་བདག་གིས་ཉི་པར་ནི། གསར་བའི་ཤ་དག་རབ་བཞུགས།
 རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་ཀླུ་ནི། ཞེས་བ་དེ་དག་ནམས་ཡ་བཟུན། 37
- བ་ཡང་གསེད་མྱིག་བྲག་པོས་བྲོས། དེ་དག་གིས་དེ་ཤ་མཐོང་ནས།
 འབད་ནས་འདི་ནི་གསད་བྱ་ཞེས། ཆོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བཅིངས་དེ་བརྒྱུང་། 38
- དེ་ནས་འགྱོད་པས་བདག་གིས་ནི། ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་མ་མོང་ལྟེ།
 བདག་གིས་མྱིག་བྲག་ཞེས་བཞེད་ནས། དེ་ནི་བཅོན་ར་དྲག་ནས་བཏང་། 39
- མྱིག་པ་དེ་མྱིན་བདག་གིས་ནི། དབྱུལ་བར་ཡུན་རིང་ཉམས་ཤོང་ནས།
 རྩེ་བ་འདིར་ཡང་ཉོན་མོངས་ནི། ཡོན་བཅུ་གཉིས་རབ་དུ་ཐོབ། 40
- ཅེས་བཞེད་མི་བདག་ཡ་གསོལ་ནས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རབ་འདུད་ཐོབ།
 ལྷ་འཕྱུལ་བཟུད་ནས་རི་བད། དེ་གེ་སྟོང་ནམས་དང་ལྷན་ཅིག་མོང་། 41
- བ་དེ་ན་མེད་སྟོད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་རེག་པ་ནི།
 མཛོན་སྐྱབ་དུ་མཆོན་མི་ཉམས་མཆན་ཉིད་ཀྱིས།
 བཞུང་པོས་ཐིམ་མནན་སྟེ་བོད་མ་བཞི།
 ཡུལ་གཞན་དག་དུ་བཅོངས་བཞིན་ཅི་ཞིག་བཞེད། 42
- ཅེས་བ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྲག་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བཞེད་
 བ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ཡས་རི་བ་དཔྱིད་དོགས་པ་བཞེད་པའི་
 ཡལ་འདྲེན་ཉེ་བརྒྱུ་ཙུལ་པའོ།

कदाचिद् गोविधातात्तमांसं मां भयविद्रुतम् ।
गोरक्षिणः सानुचराः कोपात् समभिदुद्रुः ॥ ३६ ॥

तत्समौपे विनिक्षिप्य प्रत्यक्षपिशितं मया ।
प्रत्येकबुद्धं श्वैरोऽयं मिति तेषां प्रदर्शितः ॥ ३७ ॥

सर्वं गोविधपापोग्रक्रोधैः पिशितदर्शनात् ।
बध्योऽयं मिति यत्नेन निबद्धो बन्धने धृतः ॥ ३८ ॥

पश्चात्तापात्तथाभ्येत्य मया द्वादशभिर्हिनैः ।
क्षतपापोऽहं मित्युक्त्वा कारागारात् स मोचितः ॥ ३९ ॥

तत्पापपाकं नरकेष्वनुभूय मया चिरम् ।
जन्मन्यस्मिन्नपि प्राप्तः क्लेशो द्वादशवायिकः ॥ ४० ॥

इत्युक्त्वा नृप मामन्य प्रणामाप्तसुरासुराम् ।
अङ्घ्रिं प्रदर्श्य प्रययौ रैवतः सह भिक्षुभिः ॥ ४१ ॥

असत्यदोषेण विशेषयुक्त्या
प्रत्यक्षलक्ष्यौक्तलक्षणेन ।
अलङ्कृतः साधुजनः खलेन
किं वक्ति विक्रौत इवान्यदेशे ॥ ४२ ॥

इति, श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
रैवतावदानं पञ्चोत्तरशततमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདུབ་བརྒྱུ་ཅ་རྒྱལ་པ།

རྒྱལ་བར་འདོད་རྣམས་པལྱིན་ཏུ་སྒྱུབས་ཀྱིས་ནི།
བཟོད་དཀའ་འཁོར་བའི་དགྲ་ཡི་སྒྱུབས་བཅོམ་ནས།
དམ་པའི་ཚས་ཀྱིས་བྱལ་བྱིད་ཆེན་པོ་ནི།
རྒྱལ་བ་བདན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།

1

གང་ཆོ་གྱོང་ཁྱིར་ལྷ་བྱུང་མདོ། བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གཤུངས་དེ་ཡི་ཆེ།
དགེ་སྤོང་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་མཚན་ལས། དེས་བ་དེ་ཡིས་རབ་གཤུངས་བ།

2

གྱོང་ཁྱིར་གཤེར་ཅན་ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་ཤོ་མཐོ་རིས་འོད་མཉམ་བུར།
དེར་ནི་མི་བདག་འོད་དང་ལྡན། གཤེར་ཞེས་བྱ་བ་བུང་བར་གྱུར།

3

དེ་ཡི་དགའ་བ་མཚོག་དུ་ནི། རབ་དུ་རྒྱས་པ་དག་གི་གནས།
བྱུན་གཤེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། བྱེད་གཤེར་འོད་དག་དུ་གྱུར།

• 4

དུས་ཀྱི་ཡང་ཚོ་ལ་འཛོགས་ཤིང་། ཉུ་མའི་མེ་དྲོག་ལྷན་ལུས་མཛེས།
མཛེས་པ་དེ་མཛེས་དབྱིད་ཀྱི་ནི། ཡིད་འོང་དབྱིབས་ཅན་འཁྱི་ཤིང་པལྱིན།

5

གཞོན་ལ་མཛེས་བསམ་ཡོངས་འདྲིས་པ། རྩོན་པོ་དེ་བྱ་གཞོན་འོད་ལྡན་ནི།
འདོད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པ་ཡིས། དེ་ལ་དལ་གྱིས་འདོད་པ་བཟྱེན།

6

पङ्क्तिशततमः पञ्चमः ।

विजिगीषव इव तरसा
दुःसहसंसाररिपुबलं हत्वा ।
आसादयन्ति धीराः
प्राज्यं सङ्घर्म्मसाम्राज्यम् ॥ १ ॥

यदा ह्यर्चं भगवता व्याख्यातं नगरोपमम् ।
ततोऽस्य कौतुकात् पृष्टो भिक्षुभि स्तानभापत ॥ २ ॥

अभूत् कनकवत्याख्या जिनस्वर्गप्रभा पुरौ ।
तस्या मासौन्नरपति र्द्युतिमान् कनकाभिधः ॥ ३ ॥

तस्य प्रवृद्धमानस्य प्रीत्यैकायतनं परम् ।
पुत्रः कनकवर्म्माभूत् सुता च कनकप्रभा ॥ ४ ॥

कालेन यौवनारूढा स्तनस्तवकशोमिनौ ।
लतेव सां वमौ कान्ता वसन्तलतिकाक्षतिः ॥ ५ ॥

बालप्रीत्या परिचित स्तां मन्त्रितनयो युवा ।
कामसाराभिधः स्वैर मकामयत कामुकः ॥ ६ ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཅད་ ཏུག་པ།

ཏུག་པར་འདོད་ རྣམས་བཞིན་ཏུ་སྟོབས་ ཀྱིས་ནི།
བརྗོད་དཀའ་འཁོར་བའི་དབྱ་ཡི་སྟོབས་བཅོམ་ནས།
དམ་བའི་ཚེས་ ཀྱིས་ཏུག་སྟོན་ཆེན་བོ་ནི།
ཏུག་པ་བདན་པ་རྣམས་ ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ ॥

1

གང་ཆེ་གྲོང་ཁྱིམ་ལྷ་བྱའི་མདོ། བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གཡུངས་དེ་ཡི་ཆེ།
དགེ་སྤྱོད་རྣམས་ ཀྱིས་དགེ་མཚན་ལས། དྲིས་པ་དེ་ཡིས་རབ་གསུངས་པ་ ॥

2

གྲོང་ཁྱིམ་གསེར་ཅན་ཞེས་པ་ནི། སྟོབས་མཐོ་རིས་འོད་མདྲ་བྱུང་།
དེར་ནི་མི་བདག་འོད་དང་ལྡན། གསེར་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བར་གྱུར་ ॥

3

དེ་ཡི་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་ནི། རབ་ཏུ་ཏུག་པ་དག་གི་གནས།
བྱུ་ནི་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། བྱ་མོ་གསེར་འོད་དག་ཏུ་གྱུར་ ॥

4

ཏུས་ ཀྱི་ཡང་ཆོ་ལ་འཛོགས་ཤིང་། ཏུ་མའི་བེ་དྲོག་བྱུད་བྱས་མཛེས།
མཛེས་པ་དེ་མཛེས་དཔྱིད་ ཀྱི་ནི། ཡིད་འོང་དབྱིབས་ ཅན་འཁྲི་ཤིང་པ་ཞིན་ ॥

5

གཞན་ལ་མཛེས་བས་ཡོངས་འདྲིས་པ། སྟོན་བོ་དེ་བྱ་གཞན་འོད་མདྲ་ནི།
འདོད་པ་དེ་སྟོང་བོ་ཞེས་པ་ཡིས། དེ་ལ་དལ་གྱིས་འདོད་པ་བཟུན་ ॥

6

पङ्क्तिशततमः पञ्चमः ।

विजिगीषुव इव तरसा
दुःसहसंसाररिपुबलं हत्वा ।
आसादयन्ति धीराः
प्राज्यं सङ्गर्भसाम्राज्यम् ॥ १ ॥

यदा ह्यङ्गं भगवता व्याख्यातं नगरोपमम् ।
ततोऽस्य कैतुकात् पृष्टो भिक्षुभिस्तानभाषत ॥ २ ॥

अभूत् कनकवत्याख्या जिनस्वर्गप्रभा पुरौ ।
तस्या मासौन्नरपतिर्युतिमान् कनकाभिधः ॥ ३ ॥

तस्य प्रवृद्धमानस्य प्रीत्यैकायतनं परम् ।
पुत्रं कनकवर्माभूत् सुता च कनकप्रभा ॥ ४ ॥

कालेन यौवनारूढा स्तनस्तवकशोभिनी ।
लतेव सा बभौ कान्ता वसन्तलतिकाकृतिः ॥ ५ ॥

बालप्रीत्या परिचितस्तां मन्त्रितनयो युवा ।
कामसाराभिधः स्वैरभिकामयत कामुकः ॥ ६ ॥

མོ་དོག་དུས་སྤར་བ་ལྷགས་ཤིང་། ཡང་ཚོ་ཅན་གྱི་བདེན་འཕྲོག་ཚོ།

སྒྲིམ་དང་འབྲོགས་བྱང་བཞི། ཡང་དག་གྱུ་བ་སྤྱི་ཐོགས་༥

7

བྱ་མོ་ཕྱོད་རྒྱལ་ཉམས་བདག་། ཤེས་ནས་ས་བདག་ཁེངས་ལྷན་ནི།

མི་བཟད་སྤངས་ཁྲོ་བ་ཤེ། རེ་གཉིས་དག་ལ་མཉུངས་བར་ལྷགས་༥

8

ཁེངས་པ་བཙུན་བཙུན་སལ་ལ་བཟོད་ནམས་ཀྱིས།

མཚོན་འོས་རིགས་ནི་བྱ་མོས་དམན་བར་གྱུར།

བསྐྱང་བྱ་མིན་པར་སྤྱོད་བའི་གཤོང་བཞིན་དུ།

སྒྲན་ཅིག་གིས་ནི་བྱ་མོས་རིགས་ཉམས་བྱེད་༥

9

དེ་ནས་ས་ཤི་བདག་བའི་བགས་། བྱ་མོ་ཐོན་བའི་བྱ་དེ་ཡང་།

བག་འདེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཙུན་སལ་གིས་། ཁྲེངས་ནས་གཤོད་བའི་གནས་སུ་ཁྱིར་༥10

དེ་ནས་སྤྱབས་ནི་ལྷ་ཕྱེད་པ། དེ་དག་སྒྱིང་ཐེ་རྒྱས་པ་ཤི།

རྒྱལ་ཐམས་ཀྱིས་ནི་རང་གྲོང་ལས། གྲོང་ཁྱིམ་གཞན་པ་དག་དུ་ཁྱིད་༥

11

དེ་ནས་ས་བདག་པཅེ་མེད་ཅིང་། ཁྱིམ་པས་དག་ནི་དུག་པོ་བཞིན།

བྱ་ནི་ངེས་པར་རབ་བསྐྱར་དེ། མཐའ་འཁོབ་ཀྱིས་སྤྱོད་དུ་བྱས་༥

12

སྒྱིང་རྩོམས་ལྷ་གཉིས་པས་བསྐྱར་དེ། འཇུག་ཁྲོགས་ཀྱིས་ཚལ་སར་

འབྱུངས་ནས།

དག་པར་བའི་ཕྱིར་ཚལ་བསྐྱོད་ན། མི་མེད་གྲོང་ཁྱིམ་མཚོས་པ་ཐོབ་༥

■

प्रवृत्ते पुष्पसमये धैर्य्यहारिणि यौवने ।

मृङ्गः प्रसङ्गसञ्चारौ मञ्जर्याः केन वार्य्यते ॥ ७ ॥

तनयां नष्टचरितां ज्ञात्वा मानौ महौपतिः ।

तुल्यं विवेश विषमं शोकक्रोधानलद्वयम् ॥ ८ ॥

कन्याविहोनानि कुलानि पुण्यैः

भवन्ति मान्यान्यभिमानभाजाम् ।

अयाच्ययाचैव सुखं क्षणेन

कुलं हि कन्या मलिनौकरोति ॥ ९ ॥

शासनादथ भूभर्तुः कन्या मन्त्रिसुतश्च सः ।

आकृष्य बध्यवसुधां नीतौ शासनकारिभिः ॥ १० ॥

याचमानौ परित्राणं तत स्तौ करुणाकुलः ।

राजपुत्रः स्वनगरान्निनाय नगरं परम् ॥ ११ ॥

ततः क्रुद्धः क्षितिपतिः पुत्रं शत्रु मिवोत्कटम् ।

निष्काश्य निष्कृप श्वक्रे प्रत्यन्तगहनातिथिम् ॥ १२ ॥

पित्रा निरस्तः सत्त्वाब्धि र्भान्वा तीर्थवनावनौ ।

रम्योद्यानाञ्जिनीकान्तं पुरं प्राप स निर्जनम् ॥ १३ ॥

ददर्शैकाकिनीं तत्र भगिनीं कनकप्रभाम् ।

खिन्नां जनवियोगेन नगरस्थेव देवताम् ॥ १४ ॥

। आतरं परिज्ञाय प्रौढ्या वाघ्याम्बुवर्षिणी ।

न्यताकारणं तेन पृष्टा तं प्रत्यभाषत ॥ १५ ॥

न निर्जनतां नीतं पुर मेतत् प्रहारिभिः ।

संख्यैर्महानागैर्यक्षैर्न्यग्रोधसंश्रयैः ॥ १६ ॥

। त्यस्मिन् क्षये शेषावहं मन्त्रिसुतश्च सः ।

धुना त्वद्भुजबलप्रभावस्त्राणमेव नौ ॥ १७ ॥

शासति श्वसुर्वचः श्रुत्वा राजपुत्रः समागतः ।

आध्वक्यक्षावशेषां तां चक्रे यक्षावलौ शरैः ॥ १८ ॥

याच यक्षः कोटरो नाम तमेव शरणं गतः ।

रात्रपन्नदासभावोऽस्य विदधे जयघोषणाम् ॥ १९ ॥

त पुनः पौरैः समाकीर्णं पुरे तस्मिन्नविश्रवम् ।

। नृपं राजसुतश्चक्रे मन्त्रिन्दुनं स्वसुः पतिम् ॥ २० ॥

पुत्रप्रभावं साश्चर्यं श्रुत्वा चारैर्निवेदिम् ।

कनकः क्षापति लेशप्रणयेनानिनाय तम् ॥ २१ ॥

ཅེས་སྤྱུ་བྱ་བ་ཟེ་དེ་ལ་ནི། མི་ཡི་བདག་པོས་ལན་སྤྱུས་པ།
འཆོ་ཡང་བདག་ནི་བཅེངས་པ་ཡིས། དགྲ་པོ་དེ་ཡི་བྱུང་དུ་བྱེད།

68

གྱུ་པ་པོས་འབད་པས་དོན་གཉིང་བས། ས་བདག་དགྲ་ཡི་དོགས་པ་ཅན།
ཆངས་བྱིན་དག་གི་བྱུང་དུ་ནི། དེ་ཡིས་དེ་ནི་བཅེངས་ནས་བྱིན།

69

དེ་ཡིས་བྱིང་ནས་འེངས་པ་ཡི། ས་དབང་དེ་གྲངས་ཆངས་པས་བྱིན།
ནོར་དབང་མཆུངས་པས་དེ་ལ་ནོར། འདོད་བ་བས་ཀྱང་མཛོད་རྩལ་བྱིན།

70

བསོད་ནམས་མི་དཔན་མི་བདག་གི་ནི་སྟོང་སྟོབས་ངོ་མཆར་བྲལ་ཟེས་བཤད་
ཐོས་ནས།

ཁོན་གྱི་ནོར་འབྱུང་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་མ་རུངས་ཉིད་དུ་མཛོད་བཟོད་དུག་བཟང་སྟེ།
རང་གནས་ཤིན་དུ་མཐོ་བར་དེ་ནི་མགོ་བཞིན་བཞག་ནས་ཆངས་བྱིན་རང་ཉིད་གྱིས།
དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་ཆུ་སྟེས་དག་ལ་གཙུག་ཏོར་འབྱེང་བས་སྐད་ཅིག་མཛའ་བར་བྱས།

71

དེ་ནི་དུལ་བ་རབ་ཐོབ་རང་གི་གྲོང་བྱིང་སོང་བའི་ཆོ།
ཡོངས་བཟང་གྱུ་པ་སྟོན་ཡང་དག་ཐོབ་ནས་བསོད་ནམས་མི་དཔན་པས།
གྲགས་པ་རྩལ་དཀའ་དེ་བྱ་བའི་འབྱེང་བ་གཤམ་ལྷན་ཆུ་གཉིང་གྱིས།
དུ་གྱུ་པ་ཡི་ནོར་མཛོས་ས་གནི་ཆོས་གྱིས་བསྐྱངས་པར་བྱང།

72

ཁུབ་བདག་བསོད་ནམས་མི་དཔན་དུ་བྱུང་གང་དེང་ཉིད་དེ།
གང་དུ་དུས་ཀྱི་དགོང་དུ་ཁང་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛོད་དག་ལས།
མི་ནོར་ས་དག་གིས་སྟོན་བ་གྲོ་བའི་གྱུ་ནི་འབྱུང་འབྱུང་བ།
འདིར་དེང་དེ་ཡི་སྟོང་ཆུ་སྟོན་པའི་སྟོང་པོས་བདག་གིས་བྲན།

73

ཡལ་གྱིས་ཅོད་པན་བཅེངས་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་གཟི་བཞིན་ལྷན་གྱུར་པ།
དབང་པོ་དབང་གྱུར་དེ་ཡིས་ས། སྤྱིང་བཞི་ལྷན་པ་དབང་དུ་བྱས། 22

འཁོར་བའི་བཞིན་དུ་དགྲ་ཡི་སྤེ། ཁང་གིས་ཀུན་དུ་བཞུགས་པ།
དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོའི་གཞོན་ནུ་དེར། ང་ཉིད་དེ་ཡི་དུས་ན་གྱུར་། 23

སྤྱིང་སྤྱོད་ས་མཐོས་ལྷན་དམ་ཚེས་སེང་གེའི་ཁྲིལ་སྤོབ་ཡིས་ནི་ཉར་
བཞུགས་ཤིང་།

རྒྱལ་ཁྲིམས་གཙུག་ཏོར་དང་ལྷན་དབུན་པའི་རྒྱལ་ཡིས་མེད་པར་
དབང་བསྐྱར་དཔལ་ཐོབ་པ།

‘མི་བཟད་རྒྱ་ཆེ་སྤྱད་པའི་ཉོན་མོངས་འབྲེང་བ་རྒྱུད་མར་གྱུར་པའི་
དགྲ་བཅོམ་ནས།

རབ་ཞི་ཐོབ་ཅིང་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ་དག་གིས་བྱང་འདས་ས་དེ་སྤྱོད་པར་བྱེད་། 24

གོན་དུ་སྤྱོད་དང་མཚུངས་ཉོན་མོངས་བཞུགས་པས་ནས།

ཤིན་དུ་དེ་མེད་ཀྱིང་བྱེད་ལྟ་བུ་ཡི།

བྱ་ངན་འདའ་བ་འགའ་ཞིག་དག་གིས་ཐོབ།

ཅེས་པ་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་ནས་པར་གནས། 25

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བཞིན་པ་

དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གཤེར་གྱི་གོ་ཆའི་དྲོགས་པ་བཞིན་པའི་

ཡལ་འདབ་ཟེ་བརྒྱུ་ཙ་དྲུག་པའོ།

स बद्धमुकुटः पित्रा युवराजः प्रतापवान् ।
वशे वश्येन्द्रिय श्वक्रे चतुर्दीपवतीं महीम् ॥ २२ ॥

श्रीमान् राजकुमारोऽसावहमेव तदाभवम् ।
संसारस्येव यश्वक्रे शत्रुवर्गस्य सङ्क्षयम् ॥ २३ ॥

उत्साहादुपविश्य सत्त्वरुचिरे सङ्घर्म्मसिंहासने
शीलोष्णीपवता विवेकसलिलप्राप्ताभिषेकश्रिया ।
हत्वा शत्रुपरम्परां पृथुभवक्लेशाबली मक्षयां
सा लब्धप्रशमेन विश्वजयिना निर्वाणभू भुज्यते ॥ २४ ॥

नगरोपम ममलतरं
निर्वाणं यक्षसन्निभान् शत्रून् ।
क्लेशानां क्षपयित्वाप्तं
कैश्चिद् भगवानुक्तेति विरराम ॥ २५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कनकवर्म्मावदानं षडधिकशततमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཙ་བདུན་པ།

བསོད་ནམས་རབ་འབར་བསམ་པ་བྱི་མེད་ནམས།

ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་ནས་ཡང་ཞོར་ལ་མིན།

ནལ་འབྱོར་ལ་སྦྱོར་ཡོངས་སྦྱོར་དག་ལ་མིན།

དུལ་གྱི་ཆགས་བྱལ་ལ་དགའ་བདོད་ལ་མིན།

བསོད་ནམས་རི་བོ་བཅས་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསོད་ནམས་མཐུ།

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལ་གྲུས་པས། ཡ་མཚན་དག་སྦྱོར་གིས་བྱིས་གསུངས། 2

བ་ར་ཏ་སིར་བྱལ་བོ་ནི། ཚངས་བྱིན་དག་གིས་ས་བསྐྱངས་ཆོ།

བྱིས་བདག་ཟས་ནི་གཙང་མ་དག། ཞོར་སྦྱོར་དང་ནི་མཚུངས་པ་བྱུང་། 3

གྲུ་མཚོར་འབྱོ་བས་རབ་བསྐྱབས་པ། ཞོར་བྱ་ཐུག་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས།

སྦྱོར་བ་དག་གི་དཔག་བསམ་ཤིང་། དེ་ཡི་བྱིས་ནི་ཡོངས་གང་བྱུང་། 4

ནས་ཞིག་རིན་ཅེན་སྤྱིང་གཞན་ནས། ཡོངས་པ་དེ་རྟི་ས་བདག་ལ།

སྦྱོར་སྦྱུ་ཐུག་ཤིང་ཤམ་དག། བྱིར་ནས་བརྩ་བུ་སོང་བར་བྱུང་། 5

ས་བདག་སྤྱོད་ཏུ་ཡངས་བྱས་ནས། གྲུས་པས་མཆོད་པ་དེ་ཡིས་ནི།

དཔལ་གྱི་ཆེ་དགའ་མོད་པ་བཞིན། གསལ་བའི་དོ་ཤམ་དེ་ལ་ཐུལ། 6

सप्ताधिकशततमः पञ्चवः ।

गुणे स्पृहा न द्रविणे कदाचित्
योगेऽभियोगः प्रसभं न भोगे ।
पुण्योज्ज्वलानां विशदाशयानां
रजोविरागाभिरति र्न कामे ॥ १ ॥

पुण्यप्रभावं भगवान् पुण्यशील स्तथागतः ।
वभाषे भिक्षुभिः पृष्टः तत्पुण्यादरविस्मितैः ॥ २ ॥

वाराणस्यां महीं रात्रि ब्रह्मदत्ते प्रशासति ।
शुद्धोदनो गृहपति र्बभूव धनदोपमः ॥ ३ ॥

तस्यार्थिकल्पवृक्षस्य समुद्रगमनार्जितैः ।
मणिमौक्तिकसम्भारैः परिपूर्णं मभूद् गृहम् ॥ ४ ॥

रत्नद्वीपान्तरायातः स कदाचिन्महौपतिम् ।
द्रष्टुं ययौ संमादाय मुक्ताहार मुपायनम् ॥ ५ ॥

प्रत्युज्जतेन प्रणयान्मानितः स महौभुजा ।
तारहारं ददौ तस्मै लीलाद्वासमिव श्रियः ॥ ६ ॥

འོད་ལྗན་སྐྱད་པར་ཡང་དག་ཆགས། ལྷ་སྐར་གྱི་ནི་ཚྭ་གས་ལྟ་བུ།

ཡོན་ཏན་ལྗན་པའི་དོ་ཤལ་གྱིས། ས་བདག་སྙིང་ནི་བརྒྱུང་བ་བྱས། 7

གནས་སྐབས་དེར་ནི་རྒྱལ་པོ་ཡི། ལུ་མོ་གཞིན་བྱ་དབྱངས་ཅན་ས།

བ་གས་ཅན་གྱི་ནང་སྟངས་ས། ལེགས་ལྷན་ཚྭ་གི་ལེགས་བཤད་བྱངས། 8

ན་བའི་བདུན་ཅི་འདོད་པ་ཡི། ལེགས་བཤད་བྱིས་ནི་བསམ་པ་ཕྱོགས།

སྤྱ་ཡོང་སྤྱ་གྱུ་འི་ནམ་པ་ཅན། དེ་ཡི་རང་བཞིན་རང་བྱིས་སྟངས་ས། 9

དེ་ནས་ཟས་དང་ཅེ་དགའ་བདང་། ལེགས་བཤད་གྱིས་ནི་བསམ་པ་ཕྱོགས།

གཉིད་གྱིས་དབྱལ་བྱ་དེ་ཡིས་ནི། རང་གི་བྱིས་བྱ་ཡུན་རིང་བསམས། 10

གྱི་མ་རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་དེས། ལེགས་པའི་ལེགས་བཤད་སྤྱད་བྱངས་པ།

གང་དེ་ཡོངས་སྤྱ་མ་སྤྱད་ཀྱང་། བདུན་ཅི་དག་ནི་བྱེད་པ་བཞིན། 11

བདག་གིས་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་གྱིས། རིན་ཅེད་ཚྭ་གས་དེ་ཡངས་པ་དག།

ཐོབ་དེ་ལེགས་བཤད་རིན་ཅེན་ནི། འགའ་ཞིག་ཡས་ཀྱང་ཉར་མ་བསྐྱབས། 12

འབད་པ་བརྒྱ་ཡིས་བསམགས་པ་ཡི། དོ་སྤྱི་རིན་ཅེན་ནམས་གྱིས་ཅི།

དམ་པའི་ལམ་ནི་གསལ་བྱེད་པའི། ལེགས་བཤད་དེ་ལྟར་རིན་ཅེན་ཡིན། 13

ཞེས་པ་བསམས་ནས་མི་བདག་གི། ཁང་པར་སྤྱིས་བྱ་རབ་བདང་བྱ།

ལེགས་བཤད་རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་ཡས། སྤྱང་བ་པོ་མིན་དེ་ཡི་བསྐྱངས། 14

स रश्मिस्तृचसंसक्ततारकानिकरोपमः ।

भूमिभर्तुं गुणी हार श्रकार हृदयग्रहम् ॥ ७ ॥

अस्मिन्नवसरे रात्रः सुता बालसरस्वती ।

सुभाषितं भव्यगिरा इर्म्योत्सङ्गता जगौ ॥ ८ ॥

तृक्तं गृहपतिः श्रुत्वा श्रवणामृत मौक्षितम् ।

पुलकाङ्कुरिताकार स्तम्भयः स्वगृहं ययौ ॥ ९ ॥

त्यक्ताहारविहारोऽथ सुभाषितकृताशयः ।

निद्रादरिद्रः स्वगृहे स चिरं समचिन्तयत् ॥ १० ॥

अहो नु राजपुत्र्या तद् गीतं साधु सुभाषितम् ।

अपर्यालोचितेनापि येनामृत मिवार्पितम् ॥ ११ ॥

मया द्वादशभि वर्षे विपुलो रत्नसञ्चयः ।

संप्राप्तः स्तुक्तरत्नन्तु न कुतश्चिदुपार्जितम् ॥ १२ ॥

रत्नैः किं मशमगुरुभिः प्रयत्नशतसञ्चितैः ।

सन्मार्गालोकने रत्नं तद्विधन्तु सुभाषितम् ॥ १३ ॥

इति सञ्चिन्त्य पुरुषं विस्तृज्य नृपमन्दिरम् ।

स चक्रे राजदुहितुः तृक्तयाच्ञा मयाचकः ॥ १४ ॥

འཛུམ་པའི་བཞིན་ཟུན་དེས་སྦྱས་པ། ལེགས་པ་ཤད་རིན་གྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།
 དེ་ཡི་རིན་དང་མཚུངས་པའི་ནོར། གཤམ་དེ་ཉུས་ན་སྦྱིན་པར་མཛད། 15

ཇི་སྤྲོད་ཡོན་པ་ཅུ་གཉིས་སུ། བདེན་པའི་ངང་ཚུལ་དེ་ཡིས་ནི།
 རིན་ཅེན་དམ་འི་ཚོགས་བསྐྱབས་པ། རིན་དུ་འོས་པ་དེ་སྦྱིན་མཛད། 16

ས་སྐྱོང་བྱ་མོ་དག་གི་འཕྱིན། འདི་དག་པོ་ཉུས་བཤད་པ་ནི།
 ཐོས་པས་བྱིས་བདག་གུས་བཅས་པས། རིན་ཅེན་ཐོས་ཅད་སྐྱངས་བྱས་ནས། 17

རང་ཉིད་ཀྱལ་པོའི་བྱིས་སོང་ལྟེ། དེ་ལ་རྩ་ཡིས་ཅེ་དགའ་བྱིན།
 དེ་ཚོ་ལེགས་པ་ཤད་རིན་ཅེན་ཐོབ། དགའ་བས་ཡང་དག་ཡང་དུ་བཞེད། 18

གང་གང་སྤྱེའམ་ནང་གི་བདེ་བ་དཔེ་མེད་ཅུང་ཟད་དག་དང་ནི།
 གང་གང་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་བསྐྱུན་ཡ་མཚན་རྒྱས་པ་གྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་།
 གང་གང་སྤྲོད་པ་རབ་ཞི་བྱི་མེད་རྒྱན་དུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དག།
 དེ་དེས་བསོད་ནམས་དཔག་བསམ་གིང་གི་འབྲས་བྱ་སྤྱིན་ཅིང་རྒྱས་པའི་བྱུང་། 19

ཤྱ་ཆེར་གྱུར་པའི་གཏིར་དེ་ཡིས། རིན་ཅེན་ཀྱན་གྱིས་ལེགས་པ་ཤད་ནི།
 སྐྱངས་པ་ཐོས་ནས་མི་ཡི་བདག། ཡ་མཚན་བཅས་པས་དེ་ལ་བྱིས། 20

ཅི་སྤྲོད་རིན་ཅེན་རབ་བཏང་ནས། ལེགས་པ་ཤད་ཅམ་ནི་བྱིད་ཀྱིས་བཟུང་།
 བྱ་མོ་འདི་ཡི་ཚོགས་དགའ། རྒྱང་པོ་བྱིད་ནི་ཡིད་ཆེས་ལྡན། 21

सा बभाषे स्मितमुखी सूक्तं मूल्येन लभ्यते ।
तस्यार्घतुल्यं द्रविणं दीयतां यदि शक्यते ॥ १५ ॥

यावद्वादशभिर्वर्षे स्तेन तद्रत्नसञ्चयः ।
विहितः सत्यशीलेन पण्यार्होऽसौ समर्प्यताम् ॥ १६ ॥

एतद् भूपालदुहितुः सन्देशं दूतभाषितम् ।
श्रुत्वा गृहपतिः सर्वं रत्नान्यादाय सादरः ॥ १७ ॥

स्वयं राजगृहं गत्वा दत्त्वास्यै तृणलोलया ।
सूक्तरत्नं तदादाय पपाठोत्काण्ठितो मुहुः ॥ १८ ॥

यद् यत्किञ्चित् सुखमनुपमं वाह्य माभ्यन्तरं वा
यो यः सत्त्वप्रसवविलसद्विस्मयः सिद्धियोगः ।
ये ये तृष्णाप्रशमविमलाः सन्ततानन्दलाभाः
पाकोत्सिक्तः समफलभरः पुण्यकल्पद्रुमस्य ॥ १९ ॥

त्रैदार्यनिधिना तेन सुरत्नेन सुभाषितम् ।
गृहीतं गृहपतिः श्रुत्वा पप्रच्छ तं सविस्मयः ॥ २० ॥

रत्नानि कस्मादुत्सृज्य सूक्तमात्रं मिदं त्वया ।
गृहीतं बालिकावाक्ये सरलः प्रत्ययी भवान् ॥ २१ ॥

ལེགས་བཤད་ཀྱི་ནི་ས་གནི་གང་། རོར་ནི་ཆོག་ས་ཆེན་དག་གིས་འཕྱོང་།
ཟས་དང་བྲལ་ན་སྤྱུ་ཞིག་གིས། ལེགས་བཤད་དག་ནི་བཟའ་བར་བྱས། 22

ཞེས་པ་ས་བདག་མཛོལ་བ་ཡིས། བཟོད་བ་ཁྱིམ་བདག་གིས་བྱོས་ནས།
ལེགས་བཤད་རྟེན་བ་ཆེན་པོ་ཡིས། ཆེས་པས་དེ་ལ་རབ་སྤྲུས་པ། 23

གང་གིས་རྒྱལ་བ་ནིན་སྤྱེས་བྲལ། ཆགས་པ་དང་དུག་ནི་རྟེན་བྱེད་པ།
རྒྱལ་པོ་འབད་བསྐྱུངས་ཉམས་པ་ཡི། རིན་ཅན་དག་གིས་ཅེ་ཞིག་བྱ། 24

ལེགས་བཤད་རོར་བྱ་ལེགས་ལྡན་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་ཁར་བདན་པ་རི
མོན་ཉན་གྱིས་བདག་ས་ཤིང་།

དམ་པ་འི་ལམ་གྱི་ཕྱོད་མ་དང་མཐུངས་ཀྱི་མེད་ཀྱས་པ་འི་འོད་ཟེར་ལྷོ་བྱེད་པ།
འཆོད་པ་ལས་ཐར་གསེར་བཟང་མཆོས་པ་འི་གནས་ལ་རབ་བྱུར་
གནས་པ་བྱོབ་པ་ཡི།

རིན་དེ་རོར་གྱི་ཐྱོ་བྱོས་བྱ་མཆོའི་སྒྲིབ་གསལ་དང་ལྡན་གང་པ་འི་ཆ་ལ་འདྲ་ཆུང་། 25

ཞེས་དེ་དབལ་ལྡན་ཁྱིམ་བདག་ནི། དགོ་ལ་བཙོན་ལྡན་ཕྱིར་བྱོས་ནས།
གསེར་གྱི་སྒྲིབ་ས་བྲལ་བྱིས་དེ། ལེགས་བཤད་ཕྱོགས་ནམས་དག་དུ་སྤྱིངས། 26

དེ་ཡི་ཆོ་ནང་ཉིད་ནི། ཁྱིམ་བདག་ཟས་གཙང་ཅན་གྱུར་དེ།
ལེགས་བཤད་བསོད་ནམས་ཉིར་སྟོན་པ་འི། དོན་ལ་བདོག་ཀྱན་བདེང་བས་གྱས། 27

དགོ་སྤྱིང་ལྟ་བུ་འི་བྱ་འདི་ཡང་། ས་བདག་བྱ་བོ་དེར་གྱུར་དེ།
ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིས། འགྲོ་ཀྱན་དགོ་པ་འི་སྤྱད་དུ་གསྐྱུངས། 28

पूर्णा सुभाषितैर्भूमिर्धनं कच्छ्रेण लभ्यते ।
न भक्तविरहे भुक्तं सूक्तं शक्तेन केनचित् ॥ २२ ॥

इति श्रुत्वा गृहपतिः स्नेहादुक्तं महीभुजा ।
सूक्तेन तेन महता सन्तुष्टस्तमभाषत ॥ २३ ॥

राजन् किं क्रियते रत्नैर्यत्नरक्षैर्विनाशिभिः ।
सर्पाणामिव यैः पुंसां रागद्वेषो विषोपमः ॥ २४ ॥

वैमल्योपचितां रुचिं रचयतः सन्मार्गदौपोपमां
भव्यानां हृदये सुभाषितमणेर्गाढं गुणालम्बिनः ।
पाकोत्तीर्णसुवर्णसुन्दरपदप्राप्तप्रबन्धस्थितेः
मूल्यं सागरमेखला वसुमतौ पादांशकेऽप्यल्पकम् ॥ २५ ॥

इति श्रीमान् गृहपतिर्निगद्य कुशलोद्यतः ।
सुवर्णपत्रलिखितं सूक्तं दिक्षु न्यवेशयत् ॥ २६ ॥

शुद्धोदनो गृहपतिः सोऽहमेव तदाभवम् ।
सूक्तेः पुण्योपदेशार्थे सर्वस्वेनापि सादरः ॥ २७ ॥

शारिपुत्रोऽप्ययं भिक्षुः सा भूपतिसुताभवत् ।
इत्युवाचाखिलजगत्कुशलाय तथागतः ॥ २८ ॥

इति ब्रुवाणं नृपतिर्ब्राह्मणं प्रत्युवाच तम् ।
जीवन्तं नय बद्धा वा तस्य मामन्तिकं रिपोः ॥ ६८ ॥

यत्नेनाभ्यर्थितो राज्ञा स तं बद्धा महीपतेः ।
निनाय ब्रह्मदत्तस्य समीपं शत्रुशङ्किनः ॥ ६९ ॥

तेनानीतं तमादाय ब्रह्मदत्तः क्षितीश्वरम् ।
धनं धनेशतुल्योऽस्मै वाञ्छिताभ्यधिकं ददौ ॥ ७० ॥

सत्त्वाश्चर्य्यमदीनपुण्यनृपतेराकर्ण्य विमोदितं
त्यक्त्वा वैरविकारदुःसहतरं क्रौर्याभिधानं विषम् ।
धृत्वा मौलिमिवोन्नते निजपदे तं ब्रह्मदत्तः स्वयं
चक्रे तच्चरणाम्बुजप्रणयिणीमुष्णीपमालां क्षणात् ॥ ७१ ॥

तस्मिन् गते निजपुरं विनयप्रपन्ने
संप्राप्य राज्यमरिहीनमदीनपुण्यः ।
धर्मेण कीर्त्तिधवलाम्बुधिफेनमाला-
वेक्षद्गुलललितां पृथिवीं शशास ॥ ७२ ॥

योऽभूद्विभुर्भुवनसारमदीनपुण्यः
सोऽहं स्मृतं चरितमत्र मयाद्य तस्य ।
कालेन यत्र बहुसङ्घपदाभिरामा
भूमिर्भविष्यति नृणां भवमुक्तिहेतुः ॥ ७३ ॥

INTRODUCTION

BY

SOMENDR A

ཀྱུལ་བའི་དབང་པོས་བརྒྱབས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་དག་གི་ཆོག་ས།
མཆོད་རྟེན་བྱམས་སྤྱུ་གསེར་གྱི་རི་མོ་འདི་བྱུག་གི་ཁང་པར་ནི།
སངས་རྒྱལ་རྟོགས་བཞེད་ནས་མང་མད་ཕྱང་དཔག་བསམ་ལུགས་ཤིང་འདི།
མིག་གི་བདུད་ཅི་རབ་སྤྱོད་ཡི་གེའི་རང་བཞིན་དག་དུ་འབྱུངས།
ལེགས་བྱས་ཀྱིས་གང་བཟུ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དཔེ་པ་
ནམས་ནི་དགེ་བའི་སྒྲོན།
བྱུང་པར་གྱིས་ནི་བཟུ་བར་བཀོད་ཅིང་དགའ་བའི་རྟོགས་
བཞེད་འཕྲིང་པ་གཟུགས་ཅན་དག།
སྤོང་བྲག་ནས་གསལ་བསོད་ནམས་རབ་ཕྱུར་འབར་བ་
དེ་ཉིད་དག་བའི་དབང་པོ་ཡིས།
བརྟལ་བའི་བར་དུ་འགྲོ་བ་དེ་བྲལ་འབྱུགས་པར་མ་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་གསལ་བར་བཀོད།
དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད། བརྒྱ་ཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་བྱས།
བཟུ་གིས་གྲངས་ནི་ཆོགས་པལ། གཞིག་ནི་རབ་དུ་འབད་པས་བྱ།
དེ་ནས་ཐུན་བཟང་ཞེས་བའི་ཡི་བྱ།
མིང་ག་ནན་རྒྱ་ཀོ་ཞེས་བཞེད་སྙན་དངགས་མཁན།
ཀྱུལ་བའི་གཏམ་གྱུར་གྱི་ཆེ་ཕྱར་བ་འདིར།
རྟོགས་པ་བཞེད་པ་ལྟམ་མ་སྟོང་བྱེད་གྱུར།

अष्टोत्तरशततमः पक्षवः ।

उपक्रमः ।

एषा जिनेन्द्रविहितोरुविहारवर्य-
चैत्याङ्गने कनकचित्रगुहागृहेषु ।
चिचामृतप्रचितलेख्यमयी बभूव
बुद्धावदानविविधाद्भुतकल्पबल्ली ॥ १ ॥

सैवेयं कुशलाय पूर्णसुहृते चित्ते विहारे सताम्
क्षेमेन्द्रेण विशेषचित्ररचनारम्यावदानाबली ।
आकल्पप्रतिमासहस्रविकसत्पुण्यप्रबन्धोज्ज्वला
माभूत्तद्विरहाकुलं जगदिति व्यक्तं प्रतिष्ठापिता ॥ २ ॥

सप्तोत्तरशत मेतत् तेन कृतं बोधिसत्त्वचरितानाम् ।
मङ्गलसंख्यापूरणं मेकं कार्यं प्रयत्नेन ॥ ३ ॥

सोमेन्द्रनामा तनयोऽथ तस्य
कविर्निरुद्धापरनामधेयः ।
अस्मिन् जिनोदारकथाप्रबन्धे
संपूरयिष्यत्यवदानशेषम् ॥ ४ ॥

འཚབས་ཕྱིར་ཀེར་ལ་ཡི་བྱ་མེད་ལྷ་ཚོགས་ནས་པ་མཚོགས་ཡང་དག་འབྲེལ།
 ཅི་ཡང་རབ་དུ་དང་བ་བྱས་པ་ཀེ་རིའི་མཚོས་མའི་འགྲམ་པ་ཤིན་དུ་མཉེར།
 རོ་ཡི་གཏོར་གྱུར་གང་གིས་འཁོག་ཆིག་གཤོ་ལྡན་ཀེ་ཏེ་མའི་མིག་གིས་ཟེར།
 མོངས་འདྲིས་ན་བའི་བར་དུ་འགྲོགས་ལྡན་ལེགས་བཤད་ཆུ་གཏོར་དེ་ནི
 བྱལ་བྱར་ལོས།

གང་གིས་ཨོ་ཡིག་དག་ལས་བྱ་བྱ་ཁོ་ན་མཚོགས་དུ་བསྐྱབས་གྱིས་གཞན་པ་ཡིད།
 གང་གི་ཁ་ནས་སུ་སྤྱིའི་ཆིག་ནི་གསལ་བ་ནས་ཡང་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ཞིང་།
 ཁྱོད་འབར་བས་བཞིན་ནོམ་དོག་བྲལ་མི་སྤྱན་རིག་བྱེད་གཏོར་གྱུར་དེ་དག་གིས།
 རྒྱལ་པོའི་གཏོར་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ཆེ་གཏོར་གྱི་སྤྱན་དང་གསལ་དག་ནི་ཆེ་ལྷར་བཟོད།

6

དགོ་དབང་ཞེས་པའི་སྤྱན་དང་གསལ་མཁན་གྱི་དོགས་བཟོད་དཔག་
 བསམ་འབྲི་ཤིང་འདི་བྱས་ནས།
 ད་ནི་དས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་འདི་དག་ཁྱོ་གྲོས་ནོར་ལྡན་ཁྱོ་ཡིས་བཟོད།
 སྐྱལ་བའི་ཡོན་དན་སྒྲོགས་བྱེད་བསྐྱབས་ལས་བདག་གིས་བཤོད་
 གསམས་གང་ཞིག་ཉར་བསྐྱབས་པ།

དེ་ཡིས་སྐྱེ་བོ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་དགོལ་དག་དུ་བཅོན་གྱུར་ཅིག།

7

འཁོར་བས་ཆེ་བར་ཡོངས་སུ་ལས་ཞིང་འདོད་པའི་ཆང་གོས་
 སྒྲོས་བཉིད་འཛིན་ལ།
 གཏོ་ཅིག་བྱས་པའི་ཅན་པ་དག་གིས་རིག་རྒྱུ་ཉལ་ཞིང་རྣམ་པ་ཉམས་པ་ཡི།

वन्धः केरलकामिनौकुचभराकारः परं संहतः
 काञ्जौकान्तकपोलकोमलतरः कोऽपि प्रसादोदयः ।
 कार्णाटीनयनच्छटापरिचिता कर्णान्तरासङ्गिनी
 भङ्गि र्यस्य तरङ्गिणी रसनिधे र्वन्द्यः स सूक्तोदधिः ॥ ५ ॥

ङ्कारात् कुटिलत्वमेव परमं यैः शिक्षितं लौलया
 यस्य स्वस्तिपदं कदाचिदपि न स्पष्टं मुखान्निर्गतम् ।
 क्रोधाध्माततया विवर्णवदना स्तौत्रापराधोपमम्
 ते विद्यानिधयः कथं पृथुकथं काव्यं क्षमन्ते खलाः ॥ ६ ॥

क्षत्वेमा मवदानकल्पलतिकां क्षेमेन्द्रनामा कविः
 सङ्घर्षप्रणिधान मेतदधुना धत्ते धिया धौधनः ।
 पुण्यं यत् समुपाजितं जिनगुणास्थानप्रवन्धान्मया
 भूयात्तेन समस्तसत्त्वकुशले नित्योद्यतोऽयं जनः ॥ ७ ॥

संसारोरुपरिश्रमस्य दधतः कामासवक्षीवता-
 रोहं मोहतमो निमौलितदृशः सुप्तस्य लुप्तस्मृतेः ।

འགྲོ་བ་རབ་དུ་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་ལ་ཆས་ཤིང་སྒྲིན་ནམས་མ་ལུས་
འཛེམས་བྱེད་པ།

འོན་དང་ལྷན་པའི་བཅོམ་ལྷན་སངས་རྒྱས་རབ་དུ་སད་པ་ཉིད་ལ་དག་དུ་བཞུགས། 8

ཀུན་དགའི་གཉེན་གྱར་ལན་གཅིག་མིན་པར་གྱུ་ཆེ་ཡིད་ཅན་ལ།
ལེགས་བཤད་འོན་གྱི་བདེ་བ་ཀུན་གྱི་ཉེ་བར་བལྟན་པ་སྦྱབ།
དྲི་མེད་རང་རིག་རྒྱ་གཉེར་དག་གི་རྒྱ་བ་དག་བའི་དབང་།
གྲགས་པ་གསལ་བ་སྦྱེད་བྱེད་ཡབ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་འཆལ་ལོ། 9

རྒྱལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དག་བྱེད་ཆོག་ནི་སྒྲིན་པའི་གཉེར།
སྦྱལ་བྱེད་བསེད་ནམས་དག་པ་དག་བའི་མངོན་པར་སྦྱར་བ་འདི།
ཐྲུ་མ་ལེགས་ཕྱས་ལྷན་པ་བཀའ་ནི་རབ་དུ་སྒྲིན་མཛད་པས།
ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་བའི་སྦྱད་དུ་བདག་ལ་སྐལ་བའི་ཆ་གསལ་མཛད། 10

གང་ཞིག་ཕྱག་དུ་རྒྱལ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་།
གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རབ་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར།
མིག་གི་བདུད་ཅི་བཟ་བའི་རི་པོ་ཆགས།
དེ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་དུས་ཀྱིས་འདའ། 11

དབང་མཚན་ཅན་བེད་གྱིས་ནམ་པར་བཟ་བ་ཡི།
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡི་གཉེན་རིག་པས་བྱིས།
གང་འདི་བསེད་ནམས་རང་བཞིན་གཙུག་ལག་ཁང་།
དེ་ནི་ཆེན་མཆོག་པ་དག་འདྲིཔ་ཡིས་བསྐྱབས། 12

सन्नद्धं जगतः प्रबोधनविधौ निःशेषदोषापहम्
भास्वन्तं भगवन्तमेव सततं बुद्धं प्रबुद्धं नुमः ॥ ८ ॥

आनन्दवन्धु मसकृत् पृथुमानसानाम्
सूक्तांशुभिर्विहितसर्वसुखोपदेशम् ।
क्षेमेन्द्र मुज्ज्वलनिजाभिजनाब्धिचन्द्रम्
कौर्त्तिप्रकाशजनकं जनकं नमामि ॥ ९ ॥

वाक्पाकपावनविधानजिनावदान-
निर्माणपुण्यकलनाकुशलाभियोगे ।
अस्मिन् कृतः सुकृतिना दिशता नियोगं
सम्पूरणाय गुरुणा मम संविभागः ॥ १० ॥

येषां सुवर्णप्रतिमाप्रदान-
जिनावदानान्यभवन् गुहासु ।
संसक्तनेचामृतचिचचिन्नाः
कालेन ते तेऽपि गता विहारः ॥ ११ ॥

सरस्वतौतूलिकया विचित्र-
वर्णक्रमैः सङ्कलितावदानः ।
तातेन योऽयं विहितो महार्थः
सन्नन्दनः पुण्यमयो विहारः ॥ १२ ॥

न तस्य नाशोऽस्ति युगक्षयेऽपि
जलानलोक्षासपरिल्लवेन ।

दिक्षु प्रतिष्ठापितपुष्पपालौ-

स्थिरप्रसक्तप्रतिमागणस्य ॥ १३ ॥

तस्मिन् मयाप्यक्षयपुण्यलोभा-

देकावदानप्रतिमार्पितेयम् ।

महात्मनां प्रौढपदानुसारौ

स्वल्पोऽप्ययत्नेन महत्त्व मेति ॥ १४ ॥

माधुर्य्यधुर्य्यं ममृतं श्रुतिपात्रपेय-

मामोदसद्ग-मुखपद्मपदे ध्वनन्तीम् ।

मृङ्गाङ्गनामिव पितुः प्रणिपत्य वाणीं

सम्पूरयामि पृथुकाव्यविशेषश्रेयम् ॥ १५ ॥

རྩོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་གསུང་མཛད་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་ནི།
 རྩོད་ཚུལ་སེམས་དབང་རབ་འབར་ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་གྱིས་པ་ཡིས།
 དགའ་བས་རེག་པར་གྱུར་པ་མཐོ་ངེས་བདག་པོའི་ལུས་ལ་ནི།
 ལྷ་ལོང་འདབ་མ་མཛོས་པས་སྤྲོས་པ་ཅི་ཡང་བྱུང་པར་གྱུར།

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟ་བུ་ཅི་གཉིས་པའོ།

མཛེས་མ་གསར་དུ་འགྲོགས་པའི་དགའ་ཕྱོད་ཅན་དང་ལྷ་ཡི་

མཐུ་ལྷན་དཔལ་དང་ནི།

དར་བབ་ཀྱི་གྱི་ཉེ་བར་ཡོངས་སྤྱོད་བྱ་ལྷ་བས་ཅུ་ཡི་ཅེ་དགའ་བདང་བྱས་ནས།

གྲུས་བཅས་གང་དག་བཅེ་བས་གཞན་གྱི་སྒྲོག་ནི་བསྐྱབ་པར་

བསྐྱབ་ལ་རང་གི་ལྷས།

ཐོལ་མེད་སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ལ་བདག་ཅག་ཕྱག་འཛལ་ལོ། 1

དཔལ་ལྷན་རིག་པ་འཛོམ་པའི་དབང་། སྤྱོད་གྱི་དྲོག་ནི་སྤྱོད་བཞིན་དུ།

སྤྱོད་བའི་གདུང་བ་འཕྲོག་པ་དག། སྤྱོད་ཁྱེར་གསེར་དུ་བྱུང་བར་གྱུར། 2

གང་གི་དཔག་བསམ་གིང་ལས་འབྱུངས། དྲག་དུ་གསར་བ་གསར་པའི་དཔལ།

གྲགས་པའི་མེ་དྲོག་བམོད་ནམས་གྱི། རྩི་བཟང་རྒྱས་པ་ནམ་པར་མཛེས། 3

ཅུ་གཏིང་ལ་ནི་ཁྲོ་བ་བཞིན། སྤྱོད་གྱི་བཞིན་པ་དེ་ཡི་སྤྱས།

ཤིན་དུ་རྩྭ་ག་པའི་བམོད་ནམས་ནམས། གསར་དུ་ཚོགས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 4

དམ་པའི་སྒྲེ་བོ་ལེགས་བྱས་དང་། ཡོན་དན་ལྷན་པ་དུལ་བ་དང་།

འབྱོར་བ་ལྷན་པ་གཏིང་བས་བཞིན། དེ་ནི་སྤྱས་བོ་དེ་ཡེས་མཛེས། 5

དེ་ཡིས་བྱུལ་དཔག་བསམ་གིང་། རྒྱལ་སྤྱི་དེ་དང་བཅས་བདང་ནས།

དགའ་བྱུབ་སྤྱད་དུ་ཞི་བའི་གནས། མ་ལ་ཡར་ནི་དབེན་པར་སོང་། 6

ཡབ་ནི་བཟུན་ལོ་དང་འགྲོགས་དེ། དཔལ་བདང་དགའ་བྱུབ་ནགས་སོང་ཚེ།

སྤྱོད་གྱི་བཞིན་པ་འབྱོར་བ་དག། ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་རབ་བས་མས་པ། 7

कान्तां नूतनसङ्गमोत्सववतीं दिव्यप्रभावां श्रियम्
 तारुण्याभरणोपभोगलहरीं त्यक्त्वा तृणक्रौडया ।
 प्राणवाणविधौ परस्य कपया कुर्वन्ति ये सादराः
 निर्व्याजं निजदेहदान मचला स्तानेव वन्दामहे ॥ १ ॥

बभूव काञ्चनपुरे श्रीमान् विद्याधरेश्वरः ।
 जीमूतकेतुर्जीमूत इव तापहरोऽर्थिनाम् ॥ २ ॥

यस्य कल्पद्रुमोद्भूताः सदा नवनवाः श्रियः ।
 चकाशिरे यशःपुष्पाः पुण्यसौरभनिर्भराः ॥ ३ ॥

जीमूतवाहनस्तस्य पुत्रश्चन्द्र इवोदधेः ।
 अभूदत्युग्रपुण्यानां प्रत्यग्र इव सञ्चयः ॥ ४ ॥

गुणवान् विनयेनेव त्यागेनेव विभूतिमान् ।
 स बभौ तेन पुत्रेण सुकृतेनेव सज्जनः ॥ ५ ॥

कल्पद्रुमं ससाम्राज्यं पुत्राय प्रतिपाद्य सः ।
 तपसे शान्तिनिलयं मलयं प्रययौ नृपः ॥ ६ ॥

जायासखे श्रियं त्यक्त्वा याते ताते तपोवनम् ।
 जीमूतवाहनः प्राप्तविभवः समचिन्तयत् ॥ ७ ॥

ཐུམ་བཞེན་པ་དང་བུལ་བ། བདག་ལ་དཔལ་ནི་བདེ་མེད་གྱུར།
 མིག་གིས་དམན་པ་དག་ལ་ནི། རི་བོ་འེལ་གནས་དག་འབྲས་མེད་བཞིན་॥ 8

ཡལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཆོ་སེན་མོའི་འོད་གྱི་འབྲེང་བ་ཡིས།
 རྣམ་པར་མཛོས་པའི་ཚོད་པན་དང་ལུན་དེ་ཡི་བཀའ་ཉན་པའི།
 རྟེན་གྱིས་བརྒྱན་དཔལ་ནི་ཆེ་ཉར་བདག་ལ་ཕྱོད་གྱུར་པ།
 དུམ་འཁོར་ལོ་རྒྱུར་བའི་འབྱོར་པ་དག་ལ་དེ་ལྟ་མེད། 9

ཅེས་བསམས་དེ་ཡི་འཛིག་རྟོན་ནི། ཀུན་ལ་པན་ལྷན་དང་ཉིད་གྱིས།
 དཔག་བསམ་ཀྱང་འབྱུང་གསེར་གྱི་ཆར། འབེབས་པ་དག་ཏུ་བཟུར་བྱས་ནས་॥
 10

གྱུ་པ་ཕྱིན་ཆོན་པོ་རབ་བཏང་ལྟེ། ཡལ་གྱི་བཞུགས་པ་དག་ཏུ་སོང་།
 འཛིག་རྟོན་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡི། དབང་ཕྱགས་སེམས་ཡངས་རྣམས་ལ་ཅ ॥11

གྱུ་པ་ཕྱིན་ཆོན་པོ་བཏང་ནས་དེ། བཟུང་ཡེ་ཤིང་སོང་ཆོ།
 དཔག་བསམ་ཕྱོད་པས་ས་གཞི་དེ། གསེར་གྱི་ཡོངས་བཀའ་སྐུ་ལ་སོང་ ॥12

རྩྭ་གྱི་བཞོན་པས་རི་བོ་ནི། དཔལ་གྱི་རྒྱུ་བྱས་བརྒྱན་པར་བྱིན།
 པ་མའི་ཞབས་བད་བརྟེན་པ་ཡི། འབྲེལ་བའི་གཏུང་བར་བད་བཏང་ ॥ 13

སྐབས་དེར་ཅན་དན་འབྱི་ཤིང་རྒྱུང་གཞོན་གྱིས།
 བརྟེན་ཅིང་ཕྱགས་རིང་གྲུ་པ་བ་བརྟེན་ན་བསལ།

गुरुसेवावियुक्तस्य मम निःसुखतां गता ।
इयं श्री नैचहौनस्य चिचशालेव निष्फला ॥ ८ ॥

तातस्य पादपतने नखरश्मिमाला-
विभ्राजमानमुकुटस्य यथा पुराभूत् ।
तच्छासनश्रवणकुण्डलमण्डितस्य
नो चक्रवर्त्तिविभवेऽद्य तथा मम श्रीः ॥ ९ ॥

इति संचिन्त्य स निजं कृत्वा कनकवर्षिणम् ।
सर्व्वलोकोपकाराय सन्नद्धं कल्पपादपम् ॥ १० ॥

प्राज्यं साम्राज्य मुत्सृज्य प्रययौ पितुराश्रमम् ।
चैलोक्यसार मैश्रर्य्यं तृणं विपुलचेतसाम् ॥ ११ ॥

तस्मिन् साम्राज्य मुत्सृज्य प्रयाते मलयाचलम् ।
हेम्ना कल्पद्रुमः पृथ्वीं परिपूर्य्य दिवं ययौ ॥ १२ ॥

जीमूतवाहनः प्राप्य गिरिं श्रीखण्डमण्डनम् ।
वियोगतार्प तत्प्राज पित्रोः पादाब्जसेवया ॥ १३ ॥

अचान्तरे चन्दनवल्लरीणां
दिदेश बालानिललोहितानाम् ।

འདོད་པའི་གྲགས་པོར་གྱུར་བ་དབྱིད་ཀྱིས་ནི།

མངོན་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་རབ་དུ་བསྟན།

14

ཁྱོད་གཤམ་འདོད་ལྡན་མ་ཡི་མི་མཐུན་བྱོགས།

སྟོ་ཕྱོགས་རྒྱང་ནི་ཡང་ཡང་རབ་དུ་མང།

འགོལ་བྱུལ་སྤྲད་ཉ་ཡི་བྱུལ་མཚན་གྱིས།

རྒྱང་གི་མཚན་ནི་འཕྲལ་ལ་རབ་སྤྱར་བཞེན།

15

ཀང་བྱག་དབྱིལ་འཁོར་དག་གིས་མ་ཐུས་པ།

སྤྱག་པོས་གྱས་པས་མྱེ་བ་ཉིད་གྱུར་བའི།

ཅུ་དེ་ཤིང་གིས་མི་བྱེད་བྱག་གྱ་བཅིངས།

ཡང་ཚོ་ཙན་ལ་མངོད་འདོད་བསྐྱབ་པ་བྱས།

16

དབྱིད་ཀྱི་དབུ་པོ་དག་གི་ན་བའི་གྱ།

ཇི་བའི་ངོས་ལ་བྱ་ངན་པེད་པ་མཛོས།

གྱོང་ཁྱེར་མ་ཡི་ཀང་བས་རབ་བསྟུན་བས།

ཡལ་འདབ་གསར་བ་དག་ལ་ཚོན་འཕོས་བཞིན།

17

མཛོས་མའི་ཁ་ཡི་ཆང་གི་དགའ་ལྡན་པ།

འདོད་པའི་ཐབས་ནི་སྐལ་ལྡན་བདག་ཉིད་པ།

ཞེས་དེ་བཀྱལ་ཤིང་མེ་དྲོག་གི།

ཟོལ་གྱིས་དབའ་ཞིང་འཛུམ་པའི་དཔལ་བྱིས་བཞིན།

18

उच्छासिनीना मभिलापदीक्षां
जृम्भाजुषां कामसुहृदसन्तः ॥ १४ ॥

अदक्षिणः प्रोषितकामिनीनां
ववौ मुहुर्दक्षिणमातरिश्वा ।
जगज्जयायेव भूषध्वजेन
वायव्यमस्त्रं सहसा प्रयुक्तम् ॥ १५ ॥

आसूचनैः पटपदमण्डलानां
घनप्रसूनैर्गुरुतां प्रयाताः ।
चूतद्रुमाश्चक्रु रभिन्नमुद्रा-
वन्धेन यूना मभिलापदीक्षाम् ॥ १६ ॥

वसन्तलक्ष्मोश्रवणावतंसा- . .
श्चकाशिरे शैलतटेऽप्रशोकाः ।
पादप्रहारैरिव नागरीणां
संक्रान्तरागा नवपल्लवेषु ॥ १७ ॥

धन्यस्य कान्तावदनासवेन
ममैव रम्यः स्मरदोहदोऽयम् ।
इतौव जाता वकुलद्रुमस्य
हर्षस्मितश्रीः कुसुमच्छलेन ॥ १८ ॥

ཁེངས་ལྷན་མ་ནམས་ཁེངས་པ་རབ་བཏང་ཞིང་།

མི་སྒྲ་སྒྲངས་ནས་ཀང་པ་རབ་བཏུད་དེ།

མཛེའ་བོ་དག་ལ་དང་བར་བྱེད་མཐོང་ནས།

སིནྱ་བ་ར་མེ་ཏོག་གིས་ཚོད་བཞིན་॥

19

གེ་སར་རྒྱས་པའི་ཁྱར་བཅུན་པ་ལ་ཤེད།

འབྲེང་བ་མཛེས་པ་དབྱིད་ཀྱི་སེང་གེ་ཡིས།

ཁེངས་ལྷན་མ་ཡི་ཁེངས་པ་ཁྲུང་བོ་ལ།

བཅུན་པའི་ཁྲག་བགོས་སྤེར་མེའེ་འབྲེང་བ་བཞིན་॥

20

ན་བར་སྒྲན་སྒྲོགས་ཁྱ་བྱུག་བྱ་མེ་ཡིས།

རིག་ལས་ཤི་རི་ཁས་མིག་ཀ་རྩི་ཀར།

སྒྲ་ལ་གེ་སར་དུལ་ཚོགས་རྒྱས་པ་ཡིས།

མེ་ཏོག་འབྲུང་གནས་དཔལ་གྱི་དགའ་ཆར་བབ་॥

21

བྱང་བའི་ན་ཆུང་ནས་འབྱུང་ལོངས་སྤྱོད་ལྷན།

སྒྲང་ཅིས་བྱོས་ཤིང་ནམ་པར་འབྱུང་དུས་དེར།

མི་ཏོག་རབ་རྒྱས་འབྲི་ཤིང་ཚལ་གྱི་གཞིར།

རིག་འཛིན་བྱུལ་བོའི་སྤས་ནི་ན་བར་རྒྱུ་॥

22

དེས་དེར་གསེར་པས་བསྐྱབས་པའི་ཁང་བར་ནི།

བྱུལ་པས་རབ་དུ་གནས་བྱས་རིན་ཅེད་གཞུགས།

मानं समुत्सृज्य विहाय मौनं
पादप्रणामेन मनस्विनीभिः ।
प्रसाद्यमानं दयितं विलोक्य
जहास पुष्पैरिव सिन्धुवारः ॥ १९ ॥

वसन्तसिंहस्य पलाशपाली
बभौ स्फुरत्केशरभारभाजः ।
मनस्विनीमानगजावघात-
रक्ता च सिक्ता नखरावलीव ॥ २० ॥

कर्णे कणत्कोकिलकामिनीभिः
स्पर्शे शिरौघैर्दृशि कर्णिकारैः ।
घ्राणे सरत्केशररेणुपूरै-
र्ववर्ष हर्षं कुसुमोत्करश्रीः ॥ २१ ॥

तस्मिन् मधुक्षीवविघूर्णमान-
मृङ्गाङ्गनाविभ्रमभोगकाले ।
उत्फुल्लवल्लीषु वनस्थलीषु
चचार विद्याधरराजसूनुः ॥ २२ ॥

स तत्र हेमप्रतिबद्धधाम्नि
सिद्धप्रतिष्ठापितरत्नमूर्तिम् ।

གྲོ་རི་མཆོད་ནས་རྒྱུད་མང་མྱུ་ལོན་པའི།

ཟླ་བ་གསར་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་པོ་མཐོང་། ॥

23

ཡིད་སྤྲུབ་ས་འཛོལ་སྤྲད་གྲོ་རི་མཉེས་པ་ཡི།

སྤྲུབ་བྱེད་ལ་ནིར་བརྟུ་གནས་བྱས་པ།

འདོད་པའི་རྒྱང་མ་གཞན་བཞིན་དེ་མཐོང་ནས།

སྤྲིན་གྱི་བཞོན་པ་ཡ་མཚན་གྱུ་ཆེར་བྱུར་། ॥

24

དེ་ནས་རི་དགས་མིག་ཡངས་ངོ་ཚ་ཡིས།

དྲུད་པས་མྱུ་མཐར་རྒྱུད་མང་པང་པ་ནས།

དལ་གྱིས་པབ་པས་རིག་འཛིན་གྱལ་བོའི་བྱ།

མདའ་བཞག་འདོད་པ་དག་དང་མཚུངས་པ་མཐོང་། ॥

25

མིག་ཟེར་མཛེས་པའི་རྒྱན་ལྷན་མངོན་འདོད་དེས།

པན་ཚུན་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་ནམ་འབྲུལ་གྱིས།

ཡིད་ནི་ཉི་ཤར་མཚམས་སྦྱོར་བོ་ཉ་བཞིན།

དེ་དག་བར་དྲུའ་གྲོ་དང་འོང་བ་བྱས། ॥

26

གསར་མཐོང་ལ་ཡང་ཕྱོགས་སྤྱུ་ལྷུང་བཅས་པ།

འདོད་པ་པད་མཚོའི་ངང་པའི་གྱལ་མོ་དེས།

སྤྲི་བ་གཞན་དྲུག་མས་པའི་རོ་ལས་བཞིན།

དེ་ཡི་ཡིད་མཚོ་ཆེ་ཞིང་དངས་པར་བྱགས། ॥

27

अभ्यर्च्य गौरी मुपवीणयन्तीं
ददर्श कन्यां कलिका मिवेन्दोः ॥ २३ ॥

गौथ्याः समाराधनसंविधान-
वद्धस्थितिं मन्त्रयजीवनाय ।
विलोक्य तां कामबधू मिवान्यां
जौमूतवाहः पृथुविस्मयोऽभूत् ॥ २४ ॥

शनै रथाङ्गादवतार्य वीणां
गौतावसाने हरिणायताक्षी ।
लज्जानता त्यक्तशरस्मराभं
ददर्श विद्याधरराजपुत्रम् ॥ २५ ॥

परस्परालोकनविभ्रमेण
नेत्रांशुशोभाभरणोऽभिलाषः ।
गतागतानौव तयोथकार
मध्येमनः सन्धिनिवृद्धदूतः ॥ २६ ॥

सा कामपद्माकरराजहंसी
सपक्षपाता नवदर्शनेऽपि ।
जन्मान्तराभ्यासरसादिवास्य
स्वस्थं महन्मानस माविवेश ॥ २७ ॥

सत्त्वोज्ज्वलं भगवतश्चरितं निशम्य
पूर्वावदानकथितोदितविस्मयेन ।
हर्षस्पृशः किमपि नाकपतेर्वभूव
रोमाञ्चपचरचनारुचिरं शरीरम् ॥ ७४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
अदीनपुण्यावदानं नाम द्विपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ॥

རིན་ཅན་རྒྱ་བས་བྱི་མེད་རི་བོང་དང་།
 བྱ་མོ་འི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་འབེན་ལ་བྱན་པ་འི་མདའ།
 རབ་བྱས་པ་སྒོ་དྭག་དུ་བྱང་བ་བཞིན།
 ཆགས་པ་ལྷན་དེ་ཡི་སེམས་ལ་འདང་དེ་ཉུགས་གྱུར། ॥

28

རྒྱ་གས་མོ་བྱ་མོ་འི་གཉིས་པ་དང་བཅས་དེར།
 འདོད་པ་གསར་སྤྱོད་འོ་ཚས་སྤྱན་བྱེད་ཅིང་།
 བདུན་ཡང་མད་བྱང་གཞུགས་ཀྱིས་བྱངས་གྱུར་པ།
 རིག་འཛིན་རྒྱ་བས་དབེན་པར་མཛོད་ཕྱོགས་སྤྱོད། ॥

29

རྒྱན་ལེགས་ཅི་སྤྱད་སྤྱོད་དུ་འོང་བ་ལ།
 རེབས་སྤྱོད་བཀྱར་བའི་ཆ་ནི་ཁྱོད་མི་བྱེད།
 དས་པའི་ཀྱན་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་གྱིས་སེམས་གཞུགས།
 ལེགས་པ་ལྷན་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་ནམ་པར་འཛིན། ॥

30

ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ལུས་ཁྱོད་ལུས་སེམས།
 དན་པའི་བྱན་ནི་གསར་བ་རྒྱབ་ལྟར།
 མཛོས་པ་ལྷན་ཏིག་ལོར་བྱ་ཉིད་འདི་ནི།
 རབ་དུ་མཐོ་བའི་རིགས་སྤྱོད་གང་ལས་ཐོབ། ॥

31

ཡང་ན་མཛོས་མ་ཁྱོད་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
 བདུན་ཅིས་བཞུན་པས་ངེད་ལ་རིམ་གྱོ་བྱས།

शशाङ्करत्नं विमलं शशैव
कन्याकुलं लक्ष्यमिव स्मरेषुः ।
तस्याः सरागं स विवेश चित्त-
मिन्दिन्दिरः फुल्लमिवारविन्दम् ॥ २८ ॥

अभ्येत्य तां बालसखीद्वितीयां
लज्जानिमज्जनवकामजृम्भाम् ।
विद्याधरेन्दुर्विजने जगाद
धौरोऽपि रूपाद्भुतकृप्यमाणः ॥ २९ ॥

सम्भाषणेन क्रियते न कस्मात्
सुधु त्वयाभ्यागतसंविभागः ।
विभर्ति भव्याभिजनानुरूपं
रूपं सदाचारगुणेन शोभाम् ॥ ३० ॥

इदं नवालङ्करणं स्मरस्य
तवानवद्याङ्गि शशाङ्ककान्तम् ।
दिव्यं वपुः कस्य समुन्नतस्य
वंशस्य मुक्तामणिता मवाप्तम् ॥ ३१ ॥

तवाथवा सुन्दरि दर्शनेन
वयं सुधाद्रिण कृतोपचाराः ।

མཛོས་སྐྱུག་དག་སྤྱོར་རི་བོང་གིས་མཚན་པ་རི།
 རི་མོ་སྐྱུ་ལ་ཐེགས་པར་སྐྱབས་པར་བྱེད།

32

འོན་ཀྱང་དགའ་བས་ངེད་ཀྱི་དགོ་མཚན་ཙམ།
 གསལ་བའི་སྒྲ་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་སྒྲོས་ཤིག།
 དག་པའི་བྱོགས་སྤྱང་མངོན་བྱོགས་བྱེད་པ་ཡི།
 སྐྱུ་ཡི་རིགས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་བྱས།

33

ཞེས་པ་རིག་འཛིན་ཙོད་པན་དག་གི་ཆིག།
 འདོད་དགོངས་སྤྱིང་བོ་ཅན་དེ་ཐོས་གུར་ནས།
 ངོ་ཚས་དེ་ནི་མི་སྐྱུ་ལྔ་གྲུང་གང་།
 དེ་ཆོ་བྱོགས་ཐོམ་དུ་ལི་ཀས་སྒྲས།

34

གཞོན་ཏུ་རིག་འཛིན་གྲུལ་རིགས་བུ་དུ་ཙེ་ཡི།
 ཅུ་གཏོར་གྱི་ནི་སྒྲ་བ་ཁྱོད་འདིར་གྲགས།
 ངེད་ཀྱི་གྲོང་ན་གྲུབ་པ་རི་ཙེ་དགའ་མས།
 ལུས་མེད་ལུས་ལྔ་ཁྱོད་ནི་སྐྱུ་ལེན་བྱེད།

35

དཔག་བསམ་ཤིང་སྤྱིར་ཙེ་དགས་རབ་གྲགས་པ།
 ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་མཐུ་ཡིས་བརྒྱན།
 ཟླ་ལྔར་དཀར་པ་འདི་ཡི་དུ་བྱུ་དུ།
 མིང་པ་ནོར་གྱི་བཤེས་གཏེན་དག་གིས་བྱས།

36

करोति लावण्यवितीर्णद्वर्षा
सम्भाषणं कस्य शशाङ्कलेखा ॥ ३२ ॥

इदन्तु नः कौतुकमात्रमेव
प्रौढ्यापनेतुं भवतौ ब्रवीतु ।
सत्पक्षपाताभिमुखेन धात्रा
कस्यान्वयस्याभरणौकतासि ॥ ३३ ॥

ध्यात्वेति विद्याधरशेखरस्य
वचस्तदैवात्सुक्यविभागभम् ।
ह्रियाभवन्मौनवती यदासौ
तदा सखी मालतिका जगाद ॥ ३४ ॥

कुमारविद्याधरराजवंश-
सुधाब्धिचन्द्रस्त्वमिव प्रसिद्धः ।
अस्मत्पुरे सिद्धविलासिनौभि-
र्यज्ञौयसे विग्रहवाननङ्गः ॥ ३५ ॥

प्रख्यातकल्पद्रुमदानशीलं
गुणप्रभावाभरणं यशस्ते ।
अस्यांश्च मित्रावसुनानुजेन
कर्णावतंसौकृतमिन्दुशुभम् ॥ ३६ ॥

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་བྱོན་གྱོགས་སེམས་གཏམ།

དར་མའི་ཉིང་སྤྱོད་བྱ་བས་ཇི་ལྟར་འོས།

བྱད་པར་ཆེ་རྣམས་མདུན་དུ་བྱ་མོ་ནི།

ངོ་ཚས་རྣམ་པར་བུལ་བའི་རང་བཞིན་འབྱུར་༥

37

བྱ་མོ་འདི་ནི་གྲུབ་རིགས་ཅུ་གཏེར་གྱི།

ཆེ་བ་གྲུབ་པ་དག་ལྷ་ཚོགས་ནོར་གྱི་མྱེ།

གང་གི་མཛེས་པ་སྤྱིར་ཚལ་དུ་ཅེ་ཆོ།

དྲག་པ་ཉིད་དུ་ཀྱ་ཅུད་གྲུས་པར་བྱེད་༥

38

མ་ལ་ཡར་སྤྱོས་འབྲི་ཤིང་གསར་བཞིན་སྤ།

དང་པོར་འཁྲུངས་བྱུ་ཡལ་འདབ་ལྟར་དམར་མཆུ།

བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་མ་ལ་ཡ་ཅན་འདི།

དྲག་དུ་རྩ་དང་རྩ་མིན་མངོན་འདོད་པ་༥

39

ཞེས་དེས་སྤྱོས་པར་གྱུར་པ་ན། ཉུག་ཅུམ་གན་པོ་མངོན་ཕྱོགས་དེ།

གྱུར་པར་འོང་བའི་ཤུགས་བཅས་བས། གྲུབ་པ་དག་བྱ་མོ་ལ་སྤྱོས་པ་༥

40

དགེ་མ་ནོར་གྱི་བཤེས་གཉན་དང་། ལྷན་ཅིག་པོ་བྱང་འཁོར་ན་ལ་བོད།

བྱོན་གྱི་བག་མའི་གཏམ་ལ་ཆགས། ཡལ་ནི་བྱོན་ལ་ལྟ་བར་འཚལ་༥

41

स त्वं महासत्त्व कथं कथाद्धैः
 प्रौढोपचारक्रियैव सख्याः ।
 भवन्ति लज्जाविजितस्वभावाः
 विशेषतोऽग्रे महतां हि कन्यकाः ॥ ३७ ॥

सिद्धान्वयाम्भोधि धाधिकस्य
 विश्वावसोः सिद्धपतेः सुतेयम् ।
 उद्यानकेलौपु करोति यस्याः
 सर्व्वैव कान्तिः कुसुमावबोधम् ॥ ३८ ॥

नवमलयजवल्लरोव तन्वी
 प्रथमसमुद्गतपल्लवारुणोष्ठौ ।
 इय ममृतमयी सुरासुराणां
 मलयवतौ सतताभिलापभूमिः ॥ ३९ ॥

इति तस्यां ब्रुवाणायां स्थविरोऽभ्येत्य कञ्चुकी ।
 त्वरागमनसोच्छ्वासः प्राह सिद्धाधिपात्मजाम् ॥ ४० ॥

कल्याणमिचावसुना सहितोऽन्तःपुरस्थितः ।
 त्वद्विवाहकथासक्तः पिता त्वां द्रष्टुं मिच्छति ॥ ४१ ॥

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བརྗོད་པའི་འཕྲུལ། རྒྱུགས་མོ་དང་བཅས་མིག་བཟང་མ།

ཡིད་ནི་སྤྲིན་གྱི་བཞེན་པ་ལ། རྣམ་པར་བཞུགས་ནས་དཔ་གྱིས་སོང་། 42

རྒྱུགས་མོ་ཕྱི་ན་འཁོད་དེ་ལ། བཀྲམ་གྱི་ཟོལ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་།

མཛེས་པ་རྣམ་པར་ལྟ་བུ་ཅིང་། ལེ་ལེ་འོ་གོས་ས་པས་འགྲོ་བའི་ཚོ། 43

མངོན་འདོད་གསུང་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། རྒྱལ་དོག་གིས་བཞིན་བརྟན་པ་བཏང་།

ལམ་དེར་མིག་ནི་བཀྲད་པ་ཡི། བཞེན་ཏུ་ཡིས་ནི་རབ་བསམས་པ་། 44

ཀྱེ་མ་རི་དགས་སྤྲུག་གུ་མིག་། ས་ཡི་རྩེ་དུ་འགྲོ་བུ་མ།

དེ་ཡིས་འཛིགས་བཞིན་ཆགས་བཅས་ཀྱི། ཡིད་ནི་བདག་ལ་བཀྲམས་པར་བྱས། 45

བྱུགས་ཀྱི་ངལ་དུ་བ་འབད་པས་འགོག་ལ་ཆགས་ཤིང་སྤྲ་མེད་

དག་དུ་རྣམ་པར་གནས།

ཐོང་བའི་འཛིགས་ལས་ཤིན་དུ་དོགས་པས་འབྲུགས་ཤིང་

དབེན་པ་བྱ་ཡང་རབ་འདར་བཅས།

ཡིད་སྤྲུབ་དག་གི་མདའ་ཡིས་རབ་དུ་བསྐྱུ་ཚོ་སྤྲངས་པ་ཡི་

ནི་ཆགས་ཤིང་གནས།

ལུས་ཕྱ་ཚོམ་ཀྱུན་མ་དེ་བདག་ཡིད་ལ་ཞུགས་ལས་གང་ནས་ནི་ཡོངས་མི་ཤེས། 46

ཞེས་པ་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དེ་ལ་འཁོད།

ཡིད་སྤྲུབ་བཀའ་ཡི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དེས།

ཀྱུན་དོག་པོར་གྱིས་མདུན་དུ་རི་དགས་མིག་ནི།

ཡང་ཡང་མངོན་ངོས་མིག་ནི་གཡོ་མེད་གྱུར། 47

इत्युक्त्वा सहसा तेन सह सख्या सुलोचना ।
जौमूतवाहनन्यस्तमानसा सा शनै र्ययौ ॥ ४२ ॥

तस्यां पश्चात्स्थितसखीकथाव्याजैः पुनः पुनः ।
कान्तं निरौक्षमाणायां व्रजन्त्या मलसैः पदैः ॥ ४३ ॥

तत्पथे दत्तनयनः कुमारः समचिन्तयत् ।
नवोत्कण्ठाश्रयो धृत्या त्यज्यमान इवेर्ष्यया ॥ ४४ ॥

अहो नु मृगशावाक्ष्या व्रजन्त्या पितुरन्तिकम् ।
सरागं तद्भयेनैव मयि न्यासौकृतं मनः ॥ ४५ ॥

श्वासायासनिरोधयत्ननिरता निःशब्दसंवादिनौ
सोत्कम्पा विजनेऽपि दर्शनभयादत्यन्तशङ्काकुला ।
तन्वौ मन्मथमार्गणाभिपतने वैलक्ष्यलीनस्थितिः
नो जाने कतमेन सा मम पथा चोरी प्रविष्टा मनः ॥ ४६ ॥

चिरं विचिन्त्येति शिलातलस्थः

• स मन्मथान्नाविषयं प्रयातः ।

संकल्पवर्त्या पुरतोऽभिलिख्य

मुहुः मृगाक्षीं स्तिमितेक्षणोऽभूत् ॥ ४७ ॥

अथाययौ पुष्पपरागरेणु-
 पूर्णे वने पादसरोजमुद्राः ।
 चक्रध्वजाङ्गा विजनेऽनुसृत्य
 तस्यान्तिकं नर्मसुहृत् सुबन्धुः ॥ ४८ ॥

स तं विलोक्याभिनवाभिलाष-
 विशेषचिन्ताप्रतिबद्धचित्तम् ।
 विक्रौतधैर्यं स्मरशासनेन
 पप्रच्छ साश्चर्यविकारहेतुम् ॥ ४९ ॥

कोऽयं सखे धैर्यनिधे स्तवापि
 नितान्तसन्तापपदोपदेष्टा ।
 चिन्ताश्रयान्निश्चललोचनस्य
 विभाव्यते क्लोऽप्यधृतिप्रकारः ॥ ५० ॥

इति प्रयत्नप्रणयेन पृष्टो
 विश्रम्भधाना सुहृदा कुमारः ।
 त मन्त्रवौन्निश्चसितानुमेय-
 सपक्षपातस्मरवाणपातः ॥ ५१ ॥

सखे सखेदस्य पुराणसर्गे
 वर्गे विधे नृतनरूपरेखा ।

CHAPTER LIII.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙུག་སྤྲུལ་པ།

ལེགས་བཤད་འཚལ་བའི་རྟོགས་བརྟེན་ནི།

ལེགས་བཤད་སྒྲིན་པར་ནོམ་གནས་སྒྲ་སལ་འདུད་མགོ་དང་ནི་བར་ཐོས་པ་དང་།
 ཞལ་ནི་རྟོག་རྟུ་སྒྲིན་མེད་བཞེན་པ་དང་ཐུན་སྐམས་བ་ནོམས་ནི་དགའ་བའི་གྱིན།
 རིན་ཅེན་ཡིད་འོང་རབ་གསལ་དོ་ཤལ་བཞེད་པ་བཟླ་བའི་བྱུང་པར་དང་བཅས་པ།
 ཆས་ཐུན་བྱུང་མེད་ཆས་ཀྱིས་སྒྲེ་བོ་ལྷ་གས་ནོམས་ནི་མཚོག་རྟུ་ཆོས་པ་སྒྲེད། 1

གཞན་དུ་བཅོས་ཐུན་འཇུས་ཐུན་པ། བཟླ་བྱིན་བསམ་པ་ཤེས་པ་ཡིས།
 འཇུས་པའི་གྱི་ནི་རྟོས་པ་ན། བསམས་ཅད་སྐྱེན་བསམ་ཡང་གསུངས་པ། 2

བར་ཏ་སིར་མི་ཡི་བདག། ལེགས་བཤད་འཚལ་བཞེས་པ་བྱུང་།
 གང་གི་གྲགས་པ་རྩི་མེད་རིགས། དཔལ་གྱི་འཕྲིང་བ་བཞིན་དུ་མཛེས། 3

ཡོན་ཏན་སྒྲིང་ཐུན་ལེགས་སྒྲོད་རྒྱུས། དཔེན་ཐུན་ནོམས་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་ཆགས།
 ལྷ་རྟོག་མ་ཡིན་ལེགས་བཤད་ཀྱི། གྱིན་ཉིད་གང་ཞིག་དོན་གཉེར་གྱུར། 4

གང་གི་སེད་དཔལ་སྒྲོང་ནོམས་ལ། རྟོག་རྟུ་བྱུང་ཡང་གཤོལ་བ་མེད།
 གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟགས་ཀྱང་། རིང་ལས་ཤིན་དུ་རིང་བར་འགྲོ། 5

དེ་ནས་པོ་རྟོག་རྩེ་པ་དང་རྩེ་པ་གྱིས་གང་།
 གཤམ་ཚལ་དཔེ་དཔར་གང་བའི་མཚོ་ཕྱིས་གྱ།
 འཁོར་པོ་གྱལ་མཚན་གྱིས་མཚན་རྩིས་འབྲངས་ནས།
 དེ་ཡི་རྩེ་དུ་ཅེན་གྱོགས་གཉིས་བཟང་ཤོངས་॥

18

པོ་རྟོག་འདྲོག་གསར་བའི་ཁད་པར་བསམས་པ་ཡིས།
 མེས་སུ་ནི་རབ་དུ་བཀག་དེ་དེས་པམོང་ནས།
 དུན་པའི་བཀའ་ཡིས་བདེན་པ་བཅོངས་པ་ལ།
 ངོ་མཚར་བཅས་པའི་ནས་འགྱུར་གྱུ་དག་རྩིས་॥

49

གྱོགས་པོ་བདེན་པའི་གཏིར་གྱུར་ཁྱོད་ལ་ཡང་།
 གིན་དུ་གཏུང་བའི་གནས་ནི་ཉེར་བཟུན་ཅིང་།
 བསམས་པ་ལ་བདེན་མེད་ནི་ཡོད་མེད་པ།
 བདེན་མེད་ནས་པ་ཅི་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤོང་།

50

ཞེས་པ་ཡིད་གཙུགས་གནམ་ནི་གྱོགས་པོ་དག།
 རབ་དུ་འབད་ཅིང་གྱས་པས་རྩིས་པ་ནི།
 འུགས་སྤངས་མཐུན་གྱོགས་རྒྱུང་གིས་རྩིས་དཔག་བྱ།
 བདེན་པའི་མདའ་རྒྱུང་གཞོན་ལྷས་དེ་ལ་ལྷས་॥

51

གྱོགས་པོ་རྟོག་གྱོས་སྤེལ་ཕྱོད་པའི།
 བྱེད་པོ་ཡིས་ནི་གཟུགས་གསར་རི་མོ་དག།

अथाययौ पुष्पपरागरेणु-
 पूर्णे वने पादसरोजमुद्राः ।
 चक्रध्वजाङ्गा विजनेऽनुसृत्य
 तस्यान्तिकं नर्मसुहृत् सुबन्धुः ॥ ४८ ॥

स तं विलोक्याभिनवाभिलाप-
 विशेषचिन्ताप्रतिबद्धचित्तम् ।
 विक्रीतधैर्यं स्मरशासनेन
 पप्रच्छ साश्चर्यविकारहेतुम् ॥ ४९ ॥

कोऽयं सखे धैर्यनिधे स्तवापि
 नितान्तसन्तापपदोपदेष्टा ।
 चिन्ताश्रयान्निश्चललोचनस्य
 विभाव्यते कोऽप्यधृतिप्रकारः ॥ ५० ॥

इति प्रयत्नप्रणयेन पृष्टो
 विश्रम्भधाम्ना सुहृदा कुमारः ।
 त मववौन्निश्चसितानुमेय-
 सपक्षपातस्मरवाणपातः ॥ ५१ ॥

सखे सखेदस्य पुराणसर्गे
 वर्गे विधे नूतनरूपरेखा ।

གུབ་རིགས་གྱ་མཆོའི་ཟླ་བའི་རིམ་བཞིན།

མཛེས་པའི་རང་བཞིན་བྱ་མོ་བདག་གིས་མཐོང་།

52

དེ་ཡི་བཞིན་གྱི་བརྒྱ་མཛེས་སྤྱུ་གྱུས་པས་གཞི་བྱན་ཉམས་པའི་ཟླ་བ་དང་།

དེ་ཡི་མིག་དག་མཛེས་པས་མིག་གི་དབུ་ནི་རབ་དུ་ཉམས་པའི་རི་དགས་དག།

གྲགས་པ་ཞི་ཞིང་སྤྱུ་གྱུས་པས་མཆོངས་པས་མཆོན་མོ་སོ་སོར་སྤྱངས་དེ་

ལྷུ་པ་ཡི།

བདག་ཉིད་དག་ནི་བསམ་པ་གཡོ་མེད་འགྲོགས་པ་འདི་ཉིད་མཐོང་བར་བདག་

དྲི་གོ། 53

མཐོང་བའི་ནམ་འབྲུལ་གསར་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་།

མིག་གི་མཛེས་པ་ན་བའི་བྱན་བྱས་དེས།

མཛོད་འདོད་གསར་པ་ཉམས་སྤྱོད་བྱེད་པའི།

རང་གི་ངོ་མོ་བདག་ལ་གསལ་བར་བྱས།

54

དེར་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདར་ཞིང་གཡོ་མེད་ལྷན་སྒྲིག་དག་སྒྲིགས་པར་བྱེད་པའི་འོག་ན་པག་ལ།

འཛིགས་པས་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་བཞིན་ཡང་ཡང་གོས་དག་བྱིན་ནས་ལྷག་

པར་བྱས།

ངོ་ཚས་ལི་སྤྱོད་དང་ལྷན་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་ན་བའི་ལྷན་ལ་སྤྱང་བ་ལ།

འཁོར་ཞིང་གྱ་བའི་བྱང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པས་བདག་ལ་ལེགས་པར་འོངས་

སམ་བྱས། 55

བཞིན་ལ་ཟླ་བ་བརྒྱ་པག་དང་ནི་མིག་གཉིས་དག་ལ་ལྷན་ལ་སྤྱོད་པའི་ནགས།

ལག་པ་དག་པ་པད་ཅ་གཞིན་ཉུ་ཀྱང་པར་བརྒྱའི་འབྲུང་གནས་ན་བ་བྱས་པ།

ལུས་མཆོག་སྤྱུ་ལ་ལ་བྱ་རབ་དུ་ལ་དག་གལ་དེ་འདོད་པས་རབ་དུ་བཀོད་པ་ན།

ལེ་ཡི་རང་བཞིན་བཞིན་དུ་དེ་ཡིས་བདག་ཡིད་མཛོད་པས་སྤྱུ་གྱུས་པ་ཅི་སྤྱད་མིག།

56

दृष्टा मया कान्तिमयीव कन्या
सिद्धान्वयाम्भोधिसुधांशुलेखा ॥ ५२ ॥

इन्दो स्तद्वदनारविन्दविलसल्लावण्यलुप्तद्युतेः
सारङ्गस्य च तद्विलोचनरुचिप्रत्यस्तनेत्रश्रियः ।
मन्येऽहं समदुःखयोः प्रतिनिशं वैलक्ष्यलीनात्मनोः
चिन्तानिश्चल एष शान्तयशसोः संदृश्यते सङ्गमः ॥ ५३ ॥

कर्णावतंसौकृतनेत्रकान्तिः
नवेऽपि सन्दर्शनविभ्रमे सा ।
विभाव्यमानाभिनवाभिलाषं
मयि स्वभावं प्रकटीचकार ॥ ५४ ॥

तस्मिन् कम्पतरङ्गिणि व्यतिकरं व्याहारिणीं मेखलाम्
मूकौकृत्य सुसान्वितामिव भयाद्वस्त्रप्रदानैर्मुहुः ।
लज्जामौनवतीं विनम्रवदना सा सस्तकर्णोत्पलो-
दञ्चञ्चुरचञ्चरौकविरुतैश्चक्रे मम स्वागतम् ॥ ५५ ॥

वक्त्रे चन्द्रशतानि रंजितान्युगे नौलोत्पलानां वनम्
वाहो-र्वालसृणालिका श्रवणयो रत्नफुल्लपद्माकराः ।
निर्माणे परमाणुतां वरतनोः कामेन चेत् प्रापिताः
तत्किं वह्निमयीव सा दहति मे स्नेहानुविद्धं मनः ॥ ५६ ॥

འདོད་པའི་ཀུ་མུར་ཚལ་གྱིས་ཟླ་བའི་རི་མོ་མུ་ཞིག་དེ།
 རིག་གི་པརྒྱོ་ནས་པར་གྱིས་པའི་གྱུར་ནི་བདག་གིས་སཐོང་།
 གང་གིས་མཛོས་པའི་ནས་འཕྱུར་བུད་ཅིའི་ཆུ་བོ་འཕྱངས་པ་ཡིས།
 ཚ་བའི་དུག་དུག་སལ་ཕྱེད་པོངས་པ་དག་དུ་གྱིས་པར་འགྱུར་༥

57

མལ་ཡ་ཅན་ཞིས་པའི་བུ་མོ་རི་དགས་རིག་ཅན་དེ།
 ཅེ་དག་རི་ཟུང་མེ་དོག་མཚོན་གྱི་ལོ་ཅན་ཆེན་ཕྱེད་མ།
 དྲི་མེད་གྱུ་བ་རིགས་བུད་ཅིའི་ཆུ་གཏོར་དག་གི་གྱུ་རྒར་བདག་།
 རྒྱ་ཚོགས་ནོར་བདག་གིས་ནི་བུ་མོ་ཡིན་ཞིས་བདག་གིས་ཐོས་༥

58

ཞིས་པ་རིག་འཛིན་གྱུ་ལ་པོད་ག་གི་བུ།
 ཡིད་བྱང་གསར་པ་གྱིས་པའི་ཆིག་ཐོས་ནཔ།
 དྲི་ཟེར་གཞིན་ཏུ་ཡིད་གཙམས་དག་གིས།
 གྱུ་ས་ལྷན་གཉིན་བཟང་གིས་ནི་དེ་ལ་སྒྲུས་༥

59

གྲོགས་པོ་དག་པས་ཁྱོད་ཀྱི་པོང་ན་འདོད་འདི།
 ཡོན་དན་མཐུ་དག་མཆུངས་པའི་གནས་ལ་ཕྱོས།
 ཡིགས་བྱས་ལྷན་པ་ནས་ཀྱི་རི་བཞི།
 དེས་པར་དམ་པའི་ལ་བ་ཏུ་འགྱོ་བར་འགྱུར་༥

60

ལྷ་ཡི་བུ་བོ་བརྟམས་པས་མི་གཡོ་བ།
 ཁྱོད་ཀྱི་བདན་པ་གང་གིས་གཡོ་བཞིན་ཕྱེད།

सा कापि कामकुमुदाकरचन्द्रलेखा
दृष्टा मया नयनपद्मविकाशहेतुः ।
यत्कान्तिविभ्रमसुधातटिनी निपौता
मूर्च्छां विपोष्यपिशुना मनिशं तनोति ॥ ५७ ॥

विश्वावसो विमलसिद्धकुलाख्यवार्द्धि-
ताराधवस्य तनयेति मया श्रुता सा ।
वाला विलासजननी कुसुमायुधस्य
लीलागुरो र्मलयवत्यभिधा मृगाक्षी ॥ ५८ ॥

श्रुत्वेति विद्याधरराजसूनु-
र्वाक्यं नवोद्भूतमनोभवस्य ।
उवाच गन्धर्वकुमारक स्तं
विश्रम्भभूमिः प्रणयौ सुबन्धुः ॥ ५९ ॥

दिष्ट्या सखे तुल्यगुणानुभावात्
स्थाने तवायं प्रसृतोऽभिलाषः ।
भवत्यवश्यं सुकृतोचितानां
मनोरथः सत्यथपान्थ एव ॥ ६० ॥

धन्येव लोकत्रयलक्ष्यभूता
सा वैजयन्ती रतिवत्सलस्य ।

དགའ་མའི་བདག་པོ་དག་གི་ཅུ་མཚན་དེ།

སྐལ་ལྷན་འཛིག་དེན་གསུམ་གྱི་མཚན་བྱེད།

61

འགྲོལ་ཉ་ཡི་མཚན་མོ་གྲུ་པ་བ་དང་ལྷན་གཅིག་བྱ་མཚན་དུ་མཛེས།

སྒྲོ་བསངས་སྒྲེ་ལ་མཚན་གྱི་འབྱེད་པ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་སྐལ་བ་བཟང་།

གང་དང་བྲལ་བུ་མཚན་མོ་མོ་མོར་བདུད་ཅིའི་ཟེར་ནི་གཟི་བྱིན་ཉམས།

དལ་གྱིས་སེན་མོ་འི་ཁ་རིས་གསར་པ་བྲ་བ་ཉིད་འཛིན་ལྷས་དང་ལྷན།

62

བདན་པ་ཕྱེན་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་གང་།

དེ་ནི་འབད་མེད་ལག་པའི་ཅེ་ན་གནས།

གྲུབ་བདག་སྤྲོ་ཚལ་ས་ནོར་ལས་བྱ་མོ་དེ།

ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་དེན་དུ་བསྐྱངས།

63

འདོད་ལྷན་རྒྱ་བས་མཚན་མོ་ལ་བཞིན་གང་གི་བྱ་མ་ལ།

འགྲོ་གསུམ་དགའ་བས་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་བདག་ནི་སྐལ་བ་བཟང་།

ཞེས་པ་དེའི་ནས་གྲུབ་པའི་བདག་པོ་གསུམ་དང་དགའ་བས་གང་།

བྱ་མོ་ཡིས་ནི་བག་མའི་དགའ་ཕྱོད་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བར་བྱར།

64

གྲོགས་པོ་ནང་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཅེ་དགའི་དགའ་ཕྱོད་ཡངས་པ་དག།

མཛེས་མ་དང་འགྲོགས་བདུད་ཅིའི་འབྲས་བྱ་ལྷན་པ་དེ་བྱང་ཕྱེ།

གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པ་འགྲོགས་པ་དག་ནི་མཐོང་བས་ན།

སྒྲེ་བོ་ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་བྱེད་པོ་བརྒྱལ་ས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར།

65

सुराङ्गनालोचननिश्चलस्य

यथा धृतिस्ते तरलाकृतेव ॥ ६१ ॥

परं राजत्येका जंगति जयिनो पूर्णरजनौ

वरं श्यामावर्गो वहति विभवं सैव सुभगा ।

यथा ह्योनः क्षोणद्युति रमृतरग्निः प्रद्विनिर्ग

शनै र्धत्ते तन्वोनतनखमुखोल्लेखतनुताम् ॥ ६२ ॥

भजस्व धैर्यं तव वाञ्छितं यत्

तदप्रयत्नोपनतं कगाग्रे ।

विश्रावसोः सिद्धपते स्वदर्ये

कन्यार्थिता त्वज्जनकेन सा हि ॥ ६३ ॥

धन्योऽस्मि यस्य तनया त्रिजगत्त्रियेण

संयुज्यते द्युतिमता शशिना निशेव ।

उक्तेति सिद्धयति रादरद्वर्षपूर्णाः

कन्याविवाहमहत्परता मवाप्तः ॥ ६४ ॥

।।तः सखे स भविता विपुलोत्सव स्ते

।।न्दासमागमसुधासफलो विवाहः ।

।।स्मिन् समानगुणसङ्गमदर्शनेन

गतुः करिष्यति जनः सुचिरात् प्रशंसाम् ॥ ६५

དགའ་མའི་བདག་པོ་དགའ་གི་ཅ་མཚན་དེ།

སྐལ་ལྷན་འཛིག་དེན་གསུམ་གྱི་མཚན་བྱ་ཉིད།

61

འགྲོ་ལ་ཉ་ཡི་མཚན་མོ་གྲུ་པ་དང་ལྷན་གཅིག་བྱ་མཚོག་དུ་མཛོས།

སྒྲོ་བསངས་སྒྲེ་ལ་མཚོག་གི་འབྱོར་བ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་སྐལ་པ་བཟང་།

གང་དང་བྲལ་བུས་མཚན་མོ་སོ་སོར་བདུད་རྩི་ཟེར་ནི་གཞི་བྱིན་ཉམས།

དལ་གྱིས་སེན་མོ་འི་ཁ་རིས་གསལ་བ་བྲ་བ་ཉིད་འཛིན་ལུས་དང་ལྷན།

62

བདན་པ་ཕྱེན་ཅིག་ཁྱོད་གྱི་འདོད་པ་གང་།

དེ་ནི་འབད་མེད་ལག་པའི་ཅེ་ན་གནས།

གྲུ་བ་བདག་སྐྱ་ཚོགས་ནོར་ལས་བྱ་མོ་དེ།

ཁྱོད་གྱི་ཡབ་གྱིས་ཁྱོད་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱངས།

63

འདོད་ལྷན་ཐུབ་སེམས་མཚན་མོ་ལ་བཞིན་གང་གི་བྱ་མ་ལ།

འགྲོ་གསུམ་དགའ་བས་ཡང་དག་སྒྱུར་བ་བདག་ནི་སྐལ་པ་བཟང་།

ཞེས་པ་དཔྱད་ནས་གྲུ་བ་པའི་བདག་པོ་གྲུས་དང་དགའ་བས་གང་།

བྱ་མོ་ཡིས་ནི་བག་མའི་དགའ་ཕྱོན་དེ་ཉིད་སྒྱུར་བར་གྱུར།

64

གྲོགས་པོ་ནང་བར་ཁྱོད་གྱི་ཅེ་དགའི་དགའ་ཕྱོན་ཡངས་པ་དག།

མཛོས་མ་དང་འགྲོགས་བདུད་རྩི་འབྲས་བྱ་ལྷན་པ་དེ་བྱང་ཕྱེ།

གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པ་འགྲོགས་པ་དག་ནི་མཐོང་བས་ན།

སྒྲེ་པོ་ཤིན་དུ་ལུན་རིང་བྱེད་པོ་བསྐྱུགས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར།

65

सुराङ्गनालोकननिश्चलस्य

यया धृतिस्ते तरलाकृतेव ॥ ६१ ॥

परं राजत्येका जंगति जयिनौ पूर्णरजनौ

वरं श्यामावर्गं वहति विभवं सैव सुभगा ।

यया हौनः क्षौण्ड्युति रमृतरश्मिः प्रविनिशं

शनै र्धत्ते तन्वीनतनखमुखोस्तेखतनुताम् ॥ ६२ ॥

भजस्व धैर्यं तव वाञ्छितं यत्

तदप्रयत्नोपनतं कराग्रे ।

विश्वावसोः सिद्धपते त्वदर्थे

कन्यार्थिता त्वज्जनकेन सा हि ॥ ६३ ॥

धन्योऽस्मि यस्य तनया विजगत्प्रियेण

संयुज्यते द्युतिमता शशिना निधेव ।

उक्तेति सिद्धपति रादरहयेपूर्णेः

कन्याविवाहमहतत्परता मवाप्तः ॥ ६४ ॥

प्रातः सखे स भविता विपुलोत्सव स्ते

कान्वासमागमसुधासफलो विवाहः ।

यस्मिन् समानगुणसङ्गमदर्शनेन

धातुः करिष्यति जनः सुचिगात् प्रशंसाम् ॥ ६५ ॥

त्रिपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ।

सुभाषितगवेष्टवदानम् ।

सूक्तिः कण्ठविवर्तिनी गुरुनतिर्मौलौ श्रुतं श्रोत्रयोः
सत्यं नित्यमनामयञ्च वदने विद्वत्प्रियं भूषणम् ।
रत्नोदारसुतारहाररचनाचित्रेण धत्तेतरां
सन्तोषं सविशेषवेपवनितावेशेन श्रेष्ठो जनः ॥ १ ॥

शक्रेणान्यत्र भगवान् सस्मितः स्मितकारणम् ।
पृष्टस्तदाशयज्ञेन सर्व्वज्ञः पुनरब्रवीत् ॥ २ ॥

सुभाषितगवेष्टीति वाराणस्यामभून्नृपः ।
यस्य जात्युज्ज्वलाकीर्तिर्मौलेव विवभौ श्रियः ॥ ३ ॥

सुदृते गुणसंयुक्ते हृदिसक्ते विवेकिनाम् ।
अभूद्भूषण एवार्थी यः सूक्ते न तु मौक्तिके ॥ ४ ॥

नित्यमर्थिषु मुक्तापि कोपश्रीर्यस्य निश्चला ।
कीर्त्तिर्गुणनिवद्धापि दूरादूरतरं गता ॥ ५ ॥

ཞེས་པ་གྲོགས་པོའི་ཆེག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས།
 དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཡངས་པ་འབྲེལ་བྱས་དེ།
 ཉིན་མོའི་རྒྱལ་མ་དུ་མའི་དུས་མཐུངས་པར།
 སློལ་མས་དེག་ཅིང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་། ॥

66

དེ་ནས་ཐུན་མཚམས་སུ་སོང་། འགྲོགས་པས་གྱུར་གྱིས་འཕོས་པ་བཞིན།
 ཉིན་མའི་ཡིན་ཕྱིར་ཆོལ་དུ། ཉིན་མཆགས་དུག་ལྡན་པར་གྱུར་། ॥

67

བསྐྱོད་ཅན་དགའ་ཉིན་མོའི་མཐར། ལྷུང་རིའི་ངོས་ལ་འཁོར་པ་ན།
 དེ་ཡི་མཆུག་དུ་ཐུན་མཚམས་ནི། ཀར་པ་བཞུན་པ་པ་ཆགས་རུངས་། ॥

68

དེ་ནས་ལྷུང་ཕྱོགས་ཆུ་གཏོར་དུ། ཉིན་མོའི་དབང་ཕྱག་རབ་རང་།
 དེ་ལས་འཕྱོར་བས་ཐོགས་པ་པ་བཞིན། སྒར་མ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་གང་། ॥ 69

དཔ་ཀྱིས་ཐུན་པ་ཆུང་བ་གནག། མཆན་མོས་ཕྱིར་བའི་ཕྱོད་དག་ལས།
 ཐུན་མཚམས་དམར་བའི་ཆང་འཐུངས་ནས། ཕྱིས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་ཅིག་འབྱུངས། ॥

70

དེ་ནས་བདེ་སོགས་མཛེས་པ་ཡི། ཅི་དགའ་གནས་པ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས།
 སྒྲིལ་ཆར་ལྷང་བ་ཉེ་བ་ནི། ཅན་དན་དག་གིས་མཚན་བཞིན་མཛེས་། ॥

71

དེ་ནས་བདུད་ཅི་ཕྱིར་བ་ནི། ཡོངས་ཕྱོད་ཅན་གྱི་ཡོངས་ཕྱོད་གྱི།
 སྒྲུབ་བཟང་ཅི་དགའ་ཁྱད་པར་ཅན། རྩོམས་ངས་གཏོང་གི་ཁྱད་ཅན་ཤར་། ॥

72

इति सुहृद्वचनं सहसोच्छल-
द्विपुलहर्यमयः स निशम्य तत् ।
निजपदं प्रययौ कलयन् धिया
दिवसशेष मनेकयुगोपमम् ॥ ६६ ॥

अथ सन्ध्यावधूसङ्गादिव संक्रान्तकुङ्कुमः ।
जगाम गगनोद्याने तिग्मांशु र्गांधरागताम् ॥ ६७ ॥

दिनान्ते पद्मिनीकान्ते विश्रान्ते ऽस्ततटान्तरे ।
पादसंवाहनासक्ता सन्ध्या तस्यान्तिके बभौ ॥ ६८ ॥

ततश्च पश्चिमाभोधिं प्रविष्टे वासरेश्वरे ।
ख मपूर्यत नक्षत्रै स्तदुत्थैरिव शीकरैः ॥ ६९ ॥

शनैः स्तोक्तमश्यामा श्यामा भुवनभाजनात् ।
सन्ध्यारागासवं पीत्वा क्षीवेवाधूर्यत क्षणम् ॥ ७० ॥

ततः प्राची शचोकान्तविलासवसतिः ककुप् ।
आसन्नेन्दूदयालोकचन्दनेन विराजिता ॥ ७१ ॥

अथोद्ययौ सुधासूतिः श्यामामुखविशेषकः ।
भोगिनां भोगसौभाग्यलौलासुखविशेषकः ॥ ७२ ॥

ཟླ་བའི་ཅི་དགའ་མངོན་ཕྱོགས་པའི། ཀྱུ་ལྷན་ལྷན་པ་མཐོང་བྱུང་ནས།
ཁྲི་བས་ཁྱེས་བཞིན་པསྒྲ་ཅན། གཞི་བྱིན་ཉམས་ཤིང་རྒྱམ་པར་བྱུང་། 73

ཟླ་བའི་ཐིག་ལེ་གསར་བ་དང་། སྐར་མའི་ཚོགས་ཀྱི་དོ་ཤལ་ཅན།
སྒྲི་བསངས་མ་དེ་བྱུབ་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་བྱུང་། 74

དེ་ནས་མཚན་དེ་ཁང་བཟང་དུ། སྤྱིད་ལྷན་མ་ལ་ཡ་ཅན་མ།
གཉིད་མེད་སྤྱིན་གྱི་བཞེན་པ་ཡི། བསམ་གཏན་ལྷན་པས་རབ་བསམས་པ་། 75

བདག་ནི་བག་མར་ཉེ་བ་ཡི། བར་ན་གནས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
མཚན་མོ་འདི་ནི་ཐུན་བརྒྱ་དང་། ལྷན་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་མི་འཛད། 76

ཀྱི་མ་ནས་མཁའ་ཁྱེད་མོས་ཚལ། ཟུ་སྐར་མེད་ཀྱི་འཛུམ་ལྷན་པ།
དེ་བཅོད་ཅན་འབྲོགས་དགའ་བ་ཡི། མཚན་མོ་ཡིས་ནི་གཏོང་མི་བྱེད། 77

ཤིན་དུ་རིང་བའི་མཚན་མོ་འདི། བདག་གི་དགའ་བའི་གོགས་སྐྱབྱུང་།
རང་ཉིད་བདེ་བའི་རོར་ཆགས་པ། སྐྱལ་ཡིས་གཞན་གྱི་གདུང་བ་ཤེས། 78

ཞེས་པ་དེ་ཡི་བསམ་པ་ནི། གདུང་བྱེད་ཇེས་སྤྱུ་འབྲེལ་བ་ཡི།
དོར་བཞིན་དུ་ནི་མཚན་མོ་དེ། དལ་གྱིས་མཐོང་བ་མིན་པར་བྱུང་། 79

དེ་ནས་སྐྱུ་རངས་གོས་དང་ལྷན། བྲེལ་བས་ཟླ་བའི་མེ་ལོང་ཟགས།
དགའ་ཕྱོག་ཉེ་བ་ལ་ཆས་བཞིན། སྤང་པ་ལྷན་པ་ཐོ་རངས་བཞེས། 80

विलासहासाभिमुखौ मिन्दो वैश्व्य कुमुदतौम् ।
मन्युलीनेव नलिनी निमिमौल गलद्युतिः ॥ ७३ ॥

प्रत्यग्रचन्द्रतिलका तारानिकरवाहिनी ।
कामं जगाम सा श्यामा सुनिसंयमवामताम् ॥ ७४ ॥

तस्यां निशायां सोत्कण्ठा हर्म्ये मलयवत्यथ ।
जीमूतवाहनध्याननिर्निद्रा समचिन्तयत् ॥ ७५ ॥

इयं मम समासन्नविवाहान्तरवर्तिनी ।
न परिक्षीयते वामा शतयामेव यामिनौ ॥ ७६ ॥

अहो नु गगनोद्याने शशिसङ्गमनिर्वृता ।
तारकाकुसुमस्मेरं रजनी न विमुञ्चति ॥ ७७ ॥

आयामिनौ यामिनीयं याता मे प्रियविघ्नताम् ।
स्वयं सुखरसासक्तः को जानाति परव्यथाम् ॥ ७८ ॥

इति चिन्तानुबन्धेन तस्याः सन्तापकारिणा ।
सानुरोधेन रजनी जगामादर्शनं शनैः ॥ ७९ ॥

अथारुणांशुकवतौ त्वरासस्तेन्दुदर्पणा ।
आसन्नोत्सवसज्जेव प्रभा प्राभातिकौ वभौ ॥ ८० ॥

པརྒྱེ་ཅན་གྱི་དགའ་བ་ཤར། མཚན་མོ་ལྷན་པ་ཞི་བ་ན།
 འབྲུང་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་སྤྱད། མིག་གི་དགའ་ཕྱོགས་དག་ཏུ་གྱུར། 81

དེ་ནས་པརྒྱེ་ལྷན་པ་ཡིས། ཉིན་བྱེད་ཟེར་འཛིན་ལ་ཁྱུགས་ཆོ།
 བྱང་བའི་ན་ཆུང་འགྲོགས་པ་ཡིས། བག་གིས་ཐུག་དག་རབ་ཏུ་བཟུན། 82

དེ་ནས་ཐུབ་པའི་བདག་པོ་ནི། ལྷན་ཆོགས་མང་བའི་བྱིས་དག་ཏུ།
 བྱ་མོ་བག་མའི་དགའ་ཕྱོགས་དག། ཅོས་པའི་ཆས་ནི་རབ་ཏུ་བཟུན། 83

ཅི་ལྟེ་ཐུབ་པའི་ན་ཆུང་གིས། ལྷ་ཡི་གོས་དར་གྱུན་ནམས་ཀྱིས།
 བྱ་མོ་བརྒྱན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱིས་པན་ཅན་སྤྲས། 84

འདྲེན་ནི་རྒྱམ་རབ་མཛེས་པ། དོ་ཤལ་ཁྱར་གྱི་རབ་ཏུ་བརྒྱེ་བས།
 མཛེས་སྤྲུག་སྒྱུབ་པར་བྱེད་པ་ཡེ། ཤིན་ཏུ་མང་བའི་གྱུན་གྱིས་ཅི། 85

གྲོགས་མོ་ལྷས་ཕྱ་རྒྱམ་འི་ངོས་ལ་རིན་ཅེན་འབྲེང་བའི་ཁྱར་གྱིས་ཅི་ནིག་བྱེད།
 ཁྱོད་ནི་བག་བར་གྱུད་ལ་མཁས་དེ་མིག་བཟང་དགའ་ལ་མིག་སྤར་འདིས་ཀྱང་ཅི།
 བཞི། རས་སྒྲུབ་འི་དཀྱིལ་འཁོར་དགའ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་ནས་དགའ་རབ་
བཟུབས་པའི་མཛོད།

ལྷ་ཅི་དག་གི་དོག་པ་ནམས་ནི་དྲིམ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་འདི་ལ་ལྟོས། ॥

དེ་ལྟར་ཀུན་དོག་པོ་རྒྱུད་པ་ཡིས། གྲོགས་མོས་གྱུན་གྱི་ནམ་འཕྲུལ་ནི།
 བག་གིས་སྤྱད་ཏུ་བརྒྱགས་གྱུར་པ། ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དག་ཀྱང་རུ་ཅེས། ॥ 87

उदिते पद्मिनीकान्ते शान्ते तमसि शार्वरे ।
वभूव सर्वभूतानां सुखाय नयनोत्सवः ॥ ८१ ॥

ततः प्रवृत्ते पद्मिन्या दिवाकरकरग्रहे ।
उद्ययु र्मङ्गललनासङ्गमङ्गलगौतयः ॥ ८२ ॥

ततः सिद्धाधिनाथस्य भवने भूरिसम्पदः ।
सुतापरिणयारम्भसम्भारः समवर्त्तत ॥ ८३ ॥

अथ सिद्धपुरन्ध्रीभि दिव्यांशुकविमुषैः ।
दृष्ट्वा प्रसाधितां कन्या मूचु रत्नरत्नो निवः ॥ ८४ ॥

हारोऽस्याः कुचयो भारः परिहारः परं त्वेः ।
लावण्यव्यवधानेन मुदन् मुयनेन किम् ॥ ८५ ॥

तन्वङ्गाः सखि किं हतः क्षणतटे रत्नावलीभि र्भरः
चित्रं मण्डनमण्डितासि मुदशः किं वाञ्छनेनामुना ।
रम्यानञ्जनदुग्धेण विहिता वक्त्रेन्दुविम्बे त्वया
पश्येर्यं कुरुते कलङ्ककलनां कस्तूरिकामञ्जरी ॥ ८६ ॥

सखीभिरिति संकल्पशल्पै राकल्पिते श्रमः ।
कल्पितो मङ्गलायैव स्वल्पोऽप्यस्या व्यराजत ॥ ८७ ॥

དེ་ནས་ནས་མཁའ་གཞུང་ཡས་ཁང་། རོར་བྱུང་བའི་ཟེར་འབྲིང་ཅན།
དེ་ལམ་བ་གས་ཅན་ལྟ་བུས། སྤྱིན་གྱི་བཞུགས་པ་རབ་དྲུའོངས།

88

ཡོན་ཏན་ལ་གྲུས་འཛིག་དེན་གསུམ་གྱིས་མཛོག།
གྲུབ་པའི་མགོན་པོས་མཛོད་པར་གྱུར་བ་དེས།
རིག་འཛིན་འབྲིང་བ་བརྒྱ་པུག་རྩེས་འབྲང་ཞིང་།
བསྐྱར་བྱས་བཀྲ་གིས་ས་གནི་དག་དྲུ་བྱིན།

89

དེ་ནས་རིན་ཅན་གཞུང་ཡས་ཁང་གནས་པ།
ཡིད་སྦྱིས་ཅེ་དགའི་འབྲི་ཤིང་བུ་མོ་ནི།
བག་མ་ལ་དགའ་མཛོས་པའི་ཆ་དག་གིས།
བྱོགས་ལ་རྒྱན་དག་ཕྱེར་བ་བཞིན་དྲུ་འོངས།

90

བྱོགས་མོ་འི་ལག་པས་བསྐྱོད་པའི་རྩ་ཡབ་ཅེས།
ན་བའི་ཡུན་ལ་ཡལ་འདབ་ལྗང་གྱུར་བ།
འབྲུམ་པར་རིག་པས་སྒྲད་ཅིག་དེ་རབ་མཛོས།
དྲགས་ཡོན་སྒྲུབས་བརྒྱན་པའི་མཚན་མོ་བཞིན།

91

དེ་ནས་བག་མའི་དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལ།
ཆོག་བཞིན་ཞུགས་གྲུབ་བདག་བུ་མོ་ཡི།
ལག་བརྒྱང་རིག་པ་གསར་བའི་བདུད་རྩི་ཡིས།
རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་དགའ་བར་གྱུར།

92

अथाययौ विमानेन मणिमालांशुमालिना ।
हरिहर्म्यायमानेन व्योम्ना जीभूतवाहनः ॥ ८८ ॥

जगत्त्रयीपूज्यगुणादरेण
सिद्धाधिनाथेन स पूज्यमानः ।
विद्याधरश्रेणिशतानुयातः
सज्जीकृतां मङ्गलभूमि माप ॥ ८९ ॥

अथाययौ रत्नविमानसुस्था
कन्या मनोजन्मविलासवल्ली ।
विवाहहर्षद्युतिसंविभागे-
र्विभूषणानौव दिशां दिशन्ती ॥ ९० ॥

सखीकरान्दोलितचामराग्र-
विस्रस्तकर्णोत्पलपल्लवेन ।
कपोललग्नेन बभौ क्षणं सा
न्यस्ताङ्गचन्द्राभरणा निशेव ॥ ९१ ॥

ततः प्रवृत्ते विधिवद्विवाह-
महोत्सवे सिद्धन्तपात्मजायाः ।
पाणिग्रहस्पर्शनवामृतेन
ननन्द विद्याधरराजहनुः ॥ ९२ ॥

ཁྱོད་ཤུག་དེ་དག་ལྷན་ནི་བག་མའི་ཚེ།
 དོ་ཤལ་ཆེ་འོས་རིན་ཅེན་ལ་འཕྲོས་མཛེས།
 མཛེས་བས་སྤྱིང་ལ་གོ་སྐབས་ཐོབ་གུང་པ།
 བན་ཚུན་རབ་དུ་དང་བས་ཁྱུགས་པ་བཞིན། ॥

93

བག་མའི་ཆེ་གས་རབ་དུ་སྤྱར་བྱས་པ།
 མཚོད་ཡོན་བཞེན་པ་དེ་དག་གྱུ་པ་བའི་བྱམས།
 སྤྱོད་དང་གར་ལྷན་མཐོ་རིས་ལྷར་མཛེས་པ།
 རིན་ཅེན་ལྷན་བཞེད་དགར་ལྷོན་འོས་པར་སོང་། ॥

94

དེ་ནས་དགར་ལྷོན་སྤྱོད་བའི་བྱད་བར་གྱིས།
 གར་གྱིས་ངལ་བཞིན་འདབ་བརྒྱུད་སྤྱང་ཙི་འཕུངས།
 ཚ་ཟེར་ལྷན་པའི་ཟེར་འབྲེང་བྱབ་རི་ཡི།
 འོས་ལ་འཁོད་པས་དལ་གྱིས་ངལ་གསོ་བཞེན། ॥

95

དེ་ནས་འོད་ཆགས་ཉིན་མའི་དཔལ་དང་ནི།
 ཆགས་ལྷན་བྱུན་མཚམས་དག་ཀྱང་བྲིད་བྱས་ནས།
 འོད་ཟེར་འབྲེང་བ་སྤྱོད་ཚལ་ལ་ཆགས་བཞིན།
 ལྷན་པའི་བ་རོལ་ངོས་ཀྱིས་གཞིར་སོང་། ॥

96

སྤྱོད་སྤྱོད་གསོ་ལྷན་མཚན་མོ་རི་དགས་མིག།
 ཉིན་མའི་མཆོག་དུ་གསོ་སྤྱོད་ལྷན་པ་མཐོང་།

तौ दम्पतौ हारमहार्चरत्न-
संक्रान्तदेहौ वभतु विवाहे ।
प्रीत्येव लब्ध्वा हृदयेऽवकाशं
परस्परं स्वस्थतया प्रविष्टौ ॥ ६३ ॥

निर्वर्तितोद्वाहविधिप्रबन्धौ
तौ गीतनृत्योचितनाककान्तम् ।
विन्यस्तरत्नासन मर्ध्यभाजौ
राजाङ्गनं जग्मतु रुत्सवार्चम् ॥ ६४ ॥

अथोत्सवोत्साहविशेषनृत्त-
खिन्नेव पीत्वा मधु शतपत्रम् ।
विश्रान्ति मस्तार्द्रितटे निषणा
भेजे शनैरंशुमतीऽंशुमाला ॥ ६५ ॥

ततः समादाय करावलम्बनां
दिनश्रियं रागवतीञ्च सन्ध्याम् ।
उद्यानलोभादिव रश्मिमाली
मेरौ जंगामोपरपार्श्वभूमिम् ॥ ६६ ॥

नीलाम्बरादृश्यत वासरान्ते
विलोलतारा रजनी मृगाक्षी ।

གྱལ་པོའི་ངང་པའི་སྒྲན་ངག་མཁའ། ཉམས་ལྷན་མཆོག་གི་དྲག་བསྐྱོར་དེ།

མཁའ་པའི་མདུན་ས་པད་ལྷན་ལ། ཡོངས་སྤྱོད་སྒྲུབ་བཟང་ལྷན་པ་གྱུར། 6

ཉི་པར་བསྐྱན་ལ་རབ་ཞུགས་པ། དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་ཡོན་ཏན་ཅན།

མར་མེའི་ཅེ་མོ་ལྟ་བུ་ཡིས། སྤྱོད་པོ་མོངས་པའི་རབ་རིབ་ཕྱོགས། 7

ནས་ཞིག་མདུན་སར་སྤོ་བཟང་དེ། འདུག་བས་ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་ནི།

མཆུག་དུ་སྤོ་བཟང་ཞེས་པ་ཡི། སྤོན་པོའི་གཙོ་ལ་རབ་སྤྱོད་པ། 8

ལེགས་པའི་སྤྱོད་ང་ཆོག་ལ་ཞོན། ཡོན་ཏན་གྱི་དང་ཡང་དག་ལྷན།

བྱིད་ནྟམས་དག་གི་ལེགས་བཤད་གྱིས། མདུན་ས་འདི་ནིང་ག་བཞིན་མཛེས། 9

ལེགས་པར་སྤྱོད་ཞིང་རོ་དང་ལྷན། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསུང་པ་ནི།

མེ་དྲོག་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་ནི། བྱིད་གྱིས་ཆིད་པར་གྱུར་དམ་ཅི། 10

ལེགས་བཤད་ནྟམས་དང་མཐུན་ནྟམས་དང་། དོག་པ་ནྟམས་ཀྱང་གྱིས་པ་ནི།

གསུང་པ་ཁོ་ན་ཡིད་འཕྱོག་སྟེ། བྱད་མེད་ནྟམས་གྱི་ཡང་ཆོ་བ་ཞིན། 11

རོ་དང་ལྷན་ཡང་ནྟམས་པར་ཡངས་པའི་མེ་དྲོག་དོན་མཐུན་ཡོངས་བཤད་ནས།

ཡོངས་འདྲིས་ཡོངས་སྤྱོད་འདོར་ཞིང་རིང་ནས་རིང་དུ་རྗེས་སྤྱི་བྱེད་པ།

གསུང་པ་གསུང་པའི་སྤྱོད་ཅི་ལ་ཆགས་ཀྱང་དུག་པ་ནི་ནགས་ནྟམས་སྤྱོད།

དྲི་ག་དུ་ཉམས་སྤྱོད་མྱུར་རིན་ཅེན་མཆོང་ལས་འབྱུང་པར་བྱེད། 12

འཛིགས་ཤིང་འབྱུང་བས་ཡང་ཡང་བྱོགས་ནས་སུ།
ནམ་པར་བཟུ་ཞིང་མངོན་པར་འགྲོ་བ་བཞིན།

97

དེ་ནས་ཤར་གྱི་རི་རྩེར་རི་བོང་ཅན།
འོད་ཟེར་འབྱེང་བཤིལ་གྱི་བས་བཟུམས།
བ་གས་ཆེར་འཛིགས་དགའ་ཕྱོད་ཆེན་པོ་ལ།
ཟུབ་པའི་བྱ་མོ་འོ་གར་ལ་བཟུ་བ་བཞིན།

98

གྱི་ཤར་གྱི་དང་འབྱས་ཡོས་མེ་དོག་གཏོར།
མཚན་མོ་འི་ལྷ་བས་བག་མར་ལྷངས་པ་དེར།
སྤང་ཅིའི་བདུལ་ལྷག་པ་བྱང་ཅིས་བྱོས་པ་ཅན།
ཀྱུ་མུ་དེ་འབྱུང་གནས་ཅི་ཡང་རབ་དགར་བྱུར།

99

དེ་ནས་ཉམས་དགའ་དགའ་ཕྱོད་ཆེན་པོ་དེར།
འབྱེང་བ་དོ་ཤལ་རབ་འབར་དབྱ་བ་གཡོ།
ཟུབ་པའི་ན་རྩུང་འཛིག་ཏེན་ནམ་པར་མཛེས།
ལྷ་ཤར་བདུད་ཅིའི་གྱི་མཚོ་འབྱུར་བ་བཞིན།

100

དེ་ནས་ཕུ་བོ་དགའ་ཕྱོད་ཆེན་པོ་ནི།
ཡོངས་སུ་རྒྱས་ཆོ་གྲོགས་དང་ཕྱད་པ་རིས།
ཉེ་འོད་གཞོན་ལྷས་ལེ་བྲི་ཚོགས་ཀྱིས་བཞིན།
ཟུབ་པའི་གྲོང་དུ་གྲོང་པའི་ཅེ་དགར་བྱུར།

101

विलोकयन्ती भयसम्भमेण
मुहुर्दिगन्तानभिसारिकेव ॥ ६७ ॥

अथोदयाद्रेः शिखरं शशाङ्कः
करावलीस्फाटिकजालपट्टम् ।
महोत्सवे सिद्धपुरन्ध्रिन्दत्यं
द्रष्टुं महाहर्म्यं मिवारुरोह ॥ ६८ ॥

प्रकौर्णताराक्षतलाजपुष्पे
तस्मिन्निशाचन्द्रमसो विवाहे ।
अभून्मधुक्षौवमधुव्रतानां
कोऽपि प्रमोदः कुमुदाकराणाम् ॥ ६९ ॥

महोत्सवोत्साहरसेऽथ तस्मिन्
विलालफेणोज्ज्वलमाल्यहारः ।
नृत्यन् बभौ सिद्धपुरन्ध्रिलोकः
चन्द्रोदयोद्भूत इवामृताब्धिः ॥ १०० ॥

ततः प्रभाते परिवर्द्धमाने
महोत्सवे मित्रसमागमेन ।
बालातपे सिद्धपुरे बभूव
सिन्दूरपूरैरिव पौरकेलिः ॥ १०१ ॥

དགའ་ཕྱོད་ཆེན་པོ་མད་བྱང་དགའ་བའི་ས།
 ཉི་མ་དྲུག་ནི་དལ་གྱིས་རབ་འདས་དེ།
 ཉི་མ་བདུན་གྱི་དང་པོ་རི་ངོས་ལ།
 རིག་འཛིན་གྱལ་པོ་འི་བྱ་ནི་ནས་པར་གྱུ།

102

དེར་ནི་གདེངས་ཀའི་མོར་བྱའི་འོད་ཟེར་དག།
 རབ་གསལ་དྲ་བའི་སྒྲུང་བ་གྱུས་བྱེད་པ།
 རྩ་བའི་དཀྱིལ་ལཁོར་ཡོངས་ཐོགས་བཞིན་རས་ཅན།
 རྒྱ་གཞིན་པ་དང་བཅས་པ་མདུན་དུ་མཐོང་།

103

མ་ཆི་མ་སྐྱུག་པོར་རབ་འབབ་ཐིགས་པ་ཡི།
 འབྲིང་བས་རྒྱ་མའི་དཀྱིལ་ལཁོར་དཀྱིགས་གུར་ཅིང་།
 རབ་དྲུག་ལྷ་འགྲིས་བཅོམ་འདར་བ་དེའི།
 སྒྲིང་ཐེའི་ཆོང་རབ་དུ་གསང་བ་ཐོས།

104

ཀྱི་དུད་མཉེས་གཤིན་ས་འོག་མོར་བྱའི་སྒྲོན།
 རི་མུང་ཁྱོད་ནི་བརྒྱ་གལ་ཉི་བ་ཐོབ།
 ཁྱོད་གདོང་ཆ་སྒྲིམ་ཀྱན་དགའི་ཆོགས་བཞིན་མཛོས།
 འདི་ནི་བདག་གིས་ཕྱི་ནས་གང་དུ་མཐོང་།

105

ཀྱི་དུད་དགའ་མའི་དགའ་བའི་འཁྲི་གིང་དབྱིད།
 ཡིད་སྐྱབས་འཚམས་སྦྱར་པོ་ཉ་ལང་ཆོ་འདིར།

शनैः प्रयातेषु दिनेषु षट्सु
महोत्सवस्याद्भुतद्वयभूमेः ।
गिरे स्तटे सप्तमवासराग्रे
चचार विद्याधरराजसूनुः ॥ १०२ ॥

ददर्श तत्र स्फुटरश्मिजाल-
फणामणिस्फूतकृतप्रकाशम् ।
माघानुयातं परिपूर्णचन्द्र-
विम्बाननं नागकुमार मग्रे ॥ १०३ ॥

तस्याः प्रसर्पद्भनवाष्पविन्दु-
मालावकीर्णस्तनमण्डलायाः ।
अत्युग्रशोकाहतिकम्पितायाः
शुश्राव तारं करुणप्रलापम् ॥ १०४ ॥

ह्य वत्स पातालमणिप्रदीप
समीप माप्नोऽसि कथं क्षयस्य ।
द्रक्ष्यामि कान्तं क्व पुन स्तवेद-
मानन्दसन्दोह मिवाननाब्जम् ॥ १०५ ॥

अस्मिन् प्रियप्रीतिलतावसन्ते
किं यौवने मन्मथसन्धिभूते ।

ཇི་ག་གཉེན་གྱི་སྒྲིབ་གྱུར་ཁྱོད་ཟ་འགྱུར།
 རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་འབྲུང་གི་བཅོམ་ཚུང་བཞིན།

106

ཞེས་པ་དེ་ཡི་སྤྱིང་མེད་སྒྲུ་བོས་ནས།
 བྱ་ངན་ཆུག་ཏུ་ནང་དུ་རབ་ཆུག་པ།
 རིག་འཛིན་ཀྱལ་པོའི་བྱ་ཡི་མཛོད་ཕྱོགས་ནི།
 དེ་ལ་བཟོད་དཀའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱུ་དག་དེས།

107

མ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་ངེས་པོ་འདི།
 སྤྱུག་བསྐྱལ་དུག་པོའི་གསལ་བྱེད་ཅི་ལས་སྒྲིམ།
 དག་བའི་གཟུགས་ཅན་ནམ་པ་འདི་ལ་ཁྱོད།
 དུག་པོ་ཀྱན་དུ་འདར་བྱེད་ཅི་ཞིག་དོགས།

108

ངེས་པར་དག་བ་དག་ལ་འོས་པའི་ལུས།
 སྒྱེ་བོ་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་བདེ་བ་ལྟར།
 ནམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རབ་འཛེམས་པའི།
 རྒྱུད་པའི་གནས་ཉིད་རབ་དུ་མི་འགྱུར་རོ།

109

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་སྤྱུག་བསྐྱལ་དུག་འཕོས་འབྲུགས།
 བཅེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིས་དྲིས་ལ་དེས།
 འབྲལ་བས་འཛིགས་ནས་བྱ་ཡི་བཞིན་ལ་མིག།
 ཕུར་པ་བཅུགས་བཞིན་དེ་ལ་རབ་སྒྲིམ་པ།

110

हा भक्ष्यसे बान्धवजीवभूत
कालद्विपाक्रान्त इवासि पुत्र ॥ १०६ ॥

कस्मात् तवायं घनदुःखशंसौ
मातः प्रजातः प्रसभं प्रलापः ।
किं तौत्र माकम्पक मस्य साधोः
कल्याणमूर्ते रभिशङ्कयेत् कम् ॥ १०७ ॥

वपूंपि कामं कुशलोचितानि
सौजन्यसंवादसुखप्रदानि ।
एवंविधानि प्रतियातनानां
नैवास्पदत्वं विपदां प्रयान्ति ॥ १०८ ॥

संक्रान्ततदुःखविषाकुलेन
पृष्टेति सा तेन दयामयेन ।
त मव्रवीत् कौलितलोचनेव
वियोगभीत्या वदने सुतस्य ॥ १०९ ॥

བཅོས་ཐབས་ཅིད་པར་གྱུར་པ་ངོད་ཀྱི་ནི།
 བཟུག་བརྒྱལ་ཅིད་དག་ཐོས་པས་ཁྱོད་ལ་ནི།
 ལས་ངན་སྒྲིན་པ་ཉར་གནས་བཟོད་དགའ་ཡི།
 རྣམ་པ་འདི་ནི་བདག་ལ་དུས་མིན་ལྟུང་།

110

གྱུ་ཆེ་གྲགས་འབར་དུང་སྟོང་རིགས་ཉིད་ཀྱི།
 ལྷ་གྲུ་བདག་གི་བྱ་གཞི་འདི་ལ་ནི།
 རྩོད་པོ་གདུག་པས་ཙ་བ་འཛམས་པ་ཡི།
 ལྷ་གྱེན་པོ་འདི་ནི་ཆས་སྤྱུགས་།

111

དྲག་དུ་ཟ་བར་རྩོན་ཕྱེད་མཁའ་རྒྱིང་ལ།
 ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པ་བསྟུང་སྟེན་རེ་སོས་ཀྱི།
 གདོངས་ཅན་འབྲེན་པ་དག་གིས་ཁྱུ་དེ་དེ།
 བོས་དང་དྲག་པ་ཀྱིས་མཆན་པ་སྤྱིང་བར་ཕྱེད་།

112

གང་འདི་ཁ་བའི་རིན་པོ་མེད་པ་ཡི།
 བྱང་པོ་པ་རོལ་མཐོང་མིན་མཐོང་གྱུར་པ།
 འདི་ནི་གདོངས་ཅན་ལྷས་ཐོས་དོར་བ་ཡི།
 ཀེང་རུས་འབྲིང་བས་བརྒྱབས་པ་དེ་བྱས་བྱང་ཡིན་།

113

མཐར་ཕྱེད་སོ་ཡི་དུང་དུ་སྟོང་གྱུར་ཅིང་།
 བོས་དཔལ་ལག་འདི་རབ་དུ་བརྒྱུང་བྱས་པ།

किं निष्प्रतीकारसमुद्गमेन
श्रुतेन ते सद्यसन्नानलेन ।
अकालपाती मम दुःसहोऽयं
दुष्कर्मपाकोपनतप्रकारः ॥ ११० ॥

विशालकीर्त्युज्ज्वलशङ्खपाल-
कुलाङ्गुरे वत्सतरे ममास्मिन् ।
मूलाभिघातौ विधुरेण धात्रा
सज्जीकृतोऽयं कठिनः कुठारः ॥ १११ ॥

एकः सदा भक्षणदौक्षितस्य
तार्क्ष्यस्य सर्व्वक्षयरक्षणाय ।
वारेण नागः फणिनायकेन
विस्तृज्यते पाटलपट्टचिह्नः ॥ ११२ ॥

योऽयं तुषाराचलमन्निवेशः
संहश्यते राशि रदश्यपारः ।
स एष भुक्तोऽञ्जितभोगिकाय-
कङ्कालमालाकलितोऽस्थिकूटः ॥ ११३ ॥

वारक्रमेणाद्य ममास्य सूनोः
कृत स्तदद्यान्तिक मागतस्य ।

བདག་གི་བྱ་འདིས་དེ་རིང་རིམ་བྱེས་ནི།

ངོད་རིགས་ཙ་བ་འཛོམས་པའི་རིས་འདི་ཐོབ་༥

114

ཅེས་པ་འཛིགས་པས་ཐུར་དུ་སྒྲུབེད་ཅིང་།

བྱ་དེ་ཡི་ནི་དབྱུགས་དག་འབྱིན་བྱེད་པ།

དེ་ཡིས་དེ་ནི་གོས་འདབ་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས།

སྟོང་མེད་ང་རོ་གསང་བོར་ཚེ་བདོན་༥

115

ཀྱི་ཏུད་དུང་གི་གཙུག་ཕྱད་འགོ་བའི་གྱན།

གསར་བར་འགོ་ལ་འདི་ལྟར་བྱོད་རིང་ཅི།

ཞེས་བཟོད་བྱ་ཡི་མགྱིད་བརྒྱང་དེ་ཡི་ནི།

སྒྲག་པར་བཞིན་བཀོད་མ་དེ་མེངས་པར་གྱུར་༥

116

དལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་སྒྲག་མ་དེ།

བེལ་གཙུག་ལྟར་པ་བཞིན་གཞིན་ཏུས་བཐོང་།

དེ་ཡི་སྒྲག་བསྐྱལ་ནགས་མེ་རྒྱུག་པའི་ཐབས།

བཅེ་བས་བརྒྱན་པའི་ཁྱོ་ཡིས་རབ་བསམས་པ༥

117

སྟོང་མེས་དབན་པ་གང་གི་དྲག་དུ་ནི།

གཞན་དག་བཅོམ་ནས་ཕྱས་ངན་གསོ་བྱེད་པ།

ཀྱི་མ་འདབ་ཆགས་དང་གིས་འབད་པ་ནི།

གདུག་པས་མེས་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་རབ་དུ་དམན་༥

118

स राजहंसः सरसैर्दृतः कविवरैः सदा ।

विद्वत्सभाकमलिनीभोगसौभाग्यवानभूत् ॥ ६ ॥

उपदेशप्रवृत्तस्य सगुणास्तस्य सूक्तयः ।

जनस्य मोहतिमिरं जह्नुर्दोषशिखा इव ॥ ७ ॥

स कदाचित् सभासीनः सुभाषितकथान्तरे ।

सुमतिः सुमतिं नाम प्रधानामात्यमब्रवीत् ॥ ८ ॥

साधुशब्दपदारूढैर्गुणालङ्कारशालिभिः ।

सभा भवद्भिर्भात्येषा भारतीव सुभाषितैः ॥ ९ ॥

अप्यन्विष्टानि सत्याकरसवन्ति नवानि च ।

सुभाषितानि भवतां कुसुमानीव कानिचित् ॥ १० ॥

सूक्तौनां प्रतिभानाञ्च मञ्जरीणाञ्च जृम्भितम् ।

नवमेव मनोहारि नारीणामिव यौवनम् ॥ ११ ॥

सरसमपि विहाय व्यायतं पुष्पसार्थं

परिचितपरिहारी दूरदूरानुसारी ।

भ्रमति सततसक्तास्वादमन्दादरत्वात्

नवनवमधुलुब्धः षट्पदः काननेषु ॥ १२ ॥

བྱ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་བྱ་མེད་གོ།
 མ་འདི་ངས་བ་ཉིད་ཀྱི་འཛོལ་ཡིན།
 གཞོན་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་ལུས་ཅན་འདི།
 རང་གི་ལུས་བྱིན་བདག་གི་བསྐྱུང་བར་བྱ།

119

སྐད་ཅིག་འདི་བསམ་བསམ་ནི་ཡིས་དེར་སྦྱས་པ།
 མ་གཅིག་ཁྱོད་ནི་བྱ་བཅས་རང་སར་སོང་།
 བྱ་དག་ག་པོད་པའི་གནས་སུ་བདག་མཆི་ཡིས།
 བོས་དམར་མཚན་མ་འདི་ནི་བདག་ལ་སྟོལ།

120

ཞེས་པ་བཙུ་ལྟོད་ཀྱི་ཡིས་བཟོད་ཅམ་ལ།
 ཡན་ལག་འབྲི་ཤིང་འདར་དེས་དེ་ལ་སྦྱས།
 འགལ་བ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བཟོད་མི་བྱ།
 ཁྱོད་ནི་དུང་གཙུག་ལས་ལྷག་བདག་གི་བྱ།

121

བདེ་མེད་ལས་ཀྱི་ཉེར་གཏམ་གཏིང་མེད་མཚོ།
 མོངས་པའི་བོ་ཆེ་བས་ལྷན་པར་བདག་འཇུག་གོ།
 ཉེས་པ་བྱེད་པ་ནམས་ལ་སྦྱག་བཤུལ་ནི།
 ཏུས་མིན་རྒྱུགས་ཀྱི་དེ་བ་བཟོད་དཀར་ལྗང་།
 དམ་པའི་སྤིང་རྩོམས་ཚུ་གཏོར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས།
 འགྲོ་བའི་མིག་དང་སྟོག་གྱུར་བསྐལ་བ་ནི།

वियुज्यमाना तनयेन नेयं
जीवत्यवश्यं जननी विवत्सा ।
अयं कुमारः सुकुमारमूर्ति-
र्मयैव रक्ष्यः स्वतनुप्रदेन ॥ ११९ ॥

क्षणं विचिन्त्येति स ता मुवाच
मात ब्रज त्वं ससुता स्वभूमिम् ।
गच्छाम्यहं यन्नगवध्यधाम
प्रयच्छ शोणांशुकचिह्न मेतत् ॥ १२० ॥

इत्युक्तमाचे सद्येन तेन
सा कम्पमानाङ्गलता त मूचे ।
न वाच्य मेतद्भवता विरुद्धं
त्वं शङ्खचूडादधिकः सुतो मे ॥ १२१ ॥

अवन्तु मोहोर्म्मि मगाधसिन्धु-
मशर्म्मकर्मोपनतं विशामि ।
अकालयन्त्रोपलदुःसहानि
दुःखान्यलं दुष्कृतिनः पतन्ति ॥ १२२ ॥

साधो सुधासन्निधि रात्रितानां
सत्त्वोदधे स्वस्तिमती तनुस्ते ।

འཇིག་ཀྱང་མི་འཇིག་མངོན་སྲུང་དེན་བྱེད་གྱི།

བདུད་ཅི་ཉི་འདི་ལེགས་པར་ལྷན་གྱུར་ཅིག ༥

123

ཅེས་པ་དེ་ཡིས་བཞེད་ཅིང་འབད་པ་དེས།

ཇིས་སྤྱ་བ་ཅིངས་བྱས་རང་ལུས་སྦྱོན་པ་ལ།

གང་ཆེ་སེམས་སྦྱོད་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་པ།

དེ་ཆེ་དུང་གཙུག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་སྦྱས། ༥

124

མཁའ་མིང་ཟས་སྤྱ་བ་དག་སྦྱོས་དང་པོར་གྱུབ།

འདི་ལ་བྱེད་པོ་ལ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།

གྱུ་མེད་མཉེས་གཤིན་དག་ལས་གནས་མིན་འདིར།

ཁྱོད་ནི་ལོག་པའི་བསམ་པ་བྱར་མི་འོས། ༥

125

ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱན་དང་ལྷན།

ཚུལ་བཟང་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་བདུད་ཅི་དེ་གཏོར།

སྤྱི་གསུམ་འཆོ་བ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱང་བྱ་འདི།

ཏུ་མཚུངས་བདག་དེད་ཇི་ལྟར་གཏང་བར་འོས། ༥

126

སྤྱི་བའི་ནགས་ཚལ་འདིར་དེ་བདག་ལྟ་བུ།

ཀ་ཤིའི་འདབ་མ་དང་མཚུངས་ཏྟལ་དུ་འབྱུང་།

བདུད་ཅི་དེ་སྦྱན་རྒྱུར་གྱུར་བ་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་།

ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་བྱི་ནས་འབྱུངས་མ་ཡིན། ༥

127

भूयाज्जगत्सोचनजीवभृता
कल्पक्षयेऽप्यक्षयसाक्षिणीयम् ॥ १२३ ॥

इत्युच्यमानः स तथा प्रयत्नात्
वद्वानुबन्धः स्वतनुप्रदाने ।
यदाभवन्निश्चलचित्तवृत्ति-
स्तं शङ्खचूडोऽपि तदा जगाद ॥ १२४ ॥

तार्क्ष्यस्य भक्ष्या वय मादिसर्गे
सिद्धाः किं मत्र क्रियते विधातुः ।
मिथ्यैव निष्कारणवत्सलत्वात्
न कर्तुं मर्हस्यपदेऽत्र चित्तम् ॥ १२५ ॥

इदं गुणालङ्करणं वपुस्ते
संपूर्णसौजन्यसुधानिधानम् ।
त्रैलोक्यजीवैरपि रक्षणीयं
त्याज्यं तृणस्येव कथं ममार्थे ॥ १२६ ॥

भवन्ति नित्यं भवकाननेऽस्मि-
न्नस्मद्विधाः काशपलाशतुल्याः ।
भवद्विधस्यामृतसोदरस्य
न पारिजातस्य पुनः प्रमूर्तिः ॥ १२७ ॥

འཇིག་ཀྱང་མི་འཇིག་མངོན་སུམ་དེན་བྱེད་གྱི།
བདུད་རྩི་ཉི་འདི་ལེགས་པར་ལྷན་གྱུར་ཅིག ॥

123

ཅེས་པ་དེ་ཡིས་བཞིན་ཅིང་འབད་པ་དེས།
ཇིས་སུ་བཅིངས་བྱས་རང་ལུས་སྦྱིན་པ་ལ།
གང་ཆེ་སེམས་སྤྱོད་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་པ།
དེ་ཆོ་དུང་གཙུག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་སྦྱས། ॥

124

མཁའ་མིང་ཟས་སུ་བདག་སྤྱོས་དང་པོར་གྱུབ།
འདི་ལ་བྱེད་པོ་ལ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།
རྒྱ་མེད་མཉེས་གཤིན་དག་ལས་གནས་མིན་འདིར།
ཁྱོད་ནི་ལོག་པའི་བསམ་པ་བྱར་མི་འོས། ॥

125

ཁྱོད་གྱི་ལུས་ནི་ཡོན་ཏན་རྒྱན་དང་ལྷན།
ཚུལ་བཟང་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་བདུད་རྩི་གཏོར།
སྤྱོད་གསུམ་འཛོ་བ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱུང་བྱ་འདི།
ཏུ་མཚུངས་བདག་དོན་ཇི་ལྟར་གཏང་བར་འོས། ॥

126

སྤྱོད་པའི་ནགས་ཚལ་འདིར་ནི་བདག་ལྟ་བུ།
ཀ་ཤིའི་འདབ་མ་དང་མཚུངས་དྲག་ཏུ་འབྱུང་།
བདུད་རྩི་སྦྱན་ཆར་གྱུར་བ་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་།
ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱི་ནས་འབྱུངས་ས་ཡིན། ॥

127

སྒྲིག་པ་ན་བཅོམ་ནམས་མེད་གི་ཚུལ་བཟང་ཁྱོད།
 བདུད་ཅི་བདུད་ཅི་ལི་ཟེར་མཐོང་དང་བར་མཐོང་།
 བདག་གི་ཐུགས་ཁྲམ་དག་གིས་ཡིད་བདུང་འདི།
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱིས་ཁྱོད་ནི་ཡོངས་མ་མཛད་॥

128

གྲུ་མཚོ་ལི་རྩུང་དུ་ལྷམ་བཀོད་གོ་གཞི།
 ཤ་ལྷར་ལྷུར་དུ་ཕྱིན་ནས་ཐུག་འཆལ་དེ།
 མ་ནིས་འོག་ཁང་བར་ནས་སྤྱིངས་ནས།
 མཁའ་མིང་དེ་དེར་སྒྲུ་མེད་བདག་མཆི་འོ།

129

ཞེས་བཅོམ་མགོ་ཡིས་སྤྱིན་གྱི་བཞེན་པ་ལ།
 རབ་དུ་བདུད་ནས་ཁྱུ་ནི་མ་དང་བཅས།
 བཟླ་བས་ཆེན་པོ་ལི་ལག་པས་དབུ་པའི་འཕྲིང་།
 རབ་བཀོད་གོ་གཞི་ལི་ལོ་ལོ་སྤྱི་མོང་॥

130

དེག་འཛིན་བདག་པོ་དག་གི་ཐུ་ཡང་དེར།
 དེ་ཡི་སྒྲིག་ནི་རབ་བསྐྱངས་ངེས་པ་ཡི།
 འགྲོ་བ་མདུན་དུ་རྒྱུག་ཅུས་བདག་ནི།
 ལག་ན་གོས་དམར་ཐོགས་ནས་འོང་བ་མཐོང་॥

131

དེ་ནས་རྒྱུག་ཅུབ་པ་དེས་ཐུག་འཆལ་ནས།
 བཀྲ་གིས་གོས་ཅུང་དེ་ནི་དེ་ལ་ཐུག།

प्रसौद जन्मान्तरपुण्यपण्यै-
 दृष्टोऽसि सौजन्यसुधासुधाशुः ।
 अस्मद्विपादेन मनःप्रयासः
 सर्व्वात्मनायं भवता न कार्यः ॥ १२८ ॥

गत्वार्णवं स्वस्वनिविष्टमूर्तिं
 गोकर्णसत्त्वं प्रणिपत्य तूर्णम् ।
 पातालगेहं जननीं विस्तृज्य
 गच्छामि तां तार्क्ष्यशिला मखिन्नः ॥ १२९ ॥

उल्लोति नागः प्रणिपत्य मूर्ध्ना
 जौमूतवाहं जननीसहायः ।
 जगाम गोकर्णतटं महाब्धि-
 तरङ्गद्वस्तार्पितफेनमालम् ॥ १३० ॥

विद्याधराधौशसुतस्तु तत्र
 तत्प्राणसंरक्षणनिश्चयेन ।
 व्रजन् ददर्शारुणपट्टपाणि-
 माथान्त मन्तःपुरिकं पुरस्तात् ॥ १३१ ॥

स वर्षवर्ष्यः प्रणिपत्य तस्मै
 दत्त्वाथ तन्मङ्गलपट्टयुगम् ।

དགའ་ཕྱོད་ཞུག་བརྒྱན་དག་གི་བྱས་ཀྱི་སྒྲོད།

ཆོ་ག་བཟུང་བས་གྱོན་པར་མཛད་ཅེས་སྒྲུས།

132

བཟང་པོ་སྒྲོན་ལ་བྱིད་སོང་ཆེས་ནས་ནི།

ཐོགས་འགོར་མེད་པར་བདག་འོང་གེས་པར་མཛོད།

ཅེས་བཛོད་ཐུར་དུ་དེ་བཟང་དགའ་བ་ཡི།

གཞན་ཏུ་སྤྱིང་ཕྱོད་ས་སྒྲོ་ཡིས་རབ་བསམས་པ།

133

ཁྲུ་དག་གསོད་པའི་དགས་གྱུར་གོས་དམར་རྩང་།

འདོད་པ་འདི་ནི་འབད་པ་དང་བྲལ་བར།

ཨ་ལ་བདག་གིས་ཐོབ་པས་ཐུར་ཉིད་དུ།

ཡག་འགོ་དག་ཡི་དོ་ཅན་འགོ་བར་བྱ།

ཞེས་བསམས་གཙུག་ནི་ནོར་བུའི་འོར་ཟེར་ནི།

རབ་འབར་ཆོགས་མཚུངས་གོས་ནི་སྤྱི་བོར་བཀོད།

གཞན་གྱི་སྒྲོ་གོས་དག་དུ་ཆགས་བྱས་དེ།

མཁའ་མིང་བབས་དགས་ལྷན་དོ་ཅན་སོང་།

135

བཟན་ཆགས་སྤྱལ་གྱི་ཞུག་གི་བརྒྱུར་ཅིང་།

ངོས་ནི་ཁྲག་གིས་དམར་བ་དེར་ཕྱིན་ནས།

འཛོགས་དེ་མཁའི་མིང་འོང་བ་མངོན་འདོད་པས།

དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོད་བསྐྱབས་ནས་པར་གནས།

136

མདུན་ས་འདིར་ནི་ཅུང་ཟད་གང་། ལེགས་པ་ཤད་རིན་ཅན་ཞིང་དཔྱོད་དེ།
ཡོངས་སུ་བརྟག་པས་ཐང་པ་དེ། ཀྱུན་དུ་རིན་ཐང་མེད་པར་འགྱུར།

13

མཁས་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་ཟློ་གྲོས་ནིས་ཉམས་མི་ནི་པས་འཛོ་བ་དོན་ཡོད་མིད།
མཚུངས་མེད་གྲུས་པའི་སྒྲན་ངག་མེད་ན་མཁས་པ་ཉིད་ནི་ནི་ཙོད་ཟློག་དང་
མཚུངས།

སྒྲིང་ལྡན་ནི་པས་ཀྱིས་ནང་གི་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པ་མེད་ན་རབ་མཛེས་སྒྲན་ངག་ནི།
སྒྲིང་པ་ཉིད་དེ་དབེན་པའི་ཁྲོན་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པར་འགྱུར།

14

དེ་ཡི་སྒྲན་དུ་གནས་སྐབས་འདིར། རྩ་བུ་གྲུ་ཡིས་བྱེ་ཆེ་བཞིན།
ལེགས་པ་ཤད་གོ་སྐབས་གྲོགས་པོ་ཡིས། གསར་པ་ཅུང་ཟད་བཞེད་པར་མཛོད། 15

གཡ་དེ་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་མཚོག་དུ་ཡིད་ཉོན་སྒྲུབ་བྱེད་ན།
ཚོག་ནི་པས་ཀྱིས་ནི་ཇ་དོད་ཀྱི་བཟང་ངོ་མཚར་བ་དག་སྒྲིད་པར་བྱེད།
ཇི་སྒྲིད་སྒྲི་བོ་ལེགས་པ་ཤད་བཞེད་ལ་གོ་སྐབས་མེད་པ་མ་ཐོབ་མིན།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་མཚོག་གི་ཚོགས་ལ་སྒྲུག་པར་བརྟེན་བྱས་འདི་འབྲས་བྲལ།

16

དེ་སྐད་མི་མགོན་གྱིས་བཞེད་པ། ཟློ་ལྡན་སྒྲིང་ལ་རེག་པའི་ཚོག།
ཐོས་ནས་ཟློན་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ས་ཡི་བདག་ལ་ལན་གསལ་པ།

17

གྱུ་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ཉིད། མཛོད་པར་གསར་བ་སྒྲིད་གསུམ་ན།
ཚོགས་ན་མཁས་པའི་དབང་པལ་དག། ལེགས་པ་ཤད་གྲུས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི། 18

དགའ་ཕྱོད་ཞག་བརྒྱན་དག་གི་བྱས་ཀྱི་སྒྲོད།
 ཆོ་ག་བསྟར་བས་བྱོན་པར་མཛད་ཅེས་སྒྲུལ།

132

བཟང་པོ་སྤྲོད་ལ་བྱེད་སོང་ཆེས་ནས་ནི།
 ཐོགས་འགོར་མེད་པར་བདག་འོང་ཤེས་པར་མཛོད།
 ཅས་བཛོད་བྱར་དུ་དེ་བཏང་དགའ་བ་ཡི།
 གཞོན་ཏུ་སྤྱིང་ཕྱོད་སྤྱོད་ཡིས་རབ་བསམས་པ།

133

ཀླད་ག་གསོད་པའི་དྲགས་གྱུར་གོས་དཔར་བྱང་།
 འདོད་པ་འདི་ནི་འབད་པ་དང་བྲལ་བར།
 ཨ་ལ་བདག་གིས་ཐོབ་པས་བྱུར་ཉིད་དུ།
 ལག་འགྲོ་དག་ཡི་དོ་ཅན་འགྲོ་བར་བྱ།

34

ཞེས་བསམས་གཙུག་ནི་མོར་བྱའི་འོར་ཟེར་ནི།
 རབ་འབར་ཆོགས་མཚུངས་གོས་ནི་སྤྱི་བོར་བཞོད།
 གཞན་གྱི་ཁྱོ་གྲོས་དག་དུ་ཆགས་བྱས་དེ།
 མཁའ་མྱིང་བབས་དྲགས་ལྡན་དོ་ཅན་སོང་།

135

བསྐྱན་ཆགས་སྤྱལ་གྱི་ཞག་གི་བརྒྱུད་ཅིང་།
 ངོས་ནི་ཁྲག་གིས་དཔར་བ་དེར་ཕྱིན་ནས།
 འཛོགས་དེ་མཁའ་མྱིང་འོང་བ་མངོན་འདོད་པས།
 དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་གནས།

136

अथ द्रवत्काञ्चनवौचिरोचि-
 शण्ड स्तडित्युज्जघनप्रकाशः ।
 समुद्ययौ येन नभो बभूव
 सवाङ्मोक्षार मिवार्णवाम्भः ॥ १३७ ॥

पक्षीन्द्रोऽदृश्यतारादथ तरणिकराक्रान्तहेमाचलाभः
 पक्षाक्षेपप्रवृत्तप्रततपरिसरन्सारुतक्षोभिताब्धिः ।
 यत्संपातावहेलाशकलितसकलानोकह्रस्त्रष्टभूमृत्-
 प्राग्भारस्फारघोषव्यतिकरचकितेवाकुला भृ बभूव ॥ १३८ ॥

भोगौन्द्रशत्रुः स्थिरविग्रहस्य
 तस्याथ वज्रोग्रनखाङ्कुशाग्रः ।
 घोराशनिस्फोट इवाचलस्य
 पपात पृष्ठे कठिणप्रहारः ॥ १३९ ॥

कुमार स्ताक्ष्येण क्षतदलितगात्रोऽपि सहसा
 परप्राणवाणप्रवलपुलकालङ्कृततनुः ।
 प्रदध्यौ दुःखार्त्तव्यसनिगणरक्षोपकरणं
 शरीरं मे भूयात् सततमृत मित्यायतधृतिः ॥ १४० ॥

དེ་ནས་ཐུག་ཆོས་འཛིགས་སུང་ལྷ་ལྷ་ཁ་ཡིས་མངོན་བཅོས་ཞིང་།
 དེས་པར་གདུགས་ཀྱང་དེ་ནི་གཡོ་མེད་ཉིང་ལྷོ་བས་བདན་ལྷ་ཆོ།
 ལག་འགྲོ་འདི་ནི་སུ་ཞེས་དེར་ནི་འདབ་ཆགས་རྒྱལ་པོ་དག།
 ཡ་མཚན་ལ་ཆགས་ནམ་པར་དེས་སྤྲད་གཡོ་བ་མེད་པར་གྱུར།།

141

དེ་ནས་འདབ་ཆགས་བདག་པོ་རབ་དྲག་ཉི་མའི་འབྲང་བ་བཞིན།
 གཟི་བྱིན་སེར་སྒྱུ་ཆེན་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ནི་སེར་བྱེད་པས།
 སྤར་ཡང་མངོན་བདབ་གྱུར་དུ་དེ་ཡི་དུམ་བུ་དག།
 ཞོར་བྱ་ལོད་དམར་རབ་འབར་བྲག་གྱུར་ལྷ་བྱར་རབ་གསལ་གྲངས།།

142

གནས་སྐབས་དེར་ནི་གཞོན་ལྷ་ཡིས། ཉི་མའི་ཙན་དྲན་གསལ་ཚལ་དུ།
 རྒྱུ་བྱི་རྒྱེད་ནི་བུ་ན་མོ་དང་། ལྷན་ཅིག་མནར་མ་དང་ལྷན་གནས།།

143

ཆ་གཏོར་ཐུབ་འདོད་བ་བཞིན། བྱན་བརྒྱ་བར་འདོད་གྱུར་ཅིང་།
 སྦྱིང་ལ་དོགས་པ་གནས་པ་ཡིས། བསམ་པ་པ་ཞོད་བ་བཞིན་གྲུས་པ།།

144

ཀྱེ་མའི་ཞིག་དུང་ཡང་། བྱན་རྒྱུ་བཞོད་པ་དག།
 རི་མཆོག་མཐར་ལ་བརྒྱ་བ་ཡི། དགེ་མཚན་ལྷ་དེ་མ་མཐོང་ངོ།།

145

རི་འདི་དེ་ངོས་ལ་མཁར་དྲིང་གིས། དུས་འདི་འབར་བ་རབ་དྲུགས།
 གང་གི་པ་ནལ་མཁར་པེ་བཟད་པར། ཕྱོགས་ཕྱིག་འབར་བ་ལྷ་བྱར་རྒྱེད།།

146

निर्घातघोरतरघोपमुखाभिघात-
निर्दारितेऽप्यचलसत्त्वदृढेऽथ तस्मिन् ।
कोऽयं भुजङ्ग इति तत्र विद्वङ्गराजः
संसक्तविस्मयविनिश्चयनिश्चलोऽभूत् ॥ १४१ ॥

अथ पुनरभिपत्योच्चण्डमार्त्तण्डमाला-
कपिलविपुलतेजःपुञ्जपिञ्जीकृताशः ।
खगपति ररुणांशुव्यक्तरक्तप्रवाह-
प्रकटमणि मकार्पोत् खण्डमस्याशु मूर्ध्नः ॥ १४२ ॥

अस्मिन्नवसरे बालहरिचन्दनकानने ।
जीमूतकेतुरासौनः पत्न्या सार्धं क्षुपान्वितः ॥ १४३ ॥

पुचदर्शनसोत्कण्ठश्चन्द्रोत्सुक इवोदधिः ।
शङ्काविषण्णहृदयश्चिन्ताक्रान्त इवान्नवीत् ॥ १४४ ॥

अहो वत किमद्यापि वत्सो जीमूतवाहनः ।
न दृश्यते गिरिवरप्रान्तालोकनकौतुकी ॥ १४५ ॥

दौता गरुडवेलेयं ग्रहत्तास्य गिरेस्तटे ।
यथा विभाव्यते व्योम दिग्दाहोद्गारदारुणम् ॥ १४६ ॥

འཛིགས་པས་ཕྱས་ཉམས་པལ་འབྱོག་པར། ཟ་འདོད་གཏོངས་ཅན་དག་ཡིས་ནི།
ཀུན་དུ་འཛིགས་ཕྱིན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ། འཛིགས་སྤྱུང་བ་དུས་འདིར་འཇུག།

147

དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོས་རབ་རྒྱས་ཤིང་། འཛིགས་བཅས་དོགས་པ་ལ་གནས་ཚེ།
གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཐུག་གིས་བསོས། མཁའ་ལས་དེ་ཡི་མདུན་དུ་སྤྱང་། 148

མི་བཟད་པ་ཡི་ལྟས་ངན་བཞིན། མདུན་དུ་ག་དང་སྦྲ་དང་ནི།
ཐུག་བཅས་ཀྱིས་གང་དེ་མཐོང་ནས། འབྲེལ་ལ་དེ་ནི་བརྒྱལ་བར་བྱར། 149

བདག་པོའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་དག། སྤྱང་མཐོང་མ་ལ་ཡ་ཅན་ཡང་།
མོངས་པས་མངོན་བཅོས་སྒྲུབ་མོད་དང་། ལྷན་ཅིག་ས་གནི་དག་དུ་སྤྱང་། 150

དལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཐོབ་བྱུང་ནས། བཙུན་མོ་མཁའ་མ་དབུགས་ལྱང་ལྟེ།
ཐོ་ལྷན་ཅིག་འཛིན་བདག་པོ་ཡིས། ཐེ་ཚོས་བསམས་ནས་རབ་སྦྱས་པ། 151

བྱ་ནི་སྤྱོད་གྱི་བཞེན་པ་དག། རང་ཉིད་སངས་ལྟེ་བདག་གིས་བཟ།
མཁའ་མིང་དུས་ནི་འཛིགས་སྤྱང་འདི། ལུས་ལ་ཐེ་ཚོས་ལྟར་བྱེད་ཡིན། 152

གཙུག་གི་ནོར་བུ་འདི་སྤྱང་ཡང་། ཇིས་པ་ཉིད་དུ་མི་བདུག་ལྟེ།
འདི་ནི་གཏོངས་ཅན་མཁའ་མིང་གིས། ཟ་བ་དག་གི་ཡིན་ཡང་སྤྱོད། 153

འཛིགས་པའི་སྤྱང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། ལྷ་སྐར་རབ་དུ་གཡོ་བ་བཞིན།
གཏོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནོར་བུ་ནི། དག་དུ་འདི་ལྟ་ཇིས་བར་སྤྱང་། 154

भयभग्नाङ्गभुजगग्रासगृध्रः फणिद्विधः ।

आविद्धापातनिर्घातघोरोऽयं वर्त्तते क्षणः ॥ १४७ ॥

दत्युन्मेषिणि सातङ्कशङ्काशायिनि संशये ।

तस्याग्रे न्यपतद्रक्तसिक्त शूङ्गामणि दिवः ॥ १४८ ॥

तं निरीक्ष्य पुरःकीर्णमांसकेशरशोणितम् ।

दुर्निमित्तमिवासह्यं सहसैव मुमोह सः ॥ १४९ ॥

चूङ्गामणिं च्युतं दृष्ट्वा पत्युर्मलयवत्यपि ।

पपात मोहामिहता श्वश्र्वा सह महीतले ॥ १५० ॥

शनैः संज्ञां समासाद्य जायां माश्वस्य सन्नुयाम् ।

उवाच संशये ध्यात्वा धौमान् विद्याधराधिपः ॥ १५१ ॥

पश्याम्यहं स्वयं गत्वा वत्सं निर्जनचारिणम् ।

घोरा गरुडवेलेयं देहसन्देहदायिनौ ॥ १५२ ॥

चूङ्गामणिश्च्युतश्चायं निश्चयाय न कल्प्यते ।

एष संभाव्यते तादृश्यभक्ष्यमाणस्य भोगिनः ॥ १५३ ॥

एवम्विधाः पतन्त्येव मणयः फणिनां सदा ।

उत्पातवातनिर्घाततरला स्तारका इव ॥ १५४ ॥

ཞེས་པ་བཞིན་ནས་རིག་འཛིན་དབང་། དེ་གཉིས་དང་འགྲོགས་ཇེས་འབྲང་བཅས།
གདེངས་ཅན་གསོད་པའི་དོ་བ་ཅན། ས་འཛིན་དག་གི་ངོས་སུ་སོང་། 155

གནས་སྐབས་དེར་ནི་དུང་གི་གཙུག་། གསོད་པའི་གོས་དམར་དག་དང་ལྷན།
ཅུ་གཉིས་ངོགས་སུ་གོ་ཀ་རྟེན། དུག་འཛམ་ནས་ནི་སྤྱར་དུ་སོང་། 156

སྤྱན་གྱི་བཞེན་པ་མཁའ་ཤིང་གིས། བསྐྱེད་ཅིང་གདུབས་པ་མཐོང་གུར་ནས།
ཀྱི་དུད་བཅོམ་མོ་བསྐྱུས་སོ་ཞེས། རྣམ་པར་སྤྱོད་ཤིང་ས་ཡ་འབྱེལ། 157

ཡང་ཡང་རི་ཕྱག་སྒྲ་བརྒྱན་གྱི། ཆོ་ངེད་གདང་ལྷན་བྱེད་ཅིང་།
མཆི་ལ་རབ་རྒྱལ་ས་དེ་ཡིས་ནི། ལྷ་བ་ཤིབ་སྤྱ་ཡིས་ཆོ་ངེ་བྱས། 158

ཀྱི་དུད་གྱུ་མེད་གཉེན་གྱར་གདུང་བ་ཅན་གྱི་སྤྱིང་ཇི་བསོད་ནམས་དག་གི་མཚམས།
གཞན་གྱི་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་སྒྲོག་རབ་སྤྱིན་ལ་མངོན་ཕྱགས་མཉེས་གཤིན་འདི་ནི་ཅི།
ཀྱི་དུད་ཚལ་བཟང་གཏིར་དག་ཁྱོད་དང་བལ་བས་འགྲོ་བ་དག་ནི་ཅུན་པར་གྱུར།
བདུད་ཅིའི་ཟེར་ནི་སྤྱ་གཞན་གྱིས་ཟོས་ནས་མཁའ་མཛེས་།

པ་ལྷ་བྱ་དག་ལ་བཞིན། 159

གཞན་ལ་བཅེ་བས་སྒྲོག་ནི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་ལ་སྤྱོམ་སྒྲོག་ནི་གཏོང་བྱེད་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་བསྐྱེད་པའི་བར་གནས་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་དག་དུ་ཡང་
དག་ཤིས།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིག་ཅན་དུང་གི་གཙུག་ནི་སྤྱིག་པའི་འདམ་ཇེ་བ་དོག་ཅིང་ཉམ་ང་བ།
དག་དུ་འཛོ་དང་བཟླ་བའི་གནས་གྱུར་འཛིགས་ཅུང་སྤྱད་པའི་ཁོངས་སུ་

ཅི་སྤྱད་འཕངས། 160

इत्युक्त्वा सहितस्ताभ्यां सानुगः क्षितिमृत्तटौम् ।
विद्याधरेन्द्रः प्रययौ भोगिवध्यशिलावतीम् ॥ १५५ ॥

अत्रान्तरे शङ्खचूडः शोणवध्यपटान्वितः ।
गोकर्णं मर्णवतटे प्रणम्याशु समाययौ ॥ १५६ ॥

स दृष्ट्वा गरुडाघातदीर्णं जौमूतवाहनम् ।
हा हतो वञ्चितोऽस्मीति पपात विलपन् भुवि ॥ १५७ ॥

स चुक्रोश मृशं वाष्पविगलज्जदस्वरः ।
कुर्वन् मुहुर्गिरिगुहाः सप्रलापाः प्रतिस्वनैः ॥ १५८ ॥

हा निष्कारणबान्धव व्यसनिनां कारुण्यपुण्यावधे
केयं पेशलता परार्त्तिशमने प्राणप्रदानोन्मुखौ ।
हा सौजन्यनिधे त्वया विरहितं जातान्धकारं जगत्
राहुग्रस्तसुधामयूखगगनच्छायां समालम्बते ॥ १५९ ॥

प्राणवायुविधौ परेषु कृपया हा जौवितत्यागिनः
संजातैव यशोमयौ तव तनुः कल्पान्तरस्थायिनौ ।
पापः पातकशङ्कुसङ्कुलतरे घोरापवादोदरे
क्षिप्तः संक्षयधाम्नि नित्यनिधने किं शङ्खचूड स्वया ॥ १६० ॥

अस्मिन् सदसि यत्किञ्चित् सूक्तरत्नं विचार्यते ।
तत्परीक्षासमुत्तीर्णं सर्ववायात्यनर्घ्यताम् ॥ १३ ॥

पाण्डित्येन विना विनाशितधियां व्यर्थं नृणां जीवितं
पाण्डित्यं शुकपाठपण्डितसमोक्तासं कवित्वं विना ।
कार्यं चारुतरं विना सहृदयैस्तत्त्वान्तरालोचना-
शून्यं निर्जनकूपदीपकलनामन्तःसमालम्बते ॥ १४ ॥

तस्मादस्मिन्नवसरे नूतनं किञ्चिदुच्यताम् ।
चैवः पिकरुतस्येव सूक्तस्यावसरः सुहृत् ॥ १५ ॥

चमत्कारो वाचां जयति जितजातीपरिमलः
क्षणं चेत् तत्त्वज्ञाः प्रगुणमवधानं विदधति ।
उदग्रा सामग्री तदपि विफलैषा स्फुरितकृत्
न यावत् पाठेन स्वजन इव लब्धो ह्यवसरः ॥ १६ ॥

इत्युक्तं नरनाथेन हृदयस्पर्शिं धीमतांम् ।
वचः श्रुत्वा महामात्यः प्रत्यभापत भूपतिम् ॥ १७ ॥

राजन्मभिनवश्लोकस्तवैव भुवनत्रये ।
गीयते विबुधाधीश किमन्यैः सूक्तविस्तरैः ॥ १८ ॥

ཞེས་པ་མུ་ཙེ་རབ་སྤྲེལ་ཞིང་། མཁའ་མྱིང་རྩེ་དུ་འགོ་བ་ཡི།
གདེངས་ཅན་གྱིས་ནི་སྤྲོད་གྱི་དོག། རྗེས་འབྲང་བཅས་པ་འོང་བ་མཐོང་། 161

དེ་ལ་བྱང་བའི་མཐའ་བཤད་ནས། གྲུ་ནི་བྱ་ངན་གྱིས་འབྲུགས་པས།
དཔྱང་པ་སྐྱངས་ནས་འདབ་ཆགས་གྱིས། གང་ཟག་ལ་ནི་སྤྲོད་བཅས་སྤྲེལ། 162

གདེངས་ཅན་ལ་འོས་དགས་ནི་ཅུང་ཟད་ཉིད་ཀྱང་མ་བདགས་པར།
རིག་འཛིན་འདི་ནི་ཅི་སྤྲོད་བཅོས་ཞིང་ངེས་བསད་ནས་མཁའ་མྱིང་།
ཁྱོད་གྱིས་དང་པོར་མ་དཔྱད་མྱེང་དུ་ཡོངས་ཆོགས་སྤྲིག་པ་ཡིས།
གྲུང་བའི་ལས་བཞུག་ཐུབ་ཆོང་འདི་ཡིས་མཚར་བས་མཚར་བ་བྱས། 163

འདི་ཐོས་སྤྲོད་གྱི་བཞེན་པ་ནི། མདུན་དུ་ལྷས་ཉམས་མཐོང་གྱུར་ནས།
སྤྲོད་གྱི་དོག་ནི་བཙན་མོ་དང་། བཅས་པ་རབ་དུ་བརྒྱལ་བར་གྱུར། 164

དེ་ནས་མ་ལ་ལ་ཅན་གྱིས། མདུན་དུ་མཁའ་མྱིང་དག་གིས་ཁྱོ།
རྒྱལ་བམུན་གཏུབས་པའི་དབྱིབས་ཅན་དག། མཐོང་ནས་འཛོ་བ་ཕྱེད་ཐོབ་གྱུར། 165

བདན་ཡང་དེ་གོད་ལྷུང་བ་བཞིན། མ་བཅོས་ན་ཡང་དེ་བཅོས་བཞིན།
འཛོ་བ་ལྷན་ཡང་འཛོ་མེད་བཞིན། རབ་དུ་འབྲུམ་ཡང་གཡོ་མེད་གྱུར། 166

བདན་པའི་གྲོགས་བཞིན་བརྒྱལ་བ་ཡིས། ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་འབྱུང་ཅོང་བསྐྱེམས།
མོངས་པས་དབང་དང་བྲལ་བ་དེ། ལྷ་ཙམ་ཅི་ཡང་རིག་མ་གྱུར། 167

इतिप्रलापमुखरः प्रसर्पन् गरुडान्तिकम् ।

जौमूतकेतु मायान्त मपश्यत् सानुगं फणी ॥ १६१ ॥

तस्मै निवेद्य दृत्तान्तं नागः शोकविशृङ्खलः ।

वभाषे भुज मुत्क्षिप्य साक्षेपः पक्षिपुङ्गवम्* ॥ १६२ ॥

अलमलमविचारप्राप्तपर्यन्तपाप-

व्यसनसरनिभाजा साहसेनामुना ते ।

फणिसमुचितचिह्नं किञ्चिद्देवानवेक्ष्य

क्षतनिरत हतः किं तार्क्ष्यं विद्याधरोऽयम् ॥ १६३ ॥

एतदाकर्ण्य जौमूतकेतु दीर्घतनुः पुरः ।

जौमूतवाहनं दृष्ट्वा मुमोह महिषीसखः ॥ १६४ ॥

प्रियं पतङ्गराजोऽग्रप्रहारदलिताकृतिम् ।

दृष्ट्वा मलयवत्यग्रे कण्ठप्राप्तार्द्धजौवितम् ॥ १६५ ॥

स्थिताप्यधश्च्युतैवाद्रे रहताप्याहतैव सा ।

सजौविताप्यजौवैवं समुद्धान्तापि निश्चला ॥ १६६ ॥

रुद्धाऽसर्वान् मालिङ्ग गाढं सख्येव मूर्च्छया ।

मुहूर्तं मोहविवशा सा विवेद न किञ्चन ॥ १६७ ॥

* In the Tibetan text पुङ्गवम् (ཕུང་བུ) exists.

གྱུན་དུ་གཟིང་བ་ལ་པན་གསོད་ནམས་གནས་ལ་ཡོ་བྱད་ནི།

བསྐྱབས་བྱས་བདུད་རྩི་ཐོབ་པས་བདུན་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་༥ 175

པ་མ་མཆིམ་ཅན་ལ་ནི། བཛྲོད་ནས་མཐུན་དུ་འདབ་ཆགས་དབང་།

འགྲོད་པ་ཆེན་པོས་རང་གིས་ནི། ཉེས་བྱས་སྟོད་ཅིང་གནས་པ་དག༥ 176

དེ་ཡི་སྙིང་སྟོབས་འབད་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྒྲུབ་ས་དག་བྱས་ནས།

ཁྱུ་ནི་ཐ་བ་ལས་སྒྲོག་ལ། ཀུན་དུ་དྲོག་པ་བདུན་པོ་བྱས༥ 177

དེ་ནས་མི་བཟད་མཐའ་ཡི་དབྱགས། ཡི་གེ་རབ་དུ་འབྱུང་བ་ཅན།

མིག་ནི་རབ་དུ་རྒྱུ་བ་དེ། སྙིང་སྟོབས་གསལ་བའི་རྣལ་མར་གྱུར༥ 178

དེ་ནས་སྟིག་ཁང་རབ་སྤྱོད་པ། འོས་ཤིང་མེ་དྲོག་གོས་ཀྱིས་སྤྱོད།

མ་ཡི་མཐུན་དུ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། འཆུག་འདོད་དེ་ཡི་དགའ་མས་སྤྱོད༥ 179

བདག་གིས་གྲུས་པས་མཉམ་བྱས་པ། འབྱུང་བོདི་དགའ་མ་བཅོམ་ལྡན་མས།

རིག་འཛིན་ཀུན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུར། མཆོག་ནི་བདག་ལ་རབ་དུ་བྱིན༥ 180

གང་ཞིག་ཞིག་བདུན་ཉིད་ཀྱིས་བདག། བུ་མོ་ཡུག་སའི་རྣལ་ལྡན་རྒྱུར།

དག་པའི་ཆེག་འདི་བདག་ལ་ནི། ཅི་སྒྲན་བདེན་པ་མིན་པར་གྱུར༥ 181

བདག་གི་སྤྱི་བ་གནས་དུ་ཡང་། འོས་པ་འདི་ཉིད་བདག་གྱུར་ཅིག།

ཅས་བཛྲོད་དེ་ཡིས་མན་དང་དེ། མེ་དྲོག་སྤྱི་མ་བ་མེ་ལ་གཏོར༥ 182

स्थिरपदं ममृताप्या सन्ततार्त्तोपकारे
कृतपरिकरवन्धं पुण्यधाम्नि प्रयाति ॥ १७५ ॥

इत्युक्त्वा जनकैः सासौ पुरः प्राप्तं खगेश्वरम् ।
आह तापेन महता निन्दन्तं निजदुष्कृतम् ॥ १७६ ॥

वैराग्यगुरुणा सच्चप्रणयेन प्रसह्य सः ।
चकार स्थिरसंकल्पं नागाशननिवृत्तये ॥ १७७ ॥

ततः पर्यन्तविषमश्वासप्रखलिताक्षरः ।
सत्त्वप्रकाशशेषोऽभूत् स निमीलितलोचनः ॥ १७८ ॥

अथोचितां सुरचितां पुष्पांशुकचितां चिताम् ।
प्रवेष्टुं तत्प्रिया वहेरग्रमेत्य समभ्यधात् ॥ १७९ ॥

भक्त्या मया भगवती तोषिता भववल्लभा ।
आदिशन्मे वरं सर्वविद्याधृक्चक्रवर्तिनम् ॥ १८० ॥

तदिदं वितथं कस्माज्जातं मम सतीवचः ।
यदहं सप्तरात्रेण बालवैधव्यभागिनौ ॥ १८१ ॥

जन्मान्तरेऽपि मे भूयादयमेवोचितः पतिः ।
उक्तेति सामो चिक्षेप मन्दारकुसुमाञ्जलिम् ॥ १८२ ॥

དེ་ནས་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བ་ཡིས། ཡག་པའི་མཚོ་སྤྱོད་བྱེད་བ་ཡིས།
 རི་སྤྱོད་རང་ཉིད་མཛོན་ཕྱོགས་དེ། དགའ་བས་བྱ་མེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་༥

183

དེ་ནི་འཆོ་ཞེས་ཟེར་བྱེད་ཅིང་། བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཀང་སྟེ།
 བདུད་ཅིའི་ཆར་བརྒྱད་དག་གིས་ནི། སྤྱོད་གྱི་བཞིན་པ་རབ་དུ་བསོས་༥

184

རི་སྤྱོད་མི་སྤང་བྱུང་བ་ན། སྤྱོད་གྱི་བཞིན་པ་རབ་བསོས་ནས།

བསད་པའི་ཁྱ་ནམས་བསོས་བ་ནི། མཁར་མིང་དག་ལ་སྤྱོད་ཡང་ཞུས་༥

185

དེ་ནས་དེ་ཡིས་བདུད་ཅིའི་ཆར། སྤྱོད་པས་གདོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི།

གདོངས་ཀའི་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱས་པའི། སྤང་བ་དང་ལྷན་རབ་དུ་ཡངས་༥

186

དེ་ནས་དགའ་དང་མད་བྱུང་ཡིད་སྤྱོད་པས་ནམས།

མཚུངས་པར་མཛོན་པར་སྤྱོད་པས་འདར་བྱེད་ཅིང་།

དབག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ཡང་དག་གྱུ་བ་བཞིན།

བྱུ་བའི་བྱ་མེ་བདག་པོའི་བྱུང་དུ་སོང་༥

187

དེ་ནས་ལྷན་པོ་གཤེག་པ་ལྷན་པ་བཞིན།

འདབ་ཆགས་དབང་པོས་གཞིན་ཏུ་མཛོན་མཛོད་སོང་།

སྤྱོད་གྱི་བཞིན་པ་དག་ལ་མཛོན་ཕྱོགས་པའི།

དུང་གི་གཙུག་ནི་ལྷ་བས་ངོས་སུ་གྱུར་༥

188

ततः पीयूषकलशव्यग्रपाणिसरोरुद्धा ।

स्वयमभ्येत्य गिरिजा प्रीत्या जीमूतवाहनम् ॥ १८३ ॥

अयं जीवति ते पुत्रि पतिरित्यभिधायिनी ।

अजीवयत् सुधासारैः पूरिताशामुखांशुभिः ॥ १८४ ॥

अन्तर्हितायां पार्वत्यां स्वस्थो जीमूतवाहनः ।

ताक्ष्यं ययाचे नागानां हतानां जीवितं पुनः ॥ १८५ ॥

ततः सर्व्वं समुत्तस्थु स्तत्सृष्टामृतदृष्टिभिः ।

सालोकाः फणिनः स्फोटफणामणिमरीचिभिः ॥ १८६ ॥

ततः प्रह्वपाद्भुतमन्मथानां

तुल्याभियोगेन विधूर्णमाना ।

समाययौ सिद्धसुता समीपं

सञ्चारिणौ कल्पतेव पत्युः ॥ १८७ ॥

याते तमभ्यर्च्य ततः कुमारं

खगेश्वरे पञ्चवतीव मेरौ ।

जीमूतवाहाभिमुखस्य दृष्टि

र्न शङ्खचूडस्य जगाम दक्षिणम् ॥ १८८ ॥

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
མཛེས་པའི་ལག་པའི་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་མེད་ཀྱིས་པའི་ཆར།
བྱང་བའི་ཚལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་ཏན་བཞུགས་བྱས་སྤྱང་ས་བཞིན།
འཆི་མེད་དགའ་བའི་ཚལ་གྱིས་བྱུགས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་པ་བཞུགས། 189

ཡལ་འདབ་ལ་བྱུག་འཛུལ་དེ་དག་ཞུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས།
དེ་དག་དགའ་བའི་མཛེས་པ་ལྟ་ཡིས་པའི་བསྐྱེད་པ་བཞུགས།
སྤྱོད་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་པ་བཞུགས།
ཆེན་པོ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་པ་བཞུགས།
གསལ་བར་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པའི་དཔལ་གྱི་མཛུལ་སྤྱོད་པ་བཞུགས། 190

དེ་ནས་ལྟ་ཡི་བདག་པོ་གསལ་བར་ལྟ་ཡིས།
དགའ་བས་མཛེས་བྱུགས་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས།
སྤྱོད་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱིས་བྱུག་བྱང་ལོས་པའི་གསལ་བར་ལྟ་ཡིས།
འཁོར་ལོས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་པ་བཞུགས། 191

དེ་ལྟར་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས།
མཛེས་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱིས་བྱུག་བྱང་ལོས་པའི་གསལ་བར་ལྟ་ཡིས།
བདག་གིས་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་དགའ་བའི་མཛེས་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས།
སེམས་ཅན་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱིས་བྱུག་བྱང་ལོས་པའི་གསལ་བར་ལྟ་ཡིས། 192

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དྲི་བ་པ་བཞུགས་པ་བཞུགས་ཀྱི་འཁྱིལ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས།
དབང་པོས་མཛེས་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱིས་བྱུག་བྱང་ལོས་པའི་གསལ་བར་ལྟ་ཡིས།
མཛེས་པ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱིས་བྱུག་བྱང་ལོས་པའི་གསལ་བར་ལྟ་ཡིས།
ཡལ་འདབ་ལྟ་ཡིས་ལོན་བྱ་ཆགས་ཀྱིས་བྱུག་བྱང་ལོས་པའི་གསལ་བར་ལྟ་ཡིས།

अथ सुरपतिकान्तापाणिपद्मप्रयुक्ता
विकचकुसुमदृष्टिर्बोधिसत्त्वस्य मूर्ध्नि ।
न्यपतदमलरत्नासारसंपूरिताशा-
कृतगुणनुतिशब्देवाकुलालिखनेन ॥ १८६ ॥

वन्दित्वा पितरौ तदङ्घ्रिकमलव्यासक्तचूडामणिः
हर्षाश्रुस्रुतिभिस्तयोः सुविहितः प्रेमाभिषेकोत्सवः ।
सत्त्वाब्धिः परिपूर्णपुण्यनिवहैर्जौमूतवाहः क्षणा-
द्रत्नानि स्फुटचक्रवर्तिकमलाचिह्नानि स प्राप्तवान् ॥ १८७ ॥

अथ सुरपतिना समेत्य हर्षात्
प्रणयवता स्वयमासनेऽभिषिक्तः ।
अथ मभजत वन्द्यमानकौर्त्तिः
चिदशगणैः स चिराय चक्रवर्त्तिः ॥ १८८ ॥

इति स्वजन्मान्तरवृत्तमेतत्
पुण्योपदेशे कथितं जिनेन ।
कृत्वा मयाग्र्यं कुशलं यदाप्तं
तत्सर्व्वसत्त्वाभ्युदयाय भूयात् ॥ १८९ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
तदात्मजसोमेन्द्रकृतं जौमूतवाहनावदान
अष्टोत्तरशततमः पञ्चमः ॥

ཀུན་ལས་མགོ་ཞིང་བདེ་ག་ཤེགས་ཡོན་དྲན་དག་དང་ཐོན།
 བཟང་ཞིང་རབ་མང་བཙོན་འགྲུས་སྟོབས་དང་བཟོན་བ་ཅན།
 མི་དགོ་ཙ་བ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་རབ་འཛོམས་པ།
 རྒྱགས་པ་སྟོན་མཛད་བཅོམ་ཐོན་དེ་ལ་བྱལ་འཛལ་ཡོ།

འཛིག་རྟེན་རྟེན་རྟེན་སྟོན་མ་སྟོང་རྟེན་རབ་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་།
 བྱལ་སྟོན་གྲུས་ཐོན་དགོ་བ་ནམས་ལ་མ་ཚང་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་སྟོབ།
 རྟེན་སྟོན་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྟེན་མེད་དགོ་བའི་བསམ་གཏན་སྟོན་ཐོན་པ།
 དེ་སྟོན་མཁས་པའི་ཞལ་གྱི་དགའ་སྟོན་སངས་རྒྱས་གཏམ་འདི་གནས་

བྱུང་ཅིག། 2

རྟེན་སྟོན་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་མཐའ་དག་བསྐྱལ་སྟོན་རབ་རྟེན་གྱིས་བྱུང་ཅིག།
 རྟེན་སྟོན་མེད་པའི་གསུང་བྱས་ལས་དག་རབ་གསུང་པ་རིན་ཅན་སྟོན་མང་བྱུང་།
 རྟེན་སྟོན་དགོ་འདུན་ཆགས་ཐོན་ཡིད་ལ་དགོ་བའི་ཚོགས་སྟོན་དེ་སྟོན་རྟེན།
 དཔག་བསམ་འབྱུང་ཤིང་གསར་བ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏམ་འདི་གནས་

བྱུང་ཅིག། 3

རྟེན་སྟོན་གཞི་རབ་མང་ས་འཛོན་ལས་འབབ་གཡོ་བའི་
 རྒྱལ་འབྱེད་ཐོན་ཐོན་གསུང་པའི་
 མགོ་ལ་གདོང་ས་ཀ་རིན་ཅན་འོད་ཟེར་གྱིས་བསམ་མ་བྱའི་
 གཏུགས་གྱིས་མཛོམས་པའི་རྟེན་སྟོན་སྟོན།

सर्वोन्नताय सुगताय गुणान्विताय
भद्राय भूरितरवौर्यवलक्षमाय ।
उन्मूलिताकुशलमूलभवद्रुमाय-
तस्मै नमो भगवते मद्वारणाय ॥ १ ॥

यावत्तारा तरुणकरुणालोकिनौ भक्तिभाजां
कल्याणानां कुलमविकलं सिद्धये सन्निधत्ते ।
लोके यावद्विमलकुशलध्यानधीर्लोकनाथः
तावदौघौ विबुधवदनामोदिनौर्यं कथास्ताम् ॥ २ ॥

यावदुद्धः सकलभुवनोत्तारणाय प्रबुद्धो
यावद्वर्त्मः सुकृतसरणिस्वैररत्नप्रदीपः ।
यावत्सङ्घः शरणमनसां दत्तकल्याणसङ्घः
स्थीयात्तावज्जिनगुणकथाकल्पवल्ली नवेयम् ॥ ३ ॥

यावद्भूरिभूमृत्सुतसलिलचलन्मालिका श्रेयशौर्षे
मायूरच्छत्रशोभा मनुभवति फणारत्नरश्मिप्रतानैः ।

གུས་ལྷན་གཏོང་པོད་མཆོག་གྱུར་བྱོད། རིག་པ་དགའ་དགུས་པ་འདིར།
ས་ཡི་མགོ་ལ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི། རིག་པ་འཛིན་པའི་གྲོང་བྱུར།

19

བྱོད་ནི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་གྲོགས། ལྷུ་ཅལ་པརྫོ་ལྷན་པས་མཛེས།
ཤར་ཆེ་སྤྱོད་བོ་མཐའ་དག་ནི། ལྷང་བཅས་ལེགས་པའི་ལམ་ནས་འགྲོ།

20

གང་དང་གང་ལ་གྱུ་ལ་པོ་ཛེས་སུ་ཆགས་པར་སྒྲན་ཅིག་ནི།
གུས་པའི་ཆ་ཤས་བྱས་པའི་ལྷུ་ཅལ་དག་ནི་དེ་དང་།
ཅེ་དག་ནི་ཆས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་དེ་ཡོན་ཏན་དེ་དེ་དང་།
སྤྱོད་བོ་སྤྱོད་ཅུང་དེ་དེ་འཛིག་རྟེན་དགའ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར།

21

ས་སྤྱོང་མཁས་ན་རིག་པའི་ཅེ་དག་ནི་སྤྱོད་ལ་མཆོག་ཏུ་རིག་པར་གྱུར།
དཔའ་ན་གཤམ་ལ་བྱི་རོལ་པ་དང་འགྲོགས་བརྒྱལ་ཞུགས་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་པར་
འགྱུར།

ལྷན་ན་མོངས་ཤིང་གཡོ་ན་ནི་པར་གཡོ་ལ་གཏུག་ནས་ཅངས་སྤྱོད།
གང་གང་ས་བདག་བྱེད་པ་དེ་དེ་མཐའ་དག་སྤྱོད་བོ་བྱེད་པར་འགྱུར།

22

མེ་དོག་འབྱུང་གནས་ལེགས་པ་ཡི། མེ་དོག་གྱིས་བྱེད་ཉམས་དང་ལྷན།
ས་བདག་རང་ཉིད་མཁས་པ་ནི། སྤྱོད་བོ་བྱེད་ནས་ཉིད་གྱིས་འབྱུང་།

23

སྤྱོད་བོ་ལེགས་བྱེད་ཆོ་ལྷན་ཆོན་པོ་དང་།
མི་བདག་མཁས་ཤིང་བདེན་པར་སྤྱོད་པ།
འདི་དག་ནི་མས་ནི་དགོ་བ་དང་བའི་དུས།
མཛོན་སུམ་ཏུ་མཆོན་མཆོན་ཉིད་བཟང་བོ་ཡིན།

24

ཀུན་ལས་མཐོ་ནིང་བདེ་གཤེགས་ཡོན་ཏན་དག་དང་མེན།
 བཟང་ནིང་རབ་མང་བཙོན་འགྲུས་སྟོབས་དང་བཙོན་པ་ཅན
 མི་དག་ཅ་པ་སྤྱད་པའི་ལྷོན་པ་རབ་འཛུམས་པ།
 རྒྱགས་པ་ལྷོག་མཛད་བཙོས་ལྷན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་རྩིས་སྒྲིལ་མ་སྟོང་རྩེ་དང་བབ་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་།
 ལྷུང་སྤྱད་གྲུས་ལྷན་དག་པ་ནམས་ལ་མ་ཚང་མེད་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་པ།
 རྩིས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་དེ་མེད་དག་པའི་བསམ་གཏན་སྟོ་མེན་པ།
 དེ་སྤྱད་མཁས་པའི་ཞལ་གྱི་དགའ་སྟེད་སངས་རྒྱས་གཏམ་འདི་གནས་
 བྱུང་ཅིག། 2

རྩིས་སངས་རྒྱས་སྤྱད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱལ་སྤྱད་རབ་དུ་རྒྱས་བྱུང་ཅིག།
 རྩིས་ཚེས་ནི་ཡེགས་བྲས་ལམ་དག་རབ་གསལ་རིན་ཅན་སྟོན་མར་བྱུང་།
 རྩིས་དག་འདུན་ཆགས་ལྷན་ཡིད་ལ་དག་པའི་ཚོགས་སྟོན་དེ་སྤྱད་དུ།
 དཔག་བསམ་འབྱོར་ཤིང་གསར་པ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏམ་འདི་གནས་
 བྱུང་ཅིག། 3

རྩིས་ས་གནི་རབ་མང་ས་འཛིན་ལས་འབབ་གཡོ་བའི་
 རྒྱལ་འབྲང་ལྷན་ཆ་གསལ་ཡི།
 མགོ་ལ་གདེངས་ཀ་རིན་ཅན་འོད་ཟེར་རྒྱས་པས་མ་བྱུང་།
 གདུགས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་རྩིས་སྟོན།

सर्वोन्नताय सुगताय गुणान्विताय
भद्राय भूरितरवीर्यवलक्षमाय ।
उन्मूलिताकुशलमूलभवद्रुमाय-
तस्मैनमो भगवते मद्वारणाय ॥ १ ॥

यावत्तारा तरुणकरुणालोकिनौ भक्तिभाजां
कल्याणानां कुलमविकलं सिद्धये सन्निधत्ते ।
लोके यावद्विमलकुशलध्यानधौ लोकेनाथः
तावद्वौघौ विबुधवदनामोदिनीयं कथास्ताम् ॥ २ ॥

यावद्बुधः सकलभुवनोत्तारणाय प्रबुद्धो
यावद्बर्मः सुकृतसरणिस्वरत्नप्रदीपः ।
यावत्सङ्घः शरणमनसां दत्तकल्याणसङ्घः
स्थीयात्तावज्जिनगुणकथाकल्पवल्ली नवेयम् ॥ ३ ॥

यावद्भूरिभूम्भूत्सुतसलिलचलन्मालिका शेषशौरे
मायूरच्छ्वशोभा मनुभवति फणारत्नरश्मिप्रतानैः ।

རི་མིན་ས་གནི་བརྒྱ་དག་ལ་རྒྱན་པོ་ཟེ་འབྲུའི་ནམ་པའི་

མཛེས་པ་འཛོན་བྱེད་པ།

དེ་མིན་ལྷོན་པའི་གཏམ་འདི་འགྲོ་བའི་ན་གྱིན་དག་ཏུ་

རབ་རྒྱ་གནས་པ་རྟེན་གྱུར་ཅིག།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འགྲི་ཤིང་སྟོན་

དངགས་མཁན་ཆེད་པོ་དག་བའི་དབང་པོས་མཛད་པ་ཆོགས་སོ།།

धत्ते यावत्सुमेरुः क्षितितलकमले कर्णिकाकारकान्तिं
शास्तु स्तावत्कथेयं कलयतु जगतां कर्णपूरप्रतिष्ठाम् ॥४॥

समाप्ता बोधिसत्त्वावदानकल्पलता छतिरियं
महाकवेः श्लेमेन्द्रस्य ॥

COLOPHON.

A FEW WORDS ABOUT THE TEXT, ITS COLLATION WITH THE ORIGINAL, AND ITS TRANSLATION IN TIBETAN VERSE.

ཡོན་དན་ཕུལ་རུ་བྱུང་བ་དཔག་དུ་མེད་པས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་
 ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། མིའི་དབང་པོ་དཔོན་ཆེན་གྱུ་བཟང་པོའི་བཀའ་ལྟར་
 གིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁའ་པོ་སྙན་དངགས་མཁའ་ཆེན་པོ་ལ་ཀློང་ཀར་དང་བོད་ཀྱི་
 ལོ་ཅུ་བ་དག་སྤོང་ཤོང་ཕྱོད་གིས་མང་ཡུལ་འབགས་པའི་བྱུང་དག་འདུན་བཞི་
 སྒྲའི་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་དེ་གཏན་ལ་བབ་པའོ།

དཔལ་ས་སྤྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་རྒྱ་དཔེ་དང་གཏུགས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཚང་
 བར་བྱས་སོ། ། རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱེད་ཆེན་པོ་ཅིག་གྱུ་བཟང་པས་གནས་ལས་
 བྱུང་རུ་འབགས་སོ། །

རྒྱལ་པོའི་དོགས་བརྩོད་སྙན་ངག་ཆེན་པོ་དཔག་བསམ་འབྲི་བྱིང་ཞེས་བྱའི་
 བཅུན་བཅོས་རྒྱ་གཉིས་རྩེ་རུ་སྐྱར་བ་འདིར་ཡི་གེ་པ་དང་དག་བྱེད་པ་ཡི་སྟོན་
 ལས་ཡིག་འབྲུ་སྒྲུག་ཆད་བར་དོར་འབྲུལ་བ་ཆེ་སྟེད་མཆིས་པ་ནམས་འདི་ཡི་
 རྒྱ་གཉིས་རྩེ་རུ་སྐྱར་བྱོག་མར་བྱེད་པོ་འདིག་དེན་མིག་གྱུར་ཚས་སྟོང་བཟང་པོ་
 ཞེས་བྱའི་དག་སྤོང་གིས་ལེགས་སྐྱར་གཞུང་དང་སྤེལ་སྤྱོད་བཅུན་བཅོས་བོད་
 རྒྱ་བརྩ་ཡི་བཅུན་བཅོས་དང་བཅུན་བྱོ་གྱོས་ཞེས་ཅེས་དག་པར་བགྱིས།

དག་ལེགས་འཕྲེལ།

This colophon is contained in the Tibetan edition. It was added during the Sakya Hierarchy when Tibet was ruled by Pon-chen (Governor) Shakya Zang-po. The first and earliest edition was issued under his orders.

• नेचाक्ष्यब्धियुताब्दके च समये राधे सिते पक्षके
 आशयाञ्च तिथौ दिवाकरदिने वाहद्विषट्पक्षके ।
 श्रीमद्बुद्धसुतावदानशतकं वस्वङ्कितं श्रीक्षदम्
 राज्ये श्रीमदनन्तमल्लनृपते लक्ष्म्या व्यलेखि स्वयम् ॥

• लक्ष्मीभद्रकवे विधाय विधिवद्वाख्यान मत्यङ्गुतं
 क्षेमेन्द्रेण कृतं गभौरमधुरं बुद्धावदानं मया ।
 नेपाले भुवि मञ्जुभद्रसुधिया यत्पुण्यमासादितं
 सत्त्वा स्तेन भवाब्धिमध्यपतिता बुद्धा भवन्तु स्फुटम् ॥

शुभमस्तु ॥

त्वयि विद्याविनोदोऽस्मिन् वदान्यवर सादरे ।
विद्याधरपुरं सर्व्वं जातमेतन्महीतलम् ॥ १८ ॥

कलाकमलिनीकान्ते मित्रे गुणवतां त्वयि ।
उदिते याति सालोकः सन्मार्गेणाखिलोजनः ॥ २० ॥

सा सा कला स स विलासविशेषलेश-
स्ते ते गुणाः स स जनश्चरितञ्च तत्तत् ।
लोके प्रियत्वमधिरोहति यच्च यच्च
राजा करोति सरसः क्षणमादरांशम् ॥ २१ ॥

भूपाले विदुषि स्पृशत्यतिशयं विद्याविलासोत्सवं
शूरे सङ्गररङ्गसङ्गमरुचिर्गृह्णाति वीरव्रतम् ।
मूढे मुह्यति चञ्चले विचलति क्रूरे नृशंसायते
यत् यत् भूमिपतिः करोति कुरुते तत्तत् समस्तो जनः ॥ २२ ॥

सरसः साधुपुष्पाणां वसन्तः कुसुमाकरः^१ ।
प्रजापुण्यैर्भवत्येव स्वयं विद्वान्महीपतिः ॥ २३ ॥

जनः सुवृत्तिर्मतिमानमात्यः
सत्याभिलाषी नृपतिर्मनीषी ।
एतानि कालस्य शुभोदयस्य
प्रत्यक्षलक्ष्याणि सुलक्षणाणि ॥ २४ ॥

གང་གིས་གནས་དང་གནས་སྤྱོད་གིས་རྟོག་ཏིང་ལ་སྒྲོ་ཐོན་སྒྲོ་ནི་གར་བྱེད་ཅིང་།
 གང་གིས་འབྱོར་ཆོ་ལེགས་ཐོན་པ་དག་ཏིང་ལྷན་ས་ཀྱིས་ལེགས་པ་འདྲན་ནི་པའི་
 བྱེད་དུ་གྱུར།

གང་འདི་མི་པདག་པདག་ཏིང་ཆེ་བྱིས་བྱི་ཡིས་དཔལ་པའི་དཔལ་ས་ཅན་དག་གི་
 བཤེར།

འདི་ནི་རང་ཏིང་དམ་པའི་ཆོག་དག་ལ་དེག་པའི་བྱིས་ཐབ་སྒྲོ་དག་འཛིན། 25

གྲུ་མ་པའི་བཀྲར་བ་ཆེན་པོ་ཡིས། དཔ་པའི་ཡོན་ཏན་མཛོས་པ་ནི།
 གཤམ་སྤྱོད་ཐོན་པ་ལྷན་ས་ཀྱང་ནི། ལྷན་པ་ལྷན་པར་བཀྲ་ལ་ཆགས། 26

ཐོན་པ་བཀྲུག་པ་ཅན་ཞེས་པ། གཤམ་སྤྱོད་ཐོན་པ་འཛིན་དག་གཤམ་ས་
 དེ་ལས་དྲིལ་དུ་ལེགས་པ་འདྲ་གྱི། དེ་ནི་ཅོག་གསར་པ་གསར་པ་ཐོབ། 27

དེགས་ཐོན་པ་ཏིང་ལྷན་ས་འབྱུང་དག་གཤེར་ནི། བརྒྱུན་བཤམ་སྤང་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས།
 སྤྱོད་པ་མཁའ་བྱི་རྟོག་མཐུན་ལས། དྲིལ་དུ་དེ་ཡིས་ལེགས་པ་འདྲ་སྤངས། 28

ཞེས་པ་སྒྲོ་པའི་ཆོག་ཐོས་ས་པདག་གིས།

མདུན་ས་པ་བཀྲ་མདུན་ས་པ་པདྱང་ལྷན།

སྤྱོད་པའི་བཀྲུགས་ཀྱིས་པོ་བྱང་འཛིན་སོང་དེ།

ཐོན་སོང་སྤྱོད་པའི་ཐོས་སྤྱོད་མཐུན་པར་བྱས།

यन्नृत्यन्ति पदे पदे मतिमतां काव्यार्थतत्त्वे धियो
 यत् कर्णाभरणीभवन्ति विभवे भव्यात्मनां सूक्तयः ।
 यत् सारस्वत एष कौर्णमहिमा मुद्रादरिद्रोनिधि-
 विद्यानां नृपतिः स्वयम्बरविधौ सोऽयं विवाहोत्सवः ॥ २५ ॥

राजमानेन महता राजमाने गुणे सताम् ।
 लुब्धकाः सूक्तिवैचित्ये लुब्धकाः काननेषपि ॥ २६ ॥

लुब्धकः क्रूरको नाम प्रत्यन्तेऽस्ति वनेचरः ।
 सदा नवनवं^१ तस्मात् सूक्तरत्नमवाप्यते ॥ २७ ॥

दृष्यद्विपारिनखराघातभिन्नेभमौक्तिकैः ।
 सततं कविसार्थेभ्यः स गृह्णाति सुभाषितम् ॥ २८ ॥

श्रुत्वेत्यमात्यस्य वचः क्षितीशः
 सभां समुत्सृज्य विस्तृज्य सभ्यान् ।
 अन्तःपुरं गुप्तमुपेत्य रूपं
 चकार सामान्यजनानुरूपम् ॥ २९ ॥

སྐར་ཚོགས་གྱིས་པ་ལྟ་བུར་མཛོད་དགའ་ཞིང།
 བན་ཚུན་འོད་ཟེར་རབ་དུ་གསལ་བྱེད་བའི།
 དོ་ཤལ་བརྒྱུད་ནས་ཡེགས་བཤད་དོན་གཉིས་དེ།
 གྲིབ་མ་གཉིས་པ་དང་བཅས་ནགས་མཐུར་སོང།

80

དེ་ནི་ངས་པར་དུད་བའི་ཤིང་ནྟམས་ཀྱིས།
 མེ་དོག་རྒྱུད་གཞིན་གྱིས་བཀྲམ་མགོན་བྱས་བཞིན།
 དེ་ཡིས་འབད་པས་བཙལ་བས་ངོན་པ་ནི།
 ངོན་ལ་རབ་ཆགས་རི་ཡི་ངོས་སུ་རྟེན།

31

སྤྲུང་པོ་ནྟམས་ཀྱིས་བདེ་བའི་མི་མཐུད་ཕྱོགས།
 རི་དྲུགས་ནྟམས་ལ་ཡུག་སྐྱོམ་འདེབས་བྱེད་མཁས།
 འབྲུག་པོའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མ་རྒྱུད་ས་གཞུ།
 རང་སྟམས་ལྟ་བུ་ལག་པ་གཡོན་བས་འཛིན།

82

དྲིལ་དུ་ནགས་ནགས་པའི་མི་མཐུད་ཕྱོགས།
 གཤོད་པ་གཅིག་བྱ་ལ་མཁས་ལག་གཡས་ཀྱིས།
 ལག་རྒྱ་ན་སྤེ་ནྟམས་མཐུད་དག་བྱང་གོ་ལ།
 ནྟམ་པར་འགྲོད་པའི་མདའ་ནི་རབ་དུ་འཛིན།

परस्परांशुप्रतिबद्धतारं^१
 विस्फारतारानिकराभिरामम् ।
 हारं समादाय सुभाषितार्थी
 छायाद्वितीयः स ययौ वनान्तम् ॥ ३० ॥

स तत्र वालानिलकीर्णपुष्पैः
 वृक्षैः कृतातिथ्य इवावनसैः ।
 अन्विष्य यत्नान्मृगयाग्रसक्तं
 गिरेस्तटे लुब्धकमाससाद ॥ ३१ ॥

वामेन वामं करिणीमुखानां
 वैधव्यदीक्षारसिकं मृगीणाम् ।
 चक्रक्रमं^२ क्रूरतरं करेण
 चापं स्वचित्तोपममुदहन्तम् ॥ ३२ ॥

वधैकदक्षेण च दक्षिणेन
 वनैकसां नित्यमदक्षिणेन ।
 हस्तेन विन्यस्त-समस्त-हस्ति-
 वर्गापवर्गं^३ विशिखं दधानम् ॥ ३३ ॥

ཅེ་མོ་ཐུང་གིས་དཔ་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡི།

མེ་བུ་དེ་སྒོ་ཡི་ཕྱོད་གཡོགས་བརྒྱབ་ས་གུང་བ།

སྒྲག་པ་གཡོ་བ་དེ་རྒྱགས་ནི་བསྟོག་གི་མིག།

བདག་པོ་འཛོ་བ་བསྐྱུང་བར་གསོལ་འདེབས་བཞིན།

34

དེས་དེ་ཚོག་གིས་མཛོན་མཛོན་མཛོད་བྱ་བཞིན།

ཕྱི་གྱི་དེ་ཐུང་སུ་འདྲ་པ་ཐུང་བ་ཞིན།

བུ་མཛེས་དཔར་བས་ཕྱེ་བ་སོ་ཡི་འོད།

ཡམ་འདབ་ལྟ་བུ་འཛིན་ཅིང་རབ་སྒྲུབ་བ།

35

ཁྱོད་ནི་དྲི་བ་དུ་ཡིགས་བའི་ཡིགས་ར་འདྲ་ནི་བས།

བུ་མ་རབ་དུ་འབད་བ་བདག་གིས་ཐོས།

ཕྱི་བའི་ཡམ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་ཡིགས་ར་འདྲི།

དེ་ནི་ཕྱོད་ཅིགས་རབ་ཅིང་ཐུང་བུ་ཡི།

36

मायूरपक्षैरनिलावहेला-
 तरङ्गिताग्रैर्विहितोत्तरीयम् ।
 नेचैर्मृगीणां पतिजीवरक्षां
 सन्त्रासलोलैरिव याच्यमानम् ॥ ३४ ॥

स तं गिरा पूज्यमिवाभिपूज्य
 गुरुः प्रजानां गुरुवत् प्रणम्य ।
 उवाच शोणाधरकान्तिभिन्नां
 दन्तद्युतिं पल्लवितां दधानः ॥ ३५ ॥

मया श्रुतः साधु सुभाषितानां
 तवानिशं संग्रहणे प्रयत्नः ।
 मार्गोपदेशाय जनस्य दीप्तं
 प्रयच्छ किञ्चिन्नवसूक्तारत्नम् ॥ ३६ ॥

अयञ्च ते तत्प्रतिपण्यरूपे
 लावण्यलीलादलितेन्दुदर्पः ।
 हारः प्रहारस्तिमिरोत्कराणां
 लक्ष्मीविलासे स्मितकेलिकारः ॥ ३७ ॥

ཞེས་བཞེད་དོ་ཤལ་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཁེངས་པ།

ས་ཡི་འབྱེར་འཛིག་དག་གིས་དེ་ལ་བརྟེན།

• མི་ལས་རེ་བ་མྱོས་ལ་རྟེན་དག་འདེ།

ཇོན་པས་མཐོང་ནས་དལ་གྱིས་རབ་བསམས་པ།

38

སྒོག་ཅིང་བདག་ལ་སྦྱོན་བྱ་བྱིན་ནས་ཀྱང་།

བྱིན་ནས་འདི་ནི་ངེས་པར་གཏུང་བར་འགྱུར།

འདི་ནི་འཛིག་ཏེན་ས་རྩོལ་སར་འདས་ནས།

དོ་ཤལ་ཇི་ལྟར་བདག་རང་ཉིད་དུ་འགྱུར།

39

སྐད་ཅིག་འདི་བསམས་དེ་ལ་དེས་སྦྱས་པ།

དགོ་བ་དམ་ཚིག་གིས་ནི་ལེགས་བཤད་སྦྱོན།

གལ་དེ་རི་འདིའི་ཆེ་ལ་རང་གི་ལྟས།

མེགས་བཤད་ཐོབ་པའི་འདུལ་ལ་མཚོང་ནའོ།

40

གཏུག་པའི་སེམས་ལྡན་ཇོན་པའི་ཚིག་དེ་དག།

ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོས་རབ་བསམས་པ།

ཀྱིས་ངེས་པར་འདུ་བྱེད་ལྡན་པ་འདི།

དག་ག་པའི་བྱ་སྦྱོད་དག་ལ་སེམས་པར་སྦྱོར།

41

उक्तेति हारं करपूरिताश-
मदर्शयद्भूमिपुरन्दरोऽस्मै ।
तं लुब्धकः स्वप्नमनोरथेषु
दुष्प्रापमालोक्य शनैः प्रदध्यौ ॥ ३८ ॥

दत्त्वाप्यधीमानिममप्रदेयं
एक्षरद्वयं ताम्रमुपैति नूनम् ।
अस्मिन्नतीते परलोकभूमिं
हारः कथं मे निजतामुपैति ॥ ३९ ॥

क्षणं विचिन्त्येति स तं वभाषे
ददामि साधो समयेन सूक्तम् ।
शृङ्गाङ्गिरेरस्य यदि स्वदेहं
सम्प्राप्तसूक्तः क्षिपसि प्रसह्य ॥ ४० ॥

कौय्योचितं लुब्धकवाक्यमेतत्
अचिन्तयद्भूमिपतिर्निशम्य ।
अहो नु संस्कारवतोऽस्य कामं
निषिद्ध-कार्योचरणाभियोगः ॥ ४१ ॥

འདིནི་བདེ་གཤེགས་བཟུང་བ་དག་དང་རབ་ཞི་གྱུ་ལ་སྤྱོད་སེང་གི་འི་མི།
 མེན་པས་དག་གི་གཏུང་བ་སྟོང་བྱེད་དགོ་བའི་ཆོས་ནི་ཐུན་མོང་ཉིད།
 ཡིད་བྱུང་ནི་པ་པར་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ནི་པ་འབྱུང་དག་ནི་ཀུན་དུ་འཛེབས།
 ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་དག་བྱེད་ལེགས་བྱས་ཆོགས་ནི་ཉི་པར་རྒྱབས་པ་ཡིན།

50

ལེགས་བཤད་འདི་ནི་མི་བདག་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་རི་རྩལ་སྒྲུབས་རྟེན།
 ལེགས་དོན་དེ་མེད་བདག་ཉིད་དག་བྱེད་དེ་ཡང་སྟོང་ལ་ཞོས་བཞོན་ནས།
 ཤིན་དུ་མཐོ་བའི་དེ་ཡི་ཅེ་མོང་འཛེགས་ནས་ལུས་ནི་རབ་དུ་བརྟེན་བར་གྱུར།
 བསོད་ནམས་ཡིད་ལྡན་ནི་པས་ནི་ཤིན་དུ་བདེན་པ་འདོད་ཀྱི་གཡོ་བའི་ལུས་
 འདི་མིན།

51

འགྲོ་ནི་པས་ཡང་དག་བསྒྲུབ་ལྟར་སྟོན་ལས་དག་ནི་ཁང་ཉིད་དུ།
 བཟུང་ནས་དེ་ནི་དེ་ཡི་ཅེ་ལས་ཇི་སྤྱོད་རྒྱུང་གྱུར་པ།
 དེ་སྤྱོད་དེ་ཡི་གནས་བསྟེན་ནི་པ་པར་གྱུ་པ་བཞིས་བྱ་བའི།
 བཞོན་སྤྱོད་གྱིས་བསྐྱུངས་ལུས་ནི་སེལ་རབ་དུ་བྱིན་པར་གྱུར།

52

དེ་ཡིས་བཅོལ་འབྱུང་པ་མཚན་དབང་གིས་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ།
 འདར་བར་གྱུར་ཅིང་བར་ལྷང་ལས་ཀྱང་མེད་ཀྱི་ཆར་བབས་ཆོ།
 གནས་སྐབས་གསུམ་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཚུལ་ཡང་དག་མཚན་གྱུར་པའི།
 གྱུ་པ་པོ་དལ་གྱིས་རང་གི་གྱུ་པ་པོའི་པོ་བྱར་དག་དུ་སོང་།

53

इदं सुगतशासनं प्रशमराज्यसिंहासनं
 नृणां व्यसनवारणं कुशलधामसाधारणम् ।
 मनोभवविसर्जनं भवविकारसन्तर्जनं
 मनोमुकुरमार्जनं सुकृतसञ्चयोपार्जनम् ॥ ५० ॥

संप्राप्येति सुभाषितं मृगरिपोस्तत्त्वानुसारी नृपः
 हृत्कार्यं हृदये निधाय विमलं तं चात्मसंशोधनम् ।
 आरुह्याद्रिशिरः समुन्नततरं देहं समुत्सृष्टवा-
 निष्टं सत्यमतीव पुण्यमनसां नेदं वपुश्चञ्चलम् ॥ ५१ ॥

सन्तारणाय जगतां प्रणिधानमन्त-
 र्धृत्वा स शैलशिखरान्निपपात यावत् ।
 तावत् गिरिस्थितिजुषा विजयाभिधेन
 यक्षेण रक्षिततनुः क्षितिमाससाद ॥ ५२ ॥

तद्वीर्यविस्मयवशादिव धूर्णमाने
 लोकत्रये कुसुमवर्षिणि चान्तरौक्षे ।
 संपूज्यमानचरितस्त्रिदशव्रजेन
 राजा जगाम शनकैर्निजराजधानीम् ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་དེ་ནི་པན་པར་རབ་ཞུགས་སའི་དབང་པོ་ཡིས།
 ཉེ་བར་བརྟན་པའི་ཡལ་ཅན་ལེགས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིས་ནི།
 དག་དུ་སྦྱིབ་པ་ལུས་སྤྱིད་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་པ།
 ཆོས་ཀྱི་བདེ་བ་དྲི་བ་དུ་དམ་པའི་ལས་ལ་འགོད་པ་བརྒྱ་བས།

54

གནས་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོང་འདུས་དག་གི་ལམ་དུ་ངོན་པ་འདི།
 དོ་ཤལ་བཙོང་བའི་སྒྲོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གྱུ་བར་བྱེད་པ་ན།
 འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་པ་ཞེས་མཚུངས་མེད་བཟུང་འདར་ཆེན་པ།
 ས་བདག་མཉུན་སར་གྲོང་ཁྱེར་སྤྱང་བའི་སྦྱོར་བེས་ཁྱེར་པར་གྱུར།

55

རིང་པོ་ཉིད་ནས་དོ་ཤལ་འོད་ཟེར་རབ་གསལ་པ་ནས་འགྲོ་ཆགས་གྱུར་པ།
 སྒོ་གཞི་འཛོམས་པའི་དམ་ཆོག་བརྒྱ་བས་པ་དེ་ནི་གྱུ་ལ་པོས་ཤེས་གྱུར་ནས།
 འདི་ནི་བདག་གི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བའི་ཡོ་དུན་གསལ་པའི་ལེགས་བཤད་རྟོན།
 མཚོད་འཛིན་འདི་ཞེས་བཏུད་བྱས་མཚོད་པ་བྱས་ནས་དེ་ནི་བཏང་བར་གྱུར།

56

དེ་དྲར་མི་བདག་འཇགས་བཤད་ཅེས་བྱ་བདེན་པའི་བདུལ་ཞུགས་སྤྱིང་རྟོབས་
 ཆེན་པར་གྱུར།

དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་སྤྱང་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཏིང་མོབ་བདག་ཉིད་ང་ཡིན་ནོ།
 རང་གི་སྒྲོ་བ་ཅི་ལ་བཅོམ་ཆེན་གྱིས་བཤད་དེ་དག་མོས་ནས་ལྟ་ཞིབས་བདག་པོ་ནི།
 དག་འཇགས་སྤྱད་གྱི་ནགས་ཚལ་ནས་པར་གྱིས་པ་བསྐྱོད་འཇུག་གནས་དཔལ་
 བརྟེན་གྱུར།

57

། ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་པ་དང་ག་བསམ་གྱི་འཁྲིལ་འདས་འཇགས་བཤད་འཛོམ་པའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་དེ་ནི་ཡལའདབལྟུ་བཅུ་ཅིག་སྒྲུབ་པ་རོ།

तत्रोपदेशविषयेण सुभाषितेन
तेनानिशं जनमश्रेयमथ क्षितीशः ।
चक्रे भवाभिभवशर्मेणि धर्मेनित्ये
सत्कर्मणि प्रणिहितं हितसम्प्लुतः ॥ ५४ ॥

अत्रान्तरे विपणिवर्त्मणि लुब्धकोऽसौ
हारस्य विक्रयधिया परिवर्त्तमानः ।
चौरोऽयमित्यसमसाहसकम्पमानः
क्षाम्यत्सभां नगररक्षिजनेन नीतः ॥ ५५ ॥

दूरादेव स्फुटतरकरासक्तविस्फारहारं
प्राणापातैर्विहितसमयं तं परिज्ञाय राजा ।
आचार्य्योऽयं मम शमगुणव्यक्तसूक्तोपदेष्टा
पूजार्होऽसाविति कृतनतिः मानयित्वात्यजत्तम् ॥ ५६ ॥

इत्यासीत्स सुभाषिताख्यनृपतिः सत्यव्रतः सत्यवान्
सम्यग्बोधिनिधानलब्धमहिमा कालेन सोऽहं पुनः ।
श्रुत्वैतत्कथितं निजं भगवता वृत्तं सुराणां पति-
भजे हर्षविवुञ्चलोचनवनः पद्माकरस्य श्रियम् ॥ ५७ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सुभाषितगवेष्टवदानं नाम त्रिपञ्चाशत्तमः पक्षवः ॥

CHAPTER LIV.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙ་བཞི་བ།

སེབས་ཅན་སྤྲན་ཞེས་པའི་དོགས་པ་མཛོད།

༡ ། གྱུ་ཆེར་གྲགས་པ་བཅུན་པའི་བསྐྱབས་འོས་རི་བོང་ཅན་ལྟར་མཛེས།
གཙུག་གི་ནོར་བུ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྟོབ་མེད་པའི་རྒྱང་།
གང་གི་སྟོག་ནི་སོང་བར་གྱུར་ཀྱང་ལེགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་གདས།
བཟུ་ཡིས་གཏོར་གྱིས་འཛིག་དྲན་དག་གི་དགེ་བ་གྱུས་པར་བྱེད། 1

མེད་ཅན་ཅན་མ་ཞེས་པ་ཡི། མཚན་གྱི་བདུལ་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས།
རི་བོགས་འཕྲོག་བྱེད་བདུལ་ཞུགས་ནི* ། དོགས་མེད་ལྡན་པའི་ཚལ་ན་བཞུགས། 2

དེར་ནི་ཆེས་སོང་བཟུ་བྱིན་གྱིས། སྤར་ཡང་འཛུབ་ལྡན་དག་ལ་བྲིས།
དེ་ཡི་མཛོན་སྟོད་བཞན་གྱུར་ནས། འཛུམ་པའི་གྱི་ནི་རབ་དུ་གསུངས། 3

ལོ་ནི་སྟོང་པ་ག་བདུན་ཅུ་གཉིས། སྟེ་བོ་ཆོ་ངོར་གྱུར་ཆོ་སྟོད།
གྲོང་ཁྱེར་དབང་ཆེན་ལྡན་ཞེས་པ། མཐོ་རིས་དགའ་བ་ཐུལ་པར་གྱུར། 4

དེར་ནི་ནོར་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་བདག། དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གྱུར།
གང་གི་གྲགས་པ་ག་ལྟར་གྱི། སོང་བུས་ཕྱོགས་ནི་ཐུན་བཟུ་བུས། 5

* Here the translator has evidently mistaken the word དུཅ (བདུལ་ཞུགས་) for གཅི (ཆོགས་ མཐས་) which means multitude or number.

चतुःपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

सत्त्वौपधावदानम् ।

स्नायः शशाङ्करुचिरः पृथुक्रीर्त्तिभाजां
शङ्खः शिखामणिरखिन्नपरोपकारः ।
यः साधुशब्दवसतिर्गतजीवितोऽपि
लोकस्य मङ्गलनिधिः कुशलं तनोति ॥ १ ॥

भगवान् पुष्पिलां नाम विनीय क्षणदाचरीम् ।
विजहार हरिव्रातनिःशङ्कहरिणे वने ॥ २ ॥

तच्चानुयायिना पृष्टः पुनः शक्रेण सस्मितः ।
स पूर्वचरितं स्मृत्वा स्मितकारणमभ्यधात् ॥ ३ ॥

द्वासप्ततिसहस्राब्ददौर्घ्यायपि जने पुरा ।
अमूर्न्महेन्द्रवत्याख्या जितस्वर्गोत्सवा पुरी ॥ ४ ॥

महेन्द्रसेन इत्यासौत्तस्यां वसुमतीपतिः ।
यश्चक्रे कीर्त्तिकर्पूरवर्त्या वितिमिरा दिशः ॥ ५ ॥

- གང་ཞིག་སྒྲན་པ་དམ་པ་བཞིན། དབྱ་ཡི་གྲགས་པའི་རིམ་བཙོས་ཞིང་།
སྒྲན་པ་འདྲི་བཞིན་པའི་ནད་བྱོགས་དེ། སྒྲིབ་སྤྱོད་བྲལ་ཞིང་གནས་བརྒྱུ་བས། 6
- བསོད་ནམས་ཆོག་མཁན་གྱི་ཞེས་བཞུགས་ཏིང་། ལྷ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་བྱ།
སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་བན་བཙོན་པ། སེམས་ཅན་སྒྲན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 7
- དེ་ནི་བསྒྲལ་བ་བཟང་པོ་པའི། ལྷ་པ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་བཞིན།
སྒྲིབ་ཇི་དགའ་དང་བདེ་སྒྲོམས་དང་། ལྷ་པ་བཞིན་གྱི་གྲགས་སྤྱུ་གྱུར། 8
- གྲོང་དང་གྲོང་བྱིར་གྲགས་མཐའ་དང་། ལྷ་པ་དང་སྒྲིབ་ཞེས་མཐའ་ཅན་ནས།
ནད་པ་འོངས་ཞེས་སྤྱུ་གྱེ། དེ་ཡིས་རིག་པས་བསོས་པར་གྱུར། 9
- སྒྲིབ་པའི་གྲགས་འདིར་དམ་པ་དེ། ཅན་དན་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་སྤྱོད།
གང་གི་ལྷ་པ་གྱི་གནས་པ་འདི། མི་ཆུང་བར་དུ་གྱིས་པར་བྱེད། 10
- ཆེན་པོའི་ནད་གྱིས་གདུངས་པ་ཞེས་པ། དེ་ཡིས་འཕྲུལ་ལ་བདེ་བར་བརྒྱུ་བས།
འདྲི་བཞིན་ཏིང་མོངས་གདུང་བ་ཞེས་པ། དམ་པ་དག་དང་འབྲོགས་པས་བཞིན། 11
- དོན་གཉིས་ཞེས་པ་གྱི་ལྷ་པ་གྱི་ནད། རིག་པ་དང་ནི་སེམས་གྱི་ཡང་།
ཞོར་གྱི་བྲོགས་པས་བྲོགས་ཞེས་པ། ནད་པ་མེད་ཅིང་སྤོང་མེད་གྱུར། 12
- དེ་ནས་དུས་གྱི་ཅི་དགའ་ནི། འོ་མཚར་ཐམས་ཅད་འབྲོག་བྱེད་པས།
སྒྲིབ་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་པས། དཔལ་ལྷན་དེ་ནི་མཐོ་རིམ་མོང་། 13

रिपुदर्पञ्जरहरः कच्छहृद्दुर्शजुषाम् ।

व्यधात्तृष्णापहः स्वस्था यः सदैव इव प्रजाः ॥ ६ ॥

तस्याभूत् पुण्यसम्भार इव साकारतां गतः ।

पुत्रः सत्त्वौषधो नाम सर्व्वसत्त्वहितोद्यतः ॥ ७ ॥

स भाद्रकल्पिको बोधिसत्त्वः सत्त्वविभूषितः ।

करुणामुदितोपेक्षामैत्रीणां वल्लभोऽभवत् ॥ ८ ॥

पुरग्रामवनान्तेभ्यो दिग्द्वीपेभ्यश्च सर्व्वशः ।

रोगिणोऽभ्येत्य सततं तत्स्पर्शात् स्वास्थ्यमाययुः ॥ ९ ॥

स कोऽप्यस्मिन् जनवने सुजनश्चन्दनायते ।

परोपकारमतनुं तनुर्यस्य तनोत्यलम् ॥ १० ॥

स दीर्घव्याधिदग्धानां विद्धे महसा सुखम् ।

दुर्जनायासतप्तानामिव साधुसमागमः ॥ ११ ॥

रोगे सृष्टेन शारीरे मानसे द्रविणेन च ।

हते तेनार्थिनां दिक्षु नार्त्तोऽभून्न च याचकः ॥ १२ ॥

ततः कालविलासेन सर्व्वाश्चर्यापहारिणा ।

स ययौ निधनं श्रीमान् जनपुण्यपरिक्षयात् ॥ १३ ॥

བདུན་ཅི་འི་ཟེང་ནི་ཉིད་འགའ་མིག་ནི་མས་དག་གི་ཁྱེད་བུ་འི་བདག་ཉིད་འགྱུར།
 ཡོན་ཏན་ཁྱི་བཟང་སྒོ་བའི་མེ་རྒྱུ་ནི་མས་ནི་སྒྲན་ཅིག་གནས་པའི་ཚོགས།
 དུས་མིན་དུས་ནི་འདོད་པས་མཆོག་དུ་དག་འབ་ཤིན་དུ་གཙོད་ལ་མཁས།
 ཅི་ཡང་འདི་ནི་སྒྲ་ཡི་ཡིད་ལ་ཆུ་ཁྱི་ལྷ་བུར་བསྐྱབས་ཡིན།

14

གང་ཞིག་ཡིད་འོང་བསོད་ནམས་ཡངས་པའི་ཟེང་གིས་ཉིད་གྱུར་པ།
 གཏུང་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲན་དང་འབད་མེད་བདེ་བ་སྒྲན་ཅིག་གིས།
 དེས་པར་དུས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་འཛེམས་པ་དེ་དེ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 སྒྲན་པོ་ནི་མས་ནི་དཔེ་པའི་ཆ་ལ་ནམ་ཡང་མི་དེག་གོ།

15

དེ་ནས་དེ་གྲགས་སྒྲགས་མའི་ཚོ། དང་པོ་དེ་བྲལ་ཡས་སྐྱེས་པའི།
 སྒྲག་བསྐྱལ་བ་ཏང་ནས་ནད་རང་བཞིན། སྐྱེ་བོ་རང་གི་སྒྲག་བསྐྱལ་བ་ཕྱིན།

16

དེ་ནས་གཞིན་དུ་དག་གི་ཁྱེད། མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་སྒྲོན་པོ་ཡིས།
 ཅགས་ཀྱི་མཐའ་ཅུ་རབ་བསྐྱེད་སྟེ། སྐྱེ་བོ་ནི་མས་ལ་བན་སྒྲན་བཞེད།

17

མེ་རྒྱུ་འབྱི་ཤིང་གིས་གྱིས་པ། ཇིང་བྱ་དག་པ་པའི་གནས་དེར་ནི།
 བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་ཁྱེད། ཇིང་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

18

དེ་བས་ཕྱོགས་མཐའ་ལས་འོང་པ། ནད་པའི་ཚོགས་ཀུན་སྒྲུབ་ཡང་ནི།
 དེ་ཡིས་ཡང་དག་དེག་ཅམ་གྱིས། འབྲེལ་ལ་བསོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

19

सुधांशुर्नेत्राणां कतिपयदिनास्वाद्यमहिमा
 क्षणस्थायी वर्गः सुरभिगुणसर्गः सुमनसाम् ।
 अकाले कालेच्छा^१ प्रियतरसमुच्छेदचतुरा
 विधत्ते कस्यैषा किमपि न मनःशल्यकलनाम् ॥ १४ ॥

यत्पेशलं विपुलपुण्यपणैर^२वाप्तं
 सर्वार्त्तिभेषजमयत्नसुखं क्षणेन ।
 तत्तद्विलोक्य किल कालवलावलीढं
 मृदाः स्पृशन्ति न विवेकलवं कदाचित् ॥ १५ ॥

अथ तस्मिन् यशःशेषे त्यक्त्वा तद्विरहेद्भवम् ।
 दुःखं स्वदुःखमेवादौ भेजे रोगभयाज्जनः ॥ १६ ॥

लक्ष्मणैः कुमारस्य शरीरं मन्त्रिभिस्ततः ।
 न्यस्तं हिताय लोकानां वनोपान्ते सुरक्षितम् ॥ १७ ॥

तस्मिन् पुष्करिणीरम्ये देशे फुल्ललताकुले ।
 अपर्युषितमेवासीत्तस्य पुण्योपमं वपुः ॥ १८ ॥

आशागता दिगन्तेभ्यः सर्वरोगिगणाः पुनः ।
 तस्य संस्पर्शमात्रेण सहसा स्वस्थतां^३ ययुः ॥ १९ ॥

१ H छतान्तेच्छा । २ H पुण्यपणैः । ३ H सस्यताम् ।

དེ་ཡིས་རེག་པའི་སྒྲིང་གི་ནི་བ་བསྐྱོད་པ་དེ་ཆོག་ས་ནི་མས་དང་།

ཆུ་ལ་གྱུ་བས་བགྱན་པས་མཚོ་སྐྱེས་ཅན་གྱི་ཆུ་ལ་ནི།

ཁྲུས་བྱས་མཐའ་དག་ནད་ལས་ནི་མ་གྲོལ་སྐྱོན་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་།

འཕྲལ་ལ་ཉིད་དུ་སི་ནི་མས་བདུད་ཅི་འཕྱངས་བཞིན་རབ་དུ་མཛེས།

20

གང་གི་མིང་ནི་བསྐྱུག་ས་ཉིད་ཀྱིས། ནད་ནི་མས་ཟད་པ་ཉིད་འགྱུར་བ།

གང་ཞིག་གཞིན་ནུ་སེམས་ཅན་སྤྲན། དེར་ནིང་ཉིད་དེ་ཆོ་སྒྱུར།

21

བྲན་པའི་བདུད་ཅི་དག་གི་གཏམ། འདི་དག་སྤྱི་ཞིག་བྲན་ན་ཡང་།

དེ་ཡི་ནད་གདུང་རང་བཞིན་གྱི། སྤྱག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར།

22

དུས་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་མི་ཡི་བདག་། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལ་པན་སྤྲད།

མཚོད་རྟེན་རབ་གནས་བྱེད་འགྱུར་བའི། བྱང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འབྱུང་།

23

འཆི་མེད་གྱུ་ལ་པའི་ཚོ་གཅིག་གིས།

བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་བཤད་འདི་ཐོས་ནས།

དགའ་བའི་རོལ་བ་ནི་མ་གྱིས་པའི།

བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ནི་མ་པར་མཛེས།

24

ཞེས་པ་དག་གི་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་གིང་ལས་སེམས་ཅན་སྤྲད་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་
བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟ་བུ་ཙེ་བཞི་པའོ།

तत्स्पृष्टमारुतविघटितपद्मखण्ड-
 द्विण्डीरमण्डनजलासु सरोजिनीषु ।
 स्नाता विमुक्तसकलामयनिर्व्यपायाः
 पीतामृता इव बभुः सहसैव मर्त्याः ॥ २० ॥

सत्त्वौषधकुमारो यः सोऽहमेव तदाभवम्^१ ।
 यस्य सङ्कीर्तनेनैव यास्यन्ति व्याधयः क्षयम् ॥ २१ ॥

स्मरिष्यति स्मृतिसुधां ममैतां यः कथामपि ।
 आधिव्याधिमयं दुःखं तस्य शान्तिमुपेक्षति ॥ २२ ॥

अशोको नाम देशेऽस्मिन् कालेनात्यत्स्यते नृपः ।
 चैत्यं हिताय लोकस्य यः प्रतिष्ठापयिष्यति ॥ २३ ॥

इति सुगतोदितमेकधिया
 श्रुत्वैवामरराजः ।
 हर्षविलासविकाशितया
 वदनरुचा विरराज ॥ २४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 सत्त्वौषधावदानं नाम चतुःपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ॥

མཛེས་ལྡན་ལེགས་བྱས་སྒྲིང་པོའི་གནས་སྐབས་དག་གི་བྱུང་བར་གྱིས།

འདུལ་བའི་ལམ་དུ་གནས་པ་ཐོབ་ཅིང་གཞུགས་བཟང་ལྡན་གྱུར་པ།

གང་གི་ལེགས་སྒྲུབ་དུལ་བའི་གྲན་ལྡན་སྒྲོག་པའི་བདེ་ཉིད་དུ།

སྤྱོད་པ་གྱུར་ཏེ་ཁྲུང་པོའི་བདག་པོ་དག་གི་བཞིན་དུ་འོ།

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བགྱུ་བྱིན་དེ། སྤྱི་གོའི་བྱུང་ལྟ་བུར་ཅིང་།

ཆེས་སྤྱ་གཞུང་ལ་མངོན་ཕྱོགས་པས། ཕྱི་རོལ་བྱམས་མ་གནས་ས་གནི་བཏེན། 7

དེར་ནི་མཐའ་ལོས་གྱུ་ལ་ཕྲན་གྱི། མགོ་བའི་དེན་ཅན་ལ་སྒྲུང་དེས།

ལུས་ནི་གྲགས་མེད་དག་གི་བཞིན། ས་ཡི་བྱུང་ཐོས་པར་གྱུར། 8

དེ་ཡི་ཀྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་ཤེས་གྱིས། རང་བཞིན་ལ་ནི་འབོས་གྱུར་ཅིང་།

མཐུན་དུ་རབ་བཏུད་སྒྲོང་བཞིན་ས། སྤྱང་ཡང་བསམ་པའི་གདུང་བ་བཏང་། 9

སྐབས་ཅར་ཕྱག་རོན་རབ་སྒྲུབ་ཅིང་། འདབ་གཤོག་ཟད་པ་བཞིན་དུ་ནི།

འགྲོ་བ་མེད་པས་ས་བདག་གི། ཕྱི་པའི་ཙོ་བ་རབ་དུ་བཏེན། 10

རབ་སྒྲུབ་མིག་ནི་འཁྱམ་ཕྱེད་ཅིང་། ཡན་ལག་ཀུན་དུ་འཁྱམས་པ་དེ།

མཐོང་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། འབྲེལ་ལ་བཅེ་བའི་དབང་དུ་གྱུར། 11

འདི་ཡི་འཇིགས་པ་གང་ལས་ཤེས། རབ་གྱིས་པད་མའི་འབྲེང་ལྡན་གྱིས།

བསྐྱོ་ཅན་ལྟར་འོད་གསལ་བའི། སྤྱོད་གྱིས་གྱུར་དུ་ཕྱོགས་ནོབས་བཏུས། 12

शोभाजुषः सुद्यतसारदशाविशेषै-
लब्धस्थितेर्विनयवर्त्तानि भद्रमूर्तेः ।
यस्याययौ विजयमण्डनदिण्डिमत्वं
दानेन कुञ्जरपतेरिव साधुवादः ॥ ६ ॥

स कदाचित् प्रजाकार्यदर्शनानुग्रहोन्मुखः ।
भेजे वाद्याङ्गनस्थानभुवं भूमिशतक्रतुः ॥ ७ ॥

स तत्रानन्तसामन्तमौलिरत्नेषु विम्बितः ।
शुश्राव पृथिवीकार्यमसङ्ख्यैरिव विग्रहैः ॥ ८ ॥

चन्द्रकान्तमये तस्य संक्रान्ताः प्रणताः पुरः ।
पादपीठे पुनश्चिन्तातापं तत्पुत्रार्थिनः ॥ ९ ॥

अत्रान्तरे परिभ्रष्टः क्षुष्टपक्ष इवागतिः ।
पारावतः क्षितिपतेरुरुमूलमशिश्रियत् ॥ १० ॥

तं कातरतरोदभ्रान्तनेत्रं सङ्क्षोचिताङ्गकम् ।
दृष्ट्वा दयाविधेयोऽभूत् सहसा पृथिवीपतिः ॥ ११ ॥

स समुत्फुल्लकमलालीलाकमलिनीत्वया ।
कुतोऽस्य भयमित्याशा दृशा क्षिप्रं व्यलोकयत् ॥ १२ ॥

སྐབས་དེར་སྤྲོད་པ་གསོད་བྱེད་ནི། སྤྱིང་སྟོབས་བདེ་གཤམ་འདོད་པ་ཡི།
 རྒྱལ་ས་རྫོག་པའི་ནམ་པར་ནི། འོངས་ནས་མི་བདག་ལ་ལྷ་སྤེལ་པ།

13

ལྷ་གཅིག་ཡུད་རིང་ན་ཆེད་པའི། བདག་གི་བཟའ་བུ་དེ་ཐོང་།
 འདི་ནི་མ་བསྐངས་མི་ཆོག་པའི། བདག་ཙམ་ལྟ་སྦྱེས་འཛོ་བ་ཡིན།

14

འགྲོ་བའི་བདག་པོ་བདག་གི་ཟས། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གྲུབ་པ་འདི།
 མེད་ན་འཛོ་བ་གཏོང་བར་གྱུར། གང་ཕྱིར་ཟས་ནི་སྟོག་གི་གཟུངས།

15

དུས་འདིར་ཟས་ནི་ཆད་པ་ལས། བདག་གི་འཛོ་བ་བཏང་གྱུར་ན།
 བདག་གི་ཁྱིམ་ཐབས་བྱ་དང་བཅས། དེ་བཅུད་པས་ནམ་ཉམས་འགྱུར།

16

ཆོས་ལྟན་གང་གིས་གཅིག་ཉིད་ནི། བསྐྱངས་པས་གང་དུ་མང་པོ་དག།
 ཆོས་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་ཕྱེ། དེ་ལ་ཆོས་ནི་ཅི་ཞིག་འདྲ།

17

ཕྱག་རོན་ལ་ནི་བྱས་ས་པ་ཡིས། བདག་ལ་ཞེས་པ་བྱ་མི་འོས།
 གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཉིད་ལྟ་བུ་ནི། རྒྱལ་ལྷགས་པས་འཇུག་པ་མིན།

18

ཇི་ལྟར་འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་བདག། ཁྱོད་ལ་དེད་གཉིས་བྱེད་པ་ཅི།
 དམ་པ་འབྲུང་པོ་ཀུན་ལ་སྟོམས། གཅིག་ལ་བཅེ་བ་བྱེད་པ་མིན།

19

དེས་འདི་སྤྱོད་ཆོ་མི་བདག་གི། ལག་བཀའ་བྱ་བ་བྱེད་པས།
 འཇིགས་པར་མི་བྱ་ཞེས་སྟེ་བཞིན། བྱ་ནི་བྱ་གིས་རབ་བསྐྱེད་པས་དེ།

20

तस्मिन्नवसरे सत्त्वं जिज्ञासुः पाकशासनः ।

मायया लुब्धकाकारः समभ्येत्याव्रवीन्मृपम् ॥ १३ ॥

देव मुञ्च चिरादाप्तं भक्ष्यं मम विहङ्गमम् ।

इयं नः सहजा वृत्तिरनिवृत्तिरयाचिता ॥ १४ ॥

निसर्गसिद्धमेतन्मे भोजनं जगतीयते ।

त्यजतो जीवितं नास्ति प्राणा ह्यशनधारणाः ॥ १५ ॥

क्षणेऽस्मिन्नशनच्छेदान्मयि संत्यक्तजीविते ।

विनश्यति विलुप्ताशा सपुत्रा मे कुटुम्बिनौ ॥ १६ ॥

एकसंरक्षणेनैव यः करोति बहुक्षयम् ।

स धर्म्मो यच्च धर्म्मात्मन्धर्म्मस्तच्च कीदृशः ॥ १७ ॥

मयि पारावतप्रीत्या न द्वेयं कर्तुमर्हसि ।

न हि कारणरागेण प्रवर्तन्ते भवद्विधाः ॥ १८ ॥

यथैवायं तथैवाहं कोविशेषस्तवावयोः ।

सर्व्वभूतसमाः सन्तः कृपां नैकत्र कुर्व्वते ॥ १९ ॥

इत्युक्ते तेन नृपतिर्लीनं कङ्कणराविणा ।

न भेतव्यमितीवाह खगं प्रच्छाद्य पाणिना ॥ २० ॥

དེ་ནས་སེམས་ཅན་གཟིང་བ་ཀྱང་། ཡོངས་བསྐྱབ་དུས་ནི་བྱས་པ་ཡི།
 ཆར་སྒྲིན་འཇམ་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལྟར། ཟེབ་པའི་ཚིག་གིས་རབ་སྒྲས་པ། 21

སྒྲ་ཅིག་ཚེས་པ་དོན་གཉིང་བས། མི་བཟད་སྒྲིག་ཆགས་གསོད་པ་བྱེད།
 ལྷས་ཅན་སྒྲིག་ལ་ཆགས་པ་ཡི། གདུང་བའི་ནི་པ་འགྱུར་མཚུངས་པ་ཉིད། 22

གཞན་གྱི་སྒྲིག་ནི་སྒྲིགས་པ་ཡིས། གང་ཞིག་ཡོངས་སྒྲ་འཛོལ་བྱེད་པ།
 དེ་ཡི་དག་ལེགས་རྩོག་འགྱུར་དེ། གང་གྱིར་སྒྲིག་པའི་གདུང་བ་རྟེན། 23

དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ས་ཆད་པར། རང་འདོད་ཡང་དག་བཞིན་ཅིང་གྲུས།
 བདག་གྱི་འོད་དུ་རྒྱས་གང་གང་། ཉེ་བར་བསྐྱབས་པ་རྒྱང་བར་མཛོད། 24

ཅེས་པ་གྱུ་མ་པའི་ཚིག་གིས་ནས། ཡོངས་སྒྲ་བཞིན་ལོག་ཤུགས་རིངས་ཅན།
 ཡོངས་སྒྲིད་མཚོག་ལ་ཡིད་བྱུང་བའི། རོན་པས་ལ་དེ་རབ་སྒྲས་པ། 25

བདག་ཅག་ནགས་ནགས་ནི་སེམས་ཀྱིས། གྱུ་མ་པའི་ཡོངས་སྒྲིད་རོ་སི་ཤེས།
 འགྱུ་རྒྱས་ཉལས་སྒྲ་ས་བྱོང་བའི། རི་དགས་ལ་དུས་དགའ་ས་ཡིན། 26

ཚོར་མའི་འབྲི་ཤིང་འདབ་མེད་བྱང་དག་ལ་ཡོངས་འཇིགས་པ་ཐོབ་ནས།

ནགས་ཚལ་རྒྱང་ཞིང་རྩལ་བར་རི་ལོ་བྱང་དག་གིས་ཅི་ཡང་སྒྲས།

ཅུང་བ་མིན་དུ་བར་ཉིད་ཅེས་གིས་དེ་རབ་སི་བྱེད་དེ།

རང་བཞིན་དག་གི་དབྱེ་བས་འོས་པ་འདོད་དེ་ཀྱང་ལ་བཞིན་པ་ཉིད། 27

स ततः स्निग्धजीमूतघोषगम्भीरया^१ गिरा ।

उवाच सर्व्वसत्त्वार्त्तिपरिचाणकतक्षणः ॥ २१ ॥

मा कथाः क्षणतृप्त्यर्थी विषमं प्राणिवैशसम् ।

तुल्यव्यथाविकारोऽयं प्राणस्नेहः शरीरिणाम् ॥ २२ ॥

परप्राणापहारेण या वृत्तिः परिकल्प्यते ।

निवृत्तिः श्रेयसां सा हि पापतापं प्रयच्छति ॥ २३ ॥

अधुनैवापरिच्छिन्ननिजेच्छासम्भतादरम् ।

गृह्यतामशनं यद्यन्मदर्थमुपकल्पितम् ॥ २४ ॥

श्रुत्वेति राजवचनं परिमृत्नानाननः श्वसन् ।

वरोपभोगविमनाः प्रत्यभाषत लुब्धकः ॥ २५ ॥

न वयं राजभोगानां रसज्ञा वनवासिनः ।

न हि शृङ्गाशनाभ्यासा मोदन्ते मोदकैर्मृगाः ॥ २६ ॥

अलब्ध्वा निष्पत्तिं मरुपरिचितां कण्टकलतां

वने स्निग्धश्यामे किमपि करभः शुष्यति शुचा ।

न काकः सत्पाकं कवलयति चूतं विषमिव

स्वभावानां भेदादुचितमिह सर्व्वस्य सुखदम् ॥ २७ ॥

१ ^W स्निग्धगम्भीरजीमूतघोषया ।

གྱུ་པ་པོ་འོས་ཟས་རིང་ཟོས་ནས། བང་པར་སྤྱར་ཡང་ཡང་བདག་ཅིང་།
གང་ཞིག་ཉིན་གཞན་ཆེད་དུ་ཀའ་མིན། དེ་དག་ཟོས་ན་བདེ་བ་སྤྱིད།

28

གྱུ་ཆེ་རོ་ལྷ་ཁ་ཟས་ཡོངས་འབྲིས་རོ་དང་བུལ་བ་ཟད་མི་བྱེད།
འཁོར་གྱི་ཚོམ་པ་མང་པོར་རྒྱང་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་གནས་མི་བྱེད།
ཡིང་དེ་ཞོན་པ་ཀོང་བས་འགྲོ་བའི་དུས་ན་ཡིན་དུ་བྱུང་ན་བྱེད།
དེ་ནི་ཐོབ་ཉམས་ན་མི་བཟད་ཉོན་མོངས་ཚུབ་མོར་ཡིན་དུ་གསུང་བར་བྱེད།

29

རྩ་གཅིག་གྱུ་པ་པོ་ལ་འོས་ཟས། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱད་གྱིས་གཟིགས་ནམས་ལ།
དྲི་བ་དུ་ཆེད་དུ་ཀའ་མིན་མོད་ཀྱང་། སྤྱི་བར་སྤོན་མེད་བདག་མི་དགའ།

30

ཐོན་པས་མངོན་པར་བསད་པའི་ག། བདག་ཅག་ནམས་ཀྱི་སྒོ་ག་ལྷར་སྤྱོད།
དེས་ན་རང་ལུས་རབ་ཆོད་ལ། བྱ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་སྤྱིན་པར་མཛོད།

31

མི་བདག་བསམ་པ་འབྲུགས་པ་ཡིས། ཆོག་དེ་ཐོས་ནས་འབྲུལ་ལ་ནི།
དགའ་བས་སྤྱན་གྱི་ཅུ་སྤྱིས་དག། རབ་དུ་གྱིས་བས་དེ་ལ་སྤྱོད།

32

བྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་ག་དག་ནི། བསྐྱུང་སྤྱད་མཚུངས་པའི་ཐེ་ཆོས་ལ།
ཆོ་བ་ཟེང་ཁྱོད་ཀྱི་ཐབས་འདི་ནི། གསལ་བར་བདག་ལ་ཉེ་བར་བཞུན།

33

གཉིས་ཀའི་སྒོ་ག་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱིས། ཁྱོགས་ལ་ཞོན་པས་འབྲུགས་གྱུར་པ།
བདག་གི་ཡིད་ནི་སྒོ་གས་ཀྱིས་བཞིན། ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བཏོད་པར་བྱས།

34

राजार्हभोगं भुक्त्वाद्य प्रातर्भोक्तास्मि किं पुनः ।
तद्भुक्तं सुखमाधत्ते यदन्येद्युर्न दुर्लभम् ॥ २८ ॥

रसोदाराहारैर्न हि परिचितोऽश्नाति विरसं
न तिष्ठत्येकाकी बहुपरिजनारम्भपतितः ।
रथारूढः पद्भ्यां गमनसमये शोचतितरा
मवात्तार्थभ्रंशः कषति^१ विषमक्लेशपरुषः ॥ २९ ॥

देव त्वद्दृष्टिदृष्टानां सततं नैव दुर्लभम् ।
राजार्हभोजनं किन्तु जन्मापूर्वं न मे प्रियम् ॥ ३० ॥

नृगयाभिहतं मांसमस्त्राकं जीवितायते ।
तत् स्वदेहसमुत्कृतं खगद्विगुणमर्प्यताम् ॥ ३१ ॥

चिन्ताविषयः श्रुत्वैतत् वचनं सहसा नृपः ।
प्रहर्षोत्फुल्लनयनामोहहस्तमभापत ॥ ३२ ॥

खगस्य तव च प्राणरक्षायै तुल्यसंशये ।
ममोपदिष्टः स्पष्टोऽयमुपायः सुधिया त्वया ॥ ३३ ॥

उभयप्राणसन्देहदोलारोहणविघ्नलम् ।
त्वयैव प्रतिमानीतं वयस्येनेव मे मनः ॥ ३४ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཞུགས་ཀྱིས་བཅེངས་པའི། བྱའདི་རབ་དུ་གཏང་བར་མཛོད།
ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བདག་གིས་ཤིས། དེ་ཞིག་སྟོག་གི་གཟུངས་ཐག་མཛོད།

35

གྱུལ་པོ་དམ་བཅས་བདེན་པ་ཡིས། སྤྱིང་ཇེ་ལས་ནི་འདི་བཛོད་ཚེ།
དུག་ལྡན་མདའ་ཡིས་ཐུག་པ་བཞིན། ཁྱོད་པོ་ནྟུགས་ནི་སྤོངས་པར་གྱུར།

36

སྤྱིན་པའི་སྐབས་སུ་པན་མི་པན། བོགས་ཀྱིས་བདག་ལ་བཛོད་མི་བྱ།
ཞེས་པ་དེ་ཡི་དམ་ཚིག་གིས། ལུས་ནི་གཏོང་བར་ངེས་པར་གྱུར།

37

དེ་ནས་མི་བདག་གིས་སྐྱས་པ། གང་ཞིག་བདག་གི་ལུས་ལ་ཤ།
བཅད་ནས་སྤང་ལ་འདེབས་བྱེད་པ། དེ་ལ་ཞོར་ནི་རབ་དུ་སྤྱིན།

38

དེ་ནས་གྱུལ་པོ་གསེར་གྱི་ཆར། འབབས་པས་བོས་པའི་སྤྱེ་བོ་ནྟུགས།
ངན་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོས་བྱེད། ནི་བ་བསྐྱབས་ཤིང་སོང་བར་གྱུར།

39

གདུག་པའི་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་གཙོ། སེར་སྤྱི་མིག་ནི་སེར་པོ་ཡིས།
གསེར་དག་ཟུངས་ནས་གདུག་པ་ཡི། ལས་ལ་ཆས་སུ་ཞུགས་པར་གྱུར།

40

གདུག་པ་ལས་ནི་སོག་ལེ་བཞིན། དང་པོ་གཙོད་ལ་མཁས་གྱུར་ཅིང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འཁྱོག་པ་ཡི། གདུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅི་མི་བྱེད།

41

त्वदृष्टिपाशवद्धोऽयं विहगः प्रविमुच्यताम् ।

मन्मांसैः कियतां तावत् सम्प्रति प्राणधारणम् ॥ ३५ ॥

राज्ञा सत्यप्रतिज्ञेन कारुण्यादित्युदीरिते ।

अमात्या मुमुहुर्विद्धा विपदिग्धैः शरैरिव ॥ ३६ ॥

न दानावसरे वाच्यं सचिवैर्मै हिताहितम् ।

इत्यभूत् समयस्तस्य शरीरत्यागनिश्चयः ॥ ३७ ॥

अथाब्रवीन्नरपतिस्तस्मै वित्तं प्रयच्छत ।

तुलाभारोपयति मे मांसमुत्कृत्य यस्तनोः ॥ ३८ ॥

हिरण्यवर्षिणा राज्ञा समाहूतास्तनो जनाः^१ ।

कुकर्म्मकूणितधियः पिधाय अवणौ ययुः ॥ ३९ ॥

एकस्तु दारुणमतिः नाम्ना कपिलपिङ्गलः ।

अभूत्कणकमादाय सन्नद्धः क्रूरकर्म्मणि ॥ ४० ॥

सरलच्छेददक्षाणां वक्राणाञ्च^२ निसर्गतः ।

क्रकचानामिव क्रौर्यात् किमकृत्यं दुरात्मनाम् ॥ ४१ ॥

17 A १ All the MSS. तुल्यम् । २ ^१ दिनाः ।

३ All the MSS. चक्राणाञ्च ।

གང་གིས་ཚོན་གྱིས་མི་རྒྱས་ནི་དག་ཀྱང་ཀའི་ཚོག་གིས་འཛོལ་ས་པར་བྱེད།

གང་ཞིག་བཟོན་པར་མི་རྒྱས་ཅི་ཡང་དེ་དག་འཕྲལ་ལ་རྒྱབ་པར་བྱེད།

གང་ཞིག་བྱ་བར་མི་རྒྱས་དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སེམས་པར་བྱེད།

ས་བཟང་སས་སྤང་པོ་དག་གིས་སྦྱོད་པས་ངོ་མཚར་ཐབས་ཅད་གྱིས་པར་བྱེད། 42

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཐུག་རོན་ནི། སྤང་ལ་གཞུལ་ནས་ས་བདག་གིས།

བྱིན་པ་གཡས་པའི་ཤ་དག་ནི། རབ་བཅད་དེ་དང་མཚུངས་པར་བཀོད། 43

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི། ཁྲག་ཐིགས་དང་པོ་རིག་པ་ཡི།

འབྲུག་ས་པ་བཞི་དྲུ་ས་གཞི་ནི། ཡུན་རིང་ནས་པར་གཡོས་པར་གྱར། 44

དེ་ནས་ཐུག་རོན་ཆུ་བ་དང་། ཤ་ནི་ཡང་བཞིན་གྱར་ཆོ།

ཤ་ནི་གཞན་དག་རབ་ཚོད་ལ། བྱིད་ཞེས་ས་ཡི་བདག་པོས་སྤྲས། 45

བཟླ་དང་དཔུང་པའི་ཤ་བཅད་ཀྱང་། བྱ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ས་གྱར།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐེ་ཚོས་དང་། མཚུངས་པའི་སྤང་དེར་མི་བདག་བརྒྱགས། 46

མི་བདག་ཆུ་གྱིས་རྒྱག་སའི་ལུས། རང་ཉིད་སྤང་ལ་འཛོགས་པའི་ཆོ།

དེ་ཡི་གཏོང་བ་བརྒྱུད་དཀའ་བས། ཡིད་བྱུང་གྲགས་པ་བྱོགས་མཚམས་སོང་། 47

དེ་ཡི་དུས་ན་ས་ཡི་བདག་པོ་དག་གི་བརྟན་པ་འདི།

ཉལ་ས་པ་མེད་པས་ལ་མཚན་གྱར་པའི་རྣ་ཡི་བྱ་སོ་ནྟེས་ས།

གཙུག་ཕུད་འབྲུང་བར་འོས་པའི་བརྟོས་ཡོངས་གང་ལག་པ་ཡིས།

དེ་ཡི་སྦྱོད་ཚུལ་དག་ལ་མཚོན་པའི་གྲུས་པ་ཅི་ཡང་བྱུང་། 48

न शस्त्रैः शक्यं यद्विदलयति तत् केलिवचसा
 न शक्यं यद्वक्तुं किमपि कुरुते तच्च सहसा ।
 न शक्यं कर्तुं यत्तदपि कलयत्येव मनसा
 खलः सर्वार्थार्थं किरति चरितैरप्रतिहतः ॥ ४२ ॥

स पारावतमारोप्य तुलामथ महीपतेः ।
 दक्षिणोरुसमुत्कृत्तं मांसं तत्तुल्यमादधे ॥ ४३ ॥

प्रथमैरथ भूभर्तुः सृष्टा रुधिरविन्दुभिः ।
 विधूर्यमाना सुचिरं विह्वलेवाभवन्मही ॥ ४४ ॥

पारावतेऽथ गुरुतां मांसे च लघुतां गते ।
 दीयतामन्यदुत्कृत्य मांसमित्याह भूपतिः ॥ ४५ ॥

हत्तोरुभुजमांसेऽपि न प्राप्ते खगुत्प्लवताम् ।
 वैलोक्यसंशयतुलामारुरोह तुलां नृपः ॥ ४६ ॥

नृपतौ स्वयमारूढे स्नायुशेषतनौ तुलाम् ।
 तत्त्यागदुर्यहोदिग्मा ययौ कीर्त्तिर्दिगन्तरम् ॥ ४७ ॥

तस्मिन् क्षणे क्षितिपतेरपरिक्षतेन
 धैर्येण विस्मयमयस्त्रिदशज्जनानाम् ।

धम्मिल्लमाल्यपरिपूरितपाण्ड्यपद्मः

पूजादरः किमपि तच्चरिते बभूव ॥ ४८ ॥

ནིས་འགྱུར་མེད་པར་ས་ཡི་བདག། སྤང་ལ་འཛོམས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།

སྤྱིས་བྱ་གདུག་པ་བྱིད་པ་བོ། སྤྱག་བཅས་དེ་ཡིས་དེ་ལ་རྫིས། 49

ལྷས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་འདི་ཡིས་ནི། རྒྱུད་ནི་ཅི་བཞེད་ཡོངས་མི་ཤེས།

གང་བྱིར་ལྷས་ཅན་རྟེན་པ་ཀུན། ཡང་དག་རྩོམ་པ་ལྷས་ཀྱི་དོན། 50

གཡ་ཏེ་ལྷས་ནི་གདང་ལ་སེམས། ཉམས་པ་མེད་དཔ་བདེན་པར་སྤྱོས།

ཞིས་སྤྱིས་དེ་ལ་གྱུ་པ་བོ་ནི། བཞིན་འཇུག་ལྷན་པས་རབ་སྤྱིས་པ། 51

འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཐོབ་བྱ་ནི། བདག་ལ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི།

འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་པན་པའི་སྤང། རྒྱ་བེད་འཛོམས་པའི་བྱང་ཅུབ་འདོད། 52

གཡ་ཏེ་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི། ཉམས་པ་མེད་ན་བདེན་པ་དེས།

ལྷས་ནི་ཡོངས་སྤྱིས་ཉམས་ཤིང་། རང་བཞིན་འཛོམས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག། 53

ཅིས་པ་བཞེད་པ་ཅས་ཉིད་ཀྱིས། ས་བདག་བདེན་པའི་ངང་ཚུལ་གྱིས།

ལྷས་ཀྱི་མི་ནི་རབ་གསོས་ཏེ། ས་ཉམས་སྤྱིས་ལྷར་མཛེས་གྱུར། 54

དེ་ནས་བྱུག་རོན་པའི་བདག། མོང་ཞིང་ས་སྤྱིང་འོད་ལྡན་ནི།

ཤར་ཆོ་སྤོ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གསལ་འབྱོར་པ་ལྷན་པར་གྱུར། 55

निर्विकारं समालोक्य तुलारूढं महीपतिम् ।

क्रूरकारी स पप्रच्छ पुरुषस्तं ससाध्वसः ॥ ४९ ॥

अनेन देहदानेन न जाने किं तवेषितम् ।

सर्वलाभसमारम्भाः शरीरार्था हि देहिनाम् ॥ ५० ॥

सत्यं ब्रूहि तनुत्यागे चित्तं यदि न खण्डितम् ।

इति ब्रुवाणं नं राजा बभाषे सस्मिताननः ॥ ५१ ॥

न प्राप्यमस्ति मे किञ्चिच्छोकेऽस्मिन् किन्वनुत्तराम् ।

दिताय सर्वजगतां सम्यक्संवाधिमर्थये ॥ ५२ ॥

अखण्डितमिदं चित्तं यदि सत्येन तेन मे ।

अस्तु प्रकृतिमापन्नं शरीरमपरिहृतम् ॥ ५३ ॥

इत्युदीरितमात्रेण सत्यशीलस्य भूपतेः ।

अस्तीवचन्द्ररुचिरं रुद्रव्रणममृदयुः ॥ ५४ ॥

ततः पारावते याते लुब्धके च महोत्सवः ।

भूपालो भास्वदुदये प्रकाशविभवोऽभवत् ॥ ५५ ॥

གང་ཞིག་ངེས་པར་ས་ཡི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་ལྷོར་གྱུར་པ།
 དེ་ཉིད་ང་ཡིན་སྟེས་བྱ་སེར་སྒྲ་དེ་ཡང་ལྷ་ས་བྱིན་ནོ།
 དེ་ཡི་ལྷོན་བྱུང་ཡང་དག་པོ་ནས་བདག་གིས་འཇུག་པ་སྟོས།
 ཞེས་པ་ལྷོན་པ་ལས་ཐོས་འཛི་མེད་བདག་པོ་དག་འབར་གྱུར།

53

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
 བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་གིང་ལས་ཐམས་ཅད་ལྷོར་བའི་དོགས་པ་བཟོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙྰ་ལྷ་པའོ།

सर्व्वन्ददः क्षितिपतिः किल यो बभूव
 सोऽहं पिशङ्गपुरुषः स च देवदत्तः ।
 तद्वृत्तसंस्मरणतः प्रसृतस्मितोऽहं
 श्रुत्वेति शास्तुरमराधिपतिर्ननन्द ॥ ५६ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 सर्व्वन्ददावदानं नाम पञ्चपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVI.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཅི་རྒྱལ་པ།

ལྷ་བ་མྱང་སྤྱོད་བདུལ་བའི་རྟོགས་བརྩོན་ནི།

གང་དག་མཐོང་བས་ཞི་སྤང་དུག་གི་ནི། ཚ་བ་རབ་དུ་ཞི་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།
བདུན་ཅིའི་རོ་བས་ལ་སྤྱོད་བོ་དཔལ་པ་ཡི། རླབ་དེ་དག་སྤྱི་ཡི་བྱ་གཞིས་མིན། 1

གནོད་སྤྱོད་འཛོལ་དུག་གི་གནས། དེ་ལས་སྤང་བ་མིན་གྱུར་ཏེ།
མྱོང་བྱིར་ཉིང་གྱུ་མར་ད་ནང་། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བཅོས་ལྷན་བྱོད། 2

དེར་ནི་ས་བདག་ཚངས་བྱིན་གྱིས། དུལ་བ་ཡི་ནི་མཆོད་པ་བྱས།
དེ་ཡིས་ཡང་དག་ཅེས་མཐུན་པར། སྐལ་ལྷན་ནི་མས་ལ་ཅེས་བསྟན་མཛད། 3

དེར་ནི་མྱོང་བ་ནི་མས་འོངས་ཏེ། གྱུད་བ་ཀུན་དུ་ལྷས་ཅད་ནི་མས།
ནིས་པར་རྒྱང་ལ་སྤྱོད་མཛད་པའི། བཅོལ་ལྷན་འདས་ལ་རབ་གསོལ་པ། 4

མྱོང་བྱིར་མཐུན་ན་བཅོས་ལྷན་འདས། དེ་བ་ཡི་ནི་རི་ཞིག་ཡོད།
དེ་ནི་ལྷ་ནི་བ་མྱང་སྤྱོད་། དུག་པོ་བཟོད་པར་དཀའ་བ་གནས། 5

དེ་ནི་བྱ་གས་དང་སྤྱོད་བོ་དང་། འབྲུན་མས་ཀུན་གྱི་རྩི་ཆེ།
བྱན་སྤྱུལ་ཚོགས་ནི་མས་དངོས་མེད་སྤྱད། ཅི་ཡིས་ནི་སྤྱི་ཡི་རིགས་གྱུར། 6

षट्पञ्चाशत्तमः पक्षवः ।

गोपालनागदमनावदानम् ।

सन्दर्शनेन येयां द्वेषविषोषा प्रशान्तिमुपयाति ।

अमृतरसशीतलास्ते कस्य न सुजनेन्दवो वन्द्याः ॥ १ ॥

धारामुखस्य यक्षस्य स्थानादन्तर्हितस्ततः ।

क्षणाद्वाप भगवान्नगरं हिङ्गुमर्दनम् ॥ २ ॥

विनयात् पूजितस्तत्र ब्रह्मदत्तेन भूभुजा ।

तत्संसदि क्षणं चक्षे धन्यानामनुशासनम् ॥ ३ ॥

तत्र पौराः समभ्येत्य भगवन्तं व्यजिज्ञपुः ।

सर्वापदिनिपातेषु चातारं सर्वदेहिनाम् ॥ ४ ॥

भगवन्नस्ति नगरस्थान्ते पाषाणपर्वतः ।

तत्र गोपालको नागः क्रूरो वसति दुःसहः ॥ ५ ॥

स पशूनां जनानाञ्च शस्यानाञ्च महाशनिः ।

सम्पन्नानामभावाय न विद्मः केन निर्मितः ॥ ६ ॥

- མ་དུལ་འདུལ་མཛད་མ་ཞིབ། ཞི་མཛད་ཁྱོད་ཀྱི་བཅེ་བ་ནི།
- ཉེ་བར་འཛོལ་འདི་དགལ། བདག་ཅག་སྐྱབས་འཛོལ་ནྟེས་ཀྱི་སྐྱབས། 7
- ཞེས་བཅོད་དེ་དག་སོང་བའི་ཆོ། བཅོམ་ལྷན་སྦྱིང་ཆེའི་གཏོར་དག་ནི།
- འདུས་བུའི་དབུས་ལས་མི་སྣང་བར། རྟོ་བའི་ས་འཛོན་དག་དུ་ག་ཤིགས། 8
- དེ་ངོས་ཤིན་དུ་སྤྱག་པོ་ན། འཛིགས་རུང་ག་དངས་ཅན་ཁང་པ་ནི།
- དུག་གི་དབུགས་ནྟེས་ས་དག་གིས་ཆུ། སྒྲོན་པོར་བྱས་བཞིན་དེ་ཡིས་མཐོང་། 9
- རལ་གྱི་ལུབས་མེད་གཡོ་བ་ཡི། མི་བཟད་བོ་ཆེབས་ཀྱིས་འབྱུགས་ནགས།
- དེ་ཡི་འབྲས་དུ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། སྤྱིལ་ཁྱུང་བཅས་ཏེ་ཉེ་བར་བཞུགས། 10
- མཉེས་གཤིན་སྐྱོན་ནི་བདུད་ཅིའི་གཉེན། དང་བས་རབ་དུ་ག་ཟིགས་བ་ཡིས།
- དེ་ཡིས་སྐྱར་བར་དུག་བཞིན་དུ། དུག་དང་བཅས་བ་དུག་མེད་ཐོབ། 11
- སྐུལ་གསེར་འོད་མཐོང་ཁ་ཡི། རྒྱལ་སྣང་བས་དེ་རབ་མཛོས།
- མ་ར་ཀ་ཏ་ལྟར་མཛོས་པའི། མཐའ་ལ་ཉིས་འགྲོ་བ་བཞིན། 12
- དེ་ཡི་སྣང་གས་ནྟེས་བཅོམ་པས། སྤྱིལ་ཁྱུང་བར་རབ་རིབ་ནྟེས།
- འགྲོས་པར་བྱིད་པ་གཡོ་བ་ཡི། སྤྱིལ་གྱི་ཆོགས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 13
- སྤྱིལ་གྱི་ལ་བོས་དེ་མཐོང་ནས། མིག་ནི་བྱུག་ལྟར་དབར་བ་ཡིས།
- འདུལ་ལ་ནམ་མཁར་རབ་ཞུགས་ཏེ། ཁྱོང་ཁྱོད་སྐྱོན་གྱི་རང་བཞིན་བྱས། 14

अदान्तदमनस्यास्मिन्नशान्तशमनस्य ते ।

उपसर्गे कृपास्माकं शरणं शरणैपिणाम् ॥ ७ ॥

इत्युक्त्वा तेषु यातेषु भगवान् करुणानिधिः ।

अन्तर्हितः सभामध्याद्ययौ पापाणभूधरम् ॥ ८ ॥

तटे विसङ्कटे तस्य भवनं भीमभोगिनः ।

स ददर्श विषञ्चासैरिव श्यामीकृतोदकम् ॥ ९ ॥

वलन्निष्कोशनिस्त्रिंशविषभोर्मिवनाकुले ।

तत्तीरे भगवान् बुद्धः पर्यङ्कं समुपाविशत् ॥ १० ॥

प्रसन्नालोकनसुधाबन्धुना स्निग्धचक्षुषा ।

स निनायाशु सविषं विषं निर्विषतामिव ॥ ११ ॥

नीलाम्बुविम्बिततनुः स बभौ कनकद्युतिः ।

रविर्मरकतच्छायं गाहमान इवाम्बरम् ॥ १२ ॥

तिमिरं नागभवने तत्प्रकाशविस्तृञ्चितम् ।

पलायमानव्यालोलव्यालजालतुलां ययौ ॥ १३ ॥

नागराजस्तमालोक्य रुधिरारुणलोचनः ।

सहसाकाशमाविश्य चक्रे मेघमयं जगत् ॥ १४ ॥

དེའི་བྱོ་བའི་མེའི་ས་ནི། ཏུ་བའི་ཚྲགས་བཞིན་སྤྱག་པོ་ལས།
རབ་འཕོན་ཁྲོག་གི་ལྷེ་ནྲམས་ཀྱིས། སྤྱགས་ནྲམས་སྤྱག་པ་བཞིན་ཏུ་འདར། 15

སྤྱོས་པའི་སྤྱིན་ནྲམས་དག་གི་སྤྱ། འཛིགས་པ་ཚོམ་པར་སྤྱོགས་ཕྱིད་པས།
ས་འཛིན་ནྲམས་ཀྱི་སྤྱིང་བཞིན་ཏུ། སྤྱག་དང་ཁར་བ་ཞོམ་པར་གྱུར། 16

དེ་ནས་དོ་ཚོན་ཚྲགས་དགྱིགས་ཆར། རི་འབྲིང་མཐའ་དག་ཉིན་མོངས་ཤིང་།
བདོན་པ་ལྷུང་ཕྱིད་ཐོན་ཤིང་ནི། ཕྱི་མར་ཕྱིད་པ་བབ་པར་གྱུར། 17

ལག་འགྲོ་གདུག་པས་རབ་སྤྱོས་པའི། ཆར་དེ་སྤྱོབ་པས་གཟིགས་ཉིད་ན།
རྒྱང་བཞོད་གཡོ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིས། མེ་དྲོག་ཆར་བ་ཉིད་ཏུ་གྱུར། 18

དེར་ནི་རབ་གསལ་བྱི་མེད་ནགས་ཚལ་ཉི་བར་བསྐྱེད་པ་མེད།
བྱང་བ་སྤྱུ་དབྱངས་ཡེན་པའི་མེ་དྲོག་དང་ཐུན་མཐོང་གྱུར་ནས།
དགའ་བའི་འཛུམ་དགྱིགས་དོ་གཤམ་ཁར་ལས་ངེས་པར་གྱི་པ་གྱུར་པའི།
ནགས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་གདུག་པའི་གདོངས་ཅན་དབང་པོ་དེ་ལ་སྤྱོས། 19

ཀྱི་ལགས་དུས་ཀྱི་སྤྱིན་དག་ཅོན་འགྱུར་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཐོབ།
ཁྲོད་ལྷ་སྤྱ ནྲམས་འཛིགས་པའི་རྒྱང་གིས་བཅོམ་པར་གྱུར་བ་ན།
གར་གི་ཀེད་སྐབས་སྤྱག་གི་རོལ་པས་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཕྱིད་པའི།
གསེར་གྱི་རི་བོ་འདི་ལ་ཅི་ཡར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད། 20

क्रोधाग्निधूमनिवहैरिव तस्य घनोद्गर्भैः ।

विद्युज्जिह्वैरकम्पन्त दिशः सन्नासिता इव ॥ १५ ॥

गर्जितैर्मत्तमेधानां प्रलयारम्भशंसिभिः ।

गुहागेदान्यभज्यन्त हृदयानीव भ्रूयताम् ॥ १६ ॥

ततः पिष्टद्रुमा दृष्टिः क्षिष्टाद्रिशकलावली ।

पपात पातितधृतिः स्थूलोपलज्जुलाकुला ॥ १७ ॥

सा दुष्टभुजगोत्सृष्टा दृष्टिर्दृष्ट्यैव तायिनः ।

ययौ बालानिलोल्लासलसत्कुसुमवर्षताम् ॥ १८ ॥

दृष्ट्वा प्रकाशविशदान्यनुपलवानि

भृङ्गोपगीतकुसुमानि वनानि तत्र ।

हर्षस्मितप्रसरनिर्जिततारहाराः

क्लूरं फणीन्द्रमवदन् वनदेवतास्तम् ॥ १९ ॥

भोः कालमेघ विवृतिं परिमुञ्च किञ्च

निष्कम्प एव कनकाचल एष यस्य ।

युष्मद्विधाः प्रलयमास्तभज्यमाणा

लीलानितम्बकुहरं शरणं प्रयान्ति ॥ २० ॥

དེ་ནས་འབྲམ་ཡལ་གྱི་གས་པས་ནི། ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་ནི་བ་འགྱུར་བཟང་།
 བམ་མོ་སྤྱད་ནས་མེད་ཕྱོགས་དེ། ལྷ་ཡིས་ཕྱོད་པ་ལ་བྱལ་འཛེལ། 21

བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་སྒྲིང་ཆེའི་གཏོར། བསྐྱབ་པའི་གནས་དག་རབ་བྱིན་པས།
 སྤྱབས་སུ་སོང་བར་གྱུར་བ་དེ། དགོ་བ་མཆོག་ལ་ཆེས་བརྒྱུང་མཛད། 22

ཞབས་ལ་མགོ་ཡིས་བཀུགས་པ་དེ། ལྷ་ས་པ་ཡིས་ནི་གསོལ་བཟབ་པ།
 བཅོམ་ལྷན་གྱི་ལ་བས་དྲུག་ཏུ་ནི། དེ་ལ་ཡང་དག་ཉེ་བར་མཛད། 23

གནས་སྐབས་དེར་ནི་དེ་ཉིད་དུ། མཐོང་སྤྱོད་ལག་ན་ནི་ཆེ་དག།
 ཞེས་ལ་འོངས་པ་ཞི་བའི་སྤྱད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེས་བརྒྱུང་མཛད། 24

དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྲུང་བ་མི་བཟད་ནི་སྒྲིང་ཕྱོད་པ་ནི།
 རྣམ་གྱིས་བཕྱོད་པའི་ཆོག་གིས་སྐབས་བསྐྱབ་པ་ཡིས་མཆོད་གྱུར་པ།
 སྤྱོད་གྱིས་སངས་གྱིས་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་པད་དག་དང་མཛའ་བ་ལས།
 དག་པའི་ངོ་བའི་གཞི་ལྷན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཞིང་བཤེན་པར་མཛད། 25

དེར་དེ་འཇུག་དང་ལྷན་པ་ལས། ལྷ་ཡི་གྱི་ལ་པོ་ལྟར་འོངས་པས།
 འཇུག་པའི་གྱི་རྒྱུས་དེ་ལ་ནི། བསམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། 26

དག་བྱེད་བྱི་མ་མེད་པའི་ཆུ་ཡི་གྱི་དྲ་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིང་།
 ཁོན་མེད་སེམས་ཅན་སྐལ་བཟང་འཁོད་པ་དགའ་ཐུབ་དག་གི་ནགས།
 ཆོས་ནི་ལྷ་ག་གནས་ཆོས་བཅོམ་ནི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་དག་བྱེད་པ།
 ཞི་བའི་གནས་འདི་དག་དྲུང་ཉིད་ཁོ་ནས་རོལ་བྱས་མིད། 27

ततः सद्यःपरिष्ठीणमदः संत्यक्तविक्रियः ।

नागः शास्तारमभ्येत्य प्रणनाम कृताञ्जलिः ॥ २१ ॥

तस्य यातस्य शरणं भगवान् करुणानिधिः ।

शिक्षापदप्रदयुक्ते कुशलाग्रमनुग्रहम् ॥ २२ ॥

प्रणयादर्थितस्तेन चरणालीनमौलिना ।

सततं तस्य भवने सन्निधिं विदधे जिनः ॥ २३ ॥

तस्मिन्नवसरे तत्र प्रसङ्गाप्तस्य शान्तये ।

यक्षस्य चक्रे भगवान् वज्रपाणेरनुग्रहम् ॥ २४ ॥

लोकोपतापमसमं विनिवार्य शास्ता

विस्तारितस्तुतिपदचिदशार्च्यमानः ।

भेजे वनानि विहरन्मथ पूर्वबुद्ध-

पादाम्बुजप्रणयपूतशिलातलानि ॥ २५ ॥

तत्र सन्दर्शनाग्नेन सुरराजेन सस्मितः ।

स्मितस्य कारणं पृष्टः सर्व्वज्ञस्तमभाषत ॥ २६ ॥

एतेषु पुण्यसलिलामलनिर्म्मरेषु

निर्व्वैरसत्त्वसुभगेषु तपोवनेषु ।

धर्माधिवासमुनिमानसमार्जनेषु

शान्तेः पदेषु नु मयैव कृतोविहारः ॥ २७ ॥

སང་གའི་རྒྱལ་ལོ་ལ་རི་དགས་སྤྱུག་གྱུ་བ་དཔེན་བའི་ནགས་ཚལ་འདིར།
 བཟྱ་བྱིན་དཔལ་ལྷན་འཁོར་བ་འཛིན་དང་བདེ་གཤེགས་གསེར་བྱབ་དེ་དང་ནི།
 ཡང་དག་ཚེགས་བའི་སངས་གྲུས་ཀྱི་མེད་ཚོ་ལྷན་བྱབ་བའོད་སྤངས་ཏེ།
 མཐའ་དག་འཛིན་དེན་གྲུང་བའི་སྤྲོད་པ་ནི་མས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་དུ་གནས་མཛད། 28

དེ་ནས་དེ་སྐད་སྤྲོས་དེས་གཟིགས་ཉིད་ཀྱི།
 བསོད་ནམས་སྤྱིན་ལ་ཉེ་བར་འོངས་བ་ཡི།
 རོན་པ་དག་ནི་སྤྱབས་སྤྱ་སོང་བ་ལ།
 བསྐྱབ་བའི་གནས་འོས་ཞི་བ་བལྟན་པ་མཛད། 29

སྐལ་ལྷན་དག་ལ་ཡིད་ཆགས་རོན་པ་ནི།
 བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྗེས་སྤྱ་བརྒྱུང་བ་ལས།
 དེར་ནི་མཚོད་དེན་རི་དགས་བདག་པོ་དག།
 དེས་གནས་དབྱ་སྤྱ་སོན་སོས་མཚན་བ་བྱས། 30

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་
 བརྟེན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གྲུ་བ་ལང་ཕྱོང་བརྟུབ་བའི་དོགས་པ་
 བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟ་བུ་ཙུག་པའོ།

द्रकुच्छन्दः श्रीमान् कनकमुनिरचैव सुगतः
स सम्यक्संबुद्धः शमविमलधीः काश्यपमुनिः ।
विविक्तेऽस्मिन् सिंहीस्तनतलवलदालहरिणे
वने चक्रुः शक्रः स्थितिमखिललोकार्त्तिभिषजः ॥ २८ ॥

इति ब्रुवाणः समुपागतस्य
स पुण्यपाकादथ लुब्धकस्य ।
सन्दर्शनैरेव शमं दिदेश
शिक्षापदाहं शरणं गतस्य ॥ २९ ॥

भाग्यवान् भगवतोऽह्यनुग्रहा-
लुब्धकः कुशललुब्धमानसः ।
तत्प्रदिष्टनखकेशलाञ्छनं
तत्र चैत्यमकरोन्मृगाधिपम् ॥ ३० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
गोपालनागदमनं नाम षट्पञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVII.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙྰ་བདུན།

མཚོད་དྲེན་གྱི་དྲོགས་བརྩོད་ནི།

ཕྱོགས་ཀྱི་མཛོས་པའི་ན་གྱིད་དང་། མཚུངས་པར་ཡོན་ཏན་དཔེ་པ་བཀོད།
གང་ཞིག་གྲགས་པའི་མཚོད་དྲེན་གྱིས། འགྲོ་མཛོས་དེ་དག་གྱུ་ལྟར་ཅིག། 1

དེ་ནས་དེར་ནི་བཅོས་ལྷན་འདས། བགྱི་བྱིན་གསུམ་པས་གསོལ་བཏབ་པས།
སངས་གྱིས་ལྷ་སའི་མཚོད་དྲེན་མཛོད། རང་གི་མཚོད་དྲེན་བྱེད་དུ་བཅུག། 2

ལྷ་ནྟམས་ཀྱིས་དེར་རིན་ཅེན་གྱིས། རང་བཞིན་ཉི་འོད་བགྱི་ལྷན་བྱས།
འགྲོ་བའི་སྒྲིངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། མཚུངས་པའི་སྤྲུལ་པ་གཤེད་སོང་། 3

དེར་ནི་དྲི་ཐ་མི་འཕམ་ཅི། མི་དང་གྲུ་དང་ལྷ་ནྟམས་ལ།
འདུལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་ནི། ཡང་དག་བསྟན་ནས་གྱུ་ལ་བ་གཤེགས། 4

དེ་བའི་རིལ་ལྷ་ནྟམས་ཀྱིས། མཚོད་དྲེན་བཞི་ནི་བཀོད་པ་ལ།
བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལྷ་པ་ཡི། མཚོད་དྲེན་མཚོད་དྲེན་ལྷ་དག་བཀོད། 5

དེ་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེས་པའི། ཡུལ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱོད།
ལུས་ངན་གྱིས་བཞིན་ཆོང་དཔོན་ནི། ལྷགས་པར་རབ་སང་ཅེས་པས་མཚོད། 6

सप्तपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

स्तूपावदानम् ।

दिक्कान्ताश्रवणोत्तंसतुलारोपितसङ्गुणाः ।

ते जयन्ति जगद्येषां यश्चस्तूपैर्विराजते^१ ॥ १ ॥

भगवानथ शक्रेण तच्च प्राणावनार्थितः ।

पूर्वबुद्धदत्तस्तूपे निजस्तूपमकारयत् ॥ २ ॥

द्वते रत्नमये तस्मिन् देवैः सूर्य्यशतत्विषि ।

जगाम जगतां क्वापि महामोहोपमं तमः ॥ ३ ॥

तच्च किन्नरगन्धर्वनरनागदिवौकसाम् ।

धर्मोपदेशविनयं समादिश्य ययौ जिनः ॥ ४ ॥

पापाण्यपर्वते देवैर्न्यस्ते स्तूपचतुष्टये ।

भगवान् पञ्चमं स्तूपं पञ्चस्तूपैर्न्यवेशयत् ॥ ५ ॥

अथ वालोक्षनामानं देशं प्राप्तस्तथागतः ।

श्रेष्ठिना सुप्रबुद्धन कुबेरेणैव पूजितः ॥ ६ ॥

གང་ཞིག་དེ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཅས། འདུལ་བའི་ཚོས་ནི་དེ་ལ་བཟུག་།
 མེངས་བའི་གཉིད་སང་ལེགས་པར་ནི། རབ་སང་རབ་སང་ཉིད་ཐོབ་གྱུར། 7

བཙོམ་ཐུག་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལས་དེས། རང་གི་བསོད་ནམས་བཞིན་མཐོ་བ།
 རྒྱལ་ཁོ་ལ་ཞེས་པ་ཡིས། མཚོད་ཉེན་རིན་ཅེད་འབར་བ་བྱས། 8

དེ་ནས་དལ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས། རྩམ་བར་ཡི་གྲོང་དུ་བྱོན།
 གཞོད་སྤྱོད་རྩམ་བར་ཞེས་པ། བསྐྱབ་གནས་རབ་དུ་བྱིད་པས་བརྟུལ། 9

གཏུབ་པོའི་གྲོང་དུ་མེངས་བྱོགས་དེ། གཏུབ་མ་མ་ལི་ཀ་ཞེས་པ།
 རྩ་བུ་ན་དག་དང་ཆུན་ཅིག་ཉིད། འདུལ་བ་མི་ནི་མཐོ་བར་མཛོད། 10

ལས་ཀྱི་རྩལ་མས་གཏུབ་པོའི་རིགས། ཐུབ་བས་སྤྱད་ཐུང་དེ་དག་ནིས་ས།
 རྩལ་བ་མཐོང་ལས་བསྐྱལ་ཡི། འབྱུང་གནས་བཞིན་དུ་དེ་མེད་གྱུར། 11

ཐ་གལ་ཆེན་གྱིས་སྤྱད་ཐུང་མཉམ་པ་དག་དུ་འོས་གྱུར་ཅིང་།
 རྩལ་བའི་ཉེ་བར་གཏུང་བ་ཆེན་པོས་གཏུངས་ཤིང་ཉེན་ནིས་ས་ལ།
 ནིས་དོག་ངན་པ་དང་བྲལ་སྟོང་རྗེས་རབ་ཞུགས་དཔལ་ནིས་ས།
 དཔན་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་རྩལ་པར་གྱུར་པ་ཡིད། 12

དེ་ནས་བདེ་གཤེགས་རྗེས་འབྲང་བཅས། རྒྱུ་ལ་ཡི་གྲོང་ཁྱེད་བྱོན།
 རབ་ལ་ཐུག་ཁྱིམ་བདག་གྱུ་འཛོན་ཞེས། རྩལ་ལེགས་པའི་གཏུབ་དག་མཛོད། 13

दिदेश धर्मविनयं तस्मै येन स सानुगः ।

मोहनिद्राक्षये प्राप सुप्रबुद्धः प्रबुद्धताम् ॥ ७ ॥

स शासनाद्भगवतः पुण्यं निजमिवोन्नतम् ।

बालोक्षीयाभिधं स्तूर्पं रत्नदीप्तं न्यवेशयत् ॥ ८ ॥

डम्बरग्राममासाद्य शनैरथ तथागतः ।

विनीय डम्बरं नाम यक्षं शिक्षापदप्रदः^१ ॥ ९ ॥

चण्डालग्राममभ्येत्य चण्डालीं मल्लिकाभिधाम् ।

सहितां सप्तभिः पुत्रैर्विनयोपनतां व्यधात् ॥ १० ॥

ते कर्मशेषसम्प्राप्तमातङ्गकुलदूषिताः ।

पद्माकर इव प्रापुर्वैमल्यं जिनदर्शनात्^२ ॥ ११ ॥

अन्येषु दूषिततरेषु जुगुप्सितेषु

पापेपतामविपुलव्यसनातुरेषु ।

सन्तः प्रवृत्तकरुणाः कुविकल्पहीना

दीनावलम्बनवशादधिकं^३ भवन्ति ॥ १२ ॥

अवाप्य पाटलग्रामं सानुगः सुगतस्ततः ।

धर्म्यां गृहपतिश्चक्रे पोतलाख्यस्य सत्कथाम् ॥ १३ ॥

१ All the MSS. यत्तशिक्षापदप्रदः ।

२ All the MSS. वैमल्यजिनदर्शनात् ।

३ ४ दीनावलम्बनवशात् ।

བདེ་བར་གཤེགས་པས་རྗེས་བརྒྱུད་བས། བསྐྱབ་པའི་ཁན་ས་ཐོབ་དྲི་མེད་དེས།
དེ་ཡི་དབྱ་སྒྲ་སེན་ཆ་ཡིས། མཚན་པའི་རིན་ཆེན་མཚོད་དྲོན་བྱས། 14

དེ་ནི་བརྟུར་འོངས་དབང་པོ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་གསུངས་པ།
གྱུ་ལ་པོ་མི་ཡིན་དྲ་ཞེས་པས། ཡལ་འདི་མཚོད་དྲོན་བྱེད་པར་འགྱུར། 15

དེ་ལྟར་གནས་དང་གནས་སྒྲ་བཅོམ་ལྷན་བཅེ་བས་བསྐྱབ་པས་གཞིགས་པ་ཡིས།
མཐའ་དག་འཛིག་དྲོན་ཞེས་ཀྱི་བྱ་ངན་སྒོངས་དང་འཛིགས་པ་བཏང་བར་གྱུར།
མཚོད་དྲོན་མཚོན་པར་གསར་བྱས་སྒྱིབས་ན་ནོར་བུའི་དྲི་ལ་ཆུང་སྒྲ་སྒྲོགས།
དར་དེར་ཚོགས་ཀྱི་ཅེད་འཛོད་དག་གིས་ས་གཞི་རབ་སྤེད་ལྷན་པར་གྱུར། 16

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྱི་གིང་ཡས་མཚོད་དྲོན་གྱི་དྲོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་
འདབ་ལྔ་བརྒྱ་ཙུ་བདུན་པའོ།

शिक्षः। पदाप्तवैमल्यः सुगतानुग्रहेण सः ।

तत्केशनखलेशाङ्गं रत्नस्तूपमकारयत् ॥ १४ ॥

तत्र सन्दर्शनायातं भगवानिन्द्रमब्रवीत् ।

मिलिन्द्रे नाम राजास्मिन् देशे स्तूपं करिष्यति ॥ १५ ॥

इति भगवतः स्थाने स्थाने दयार्द्रविलोकना-

दभवदखिलो लोकः शोकप्रभोहभयोऽञ्जितः ।

अभिनवकृतस्तूपोत्सङ्गकनन्मणिकिङ्किणी-

कुलकलकलक्रीडालोला बभूव च मेदिनी ॥ १६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
स्तूपावदानं नाम सप्तपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVIII.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཅི་བཤུད་པ།

བསོད་ནམས་ལྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གྲུང་པའི་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་གཞིགས་པ་རབ་དུ་དང་བའི་རོ་དག་གིས།
 རྩེས་བྱ་ནིས་ས་ནི་ནད་དང་བལ་མཛད་སྤྱིད་པས་ཐེལ་མནད་འབྱུགས་པའི་སྤྲན་པ་
 བཤ།

ངས་པར་དག་བ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་ནོར་འཛོན་གྱུ་བ་པའི་བདུད་ཅི་ནི།
 རྩེགས་པའི་སྤྱིང་ཇི་ནང་དུ་འཛོན་པ་དེ་དག་གི་སྤྲད་པུག་བྱར་འོས། 1

གྲོང་བྱིར་པརྟོ་ལྷན་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འཇུས་དང་བཅས་པལ།
 ལྷ་ཡི་གྲུལ་པོས་འཇུབ་པའི་གྲུ། རྩིས་ནས་སྤྲར་ཡང་རབ་གསུངས་པ། 2

དཔལ་ལྷན་བསོད་ནམས་ལྟོབས་ཞེས་པའི། ས་ཡི་བདག་པོ་སྤྲོད་བྱུང་ལྟེ།
 བཤ་ཞིག་གྲོང་བྱིར་སྤྱོང་བྲག་ནི། བཤུད་ཅུ་ཡོངས་སུ་འཛོན་པར་གྱུར། 3

དེ་ཡི་གྲུལ་པོའི་པོ་བྱང་ནི། བསོད་ནམས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ།
 བེལ་གྱི་ནིས་པར་ཡིད་འོང་ཞིང་། མཚན་མོའི་བདག་པོའི་འོད་བཟིན་མཛོས། 4

སྤྱིད་ཚལ་གསར་བར་འགྲོ་བའི་སྤྲད། བས་ཞིག་གིར་ཏེ་ཞོད་པ་དེས།
 ལས་དུ་བན་པའི་ཟས་བྲལ་བས། ནད་ཀྱིས་གཞིར་ཞིང་འདུག་པ་མཐོང་། 5

अष्टपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

पुण्यबलावदानम् ।

अनिन्द्या वन्द्यास्ते सकलकुशलोत्पत्तिवसुधां
सुधां सिद्धामन्तर्दधति किल ये पूर्णकरुणाः ।
प्रसन्नैरापन्नव्यसनशमनालोकनरसैः
क्षतारोग्याः पुंसां भवपरिभवक्षोभभिषजः ॥ १ ॥

नगर्यां पुष्कलावत्यां सस्मितः स्मितकारणम् ।
सुरराजेन भगवान् पृष्टः पुनरभाषत ॥ २ ॥

श्रीमान् पुण्यबलो नाम पुराभूत् पृथिवीपतिः ।
यस्याशीतिसहस्राणि नगरीणां परिग्रहाः ॥ ३ ॥

तस्य पुण्यवती नाम राजधानी व्यराजत ।
स्फटिकागाररुचिरा ज्योत्स्नेव रजनीपतेः ॥ ४ ॥

स कदाचिन्नवोद्यानयात्रायां रथमास्थितः ।
ददर्श पथ्यविरहात् पथि सीदन्तमातुरम् ॥ ५ ॥

ཟིང་པའི་ནད་ཀྱིས་མནར་བ་ཡིས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 རྩུགས་མཚས་ས་མ་ལུས་གཞོན་པ་དེ། མྱིང་ཇེས་ཟིལ་མནན་གཏུང་བར་གྱུར། 6

གཞན་གྱི་ཡོངས་གཏུངས་མཐོང་གྱུར་ན། འཕྲོ་ལ་འཕོས་དེ་དཔ་པ་ཡི།
 མེ་ལོང་ནིམས་ནི་གཏུང་འགྱུར་དེ། ཉི་མ་མེ་ཤེལ་རང་བཞིན་བཞིན། 7

དེ་ཡིས་གྲོང་བྱིར་ཐམས་ཅད་དང་། མྱོ་དང་སྤང་ནིམས་མཐའ་དག་ཏུ།
 ནད་པ་ནིམས་ལ་ཟིལ་དང་སྒྲན། གནས་དང་མལ་ལྟན་ལ་སོགས་བྱས། 8

དེ་ནས་དེ་དག་ནིམས་ཀྱི་སྤྱད། རིམ་གྱོ་བ་ནི་མཁམས་པ་བསྐྱོས།
 གང་ཕྱིར་དཔ་པའི་རིམ་གྱོ་བ། ནད་གསོའི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཡིན། 9

བཟོད་ལྟ་མྱིང་ཇེས་བཟླ་དེའི་བཟོད། གསོ་བྱེད་འདོད་པ་དག་ལ་གནས།
 མཚའ་ལས་ཐེ་ཚོས་མི་བྱེད་པའི། རིམ་གྱོ་བ་ནི་རྟེན་པ་དགའ། 10

དེ་ནས་གྱུ་ལ་པོས་རིམ་གྱོ་བ། ཏུལ་བ་ནིམས་ནི་ལེགས་པོས་ནས།
 སྤྱས་པ་ཉིན་དང་མཚན་མོར་ནི། ནད་པ་ནིམས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་མཚོད། 11

གྱུ་ལ་པོ་ལ་འོས་གདས་ནིམས་སུ། མལ་ལྟན་མཚོག་སོགས་ཕྱན་ཚོགས་བྱས།
 རིན་ཅེན་སྤྱས་ལྟན་བརྩོ་ཅན། ཇི་མེད་ཅུ་ལྟན་ནད་པའི་བྱིར། 12

སྤྱད་པ་དང་ནི་སྤྱད་དག་ཀྱང་། ཕྱན་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བསྐྱབས།
 ད་ནི་དེ་དག་བསོས་གྱུར་པ། བྱིར་གྱི་གཉིར་ཞེས་བདག་གི་མྱོ། 13

स तं दृष्ट्वा परिम्लानं दीर्घरोगेण दुर्गतम् ।

विव्यथे करुणाक्रान्तः क्रान्ताखिलदिगन्तरः ॥ ६ ॥

सन्तप्तं परमालोक्य सद्यःसंक्रान्तिदर्पणाः^१ ।

सन्तः सन्तापमायान्ति सूर्यकान्तमया इव ॥ ७ ॥

समस्तद्वाररथ्यासु सर्व्वेषु नगरेषु सः ।

रोगिणां भक्तभैषज्यशालाशय्याद्यकारयत् ॥ ८ ॥

आदिदेश ततस्तेभ्यः कुशलान् परिचारकान् ।

प्रथमं हि चिकित्साङ्गं व्याधेः सत्परिचारकः ॥ ९ ॥

करुणाद्रः क्षमः क्षान्तश्चिकित्सकमते स्थितः ।

स्नेहाद्विचिकित्सश्च^२ दुर्लभः परिचारकः ॥ १० ॥

राजा ततः समाह्वय नियतान् परिचारकान् ।

अवदत् क्रियतां रोगिपरिचर्या दिवानिशम् ॥ ११ ॥

राजाहंशालासु कृता वरशय्यादिकल्पना ।

रोगिणां रत्नसोपानाः पद्मिन्यश्चामलोदकाः ॥ १२ ॥

भिषग्भैषज्यसम्पत्तिर्विहिता च महीयसी ।

अधुना युष्मदायत्तं तत्त्वास्थ्यमिति मे मतिः ॥ १३ ॥

१ II सन्तप्तदर्पणाः ।

२ II स्नेहादमरमूलेषु ।

འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རིས་གྲོ་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྲུང་བ་ཆོས་ཀྱི་གཞན་དུ་མི་
ནིབས་ཀྱི།

ཡོངས་སྤྱུ་གཏུང་བ་ཤིན་དུ་བསིལ་བ་ཡིས་ཀྱང་གྲུང་བ་དག་ནི་བདེ་བའི་བོད་བའི་སྤྱི་བ་ཡིས།
སྤྲུང་བ་བསིལ་བའི་ཆུ་ཡིས་དྲང་ནི་ངལ་བ་ཡང་ཡང་ཆུང་བུ་པན་ཟས་ཉིང་
བཟུབས་པས།

ཁྱོད་གསོས་འགྲུར་ཞེས་བཟུན་པའི་ཆོག་སྟོན་ཀྱི་བའི་རིས་བས་མི་དགའ་བ་
དག་ཞིས་རྩེད།

14

དེ་ཡི་སྤྲུང་དུ་བྱིད་ནིབས་ཀྱིས། ཅན་གྱིས་གཏུངས་ཤིང་འབྱེལ་ནིསས་ལ།
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཆོག་དག་གིས། དབྱུགས་དབྱུང་འདི་ནི་བཅས་པར་བྱས།

15

སྤྲུང་བ་སྟོན་མེད་བདེ་གཤེགས་བཀའ་བློན་དང་།
ཆོས་ཀྱི་མནངས་དཔལ་པའི་སྤྲུང་དག་ཀྱང་།
འཁོར་བ་རིང་བའི་རིསས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནིསས་ཀྱི།
དབྱུང་གཉེན་ཞི་བའི་བུཅུད་ལན་དེ་དག་ཡིན།

16

མི་བདག་ནོར་གྱི་ཆར་འབབས་དེས། དེ་དག་ནིསས་ལ་དེ་སྐད་བཟུན།
ནད་པ་མཁུས་གསོས་ཀྱི་སྤྲུང་། མོང་ནས་ཇི་སྐད་བཞེད་བཞིན་བྱས།

17

དེ་ནས་ནང་གྲོལ་དེ་དག་ནིབས། དགོ་བ་འདོད་པས་དེ་ལ་ཡིད།
མོང་བ་ནིསས་ལ་བཟུ་བའི་སྤྲུང་། མི་བདག་རང་ཉིད་བྱི་བོལ་བྱང་།

18

सन्तापं शमयत्यतीव शिशिरैः शीतं सुखेनोष्मणा
 तृष्णां शीतजलैर्मुहुर्मितहिताहारोपचारैः क्षमम् ।
 स्वस्थोऽसीत्यधृतिं प्रियेण वचसां केलिकमेणारतिं
 लोकेऽस्मिन् परिचारकः स्थिरभिपग्धर्मः परस्मिन्नृणाम् ॥ १४ ॥

तस्मात् भवद्विस्तप्तानां रोगयोगेन सीदताम् ।
 कार्या मुहुर्मुहुर्वाक्यैरियमाश्वासनस्मृतिः ॥ १५ ॥

वैद्योऽनवद्यः सुगतः प्रसादी
 धर्मोपदेशः परमौपधञ्च ।
 संसारदीर्घज्वरशोपितानां
 परायणं शान्तिरसायनं तत् ॥ १६ ॥

इत्यादिष्टा नृपतिना ते तेन वसुवर्षिणा ।
 गत्वा यथोचितं चक्रुः स्वास्थ्याय किल रोगिणाम् ॥ १७ ॥

ततः कुशलवादेन तेन तद्गतमानसान् ।
 व्याधिमुक्तान्नरपतिः स्वयं द्रष्टुं विनिर्ययौ ॥ १८ ॥

- བཀྱི་བྱིན་བྱིས་ཀྱང་དེ་ཡན། གཉིས་འཕྱང་དཀར་པོ་མཆེ་བནི།
 རྒྱལ་ལྔ་བྱིས་བྱངས་ཤིང་དྲི་བ། བསོད་ནམས་རབ་འབར་ནིས་པར་སྤྱལ། 19
- དེན་ཅེན་གསེར་གྱི་མཆོ་སྤྱོད་ནིས་ས། དེག་ན་བདེ་བའི་རྒྱང་གིས་གཡོས།
 བྱང་བའི་ན་རྒྱང་སྤྱོད་ལེན་བའི། ལམ་དུ་མཆོག་གི་བད་ལྔ་ཡང་། 20
- དེན་ཅེན་མཆོ་སྤྱོད་དེ་དག་ལ། གནས་སོགས་བདུད་ཅིའི་ཆ་ཆོག་ས་བའི།
 ལྷ་མོ་ནིས་ས་ཀྱི་རིང་པོ་ནས། མི་བདག་བྱོན་པ་བཟུན་པར་གྱུར། 21
- སྤྱིང་སྤྱོབས་བདུད་ཅིའི་གྱུ་མཆོ་དེ། སྤྱིང་སྤྱོབས་གསེར་འདོད་ལྷ་ཡི་བདག།
 བདག་ཉིད་ལོང་བའི་གཟུགས་བྱས་ནས། དེ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉེ་གནས། 22
- གྱུ་པ་པོ་མིག་གིས་དམན་པ་བདག། སྤྱི་བར་སྤང་བ་ནིས་པར་སྤངས།
 མེས་ས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་པར། རྒྱལ་ས་པ་ཁྱོད་ཅན་ཉེ་བར་འོངས། 23
- ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནད་པ་ནི། འདི་དག་ལེགས་པར་གསོས་གྱུར་ནས།
 འོད་ལྔ་མཆོས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། གྲགས་པ་སྤྱོད་ཅོད་སྤྱོད་ཅོད་ཀྱི། 24
- སྤྱུག་བསྐྱལ་བཀྱིན་དང་ལོང་བའི་གཉིན། ལྷ་ཡི་བདག་ནི་བསྐྱལ་པར་འོས།
 བདག་ལ་མིག་ནི་གཡས་པ་དག། གཡ་ཉེ་བོད་ན་གནང་བར་མཛོད། 25
- དེས་འདི་བཛོད་ཆོ་སི་བདག་ནི། རབ་དང་བཞིན་རས་མཛོས་པ་ཡི།
 འགྲོ་ནིས་ས་ཡང་དག་བསྐྱལ་བའི་སྤྱད། ཆོག་ས་པའི་བྱང་རྒྱལ་བསྐྱལ་བའི་བྱིར། 26

शक्रस्त्वपरशक्रस्य तस्य पुण्यसमुज्ज्वलम् ।

रथं विनिर्ममे युक्तं पङ्क्तैः पाण्डुरैर्द्विपैः ॥ १८ ॥

सुखस्पर्शानिलालोलहेमरत्नसरोरुहाः ।

भृङ्गाङ्गनोपगीताश्च दिव्याः कमलिनीः पथि ॥ २० ॥

तेषु रत्नसरोजेषु स्थिता नृत्यकलाकुलाः ।

दूरान्नृपतिमायान्तं सुरनार्यः सिधेविरे ॥ २१ ॥

तस्य सत्त्वसुधासिन्धोः सत्त्वं ज्ञातुं मरुत्पतिः ।

कृत्वान्धरूपमात्मानमभ्येत्य तमभाषत ॥ २२ ॥

राजन्नयनहीनोऽहं जन्मालोकविवर्जितः ।

सर्व्वसत्त्वपरिचाणसन्नद्धं त्वामुपागतः ॥ २३ ॥

एते तव प्रभावेण रोगिणः स्वास्थ्यमागताः ।

त्वत्कीर्त्तिवादमुखराश्चरन्ति रुचिरत्विपः ॥ २४ ॥

चातुर्मर्हसि मां देव दुःखदीनान्धवान्धव ।

दक्षिणं नयनं मच्चं दीयतां यदि शक्यते ॥ २५ ॥

द्रव्युक्तस्तेन नृपतिः प्रसन्नवदनद्युतिः ।

सन्तारणाय जगतां सम्यक्सम्बोधिसिद्धये ॥ २६ ॥

སྒྲོན་ལས་རབ་དུ་བདུག་བྱས་ཏེ། མིག་ནི་མཚན་གྱིས་རབ་ཕྱུངས་ནས།
བདུན་པའི་གཏོར་གྱིས་དེ་ལ་བྱིན། ལྷ་ནོམས་ཀྱིས་ནི་མེ་དོག་གཏོར།

27

དེ་ཡི་མེད་བྱུང་སྒྲིན་པ་ཡིས། ཡམ་ཚན་ནས་བཞིན་ས་གཞི་ནི།
ཆུ་གཏོར་གཡོ་བའི་སྐྱེ་རགས་ཙན། རི་དང་བཙས་པ་མ་ལྟས་འདར།

28

མིག་གཅིག་གིས་ནི་སྒྲུང་བ་དག། སྐྱེས་པ་དེ་མཐོང་ས་ཡི་བདག།
སྒྲིན་པའི་རོ་ལ་རབ་དགེས་པས། གཉིས་པ་སྒྲིན་པར་བཙོན་པར་གྱུར།

29

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ནི། རང་གི་ལྟས་སྐྱུ་ཡང་དག་གནས།
དེ་ཡི་མིག་ནི་བསོམ་བྱས་ཏེ། སྒྲིང་སྟོབས་མཚན་གཉིད་རབ་དུ་བསྐྱབས།

30

གང་ཞིག་སྒྲིན་ཆོ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་འང་།
ནས་ཡང་ཆགས་པ་ཆུང་ཆུང་སྐྱེ་མིན་པ།
ངས་པར་སྒྲིང་སྟོབས་གྱི་མཚན་གྱིས་དེ་ལ།
ནོར་ཞེས་བཞེད་པའི་དུལ་ལ་རང་སྒྲོ་ཅི།

31

དེ་ཆོ་མི་བདག་བསོད་ནམས་སྟོབས་གྱུར་ཏེ།
དེ་ཉིད་སྒྲིན་པའི་རོ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
དེ་ཡི་ངོ་མཚར་སྟོད་ཚུལ་བྲན་པས་ན།
དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་འཇུག་པ་མཛད།

32

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
བཞེད་པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བསོད་ནམས་སྟོབས་གྱི་དོགས་པ་བཞེད་
པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་བཟྱད་པའོ།

प्रणिधानं समाधाय शस्त्रेणोत्पाद्य लोचनम् ।
ददौ धैर्यनिधिस्तस्मै पुण्यैरापूरितः सुरैः ॥ २७ ॥

तस्यात्यद्भुतदानेन विस्मयादिव साचला ।
विचचालाखिला पृथ्वी विलोलार्णवमेखला ॥ २८ ॥

जातालोकं तमालोच्च नेत्रेणैकेन भूपतिः ।
अतिदानरसप्रीत्या द्वितीयं दातुमुद्ययौ ॥ २९ ॥

ततः सुरपतिस्तस्य समास्थाय निजं वपुः ।
स्वस्थं विधाय नयनं प्रशशंसातिसत्त्वताम् ॥ ३० ॥

दानक्षणे स्वावयवेऽपि यस्य
न जायते स्नेहलवः कदाचित् ।
का नाम तस्योर्जितसत्त्वसिन्धो-
ह्वेनाभिधाने रजसि स्वबुद्धिः ॥ ३१ ॥

स भूपतिः पुण्यबलोऽहमेव
तदाभवन्दानरमाप्तबोधिः ।
आश्चर्य्यवृत्तस्मरणेन तस्य
जातस्मितस्तन्मयतामवानतः ॥ ३२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पुण्यबलावदानं नामाष्टपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LIX.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བརྩ་ཅོ་དགུ་པ།

གྲུ་ལ་འདྲི་ཉོག་ས་བཞེད་ནི།

ཤིན་དུ་རབ་གསལ་གྲགས་པའི་ཆོན་རིས་ཡོན་ཏན་རིན་ཅེན་གྱིད།

ས་ཉམས་སྦྱིན་པའི་མེ་ཏོག་དང་ཐུན་བཞེད་པའི་བྱུ་པ་བྱས།

གང་གི་དཔལ་ནི་ཚུལ་བྱིས་ས་གཙང་མའི་དུ་གྲུ་ལས་སངས་པ།

དེ་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ལེགས་བྱས་ལ་འོས་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་ཡིན།

གྲོང་མཆོག་སྤུང་ལི་ཡི་བྱ་ཞེས་པ།

ན་ཚུང་ས་གཞི་ཐིག་ལེ་ལྟར་གྱུར་པར།

ཉི་མའི་རིགས་ཀྱི་གྱིན་གྱུར་གྲགས་པའི་གཏེར།

དཔལ་ཐུན་ས་བདག་བྱ་ངན་མེད་པ་བྱང་།

2

དང་པོར་འདོད་ཐུན་དེ་འདོད་ཉི་ཆོག་དང།

དེ་ནས་ནོན་པོ་གཏུབ་པོའི་ཉིར་སྦྱད་དང།

བྱིན་ས་ཆོས་ནི་ཉི་བར་འཛིན་པ་ཡིས།

དཔེན་པ་སྤྱིད་པའི་ན་ཆོད་རབ་གྲགས་གྱུར།

3

जनपटितमः पल्लवः ।

कुणालावदानम् ।

एकः स एव सुकतोचितचक्रवर्ती
सुव्यक्तकीर्त्तितिलका गुणरत्नभूषा ।
अम्बानदानकुसुमा कृतसत्यचर्चा
यस्यायभाति शुचिशीलदुक्कम्बिनी श्रीः ॥ १ ॥

पुरोत्तमे पाटलिपुत्रनाम्नि
मह्यीयुवत्यास्तिलकायमाने ।
यशोनिधिः सौर्यकुलावतंशः
श्रीमानशोकः क्षितिपो बभूव ॥ २ ॥

पूर्वं स कामोपपदेन कामी
चण्डोपचारेण ततश्च तीक्ष्णः ।
धर्मप्रदानेन जगाम पथा-
द्विवेकपाके वयसि प्रसिद्धिम् ॥ ३ ॥

ལྷ་པོ་མེད་དེ་རབ་དང་བསོད་ནམས་གྱིས།

ཉི་པའི་ནགས་ཚལ་ས་གནི་སངས་པས་བཟྱེ།

གྱིས་པར་གྱུར་ཆོ་དག་བའི་བྱ་བུ་ཡིས།

འཇིག་རྟེན་ལྷ་པོ་མེད་ཉིད་ངེས་པར་འཇིན།

4

དེ་ཡི་བདེ་སྐྱེད་ལྷ་མོ་བསྐྱེ་ལམ།

སོ་བྲང་འཁོར་གྱི་སངས་མའི་མཉམ་པ་དཔལ་པས།

ཀུན་སྣོ་བུ་ནི་བསོད་ནམས་དག་གིས་བསྐྱེད།

གཏོང་བ་ཇེས་འབྲང་དཔལ་གྱི་ལམ་ས་བཞིན་བཞིན།

5

གསེར་ལྷ་དག་པ་མི་ཡི་དབང་པོའི་བྱ།

པད་ཇིང་དཔལ་གྱི་པདྨའི་འདབ་འབྲའི་སྐྱེ།

གསེར་རིའི་ངང་པ་ཀུ་ཏ་ལ་ཞེས་པའི།

མིག་མཚུངས་དེ་ནི་ཀུ་ཏ་ལ་ཞེས་གྱུར།

6

རིག་པ་བྱ་མའི་བདག་མཐོང་གི་མ་མེད།

སྐྱུ་ཙོལ་འཁྱི་ཤིང་ནམས་གྱི་དགའ་བའི་དབྱིད།

གཤམ་པ་ཀུ་ཏ་ལ་ལྷ་པོ་མེད་ཀྱིས་པ།

དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོན་འདོད་གྱུར།

7

प्रसन्नपुण्योपवनस्थलीना-
मुद्भिन्नशोभाभरणायमाने ।
तस्मिन्नशोके कुशलप्ररोहै-
रशोकतामेव वभार लोकः ॥ ४ ॥

मूर्द्धि स्थितान्तःपुरसुन्दरीणां
पद्मायती तस्य सुखाय देवी ।
सत्त्वोत्सवं पुचमसृत पुण्यै-
स्यागानुगा श्रीरिव साधुयादम् ॥ ५ ॥

नरेन्द्रस्तनुः कनकावदातः
श्रीपद्मिनीपद्मपलाशनेत्रः ।
दिमाद्रिहंसस्य कुणालनाम्-
स्तुल्येक्षणोऽभूत्स कुणालनामा ॥ ६ ॥

विद्यावधूनां विमलात्मदर्श
यैवोत्सवः सर्वकलालतानाम् ।
स सर्वलोकाभिमतो बभूव
चन्द्रादयः कीर्तिकुमुदतीनाम् ॥ ७ ॥

གྱི་སྐར་བདག་པོའི་ནང་གི་རི་དྲགས་བཞིན།
 དེ་ཡི་མིག་ཡངས་མཚོ་སྐྱེས་རྒྱང་དག་ནི།
 གཡོ་ལྷན་སྤྱོད་མའི་བྱང་བས་མངོན་དགའ་བ།
 བལྟ་བས་མི་དབང་རབ་དུ་ངོས་སུ་སྤྱོད།

8

སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཆོག་ཤིང་ལྷན་པོ་ལ་ནི།
 མཐའ་དག་ཕྱོགས་དང་གླིང་གི་སྤྱོད་པོ་བདག།
 སྐར་བཅུང་ཁེངས་པས་རང་གི་བྱ་ལོ་དག།
 འདོད་པའི་ཐུང་ཤིང་འབྲི་ཤིང་ལྷ་བྱ་བྱེད།

9

སྤྱོད་པོ་ཁྱེས་ཆོག་སྤྱོད་པོ་ཁྱེས་ཆོག་གི་གཟུགས།
 དེ་ཡི་དགའ་མར་མིག་ཡངས་རྒྱུ་ལས།
 འདོད་པའི་དགའ་མ་སྤྱོད་པོ་ཁྱེས་ཆོག་ཐོབ་བཞིན།
 གསེར་གྱི་འཕྲིང་ལྷན་མཁུངས་བྱ་བར་བྱུང།

10

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་པ་ཡི་དྲུང་གནས་པའི།
 གཞོན་དུ་དེ་མཐོང་དགའ་འདུན་གནས་བཞུགས།
 གྱི་པ་པོའི་འདོད་པས་རང་གི་བྱ་གསེར་པ་ཡི།
 དཔེ་དག་ནས་གཙོག་པོ་ལྷན་པོ་ཁྱེས་ཆོག་ཤིང་།

11

ताराधिपोत्सङ्गमृगोपमस्य
तस्यायतं नेत्रसरोजयुग्मम् ।
सविधमं भूधमराभिरामं
पश्यन्त्रेन्द्रः प्रययौ न दृष्टिम् ॥ ८ ॥

नानागुणालङ्करणाय तस्मै
कन्दर्पमुक्तालतिकायमानाः ।
समस्तदिग्द्वीपधराधिनाथा
धन्याभिमानेन ददुः स्वकन्याः ॥ ९ ॥

तस्यायताक्षी दयिता बभूव
चन्द्रानना काञ्चनमालिकाख्या ।
जनानुरागोद्भवभव्यमूर्ते
जन्मान्तरस्येव रतिः स्मरस्य ॥ १० ॥

ततः कदाचित् पितुरन्तिकस्थं
तं वीक्ष्य संघस्यविरः कुमारम् ।
स तेन राज्ञः सुयशोविहारे
विविक्तदेशं शनकैर्निनाय ॥ ११ ॥

གོན་པོ་སེམས་པོ་མཛོན་གྱིས་རྒྱལ་ཐོན་མཛོན།
 སྤྱིང་ཐིམ་འབྱོར་ཐོན་ཐོན་འབྱོར་ཐོན་བུ་ཤེས།
 རྒྱལ་གྱི་དེ་ཡི་མིག་དག་ཉམས་གྱིས་ནས།
 མ་འོངས་རྒྱལ་བུ་ལ་མཛོན་ཐོན་དེ་ལ་སྤྱོད།

12

ཐོན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འབྱོར་བས་རྒྱལ་ཐོན་ནས།
 ལང་ཚོ་མཛོན་ཐོན་ཐོན་དང་ཐོན་པའི་ཚོགས།
 རོལ་བས་རྒྱ་བུ་དེ་གས་འཛོལས་ལུས་ལ་ནི།
 མཛོན་མ་བྱུང་བར་བྱུང་འདི་བདག་གིས་མཛོན།

13

མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་གཞན་པ་ཅི།
 འདི་ལ་བདེ་བ་ཉིང་བཞུད་གནས་པ་མཛོན།
 འདི་ཡིས་རྒྱལ་བས་རང་གནས་རབ་ཉམས་དེ།
 འདོད་པ་ཞེས་བཞུད་ཁྱུང་བྱུང་བ་ཉིད།

14

ངས་བར་མི་ནོས་སེམས་བཟང་ཡངས་པ་ནི།
 ལུང་བལ་ཐོན་པའི་འདབ་མ་ལྔ་བྱུང་དེ།
 ཆགས་པ་ཐོན་འབྱོར་བུ་ལ་ཐོན་ཐོན་དེ།
 གང་གིས་ཐུང་དུ་དབང་བོ་ཡོངས་པ་བྱུང།

15

स तस्य कालेन विनाशमश्णो-
 र्ज्ञात्वा मनीषी पङ्क्तिचर्यः ।
 आगासिदुःखोद्धरणाय योगी
 कारुण्ययोगी तमुवाच वृद्धः ॥ १२ ॥

इदं तवापातनिमित्तभूतं
 पश्यामि चित्तं विभवाभिभूतम् ।
 वयःसहायं कुसुमायुधस्य
 वपुश्च लीलादलितेन्दुदर्पम् ॥ १३ ॥

जान्थैव चक्षुष्यपलं किमन्य-
 दस्मिन्ननास्थैव सुखोपपत्तिः ।
 एतेन कृष्टा स्वपथप्रनष्टाः
 स्पृहाभिधाने कुहरे पतन्ति ॥ १४ ॥

इदं हि नीलोत्पलपल्लवाभं
 विलोचनं नाम नृणां विशालम् ।
 रागोरगच्छिद्रसमुद्रमेव
 येनेन्द्रियाण्याशु परिस्रवन्ति ॥ १५ ॥

ཚུལ་ཁྱིམ་ས་མཐུ་ལས་གང་དག་ནིས་ས་གྱི་མིག་།

མཛེས་པའི་བདུང་བས་ཁྱད་པར་དུ་ངོས་ས་ཤིང་།

ནིས་པར་གཡོ་བ་མིན་པ་དེ་དག་ཉིད།

སྒྱིང་སྒྱེ་བས་པདྟ་ན་པ་དང་ལྷན་སྐུལ་བ་བཟང་།

16

ཞེས་སོགས་དེ་ཡི་ཚོགས་ནི་རབ་ཞི་བ།

ཉེ་བར་རྫོགས་པ་མི་བདག་བྱས་ཐོས་ནས།

དེ་བཞིན་ཞེས་དེ་རབ་དང་ཡིད་ལ་བྱས།

བྱག་འཛལ་ནས་ནི་རང་གི་གནས་སུ་སོང་།

17

དེ་ནས་བྱང་བའི་ཚོགས་ནི་ཐུ་ལེན་ཅིང་།

ཀྱི་ཤུག་དཔལ་ལི་ཁྱིམ་གྱིས་པ་འདྲ།

ཁྱིམ་ལྷན་མ་ཡི་ཁྱིམ་པ་འཛེབས་ཆས་པས།

*སྒྱོད་བྱི་བྱིས་བྱིས་ཐུང་པོ་ཅིག་འོངས་བྱུང་།

18

སྒྱེད་ཚལ་འབྲི་ཤིང་གསར་བའི་ཡམ་འདབ་དང་།

འབྲུལ་བའི་གདུང་བ་གྱུན་པའི་ཆ་ཤས་དག།

གསར་དུ་ཆགས་པས་རབ་བསྐྱེད་བཟོད་དག་ཉིད།

འབྲུལ་ལ་རྫོད་ཅིག་ཉིད་དུ་གྱིས་པར་བྱུང་།

19

* The translator has wrongly rendered the meaning of the word མའལྷ which signifies བཏམ་པལ་ flower.

धन्यास्त एवासमसत्त्वधीराः

शीलप्रभावान्न भवन्ति येषाम् ।

लावण्यपानेन विशेषतृष्णा-

विघूर्णमानानि विलोचनानि ॥ १६ ॥

इत्यादि तस्य प्रश्नोपपन्न-

भाकर्ण्यं वाक्यं नरनायस्तुतः ।

तथेति कृत्वा मनसि प्रपन्ने =

कृतप्रणामः स्वपदं जगाम ॥ १७ ॥

अथाययौ धृङ्गणोपगीतः

सिन्दूरपूरायितकिंशुकश्रीः ।

मनस्विनीमानवधानुबन्धी

मधुः शरत्सौरभमत्तनागः ॥ १८ ॥

उद्यानवल्लीनवपल्लवानां

वियोगिनीतापविपल्लवानाम् ।

बभूव वृद्धिः सहसा सहैव

प्रत्यग्ररागोद्गमदुःसहैव ॥ १९ ॥

ཙམ་པ་ཀའདབ་ལྷུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས།
 སྤྱིང་ཡིག་གིས་ནི་བྱམས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཅིང་།
 འདོད་དང་ལྷན་ཅིག་དཔྱིད་ཀྱི་དང་བོ་ཡི།
 མཛོད་འཕྱོར་གྱིས་བྱེད་བདག་འཛོམས་སྤྱོགས་སྤྱུགས་ས།

20

མེ་དོག་རབ་གྱིས་དེ་དང་དེ་དག་ཡས།
 དཔྱིད་ཀྱི་གཉིན་ལ་མཚོག་དུ་པན་པ་ནི།
 བྲགས་པའི་ནམ་པ་བྱུང་བའི་མཁོགས་པའི།
 ས་ཏྭ་ར་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པར་གྱུར།

21

དཔྱིད་ཀྱི་སྒོ་བའི་ནམ་འབྲུལ་དེ་ལ་ཡང་།
 མི་ཡི་དབང་བོའི་བྱ་དེ་དཔེན་པར་ནི།
 བཀྲས་བཏོན་གྱིས་ནི་མདངག་སེམས་པ་དག།
 ས་སྐྱོང་བཅུད་མོ་སྐར་གྱིས་བསྐྱུང་བས་མཐོང་།

22

མ་ཉམས་ལྷུ་བའི་འོད་ཀྱི་ཡངས་པའི་སྤྱོད།
 བྲག་མཐོ་བྱས་མོང་ལག་པས་སྤྱོད་དེ་ལ།
 མཛའ་བས་བཟུང་བའི་ཐོ་ཡི་མཛོད་སྤྱོགས་དེ།
 མ་ཡི་ཅུངས་དེ་ཡིས་རབ་སྤྱུས་པ།

23

वातेरितैथम्पकपञ्चेखैः
 मैचीं समासूचयतः स्मरेण ।
 स पप्रथे दिष्टु धृतिप्रमाथी
 चैवस्य जैवः प्रथमाभियोगः ॥ २० ॥

लसत्सु पुष्येषपि तेषु तेषु
 वभूव भूम्ना मधुवान्धवस्य ।
 मृङ्गस्वनैर्गीतयशःप्रकारः
 छतोपकारः सहकार एव ॥ २१ ॥

तस्मिन् वसन्तोत्सवविभ्रमेऽपि
 विचिन्तयन्तं स्थविरोपदेशम् ।
 नरेन्द्रसूनुः विजने ददर्श
 तं तिष्यरक्षा क्षितिपालपत्नी ॥ २२ ॥

अस्मीवचन्द्रद्युतिमायताक्षं
 पीनांशमाजानुविलम्बबाहुम् ।
 अभ्येत्य तं स्नेहरसार्द्रचित्ता-
 यवीयसी सा जननी जगाद ॥ २३ ॥

གཞིན་རྒྱལ་རྒྱལ་མདའ་ཅན་གསར་འཛུགས་།
 འཁོར་བའི་སྤྱིང་བོ་ཁྱོད་གྱི་མིག་གི་དཔལ་།
 ཁྱད་པར་མཛེས་བའི་ཆས་དང་ཐུན་བའདི།
 འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་སྤྱི་ཡི་བདེན་མི་འཕྲོག་།

24

ཅེས་བཞེད་དེ་ཡིས་འབྲལ་ལ་ལག་གཉིས་གྱིས།
 ངོ་ཚ་བཏང་ནས་བདེན་པ་དེ་ལ་འབྱུང་།
 རང་གྱི་གྱུན་གྱི་ཁྲལ་ཁྲལ་སྤྱི་ཙོར་གྱིས།
 འདར་ཞིང་གྱུན་དུ་ཆོག་པར་བྱེད་པ་བཞིན།

25

གཞན་འདི་འང་རང་གི་མ་བཞིན་བདག་ལ་ནི།
 ཉིག་དུ་མཉམ་གཤིན་ཉིད་དག་སྤྱིད་པར་བྱེད།
 ཅེས་བསམས་དོགས་མེད་ཆོ་ཐུན་དེ་ཡིས་དེའི།
 ཀྱང་པར་བྱག་བཅའ་རྒྱུ་བྱུང་དུད་པར་གྱུར།

26

རྒྱལ་པོར་མོངས་དུས་ཤོགས་བསམ་འབྱར་གྱུར་ཅིང་།
 ཅུ་སྤྱི་མཚན་མ་རྒྱུང་བས་རབ་བསྐྱེད་བའི།
 བོ་རྒྱལ་ཅན་བཞིན་བྱུང་མེད་ནི་བསམ་ལ་ནི།
 རང་བཞིན་འབྲོས་ལ་འགོ་བཤམ་ཅན་མེད།

27

कुमार पुष्पेषु नवावतारा
संसारसारः तव लोचनग्रीः ।
धृतिं हरत्येव न कस्य लोके
विशेषतः पेशल एष वेशः ॥ २४ ॥

उच्चेति तं सा सहसा भुजाभ्या-
मुत्सृज्य सज्जां दृढमालिलिङ्ग ।
प्रकम्पसिञ्जामुखरै^१ रसक्तं
निवार्यमाणाभरणैरिव स्वैः ॥ २५ ॥

पराध्यसौ मे जननी निजेव
वात्सल्यमाविष्कुरुते सदैव ।
ध्यात्वेति निःशङ्कमतिः स तस्याः
पादप्रणामानतशेखरोऽभूत् ॥ २६ ॥

मदोद्धतानां धनमोहकाले
प्रक्षोभितानां मकराङ्गपातैः ।
तरङ्गिणीनामिव नाङ्गनानां
श्वभावपातेऽस्ति^२ मनाङ्गिरोधः ॥ २७ ॥

བབ་ཅེལ་ཅེལ་བ་ནིས་བར་མ་བསྐྱབས་བས།
 སྒྲིག་པར་རྒྱུང་ཆོ་བྱི་མས་འཛིགས་བ་བཞིན།
 ཅེལ་བྱིས་མཁའ་མས་ནིས་བར་བཏང་གུར་ཅིང་།
 འདོད་པས་ཟིལ་མཚན་ནི་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུལ།

28

བདག་གི་མཛའ་གཞོན་རྣམས་ཆོ་མཚུངས།
 ཁྱོད་ཀྱི་ས་ཡི་ཚུན་ས་བདག་ས་ཡིན།
 ཁྱོད་ཀྱི་འབྲུད་པས་འབྲོགས་འོས་བདག་གི་ལུས།
 སྐལ་བཟང་ཁོངས་སྟོད་འོས་འདི་ཕྱིན་བར་མཛེད།

29

དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས།
 དོན་གཉེར་གང་དེ་ངོ་ཆ་མེད་ཉིད་ནི།
 ཅི་བཟིད་བཀའ་རིན་མཛེད་ཅིག་ཁྱོད་ལུས་དང་།
 འབྲོགས་པ་ལྷན་རིང་བདག་གི་སྒྲིང་ལ་གཏགས།

30

རྒྱ་ལོས་དོ་ཤམ་འབྱི་ཤིང་མཛོད་དགའ་ཞིང་།
 ཀྱིན་སྐབས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱིལ་ཅུང་ཐུན་བ་ཡི།
 བྱད་མེད་མེན་མོ་འདི་བས་བས་དབྱུང་བ་ནི།
 རབ་མཛོས་སྐལ་བཟང་མ་ནོད་ཁིངས་མི་འགྱུར།

31

सा तं वभापे मदनाभिभूता
 प्रगल्भसंरम्भविशृङ्खलेन ।
 पापावपाते शुचिना कलङ्क-
 भीत्येव शीलेन विमुच्यमाना ॥ २८ ॥

प्रियोऽसि मे तुल्यवयाः कुमार
 मातुः सपत्नी तव नास्मि माता ।
 इयं त्वदालिङ्गनसङ्गयोग्या
 सौभाग्ययोग्यं भजतां तनुर्मे ॥ २९ ॥

निर्लज्जतैषा परमर्थनीया
 यदर्थयन्ते स्वयमेव नार्यः ।
 प्रसीद किं वा क्रियते त्वदङ्ग-
 सङ्गस्थिरं मे हृदयेऽवसन्नः ॥ ३० ॥

स्तनस्थलं हारलताभिरामं
 नितम्बविम्बं रसनासनायम् ।
 स्त्रीणां नखोल्लेखदरिद्रमेति
 नोन्निद्रशोभासुभगाभिमानम् ॥ ३१ ॥

འཇིག་རྟེན་དག་ནི་བྱད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས།
 སེམས་ནི་ནོར་གཤམ་པའི་མཚན་ལྡན་པ་དང་།
 གསུང་པ་འདོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མངོན་ཕྱོགས་ཤིང་།
 མིག་ཀྱང་མཛེས་པ་དག་ལ་སྟེན་ལྡན་མིན།

32

ཞེས་སྒྲུ་བྱེད་ལྟར་འདར་བའི་ལུས་ཙན་དེས།
 མཆུ་འདབ་དཔལ་ནི་དབྱུགས་ཀྱིས་རྩེ་མཚན་ཅིང་།
 རྩལ་རྒྱུ་ནི་མཚོན་དེས་ཉམས་བྱས་ནོར་འགྱུར་ནི།
 འདོད་པས་ཉེར་བཟུང་བཤུགས་ལ་བར་བཟུང་།

33

ནི་བ་ཉམས་ཕྱེད་གཏུང་བའི་ཁབ་བཞིན་དེས།
 དེ་ཡི་ཚོག་ནི་འགལ་བ་དེ་དག་ཐོས།
 རྒྱུག་དེ་མིག་ལ་ཆགས་པ་འདོར་བ་བཞིན།
 སལ་བཟུ་ཞིང་གཏོང་ནི་དྲུད་པར་གྱུར།

34

དེ་དགས་ཉམས་ཅན་ལྟ་བུ་དེ་ཡི་བཞིན།
 རྒྱུག་བའི་དྲི་མ་རབ་གྱུས་དེ་ནི་བཟུར།
 གཞིན་ལྷས་མ་བཟོད་འཕྲུལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་དང་།
 ངོ་ཚས་བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་ཆུ་བར་གྱུར།

35

नवाभिलाषातिशयोन्मुखानि
चित्तानि वातूलकुतूहलानि ।
स्त्रीणां स्वभावेन भवन्ति लोके
लावण्यलुब्धानि च लोचनानि ॥ ३२ ॥

उक्तेति सा कम्पतरङ्गिताङ्गी
श्वासाभिभूताधरपल्लवश्रीः ।
स्वेदाम्बुनश्यत्तिलकाधिकारं
स्मरोपदिष्टं प्रकटं बभार ॥ ३३ ॥

वाणीं विरुद्धां स निशम्य तस्या
स्तां तत्तल्लचीमिव दीर्णकर्णाम् ।
निरीक्षमाणः क्षितिमश्लिष्टं
मुमेच तत् पापमिवावनमः ॥ ३४ ॥

तस्याः शशाङ्कोपममाननं तत्
समुन्मिषत्यापमलं कुमारः ।
द्रष्टुं न सेहे सहसा विषाद-
लज्जानिमीलददनारविन्दः ॥ ३५ ॥

དག་པར་བགྱིསྒྲུད་དེ་ཡིན་བརྒྱུད་།

མི་རྒྱུད་མྱིག་ཐོས་འདར་བས་བསྐྱོད་བལས།

རིན་ཅེན་རབ་འབར་ནི་བྱུན་ལས་འབྱུངས་པར།

མཐུ་ལྷན་མེ་ནི་སྒྲུད་ཅིག་ཞུགས་པ་བཞིན།

36

དེ་ཡི་ལག་པས་ནི་བརྒྱུད་བསྐྱེབས་ནས།

སྒྲུད་ཅིག་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་ནི་ཞི་བའི་སྒྲུད།

ཡན་ལག་ཡན་ལག་འབྱུང་བའི་གང་གྲ་བཞིན།

སོ་ཡི་འདྲ་རྩེར་དགར་ལྷན་ཚོག་སྐྱོས་པ།

37

ས་ས་བྱོད་ཀྱིས་འདི་དག་སྒྲུ་མི་འོས།

དམ་པའི་ལས་ནས་སོང་ལ་ཚོག་དག་སྒྲོས་ས།

འབྲེལ་ལ་ཡོངས་བཏང་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བྱིས་ས་ནི།

ཉམས་ཤིང་ནིས་བར་གཡོ་བ་དབྱགས་དབྱུང་མཛོད།

38

རྒྱགས་དང་དག་མེད་གཞན་ནོར་འདོད་པ་དང།

མྱིག་པ་རྩེས་འབྲེལ་ལྷན་ལས་མཛོན་སྟེད་པ།

འདི་དག་སྐོག་ཆགས་ནི་བ་པར་རྒྱུད་དུས་སུ།

བསྐྱེས་པ་མེད་པའི་གཞོན་པའི་སྒོ་དག་ཡིན།

39

अनल्पपापश्रवणप्रकम्पा-

दिलोलरत्नोज्ज्वलकुण्डलोत्थम् ।

तस्य क्षणं कर्णयुगं विशुद्धौ

प्रभावनं वह्निमिवाविवेश ॥ ३६ ॥

स पाणिना श्रोत्रयुगं पिधाय

ससर्जं वाचं दशनांशुशुभ्राम् ।

प्रक्षालयंस्तां क्षणमङ्गसङ्गां

गङ्गामिवालिङ्गनदोपशान्त्यै ॥ ३७ ॥

मातर्न युक्तं तव वक्तुमेतत्

सद्वर्त्मना गच्छ नियच्छ वाचम् ।

सद्यः परित्यागदशाविलोसं

शीलं समाश्वासय शीर्यमाणम् ॥ ३८ ॥

दर्पः प्रमादः परवित्तवाञ्छा

पापानुबन्धी विषयाभिलाषः ।

एतानि जन्तोर्विनिपातकाले

द्वाराण्यपायस्य निरर्गलानि ॥ ३९ ॥

སྤྱན་ལས་བྱིར་རྩྱགས་ནྟམས་ལ་ནོར་གྱིས་ཅི།
 སྤང་བས་དབང་བྱས་ནྟམས་ལ་གྲོས་པས་ཅི།
 ཡོན་དྭན་མཆོག་སྤངས་ནྟམས་ལ་གཞུགས་གྱིས་ཅི།
 རྩྱལ་བྱིབས་བཏང་བ་ནྟམས་ལ་རིགས་གྱིས་ཅི།

40

མ་ས་གཡོ་བ་ཉིད་དག་ཐོང་ལ་མ་ཉམས་གྲགས་པའི་རྩྱ་བ་མཛོས་པར་སྤངས།
 རྩྱལ་བྱིབས་རྩི་མེད་རིགས་ཀྱི་རྩྱ་དག་སྤྱོངས་ཤིག་སྤྱིག་ལ་རྩྱ་གྲོས་ཡོངས་མ་བྱེད།
 རབ་འབར་དཔྱལ་བའི་མེ་ཡིས་འཛོད་ཅིང་འབྱུགས་དེ་ཡི་དགས་རབ་དུ་གདུ
 བས་ཉིད།

སྤྱིག་ཅན་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལས་ནི་ངེས་པར་ཉིད་མོངས་དག་གིས་འབྱུགས་
 པའི་ས།

41

ཞེས་པས་བདག་སྤྱས་པའི་ཚོག་གྲོས་ནས།
 མི་བརྟན་ཆགས་པའི་གཏོན་ནི་དེས་མ་བཏང།
 མོངས་པའི་ཐུད་ཅན་མོན་པའི་ཆ་ནང་དུ།
 ཆོས་ཀྱི་ཉིར་བཟུད་ཉི་མའི་ཐོད་མི་འཇུག།

42

རབ་དུ་འཛོམས་བྱེད་ཡིད་སྤྱབས་ས་བདག་གིས།
 ཆོས་ཀྱི་དམ་བཤེད་འཕྲུལ་ལ་གཟིར་གཏུང་དེ།
 ལྷགས་རིངས་དཔལ་ཞིང་འབྱུལ་པར་ཐོད་བྱེད་བས།
 འབྲེལ་མེད་དོན་གྱི་ཆོང་དེ་དེ་སྤྱས།

43

धनेन किं दानपराङ्मुखाणां
श्रुतेन किं द्वेषवशीकृतानाम् ।
रूपेण किं सद्गुणवर्जितानां
कुलेन किं शीलविनाशकानाम् ॥ ४० ॥

मातश्चञ्चलतां विमुञ्च रुचिरं रक्षाक्षयेन्दुं यशः
शीलं पालय पश्य वंशममलं पापे मतिं मा कथाः ।
स्फूर्जन्नारकवह्निपाकविकलप्रेतप्रल्लापोत्कटाः
पापानां परलोकवर्त्मनि किल ज्ञेशाकुला भूमयः ॥ ४१ ॥

श्रुत्वेति वाक्यं क्षितिपात्मजस्य
रागग्रहं सा न मुमेच तीव्रम् ।
मेहान्धक्लृपस्य जनस्य नान्त-
र्धर्म्मोपदेशार्ककरा विशन्ति ॥ ४२ ॥

चोरीव सा मन्मथपार्थिवेन
प्रमाथिना प्रव्यथिता प्रसङ्गा ।
श्वासप्रयासस्खलिताभिधान-
मसद्गतार्थं प्रललाप तत्तत् ॥ ४३ ॥

ནིལ་གནས་ཉེར་བཟུན་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་འདི།
 འདྲོད་པས་གཟིང་བ་བདག་གིས་འགའ་མི་ཐོས།
 རྩ་ག་པར་རབ་འབར་འདྲོད་པའི་མེ་ཡི་ཚོགས།
 གྱིས་པ་ཚོག་གིས་རབ་དུ་ཞི་མི་འགྱུར།

44

ཡལ་ན་བསིལ་བའི་ཚུ་གྱུན་འགྲུབ་མེད་ཀྱང་།
 བྱ་ངས་ཐང་ནོས་ས་དག་ནི་གདུང་བར་འགྱུར།
 ཉི་མ་ཤར་ཡང་ཆགས་པས་གཟིང་ནི་མས་ལ།
 སྤྱོགས་ས་ཚས་ས་ནོས་ས་ནི་འཛིགས་བྱུང་ལྷན་པ་ཡིན།

45

གདུང་བའི་བྱུད་མེད་བསྐྱུངས་ལ་ཚོས་ཅི་ཡང་།
 གལ་ཏེ་བཅི་ལྷན་ཁྱོད་ལ་མེད་ན་ནི།
 དམ་བ་ནོས་ས་ཀྱིས་གྲུས་བར་བཟུན་པ་དེ།
 མེད་པ་ལ་ཡང་ཚོས་མིན་ཅི་ལྟར་ཡོད།

46

གང་སློ་ནིལ་གནས་བསིལ་བ་དེ་དག་ལ།
 བདེ་སྤྱད་བདྱན་པ་ཚོས་འདི་ཚད་ལ་སྟེ།
 ཞིན་པས་གཟིང་ཅིང་ཡང་དག་གདུངས་ནོས་ས་ལ།
 བཀག་བའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཅི།

47

स्वस्थोपदेशः क्रियते त्वयायं
 स्मरार्दिताहं न शृणोमि किञ्चित् ।
 नायाति वाग्भिः प्रशमं विशाल-
 ज्वालाकलापः प्रवृत्तः स्मराग्निः ॥ ४४ ॥

देशे स्वल्पन्निर्भरशीतलेऽपि
 भवन्ति तप्तानि मरुस्थलानि ।
 रागातुराणामुदयेऽपि भानो-
 र्घोरान्धकाराणि दिगन्तराणि ॥ ४५ ॥

नास्त्येव तप्तमवलां दयालोः
 संरक्षतस्ते यदि वेऽपि धर्मः ।
 तत्साधुभिर्दर्शितगौरवस्य
 तस्याप्यभावे कथमस्त्यधर्मः ॥ ४६ ॥

ये शीतलाः स्वस्थधियः सुखाय
 तेषां प्रमाणं स्थिर एष धर्मः ।
 सन्तापितानां व्यसनातुराणां
 निषिद्धकार्येष्वपि को विचारः ॥ ४७ ॥

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྲིན་པ་དང་པོར་སྒྲངས།
བདག་ཡོངས་བསྐྱངས་པས་ཁྱོད་ལ་ཆོས་སྤྲུའགྱུར།
རིག་པ་རི་བོར་ཅན་ལྷ་ར་བསེལ་བ་ཡིས།
ཐུན་དུ་གཏུང་བས་ཉིད་བདག་བདེ་བར་མཐོང་།

48

གཏུང་བ་འཕྲོག་ཕྱིར་སྒྲུབ་དང་ནི་མི་བཟད་ཐུན་པ་ཉམས་ཕྱིར་ཉི་མ་དང་།
ཉིན་དང་མཚན་མོར་གང་བའི་ཉོན་མོངས་ཞི་ཕྱིར་མེལ་སྤྲིན་པ་རི་འབྲས་བུ་ཅི།
གཏུང་བས་གཟེར་བ་བསྐྱང་བ་དང་མཉམ་ལས་བཟང་ཆོས་ནི་གང་དུ་ཅི་ཞིག་མཐོང་།
བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་འདི་བདེན་པར་གསལ་བ་ཉིད་དུ་
སྒྲིམ།

49

ཡམ་འདི་སྒྲུབ་པོས་སྒྲངས་ཤིང་ཡིག་ས་པར་བསྒྲིབས།
དབེན་པ་འཕྱིར་བསྐྱུ་ཡང་མེད་པ་འདིར།
རང་འདོད་དུ་འཕྱུག་མཐོང་བས་དུད་པ་ཡི།
བྱད་མེད་དར་མ་སྒྲུབ་ལྷན་ཉིད་ལ་འགྱུར།

50

བྱད་མེད་དགའ་མགས་ཡོངས་སྤྱོད་པས་ནོབས་ཀྱིས།
བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་འགྲུལ་བའི་འདབ་དམན་བཞིན།
མཚུ་ཉམས་ལན་བྱུ་འབྲུག་ས་ཤིང་ཕྱི་ནི།
ཐིག་ས་བས་བསྐྱེད་ཆགས་སྒྲུབ་ལྷན་ནོམས་ཀྱིས་མཐོང་།

51

मयैव पापं प्रथमं गृहीतं
धर्मोऽस्ति ते मत्परिरक्षणेन ।
स्पर्शेन विवापय सन्ततां मे
सन्तापजार्त्तिं शशिशीतलेन ॥ ४८ ॥

सन्तपं हरतो विधोः क्षपयतस्तीव्रं तमो भास्वतः
शीतक्लेशमहर्निशं शमयतः पापं किमग्रेः फलम् ।
ब्रूहि ज्ञातसमस्तशास्त्र यदिवा सत्यं त्वमेव स्फुटं
दृष्टः किं व्यसनार्त्तरक्षणसमः सत्कर्मधर्मः क्वचित् ॥ ४९ ॥

रहस्यभेदोऽव न कश्चिदस्ति
जनोजिज्ञतः संवृत एष देशः ।
स्वेच्छाप्रवृत्तव्रणये।पनम्राः
प्रौढाङ्गना भाग्यवतां भवन्ति ॥ ५० ॥

क्लिष्टाधरं क्लान्तकपोलपत्रं
स्रस्तालकं स्वेदलवार्द्ररागम् ।
नितम्बिनीनां रतितोषितानां
पश्यन्ति धन्या वदनारविन्दम् ॥ ५१ ॥

བྱ་མེད་ཆེད་དུ་ཆུ་མིན་ཁྲིམ་པའི་ཆོག་མ།
 འཛིག་མ་ཅུང་ཆུ་མིན་འབྱུང་གནས་འཛིངས་སུ་འགའ།
 རལ་གྱི་འབྲི་ཤིང་གཡོ་བའི་ལྷེ་ཐུན་བ།
 གཡུ་ལ་ངོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ནི་གཞན་དག་འཇུག།

52

ཡུན་རིང་ཉོན་མོངས་ཁྱད་པར་ཆེ་གདུང་བས།
 རོར་ནི་སས་ལ་ནི་སྤྲེས་བྱ་མཆོག་དུ་འབད།
 རོར་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཉིད་དེ།
 ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཆོག་ནི་འདོད་པར་བཟོད།

53

ནི་ས་པ་མང་པོས་དེ་སྐད་སྤྲེལ་བྱེད་ཅིང་།
 འབྱུགས་པ་དེ་ལ་གཞོན་ཏུ་ས་རབ་སྤྲེས་པ།
 ས་ས་ཆོག་མ་གསུལ་གཏོ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི།
 དགེ་བའི་ལྷེ་བ་ཅི་བ་དང་བཅས་ཆོས།

54

སྤྱི་བོ་མེད་པར་སྤྲིག་པ་སྤྲས་མི་འབྱུང་།
 འདིར་ནི་དཔང་བོ་སྤང་མིན་མཐོ་རིས་ཆོག་མ།
 གོ་གས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་གྲིབ་མས་ཀྱང་།
 ཆང་མས་བཞིན་དུ་སྤྱི་བོ་ནི་ཐུབས་ཅན་རིག།

55

विशन्ति केचित् करवालवल्ली-
विलोलजिह्वं रणकालवक्त्रम् ।
योपितृते क्रोधननक्रचक्र-
करालमन्ये मकराकरोधम् ॥ ५२ ॥

तीव्रैश्चिरक्लेशविशेषशोषै-
रर्थेषु पुंसां परमः प्रयत्नः ।
धर्मार्थं स्वार्थपरिग्रहेऽयं
धर्मस्य कामं फलमग्रमाहुः ॥ ५३ ॥

इति द्रुयाणां बहुभिः प्रकारै-
स्ताम्रवीदाकुलिता कुमारः ।
मातस्त्रियर्गस्य फलं समुत्तं
धर्मः प्रधानं कुशलस्य नाभिः ॥ ५४ ॥

न निर्जने पापमुपैति गुप्ति-
मन्तर्हितः स्वर्गिगणोऽपि साक्षी ।
द्याया प्रयाता हि सदायभावं
जायेय जानाति जनस्य सर्वम् ॥ ५५ ॥

དཔེན་པར་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་ངེས་པར་སྟོན།

ལས་ཅོས་སའའབྲས་བྱ་རབ་ཉམས་ཡོད་མ་ཡིན།

ཅུན་ནག་དཔེན་པར་དུག་ནི་འཁྲུངས་པ་ན།

སྟོག་ནི་བས་མི་བརྟེན་འབྲེག་པ་མིན་ནས་ཅེ།

56

རིགས་ཀྱི་བྱད་མེད་སྟོག་པའི་མཚན་མར་གྱར།

དེ་ལས་འདུལ་འཛིགས་ཅུང་ཤུགས་ཀྱི་བྱད་མེད་འབྲོགས།

འཁྲུབ་མོ་ལ་སྟོངས་མ་ཞེས་མཛོད་སྟུང་བའི།

རང་གི་ཅུང་མར་སྟེ་གཞན་ཡང་མི་རེག།

57

དེ་ལྟར་དོན་གཉེར་ཉམས་པས་ཕྱིར་བྱོགས་ཤིང་།

དེ་ཡི་སྟོན་པས་ཤིན་ཏུ་གདུངས་གྱུར་དེ།

ཁྱེད་ཀྱི་མིག་རིགས་ངེས་པར་བདག་གིས་འབྲོག།

ཅེས་སྟུས་སྟོག་ཅན་མ་དེ་རང་གཞན་སྟོང་།

58

དེ་ནས་གྱོང་ཁྱེད་དོ་འཛིག་ཅེས་པར་ནི།

ས་བདག་རྒྱང་པོའི་ནི་བ་ཞེས་བྱ་བ།

འདུལ་དུ་གཞོན་ཏུ་དཔྱད་གི་དུམ་ཚུབ་ཚོགས།

ཉི་མ་འཕགས་བྱེད་ཅན་པར་གྱུ་པ་པོས་བདང་།

59

रहःक्षतं कर्म फलत्यवश्यं
न कर्मणामस्ति फलप्रणाशः ।
विषं निपीतं विजनान्धकारे
प्राणेषु किं न प्रहरत्यसद्यम् ॥ ५६ ॥

जात्या स्त्रियः पापनिमित्तभूता-
स्तथापि घोरः परदारमद्गः ।
मातेति मोहात्कनष्टेऽभियुक्तां
नान्तेऽपि जन्तुः स्पृशति स्वकान्तम् ॥ ५७ ॥

प्रत्ययेनाभङ्गपराङ्मुखी सा
तिरस्कृता तेन नितान्ततप्ता ।
एराभ्ययश्यं तय नेचदर्प-
मुक्तेति पापा स्वपदं जगाम ॥ ५८ ॥

ततः पुरं तद्यजिन्नाभिधानां
महीपतेः कुञ्जरकर्णनाम्नः ।
सेनारजःपुञ्जयिनिजिंताकं
जेतुं कुमार विससर्ज राजा ॥ ५९ ॥

བྱང་དེར་དེས་ཕྱིན་ཁྱང་བའི་ལྷ་དཔ་ཡིས།
 མ་ལུས་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ཡོངས་ལྷ་བསྐོར་དེ་གནས།
 ཁྱང་པོ་དཔའ་ལྷ་ཅུ་གཉིད་བསྐྱོད་པ་ལྟར།
 ཟུང་པས་སྤྱིད་པ་ནི་བཀའ་ཉིས་བྱེད་པ་བཞིན།

60

དེ་ནས་རྡོ་འཛོམ་གྱི་པ་བོས་གྱུ་ལ་སྤྲས་ལ།
 སྤྱི་བོས་ལྷ་ག་འཛལ་རབ་དུ་དང་བར་བྱས།
 ཁྱང་པོ་དེ་དང་རིན་ཅེད་དྲག་གོས་མཆོད།
 ཁྱོ་ལྷ་ན་རང་གིས་རང་གི་གྱུ་ལ་སར་བོས།

61

དེར་ནི་དེ་ཡིས་དགའ་བའི་རིམ་གྱོ་ཡིས།
 ལྷ་ས་བས་ཉེ་བར་བསྐྱེན་ཅིང་གྱུ་ལ་སྤྲས་དེ།
 སྤྱིན་ཆོག་ས་གཞི་ནི་ལྷ་གསལ་པ་རབ་གྱུས་བས།
 རྡོ་མར་བཅས་པའི་ཉིད་ནི་སྤྲས་རབ་དུ་གནས།

62

སྐབས་དེར་བྱུ་ཡི་བཞིན་རས་པད་མོ་དག།
 བཟླ་བར་ཡིད་ལ་རབ་དུ་འདོད་པ་ཡི།
 ས་བདག་ལྷོ་བར་ཙོ་བ་བཅིངས་པའི་ནང་།
 རྱུང་བར་གྱུར་དེ་བསམས་བསམ་བཅིངས་པས་བཞིན།

63

स तां पुरीं प्राप्य गजान्धकार-
 यस्ताखिलाशः परिवार्य तस्थौ ।
 द्युध्याब्धिधीरैर्भटकुञ्जराणां
 द्विधेय कुर्वन् भुवनं निनादैः ॥ ६० ॥

ततः प्रसाद्य प्रणिपत्य मूर्ध्नां
 नृपात्मजं तदशिलाधिनाथः ।
 गजाश्वरत्नैरभिपूज्य धीमान्
 स्वराजधानीं स्वयमानिनाय ॥ ६१ ॥

प्रियोपचारैरभिपूज्यमानः-
 स्तेनादरात्तप स राजपुत्रः ।
 दिनेषु तस्थौ घनधौवनार्द्र-
 समुल्लसन्नेपमलीमसेषु ॥ ६२ ॥

अचान्तरे पुष्पमुखारविन्द-
 सन्दर्शनेत्कण्ठितमानसस्य ।
 चिन्तानुबन्धादिय भूमिभर्तु-
 र्व्याधिरभूयोदरबद्धमूत्रः ॥ ६३ ॥

སྒྲོལ་མ་སྤྱད་བསམ་བསམ་གནང་རྒྱུ་ཡིད་ཅིང་།
 བད་གསོས་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུག་པར་།
 གཞོལ་གྱིས་ནི་བཞིན་ཡོག་མཐོང་གུར་པའི།
 སྤྱད་པས་ཕོ་བྲང་ཁང་པར་ལེན་ཏུ་བསྐྱོད་།

64

ལྷ་དང་འཛིགས་བསམ་བཞིན་དུ་བྲིས་ཅུང་ཕྱེ།
སྤྱོད་པ་དང་དུ་གནས་བཅུན་མའི་རྩོགས་ནི་མས་ནི།
དེ་མི་བྲིས་པའི་ནི་མ་བདད་མཚུངས་ལ།
བདེན་པའི་གཡོ་མོད་མིག་གིས་ལྟ་བར་བྱེད།

65

དལ་བྱ་དལ་བྱར་ངོ་ཡབ་འདབ་ས་ནི།
 ཉེར་འཁོད་སུམ་པའི་ལག་བས་ནས་བསྐྱོད་པ།
 བྱ་ངན་གྱིས་འབྲུག་ས་ཤུག་ས་རིངས་བསྐྱོད་པ་ཡིས།
 ཡོངས་སྤྱོད་དཀར་བ་ལྟ་བུས་གཡོལ་པ་དེ།

66

འཁྱུང་མཉམ་པའི་བྱམས་པར་མིག་གཏེར་ཅིང་།
བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུད་པ་དག་ལ་ཞེན་ལོག་བསྐྱེད་།
གཞིན་ནི་དག་གའ་པའི་ཁྲོ་བ་དེ་ལ་རྫོགས་ཤིང་།
པན་པའི་ཉིང་བརྟན་དག་ལ་ཆགས་བྱམ་ཞུགས་།

67

येद्यैर्हतोऽन्तःपुरधाम्नि नाना-
 भैषज्यचिन्ताविहिताबधानैः ।
 असाध्यरोगायगमाभियोग-
 सन्देहसन्दर्शितखेदवक्रैः ॥ ६४ ॥

उद्देगभीत्येव निपद्यमान-
 काञ्चीकलापेन बधूगणेन ।
 चित्रार्पिताकारतुलाश्रितेन
 निष्पन्दनेत्रेण विक्षोद्यमानः ॥ ६५ ॥

आसन्नकान्ताकरमन्दमन्द-
 विस्पन्दिना चामरपल्लवेन ।
 उच्छ्वासभाजा परिपाण्डुरेण
 श्लोकाकुलेनेव स योज्यमानः ॥ ६६ ॥

शीताम्लुङ्गारनिषिद्धहृष्टिः
 कषायपाने विहितायमानः ।
 निद्रानिषेध-प्रतिपन्नकोपः
 पथ्योपदेश-प्रविशद्विपादः ॥ ६७ ॥

ཞི་སྒང་བཙས་པའི་སྐབས་ཐོབ་ལུས་ལ་ཡང་།
 སྒྲོན་འོས་རང་བཞིན་ཆགས་བྱམ་གྱིས་སྒྲོན་ཅིང་།
 བུལ་མོའི་ཉུང་འདི་བར་དུ་མགོ་བཞག་པའི།
 སྒྲོན་གཏང་ས་ཞེན་པ་ས་བདག་གིས་སྒྲུས་པ།

08

རིག་བྱ་ཚྲོགས་པའི་སྐབས་དེང་ཡང་ཅི།
 བཏུང་བ་སྒྲིབ་བྱེད་བདེན་མེད་དཔྱད་གྱིས་ཅི།
 བདེ་མེད་ལས་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཟིར་བ་ནོམས།
 བསམ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་བཟླས་ལ་ཆགས་ཡིན།

69

ལུས་འདི་གཞོན་པའི་སར་སོང་དཔྱད་མི་འོས།
 ཡོངས་སྒྲོན་ཆོགས་ཀྱང་ཐུག་ཏུ་ལྟ་བུར་སྒྲོན།
 ཡོང་བའི་ཆུང་མ་མཛེས་སྒྲུག་ཐུག་པ་བཞིན།
 སྒྲོན་སྒྲུངས་དཔལ་ནི་སྒྲོན་བ་སྒྲུག་པོ་ཉིད།

70

མི་དག་ཤིན་ཏུ་དཔག་ཡང་གྱུན་དུ་ནི།
 རབ་འབར་བྱ་ངན་མི་ཡིས་སྒྲིག་བྱེད་ཅིང་།
 བཏུང་བ་གྱིས་ཀྱང་རངས་དང་མི་འབྲམ་བའི།
 རིང་བོའི་ནད་ཐུག་པ་ཡིན་སྒྲིག་སོང་བདེ།

71

निन्द्यामयोद्देगजुगुप्समानः
 कायेऽपि स द्वेषदशमवाप्तः ।
 पत्नीस्तनोत्सङ्गः निपणमृद्धा
 द्यामस्वरः क्षमापतिराचचद्ये ॥ ६८ ॥

वेद्यैः किमद्यापि निवृत्तविद्ये-
 र्यथानिमित्तैः किमतथ्यपथ्यैः ।
 अशर्मकर्मोपनिषौडितानां
 धर्म्मोपदेशः प्रणययिकित्सा ॥ ६९ ॥

कायः प्रयातोऽयमपायभुमिं
 शल्यायते भोगगणोऽप्यभोग्यः ।
 अन्यस्य लापण्ययतीय कान्ता
 भोगोऽङ्घ्रिता श्रौर्धन एष शापः ॥ ७० ॥

अत्यन्तमन्दामिरपि प्रसक्त-
 प्रदीप्तयोः कानलदघ्नमानः ।
 प्रहृष्टहृष्णोऽप्यनपेत-आद्यः
 सुखी गतासुनेतु दीर्घरोगी ॥ ७१ ॥

སྒྲིག་པ་རབ་བསྐྱེབས་ནང་དུ་ཡོངས་གནས་དང་།
 དཔེ་དཔ་བརྟམས་ཤིང་ཙྰ་ད་པ་ཧེས་འབྲམ་དང་།
 ལྷ་ཀྱི་བརྟམས་པར་རྩེ་མ་མཁན་སྤྲད་པ་དང་།
 རབ་འབར་མེ་ཡི་གཏུང་པ་ཞི་བར་འགྱུར།

72

ལས་ངན་ཅེ་དགའ་ཉྱེན་མོངས་རང་བཞིན་འདི།
 རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་གཟུགས་ནི་རྫོག་པ་ཕྱི།
 ལྷ་མེད་བཞུགས་གང་དབྱེ་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞིང་།
 སྤྲུག་ཚེགས་ལྷན་གང་དུ་ལྷ་མེད་ཅན་ནོ།

73

ལྷ་བ་དབྱེད་གྱིས་བའི་རྫོང་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ཅན་ནི་བས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འབྲས་མེད་དེ།
 གང་གིས་རྫོང་གྲོས་གྲོས་པས་གྱུན་གྱི་སྐྱེ་བ་བྱེད་རབ་འབར་བྲས་པ་མེད་པ་སྤྲད།
 གང་གི་དཔལ་གྱིས་དབྱེད་པ་ཉིད་མེད་མ་གྱུར་གྲོས་པ་གྱི་ཆེད་ཡིས་ཅི།
 ལྷ་ལྷ་ལྷ་མེད་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་སྤྱོད་མེད་དཔལ་གྱི་ནི་མ་འབྲུལ་གྱིས་པས་ཅི། 74

བདག་གི་གཞིན་ལྷ་སྐྱེ་གྱི་དགའ་བ་ནི།
 རྩོམ་འཛིན་དུ་བསྐྱེས་ལྷ་དུ་དགེ་སྤྲུག་པར་བཤི།
 མེ་ཡོང་ལ་བཞིན་དེ་མེད་ལེགས་སྤྱོད་རྒྱས།
 དེ་ལ་རང་གི་གྱུ་མ་སྤྲོད་འཕོས་པ་ལྟའི།

75

प्रच्छन्नमन्तःपरिवर्त्तिपापं
 नीचावमानः कलहानुबन्धी ।
 व्याधिः स्थिरारम्भजुगुप्सितश्च
 दीप्ताग्नितापेन शमं प्रयाति ॥ ७२ ॥

कुक्कुर्माणामेष विचित्ररूप-
 विपर्ययायासमयो विलासः ।
 दारिद्र्यकष्टं यदरोगभाजां
 लक्ष्मीवतां यच्च सदैव रोगः ॥ ७३ ॥

बन्धं जन्म शरीरिणां विरहितं बुद्ध्या विचारेच्छया
 धिगबुद्धिर्न^१ कृतः प्रसाधनविधिर्यस्याः श्रुतेनोज्ज्वलः ।
 किं तेन श्रुतविस्तरेण न गते निर्देन्यतां यः श्रिया
 किं श्रीविभ्रमजृम्भितेन नितरामारोग्यभोग्यं न यत् ॥ ७४ ॥

आनीयतां मे त्वरया कुमारः
 प्रजाप्रियस्तक्षशिलानियुक्तः ।
 पश्यामि तस्मिन् विमले मुदने
 संक्रान्तमद्यैव कृतं स्वराज्यं ॥ ७५ ॥

དེ་ཉིད་གུས་པས་དབུ་གྱུན་བཅིངས་བྱས་ཤིང་།
 གདུགས་དཀར་མཚོའི་ནི་ཡང་དག་གཏང་བ་དེ།
 སྒོང་པས་ང་ཉིད་བསོད་ནམས་བཅུད་ཡེན་གྱིས།
 གཞིན་ཏུ་ཉིད་ཐོབ་བཞིན་དུ་ལྷ་གྲུང་ཅིག།

76

ཅེས་པ་མི་ཡི་དབང་བོས་སྦྱས་པ་དེ།
 མཚུངས་པར་རབ་ཞུགས་འཛིགས་དང་ཁྱ་ངན་དང་།
 ་དམན་དང་ཕྱག་དོག་སྒོངས་པས་ཡོངས་ཁེངས་པའི།
 བཅུན་མོ་སྐར་གྱི་ལ་སྤྱང་བས་ཐོས་ནས་སྦྱས།

77

ས་སྒྲོང་ཁྱོད་ནི་ནད་མེད་བདག་གིས་བགྱི།
 བདག་རིག་པ་ནི་ཁྱད་པར་བལྟ་བར་མཛོད།
 རང་གི་བསྐྱབ་དོན་ནོར་ཉམས་སྦྱེ་བོ་ནིམས།
 བཞུགས་སྤྱད་ཆོ་བ་ཕྱེན་སྦྱར་པ་ངན་པ་སོང་།

78

དེ་ལྟར་བཞུགས་བཞེན་སྦྱར་བ་རིག་བྱེད་བྲལ།
 བད་ཅེན་ཆགས་བྲལ་ཐོས་བྲེགས་བསྟེམས་པ་དང་།
 དེ་ཉིད་ཤེས་སྒོར་མི་ལ་ལས་ཤིས་སྦྱབས།
 ཉིན་ཞག་དང་ནི་ནད་པ་འཕེན་པར་བྱེད།

79

समर्पितोदयसितातपत्रं
निबद्धमौलिं प्रणयान्मयैव ।
पश्यन्तु तं पुण्यरसायनेन
माभेव पौरास्तरुणत्वमाप्तम् ॥ ७६ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य नरेश्वरेण
तं तिष्यरक्षा निजगाद् जाया ।
तुल्यप्रवृत्तैर्भयशोकद्यैर्न्य-
मात्सर्यमोहैः परिपूर्यमाणा ॥ ७७ ॥

अहं महीपाल निरामयं त्वां
करोमि ते पश्य विशेषयुक्तिम् ।
यान्तु स्वशिक्षार्थकदर्थिताद्या
जनशयावद्यजुषः कुवैद्याः ॥ ७८ ॥

मियोविवादैः श्रुतगर्ववादै-
स्तज्जापवादैरबुधानुवादैः ।
निर्विद्यवैद्याः क्षपयन्ति नित्यं
क्षयोद्यता वासरमातुरञ्च ॥ ७९ ॥

རང་གི་བྱ་ལ་འདྲ་བུ་ལ་སྤྱོད་མི་གཏང་ཞུ།
ཕྱི་ལ་པོ་གཞན་ལ་ཡོད་ཀྱི་དགའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར།
ཕྱི་ལ་སྤྱོད་མི་གཏང་ན་སྤྱོད་མི་གཏང་།
ཕྱི་ལ་སྤྱོད་མི་གཏང་ན་སྤྱོད་མི་གཏང་།

80

འདྲ་བུ་ལ་བྱ་ལ་སྤྱོད་མི་གཏང་།
དེ་དུས་ཐོ་བོ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་གྱུར་པའི།
ཕྱི་ལ་པོ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་ལྷན་པ་གྱུར་པའི།
ཆ་ལོ་གཏོང་ཅིང་ཅི་དང་མཐུང་བར་འགྱུར།

81

ཞེས་པས་ས་དབང་བདེན་པ་བསྐྱབས་ནས་ནི།
ཁར་ནང་དེ་ལས་དེ་ནི་ཕྱི་རིམ་སོང་།
བཞི་དེ་མཐུངས་ནད་ཀྱིས་གཞིར་བ་ཅིག།
བཅུ་ལ་ནས་དཔེ་དཔེ་གཞན་སྤྱོད་མི་གཏང་།

82

གཏུག་པའི་བསམ་བསམ་འབང་མོ་གཏུག་པའི་ཆོས།
དེ་བསམ་དུ་བཞི་མཐོང་ནི་ལ་བྱེད།
བཅུ་ལ་སྤྱོད་མི་གཏང་ནི།
དེ་བསམ་དུ་བཞི་མཐོང་ནི་ལ་བྱེད།

83

त्याज्यं न राज्यं स्वसुतेऽपि राजन्
 स्पृहां परस्थं विदधाति सर्वम् ।
 त्यक्त्वा च लक्ष्मीः कुरुते क्षणेन
 विपत्सहस्रज्वलनानुतापम् ॥ ८० ॥

सद्यः सुतारोपितशेखराणां
 तत्कालमौलत्प्रभुगौरवाणाम् ।
 राज्ञामनम्रैरवधीरितानि
 नृणीभवन्त्येव हि शासनानि ॥ ८१ ॥

इति क्षितीशस्य एतिं विधाय
 निर्गत्य तस्माद्भवनान्तरात् सा ।
 अन्विष्य तत्तुल्यगदाभिभूत-
 माभीरमेकान्तमथानिनाय ॥ ८२ ॥

क्रूराशया क्रूरधियैव दास्या
 हत्वा तमुत्पाटितनाभिकोपम् ।
 तस्यान्त्रलग्नं परुषं ददर्श
 घृणाविहीना विह्वलं कृमिं सा ॥ ८३ ॥

བྱིན་དུ་རབ་ཤོ་མཁུ་གསལ་པར་གྱུར་དུ་ཡང་།
 གཅིག་སྟོང་བྱིན་དེ་མཐོང་གསལ་དུ་བྱིན་དེས།
 བྱིན་དང་གསལ་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ལོང་།
 མོ་བ་རིལ་སོགས་སྟེ་ཚན་དེ་ལ་སྤྱུགས།

84

མི་བཟང་འགྱུར་བྱིན་དུ་གསལ་གང་དག་ལྟེ།
 དེ་དེས་སྤིན་བྱ་དེ་ནི་སྟོགས་པ་གང་།
 སྟོགས་སྤིན་ཙུང་བ་དག་ནི་གང་བས་པ་ཡིས།
 དེ་ག་པ་ཙུང་ལས་རབ་དུ་ཞིག་པར་གྱུར། -

85

ཐབས་མཚོག་རྟེན་ནས་རབ་དུ་དགའ་བ་དེ།
 དེ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོ་དེ་དྲུང་སོང་ལྟེ།
 སྟོགས་སྤིན་ལས་པར་བཟང་པ་བྱིན་པ་ཡིས།
 རྟེན་ཅིག་གིས་ནི་དེ་ལྟས་བསོས་པར་བྱས།

16

གང་རབ་དུ་གསལ་པས་ཙུང་ཡོད་མིན།
 གང་ལས་མཚོན་བྱིས་གང་ནི་བྱུར་མི་སྤྱུགས།
 གང་ལས་མི་ནི་སྟོང་པས་ཡེ་ལོ་ཅན།
 དེ་ལས་པར་ནི་བྱུར་བའི་བདེན་པ་ལས་མིན།

87

ऊर्ध्वं प्रचारेण जवादधत्थ

सकृत् सृजन्तं तमवेक्ष्य हन्त ।

सा पिप्पलीहिङ्गुविडङ्गयुक्तं

चिक्षेप तस्मै परिवादिवर्गम् ॥ ८४ ॥

तैस्तैः स कीटः सविपैथ कैथित्

क्षारैरसद्घ्नैर्न मुमोच जीवम् ।

पलाण्डुना खण्डितकण्डलेन^१

संस्पृष्टमात्रः प्रलयं जगाम ॥ ८५ ॥

उपायमासाद्य परप्रहृष्टा

गता ततः सा नृपतेः समीपम् ।

पलाण्डुना च्यन्नतरापितेन

क्षणेन तं स्वस्थानुं चकार ॥ ८६ ॥

विपस्य यचास्ति न जातु शक्ति-

र्यचाशु^२ शस्त्राण्यपि कुण्ठितानि ।

यचालसोत्साहहतो हुताश-

स्तत्राप्यभग्नप्रणया युवत्यः ॥ ८७ ॥

དེ་ནས་ས་བདག་བྱས་ཤིས་མཛེན་བཡིས།

འཛིང་བས་ཐོག་གོས་བཅིངས་བས་དེ་ལ་ནི།

འཛོལ་བ་ཐོབ་པའི་དགའ་བས་མཛོག་དག་བྱིད།

དེ་ཡིས་ཉིན་ཞག་བདུན་དུ་བྱེད་སྤྱོད་བསྐྱོད།

88

བྱེད་སྤྱོད་ཐོབ་ནས་ས་སྤྱོད་བྱ་བ་ནི།

ཐམས་ཅད་རང་དབང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པར་ཞུགས།

དོའཛོག་དབང་པོ་ལ་ནི་སྤྱོད་ཡིག་དག།

བྱེད་སྤྱོད་རིན་ཅེན་མཛོས་བ་དང་བཅས་སྤྱོད་ས།

89

ད་ནས་མི་བདག་བཀས་མཛོད་སྤྱོད་ཡིག་དེ།

དུལ་ཞིང་རབ་དུ་དུད་པས་མཛོད་དེ་སྤྱོད་ས།

དོའཛོག་བདག་པོ་རང་གིས་གཤམ་བཡིས།

ཡི་གེས་མཛོད་པའི་དོན་ནི་རབ་དུ་གནས།

90

སྤྱི་བྱོར་བྱིར་སྤྱུང་ལ་ཡི་བྱེད་ལས་མཛོད་ས་བཅེད་པའི་གཤམ་ལ་དཔའ་
བས་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ། བྱེད་སྤྱོད་མཐའ་དག་གི་མཛེས་སྤྱོད་རབ་དུ་འབྱོར་
མི་ཞེད་ལ་དྲིམ་དང་བྱམ་པའི་གྲགས་པའི་ཚོགས་ལས་བསྐྱབས་པའི་དུ་གྲུ་ལའི་
རས་དཀར་པོས་ཞོར་འཛོལ་བྱེད་སྤྱོད་པར་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་བཅེད་པོ་ཉིད་
ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་བྱིད་པ། དག་པོའི་གཞི་བྱིན་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་མི་དགའ་བ་

ततः कृतज्ञः क्षितिवल्लभोऽस्मै
 प्रेमानुबन्धप्रतिबद्धबुद्धिः ।
 वरं ददौ जीवितलाभद्वर्पात्
 तयार्थितं सप्तदिनानि राज्यम् ॥ ८८ ॥

सम्प्राप्तराज्या स्ववशैव सर्व्वं
 कर्त्तुं प्रवृत्ता क्षितिपालकार्य्यम् ।
 सा प्राद्विणोत्तद्वक्षिणेश्वराय
 लेखं समुद्रं सह चारुरत्नैः ॥ ८९ ॥

लेखं ततस्तं नृपशासनाङ्क-
 मादाय मान्यं विनयावनम्रः ।
 स्वयं विभक्ताक्षरलक्षितार्थ-
 मवाचयत्तद्वक्षिणेश्विनाथः ॥ ९० ॥

स्वस्ति श्रीपाटलिपुत्रादसमसमरसाहससमासादितस-
 मस्तसिन्धुसीमासमुच्छलदविरलविमलयशःकलापकलित-
 धवलदुकूलवसुधावधूदत्तभोगसौभाग्यगर्व्वखर्व्वीकृतविपुल-
 रिपुप्रतापः शपद्भारातिरमणीविलासानां प्रणतिप्रति-
 विम्बितानन्तसामन्तवक्त्रशतपत्रैकपाचीकृतविमलमणिपाट-

ནི་བས་ཀྱི་དགའ་མའི་ཅེ་དགའི་དཔེ་དཔ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ། རི་མ་མེད་པའི་ནོར་
 བུའི་ཀོང་མེད་མས། མཐའ་ཡས་པའི་གྱི་མ་བྱན་གྱིས་རབ་དུ་བརྒྱུང་བའི་བཞིན་གྱི་
 པརྒྱའི་བཟུགས་ཅན་སྒྲིབ་བཞིན་དུ་བྱས་པ། ལེགས་བྱས་དགེ་བའི་པརྒྱའི་ནོར་པར་
 གྱིས་པར་བྱེད་པའི་ཉིན་མེད་དཔར་དུ་བྱལ་དུལ་པོད་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་སྟོ་བ་
 ཆེན་པོ་རབ་དུ་གྱིས་པའི་ནགས་ཆེན་གྱི་གདོང་ལྷ་པ་དཔལ་ལྷ་བྱ་ངན་མེད་པ་ཡིས།
 རྟོ་འཛིག་གི་དཔར་པོ་དཔལ་ལྷ་པོ་པའི་ནོར་པལ་ཡང་དག་པར་དོགས་པར་བྱེད་པ་
 འདི་ལྟ་ལྟ། བདག་གི་བུའི་བཞིན་དང་ལྷ་པའི་དགའ། ཁྱིམ་མེད་ཅིང་ངན་པའི་
 སྟོན་པལ་བྱམས་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་པ་ཅན། མི་གཙང་ཞིང་བསྐྱན་བཙོས་
 ལ་སྤང་བ་མིག་གི་འདབ་བཟུང་པའི་ཆུང་མ་ལ་མཛོན་པར་སྟེན་པའི་དུག་གི་སྟོན་དུ་
 བྱེད་པ་སྟེན་པའི་རྩེ་སུ་མཐུན་པའི་བཟུགས་དང་ལང་ཚོ་དང་སྟོ་བ་དང་དུལ་པོད་
 དང་ལྷན་པ། རྩེ་པོ་མེད་ལག་འགྲོ་འདི་མིག་གི་ནོར་བྱ་རབ་དུ་བྱུང་ལྟེ་གོས་དང་
 བལ་བར་བསྐྱད་པར་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་པ་བདག་གི་འབད་པས་དོན་དུ་གཉེར་བའོ།
 སྤྱིང་ཡིག་དོན་ནི་རབ་བཙོགས་ནོར་དབྱུང་ནས།
 བཙུང་ལྟེ་བཙུང་བས་ནོར་པར་འགོས་སྟེན་ཅིང་།
 གཞོན་ལྟེ་ལ་མཛོད་མི་བདག་ལ་འཛིགས་པས།

91

མི་བདག་ཡིད་ནི་བྱོགས་ལ་བཙོག་པར་གྱུར།
 མཆི་མས་འབྱུགས་ཤིང་ས་ལ་བརྟུང་བ་དེ།
 གཞོན་ལྟེ་དོན་གནས་པས་མཐོང་གྱུར་ནས།
 འདི་དག་ཅི་ཞེས་ཐོ་ཆོས་གྱིས་གཟིང་གྱུར།

92

पीठः सुहृत्कुलकमलविकाशवासरेश्वरः स्फूर्तसौर्यमैर्य-
महावंशवनपञ्चाननः श्रीमदशोकदेवस्तद्वशिलाधिपं श्रीकु-
ञ्जरकर्णं सम्बोधयति । यथा—

एष मे निरपत्रपः कुचरितमैची परिस्रस्तचारित्रः पुत्र-
मुखशचुरपवित्रः शास्त्रविद्वेषी पितृकलत्राभिलाषविषपा-
चीकृतनेत्रशतपत्रः पापानुरूपरूपयौवनोत्साहसाहसः स-
मुत्पाटितलोचनमणिनिर्वसनो निर्वास्यतां जननीजनभु-
जङ्ग इत्यस्मदभ्यर्थनाप्रणयः ॥

लेखार्थमित्युग्रतरं विचार्य
निवार्यमाणः कृपया कृपालुः ।
प्रीत्या कुमारस्य नृपस्य भीत्या
दोलायमानो नृपतिर्वभूव ॥ ६१ ॥

तत्र स्थितस्तं क्षितिमीक्षमाणं
निरीक्ष्य वाप्याकुलितं कुमारः ।
किमेतदित्यागतसंशयार्तिः
स्वयं समादाय ददर्श लेखम् ॥ ६२ ॥

བདེན་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་གཡོ་མེད་དེ་ཡིས་བསམས།
 རེ་ཞིག་པ་ཡི་བཞེད་འདི་འགོང་མི་བྱ།
 དེ་ཁྲོས་འཛིགས་ལས་མི་བདག་འདི་ཡང་བསྐྱུངས།
 གྱུ་པ་པོ་ཐུན་གྱི་གནོད་བསམ་ཁྲོས་མོད་ཀྱང་།

98

དག་པ་བཞེད་བསམ་རབ་དུ་དང་མི་འགྱུར།
 མིག་ནི་ཡོངས་བདང་བདེ་སྤྱད་ཡབ་གྱི་ནི།
 ཁྲོ་བའི་མི་གདུང་རབ་ཞི་བདག་གིས་བྱ།
 ས་བདག་འདི་ཡང་དེ་ཡི་བཀའ་བཅུག་ལས།

94

སྤྱིས་བའི་གདུང་བ་གྱིས་པར་མི་འགྱུར་རོ།
 མི་བདེན་མི་གཙང་རང་བཞིན་ལྟས་དག་ལ།
 མིག་ནི་ཆུ་ཡི་ཐིགས་པའི་ནོམ་འགྱུར་གཞུགས།
 ཅ་སྤྱོད་གཞུགས་བརྟན་སྟོན་ཅིག་རབ་གསལ་བ།

95

དེ་ལ་ངས་པར་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་གནས།
 གང་ཞིག་བཟོ་ཐོབ་ལ་ཆགས་འཛིག་དེན་ན།
 ཤིན་དུ་རབ་འབད་མིག་ནི་ཡང་དག་བསྐྱུངས།
 དེ་དག་གཞུགས་དེ་རབ་གཡོ་མིག་འབྱུལ་དང་།

96

आज्ञां गुरोर्दुःसहदुर्ग्रहां तां
 निश्चित्य मिथ्योत्थिततीव्रमन्योः ।
 तस्मिन्नसह्यव्यसनेादयेऽपि
 सोऽचिन्तयन्निश्चलधैर्य्यवृत्तिः ॥ ६३ ॥

दृष्ट्वा पितुस्तावदियं न लज्झा
 रक्ष्यथ तत्कोपभयान्नृपोऽयम् ।
 मिथ्यापराधात् कुपिते ऽपि राजा
 प्रसादमायाति न शुद्धवादैः ॥ ६४ ॥

नेचे परित्यज्य पितुः करोमि
 कोषाम्नितापप्रशमं सुखाय ।
 अस्यापि तच्छासनभङ्गजन्मा
 मद्दीपतेर्मा व्यसनेादयोऽमृत^१ ॥ ६५ ॥

विनश्यरे क्लेदमये शरीरे
 चक्षुर्जलस्तोकविकाररूपम् ।
 का नाम तस्मिन् क्षणिकप्रकाशे
 तृणप्रदीपप्रतिमे गुणास्या ॥ ६६ ॥

མི་ལས་འབྲང་གྲོགས་དྲིན་མེད་རི་མའོ།
 ཡུན་རིང་འདི་སྤྱད་མི་དབང་སྤྱུང་བོ་ཡིས།
 གྲུལ་བོ་དེ་ནི་བཞེད་མིན་ཕྱིན་ཕྱོགས་ཤིང་།
 སྤྱི་བོ་མཆི་མར་བཅས་བས་བརྒྱུ་གྱུར་ཀྱང་།

97

དེར་ནི་མིག་དག་ཉམས་པར་བྱེད་དུ་བཅུག།
 གདུག་པའི་སྤྱིས་བྱལོར་ལ་བཀོབ་བ་ཡིས།
 གསེར་སྤྱིན་མིག་ནི་རབ་དུ་ཕྱུང་བ་དེས།
 བུ་རྒྱུག་ཁྲུང་པོས་ཅུ་སྤྱིས་ཆོགས་བཅོས་པའི།

98

བསྐྱའི་འབྲུང་གནས་ནིས་པར་མཚུངས་བ་ཐོབ།
 དེ་ཡིས་མཚའ་བོས་གསེར་གྱི་འབྲུང་ལྔ་མ།
 གྲུལ་བར་སྤྱོད་ཆོ་རྒྱན་ཅིག་དེར་འོངས་པས།
 གནས་དེར་མངོན་ཕྱོགས་མིག་ནི་ནིས་ཉམས་དེ།

99

མཐོང་བ་ཉིད་ན་མོངས་པས་བཅོས་ནས་འབྱེལ།
 འདུ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་གྱི་ཆེད་རབ་གདུང་བ།
 མིག་མཛེས་ཅེ་དག་ལ་ཡཆགས་དེ་ལ་ནི།
 མི་དྲག་ཉིད་བསམས་བདེན་བ་མཐོང་གྱུར་ཅིང་།

100

लोके यदालोकन-लाभ-लोभात्
 संरक्ष्यते चक्षुरिति प्रयत्नात् ।
 रूपं तदेतत्तरलेन्द्रजाल-
 स्वप्नावलीमित्रमभित्तिचित्रम् ॥ ६७ ॥

चिरं विचार्येति नरेन्द्रसूनु-
 स्तस्मिन्ननिच्छाविमुखेऽपि रात्रि ।
 निवार्यमाणोऽपि जनैः सवाय्यै-
 रकारयत्तत्र विघातमश्नोः ॥ ६८ ॥

हेमप्रदः क्रूरतरेण पुंसा
 स वित्तलुब्धेन समुद्धृताक्षः ।
 दुर्वारमातङ्गहृताञ्जपुञ्ज-
 पद्माकराकारतुलामवाप ॥ ६९ ॥

जयोद्यमे तत्र सहेपयाता
 प्रेमोचिता काञ्चनमालिकास्य ।
 तं देशमभ्येत्य विनष्टनेत्रं
 दृष्ट्वैव तं मोहहृता पपात ॥ १०० ॥

གྱུན་ཞུགས་འབྲས་ཐོབ་བཞིན་པ་དེས་སྦྱས་པ།
 མཛེས་མ་འབྲུགས་པ་ཉིད་ལས་བཞིན་པ་བཞེན།
 མོངས་དང་དམན་གྱིས་སྦྱག་པར་མ་བྱེད་ཅིག།
 སྒོག་ཆགས་ནིམ་གྱིས་རང་ལས་འབྲས་བྱ་ནི།

101

འཇིགས་པ་ངེས་པར་སྦྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན།
 ད་ནི་དཔེན་པར་ཡོང་བ་ང་ཉིད་འགྲོ།
 ཁྱིེད་གྱི་ཉིད་མོངས་མི་བཟོད་གཉེན་ཁབ་ཞུན།
 སྐལ་བཟང་ཡོངས་སྦྱོད་འབྲས་བའི་སྦྱིང་པོ་ནི།

102

འཁོར་བའི་རང་བཞིན་སྤངས་ཡོངས་མི་བྱ།
 ཞེས་སྦྱ་དེ་ལ་འབྲལ་བའི་འཇིགས་པ་ཡིས།
 ཡོངས་འདར་ཡུས་ཅན་བཙུན་མོས་རབ་སྦྱས་པ།
 རང་སེམས་སྦྱག་བལྟ་པ་ལ་བཅོངས་ཏུ་མ་ལ།

103

མིག་སྦྱད་གྱིས་སྒྲོ་མཆི་མས་འབྲིབ་བཞིན།
 བདག་ནི་ཇི་ཡི་སྒྲུལ་ཁྱོད་ཡོངས་མི་གཏོང་།
 ཁང་ཞིག་གྱུད་ཅོ་རང་བདག་གཟུགས་གཞན་གྱར།
 སྒྱུད་དང་ཚུལ་ཁྱིམས་བཞིན་དུ་གཏོང་བ་འདི།

104

अवाप्तसद्मां विपुलप्रलापां
तां नेवलावण्यविलासलुब्धां ।
अनित्यताचिन्तनदृष्टसत्यः
स्रोतःफलाभ्या स जगाद् धीरः ॥ १०१ ॥

मुग्धे घृतिं संश्रय विस्तवत्वा-
न्मामोहदैर्न्योदयकातरा भूः ।
अवश्यभोग्यानि भवन्ति भौरु
स्वकर्मणामेव फलानि जन्तोः ॥ १०२ ॥

अन्योऽधुनाहं विजनं ब्रजामि
क्लेशासद्वा त्वं श्रय बन्धुगेहम् ।
कार्यो न शोकः सुभगोपभोग-
वियोगसारो हि भवस्वभावः ॥ १०३ ॥

इति ब्रुवाणं तमुवाच आया
वियोगभीता परिकम्पिताङ्गौ ।
लीनाञ्जनासैः कुचयोर्लिखन्ती-
दुःखस्य विक्रीतमिव स्वचित्तम् ॥ १०४ ॥

བྱད་མེད་ནྟམས་ཀྱི་རིགས་འོས་བདུལ་ཞུགས་མིན།

དག་པའི་བདུལ་ཞུགས་མཛའ་སྦྲད་ནོར་ལྷན་ལ།

སྦྲད་འཛོང་ནྟམས་ཀྱང་འབད་ནས་སྟེན་པར་བྱེད།

བདག་པོ་གྱུད་གྱུར་དག་ནྟམས་ལྷག་པར་མཛའ།

105

སྟེ་པོ་ཆེ་ནྟམས་སྦྱོང་བ་དག་ལ་བཞིན།

མིག་ནི་ཁོང་བའི་རབ་མཚོག་འབར་བ་སྟེ།

གྱུད་པའི་གདུང་བས་ངཔ་ལ་གྱིབ་བསེལ་བཞིན།

གནས་ཉམས་སྦྱིས་བྱ་ནྟམས་ཀྱི་མི་བཟང་ལ།

106

གྲོགས་ནི་རྩང་མ་དང་མཚུངས་ཡོད་མ་ཡིན།

དེ་ལྟར་འབད་པས་དོན་གཉེར་གྱིས་པོའི་བྱ།

སྟེད་གཡོགས་ཏུ་པོ་ཙམ་ལྷག་བདེན་པ་དང་།

ཞབས་རྩང་ལ་གདུགས་རྩང་མ་དེ་དང་ཡང་།

107

རྟེན་ཅིག་ཉིད་དུ་དལ་གྱིས་སོང་བར་གྱུར།

གྱུད་མང་སྦྱོང་ལའངས་ལྷ་སྟན་ལོན་མཁའ་དེས།

དང་པོར་དེ་ཆོལ་པ་དུ་འཛོ་བ་ཐོབ།

གྱུད་ན་བསོད་ནམས་འཕྱོར་ན་ཅེ་འཇོ་ཡིས།

108

त्यजामि न त्वामहमार्यपुत्र
 नैतत् कुलार्हं व्रतमङ्गनानाम् ।
 यदापदि स्वं पतिमन्यरूपं
 विभूषणं शीलमिव त्यजन्ति ॥ १०५ ॥

सतीव्रतं वित्तवतां प्रियाय
 यत्नेन वेश्या अपि दर्शयन्ति ।
 पतिः सतीनामधिकं प्रियस्तु
 विपन्नतोऽर्थीव महाजनानाम् ॥ १०६ ॥

यष्टिः प्रकृष्टा नयनान्धकारे
 छाया विपत्तापपरिश्रमेषु ।
 पदच्युतानां विषमेषु पुंसां
 नास्त्येव जायासदृशः सहायः ॥ १०७ ॥

इत्यर्थितः पादयुगे निपत्य
 पत्न्या प्रयत्नादथ राजपुत्रः ।
 सदैव जीर्णांशुकमात्रशेष-
 स्तथा च धृत्या च शनैर्जगाम ॥ १०८ ॥

སྒྱུ་ཙོལ་མཚུངས་པའི་ནོར་ནི་མི་ལ་ལྟེན།
 བྱང་པའི་འབྲེང་བ་ལོས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།
 སྒྱུད་མང་སྒྲ་བརྟན་ནི་པའི་བདུད་ཅི་ཡིས།
 བྱན་བཞིན་བསོད་སྟོམས་སྒྲོང་དེ་ཆུང་མ་དང།

109

*   *   *   ,   *
 *   *   *   *
 *   *   *   *

རྟན་ཅིག་ཁྱིམ་ནི་མས་སྒྲ་ཞུགས་སྒྲ་ཆུངས་པ།

110

སྒྱུ་ཙོལ་མཚུངས་པས་རབ་བསྐྱེད་སྒྲ་གཞན་གྱི་ནི་མཐུ་ཡིས་ཉི་མ་ནི་པ་
 པར་ཉམས་བྱས་ཤིང་། བདེན་མེད་ཡོངས་སྒྲ་སྒྲ་བའི་ནི་མ་པར་བསྐྱེད་བ་ནག་
 རྩལ་ཉིད་གྱིས་སྒྲོད་བས་ཆུ་བ་ཟད་པར་བྱས། ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་ཆོག་ས་
 ལ་སྒྲན་འབྲིད་ཆུང་བས་ཡོན་ཏན་མཆོག་གི་རིན་ཅན་འོད་གྱིས་དབྱུལ་པར་
 འགྱུར། རབ་མང་ཉམས་བྱས་ཡོངས་སྒྲ་སྒྲོད་པའི་ཆུང་གིས་བསྐྱེད་པས་
 མིག་གི་སྒྲོན་མ་དག་དང་བྱུང་བུར་པ། སྒྲོད་པའི་ཆུ་འཛིན་ཆེ་ལ་སྒྲོག་བཞིན་
 ཤིན་ཏུ་གཡོ་བའི་དཔལ་གྱི་ནི་པ་བདག་དང་བྱུང་བའི་མས་པ། བསོད་ནམས་
 དག་གིས་སྒྲར་ཡང་དཔ་ཆོས་ངན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པ་རབ་དུ་སྒྲོ་
 པར་བྱེད།

113

वीणाप्रवीणः स सुगीतगीतः
पूर्वं तदा वर्त्मसु वृत्तिमाप ।
विपत्सु पण्यं विभवे विलासः
कलासमं नास्ति धनं नराणाम् ॥ १०६ ॥

मत्तालिमालाकणितोपमेन
वीणास्वनेन श्रवणामृतेन ।
सिक्तः स भिक्षाप्रणयी प्रविश्य
गेहेघगायद्वयितासहायः ॥ ११० ॥

गुरुजनकोपसमुद्गमराहुनिगीर्णप्रभावस्त्रय्याणाम् ।
वितथपरिवादविक्रवकृष्णदिनक्षपितचरितचन्द्राणाम् ॥ १११ ॥
गुणिगणद्रूपणनिपतितगुणवररत्नप्रभादरिद्राणाम् ।
बहुतरदुष्कृतपरिणतिपवनाद्वतिविगलितनेत्रदीपानाम् ॥ ११२ ॥
भवविपुलजलदविद्युत्तरलतरश्रीप्रकाशरहितानाम् ।
पुण्यैः प्रसरति पुनरपि धर्मस्मरणनवालोकाः ॥ ११३ ॥

སྒྱུ་ཙུལ་དང་ལྷན་མིག་གིས་དཔེན་པ་དེ།
 སྒྱུ་ལེན་སྒྲོང་ཞིང་འཛོལ་བས་དུས་འདས་ནས།
 ཡལ་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ལྔ་ལྷི་ལྔ་ར།
 ལམས་བལ་བཞིན་རྒྱུང་མར་བཞེན་དེ་སོང།

114

རིང་པོའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལམ་གྱིས་ལྷས་དཔེན་ཞིང་།
 བཞིན་པར་དག་གིས་གྲང་དང་ཚ་བ་ལྟུངས།
 གཞིན་ལྷ་མཛེས་མ་དང་འགྲོགས་དེ་མཐོང་ནས།
 རྒྱུ་བོས་ཡིད་བསྐྱེད་པས་དཔེན་པས་ཉམས་པར་གས།

115

དལ་གྱིས་གྱུལ་པོའི་ནགས་ཚལ་འབྲང་ཉི་བར།
 སྤྱིན་ཅིང་སྐད་ཅིག་འལ་གསོ་དོན་གཉེར་དེ།
 རྩལ་མོར་སྤྲུལ་ཁྱེད་ཚལ་སྒྲོང་ནོམས་གྱིས།
 བཀྲ་མི་གིས་ཕྱིར་རབ་དུ་བཀྲ་གྲུང་པ།

116

གནས་མེད་གནས་ནི་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་དེས།
 མི་ཡི་བདག་གི་སྤང་པོའི་གནས་སྤྲུལ་གས།
 སྤྱིང་མང་ཅིང་མོ་ལ་གསུང་དག་མཛན་གྱིས།
 སྤང་པོ་སྒྲོང་བ་དག་གི་གོ་སྐབས་བྱིན།

117

कालं कलावानतिवाद्य गायन्
 पैण्डित्यवृत्तिः स विवेकचक्षुः ।
 ययौ प्रियां यष्टिमिवावलम्ब्य
 पितुः पुरं पाटलिपुत्रमेव ॥ ११४ ॥

तं दीर्घदुःखाध्वदरिद्रदेहं
 शीतातपापीतमुखाजवर्णम् ।
 कान्तासखं वीक्ष्य जनः कुमारं
 शापस्तं मन्मथमेव मेने ॥ ११५ ॥

शनैः स राजोपवनावलीनां
 समीपमाप्तः क्षणविश्रमार्थी ।
 उद्यानपालैः परुषप्रलापै-
 रमङ्गलत्वात् प्रतिपिध्यमानः ॥ ११६ ॥

निःसंश्रयः संश्रयमीहमानः
 स हस्तिशालां नृपतेर्विवेश ।
 वीणाविनोदादरकौतुकेन
 दत्तावकाशः परिपालकेन ॥ ११७ ॥

དེར་ནི་ལོང་བ་དེ་མཐོང་གེས་གུར་བའི།
 གླང་བོའི་དབང་བོས་གདོང་ནི་ཡོངས་བསྐྱོར་ཅིང་།
 དེ་ལ་ལེགས་འོངས་འདྲི་བཞིན་སྒྲ་ཆེན་བསྒྲགས།
 གཟུག་ལྷན་ཅེ་བའི་ཆོགས་ཀྱི་གར་དག་ལྟལ།

118

དེ་ནི་གླང་བོའི་སྒྲ་ཡི་མི་གཡོ་ཞིང་།
 འཁྱལ་བ་མེད་མཐོང་ལག་ལྷན་བདག་པོ་ཡིས།
 ཀྱེ་མ་སྒྲིང་སྒྲོགས་གྱི་མཚོ་རབ་མི་འདར།
 གྱུ་ལ་རིགས་བརྒྱུད་པོ་འདི་ནི་སྤྱས་ཞེས་སྒྲས།

119

གླང་བོར་མངོན་ཕྱོགས་གསེར་གྱི་བྱང་ལྷན་ས།
 དཔལ་འབྱོར་མངོན་པར་ཁེངས་པ་དྲན་གུར་དེ།
 འཕྲལ་ལ་མཆི་མ་འཇམ་ཅིང་ཤུགས་རིངས་འབྱིན།
 ཁྱོ་ཡི་ཞབས་དག་ཉིད་ཅིང་རབ་སྒྲས་པ།

120

གླང་བོའི་སྒྲ་ཡིས་ལག་ལྷན་བདག་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་ན་གང་།
 སྤྱིད་གྱི་བསམ་བསམ་གཡོ་ལྷན་གཟུག་ལྟར་ཅན་ནི་གར་རབ་བྱེད།
 སྤྱི་འདི་དག་གཞིན་ལྷོ་མ་བྱའི་རིགས་ལས་འཁྱུངས་པ་སྟེ།
 ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཆོ་ཡང་ནོམ་པར་འགྱུར་བ་མེད།

121

तद्वान्धमालोक्य निवृद्धसंश-
स्तं कुञ्जरेन्द्रः परिवृत्तवक्त्रः ।
तत् स्वागतायेव घनं जगर्ज
कौड़ाशिखण्डव्रजदत्तनृत्यः ॥ ११८ ॥

तं निखलं कुञ्जरगर्जितेन
निःसम्भ्रमं हस्तिपका विलोक्य ।
अहेतु सत्त्वोदधिरप्रकम्पाः
सुक्ष्वधियः कोऽप्ययमित्यवोचन् ॥ ११९ ॥

गजोन्मुखौ काञ्चनमालिकापि
निश्वस्य दीर्घं सहसोदितास्ता ।
ऊचे स्मृतश्रीविभवाभिमाना
संवाहयन्तौ चरणौ प्रियस्य ॥ १२० ॥

नृत्यन्ति ये तव पुरः शिखिनो घनाशा-
लौलाः परं करिपतिव्रजगर्जितेन ।
कौमारवर्द्धिकुलसम्भव एष वर्ध्नी
गर्जत्क्षणे गणपतेरपि निर्विकारः ॥ १२१ ॥

དེ་ནས་ཆགས་ཐུན་གཡོ་བའི་ཕུན་སེའི་སྒྲིལ་གྱི་
 སྒྲིལ་ལ་མཛོན་བྱེད་སྒྲིལ་ཐུན་བཞིན་འོངས།
 མིག་ཐུན་འཛོ་བར་གྱུར་བའི་ཉི་མ་བཅོས།
 སྒྲིལ་བྱེད་ཐུན་པར་གྱིས་པར་བསྒྲིལས།

122

པོ་སྒྲིལ་འབྱུང་གནས་ཆུ་སྒྲིལ་བཞིན་ཐུན་པ།
 ཐུན་ཆོག་སྒྲིལ་བྱེད་དཔན་པ་མཛོན་གྱུར་ནས།
 ཐུང་བའི་འབྱུང་བ་ཐུང་བྱིས་ཐུན་པར་སྒྲིལ།
 རིས་པར་སྒྲིལ་བྱེད་རང་བཞིན་སྒྲིལ་བཞིན།

123

ཀུན་གསལ་འོར་བུའི་སྒྲིལ་མ་གཅིག་བྱེད།
 ཉི་མ་འདས་ཆོ་མར་མཛོན་འབྱུང་བྱིས།
 ཉིན་མའི་སྒྲིལ་བ་ཆུ་ལ་མཛོན་པར་གྱུར།
 གང་ཐུང་ཆོ་མའི་གཞི་བྱིས་ཀུན་ལས་ཐུན།

124

གྲིལ་ཁང་འོར་བུ་གསལ་བྱིས་གསལ་ཅན།
 རབ་གསལ་དེ་ནི་ཐུན་ལ་རབ་མཛོན་དེ།
 བདག་པོ་གྲིལ་ཆོ་གསལ་བས་པན་བྱེད།
 སྒྲིལ་བྱེད་ཆུ་ལ་སྒྲིལ་བྱིས་ཐུན་ཐུན་དག་པ་བཞིན།

125

ततः सरागा चपलाभिपत्य
 दोषोन्मुखी द्वेपवतीव सन्ध्या ।
 ह्रत्वा रविं लोचनजीवभूतं
 विवदमान्यं विदधे जनस्य ॥ १२२ ॥

लक्ष्मीवियोगम्लपितं विलोक्य
 पद्माकरं सङ्कुचिताननाजम् ।
 शोकाभिभूता भवितव्यताया
 जगौ स्वभावं भ्रमरावलीव ॥ १२३ ॥

विश्वप्रकाशैकमणिप्रदीपे
 याते रवौ दीपसहस्रलक्षैः ।
 नामूहिनालोकलवानुकारः
 सर्व्वतिरिक्तं मदतां हि तेजः ॥ १२४ ॥

सा राजधानी मणिहेमहर्मगा
 प्रकाशमाना तिमिरे रराज ।
 भक्त्येव भर्त्तुर्विहितोपकारा
 कृच्छ्रे च शीलाभरणा सतीव ॥ १२५ ॥

རབ་རིབ་རབ་གྱིས་གཏོག་ཐོབ་དེས།

མ་ལུས་འཇིག་དེན་སྒྲིང་བ་མེད་བྱས་ནས།

ཁྲིབ་འཆར་ཙོམ་འཇིགས་བས་ཟིམ་མནད་དེ།

དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཡིབ་བ་བཞི་དྲུ་གུར།

126

དེ་ནས་ནག་པོའི་མཚན་མེད་རི་མོ་ནི།

འཕྱིན་གྱི་རྒྱུ་ཚུལ་ཡིག་འབྲེང་རིབ་བཀོད་པ།

ཀུ་མུད་ཅན་དགའི་ལེགས་བྱས་བསིལ་ཟེར་ཅན།

པརྟའི་འབྲུང་གནས་དཔལ་འཕྲོག་སྤྱིང་ཡིག་བྱང་།

127

བདུད་ཙུའི་ཟེར་དཀར་ཡིད་འོང་པར་ཙུ་ཡི།

འཁྲི་ཤིང་ལྷ་གྲུ་གསུང་དབྱིབས་འོད་རིས་གྱི།

འོ་མའི་འོད་མཚན་མཇོས་པའི་གོས་དཀར་གྱིས།

གྲགས་པས་བཞི་དྲུ་ཐམས་ཅད་ཁྲུབ་བར་བྱེད།

128

དེ་ནས་མཚན་མོའི་ལང་ཚོ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།

ཁྲིབ་མཁའ་ལ་དལ་གྱིས་བབས་པའི་ཚོ།

སྤྱིང་སྤྱིང་ཉམས་པས་ནོམ་བར་གཉིད་སད་པའི།

གཞིན་བྱལ་ནི་མྱང་པོ་འཇོན་པས་སྤྲུམ།

129

सन्धाधिकारा तिमिरोद्गतिः सा
 कृत्वा निरालोकमशेषलोकम् ।
 इन्द्रदयारम्भभयाभिमृता
 निलीयमानेव शनैर्वभूव^१ ॥ १२६ ॥

अथाययौ श्यामललक्ष्मलेखा-
 सन्देशलीलालिपिसन्निवेशः ।
 कुमुदतीक्ष्णसुहृत्सितांशुः
 पद्माकरश्रीपरिहारलेखः ॥ १२७ ॥

अपूरयत्कान्तिसितांशुकेन
 शुचिः सुधांशुर्यशसेव विश्वम् ।
 दुग्धत्विषा मुग्धमृणालवल्ली-
 नवाक्षराकारमयूखलेखः ॥ १२८ ॥

ततः क्षपायां शययौवनायां
 शनैः शशाङ्गे दिवि लम्बमाने ।
 सैथ्यक्षयान्नागमृतो विनिद्रा
 निद्रायमानं जगदुः कुमारम् ॥ १२९ ॥

དྲི་ཟ་ཅན་ཡོངས་མི་འམ་ཅིན་མས་གྱི།

མཛོས་མ་བཞིན་ནི་པང་དུ་རབ་བཞོན་ནས།

སེན་མོ་བདབ་བསྐྱོད་ཡིད་འོང་སྟན་སྒྲིག་གིང།

སྒྲུ་དང་གྱུད་མང་འབའ་ཞིག་མི་ཡེན་ནས།

130

ཞེས་སྒྲུ་གྱུགས་གིང་འཕྲུར་བ་དེ་དག་གིས།

རྗེས་བསྐྱེད་དཔལ་ཞིང་གཉིད་གྱིས་གཞིར་གྱུར་པ།

དཔལ་ན་པའི་ཚོག་གིས་རབ་གདུངས་ཡིད་བྱང་བས།

གྱུད་མང་གྲུངས་ནས་ཕུད་ཅེས་རབ་བསམས་པ།

131

གྱིས་སྟག་གི་ཚོགས་ནི་བཙེ་མེད་དག།

ཁྲག་ལ་རྩོམ་ཞིང་ཉི་མར་རྩྭ་གས་པ་དང།

གྱུ་པའི་འབང་ནི་སྟོས་པའི་ཚོགས་བཅས་ཏེ།

སྒྲིད་ཅུབ་བཛོད་པས་བརྒྱུར་བ་འཚོབ་ཡིད།

132

ང་གྱུ་པ་ཉམས་སྤོང་ངོ་ཚ་སྒྱུབ་པར་བྱེད།

བདེ་བ་འཛོམས་བྱེད་གདུང་བ་གྱུས་པར་བྱེད།

མི་བཛོད་སྒྱུག་བརྒྱལ་གྱིད་བསྐྱོད་བྱེད་པ།

དཔལ་ན་པའི་བརྟན་བརྒྱུད་མཚུངས་བྱང་མེད།

133

उत्तिष्ठ गान्धर्विकं किन्न वीणा-
मङ्गं समारोप्य कलं कणन्तीम् ।
कान्तामिवैतां नखघातलोलां
गीतिं नवीनां वितनोपि काञ्चित् ॥ १३० ॥

इति प्रलापैः श्रमनिद्रयार्त्तः
स तैर्मदोद्धैरनुबध्यमानः ।
आदाय वीणां विमलां मुहूर्त्त-
मचिन्तयन्नीचवचःप्रतप्तः ॥ १३१ ॥

जीवत्यहो व्याघ्रगणैर्निपक्तै-
राघ्रातरक्तैरष्टणैर्गृहीतः ।
स्त्रीवैरधिष्ठेपकटुप्रलापै-
रावक्षपेटैर्न तु राजचेटैः ॥ १३२ ॥

निहन्ति मानं विदधाति लज्जां
द्धिनन्ति शर्माणि तनोति तापम् ।
असह्यनिर्व्वेदविपदिधायी
न नीचसेवासदृशोऽस्ति शोकः ॥ १३३ ॥

དམན་པའི་ཚོག་དེ་ཡང་ཡང་དེས་བསམས་ནས།
སྤྲོད་པའི་གཏུང་པ་ཚ་བའི་མེས་རིག་པས།
ཤུགས་མུང་དུས་ནི་འཕང་བར་མཛོན་འདོད་པས།
དལ་གྱི་གྱུད་མང་དག་ནི་སྤྲོད་ཞིང་སྤངས། .

ཁེངས་པ་རབ་འཛོམས་ཤེགས་དང་ཞོར་ཉམས་བདེ་སྒྲག་དུ་ནི་ཉེ་བར་གོད།
ཚྭ་ལྷགས་མིན་དང་ཅུ་བའི་སྤྲོད་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་དང་སྤྲོད་ཅན་དང་།
གནད་དུ་རིག་པའི་གཏུང་པ་མི་བཟོད་ཉོན་མོངས་ཐུག་ཅུ་ལྟར་སྤྲོད་པས།
ཀྲུ་མ་འཁོར་བ་དག་ནི་མི་བསྐྱུན་ཚྭ་གྱིས་སྤྲོད་པའི་ཅེ་དག་འབྱེད།

185

ཁྱུང་གིས་རབ་བསྤྲོད་འཁྲི་གིང་རབ་དུ་གཡོ་བའི་འདབ་ཅེ་ལྟར་མི་བཏོན།
སྤྲོད་པ་འཁོར་བས་ཀྲུ་མ་སྤྲོས་བྱ་ནི་མས་ལ་སྤོངས་པ་རབ་བཏོན་བྱེད།
ཅུས་གང་སྤྲོ་བའི་སྤྲོད་ཚོགས་ཡང་དག་འདུས་པས་རབ་བཅོམས་སྤྲོག་གི་ནི།
ཅེ་དག་ནི་ཉམས་སྤྲོད་དཔལ་འབྱོར་འདི་དག་དེ་ལ་ཡང་ནི་སྤྲོག་པར་གཡོ།

186

སྤྲོས་བྱ་ནི་མས་ཀྱི་གྱུད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུང་བའི་རིན་ཅན་ཚྭ་ལྷགས་ནི།
རབ་གསལ་བ་དུད་ཅིང་རང་བཞིན་དེ་མེད་གཡའ་དེ་ཆ་ཡང་མ་ཉམས་ན།
འབྱོར་པ་དང་བྲལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉོན་འཛིན་བྱེད་མ་ཚངས་འབྱེ་བོ་དང་།
རྒྱག་པར་བདེ་བའི་མཐུག་དུ་ཡང་ས་ཆེན་པོར་རྒྱུང་ཡང་ནི་མ་བར་མཛོས།

187

मुहुर्विचिन्त्येति स नीचवाक्यं

स्त्रीनावमानव्यसनाग्नितप्तः ।

निश्वस्य कालक्षपणाभिकाङ्क्षी

शनैरगायत् कलयन् विपञ्चीम् ॥ १३४ ॥

मानोन्माथैः प्रथितविभवभ्रंशहेलोपहासै-

निर्मर्यादैरुचितचरितोत्पाटनैः सापवादैः ।

मर्मस्पर्शव्यसनविषयक्लेशशल्यायमानै-

र्हा संसारः खलकलनया नर्मलीलाः करोति ॥ १३५ ॥

विचलदनिलोद्वेलदल्लीदलाञ्चलचञ्चलः

स्थिरतरमहामोहं पुंसां करोति भवभ्रमः ।

अधिकतरलास्तचाप्येता जलाविलसम्मिल-

ज्जनघनवनप्रोद्यद्बिद्युद्विलासरसाः श्रियः ॥ १३६ ॥

विभवविरहक्लेशक्लान्तः सुखान्तमहावटे

नयनविकलः पङ्गुर्मूकश्च्युतोऽपि विराजते ।

सकलविपदां रक्षारत्नं प्रकाशसुधामयं

यदि न विमलं शीलं पुंसां मनागपि खण्डितम् ॥ १३७ ॥

ཚུ་དང་ཐང་ཡང་དབྱུག་བས་རིག་ཅིང་མཐའ་དག་རིག་པའས་དེ་དག་གིས་དོགས་ལ།
 རྩོ་གོས་གིས་ནི་བགོད་དག་ཅི་ཡས་ཀྱན་རིག་ཅིང་ཐོས་ནས་ཀཉན་དུ་བདག་འགོ་ཐུ།
 མོངས་པས་ཡོང་ཞིང་ཚིག་བའི་སྒྲེ་བོ་འདི་དག་ཡིད་བདོན་དབྱས་སྒྲུ་ཆགས་གུར་བའི།
 འཇིགས་ཅུང་དབྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་སོ་ཞིས་ཡོང་བས་རབ་སང་ཙ་འདི་བཞིན་
 13

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་སྒྲོད་བའི་ཆེས་མཐུད་འཇུག།
 ཡིད་འོང་ཉམས་ལྷན་དེ་ཡི་སྒྲུ་ཐངས་ཚེ།
 མཚན་མོའི་སྒྲུ་དུག་སྒྲུ་ས་བདག་ཁང་བཟང་ན།
 གཞིས་ས་བ་འབྲུའ་ཡས་ད་ནས་རབ་དུ་བསམས།
 140

དྲིལ་དུ་མི་ཡས་ངན་བ་མཐོང་ཉིད་གིས།
 དོགས་བའི་ཆུ་བོས་བདག་ནི་རབ་དུ་འབྱུགས།
 གཞིན་ཅུ་དོ་འཇོག་མ་གནས་ད་ལྟ་ཡང་།
 བདག་ལ་སྒྲིང་ཡིག་ཅི་ཕྱིར་ཡོངས་མི་སྒྲིང་།
 140

དྲིལ་དུ་མི་བཟོད་ཉི་བའི་བཞིན་རས་ལ།
 མངོན་ཕྱོགས་དེ་ནིང་ཉིད་བཟོད་དམ་ཅི།
 ངས་པར་ཡུད་རིང་བྲལ་བས་སྒྲེ་བོ་ནི།
 མཐོང་བའི་ཆེས་སྒྲུ་འཆིང་བ་ཞོད་རབ་འགྱུར།
 141

यथा वेद्मि जलं स्थलं सशकलं स्पर्शेन गन्धेन वा
 बुद्ध्या सर्व्वमवैमि दुर्गमपथं श्रुत्वा व्रजाम्यन्यतः ।
 निश्वासान्तरसक्तघोरनरकक्लेशं न जानात्यसा-
 यन्धेनेति विडम्ब्यते बहुतरं मोहान्धमुग्धो जनः ॥ १३८ ॥

इत्यात्मवृत्तानुवृत्तिप्रवृत्तं
 गायत्युदारं सरसेन तस्मिन् ।
 हर्म्यप्रसुप्तः सहसा प्रबुद्धः
 क्षपावसाने क्षितिपः प्रदध्यौ ॥ १३९ ॥

सदैव दुःस्वप्ननिरौक्षणेन
 शङ्काकलङ्कैर्भृशमाकुलोऽहम् ।
 अद्यापि मे तक्षशिलानिवासी
 न किं कुमारः प्रहिणोति खेखम् ॥ १४० ॥

किं विस्मृतो नित्यमविस्मृतस्य
 तस्याहमासन्नसुखोन्मुखस्य ।
 चिरप्रवासेन जनस्य नूनं
 खेहानुबन्धाः शिथिलीभवन्ति ॥ १४१ ॥

གསུམ་པ་ས་བཅེངས་སྒྲུ་ཡི་སྒྲུ་འདི་ཡང་།

གྲུ་དང་མང་དབྱངས་སྒྲུ་གྲུ་ས་མཚན་རབ་གསལ་བ།

དེ་ཡི་ཉིད་མཚུངས་སྒྲུ་ན་བའི་རྩེས་མཐུན་པ། གྲུ་

དྲི་ཟེའི་འཛིག་ཉིན་ཡས་བཞིན་བདག་གིས་པས།

142

རེ་ཞིག་སྒྲུ་སྒྲུ་དེ་འདི་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི།

ཅི་སྒྲུ་དེ་ཡི་བའདི་ཅི་ཡོངས་སེ་ཤེས།

སྒྲུ་དེ་ཉིད་ལྷ་ར་མཚན་པས་པས་གྲུ་པ་ཡི།

ཉིག་ཅུས་བའདང་བྱ་ནི་དེ་ནས་བོས།

143

རིང་ནས་མིག་བྲལ་དེ་ནི་འོང་བ་དག།

མཚན་སྒྲུ་ས་དཔལ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས།

ཅུང་མང་བཅས་བའི་བྱ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དེ།

ས་ཡི་བདག་པོ་སྒྲུ་ས་པས་བཅོས་ནས་འགྲུལ།

144

ཁ་བའི་ཟེར་མའི་ཐིགས་འདྲ་ཅུས་རེག་པས།

དལ་གྱི་འདྲུ་ཤེས་ཐོབ་པའི་མི་བདག་དེ།

གཞིན་ཉུང་བར་འོངས་བ་པར་པར་ནི།

ཡང་དག་གཞིན་ནས་ལྷན་རིང་བྱང་ཉུང་པས།

145

शृणोमि चेमं गमकानुबन्धं
मूर्च्छद्विपञ्चरा मधुरस्वराङ्गम् ।
तत्तुल्यमेव श्रवणानुकूलं
गन्धर्वलोकादिव गीतशब्दम् ॥ १४२ ॥

तस्यैव तावन्मृदुगीतमेत-
द्भूदः स कस्मात् किमिदं न जाने ।
क्षणं विचिन्त्येति विस्तृज्य राजा
महत्तरं पुत्रमथानिनाय ॥ १४३ ॥

दूरात्तमायान्तमुदस्तनेच-
सरोरुहं श्रीरहितं विलोक्य ।
पुत्रं परिज्ञाय वधूसहायं
मह्यीपतिर्मोहहतः पपात ॥ १४४ ॥

स लब्धसंज्ञः शनकैर्जलेन
हिमच्छटाशीकरदन्तुरेण ।
समीपमाप्तं नृपतिः कुमार-
मुत्सङ्गमारोप्य चिरं शुशोच ॥ १४५ ॥

འཚོ་བའི་འཇིག་རྟེན་མིག་སྒྲིལ་གྱི་དུང་བ།

སྤྱུག་བསྐྱེད་སྐབས་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་སྒྲུབ་བསྟེན

ལྷ་ཡི་མཛེས་མ་མོངས་ཉེད་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།

མིག་གི་ཆ་སྤྱིས་རྒྱང་དེ་གང་དུ་སོང་།

146

ཟབ་མའི་ས་གནི་ཡོན་ཏན་རིན་ཅན་མཛོད།

སྤྱིང་སྤྱོད་ས་ཤུང་པོ་དཔྱངས་ཅན་གྲོགས་ཁྱོད་ལས།

ཁ་བས་བཅོམ་བའི་ཆ་སྤྱིས་ཚལ་ལས་བཞིན།

ནམ་འདྲུལ་ས་གནི་དབུ་དེ་གང་དུ་སོང་།

147

གང་དུ་བཞུགས་དེ་མི་བཟོད་ཡོང་འདི་གར།

འཁྱོད་དེ་གང་དུ་གང་དུ་སྐབས་ངན་འདི།

བདག་སྤྱིང་མི་འགས་འདི་ལ་སྤྱུའི་གཞིས།

དོ་རྩེའི་མནང་ག་བྱིན་པ་ཡོངས་མི་ཤེས།

148

ཁྱོད་འཁྱོད་རྗེས་འབྲང་སྒྲེ་བོ་དེ་གང་དུ།

ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱང་མ་གཏོ་མེད་གཅིག་ལྟ་འདི།

སྤྱུག་ཀྱང་དམ་པའི་བདོན་པའི་སྤྱོད་ཚལ་བཞིན།

རིགས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་འཁྱོད་ཀྱི་རྟག་མར་གྱུར།

149

हा पुत्र नेत्रोत्सव जीवलोके
 कस्मादिमां दुःखदशां श्रितोऽसि ।
 विलोभनं तत् सुरसुन्दरीणां
 क्व लोचनाभोजयुगं गतं ते ॥ १४६ ॥

गाम्भीर्यभूमे गुणरत्नकोप
 सरस्वतीवल्लभ सत्वरश्मे ।
 त्वत्तः क्व सा विभ्रमभूः प्रयाता
 हिमावताभोजवर्णादिव श्रीः ॥ १४७ ॥

रूपं क्व तत् केदमसह्यमान्धं
 क्व सा विभूतिः क्व च दुर्दृश्यम् ।
 न दीर्यते मे हृदयं न जाने
 केनास्य दत्तः कुलिशोपदेशः ॥ १४८ ॥

क्वासौ जनस्त्वदिभवानुसारी
 कुलानुरूपा तव निश्चलेयम् ।
 एकैव पत्नी परिवारश्रेयः
 कृच्छ्रेऽपि साधारिव धैर्यवृत्तिः ॥ १४९ ॥

ཞེས་པ་མཆི་མའི་གྱུན་གྱི་ཡི་གེ་ཉམས།

ཆོང་སྤྱ་བ་དེ་ཡི་ཆོག་གོས་ནས།

དེ་ཡི་པང་ལས་ཐུར་དུ་སར་བབས་དེ།

གཞིན་ལྷ་བཙུ་ཙོ་དག་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད།

150

ས་ཡི་བཟྱ་བྱིན་ཐུང་ན་ནོས་བར་གོང།

ཐུང་ན་དག་གིས་ཟིལ་མནན་བཙོན་པ་ཞིན།

མཐོ་དང་དམའ་ནོས་ས་བརྒྱལ་སྤྱད་ངེས་པར་ནི།

ཐུང་བྱའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་མེལ་ཆོ་བྱེད།

151

མི་ནོས་ས་དབང་ཕྱག་ངོ་མཚར་བདེ་བ་ཡི།

ན་གྱིན་ཅན་དང་དབལ་མཆོས་ཐིག་ལེ་ཅན།

ལུས་ཀྱང་མཐར་བྱེད་ཅི་བའི་ལས་རྒྱབས་ཀྱིས།

སྤྱལ་པས་ཐོགས་པ་སྒྲད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ།

152

གཤམ་དེ་དངོས་མེད་ཉམས་ཐུང་སྤྱིད་པ་འདིར།

དངོས་ཆོགས་རང་བཞིན་བཙོན་པར་གྱུར་བ་ན།

ཐུབ་པ་འདི་དག་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོངས་བརྟེན་ནས།

ངེས་པར་དབེན་པ་དག་དུ་གནས་མི་བྱེད།

153

द्वत्यश्रुसंवेगविशीर्णवर्णं
प्रलापिनस्तस्य वचो निशम्य ।
नत्वा कुमारस्तमुवाच धीर-
स्तूर्यं तदङ्गादवतीर्थं भूमिम् ॥ १५० ॥

विमुञ्च पृथ्वीपुरुहूत शोकं
शुचाभिभूता न भवन्ति धीराः ।
क्षयाय जागर्त्ति नतोननताना-
मेव स्वभावो भवितव्यतायाः ॥ १५१ ॥

ऐश्वर्यमाश्वर्यसुखावतंसं
लावण्यलक्ष्मीतिलकं वपुश्च ।
क्षणेन यात्येव क्षतान्तनर्म
कर्म्मोर्मिनिर्माणहृतं नराणाम् ॥ १५२ ॥

भवेदभावानुभवे भवेऽस्मिन्
सत्यस्वभावो यदि भाववर्गः ।
भ्रुवं न कुर्युर्मुनयस्तदैते
संत्यक्तभोगा विजने निवासम् ॥ १५३ ॥

ཅེས་སྤྲུམ་དེ་ལ་གྱུར་བའི་གྱུ་མཚན་ནི།
 གྱུ་པ་པོ་གྱུ་ངན་ལྷན་བས་ཡང་ཡང་བྲིས།
 དེ་ལ་དལ་གྱིས་སྤྲིང་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི།
 རང་གི་མིག་ནི་ནྟེ་པར་ཉ་བས་ཚུལ་བཤད།

154

སྤྱོད་ངན་སྤྱོད་པ་ནྟེ་མས་ལ་འང་མ་སྤྱད་བའི།
 བཀུས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་མི་བཟོ་དེ་ཐོས་ནས།
 ལྷ་འུ་རྟོན་པོས་ཅེ་བ་ཡོངས་བཞད་བའི།
 ཡལ་འདབ་ཅན་འགྲིན་འཛིན་ཅེད་ལྷ་བ་འབྱིལ།

155

འདུ་གཤིས་ཐོབ་དེས་སྒར་གྱི་པ་སྤྱང་བ་ཡིས།
 བཀོད་པའི་སྤྱོད་བ་བྱ་བྱ་དེ་བས་བས་ནས།
 དེ་ཡི་ཆད་བ་བྱ་ཁེད་གཤོད་བ་ཡི།
 ཕྱི་གཤམ་རང་ཚོས་ལ་གྱུ་པ་བ་འགྲིན་འཛིན་གྱུར།

156

བཀུས་པའི་ནྟེ་པར་གཤོད་བ་བྱ་ཁེབ།
 དེ་ལ་འུ་རྟོན་པོ་བཟོ་བཟོ་བའི།
 རང་ལས་སྤྱོད་པས་བཟོད་དགའི་ཐུག་པར་བཟོད།
 རྟོན་པར་སྤྱོད་པའི་བཀོད་པར་བཟོད་བཟོད།

157

ས་བདག་གཏུང་བས་གཟིང་ཅིང་བྱ་ངན་དང་།
 ཁྱོ་བས་ཆོག་བས་དེ་ལ་རབ་སྤྲུམ་པ།
 གཏུག་པ་ལ་ཆགས་འབགས་ཞིན་གཏུག་མོ་འདི།
 ཁྱོད་ནི་སྒྲིངས་པས་ཡོངས་སྤྱུང་ངམ་ཅི།

158

སྤང་བར་སྤྱོད་དང་སེའ་བས་བཅིངས་པལ།
 སུའྲངས་པའི་ཡིད་ཅན་གང་དེ་མི་འཇུག་ཅི།
 གང་ལ་གནོད་ལ་ཁྱོ་བའི་ཆ་མེད་པ།
 དེ་ལ་པན་ལ་རྒྱན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད།

159

ཅས་པ་རབ་སྤྲུམ་གྱུགས་འབྱིན་གཟིང་བལ།
 ཡབ་ལ་གཞོན་དུ་བདོན་བས་རབ་སྤྲུམ་པ།
 གྱིལ་པོ་བདག་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆ་འགའ་མེད།
 མི་བཟད་གནོད་ལའང་ཁྱོ་བའི་གཏུང་བ་མིན།

160

མི་བདག་རང་གི་ལག་གིས་ཐུང་བ་བཞིན།
 གཤམ་དེས་ལ་བདག་ཡིད་རབ་དང་ན།
 བདོན་བདེ་ཡིས་རེ་ཞིག་མིག་གཉིས་ནི།
 སྤོན་བཞིན་འསྐལ་ལ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་གྱོག།

161

इत्युक्तमात्रे नृपनन्दनस्य
 प्रादुर्बभूवाक्षिसरोजयुग्मम् ।
 सत्यव्रतप्रत्ययकारि लोके
 विलोभनं तत्क्षणमेव क्षणमात्रः ॥ १६२ ॥

नृपः सुखोत्साहकरं प्रजानां
 विराजमानं नयनद्वयेन ।
 तं धीवराज्ये विमुखं विदित्वा
 तमात्मजं तत्प्रतिमं न्ययुक्त ॥ १६३ ॥

धोरापचारे सहस्रं विधाय
 पद्मराः प्रतीकारमथ क्षितीशः ।
 क्रोधानलं तद्विशिष्टाधिपेऽपि
 तन्मर्पणादुःसहमुत्ससर्ज ॥ १६४ ॥

तत् कैतुकाद्भिष्टुगणेन पृष्टः
 प्रोवाच सहस्रविरः स विद्वान् ।
 जन्मान्तरे लुब्धक एव काशी-
 पुरे बभूव क्षितिपालपुत्रः ॥ १६५ ॥

དེ་ཡིས་གངས་ལྷན་ངོས་ཀྱི་ཕྱག་ཞུགས་པའི།
 རི་དགས་ལྷ་བཅུ་དག་ནི་ཐོབ་གུར་ནས།
 མིག་དག་སྤང་ནས་ལོང་བར་རབ་བསྐྱེལ་སྟེ།
 རི་ལྷ་རྩེ་བར་ལེོང་བ་རིམ་གྱིས་བསང།

166

དེ་ནས་སྐྱེ་གཞན་ལ་ཡང་མཆོད་དཔོན་བྱ།
 ཐུག་རྒྱ་ཞེས་ནི་བྱིས་པ་རབ་མོངས་ལས།
 མཆོད་དེན་གྱིས་ནི་གྱུ་པ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི།
 བཞིན་རས་བདུ་མཆོད་གྱིས་མིག་མེད་བྱས།

167

འདྲ་ཤེས་བསྐྱེད་དེས་དེ་ཡི་སྤྱན་རླང་དག།
 ཡིན་ནི་ལའི་རང་བཞིན་གསང་དུ་བསྐྱེལ་ས།
 དེ་ནས་སྐྱེ་གཞན་ལ་ཡང་མཆོད་དེན་ནི།
 ཞིག་པགས་དང་མཆོད་པ་དག་ཀྱང་བྱས།

168

ནགས་སུ་རི་དགས་ནི་བསམ་གྱི་མིག་ཐོགས་ཤིང།
 བྱིས་པས་མཆོད་དེན་སྐྱ་གཟུགས་སྤྱད་བྱིས་པས།
 གྱུ་པ་བའི་བྱ་འདས་སྐྱེ་བག་ནད་ནི་བསང།
 ད་ལྟ་མིག་དག་ནི་བ་རང་ཉམས་པ་ཐོབ།

169

गुहाप्रविष्टं हिमवत्तटान्ते
लब्धा मृगाणां शतपञ्चकं सः ।
अन्धं विधायाक्षिविपाटनेन
यथोपयुक्तं न्यवधीत् क्रमेण ॥ १६६ ॥

अथान्यजन्मन्यपि वासकोऽसौ
मुग्धाभिधः श्रेष्ठिसुतः प्रमोहात् ।
चकार चैत्यप्रतिमा-जिनस्य
शस्त्रेण निर्लोचनमाननात्म ॥ १६७ ॥

संजातसंघस्य नवेन्द्रनील-
मयं व्यधादक्षियुगं स तस्य ।
ततोऽन्यजन्मन्यपि शीर्यधित्य-
संस्कारपूजां स पुनश्चकार ॥ १६८ ॥

नेषापहारेण बने मृगाणां
बाल्ये च चैत्यप्रतिमाक्षिचोपात्
अवाप्तवानेष यिनाशमश्लो-
जन्मान्तरेष्वयं च राजपुत्रः ॥ १६९ ॥

འོད་ཀྱི་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མཛེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ནེ་པ་མ་ཉམས་པའི་མི་གྲིས་ཡང་ཐོབ།

མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་རབ་དུ་སྐྱེས་ལྷན་པས། ་

རབ་དུ་དང་ལྷན་མཛེས་བའི་རང་བཞིན་གྱུར།

170

ཡུལ་སྐོར་གྱི་མཁན་པོ་དང་། རྒྱལ་བའི་རིག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱི་

མགས་རྒྱུ་དང་བོན་པོ་འཁོར་བའི་སྐལ་ཤོད་ཀླུ་ཡི་དགེ་ལུགས་ཆེན་པོ།

དཔང་ཕུང་ཐོབ།

དུས་གྱི་ཡང་དག་པའི་དུས་དཔར་ལས་དུས་གྱི་རྩོམ་པའི་སངས་

ཐུས་ཉིད་དུ་འབྱུང་།

ཞེས་པ་གནས་པའི་དབྱིས་གསུང་དཔེ་ཚོར་ཆོག་པ་གྱིས་ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་

ཐུང་པར་ཕྱུང་།

171

ཞེས་པ་ནམོ་པའི་དབང་པོས་ཕུས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་

བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཁྱིེ་ལས་ཀྱང་མཐོ་དོགས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ལས་

འདམ་མེ་ལྔ་མཆོ་ཅན་གྱི་པའོ།

स रत्ननेत्रां प्रतिमाञ्च कृत्वा
 दृष्टिं विनष्टां पुनराससाद ।
 विशीर्णैश्चैत्यप्रतिपूरणेन
 प्रासादिकः कान्तिमयश्च जातः ॥ १७० ॥

श्रोतःप्राप्तिफलप्रवृत्तविमलालोकक्रमेणामुना
 वैराग्योज्ज्वलसत्यदर्शनविधौ लब्धाधिकारस्थितिः ।
 सम्यक् पुण्यवशादुपैष्यति शनैः कालेन संबुद्धता-
 मित्युक्तः स्थविरेण भिक्षुनिवहः श्रुत्वाभवद्विस्मितः ॥ १७१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 कुण्डलावदानं नाम एकोनघटितमः पञ्चवः ॥

षष्ठितमः पल्लवः ।

नागकुमारावदानम् ।

इह कपति शरीरं क्लेशराशिर्नराणां
दहति च परलोके नारकः क्रूरवह्निः ।
शरणगमनपुण्यप्राप्तशिक्षापदानां
प्रभवति नतु देहे दुःखदाहः कदाचित् ॥ १ ॥

धननामा समुद्रान्ते नागोऽभूद्बहुबान्धवः ।
फणारत्नोज्ज्वलालोककलितापूर्ववासरः ॥ २ ॥

पपाताहर्निशं तस्य भवने तप्तवालुका ।
ययाङ्गेषु भुजङ्गानां तीव्रतापव्यथाभवत् ॥ ३ ॥

कदाचित् सुधनो नाम पुत्रः यमच्छ तं प्रियः ।
सुकुमारः प्रकृत्यैव वालुकापरिपीडितः ॥ ४ ॥

कस्मादस्मानिर्यं तात बाधते तप्तवालुका ।
मन्त्रमूलप्रयोगेन केनेयमुपशाम्यति ॥ ५ ॥

འགའ་ཞིག་བདག་ལས་སྒྲགས་དང་། གཞན་ནི་བདག་ལས་དཔྱད་པ་ཡི།
 གྲུ་ནི་གྲུ་མཆོ་འདི་ན་གནས། ཡུ་ཉིད་སྤྱུག་བཟུལ་གྱིས་གཟིར་ཅི།

6

ཞེས་པ་གྲུ་ཡིས་དྲིས་དེ་ཡ། གྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེས་སྤྲོས་བྱ།
 ཇི་ལྟར་གདོངས་ཅན་གཞན་གྱི་ཆོས། ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ཡུ་ཅག་མིན།

7

ཆོས་ཀྱི་ཉིར་བསྟན་གྱིས་དག་པ། ཞི་ཞིང་བདེན་པར་སྤྲོ་ནྟེས་ལ།
 དེས་པར་ཉི་བར་གདུང་གུར་པ། ལུས་ལ་མ་ཡིན་ཡིད་ལ་འདང་མིན།

8

སངས་གྱུས་ཆོས་དང་ཆོག་ས་ཞེས་པ། སྤྱབས་འོས་བསོད་ནམས་དགོན་ཅོག་ནི།
 གསུམ་ལ་སྤྱབས་སོང་གཤམ་པ་གང་། དེ་ལ་ཡོངས་གདུང་རིག་མི་བྱེད།

9

གང་གིས་ཉོན་མོངས་རབ་ཞི་བའི། བསྐྱབ་པའི་གནས་ནྟེས་ཐོབ་གུར་ཅིང་།
 བདུད་ཅིས་བྲན་པ་དེ་དག་ལ། སྤྱིག་དང་འཇིགས་པ་གང་ལ་སྤྱོད།

10

ཤུ་གུ་ཐུབ་པ་འཇིག་དེན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་ཞི་དེ་གཉིད།
 གྱུ་པ་བ་གྱུ་པ་བྱེད་ཆལ་གནས་པ། མཉམ་ཡོད་ན་ནི་བཅོས་ལྟར་ཡོད།

11

སྤྱིང་ཇི་སྤྱི་བའི་འོད་བསྟེན་དེ། མེས་ས་དབའ་ལྟར་དགར་མནང་ག་གིས།
 འོད་ཟེར་ཆོག་ས་ཀྱི་འགྲོ་གསུབ་དུ། བདུད་ཅིའི་ཆར་བ་མངོན་པར་འབེབས།

12

གང་ཞིག་ནི་བ་པར་མ་ཐུབ་བས། བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐོབ་མི་སྤྱུང་བ།
 དེ་དག་དབྱུག་བ་མི་བཟད་བས། གདུང་བ་དྲག་པོས་བསྐྲག་པར་འགྱུར།

13

अस्मदभ्यधिकाः केचिदस्मत्प्रत्यवराः परे ।

नागाः सन्ति समुद्रेऽस्मिन् दुःखार्ता वयमेव किम् ॥ ६ ॥

इति पृष्टः स पुत्रेण तमुवाच महामतिः ।

यथान्ये फणिनः पुत्र धर्मज्ञा न तथा वयम् ॥ ७ ॥

धर्मोपदेशशुद्धानां शान्तानां सत्यवादिनाम् ।

उपतापो भवत्येव न शरीरो न मानसः ॥ ८ ॥

न तान् स्पृशति सन्तापः पुण्यं रत्नचयं बुधाः ।

ये बुद्धधर्मसंघास्यं शरण्यं शरणं गताः ॥ ९ ॥

शिक्षापदान्यवाप्तानि क्लेशप्रशमनानि यैः ।

तेषाममृतसिक्तानां पापतापभयं कुतः ॥ १० ॥

आवक्ष्यामस्ति भगवान् जिने जेतवनाश्रयः ।

लोके शाक्यमुनिः सर्वक्लेशप्रशमवान्धवः ॥ ११ ॥

उपदेशांशुनिवहैः सत्वशुभैर्जगत्त्रये ।

करुणाकौमुदीसूतिरमृतं सोऽभिवर्षति ॥ १२ ॥

दुर्विनीता न रक्षन्ति प्राप्य शिक्षापदानि ये ।

तीव्रतापमयस्तेषां नरकेष्वक्षयः क्षयः ॥ १३ ॥

तं विलोक्यैव तत्याज सन्तापं नागनन्दनः ।
सर्वार्त्तिदोषशमनं दर्शनं हि महात्मनाम् ॥ २२ ॥

प्रणनाम स तं कीर्णसम्पूर्णकुसुमाञ्जलिः ।
तत्पादपद्मस्पर्शेन सद्यः शीतलतां गतः ॥ २३ ॥

कृती भगवतः प्राप्य ततः शिक्षापदानि सः ।
चक्रे कृताञ्जलिस्तस्य यावज्जीवाधिवासनाम् ॥ २४ ॥

तमावभाषे भगवानेकस्यैवाधिवासना ।
अनुग्राह्येषु सर्वेषु यावज्जीवं न युज्यते ॥ २५ ॥

इत्युक्त्वा प्रणयिप्रीत्यै भगवान् सततोद्यतः ।
शनैः प्रतस्थे सङ्कल्पं भोगिनः परिपूरयन् ॥ २६ ॥

क्रमेणागच्छतस्तस्य भिक्षुसंघाग्रयायिनः ।
प्रभावाद्विदधे नागः स्वर्गशोभां पदे पदे ॥ २७ ॥

हेमरत्नांशुशवलान् दिव्योद्यानमनोहरान् ।
भोगोपसंग्रहव्यग्रदासदासीगणादृतान् ॥ २८ ॥

कर्पूरचन्दनोदारहारमालम्बभूषितान् ।
स्थाने स्थाने भगवतः स विहारानकारयत् ॥ २९ ॥

དེ་ནས་ཀ་ལན་དྲུག་ཀའི་གནས། ཞེས་པ་འོད་མའི་ཚལ་དུ་བྱིན།
 དེ་ཡི་ཡོངས་སྤོང་ཚྭ་སྒྲིབ་ཀྱིས། བཅོས་ལྷན་འདས་ལ་མཆོད་པ་བྱས། 30

དེར་ནི་དེ་ཡིས་ཐུག་གསུམ་དུ། དགོ་འདུན་དང་བཅས་བདེ་གཤེགས་མཆོད།
 དོ་གཤེགས་ཅིན་ཅིན་འོད་ཀྱིས་བསྐྱོར། ཡ་མཚན་ཀྱན་དྲུག་ལ་ལྷན་ལ་གསུངས། 31

གཤེངས་ཅན་འདི་ནི་བསྐྱེད་པ་བཟྱུང་མི་གཤོ། ;

བདེ་བའི་ཡོངས་སྤོང་གུན་གྱི་སྤོང་དུ་གྱུར། ;

འོད་ཀྱང་སྤྱི་བ་གནད་ལ་བྱང་ཅུབ་ཀྱང།

རབ་དུ་འབད་པས་གསལ་བར་བྱིད་བར་འགྱུར།

32

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་བའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དབའི་རྟོགས་པ་
 བཟྱུང་པ་དཔག་བསམ་པ་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀྱི་གཞི་ནི་རྟོགས་པ་བཟྱུང་བའི་ཡལ་
 འདབ་རྒྱུ་ཅུ་པ་ལོ།

करन्दकनिवासाख्यं प्राप्य वेणुवनं ततः ।

स सर्व्वभोगसम्भारैर्भगवन्तमपूजयत् ॥ ३० ॥

तेन मासत्रयीं तत्र ससंघः सुगतोऽर्चितः ।

ऊचे विस्मितमानन्दं हाररत्नांशुकैर्हतः ॥ ३१ ॥

एष कल्पशतमच्युतः फणी

सर्व्वभोगसुखभागविविष्यति ।

बोधिमध्यपरजन्मनि स्फुटां

किञ्च सुप्रणिहितः करिष्यति ॥ ३२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
नागकुमारावदानं नाम पष्ठितमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LXI.

ཞིང་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

སྤྱན་པའི་རབ་དུ་གཏོར་དག་རྒྱུང་ཡང་རབ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།
 རྣམ་དག་སྒོ་ལྷན་བྱིས་དུ་དབལ་ནི་རང་ཉིད་འོད་བར་འགྱུར།
 སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་དག།
 དབྱལ་བའི་རབ་རིབ་མི་བཟད་འགྲོག་པའི་གྱུན་གྱི་ཞོར་བྱ་ཡིན།

1.

མཉན་ཡིད་དུ་སྤྱོན་བྱས་ཟེ་ནི། ཞོར་མེད་བཟ་གིས་ཞེས་བྱ་བ།
 འཆོ་བ་བྲལ་བས་འཆོ་བའི་ཐབས། འབྲས་བྱ་རྒྱུང་བའི་ཞིང་ལས་བཞེན།

2

ཞིང་ལས་ལ་ཆགས་གང་བ་དང་། རྒྱུང་དང་ཆ་བས་ཉན་པ་དེས།
 ཐོང་པ་དང་ནི་རྟོག་རྩིའི་ཁར། བྱིར་ཞིང་འོང་དང་འགྲོ་བ་བྱས།

3

རྣམ་ཞིག་རྒྱུང་མ་དང་བཅས་དེའི། ལམ་དུ་གྱུལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་།
 རྣམ་ཅིག་བྱོན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། འབྲལ་ལ་རབ་དུ་དང་བར་གྱུར།

སྤྱན་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། དབྱལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་བཟད་པ།
 སེམས་ཤིང་དེ་ཡིས་རྒྱུང་མ་ནི། རབ་དང་བཞིན་ལྷན་ལ་སྤྱུས་པ།

एकपटितमः पल्लवः ।

कर्पकावदानम् ।

मूढस्य हस्तपतितोऽपि निधिः प्रयाति
लक्ष्मीः स्वयं भवनमेति विशुद्धबुद्धेः ।
दारिद्र्यतीव्रतिमिरापहरः प्रकामं
पुंसां विभूषणमणिर्मनसः प्रसादः ॥ १ ॥

आवस्थां स्वस्तिको नाम ब्राह्मणो निर्धनः पुरा ।
अशिश्रियत् क्लृप्तफलामगत्या कृपिजीविकाम् ॥ २ ॥

स क्षेचकर्मनिरतः शीतवातातपश्चतः ।
चकार हलकुक्षालभारवाहो गतागतम् ॥ ३ ॥

स कदाचित् समायान्तं आवकैः सहितं पथि ।
जिनं जायासखो दृष्ट्वा प्रसादं सहसा ययौ ॥ ४ ॥

प्रसन्नवदनां पत्नीं स जगाद विचिन्तयन् ।
दारिद्र्यदुःखमसमं दानपुण्यपरिक्षयात् ॥ ५ ॥

བཅོས་ཐུན་འདས་ནི་ཡུ་ཅག་གིས། རྟོག་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་མཆོད་ལས།
བསོད་ནམས་མཛོད་གིས་ཐོབ་པའི་ཞོར། སྤྱད་ཆོགས་ཡུལ་གཤམ་འོང།

6

ཤི་བ་གསོད་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ན། གྲགས་པ་ཉམས་པ་ཤི་བ་རྟེན།
ཞོར་མེད་སྤྱེ་བོ་མཛེས་པ་ནི། གསོན་ལ་མ་ཡིན་གཤམ་ཤིན་ལ་མིན།

7

ཞོར་རིགས་ཞོར་ནི་རིག་པ་ལྟེ། ཞོར་ཆོས་ཞོར་ནི་གྲགས་པ་ཡིན།
ཞོར་གྱིས་དམར་ཞིང་བསྐྱངས་པ་ཡིས། འཆོ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོམས་ཀྱིས་ཅི།

8

གཞན་གྱི་ཉི་འཁོར་གྱུར་པ་ཡིས། དབྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་དཔ་བས་ཅི།
ཁྱེད་དུ་བ་པ་ལ་ཞོར་བྱ་ཡིས། གསེར་གྱི་དཔ་དུ་བ་དོན་གྱིས་བཞིན།

9

དབྱམ་པོ་ཕྱིན་པ་དག་དང་བྱམ་བས་སྤྱར་ཡང་དབྱམ་པོར་རབ་དུ་འཛོད།
དབྱམ་པོ་ཞོར་ལ་ཆགས་བས་གཞན་དབང་ཤིག་པའི་བདག་ཉིད་དག་དུ་འགྱུར།
དབྱམ་པོ་དབྱུག་པ་དང་བཅས་ཀྱང་ཤི་ཞེས་འདི་ལ་ཁྱད་བར་ཆོ་གོས་མེད།
དབྱམ་པོ་བྱོགས་བཅུ་འདི་དག་རང་གི་སྤྱེ་བོ་དག་གིས་དབན་པ་བཞིན།

10

དེ་སྤྱད་དམར་ལ་མཉེས་གཤམ་པའི། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མཆོད་པར་བྱ།
སངས་གྱིས་མཉེས་པར་མ་བྱས་པའི། ཆོངས་ལ་དགོ་བག་ལ་ཡོད།

11

བརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱད། ཡོངས་པའི་གཉེན་འདིས་གང་གང་དུ།
སྤྱད་ནི་འཕངས་པ་དེ་དང་དེར། དཔལ་ནི་གཞན་པ་དག་གིས་ཤེས།

12

आवाभ्यामेप भगवान् पिण्डकेनापि नार्चितः ।

कुतः पुण्यपणप्राप्या धनसम्पत्तिरावयोः ॥ ६ ॥

जीवत्यवमतो लोके नष्टकीर्त्तिर्विपद्यते ।

न स जीवो न निर्जीवः शोभते निर्धनो जनः ॥ ७ ॥

धनं जातिर्धनं विद्या धनं धर्मो धनं यशः ।

किं धनेन विहीनानां याच्ञानिर्जीवितैर्गुणैः ॥ ८ ॥

परोपकरणीभूतैः किं दरिद्रस्य सद्गुणैः ।

क्लेशार्थैर्भारिकस्येव मणिकाञ्चनभूषणैः ॥ ९ ॥

दरिद्रो दारिद्र्यं प्रविशति पुनर्दानविरहा-

दरिद्रः पापात्मा भवति धनलिप्सापरवशः ।

दरिद्रः सोच्छासो मृत इति न चावाप्ति विमति-

र्दरिद्रस्यैवैता निजजनविहीना दश दिशः ॥ १० ॥

अभ्यर्चयावः सुगतं तस्मात् कृपणवत्सलम् ।

अनाराधितबुद्धानां मुग्धानां कुशलं कुतः ॥ ११ ॥

एष पद्मपलाशाक्षः क्षिपत्यापन्नबान्धवः ।

यच्च यच्च दृशं जाने तच्च तच्चाशयः श्रियः ॥ १२ ॥

- དེ་སྐད་བདག་པོའི་ཚིག་གིས་ནས། ཁྱིམ་དུ་གྲུས་བྱས་བྲམ་ཟེ་མོས།
 ཟེ་མོ་ནི་གཙང་མར་སྦྱར་བ་དག། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྦྱད་དུ་བསྐྱབས། 13
- བཙམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བས་ཀྱང་། དེ་དག་བསམ་བ་ཡོངས་མཁྱེན་ནས།
 གྲུས་བས་གསོལ་བ་འདེབས་བ་དེ། མཚན་བ་དག་ནི་སྤང་བར་མཛད། 14
- དབྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རབ་བས་ལ་བ། བདག་ལ་འབྱོར་བ་འབྱུང་གྱུར་ཅིག།
 ཅེས་པའི་སྦྱོན་ལས་གཉིས་སྦྱེས་ཀྱིས། གྱུལ་བ་མཚན་པའི་མཆུག་དུ་བྱས། 15
- དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་རང་ཞིང་དུ། སོང་བས་འབྲུ་ནས་སྤྱ་གུ་ནི།
 ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་མཐོང་གྱུར་ནས། འབྲུ་ལ་ཉིད་དབྱུལ་བ་གཏང་། 16
- ས་ཡི་བདག་པོ་གསལ་གྱུལ་གྱིས། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལས་འབྱུངས་པའི།
 གསེར་དག་མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དེ། དགའ་བས་གྱུལ་པོའི་ཆ་ཤས་བཏང་། 17
- ཤིན་དུ་མང་པོའི་གསེར་དེ་ཡིས། དབང་སྤྱག་གཏེར་ཐོབ་གཉིས་སྦྱེས་ཀྱིས།
 རྫོགས་སངས་གྱིས་སོགས་དགེ་འདུན་ནི། ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱན་གྱིས་རབ་དུ་མཛོད། 18
- སྦྱོན་བས་ཆོས་ནི་བཟུན་པ་ཡིས། གྱིན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་ཐོབ་ནས།
 བདེན་མཐོང་དེ་ཡིས་དུས་ཀྱིས་ནི། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡང་དག་སྤངས། 19
- ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་བཙོས་མྱེ། དེ་ཡིས་དག་བཙོས་ཉིད་ཐོབ་ཆོ།
 ལས་དེ་དག་སྦྱོང་ནི་མས་ཀྱིས་དྲིས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མངོན་བར་གསྤངས། 20

इति पत्युर्वचः श्रुत्वा ब्राह्मणी सादरा गृहे ।
शुचिप्रणीतं विदधे भोज्यं भगवतः कृते ॥ १३ ॥

भगवानपि सर्वज्ञस्तथोर्त्तात्वा समीहितम् ।
प्रणयार्थनया चक्रे तस्य पूजाप्रतिग्रहम् ॥ १४ ॥

व्यक्तदारिद्र्यदुःखस्य भूयान्मे विभवोद्भवः ।
चकार जिनपूजान्ते प्रणिधानमिति दिजः ॥ १५ ॥

अथ गत्वा निजं क्षेत्रं विप्रः शस्ययवाङ्कुरान् ।
सर्वानपश्यत् सौवर्णान् सहसा त्यक्तदुर्गतिः ॥ १६ ॥

तस्य पुण्यसमुद्भूतं दृष्ट्वा हेम महीपतिः ।
तत्याज विस्मितः प्रीत्या राजभागं प्रसेनजित् ॥ १७ ॥

तेन हेम्ना सुमहता लब्धैश्वर्यनिधिर्दिजः ।
स बुद्धप्रमुखं सङ्घं सर्वभोगैरपूजयत् ॥ १८ ॥

धर्मदेशनया शास्तुः श्रोतःप्राप्तिफलोदयात् ।
दृष्टसत्यः स कालेन प्रव्रज्यां समुपाददे ॥ १९ ॥

सर्वक्लेशप्रहाणेन तस्मिन्नहंत्वमागते ।
तत्कर्म भिक्षुभिः पृष्टो भगवानभ्यभाषत ॥ २० ॥

སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་བྱས་ཟེ་འདིས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཙོན་ལྡན་འདས།
འདྲ་སྤངས་ཀྱིས་ནི་བཟུན་པ་ལ། ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་ཆོ་སྤྱད།

21

ཉིད་བང་དབང་བཙས་ལྟས་སའོད་པ། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་གྲུབ་པ་འདི།
བདག་གི་སྦྱོད་དུ་སྐྱེ་བ་འདིར། འདི་ལ་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བཟུན།

22

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ལེགས་བྱས་གྲུབ་བས་གསུངས་པ་ཐོས་གུར་ནས།
དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ནང་དུ་འཕོས་བཞིན་དགོ་སྦྱོང་ནི།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ཆོ་ལྡན་དགའ་བས་འབྲུགས་གུར་ཅིང་།
དགོ་ལ་གྲུས་པས་བཟང་བོའི་སྦྱོད་པ་རབ་དུ་བསྐྱུགས་པ་མཛད།

23

ཅེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཞིང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡམ་
འདབ་མྱེ་དུག་ཅུ་ཙུག་ཅིག་པའོ།།

अन्यजन्मनि विप्रोऽयं काश्यपस्य महात्मनः ।
ब्रह्मचर्यं भगवतः शासनेन पुराचरत् ॥ २१ ॥

समादिष्टास्य तेनैव जन्मन्यस्मिन्महीयसी ।
मत्सकाशादियं सिद्धिः सेन्द्रोपेन्द्रसुरार्चिता ॥ २२ ॥

श्रुत्वेति तस्य सुष्ठुतं कथितं जिनेन
सर्व्वे सविस्मयधियः कुशलादरेण ।
हर्षाकुलाः सुचरितं प्रशंसंसुरन्तः-
संक्रान्ततद्गुणमया इव भिक्षवस्ते ॥ २३ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कर्पकावदानं नाम एकपष्टितमः पञ्चवः ॥

—

CHAPTER LXII.

ཡལ་འདབ་རྒྱལ་ཅུ་ཅེ་གཉིས་པ།

གྲགས་བྱིན་གྱི་དོགས་བཟོད་ནི།

ལྷག་གིས་གང་པར་གུར་པའི་སྤྱོ་བའི་ནགས་ཚལ་གནས་དག་རྒྱ།

ལང་ཚོས་ལོང་ཞིང་བདེ་བ་ལ་འོས་སུ་ཆོས་པའི་ཆས་ཐུན་ཚོ།

དཔེན་པས་ཆགས་སྒལ་ཞི་ཞིང་དག་པ་གང་ལ་རབ་བྱིན་པ།

སྤྱིས་བྱ་དེ་ཉིད་གཞིག་སྤྱལ་ལ་མཚན་རང་བཞིན་རབ་རྒྱས།

1

གྲུ་བ་བསྐྱོན་ཚོ་བྱ་གྲོ་རྒྱའི། ཀྲུ་དག་ར་ར་བ་མཛོས་བར་བཞུགས།

བ་རྒྱ་ཁ་སིར་བྱིས་བདག་ནི། ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་པ་བྱུང།

2

ནོར་ནི་གྱིས་པ་གཏོང་བ་དང། ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་ནི་བ་པར་བཞུན།

གང་གི་དབང་རྒྱལ་ལྷས་ངན་བྱ། མཛོད་ནགས་པའང་རྒྱས་པར་བྱེད།

3

བདེ་བ་ཐོས་པ་ཅན་བྱ་ཆོགས་དེ། བྱ་མེད་བྱ་ཡི་བསམ་པ་ཡིས།

སུ་ཆོག་ཏུ་ཡང་དག་གཏུང་བ་ཐོབ། བྱ་ཆོགས་སྤྱལ་ཆུག་བྱ་ཅིན།

4

དེ་ཡི་བསམ་པ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིས། ཡུན་རིང་ཡིད་འབྱུགས་གཉིན་ནི་བསམ་ཀྱིས།

གཉིད་ལ་གཉིད་ནི་བྱུང་དགྱི། མེ་ཡིས་རབ་གཏུངས་དེ་ལ་སྤྱོས།

5

द्विपष्टितमः पल्लवः ।

यशोदावदानम् ।

ऊर्णायुपूर्णजनकाननसन्निवेशे
जातश्चमत्कृतिमयः पुरुषः स एकः ।
यस्यार्थयैव न सुखोचितचारुवेशे
वैराग्यमादिशति शान्तिसितं विवेकः ॥ १ ॥

न्यग्रोधरुचिरारामविहारिणि जिने पुरा ।
वाराणस्यां गृहपतिः सुप्रबुद्धाभिधोऽभवत् ॥ २ ॥

त्यागोपभोगसम्भारविभूषितधनोदयः ।
ऐश्वर्य्यं यः कुवेरस्य कोशलीनं न्यवेदयत् ॥ ३ ॥

स सर्व्वसुखसम्यक्तौ निष्पुत्रः पुत्रचिन्तया ।
परं सन्तापमापेदे निःशल्याः कस्य सम्पदः ॥ ४ ॥

तं शोकशिखिसन्तप्तं ब्रान्धवा बन्धुवत्सलम् ।
ऊचिरे चिरसंक्रान्ततच्चिन्ताक्रान्तमानसाः ॥ ५ ॥

བྱིས་པ་དག་མ་ཞིང་ལ་འོས་པའི། བསམ་བཤུ་བར་མི་རིགས་སོ།
བརྟན་ཐུག་སྤོང་སྤོངས་ཆེན་མས་ལ། འཛིག་རྟེན་ནི་རྟེན་དགའ་མེད།

6

གང་འདི་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་ལྟར་ཅིང་། ལྷལ་འདིར་གྲོང་བྱིར་པས་མཆོད་པ།
རྒྱ་ཁྲོད་ཡི་གིང་དེ་ལ། མཆོད་པས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར།

7

དེ་ལ་ཉུས་པས་འགའ་ཞིག་ནི། བུ་མེད་བུ་དང་ལྟན་པ་དང་།
གཞན་ནི་རྟོང་མེད་རྟོང་པ་-ལྟན། གཞན་ཡང་ནད་ཅན་ནད་མེད་མཐོང་།

8

རྒྱ་ཁྲོད་ཡི་གིང་འབྱུང་ནི། མཆོད་རྟེན་སྒྲོང་བ་བཞེན་ཞེས་པ།
འོས་པར་མཆོད་ན་ཁྲིད་པ་ནི། བུ་ཞེས་བཞོན་པའི་འབྲས་ལྟར་འབྱུང་།

9

ཞེས་པ་དེ་དག་ཚིག་ཐོས་ནས། འཇུག་བཅས་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ།
ཀྲུ་མ་སྒྲོངས་པའི་མཛོལ་བ་ལས། ཁྲིད་ནི་མས་སྒྲོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟར།

10

རང་ལས་གཞན་དབང་འཛིག་རྟེན་འདི། དེས་པར་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ།
སྤྱལ་ཡིང་སྤྱལ་ཡི་བརྟན་པ་དང་། སྤྱིས་དང་འཕྲོག་དང་འཛོམས་པར་བྱེད།

11

རང་ལས་ཉིད་ཉིད་ཐོབ་ནས། སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་གཞན་ལ་ཚོས།
རང་གི་ཁ་ལྷུ་ཆ་ལྟར་ནས། ཁྲི་ནི་དགའ་ས་པ་སྐྱམས་པ་བཞིན།

12

གིང་གི་བུ་རྩོད་སྤྱོད་སྤྱོད། ལྟར་ཞེས་འདི་ནི་སྒྲོངས་པའི་གཏུག།
འདབས་ཅས་ཡང་དུས་མི་ཉུ། དེ་ཉིད་རང་ལ་སྤྱིད་རྒྱས་མེད།

13

क्लीवोचितां गृह्यते न चिन्तां कर्तुमर्हसि ।
धीराणां पृथुसत्वानां नास्ति लोकेषु दुर्लभम् ॥ ६ ॥

य एष विश्रुतो दिक्षु देवोऽस्मिन् पौरपूजितः ।
न्यग्रोधपादपस्तस्य पूजया सर्वमाप्यते ॥ ७ ॥

अपुत्राः पुत्रिणः केचित् निर्हना धनिनः परे ।
रोगिणोऽप्यरुजश्चान्ये दृष्टास्तदुपयाचितैः ॥ ८ ॥

सत्ययाचनचैत्याख्यः सोऽयं न्यग्रोधपादपः ।
फलं पुत्राभिर्धं तुभ्यं दास्यत्युचितमर्थितः ॥ ९ ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा तानुवाच स सस्मितः ।
अहोनु मोहात् स्नेहाद्वा यूयं मूर्खत्वमागताः ॥ १० ॥

स्वकर्मपरतन्त्रेऽस्मिन् लोके नियतिनिश्चले ।
स्थितिं करोति पुष्पाति हरते हन्ति कस्य कः ॥ ११ ॥

स्वकर्म्मोपनतं प्राप्य तुष्यत्यन्यस्य मुग्धधीः ।
स्वलालालवमास्वाद्य श्रेव शुष्कस्य चर्मणः ॥ १२ ॥

दृष्टः पुत्रार्थदः पुंसामित्येतन्मूर्खभाषितम् ।
दातुं शक्तः स नाकाले पत्रमात्रमपि स्वयम् ॥ १३ ॥

གཡན་དེ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ།
བདག་གི་དེ་རང་གིས་མཚན་པ་ནི། ཡོ་བྱེད་རྒྱལ་སྐུ་པ་ཅིས་མི་སྟོ།

14

སྒྲིག་བྱའི་རྒྱུ་ནི་ཡི་གེ་བཞིན། བཀའ་ཡང་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་ན།
བྱ་རྒྱུ་ཡལ་ལྟར་བརྟེན་པས། རྒྱ་བོད་ཡིས་བྱིན་པར་སེམས།

15

བ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱི་ནི་ལས་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱུང་རེ་ཐོབ།
 སྒྲུ་ཚོགས་འབད་ཅིང་གུས་པས་བརྒྱབས་ཀྱང་ཐོབ་ཀྱི་ནི་པ་འཐོབ་མ་ཡིན།
 བ་ཞིག་བ་ལྷིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསགས་ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་ལཱ་དེ་ལ་ནི།
 འདི་དག་འདི་ཡིས་བྱས་ཤེས་ཡོངས་པའི་ཚོ་ཅན་འབྲས་མེད་དེ་དག་སེམས། 16

16

ཞེས་པ་སྒྲུ་དེ་མཛོད་གཞུགས་དང་། རྒྱལ་པོའི་གཉེན་གྱིས་རབ་འབྲད་དེ།
 བསྐྱེད་ནས་གཅིག་ཏུ་གསུང་བ་ཡིས། ཀྱང་འཕྲུག་གི་ཞི་ཡུང་རྒྱ་མོང་།

17

ལྟ་ནི་བཟུང་ནས་དེ་ཡིས་ནི། རྒྱ་ཁྱོད་ཡི་ཤེང་ལ་སྒྲུབ།
མཚོན་པ་ལ་ཅེ་བ་གཅོད་པ་ལ། ངས་ནི་ཆས་ནས་བྱིད་ཅུ་འོངས།

18

ཐུགས་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་བདག་། གནས་གྱིས་མ་བྱས་མཆོད་པ་བྱེད་།
ནིལ་པ་གནས་ཏུ་ཁྱོད་བདག་གིས་། བཅད་པ་ཐོགས་བདག་སལ་ཏུ་བོད་འཕངས་༥༡

119

ཞེས་པ་ནི་ཡི་ཚེ་གཟེས་ནས། ལྷ་ནི་ཤིང་ལ་གནས་པ་དག།
 བསྐྱེད་ལ་འཛིགས་པས་འབྱུགས་སྤྱད་ནི། འདད་པར་བྱེད་ཅིང་པས་པས་པས་པ།

20

तदधिष्ठातृदेवस्यैत् पूजालुब्धः करोति तत् ।

पूर्णापहारपूजां किं स्वयं सृजति नात्मनः ॥ १४ ॥

प्राप्तव्यं प्राप्य यदि वा घृणाक्षरपदोपमम् ।

काकतालीयसंवादात्तद्वत् मन्यते जनः ॥ १५ ॥

प्राप्तव्यं यत् फलपरिणतौ कर्मणां प्राप्यते तत्

नानायत्नप्रणयपतनैर्लभ्यते न त्वलभ्यम् ।

यद्येनैव स्वयमुपचितं भोगभागी स तस्मिन्

एतेनैतत् कृतमिति मुधा मन्यते मुग्धबुद्धिः ॥ १६ ॥

इति ब्रुवाणः सस्नेहैरनुबन्धेन बान्धवैः ।

मेरितः स ययौ मूढ एकाकी पादपान्तिकम् ॥ १७ ॥

स कुठारं समादाय न्यग्रोधतरुमभ्यधात् ।

पूजायां मूलघाते वा सज्जोऽहं त्वामुपागतः ॥ १८ ॥

पुत्रप्रदातुः पूजां ते करिष्याम्यकृतां परैः ।

नद्यां त्वामन्यथा च्छित्वा दग्ध्वा पिष्ट्वा क्षिपाम्यहम् ॥ १९ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा देवता दृक्षवासिनी ।

सहसैव भयोद्विग्ना कम्पमाना व्यचिन्तयत् ॥ २० ॥

འདོད་པའི་བྱ་འཇུག་ལོར་དག་ནི། བདག་གིས་སྤྱུ་ལའང་སྤྱོད་པ་མེད།
རང་གི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ལ། སྤྱོད་བདག་གིས་སྤྱོད་པར་སེམས། 21

གང་འདི་སྤོབས་ཀྱིས་བྱ་སྤོང་ཞིང་། ལས་ཀྱི་སྤོར་བས་མ་ཐོབ་ན།
སྤྱོད་པ་ཅོད་དུ་འོངས་གྱུར་པ། འདི་ནི་སྤོན་ཆད་མེད་པ་འོངས། 22

འབྲས་དོན་གཉིས་བས་མཆོད་བྱ་ནི། མཆོད་པ་གང་འདི་ལྷགས་ཅམ་སྟེ།
ལས་ཀྱི་བཅིངས་པའི་འབྲས་ཐོབ་པ། སྤྱུ་ལིས་བྱིན་ཅིང་གང་དུ་ལྷ། 23

སྤྱོད་པ་རང་གི་ལས་ཀྱིས་ནད། བསོས་བ་གྲུབ་པ་མིན་པ་ལ།
ཅིས་མཁན་འཛིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་སྤྲུགས་པ་འང་མིན། 24

བྱ་མིན་བྱེད་པ་འདི་ལ་ནི། ཤིང་ནི་བཅད་པར་ནིས་བརྟགས་ཡོད།
ཚུལ་མིན་དག་ལ་མཛོན་ཞིད་པའི། བག་མེད་ནི་མས་པ་བྱ་མིན་ཅི། 25

ཤིང་ནི་བཅད་ན་གཞན་དུ་བདག། གནས་པར་མི་རྒྱས་བའི་བཟེད།
འབྲུགས་བས་གོ་བས་ཅན་དགར་བ་ནི། ཐུབ་པ་ནི་མས་པ་ལའང་སྤྱུ་བ་ཐུག་པ་སྤྱོད། 26

དེ་དག་བསམས་ནས་བཞི་བྱིན་གྱི། ཁང་པར་གྱུར་པར་དེ་སོང་ནས།
དོན་ནི་དེ་ལ་བརྟོད་ནས་ནི། ཡོངས་སུ་སྤྲུག་བས་སྤྲུག་སྤྲུག་བ། 27

དྲི་བ་བདག་ནི་སྤོན་པ་དེར། སྤྱོད་པ་མས་ཀྱི་མཆོད་གྱུར་གྱུང།
སྤོན་ཆེན་དོན་གཉིས་ཉིད་གནས་པས། བདག་ནི་ཤིན་ཏུ་གཟིང་པར་གྱུར། 28

न मया कस्यचित् स्रुनुर्वित्तं वा दत्तमिच्छया ।
जनः स्वकर्मसम्प्राप्तं महत्तमिति मन्यते ॥ २१ ॥

इदन्त्वपूर्वमायातं पुत्रार्थी यदयं बलात् ।
कर्मयोगादसम्प्राप्तौ दैवतं छेतुमागतः ॥ २२ ॥

स्थितिमाधमिदं पूज्यः पूज्यते यत् फलार्थिभिः ।
कर्मबद्धफलालाभे क्व देवः केन दापितः ॥ २३ ॥

चिकित्सायामसिद्धायां व्याधौ पुंसः स्वकर्मणा ।
यद्यन्ते नैव गणका न वैद्या न च मन्त्रिणः ॥ २४ ॥

वृक्षच्छेदविकल्पोऽस्ति नचास्याकार्यकारिणः ।
अन्यायाभिनिविष्टानां किमकार्यं प्रमादिनाम् ॥ २५ ॥

वृक्षच्छेदे न शक्नोमि स्थातुमन्यत्र निःसुखा ।
सज्जादाभ्यासिकी प्रीतिर्मुनीनामपि दुस्त्वजा ॥ २६ ॥ २७

इति सञ्चित्य तूर्णं सा गत्वा शक्रस्य मन्दिरम् ।
तमर्थं विनिवेद्यास्मै परिचस्तावदत् पुरः ॥ २७ ॥

जनेन पूज्यमानापि वृक्षे तस्मिन्नहं सदा ।
नानार्थार्थिभिरत्यर्थं सोपवासैः कदर्थिता ॥ २८ ॥

འགའ་ཡིས་ལེགས་བྱས་བདག་ལ་ཐོབ། འགའ་ཞིག་ཁ་ནི་འོག་ཕྱོགས་གྱུར།
གཡོ་མོངས་མི་བསྐྱེད་བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས། གཞན་ནི་དེ་ཉིད་ན་རབ་ཆགས། 29

མོང་བའི་ཐེས་སྤུའགྲོ་ཉིད་ཀྱིས། ཟུ་བོ་གྲགས་པ་ལ་སྟོན་ནི་མས།
གདུང་བ་ཐལ་མ་ཅད་གཞིས་པའི་སྤང། མོངས་པ་བདག་ཅག་ཉིད་ཀྱི་གྱུ། 30

ཟུ་བོ་ཆོ་གྲོས་མི་གཞོ་བས། མི་བཟད་གཙུག་པར་གྱུར་ཀྱང་བདག།
བསམ་བཤེད་ཡི་ཡོན་ཏན་ལ། ཆགས་པས་ཤིང་ནི་གཏོང་མི་ནུས། 31

དེ་ལ་ཆགས་པའི་བྱང་བ་འདས་གིས་འཆིང་བའི་ཉོན་མོངས་ལྡན་པར་འཇུག།
བད་ཅའི་རོ་བྱང་ངང་པ་ཉིད་ནི་འདས་གྱི་འཛིགས་པ་ཅེ་མི་བྱེད།
གང་བས་གཟིར་བའི་ཟུ་བོ་དུ་བས་འབྱུགས་པའི་མི་ནི་ཡོངས་མི་འདོད།
གང་ལ་གང་ཞིག་ཉར་མཁོ་དེ་ལ་དེ་ཡི་སྟོན་ནི་ངས་པར་བཟོད། 32

དེ་སྤྱད་ཤིང་བྲལ་གདུང་བ་ལས། ཟུ་བ་བདག་བདག་ནི་བསྐྱལ་བར་འོས།
གང་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ནི་མས་ཀྱི་གནས། གཏོང་བ་ལུས་ནི་གཏོང་དང་མཚུངས། 33

ཞེས་པ་དེ་ཡི་འབད་པ་ཡིས། གསོལ་གདབ་པོ་ལོ་སྤྲུ་དགའ་བས།
བྱིས་བདག་གིས་ནི་བྱ་ཐོབ་བའི། ལས་ཀྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བསམས། 34

སྐབས་དེར་ལྷ་མིན་དག་པོ་ཡིས། སྐབས་གསུམ་པ་ཡི་ལྷ་ཡི་བྱ།
ཟུ་བོ་ཞེས་པ་རྒྱུང་བ་ཡི། དས་ལ་བབ་པ་མཐོང་གྱུར་དེ། 35

लभन्ते सुकृतात् केचित् केचित् गच्छन्त्यधोमुखाः ।
तच्चैवान्ये प्रलीयन्ते हठमूर्खाः खलव्रतैः ॥ २६ ॥

गतानुगतिकत्वेन प्रसिद्धिशरणो जनः ।
सर्वार्त्तिपरिहाराय मौर्ख्यान्मामेव धावति ॥ २७ ॥

उदेजिताप्यहं तीव्रं जनेनाकृतबुद्धिना ।
तत्त्वं त्यक्तुं न शक्नोमि तद्गुणावर्जिताशया ॥ २८ ॥

बन्धकेशं विशति^१ मधुपः पङ्कजं गन्धलुब्धः
पङ्कातङ्कं गणयति विशास्वादने नैव हंसः ।
शीतार्त्तश्च त्यजति न जनः पावकं धूमधूम
तस्मिन् दोषं स किल सहते यस्य येनापयोगः ॥ २९ ॥

तस्माद्दृष्टवियोगार्त्तां चातुमर्हसि मां विभो ।
शरीरत्यागसदृशः स्थानत्यागो हि देहिनाम् ॥ ३० ॥

अर्थितः प्रणयेनेति पौलोमीरमणस्तया ।
पुत्रलाभं गृहपतेः कर्मायत्तमचिन्तयत् ॥ ३१ ॥

अत्रान्तरे दृक्चक्षुर्देवपुत्रं विपिष्टपे ।
सुमतिं नाम सम्प्राप्तच्युतिकालं व्यलोकयत् ॥ ३२ ॥

མི་བསྐྱུན་ལ་བདུད་གྲགས་པ་ཉམས་པ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་བྱིས་ཅན་གྱི་ཅིང་།
 དཔེན་གྱི་རྩོད་པ་བཞིན་དུ་མཛེས་པ་བྱུན་པ་དག་དང་ཡོངས་འདྲིས་བྱུང་བར་གྱུར།
 བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཞོད་པས་བཞིན་དུ་དྲུལ་གྱིས་ཀྱང་ནི་གནས་དག་བྱས།
 ཞེས་ང་ཕྱོད་བཅས་ཁྱོད་ལྟོད་ཅི་ལྟོང་བ་གསལ་བྱེད་དགའ་བ་མི་དཔར་གྱུར། 36

ཡིགས་པ་རབ་སད་ཡོན་ཏན་ཅན། སལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས།
 ཁྱོད་བཟོ་བྱ་ཉིད་དུ་སོང་ཞེས། དེ་ལ་ལྟ་ཡི་བདག་པོས་སྤྲུམ། 37

དེས་སྤྲུམ་ཕྱོད་པ་ཤྲུག་ཐུབ། ཁྱེད་ཀྱི་ཆེ་ཆོས་གྱི་ནི།
 ལམ་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་མཛད་པའི། མདུན་དུ་དུས་དེར་གཤམ་དེ་བདག། 38

རབ་དུ་བྱུང་བ་འཛོན་པ་ལ། བྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་རྟོགས་བྱེད་ན།
 སལ་ཡིགས་པར་རབ་སད་ཀྱི། བྱ་ཉིད་དུ་ནི་བདག་གིས་འགྲོ། 39

ལྟ་ཡི་བྱ་ཡིས་འདི་བརྗེད་པས། བགྱི་བྱིན་དེ་བཞིན་ཞེས་སྤྲུམ་ཆོ།
 ཞེས་གནང་དེ་ནི་དེ་ནས་འགྲོས། དེ་ཡི་ཆུང་མའི་དཀྱུ་ཅུ་ཞུགས། 40

ལྟ་ནི་རང་གི་གནས་སོང་ཕྱེ། ཡིགས་པར་རབ་སད་དེ་ལ་སྤྲུམ།
 རབ་དུ་འབྱུང་པ་མཛོན་དགའི་བྱ། དགེ་བ་བྱོད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 41

ཞེས་པ་ཐོས་ནས་བྱིས་པ་དག་ནི། རབ་དུ་མགྱུ་ནས་བྱིས་སོང་ཕྱེ།
 བྱ་ནི་རབ་དུ་འབྱུང་བ་དག། བདག་གིས་བརྗོགས་པར་བྱ་ཞེས་བསམས། 42

माला म्लानिमुपाययौ खलनतिक्लिष्टेव कीर्त्तिस्तदा-
 द्याया प्रादुरभूत्तमःपरिचिता याच्ञेव दैन्योदये ।
 स्वेदः पुण्यपरिक्षये नव इवापायश्चकारास्पदं
 तस्याभूदरतिर्निपातपिशुना सद्देषदोषेव धीः ॥ ३६ ॥

गुणिनः सुप्रबुद्धस्य पृथिव्यां प्रथितश्रियः ।
 सुमते पुचतामेहि तमित्याह सुरेश्वरः ॥ ३७ ॥

सोऽब्रवीत्तत्र मां काले शास्तुः शाक्यमुनेः पुरः ।
 शक्तस्यानुत्तरोदारैर्धर्मचक्रप्रवर्त्तने ॥ ३८ ॥

प्रव्रज्यासादनाय त्वं यदि संवाधयिष्यसि ।
 तदहं सुप्रबुद्धस्य व्रजामि भुवि पुचताम् ॥ ३९ ॥

इत्युक्ते देवपुत्रेण शक्रेणोक्ते तथेति च ।
 च्युतः स तस्मादाद्यतस्तत्पत्न्याः कुक्षिमाविशत् ॥ ४० ॥

देवता स्वपदं गत्वा सुप्रबुद्धमभाषत ।
 प्रव्रज्याभिरतः साधो भविष्यति सुतस्तव ॥ ४१ ॥

इति श्रुत्वा गृहपतिः प्रहृष्टः प्रययौ गृहम् ।
 प्रव्रज्यां वारयिष्यामि पुचस्येति विचिन्तयन् ॥ ४२ ॥

དེ་ནས་དུས་གྱི་དེ་ཡིས་ནི། རྒྱུ་མ་རེལ་བ་མཞུས་ལ།

ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ལྟར། བྱིས་པ་གསེར་འོད་ཅན་དེ་བཅས། 43

དེ་སྐྱེས་ཉིད་ནི་རྟོག་ཅན་ནི། ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྲུགས་འབྱུངས་ཏེ།

ལུགས་བྱས་དཔལ་ནི་སྤྲོ་མེད་དང་། རྩ་མཚན་གཞུགས་དང་ལྟན་པ་བཞིན། 44

མཚོག་དུ་པ་ཡིས་གྲགས་འབེལ་པས། རིག་པ་སྐྱུ་ཚལ་འབྱོར་པ་ནི་པས།

ཚོགས་པ་འེལ་ཁང་བ་ལྟ་བུ་ལྟེ། བླ་མ་སྤྱོད་ཞེས་ནི་བྱ་བར་གྱུར། 45

ལྷ་ཡི་ཚོག་ནི་བྱ་བར་གྱུར་ནས། དེ་ནི་རབ་དུ་གྱུར་དོགས་ཏེ།

གྲོང་དང་ཁང་བ་གྲོང་བྱིར་གྱི། སྒོ་ནི་མས་པ་ཡིས་བསྐྱུང་བར་བྱས། 46

དེ་ནས་བཟྱ་བྱིན་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། སྤྱོད་གྱི་བཟོ་བ་བརྟན་པར་བྱས།

ཞི་བས་བྱན་པ་རབ་གྱུར་ལ། མངོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་གྲུགས་པར་གྱུར། 47

ནམ་ཞིག་རང་གི་སྤྱིད་ཚལ་དུ། དལ་གྱིས་ཤིང་དེ་ཞོན་འགྲོ་དེས།

བཅོས་ལྟན་གྱི་པ་བ་མི་ཞིག་ལྟར། བྱིན་པ་དག་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 48

སྤྱིང་ལ་བདེ་བས་ཡང་དག་རིག། རབ་ཞི་བདུད་ཅིང་ཆར་འབབས་པ།

དེ་མཐོང་ཉིད་ནི་ནི་འབྲུལ་ནི། ཤིང་དྲི་དག་ལས་དེ་ཡིས་བཅས། 49

དེ་ལ་བསྐྱོར་བ་གསུམ་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཞུས་པར་རྒྱུང་དག་ལ།

དང་བས་བཟྱན་པ་དེ་ཡིས་ནི། སྤྱོད་གྱིས་གཞིགས་པ་དེས་བྱུག་བཅལ། 50

ततः कालेन तत्पत्नी ललिता नाम बालकम् ।
सर्वार्ङ्गलक्षणोपेतमसूत कनकद्युतिम् ॥ ४३ ॥

सर्वं रत्नमयं तस्य जातस्येव व्यजायत ।
ह्येवं मूर्त्तमिवाश्चर्यमुत्तंसं सुकृतश्रियः ॥ ४४ ॥

स यशोदाभिधानोऽभूत् यशोदृष्ट्या पितुः परम् ।
विद्याकलाविभूतीनां समागमगृहोपमः ॥ ४५ ॥

देवतावचनं स्मृत्वा प्रव्रज्याशङ्कितः पिता ।
तस्य चक्रे गृहपुरद्वारगोपुररक्षणम् ॥ ४६ ॥

अथाभ्येत्य स शक्रेण स्मारितः पूर्वसंविदा ।
बभूव शमसंसिक्तः प्रव्रज्याभिमुखादरः ॥ ४७ ॥

स कदाचिन्निजोद्याने रथारूढः शनैर्ब्रजन् ।
ददर्श जिनमायान्तं भगवन्तं यदृच्छया ॥ ४८ ॥

हृदये सुखसंस्पर्शं वर्पन्तं प्रशमामृतम् ।
तं विलोक्यैव सहसा रथादवततार सः ॥ ४९ ॥

तं त्रिः प्रदक्षिणीकृत्य तत्पादनलिनद्वयम् ।
स ववन्दे प्रसादार्द्रदृशा तेनावलोकितः ॥ ५० ॥

དེ་ནས་རབ་དང་བཅས་ལྟན་པ། རབ་བཟུང་དེ་ཡི་ཆེས་གནང་གིས།

དེ་ཉིད་ནི་པ་པར་སེམས་ཤིང་དེ། རང་གི་སྤྱོད་མོས་ཚལ་དུ་སོང་། 51

དེ་ནས་བཅས་ལྟན་འཛུལ་ལྟན་པས། དགོ་སྤོང་དྲ་ལུ་ལ་གསུངས་པ།

ཐད་གཤི་བྱུང་དུ་གཞོན་ཏུ་འདི། མཚན་མོ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་། 52

ཞེས་གསུངས་བདེ་གཤམ་གསུང་རང་གནས་སུ། དགོ་སྤོང་ནི་མས་དང་ལྟན་ཅིག་གཤམ་གསུངས།

བཟུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲུ་པ་བྱུང་མེད་ལུས། གཞོན་ཏུ་ཡིས་ནི་མཐོང་གུར་དེ། 53

བདེ་གསུངས་ཤིང་དུ་ལ་ལ་མི་གཙང་བ། སྤྱིད་བྱུང་ཆོགས་ཀྱིས་འབྱུགས་ཤིང་གནས།

སྤྱོད་མོས་ཚལ་གྱི་རོ་མཐོང་ནས། ཆགས་བྲམ་ལྟན་བ་དེས་བསམ་པ། 54

དར་བབ་གཞུགས་ནི་མཆོས་པ་དང་། སྤྱི་བ་ནི་པ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད།

བགས་པ་པ་ཆོགས་མི་ནི་མས་ཀྱིས། རང་བཞིན་དེ་ནི་འདི་ཉིད་དོ། 55

མིག་དག་གཤི་ཞིང་དུ་མ་ཆུང་ནི་རབ་གྱིས་དེ་མོང་ཅན་གྱི་འོད་གྱི་མཐོང་།

ལུས་དང་ཆོགས་ར་བ་དར་བབ་མཆོས་སྤྱི་གཤམ་བྱུང་བར་འབྱུང་བ་འདི་དག་ནི།

ཅུ་པ་དེ་བཟུང་གྱིས་ངེས་ལྟན་འབྱུགས་ཤིང་དབང་པ་དེ་སྤྱིད་མིས་ཀྱིས་དགྱིགས།

དག་ནིང་རབ་མང་བ་པར་བསམ་བཞོས་ཤིང་མཐོང་དག་གྱི་མཚན་འབྱུང་འཁོར་མེད་ཉིད་

ཡན་འག་ཐབས་ཅན་འབྱོར་གསུང་བར་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་ཆགས་ཤིང་མོངས་པས་མིག་སྤོགས་

ཏུ་པ་དེ་དྲུག་འཁོར་ལ་ཆགས་ཆོ་བྱེས་ཉལས་པས་མཚོག་ཏུ་བདེ་བ་ཐོབ་གུར་བ།

དང་པས་བྲུམ་འདི་ནི་ཆགས་བྲམ་པའོ་བ་དག་ལས་བྱིན་ཅིག་གསུང་ཞིན་འབྱོར་ཅིང་

མིག་ལ་བྱིན་དག་གིས་ཡིད་བྱུང་ཆོ་བྱེས་ལུས་ཅིན་པུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་། 57

भगवन्तं प्रणम्याथ प्रसन्नं तदनुज्ञया ।

जगाम निजमुद्यानं स तमेव विचिन्तयन् ॥ ५१ ॥

भिक्षुमश्वजिनं ग्राह भगवानथ सस्मितः ।

एषोऽन्तिकेऽद्य मे रात्रौ कुमारः प्रव्रजिष्यति ॥ ५२ ॥

इत्युक्त्वा स्वपदं याते सुगते सह भिक्षुभिः ।

शक्रनिर्मितमद्राक्षीत् कुमारः स्त्रीकलेवरम् ॥ ५३ ॥

पूयपर्युषितक्लेदसीदत्क्षमिकुलाकुलम् ।

स दृष्ट्वा श्वमुद्याने सोद्वेगः समचिन्तयत् ॥ ५४ ॥

विकारा एव तारुण्यरूपलावण्यकान्तयः ।

चर्ममांससमूहानामिद्यं सा प्रकृतिर्दृष्टव्याम् ॥ ५५ ॥

लोलल्लोचनमुन्मिपत्कुचयुगं कोपं शशाङ्कत्विपा

मेतत्तन्नावयौवनोदयलसल्लावण्यगण्यं वपुः ।

यातं पूतिवसावसेकविकलं ताम्यत्क्षमिव्याकुलं

क्लिन्नक्लोमयक्षत्विकीर्णसकलशीहान्त्रनिर्यन्त्रताम् ॥ ५६ ॥

अस्मिन् रागविमोहहारितदृशः सर्वार्ङ्गसङ्गोत्सवे

संलीनाः स्तनमण्डले हतधियः प्रापुः परां निर्दृष्टिम् ।

यस्मादेव गतस्पृहः कवलने वैमुख्यवक्राननः

क्लेदोत्सादविषादकृणितमतिदूरङ्गतो जम्बुकः ॥ ५७ ॥

ཞེས་བསམས་ཆགས་བྲལ་བཀའ་ཆགས་ནི། སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་གྱིས་གྱུར་དེ།

དེ་ནི་སྦྱོང་ཚལ་ལས་ཐུར་རྩོགས། རང་གི་ཁང་བར་དལ་གྱིས་སོང་། 58

སྐབས་དེར་ཉིད་བྱེད་འཇིག་རྟེན་གྱི། སྦྱོང་ཚལ་རེ་བྲལ་མཐོང་བས་བཞིན།

སྦྱོང་ཞིང་རབ་ཞིང་མངོན་བྱེགས་དེ། ཉིན་པར་དག་ནི་ཉམས་པར་གྱུར། 59

ངལ་དུབ་མ་ལུས་ཡོངས་གཏོང་བར། འོས་པ་རབ་ཞིང་འགྲོ་འདོད་ཅིང་།

གྲུན་མཚམས་མཁའ་ཡི་གོས་དམར་བཅུན། ཉིན་མོ་རབ་དུ་བྱུང་བཞིན་གྱུར། 60

ཉི་མ་མྱིད་པའི་མིག་དག་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གནས་སོང་ཆོ།

འཇིག་རྟེན་ཡོངས་བདང་ཉིན་མོ་ཡང་། དེ་ཡི་ཇེས་འབྲང་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

དེ་ནས་འགྲོ་བཅུན་གསར་བ་ཡི། རབ་རིབ་བྱ་ངན་སྦྱོར་བ་དག།

སྦྱོན་པའི་དབྱེལ་འཁོར་སྒྲུང་བ་ཡིས། བཅོམས་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བརྒྱུག། 62

སྐབས་དེར་སྦྱོན་པ་རང་ཉིད་ནི། གྲགས་བྱིན་དག་ལ་བཅོམ་བ་ཡིས།

གྲོང་ཁྱེར་གྲུང་འབྲས་མ་པ་རོལ་དུ། དེ་འཕྲོ་བ་སྤྱད་དུ་ཡང་དག་གཤེགས། 63

གྲགས་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་ཉིད་པར་གྱིས། ཉོན་མོངས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡང་དུ།

འཁོར་བ་སྦྱང་བོ་མེད་པ་ཉིད། སེམས་ཤིང་ཉལ་བའི་ཁང་བར་ཞུགས། 64

ཁྱིམ་བུ་སྦྱོང་མང་ཇི་ངོ་སོགས། ཅི་དག་ལ་ཞུང་གཉིད་ལོག་པ།

མིག་ཆེད་གྱེགས་བསམ་འཇུགས་པ་ཡི། བྱ་མེད་ནོམས་དེར་དེ་ཡིས་མཐོང་། 65

इति सञ्चिन्त्य सञ्जातगाढवैराग्यवासनः ।

जगामोद्यानविमुखः स शनैर्निजमन्दिरम् ॥ ५८ ॥

अत्रान्तरे दिनम्भानिखिन्नोऽभूत् प्रशमोन्मुखः ।

विरसं लोकवृत्तान्तं विलोक्येव दिवाकरः ॥ ५९ ॥

अशेषाशापरित्यागयोग्यं प्रशममौयुषः ।

सन्धारक्ताम्बरजुपः प्रव्रज्येव रवेरभूत् ॥ ६० ॥

लोकोत्तरपदं याते भानौ भुवनचक्षुषि ।

वासरोऽपि परित्यज्य लोकं तदनुगोऽभवत् ॥ ६१ ॥

ततः प्रत्यग्रतिमिरोद्देगयोगं जगज्जुषाम् ।

प्रदौषमण्डलालोकः क्षपयेव न्यवारयत् ॥ ६२ ॥

अस्मिन्नवसरे शास्ता यशोददयया स्वयम् ।

पुरनद्याः परं पारं तत्प्राप्त्यै समुपाययौ ॥ ६३ ॥

यशोदोऽपि दिनापायतुलया कलयन्मुहुः ।

संसारासारतामेव शय्याभवनमाविशत् ॥ ६४ ॥

वेणुवीणामृदङ्गादिविनोदैर्मदनिर्भराः ।

तत्रापश्यत स्वललनाः अमनिद्रानिमीलिताः ॥ ६५ ॥

ཁ་ནི་གྱུར་མང་ལ་བཞོད་ཅིང་། ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་ཐོང་ར་གཏང་།
བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བསམ་ན་གཏན་ལ་ཞུགས་བཞིན། 66

གོས་རལ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་ནི། ལམ་མེད་དེ་དག་མཐོང་གྱུར་ནས།
རྒྱལ་པར་ཆགས་བྲལ་ཡང་དག་སྦྱིས། ལུན་རིང་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བསམས། 67

ཀྲུ་མ་ལུ་ནི་འདི་དག་ནམས། མཇུག་དུ་མཚོག་དུ་རོ་དང་བྲལ།
བྱད་མེད་ཅེས་པ་འདི་ལྟ་ལ། མོངས་པ་ནམས་ནི་མཚོག་དུ་གྱུས། 68

མཚོག་མིན་བདེ་བའི་སྤྱིན་གྱིས་ལ། སྦྱོག་གི་ཅེ་དག་འདི་དག་ནི་བས།
གཉིད་ལོག་ཤི་བ་དག་ལ་ཡང་། རྣམ་འབྲུལ་གང་ན་འཇུག་གང་ན། 69

འགའ་ཞིག་འོག་དུ་ཁ་བརྟམས་ཉལ་ཞིང་དེ་ཡི་གྱི་བཞི་གཞན་དུ་བརྒྱུག་ཕྱི་རྒྱུང་།
གཞན་ཡང་གན་ཀྱལ་ཡན་ལག་ཀུན་བཀྱངས་ཁ་ཡི་བྱ་ག་ནི་བར་བྱེ་བར་གྱུར།
གཞན་དག་སྦྱོ་ནི་གྲོ་པ་ཞིང་བས་སྤྱུག་པ་ལ་ཆགས་བྱ་རོག་བབས་པ་བཞིན།
བདག་གི་བྱིས་ནི་མིག་རྒྱས་བྱད་མེད་ཚོགས་ནམས་ནི་མ་འཛིན་དུར་ཁྲོད་ལྟ་བུར་སྦྱོར། 70

དེང་ཉིད་རབ་བྱུང་དོན་གཉིད་བདག་། སྟོང་བྱིར་ནང་ལས་བྱིར་འཕྱོན་དེ།
མོངས་པ་བརྒྱུག་སྤྱད་བཅོས་ཐོན་འདས། དེས་པར་བརྟུལ་འགྲོ་བར་བྱ། 71

ཞེས་བསམས་རིན་པང་ཆེ་བ་ཡི། རིན་ཅན་མཆིལ་རྣམས་རྒྱུང་ནས་དེ།
སྟོང་སྤྱུང་ནི་བས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པར། བྱི་བྱིན་གྱི་ནི་སྤྱུ་ཡིས་སོང་། 72

वीणाविन्ध्यस्तवदना मृदङ्गार्पितदोर्लताः ।

क्षणिकत्वात् सुखस्येव दुःखध्यानमुपागताः ॥ ६६ ॥

विलोक्य सस्तवसनास्ता मृता इव निश्चलाः ।

सञ्जाताधिकवैराग्यः स चिरं समचिन्तयत् ॥ ६७ ॥

अहो वतास्मिन् विषये पर्यन्तविरसे परम् ।

एवन्विधे बधूनास्मि मुग्धानां मृशमादरः ॥ ६८ ॥

विद्युद्विलसितान्यासामसत्सुखघनोदये ।

सुप्तानाञ्च मृतानाञ्च क्व स्मितं क्व च विभ्रमाः ॥ ६९ ॥

शेते काचिद्धोमुखी विवलिता पृष्ठे च्युतास्यापरा

यातान्यापि विकाशितास्यविवरा सर्व्वाङ्गमुत्तानताम् ।

अंशासक्तविभक्तमुक्तकवरीकाकैर्दृतेवापरा

चिचं मे भवनं विलीननयनस्त्रैणं श्मशानायते ॥ ७० ॥

अहमद्यैव निष्क्रम्य प्रव्रज्यार्थी पुरान्तरात् ।

भगवन्तं ब्रजाम्येव द्रष्टुं मोहनिवृत्तये ॥ ७१ ॥

विचिन्त्येति समादाय महार्हे रत्नपादुके ।

शक्रप्रभावात् स यथावज्ञातः पुररक्षिभिः ॥ ७२ ॥

- གྲོ་ཁྱེད་སྒྲོ་ལས་སེལ་བར་ནི། ཡུ་མེ་ཅུ་ཁྱེད་མཆོག་ཐོབ་ནས།
ལམ་ལ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ། གཤུང་བ་གཤུང་བར་བཅོན་པ་བཞིན། 73
- བཅོས་ཐུན་ལྷུང་པོ་དགོངས་པ་ཡིས། གི་ཞི་ལོང་བ་གཞིགས་གྲུང་ནས།
དཔེས་པས་དེ་ནི་བཟུང་བ་ལ། བཞིན་དང་ཐུང་བ་བཞིན་དུ་གྲུང། 74
- དེ་ཡིས་ཐེས་མཐུན་གསེར་གྱི་མདོག། ཡུལ་ནི་གཡམས་པ་བཀྱིངས་མཛོད་ནས།
སྐྱུ་ཡི་གཟི་བཟོད་སྒྲུང་བ་ཡིས། ཡུལ་སྤྱི་ཤིན་པ་ཡོངས་ཐོགས་ཤིང་། 75
- ཚུར་ཤོག་ཚུར་ཤོག་གཞིན་མེད་ལ། བུ་མེད་གནས་ནི་ཁྱེད་གྱིས་ཐོབ།
ཅེས་པ་ལྷུག་དབྱངས་ཐུང་ཐུག་སྐྱུས། རིང་པོ་ནས་ནི་དེ་ལ་གསུངས། 76
- བཅོས་ཐུན་ལྷུང་གི་གསུང་ཐོས་ནས། བདུད་ཅི་ཡིས་ནི་གང་བ་བཞིན།
ཡོངས་གཤུང་བཏང་ནས་གཡགས་སྤྱིན་ནི། ལྷུང་ལ་བསེལ་བ་ཉིད་དུ་གྲུང། 77
- རིན་ཅན་རིན་ཅན་མཆིལ་ལྷུང་ནི། ཁྱེད་གྱི་ལོགས་སུ་དེ་ཡིས་དོར།
བཞིན་ཤིན་དེ་ཡིས་པ་རེལ་གྱི། བྱུངས་དུ་ཐར་པ་ཉིད་ཐོབ་གྲུང། 78
- བཅོས་ཐུན་དབྱང་དུ་ཐོས་ཤིན་ཏེ། གཤུང་བ་ཅན་གྱི་ཅན་དན་ཤིང་།
དང་བས་བཟོད་ལ་ཐུང་བུ་ནི། ལྷུང་ལ་གཤུགས་པས་རབ་དུ་བདུད། 79
- དེ་ནས་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིས། གང་གིས་ལོ་ནི་ཆགས་བྲམ་ཉིད།
ལམ་ལ་བཅུངས་མེད་མཆོག་གྲུང་བ། ལྷུང་སྤྱི་ཤིན་པ་ལྷུང་པ་མཛོད། 80

अभिनिष्क्रम्य नगरात् वारां प्राप्य सरिद्वराम् ।
संसारमरुसंक्रान्तं तापं त्यक्तुमिवोद्यतः ॥ ७३ ॥

तमायान्तं विलोक्यैव भगवान् भूतभावनः ।
प्रीत्या सन्तरणे तस्य ययौ सोत्कण्ठतामिव ॥ ७४ ॥

स हेमवर्णमुद्यम्य दक्षिणं दक्षिणं भुजम् ।
देहप्रभाप्रकाशेन तमः परिहरन् दिशाम् ॥ ७५ ॥

रद्येहि प्रामुहि पदं निरपायमनामयम् ।
अभ्यधादिति तं दूरान्मेघघोषघनस्वनः ॥ ७६ ॥

श्रुत्वा भगवतः शब्दममृतेनेव पूरितः ।
यशोदस्त्यक्तसन्तापः सद्यः शीतलतां ययौ ॥ ७७ ॥

त्यक्त्वा स सरितस्तूरे महार्हे रत्नपादुके ।
दत्तावगाहामुत्तीर्य तां परं पारमाप्तवान् ॥ ७८ ॥

भगवन्तं स सम्प्राप्य तापचन्दनपादपम् ।
प्रणनाम प्रसादार्हं चरणाक्षीनशेखरः ॥ ७९ ॥

ततस्तस्यासमेत्कर्पशालिनीं धर्मदेशनाम् ।
चकार शास्ता लेभेऽसौ यया विगतरागताम् ॥ ८० ॥

བདུལ་ཞུགས་པ་ཟེར་དེ་བཅོམ་ཐུན་དུང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་ལ།
 ཆངས་པར་སྤྲད་སྤྲད་རབ་དུ་བཀོད། འདོད་པ་ཆོགས་པ་ཉི་དུ་གུར། 81

དེ་ནས་བྱ་ནི་སོང་བ་དག། ལེགས་པར་རབ་སད་སང་བས་ཐོས།
 དེ་བྲལ་མེ་ཡིས་གསུངས་པ་ཡིས། དེ་ནི་འཆོལ་དུ་བྱི་རེ་ལ་སོང་། 82

མཛེལ་དང་སྒོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། གཟེར་ཅིང་བྱང་ན་ཐུན་པ་དེས།
 ཅུ་བའི་དོགས་ཀྱི་འགྲམ་དུ་བྱིན། རིན་ཅན་མཆིལ་རྩམ་དག་ཀྱང་མཐོང་། 83

དེ་ཡིས་ཅུ་བོ་ཡང་དག་བགོལ། བཅོམ་ཐུན་འདས་ནི་མཐོང་གུར་དེ།
 དེ་ཡིས་བྲལ་ཡིས་རབ་བསྐྱབས་པས། མདུན་ན་གནས་པའི་བྱམ་མཐོང་། 84

དེ་ནས་སྤངས་ཡང་བཅོམ་ཐུན་གྱིས། རབ་དུ་བདུད་བྱས་དེ་ཡིས་ཡང་།
 ཆོངས་པ་ཆོས་གདམ་རིགས་པ་ཡིས། འོད་ཀྱི་ཐུན་པ་བཞིན་དུ་སྒོགས། 85

དེ་ནས་སྒོངས་བྲམ་དེ་ཡིས་བྱ། ཁྱི་མེད་འོད་ཐུན་མཐོང་གུར་ནས།
 ཇིས་སྤྲུའ་དོད་ཅིང་གསུམ་པ་ཡིས། ཐུན་པ་རྩལ་པར་གནས་པ་བྱས། 86

དེ་ཡི་བྱིས་དུ་བཅོམ་ཐུན་གྱིས། མཆོད་པ་རབ་དུ་སྤངས་མཛོད་ནས།
 དེ་ནི་ཅུང་མར་བཅས་པ་ལ། དག་པའི་བསྐྱབས་གནས་རབ་འབར་མཛོད། 87

དེ་ནས་གཤམ་སྤྱིན་གྱོགས་པོ་ནི། དཔམ་དང་ཐུན་པ་ནྟམས་ཀྱི་མཆོག།
 ཁྱི་མེད་གང་པོ་ལག་བརྟེན་དང་། བསྐྱང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་བཞིས། 88

स्वाख्याते धर्मविनये ब्रह्मचर्याय सुव्रतः ।

स नियुक्तो भगवता प्रययौ पूर्णकामताम् ॥ ८१ ॥

सुप्रबुद्धः प्रबुद्धोऽथ श्रुत्वा निष्क्रान्तमात्मजम् ।

तद्वियोगामिसन्तप्तस्तमन्वेष्टुं विनिर्ययौ ॥ ८२ ॥

स शोकसहितस्नेहभोहेन महतार्दितः ।

ब्रजन् ददर्श वारायास्तटान्ते रत्नपादुके ॥ ८३ ॥

स समुत्तीर्य सरितं भगवन्तं व्यलोकयत् ।

तत्प्रभावप्रतिच्छन्नं न तु पुत्रं पुरःस्थितम् ॥ ८४ ॥

ततः कृतप्रणामस्य तस्यापि भगवान् पुरः ।

धर्म्या कथया मोहं त्विषा तमद्वाहरत् ॥ ८५ ॥

वीतभोहस्ततः पुत्रं स दृष्ट्वा विमलद्युतिम् ।

शास्तुश्चकारानुमतः प्रणयादधिवासनाम् ॥ ८६ ॥

भगवानथ तद्गृहे कृत्वा पूजाप्रतिग्रहम् ।

तं पत्नीसहितं चक्रे शुद्धशिष्वापदोज्ज्वलम् ॥ ८७ ॥

ततो यशोदसचिवाद्यत्तारः श्रीमतां वराः ।

विमलाख्यः सुबाहुश्च पूर्णकोऽथ गवां पतिः ॥ ८८ ॥

བཅོས་ལྡན་སྤྲུལ་གྲགས་སྤྱིན་ནི། ཚངས་སྤྱོད་བརྒྱུ་ཞུགས་ལ་ཆགས་པ་ནི།
 གྲགས་པ་ཕྱིགས་སུ་བབ་གསལ་པ་ལ། ཐོས་ནས་གནས་དེར་འོངས་པར་གྱུར། 89

དགེ་བ་སྤྱིན་པས་ཐོབ་གྱུར་པ། དེ་དག་ནི་སྤྲུལ་བཅོས་ལྡན་འདས།
 དག་པའི་བཀའ་ཡི་སྒྲུབ་ཡང་ནི། འདུལ་བའི་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་བསྐྱབས། 90

བཞི་པོ་དེ་དག་གྲགས་སྤྱིན་དང་། དགེ་སྤྱོད་གཞན་པ་ལྟ་དག་སྟེ།
 བཅུ་ཡིས་བཅོས་ལྡན་བྱུང་བྱུ་ན། དག་བཅོས་གནས་དག་ཐོབ་པར་གྱུར། 91

གྲགས་སྤྱིན་སྤྱོད་ཚུལ་ཐོས་གྱུར་ནས། དེ་ཡི་གྲོགས་པོ་སྐལ་ལྡན་གཞན།
 ལྟ་བུས་སྤྱོད་པའི་བྱུང་བྱུ་ནི། ཕྱིན་ནས་དེ་མཚུངས་ཉིད་དག་ཐོབ། 92

ཚུལ་དེས་གྲུས་པ་སྤྱེས་གྱུར་པ། གཞན་ནི་བཟྱ་ཕྱག་ལྟ་ཡིས་ཀྱང་།
 དེ་དང་མཚུངས་པར་འདུལ་བའི་ཆོས། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱུང་བྱུ་ཐོབ། 93

དེ་ནས་ནས་ཞིག་དགེ་མཚན་ལས། དགེ་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་བཅོས་ལྡན་ལ།
 གྲགས་སྤྱིན་གྱིས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཐབས་ཅན་མཁྱེད་པས་གསུངས། 94

སྤྱོད་ཆོ་ཡང་དག་ཏུ་གསལ་བ་ཡི། སངས་གྲུས་བཅོམ་ལྡན་གཙུག་དོར་ཅན།
 བྱོང་བྱིར་ལས་ནི་བསོད་སྟོན་ཐོབ། པ་རེ་ལོགས་འགྲུབ་སྐད་ཅིག་བཞུགས། 95

ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་ཕྱིན། ལབ་དེ་ནས་ནི་འགྲོ་བ་ཡི།
 རྗེས་འབྲང་འོད་བརྫེད་ཞེས་པ་ཡིས། དེ་ནི་བཞུགས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 96

यशःप्रकाशितदिशं यशोदं भगवत्पुरः ।

ब्रह्मचर्यव्रतां सतां श्रुत्वा तं देशमाययुः ॥ ८८ ॥

तेषां कुशलपाकेन प्राप्तानां भगवान् पुनः ।

विदधे धर्मविनये शासनं शुद्धशासनः ॥ ८९ ॥

यशोदस्ते च चत्वारो भिक्षवः पञ्च चापरे ।

अर्हत्पदन्दश प्राप्नुस्तदा भगवतोऽन्तिके ॥ ९० ॥

श्रुत्वा यशोददृत्तान्तं धन्यास्तत्सचिवाः परे ।

पञ्चाशदन्तिकं शास्तुर्गत्वा तत्तुल्यतां ययुः ॥ ९१ ॥

शतपञ्चकमन्यच्च तद्दृत्तान्तोदितादरमः ।

तत्तुल्यं धर्मविनयं लेभे भगवतोऽन्तिके ॥ ९२ ॥

ततः कदाचिद्भगवान् कौतुकात् सर्व्वभिस्तुभिः ।

पृष्टः पुण्यं यशोदस्य सर्व्वत्रस्तानभायत ॥ ९३ ॥

पुरा प्रत्येकसम्बुद्धः पुरात् सम्प्राप्तपिण्डकः ।

वारातटान्ते भगवान् शिखौ क्षणमुपाविशत् ॥ ९४ ॥

वर्त्मना व्रजतस्तेन ब्रह्मादत्तस्य भूपतेः ।

अनुगः सुप्रभो नाम विश्रान्तं तं व्यलोकयत् ॥ ९५ ॥

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དྲག་པོ་ཡི། གཏུང་བས་དྲུལ་དང་བཅས་གྱུར་པ།
དེ་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ལ་དེས། གཏུགས་དག་པ་ཐུང་ནས་གྱིབ་བསིལ་བྱས། 97

དེ་ཡི་བྱང་དུ་ཚངས་སྟོད་ལ། དེ་ཡིས་བསྟན་པ་བརྒྱུད་ནས་ནི།
སེས་སེ་ནི་དྲི་ས་མེད་ཉིད་ལས། དག་པ་མཚོག་ལྷན་ཐོབ་པར་གྱུར། 98

དེ་ནས་རབ་དང་སྟོ་ལྷན་པ། རྟོགས་སངས་གྱིས་གྱིས་དེ་ལ་གསུངས།
འབྱུང་འབྱུར་ཤུ་ཀྱ་ཐུབ་པའི། བྱང་དུ་ཁྱོད་ནི་བྱང་ཆུབ་འབྱུར། 99

དེ་ཡིས་ངས་པར་དེ་གཟུངས་དེ། དུས་ཀྱིས་ལུས་ནི་བཏང་བྱས་ནས།
སྟོ་བཟང་ཞེས་པ་ལྷ་ཡི་བྱར། མཐོ་ངོས་སུ་ནི་ཡུན་རིང་འབྱུར། 100

བསོད་ནམས་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་དང་། གྲགས་སྟོན་དགོ་ཡེགས་གཏིར་འདི་ཕྱེ།
གྲགས་པ་ཡིས་ནི་གྲོགས་ནམས་ཀྱང་། དགོ་བའི་ཟམ་ཕྱེགས་ཉིད་དག་ཐོབ། 101

ས་བདག་གྱི་གི་ཞེས་བྱ་བ། གྱུ་ཆེན་སྟོ་ཡིས་སྟོན་པ་ནི།
འོད་སྒྲུངས་སྒྲུ་དག་བྱང་འདས་ལ། རིན་ཅེན་མཆོད་རྟེན་སྟོན་ཆོ་བྱས། 102

ས་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་བྱ། གསུམ་པ་གྲགས་ལྷན་དགའ་བ་ཡིས།
ནོར་བུ་འཛོལ་རྟེན་དེ་ལ་ནི། གྲུ་བས་རིན་ཅེན་གཏུགས་དག་བཞེད། 103

དེ་དང་བསོད་ནམས་སྒྲུ་མ་ཡིས། སྟོབ་འདི་ལ་གྲགས་སྟོན་ནི།
གྲགས་ཆེད་རིན་ཅེན་འཕར་བ་ཡིས། གཏུགས་ཀྱིས་བཞུད་པ་དག་དུ་སྟེས། 104

सस्वेदं तौव्रतापेन प्रचण्डकिरणे रवौ ।

तं दृष्ट्वा च्छत्रमादाय च्छायां तस्य चकार सः ॥ ९७ ॥

तस्यान्तिके ब्रह्मचर्यं समादाय सशासनम् ।

बभूव चित्तवैमल्यात् कुशलप्रणिधानवान् ॥ ९८ ॥

ततः प्रत्येकसम्बुद्धस्तमुवाच प्रसन्नधीः ।

भविष्यतः शाक्यमुनेरन्तिके बोधिमाप्स्यसि ॥ ९९ ॥

इत्युक्तस्तेन नियतं कालेन त्यक्तविग्रहः ।

सोऽभवत् सुमतिर्नाम देवपुत्रश्चिरं दिवि ॥ १०० ॥

स एष पुण्यवानद्य यशोदः श्रेयसां निधिः ।

सुहृदामपि सम्प्राप्तः कीर्त्या कुशलसेतुताम् ॥ १०१ ॥

कृत्विर्नाम क्षितिपतिः काश्यपस्याकरोत् पुरा ।

शास्तुः शरीरे निर्वाणे रत्नस्तूपमुदारधीः ॥ १०२ ॥

यशस्वी नाम तनयस्तृतीयस्तस्य भूपतेः ।

भक्त्या तस्मिन्मणिस्तूपे रत्नछत्रं न्यवेशयत् ॥ १०३ ॥

तेनापि पूर्वपुण्येन जन्मन्यस्मिन्महायशाः ।

जातो यशोदश्छत्रेण रत्नदीप्तेन भूपितः ॥ १०४ ॥

དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ལེགས་ཀྱིས་གྱིས་པས་ཅོ་བ་བཅེངས།

ཐྲུབ་ལྟར་དཀར་གྲགས་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བའི་མེ་རྟོག་ཅན།

དགེ་བ་དེ་ཡིས་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་པ་རབ་གྱིས་འབྲས་སྒྲིན་འདི།

དེ་སྐད་ཐོས་ནས་དགེ་སློང་ཆོགས་དེས་ཡ་མཚན་ཐོབ་པར་གྱུར།

105

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བཛོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གྲགས་སྐྱོན་གྱི་རྟོགས་པ་བཛོད་པའི་
ཡལ་འདབ་སྟེ་རྒྱུ་ཆ་ཅོ་བ་ཉིས་པའོ།།

इत्यन्यजन्मसुहृतोदयवद्धमूलः

सोन्मेप एष शशिशुभ्रयशोऽंशुपुष्पः ।

धर्मद्रुमः पृथुतरः फलितोऽस्य साधोः

श्रुत्वेति विस्मयमवाप स भिक्षुसङ्घः ॥ १०५ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां वेधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
यशोदावदानं नाम द्विपष्ठितमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LXIII

འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཐོང་ནི།

བགྱི་བྱིན་སྤྱང་དང་ཅུ་སྟོགས་ལྟ་ནི་མས་དང་།

ཐུབ་མཆོག་ནི་མས་ཀྱང་གང་སྤྱད་ནི་མ་འགྱུར་དུ།

འགྱུར་བའི་དུན་པ་དེ་ཙམ་ལྟར་གཙོད་པའི་གནས།

ཡ་མཚན་ཅན་དེ་གང་སྤྱུ་བྱང་བའི་མིན།

1

མ་གཏོ་སྤོང་ཐང་ཆེན་དུ། སྤྱལ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་མཁྱེད་སྤྱང་།

ཉུང་ཆོད་ཡི་རྟོག་ཅེས་པ། གཉིས་སྤྱིས་གྲགས་པ་ནི་དཔལ་ཆེན་བྱང་།

2

དེ་ཡི་ཅུང་མ་གཏོགས་པ་མེད་པ། ཞེས་པ་ཁང་བའི་སྤྱིད་ཚལ་ན།

རོལ་པས་ཐུན་ཤིང་བེ་སྤྱལ་ནི། འོག་དུ་བྱུ་ནི་ཉི་འོད་བསྐྱར།

3

གསེར་བྱི་འོད་ཟེར་རབ་འབར་བའི། བྱུ་དེ་སྤྱི་པ་པ་ཙམ་ཉི་དལ།

གྲགས་པ་ལྟར་དཀར་ལྟ་ཡི་གོས། ཤིང་དེ་ལས་ནི་རབ་དུ་བྱང་།

4

བེ་སྤྱལ་སྤྱི་པ་ཞེས་བྱུ་པ། བྱིས་བ་པ་དེ་མིག་ཅན་དེ།

རྟོག་དང་སྤྱུ་ཅམ་ཆོ་སྤྱང་ས་ཤིང་། དཔལ་དང་ལྟན་ཅིག་ནི་མ་པར་བྱུ་པ།

5

त्रिपष्ठितमः पञ्चवः ।

महाकाश्यपावदानम् ।

शक्रवायुवरुणादयः सुरा
विक्रियां मुनिवराश्च यत्कृते ।
यान्ति तत् स्मरसुखं तृणायते
यस्य कस्य न स विस्मयास्पदम् ॥ १ ॥

द्विजन्मा मागधग्रामे विश्रुतश्रीर्महास्थले ।
न्यग्रोधकल्पनामाभून्महाशालकुलोद्भवः ॥ २ ॥

तस्य भार्या सुरूपाख्या गृहोद्यानविहारिणी ।
असूत सुतमर्काभं पिप्पलस्य तरोरधः ॥ ३ ॥

जातमात्रे सुते तस्मिन् दीप्तजाम्बूनदद्युतौ ।
दिव्यांशुकं यशःशुभ्रं तस्मात् प्रादुरभूत्तरोः ॥ ४ ॥

स पिप्पलायनो नाम बालः कमललोचनः ।
विद्याकलाकलितधीर्व्यवर्द्धत सह श्रिया ॥ ५ ॥

དེ་ནི་པ་ཡིས་གསོལ་བར་བ་ཀྱང་། དྲི་བ་དུ་བྱིས་ཐབ་ལས་བྱིང་བྱོགས།

ཡུལ་ལ་སངས་ལྷན་དཔེན་པ་ནི། རྩི་མེད་བསམ་བ་ལྷན་བར་གྱུར།

6

པ་ནི་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་ཡིས། འཛིགས་ནས་ཡང་ཡང་གསོལ་བར་བ་ལྟེ།

དེ་ལ་སྤྲོས་པ་བྱིས་ཐབ་ཀྱི། འཛིང་བ་ལ་ནི་བར་གཤམ་མི་སྟེ།

7

ཡབ་གཅིག་འདོད་བ་བར་གཤམ་མི་འདོད། བར་གཤམ་གྱི་ཆོ་གྲོས་ཆོངས་སྟོད་ལ་འོ།

རང་འདོད་ཞེས་དོར་ནས་ནི། སྟོད་པའི་འཛིང་བ་སྤྲོ་ཞིག་འདོད།

8

དང་པོར་སྟོད་པ་སྟེན་དུ་བས་མཆི་མ་དྲི་དུ་འབབ་ལ་རབ་དུ་འཇུག།

མཆོངས་པར་ལག་པ་གཏང་བས་གཏུང་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པར་མཐུད་པ་མཛད།

འབྲིང་བའི་ཐག་པས་འཁོར་བའི་བཀའ་ཡི་དམ་ཆོག་དག་ལ་གསོ་བ་འཛིང་།

བྱིས་ཐབ་ཡིད་ནི་ཆོངས་པ་གནས་པས་ཉར་བཅོམ་ནམས་ཀྱི་དགའ་བ་འོ།

9

ན་ཆུང་གཞོན་ནུའི་འཁྲི་ཤིང་གར་གྱི་ཆུང་གིས་བརྟེན་པའི་ཅེ་དགའི་རྩིས་འབྲར་བའི།

གྱུར་མང་གྲིང་བུའི་སྤྲོ་བྱིས་ཐབ་དུས་སྤྲོ་ལྷན་གང་གི་མ་མཉུན་པ།

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཀྱི་དུང་བྱུ་ཞེས་ཆུང་མས་ཆོང་སྤྲོ་ཞིང་དམན་གྱུར་པ།

མཆི་མ་ལྟེ་བར་ཐིགས་ཐིགས་འབབ་པས་མངོན་པར་སྤྲོ་བའི་སྤྲོ་གྲགས་ཐོས་མི་འགྱུར་

10

ཞེས་པ་འབད་པ་དྲག་པོ་ཡིས། ཡ་དང་མལ་དེས་སྤྲོས་ནས།

མཛེས་པས་དྲན་བ་དགེ་མཛན་གྱིས། བྱུ་གྲུ་ཡང་དག་སྟེས་བ་བཞིན།

11

स पित्रा प्रार्थ्यमानोऽपि विवाहविमुखः सदा ।

बभूव विषयद्वेषी विवेकविशदाशयः ॥ ६ ॥

वंशच्छेदभयात् पित्रा स पुनःपुनरर्थितः ।

तमूचे रोचते मद्यं न पाणिग्रहबन्धनम् ॥ ७ ॥

न तात कामकामोऽहं ब्रह्मचर्ये मतिर्मम ।

शमस्वाच्छन्द्यमुत्सृज्य कस्येष्टं भवबन्धनम् ॥ ८ ॥

वाप्यस्याद्या सततपतने हेमधूमैः प्रवृत्तिः

सत्यग्रन्यिर्व्यसनसरणौ तुल्यहस्तार्पणेन ।

संसाराज्ञासमयचलने बन्धनं माल्यदाम्ना

मोहारोद्दोषहतमनसां हर्षहेतुर्विवाहः ॥ ९ ॥

यैर्नृत्यानि ललोलवालललनावल्लीविलासानुगा

वीणावंशरवा विवाहसमये मोत्साहितैर्न श्रुताः ।

हा मुचेति बधूपलापकलनक्लीवा न तेषां श्रिताः

श्रूयन्ते गुरुवाप्यगद्गलद्गलद्गदाभियोगा गिरः ॥ १० ॥

इत्युक्त्वा तीव्रनिर्वन्धं पितरं जननीञ्च सः ।

हेमकन्यां समादाय कुशलैः शिल्पिभिः कृताम् ॥ ११ ॥

स पित्रा प्रार्थ्यमानोऽपि विवाहविमुखः सदा ।
बभूव विषयद्वेषी विवेकविशदाशयः ॥ ६ ॥

वंशच्छेदभयात् पित्रा स पुनःपुनरर्थितः ।
तमूचे रोचते मद्यं न पाणिग्रहबन्धनम् ॥ ७ ॥

न तात कामकामोऽहं ब्रह्मचर्ये मतिर्मम ।
शमस्वाच्छन्दमुत्सृज्य वेदं भवबन्धनम् ॥ ८ ॥

वाप्यस्याद्या सततपरमधूमैः प्रवृत्तिः
सत्यग्रन्यव्यसनसहस्रहस्तार्पणेन ।
संसाराग्नासमयान्धनं माल्यदाना
सो हर्षहेतुर्विवाहः ॥ ९ ॥

मोहारोहो वास्तुगलनायसीविलासानुगा
ये हि समये मोत्सादितेर्न श्रुताः ।
यैर्नृत्याधूपलापकलनसौवा न तेषां श्रिताः
वीणावाप्यगद्गलजाढाभियोगा गिरः ॥ १० ॥

हा तीव्रनिबन्धं पितरं जननीञ्च सः ।
कन्यां समादाय कुशलैः शिल्पिभिः कृताम् ॥ ११ ॥

དེ་ནས་བྱས་ཐེ་མེར་སྒྲུ་ཡིས། བྱ་མོ་གསེར་གྱི་བྱ་མོ་བས།

འདྲ་སྤྲུང་བཟང་མོ་ཞིས་པ་ཡི། ལོངས་པ་ཅན་དུ་ནས་ཞིག་མཐོང་།

20

མཛོས་མ་བྱིས་ཐབ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས། ཆགས་བྱལ་དབེན་པ་དང་ཐུན་ཞིང་།

གསེར་རིན་མོ་དུ་སར་སྒྲུ་ཡ། རྩིས་འགྲོ་བ་གད་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱངས།

21

བྱ་མོའི་པ་ཡིས་དེར་སྒྲུས་པ། འདྲ་སྤྲུང་ས་རིགས་སྒྲིམ་འཛིག་རྟེན་ན།

ཉུག་ལོ་ལྷ་ཡི་རྟོག་པ་ཡིན། རིགས་མཚོག་རིགས་ནི་ནོམ་པར་གྲགས།

22

འོན་ཀྱང་མཛོས་མ་འབད་པ་ཡིས། རྟོར་ནི་བརྟགས་ནས་སྒྲིན་པར་བྱ།

དབུལ་བའི་ཤུགས་རིངས་ཐུན་མ་དེས། པ་ཡི་ཡིད་ནི་གདུང་བར་བྱེད།

23

ཆུང་མ་འཐབ་མོ་ལ་ཆགས་དང་། བྱ་མོ་ནོར་མེད་ལ་སྒྲིན་དང་།

བྱ་ནི་གདུང་བས་རྟོར་བཅོས་ནི་བས། སེམས་ལ་ཁབ་བསྐྱེགས་ལྟ་བུ་ཡིན།

24

ཅུ་གཏེར་གྱི་ནི་སྒྲིམ་བྱ་མཚོག་ལ་དཔལ་མོ་བྱིན་བྱས་ཏེ།

ཅི་སྟེ་དེ་ནི་སྟོབས་ཐུན་ལ་སྒྲོང་མིའུ་ཐུང་ཤེས་ནས།

ད་ལྟ་འདྲ་སྤྲུང་ནས་ཆགས་ཏིག་དོང་མེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས།

གདུང་བ་བྲག་པོ་ཤུགས་རིངས་དང་བཅས་ངས་པར་གཏོང་མི་བྱེད།

25

དེ་སྒྲོང་ནོར་ནི་བཅོམ་བྱས་ཏེ། དེ་འབྱོར་མཛོན་མཐོ་ཤེས་གུར་ནས།

དཔལ་བའི་རིགས་ལ་བྱ་མོ་སྒྲིན། དཔལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོར་གྱི་དབང་།

26

ततः कदाचिद् वैशाल्यां कपिलस्याग्रजन्मनः ।

कन्यामपश्यद्गद्राख्यां हेमकन्याधिकप्रभाम् ॥ २० ॥

विवाहविमुखीं कान्तां तां वैराग्यविवेकिनीम् ।

स हेमशुल्कां कपिलं यथाचे कथितान्वयः ॥ २१ ॥

तं कन्याजनकः प्राह सत्कुलं कुलविश्रुतम् ।

लोके न्यग्रोधकल्पस्य गोत्रे जातस्य काश्यपे ॥ २२ ॥

किन्तु कन्या प्रयत्नेन धनमन्विष्य दीयते ।

दरिद्रोच्छासिनी सा हि पितुर्दहति मानसम् ॥ २३ ॥

पत्नी कलहसंसक्ता कन्यका निर्द्विनापिता ।

व्यसनोपहतः स्वनुस्तप्ताश्चेतसि स्तब्धः ॥ २४ ॥

दत्त्वा श्रियं जलनिधिः पुरुषोत्तमाय

ज्ञात्वाथ वामनतरं बलियाञ्जया तम् ।

अद्यापि सक्तवद्वानलरूपशोक-

सोच्छास एव न विमुञ्चति तीव्रतापम् ॥ २५ ॥

तस्माद्वित्तं समन्विष्य ज्ञात्वा तदिभवोन्नतिम् ।

दास्यामः सत्कुले कन्यां धनाधीना हि सद्गुणाः ॥ २६ ॥

ཞེས་པ་བུ་མོ་འེེ་པ་དང་དེའི། བུ་ནོམ་ས་གྱིས་ཀྱང་བརྗོད་ཐོས་ནས།
དེ་པ་ནི་ཞེས་སྤྲུལ་གཏིས་སྤྱིས་ནི། གཞོན་ལུ་པ་ཡི་གཏུ་སོང་།

27

གསེར་གྱི་མཛེས་མ་ལས་ལྷ་ག་པ་ནི། བུ་མོ་ཐོབ་ཅེས་དེ་ཡི་ཚོག།
དུ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་རྟོག་པ་ཡིས། ཐོས་ནས་ཀུན་དགའ་གྱིས་པར་གྱུར།

28

བུ་མོ་ཆངས་སྤྱོད་དོན་གཉེར་མ། ཐོས་ནས་བེ་སྤྲུལ་སྤྱིས་ནི།
སྤྱོད་མོ་པ་ཡི་ཆས་གྱིས་དེའི། བྱིབ་དུ་རང་ཉིད་དཔ་གྱིས་སོང་།

29

མགྲོན་དང་བཀུར་ལྷོ་ཐོབ་གྱུར་པ། མཁས་པ་དེས་དེར་དེ་ལ་རྟིས།
ཆངས་སྤྱོད་དོན་དུ་གཉེར་གྱིས་ནས། རེ་བ་རྟོགས་པས་རབ་སྤྲུལ་པ།

30

དགེ་བ་ཆངས་སྤྱོད་དོན་གཉེར་པ་ནི། བེ་སྤྲུལ་སྤྱིས་བྲམ་ཟེ་བ་དག།
གང་གི་ཆེད་དུ་བྲམ་ཟེ་དེས། བྱོད་ནི་འབད་པས་བསྐྱངས་པ་འོ།

31

བྱིབ་ཐབས་ལས་ནི་བྱིར་བྱོག་པ་བདག། པ་ཡིས་ཤིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར།
བཟེང་མོ་བྱོད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུར། མཚུངས་པར་དགའ་བས་ཤང་དག་འགྲོགས། 32

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། རབ་དགའ་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྲུལ།
ཞི་ཞིར་དུ་ལ་བས་བྱིས་ཐབས་འདི། ཡུ་ཙམ་ལ་ནི་འགའ་པ་བ་མེད།

33

དེ་ནས་ཡང་དག་འོས་པ་ཐོབ། རབ་དགའ་སྤྱོད་བྱིས་པ་དེ།
རང་གི་བྱིས་དུ་སོང་ནས་ནི། པ་ཡི་ཚོག་དག་ལ་ཡིས་སྤང།

34

इति कन्यापितुः श्रुत्वा तत्पुत्रीणाञ्च भाषितम् ।
तथेत्युक्त्वा द्विजः प्रायात् कुमारजनकान्तिकम् ॥ २७ ॥

सुवर्णवर्णलावण्या प्राप्ता कन्येति तद्वचः ।
न्यग्रोधकल्पः श्रुत्वैव बभूवानन्दनिर्भरः ॥ २८ ॥

ब्रह्मचर्यैर्पिण्णीं श्रुत्वा कन्यकां पिप्पलायनः ।
स्वयमेवार्थिवेशेन प्रययौ तद्गृहं शनैः ॥ २९ ॥

सम्प्राप्तातिथिसत्कारः स दृष्ट्वा तत्र तां कृतौ ।
ब्रह्मचर्यार्थिनीं ज्ञात्वा प्राह पूर्णमनोरथः ॥ ३० ॥

कल्याणि ब्रह्मचर्यार्थीं विप्रोऽहं पिप्पलायनः ।
यत्कृते तेन विप्रेण त्वं प्रयत्नेन याचिता ॥ ३१ ॥

अहं विवाहविमुखः पित्रा चात्यर्थमर्थितः ।
त्वमध्येवम्विधा भद्रे दिष्ट्या तुल्यः समागमः ॥ ३२ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा प्रहृष्टा तमुवाच सा ।
आवयोरविरुद्धोऽयं विवाहः शमसंयमात् ॥ ३३ ॥

ततः समुचितावाप्तप्रहर्षोत्साहपूरितः ।
निजं गत्वा स भवनं पितुर्वाक्यममन्यत ॥ ३४ ॥

ཞེས་པ་བྱ་མའི་བ་དང་དེའི། བྱ་ནི་མཁས་ཀྱིས་ཀྱང་པ་རྫོང་ཐོས་ནས།

དེ་པ་ནི་ཞེས་སྤྱོད་པ་ཉིས་ཆེས་ནི། མཁོན་ལུ་འེ་པ་ཡི་གཏུ་མོང་།

27

གཤེར་གྱི་མཆོས་མཁས་ལྷག་པ་ནི། བྱ་མོ་ཐོབ་ཆེས་དེ་ཡི་ཆོག།

དུ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་རྟག་པ་ཡིས། ཐོས་ནས་ཀྱང་དགའ་བྱིས་པར་གྱུར།

28

བྱ་མོ་ཆངས་སྤྱོད་དོན་གཉེར་མ། ཐོས་ནས་པི་སྤྱལ་བྱིས་ནི།

སྤོང་མོ་པ་ཡི་ཆས་ཀྱིས་དེའི། བྱིས་དུ་རང་ཉིད་དལ་བྱིས་མོང་།

29

མཁོན་དང་བཀྱར་རྟེན་ཐོབ་གྱུར་པ། མཁས་པ་དེས་དེར་དེ་ལ་རྫིས།

ཆངས་སྤྱོད་དོན་དུ་གཉེར་ཤེས་ནས། རེ་བ་རྫོགས་པ་སར་སྤྱོད་པ།

30

དགེ་བ་ཆངས་སྤྱོད་དོན་གཉེར་བ་ནི། པི་སྤྱལ་བྱིས་བྱུང་ཐེ་བདག།

གང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་ཐེ་དེས། བྱིད་ནི་འབད་པ་སར་སྤྱོད་པ་པོ།

31

བྱིས་ཐབ་ལས་ནི་བྱིར་བྱོགས་པ་དག། པ་ཡིས་ཤིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར།

པ་རྫོང་མོ་བྱིད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུར། མཆོངས་པར་དགའ་བས་ཡང་དགའ་འགྲོ།

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། རབ་དགའ་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྱོད།

ནི་ནིར་དུལ་བས་བྱིས་ཐབས་འདི། ཡུ་ཡུལ་ལ་ནི་འགའ་བ་མེད།

དེ་ནས་ཡང་དགའ་འོས་པ་ཐོབ། རབ་དགའ་སྤྱོད་པ་ལྟ་

རབ་གི་བྱིས་དུ་མོང་ནས་ནི། པ་ཡི་ཆོག་དང་

इति कन्यापितुः श्रुत्वा तत्पुत्रीणाञ्च भाषितम् ।
तथेत्युक्त्वा द्विजः प्रायात् कुमारजनकान्तिकम् ॥ २७ ॥

सुवर्णवर्णलावण्या प्राप्ता कन्येति तद्वचः ।
न्यग्रोधकल्पः श्रुत्वैव बभूवानन्दनिर्भरः ॥ २८ ॥

ब्रह्मचर्यैषिणीं श्रुत्वा कन्यकां पिप्पलायनः ।
स्वयमेवार्थिवेशेन प्रययौ तदंगुहं शनैः ॥ २९ ॥

सम्प्राप्तातिथिसत्कारः स दृष्ट्वा तत्र तां कृतौ ।
ब्रह्मचर्यार्थिनीं ज्ञात्वा ग्राह पूर्णमनोरथः ॥ ३० ॥

कल्याणि ब्रह्मचर्यार्थी विप्रोऽहं पिप्पलायनः ।
यत्कृते तेन विप्रेण त्वं प्रयत्नेन याचिता ॥ ३१ ॥

अहं विवाहविमुखः पित्रा चात्यर्थमर्थितः ।
त्वमप्येवम्विधा भद्रे दिष्ट्या तुल्यः समागमः ॥ ३२ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा प्रहृष्टा तमुवाच सा ।
आवयोरविरुद्धोऽयं विवाहः शमसंयमात् ॥ ३३ ॥

ततः समुचितावाप्तप्रहर्षोत्साहपूरितः ।
निजं गत्वा स भवनं पितुर्वाक्यममन्यत ॥ ३४ ॥

མཐའ་ཡས་ནོར་ནི་གྱིས་པ་དེ། ཉམ་པར་བརྟགས་ནས་སེར་སྤྱུས་ཀྱང་།
 རིན་ཅན་མཚོག་གིས་བགྱན་པ་ཡི། བྱ་མོ་དེ་ལར་བདུ་བྱིན།

35

འབྱོར་པ་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཡིས། དེ་དག་ཁྱིམ་ཐབ་སྤོ་བར་ཞུགས།
 ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཉམས་ཤིང་། ཉམ་འབྱུར་མེད་པར་འབྲུགས་པར་གྱུར།

36

དུལ་བའི་ངང་ཚུལ་དེ་དག་གི། གཞུགས་དང་ལང་ཆོ་གྱིས་པའི་ཆོ།
 ཡིད་ལ་བྱུང་བའི་བཀའ་བཅའ་བས། འབྱོར་པ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱི་གྱུར།

37

དེ་གཉིས་རེག་པ་བསྐྱུང་བའི་སྤྱད། རེས་ཀྱི་གཟིག་ནི་གཉིད་ལོག་ཅིང་།
 གཟིག་ནི་ལངས་ནས་སེལ་ཆོ་བྱེད། ཅེས་པ་ཉལ་བའི་ནོར་གཞན་གྱས།

38

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མལ་ལྟན་མཐར། དེ་ཡི་མིག་ནི་གཉིད་ཀྱིས་གྱིས།
 ཐེབས་ཆོ་བེ་སྤྱལ་སྤྱེས་ཀྱིས། སྤྱལ་ནི་ནག་པོ་མཐོང་བར་གྱུར།

39

དེ་ནས་དེ་ལག་འབྲི་ཤིང་ནི། ལོགས་སྤྱ་འབྱུང་བ་བཅེ་ལྟ་དེས།
 རི་ཡབ་མཐའ་དང་གོས་དག་གིས། བསྐྱུས་ནས་འཛིགས་པ་དེ་ལས་བསྐྱུངས།

40

འབྲལ་ལ་ལག་པ་བསྐྱོད་པ་ཡིས། སྤྱལ་བའི་རི་དགས་མིག་ཅན་ས།
 ཉམ་འདར་ཞིང་དེ་ལལ་ནི། གཡོ་ལྟ་མ་དེས་ཁྱོ་ལ་སྤྱེས།

41

ཇོ་ཡི་སྤྱས་པོ་ཇི་ལྟར་ན། རེས་པར་དམ་ཆོག་བཞེད་གྱུར་ཅིང་།
 བཞེས་པར་སྤྱལ་ཆོང་གི་འགས། གང་འདི་ནམ་པར་བསྐྱུད་པ་སྤྱེས།

42

कपिलोऽपि समन्विष्य तमनन्तधनोदयम् ।

प्रददौ तनयां तस्मै वररत्नैरलङ्कृताम् ॥ ३५ ॥

तयोर्महार्हविभवैर्दत्ते परिणयोत्सवे ।

अलुप्तब्रह्मचर्योरुर्निर्विकारः समागमः ॥ ३६ ॥

रूपयौवनसम्भारे तयोः संयमशीलयोः ।

बभूव विभवग्लानिराज्ञाभङ्गान्मनोभुवः ॥ ३७ ॥

पर्यायेणैकनिद्रायां जागर्त्येकः समुत्थितः ।

इति तौ स्पर्शरक्षायै चक्रतुः शयनस्थितिम् ॥ ३८ ॥

कदाचिदथ शय्यान्ते कालव्यालं व्यलोकयत् ।

निद्रामुद्रितनेत्रायां भद्रायां पिप्पलायनः ॥ ३९ ॥

ततः स तद्गयात्तस्या दोर्लतां पार्श्वलम्बिनीम् ।

सदयश्चामरान्तेन ररक्षेत्क्षिप्य वाससा ॥ ४० ॥

सहसा बाहुचलनचस्ता हरिलोचना ।

सा सकम्पकुचालोलहारा पतिमभापत ॥ ४१ ॥

आर्य्यपुत्र कथं नाम समयः सत्यवादिनः ।

विस्मृतस्तव संजातो यदयं चित्तविश्रवः ॥ ४२ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ནམ་ཐག་རང་ཆའི་བྱུང། ཡིན་དུ་ཆེ་སྒྲུབ་པའི་ནི་ཅི།

ས་ལཱིན་དག་ཀྱང་མཉོན་པའི་ལྷགས། བཞིང་གི་དཔ་པལོངས་མ་ཡིད། 43

ཉེས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་གིས་ནས། འཛུམ་ལྟ་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྱུས།

ལྷོ་ལ་མ་ན་ཡང་བདག་གི་ཡིད། བཟའ་མེད་མ་པར་བསྐྱུད་བ་མེད། 44

འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་སྒྲུབ་ནས་འདི། འཛིག་སྲུ་བྱངས་པ་ཡོངས་སྲུ་ལྟ།

ཁྱོད་ཀྱི་ལག་ལ་མཇལ་སྟོན་པས། འཕྲུང་བ་འཛིགས་ནས་བདག་གིས་བསྐྱངས། 46

བྱེད་ཆོག་འདི་ཐོས་ལུང་ནས། རོགས་བཟང་དགའ་བ་དེས་སྤྱད་པ།

པདེན་པའི་ངང་ཚུལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོལ། འདོད་པས་རྩི་མར་བྱས་པ་མེད།

གདུག་པའི་རྒྱལ་ནི་ཁྲིགས་པ་ཅི། ཆགས་པའི་ཁྱོ་འབྲེས་པའི་གདུག་ཁྲིགས།

ལྷ་ཡུལ་གྱིས་ལྷན་གཅིག་འཛོམས་པ་ཏེ། འདོད་པས་ལྷན་ནི་བཤུ་སྐབས་ཤིང་། 47

རིམ་པ་ལྟར་འབྲུག་འདི་དག་བསྐྱངས། ཞེས་ལྟས་དེ་ནི་ཆགས་དང་བྱུང།

དེའི་ཤིན་དུ་དམ་བཤང་། བསྐྱེད་ཆེས་དག་གིས་བརྒྱན་སྟེ།

རྒྱལ་གྱི་ཕྱོད་ཡོད་ཏེ། ཅུང་མང་བཅས་པ་མགོ་རིམ་སོང་།

འཇམ་མཁའ་ཁྱིའི་ཕྱོད་ལྔ་དཔག་གིས། བསམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལྔ་རྒྱུ་རུ། 40

ནམ་ཞིག་དེ་ལ་བར་བུ་ར་བཞི་སྟེ། ལྷ་མཚོ་ག་ཞིག་སྤྱི་དེ་ལ་འཛིན་ལ།

བཟུང་མེད་པའི་སྐུ་བཟུང་བ་ཡིས། བཟོར་ནི་ལས་དཀའ་བའི་ཡོངས་སྐུ་བཟོས། 50

लज्जावहा विकारस्य केयमापतिता तव ।

त्यजन्ति धृतिमर्थ्यादां भूधरा न तु साधवः ॥ ४३ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा तामुवाच स सस्मितः ।

भद्रे नास्त्येव मनसः स्वप्नेऽपि मम विश्ववः ॥ ४४ ॥

किन्त्वेष कृष्णसर्पोऽव भीषणः परिवर्तते ।

बाहुस्ते शयनालम्बी भौत्या संरक्षितो मया ॥ ४५ ॥

एतत् पत्युर्वचः श्रुत्वा त्यक्तशङ्का जगाद सा ।

दिष्ट्या ते सत्यशीलस्य न काममलिना मतिः ॥ ४६ ॥

सर्पः साधुर्वराकोऽयं भयं रागेरगात्परम् ।

एकां हन्ति तनुं सर्पः कामः कायशतान्तकत् ॥ ४७ ॥

रक्ष्यस्तस्माद्विकारोऽयमित्युक्ता विरराम सा ।

तौव्रञ्च प्रशशंसास्याः संयमं पिण्डलायनः ॥ ४८ ॥

न्यग्रोधकल्पे कालेन सभार्ये त्रिदिर्व गते ।

प्रभूतगृहसंभारचिन्ताभारमुवाह सः ॥ ४९ ॥

कदाचित्तैलपानाय वृषाणान्तिलपीडने ।

तेन भद्रा समादिष्टा न्ययुंक्त परिचारिकाः ॥ ५० ॥

དྲིལ་ནི་འཛིན་བའདེད་གཤིས། དྲིལ་མར་བྱས་པར་སྟོན་ཆགས་ཆོགས།
 ལྷུང་ཞིང་ཉམས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། ལྷིང་རྒྱུ་བཅས་པས་པན་ཚུན་སྤྲུས། 51

སྟོན་ཆགས་མང་པོ་ཡོངས་བརྒྱལ་བས། ཀྱི་མ་བདག་ཀྱང་སྟོན་པ་ཅན།
 ཡང་ན་གང་གི་ཆོག་གིས་བྱས། སྟོན་པ་འདི་ཀྱུན་བརྒྱུ་མོ་ལའོ། 52

བརྒྱུ་མོ་བྱིས་ནང་འཁོད་པ་ཡིས། དེ་ཐོས་ཆགས་བྱས་ཉིད་དུ་གྱུར།
 དེ་དུས་ཉིད་ན་བདག་པོ་ནི། བར་ཞུགས་དཔེན་པར་དེ་ལ་སྤྲུས། 53

ཞིང་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟིང་བར། ལུ་མཆོག་སྟོན་ཆགས་འཛོལ་ཕྱོན།
 བརྒྱུ་མོ་བདག་གི་བྱིས་གྱི་ཁྱུར། དྲིལ་དུ་འཛོལ་ཡོངས་མི་བཟོད། 54

བདེ་བའི་ཕུན་ཆོགས་འདི་དག་ནམས། མཐུག་དུ་རོ་བྲལ་སྟིང་པོ་མེད།
 ལྷུང་ན་འདས་བུའི་འདབ་མ་བཞིན། གྱུར་བདག་ནི་སྟེད་པར་བྱེད། 55

བྱིས་པ་ནམས་ནི་སྟོན་པའི་འདས། ཉོང་མོངས་ཉལ་བས་དྲུབ་ཅན།
 བྱིས་ཉིད་དུ་ནི་ཉམས་འགྱུར་དེ། ལྷུངས་སྤྲུལ་ཞིག་པོ་བཞིན། 56

དེ་སྟེད་བྱིས་གྱི་ཅོལ་བའདི། ལུ་ཆགས་ནི་གྱུར་བར་འོས།
 ཞེས་སྤྲུས་ལྷུང་མས་ཁས་ལྷུངས་པས། ཞིབ་ལ་ནི་དེས་པར་བྱས། 57

བྱིས་དང་ཡོ་བྱད་བཅས་པ་ཡི། ཞོར་ནམས་སྟོང་ལ་དེས་བྱིན་ནས།
 དེ་བའི་ཞུགས་པས་འཛིང་བ་ཀྱུན། ནམ་པར་གྲོལ་དེངས་པར་བྱེད། 58

ताः पीडिततिलास्तैलकुम्भेषु क्षमिसञ्चयम् ।

च्युतं विलोक्य सीदन्तमूचुः सकरुणा मिथः ॥ ५१ ॥

अहो नु पापमस्माकं बहुप्राणिपरिक्षयात् ।

भद्रायाः सर्वमेतद्वा पातकं यन्निरा कृतम् ॥ ५२ ॥

तच्छ्रुत्वान्तर्गृहगता भद्रा वैराग्यमाययौ ।

तस्मिन्नेव क्षणे भर्ता प्रविश्योवाच तां रहः ॥ ५३ ॥

भद्रे गृहमहाभारश्चान्तोऽहं न सहे सदा ।

क्षपिक्षेशादितदप्राणहिंसानुशासनम् ॥ ५४ ॥

इमाः पर्यन्तविरसा निःसाराः सुखसम्पदः ।

आस्वाद्यमानाः कुर्वन्ति नङ्गशाखा इव व्यथाम् ॥ ५५ ॥

क्षेशशैवालजालेषु पापपङ्केषु वेश्मिनः ।

अवसन्ना गृहेष्वेव पङ्केष्विव जरङ्गवाः ॥ ५६ ॥

तस्माद्गृहसमारम्भस्त्यागयोग्योऽयमावधौ ।

इत्युक्तानुमतः पत्न्या शान्त्यै निश्चयमादधे ॥ ५७ ॥

स दत्त्वा धनमर्थिभ्यो गृहञ्च सपरिच्छदम् ।

निश्चक्राम समुन्मुक्तसर्वाशापाशबन्धनः ॥ ५८ ॥

འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་རྫོང་།

- དེ་ནས་འོད་སྤངས་རིགས་ཉིད་ཕྱིར། འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱུར་ཏེ།
དེ་དུས་ཡང་དག་ཏེ་གསུངས་པ་ལྟས། འོད་སྤངས་བྱུང་དུ་དེ་སོང་གྱུར། 59
- མཆོད་རྟེན་བྱ་མང་ཞེས་བཤེས། ཅེ་བར་གནས་པ་དེ་ཅན་ཕྱིན།
འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་དེས་བྱིན་པས། དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར། 60
- བཟང་མོ་ཡིས་ཀྱང་ཆགས་བྱལ་གྱི། བསྟན་པའི་ཡས་གྱི་འདུལ་བ་ཐོབ།
སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སྒྲིན་པས། དག་པ་བྲི་མ་མེད་པ་བསྟོན། 61
- འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ལྟ་ནས་སྤྱིས། དུག་འོས་ཉིད་ཐོབ་མཐོང་ནས་དེའི།
བསོད་ནམས་དག་སྟོང་ནམས་སྤྱིས་བྲིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེར་བཀའ་སྩལ། 62
- ཟས་དང་འབྲུ་ནས་ས་མ་ལུས་རབ་དུ་བའི་དུས།
བསོད་སྟོམས་ནི་བ་པར་ཡོག་ཅིང་ཤིན་དུ་མི་བཟད་ཆོ།
ནོར་ཆུང་སྟེས་བྱ་ཡིས་ནི་ཀླ་ཤི་གོང་ཁྱེར་དུ།
དཀར་ཤི་བྱི་རང་གི་ཟས་སྤྱིས་ཡེགས་པར་མཆོད། 63
- མི་ཡི་བདག་པོ་གྱི་ཀྱིས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནི།
རིན་ཅེན་གྱིས་སྤྲས་མཆོག་དུ་མཛོས་ཡ་དེ་ཡི་བྱ།
བསོད་ནམས་ངང་ཆུལ་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲད།
ནོར་བྱ་གསེར་གྱི་ནོམ་པར་བཀྲ་བའི་གདུགས་དག་གཞོད། 64

सोऽथ काश्यपगोत्रत्वान्महाकाश्यपताङ्गतः ।

तत्कालसम्यक्संबुद्धं काश्यपं समुपाययौ ॥ ५८ ॥

बहुपुत्राख्यचैत्यस्य मूले स्थितमुपेत्य तम् ।

तद्वत्तधर्म्मविनयः शुद्धां वैधिमवाप्तवान् ॥ ६० ॥

भद्रापि लब्धविनया वैराग्याविष्टवर्त्मना ।

प्राक्पुण्यपरिणामेन लेभे कुशलमुज्ज्वलम् ॥ ६१ ॥

महाकाश्यपमालोक्य सम्प्राप्तं सुरवन्द्यताम् ।

तत्पुण्यं भिक्षुभिः पृष्टस्तानुवाच तथागतः ॥ ६२ ॥

प्रविरतनिखिलान्नशस्यकाले

विषमतरे विनिवृत्तपिण्डपात्रे ।

दशधनपुरुषेण काशिपूर्यां

तगरशिखी महितः स्वभोजनेन ॥ ६३ ॥

लुकिनरपतिना हृतेऽपि चैत्ये

वररुचिरत्नचिते तदात्मजश्च ।

मणिकनकविचित्रमातपात्रं

व्यधित महत्कुशलाय पुण्यशीलः ॥ ६४ ॥

སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱི་ཉི་ལེན་བསམས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་གྱིས་བས།

ཉི་ལེན་གནས་ཀྱི་འདྲ་སྤྲུང་ས་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིས་ཐོབ།

གསེར་གྱི་དལ་བཞིན་དུ་མཐོ་བའི་མཐུན་གྱི་ཐོབ་གྱུར་ནས།

དགེ་བའི་ཙུང་པོའི་འབྲས་བུ་དགེ་བཅོས་གནས་ནི་ནོར་བུ་འདྲིན།

65

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྟུན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ལུས་ཤིང་ཡས་འདྲ་སྤྲུང་ས་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྟུན་
པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུག་ཅུ་ཙུག་སྤྱི་བའོ།

जन्मद्वयोपचितपुण्यमहोदयेन

सोऽयं महापदकाश्यपतामवाप ।

लब्धोन्नतिः कनकताल^१ इव प्रभाव

महत्पदं कुशलमूलफलं विभर्त्ति ॥ ६५ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
महाकाश्यपावदानं नाम त्रिषष्ठितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXIV.

ནོར་བཟང་གི་རྟོགས་བརྗེད་ནི།

ཡལ་འདབ་མངོན་པར་གསར་བ་ལྟ་བུར་མཉེན་གྱུར་གྱང་།

སྤྱིང་བཏན་པ་དག་ནི་དོ་ཁྱེ་ལྟར་གྱུར་བ།

ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ཁྱེ་མ་དག།

མེད་པ་ལ་ཡང་ཆག་པ་དག་ནི་འཕོ་བ་མིན།

1

ཀུན་ལ་ཇེས་སྤྱུ་བཅེ་ལྟན་ཡབ་ཀྱིས་ཤུག་ཡི།

གནས་ནམས་ལྟ་བུར་ཉིད་ལ་མཚོག་དུ་གསོལ་བཏབ་པ།

ཀུན་དགའ་བདུད་ཅི་བཅུད་ཀྱི་ཁྲུ་བ་ཕྱོན་པ་ནི།

གང་དག་ཆོ་ན་རང་གི་བྱུ་མ་སར་ཞུགས་གྱུར་པ།

2

དེ་དེའི་ཆོ་ན་བགས་དུ་སོང་རི་དགས་མིག།

ནི་བའི་བྱུ་བྱིས་མིག་ནི་རབ་དུ་མཛེས་བྱེད་པ།

བྲགས་འཛོན་མས་ནི་མཛེས་པ་དག་གི་ཕྱོགས་ནམས་སུ།

ཡ་མཚན་རབ་དུ་འབྲི་བའི་བདག་པོ་དེ་མཐོང་ནས།

3

चतुःपष्ठितमः पल्लवः ।

सुधनकिन्नर्यवदानम् ।

अभिनवकिशलयकोमल-
मनसामपि कुलिशकठिनधैर्याणाम् ।
महतां मणिविमलाना-
मपि भवति न रागसङ्क्रान्तिः ॥ १ ॥

शाक्यालये दर्शनमेव पित्रा
सर्वानुकम्पी मृगमर्थ्यमानः ।
यदा यदानन्दसुधारसेन्दु-
र्विवेश शास्ता निजराजधानीम् ॥ २ ॥

तदा तदा हर्म्यगता मृगाक्षी
कर्णावतंसौकृतनेत्रकान्तिः ।
कान्त्या दिशां विस्मयमुल्लिखन्तं
यशोधरा तं दयितं विलोक्य ॥ ३ ॥

དེ་དང་འགྲོགས་དང་འབྲུད་པ་དག་གི་རེ་བྲལ་བ་ནི།
 དུག་གི་བརྒྱུལ་བ་བཞིན་དུ་ས་ལུས་ཕྱོགས་འཁོར་ཞིང་།
 སྒོགས་པོ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་བའི་བརྟན་པ་ནི།
 རོར་ནས་ཁང་བཟང་དག་ལས་ལྷས་ནི་རབ་དུ་འཕངས།

དག་པ་ཡལ་འདབ་ལྟར་མཉེན་ལུས་དང་ལྡན་པ་དེས།
 ཁང་གང་ཆོད་ལུས་ནི་རབ་དུ་འཕངས་གྱུར་པ།
 དེ་དེ་ཆོད་ཡིད་སྤྱབས་ཀྱིས་ནི་མོངས་པ་དེ།
 བཅེ་བས་བཟླན་པའི་སྤྲན་ལྡན་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུངས།

5

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ནགས་ཀྱི་མཐར་ནི་བཅོས་ལྡན་ལ།
 དེ་ཡི་དགེ་མཚན་དག་ལས་དགེ་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་བྲིས།
 ཚོམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཟླ་བའི་འོད་ནྟམས་དག་གིས་ནི།
 མཚུ་ཡི་དམར་པ་འགོབས་པར་མཚན་པ་བཞིན་དུ་གསྐྱུངས།

6

བདག་དང་བྲལ་བས་དྲིལ་དུ་གསེར་བར་གྱུར་པ་ཡི།
 བྲགས་འཛིན་མ་ནི་གང་ཞིག་གྲུ་ལྷམས་འདི་དག་བྱེད།
 བརྟན་པ་འབྲོག་ཅིང་མོངས་པ་ནྟམ་པར་སྤྱིར་བ་འདི།
 ཆགས་པའི་ནྟམ་འབྲུལ་ལྡན་པ་ནྟམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད།

7

तत्सङ्गमालिङ्गनयोर्निराशा
भ्रान्ताखिलाशा विषमूर्च्छितेव ।
धृतिं वयस्यामिव वारयन्तीं
निरस्य सौधात्तनुमुत्ससर्ज्जं ॥ ४ ॥

यदा यदा पल्लवपेशलाङ्गी-
देहं समुत्सृष्टवती सती सा ।
तदा तदा मन्मथमोहितां तां
दयार्द्रचक्षुर्भगवान् ररक्ष ॥ ५ ॥

ततः कदाचिद्भगवान् वमान्ते
तत्कैतुकाद्भिक्षुगणेन पृष्टः ।
जगाद् दन्तद्युतिचन्द्रिकाभि-
र्निवारयन् रागमिवाधरस्य ॥ ६ ॥

यशोधरा मद्दिरहेण नित्यं
करोति यत् साहसमेतदार्त्ता ।
हरन्ति धैर्यं वितरन्ति मोह-
मेव स्वभावः स्मरविभ्रमाणाम् ॥ ७ ॥

སྤྱོད་གྱི་སྤྱེ་བ་གཞན་ལ་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིས།

འདོད་པས་ནིས་པར་སྒོངས་པར་བྱས་དེ་བདག་གིས་ཀྱང་།

གྱུན་དུ་ཡོངས་སྤྱུ་གཏུང་བདག་གི་གྱུར་གྱུར་བ།

རབ་སང་གཏུང་བའི་ཉོན་མོངས་དག་ནི་ཉམས་སྤྱོད་།

8

གྲོང་སྒྲོལ་དུ་སྤྱོད་ན་ཡི་གྲོང་། འཆི་མེད་ཡོན་ཏན་གྲུབ་པར་སྤྱོད་།

ཡོན་ཏན་ཕུན་སྤྱུམ་ཚོགས་པའི་གཏོར་། གྲུབ་པོ་ནོར་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།

9

འག་བ་ཡིས་ནིས་ལ་འབྱུང་། དབྱངས་ཅན་དག་ནི་མགྱིན་པར་བྱས།

འག་གི་དཔལ་ནི་རབ་དུ་བསྟར་། བྲགས་བའོ་ན་རབ་དུ་བསྟར་།

10

དེ་ཡི་བཅུད་མོ་མཛོས་མལ། བྱ་ནི་ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་བ།

གཏོར་བའི་དང་ནི་གྲགས་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཤིས་བ་བྱུང་བར་གྱུར་།

11

དེག་གནས་ཀྱན་གྱི་ཀྱུ་ཐུང་ཅན། དྲི་ཀྱུ་ནི་བ་གྱིས་བྱེད་པ་ཆགས།

དྲི་མེད་རང་སྤྱོད་ལ་ཐུང་ཅན། གང་བའི་རྒྱ་བ་ལྷ་བྱུང་མཛོས།

12

ས་བདག་དེ་དང་ས་གནི་ན། བར་མེད་ས་བདག་བྱུང་གྱུར་བ།

ཁྲིངས་རྒྱ་དབང་ཆེན་ཤེ་ཞེས་བ། བྱ་ཆེན་པོ་བར་གཞོན་པར་གྲགས།

13

དུས་མེད་དུས་སྤྱོད་པ་འདྲི་བ་ཞིང་། ཀྱན་གྱི་བདོག་ཀྱན་འཛོལ་བྱེད་བ།

བཟོད་དག་ནི་དབྱུང་དང་རྒྱ་བ་དེས། གཟིང་བའི་སྤྱེ་གྲུ་ལ་བྱུང་བས།

14

मयापि तस्या विरहेण पूर्वं
जन्मान्तरे मारविमोहितेन ।
संसक्तसन्तापनिमित्तभूतः
खेदः प्रभूतव्यसनीऽनुभूतः^१ ॥ ८ ॥

पुरा जितामरपुरे सत्पुरे हस्तिनापुरे ।
राजा धनाभिधानोऽभूत् निधानं गुणसम्पदाम् ॥ ९ ॥

भुजेनालिङ्गिता भूमिः कृता कण्ठे सरस्वती ।
लक्ष्मीः प्रसाधिता येन कीर्त्तिरेव प्रवासिता ॥ १० ॥

रामायां तस्य जायायां तनयः सुधनाभिधः ।
अभवत् सहसज्जातनिधानशतविश्रुतः ॥ ११ ॥

सर्व्वविद्याकुमुदिनीविकाशरसिकः सदा ।
कलावान्निर्मलरुचिर्यः पूर्णेन्दुरिवावभौ ॥ १२ ॥

वभूव तस्य भूभर्तुर्भूपतिर्भूग्ननन्तरः ।
मानी महेन्द्रसेनाख्यः प्रख्यातपृथुविक्रमः ॥ १३ ॥

तेन दुःसहदण्डेन सर्व्वसर्व्वस्वहारिणा ।
अकालकालकल्पेन पीडिताः शुशुचुः प्रजाः ॥ १४ ॥

१ W has the following additional S'loka :—

स्यम्भर्चनमाहात्म्यमथ वक्ष्यामि हे जिनाः ।
यदर्चनात् सुधनोऽसौ स्त्रीरत्नादिकमाप्तवान् ॥

ཆོས་མིན་ལ་ནི་ཞུགས་པ་དེ། གྲོང་ནི་ལེགས་བྱས་སྟོབ་དག།
འོག་ཅིང་གཏུང་བ་དྲག་པོ་ཡིས། གཏུང་པར་སྤྲོད་གྱི་ཆར་མ་པམ། 15

ས་སྟོང་རྗེས་སུ་མི་སྐྱུན་པ། དེར་ནི་ཐུག་པའི་ཉམ་འཚོ་བྱུང་།
ལྷག་བཤམ་ཅན་ནི་མས་ཁོ་ན་ལ། ལྷག་བཤམ་གྱིས་པར་གྱུར་པ་ཡིན། 16

དེ་ནས་ཉམ་མོངས་ཀྱིས་བྱུང་གཟུང་། བདག་ངན་གྱིས་གཏུངས་ཡིད་བྱུང་ཞིང་།
གྲོང་ནང་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། གཅིག་དུ་འཚོགས་ནས་ནི་མ་པར་བསམས། 17

གྱི་ལ་སྤྲོད་མཚན་མོར་བྱེད་པ་ནི། གསར་པའི་དཔྱ་ཟེར་འབེབས་པ་ཡིས།
མཚོག་དུ་སྟེ་པོའི་ཚོགས་པ་ནི། བརྒྱ་ཅན་བཞིན་རྒྱས་པར་གྱུར། 18

དྲི་བ་དུ་ངན་པར་ཞེན་པ་འདིས། བདེན་མེད་སྟོན་པོའི་གྲོས་དག་གིས།
བདག་ཅག་བཅོམ་ནས་གཡོ་ཅན་དང་། བྱན་དང་སྤྱུ་སྐུ་མཁན་ནི་མས་དག་བསོས། 19

དེ་ལ་འང་ས་བདག་སྤྲིག་པ་ཡི། དམེད་བས་ཆར་མེད་ལྷག་བཤམ་པ།
སྟེ་པོ་ཡང་དག་བསྐྱེད་པའི་དབང་། ལྷག་སྟེད་པར་བྱེད་པ་སྟེས། 20

ས་སྟོང་ཤིན་དུ་ནི་ཞིང་འཁོར་གྱི་སྟེ་པོ་ཚུལ་ཅིང་སྟེ་ཚོར་མོངས།
སྟོན་པོ་ནི་མས་ཀྱང་གཏུག་ཅིང་དྲག་པ་གཡོ་ལྷན་གྱི་ལྷག་པ་མཁས།
ཞབས་དུང་གནས་དང་ཡིག་སྐུ་མཁན་མི་བཟད་པ་སྟོན་རབ་དུ་བྱོས་གྱུར་པ།
དམན་པ་འཛོམས་བྱེད་མ་བུང་ཚོགས་པ་འདི་དག་ནི་མས་ནི་མི་ལྟར་བཟོད། 21

तस्याधर्मप्रवृत्तस्य निवृत्तसुकृतोत्सवे ।

तीव्रोपतापसन्तप्ते पुरे न बह्वधुर्धनाः ॥ १५ ॥

प्रतिकूले महीपाले तत्र दुर्भिक्षविश्रवः ।

बभूव व्यसनेघेव भवन्ति व्यसनोदयाः ॥ १६ ॥

ततः क्लेशविशेषार्त्ताः सर्वे पुरनिवासिनः ।

कुपतिव्यसनाद्देगादेकीभूता व्यचिन्तयन् ॥ १७ ॥

राज्ञा दौपाकरेण्यं जड्रेण जनता परम् ।

प्रत्यग्रकरपातेन नलिनीव निमीलिता ॥ १८ ॥

एष दुर्व्यसनौ नित्यमसत्यामात्यसम्मतः ।

अस्मान्निपीड्य पुष्पाति विटचेटकगायनान् ॥ १९ ॥

कष्टा तत्राप्यनारुष्टः पापशापेन भूपतेः ।

दुर्भिक्षजननौ जाता जनसंक्षयसाक्षिणौ ॥ २० ॥

सुतीक्ष्णः क्षापालः खरमुखरमूर्खः परिजनः

कदर्याश्चामात्याः कटुकपटकौटिल्यपटवः ।

पदस्थाः कायस्थाः विषममुखरोगाः प्रकुपिताः

कथं सोऽयं सद्यः कृपणदलनो दारुणगणः ॥ २१ ॥

- དབལ་ཐུན་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། རོར་གྱིས་ཡུལ་ལཁོར་སྤྱོད་བ་བོས།
 བདག་ཅག་དེ་གྲོང་སོང་བན། མཉེས་གཤིན་དེ་ཡིས་སྤྱོད་བར་འགྱུར། 22
- ས་བདག་གང་གི་ཡུལ་ལཁོར་ལ། བྱ་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་དུང་བ།
 དེ་ཡི་ཡུལ་དུ་བ་ཡིས་ནི། ཁྱིམ་དུ་བཞིན་དུ་འཛོལ་བར་བྱ། 23
- དེ་ལྟར་ངེས་བཤུགས་དེ་དག་ནིས། ཉ་མྱི་ན་ཡི་གྲོང་བྱིར་སོང་།
 ལུས་ཀྱང་གཞོན་བཅས་གདང་བྱན། ཡུལ་དང་གནས་ནི་སྤྲོས་ཅི་དགོས། 24
- སི་བདག་དབང་ཆེན་སྤེལ་ཡིས་ཀྱང། རང་གྲོང་སྤྱོད་བོ་མེད་གིས་ནས།
 འགྱོད་པ་དྲག་པོས་བློ་ལྟན་པར། རྒྱུ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲོས་པ། 25
- གྱུ་པོ་པོ་རོར་གྱི་གྲོང་བྱིར་དུ། བདག་གི་གྲོང་གནས་སྤྱོད་བོ་ནིས།
 རབ་དུ་སོང་ཞེས་ཉན་སྒྲ་ནི། གསང་ནས་གྱུ་པོ་བདག་གིས་སྤྲོས་པ་ 26
- གཤམ་དེ་བདག་གི་དགྲ་གྲོང་དུ། དེ་དག་ལྷ་གསུམ་ཉེན་འགོ་ན།
 གནས་གྱི་ཉར་འཛོལ་བས་ཅད་དུ། དེ་མོས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་བ་ཉིད། 27
- ཡང་ན་གྱུ་པོ་པོ་པོ་སྤྱོད་གྱིས་ནི། བདེ་བ་འདོད་པས་དེ་དག་སོང་།
 གྱུ་པོ་པོ་སྤེལ་ཡིས་གྲོང་བྱིར་གྱིས། སྤྱོད་པོ་ལས་དང་དཔུ་ལས་གྲོལ། 28
- པ་པ་ཆེན་ཡོངས་སྤྱོད་འདྲེས་ལ་སྤང་། དྲི་བ་ཀྱང་གསུང་པ་གསུང་པ་འཛོལ།
 དེང་ནས་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀྱན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན། 29

धनः श्रीमान् क्षितिपतिः श्रूयते राष्ट्रवर्द्धनः ।

गच्छामस्तत्पुरं सोऽस्मान् वत्सलः पालयिष्यति ॥ २२ ॥

अपत्यमिव राष्ट्रं यः सदा पश्यति भूपतिः ।

विषये जीव्यते तस्य जनकस्येव वेश्मनि ॥ २३ ॥

इति निश्चयमाधाय ययुस्ते हस्तिनापुरम् ।

त्याज्यः कायोऽपि सापायः किं पुनर्देशसंश्रयः ॥ २४ ॥

ज्ञात्वा महेन्द्रसेनोऽपि स्वपुरं निर्जनं नृपः ।

तीव्रानुतापः सामर्थ्यं महामात्यानभायत ॥ २५ ॥

धनस्य धनिनो राज्ञः पुरं मतपुरवासिनः ।

प्रयाता इति नश्वरैः कथितं गूढचारिभिः ॥ २६ ॥

दुर्भिक्षखिन्ना यदि ते याता मम रिपोः पुरम् ।

तत् सर्व्वं भवन्त्येव पर्यायैर्देवविश्रवाः ॥ २७ ॥

अथवा राजदोषेण गतास्ते सुखवाञ्छया ।

विष्टिर्दण्डकरोन्मुक्तः कस्य राज्ञः पुरे जनः ॥ २८ ॥

प्रायः परिचितद्वेषात् सदा नवनवैषिणः ।

दूरस्थ एव सर्व्वस्य सर्व्वो भवति वल्लभः ॥ २९ ॥

१ विष्टि means labour without remuneration for the service of the king.

གང་གིས་གཞན་གྱི་སྤྱི་གྲོ་ནི། མྱོངས་བརྩེད་མ་བཞིན་དུ་འབྲོག།
ས་བདག་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི། བདག་ལས་རྣམས་ཅི་ཞིག་ཡོད། 30

དེ་ཞིག་དེ་ཡི་གྲགས་པ་ནི། རབ་གཞིལ་ཐབས་དག་བསམས་པར་མཛོད།
གང་ཡང་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པའི་གྱུ། དེ་དག་གཞིས་ས་པ་བསྐྱབ་པར་མཛོད། 31

ཅེས་པ་གྱུ་ལ་པོ་འི་ཆོག་ཐོས་ནས། རྫོན་པོ་ཆེན་པོས་རབ་སྦྱས་པ།
རྣམས་ཅིག་གང་གི་གྱུ་ལ་པོ་ནི། རོར་དང་སྤྱི་བོ་དར་བ་ཉོན། 32

ས་བདག་དེ་ཡི་དར་བ་ནི། གཞུགས་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བདགས་བཞིན།
ཡུལ་ན་གྲུ་ཡི་གྱུ་ལ་པོ་ནི། རྩ་མ་ཅོད་ཞེས་པ་ཡོད། 33

དེ་ཡི་སྤྱུ་ཡིས་དུས་མིན་དུ། འབྲུ་ནི་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པར་འགྱུར།
ས་བདག་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་ཀྱན་གྱིས། ཅོ་བ་ཞིང་ནི་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས། 34

དེ་སྤྱད་རིག་པའི་ལྷོ་བས་དག་གིས། ཀླུ་དེ་གཡ་ཏེ་འབྲོག་ལུས་ན།
དེ་ཆོ་དེ་ཡི་སྤྱི་གྲོ་ནིས། རང་ཉིད་བྱོད་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར། 35

དེ་སྤྱད་སྤྱགས་ལྷོ་བས་འབར་བ་ཡིས། རྒྱུ་པ་པོ་འགའ་བཅའ་ནས་ནི།
ཀླུ་ཡི་གྱུ་ལ་པོ་འབྲོག་པའ། བརྟེན་བདག་ནི་ཐུར་དུ་མཛོད། 36

ཅེས་པ་རྫོན་པོ་འི་ཆོག་ཐོས་ནས། ས་བདག་གིས་ནི་བདེན་ཞེས་སྦྱས།
རང་ཉིད་ཡོད་དང་ཞོར་ཉལས་པའི། མི་བསྐྱུན་པ་རེལ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོར། 37

अस्मदभ्यधिकः कोऽसौ तस्य भूमिपतेर्गुणः ।

परेषां हरते येन मुग्धा जाया इव प्रजाः ॥ ३० ॥

उपायश्चिन्त्यतां तावत् तस्य दर्पप्रशान्तये ।

समृद्धिकारणं यच्च तद्विधातो विधीयताम् ॥ ३१ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा महामात्या वभापिरे ।

श्रूयतां देव येनासौ राजा धनजनोर्जितः ॥ ३२ ॥

विषये नागराजोऽस्ति चित्रो नाम बह्मदकः ।

तस्य क्षितिपतेर्मूर्त्तः पुण्यवद् इवोदयः ॥ ३३ ॥

अकाले शस्यनिष्पत्तिस्तत्प्रभावेण जायते ।

ह्यपिसम्पत्तिमूलाय भूभुजां सर्व्वसम्पदः ॥ ३४ ॥

तस्माद्विद्यावलान्नागः संहर्तुं यदि शक्यते ।

तदा यान्ति स्वयं तस्य प्रजास्त्वामेव संश्रयम् ॥ ३५ ॥

दौप्तमन्त्रबलं कर्त्तुं तस्मादन्विष्य साधकम् ।

नागराजस्य हरणे क्रियतां तूर्णमुद्यमः ॥ ३६ ॥

इत्यमात्यवचः श्रुत्वा तथेत्याह महौपतिः ।

स्वगुणाधानविकलाः परदोषोद्यताः खलाः ॥ ३७ ॥

ततः प्रभूतकनकप्रदानपणघोषणाम् ।

कृत्वा ते मन्त्रिणः प्राप्नुर्नागबन्धनमन्त्रिणम् ॥ ३८ ॥

स तैर्विद्याधरो नाम सुवर्णार्पणसंविदा ।

प्रार्थितश्चिन्तमानेतुं प्रययौ हस्तिनापुरम् ॥ ३९ ॥

तत्र काननपर्यन्ते स्निग्धश्यामलपादपे ।

भवनं भोगिनां भर्तुः स ददर्श नभःप्रभम् ॥ ४० ॥

वलदकुलमालाया विलसत्तिलकश्रियः ।

वनलक्ष्या इवासन्नमण्डनामणिदर्पणम् ॥ ४१ ॥

तद्विलोक्यामलजलं स्पृहामलिनमानसः ।

मन्त्रानुध्यानसन्नद्धः सिद्धौ दिग्बन्धमादधे ॥ ४२ ॥

दिग्बन्धे विहिते तेन व्रतेनात्यग्रतेजसा ।

शिरोव्यधा नागपतेरभूत्तप्तफणामणेः ॥ ४३ ॥

अथादृश्यः समुत्थाय तं दृष्ट्वा मन्त्रसाधकम् ।

कम्पमानः फणिपतिर्वन्धवासादचिन्तयत् ॥ ४४ ॥

वभ्रुभूश्मश्रुशवलस्तडित्कपिललोचनः ।

अकालकालसङ्काशः कुलं हन्तुं समागतः ॥ ४५ ॥

དེ་ནི་གདུག་པའི་བདག་ཉིད་འདིས། བགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་བཅེངས་པ་བྱས།
 ཇི་སྟེན་འདིས་བདག་ཁ་བཅེངས་པ། དེ་སྟེན་རིགས་པའི་རིམ་བ་བཟོད། 46

དང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཤིན་ལྷན་ཅན། འཇུག་ངོགས་ཉེ་བའི་མཐའ་འདིར་གནས།
 བདག་ཡངས་བསྐྱབ་པ་དཔལ་པ་ནི། དེས་ཀྱང་རྒྱས་བ་མེད་པར་ཤེས། 47

གང་འདི་དེ་ཡི་བཞི་གནས་ན། དྲག་དུ་རིམ་གྱོ་ཡོངས་བསྐྱབ་པ།
 ངོན་པ་བརྒྱ་ཅན་ཞེས་བས། དེ་ཡིས་བདག་ནི་བཟུང་བར་བཟོད། 48

ཅེས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ངེས་བྱས་ནས། ངོན་པ་གཡལ་བ་དེར་སོང།
 རང་གི་བྱོད་ཚུལ་བཤད་ནས་ནི། དེ་ལ་འཛིན་བཟུང་བར་བྱས། 49

ཁྲུ་ཡི་གྱེལ་པོས་སྐྱབ་པ་པོ། གསལ་པའི་སྒྲ་དུ་གསོལ་བར་བཞུ།
 གྲུ་དང་མ་དཔལ་གནས་དེར་བྱིད། སྒྲ་གསལ་པ་དཔའ་པོ་མཐོང་བར་བྱས། 50

གནས་སྐབས་དེར་ནི་སྐྱབ་པ་པོ། སྒྲ་གསལ་པ་ཡིས་ཀྱང་རྒྱན་སྟེག་མེས།
 བཅེང་བར་འདོད་པས་ཁྲུ་ཡི་ནི། གྱེལ་པོ་རབ་དུ་དགག་པར་བྱས། 51

གཤེངས་ཅན་བདག་པོ་སྒྲ་གསལ་ནི། སྤངས་ཆོ་དེ་ཡི་གནས་ཀྱི་ཅ།
 ཅུ་ཡི་ཅུར་རབ་དགྱིགས་པལ། སྤངས་ཅིད་པར་བཅོད་པ་བཞིན། 52

ལག་འཁྱེད་ཅིང་སྒྲ་དུ་སྒྲ་གསལ་འཇུག་པ་པའི་བྱ་ངན་གྱིས།
 གྲུ་གསལ་རིངས་གྲགས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱབས་རབ་འབར་དབྱེ་བའི་སྤངས་བཅན།
 རབ་དུ་འདོར་ནིང་གཡོ་བའི་ཅུ་ནི་བོ་རྩལ་པ་ལག་པ་ཡིས།
 བལ་པོ་རྒྱར་སྤངས་བཟུང་བ་དོན་དུ་གཉིད་པར་བྱེད་པ་བཞིན། 53

वने सम्प्रति दिग्बन्धः क्षतोऽनेन दुरात्मना ।

बध्नात्येव न यावन्मां तावद्युक्तिक्रमः क्षमः ॥ ४६ ॥

तीरोपान्ते वसत्यस्मिन् मद्दृष्टिर्वल्कलायनः ।

जाने सोऽपि न मे साधुः परिचाये प्रगल्भते ॥ ४७ ॥

तस्याश्रमपदे योऽसौ परिचर्यापरः सदा ।

लुब्धकः पद्मको नाम स मे संरक्षणक्षमः ॥ ४८ ॥

इति निश्चित्य मनसा गत्वा स लुब्धकान्तिकम् ।

स्ववृत्तान्तं निवेद्यास्मै बन्धरक्षामयाचत ॥ ४९ ॥

साधकस्य बधायैव नागराजेन सोऽर्थितः ।

धन्वी तं देशमभ्येत्य मन्त्रधौरं व्यलोकयत् ॥ ५० ॥

अस्मिन्नवसरे मन्त्री स प्रकोपी हुतानलः ।

आकृष्टिं नागराजस्य विदधे बन्धनोत्सुकः ॥ ५१ ॥

मन्त्राक्षटे फणिपतौ क्षणं तद्भवनोदकम् ।

सविपादं खरोदेव प्रोद्यद्बुद्बुदशब्दितम् ॥ ५२ ॥

सन्नासविह्वलभुजङ्गबधूविपाद-

निश्वासवेगविहितोज्ज्वलफेनमालम् ।

रक्षार्थनामिव चकार तरङ्गहस्त-

सक्ताञ्जलिप्रवलकम्पविलोलमम्भः ॥ ५३ ॥

མཁའ་མེད་མཆོད་ཀྱིས་ཐོན་པ་དེས། རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཡི།
ལྷ་མོས་ཤིང་གྲ་གྲུ་ཐོན་པའི་ལུས། རྒྱལ་ལོ་དུ་བཅོམ་པ་ན།

54

རྟོག་པ་ཡིས་ནི་གཞུ་བཀའ་མེ། རྒྱ་གཞི་ཕྱགས་པའི་མདའ་དཔག་གིས།
མྱུག་པས་མིག་ནི་ཉམས་ལྷུང་ཅིང་། གསེང་ལ་ཆགས་པ་དེ་ལ་བརྟུན།

55

འཇིགས་པས་ལག་འགྲོ་བ་དང་གྱུར་ཅིང་། མེད་འཇུག་དེ་ལ་མཛོད་ཕྱོགས་ནི།
དེ་ཡི་འཇིགས་རུང་རལ་གྱི་ཡིས། མགོ་བོ་དག་དང་ཐུས་པ།

56

ཐོངས་པ་དེ་ཡིར་གྱི་བཞི། ག་ཤེས་མ་ཆགས་ལས་གནད་དག་དང།
ཉི་ཤར་སྒྲོར་བ་བྲལ་མཛོད་ཀྱང། རང་ཉིད་བརྒྱུག་དོན་འབབ་ཞིག་གྱུར།

57

ཐུན་པོའི་རིག་པ་འབྱོར་བ་ལྟོབས། བ་ཟེལ་ཉེ་བར་གཏུང་བ་ཤི་ལྟར།
སྒྲོར་བ་ན་མས་ནི་འཕྲེལ་ཡའི་ཉིང་། སྒོ་བ་དང་རྒྱ་ནུམ་ཉལ་ས་པར་གྱུར།

58

དེ་ནས་རབ་དགའ་ཡོངས་ཐོག་ལ་ ལུས་གཤིས་གདོངས་ཅན་འདྲིན་པ་ཡིས།
རང་གི་ཁང་པར་རྟོན་པ་དེ། བཛོལ་གཏུགས་ཐོག་དང་ལྟ་པས་བོས།

59

ནོར་བུ་ཁོང་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་མཉམ་ཆེད་
ཅི་ཡིས་ནི་མཚོད་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལོ་དུས་ནི་འགའ་ཞིག་གསུངས་།

40

དེ་ནས་ཡམ་ཚན་རྒྱུ་པ་དེས། གཤམ་གྱི་ཁྲོ་ཁྲོ་པ་མེད་ཀྱིས།
གཤམ་པ་དེ་ཡོད་ཅེས་བུ་པ། ཁྲོ་ཁྲོ་པ་མེད་ཀྱིས་པ་མེད་ཀྱིས་པ་མེད་ཀྱིས།

61

आत्ते विद्यावलात्तेन नागे गरुडतेजसा ।

सङ्कोचितविलाभोगे क्षिप्ते च जलभाजने ॥ ५४ ॥

तं हेमलुब्धं वाणेन चाससन्दिग्धलोचनम् ।

विव्याध धनुराक्षय्य विषदिग्धेन लुब्धकः ॥ ५५ ॥

मग्नवाणं तमभ्येत्य भूयस्त्यक्तभुजङ्गमम् ।

करालकरवालेन त्विड्विलक्ष्यं चकार सः ॥ ५६ ॥

सा विद्या बन्धकी तस्य लोभादन्योपयोगिनी ।

अभूत् सिद्धापि मुग्धस्य स्वविनाशाय केवलम् ॥ ५७ ॥

मुक्ताः परोपतापाय विद्याविभवशक्तयः ।

सहसैव विमूढानां विनश्यन्ति सहासुभिः ॥ ५८ ॥

ततः प्रहर्षसम्पूर्णः कृतज्ञः फणिनायकः ।

तं निनाय स्वभवनं लुब्धकं स्नेहलुब्धकः ॥ ५९ ॥

तत्र रत्नतलोद्यानविमानमणिवेश्मसु ।

अभ्यर्च्यमानश्चित्रेण कञ्चित्कालमुवास सः ॥ ६० ॥

कदाचिदथ नागेन पूज्यमानः सविस्मयः ।

विद्युद्दामोपमं पाशममोघाख्यं ददर्श सः ॥ ६१ ॥

དེ་མཐོང་དེ་ཡི་ནུས་མཐུ་དག། ལྷ་ཡིས་བཤད་བའོས་གྱུར་ནས།
 རོན་པ་ཆགས་པའི་ཡིད་ལྷན་པས། དེ་ནི་འབད་ནས་རབ་དུ་བསྐྱངས།

62

གཡུལ་གྱི་སྤྱོད་བ་མི་པས་ཞིང་། ལྷ་མོས་སྤྱང་ནི་འཛིང་བྱེད་པ།
 སྤྱོད་ལས་ལྷ་ག་པ་དེ་དེ་ལ། གཏིངས་ཅན་དབང་པོ་དགའ་བས་བྱིན།

63

དེ་ནས་ཞགས་པ་དེ་ཁྱངས་ནས། ཅོ་དཔ་ཞུས་རོན་པ་ནི།
 ལྷ་ཡི་ཁང་པ་ལས་འཕྱོད་དེ། དོན་ཐོབ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་།

64

ལྷ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ཐོབ་པ་ཡི། སྤྱན་ཆོགས་ཡུན་རིང་དེ་སྤྱད་ནས།
 ཡུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། བུལ་ཞགས་པ་བྱིན་ནས་འདས།

65

རོན་པ་གཞོན་དུ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། པ་ཡི་སྤྱོད་པ་སྤྱོང་བྱེད་ཅིང་།
 རིགས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་ཐུབ་པ་དེའི། རིས་གོ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

66

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཐུབ་པ་ནི། བརྒྱགས་པའི་མདུན་ན་གནས་པ་དེས།
 བེན་དུ་བཞུགས་སྤྱོད་པའི་ལྷ། ཅོ་བའི་བཙུང་ཡན་གྱིས་པ་ཐོས།

67

ཐུབ་པ་དེ་མོ་བཞོད་པ་བཞིན། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དེས་བྲིས་པ།
 བརྒྱུ་ཁྲིམས་སུ་བྱུང་བ་ནི། ཡང་དག་བསྐྱམས་པའི་སྤྱོད་མཚུངས་ཤིང་།

68

ཏུ་བྱུག་དབྱངས་ལྟར་སྒྲན་པ་ཡི། ལྷ་འདི་དག་ནི་གང་ལས་ཐོས།
 ཞེས་པ་རོན་པའི་བྱ་ཡིས་བྲིས། དེ་ལ་ཐུབ་པས་རབ་སྐྱས་པ།

69

तं दृष्ट्वा तत्प्रभावञ्च श्रुत्वा नागनिवेदितम् ।
यत्नात्तदर्थनाञ्चके लुब्धको लुब्धमानसः ॥ ६२ ॥

अजय्यं समरोद्योगे सुराणामपि बन्धनम् ।
तं जीविताधिकं तस्मै ददौ प्रीत्या फणीश्वरः ॥ ६३ ॥

ततस्तं पाशमादाय चिचमामन्त्रा लुब्धकः ।
उत्तीर्य नागभवनास्तब्धार्थः स्वपदं ययौ ॥ ६४ ॥

नागप्रभावसम्प्राप्तां चिरं भुक्त्वा स सम्पदम् ।
पुत्रायोत्पलकास्थाय पाशं दत्त्वा व्यपद्यत ॥ ६५ ॥

पालयन् पितुराचारं सोऽपि लुब्धकुमारकः ।
मुनेस्तस्य कुलस्थित्या परिचर्यापरोऽभवत् ॥ ६६ ॥

ततः कदाचित् स मुनेर्विश्रान्तस्य स्थितः पुरः ।
शुश्राव काकलीगौतं कीर्णं कर्णरसायनम् ॥ ६७ ॥

गौतश्रवणनिस्पन्दनिलीनहरिणं वनम् ।
चिचन्यस्तमिवालोक्त्र सोऽपृच्छद्विस्मितो मुनिम् ॥ ६८ ॥

कमलाबन्धसंरुद्धमधुपध्वनिसोदरः ।
कुतोऽयं कोकिलालापललितः श्रूयते स्वनः ॥ ६९ ॥

སི་ལམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་ནས་ས། ལྷན་པར་བརྟེན་པ་འདི་དག་ཡིན།

སི་ལམ་ཅི་བདག་རྟེན་པ་ཡི། བྱ་མོ་ཡིན་འཕྲོག་མ་འདི་ནི།

70

བྱ་མོ་ལྷ་བཀྱས་ཡོངས་བསྐོར་ནས། ལྷ་ཡི་ཁང་པ་དག་ན་ཅི།

དེ་ཐོས་དག་མཚན་གྱིས་ཞོན་ནས། དེ་ཡིས་སྒྲུང་ཡང་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད།

71

སི་ལམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་དག། ལྷས་བྱས་ཐོབ་པར་རྣམས་སམ་ཅི།

བྱ་བ་པས་དེར་སྤྱོད་པར་གྱི་ནི། ལག་ཅེར་དོན་ཡོད་ཅུས་བྱ་བའི།

72

ཞལ་ས་པས་སོང་ཕྱི་འདོད་ལྟོན་ས། སི་ལམ་ཅི་མོ་སྒྲུང་བར་རྣམས།

དེ་ནས་དེ་ཐོས་སྒྲོ་ལྟོན་བའི། རོན་བས་དེ་ལ་བྱ་བ་བཅའ་ནས།

73

ཞལ་ས་པ་བརྒྱུད་ཕྱི་གཤེད་སམ་ཅི། དབང་པོའི་ཁང་པ་དག་དུ་སོང་།

དེར་དེས་སི་ལམ་ཅི་མོའི་ཚོགས། ཅེ་དག་འ་རོལ་བས་མཚན་པ་ནི།

74

གསེར་གྱི་འབྲི་ཤིང་ནགས་ཀྱི་དཔ་ལ། རྒྱུད་གིས་བསྟེན་པ་འཛིན་པ་སམ་ཐོང་།

དེ་དག་དབྱས་སྤྱོད་ཡིན་འཕྲོག་སམ། ལྷས་བྱས་ཡངས་པ་སམ་ཐོང་གྱུར་དེ།

75

ལྷན་པའི་སིག་གསུམ་མ་དག་གི། ཞི་བྱེད་ཆུ་ཡི་རྩ་མོ་བཞིན།

ལྷས་སེད་ནིས་འབྱུང་ཚོས་པ་ཡི། བོ་སྤྱོད་ཚོགས་ལྟོན་ཡང་ཚོར་ནི།

76

གཞོན་ནུ་མ་ཉིད་བྱིང་བ་ཡི། དེ་ནས་དག་ནི་བྱེད་པ་བཞིན།

ཡིན་འོང་ལྷ་ཡི་གོས་བགོས་ཤིང་། ལྷ་དག་ས་དག་ནི་ལེགས་པར་བཅུངས།

77

इति लुब्धकपुत्रेण पृष्टस्तं मुनिरब्रवीत् ।

गायन्ति मधुरालापमेताः किन्नरकन्यकाः ॥ ७० ॥

द्रुमस्य किन्नरपतेः कन्या कन्याशतैर्दृता ।

पञ्चभिर्नागभवने क्रीडत्येषा मनोहरा ॥ ७१ ॥

श्रुत्वैतत् कौतुकाक्रान्तः स पुनर्मुनिमभ्यधात् ।

अपि शक्नोति पुरुषः प्राप्तुं किन्नरकन्यकाम् ॥ ७२ ॥

तमुवाच मुनिर्यस्य भवेत् पाशः करग्रहः ।

अभोधाख्यः स शक्नोति हर्तुं किन्नरकामिनीम् ॥ ७३ ॥

स तदाकर्ण्य^१ सोत्साहस्तं प्रणम्याथ लुब्धकः ।

प्रययौ पाशमादाय भोगीन्द्रभवनान्तिकम् ॥ ७४ ॥

तत्र केलिविलासाङ्गं सोऽपश्यत् किन्नरीगणम् ।

विभ्राणमनिलालोलहेमवल्लीवनश्रियम् ॥ ७५ ॥

मध्ये स्नानोत्थितां तासां स ददर्श मनोहराम् ।

स्मरस्येव चिनेचाग्निनिर्व्वाणजलदेवताम् ॥ ७६ ॥

अनङ्गविभ्रमारम्भनिर्भरोर्मिणि यौवने ।

मज्जतः शैशवस्येव कुर्वाणामवलम्बनम् ॥ ७७ ॥

ཅུ་ཅིད་རིལ་པས་དབུ་བཡི། འབྲེང་བ་རབ་གསལ་ཆགས་པ་བཞིན།
 “མཐོས་སྤྱུག་རབ་དུ་དགྲིགས་”གུར་པ། རོ་ཤལ་གསར་བའི་གྱུན་དག་ནི། 78

ཤིན་དུ་ཆེ་བས་མཚན་མོའི་དཔལ། གླིབ་དཀར་བ་ཕྱོགས་པ་བཞིན།
 ཉི་གྱུན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། ཚོགས་ཀྱི་འགྲམ་པ་དག་ལ་ནི། 79

རིལ་བའི་པ་དུ་འབྲི་ཤིང་སྤར། ཅུ་ཡི་དག་པ་བྲིབ་བཞིན།
 དཔྲལ་བའི་གྱུན་དུ་གྲོགས་མོ་ཡི། གླུ་ཅིའི་རི་མོ་འབྲི་བྱེད་པ། 80

བསིལ་ཟེར་དྲི་མ་ལྷན་པ་ཡིས། སྤྲོངས་པ་ཞིབར་བྱེད་པ་བཞིན།
 དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་འབྲི་བས་བཡི། ཞགས་པས་ཡིད་ནི་དྲངས་”གུར་པ། 81

རྡོ་པས་འབྲལ་ལ་ཞགས་པ་ནི། རོན་ཡོད་ཅེས་པ་ལེགས་པར་བཟུར།
 དེ་ནས་ལག་ན་ཞགས་པ་དེས། མཐོང་ནས་འབྲལ་ལ་རབ་སྤྱུག་ཅིང་། 82

གཡོ་བ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ས། མི་འམ་ཅི་ནི་པས་མཐོ་རིས་མོང་།
 དེ་ཡི་གུར་བར་ལག་པ་ཡིས། ཞགས་པ་འཕངས་པས་ཡིད་འབྲོག་པ། 83

སྤྱུག་པའི་མིག་དང་ལྷན་བ་བཟུང་། རི་དྲགས་མོ་ནི་རྡོ་པས་བཞིན།
 དེ་ཡིས་དབང་མེད་ཞགས་པས་དྲངས། སྐད་ཅིག་བཀྱེད་བས་མིག་རྒྱས་ཞིང་། 84

སྤྱུག་བཟུམ་གསལ་སྐབས་བཞེད་པ་དེར། འདི་ཅི་ཞེས་པ་ཤེས་ས་གུར།
 བྱུང་བས་རི་དྲགས་མོ་བཞིན་དུ། རང་གི་སྤྱི་བོ་ལྷ་བསམ་པས། 85

मेखलावन्धसन्नद्धदिव्याम्बरमनोरमाम् ।

जलकेलिकलासिक्तस्फुरत्फेनावलीमिव ॥ ७८ ॥

लावण्यप्रसृतेनेव प्रवाहेन महीयसा ।

हरन्तीं तारहारेण शशिशुभ्रनिशाश्रियम् ॥ ७९ ॥

कलयन्तीं जलोल्लीढां लीलापचलतां पुनः ।

कर्णाभरणरत्नांशुकर्णोत्पलकपोलयोः ॥ ८० ॥

कस्तूरीलेखया सख्या लिख्यमानललाटिकाम् ।

कलङ्ककलनाक्षैव्यं शमयन्तीं हिमत्विपः ॥ ८१ ॥

तां दृष्ट्वा विस्मयावेशपाशेनाकृष्टमानसः ।

चक्रे पाशममोघाख्यं सज्जं सपदि लुब्धकः ॥ ८२ ॥

ततः सन्त्रासतरलाः सहसा हरियेक्षणाः ।

किन्नर्यो दिवमुत्पेतुः पाशहस्तं विलोक्य तम् ॥ ८३ ॥

लघुहस्ततया क्षिप्वा पाशचकितलोचनाम् ।

मनोहरां स जग्राह हरिणीमिव लुब्धकः ॥ ८४ ॥

सा पाशविवशा तेन कृष्टा कष्टदशां श्रिता ।

किमेतदिति नाग्रासीत् क्षणं मूर्च्छानिमीलिता ॥ ८५ ॥

ཅུ་ཅིང་རོལ་པས་དབུ་བ་ཡི། འཕྲིང་བ་རབ་གསལ་ཆགས་པ་བཞིན།
 མཐོས་སྐྱུ་རབ་དུ་དགྲིགས་གྱུར་པ། རོ་གཤ་གསར་པའི་གྱུན་དག་ནི། 78

ཤིན་དུ་ཆེ་བས་མཚན་མོའི་དཔལ། རྒྱ་བ་དཀར་བ་ཕྱོགས་པ་བཞིན།
 ནྤ་གྱུན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་པ་དག་ལ་ནི། 79

རོལ་བའི་པ་དུ་འཁྲི་ཤིང་སྤར། ཅུ་ཡི་དག་པ་བྲི་བ་བཞིན།
 དབུ་པ་བའི་གྱུར་དུ་གྲོགས་མོ་ཡི། རྒྱ་ཅིའི་རི་མོ་འཕྲི་བྱེད་པ། 80

བསིལ་ཟེར་དྲི་མ་ལྟན་པ་ཡིས། རྒྱུངས་པ་ཞིབར་བྱེད་པ་བཞིན།
 དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་འབྲེལ་བ་ཡི། ཞགས་པས་ཡིད་ནི་བྲངས་གྱུར་པ། 81

ངོན་པས་འབྲལ་ལ་ཞགས་པ་ནི། རོན་ཡོད་ཅིས་པ་ལེགས་པར་བསྟར།
 དེ་ནས་ལག་ན་ཞགས་པ་དེས། མཐོང་ནས་འབྲལ་ལ་རབ་སྐྱུ་ཅིང་། 82

གཡོ་བ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ས། མི་འམ་ཅིན་པས་མཐོང་མིས་མོང་།
 དེ་ཡི་གྱུར་བར་ལག་པ་ཡིས། ཞགས་པ་འབངས་པས་ཡིད་འབྲོག་པ། 83

སྐྱུ་པའི་མིག་དང་ལྟ་བ་བརྒྱུང་། རི་དྲགས་མོ་ནི་ངོན་པས་བཞིན།
 དེ་ཡིས་དབང་ཅིང་ཞགས་པས་བྲངས། རྒྱ་ཅིག་བྱུང་བས་མིག་རྒྱུ་ཞིང་། 84

སྐྱུ་པ་བྲལ་གཤམ་སྐབས་བཞིན་པ་དེར། འདི་ཅི་ཞེས་པ་ཤེས་པ་གྱུར།
 རྒྱ་པས་རི་དྲགས་མོ་བཞིན་དུ། རང་གི་སྐྱེ་བོ་ལྟ་བས་བསམ། 85

मेखलाबन्धसन्नद्धदिव्याम्बरमनोरमाम् ।

जलकेलिकलासिक्तस्फुरत्फेनावलीमिव ॥ ७८ ॥

लावण्यप्रसूतेनेव प्रवाहेन महीयसा ।

हरन्तीं तारहारेण शशिशुभ्रनिशाश्रियम् ॥ ७९ ॥

कलयन्तीं जलोत्सीदां लीलापचलतां पुनः ।

कर्णाभरणरत्नांशुकर्णोत्पलकपोलयोः ॥ ८० ॥

कस्तूरीलेखया सख्या लिख्यमानललाटिकाम् ।

कलङ्ककलनाक्तैव्यं शमयन्तीं हिमत्विपः ॥ ८१ ॥

तां दृष्ट्वा विस्मयावेशपाशेनाकृष्टमानसः ।

चक्रे पाशममोघाख्यं सज्जं सपदि लुब्धकः ॥ ८२ ॥

ततः सन्नासतरलाः सहसा हरिणेष्वयाः ।

किन्नर्यो दिवमुत्पेतुः पाशहस्तं विलोक्य तम् ॥ ८३ ॥

लघुहस्ततया क्षिप्वा पाशञ्चकितलोचनाम् ।

मनोहरां स जग्राह हरिणीमिव लुब्धकः ॥ ८४ ॥

सा पाशविवशा तेन कृष्टा कष्टदशां श्रिता ।

किमेतदिति नाग्रासीत् क्षणं मूर्च्छानिमीलिता ॥ ८५ ॥

ཕྱོགས་སུ་ནོར་བཙུང་ཕྱེད་ཅིང་། ཀུན་ཚེངས་མ་དེས་དེ་ལ་སྤྲུམ།
 བྱོང་ཞིག་བྱོང་ཞིག་བདེན་པར་བཅིངས། བདག་ལ་མ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྲུངས། 86

ངེས་པར་བྱ་ངན་གྱིས་གཟིང་ལ། གདུག་པ་ནོམས་ཀྱང་བཅེ་ལྷན་ཡིན།
 ཆགས་ལས་རྩ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། མཚོག་མིན་གནས་ལ་སྤྲུང་བ་ན། 87

འབྲུལ་ལ་སྤྲུབ་པ་པོ་ཉིད་སྟེ། རབ་དུ་འབར་བའི་རིག་པ་བཞིན།
 གློ་ལྷན་གློ་ཡིས་ནོར་དབྱུང་ནས། འོས་པ་དག་ལ་བདག་སྤྲུལ་ན། 88

ཁྱོད་ལ་ངེས་པར་ཚོས་དང་ནི། ནོར་གྱི་ཆགས་ཆེན་འབྱུང་པར་འབྱུང་།
 ཞགས་པས་བསྐྱམས་པར་གདུང་བ་ནི། བདག་གིས་མི་བཟོད་བཅིངས་པ་བྱོང་། 89

གང་དུ་ཁྱོད་འགྲོ་མཛོན་འདོད་པ། དེར་ནི་བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ།
 བཅིངས་པ་བཟང་བར་གྱུར་གྱུང་བདག། མཁའ་ལ་འབྱུང་ནས་ཡོངས་མི་འགྲོ། 90

གང་གི་དབང་གིས་མཁའ་ལ་བདག། འགྲོ་བའི་གཙུག་གི་རིན་ཅན་བརྒྱང་།
 ཞེས་དེས་མཆི་མ་དང་བཅས་སྤྲུམ། མྱོང་ཇེས་བརྒྱན་བ་ཉིད་གྱུར་དེས། 91

གཙུག་གི་ནོར་བྱ་ཡང་དག་ཆུངས། ཞགས་པ་བཞུགས་ནས་དེ་ལ་སྤྲུམ།
 དག་མ་དབྱགས་ནི་དབྱུང་བར་མཛོད། བྱ་ངན་བྱ་བར་ཡོངས་མི་འོས། 92

ངེས་པར་འོས་པ་མིན་ལ་ཁྱོད། རང་གི་འདོད་པས་སྤྲུལ་མི་བགྱིད།
 །གང་གི་གྲགས་པ་བདུད་ཅི་ཡི། བོ་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ཕྱོགས་ཀུན་ཁོངས། 93

यूथमष्टेव करिणी स्वजनलोकनाशया ।

निरीक्षमाणा ककुभः सा सम्भ्रान्ता तमभ्यधात् ॥ ८६ ॥

मुञ्च मुञ्च हृदाक्षितां मा स्प्राक्षीः परिरक्ष माम् ।

क्रूरा अपि भवन्त्येव शोकार्तिषु कृपास्त्रवः ॥ ८७ ॥

लोभादनुत्तमपदप्रयुक्ता दिव्यकन्यका ।

सद्यः प्रदीप्ता विद्येव निर्दहत्येव साधकम् ॥ ८८ ॥

मां विचार्य धिया धीमन्नुचिताय प्रयच्छतः ।

भविष्यति तवावश्यं महान् धर्मधनागमः ॥ ८९ ॥

पीडां पाशकृतामेतां न सहे मुञ्च बन्धनम् ।

स्वयं ब्रजाम्यहं तव यव तेऽभिमता गतिः ॥ ९० ॥

दिवमुत्पत्य गच्छामि नत्वहं मुक्तबन्धना ।

यद्वशान्ने गतिर्व्योम्नि चूडारत्नं गृहाण तत् ॥ ९१ ॥

इत्युक्तः स तया सासं प्रयातः कर्णार्द्रताम् ।

चूडामणिं समादाय पाशं मुक्ता जगाद ताम् ॥ ९२ ॥

समाश्रयसिद्धिं कल्याणि न शोकं कर्तुमर्हसि ।

न नामानुचिताय त्वां प्रयच्छामि निजैच्छया ॥ ९३ ॥

- ཡོན་ཏན་རིན་ཏེན་རྒྱ་གཉེར་ཆོ། དབལ་ལྷན་གྱི་ལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ཡོད།
 དེ་ནི་རིག་པ་ཞལ་ལ་ཆགས། སྤྱུ་ཅུལ་ཅེད་འཛེས་ནོམ་པར་བགྱན། 94
- རང་གི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅན། ལེགས་སྤྱོད་ནོར་བཟང་ཞེས་པའོ།
 བདེ་དགའ་དག་གི་དབལ་བཞིན་དུ། གཏོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྐལ་བ་བཟང་། 95
- ནོམ་འབྲུལ་ས་ཡི་གྱུན་གྱུར་དེ། སྒྲིན་ལེགས་བྱོད་ལ་ཡང་དག་འོས།
 གང་གི་ས་ཡི་སའོ་མོ་འཛི་བདག། ལྷ་དང་བྱི་ཟ་མི་འམ་ཅི། 96
- རིག་འཛིན་ནོམ་པར་ཅེན་ནོམས་ཀྱི། ཁྱེད་ས་པ་དག་ནི་ཐུང་དུར་བྱེད།
 ཅེས་པ་དེ་ལ་དབྱགས་ཐུང་ཞིང་། གཉེན་ཆོགས་བྲལ་བའི་ཡིད་འཕྲོག་ས། 97
- ཀྱུར་རི་བཞིན་གིན་དུ་ནི། སྒྲིང་ཇེ་ཇེ་སྐད་ཆོང་བདོད།
 སྐབས་དེར་འཕྱགས་བྱེད་ངོས་ལ་ནི། ཇོན་གྱི་ཅེད་མོའི་དགེ་སའོ་ལ། 98
- འཕོངས་མཁས་ནོར་བཟང་སོང་གྱུར་པ། རིམ་གྱིས་གནས་དེར་འོངས་པར་གྱུར།
 དེ་ཡི་ཤིང་དེའི་ཐུང་བྱུང་སྤྲུལ། མ་ཐུང་ཆོགས་གྱིས་གར་བྱས་ནས། 99
- དུ་ཀྱལ་ཉིད་གཡོ་ཞིང་ཕྱོ། གཤམ་གྱི་དཔལ་མོས་སྐད་ཅིག་བྲོབ།
 དེ་ནི་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཐོགས་དག། འབྲུམ་པར་ཆགས་པས་རབ་མཛེས་པས། 100
- ནི་གྱུན་མཐའ་ན་རབ་མཛེས་པས། སྤྱི་གཤམ་བྱུང་འཕོས་པ་བཞིན།
 མདུན་དུ་སོ་ཡི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཤིང་དེའི་དྲི་མིག་གིས་བསྐྱངས་པའི། 101

अस्ति राजसुतः श्रीमान् गुणरत्नमहोदधिः ।
पूरिताः ककुभः सर्वा येन कीर्त्यमृतोर्मिभिः ॥ ६४ ॥

स विद्याबन्धनादर्शः कलाकेलिविभूषणः ।
सुदृत्तः सुधनो नाम निजवंशविशेषकः ॥ ६५ ॥

स ते ससुचितः सुभ्रु विश्रमाभरणं भुवः ।
त्यागोपभोगसुभगः सुखोत्सव इव श्रियः ॥ ६६ ॥

सुरकिन्नरगन्धर्व्वविद्याधरविलासिनाम् ।
यः खर्व्वीकुरुते गर्व्वमुर्व्वराशर्व्वरीपतिः ॥ ६७ ॥

इति तेन कृताश्वासा बन्धुवर्गवियोगिनी ।
कुररीवातिकरुणं विललाप मनोहरा ॥ ६८ ॥

अचान्तरे विन्ध्यतटीं नृगयाकेलिकौतुकी ।
प्रस्थितः सुधनो धन्वी शनैस्तं देशमाययौ ॥ ६९ ॥

रथनेमिस्वनैस्तस्य प्रनृत्यच्छिखिमण्डली ।
वनलक्ष्म्याः क्षणं लेभे लोलनीलदुकूलताम् ॥ १०० ॥

स कपोलप्रणयिभिर्वभौ स्वेदोदविन्दुभिः ।
सङ्क्रान्तैः कुण्डलप्रान्तकान्तमुक्ताफलैरिव ॥ १०१ ॥

དུལ་གྱི་ཚོགས་ནི་མས་འབྲོག་པ་བཞིན། ཁ་ལོ་པ་ལ་དེས་སྤྲུམ་པ།
 གྱི་མ་ཡིད་གྱི་ཤིང་དྲིས་བཞིན། ཤིང་དྲི་རྒྱུང་ལྟར་མཁྱོགས་པ་ཡིས། 102

རང་སྤེ་རིང་དུ་བཟང་ནས་ནི། ཇི་སྟེད་ས་གཞི་འདས་པར་གྱུར།
 བྱང་རྒྱལ་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་ནི། རྒྱུང་ག་ཞོན་གྱིས་བསྟོད་གཡོ་ལྟ་པ། 103

ས་འདིས་གྱན་ནི་རྒྱུང་གུ་ཡིས། རྒྱུང་པའི་མཛེས་པ་ཉིད་དག་འབྲོག།
 འབྲི་ཤིང་གསར་པ་བྱི་བའི་མུ། མེ་རྟོག་བྱན་བའི་ནུམ་གྱིས། 104

སྟེ་མ་རྒྱུང་གིས་དཀྱུགས་འདི་དག། སྟེད་ལྟར་བཞིན་དུ་མྱལ་བར་བྱེད།
 མ་ར་ཀ་དྲ་ལྟར་རྒྱུང་པའི། ཅུ་སྟེད་ཚོགས་གྱི་སྟེད་ཀོར་ཅན། 105

མེ་རྟོག་དུལ་གྱིས་སྤྲུམ་པ་ཡི། འགས་འབྲིང་འདི་དག་རབ་དུ་མཛེས། } 106
 སྤྲུམ་ནས་བྲོས་བའི་རི་དྲགས་མེ། འདི་དག་མགྱན་པ་འབྲོག་པོ་ཡིས། } 107
 གཡོ་ཞིང་བཟུ་བས་ལུ་བྱལ་ནི། སྟེད་པའི་འགས་ཚལ་སྟོབ་བཞིན། }

སོ་ནི་མཚན་མོར་བྱེད་བའི་ཆ་ཡི་བྱ་གུ་ལྟར་མཛེས་ཤིང།
 རྩལ་པ་རི་ཁྲོད་ས་བདག་མཛེས་པའི་ནུབ་དག་དང་མཚུངས།
 ཅིངས་གྱི་སྤྲུམ་བཅོལ་ནི་མ་བར་གཡོ་བའི་ནི་རྒྱགས་སོ་རྣམས།
 རྩལ་གྱི་འདི་དག་ཀྱན་ནས་བདག་གི་ཤིང་དྲི་དགལ་བཟ། 108

स्यन्दनाश्वखुरोद्भूतं दन्तदौधितिभिः पुरः ।

हरन्निव रजःपुञ्जं व्याजहार स सारथिम् ॥ १०२ ॥

अहो मनोरथेनेव रथेनानिलरंहसा ।

दूरोज्ज्विता स्वसैन्येन कियतौ लङ्घिता क्षितिः ॥ १०३ ॥

एता वालानिलोह्लासलोलपिप्पलपल्लवाः ।

हरन्ति हरितच्छायां हरिणाभरणा भुवः ॥ १०४ ॥

एता बालप्रबालोष्ठाः स्तवकस्तनवन्धुराः ।

सोत्कण्ठा इव जृम्भन्ते मञ्जर्यैः श्वसनाकुलाः ॥ १०५ ॥

इमा मरकतश्यामशण्यसञ्चयकञ्चुकाः ।

राजन्ते कौसुमरजोरञ्जिता वनराजयः ॥ १०६ ॥

एता विवलितग्रीवा हरिण्यस्त्रासविद्रुताः ।

नीलोत्पलवनानीव सृजन्ति तरलेक्षितैः ॥ १०७ ॥

एते निशाकरकराङ्कुरकान्तदन्ताः

पल्लीपतिप्रणयिणीस्तनतुल्यकुम्भाः ।

पश्यन्ति दन्तिशिशवः परितो रथं मे

नेमिस्वनापहृतचापललीनकर्णाः ॥ १०८ ॥

གཞིངས་ཅན་གནས་ན་རྟེན་པར་དཀའ། མི་ཡི་ཡུལ་ན་གཏམ་ཉིད་ཅི།
 མཛེས་ལྷག་གྱི་འདི་མགོ་རིས་སུ་འད། གསལ་དུ་མགོན་པར་འབྱུངས་སམ་སྟུམ།
 116

གཞོན་ནུ་མ་ཉིད་དར་ལ་བབ་བས་འབྱུངས་བས་ལུས་མེད་དང་བཅས་སྟེག་ལྷན་ཞིང་།
 ལུས་སྤ་མཉེན་ལྷག་གསལ་དུ་བསྐྱད་བྱས་ཡན་ལག་ཀྱན་འགྲོགས་གྲོགས་ཅན་གང་གིས་
 འབད་མེད་པ་རོལ་གཞོན་ལ་ཤིན་དུ་གྱི་ཆེར་ཚོམ་པའི་མངོན་སྲོད་དང་བྲལ་བར།
 འགྲོ་བའི་གྲུལ་སྤོང་ཆེ་ལ་ཅེ་དགའི་མཚན་དང་ལྷན་པའི་རྩ་ནི་ནོམ་པར་གྱི་པ། 117

དེ་ལྟར་ལ་མཚན་སྟོན་པོ་ཅན། མངོན་པར་འདོད་ལྷན་མིག་གི་ནི།
 དེ་འབྱུངས་མཚུངས་ལ་མངོན་བྱོགས་དེ། དུག་འཚལ་ངོན་བས་རབ་སྤྲུལ་པ། 118

མི་འཕ་ཅི་གྱི་པ་རིགས་ཀྱི་ན། དཔག་བསམ་རྩོན་པ་རྩོན་པ་ཡི།
 བྱ་མོ་ཡིད་དུ་འོང་མ་འདི། ལྷག་ཅིག་བདག་གི་ཞགས་བས་དྲངས། 119

ཁྱོད་སྤྱད་སྤངས་པའི་གཞོན་ནུ་མ། མཚོག་འདི་རབ་དུ་གཟུང་བར་མཛོད།
 ཡན་ཏན་གྱི་ཆེ་ཁྱོད་ཉིད་ནི། ས་གཞི་འདི་ཡི་བདག་དུ་འོས། 120

འདི་ཡི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་འདི། རང་འདོད་འགྲོ་ཕྱིར་བདག་གིས་ནི།
 བཟུང་ཕྱིར་དང་བྲལ་བས་ནི། ཉན་མཁའ་དག་ལ་འགྲོ་བ་མེད། 121

ནོར་བུ་འདི་ནི་བསྐྱུང་བྱ་ཕྱི། འདི་བྱིན་འདི་དང་སྤྱད་པ་མེད།
 བྱ་མོ་རིན་ཅན་རིན་ཅན་ཡང་། དེ་བཟོད་དེ་ལ་ངོན་པས་བྱིན། 122

दुर्लभा भोगिभवने मर्त्यलोके कथैव का ।

मन्ये लावण्यमुद्रेयं स्वर्गेऽप्यभिनवोदिता ॥ ११६ ॥

तारुण्येन निपीतशैशवतया सानङ्गशृङ्गारिणी

तन्वङ्गाः सकलाङ्गसङ्गमसखी भङ्गिर्नवाङ्गीकृता ।

निःसंरम्भपराक्रमः पृथुतरारम्भाभियोगं विना

साम्राज्ये जगतां यया विजयते देवो विलासायुधः ॥ ११७ ॥

इति विस्मयगर्भेण साभिलाषेण चक्षुषा ।

तां पिवन्तमिवाभ्येत्य प्रणम्य ग्राह लुब्धकः ॥ ११८ ॥

कुलकल्पद्रुमस्येयं द्रुमस्य दयिता सुता ।

देव किन्नरराजस्य पाशेनापहृता मया ॥ ११९ ॥

आनीता त्वत्कृते दिव्यकन्यैषा प्रतियुद्धताम् ।

त्वमेवास्या गुणोदार भर्ता भुव इवोचितः ॥ १२० ॥

अस्याश्चूडामणिरयं मया स्वेच्छागतिप्रदः ।

गृहीतस्तद्विरहिता नेयं याति विहायसा ॥ १२१ ॥

रक्ष्यो मणिरयं नास्ति दत्तेऽस्मिन् सङ्गमोऽनया ।

इत्युक्त्वास्मै ददौ कन्यारत्नं रत्नञ्च लुब्धकः ॥ १२२ ॥

ས་ཡི་རི་དྲགས་མཚན་མ་དེ། གྱུ་ལ་པའི་བྱ་ཡིས་སྤངས་པ་ན། . . .

བདུད་ཅིས་བྲན་བཞིན་རང་ཡུལ་དང་། བྱ་ལ་བའི་མེ་ནི་བཏང་བར་གྱུར། 123

འདོད་ལྷན་མིག་གིས་གཡོ་བ་ཡི། རི་དྲགས་གཞོན་ནུ་མ་འདྲ་དེ།

རྫོན་པས་བཏང་ནས་ཡིད་གྱིས་ནི། ཆགས་བའི་གྱུ་ཡིས་བཅིངས་པར་གྱུར། 124

མི་འམ་ཅི་མོ་ཤིང་དྲར་བཞེད། རྫོན་པ་རིན་ཅེན་ནོམས་གྱིས་བཀང་།

དགའ་བ་གྱིས་བའི་ས་བདག་སྤྲས། རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་དག་ཏུ་སོང་། 125

ཏ་ཕྱི་ན་ཡི་གྲོང་ཕྱིན་དེ། རང་གི་གཏམ་ནི་པ་ལ་བཤད།

དགའ་བས་ཡ་མཚན་གྱུར་བ་དེས། བགས་ཡི་ནི་དགའ་ཕྱོན་བརྒྱ་བས། 126

གཟུགས་ཅན་རི་བོང་ཅན་གྱི་དབུ། དགེ་བས་སྤྱད་བྱར་གྱུར་པ་བཞིན།

མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་ནི། བོ་བུང་འཁོར་དུ་གཏན་པར་བྱས། 127

སུའཡི་སྤང་ཅིང་ཆགས་པར་དབ། སྤང་ཅི་འབྲུངས་པས་བཞིན་དུ་དེས།

རིག་པས་བཞིན་གྱི་ཅུ་ཕྱིས་ནི། དུད་ཅིང་བསྐྱོ་ཅན་དེ་འདྲར། 128

སྤྱོད་བཅད་གྱུང་སྤྱིད་པ་འདྲར། གཡོ་བ་ས་དྲུང་ཡང་ཡང་འདྲར།

ཕྱིངས་པར་གྱུར་གྱུང་དཔལ་མདངས་གསལ། དེ་ཡི་དགའ་བ་དེ་ཡིས་བརྒྱ་བས། 129

དཔལ་གྱིས་སུའཡི་རོ་བྱུངས་ནིང་། སོ་ཡི་འཇིགས་བརྩིན་ནས་ནི།

ཅུ་ཕྱིས་ཕྱིས་བའི་ཁོག་ཅན་དེ། སྤྱོད་བཅད་གྱིན་དེ་ཡིས་སྤྲས། 130

गृहीता राजपुत्रेण सा महीमृगलक्षणा ।

सुधासिक्तेव तत्याज स्वदेशविरहानलम् ॥ १२३ ॥

उत्कण्ठालोकनालोलां तां बालहरिणीमिव ।

बबन्ध लुब्धकत्यक्तां रागवागुरया स्मरः ॥ १२४ ॥

किन्नरीं रथमारोप्य रत्नैरापूर्य लुब्धकम् ।

हर्षपूर्णः खनगरं प्रतस्ये पार्थिवात्मजः ॥ १२५ ॥

स हस्तिनापुरं प्राप्य निवेद्य स्वकथां पितुः ।

हर्षाद्विस्मयिना तेन विवाहे विहितोत्सवः ॥ १२६ ॥

सुकृतैर्भोग्यतां यातां मूर्त्तामिव शशिश्रियम् ।

अन्तःपुरप्रणयिनीं चक्रे किन्नरकन्यकाम् ॥ १२७ ॥

दधता मधुपेनेव तेनाधरमधुसृहाम् ।

स्पृष्टा नतमुखान्भोजा चकम्पे नलिनीव सा ॥ १२८ ॥

मौनेऽपि कथितोत्कण्ठा मुहुः कम्पेऽपि निश्चला ।

वैलक्ष्येऽपि स्फुटलक्ष्मीस्तस्य प्रीतिं ततान सा ॥ १२९ ॥

स शनैरधरास्वादे दत्वा दन्तविभीषिकाम् ।

निमीलितदृशस्तस्या मौनमुद्रामवारयत् ॥ १३० ॥

གོས་མདུད་འགྲོལ་དང་དགག་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལག་བཞི་པ་རྩུ་དག།
རབ་དུ་འདར་ཐུག་དུ་བ་བྱེད་སྒྲ། ཚོད་པ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན།

131

ཅེ་དགའ་འཛུམ་གྱི་མེ་དོག་གྱུས། མཛེས་མའི་བྱ་མའི་འབྲས་བྱ་མཚན།
ཆགས་བཅས་ཡམ་འདབ་ཐུག་པ་དེའི། ཁོངས་སྟོན་ཀྱང་འབྲུང་སྟུང་བྱུང་བྱུང་།

132

གནས་སྐབས་དེར་ནི་རྩོད་ཕྱོགས་པ། དུམ་ཟེ་སེར་སྒྲ་ཕྱྱར་གཉིས།
གྱུལ་པོ་ནོར་གྱི་མདུན་སར་ནི། འཛོ་བ་འདོད་པས་འོངས་པར་གྱུར།

133

རིག་པ་ཕུལ་བྱུང་བ་ཐུགས་འོས་པ། དེ་དག་མདུན་ནི་འདོན་གཉིས་ཐོབ།
སེར་སྒྲ་དག་ནི་ས་སྟོང་གི། གྱུལ་པོའི་བྱ་ཡིས་གཞན་པའོ།

134

དེ་དག་རིག་པས་བཅིངས་པ་ཡིས། དྲིལ་དུ་ནིས་པར་ཚོད་བྱེད་ཅིང་།
ཇིས་གཅིག་མཛོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། ནིས་པར་སྤང་བ་ཡང་དག་སྟེས།

135

ཐྲང་པོ་ལ་འོས་སྟུན་བྱེད་པ། དེ་དག་གའོང་གི་རིག་པ་ནི།
ཆང་གི་རི་མོ་ལྷ་བྱ་དག། ཞེ་སྤང་སྟོན་གྱིས་ཉམས་པར་བསྐྱབས།

136

གང་གིས་རིག་པ་མར་མེའི་ཅེ་མོ་དངོས་པོ་ནིས་འབྱེད་ཡོན་དཀྱ་དག་གི་གྲོགས།
འཛིག་དེན་རབ་དུ་གསལ་ལ་མཛོན་ཕྱོགས་མདུན་དུ་ཞེ་སྤང་སྟུན་པ་མི་བཟད་བྱེད།
མོངས་པས་ཉར་བཅོམ་དོག་སྟོན་དང་བྲམ་གཞུང་བཟང་ཆུང་མའི་དགྲ་པོ་དེ་དག།
ཅོད་དེ་ཐུག་པ་ཅུ་གེ་པ་བསྟོ་ཁ་བཙས་འཁྲུངས་མེ་ཡིས་སྟེག་པར་བྱེད།

137

नीवीमोक्षे निषेधे च दम्पत्योः पाणिपद्मयोः ।

विवाद इव सोत्कम्पं कङ्कणस्वनयोरभूत् ॥ १३१ ॥

स रागपल्लवस्तस्य विलासस्मितपुष्पितः ।

कान्ताकुचफलाङ्गोऽभूत् भोग्यः सम्भोगपादपः ॥ १३२ ॥

अचान्तरे दाक्षिणात्यौ विप्रौ कपिलपुष्करौ ।

आजग्मतुर्दृत्तिकामौ धनस्य नृपतेः सभाम् ॥ १३३ ॥

तौ विद्यातिशयश्चाथौ पौरोहित्यमवापतुः ।

कपिलः क्षितिपालस्य राजपुत्रस्य चापरः ॥ १३४ ॥

तयोः स्पर्द्धानुबन्धेन सदा विवदमानयोः ।

एकद्रव्याभिलाषेण विद्वेषः समजायत ॥ १३५ ॥

द्वेषदोषेण मातङ्गयोग्यनिर्घातयोस्तयोः ।

विदधे मदलेखेव विद्या मलिनतां मुखे ॥ १३६ ॥

येषां वस्तुविवेकिनां गुणसखी लोकप्रकाशोन्मुखी

विद्यादीपशिखा करोति विषमं द्वेषान्धकारं पुरः ।

ते मोहोपहता विचाररहिताः सौजन्यजन्याहिताः

दग्धाश्चन्दनचन्द्रकान्तकमलस्यन्दोद्गतेनाग्निना ॥ १३७ ॥

- ཐོས་དང་བློ་དང་ཚུལ་ཞུམ་པོ་། གནས་དང་གནས་སུ་བྱུང་གིས།
 རེས་པར་ཚར་བཅད་མེད་སྐྱེའི་ས། ཁྱོད་པའི་གདུང་བས་ཡོངས་སུ་བསམས། 133
- རྟོ་ཞིང་བདེན་པར་གོམས་གཏུང་། མི་བཟང་གྲགས་ཤིང་འཆར་བ་འདིས།
 ཉམ་ཏུ་གོམས་བསམ་ཞུགས་པ་བདག། མདུན་ས་དག་ཏུ་སྦྱངས་པར་བྱེད། 139
- ཤེས་རབ་སྤྱི་བྱེད་ཚུལ་དང་ནི། ཐོས་པ་བྲེགས་པའི་རིམ་དག་དང་།
 རྟོར་ནི་ཚོས་དག་འགོག་པའི་སྤྱད། མར་བས་སེམས་ལྷན་རྟོམས་ལ་འགྱུར། 140
- བྲེགས་ལྷན་འདི་ཡི་གྲུ་ལ་སྤྱས་ལ། བདེན་ནས་བདག་ནི་ཡོངས་སུ་འཛོམས།
 དེ་སྤྱད་འདི་ཡིས་དེན་ཉིད་ལ། དཔལ་གྱི་ཙུ་བ་བདག་གིས་གཞིས། 141
- རིགས་པའི་ཐབས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། གྲུ་པའི་སྤྱས་ནི་དགུ་པ་ལ།
 བདག་ནི་འབད་བ་བྱ་བར་འོས། ཁྱེད་པ་ཉམས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད། 142
- དེ་ལྟར་བྲེག་པའི་སྤྱི་བྱེད་པས་པ། དེ་ལ་སྤྱང་བས་ཡང་དག་སྤྱད།
 སྤྱི་བྱེད་པས་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི། སྤྱི་བྱེད་པའི་ཉམས་པ་ལྷན་པའི་མིན། 143
- གང་གིས་མི་བཟང་ཁྱོད་པའི། དག་གི་མི་སྤྱི་བྱེད་པས་པ།
 ཉམ་ཏུ་བསམ་པ་འབྱུགས་པ་དེས། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་བྱེད། 144
- འདོད་ཆགས་མཚོན་ཏུ་སྤྱི་བྱེད་པའི་ཉམས་པ་ལྷན་པས་པ།
 ཁྱོད་པས་སྤྱི་བྱེད་པའི་ཉམས་པ་ལྷན་པས་པ།
 གདུང་བ་དང་ལྷན་པའི་ཉམས་པའི་ཉམས་པ་ལྷན་པས་པ།
 དེས་ཀྱང་ཉམས་པ་སྤྱི་བྱེད་པས་པ། ཉམས་པའི་ཉམས་པ་ལྷན་པས་པ། 145

श्रुतिस्मृतिविवादेषु पुष्करेण पदे पदे ।
 निगृह्यमाणः कपिलः कोपतापादचिन्तयत् ॥ १३८ ॥
 मन्दाभ्यासं दृढाभ्यासस्तीक्ष्णस्तीव्रमदोद्धतः ।
 सदा संसदि मामेव नयत्येष विलक्षताम् ॥ १३९ ॥
 प्रज्ञा वञ्चकवृत्ताय श्रुतं दर्पज्वराय च ।
 धनं धर्मनिषेधाय भवत्यधमचेतसाम् ॥ १४० ॥
 दृप्तः परिभवत्येष राजपुत्राश्रयेण माम् ।
 तस्मादाश्रयमेवास्य श्रीमूलं प्रहराम्यहम् ॥ १४१ ॥
 निधने राजपुत्रस्य युक्त्युपायेन केनचित् ।
 युक्तः कर्तुं प्रयत्नो मे मानशानिं कथं सहे ॥ १४२ ॥
 इत्युग्रपापसङ्कल्पस्तस्य द्वेपात् समुद्ययौ ।
 नास्ति तत्पातकं लोके यन्न कुर्वन्ति मत्सराः ॥ १४३ ॥
 कथं पश्यति सङ्घर्षं समदो व्यथिताश्रयः ।
 दत्तं नयनयोर्येन तीव्रामर्षविपाञ्जनम् ॥ १४४ ॥
 रागः पापं परममधिकं दर्पपापं ततोऽपि
 क्रोधात् पापं जगति न परं दुःसहं लोभपापम् ।
 यावानेष व्यसनिनि जने गण्यते पापवर्गः
 पापांशस्य स्पृशति न तुलां सोऽपि विद्वेषहृतेः ॥ १४५ ॥

དེ་ནས་ནས་ཞིག་སྤྱོད་ཞེས་པའི། གཏུག་ཅིང་ཀར་པ་ཁར་གནས་པ།
གཞོན་པ་བྱེད་པའི་གྲུལ་ཕྱན་གྱིས། དབྱང་ནོམས་སྤྱོད་ས་པས་གསོད་པ་དག། 146

མོས་ནས་མི་བདག་ཁྲོས་པ་ཡིས། ཐབས་ནི་བཞི་པར་ངས་བྱས་ཏེ།
ཆོན་པོ་ནོམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིས། གཞོན་ཀྱུ་ལ་ནི་འདོད་པ་སྤྱོད། 147

གཞོན་ཀྱུ་ཕྱོབས་གྱིས་དག་དག་ནི། སྤར་དུ་གཙོད་དུ་འགོ་བར་གྱིས།
ཁྲོད་གྱིས་རིས་འོངས་གྲུལ་སྤྱོད་ཆེའི། འདི་ནི་རྩལ་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། 148

གཡུལ་གྱི་ཙོས་པར་ཁྲོད་ཀྱི་ནི། དབྱང་བ་མཐུ་ཡིས་བགྱན་བ་འདི།
འགོ་བར་གྲུལ་བའི་སྤང་པོ་དག། འདོགས་པའི་ཀ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 149

ས་འཛིན་རིགས་ནི་མོན་པའི་སྤྱོད། སྤུག་ཅིང་ལྷག་པར་གྱིས་པ་དག།
བཅོམ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་གཞི་བྱིན་གྱི། བྱོགས་སུ་སྤྱོད་པའི་བགོགས་མེད་འགྱུར། 150

སྤྱོབས་མེད་མཐའ་ན་གནས་པ་ཡི། གྲུལ་ཕྱན་གཞན་ནི་བསད་པས་ཅི།
རིགས་ལྷན་དེ་ཉིད་གཞོས་པར་བྱ། དེ་བསད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་འགྱུ་བ། 151

གང་ཞིག་ཆ་ཡི་རང་ཟས་ཉིད་དུ་ནོམ་པར་བསྐྱབས་པ་ཡི།
སྤང་ཆེན་ཆོགས་ནི་འགོག་བྱེད་གྱིས་བཅོམ་དགོ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
གཡ་དེ་མེད་མོད་ཀྱང་གྲུལ་ཕྱན་པའི་གཞོད་ལྷ་མེད་ནི་བཅོས་ན།
དེ་ནི་དེ་ཡི་སྤྱོད་བྱུང་པ་མེད་གཏེག་གྱི་ལས་དུ་འགྱུར། 152

ततः कदाचिन्मेघाख्यं क्रूरं कर्व्वटवासिनम् ।
विस्मृष्टसैन्यहन्तारं सामन्तमपकारिणम् ॥ १४६ ॥

श्रुत्वा नरपतिः कोपाच्चतुर्थोपायनिश्चये ।
अमात्यानामनुमते कुमारमिदमब्रवीत् ॥ १४७ ॥

कुमार गम्यतां तूर्णमुच्छेत्तुं तरसा रिपुम् ।
क्रमोपपन्नं साम्राज्यं निःशल्यमिदमस्तु ते ॥ १४८ ॥

अयं ते समरारम्भे प्रभावाभरणो भुजः ।
आलानस्तम्भतां यातु जगद्विजयदन्तिनः ॥ १४९ ॥

मेघे मूढतकुलाक्रान्तसंरम्भाभ्यधिकोदये ।
इते तव प्रतापस्य निर्व्विघ्नावरणा दिशः ॥ १५० ॥

दुर्व्वलैः किं हतैरन्यैः सामन्तैरन्तवासिभिः ।
हन्तः स एव हन्तव्यस्तद्वधे सर्व्वसिद्धयः ॥ १५१ ॥

किं कैातुकां यदि हरिः करिचक्रवाल
माहन्ति दैवविहितं निजमेव भोज्यम् ।
पञ्चाननं यदि भिनत्ति नखादृहासं
तत्तस्य पौरुषकथापथमेति श्रौर्य्यम् ॥ १५२ ॥

ཞེས་པ་པ་ཡིས་བཟུན་པ་ན། གཟུམ་གྱི་དགའ་ལྗོན་འདོད་པ་དང་།
 མི་འཇུག་ཅི་འབར་གཡོ་བས་དེ། སྐད་ཅིག་ཁྱོགས་ལ་འཕྱང་བཞིན་གུར། 153

ཡུན་རིང་འགྲོ་བ་མིན་བརྟུན་པས། འབར་པས་ཆུང་མ་དཔྱགས་བྱུང་ནས།
 དེ་ཡི་མལ་མའོན་ཕྱོགས་དེ། དུག་བྱས་དཔ་གྱིས་རབ་སྦྱས་པ། 154

མི་འཇུག་ཅི་དབང་བཞུ་བྱིན་དུ། བདེག་བུའི་བྱ་མོ་ཁེངས་ལྡན་མ།
 ཁྱོད་གྱི་བདག་ལ་བྱམས་པའི་སྒྲོས། འབྲམ་བའི་བྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་སྒྲོངས། 155

འདི་ཡི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ནི། རང་འདོད་འགྲོ་བ་ལྟེར་འདི་དག།
 སྒྲོག་ལ་ཐེ་ཚོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་པ། མ་མ་ཀུན་དུ་སྦྱིན་མི་བྱ། 156

གྲོ་བར་བྱལ་པ་དང་། རང་འདོད་འགྲོ་བ་ལྟེར་འདི་དག།

ཞེས་བརྟུན་མེད་ལ་གྱུ་ལ། སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོས། 157

གཏང་ནས་དཔྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ། སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོས། 158

དེ་ཡི་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། དུམ་ཆུབ་སྦྱིན་ལྟར་གྱིས་པ་ཡིས།
 དང་བའི་བྱལ་བོ་སྦྱག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་བྱེད་དག་དུ་གུར། 159

ཁྱོད་རིང་དུ་སོང་བ་ན། འབྲམ་པ་ཡིས་ནི་ཡིད་འཕྲོག་མ།
 བསྒྲུ་གཞི་ལྟེན་འདབ་པ་ཡིས། མལ་སྦྱན་ལ་ནི་བདེན་པར་གུར། 160

སྦྱོར་བྱེད་ཉོན་པར་བཟང་བའི་ཚོམ་པ་དག་ལ་དྲག་དུ་མའོན་སྦྱོར་ཞིང་།
 གུངས་གྱི་རི་མའི་ལམ་ནི་སལ་འདར་ཞིང་གཡོ་བས་འདྲི་བྱེད་པ།
 དེ་ཡི་ལག་པ་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ།
 མའི་མའི་བྱེད་བྱེད་དྲི་གཟུགས་ཀྱི་དག་ནི་སྦྱོར་དུ་གཞུས་པར་བྱས།

ततः कदाचिन्मेघाख्यं क्रूरं कर्व्वटवासिनम् ।
विस्मृष्टसैन्यहन्तारं सामन्तमपकारिणम् ॥ १४६ ॥

श्रुत्वा नरपतिः कोपाच्चतुर्थोपायनिश्चये ।
अमात्यानामनुमते कुमारमिदमब्रवीत् ॥ १४७ ॥

कुमार गम्यतां तूर्णमुच्छेत्तुं तरसा रिपुम् ।
क्रमोपपन्नं साम्राज्यं निःशल्यमिदमस्तु ते ॥ १४८ ॥

अयं ते समरारम्भे प्रभावाभरणो भुजः ।
आलानस्तम्भतां यातु जगद्विजयदन्तिनः ॥ १४९ ॥
निक्षिप्ये सैन्याच्छादितदिङ्मुखः ॥ १५० ॥

तस्य बाजिब्रजोद्धूतरजःपुञ्जघनोदयः ।
प्रययौ राजहंसानां सन्नासायासहेतुताम् ॥ १५१ ॥

दूरं प्रयाते दयिते विरहेण मनोहरा ।
बभूव बालनलिनीपलाशशयनाश्रया ॥ १५२ ॥

सोत्कण्ठाया दिवसगणनारम्भनित्याभियोगे
संख्यालेखासरणिमवनौ कम्पलोलं लिखन्त्याः ।
तस्याः पाणौ निपतितरणत्कङ्कणे तानवेनं
क्षिप्रं मुक्तावलयकलनामश्रुधारा चकार ॥ १६० ॥

མེ་རྟོག་མདའ་ཅན་ལ་མྱེང་བའི་ལ་བྱིར་བྱོགས་ལྷན་ལའང་ཆགས་བ་ཉིད་མ་ཡིད།
 བདག་པོའི་བསམ་པ་ཏན་མྱོང་ཞིང་ཉིད་མཚན་དུ་ནི་དེ་ཡི་མིང་གི་གསང་ལྷགས་བརྗེས།
 མ་ལ་མཉན་ས་གཞིར་བྱས་དྲེད་ལྷན་ལའང་གཟུགས་བཟང་གཏུང་བ་ཉམས་མ་གྱུར།
 འདོད་ཆགས་གཡོ་མེད་ཆགས་བའི་ཡིད་ནི་བས་བརྟུང་ཞུགས་དྲག་པོས་གྲོལ་བ་མེད་ནམ།

161

ཤེལ་གྱི་བྱི་མུ་ནམ་འདུག་ཅིང་། ཏ་རི་ཅན་དན་གྱིས་སྐྱབ།
 གཟུགས་ཅན་མ་དེ་ཟླ་འོད་གྱི། དབྱས་སོང་ཟླ་རིས་བཞིན་དུ་མཛེས།

162

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ས་མྱོང་ནི། མི་ལས་མཐོང་ནས་དོགས་གྱུར་བས།
 མདུན་ན་འདོན་ནི་སོར་སྐྱ་དག། ཡང་དག་པོས་ནས་དཔེན་པར་བྲིས།

163

གྲོང་ཁྱིར་དབྱ་ནོམས་གྱིས་བཀག་ཅིང་། བདག་གི་ལྗོ་བའི་ལ་གྱི་མ་ནི།
 རྒྱངས་ན་ཡོངས་སུ་དགྱིས་བ་ཡིས། མི་ལས་དེ་རིང་བདག་གིས་མཐོང་།

204

ཁྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མི་ལས་འདིའི། ཆེན་མོ་ནི་འབྲས་མུར་འོས་བ་གཏུང།
 དགོ་བར་ཡོངས་སུ་འོས་བ་ཡིས། སྤྱིར་བཙོས་དག་ཀྱང་བསམས་པར་མཛོད།

165

ཅེས་བས་ཡི་དབང་ལྷན་པོས་བྲིས། མདུན་ན་འདོན་གྱིས་སྐྱབ་ཅིག་ནི།
 གྲུས་བའི་ལྗོ་བའི་ལས་མཐོང་བཟང་། བདུ་མཚན་པར་འདོད་པ་བསམས།

166

སྤྱིར་ཡི་དེ་ནི་གཏན་ལྷན། སྤྱིར་པོའི་སྤྱི་ནི་ཉམས་བཤམ།
 མིན་དུ་ལྷན་རིང་བསམས་བའི་ཐབས། འདི་ནི་བདག་གིས་དགའ་བས་ཐོབ།

167

द्वेयः पुष्पशरे सुखे विमुखता देहेऽपि निःस्नेहता
पत्यौ ध्यानपरायणत्वमनिशं तन्नाममन्त्रे जपः ।
शय्या भूमितले तथापि सुतनोस्तापश्चतिर्नाभवत्
नूनं निश्चललीनरागमनसां मुक्तिर्न तीव्रव्रतैः ॥ १६१ ॥

लीना स्फटिकपर्यङ्के हरिचन्दनपाण्डुरा ।
चन्द्रलेखेव सा तन्वी ज्योत्स्नामध्यगता बभौ ॥ १६२ ॥

कदाचिदथ भूपालः स्वप्नदर्शनशङ्कितः ।
पुरोहितं समाहूय पप्रच्छ कपिलं रहः ॥ १६३ ॥

दृष्टमद्य मया स्वप्ने निरुद्धं शत्रुभिः पुरम् ।
पाटितोदरकृष्टैश्च ममान्तैः परिवेष्टितम् ॥ १६४ ॥

स्वप्नस्यास्य विपाकाहं फलं ब्रूहि महामते ।
विचिन्तय शुभोदार्कामुचिताञ्च प्रतिक्रियाम् ॥ १६५ ॥

इति शृष्टः क्षितीशेन क्षणमन्तः पुरोहितः ।
भक्तिदम्भाद्यतध्यानः समीक्षितमचिन्तयत् ॥ १६६ ॥

उपायोऽयं मया दिष्ट्या प्राप्तः सुचिरचिन्तितः ।
पुष्करस्याश्रयोच्छिन्त्यै राजपुत्रविनाशने ॥ १६७ ॥

དེ་ཡི་ཚུང་མ་མི་འཕེལ་ཅི། ཡིད་འབྱོག་མ་མཆོག་འཛོལ་ཉིད།
 དེ་དངོས་མེད་ན་ངོས་བར་ནི། སྤྱག་ཅིང་བསྐྱེད་བསུ་དེ་མི་འཛོ། 168

ཞེས་པ་བསམས་ནས་དཔ་བྱ་ཡིས། བཅོམ་གྱིས་སྦྱོར་དང་ཆགས་བྲལ་ཅན།
 མཐུག་ན་འདོན་ནི་མི་བན་པ། འཛོལ་བས་ནོར་འཛིན་དབང་ལ་སྤྲུས། 169

ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ལ་མ་ན། མཆོག་ཏུ་སྦྱིང་ནི་འདར་བྱེད་འདི།
 མཐོང་མྱེ་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ནི། བཟོད་དཀའ་གསལ་བར་ཇི་ལྟར་བརྗེད། 170

ཇི་ལ་གྲུས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས། གནས་གིང་སྦྱོན་སྦྱབ་བདག་ཉིད་མིན།
 བན་པ་འཛོལ་ནིས་ས་ནི་བར་ནི། མི་སྟན་བརྗེད་པ་དག་གཤམ་མེད། 171

མི་ལ་མ་འདི་འབྲས་གསལ་བར་ནི། གྲུལ་སྤྱོད་དམ་ནི་ལྷས་ལས་ཉམས།
 འདི་ལ་དོགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། འབྱོར་པའི་སྤྱོད་ཏུ་བྱིར་བཅོས་བྱ། 172

མཆོད་སྦྱོན་ཞིང་ཏུ་ཇིང་བྱ་ནི། དུགས་ཀྱི་ཁྲག་གིས་ཡོངས་གང་བར།
 ཁྱོད་བཀྲུས་བསམ་ཟེས་དག་བྱས་གིང་། གསེར་དང་རིན་ཅེན་རབ་མང་བྱིན། 173

མི་འཕེལ་ཅི་མེད་ཆོལ་གྱིས་མེད། སྦྱོན་མེག་བྱས་པས་ཁྱོད་དག་འཐོབ།
 ཁྱོད་ཀྱི་མནའ་མ་པོ་བྱང་ན། ཡོད་པས་མི་འཕེལ་ཅི་མི་དགོན། 174

ཞེས་པ་དེ་ཆོག་མ་ཚུངས་པ། ཐོས་ནས་སྤྲིག་པས་སྦྱོར་བྱིན་ཅིང་།
 གུ་མ་པོའི་སྦྱོད་པ་སྤྲུག་གྱུར་པ། ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་ལ་སྤྲུས། 175

प्रिया मनोहरा ज्येष्ठं जीवितं तस्य किन्नरी ।
अभावे नियतं तस्या न स जीवति दुःखितः ॥ १६८ ॥

इति सञ्चिन्त्य शनकैर्मिथ्याखेदविषादवान् ।
अभ्यधादसुधाधीशमहितायी पुरोहितः ॥ १६९ ॥

दुःस्वप्नोऽयं त्वया देव हृदयाकम्पनः परम् ।
दृष्टः स्पष्टफलं तस्य दुःसहं कथमुच्यते ॥ १७० ॥

प्रभुभक्तिव्रतस्थानां दोषेष्वविहितात्मनाम् ।
न कर्णकटुकं वक्तुं निषेधोऽस्ति हितैपिणाम् ॥ १७१ ॥

राज्यात् भ्रंशः शरीराद्वा स्वप्नस्यास्य फलं स्फुटम् ।
शङ्काविरहितैः कार्यैः प्रतीकारोऽपि भूतये ॥ १७२ ॥

पुष्करिण्यां क्रतुक्षेत्रे पूर्णायां यशुशोणितैः ।
स्नातस्त्वं मार्जितो विप्रैर्भूरिरत्नसुवर्णदः ॥ १७३ ॥

किन्नरीमेदसा वह्निं हुत्वा कुशलमाप्स्यसि ।
अन्तःपुरे क्षुपा तेऽस्ति किन्नरी न तु दुर्लभा ॥ १७४ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा क्रूरपातककूणितः ।
नृशंसदत्तसन्तस्त स्तमभाषत भूपतिः ॥ १७५ ॥

རང་གི་སྒྲིག་ནི་བསྐྱེད་སྤྱོད་དུ། བྱད་མེད་གསོད་པར་ཇི་ལྟར་སྒྲི།

སི་ལས་ཅི་མོ་དང་བྲལ་ན། དེས་པར་བདག་གི་བྱ་མི་འཛོ།

176

ཞེས་དེ་ས་ལ་སྤྱོད་པས་དེའི། འདོད་པ་བྱིར་ལ་བསྒྲིག་པ་ན།

མཁུན་ན་འདོན་ནི་སྤྱོད་པ་ལ། མཛོན་པར་ཞེན་པས་ཡང་དེར་སྤྱོས།

177

ཀྱེ་མ་གྱི་ལ་པོ་སྒྲོ་གོས་དང། ལྷན་ཡང་སྤྱི་བའི་ལྷགས་མི་ཤེས།

སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་བྱེད་གྱི་ལ་སྤྱོད་དང། སྤྱོད་ཀྱང་གཏང་བར་བྱ་བ་མིན།

178

ནོར་བུ་ཞེན་ནང་མི་གྲོགས་པ་ཆུང་མ་བྱ་དག་ནི།

ཉམས་པ་སྤྱིས་བྱ་གནས་ན་སྤྱོད་ཡང་འབྱུང་བར་འབྱུར།

དབྱུགས་ཅོམ་བྲལ་ཞིང་སྤྱོད་ནི་སོང་བར་བྱུང་པ་ལས།

དེ་དུས་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད།

179

འཛོལ་བའི་དོན་དུ་རང་ལྷུ་པ་དང། གཅེས་པའི་བྱ་ཡང་གཏོང་བར་བྱེད།

གྱི་ལ་པོ་འཛོལ་བའི་འཇིག་རྟེན་ན། སྤྱོད་ལས་གཞན་ནི་གཅེས་པ་མེད།

180

དེ་ལྟར་དེ་ཡིས་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད། དེ་ཡིས་དཔལ་གྱིས་བྱེད་པ་ན།

གྱི་ལ་པོ་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་ཡི། སྤྱོད་ལ་དེ་གསལ་བར་ཁ་ཡིས་སྤྱོད་ས།

181

དེ་ནས་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་པ་ལས། མཛོད་སྤྱོད་ལས་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང།

དབྱུགས་ཀྱི་ཁྱེད་གསལ་གང་པ་ཡི། ཇིང་བྱ་ཡང་ནི་བྱས་པའི་ཆེ།

182

निजजीवितरक्षायै कथं स्त्रीबधमुत्सहे ।

किन्नरीविरहेऽवश्यं न च जीवति मे सुतः ॥ १७६ ॥

इति भूमिभुजा तस्य प्रत्याख्याते समीहिते ।

तं पापाभिनिवेशेन पुनः ग्राह्यं पुरोहितः ॥ १७७ ॥

अहो राजन् जानीषे धीमानपि जनस्थितिम् ।

चिवर्गसाधनं त्याज्यं न राज्यं न च जीवितम् ॥ १७८ ॥

अर्था इव स्वजनमिच्छकलक्षपुत्रा

नष्टाः स्थितस्य पुरुषस्य पुनर्भवन्ति ।

उच्छ्वासमात्रविरहे गतजीवितस्य

तत्कालसन्निहितमप्यसदेव सर्वम् ॥ १७९ ॥

त्यज्यन्ते जीवितस्यार्थे निजदेशप्रियात्मजाः ।

जीवितादपरं राजन् जीवलोकेऽस्ति न प्रियम् ॥ १८० ॥

इति जीवितलोभाय तेन नानानिदर्शनैः ।

शनैः प्रतारितः पापे राजा युक्तममन्यत ॥ १८१ ॥

ततः सुसम्भृतारम्भे प्रवृत्ते यज्ञकर्मणि ।

वृतायां पुष्करिण्याञ्च पूर्णायां पशुशोणितैः ॥ १८२ ॥

དཔེན་པར་རང་གི་བཅུན་མོ་ཡ། གྱུ་པོས་རང་གི་སྤྱོད་ཅུལ་བཤད།

བྱ་ནི་བྱས་བཟོད་བྱ་ངན་གྱིས། གཟེར་ཅིང་ཕྱི་གཤམས་སྒྲག་པས་བསམས། 183

ཀྱུ་མ་མནའ་མ་གསོད་པ་ཡི། གྱུ་བ་བྱེད་ཕྱི་གཤམ་བྱ་ཆེ་འདིར།

མདུན་ན་འདོན་ནི་གཏོ་སྒྲག་གིས། ཁོང་བས་གྱུ་པོ་རབ་མོངས་བསྐྱལ། 184

འཆི་བའི་མཚན་ས་ནི་ངས་བཅད་བ། འབད་པས་ཡོངས་འཕྲོག་མི་ནུས་ཀྱང་།

གཞན་གྱི་སྤྱོག་ནི་སྤྱོགས་པ་ཡིས། གྱུ་པོ་ནོམས་ནི་འཆོ་བར་འདོད། 185

གཤམ་ཏེ་སྤྱོག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། བྱ་མོ་བཞིན་བཟང་བདུད་ཅི་འད།

མནའ་མ་ཡིན་ཡང་གྱུ་པོ་ཡིས། གསལ་ན་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་སྤྱ། 186

མ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཉེས་གཤིན་ཡས། བདག་གི་ཡིད་འཕྲོག་མ་འདི་སྤྱོངས།

ཞེས་བརྟེན་བྱ་ནི་ནོར་བཟང་དག། བདག་ལ་རྩེད་མ་གཏད་ནས་སོང་། 187

དེ་སྤྱད་བདག་ལས་གཅུག་གི་ནོར། ཐོབ་ནས་དེ་ནི་མཁའ་ལ་འགྲོ།

དེ་ནི་འཆོ་ན་བདག་པོ་དང་། སྤྱར་ཡང་བྱད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། 188

ཞེས་བསམས་མནའ་མ་གཤམ་བར། མིག་རྩེད་བཅས་པ་དེ་སོང་ནས།

གྱུ་པོ་པོའི་རྩེད་ནི་དེ་ལ་བཤད། རབ་འདར་ལྡན་བས་སྤྱར་སྤྱས་བ། 189

མཉེས་གཤིན་གཅུག་གི་ནོར་བྱ་ཆིངས། ཉམས་མཁའ་དག་ལ་མགྲོགས་པར་སོང་།

མི་བདག་འདི་ནི་ཕྱི་གཤམ་ལྡན། དམ་བའི་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟོ། 190

राज्ञा कथितवृत्तान्ता निजपत्नी स्वयं रहः ।

पुत्रप्रवासशोकात्ता पापचस्ता व्यचिन्तयत् ॥ १८३ ॥

अहो मूर्खतरो राजा मोहान्धेन पुरोधसा ।

क्षुपावधविधानेऽस्मिन् प्रेरितः पृथुपातके ॥ १८४ ॥

यत्नैरपरिहार्येऽपि निबद्धे निधनावधौ ।

परप्राणापहारेण मूढा वाञ्छन्ति जीवितम् ॥ १८५ ॥

यदि जीवितलुब्धेन मुग्धा मृगबधूरिव ।

क्षुपापि हन्यते राज्ञा तत् किं वक्ष्याम्यहं सुतम् ॥ १८६ ॥

मातस्त्वयेयं वात्सल्यात् पाल्या मम मनोहरा ।

इत्युक्त्वा सुधनः स्वनुर्गतो निक्षिप्य मे बधूम् ॥ १८७ ॥

तस्माच्चूडामणिं मत्तः प्राप्य व्योम्ना प्रयातु सा ।

भविष्यति तया पत्युर्जीवन्त्या सङ्गमः पुनः ॥ १८८ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा गत्वा साश्रुनेत्रा क्षुपान्तिकम् ।

राजदत्तं निवेद्यास्यै सोत्कम्पा पुनरब्रवीत् ॥ १८९ ॥

वत्से चूडामणिं बद्धा गच्छ तूर्णं विहायसा ।

नृपः पापप्रवृत्तेऽयं न सदाचारमीक्षते ॥ १९० ॥

ཁྱོད་ནི་མཆོད་རྒྱུན་སང་སོང་ནས། བཤམ་པའི་ལམ་ནས་འགྲོ་བར་བྱ།
གནས་ནི་ཁྱོད་ནི་འགའ་ཞིག་རྒྱ། བདག་གིས་སྤྲས་པ་གོང་འདི་ཡིས་རིག། 191

ཅེས་པའི་ཚིག་གོས་ཡིད་འཕྲོག་མ། ཁྱོད་དང་བྲལ་བས་གདུངས་གུར་པས།
འབད་པས་དེ་དང་བྲད་པའི་སྤྲ། རབ་དྲུག་ཅེས་པས་ལུས་བསྐྱངས་ཤིང་། 192

གཙམ་གྱི་ནོར་བུ་རྒྱུག་མོ་ཡིས། སྤྲད་པ་ཐངས་ནས་སྤྱི་བོར་བཅིངས།
མདའ་མ་བོས་པ་མཆོད་རྒྱུན་གྱི། ཞིང་དུ་སོང་ནས་མཁའ་ལ་འགྲོ། 193

གྲིལ་པོ་བྱ་ནི་གཅེས་ཀྱང་མནའ་མ་གསད་བར་བྱ་བ་གང་འདི་ནི།
ཁྱོད་ཀྱིས་འོས་པ་མ་ཡིད་ཁྱོད་ནི་ཡིས་གུར་བདག་ནི་རང་གནས་སོང་།
བདག་བྲལ་བདོན་པ་རབ་དྲུག་ཉམས་པའི་གཞོན་ནུ་འདི་ཡང་བསྐྱང་བར་གྱིས།
དེར་དེ་བརྫོད་ནས་རབ་བྲུག་གི་ནོར་འཕྲུལ་དག་གིས་དེ་སོང་གུར། 194

དེ་སོང་ཆོན་མི་བདག་གི། མཆོད་རྒྱུན་བགེགས་ཀྱིས་དོགས་བར་གུར།
མདུན་ནས་འདོན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྲས། ས་བདག་གི་ཚོས་ཡོངས་མ་བྱེད། 195

གདུག་བཞིས་བྱ་ཚངས་པ་ཡི། སྤོན་པོ་བདག་གིས་ཕྲགས་ཀྱིས་བྲངས།
སེལ་མ་ཅི་མོ་དེ་དེས་གསད། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོད་རྒྱུན་བགེགས་མེད་གྲུབ། 196

ཅེས་པ་དེ་ཡི་བརྟེན་གྱི་ཚིག། གྲིལ་པོ་ཡིས་ནི་བདོན་པར་བསམས།
འཕྲུལ་འཁོར་གཞུགས་བརྟན་ཅེ་དགའ་ཡིས། མེངས་ནི་པས་གྲུ་གྲུས་གང་བྱེད་དོ། 1

यज्ञभूमिं त्वया गत्वा गन्तव्यं व्योमवर्त्मना ।

अन्यथा त्वामसौ वेत्ति गूढन्यस्तां मया क्वचित् ॥ १८१ ॥

इति भर्तृप्रवासात्तां वचः श्रुत्वा मनोहरा ।

तत्सङ्गमाय रक्षन्ती यत्नात् प्रियतरं वपुः ॥ १८२ ॥

अथ्वा दत्तं समादाय बद्धा मूर्द्ध्नि शिखामणिम् ।

नृपाह्वता क्रतुक्षेत्रं गत्वा व्योम व्यगाहत ॥ १८३ ॥

राजन्नेतत् तव समुचितं यत् प्रियस्यापि सूनो-

र्वध्या पत्नी निजपदमियं स्वस्ति तुभ्यं गताहम् ।

रक्ष्यथासौ प्रतिहतधृतिर्मद्वियोगे कुमारः

तत्रेत्युक्त्वा तनुतरतङ्गिदिभ्रमैः सा जगाम ॥ १८४ ॥

तस्यां गतायां नृपतिर्यज्ञविघ्नेन शङ्कितः ।

पुरोहितस्तमवदद्देव मा संशयं कथाः ॥ १८५ ॥

मन्त्रैर्मया समाकृतः क्रूराख्यो ब्रह्मराक्षसः ।

निर्विघ्नस्ते क्रतुः सिद्धः सा हता तेन किन्नरौ ॥ १८६ ॥

इति मिथ्यावचस्तस्य राजा सत्यममन्यत ।

नर्त्यन्ते कुटिलैर्मुग्धा यन्त्रपुत्रकलीलया ॥ १८७ ॥

- དཔེ་ཁང་པར་མཛོན་བྱེད་ཀྱི་ཏེ། དགའ་བ་ལྷེར་བྱེད་ཡིན་འཕྲོག་མས།
 སྒྲིང་ལ་བྱོན་ནི་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ། རང་གི་སྒྲོན་པའི་མཐའ་ནི་མས་བཤད། 198
- ཡབ་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་མི་དང་ནི། འཕྲོགས་པའི་བྲི་མ་ཞི་བའི་སྒྲོན།
 གསེར་གྱི་བྱུང་པ་ལྡ་བཀྱི་ཡིས། ཉི་མ་སོ་སོར་བྱུང་དག་བྱས། 199
- བགྲུས་པས་མི་ཡི་བྲི་མ་ནི། རབ་དུ་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།
 རོར་བཟང་ལ་ནི་མཛོན་གཟུགས་ལྡན། རི་དགས་མིག་གི་ཆགས་པ་མིན། 200
- ལྷ་ཡི་སྒྲོན་ཆལ་ཁོངས་སྒྲོན་ལ། དེ་ནི་དགའ་བར་ཡོངས་ས་གྱུར།
 གཞན་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ཡི། ལུས་ཅན་གཞན་ན་དགའ་བ་མེད། 201
- གས་ཞེག་མཁའ་ལ་འཕྲོ་མ་དེ། སྤྱག་པ་དང་བལ་ཉོན་མོངས་ཤིང་།
 སྤྱུ་ཡི་ཁང་པའི་ཉི་འཁོར་དེ། གགས་མཐའི་ནོར་འཛོན་དག་དུ་སོང་། 202
- རྒྱང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བཟྱི་གནས་དེར། གནས་པ་ཤིང་ཤུན་ཅན་དེ་ལ།
 རབ་དུ་བདུད་ཅིང་བྱུགས་ལ་ཏེ། དུད་ཅིང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་པས་སྤྲོས། 203
- བདག་ནི་འཆིང་བ་ཐོན་པ་ལ། ཉི་མར་བཟུན་པ་བྱོད་ཀྱིས་ནི།
 གཤམ་ཏེ་རིགས་པས་འདི་བྱས་ན། བཙོན་ལྷན་བྱོད་ཉིད་དག་གིས་གསུངས། 204
- ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་གོས་ནས། ཆུང་ཟད་ངོ་ཆས་བཞིན་བདུད་དེ།
 ཐུབ་པས་དེར་སྤྲོས་བཞིན་བརྒྱུད་མ། འདི་ནི་བྱོད་ཀྱིས་བྱོད་བྱེད་ཏེ། 205

पितुर्भवनमभ्येत्य कौर्ण्यहर्षा मनोहरा ।

न्यवेदयत् स्वदृत्तान्तं वहन्ती वल्लभं हृदि ॥ १९८ ॥

सा पितुः शासनान्मर्त्यसङ्गसौरभशान्तये ।

हेमकुम्भशतैः स्नानं पञ्चभिः प्रत्यहं व्यधात् ॥ १९९ ॥

मर्त्यामोदः प्रतनुतां क्षालितायाः शनैर्ययौ ।

सुधनस्नेहसंयोगी न तु रागे नृगौदशः ॥ २०० ॥

दिव्योद्यानोपभोगेषु न सा निर्दृतिमाययौ ।

अन्यत्र बद्धरागाणां रतिर्नान्यत्र देहिनाम् ॥ २०१ ॥

सा कान्तविरहक्लान्ता कदाचिद्योगगामिनी ।

तां नागभवनोपान्तवनान्तवसुधां ययौ ॥ २०२ ॥

तत्राश्रमस्थलीसक्तं महर्षिं वल्कलायनम् ।

अवदत् सा समभ्येत्य प्रणामविनमन्मुखी ॥ २०३ ॥

लुब्धकस्योपदिशता भवता मम बन्धनम् ।

त्वमेव ब्रूहि भगवन् यदि युक्तमिदं कृतम् ॥ २०४ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा किञ्चिन्नृज्जानताननः ।

तामुवाच मुनिर्मुग्धे तवैषा भवितव्यता ॥ २०५ ॥

དེ་ལ་ཞལ་ས་པ་དོན་ཡོད་ནི། ཡོད་ཅེས་བདག་གིས་མ་ཤིས་པ་ཤར།
གཤོན་ཅན་རྩལ་པས་དེ་ཡི་གཏམ། ཤེས་ནས་ཁྱོད་ནི་བཅོངས་པར་གྱུར། 206

བདེན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཅན། རང་བཞིན་དང་བ་བདག་ཅག་གིས།
མ་བུངས་བདག་ཉིད་གཏུག་པ་ཡི། སེམས་ཀྱི་བྱ་བྱ་ཡོངས་མི་ཤེས། 207

ཞེས་བ་བྱུང་པས་བཟོད་དེ་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིས་གསུམ་པས་སྒྲུམ།
བྱ་མོའི་ཆོག་ནི་གཤོ་བ་འདི། བཅོམ་ལྡན་གྱིས་ནི་བཟོད་པར་མཛོད། 208

ཁྱིད་ཀྱི་མདུན་དུ་བདག་གིས་ནི། གང་འདི་ཅང་རང་བཟོད་གྱུར་པ།
དམ་པའི་སྒྱོད་ལས་བགལ་བ་འདི། བྱད་མེད་ནྟེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བཟང་། 209

སྒྲུག་བསྐྱལ་འདོན་ལ་ཆས་གྱུར་ཅིང་། ཡོངས་སྒྲུག་དང་ལ་བཅེ་ལྡན་ནྟེས།
འོས་པ་མིན་པ་ནྟེས་ཀྱི་ཡང་། བམ་ཆེར་བྱ་བ་སྒྲུབ་མཛོད་ཡིན། 210

ཆེད་དང་ནི་རྒྱན་པ་བདག། རོན་པའི་ཞལ་ས་པས་བཅོངས་ལས་གྲོལ།
འབྲོག་བྱེད་མཛོད་བའི་ཞལ་ས་པ་ཡིས། གྲིམ་བོའི་བྱ་ཡིས་ངས་བར་བཅོངས། 211

ནོར་བཟང་ཞེས་པ་སྒྲུབ་པ་བཟང་། བདག་སྒྲུལ་མེ་ཡི་གཏུང་བ་འདི།
གཤམ་དེ་ལས་ནི་འདི་ཉིད་ནས། ཁྱོད་ཅན་ཉེ་བར་འོངས་གྱུར་ན། 212

སྟོང་རྩེ་ལས་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས། བདག་གི་འབྲིན་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱོས།
ཁྱོད་བམ་གཏུང་བས་བདེ་མེད་ཅིང་། བདག་ནི་ཡབ་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་འཁོད། 213

अभोधपाशस्तस्यास्तीत्यज्ञात्वा कथितं मया ।

उपलभ्य कथां धूर्तस्त्वां वबन्ध स लुब्धकः ॥ २०६ ॥

दुष्टात्मनां न जानीमः कौटिल्यं क्रूरचेतसाम् ।

सत्यप्रवादमुखराः सद्भावसरला वयम् ॥ २०७ ॥

इत्युक्त्वा मुनिना तन्वी प्रणयात्तमभाषते ।

भगवन् क्षम्यतामेतद्वालावचनचापलम् ॥ २०८ ॥

इदन्तु भवतामग्रे यन्मया किञ्चिदुच्यते ।

ललनासुभगः सोऽयं सदाचारव्यतिक्रमः ॥ २०९ ॥

कथातिथित्वमायान्ति चापल्ये गुरवोऽपि यत् ।

सा विद्योगाग्नितापस्य ज्वालायोगासहिष्णुता ॥ २१० ॥

दुःखोद्धरणसन्नद्धाः सन्तप्तानां दयालवः ।

कार्यान्तरङ्गः प्रायेण भवन्त्यनुचितेऽपि ॥ २११ ॥

पाशबन्धाद्वियुक्ताहं लुब्धकेन प्रलापिनी ।

निबद्धा राजपुत्रेण स्नेहपाशेन हारिणा ॥ २१२ ॥

सुभगः सुधनाख्योऽसौ मद्वियोगानलाकुलः ।

अमुना यदि मार्गेण समेष्यति तवान्तिकम् ॥ २१३ ॥

འདྲུག་དང་ཆེས་མཁའ་བཅེ་བ་ལས། རྩམ་ཤེས་རྣམས་ཡིག་སྒྲིམ་པ་ཡི།
 ཆེས་མཁའ་མཁའ་དུ་བཅེ་བ་རྩམ་ཏེ། འདི་ནས་ལྷན་དུ་འབྱོར་བར་མཛོད། 214

མི་ལས་ཅི་ཡི་གྲོང་བྱེད་ལས། བཟོད་དཀའ་ཉོན་མོངས་བཟུ་ཡི་དེན།
 བཅོན་འགྲུས་ལྟོབས་གཞི་རྒྱང་བ་ཡི། མི་ནོམས་ཀྱིས་ནི་ས་མིན་ཉིད། 215

དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐའ་འདིར་འབར་བ། བདུད་ཅི་ཞེས་པའི་སྤྲུང་ཆེན་ནི།
 མཐོང་ཕྱོད་ཞུ་མར་ལ་བཅོས་པ། བྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདུང་བར་བྱ། 216

དེ་མཐུས་སྤྱིང་ཕྱོབས་གྲགས་ལྟར་བྱོད། ཉོན་མོངས་རབ་དུ་སྒྲོལ་འགྱུར་དེ།
 ལས་ནི་ཀེ་ལ་ས་ཆོད་ལྟར། དཀར་བས་བདག་གྲོང་བྱིན་པར་གྱུར། 217

བདག་གི་རྟོགས་མཚན་སོར་གདུབ་ནི། འདི་ཡང་དེ་ལ་སྤྱིན་པར་བྱ།
 ཞེས་བཛོད་དེ་ཡིས་མི་བཟང་བའི། ལས་ནི་རིམ་པས་བཤད་བྱས་དེ། 218

ངོ་མཚར་རིགས་པ་བདག་གིས་ནི། བཞེགས་ནོམས་བྱིར་བཅོས་ཐབས་བལྟན་ནས།
 རེ་བའི་འཆིང་པས་སྒྲོག་གཟུང་བ། སོར་གདུབ་བྱིན་ནས་སོང་བར་གྱུར། 219

ལས་རིང་སྒྲོལ་བྱེད་མེད་བྱུང་དག། དེ་ཡིས་བཤད་པ་ཐོས་གྱུར་དེ།
 སོར་གདུབ་དག་ནི་རྒྱངས་བྱས་ནས། ཐུབ་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས། 220

སྐབས་དེར་ས་ཡི་བདག་པོ་སྤྱིད། བསམ་བར་བྱས་ཤིང་མཛོད་རྒྱངས་ནས།
 རྒྱང་ས་བརྟ་བར་འདོད་བ་ཡི། གྲུ་བའི་བྱ་ནི་འདོད་ས་པར་གྱུར། 221

तदिदं भवता वाच्यं कारुण्याद्वचसा मम ।

स्थिता त्वद्विरहायासनिःसुखाहं गृहे पितुः ॥ २१४ ॥

उत्कण्ठामनुकम्पां वा सहजां वा क्षतघ्नताम् ।

दाक्षिण्यं वा पुरस्कृत्य तूर्णमागम्यतामिति ॥ २१५ ॥

दुर्गमः किन्नरपुरे मार्गः क्लेशशताश्रयः ।

अभूमिरेव मर्त्यानामल्पवीर्यवलौजसाम् ॥ २१६ ॥

दौष्टा तपोवनान्तेऽस्मिन् सुधा नाम महौषधिः ।

दृश्यते हविषा पक्ता पातव्या सा स्वयं त्वया ॥ २१७ ॥

तत्रभावात् समुत्तीर्य क्लेशं सत्त्वसहायवान् ।

कैलासहासशुभ्रेण पथा मत्पुरमेष्यसि ॥ २१८ ॥

इदञ्च तस्मै दातव्यं मदभिन्नाङ्गुलीयकम् ।

इत्युक्त्वा विषमं मार्गं कथयित्वा क्रमेण सा ॥ २१९ ॥

विघ्नप्रतिक्रियोपायान् सन्दिश्याश्चर्ययुक्तिभिः ।

आशाबन्धधृतप्राणा ययौ दत्त्वाङ्गुलीयकम् ॥ २२० ॥

तथा कथितमाकर्ण्य दूराध्वतरणाद्भुतम् ।

अङ्गुलीयकमादाय तदेवाचिन्तयन्मुनिः ॥ २२१ ॥

- གྱུ་ལ་ཕྱད་གཏུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱིས། མཁའ་ནི་ཆུ་གཏེར་མུ་བའི་འཛུལ།
 གྱུས་པ་དག་དང་མཚུངས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་མྱོང་བྱིར་ཞུགས། 222
- དེ་ནས་མཁའ་མའི་ཉེས་མྱོད་ཀྱི། ལོ་གྱུས་འཚད་ལ་ཉོན་མོངས་ཤིང་།
 འདར་བའི་པོ་བྲང་འཁོར་སོང་ཕྱེ། དེ་ཡི་ཡབ་ལ་རབ་དུ་བདུད། 223
- འོག་དུ་བཞིན་ཕྱོགས་སྒྲེ་བོ་ཀུད། བྱང་ན་རྒྱ་གཉིས་དགའ་སྟོན་བཅོམ།
 ཡབ་ཀྱི་པོ་བྲང་འཁོར་མཐོང་ནས། དེ་ནི་དགའ་དང་བྲལ་བར་དོགས། 224
- འབྲལ་བས་གཞིར་བའི་ཡིད་འཕྲོག་མ། གཟུགས་བཙུང་མ་དེ་འཛོལ་ཅི།
 ཞེས་སྒྲ་དེ་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཀྱང་། གང་ཆོ་མི་སྙན་མ་བཟོད་པ། 225
- དེ་ཆོ་མ་ཡིས་རབ་སྒྲུལ་པ། བྱ་གཅིག་བྱོར་ཀྱི་དགའ་མ་འཛོ།
 འོན་ཀྱང་སྟོན་ལ་བེཛཾ་ཆོ། གཟུགས་གཏོར་བྱ་བྲོབ་ནས་སོང་། 226
- ཞེས་བ་ཐོས་པ་ཉིད་ན་དེ། འབྲལ་ལ་ས་ཡི་གཞི་ལ་འབྱེལ།
 དོ་གཤམ་འབྱི་ཤིང་བཀྲམ་པ་ཡིས། མཆི་མའི་གྱུན་ལྔ་ན་བྱེད་པ་བཞིན། 227
- ཁ་བའི་ཐིགས་པ་ལྟར་དཀར་བའི། ཉ་རི་ཚན་དན་ཆུ་དག་གིས།
 ད་ལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་ཆེད་པ་དེས། མཆི་མས་འགར་འགར་ནོམ་པར་སྒྲུལ། 228
- མཁའ་མིན་རི་བོར་ཅད་གྱིད་པམ། བསྐྱབས་མིན་བདུད་ཅིའི་གྱུར་དང་ལྔ།
 འབད་མེད་མེ་ཤོག་གཞུ་ཅད་གྱིས། རིན་ཅེན་གཏུགས་དེ་གང་ན་ཡོད། 229

अत्रान्तरे राजसूनुर्जित्वा मेघं महीपतिम् ।

आययौ कोशमादाय दयितादर्शनेतसुकः ॥ २२२ ॥

स विवेश स्वनगरीं सामन्तच्छत्रमण्डलैः ।

फुल्लफेनस्मितस्याब्धेः कुर्वाणः सन्निभं नभः ॥ २२३ ॥

सुपा-वैशसदृत्तान्त-कथनक्लेशकम्पितम् ।

अथान्तःपुरमभ्येत्य जनकं प्रणनाम सः ॥ २२४ ॥

अधोमुखाखिलजनं शोकशल्यहतोत्सवम् ।

पितुरन्तःपुरं दृष्ट्वा स विप्रियमशङ्कत ॥ २२५ ॥

अपि जीवति सा तन्वी विरहार्त्ता मनोहरा ।

इति ब्रुवाणं न यदा तमूचे कश्चिदप्रियम् ॥ २२६ ॥

तदा जगाद् जननी पुत्र जीवति ते प्रिया ।

गता चूड़ामणिं प्राप्य किन्तु जीवितसंशये ॥ २२७ ॥

इति श्रुत्वैव सहसा स पपात महीतले ।

कीर्णहारलतां कुर्वन् साश्रुधारामिव क्षितिम् ॥ २२८ ॥

तुपारशीकरस्मेरहरिचन्दनवारिभिः ।

स लब्धसंज्ञः शनकैर्विललापाश्रुगद्गदः ॥ २२९ ॥

སྤྱུ་མའི་བཀའ་ས་བཅའ་ས་རིང་དུ་འགྲོ་བྱེད་པ། བདག་གི་རི་དྲུགས་མིག་ཅན་མཆི་མ་ཡིས་
 མིག་ནི་འགགས་པའི་དགའ་བོ་མ་བསྐྱབས་པ། དེས་ན་ཐུན་བའི་དཔོན་འདི་བདག་ལ་ཐུ་
 23

ཡིན་འགྲོག་མ་ནི་གང་དུ་སོང་།

སྤྱིན་ལེགས་ཆོག་གི་ལད་དག་སྤྱོད།

བག་མེད་སྤྱོད་པོ་བདག་གིས་ནི།

རི་དྲུགས་མིག་ཅན་བྱོད་མ་བསྐྱབས།

231

བྱོད་དང་འགྲོགས་པའི་སྤྱུ་བཟང་ཐུན། ལྷ་ཡི་མདུན་ས་བསྐྱབས་པར་འོས།

བྱོད་དང་ཐུལ་བས་མི་ཡིས་ནི། འཇིག་རྟེན་བདག་བཞིན་ཅི་ཞིག་མཛོས། 232

ཞེས་པ་སྤྱོད་ཞིང་དཔ་བྱ་ཡིས། མཛོས་མའི་ཡོངས་སྤྱོད་དབང་གུར་བ།

སྤྱོད་མོས་ཆལ་དུ་དགའ་མ་མཆོག། འཛོལ་དུ་རང་ཉིད་སོང་བར་གུར། 233

འཁོར་གྱི་སྤྱོད་པོ་བྱོད་བྱས་ཏེ། མཚན་མོ་དག་ནི་མཚོར་བར།

ནགས་མཐར་སོང་ནས་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་ནི་མས་སུ་ནི་མ་པར་འབྱུང་། 234

འདོད་ཆགས་དྲག་པོའི་ཤ་རྩ་ནི། ཆེན་པོས་ནི་མ་པར་སོངས་པ་དེས།

སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཐུན་དང་། སེམས་མེད་ལ་ཡང་ནི་མ་པར་བྱིས། 235

གྲོགས་པོ་ནི་ཅོད་ཐུག་གུ་གྲོགས་ཀྱི་གྲོགས་མེ་ནི།

སྤྱོད་མཚུངས་སྤྱོད་མཚུངས་བཞིན་ཐུན་དེ་ནི་སྤྱོད་པར་བྱོས།

དེ་ཡིས་ཡི་སྤྱོད་བྱེད་དཔར་བདག་གི་ཆར།

བེམ་པའི་འབྲས་བུ་དྲུག་དུ་བྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན།

236

अनाकाशशशङ्कश्रीरमन्धामृतवाहिनी ।

अयत्नरत्नवद्भी क सा कुसुमधन्वनः ॥ २३० ॥

गुरुशासनयन्त्रितेन दूरं

व्रजता वाष्पनिरुद्धलोचनायाः ।

विहिता न धृतिर्मया मृगाक्ष्या-

स्तदयं मे पतितः स्मराभिशापः ॥ २३१ ॥

देहि प्रतिवचः सुभ्रु क गतासि मनोहरे ।

मया प्रमादमूढेन हरिणाक्षी न रक्षिता ॥ २३२ ॥

तत्समागमसौभाग्यस्त्रायस्य सुरसंसदि ।

ममैव मर्त्यलोकस्य त्वद्वियुक्तस्य का द्युतिः^१ ॥ २३३ ॥

इति ब्रुवाणः शनकैः कान्तासम्भोगसाक्षिषु ।

उद्यानेषु प्रियतमां विचेतुं^२ स्वयमाययौ ॥ २३४ ॥

वञ्चयित्वा परिजनं स रजन्यामलक्षितः ।

गत्वा वनान्तं बभ्राम समेषु विपमेषु च ॥ २३५ ॥

तीव्ररागपिशाचेन महता स विमोहितः ।

उन्मत्त इव यमच्छ चेतनाचेतनानपि ॥ २३६ ॥

ब्रूहि सखे शुकशावक सख्युः
 प्राणसखीं निखिलेन्दुमुखीं ताम् ।
 तद्दशनच्छदरागविभागे
 विम्वफलेऽस्तु सदा तव भोगः ॥ २३७ ॥

हं हो हंस सितांस शंस नलिनी-लीलावतंसद्युते
 दृष्टा सौरभसद्मपद्मवदना किं कान्तिकलोलिनी ।
 यस्याः पीनपयोधराग्रविलुठन्मुक्ताकलापस्य सा
 हंसस्येव विभाति रोमलतिका शैवालवल्ली च्युता ॥ २३८ ॥

तस्येति तीव्रव्यसनानुबन्धात्
 प्रलापिनः प्रखलतः समेऽपि ।
 दिशन् प्रकाशं दययैव मार्गे
 शनैर्जगाद्दे गगनं सितांशुः ॥ २३९ ॥

श्यामापतेर्मन्मथवान्धवस्य
 कान्तं स दृष्टाम्बरचुम्बि विम्वम् ।
 सन्दर्शितं सस्मितमिन्दुमुख्या
 मेने मुखं व्योमविमानशृङ्गात् ॥ २४० ॥

अपि त्वया कान्तिसखी सखे खे
 तुल्येक्षणा लक्ष्मणस्य दृष्टा ।
 तवेदिता यद्वदनापमान-
 सम्बन्धलब्धा जगति प्रसिद्धिः ॥ २४१ ॥

कथं न किञ्चित् कथयत्ययं मे
 गतस्य कान्ताकथनार्थिभावम् ।
 परार्थसम्पादनशीतलेन
 कलावता कस्य कृतोऽनुरोधः ॥ २४२ ॥

अपि त्वया स्निग्धतडित्प्रकाशा
 घनस्तनी कापि मयूर दृष्टा ।
 त्वद्वर्द्धभारस्य सुहृत् स यस्या
 विचित्रमाल्यः कवरीकलापः ॥ २४३ ॥

भुजङ्ग काचिद्भवता भुजङ्गी
 दृष्टा क्वचित् सा वररत्नचूडा ।
 विपच्छटाः पश्य यया विस्पष्टा
 मां दुःसहेऽस्मिन् विरहे दहन्ति ॥ २४४ ॥

49 A "भुजं कलङ्गादमवाप्तदोषमविग्रहं हासविलासदीनम् ।

चिरेण निश्चिथ प्रशास्त्रमेव यप्रच्छ गच्छन्नगायस्तुः ॥"

This Sanskrit Sloka should have been placed in Jarta-pc with Tibetan Verse No. 210, Sanskrit Sloka No. 210 has no corresponding Tibetan Verse. But owing to an oversight it was not placed in footnote on that page

དེ་དྲགས་བྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྤྱབས་ས་དག་གི།

དོ་རའི་ཅེད་འཛོམས་དེ་མཐོང་ངམ་ཅི།

གང་གིས་རྒྱུ་མིག་ལྟ་སྤྲེལ་ཆ་དག་གིས།

དེ་དྲགས་ནི་མས་ནི་གཤམ་ན་མཛེས་སམ་སྟེ།

245

ནི་མ་འདྲུལ་སྤྱེ་ས་ཡལ་འདབ་མཛེས་པའི་མཆུ།

རོལ་པས་རྣམས་པར་ཁུལ་བའི་བྱུང་མེད་དག།

ཕུད་བྱ་ཅན་དེ་འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི།

གཤམ་མཐར་གཤམ་བདག་བྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཅི།

246

དེ་ནི་སྤྱིན་དང་མཚུངས་པ་གཤམ་ཆལ་གྱི།

ཐང་པོ་འདི་ཡིས་ཐུབ་པའི་ཆ་བཞིན་དུ།

གསེར་གྱི་ཆུ་ཤིང་ཡོངས་འབྱུང་ལ་ཆགས་ནས།

ཐངས་ནས་བྱིར་རམ་བསྐྱེབས་པ་མ་ཡིན་ནས།

247

དེ་ལྟར་གཤམ་ཆལ་སྤྱིབས་ནི་མས་སྟེ། ཐུབ་ཆོད་རབ་བརྗོད་དེ་ཡིས་ནི།

ཐུང་གིས་བཞིན་མཚན་མོ་ནི། ཐུབ་པའི་བཞིན་རས་མདོག་བྲལ་སོང་།

248

དེ་ཡིས་ཐུ་ཡི་གནས་དང་ཉི། རོགས་འགྲམ་དཀར་སྤྱབ་གཤམ་ཆལ་དུ།

དལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་བྲང་སྤོང་ཆེ། ཤིང་ཤུན་ཅན་ལ་རབ་དུ་བྱིས།

249

सारङ्ग सारङ्गविलासिनी किं
दृष्टा त्वया मन्मथपार्थिवस्य ।
यस्याः कटाक्षोत्पलसंविभागे-
र्विभान्ति मन्थे गह्वरे हरिण्यः ॥ २४५ ॥

अपि त्वया विभ्रमजन्मभूमि-
र्वनस्पते पल्लवपेशलोष्ठी ।
लीलाविलोला ललना वनान्ते
लतेव दृष्टा स्तवकावनम्रा ॥ २४६ ॥

अनेन नूनं वनकुञ्जरेण
सा राजरम्भा परिरम्भलौल्यात् ।
आलुप्य नीता घनसन्निभेन
संच्छादिता वा शशिनः कलेव ॥ २४७ ॥

हृत्ति काननकुञ्जेषु तस्योन्मादप्रलापिनः ।
शोकादिव विवर्णेन्दुवदना रजनी ययौ ॥ २४८ ॥

स नागभवनासन्नतीरोपान्तं तपोवनम् ।
शनैः प्रविश्य पप्रच्छ महर्षिं बल्कलायनम् ॥ २४९ ॥

འདིར་ནི་འབྲེལ་བས་སེམས་དམན་བྱ་ངན་གྲགས་རངས་ཀྱིས་སྤྱར་བའི།

འདོད་པའི་མེ་ཡི་དུ་བས་སྤྱོད་ཆགས་ལྟས་མ་གཏོགས་པ་ཅན།

དེ་བོང་ཅན་གྱི་མཛེས་སྤྱུག་དྲེགས་གྱིས་ཞི་བྱེད་དེ་དྲགས་མིག།

མི་འམ་ཅི་མོ་སྤྱ་ཞིག་ཐུབ་པ་མཚོག་གིས་གཟིགས་སམ་ཅི།

250

ཞེས་བ་མཛེས་མ་དང་བྲལ་ཞིང་། སྤྱོད་བའི་སྐབས་ནི་ཐོབ་གྱུར་པ།

དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ཐུབ་པ་ཡིས། ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་སྤྱུས།

251

ཁྱོད་ནི་ངལ་གསོ་དབྱགས་ཕྱུང་ལ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་འདི་གཏང་མཛེད།

ཁྱོད་ཀྱི་དག་མ་ཡིད་ཀྱི་ནི། རྩ་བའི་འོད་དེ་བདག་གིས་མཐོང་།

252

བྱ་ཉམས་དེ་དྲགས་མོ་བཞིན་དུ། འཚོ་བ་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད།

སྤང་མོ་ཞགས་པས་དྲངས་པ་བཞིན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་བུས་འཚོ།

253

ལག་པ་དག་ལ་བཞིན་གྱི་པར་ཉལ་ཞིང་ཡལ་འདབ་མཇལ་ཕྱན་ལ།

གདུང་བས་ཉེན་ཅིང་གཡོ་བའི་ཚོག་ལྡན་དེ་མོ་ཀྱང་དུ་ཉམས་པའི་ལུས།

དེ་བ་བཅས་ལ་བདོད་པ་བཞིན་དུ་ཐོ་བྱོས་ཁྱོད་བལ་འབྲུགས་གྱུར་པ།

དེ་ཡི་ཡིད་ནི་འགར་ཡང་ཅི་ཡང་ངལ་གསོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན།

254

ལྟོན་པ་མི་འམ་ཅི་ཡི་བདག། ཡབ་ཀྱི་བྱིས་ན་བདག་གཞན་སོ།

ཁྱོད་ནི་བྱུར་དུ་ཤོག་ཅིག་ཅེས། དེ་ཡིས་ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་བཅུན།

255

इह विरहविचिन्ताशोकनिश्वासमूर्च्छ-
न्मदनदहनधूमश्यामसक्तैकवेणी ।

अपि शमितशशाङ्कोद्दामसौन्दर्यदर्पा
मुनिवर हरिणाक्षी किन्नरौ कापि दृष्टा ॥ २५० ॥

इति कान्तावियुक्तस्य प्राप्तस्योन्मादिनीं दशाम् ।
मुनिः श्रुत्वा वचस्तस्य परिज्ञाय तमब्रवीत् ॥ २५१ ॥

समाश्वसिहि विश्राम्य सन्तापस्तज्यतामयम् ।
दृष्टा सा तव कल्याणी मया मानसचन्द्रिका ॥ २५२ ॥

यूथभ्रष्टेव करिणी निरपेक्षापि जीविते ।
पाशाकृष्टेव हरिणी धार्यते सा त्वदाशया ॥ २५३ ॥

पाणौ श्रेते वदनकमलं प्रस्तरे पल्लवानां
तापस्नान्ता तरलवचनसंशिनौगात्रलेखा ।
आशाबन्धे धृतिरिव मतिस्त्वद्वियोगाकुलाया
स्तस्या नैव कचिदपि मनः किन्तु विश्रान्तिमेति ॥ २५४ ॥

द्रुमस्य किन्नरपतेः स्थिताहं भवने पितुः ।
आगन्तव्यं त्वया तूर्णमिति त्वां सन्दिदेश सा ॥ २५५ ॥

བཅོན་འགྲུས་སྒྲིང་ཕྱོབས་རྩྱུབས་དང་ཐབས། བཅོན་དང་སྟོང་ལྷན་ནྟམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
བཤོད་མིན་མི་འཕ་ཅི་ཡི་ནི། ཤོང་བྱེད་ལས་ཡང་རིམ་བས་བཤད། 256

གང་གི་འོད་འཇམ་རིག་པ་ཡིས། ཕྱོགས་ནྟམས་མེད་པོ་ཉིད་འགྱུར་བ།
རིན་ཅན་སོར་གདུབ་འདི་ཡང་ནི། དེ་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱིན། 257

ཞེས་བཟོད་ཀྱན་དགའི་བདུད་ཅི་ཡིས། དུན་བཞིན་བཅོན་པ་དག་གི་ཉེན།
སོར་གདུབ་དག་ནི་དེ་ཡ་བྱིན། ལས་ཡང་ཐུབ་པས་རབ་དུ་བཤད། 258

དེ་ཡིས་བརྟན་པའི་ལས་དག་ནི། ཐབས་དང་བཅས་པས་མི་བདག་ཟུ།
བཅོན་པས་ནོར་འཛོན་གནས་པ་ཡི། ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་རབ་དུ་བཅོམས། 260

སྟོན་ཆེན་བདུད་ཅི་ལེགས་གྲུབ་པ། མར་གྱིས་སྒྲིན་པ་འཇུངས་ནས་ནི།
ཆེ་འཇུལ་ཕྱོབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐོབ། མཚན་ཆ་དང་བཅས་དཔལ་གྱིས་སོང་། 260

ཆེ་འཇུལ་གྱིས་ནི་ལས་དུ་དེའི། ཉེར་མཁོ་ཐབས་ཅད་ཉེར་གནས་གྱུར།
སྒྲིང་ཕྱོབས་གྲོགས་དང་ལྷན་ནྟམས་ཀྱི། གྲུབ་པ་བྱན་ཆོགས་རང་དབང་ཉིད། 261

དེ་ནས་རིག་འཛོན་བྱ་མོ་ནི། ཅི་དགའ་ཤོད་པ་ལྷར་མཛོས་པ།
གངས་ཅན་བརྟེན་ནས་དེ་ཡིས་ནི། ཀྱུ་ཀྱུ་ལྷ་ཡི་རིལ་ལྟེན། 262

འབས་བུའི་རྩེས་གྱིས་ཁས་ཐངས་བྱས། དེར་ནི་བླེབས་ཀྱི་ཁྱུ་ཡི་བདག།
ཆུང་ཤུགས་ཞེས་པལ་ཞེལ་ནས། རི་བོ་དེ་ནི་དེ་ཡིས་འགོངས། 263

वीर्यसत्ववलोपायधैर्योत्साहवतामपि ।

अगम्ये किन्नरपुरे क्रमादूर्तं शशंस च ॥ २५६ ॥

इदञ्च त्वत्कृते दत्तं तथा रत्नाङ्गुलीयकम् ।

यस्य स्निग्धप्रभाभ्यङ्गैर्दिशो यान्ति पिशङ्गताम् ॥ २५७ ॥

इत्यानन्दसुधासिक्तमुक्ता धैर्यावलम्बनम् ।

अङ्गुलीयं ददौ तस्मै मार्गञ्चाकथयन्मुनिः ॥ २५८ ॥

पथा तदुपदिष्टेन सोपायेन नृपात्मजः ।

धीरः प्रचक्रमे गन्तुं धनदाभ्युपितां दिशम् ॥ २५९ ॥

स सिद्धां घृतपाकेन सुधां पीत्वा महौषधिम् ।

लब्धर्द्धिवलमाहात्म्यः सायुधः प्रययौ शनैः ॥ २६० ॥

कृद्धा सन्निहितं तस्य सर्वोपकरणं यथि ।

अभूत् सत्वसहायानां स्वाधीनाः सर्वसम्पदः ॥ २६१ ॥

अथ विद्याधरबधूविलासहसितद्युतिम् ।

हिमवन्तमतिक्रम्य कुक्कुलाद्रिमवाप सः ॥ २६२ ॥

फलोपहारैः स्वीकृत्य तत्र वानरयूथपम् ।

वायुवेगाख्यमारुह्य स तं शैलमलङ्घयत् ॥ २६३ ॥

དེ་ནས་ལྷག་གི་ལས་ཞེས་པ་ནི། ས་འཛིན་དག་ནི་རབ་དུ་གྲིང་།

འཇིགས་སུ་བྱང་བའི་སྐྱུ་ལ་ཆེན་ནི། བག་གསུམ་གྱི་ཆོག་སུ་བཞིན་མདའ་ཡིས་བརྒྱན། 264

འདོད་བའི་གཟུགས་ཅན་སྤྲིན་མོ་ནི། སྤྱོད་མང་ཆུ་ཡིས་དབང་བྱས་ནས།

འདོད་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་བོ་འདས། མི་འབར་ཅི་མཁའི་བདག་པོ་སོང། 265

དེ་ནས་སྤྱོད་གཅིག་རི་བོ་ལ། ཡང་ཡང་མཚན་གྱི་ཆེ་མོ་ཡིས།

བརྒྱན་ཅིང་བཀོས་པ་དག་གིས་ནི། ལྷོ་བས་ལྷན་ཤིན་དུ་དྲུམ་བས་འཇོགས། 266

དེ་ནས་རྫོཾ་ཅན་ཞེས་པ་ནི། རི་བོ་རབ་དུ་ག་དེ་ཡིས་འཇོགས།

སྤྲིན་མོ་ཤི་ཤི་འཚོ་ལ་བྱེད་པ། བྱ་གྲོད་གཟུགས་ཅན་ཡང་དག་མཐོང། 267

ཤི་ཤི་ཤི་དུགས་ལྷགས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་བརྒྱུར་བས་ཀུན་དུ་གཤམ་གས།

རི་བོ་དེ་ཡི་གནས་ཀྱི་ཆེར། དེ་ཡི་ལྷས་ནི་གཤམ་མེད་འཁོད། 268

མཚན་གྱི་བྱ་གྲོད་གཟུགས་ཅན་ནི། ཤི་ཤི་ཆགས་བས་དེ་མྱངས་ནས།

འཇིགས་སུ་བྱང་གཟུགས་ཀྱིས་བཟའ་བའི་བྱིར། རི་ཆེན་ལྷེད་དུ་ནོམ་པར་བཀོད། 269

བཙོན་འགྲུས་ཅན་གྱིས་རི་དུགས་ཀྱི། བགས་པ་བརྟེན་ནས་དེ་བས་ད་དེ།

སོང་ཁྱེད་སྐྱུ་པོས་ཁྱེད་སུ་པོ་ཡི། སོང་ཁྱེད་སུ་འཛིན་དག་དུ་བྱིན། 270

དེ་ཡི་བྱ་གཟུགས་རྫོཾ་བས་པ་བས། བྱང་དང་ཚ་དང་ལྷན་པ་སྐྱུ་ལ།

སྤྲིན་པོ་ལ་སོགས་འཇིགས་པ་དག། འཇོག་བའི་སྤྲིན་ནི་ཆེན་པོ་ཐོབ། 271

अथाजपथनामानमतिचक्राम भूधरम् ।

निहत्याजगरं घोरं विघ्नसंघमिवेपुणा ॥ २६४ ॥

वीणास्वनैर्वशीकृत्य राक्षसीं कामरूपिणीम् ।

कामरूपाद्रिमुल्लङ्घ्य प्रययौ किन्नरीप्रियः ॥ २६५ ॥

वलवान्मुहुराघातनिखातैः शस्त्रशङ्कुभिः ।

एकधारं ततः शैलमारुरोह्यातिसाहसः ॥ २६६ ॥

अथोग्रतरमारुह्य वज्रकाख्यं स पर्वतम् ।

गृध्ररूपां समालोक्य राक्षसीं पिशितैपिणीम् ॥ २६७ ॥

परिवृत्तेन संच्छन्नः समांसमृगचर्मणा ।

स पादमूले तस्यांद्रेस्तस्थौ निश्चलविग्रहः ॥ २६८ ॥

मांसलुब्धा तमुत्क्षिप्य गृध्ररूपा निशाचरी ।

निदधे शिखरस्याग्रे भोक्तुं भीषणविग्रहा ॥ २६९ ॥

मृगचर्मो समुत्सृज्य तां निहत्य स वीर्यवान् ।

नीरन्ध्रखदिराकीर्णं प्राप खादिरभूधरम् ॥ २७० ॥

प्रविश्य तद्गुहां लेभे शिलां व्यस्य महौपधिम् ।

शीता तपतमः सर्पराक्षसादिभयापहाम् ॥ २७१ ॥

འབྲུལ་འཁོར་རི་གཉིས་རབ་བསྐྱེད་པས་ལས། སྒྲིག་ནི་འབྲུལ་པར་དེ་ཡིས་སྒྲིབ།

འབྲུལ་འཁོར་ལྷ་ར་བ་མཉམ་དུ་ཆེ་ཡིས། བཅད་ནས་གཡོ་བ་མཉམ་པར་བྱས། 272

འབྲུལ་འཁོར་ལྷ་ར་བ་བཅད་ལས་ལས། འབྲུལ་འཁོར་སྒྲིག་ནི་དེས་བཅོམ་ཞིང་།

འབྲུལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་བཅད་དེ་བཞིན། ལྷ་གས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ལྷ་ར་བའོ། 273

དག་དུ་སྒྲིག་ཕྱིར་སྒྲིམ་བྱ་གཉིས། བཅོམ་དག་ལྷ་གས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་གཉིས།

དེ་བཞིན་ཆུ་སྒྲིག་སྒྲིམ་པོའི་སོའི། འབྲུལ་འཁོར་དག་པོས་འཛོམས་པ་གཉིས། 274

འཛོམས་ཅུང་ཅུང་པ་ཐབ་བའི་ལྷ་གས། ཁྱོད་པ་གཉིས་ཀྱང་ལྷ་གས་པར་འཁོར་ས།

ཆུ་མོ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བགྱེད། དེ་ལོགས་སྒྲིག་པོ་རྣམས་བསམ་ནས། 275

མཆེ་བའི་དུག་ལྷ་གས་པའི་ཆུ། བཏོག་ཞེས་ལྷ་གས་འབྱོར་དང་།

གང་འབྲུམ་མི་འམ་ཅི་དག་གི། འབངས་ནས་སྤྱོད་པར་སྒྲིག་དག་གི། 276

དེ་འབྱོར་སེམས་ལ་བགྱེད་པ་ཕྱིར་ལ། ལྷ་གས་ཀྱི་བཅད་དག་དང་།

དེ་བཞིན་ཁྱོད་བཅད་ཞེས་པ། ཁྱོད་པས་སེམས་ལ་གཏོད་ཕྱིར་དང་། 277

སེམས་ཅི་མོ་རྣམས་དག་གིས། གང་གི་འབྲུལ་དུ་གཏོང་ཕྱིར་ལ།

ལྷ་གས་ཀྱི་གཏོང་པ་བཅད་ཕྱིར་དེ། དེ་ལོགས་སྒྲིག་ལྷ་གས་ཀྱི་ཕྱིར་ལ། 278

དེ་ནས་དེ་ལ་ལྷ་གས་ཀྱི་ཕྱིར་ལ། འབྲུལ་གྱི་སྒྲིག་པོ་འཛོམས་པར་ལ།

ལྷ་གས་ཀྱི་སྒྲིག་པོ་འཛོམས་པར་ལ། སྒྲིག་པོ་འཛོམས་དེ་ཡིས་སྒྲིབ། 279

स यन्त्रपर्व्वतौ प्राप्य संघट्टैः प्राणहारिणम् ।

यन्त्रकीलं शराग्रेण छित्वा चक्रे विनिश्चलयौ ॥ २७२ ॥

यन्त्रकीलसमुच्छेदैर्यन्त्रद्वारं विदार्य सः ।

छेदनं यन्त्रचक्रस्य यन्त्रयुक्तौ तथायसौ ॥ २७३ ॥

तीव्रप्रहारौ पुरुषौ यन्त्रमेपो च दुःसहौ ।

यन्त्रोग्रदन्तनिघ्येपौ तथा मकरराक्षसौ ॥ २७४ ॥

घोरान्धकारगम्भीरं गुहाकूपं विलङ्घ्य च ।

तुङ्गां सरितमुत्तीर्य हत्वा तत्कूलराक्षसान् ॥ २७५ ॥

आशीविपाटतजलां पतङ्गाख्याञ्च निम्नगाम् ।

रोदिनीञ्च नदीं तीरे यस्याः किन्नरचेटिकाः ॥ २७६ ॥

कुर्व्वन्ति रोदनरवैर्विघ्नं तद्गतचेतसाम् ।

तद्विधां हासिनौ नाम हासापहृतचेतसाम् ॥ २७७ ॥

दिशन्ति पुलिने यस्या व्यसनं किन्नराङ्गनाः ।

लङ्घयित्वापगाथान्या वेचां प्राप्य नदीं ततः ॥ २७८ ॥

कूलवेचलतालम्बी तस्यामथ तितीयेया ।

पवनप्रेरितां पारवेचवल्लीमवाप सः ॥ २७९ ॥

འབྲུག་འཁོར་རིག་ཉིས་རབ་བསྐྱེད་པས་པས། སྒོ་གཞི་འབྲོག་པར་དེ་ཡིས་སྒྲིབ།
འབྲུག་འཁོར་ཕྱར་པ་མཉམ་ཅི་ཡིས། བཅད་ནས་གཤོ་བ་མེད་པར་བྱས། 272

འབྲུག་འཁོར་ཕྱར་པ་བཅད་ནས་ཀྱིས། འབྲུག་འཁོར་སྒོ་གཞི་དེས་བཅོམ་ཞིང་།
འབྲུག་འཁོར་འཁོར་ཁོ་བཅད་དེ་བཞིན། ལྷགས་ཀྱི་འབྲུག་འཁོར་ཕྱར་པ་ལོ། 273

དཔག་རྒྱ་ཕྱེད་ཕྱིས་བྱ་གཉིས། བཅོད་དགའ་ལྷག་གི་འབྲུག་འཁོར་གཉིས།
དེ་བཞིན་ཅུ་སྟོན་སྟོན་པོའི་སོའི། འབྲུག་འཁོར་དཔག་པོས་འཛེབས་པ་གཉིས། 274

འཛིགས་ཅུང་ལྷན་པ་ཐེབ་བའི་ཕྱག། ཁྱོད་བགཉིས་ཀྱང་ནས་པར་འགོངས།
ཅུ་པོ་ཅེན་པོ་ཡང་དག་བགྱེད། དེ་ངོགས་སྟོན་པོ་ནམས་བསད་ནས། 275

མཆེ་བའི་དྲུག་ལྷན་གནས་པའི་ཅུ། བདེ་གཞེ་ཕྱར་འགྲོད་དང་།
གང་འབྲུག་མི་འམ་ཅི་དག་གི། འབངས་ནས་ཅུ་བའི་སྒྲོ་དག་གི། 276

དེ་འགྲོད་སེམས་ལ་བགེགས་ཕྱིད་པ། ཁྱུང་གི་དྲུག་ཅན་དག་དང་།
དེ་བཞིན་ཁྱོད་བཅད་ཞེས་པ། ཁྱོད་པས་སེམས་ལ་གཞོན་ཕྱིད་དང་། 277

མི་འམ་ཅི་མོ་ནས་སྟོན་གཞི། གང་གི་འབྲུག་དྲུག་དྲུང་ཕྱིར་བ།
ཕྱར་བཞོད་གཞན་ཡང་བཞུགས་བྱས་ཏེ། དེ་འོག་སྒྲ་ལྷན་ཁྱུང་ཅན་ཕྱིར། 278

དེ་ནས་དེ་ལ་ཕར་འདོད་བས། འབྲུག་གི་སྒྲ་ཡི་འཁྲི་གིང་བཞུང་།
ཁྱུང་གིས་བསྐྱེད་བས་པ་རྒྱུ་ཕྱིར། སྒྲ་ཡི་འཁྲི་གིང་དེ་ཡིས་ཐོབ། 279

स यन्त्रपर्व्वतौ प्राप्य संघट्टैः प्राणहारिणम् ।

यन्त्रकीलं शराग्रेण छित्वा चक्रे विनिश्चलौ ॥ २७२ ॥

यन्त्रकीलसमुच्छेदैर्यन्त्रद्वारं विदार्य सः ।

छेदनं यन्त्रचक्रस्य यन्त्रयुक्तौ तथायसौ ॥ २७३ ॥

तीव्रप्रहारौ पुरुषौ यन्त्रमेधौ च दुःसहौ ।

यन्त्रोग्रदन्तनिघ्येधौ तथा मकरराक्षसौ ॥ २७४ ॥

घोरान्धकारगम्भीरं गुहाकूपं विलङ्घ्य च ।

तुङ्गां सरितमुत्तीर्य हत्वा तत्कूलराक्षसान् ॥ २७५ ॥

आशीविपाटतजलां पतङ्गाख्याञ्च निम्नगाम् ।

रोदिनीञ्च नदीं तीरे यस्याः किन्नरचेटिकाः ॥ २७६ ॥

कुर्व्वन्ति रोदनरवैर्विघ्नं तद्गतचेतसाम् ।

तद्विधां हासिनीं नाम हासापहृतचेतसाम् ॥ २७७ ॥

दिशन्ति पुलिने यस्या व्यसनं किन्नराङ्गनाः^१ ।

लङ्घयित्वापगाथान्या वेत्तां प्राप्य नदीं ततः ॥ २७८ ॥

कूलवेचलतालम्बी तस्यामत्र तितीयया ।

पवनप्रेरितां पारवेचवल्लीमवाप सः ॥ २७९ ॥

- དེ་བ་བཞི་དུ་རབ་རིང་བ། དེ་ཡི་པ་རོལ་འགྲུལ་དུ་བྱིན།
 མི་འཕ་ཅི་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་ནི། རབ་གསལ་ཤེལ་གྱི་ཁང་པ་མཐོང་། 280
- དེ་ཡི་དལ་བྱས་ནང་དུ་ཞུགས། གསེར་གྱི་བད་ལྷན་མཛེས་པར་བྱིན།
 དེ་ཡི་ངོགས་ཀྱི་ཤིང་ལ་འཛོགས། རིན་ཅན་འཁྲི་ཤིང་གིས་འགྲིབས་ནས། 281
- དེར་དེས་ཆུ་སྐྱེས་དུལ་ཚོགས་ཀྱི། དྲི་བཟང་སེར་པོར་གྱུར་བའི་ཆ།
 མི་འཕ་ཅི་མོ་ནོམ་དག་གིས། གསེར་གྱི་བྱས་པར་ལེན་པ་མཐོང་། 282
- དེར་ནི་བྱས་འདིགས་ངལ་བ་ཡིས། གཟིར་བ་ཅིག་ཅན་དེས་མངོན་ཕྱོགས།
 ལག་པས་རྟེན་ནས་གྲོགས་བྱས་དེ། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་རྩིས། 283
- མ་མ་སྲུ་ཡི་ཆེད་དུ་ནི། ཆུ་འདི་འབད་ནས་ལེན་པར་བྱེད།
 གང་ལ་གྲུས་པས་བྱེད་ནས་ནི། ཡོངས་སྲུང་ལ་འདི་ཅི་མི་བྱེད། 284
- དེ་ལྟར་ཆོག་སྟན་གྱིས་དེས་རྩིས། མཛེས་སྲུག་སྟན་ལྟ་ལྟ་པ་ཡིས།
 ཕྱོགས་སྲུག་ཅིག་གིས་རྒྱུང་མ། དེ་ཡིས་དེ་ལ་རབ་སྤྲོས་བ། 285
- མི་ཡི་རྩིས་ང་ག་བྱའི་སྲུང་། སྤྱི་དུ་དྲི་བཟང་ཆུ་ནོམས་ཀྱིས།
 མི་འཕ་ཅི་གྲུ་ཡལ་གྱི་བཀས། ཡིད་འཕྲོག་མ་ནི་བྱས་བྱེད་དོ། 286
- ཞེས་བ་དེ་ཡིས་བཞི་དེ་ཐོས་ནས། སྟན་ཅིག་བདུད་ཅིས་བྲན་པ་བཞིན།
 དེ་ཡི་དྲགས་མཚན་སོར་གདུབ་ནི། གསེར་གྱི་བྱས་པར་དེ་ཡིས་འབངས། 287

तथा प्राप परं पारमाशयेवातिदौर्घया ।

ददर्श किन्नरपुरं स्फारस्फटिकमन्दिरम् ॥ २८० ॥

प्रविश्य स शनैः प्राप्य कान्तां कनकपद्मिनीम् ।

तत्तीरतरुमारुह्य तस्थौ रत्नलतावृतः ॥ २८१ ॥

स ददर्शाम्बुजरजःपुञ्जैः सुरभिपिञ्जरम् ।

हेमकुम्भैर्जलं तत्र नयन्तीः किन्नराङ्गनाः ॥ २८२ ॥

कुम्भोत्क्षेपे श्रमार्त्तायास्तत्रैकस्याः समेत्य सः ।

हस्तालम्बेन साहाय्यं कृत्वा पप्रच्छ तां शनैः ॥ २८३ ॥

मातः कस्य कृते तोयमिदं यत्नेन नीयते ।

यद्भक्त्या गण्यते नायं भवतीभिः परिश्रमः ॥ २८४ ॥

इति तेन प्रियगिरा सा पृष्टा तमभाषत ।

माधुर्यधुर्यसौन्दर्यं पद्मपातवती क्षणात् ॥ २८५ ॥

मत्यामोदापनोदाय सदा सुरभिवारिभिः ।

पितुः किन्नरराजस्य गिरा स्नाति मनोहरा ॥ २८६ ॥

तयेति कथितं श्रुत्वा सुधासिक्त इव क्षणात् ।

स हेमकुम्भे चिक्षेप तदभिजाङ्गुलीयकम् ॥ २८७ ॥

དེ་ནས་སོར་གདུབ་མཛོད་པར་འབྲོག་བྱེད་དེ་ནི་བྱ་བ་པ་ལས།

ཁྱེས་བྱེད་ཡིད་འབྲོག་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱ་བ་པ་རྫོང་ལ་ལྟོང་།

གང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་ཟེར་ཐུག་རིན་ཅེད་ལོད་ཟེར་རི་མོ་ཡིས།

ཁྱུང་དུ་སེད་མོ་འདེབས་པ་ནི་ཅི་དགའ་དགའ་དང་མཚུངས་པ་ཐོབ།

288

ད་ཆེས་རིན་ཅེད་སོར་གདུབ་ལུས་མེད་གཏམ་དགའ་དང་སོང་བ།

རང་གི་ཆེས་སྤྲུལ་མཁའ་པ་པར་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་བརྟགས་བྱས་ནས།

བདག་པོ་འོངས་པར་ཤེས་དེ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལས་ཐོབ།

ཅེས་བ་དེ་ཡིས་འབངས་མོ་ལ་ནི་རངས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོས།

289

དེ་ནས་འབངས་མོས་དེ་ལ་སྤྲོས། ལྷ་མོ་ཆིང་བྱེད་འོག་པ་དག་ན།

ཡིད་སྤྲོབས་མཛོད་དུ་ཁྱུང་པ་བཞིན། དར་བཟའ་མཛོས་པ་འགར་ཞིག་མཆིས།

290

གང་མཐུ་སྤྱིང་པོ་ཤར་བྱི་བྱུ། ཁྱུང་གུ་མཛོས་པ་ཉིད་བཟློད་བ།

སོར་གདུབ་འདི་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། གཤམ་བྱི་བྱ་བ་པ་འདི་ཅུ་འབངས།

291

ཞིག་པ་དེ་ཡི་ཚིག་སྙན་ཐོས། གཟུགས་བཟང་ལྡན་པ་ཡིད་འཛོག་མས།

ཁྱོད་འོངས་པར་ངེས་བྱ་པ་ནས། དེ་ཉིད་དེ་ནི་འགྲུག་མ་སྤྲོས་པར།

292

དེ་ཡིས་རབ་རྒྱས་བྱེད་ཚུལ་གྱི། །རང་བར་བཞོན་པ་ནི་མཛོས་པ་ནི།

ཀྱུ་ཅན་ཅན་བྱི་བྱ་བ་བཞིན། ཡིད་འཛོག་པ་ནི་ཆོང་བས་མཛོང་།

293

स्नान्यास्ततस्तदभिहारि मनोहरायाः
 कुम्भात्पपात कुचकुम्भयुगेऽङ्गुलीयम् ।
 यस्यां शुभप्रतिमरत्नमयूखलेखाः
 क्षिप्रं नखक्षतविलासतुलामवापुः ॥ २८८ ॥

मूर्त्तं ततः स्वमनुरागमिवाकलय्य-
 रत्नाङ्गुलीयकमनङ्गकथान्तरङ्गम् ।
 सा कान्तमागतमवेत्य कुतस्त्वयेदं
 सम्प्राप्तमित्यवददुच्छसितेव दासीम् ॥ २८९ ॥

ततस्तामवददासी देवि पुष्करिणीतटे ।
 स्थितः कोऽपि युवा कान्तः प्रत्यक्ष इव मन्मथः ॥ २९० ॥

निक्षिप्तं हेमकुम्भोऽस्मिन्निदं तेनाङ्गुलीयकम् ।
 भजते यत्प्रभागर्भं पयः कुङ्कुमकान्तताम् ॥ २९१ ॥

इति तद्वचनं तन्वौ प्रियं श्रुत्वा मनोहरा ।
 निश्चित्य दयितं प्राप्तमानिनाय तथैव तम् ॥ २९२ ॥

तथा गुप्ततरे न्यस्तं कान्तमुद्यानमन्दिरे ।
 कुमुदतीव शशिनं गत्वापश्यन्मनोहरा ॥ २९३ ॥

པན་ཚུན་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ནོར་འབྲུལ་དང་།
 འབྲུལ་བའི་ཡོངས་ཀྱི་འཛིན་པར་ཆད་བ་དང་།
 དེ་དག་རབ་དགའ་ཉམས་སུ་བྱོང་བྱུང་བ།
 ལུས་མེད་ཡན་ལག་ཀྱི་རྣམས་མཛེས་པ་བྱོབ།

294

ཐམས་པའི་དུས་སུ་གང་གང་ཅུང་ཟད་བསམས་པས་ནང་དུ་གོ་མས་བྱས་དང་།
 གང་གང་རབ་དགའ་རབ་བྱིས་ཡིན་སྐྱོང་འགྲོགས་ཀྱི་འདེབ་དང་ལྷན་བ་དང་།
 གང་གང་མཛེད་བར་མཛུངས་དགའ་བར་སྤྱོད་ལྷན་བུང་བོར་འོས་བྱུང་བ།
 དེ་དེ་ཐབས་ཅད་མཛེད་གཙམས་སྐལ་བཟང་ཁོ་ཤུག་དེ་གཉིས་དག་གིས་བྱས།

295

དེ་མཛེས་སྤྱོད་ཅུལ་བཟློབས་པ་ནི། རོ་ཆ་རྣམས་ཡིན་འཛོག་མས།
 བཤའ་ནས་པ་བ་དག་ལ་ནི། བདག་ཉེས་ཡི་ཡིན་འབྱུང་བལྟར།

296

དེ་ནས་ཁོ་འཕ་ཅི་ཡི་བྱུང་། དེ་ལ་ཁྲིས་པས་མཐུ་བསྐྱོད་ཅིང་།
 བྱོ་པའི་བདག་ནི་བཟོང་བའི་ལ་བ། ཡོངས་སུ་བཏང་ནས་རབ་ལྷོས་པ།

297

ཀྱེས་པའི་འོས་སྤྱོད་ལོ། ཆལ་མཁའ་མེད་རྒྱུང་བྱུང་བ།
 སྤྱོད་ཅུལ་དག་པ་བཟློབས་ཀྱང་ནི། ཆགས་བཉིད་ནི་ཁྲིན་མིག་ཏོང་།

298

ཁྲིན་གྱི་འོས་སྤྱོད་ལོ། རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་གཟུང་ནི།
 ཀྱེ་བའི་དང་མཛེད་པ་ཡིས། བྱུང་བའི་འོས་ཉིད་དུ་བྱུང་།

299

परस्परालोकनविभ्रमेण
वियोगसन्तापनिवेदनेन ।

तयोः प्रहर्षानुभवेन लेभे
शोभामशेषाङ्गवतीमनङ्गः ॥ २६४ ॥

यद्यत् किञ्चिद्विरहसमये चिन्तयाभ्यस्तमन्त-
र्यद्यत् प्रौढप्रमदसुहृदा मन्मथेनोपदिष्टम् ।
यद्यत् प्रेम्णः सदृशमुचितं यद्यदौत्सुक्यराशे
स्तत्तत्सर्व्वं प्रणयसुभगं दम्पती चक्रतुस्तौ ॥ २६५ ॥

ततः प्रच्छन्नवृत्तान्तं लज्जमाना मनोहरा ।
निवेद्यादर्शयत् पित्रोः पतिं भूमिमनोभवम् ॥ २६६ ॥

ततः किन्नरराजस्तां कोपप्रस्फुरिताधरः ।
उवाच दर्शनपथं परिहृत्यात्मजापतेः ॥ २६७ ॥

अर्द्धे प्रसादपतिता दैवाद्नुचिते जने ।
न विमुञ्चसि दुर्दृष्टे शाल्यमानापि रक्तताम् ॥ २६८ ॥

यौवनेत्यत्तिलावण्यं स्पृहणीयं दिवौकसाम् ।
वत प्रयातमेतत्ते मर्त्यस्त्रेहेन शोच्यताम् ॥ २६९ ॥

མཐོན་པོའི་རིགས་ལས་སྐྱེས་གུར་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་ལང་ཚོ་རབ་བྱེས་པ།
གུར་འགྲོ་འཁྲུགས་བས་ནི་བ་ཉམས་པ། ཁྱོད་ནི་ཤི་དུ་འོག་དུ་འགྲོ།

300

མཁས་པ་ཆགས་བཤམ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་། རིགས་ནི་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པ་མོ།
མི་བསྐྱེད་རིགས་བཞིན་བྱིས་ཅན། ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་ཡང་མི་འདོད་ལོ།

301

གཟུགས་ཅས་བྱིས་ནི་ཁྱོད་ཚོས་ནས། གཤམ་ཏེ་མི་ཡི་དབང་གུར་ན།
གསེར་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་བྱུ་ཡི། གཟུགས་དང་ཅེ་དགའ་ཅིས་མི་བྱེད།

302

མཐུ་དང་ཡོན་ཏན་བྱིས་དཔེན་པ། སྐྱེས་བྱ་རབ་མཛེས་དབྱིབས་ཅན་གྱི།
མཛེས་རྒྱལ་རི་མོར་བྱིས་པ་ཡི། སྐྱེས་བྱུ་ཡི་བཞིན་ཅིག་པ་མཛེས།

303

འབྲེལ་དཔེན་ངོ་ཚས་སྒྲིག་ཅན་མ། ཁྱོད་ཁྱོ་བདག་གི་པ་གསན་བར་བྱ།
ཁྱོད་སྐྱོང་ལ་འོངས་ལྟ་ནི་པས་ཀྱི། བཞིན་ནི་བདག་གིས་ལྷ་མི་བོད།

304

བཞིན་བར་སྤྱོད་དང་རྟོན་ཅིང་། མཐོན་པོར་གུར་པའི་རིགས་དག་ནི།
བྱ་མོས་འཁྲུགས་པ་པར་བྱེད་པ་མྱེ། དུས་ནི་དེ་བར་དགའ་བས་བཞིན།

305

དེ་ལྟར་པ་ཡིས་སྤྲོད་གུར་དེས། བཅི་མའི་ཐིགས་པ་ཉུག་ལ།
དོ་ཤམ་སྐྱེད་མེད་གྲིག་བྱེད་ཅིང་། བཞིན་བདུད་དེ་ལ་རབ་སྤྲུལ་པ།

306

ཡབ་ལགས་ཁྱོ་བར་མི་འོས་པ། དེ་དག་བདག་ལ་གུང་འོས་མིན།
མཐུ་ཡིས་མི་འབ་ཅི་དག་ལས། ཉུག་པའི་མི་མཐོས་སའ་ཅི།

307

उदयगोचप्रभवा घनयौवननिर्भरा ।

निम्नगे श्लोभविभ्रष्टा यातासि सुतरामधः ॥ ३०० ॥

विद्वदुद्देगजननी कुलवैलक्ष्यकारिणी ।

मलिना खलविद्येव सम्मतासि न कस्यचित् ॥ ३०१ ॥

रूपमाचेण दृष्टा त्वं यदि मर्त्यवशं गता ।

तत् किं न रमसे हेमनिर्माणपुरुषत्विया ॥ ३०२ ॥

प्रभावगुणहीनस्य पुंसयारुतराकृतेः ।

आलेख्यपुरुषस्येव सौन्दर्यं भित्तिरञ्जनम् ॥ ३०३ ॥

बध्यो मे त्वत्पतिः पापे हीनसम्बन्धलज्जया ।

मुखं द्रष्टुं न शक्नोमि त्वद्याच्चातदिवौकसाम् ॥ ३०४ ॥

सत्यमुत्साहयुक्तस्य कुलस्योन्नतिशालिनः ।

जरेव किल कायस्य कन्या सङ्कोचकारिणी ॥ ३०५ ॥

इति सा भर्त्सिता पित्रा तमुवाच नतानना ।

असूचहारं कुर्वाणा कुचयोर्वाष्पविन्दुभिः ॥ ३०६ ॥

कोपादनुचितं तात नैतन्मां वक्तुमर्हसि ।

न श्रूयन्ते प्रभावेण किं नराः किन्नराधिकाः ॥ ३०७ ॥

མཁའ་ཐིང་གིས་ཀྱང་བཟོད་དཀའ་བ། ས་འདི་གང་གིས་བཟོད་ཀྱང་ནས།
འོངས་པ་མཐུ་ཡིས་གཞི་དེ། མི་ཉིད་ཡིན་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། 308

ལུས་ཅན་ནྟེན་གྱི་ལུས་དག་ནི། ཡོན་ཏན་ཡང་དག་ཐོན་བྱེད་ཉིད།
བསིལ་ཟེར་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་ནི། ཀྱུན་དགའ་སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། 309

ཡ་བ་གཅིག་རིགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་རྗེས་སྤྲུལ་བྱང་།
ཐུགས་བརྟུན་ཅི་ཟག་པ་ནི། བླ་མོ་བརྟེན་པ་བཞི་སྤྱད་ཐུག་ཐོད། 310

ཁ་ཅིག་ནང་ན་ཡོད་ཏན་ལྡན། དེ་བཞིན་གཞན་ནི་སྟོན་བརྒྱུ་བལ་པས།
ནོར་བུ་ནྟེན་གྱི་རིན་དག་ནི། མ་བརྟགས་འགོངས་པར་ཡོངས་མི་བྱ། 311

དེ་ཐོས་མི་འཇམ་ཅི་ཡི་བདག། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་སེམས་བྱེད་ཅིང་།
མག་པ་ཡང་དག་མོས་ནས་ནི། ཡོད་ཏན་གཤམ་པར་འདོད་པས་སྤྲུས། 312

མི་འཇམ་ཅི་ཡི་བྱ་འདི་དག། དེ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་པས་བརྟུལ།
མཐུ་ནི་ཡང་དག་བཟུད་པ་ནི། མཛོག་གི་འབྲེལ་བ་དག་ཏུ་འོས། 313

ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་ཤིང་འདི་གས། ཤར་བྱུང་བྱས་རྒྱུ་ཅིག་གིས།
དི་ལ་བྲེག་པར་བརྟུན་མི་ཉུང་བར། དབུ་བཟུས་ལ་སྤར་ཡང་བྱིད། 314

ཐོད་དང་འབེན་ལ་སོགས་པ་ཡི། གུ་ཡི་རིག་བྱེད་མཁས་པ་རྟོན།
དེ་ནས་གྲགས་པ་དེ་བ་དན་ནི། ཡོད་འཕྲོགས་འདི་ཁྱོད་དཔང་གྱུར། 315

गरुडस्यापि दुर्लङ्घ्यामिमामुल्लङ्घ्य यः क्षितिम् ।
प्रभावभूमिरायाति मनुष्यः स कथं भवेत् ॥ ३०८ ॥

गुणसंवादिनी मूर्तिर्भवत्येव शरीरिणाम् ।
करोत्यानन्दसंवादं द्युतिरेव हिमत्विपः ॥ ३०९ ॥

जात्या किं क्रियते तात स्वभावानुगुणा गुणाः ।
पूर्णेन्दुरमृतस्यन्दौ कालकूटस्य सोदरः ॥ ३१० ॥

भवत्यन्तर्गुणाः केचिच्छन्नदोषास्तथा परे ।
अपरीक्ष्य न कर्तव्या मणीनां मूल्यलङ्घना ॥ ३११ ॥

श्रुत्वैतत् किन्नरपतिस्तत्तथेति विचिन्त्य च ।
जामातरं समाह्वय गुणजिज्ञासयाब्रवीत् ॥ ३१२ ॥

त्वया कान्त्या जितास्तावदेते किन्नरदारकाः ।
सन्दर्शितप्रभावस्तु दिव्यसम्बन्धमर्हसि ॥ ३१३ ॥

अत्यायतं शरवणं द्रव्योद्धृतशरं क्षणात् ।
व्युत्तमन्यूनमुच्चित्य पुनर्देहि तिलादकम् ॥ ३१४ ॥

सन्दर्श्य धनुर्वेदे दृढलक्ष्यादिकौशलम् ।
ततः कीर्त्तिपताकेयं तवायत्ता मनोहरा ॥ ३१५ ॥

ཞེས་དེ་དེ་ཡིས་བྱ་བྱུངས། འོས་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བསྐྱུལ།

གཞོན་ནུ་མཛོས་སལ་ཆགས་བས། ཐབས་ཅན་བྱ་བར་རབ་དུ་བཅེས། 816

དོན་མེད་ངལ་ཞིང་ཆོར་ཆོངས་འབྲས། ཤར་འབྱིན་ལ་རབ་བྱུགས་པ།

དེ་ཤེས་མིག་སྤྱོད་ལྡན་པ་ནི། བྱོགས་སུ་རྩེད་བས་ཡང་དག་བས་བས། 817

ཅི་སྒྲན་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་པའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱུང་སྐྱེས་འདི།

འབྲས་མེད་ཉོན་ཆོངས་ལས་ལ་ནི། མི་འཇམ་ཅི་ཡི་དབང་གིས་བསྐྱོས། 818

འདི་ཡིང་ལ་དུབ་དུས་འདི་ལ། བདག་གིས་སྤྱོད་བྱོགས་རབ་དུ་བྱ།

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་བགྱི་བྱིན་གྱིས། དེ་ཡི་ལས་ནི་ཇོགས་བྱས་དེ། 819

མཆོད་སྦྱིན་བགྱི་པས་བཟུན་པ་ཡི། གཞོད་སྦྱིན་ལག་གི་གཟུགས་ཅན་གྱིས།

ཤར་པའི་ནགས་ནི་རབ་བྱུང་བ། མཉམ་པར་དེ་པ་ནི་ཐེག་པར་བདབ། 820

བགྱི་བྱིན་གྱིས་སྦྱོས་བྱོག་ཕྱོད་གྱིས། ཡང་དག་བཟུས་ནས་གཅིག་དུ་བྱས།

མི་འཇམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་ལ། ཡ་མཚན་སྒྲན་དུ་གཞོན་ནུས་ཕྱུལ། 821

སྤྱོབས་བྱིས་དེ་ཡི་གསེར་གྱི་ནི། རབ་བདུན་དང་དལ་བདུན།

པག་གི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་ལྡན། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དུ་ཚོ་བས་བྱུག། 822

གང་གིས་དེ་ཡི་ཅོད་བན་ལ། ལྷ་ཡི་མེ་རྟོག་ཆར་འཁོབ་པ།

བཟུན་བཅོས་མཆོན་དང་ཅལ་དང་ནི། ལྷ་ཅལ་བཅོ་དང་སྤྱོབས་ནོམས་བཟུན། 823

इत्यशक्नेऽपि कैटिल्यात् प्रेरितस्तेन कर्मणि ।

सर्वं कान्तानुरागेण कुमारः कर्तुमुद्ययौ ॥ ३१६ ॥

मिथ्याश्रमक्लेशफले प्रवृत्तं शरपाटने ।

तं विज्ञाय सद्विज्ञातः पक्षपातादचिन्तयत् ॥ ३१७ ॥

किं भाद्रकल्पिको बोधिसत्त्वोऽयं पार्थिवात्मजः ।

नियुक्तः किन्नरेन्द्रेण निष्फले क्लेशकर्मणि ॥ ३१८ ॥

अस्यास्मिन् समयायासे कार्यं साहायकं मया ।

इति सञ्चिन्त्य शक्रोऽस्य कर्मनिष्पत्तिमादधे ॥ ३१९ ॥

शतक्रतुसमादिष्टैर्यक्षैः शूकररूपिभिः ।

उत्पाटिते शरवणे समे व्युत्पन्निलाङ्कम् ॥ ३२० ॥

एकौकृतं समुच्चिद्य शक्रस्तृष्टैः पिपीलकैः ।

कुमारः किन्नरेन्द्राय विस्मिताय न्यवेदयत् ॥ ३२१ ॥

स सप्तकनकस्तम्भान् सप्ततालान् बलोज्जितः ।

शूकरीचक्रसंयुक्तान् विद्ध्वा निशितपचिणा ॥ ३२२ ॥

शास्त्रास्त्रविक्रमकलाशिल्पशक्तिमदर्शयत् ।

यथास्य पेतुर्मुकुटे दिव्याः कुसुमवृष्टयः ॥ ३२३ ॥

མིའམ་ཅི་ཡི་གྲུ་ཡ་པོ་ནི། དེ་མཐུས་ཡ་མཚན་གྱུར་མེད་ཀྱང་།

དེ་ཉིད་བསྐྱུ་བའི་ཤྲད་དུ་ཤྲར་། དེ་གས་པ་དེ་དེ་སེམས་པར་བྱེད།

324

མངོན་པར་ཞེན་པ་ཤིན་དུ་བརྟན་ལྷན་གཞན་གྱི་གཞོན་པས་རྒྱ་བཞིན་འབྱུག་།

ཡོན་དན་བགྱི་སྤྲལ་གིས་ཀྱང་མི་མགྲུ་ཤིན་དུ་འགལ་བའི་སྒོ་ཅན་ནྟེ་མས།

གྱི་ཆེ་མཚར་ལ་སྤྱོད་བཅད་འཛོན་ཅིང་དམ་པ་བལྟོད་ལ་དགོད་པར་བྱེད།

གྲགས་པ་མཚོགས་པ་བཞིན་དག་ཡོག་ཅིང་འགལ་བ་བརྫོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

325

དེ་ལ་དེས་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི། ལྷ་ཡི་མཐུ་འདི་གས་པ་བར་བྱས།

དེ་ནི་ཤེས་རབ་བྱུང་འབགས་དག། ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ལྟན་པར་འོས།

326

གཞུགས་དང་ཁ་དོག་དབྱེར་མེད་ཅིང་། ལྱོན་དང་ན་ཚོད་མཚུངས་གྱུར་པ།

མིའམ་ཅི་མོ་འཁོད་པ་ཡི། དཔུས་ནས་རང་གི་དགའ་མ་རྒྱངས།

327

ཞེས་པ་བརྫོད་ནས་དེ་ཡིས་སྤྲར་། མིའམ་ཅི་མོ་ལྷ་བགྱི་དག།

རྟོགས་པ་ཁ་དོག་ཡང་ཚོ་དང་། ཆས་མཚུངས་མདུན་དུ་དེ་ཡིས་མཐོང་།

328

དེ་དག་དབྱུས་ནས་ཡིད་འཕྲོག་མ། དེ་ཡི་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་བརྒྱང་།

འབྲི་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་བརྒྱེབས་པ་ཡི། རྩོད་འཁྲི་ཤིང་གང་བས་བཞིན།

329

དེ་ནས་མིའམ་ཅི་དབང་གིས། འདི་ནི་ལྷ་ཞེས་ངས་བྱས་ནས།

ཆོས་པས་དེ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་མ། ལྷ་ཡི་རིན་ཅེན་དང་བཅས་བྱིན།

330

विस्मितोऽपि प्रभावेण तस्य किन्नरभूपतिः ।
पुनस्तद्वञ्चनायैव तां तां युक्तिमचिन्तयत् ॥ ३२४ ॥

दधति विपुलाश्चर्य्ये मौनं हसन्ति सतां स्तुतौ
मंलिनवदनाः कीर्त्युत्कर्षे व्रजन्ति विवादिताम् ।
अपि गुणशतैर्नाराध्यन्ते विरुद्धधियः परं
परपरिभवक्षोभारम्भस्थिराभिनिवेशिनः ॥ ३२५ ॥

स तमूचे प्रभावोऽयं दिव्यः प्रकटितस्त्वया ।
प्रज्ञाप्रकर्षमधुना सन्दर्शयितुमर्हसि ॥ ३२६ ॥

अभिन्नवर्णरूपाणां तुल्याभरणवाससाम् ।
किन्नरीणां स्थितां मध्ये गृहाण निजवल्लभाम् ॥ ३२७ ॥

इत्युक्तः स पुनस्तेन किन्नरीशतपञ्चकम् ।
तुल्यवर्णवयोवेशं ददर्श व्यग्रमग्रतः ॥ ३२८ ॥

तासां मध्ये परिज्ञाय स जग्राह मनोहराम् ।
वल्लरीवनसंच्छन्नां मृगयूतलतामिव ॥ ३२९ ॥

देवोऽयमिति निश्चित्य ततस्तं किन्नरेश्वरः ।
तुष्टस्तस्मै ददौ दिव्यरत्नैः सह मनोहराम् ॥ ३३० ॥

མཆོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་འབྱོར་བ་ཡིས། ལུས་དང་བཅས་པས་དེ་ཡིས་མཆོད།

དེ་ལ་ཉུས་ནས་རུང་བར་བཅས། ལཱ་ཞོན་ལྷ་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་སོང་། 331

ཡིད་འབྱོག་པ་སྤོན་འགྲོ་པའི་བྱ། རེང་བ་མཐོང་ནས་ས་ཡི་བདག།

བདུད་ཅིའི་བྱ་མཆོས་ཐྱང་བའི་དབང། མཐོང་ནས་འཕྱར་བཞིན་ནོས་པར་མཛོས། 332

དེ་ནས་གྲིལ་བྱིན་སྤྱོད་ཚུལ་ཐུབ་འི་གདུགས་དཀར་ལྡན་པ་ལ།

སྤྱོད་གྲིལ་གྲུང་བ་འབྱོག་པའི་དེ་ནི་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་ནས།

ཆོག་ཤེས་བསེལ་ལྡན་དཔེན་པའི་བདུད་ཅིས་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིས།

རབ་དུ་ཞི་བ་ལྡན་པའི་གྲིབ་བསེལ་མི་ཡི་བདག་པོས་བཟུང་། 333

ནོར་བཟང་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་ལྷ་པོ་ཉིད།

ལཱ་ཞི་བྱིན་གྱི་ཆེ་དེ་ལ་རིན་ཅན་བདུན།

གཅིག་པོ་ཉིད་གྱུར་གསུང་པའི་མཐུས་འཛིགས་ནས།

གཡོག་ལ་གནས་པའི་དོན་བཞིན་ཉེ་བར་འོངས། 334

ནོར་བཟང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་དེ་ཉིད་དེ།

ཡིད་འབྱོག་མར་གྱུར་དེ་ཡང་གྲགས་འཛིན་ས།

དེ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེས་གདུངས་པ།

འདི་སྤྱིར་འདོད་པས་བཅིངས་ལས་བདག་གིས་ཐོབ། 335

क्ष्माथ्योपभोगविभवैः पूजितस्तेन सादरम् ।

जायासखस्तमामन्त्रा कुमारः स्वपुरं ययौ ॥ ३३१ ॥

मनोहराग्रं पुवं प्राप्तमालोक्य भूपतिः ।

राकेन्दुदर्शनोद्भूतः सुधाम्बुधिरिवावभौ ॥ ३३२ ॥

पुवं ततश्चरितचन्द्रसितातपचे

राज्येऽभिषिच्यं परितापहरं प्रजानाम् ।

सन्तोषशीतलविवेकसुखाभिरामां

छायामसेवत नृपः प्रशमद्रुमस्य ॥ ३३३ ॥

प्राप्ताभिषेकं सुधनं प्रभाते

तं सत्तरत्नानि पृथुप्रतापम् ।

नवप्रभावप्रभुभावभीत्या

सेवानिवासार्थमिवोपजग्मुः ॥ ३३४ ॥

स बोधिसत्त्वः सुधनोऽहमेव

यशोधरा सापि मनोहराभूत् ।

तद्विप्रयोगव्यसनानलार्त्तिः

कामानुबन्धादियतौ मयाप्ता ॥ ३३५ ॥

དེ་སྒྲིབ་འདོད་པ་པརློའི་བཞིན་གྱི་མིག་གི་མཐའ་ལ་གནས་གུར་ཅིང་།
 རབ་གྱུས་མེད་ལྟ་ལས་སྒྱུས་དུལ་ཚྭ་སྒྲིབ་དུལ་ཅེ་མོ་ཅན།
 མོངས་བྱེད་ལྷ་འདྲུལ་དུང་བའི་མདའ་ཡིས་གང་གི་འཛིག་དྲིན་འཕྱིགས་བྱེད་པ།
 རོན་པའི་ཅེ་དགས་ཞི་བའི་རི་དུགས་འཛིང་བྱེད་དམ་པ་ནོམས་གྱིས་སྤངས། 386

དེ་ནས་གྱུ་ལ་བ་རང་གིས་རང་གི་གཏམ།
 བཤད་པ་དེ་ནི་དག་སྒྲིང་ཚྭ་སྒྲིབ་གྱིས་ཐོས།
 འདོད་པ་རོ་ལྟ་ཞི་ན་སྤྱིད་བཞི།
 འདབ་བཟུང་ཅེ་བ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་ངས།

387

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲི་མཆོད་པ་
 བཟང་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ནོར་བཟང་གི་དྲི་མཆོད་པ་བཟང་པའི་ཡལ་
 འདབ་མཉེ་དུག་ཅུ་ཅེ་བཞི་པའོ།

तस्मात् कामः कमलवदनानेवपर्यन्तवासी
 वर्ज्यः सद्भिः शममृगबधूबन्धकेलीकिरातः ।
 स्फुर्जतपुष्पप्रसरजरजःपुञ्जहालाहलोग्रै-
 लोकाः शोकव्यसनविशिखैर्मोहनैर्येन बिद्धः ॥ ३३६ ॥

इति भिक्षुगणः स्वयं जिनेन
 स्वकथान्तां विनिवेदितां निशम्य ।
 सरसं पृथुमूलमेव मेने
 शतशाखस्य मनोभवं भवस्य ॥ ३३७ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बाधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 सुधनकिन्नर्यवदानं नाम चतुःपष्टितमः पञ्चवः ॥

• རྩུག་ཅིག་པའི་རྟོག་ས་བརྗོད།

ཡོངས་སྤྱོད་ཅེ་དགའ་དགའ་གི་ཤི་ཡོངས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཐབས་ཅན་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལྟར་བ་
ཆགས་ལྟན་སྤྱོད་ཅེ་འབྱུངས་ནི་མས་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་འདི་ཉིད་ཏུ་ནི་གང་གང་འཛིང་བྱེད་པ།
སྤྱོད་པ་སྤྱོད་གོ་མས་ཞེན་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཆགས་བཅས་ལས་ལྟར་བག་ཆགས་ཅེ་བའི་ལྷག་ལས་ལས།
དགས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་བའི་ཡིད་འདིར་པརློའི་ཇིས་སྤྱོད་མཐུན་པའི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་
ཤུགས་བྱོད་བྱེད་དག་ཏུ་སྤྱོད། ཏུ་གྲོ་ལྷ་ཡི་ཀུན་རབ་གནས། འབྱུང།

ཡིད་བ་བཅོས་ལྷན་འདས་ལསྟེར། དགོསྟོང་ཡང་དགའ་ཆོགས་པས་ཞུས། 2

ཞི་བར་ཞུགས་ཤིང་ཆས་ནི་ཡོངས་སུ་བརྒྱན་།
 འཁོར་བའི་ནྟ་འབྱར་སྤྱོད་ལས་ཆོག་པ་ཁྱོད་།
 མི་ཡི་བདག་བོའི་པོ་བྱང་འཁོར་འདུག་པ།
 གྲགས་འཛིན་མས་མཐོང་ནྟ་བར་སྤོངས་པ་བཞིན།

རྩོད་མཐོང་ཉིད་ཅུ་ལྟར་བཞུགས་ཤིང་།
 འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་ལྷས་ལྡན་པར་གནས།
 ལག་ནལ་དུའི་སྒོར་བརྩེ་བྱིས་ནི།
 ཟས་ཀྱི་རྩལ་གནས་དག་ལ་ཆགས་པར་བྱེད།

पञ्चपटितमः पल्लवः ।

एकशृङ्गावदानम् ।

प्राग्जन्माभ्यासलीनादतिसरसलसदासगामूलशेषात्
निःशङ्कस्यापि जन्तोः कमलकलनया जायते मानसेऽस्मिन् ।
रागः सम्भोगलीलापरिमलपटलाकृतसर्वेन्द्रियाणा-
मेकैवातिमात्रं सरसमधुलिङ्गां बन्धनं यः करोति ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामंनिरतं पुरा शाक्यपुरे जिनम् ।
भगवन्तं समापन्नाः पप्रच्छुर्भिक्षवः पुनः ॥ २ ॥

प्रवृत्तशान्तिं परिवृत्तवेशं
निवृत्तसंसारविकारवृत्तम् ।
अन्तःपुरं त्वां नृपतेर्विशन्तं
यशोधरा वीक्ष्य विमुह्यतीव ॥ ३ ॥

त्वद्दर्शने तिष्ठति सर्वथैव
विभूषिता कम्पतरङ्गिताङ्गी ।
भोज्याधिवासे भवतः करोति
विलोभनं मोदकपाचहस्ता ॥ ४ ॥

དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

ཉམས་དེ་ཉིན་པར་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

5

དེ་སྐད་མཚར་ལས་དག་སྤོང་ཆོག་ཀྱིས་བྱས།

ཅུང་ཟད་འཛུམ་པ་མཚུ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

མཚོས་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

6

མཚོ་དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

7

ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་ལ་པར་ལྷན།

8

नाद्यापि शान्तिं समुपैति तस्याः
मनोविकारः स बहुप्रकारः ।
त्वदाननेन्दुद्युतिविप्रयुक्ता
सौदत्यलं सा हि कुमुदतीव ॥ ५ ॥

इति सयाद्भिक्षुगणेन पृष्टः
किञ्चित् स्मितेनाधरपल्लवस्य ।
प्रत्युत्तमुक्ताफलविद्रुमाभां
निवेश्य शोभां भगवान् बभाषे ॥ ६ ॥

यशोधराद्यैव विकारयुक्तां
विभर्ति नैतामभिलाषलीलाम् ।
जन्मान्तरेऽपि स्मरविभ्रमैर्मे
सा मोदकैर्लोभनमेव चक्रे ॥ ७ ॥

काश्यः पुरा काशिपुरे नरेन्द्र-
श्चन्द्रावदातद्युतिकीर्तिरासीत् ।
अप्यङ्कुशः शत्रुमददिपाना-
मतीक्ष्णवृत्तः सरलस्वभावः ॥ ८ ॥

དཀའ་ཐུབ་འབད་པས་བྱ་དོན་གཉེར་དེལ།
 བྱ་མོ་པདྨ་ཐུན་ཉིད་གཅིག་བྱ་བྱང་།
 རྒྱུ་གྱི་སྦྱོང་ལ་གཡེལ་བ་དང་བཅས་པའི།
 ས་བདག་པལ་ཆེར་དིགས་པ་བྱུང་ཉུང་བར་འགྱུར།

9

པོ་བྱང་ལའོར་དུ་དེ་ནི་ཡོངས་བསྐྱེད་ཅིང་།
 སེམས་ལའང་བསམས་པའོ་མི་བདག་གིས་སྤྱད་ནས།
 མཁས་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པོ་བོས་ནས་ནི།
 གཉིད་བྱལ་དགའ་བ་ཉལས་པས་རབ་སྤྱུས་པ།

10

ཡོ་འདབ་གྱིས་ཤིང་ཅི་བ་བདོན་པར་རྒྱག།
 རྒྱུ་པོ་ཀུན་གྱི་ཉིང་འཛོལ་གི་དུ་མགོ།
 མཚུངས་པར་སྤྱེ་བས་དམན་པའི་གྱལ་སྤིད་ནི།
 སྤིན་བྱས་ཆོས་པའི་ཤིང་བཞིན་བདག་གིས་དིག།

11

ལང་ཚོ་རབ་དུ་སྤྱོད་འོས་བསྐྱེད་པ་ཡིས།
 བྱ་མོ་པདྨ་ཐུན་གཅིག་བྱ་བདག་ལ་ཡོད།
 དེ་ནི་འབད་པས་མག་པལ་བྱིན་ཆོ།
 བྱ་ཆ་ཉིད་དང་དེལ་བྱས་པའང་དིང་།

12

पुत्रार्थिनस्तस्य तपःप्रयत्नै-
रेकैव कन्या नलिनी बभूव ।
प्रायः प्रजापालनसावत्तेपाः
स्वल्पान्वया एव भवन्ति भूपाः ॥ ९ ॥

अन्तःपुरे तां परिवर्द्धमानां
चित्ते च चिन्तां नृपतिर्विचिन्त्य ।
आह्वय विद्वत्प्रमुखानमात्यान्
प्रजागरग्रस्तरतिर्जगाद ॥ १० ॥

विस्तीर्णशखं स्थिरवद्धमूल-
मभ्युन्नतं सर्व्वजनोपजीव्यम् ।
अवैमि तुल्यप्रसवावह्वीनं
घुणक्षतं दृक्षमिवाधिपत्यम् ॥ ११ ॥

एकैव कन्या नलिनी ममास्ति
वयः प्रदानोचितमाश्रयन्ती ।
तस्यां प्रयत्नेन वरार्पिताया-
मपत्यता तत्प्रणयोऽपि दूरे ॥ १२ ॥

पाणौ प्रदीप्तामिव दीपवर्त्तिं
धर्त्तुं न शक्नोति जनः स्वकन्याम् !
न्यासार्थतुल्या हि परार्पणीया-
श्चिन्ताफला एव कुलस्य कन्याः ॥ १३ ॥

न मृत्युदेया न च पौरयोग्या
दूरोचिता एव नरेन्द्रकन्याः ।
अज्ञातनित्याचरितस्य दूरं
मृतस्य जातस्य च को विशेषः ॥ १४ ॥

तस्मात् प्रयत्नेन मया स कश्चि-
ज्जामातृभावे गुणवान् नियोज्यः ।
स्वदेशमुत्सृज्य ममैव देशे
विभर्त्ति यः पुत्र इवाधिपत्यम् ॥ १५ ॥

श्रुतं मया जह्नुसुताप्रवाह-
पुण्यावदाते पुलिनोपकण्ठे ।
साहज्जनानामि तपोवनान्ते
राजपिरास्ते किल काश्यपाख्यः ॥ १६ ॥

དེ་ཡི་ས་བོད་ལྷི་བས་རྒྱུང་གུར་པ།

རྩ་ཡི་བསྐྱེད་ལས་དོ་སྤྱོད་དམའ་བར་ཆགས།

ཅུ་འདོད་ཀྱིས་གཟིང་རི་དུགས་མོ་ཡིས་འབྲུངས།

གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གཞོན་ལྷ་བཙས་བར་གུར།

17

དེ་ཡི་པས་བརྒྱུང་གསལ་སྤྱི་རི་དུགས་དེ།

རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཅིང་བདུ་ལ་ཞུགས་དག་ཀྱང་བསྐྱབས།

སོར་ཚད་དུ་ཡི་ཡང་དག་མཚན་གུར་བས།

བྱིས་པ་དུ་གཅིག་པ་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས།

18

དར་བབ་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་།

ཚངས་སྤྱོད་དང་བཙས་རྒྱུ་མེད་རང་བཞིན་ཅན།

ཡུལ་ནི་མངོན་བར་མི་ཤེས་གྲོགས་མེད་གནས།

དེར་ནི་དུག་པོའི་ཉི་འོད་ལྷ་བྱར་མཛེས།

19

དེ་ནི་གཡ་དེ་པར་ཐུག་ཏུ་ཉིད་དུ།

གུར་ནས་བྱུང་ནི་རབ་དུ་ཞི་མིང་གུར།

གཟི་བཟིང་གཏོར་དེ་རབ་དུ་འགྲུགས་པ་ཡིས།

གཞོན་མེད་རིགས་པ་ཅི་ཡང་བསམ་པར་མཛོད།

20

तस्य सुतं प्रस्रवणेन वीर्यं
 दैवोदयादक्षानि सन्नताग्रे ।
 तोयस्पृहार्ता हरिणी निपीय
 सुवर्णवर्णं सुषुवे कुमारम् ॥ १७ ॥

वने मृगीस्तन्यविवर्द्धितोऽसौ
 पिचा मृहीतो विहितव्रतश्च ।
 नाम्ना प्रसिद्धः शिशुरेकमृङ्गः
 स लक्ष्यमाणारुलमाचमृङ्गः ॥ १८ ॥

युवा चतुर्थानपरायणश्च
 स ब्रह्मचारी विमलस्वभावः ।
 निःसङ्गवासाद्विषयानभिज्ञ-
 स्तवाकठारार्करुचिश्चकास्ति ॥ १९ ॥

स चेन्नलिन्याः पतितामुपैति
 तदेव वंशः प्रशमं न याति ।
 तेजोनिधेरानयने तु तस्य
 विचिन्त्यतां काप्यनपाययुक्तिः ॥ २० ॥

ཅེས་པ་མི་བདག་ཆོག་ཐོས་ཡུན་རིང་དུ།

དཔུང་ནས་ཐོན་པོ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལ་སྒྲུལ།

དེ་ནི་དེ་ཡི་བསྟུན་ནས་ཉི་བའི་སར།

ནགས་སུ་གྱུ་ཡ་བོད་བྱ་མོ་ཅེ་ཅེ་བོང་།

21

དེ་ཆོག་ཇེས་སུ་འདོད་བྱས་གྱུ་ཡ་པོ་ཡིས།

འདོད་པའི་དོན་ཀུན་ནིས་པར་བཤད་ནས་ནི།

པ་རྩོ་ཅན་བསངས་རབ་དུ་སྟོབས་པ་བཞིན།

ཐུབ་པའི་གཞིན་དུ་བཟོག་ཕྱིར་ཅེ་ཅེ་སོང་།

༩

22

སེམས་མས་ནགས་ཀྱི་སྐར་ནི་དལ་གྱིས་བྱིད།

གཞུགས་བཟང་ཅེད་འཇོས་སངས་པར་དགའ་བས་རེལ།

སེམས་པའི་མིག་ཅན་དེ་ནི་རྒྱང་གཞིན་གྱིས།

བསྟོད་པའི་འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་ཡང་དག་གྱུ།

23

དེ་ནི་རེལ་ཅིང་མེ་དོག་འཁྱུ་བ་ཡིས།

རི་རྩགས་རྩ་རབ་གཡོ་ཞིང་ནི་བ་བསྟོད་པའི།

ནགས་སེམས་རང་གི་དགའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་ནས།

དག་པོ་ཚན་རྩ་དཔའི་གཞིན་དུ་སྐུ་ཡང་དག་འོངས།

24

श्रुत्वेति वाक्यं नृपतेरमात्या
विचार्य सर्वे सुचिरात्तमूचुः ।
तदाश्रमेोपान्तवने विहर्तुं
विस्तृज्यतां सम्प्रति राजपुत्री ॥ २१ ॥

तद्वाक्यलुब्धानुमतेन राज्ञा
समीहितार्थं विनिवेद्य सर्व्वम् ।
ययौ विस्तृष्टा नलिनी विहर्तुं
हर्तुं प्रगल्भेव मुनेः कुमारम् ॥ २२ ॥

कान्ता वनान्तं शनकैरवाप्य
लीलाभिरामा विजहार तन्वी ।
वालानिलेनाकलिता लतेव
सञ्चारिणी चारुविलोचना सा ॥ २३ ॥

विलासपुष्पावचयेन तस्य
मृङ्गोत्तरङ्गं विचलतकुरङ्गम् ।
वनं विलोक्य स्वतपोवनान्तात्
समाययौ कैतुकवान् कुमारः ॥ २४ ॥

མི་ཡི་གྲོགས་མེད་བསྐྱེད་ཡང་མིག་།
 ཡ་མཚན་མིག་ནི་འཛུམ་དང་བྲལ་བ་དེས།
 ལང་ཚའི་ནྟམ་འབྲུལ་གྱིས་གཤོ་ལུས་བརྟན་ཅིང་།
 ལུངས་གྱིས་པའི་མིག་ཅན་དེ་མཐོང་གུར།

25

མཛེས་མ་དེ་དུགས་མིག་ཅན་དེ་མཐོང་ནས།
 དགའ་མ་མཛེས་ཤེས་མེད་ཀྱི་ཐུབ་པ་དགའ།
 བག་ཆགས་གོས་ས་པས་ནང་དུ་ཞེད་པ་ཡི།
 ལུངས་ལ་མཛེས་འདོད་སྤྱོད་ཤིང་མ་ཡིན།

26

དེ་དུགས་བྱ་ཡི་རབ་མཛེས་ཡིད་འོངས་མིག་།
 དེ་ཡི་བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་ནས་བཀོད་ནས།
 དེ་གའི་མཛེས་ནྟམ་ནི་ཐུབ་པའི་བྱ་དགའ།
 ཤེས་ནས་མཛེས་བའི་དབང་གིས་དེར་བྲུག་འཚལ།

27

སྟམ་བཅོན་གྱིས་བརྟན་བཞིན་རས་དུད་གྱུར་བ།
 དེ་མི་མཚན་ནི་བྱ་བའི་འོད་ལྗན་གྱིས།
 འོད་ཟེར་ཚོགས་གྱིས་ཀུན་བསྐྱེད་ས་དོ་གཤམ་དག།
 དེ་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་ཆགས་པ་བཟུང་། ག.

28

स सन्नताङ्गीममनुष्यसङ्ग-
स्तरङ्गितां यौवनविभ्रमेण ।
ददर्श तां विस्मयनिर्निमेषः
फुल्लोत्पलाशीं कमलायताक्षः ॥ २५ ॥

विलोक्य कान्तां मृगलोचनान्तां
रामानभिघ्नोऽपि मुनिर्जहर्ष ।
न वासनाभ्यासविलीनमन्त-
र्जहाति जन्तुर्विषयाभिलापम् ॥ २६ ॥

सुस्निग्धमुग्धां विनिवेश्य दृष्टिं
मृगौसुतस्तद्वदनारविन्दे ।
विद्याधरं वा मुनिपुत्रकं वा
विज्ञाय तां प्रीतिरसाद्वन्दे ॥ २७ ॥

प्रतिप्रणामावनताननाया-
स्तस्याः प्रवालद्युतिनाधरेण ।
आच्छाद्यमानोऽंशुर्वनेन रागं
जग्राह हारोऽप्यमलस्वभावः ॥ २८ ॥

རྒྱལ་ཆུང་སྒྲ་སྒྲན་དག་གིས་གྲོགས་ཀྱི་བཞིན།
 འདོད་པའི་ཉི་ལེ་སྟོན་བཀའ་མཐུན་བྱས་པ།
 རྒྱལ་རྒྱལ་གྱི་ལེ་དག་གི་མཐུན་མཛེས་ཤིང་།
 རབ་འདར་ལུས་ཅན་དེ་ལ་གཞོན་ནུས་སྤྲུམ།

29

ཀྱལ་ལེ་ཐུབ་པའི་སྤྲུམ་བྱེད་ལེགས་འོངས་སུ།
 དཀའ་ཐུབ་ནམས་མཐུན་རི་རྒྱལ་དག་འཇུག་ཅི།
 ཉིག་དུ་བྱོན་ལ་ལྷ་ཞིང་གཡོ་མེད་པ།
 གང་དག་ནི་མཐུན་ཉི་ཐུང་ལ་དཔན་པར་བྱ།

30

བདུལ་ཞུགས་མཆོག་ལྷན་བྱེད་གཞུགས་བདུད་ཅི་འུ་ཆར།
 ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་པ་འདི་མཐོང་བའི།
 རལ་པ་ཤིང་ཤུན་ལྷན་པ་ཐུབ་ནི་མཐུན།
 ལུས་ནི་ཤིང་སྤྲུམ་བཞིན་དུ་བདག་ཉོག་གོ།

31

འབྲི་ཤིང་མེ་ཉོག་ནི་མཐུན་ཀྱིས་སྤྲུམ་བྱས་པ།
 བྱོན་ཀྱི་རལ་པའི་ཆོག་ནི་མཛེས་པ་འདི།
 སྤྲིན་གསེར་ཆོག་ལ་ནི་མཐུན་པར་གདེངས་པ་ཡི།
 མི་བྱའི་འཇུག་མའི་མཛེས་སྤྲུམ་ནི་མཐུན་པར་འདོན།

32

तां स्वेदसीदत्तिलकालकान्ता-
मुत्कम्पिताङ्गीभवदत् कुमारः ।
सख्येव काञ्चा मधुरस्वरेण
स्मरोपचारेषु क्षतोपदेशाम् ॥ २९ ॥

भोः स्वागतं ते मुनिपुत्र कश्चित्
तपोवनान्ते कुशलं मृगाणाम् ।
सदा तदाक्षोकननिश्चलानां
स्थलीषु येषां विरलः प्रचारः ॥ ३० ॥

द्वन्द्वं विलोकाद्य तवानवद्यं
दिव्यव्रतस्यामृतवर्षि रूपम् ।
वपुर्जटावल्कलिनां मुनीनां
शुष्कद्रुमाणामिव तर्कयामि ॥ ३१ ॥

अयं तव स्निग्धजटाकलापः
क्षतोपचारः कुसुमैर्लताभिः ।
नवाभ्रसम्भारविजृम्भमाण-
मयूरवर्हप्रतिमां विभर्त्ति ॥ ३२ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་འདི་དཔལ་འབྲས་རྩེ་གིས་སྤྲུམ།
 བསྐྱར་འབྲེང་དཀར་པོ་དག་གིས་ནོར་པར་བཅིངས།
 རི་དྲགས་གཞིན་ནུའི་མིག་ལྟར་བཀྲ་བ་ཡིས།
 ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྤྱིད་ཕྱིར་ནོར་པར་མཛེས།

33

སྤྱིད་སྤྱེག་མེ་ཡི་མེ་སྤྲུམ་གསལ་ཆགས་པའི།
 སྒྲེར་གསལ་འཛིན་ཅིང་ལུས་བྲ་འབྲི་ཤིང་གཞིན།
 ཡལ་འདབ་གསར་བས་མཚན་འདྲ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས།
 འདི་ནི་སྤྱི་ཡི་དག་མཚན་གྱིས་མི་བྱེད།

34

བྱང་ག་གང་དུ་གཤོ་ཐུན་འདབ་སྤྱིས་ནི།
 ཁྱོད་ཞབས་བཀོད་བས་ནོས་བར་གསལ་བྱས་པ།
 འོད་ཀྱི་དྲུག་དུ་ནོས་པར་མཛེས་བ་ཡིས།
 དཀར་བྱུང་ནགས་མཐའ་གང་ཡིན་དང་བས་སྤྱོས།

35

རི་དྲགས་རང་བཞིན་གྱུབ་པའི་གཞིན་ནུ་ནི།
 བྱུང་མེད་མི་ཤེས་དེ་རིག་སྤྱི་མེད་སེ།
 ངོ་ཚར་བ་བཏང་ནོར་པར་དོགས་མེད་པ།
 ས་བཟུ་མས་ཅེ་དགའ་དག་ནི་གྱུན་བཞིན་གྱུར།

36

इदं तव श्रीफलयुग्मशोभि-
वक्षोविनिश्चितसिताक्षसूत्रम् ।
आसूत्रयद्दालकुरङ्गनेत्र-
वैचित्यमैषीं मनसथकास्ति ॥ ३३ ॥

होमाम्निलग्नस्फुटविस्फुल्लिङ्गां
मौञ्जीं दधाना नवपल्लवाङ्गाम् ।
कुतूहलं बाललतेव तन्वी
तनुस्तवेयं न तनोति कस्य ॥ ३४ ॥

ब्रूहि प्रसन्नं क तपोवनं ते
त्वत्पादविन्यासविकाशिनीभिः ।
यत्र प्रभाभिः सततं विभाति
सञ्चारिणी यङ्गजिनी स्थलेषु ॥ ३५ ॥

इति ब्रुवाणं ललनानभिन्नं
मृगस्वभावं तमवेत्य वाला ।
उत्सृज्य लज्जामविशङ्कमाना
निर्यन्त्रलीलाभरणा बभूव ॥ ३६ ॥

དེ་ནས་ཀུན་དགའི་རོས་བཟླས་སེམས་ལྟན་དེར།

འཇམ་པར་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་ཡིས་དཔ་གྱི་སྒྲུས།

བདག་གི་བསྟོ་གནས་འབྲས་ཞིས་མེད་ཀྱི་ཅན།

དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་འདི་དང་ཉེ་བར་གནས།

37

ཞིས་བཅོམ་ཀ་རའི་འཇམ་དང་གཟུང་གིས།

ནང་ཚངས་ལྟན་ཞིང་ཡིད་འོང་ཡ་མཚན་འོས།

ལ་ད་སྐུལ་བའི་ཡེགས་བཤད་མཚུངས་བཡི།

དེ་ཡིས་དེ་ནི་ནོར་བར་ཆགས་བར་བྱས།

38

དེ་ཡི་སྒྲུས་བྱེད་རོ་འཇིན་ཇེས་སྐྱུན་པ།

སེམས་དགའ་མཛའ་བའི་རང་བཞིན་ཅེ་དགའ་དང།

བསྐྱུལ་བ་བདུད་ཅི་གས་མཚོད་འཛིང་བཡིས།

འཕགས་བའི་རི་དྲགས་དེ་ནི་གྱིས་བཞིན་བཅིངས།

39

ཆེར་འོས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་བདག་ལ་སྟོན།

ཞིས་བཅོམ་སྐྱུལ་ཇེས་དཔ་གྱི་པ་པོ་ཡི།

བྱ་མོས་ལག་པའི་འཁྱི་ཤིང་དག་གིས་ནི།

དཔ་དུ་ཡོངས་འཁྱུད་ཅུང་ཤོག་ཅེས་བསྒྲུས།

40

ततस्तमानन्दरसार्द्रचित्तं
 शनैर्वभाषे मृदुभाषिणी सा ।
 तपोवनस्यास्य समौपवर्ती
 समाश्रमः स्वादुफलप्रसूनः ॥ ३७ ॥

उक्तेति खण्डस्मितमोदकैः सा
 तस्याथ कर्पूरपरागगर्भैः ।
 चकार माधुर्यचमत्क्रियाहै-
 र्विलोभनं सत्कविसूक्तितुल्यैः ॥ ३८ ॥

तैर्मोदकैः सा रसनानुकूलै-
 थित्तोत्सवैः प्रेममयैर्विलासैः ।
 कर्णामृतैश्च प्रणयोक्तिबन्धै-
 स्तं वागुरेवार्यमृगं जहार ॥ ३९ ॥

तपोवनं दर्शय मे महार्ह-
 मित्युल्लपन्तं भुजवल्लरीभ्याम् ।
 गाढं परिघञ्ज्य निमीलिताक्ष-
 मेहीति तं राजसुता जगाद ॥ ४० ॥

ततस्तमानन्दरसार्द्रचित्तं
शनैर्वभाषे मृदुभाषिणी सा ।
तपोवनस्यास्य समीपवर्ती
ममाश्रमः स्वादुफलप्रसूनः ॥ ३७ ॥

उक्तेति खण्डस्मितमोदकैः सा
तस्याथ कर्पूरपरागगर्भैः ।
चकार माधुर्यचमत्क्रियाहै-
र्विलोभनं सत्कविस्तुक्तितुल्यैः ॥ ३८ ॥

तैर्मोदकैः सा रसनानुक्कलै-
श्चित्तोत्सवैः प्रेममयैर्विलासैः ।
कर्णामृतैश्च प्रणयोक्तिवन्धै-
स्तं वागुरेवार्यमृगं जहार ॥ ३९ ॥

तपोवनं दर्शय मे महार्ह-
मित्युल्लपन्तं भुजवल्लरीभ्याम् ।
गाढं परिघ्न्य निमीलिताक्ष-
मेहीति तं राजसुता जगाद ॥ ४० ॥

ཆས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གིས་སོང་དེ་ལ།
 སྤར་ཡང་དེར་བཟོད་སྤྲད་དུ་བཟླར་བྱས་པའི།
 ཤིང་དྲེལ་ཞོན་ལག་པ་བཀྱངས་ནས་དེས།
 བཞོན་པ་ཉིད་ནི་ཆོག་གིས་རབ་དུ་བསྐྱོས། .

41

ཤིང་དྲེལ་པའི་དྲོ་དག་དེས་མཐོང་ནས།
 བྱེ་བྲག་མ་དོགས་རི་དྲགས་ཡིན་པར་ཤེས།
 རི་དྲགས་བྱ་བ་དག་རི་དྲགས་ཕྱིང་དུ་ནི།
 ཀྱང་པས་མི་རེག་ཅེས་པ་དེ་ལ་སྤྲུས།

42

དེ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་བྱུབ་དབང་བྱ་འཛིན་ཅིང་།
 ཤིང་དྲོ་ཡིད་ལྟར་མགྲོགས་པས་སོང་ནས་ནི།
 མི་བདག་བྱ་མོ་རང་གི་བྱོང་བྱིར་བྱི།
 དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་མི་ཡིས་བདག་ལ་བཤད།

43

སྤོབས་ཀྱིས་རབ་སྤྲར་དུ་གྱུག་པ་ནི་མངོན་སྤྱོད་ལ།
 མི་མཚུངས་དྲང་སྤོང་ཆེན་པོས་འཛིགས་གྱུར་པ།
 གྱུ་པ་པོ་ཆོན་དང་བཅས་པས་དེ་འོང་ལ།
 རབ་དུ་འབད་པས་ཐབས་ནི་མངོན་པར་བསྐྱེས།

44

तं प्रस्थितं सा कतिचित् पदानि
गत्वा पुरस्तद्गमनाय सज्जम् ।
रथं समारुह्य विसार्य पाणि-
मारोहणायैव गिरा न्ययुक्त ॥ ४१ ॥

रथे तुरङ्गान् स विलोक्य युक्तान्
मत्वा कुरङ्गान् विगलद्विशेषः ।
मृगसुतोऽहं न मृगाग्रमेतं
स्पृशामि पदुभ्यामिति तामुवाच ॥ ४२ ॥

रथेन गत्वाय मनोजवेन
मुनीन्द्रस्त्वनुं मनसा वहन्ती ।
नरेन्द्रकन्या स्वपुरीमवाप्य
न्यवेद्यत्तच्चरितं नृपाय ॥ ४३ ॥

राजापि तस्यागमने प्रयत्ना-
दचिन्तयन्मन्त्रिभिरभ्युपायम् ।
हठप्रयुक्त्या हरणाभियोगे
भीतः कृशानुप्रतिमान्महर्षेः ॥ ४४ ॥

དེ་ནས་སྤང་ཡང་གཞིན་ནུ་འགྲུགས་པ་ལ།
 གུ་ཡི་ཚྭ་སྤང་བ་ལྷན་སྤང་སྤང་གི་འཕྲུལ་བས།
 གང་གཞི་འོག་སྤྱི་དཀར་ཐུབ་ནགས་ཀྱི་མཐར།
 ཅེ་དགའི་འཁྲི་གི་དེ་ནི་གྱུ་པ་བོས་གཏང་།

45

སྤངས་དེར་བྱ་ནི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཏང་།
 མི་བདག་བྱ་མེད་བསྐྱེད་གཏན་སྤྱོད་བཅད་བཅེས་།
 མཛོད་འདོད་གསར་པའི་བརྒྱུ་ཞུགས་ཐུན་རྟོགས་ནས།
 ཐུབ་པ་དག་ནི་ཡ་མཚན་གཤམ་མེད་གཏང་།

46

དེ་ནས་པས་བྱིས་དེ་ལ་ཐུབ་སྤངས་ཀྱིས།
 ཐུགས་རིངས་གྱུར་པ་དག་གི་བཞི་གནས་དང་།
 ཉེར་གནས་སྟེ་མའི་ཡལ་འདུག་ཡང་ཡང་དུ།
 ཐུག་ཅིང་རྩལ་པ་བསྐྱེད་ཅིང་རབ་སྤངས་པ།

47

ཡལ་གཞིག་དཀར་ཐུབ་ནགས་སྤྱོད་དེ་བདག་གིས།
 ཐུབ་པའི་གཞིགས་བསྐྱེད་རབ་དུ་བྱིས་པའི་ཞབ།
 དང་སོང་ཅེ་སྤངས་འཕྲེད་བྱེད་འོད་དག་གིས།
 དེ་དཀྱིས་བྱ་མེད་བྱིགས་པ་འཕྲེད་པ་བཞི་དེ།

48

ततः कुमारहरणे पुनस्तां
 विलासवल्लीं विससर्ज राजा ।
 नौभिर्घटावन्धकृताश्रमाभि-
 र्मन्दाकिनीकूलतपोवनान्तम् ॥ ४५ ॥

अचान्तरे त्यक्तसमस्तकृत्यं
 नृपात्मजाध्याननिबद्धमौनम् ।
 नवाभिलापव्रतमाकलय्य-
 पुचं मुनिर्विस्मयनिश्चलोऽभूत् ॥ ४६ ॥

पृष्टोऽथ पिचा मुनिपुत्रकस्तं
 प्रोवाच निश्वासपरम्पराभिः ।
 समीपसक्ताश्रममञ्जरीणां
 दिशन्मुहुः पल्लवलास्यलीलाम् ॥ ४७ ॥

तपोवने तात मयाद्य दृष्टः
 प्रमृष्टचन्द्रप्रतिबिम्बवक्त्रः ।
 महर्षिस्त्वनुर्नयनप्रभाभि-
 र्दर्पापहारौ हरिणारूढानाम् ॥ ४८ ॥

वक्षःकटौपाणिगलावसक्त-
 विचित्रसूत्राणि विभान्ति तस्य ।
 इन्द्रायुधापत्यनिभानि सन्ति
 ममापि किन्तात न तद्विधानि ॥ ४९ ॥

अद्यापि मेऽन्तर्दधतीव तस्य
 वाणी शतांशप्रतिमापि यस्याः ।
 श्रुता मया चूतवने कदाचित्
 न कोकिलानां न च पट्पदानाम् ॥ ५० ॥

मन्दाकिनीमज्जनलीनफेण-
 समानभासा नववल्कलेन ।
 तनीयसी तस्य तनुर्विभाति
 नेदं प्रियं वल्कलकं ममाद्य ॥ ५१ ॥

निवेश्य वक्त्रं वदनारविन्दे
 निषीद्य दोर्भ्यां सुचिरं वपुर्मै ।
 चक्रे जपप्रस्फुरिताधरोऽसौ
 हर्षामृतस्पर्शविशेषदीक्षाम् ॥ ५२ ॥

མཛེས་པས་ནས་པར་མཛན་པ་དེ་མེད་ན།
 བདག་གི་བཟོད་པ་ནགས་འདིར་སྤྲད་ཅིག་མིན།
 གང་གིས་བརྟུལ་ཞུགས་བཤུན་པས་བདག་ཉིད་ལ།
 མོངས་པའི་གོགས་པོ་གཉིད་ནི་གནས་མི་བྱེད།

53

བདག་གི་མིག་ནི་དེ་ལ་ལྟ་བར་འདོད།
 དེ་ཆོག་མེད་ན་ཐོས་པ་ཡོངས་མི་གནས།
 ལུས་ལ་གཏོད་བྱེད་ཆོ་ནི་ནང་དག་ཏུ།
 མི་གསལ་དེ་ཡི་བསམ་པས་མཛོག་ཏུ་གཟེར།

54

ཞེས་པ་མཛེས་མས་ཡིད་བློགས་བྱ་ཡིས་ནི།
 གདུང་བའི་བསམ་པ་གོ་བྱེད་ཆོག་ཐོས་ནས།
 དཀར་ཐུབ་བར་ཆད་གུར་བས་འཛིགས་པ་ཡིས།
 བྱང་སྤང་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བསམ།

55

ཀྱིས་བྱད་པའི་ངོད་པ་མི་བཟད་པས།
 དཀར་ཐུབ་ཅན་མོངས་དེ་དྲགས་བྱའདི་ནི།
 ལུང་མེད་མཛོག་ཏུ་གུར་པའི་བྱེད་གཞིས།
 རྩེ་མིག་གསལ་དུ་རྒྱང་བས་འབྲུལ་ལ་བཅིངས།

56

न मे क्षमा कान्तविलक्षणेन
नैव क्षणं तेन विना वनेऽस्मिन् ।
करोति मे यद्व्रतशसनेन
दृशोः पदं मोहसखी न निद्रा ॥ ५३ ॥

दृष्टिस्तदालोकनमीहते मे
श्रुतिर्विना तद्वचनं न चास्ते ।
तच्चिन्तया ताम्यति धीर्नितान्तं
मन्त्रं न जानाति तनुव्यथायाः ॥ ५४ ॥

श्रुत्वेति कान्ताहतमानसस्य
सन्तापचिन्तापिशुनं महर्षिः ।
पुत्रस्य वाक्यं तपसेऽन्तरायं
निपातभीतः सुचिरं प्रदध्यौ ॥ ५५ ॥

कष्टं तपस्वी मृगशावकोऽयं
तीव्रेण मुग्धः सरलुब्धकेन ।
वराङ्गनावागुरया कटाक्ष-
कूटावपाती सहसा निवहः ॥ ५६ ॥

སྐད་ཅིག་དེ་བསམས་ཐུབ་པ་མཁས་པ་ཡིས།
 བྱ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནོམ་འགྱུར་དབྱེག་པའི་སྤྲད།
 འདོད་པའི་ལག་འགྲོས་དུག་བདང་ཡུལ་ལ་ནི།
 མཛོད་འདོད་འཛོན་པ་དེ་ལ་པས་སྤྲས་པ།

57

བྱ་དེ་བྱང་སྤོང་ཆེ་སྤྲས་ལེགས་པ་མིན།
 དེ་ནི་བྱང་མེད་ཡིད་སྤྲེས་ལག་འགྲོའི་ས།
 དར་སྤྱང་སྤོངས་པ་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པའི།
 རྗེས་ཆགས་དུག་གི་གདུང་བ་ནོམ་པར་འཛོན།

58

མིག་སྤྲན་ནག་པོ་བཅེགས་ཆགས་ན་རྒྱུད་གི།
 རྒྱར་མིག་ནོན་པོས་ཐུག་པའི་སྤྲེ་པོ་དག།
 སྤྲོན་བཅས་བྱང་མེད་ལག་པའི་ཞགས་པས་བསྐྲམས།
 འཁོར་པའི་བཙོན་ར་དག་དུ་བྱ་བ་ཅན་བྱེད།

59

ཀུན་མོངས་ཀྱི་མར་མུན་པའི་སྤྲིད་པ་དག།
 སྤྲིན་གྱི་དབྱས་སྤྲུ་བྱ་བྱུར་གསལ་བྱེད་པ།
 སྐད་ཅིག་མཐའ་ཅན་མཛེས་མའི་སྤྲོ་གདག་གིས།
 བལ་ཆེ་སྤྲེས་སྤྲ་མཛོག་དུ་བྱུང་བར་བྱེད།

क्षणं विचिन्त्येति मुनिर्मनीषी
मनोविकारं तनयस्य हर्तुम् ।
तमब्रवीत् कामभुजङ्गमुक्तं
विषं वहन्तं विषयाभिलापम् ॥ ५७ ॥

न पुत्र साधुः स महर्षिस्तनुः
सा स्त्री मनोजन्मभुजङ्गभूमिः ।
तत्र क्षतस्त्रीवतरानुराग-
विषव्यथामेव विभर्त्ति मूढः ॥ ५८ ॥

जनाः प्रसक्ताञ्जनकालकूटै-
र्विद्धाः सुतीक्ष्णैस्तरुणैकटाक्षैः ।
शोचन्ति योपिद्भुजपाशवद्धाः
संसारकारासदने सद्दोषाः ॥ ५९ ॥

घनस्य संमोहमलीमसस्य
भवस्य मध्ये कुटिलाः स्फुरन्त्यः ।
कुर्वन्ति कान्तातडितः क्षणान्ताः
पुंसां वियोगे मृशमन्धकारम् ॥ ६० ॥

བྱད་མེད་ནི་མས་ནི་བྱ་ངན་གྱིས་པའི་གཉིན།
 སྤྱོད་ཞིང་བཟུལ་བྱེད་དུག་གི་ལཱི་ཤིང་སྟེ།
 མོངས་པའི་ཤ་ཟ་ཆེན་མོ་འདི་དག་གིས།
 ཀུན་དུ་རིག་པའི་འཇིག་རྟེན་དག་ལྡན་མིན།

61

བྱད་མེད་མིག་རྩེ་གཏུང་བྱེད་རྩལ་ཅི་ནི།
 རྟོན་པོ་གང་གིས་སེམས་ལ་མ་རྩལ་པ།
 ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་མཛེས་དཀར་ཐུབ་ནགས་ཆལ་དུ།
 བཀས་པའི་དམ་པ་འདི་དེ་ནི་ལ་དུ་བཀས།

62

ཞེས་པ་དབེན་པའི་ཆོག་ནི་དེ་དང་དེས།
 པ་ཡི་འབད་པས་རབ་དུ་རྟོགས་པར་བྱས།
 འདོད་པ་དང་ལྡན་མཛེས་སྤྲུལ་བརྒྱུང་བ་ཡིས།
 ནྤལ་པར་འབྱུལ་བ་དེ་ནི་རྟོགས་མ་གྱུར།

63

དེ་ནས་ཉིད་གཞན་སྤྲུལ་ཆོགས་བྱ་བ་བྱས།
 ཐུབ་པ་འབྲས་བྱ་ཡབ་ཤིང་ལོན་དུ་སོང་།
 མི་དབང་བྱ་མོ་འཇོ་སྤྲུལ་ལྡན་པ་ནི།
 བཞིན་ཏུ་ཆགས་པ་བྱེད་དུ་སྤྲུང་ཡང་འོངས།

64

एताभिरुत्सेककुटुम्बिनीभि-
रुन्मादमूर्च्छाविषवस्त्ररौभिः ।
स्त्रीभिर्महामोहपिशाचिकाभिः
संस्पृश्यमानः कुशली न लोकाः ॥ ६१ ॥

स्वस्यास्त एते निवसन्ति सन्तः
सन्तोषकान्तेषु तपोवनेषु ।
सन्तापनं स्त्रीनयनान्तशल्यं
येषां शितं चेतसि नावसन्नम् ॥ ६२ ॥

इति प्रयत्नाज्जनकेन तैस्तै-
र्विवेकवाक्यैः प्रतिबोध्यमानः ।
नावुध्यतासौ मदनान्वितेन
लावण्यपानेन विघूर्ण्यमानः ॥ ६३ ॥

अथापरेद्युर्विहितस्वस्त्ये
मुनौ फलेष्माहरणे प्रयाते ।
लीलावती लोभयितुं कुमारं
नरेन्द्रकन्या पुनराजगाम ॥ ६४ ॥

འབངས་མའི་ཚོགས་ནི་མཉམ་པའི་འབྲེལ་བའི་ཤིང་ནི།
 མེ་རྟོག་འཛུལ་ལྷན་དག་གིས་དབལ་བཞུག་ཅིང་།
 ལུས་ཅན་ལུས་མེད་གསལ་མཚུངས་རྩ་གཞི་ཅན།
 འཁྱོད་པས་མཐོ་བའི་ལུས་ལྷན་བདེན་པས་བྱིན།

65

བདག་གི་བཞི་གནས་དབག་བསམ་ཤིང་ཅེ་ལས། ,
 འབྲེལ་བའི་འབྲི་ཤིང་གིས་དགའ་ལྷ་ཡ་འོས།
 ལྷ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཞེས་བཞེད་ནས་དེས།
 དེ་ནི་གང་གྲ་དག་གི་འོགས་སྤྲིན།

66

དེས་དེར་དེན་ཅེན་རབ་འབར་འདབ་མ་བཟ།
 གསེར་གྱི་འབྲི་ཤིང་མེ་རྟོག་འབྲས་བྱ་དགའ།
 ལྷ་ཡི་བཟུང་བའི་བཅོས་མ་ནི་ལྷ་ས་བདེགས་ནས།
 དགའ་བལ་བཞིན་བདེ་བའི་གནས་ཡ་འཛོགས།

67

འཁྱོད་པ་དང་མཚུངས་ཅོལ་གྱི་བཞི་གནས་དེར།
 ཅུ་མེད་གྱུན་ལ་དེ་ནི་རབ་བྱ་བྱིན།
 དེ་ཉིད་ཤེས་པ་མེད་ཡང་ཆགས་ཅུལ་གྱིས།
 འཛུལ་བོ་ཅན་བཞིན་བར་རྒྱ་སེར་བྱིན།

68

दासीगणेनानुगता लतानां
पुष्पस्मितानां श्रियमाश्रयन्ती ।
साङ्गं नवानङ्गमिवैकशृङ्ग-
मासाद्य हृष्टा विवभौ नताङ्गी ॥ ६५ ॥

दिव्योचितं कल्पलताग्रलम्बि-
फलाभिरामं रुचिराश्रमं मे ।
द्रष्टुं त्वमेहीत्यभिधाय सा तं
निनाय तीरं चिदशापगायाः ॥ ६६ ॥

स तत्र रत्नोज्ज्वलचिचपच-
सुवर्णवल्लीफलपुष्परम्यम् ।
नौभिर्धृतं क्वचिममाकलय्य
सुखाश्रमं हर्षमिवारुरोह ॥ ६७ ॥

संसारतुल्येन हृतः स तेन
सरित्प्रवाहे कपटाश्रमेण ।
अघ्नाततत्त्वोऽप्यनुरक्तहृत्ति-
वाराणसीं प्रीतिमिवाससाद ॥ ६८ ॥

དེ་ཡི་ས་གནི་དབང་ཆེན་ཀྱང་ཤུལ་ཡིས།
 རིན་ཆེན་རིན་ཐང་ཆེ་ལྷན་གྱིས་སང་བྱིན།
 ཐུབ་དབང་ནྟེས་སྒྲི་གཏམ་ལ་བཤད་པ་ཡིས།
 མཐོ་རིས་གནས་ནི་མིག་ལས་ཤུར་པར་སེམས།

69

དེ་ནས་རབ་དགའ་གྱིས་པ་ས་ཡི་དབང་། -
 སྒྲུབ་ཤེས་ཆོག་ས་དེ་ལ་དེ་རྩ་གས་མིག་།
 གཡས་སྒྲོར་བསྒྲོར་བ་དོ་ཤམ་གཡོ་ལྷན་ས།
 ཐུ་མོ་རེ་བརྩོགས་པའི་དབལ་གྱིས་བྱིན།

70

མི་དབང་ཐུ་མོ་ལག་པར་ལག་བཀོད་ཅིང་།
 བག་མའི་བསྐྱེག་ཇིས་མེ་ལ་ནས་པར་བཀོད།
 དེར་ནི་གཞིན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་གཞན་པ་མེད།
 སྒྲིན་སྐྱེག་ནས་པ་གཞན་དག་ཡིན་པར་སེམས།

71

དགའ་ཕྱོད་ཆེད་སྒྲོ་བའི་ཉམས་གྱིས་བ།
 ཐུལ་པོས་གུས་པས་རབ་དུ་མཆོད་པ་དེས།
 བདུལ་ཞུགས་དུལ་ལྷན་ཉིད་དུ་དེར་འདུག་ནས།
 ཅུང་མ་དང་འགྲོགས་རང་གི་ནགས་མཐར་སོང་།

72

अवाप्य काश्यस्य स राजधानीं
महीमहेन्द्रस्य महार्हरत्वाम् ।
मेने मुनीन्द्रैः कथितं कथासु
स्वर्गाङ्गणं दृष्टिपथं प्रयातम् ॥ ६८ ॥

ततः प्रमोदाकुलितः क्षितीश-
स्तस्मै ऋगाक्षीं विधिना विधिज्ञः ।
प्रदक्षिणावर्त्तविलोलहारं
ददौ सुतां पूर्णमनोरथश्रीः ॥ ७० ॥

नरेन्द्रकन्याकरसक्तपाणि-
र्विवाहव्यावहितं हुताशम् ।
अमन्यतानन्यमतिः कुमार-
स्तत्राग्निहोषस्य परं प्रकारम् ॥ ७१ ॥

महोत्सवोत्साहरसाकुलेन
सम्पूज्यमानः प्रणयेन राज्ञा ।
स्थित्वा तपःसंयत एव तत्र
जायासखः स्वं प्रययौ वनान्तम् ॥ ७२ ॥

དེ་ཡི་ས་གནི་དབང་ཆེན་ཀྱང་ཤུལ་ཡིས།
 རིན་ཆེན་རིན་པང་ཆེ་ལྷན་གྱིས་སང་བྱིན།
 ཐུབ་དབང་ནམས་ཀྱི་གཏམ་ལ་བཤད་པ་ཡིས།
 མཐོང་ཅིས་གནས་ནི་མིག་ལྟ་བུར་བར་སེམས།

69

དེ་ནས་རབ་དཔའ་གྱིས་པ་ས་ཡི་དབང་། -
 ཐུབ་ཤེས་ཆོ་གས་དེ་ལ་རི་རྒྱས་མིག་།
 གཤམས་སྒྲོང་བསྒྲོང་བ་དོ་ཤམ་གཤམ་ལྷན་མ།
 བྱ་མོ་རེ་བ་ཇོགས་པའི་དཔལ་གྱིས་བྱིན།

70

མི་དབང་ཐུ་མོ་ལག་པར་ལག་བཀོད་ཅིང་།
 བག་མའི་བསྐྱེད་ཇིས་མེ་ལ་ནིས་བར་བཀོད་།
 དེར་ནི་གཞིན་རྒྱ་ཆོ་བྱོས་གཞན་པ་མེད།
 སྤྱིན་སྤྱེད་ནིས་པ་གཞན་དག་ཡིན་པར་སེམས།

71

དཔའ་ཕྱོད་ཆེ་དང་སྤྱོད་པའི་ཉམས་གྱིས་པ།
 ཐུལ་པོས་གྱས་པས་རབ་རྒྱ་མཆོད་བ་དེས།
 བརྒྱལ་ཞུགས་རུལ་ལྷན་ཉིད་དེར་འདུག་ནས།
 ཅུང་མ་དང་འགྲོགས་རང་གི་ནགས་མཐར་སོང་།

72

अवाप्य काश्यस्य स राजधानीं
महीमहेन्द्रस्य महार्हरत्नाम् ।
मेने मुनीन्द्रैः कथितं कथासु
स्वर्गाङ्गणं दृष्टिपथं प्रयातम् ॥ ६८ ॥

ततः प्रमोदाकुलितः क्षितीश-
स्तस्मै मृगाक्षीं विधिना विधिज्ञः ।
प्रदक्षिणावर्त्तविलोत्सहारां
ददौ सुतां पूर्णमनोरथश्रीः ॥ ७० ॥

नरेन्द्रकन्याकरसक्तपाणि-
र्विवाहद्वयावहितं हुताशम् ।
अमन्यतानन्यमतिः कुमार-
स्तत्राग्निहोत्रस्य परं प्रकारम् ॥ ७१ ॥

महोत्सवोत्साहरसाकुलेन
सम्पूज्यमानः प्रणयेन राज्ञा ।
स्थित्वा तपःसंयत एव तत्र
जायासखः स्वं प्रययौ वनान्तम् ॥ ७२ ॥

རྒྱུ་མའི་གྲོགས་པ་ཅས་དཔེན་པར་བསྟོད་པ་དེ།
 མ་མ་རི་དུགས་མོས་མཐོང་རབ་དག་ལྟེ།
 བྱུང་པའི་རྟོགས་མི་ཡི་ཚོག་ཐོས་པས།
 ལ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་མེད་འདི་ཞེས་སྤྲོས།

73

དེ་ལ་རབ་བདུད་དེ་ཡིས་གུས་སྤྲོས་པ།
 མ་མ་བདག་གི་མཛེས་ལྡན་གྲོགས་མོ་འདི།
 རབ་འབར་མེ་ཡི་དཔང་ཅན་གྲོགས་མེད་ཀྱིས།
 འདོད་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་ཅན་འབད་པས་ཐོག།

74

ཅེས་སྤྲོས་པ་ག་མལ་སོགས་གཏམ་མི་ཤེས།
 མོངས་པ་དེ་རིག་རི་དུགས་མོ་དེ་ཡིས།
 ཁྱོ་ཡི་བདུལ་ཞུགས་དག་ལྟེ་བྱུང་ཅན་ནོམས་ཀྱིས།
 དག་ལྟེ་བྱུང་ནགས་ཚལ་དག་ལྟེ་དལ་གྱིས་བྲིད།

75

ཚོས་རྗེས་འགོ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྟོད།
 འདི་ཡི་བདག་པོ་ཁྱོད་ཅེས་མ་ལུས་པ།
 བག་མའི་སྟོད་ཚལ་དག་གི་བཤད་པ་དེ།
 ཐོས་ནས་རྒྱུ་མ་དག་ལ་མཉེད་དུ་རིག།

76

जायाद्वितीयं विजने भ्रमन्तं
दृष्ट्वा मृगौ तं जननी प्रहृष्टा ।
मुनिप्रसादात्तमनुष्यवाचा
कुतस्तवेयं ललनेत्युवाच ॥ ७३ ॥

स तां प्रणम्य प्रणयाद्दभाषे
मातर्ममायं द्युतिमान् वयस्यः ।
प्राप्तः प्रयत्नात् स्पृहणीयरूपः
सख्येन दीप्तानलसाक्षिकेण ॥ ७४ ॥

इति ब्रुवाणं तमवेत्य मुग्धं
मृगौ विवाहादिकथानभिज्ञम् ।
पतिव्रतानामथ तापसीनां
तपोवनं सा शनकैर्निनाय ॥ ७५ ॥

धर्मानुगा ते सहचारिणीयं
पत्नी त्वमस्याः पतिरित्यशेषम् ।
विवाहदृष्टं कथितं स ताभिः
श्रुत्वा प्रियामेव विवेद जायाम् ॥ ७६ ॥

ཡལ་ནི་འོད་སྤངས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་བ་ཡིས།
 བག་མའི་ཆོས་ནི་ཉེ་བར་བཅུན་བ་བསྐྱབས།
 དེར་བདུད་དེ་ཡི་ཆོག་གིས་ཆུང་མར་བཅས།
 གྲོས་པོ་གྲུལ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་དུ་སོང།

77

སྤྱིང་ཕྱོབས་རབ་འབར་ནི་པའི་ལས་བཅྱེན་པ།
 གན་པོ་དེ་ཡི་རང་གནས་ལ་དབང་བསྐྱར།
 གྲུལ་ཕྱན་ཅོད་པ་ནང་ལ་གསེའི་གནས་དེ་ཡིས།
 མ་ལུས་སྤྱུ་གཞི་དག་ནི་རབ་དུ་བསྐྱངས།

78

དབང་བྱུག་སོངས་པས་སྤྱོད་གྲོས་ཐེམ་མ་མནན།
 དཔེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་འབྱུངས་གིང།
 གན་པོ་བྱ་དང་ཆ་བོ་སང་ལྡན་དེ།
 རབ་དུ་བྱུང་བས་བཞི་བ་འདོད་པར་གྱུར།

79

ཐུབ་གཞིན་དུ་གཅིག་ལྡན་པར་གང་གྱུར་དེ།
 ང་ཉིད་པར་ལྡན་དེ་ཡང་གྲགས་འཛིན་མ།
 དེར་ཡང་སྤྱེ་བ་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་ལས།
 བདག་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱད་དུ་མངོན་པར་སྤྱོར།

80

पिचा प्रहयादपि काश्यपेन ;
 विवाहधर्मे विहितोपदेशः ।
 प्रणम्य तं तद्वचसा जगाम
 पुरीं सभार्यः श्वशुरस्य राज्ञः ॥ ७७ ॥

वृद्धेन तेन स्वपदेऽभिषिक्तः
 सत्त्वोक्त्वल् शान्तिपदं श्रितेन ।
 शशास सामन्तकिरीटकोटि-
 विश्रान्तपादः स महीमशेषाम् ॥ ७८ ॥

ऐश्वर्यमोहानाभिमूतबुद्धि-
 र्धर्मस्वभावात् स लसद्विवेकः ।
 जरान्वितोऽमूढहुपुत्रपौत्रः
 प्रव्रज्यया शान्तिपथाभिकामः ॥ ७९ ॥

योऽभूत् कुमारो मुनिरेकशृङ्गः
 सोऽहं नलिन्येव यशोधरा सा ।
 अद्यापि जन्मान्तरवासनास्या
 विचो लनायैव ममाभियुक्ता ॥ ८० ॥

རང་གི་སྤྱི་བ་གཞན་གྱི་གཏམ། གྱིམ་བས་ཉི་བར་བསྐྱེག་ས་པ་འདི། ེ

ཐོས་ནས་དགོ་སྤོང་དེ་དག་ནི་སེ། ་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ལྟན་པར་བྱུང་། 81

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོག་ས་པ་
བཞི་དེ་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ཡས་དུག་ཅིག་པའི་རྟོག་ས་བཞི་དེ་པའི་ཡལ་
འདབ་མཛེས་དུག་ཅུ་ཅུ་པའོ།།

निजजन्मान्तरकथां जिनेनेत्युपवर्णिताम् ।

आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे बभूवुस्ते सविस्मयाः ॥ ८१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
एकमृद्गावदानं नाम पञ्चषष्टितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXV

གཞིན་ཕྱི་སྐྱོན་དང་གསལ་པོ་བྱེད་པའི་བཞུང་།

འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་སྤྱིས་བྱའི་ཡས་ཡམས་གྱི་བ་མ་བཞི།

ལུས་ལ་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་འདི་ངས་བར་མི་མཚན་ཏེ།

ལུས་འདི་ཡོངས་བསྐྱར་བའི་ཡི་མཐའ་མར་མི་ཕྱིན་ཅིང་།

མཁྱོགས་བར་ཐོས་པ་དག་ལ་ནིས་བར་འཆད་མི་འགྱུར།

1

ལྷས་བྱིན་གྱིས་ནི་དོ་འཕངས་ཏེ། ཞབས་མཐེབ་སྤྱོད་ནས་ཁྲིམ་བྱུང་བའི།

གྱུ་མཚན་དག་སྤོང་ནི་མས་ཀྱིས་དེས། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་སྤྱུལ། 2

མི་སྤྱོད་ཁོན་ནི་དྲན་པ་ལས། སྤྱིས་བའི་ཡས་ཀྱི་ནིས་སྤྱོད་དག།

གང་གི་བདག་གི་ཀིང་བ་ཡི། མཐེ་ཐོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཉོན།

3

ལྷ་ཡིན་དག་དུ་བྱོང་བྱིར་ནི། ཀ་པི་ལྱར་སྤྱོད་ས་མཁོ་སྤོང་།

བདེན་དང་ཆོས་ལ་ཡང་དག་བདེན། བདེན་བར་དག་འཁྱིས་བྱ་བ་བྱུང་།

4

སྤྱི་གྱུ་ཡང་དག་བསྐྱར་འོས་པ། དེ་ཡི་བཅུན་མོ་མཚན་ཉིད་བཟང་།

མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཚན་སྤྱོད་དག་གི་ཡོན་བཞིན་གྱུར།

5

पट्पष्टितमः पल्लवः ।

कविकुमारावदानम् ।

नायाति कायपरिवृत्तिशतैर्विरामं
विच्छेदमेति न जवेन पलायितस्य ।
लङ्घ्या न नाम वपुषः सहचारिणीयं
छायेव कर्मसरणिः पुरुषस्य लोके ॥ १ ॥

देवदत्तशिलापातपादाङ्गुष्ठक्षतासृजः ।
कारणं भगवान् पृष्टो भिक्षुभिस्तानभापत ॥ २ ॥

श्रूयतां येन दुर्वारवैरस्सरणजन्मना ।
मम कर्मविपाकेन पादाङ्गुष्ठः परिक्षतः ॥ ३ ॥

पश्चालेषु महीपालः काम्पिल्ये नगरे पुरा ।
अभूत् सत्वरतो नाम संश्रयो धर्मकर्मयोः ॥ ४ ॥

बभूव लक्षणा नाम पत्नी तस्य सुलक्षणा ।
प्रजासंरक्षणार्थस्य यजनस्येव दक्षिणा ॥ ५ ॥

ཕྱི་ལས་དེ་ལ་བྱ་མེད་ཚོ། དེ་ཡིས་གསོལ་བརྟུན་པ་སྟེ་བདག།

བྱ་དོན་གཉེན་བསམ་ལུས་འདུག་པས། ཚེས་བཟང་ཞེས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ས། 0

ཁྱོད་ཡིས་བག་མ་ཁྱེད་ས་པ་དེ་ཚོ། མཚན་ཉིད་ཙན་ལ་བྱ་བ་ཙན་དེ།

དེ་ནི་མེད་ཚུན་མ་ཐོབ་པ་ཡིས། རྗེས་སྤྱོད་གྱོད་པ་དག་ཀྱང་བརྟུན། 7

དེ་ནི་མ་ཁྱེད་པ་ཞེས་བྱ། མཁོན་ལྷན་པ་ནི་རབ་དུ་དབྱེས།

རིག་གནས་དུལ་བ་བྱུང་ཚུགས་ཤིང་། སྒྱུ་ཚལ་བསྟན་བཅོས་མཚན་མཐར་བྱིན། 8

དེ་ནས་ཚེས་བཟང་མངའ་དག་དང་། རྒན་པ་དེ་ཚོ་ནི་གྱུ་ལ་པོ་འདས།

ཚེས་པ་ཀུན་ལ་ལུས་ཙན་གྱིས། བསམ་པ་བརྟུན་གྱི་ལུས་མི་བརྟུན། 9

དེ་ནས་དེ་མཐར་ཐོན་ནི་མས་གྱིས། སྤྱི་ལ་ཐོན་ཐང་པོ་དེ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་ནི།

གསར་པ་བཞིན་དུ་གང་གྱུར་པ། མཚན་ཉིད་ཙན་གྱི་བྱ་དབང་བསྟུན། 10

གང་ལུགས་པ་ལང་དུ་ཚེ་རྟུང་། བྱ་བྱ་གཞན་གྱི་མི་ཤེས་པ།

ཐོན་པོ་ཆེན་པོ་བ་ཐང་དུ། ཞེས་པ་དེ་ཡི་མཚན་པོར་གྱུར། 11

དུས་ཀྱི་ཚེས་བཟང་བཅོམ་པ་ཡི། མཚན་མས་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ན།

མཚན་མཁའ་མདུན་ནི་འདོད་དག་གིས། མངའ་གྱི་མི་བདག་མཐར་བྱེད་སྤྱོད། 12

དེ་ནས་ཐོན་པོ་དེ་ཚོ་ག་གིས་ནི། བྱིས་པ་སྤྱོད་ཚེ་གསོད་པ་ལ།

དེ་ཡི་པོ་བྱང་སྤྱོད་འཕྲོས་པ། མཚན་གྱི་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་ལ་པོས་བསྟེན། 13

दैवात्तस्यामपुत्रायां पुत्रार्थी पृथिवीपतिः ।
सुधर्म्मां नाम वैदेहीमुपयेमे तयार्थितः ॥ ६ ॥

पत्न्यौ दत्तविवाहेऽथ लक्षणासूत दारकम् ।
मिथ्या सपत्नीलाभेन पथात्तापमुवाह च ॥ ७ ॥

सोऽभूदलोलमन्त्राख्यः कुमारः पितुरीक्षितः ।
विद्याविनयसम्पन्नः कलाशास्त्रार्थपारगः ॥ ८ ॥

सुधर्म्मायां सगर्भायामथ राजा व्यपद्यत ।
सर्व्वारम्भस्थिराशानां देहिनां नो स्थिरा तनुः ॥ ९ ॥

अमात्यैरभिपिक्तोऽथ तस्यान्ते लक्षणासुतः ।
नवाक्षुश इवाभूद् यस्तीक्ष्णः सामन्तदन्तिनाम् ॥ १० ॥

गोविषाणाभिधस्तस्य महामात्यः प्रियोऽभवत् ।
गोमृङ्गकुटिला यस्य नीतिर्न ज्ञायते परैः ॥ ११ ॥

प्रत्यासन्ने सुधर्म्मायाः कालेन प्रसवावधौ ।
गर्भं नृपान्तकं प्राह निमित्तन्नः पुरोहितः ॥ १२ ॥

अथ मन्त्रिगिरा राजा जन्मक्षणबधे शिशोः ।
तदन्तःपुररक्षार्हानादिदेशोद्यतायुधान् ॥ १३ ॥

དེ་དག་གིས་ནས་ཆོས་བརྟུང་ཡང་། རྫོང་པོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་རྒྱུ།

རང་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིས། རྟོན་ལྷ་སྒྲུབ་གས་སྐྱབས་སྐྱོ་སོང་། 14

དེ་ཡི་ཐེ་བའི་ཆུང་མ་ཞེས། བཟུན་དེས་བྱ་ཡི་འཛིགས་པ་ཡ།

བྱ་ནི་ཡང་དག་ཞེས་པ་དག། ཉ་པ་ནི་མས་ཀྱི་ཁར་པར་བཞག། 15

དེ་ཉིད་ནས་ནི་བྱ་མོ་དག། དེ་ཡིས་རྫོང་ས་ནས་རབ་བཟུང་པ།

གིས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། མཚན་མཁའ་ཆོག་ནི་བདེན་མིན་བརྟུང་། 16

ཉ་པ་ནི་བྱིས་དུ་བྱིས་པ་དེས། རིག་པ་བརྟོག་ནས་སྐྱུ་ཅོལ་དག།

དེ་དེ་ཐོས་པ་གང་ངེས་ན། རྫོང་པོ་ཆེན་ལྷ་སྒྲུབ་དང་གས་མཁའ་། 17

བྱིས་པ་ནི་མས་དང་ལྷན་ཅིག་དེར། ཡས་དུ་ཅེད་མོའི་གྲོང་བྱིས་བྱས།

གྲུ་པ་བའི་ཅེད་འཛོལ་ངས་འབྲིས་ཡ། དཔུང་ཆེན་དེ་ནི་ནི་མ་པར་ཅེ། 18

དེར་ནི་མཚན་མཁའ་མདུན་ན་འདོན། འདོད་དག་འདག་དུ་འོངས་པ་ཡིས།

དེ་མཐོང་མི་བདག་ཡ་བྱོགས་དེ། གུས་པར་མཛོན་པར་འདོད་པས་སྐྱས། 19

སྒྲུབ་ཅིག་ཉ་པ་ནི་ཁར་པར་ནི། གང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱུ་པ་སྤིན་དང་།

སྤྱོད་དག་འབྲོག་པར་སྤར་བརྗོད་བའི། གཞིན་ལྷ་སྒྲུབ་དག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར། 20

འདི་ཐོས་མི་བདག་ཁྱོས་པ་ཡིས། གཞན་བའི་མལ་རབ་སྤྲད་དེ།

རྫོང་པོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་རྒྱུ། ཡང་དག་ཐོས་ནས་རབ་སྐྱས་པ། 21

तद्विज्ञाय सुधर्मापि सन्वस्ता शरणं ययौ ।
महामात्यं विधातारमिव स्वच्छन्दकारिणम् ॥ १४ ॥

प्रभुभार्य्येति सा तेन निर्दिष्टतनयाभिधा ।
सञ्जातं सुतमत्याक्षीत् कैवर्त्तानां निकेतने ॥ १५ ॥

तत एव समानीतां तया कन्यां प्रदर्शिताम् ।
ज्ञात्वा निमित्तिकवचः सत्यं मेने न भूपतिः ॥ १६ ॥

धीमान् कविकुमाराख्यः स कैवर्त्तगृहे शिशुः ।
लेभे यतस्ततस्तास्ता^१ विद्याशिल्पान्विताः कलाः ॥ १७ ॥

स तत्र बालकैः सार्द्धं क्रीडानगरकृत्यथि ।
राजकेलीपरिचयैर्विजहार महाभुजः ॥ १८ ॥

यदृच्छयागतस्तत्र नैमित्तिकपुरोहितः ।
नं दृष्ट्वा नृपमध्येत्य बभाषे भक्तिसम्मतः ॥ १९ ॥

देव कैवर्त्तसदने मयादृष्टः कुमारकः ।
य एव कथितः पूर्वं राज्यप्राणापहस्तव ॥ २० ॥

श्रुत्वेति नृपतिः कोपात् निर्भत्स्यापरमातरम् ।
गोविपाणं समाह्वय महामात्यमभाषत ॥ २१ ॥

ཀྱེ་མ་པད་གཤི་ཐེ་ཚོས་ལ། རྣ་བ་འཛིན་པ་རབ་གཤེལ་བ།

ཁྱིའི་གྱི་མེ་མིང་ཅུ་གཉིད་ལ། སྤྱུ་བཞིན་དཔལ་བཟང་སྟོན་སྤྱོད་སྤྱོད། 22

ཁྱིའི་ཁྱོ་ལ་སེམས་བཀོད་པ། བདག་ནི་བདེ་བར་གཉིད་གྱུར་ཏེ།

དེ་རིང་སྟོག་ལ་ཐེ་ཚོས་གྱི། རིམ་གྱི་གང་དུ་གྱི་གནས་དག་བཞུགས། 23

བདག་གི་མཐར་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་མངལ། ཉེ་བ་དག་ལ་ཡོངས་གཏང་ནས།

རབ་དུ་དགའ་བས་གཞན་པའི་མ། ངས་བར་ཉི་མ་བཟང་བར་བྱེད། 24

ད་དུང་དེ་ནི་གསལ་དཔའི་ཐབས། རིགས་པ་ཁྱིའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་མཛོད།

སེམས་མེས་ཚོད་པའི་དུས་ཀྱི་ནི། ལྷ་རེ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་མི་འགྱུར། 25

ཐེ་མོ་ལྷལ་འཁོར་ཞོར་དང་ཐོང་། སྟོགས་དང་དཔུང་གྱིས་སྤྱོད་བྱེད་པ།

དེ་ཡི་སྤྱོད་དུ་རང་བཞིན་ལས། ཁྱོད་པའི་རང་བཞིན་གཉིད་བཞིན་པ་རྒྱུ་རྒྱུ། 26

ཁྱོད་པོ་གཏུང་བཞི་བྱེད་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་ཏེ་གཏུང་པར་པ་ཁྱོས།

ཉན་ནི་དུ་ལ་བའི་ཚུལ་ལྟར་གྱིས་པའི་བདེ་ལ་ཞུགས་དག་ནི་ངས་པར་འཛིན།

མཛོད་འདོད་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པས་གྱུ་བ་དག་ནི་འབྲས་ལ་རབ་དུ་ཐོན།

ཡོངས་འདྲིས་དག་ཅིང་གྱི་ཆེས་བདག་ནི་མས་ཀྱི་པ་སོད་ནམས་དག་གིས་ཐོབ། 27

ལྱུང་དུ་རབ་ལྷུ་ཚོས་པ་ཡིས། བྱིས་པ་འདི་ནི་ནོམ་པར་ཚོས།

དུས་དང་བྲལ་བའི་འབད་པ་ནི། ཐེས་སྤྱོད་བྱེད་འབབ་ཞིག་ཡིན། 28

अहोवतावलेपेन भवता मम संशये ।

राज्याब्धिकर्णधारेण नौरिव श्रीरुपेक्षिता ॥ २२ ॥

त्वन्मतिन्यस्तचित्तस्य सुखं निद्राभवन्मम ।

सैवाद्य प्राणसन्देहज्वरतन्द्रीपदं श्रिता ॥ २३ ॥

गूढगर्भं परित्यज्य कैवर्त्तेषु मद्दन्तकम् ।

प्रहृष्टापरमाता मे गणयत्येव वासरान् ॥ २४ ॥

अद्यापि तदधोपाये त्वया य क्तर्विधीयताम् ।

नखच्छेद्ये कुठारोऽपि कालेनायाति कुण्ठताम् ॥ २५ ॥

रक्षति स्वामिराध्वर्यं दुर्गभिचवलोदयम् ।

अमात्यप्रकृतिस्तस्मात् प्रकृतिभ्यो गरौयसी ॥ २६ ॥

व्यसनशमनध्यानातक्ताः सदा हितजापिनः

प्रणिधिनियतव्यक्ता भक्तिवताः किल मन्त्रिणः ।

अभिमतफलप्राप्ता सद्यः प्रदर्शितसिद्धयः

शुचिपरिचयोदाराः पुण्यैर्भवन्ति महीभुजाम् ॥ २७ ॥

तूर्णं गुह्यतराम्भैर्दारकोऽसौ विदार्यताम् ।

कालहीनप्रयत्नो हि यथात्तापाय केवलम् ॥ २८ ॥

ཞེས་པ་གྱུ་ལ་པོས་ཡང་དག་བཞུག། སྒྲོན་གྱི་བཏང་སྒྲོམས་སྤྱངས་པ་འདི་སྒྲོས།
 སྒྲོན་པོ་སྤྱང་པོར་དང་ནི། ཤིང་ཉིའི་ཚོགས་དང་ལྷན་ཅིག་སོང། 29

ཆོས་བཟང་གིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེར། བྱ་ནི་གསང་ནས་བོས་བྱས་དེ།
 སྒྲོས་དེ་དེ་ལ་ནོས་པར་བཤད། འགྲོ་བར་མཛོད་ཅེས་དེ་ལ་སྒྲུས། 30

མ་ཡིས་གཙུག་གི་ནོར་བྱིན་ནས། བཏང་པ་དེ་ནི་རིངས་པས་འབྱུགས།
 རིན་ཅན་གྱིས་བཟྱན་འགྲོ་བ་དྲག། སྒྲོན་པོ་ཡིས་ནི་རིང་ནས་མཐོང། 31

གྱུ་ལ་པོའི་བྱ་དེ་གསང་ནས་ནི། སྒྲོས་པ་འདི་ཉིད་མ་ཡིན་ནས།
 ཞེས་བཛོད་དེ་ཡིས་དེ་གསལ་དུ་སྒྲུབ། དཔུང་གི་སྒྲོན་འགྲོ་བ་པོ་བསྐྱུལ། 32

མགྲོགས་པས་དེ་དག་ལ་འབྲོས་ཤིང། རི་དྲགས་ལྟར་མགྲོགས་རིང་བགྲོད་དེ།
 ཅན་པ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ལྷུ་ཡི་གནས་ཀྱི་ཆུ་ལ་བྱིང། 33

དེ་ནས་མཐོང་ཉམས་དེ་ཡི་ཚོ། སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོ་འབད་ལྷན་པར།
 ཇེས་སྒྲུ་དེ་ནི་བཅའ་བའི་སྒྲུད། བཏང་ཀ་ཞེས་ཉན་ནི་བཏང། 34

དེ་ནས་གཙུག་གི་ནོར་བྱུ་ཡི། མཐུ་ཡིས་ཆུ་ནི་རིངས་བྱས་ཤིང།
 ལྷུ་ཡིས་གཞིན་ལྷ་དཔུང་གསུམ་བྱུང་ནས། འདུག་ཅིག་ཅེས་པར་བཏང་སྒྲུས། 35

གྱུ་ལ་སྐས་ལ་འོས་ཀྱང་བ་ཡིས། གྱི་ལྷན་པ་གཞི་མཐོང་གུར་ནས།
 ལྷུ་ཡི་གནས་ན་གནས་པ་དག། བཏང་ཀ་ཡིས་དེ་ལ་བཛོད། 36

इति राज्ञा समादिष्टः पूर्वोपेक्षाविलक्षणीः ।

गजवाजिरथानीकैरमात्यः सहितो ययौ ॥ २९ ॥

अत्रान्तरे सुधर्माऽपि गूढमाह्वय पुत्रकम् ।

तन्मन्त्रितं निवेद्यास्मै गम्यतामित्युवाच तम् ॥ ३० ॥

दत्त्वा चूडामणिं मात्रा स विस्मृष्टस्त्वरकुलः ।

व्रजन् दूरादमात्येन दृष्टो रत्नविभूषितः ॥ ३१ ॥

राजपुत्रः स एवायं नूनं गूढं पलायते ।

इत्युक्त्वास्य वधायोगान् स सेनाग्रगणचोदयत् ॥ ३२ ॥

जवेन धावतां तेषां मृगवेगः स दूरगः ।

चम्पकाख्यस्य नागस्य ममज्ज भवनाम्भसि ॥ ३३ ॥

दृष्टनष्टे ततस्तस्मिंस्तमन्वेष्टुं प्रयत्नवान् ।

पदकाख्यं महामात्यः पथाचारं विस्मृष्टवान् ॥ ३४ ॥ -

चूडामणिप्रभावेण संस्तम्भितजलं ततः ।

नागः कुमारमाश्रास्य स्थीयतामित्यभाषत ॥ ३५ ॥

विलोक्य राजपुत्रार्हपादमुद्रावतीं भुवम् ।

स्थितं नागस्य भवने पदकस्तमस्तुचयत् ॥ ३६ ॥

དེ་ནས་ཁྱུ་ཡི་དབང་པོའི་གནས། ཀུན་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ནི།
 རྫོན་པོ་ཆེན་པོས་ས་བདག་བཀའ། གདོངས་ཅན་དབང་ལ་རབ་དུ་བསྐྱགས། 37

ལག་འབྲེལ་བྱེད་གྱི་ཁར་པ་ནི། བདག་གིས་རྣམ་གྱིས་ཁྱེད་ས་པར་བྱ།
 ཅུ་ནི་ཆོ་བོ་ཁྱེད་ས་པོས། ཐར་དང་གཞོན་རྒྱུ་དག་དུ་བྱེད། 38

རང་ཉིད་ལག་འབྲེལ་ཁྱེད་ཁྱེད་དབང་། གཤམ་ཏེ་འཆད་པར་མི་འདོད་ན།
 སྒྱུ་པ་པོའི་སྒྱུ་པ་པོ་མི་པན་པ། སྒྱུ་པ་པོའི་བྱ་ནི་ཡོངས་སུ་ཐོང་། 39

དེ་སྐད་དེ་ཡི་སྒྱུ་སྒྱུ་སྒྱུ་པ་ན། མཚན་པོའི་དུས་སུ་ཁྱུ་ཡིས་ནི།
 སྒྱུ་པ་པོ་སྒྱུ་པ་པོའི་བྱ་བ་དང་ལྟེ། སྒྱུ་པ་པོས་ནི་འཛིགས་དབང་གྱུར། 40

དེ་ནས་སྒྱུ་པ་སྒྱུ་པ་རབ་བསྐྱེད་པ་དེ། འབྲུད་མཁའ་དག་གི་ཁར་པར་གནས།
 ཀྱང་པ་བཀོད་པའི་གྱི་དག་གིས། བདུག་ཡིས་ཉེ་བར་མཚན། 41

དེ་ནས་རྫོན་ཆེན་ལོངས་པའི་ཆོ། དེས་འཛིགས་འབྲུད་མཁའ་དག་གིས་ཀྱང་།
 གོས་ཀྱི་ཁྱེད་གྱི་ནང་བཅུག་ནས། འཛུགས་རྟོགས་མཐའ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བཏང་། 42

དེ་ནས་ཀྱང་ནི་གསུང་ལྟེ་སོང་། དེ་ནི་ཆོ་མཁའ་ཁར་པ་ན།
 གཤམ་པ་སྐད་རྣམས་ཀྱང་མི་བདག་བྱ། དུས་ལ་སྒྲོན་ཅིང་རབ་དུ་གནས། 43

དེར་ཡང་བསྐྱེད་དུ་དག་ནི། ཀྱང་པའི་གྱི་ཡིས་རྗེས་འབྲང་བ།
 དབྱེད་གི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ལན་ནི་ཡང་དག་བཀའ་སྒྱུ་པའི་ཆོ། 44

अथ नागेन्द्रभवनं परिवार्य समन्ततः ।

अथावयन्महामात्यः पार्थिवाज्ञां फणौश्वरम् ॥ ३७ ॥

पांशुभिः पूरयाम्येष भवनं ते भुजङ्गम् ।

जलं स्थलं स्थलं श्वभ्रं करोति कुपितः प्रभुः ॥ ३८ ॥

भुजङ्गौभोगविच्छेदं न चेदिच्छसि तत् स्वयम् ।

अहितं राजराजस्य राजपुत्रं परित्यज ॥ ३९ ॥

इति सन्तर्जितस्तेन नागस्तूर्णं क्षपाश्रये ।

तत्याज राजतनयं भयभोग्या हि जन्तवः ॥ ४० ॥

प्रच्छन्नं राजपुत्रोऽथ रजकावसथे स्थितः ।

चरणन्यासमुद्राभिः पदकेनापलक्षितः ॥ ४१ ॥

ततः प्राप्ते महामात्ये रजकेनापि तद्वयात् ।

वस्त्रभारान्तरगतः परित्यक्तस्तटान्तरे ॥ ४२ ॥

गूढं ततोऽपि गत्वासौ कुम्भकारनिवेशने ।

तस्थौ योद्धुं समर्थोऽपि कालाकाङ्क्षी नृपात्मजः ॥ ४३ ॥

तत्रापि गोविषाणेन पादमुद्रानुसारिणा ।

महता वलचक्रेण सन्निरुद्धेषु वर्त्मसु ॥ ४४ ॥

- དེ་ནས་ཁྲུ་ཡི་དབང་བའི་གནས། ཀུན་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ནི།
 རྫོན་པོ་ཆེན་པོས་ས་བདག་བཀའ། གནོངས་ཅན་དབང་ལ་རབ་དུ་བསྐྱབས། 37
- ལག་འགྲོ་བྱོར་གྱི་ཁང་པ་ནི། བདག་གིས་རྣམ་གྱིས་ཁྲིངས་པར་བྱ།
 ཅུ་ནི་ཆོ་བའི་ཁྲིས་བ་ཡིས། ཐང་དང་གཞོན་རོང་དག་དུ་བྱེད། 38
- རང་ཉིད་ལག་འགྲོ་འོངས་སྤོང་དབང་། གཡ་ཏེ་འཆད་པར་མི་འདོད་ན།
 གྲུ་ལ་བའི་གྲུ་ལ་བའི་ས་པར་བ། གྲུ་ལ་བའི་བྱ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱོང་། 39
- དེ་སྐད་དེ་ཡིས་སྤྲི་གས་པ་ན། མཚན་མའི་དུས་སུ་ཁྲུ་ཡིས་ནི།
 ཁྲུ་བར་གྱི་ལ་བའི་བྱ་བཏང་མྱེ། རྩོག་ཆགས་ནིས་ས་ནི་འཛིགས་དབང་གྱུར། 40
- དེ་ནས་གྲུ་ལ་སྤྲི་ས་རབ་བསྐྱེབས་ཏི། འཁྲུན་མཁའ་དག་གི་ཁང་པར་གནས།
 ཀྱང་པ་བཀོད་བའི་བྱ་དག་གིས། བཏུ་ཀ་ཡིས་ཉེ་བར་མཚོན། 41
- དེ་ནས་རྫོན་ཆེན་འོངས་པའི་ཆོ། དེས་འཛིགས་འཁྲུན་མཁའ་དག་གིས་ཀྱང་།
 གོས་གྱི་ཁྲུ་བྱི་ནང་བཅུག་ནས། འཛུགས་སྤོགས་མཐའ་དུ་ཡོངས་སུ་བཏང་། 42
- དེ་ནས་ཀྱང་ནི་གསང་མྱེ་སོང་། དེ་ནི་ཆོ་མཁའ་ཁང་པ་ན།
 གཡུ་ལ་སྤྲི་ལུས་ཀྱང་མི་བདག་བྱ། དུས་ལ་སྤོང་ཅིང་རབ་དུ་གནས། 43
- དེར་ཡང་བཟང་དུ་དག་ནི། ཀྱང་པའི་བྱ་ཡིས་ཆེས་འབྲང་བ།
 དབྱུང་གི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ལས་ནི་ཡང་དག་བག་གས་པའི་ཆོ། 44

अथ नागेन्द्रभवनं परिवार्य समन्ततः ।

अश्रावयन्महामात्यः पार्थिवाज्ञां फणौश्वरम् ॥ ३७ ॥

पांशुभिः पूरयाम्येष्टं भवनं ते भुजङ्गम् ।

जलं स्थलं स्थलं श्वभ्रं करोति कुपितः प्रभुः ॥ ३८ ॥

भुजङ्गीभोगविच्छेदं न चेदिच्छसि तत् स्वयम् ।

अहितं राजराजस्य राजपुत्रं परित्यज ॥ ३९ ॥

इति सन्तर्जितस्तेन नागस्तूर्णं क्षपाक्षणे ।

तत्याज राजतनयं भयभोग्या हि जन्तवः ॥ ४० ॥

प्रच्छन्नं राजपुत्रोऽथ रजकावसथे स्थितः ।

चरणन्यासमुद्राभिः पदकेनोपलक्षितः ॥ ४१ ॥

ततः प्राप्ते महामात्ये रजकेनापि तद्वयात् ।

वस्त्रभारान्तरगतः परित्यक्तस्तटान्तरे ॥ ४२ ॥

गूढं ततोऽपि गत्वासौ कुम्भकारनिवेशने ।

तस्यौ योऽहुं समर्थोऽपि कालाकाङ्क्षी नृपात्मजः ॥ ४३ ॥

तत्रापि गोविपाखेन पादमुद्रानुसारिणा ।

महता वलचक्रेण सन्निरुद्धेषु वर्त्मसु ॥ ४४ ॥

ས་བདག་བྱ་ནི་གོས་དག་གིས། གཡོགས་ཤིང་མེད་ཀྱི་འབྲེང་བས་མཚན།
 མེད་དང་བཅས་ཇི་མཁའ་གྱིས། རོ་ཡི་ཐོལ་གྱིས་དཔེན་བར་དོར། 45

དཔེན་པར་མཚོགས་པས་འབྲེང་བྱེད་པ། དེ་ཡི་ཐོལ་གྱི་འབྲེང་བ་དག།
 མོང་བའི་ཐོལ་སྒྲུ་མོང་གྱུར་བས། རྫོན་པོ་ཆེན་པོ་མཚོགས་པར་འོངས། 46

ཀླད་རྩ་ཡོངས་སྒྲུ་མི་གཏོང་ཞིང་། ལས་བཞིན་རྩ་ནི་ཐོལ་འབྲེང་བ།
 འཚོལ་བའི་འཕ་རྩལ་གྱིས་གཟེར་བ། རྫོན་པོ་གཏུག་པས་དེ་མཐོང་གྱུར། 47

མཚོགས་ལས་གཡང་ས་མ་བཅོས་དེ། གཡང་ས་ཆེན་པོར་རྩུང་གྱུར་ནས།
 འབྲི་ཤིང་ཤིང་སྒྲུ་མོགས་དག་ལ། གཏུག་གི་ནོར་བྱ་ཆགས་པར་གྱུར། 48

མི་བཟད་གཡང་ས་གཙོད་དག་ཏུ། རྩུང་བ་དེ་མཐོང་རྫོན་པོ་ཡིས།
 གཏུག་གི་ནོར་བྱ་ཡང་དག་རྩུངས། མོང་ནས་གྱུལ་པོ་དག་ལ་བཤད། 49

གཏོད་ཕྱིན་ཡུལ་ཇི་ལ་ཞེས་རྟུ། ཡང་སར་གནས་པས་གནོད་རྩ་ཡང་།
 བསྐྱེད་སྟེ་འདབ་ཆགས་བཞིན་རྩ་ནི། སལ་ཕྱིན་ཅིང་གིས་གྱུར། 50

བྱ་ནི་རྩུང་ཐོས་ཆོས་བཟང་དག། རང་ཉིད་འཆི་བ་འཚོལ་བ་ནི།
 རྩ་མོན་ནས་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ། འཚོ་ཞེས་བརྟེན་ནས་རབ་རྩུངས། 51

གནོད་རྩ་ཡང་ཕྱག་མིག་ནོན་པོ་ཡིས། རོ་བའི་གནི་ནི་ཉམས་བྱས་ཤིང་།
 རྩུང་པོའི་ཐོག་གིས་བྱོས་པ་ཡིས། མི་བཟད་རྩུག་ཐོན་ནགས་སྒྲུ་གྱུགས། 52

वस्त्रैराच्छादितः पुष्पमालाङ्कः क्षितिपात्मजः ।

त्यक्तः कुलालैः साक्रन्दैः शवव्याजेन निर्जने ॥ ४५ ॥

जवेन व्रजतस्तस्य विजने पदपङ्क्तिभिः ।

गतिं मत्वा महामात्यस्तूर्णं पश्चात् समाययौ ॥ ४६ ॥

असंत्यक्तः स सर्व्वं कर्मणोवानुसारिणा ।

अन्वेषणश्रमार्त्तेण दृष्टः क्रुद्धेन मन्त्रिणा ॥ ४७ ॥

वेगादगणितश्वभ्रः स पपात महावटे ।

लग्नचूडामणिः शुष्कलताविटपसङ्कटे ॥ ४८ ॥

तं दृष्ट्वा पतितं मन्त्री विपमे श्वभ्रकोटरे ।

चूडामणिं समादाय गत्वा राज्ञे न्यवेदयत् ॥ ४९ ॥

कुमारोऽप्यञ्जनाख्येन यक्षेण श्वभ्रवासिना ।

रक्षितः क्षितिमासाद्य पक्षिवन्न व्यपद्यत ॥ ५० ॥

सुधर्म्मा यतितं श्रुत्वा पुत्रं स्वं निधनैयिलौ ।

सुतस्ते जीवतौत्युक्ता रक्षिता दिव्ययोपिता ॥ ५१ ॥

कुमारोऽपि खरव्याघ्रसुरक्षुण्णशिलातलम् ।

गजासृङ्गच्छादूर्लदारुणं वनमाविशत् ॥ ५२ ॥

དེ་ནི་རྒྱ་པ་མིག་སེང་ཅན། ཞེས་པ་ཡིས་ནི་རབ་བཤད་དེ།

ལམ་ནི་ཤོབ་པའི་སྒྲིམ་བྱ་དཔ། ལྷན་ཀླན་བཅད་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 53

དེ་མཐོང་མྱོང་ཆེ་ལྷན་པ་ལོ། བེ་བཀལ་བུ་ལོས་པ་བུ་ལོས།

བྱོལ་གྱི་སྐད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ། རི་མཛོད་ཉུང་ཤུ་ཅི་ཡིས་བྲོ་བ། 61

དེས་སྐྱེས་རིང་པོ་མིན་འདི་ན། བུ་མ་པོ་བུ་པ་པོ་ལྟོད་ཅུང་ཅན།

བཟོད་རྒན་སྤྱད་མཆིས་པ། རྩེ་ལྷན་པས་གྲི་སྦང་བྱེད་གསུམ། 55

དེལ་དྲུང་གི་ཁ་ཞེས་པ། བྱི་ཞིང་གིས་སྤུངས་པ་ཡིད།

ལམ་གནས་མཐའ་དལ་གང་མཐོང་པ། གདོད་མི་ཟ་པར་ནིས་འཛོམས་པ། 56

དེ་ཡི་སྒྲིང་ཚུལ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ། ཡུན་ཚམས་འཛོལ་འདྲི་ལྷན་མ་ཅན།

ཐད་གཤིག་པར་བརྟུན་ཆེན་ཉི་འདི། ཡན་ལག་བཅད་ལས་ཡང་དག་སྟེ། 57

གཏུམ་པོ་ཉིད་གུང་གུང་པའི་ཆོ། གུང་གུང་གི་ཁ་དག་གིས།

མགྲིན་པ་རབ་བཅད་དོན་མཐུན་གྱི། བླ་མ་ནི་རྟེན་ཏུ་འགྲུབ་པར་བྱེད། 68

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཚིག་གཉིས་ནས། བཅེ་བས་ཡིད་ནི་སྤྲུག་གྲུང་ཅིང་།

མཚོན་དང་བྲམ་བ་གྲུ་ཡ་པའི་བྱ། ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་རབ་དྲ་བས་མེས། 59

ཐག་པོ་གཞུང་ཡི་དགྲིལ་ལ་བཞིང་ཅན། དེ་ནས་གཞུང་པོ་འོངས་གྱུར་ཏེ།

ཕྱོགས་མུ་མིག་གིས་བཟག་གིན། བྱེད་གི་ཟེར་མཁའ་ལོན་པ་བཞིན།

तत्र पिङ्गलकाख्येन लुब्धकेन निवेदितम् ।

मार्गमासाद्य पुरुषं कृतगाधं व्यलोकयत् ॥ ५३ ॥

विलोक्य जातकरुणस्तं यमच्छ नृपात्मजः ।

केनेमां वैशसावस्थां नीतोऽसि विजने वने ॥ ५४ ॥

सोऽब्रवीन्नातिदूरेऽत्र चण्डालश्चण्डचेष्टितः ।

निवसत्यन्तकः पुंसां सुदामो नाम दुःसहः ॥ ५५ ॥

तस्य शङ्खमुखो नाम सारमेयोऽस्ति भीषणः ।

पान्थास्थिशकलाकीर्णा येनैता विहिता दिशः ॥ ५६ ॥

तन्नोचरच्युतस्येयमङ्गच्छेदसमुद्भवा ।

मुहूर्त्तशेषजीवस्य व्यथा मे मर्मशातिनो ॥ ५७ ॥

क्रुद्धशङ्खमुखोत्कृत्तकण्ठानां सार्धगामिनाम् ।

मध्याह्नतप्तश्चण्डालः सदा पिवति शोणितम् ॥ ५८ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा राजपुत्रो निरायुधः ।

किं करोमीति कृपया प्रदध्यौ विह्वमानसः ॥ ५९ ॥

अथाजगाम चण्डालश्चण्डकोदण्डमण्डलः ।

दिक्षु क्षिपन्निव दृशा वाराहरुधिरच्छटाः ॥ ६० ॥

དེ་ཡི་ངོས་སུ་བྱི་ཡང་མཐོང་། མོག་ལེ་དྲར་ཚུ་བ་སོ་དང་ཐོད།

གསལ་བའི་བཟུ་གིས་བརྒྱུས་བ་ཡི། ཐོད་མཐོང་ཅེ་མོས་སལ་ལེན་ད། 61

དེ་དྲགས་ནི་བས་ཀྱི་ཡོད་ལག་འཛོལ་ས། ག་ཡག་ནི་བས་དག་ནི་བྱིས་བའི་གཞོན།

ཅེ་སྤང་ནི་བས་ཀྱི་དེགས་ཀྱི་ནད། བཟུ་ནི་བས་ཉམས་བར་བྱེད་བའི་དེ་སས། 62

གཞུ་བ་ཐོད་བྱོགས་སུ་རྒྱུང་བ་ཡིས། བྱེད་ཐོས་ནགས་ཀྱི་ལས་དུ་ནི།

འཛོལ་དག་གི་ལལ་དུ་བ་བཞིན། དེགས་ཐོན་གཞུག་པ་ཅད་དེ་སྤྱལ། 63

འཛོལ་ཐོད་ཅེང་མ་གཤམ་དུ་ནི། ཡུག་སའི་གཞུང་བརྒྱབ་བྱེད་དེ་འི།

རྒྱ་ཞེས་གྲར་གྲར་སྤྲེད་ག་གིས། བསེ་ཅེ་དུས་མ་ནི་བར་འཛོལ་ས། 64

ཤིན་དུ་གཞུ་བ་ཐོན་པ་ཡིས། བད་ཡི་མཛོན་དུ་འོང་བ་དེ།

མཐོང་ནས་ས་སྤྱོད་བྱ་ཡིས་ནི། སྤྱོད་ར་ཡི་ཤིང་ལ་འཛོགས། 65

ཤིང་ལ་འཛོགས་བ་དེ་མཐོང་ནས། ནི་བའི་བར་དུ་མདའ་དྲངས་ཤིང་།

གཞུ་བ་ཐོས་གཞུག་པ་དྲུང་གི། དེ་ནི་གསོད་ལ་མཛོན་བྱོགས་བྱས། 66

འཕྱར་སྤྲེད་གཞུག་པའི་མིག་དེ་ཡིས། མདའ་དང་ཁྱི་ཡི་མཛེ་བ་རྩར།

ནི་བའི་ཚོག་གིས་བྱུག་བ་ཡི། ཤྱུ་ཐོད་བྱ་ཡིས་རབ་བསམ་བོས་བ། 67

ཀྱི་ས་ཤྱུ་ཐོད་ཤྱུ་ཐོད་ཡིས། ག་སྤྱལ་དུ་སྤྱོད་བ་དང་ཐོད་བ།

མཛོན་མཐོང་བདག་ལྷས་འཛོག་བ་འདི། བྱེད་ཐོད་ག་གི་ནི་བར་སྤྱལ། 68

तत्पार्श्वे क्रकचक्रूरदशनः श्वाप्यदृश्यत ।

प्रत्यग्रशोणितासक्तनखकोटिस्ततावनिः ॥ ६१ ॥

अङ्गभङ्गः कुरङ्गाणां चमराणां गलग्रहः ।

शृगालानां कुलव्याधिः श्रुकराणां क्षयज्वरः ॥ ६२ ॥

मातङ्गपक्षपातेन विधिना वनवर्त्मनि ।

क्रौर्यदर्पः स सिंहानामायास इव निर्मितः ॥ ६३ ॥

तस्याध्वन्यवधूनव्यवैधव्यविधिवेधसः ।

हृङ्कारघर्घरारावैर्दुद्रुवुः खङ्गिधेनवः ॥ ६४ ॥

तमभिद्रुतमत्युग्रचण्डालश्लोभसंज्ञया ।

दृष्ट्वा रुरोह भूपालसूनुरामलकद्रुमम् ॥ ६५ ॥

तं वीक्ष्य पादपारुढमाकर्णोत्तप्तसायकः ।

क्रुद्धः शङ्खमुखं चक्रे चण्डालस्तदधोन्मुखम् ॥ ६६ ॥

शरश्वदंघ्रातीक्ष्णाभिर्वाग्निरुद्धतवादिना ।

विद्धः क्रूरदशा तेन राजसूनुरचिन्तयत् ॥ ६७ ॥

अहो निरायुधस्यायं वेधसा मम निर्मितः ।

राजराजरणोत्साहयोग्यस्य वपुषः क्षयः ॥ ६८ ॥

ཆེ་བ་ལ་མ་གྱུ་མི་དཀྱིལ། དབྱ་ལོ་ཐུམ་བར་གྱུར་བ་ནི།

མཐོང་བས་མ་ཡིན་ཕྱིན་བས་མན། མཆོད་མིན་ཡོད་ཏན་གྱིས་ཀྱང་མིན།

69

ངེས་པར་རྒྱལ་བའི་གནས་དག་ནི། འདི་ཡི་མདུན་ན་བརྟུན་བཤ།

མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྟར་ཡང་། བཤམས་ཀྱི་ས་གནི་ལྟ་བུ་སྟེ།

70

གང་དུ་བྱམ་རིགས་གཙུག་གི་ལོང་། བྱམ་པོ་ལྷ་པོའི་རིགས་ལྷ་བྱེས།

བྱི་ལས་གཏུག་པོའི་བྱ་དག་གིས། མཆོན་མེད་བདག་གི་གསོད་པར་བྱེད།

71

ནིས་ཀྱང་ངེས་པར་མི་གཏོ་ཞིང་། མེ་པའི་མཐར་ཐུག་གནས་ལུང་པ།

ཕྱི་ཕྱི་དོན་དང་འགལ་འགྱུར་བ། སྡོད་གྱི་ལས་ལ་བྱ་གཞི་ལོ།

72

དཔག་པའི་རྩ་བ་དག་ལ་སྒྲིལ་བྱུང་ཅི་མེད་ཡོད་དེ་སྒྲུང་བྱུང་མིན།

འཇིག་རྟེན་རབ་མང་ཕྱོད་ཀྱིས་ལང་ཕྱོད་ལྟི་རྒྱུ་ཅད་པ་དག།

རིང་ནས་གིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་མཆོད་མོ་དག་གིས་ལྷོད་ཅེད་པ།

གྲུབ་པ་མཐོ་བས་ང་རིགས་སླ་བ་དེ་ཡི་སྤྱི་པར་མ་གྱུར་ཅིག།

73

དེ་ལྟར་སེམས་དཔའ་དེ་ཡིས་ནི། མི་བཟང་སྟོག་གི་ཐོའོ་པ་ལ།

བདག་ཉིད་ཉམས་པས་བྱས་ནས་ནི། འཇིངས་པས་འཇིགས་པ་ཡོངས་ས་གུར། ༡།

171

སྐབས་དེ་ཐུབ་པ་རིག་པ་འཛིན། བཟང་ཡིས་ལྟ་མིག་གིས།

དེ་ཡི་གནས་སྐབས་མི་འབྲང་པའི། རྒྱ་བོངས་ཅན་ཞེས་བརྟེན་བཞིས།

75

न स्नेहेन न दानेन न मानेन गुणेन वा ।

अयं निष्कारणरिपुर्निजतामेति दुर्जनः ॥ ६६ ॥

नरकं नियतावासमस्य सज्जीकृतं पुरः ।

नरकङ्कालमालिन्यो वदन्ति वनभूमयः ॥ ७० ॥

क्व जन्म राजचन्द्रस्य वंशे क्षत्रशिरोमणेः ।

शुनश्चण्डालपुत्राद्वा निःशस्त्रस्य वधः क्व मे ॥ ७१ ॥

सर्व्वथा निश्चलायैव जन्मपर्य्यन्तशालिने ।

पुरुषार्थविरुद्धाय नमः प्राक्तनकर्मणे ॥ ७२ ॥

न च्छिद्राली न च गुणततिर्गण्यते जलजाले

सर्व्वान्नद्या स्वकुलशशिनस्तस्य जन्मैव माभूत् ।

दोषं दोषप्रचयवसतिर्दर्शयत्येव दूरात्

यस्याङ्गुल्या तनुतरमतिव्यक्तमालोक्य लोकः ॥ ७३ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य विषमे प्राणसंशये ।

अभून्मानक्षयादेव न शरीरक्षयाङ्गयम् ॥ ७४ ॥

अवान्तरे दिव्यदृशा ज्ञात्वा विद्याधरो मुनिः ।

माठरः कथया तस्य तीव्रक्लेशवतीं दशाम् ॥ ७५ ॥

མཁའ་དང་རལ་གྱི་འགྲོགས་པ་ཡི། ཡོན་ཏྲ་གཅིག་ཉིད་རྟོག་ཕྱིར་ཅིང་།
ལག་ན་ཤུབས་མེད་རལ་གྱི་ཅན། མཁའ་ཡི་ལས་ནས་ཡང་དག་འོངས། 76

ཁྲིམ་གིང་གི་དུ་སྐྱུ་ག་པའི་མིག། འཛིགས་བྱངས་ལྷས་ཅན་དེ་འོངས་ཏི།
གཏུམ་པོའི་བྱ་དང་དྲུང་གི་ནི། ཁ་ཡི་མགོ་དག་རབ་དུ་བཅད། 77

དེ་ནས་རང་གི་གནས་སུ་ཁྲིད། མི་བདག་སྤྲུལ་དེ་དབྱུགས་ལྷུང་ནས།
རྩོད་འབྲུལ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་དེས། ལྷུ་མའི་རིག་པ་དེ་ལ་བྱིད། 78

དེ་ནས་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཞུས། ཁྲིངས་ལྡན་གྱི་ལ་སྤྲུལ་གྱི་ལ་སྤྲིད་ནི།
བཞེད་ཅིང་དགྲ་ལས་གྱི་ལ་འདོད་པས། ཀླ་པོ་ལས་ནི་དལ་གྱིས་སོང་། 79

དེ་ཡིས་དེར་ནི་གར་མཁའ་ནས། ཡིད་འཕྲོག་དགའ་མའི་གཟུགས་བྱས་ནས།
ཡིད་འོང་གར་སྤྲུལ་དེ་དང་དེས། ཁྲོད་པའི་འཛིག་རྟོན་ཆོས་པར་བྱས། 80

དེ་ཡི་གར་དང་རྫོས་གར་དག། མཁའ་པ་མི་བདག་གིས་བྲོས་ནས།
རྫོན་པོ་དང་བཅས་རང་ཉིད་ནི། རྫོས་གར་ཁང་པར་ལྷ་བྱ་སོང་། 81

དེ་ཡི་དེ་ནི་སྤྲུ་ཅན་གྱིས། ཅེ་དགའ་ཡིད་འོང་དེ་དག་མཐོང་།
མཛོས་མའི་གཟུགས་སུ་གཏོ་མེད་ནི། བདུད་ཅི་ཡོན་དུ་འོང་བ་བཞིན། 82

དེ་ཡི་གར་སྤྲུལ་མཛོས་སྤྲུག་ལ། ནོས་པར་དབྱུད་ནས་འཛིན་མ་འཛིན།
འཛིན་གྱི་བྱུང་ཞིང་ཕྱོས་གྱུར་པས། རྫོན་པོའི་གཙོ་ལ་རབ་སྤྲུལ་པ། 83

व्योममार्गेण निष्कोपखड्गपाणिः समाययौ ।

नभोनिस्त्रिंशयोर्मैत्रौमेकरूपां प्रदर्शयन् ॥ ७६ ॥

सोऽभ्येत्य भीषणतनुः क्रोधकूरतरेक्षणः ।

चण्डालस्तनोयिच्छेद शिरः शङ्खमुखस्य च ॥ ७७ ॥

अथ स्वमाश्रमं नीत्वा तमाश्वस्य नृपात्मजम् ।

स तस्मै प्रददौ मायाविद्याः सह महर्द्धिभिः ॥ ७८ ॥

ततस्तं मुनिमामन्य मानी शत्रुजिगौपया ।

राज्यकामः शनैः प्रायात् काम्पिल्यं पार्थिवात्मजः ॥ ७९ ॥

स तत्र नर्तकौरूपं कृत्वा रतिमनोरमम् ।

ललिताभिनयैस्तैस्तैः पौरलोकात्मतोपयत् ॥ ८० ॥

श्रुत्वा नरपतिस्तस्य कैशलं नृत्यवाद्ययोः ।

स्वयं द्रष्टुं सहामात्यैः प्रययौ नाट्यमण्डपम् ॥ ८१ ॥

स तत्र कैशिकी-लीला-ललितं तं व्यलोकयत् ।

अमृताहरणायातं कान्तारूपमिवाच्युतम् ॥ ८२ ॥

तस्याभिनवसौन्दर्यं विचार्य धरणीधरः ।

शृङ्गारास्वादनशीवः प्रधानामात्यमब्रवीत् ॥ ८३ ॥

ཀྱིས་མཆོས་ལུག་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིང་། བསྐྱབས་ཤེས་ལུས་མཆོག་ལྟ་བུའི་ལུས།
ངོ་མཚར་པར་སྐྱབས་ལྟ་བུའི། བདག་ཅག་ནིམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་། 84

མཐོ་རིས་དོ་རེ་ཅིན་འཛོ་མཁན། མེན་ཀ་དེ་འདི་མིན་ནམ།

གནད་དུ་གསར་པའི་ཆོད་རིམ་དང་། དབྱིབས་མཐོས་འདི་ནི་གལ་འོང་།

[illegible]

རྒྱ་ནག་གི་བརྒྱུད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཆོ་ཡིད་འོང་བྱུང་ནང་ཐུ་ཡིས་དྲུག་འཁྲབ་པ།

མྱིང་ཕྱོབས་གསལ་བར་འབྱེད་པས་འདར་ཞིང་གཡོ་ལྷན་འོག་བཞག་མཆོས་ལྷག་
རིམ་འོ་ལྷོགས།

གསང་པོར་བརྟེན་པ་མཛོད་ཕྱོགས་མི་འབྲོགས་ཡིན་ལོང་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པར་སྒྲིག་
བར་སྒྲུས།

གཞུགས་པ་མང་ལྷོན་མ་ལུང་གི་ཆེ་བ་ཅིང་རྣམ་པའི་སྒྲུབ་པས་སྐྱེས་པ་གྲུ་དུ་བཅེན།

ཞེས་དེ་ལོ་རྒྱུ་ལ། མིག་གོད་སེལ་བཀའ་པོ།

བཞིན་ཀྱི་ཕྱི་ལྱིས་བྱས་པ་ཡི། འདྲོད་པའི་ཀྱང་འབྲུང་ཡང་དག་ཤིས། 88

དེ་ལ་ཆོ་མ་མེད་ཉི་ཤེས་མཐར་། རིན་ཅོན་ཡོངས་རྫོགས་བྱིན་ནས་ནི།

ཡོ་ཤར་པ་འོར་གྱི་ནང་སོང་ཅུ། མི་ཡི་བདག་པོས་བདག་ཉིད་བསམས། 89

अहो सम्पूर्णलावण्या धन्या वरतनोस्तनुः
द्वयं हरति नश्येत्त्रिवाभिनयशालिनी ॥ ८४ ॥

द्वयं सा मेनका नूनं स्वर्गरङ्ग-विलासिनी ।
अन्यथा नवनेपथ्या कुतः कान्तेयमाकृतिः ॥ ८५ ॥

भावा भव्यतरस्वभाववरचना वैचित्र्यचारुक्रमैः
आस्वाद्यस्य रसस्य सङ्गततया निष्पादनायोद्यताः ।
निष्पन्नस्य मुहुः प्रसाधनविधिर्मध्ये ध्रुवो^१ गीतिभिः
संमूर्च्छन्मुरजोपरञ्जितमहो नाद्यं मनः कर्षति ॥ ८६ ॥

वाणी पाद्यपरिग्रहे^२ परिलसद्दीणास्वनामोदिनी
सत्त्वव्यक्तिविभक्तिकम्पतरला तालोन्मुखी मेखला ।
आहार्यं रचयत्यहार्यरुचिरं सौन्दर्यरेखासखी
तन्वगा लास्यविलासशिष्यकलनां भूयुग्ममासेवते ॥ ८७ ॥

इति तद्वदनामोजन्यस्तनेवस्य भूपतेः ।
उद्ययौ वदनस्वेदसिक्तो मदनपादपः ॥ ८८ ॥

दिनान्ते रत्नसम्पूर्णं दत्त्वास्यै पारितोषिकम् ।
अन्तःपुरोदरं गत्वा तामेवाचिन्तयन्नृपः ॥ ८९ ॥

ལམ་འཛིན་གྱིས་བཞིན་བཞུགས་པ་ཞིང་གཟུགས། བཅོས་མའི་འདོད་ལྡན་མ་ཡིས་ནི།
ས་བདག་དེ་ཡི་ནང་དགའ་དུ། རྟོགས་པར་གནས་ཤིང་སྒྲུབ་པར་བྱས། 90

འདོད་པས་གཟུགས་བཞུགས་པ་དེ་ཡིས་དེ། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཁྱིམ་དུ་བོས།
ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་འགལ་བ་ལ། འཆི་བར་འདོད་ནམས་ཆགས་པར་བྱེད། 91

གྲགས་པ་མེ་རྟོག་ནམས་བཟུལ་ཞིང་། མེ་ཚད་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན།
མི་བདག་རྒྱུན་པ་རྟོགས་དག་གིས། དབང་བོ་མ་བཟུང་མེས་སུ་རེ་ཡིན། 92

སྒྲུབ་པོ་ཆེས་སུ་ཆགས་པ་དཔག་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་བ་ལ།
གཡུ་དེ་སྒྲུབ་མོ་དེ་ཡིས་སྒྲུབ་པར་བྱས་པ་ལ་བྱིན་ན།
ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པོ་ལྟར་སྒྲུབ་པོ་ཡོངས་སུ་བྱུངས་བྱས་པ།
བྱུ་ཡི་མགོན་པོ་རྒྱུད་བའི་གཡུང་ལ་ངེས་པར་རྒྱུད་བ་མིན། 93

དེ་ནས་དཔག་གིས་བྱུ་ཡི་ཁབ་དུ། བྱུ་ཡི་ཁབ་ལྟར་པོ་འདུད་པ་ཡི།
ཆེས་སུ་འཇུག་པས་བཟུགས་པར་སྒྲུབ། བཅོས་མའི་བྱུ་ལྟར་པོ་ལྟར་བྱུ་བཟུགས། 94

དཔེན་པར་བཞུགས་པ་བཟུགས་པ་ལྟར་བྱས་ཤིང་། གསལ་བ་མཛོན་པར་འདོད་དེ་ལ།
དུས་ནི་མཛོས་མའི་གཟུགས་དག་གིས། མགཡུ་ནས་འཛོན་ལ་མཛོན་བྱེད་གསུམ་གྱུར། 95

དེ་ནས་གཉིད་ནི་རིང་པོའི་སྒྲུབ། གྲུས་པས་མལ་སྒྲུབ་འཇོགས་དེ་ལ།
གཞིན་ཏུ་གར་མཁའ་མ་ཡི་གཟུགས། སྒྲུབ་པ་ནས་འབྲེལ་ལ་རབ་སྒྲུབ་པ། 96

असत्यरूपा तस्यान्तर्विश्रान्ता क्लृप्तकामिनी ।
चक्रे संसारमायेव वामा मोहं महीयते ॥ ६० ॥

आनिनाय स तां स्वैरं सदनं मदनातुरः ।
परिणामविरोधीनि स्पृहयन्ति मुमूर्षवः ॥ ६१ ॥

यशःपुष्पप्रकाराणां त्रिवर्गफलशालिनाम् ।
परशुन्तपट्टक्षाणामिन्द्रियाणामनिग्रहः ॥ ६२ ॥

नैवावटे पतति पातिनि यूथनाथः
सम्पूर्णदानपरिपूरितमृद्गन्सार्थः ।
सा बन्धकी यदि करोति न कुञ्जरस्य
गाढानुरागविवशस्य विमोहदीक्षाम् ॥ ६३ ॥

ततः स्वैरं गृहं रात्रश्चेटकैः क्लृप्तकामिनी ।
छन्दानुवृत्तिभिर्मूर्खैर्विनाशाय प्रवेशिता ॥ ६४ ॥

विविक्ते त्यक्तधैर्यस्य तस्य गाढाभिलाषिणः ।
यभूव कान्तारूपेण कालः कण्ठग्रहोन्मुखः ॥ ६५ ॥

ततस्तं दीर्घनिद्रायै शय्यामारूढमादरात् ।
विहाय नर्तकीरूपं कुमारः सहस्राव्रवीत् ॥ ६६ ॥

ཁྱོད་གྱི་མོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ཤིང་། སྤྱན་རྒྱུ་མཛེལ་ལ་ཁྱེས་མེད་པས།
ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་བྱ་བྱལ་སྤོང་ནི། གཅིག་ཕུ་ཡིས་ནི་ཇི་ལྟར་སྤྱོད།

97.

མི་བཟད་ཉེ་མོངས་ཆུ་གཏོར་དུ། སྤྱོད་མེད་ང་ནི་ཁྱོད་གྱིས་འཕངས།
དེ་ཡི་ལྟེ་ལན་སེམས་བྱེད་བདག། རང་གི་ལས་ནི་སྤྱོད་བས་ཐར།

98.

ཞེས་བཟོད་དེ་ཡིས་མི་བདག་བཅིངས། རྒྱལ་སྤོང་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ཐོབ།
སྤྱོད་པའི་ཆོག་སེམས་ནི་དབྱུགས་ཕུང་ལྟེ། མེད་ལན་རབ་དུ་ཞི་བར་བས།

99

གནས་ཐོབ་དེ་ཡི་རང་ཉིད་གྱིས། གཞོན་པ་དྲུག་པོ་སེམས་བྱེད་ཅིང་།
སྤྱོད་བཅེ་མེད་ཁྱོད་བ་ཡིས། མི་ཡི་བདག་ལ་དོ་བ་འཕངས།

100

སྤྱན་རྒྱུ་བསད་བས་ཆགས་པ་ཡི། བྲག་དང་སྤྱགས་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དེ།
སྤྱད་ནས་གཞིན་ལྷན་དངགས་ལའག། ལུས་གྱི་མཆུག་དུ་དབྱལ་བར་སོང་།

101

དེ་ཉིད་ང་ཡིན་ཏེ་ཐུང་ཐུང་ལོར། ལས་གྱི་ཐུག་པ་དེ་སྤྱད་ནས།
ཐུག་པ་ཟད་མོད་དུ་ལྟ་ཡང་། ཀྱང་བའི་མཐོ་བོ་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད།

102

ཕྱི་བའི་འཁོར་མོར་རིམ་གྱིས་ཡོངས་འདྲིས་རྒྱུད་དག་གིས་ནི་སྤྱོད་བས་ཤིང་།
ཕྱི་ནས་སྤྱད་དང་ཆུ་དང་ཤིང་དང་དོ་ཡི་སྤྱོད་པའི་དབྱུགས་སྤྱོད་གྲང་།
སྤྱོད་ཆོག་སེམས་དེ་ཡི་ཡོ་བྱེད་ལུས་གྱི་སྤྱོད་ནི་དེ་དང་དེ་སྤྱད་དེ།
ཕྱིས་ཕྱི་ལས་གྱི་ཐུག་པ་སྤྱད་པ་གཞོན་པ་ཡིས་གྲང་གཏོང་ནི་འགྱུར།

103

भोगलुब्धेन भवता आतृक्षेहानपेक्षिणा ।
सहभोग्यमिदं राज्यं कथमेकेन भुज्यते ॥ ६७ ॥

निर्दोषः क्षेजलधौ क्षितोऽहं विपमे त्वया ।
स्वकर्मयोगादुत्तीर्णस्तत्प्रतीकारचिन्तकः ॥ ६८ ॥

उक्तेति बद्धा नृपतिं प्राप्तं राज्यमवाप्य सः ।
लुब्धप्रशमनं चक्रे जनताश्वासनेन सः ॥ ६९ ॥

स संप्राप्तपदस्तीव्रं चिन्तयन् स्वपराभवम् ।
शिलां प्रभाते चिक्षेप नृपतेर्मन्युनिष्कृपः ॥ १०० ॥

तां आतृबधसंसक्तरक्तसिक्तामिव श्रियम् ।
भुक्त्वा कविकुमारोऽपि देहान्ते नरकं ययौ ॥ १०१ ॥

सोऽहं वर्षसहस्राणि भुक्त्वा तत्कर्मपातकम् ।
प्रक्षीणकिल्बिषोऽप्यद्य पादाङ्गुष्ठे परिक्षतः ॥ १०२ ॥

जन्मावर्त्तक्रमपरिचयैः सन्ततैः पच्यमानम् ।
पश्चाद्यातं स्थलजलतरुग्रावगर्भान्तरेऽपि ।
तैस्तैर्नानारसपरिकरैः कायपात्रे स्वभुक्तम् ।
कल्पापायैरपि न पुरुषः कर्मशेषं जह्याति ॥ १०३ ॥

དེ་སྐད་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་སྤྱོད། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་གྲོས་ནས།
 དག་སྤོང་ཀུན་གྱིས་ལས་གྱི་གྱུར། བཞོས་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ངེས། 104

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་བཟོད་པ་
 དཔག་བསམ་པ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གཞོན་ཏུ་སྒྱུན་དངགས་མཁན་གྱི་
 དོགས་བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བྱུག་ཅ་ཅ་བྱུག་པའོ།

इत्यन्यजन्मचरितं श्रुत्वा भगवतोदितम् ।

अलङ्घ्यां मेनिरे सर्व्वे भिक्षवः कर्म्मसन्ततिम् ॥ १०४ ॥

इति छेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कविकुमारावदानं षट्षष्टितमः पक्षः ॥

ཡལ་འདབ་བྱུག་ཅ་ཙ་བདུན་པ།
དགེ་འདུན་སྤྱངས་ཀྱི་རྟོགས་བཞེད་ནི།

འཁོར་བ་ཡངས་པའི་སྤྱངས་ལས་ཆེན་རབ་མང་ཉོན་མོངས་བྲག་པོས་གདུང་
བྱེད་པ།

ཡོངས་སྤྱོད་གས་པའི་བསོད་ནམས་གཏོར་གྱུར་དམ་ཚིས་རྟོགས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་
མཆོག་དང་ལྡན།

སྤྱངས་ཉེར་བཟུན་རབ་དུ་བྱས་པའི་མཐུ་ཐོབ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དག་གིས།
ཁྱིམ་གྱི་ཁྱམས་སྤྱ་ཅེ་བ་ལྟ་བུས་ཡང་དག་ཀྱང་བྱེད་དེ་དག་བསྐྱབས་པར་འོས།

1

མཉམ་ཡོད་དག་དུ་སྟོན་བྱང་བ། ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོས་ངས་བྱས་སྤྱང་།
གང་གི་ཁྱིམ་གྱི་དཔལ་སྤྱུག་ནི། སྤྱོད་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་མཁོར་གྱུར།

2

གང་ཞིག་ཡིད་སྟོད་རབ་དང་བ། དགེ་བའི་སྤྱང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས།
རབ་དུ་དང་བའི་དགེ་སྤྱོད་མ། ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་དམ་པར་བྱས།

3

དེ་སྤྱས་དམ་པའི་ཀུན་སྟོད་ཅན། རིག་གནས་ཀུན་ལ་རྣམ་པར་མཁས།
ཡོད་དན་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཏུ་གས། དགེ་འདུན་སྤྱང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།

4

ནམ་ཞིག་ཁྱིམ་དུ་ཤུ་རིའི་བྱ། འོངས་ཆེ་བ་ཡིས་དེ་ལ་སྐྱས།
བྱ་ཁྱོད་སངས་ཀྱི་གསུང་བཤད། འདི་ཡི་ཉེ་གནས་སྤྱ་དཔ་བཅས།

5

सप्तपष्टितमः पञ्चवः ।

सङ्घरक्षितावदानम् ।

धन्यास्ते परिपूर्णपुण्यनिधयः सङ्घर्मसंबोधिनः
ज्ञानोदग्रगुरूपदेशमहिमप्राप्तप्रभावोदयाः ।
गेहप्राङ्गणलीलया बहुतरक्तेशोग्रसन्तापकृत्
यैः संसारविस्तारि-मारव-महामार्गः समुल्लङ्घ्यते ॥ १ ॥

पुराभवद्गृहपतिः आवस्त्वां बुद्धरक्षितः ।
अर्थिसार्थोपकरणगुर्व्यो यस्य गृहश्रियः ॥ २ ॥

यः प्रसन्नमनोवृत्तिः कुशलाय प्रसादिना ।
कृतः शिक्षापदोत्सृष्टः शरिपुत्रेण भिक्षुणा ॥ ३ ॥

संघरक्षितनामाभूत् संपूर्णगुणलक्षणः ।
पुत्रस्तस्य सदाचारः सर्वविद्याविचक्षणः ॥ ४ ॥

तं कदाचिद्गृहायाते शरिपुत्रे पिताब्रवीत् ।
त्वमुपस्थायकः पुत्रो गर्भस्थोऽस्य प्रतिश्रुतः ॥ ५ ॥

དེ་སྐད་དེ་ནི་བདག་གི་ཆོག། དེ་ནི་བདེན་པར་བྱ་བར་འོས།

པ་ལ་བྱ་ཡོན་མེད་བྱེད་པའི། བྱ་བ་རྩལ་བསོད་ནམས་དབང་གིས་འགྱུར། 6

དེ་སྐད་པ་ཡིས་ཡང་དག་བཟུན། དག་འདུན་སྤང་འདི་རབ་དགའ་ཉི།

ཤུ་རིའི་བྱ་ཡི་རྩེས་འབྲང་ཞིང་། རིམ་གྱེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་གྱུར། 7

དེ་ནས་དེ་ཡིས་རབ་ལྷུང་ཉི། ཀུན་སྤྱོད་དང་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ།

ཆོས་ཀྱི་ལུང་ནི་བཞི་པོ་དག། མ་ལུས་དེ་ཡི་ཁ་འདོན་སྤངས། 8

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཆོང་བ་ནི། མཚུངས་བར་སྤྱོད་པའི་གྲོགས་པོ་དག།

བརྒྱ་ཕྱག་ཁྲ་ཡིས་ཆུ་གཏེར་ལ། ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བར་གསོལ་བ་དབ་ཉི། 9

དེ་དག་དག་པ་སེམས་བྱེད་པས། འཛིགས་པ་དག་ལ་བདན་བསྤྱོད་པ།

ཐུ་མའི་བཀའ་ནི་བརྒྱུང་བས་དེ། གཟིངས་ལ་རབ་དུ་ཞོན་པར་གྱུར། 10

དེ་ནས་གཟིངས་དེ་ཆུ་གཏེར་གྱི། དབྱས་སུ་ཡང་དག་འགགས་གྱུར་ཅིང་།

ཆོང་པའི་དོན་མཐུན་ཆོང་དག། སྤྱོགས་ཆོ་ཆུ་ལས་ཆོག་དུག་པ། 11

གཤམ་དེ་གཟིངས་འདི་བྱེད་ཨ་ལྷམས། གྲོལ་བར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ནི།

དག་འདུན་སྤང་འདི་ཆུ་ལ་ནི། བྱུང་བ་ཉི་དུ་འཕང་བར་མཛོད། 12

དེ་ཐོས་སྤྱོད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཆོ། དེ་དག་ནམས་ལ་སྤོའ་དེ་བྱུང་།

ཤི་བར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། དཔ་པའི་གྲོགས་པོ་གསོད་པ་མིན། 13

तस्मात्तदधुना सत्यं कर्तुमर्हसि मे वचः ।
पुण्यैर्भवन्ति सत्पुत्राः पितुरान्दृश्यकारिणः ॥ ६ ॥

इति पित्रा समादिष्टः प्रहृष्टः संघरक्षितः ।
अनुगः शारिपुत्रस्य परिचर्यापरोऽभवत् ॥ ७ ॥

ततः प्रव्राजितस्तेन समुदाचारशिक्षया ।
अध्यापितः स निखिलं धर्मागमचतुष्टयम् ॥ ८ ॥

ततः कदाचिद्वणिजां मित्राणान्तुल्यजन्मनाम् ।
शतैः पञ्चभिरम्भोधिगमनेन सहार्थितः ॥ ९ ॥

आरुरोह प्रवहणं तेषां कुशलचिन्तकः ।
भयेषु धैर्यजननं गृहीत्वा शासनं गुरोः ॥ १० ॥

अथाब्धिमध्ये संरुद्धे तस्मिन् प्रवहणे क्षणम् ।
साक्रन्दे वणिजां सार्थं प्रोच्चचार वचोऽम्भसः ॥ ११ ॥

यदि प्रवहणस्यास्य मुक्तिं र्युष्माकमौप्सिता ।
तदेव क्षिप्यतां क्षिप्रं सलिले संघरक्षितः ॥ १२ ॥

श्रुत्वैतत् प्राणसन्देहे तेषामेकाभवन्मतिः ।
वरन्निधनमेवास्तु न तु साधुसुहृदधः ॥ १३ ॥

དེདག་མི་བཟད་ཐེ་ཆོས་ལ། བཅེ་བལྟིས་ནི་བཟུང་བཅོན་བས།
 ཅུག་ཏེ་འབྲུག་ས་བར་དགོ་འདུན་སྤྱང་། རང་གི་བདག་ཉིད་རབ་དུ་འཕངས།

14

དེ་ནས་ཁྲུ་ཡི་གནས་སྤྱིན། དེ་ནི་ཁྲུ་ཡིས་གསོལ་བདེ་དེ།
 རྒྱལ་ས་འཕྲུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། མཆོད་པར་ཕྱག་འཆམ་མཆོད་བསྐྱབས་
 བས།

15

བསམ་བསམ་བླ་དེས་མཐོང་དབྱག་ས་དང་། མེ་རེག་དུག་ལྡན་དེ་དག་ལ།
 རེག་ས་པ་དེ་སྤྱོད་ཚུལ་མཆོད་འདོད་པའི། ཆོས་ནི་རབ་དུ་བཟུན་པ་མཛད།

16

ཆགས་བྲལ་བྲག་པོ་འི་ཡིད་འབྱུང་གིས། རང་ལུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དེ།
 ཁྲུ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཆོང་བལྟི། གཟིངས་ལ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད།

17

འཛིག་རྟེན་གཞན་ལས་འཕྲོས་པ་བཞིན། དེ་དག་དགའ་བ་ཡང་དག་ཐོབ།
 གཟིངས་ནི་ཕྱིར་ལ་ལོག་གྱུར་ནས། ཁྲུ་མཆོ་ཆེན་པོ་འི་ངོགས་སུ་བྱིན།

18

རང་གི་འདོད་པས་དེ་དག་ནམས། ལྷན་དུ་རིངས་བར་བཟོད་པ་ལྟིས།
 དགོ་འདུན་སྤྱང་ནི་བྱེ་མལ། ངོགས་སུ་གཉིད་དུ་སོང་བ་བཅུད།

19

དེ་ནས་དོན་མཐུད་སོང་ཆོས་ད། ལྷ་རྩོམ་མེད་བྱོགས་ནམས་སུ།
 ལྷ་ཞིང་བྱོགས་དང་བྲལ་བ་ལྟིས། ཆགས་བྲལ་ཐོབ་ཅན་དེས་བསམས་པ།

20

ཀྱེ་མ་མཐོང་དང་ཉམས་པ་ཅན། དེ་ཆེན་གྱིང་ཁྱིར་ལྷ་བྱུ་ལི།
 ཅུང་ཕྱག་གཉིད་དང་འགྲོགས་པ་དག། བྲལ་ན་ནམ་བར་མེངས་པར་བྱེད།

21

विपमे संशये तेषां कृपया रक्षणोद्यतः ।

चिक्षेप स्वयमात्मानं क्षुब्धाब्धौ संघरक्षितः ॥ १४ ॥

स नागनिलयं प्राप्तस्तत्र नागैरथान्वितः ।

विधाय पूर्वसंबुद्ध-दृष्टचैत्याभिवन्दनम् ॥ १५ ॥

दृष्टिश्चासरदस्पर्शविपाणां चिन्तया क्लृप्तः ।

सुचिराभिमतान्तेषां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ १६ ॥

तौन्नारतिसमुद्भिन्नः स्वदेशगमनोत्सुकः ।

स नागैर्वणिजामेव न्यस्तः प्रवहणे क्षणात् ॥ १७ ॥

ते प्रहृष्टाः समासाद्य परलोकादिवागतम् ।

प्रत्यावृत्तप्रवहणास्तौरं प्राप्नुर्महोदधेः ॥ १८ ॥

स्वगृहोत्कण्ठया तेषां व्रजतामतिसत्त्वरम् ।

निद्रालुर्वालुकाकूले विस्मृतः संघरक्षितः ॥ १९ ॥

गते सार्ये प्रबुद्धोऽथ प्रभाते विजना दिशः ।

पश्यन् सुहृद्विरहितः प्रदध्यौ स विपणधौः ॥ २० ॥

अहो दृष्टाश्च नष्टाश्च गन्धर्वनगरोपमाः ।

विमोहयन्ति विरहे सुहृदन्धुसमागमाः ॥ २१ ॥

ས་ཁར་ཉ་གཞི་འཕར་བ་ལྟ་བུར་རབ་དུ་གཡོ་བའི་མཛེས་ལྷག་གོགས།
 མི་ནམས་དགའ་བ་ཐུན་གྱི་ཡིད་བདན་བདན་པར་གནས་པའི་འཛིང་བ་སྦྱབ།
 རང་གི་སྦྱོལ་ལོ་དང་བྲལ་མཁའ་དུ་ཉལ་ཞིང་དེ་བཞིན་ངེས་པར་མཛེས།
 ཀུན་དུ་ཆགས་པ་དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲིག་ཆགས་སྟུ། 22

བདན་པའི་སྦྱོལ་ལས་འདི་བསམས་དེ། དུམ་གྱི་ལམ་ནས་འགྲོ་བ་དེས།
 དལ་གྱིས་སྦྱོལ་ལོ་བསམས་བ་བཞིན། མཐའ་མེད་སྒྲུ་ལའི་ནགས་ཚལ་སྦྱོབ། 23

དེ་ནས་དེར་ནི་ཁང་བཟང་དང་། ཁང་པ་རིན་ཅེན་ལས་འབྱུངས་པ།
 གུམ་ལག་ཁང་ཆེན་མཛོན་གྱར་དེ། དགེ་མཚན་གཟུགས་དང་ལྷན་པ་བཞིན། 24

བྲི་དང་མ་ལ་ལྷན་ལེགས་བཤམས་པ། དེར་ནི་དགེ་སྦྱོང་དགེ་འདུན་ནི།
 ཆོས་གོས་མཛེས་པ་ཞི་བ་ཡི། མཚན་ཉིད་ཉམས་པ་མེད་པ་མཐོང་། 25

དེ་ནས་དེ་དག་གིས་མགྲོན་བསྐྱབས། དེར་ནི་དེ་ཡིས་ལྷན་དག་བཟུན།
 ཟས་དང་བཀུར་སྟེ་སྦྱིད་གྱུར་ནས། སྒྲིག་ཅིག་ལལ་བསོས་ཐོབ་པར་གྱུར། 26

དེ་ནས་དགེ་སྦྱོང་ནམས་དག་གིས། ཟས་གྱི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཆོ།
 མདུན་དུ་སྦྱང་བཟེད་བཟུན་བྱས་པ། ཐོབ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར། 27

གུམ་ལག་ཁང་དེ་མི་སྒྲུང་བར། དེ་དག་ཐོ་ཆེན་མཚན་ཆ་ཡིས།
 བན་ཅུན་མགོ་བོ་ནམས་བཟོས་ནས། ས་གནི་བྲག་གིས་བྲན་པར་བྱས། 28

तरुणशफरोत्फालालोलाः परप्रियसङ्गमा
विदधति नृणामास्थामिथ्यास्थिरस्थितिवन्धनीम् ।
स्वजनरहितः श्रेते गर्भे तथैव विपद्यते
विचरति सदासक्तैर्जन्तुः शुभाशुभकर्मभिः ॥ २२ ॥

इति ध्यात्वा धिया धीरः स ब्रजन् विपमाध्वना ।
जनचिन्तामिवानन्तां प्राप शालाटवीं शनैः ॥ २३ ॥

ततस्तत्र समुद्भूतरत्नप्रासादमन्दिरम् ।
महाविहारमद्राक्षौत् स मूर्त्तमिव कौतुकम् ॥ २४ ॥

स्वास्तौर्णासनपर्यङ्के तस्मिन् रुचिरचीवरम् ।
ददर्श सङ्घं भिक्षूणामक्षुण्णशमलक्षणम् ॥ २५ ॥

ततस्तैर्विहितातिथ्यः स तत्रालङ्कृतासनः ।
लब्धभोजनसत्कारः क्षणं विश्रान्तिमाप्तवान् ॥ २६ ॥

भिक्षूणामथ संप्राप्ते भोजनावसरे पुरः ।
सज्जीकृतानि पात्राणि स्थूलमुज्जरतां ययुः ॥ २७ ॥

विहारेऽन्तर्हिते तस्मिंस्ते महामुज्जरायुधाः ।
मिथः शिरांसि निमिद्य चक्रुः क्षां शोणितोक्षिताम् ॥ २८ ॥

ཟས་ཀྱི་དུས་ནི་འདས་པ་ན། གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་མངོན་གྱུར་ཞིང་།
དེ་བཞིན་དགོས་པ་དེ་དག་ནམས། རབ་ཞི་ལྷན་པར་ནལ་དུ་གནས། 29

ངོ་མཚར་དེ་མཐོང་ཡམས་ཆེན་ཅན། དེ་ཡིས་དེ་དག་ནམས་ལ་བྲིས།
ཟེལ་ཀྱི་དུས་སུ་ཅོད་པ་འདི། རྟེན་ཅག་ནམས་ལ་ཅི་སྒྲུབ་གྱུར་། 30

དེ་ལ་དེས་སྤྲུམ་བདག་ཅག་གིས། རྩེ་བ་ལྷ་མར་ཟས་དུས་སུ།
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཅོད་པ་བྱས། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་འདི་དག་གོ། 31

དེ་དག་ཐོས་ན་པ་དེ་ནས་དེ། མོང་བས་གཞན་དུ་དེ་ལྟ་ཡི།
གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་དགའ་བ་ནི། རབ་དུ་འབྱུངས་པར་གྱུར་པ་མཐོང་། 32

དེ་ནས་དེར་ཡང་ཟས་ཀྱི་ཆོ། དགོས་པ་ནམས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཟས།
ལྷག་པ་ཀྱི་ཁུ་བ་ཉིད་གྱུར་པ། མཐོང་གས་དེ་དག་ལ་དེ་བྲིས། 33

དེ་ལ་དེས་སྤྲུམ་མོངས་པ་ལས། དགོས་པ་འོངས་པའི་ཟས་ཀྱི་གེགས།
དགོས་པ་འོངས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། བདག་ཅག་ནམས་ཀྱིས་ལྷོན་ཆོ་བྱས། 34

དེ་ཐོཔ་དེ་ནས་མོང་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་གཤེད་ཞིང་མཛོས་པའི་གནས།
གཙུག་ལག་ཁང་ནི་གཤུམ་པ་དག། དགོས་པ་གིས་གང་མདུན་དུ་མོང་། 35

དགོས་པ་ནམས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་ཆོ། དེ་ཡང་ཆོག་ཅིང་སྒྲུབ་ཡང་གྱུར།
དེ་མཐོང་ཡམས་ཆེན་གྱུར་པ་ཡིས། འཛིག་པའི་གྲུ་ནི་ཆོག་སལ་བྲིས། 36

आहारकालेऽतिक्रान्ते विहारेऽभ्युदिते पुनः ।
स्वस्थास्ते भिक्षवस्तस्युस्तथैव प्रशमान्विताः ॥ २६ ॥

स तदाश्चर्यमालोक्य तान् प्रपच्छ सविस्मयः ।
भक्तकाले कलिः कस्माद् युस्माकमयमुद्गतः ॥ ३० ॥

तमवोचत ते ऽस्माभिर्विहारे पूर्वजन्मनि ।
भक्तकाले कृतं युद्धं तस्यैतत् कर्मणः फलम् ॥ ३१ ॥

ते तान् बभाषिरे मोहादागन्तूनां दुरात्मभिः ।
भक्तविघ्नः कृतोऽस्माभिः भिक्षूणां भिक्षुभिः पुरा ॥ ३२ ॥

एतदाकर्ण्य स ततो ज्ञात्वा पश्यन्नवं पुनः ।
तृतीयं रुचिरावासं विहारं भिक्षुभिर्वृतम् ॥ ३३ ॥

भिक्षुभक्तक्षणे तच्च निर्दग्धं पुनरुत्थितम् ।
दृष्ट्वा तं विस्मितः सङ्गमपृच्छद्वाङ्कारणम् ॥ ३४ ॥

ते तमूचुः पुरास्माभिः भिक्षुभिर्भिक्षुमत्सरात् ।
आदीपितः क्रौर्यैरतैः विहारः पूर्वजन्मनि ॥ ३५ ॥

श्रुत्वैतत्स ततो गत्वा ददर्शन्यव निश्चलान् ।
स्तम्भकुशहलाकारान् मार्जनौरज्जुसन्निभान् ॥ ३६ ॥

དེ་ལ་དེས་སྤྲུལ་དག་སྤོང་ལ། བྲག་དོག་ལས་སྤོན་གཙུག་ལག་ཁང་།

སྤོན་གྱི་སྤྱི་བར་གདུག་པ་ལ། དགའ་བ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་༥ 37

དེ་ཐོབ་དེ་ནས་སོང་བ་དེས། བཞུགས་དུ་གཤི་མེད་ཀྱང་དང་།

ཅེག་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་ཅན། བྲགས་མ་ཐག་བར་མཆོངས་པ་དང་༥ 38

ཁྱི་སོགས་གདུན་ནི་བྲག་པ་དང་། རྣམ་མའི་རྣམ་དང་རྣམ་གཉིས་བྱུང་།

ཉལ་ཞིང་སེམས་ལྡན་བདེ་མེད་པའི། སེམས་ཅན་སྤྱིང་སྤྱོད་སེམས་མཆོག་གིས་མཐོང་༥ 39

དེ་མཐོང་འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དགའ་བྱུང་བྲག་ལྡན་བྱུང་བ་ནི།

བརྒྱ་ལྷག་ཁྲ་ཡིས་བཏུན་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་དགའ་བྱུང་ནགས་ཚལ་ཐོབ་༥ 40

དེ་དག་གིས་དེ་རིང་པོ་ནས། མཐོང་ནས་བཞུགས་ཅོངས་པར་བྱས།

བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འདི་ལ་གནས། འདི་སྤྱིན་སྤྱིན་བར་སྤྲུལ་མི་བྱ༥ 41

ཤུ་ཀྱའི་སྤོབ་མ་རང་བཞིན་ཀྱིས། མང་བཟོད་པོ་བས་པར་སྤྲུལ་མི་ན།

ཞེས་པའི་གྲོས་ནི་རབ་བརྒྱབས་ཏེ། བྱུང་བ་དེ་དག་རབ་དུ་གནས༥ 42

དེ་དག་གིས་དེར་གནས་མ་བྱིན། དེ་ཡིས་ཉིན་མོ་ཟང་ཆོ་འབྱུང་།

འདས་སྤྱིས་མཐོང་ནི་འཕྲུལ་སེམས་པ་ཡིས། ཀྱང་དུག་རི་བ་ཉམས་པ་བཞིན་༥ 43

བྱུང་པ་གཙོག་གིས་དེ་ལ་ནི། མཚན་མོ་བྱིད་ནི་མི་སྤྲུལ་བར།

གནས་པར་བྱ་ཞེས་རབ་བཟོད་ནས། ཞགས་རབ་སྤྱི་གནས་སྤོང་བ་བྱིན་༥ 44

खट्वाद्युलूखलस्थूलास्तन्तुशेषान् दिधागतान् ।
सत्त्वान् सत्त्ववतामग्नः सुप्तचैतन्यनिःसुखान् ॥ ३७ ॥

स तान् दृष्ट्वा ब्रजन्नेव पुण्यं प्राप तपोवनम् ।
सेवितं तीव्रतपसां मुनीनां पञ्चभिः शतैः ॥ ३८ ॥

ते तं दूरात् समालोक्य चक्रिरे निश्चयं मिथः ।
अस्य दातव्यमस्माभिर्न स्थानं न प्रियं वचः ॥ ३९ ॥

शाक्यशिष्यो न संभाष्यो बहुजल्पः स्वभावतः ।
इति संविदमाधाय ते तस्युर्मौनिनः परम् ॥ ४० ॥

तैरदत्ताश्रयस्तत्र स बभ्राम दिनक्षये ।
बहुकोशैर्विनष्टाशः परुजैरिव पट्पदः ॥ ४१ ॥

मुनिरेकस्तु वासाय तस्य शून्यां कुटीं ददौ ।
त्वया मैनावता राघौ स्थातव्यमिति संविदा ॥ ४२ ॥

तत्र तैरहतातिथ्यं तं क्षपाक्षयकारिणम् ।
जचे शयानमभ्येत्य शनैराश्रमदेवता ॥ ४३ ॥

उत्तिष्ठ साधो सौजन्यात् कुरु मे धर्मदेशनाम् ।
सहर्षवादिनां लोके प्रथमोद्भासि मे मतः ॥ ४४ ॥

ཞེས་དེས་གསོལ་བདབ་ཐུབ་པ་དེས། གཞོམ་བསྐྱུངས་དེལ་རབ་སྤྲུལ་པ།
མ་མ་བྱོད་དང་ཁོ་བོ་ཡིས། དེས་པར་འབྱིན་པ་ཅི་སྤྲོད་སྤྲུལ་༥ 45

གནས་དེར་བདག་ལ་ཐུབ་པ་ཡིས། མི་སྤྲུལ་པ་ཡི་དམ་ཚིག་བྱས།
དེལ་ས་འདས་པར་བྱུང་ན་བདག། དེས་པར་འདི་ཡིས་འབྱིན་པར་འབྱུར་༥ 46

ཞེས་སྤྲུལ་དེ་པ་གྲུས་པ་ཡིས། དེལ་ས་མང་དུ་གསོལ་བདབ་མྱེ།
བས་ཟེས་ཇེས་སྤྲུལ་གནང་བ་ཡིས། ཚོས་ནི་སྤྲུལ་པར་ཡང་དག་བཅུམས༥ 47

གྲུན་དུ་ལུས་ནི་གཏུང་བར་བྱེད་པ་དེས་པ་བདུལ་ཞུགས་མིན།
སྤྱེ་བོ་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་དག་པར་བྱེད་པ་མིན།
བཟུང་དགའི་རལ་པ་བཞུས་པ་ཡོངས་འཛིན་སྤྲུལ་བྱ་ནམས་དག་གིས།
ཆགས་བས་ཡོངས་འདྲིས་སེམས་ནི་ཡོངས་སྤྲུལ་གཏུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན༥ 48

ནགས་སྤྲུལ་བས་བྱ་ཐ་བའི་སྤྲུལ་འདི་དག་ནམས་དང་ནི།
ལྷོན་པ་འདབ་མ་གྱིང་ཤུན་དང་བཅས་རལ་ཚོགས་ལྡན་པ་དང་།
འཆུག་ངོགས་ཆུ་ནང་དུ་ཆགས་ཉི་མེད་ནམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མིན།
རབ་ཞི་སྤངས་པ་ནམས་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་ཡོ་བྱད་བཟུང་བ་ཉིད༥ 49

ཐལ་བས་དཀར་པའི་ཐང་བོ་དང་ནི་ཆུང་དག་འཐུང་བའི་སྤྲུལ་ནམས་དང་།
ནགས་ན་ཞེན་པའི་རི་དྲུགས་ནམས་དང་ཐང་ལ་ཉལ་བའི་གཟུངས་མོ་དང་།
འབྲས་བུ་ཐ་བའི་ནི་ཅོ་དང་ནི་གོས་མེད་ཇོན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
ཡལ་ལ་ཆགས་པ་མ་བར་རབ་དུ་ཞི་བ་འགའ་ཡང་དོགས་སེ་འབྱུར་༥ 50

इत्यर्थितस्तथा मौनी सतां प्राह लघुस्वनः ।
मातर्निष्कासनायैव त्वं मे केनापि निर्मिता ॥ ४५ ॥

अस्मिन् मे मुनिना मौनसमयः संश्रयः कृतः ।
निष्कासयति मामेव तद्व्यतिक्रमकारिणम् ॥ ४६ ॥

इति ब्रुवाणः प्रणयाद्बहुशः स तयार्थितः ।
ब्राह्मणानुमतं धर्मं वक्तुं समुपचक्रमे ॥ ४७ ॥

नैव व्रतानि तनुशोधनसाधनानि
नो पावनानि विजनानि तपोवनानि ।
पुंसां जटाजिनपरिग्रहदुर्ग्रहाणाम्
चेतः स्पृहापरिचितं परिशोधयन्ति ॥ ४८ ॥

एते वने फलभुजः कपयो न मुक्ताः
दृक्षाः सवल्कलपलाशजटासटाश्च ।
अन्तर्जलप्रणयिनस्तिमयश्च तीर्थे
मिथ्यातपःपरिकरः प्रशमोज्झितानाम् ॥ ४९ ॥

न भूतिधवलैरिभैः यवनपायिभिः पन्नगैः
वनव्यसनिभिर्मृगैः सललकैः स्थलीशायिभिः ।
फलप्रणयिभिः शुकैरपि निरम्बरैर्लुब्धकैः
अमुक्तविषयस्पृहैरधिगता प्रशान्तिः क्वचित् ॥ ५० ॥

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་དེ། ཡམ་ཚན་བཅས་པའི་ཐུབ་ནམས་ཀྱང་།
 དེ་ལ་གསུམ་པ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། ཀྱན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་གནས། 51

དེ་ཡི་བསམས་པ་འཁོར་བར་ནི། ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ཆགས་པ་འདི།
 རེས་པར་བརྒྱན་གྱི་བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས། ཐུན་དུ་ཉོན་མོངས་གདུང་བ་སྟོན། 52

མི་ནམས་མ་རིག་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མིང་དང་གཟུགས་དང་ནི།
 རྩེ་མཆེད་དྲུག་དང་རིག་པ་དང་། ཚར་བ་སྟེན་པ་དང་བཅས་དང་། 53

ལན་པ་སྟོན་པ་སྟེ་བ་དང་། ཁྱ་ཤི་ཡིས་ནི་ངན་བར་འགྲོ།
 སྤྱུག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་སྤང་བོ་འདི། ཤིན་དུ་ཆེ་བར་ཡོངས་སུ་འབེལ། 54

རབ་ཞི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི། མ་རིག་ལ་སོགས་རིམ་བཤིས།
 རེ་རེ་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན། གཞན་དང་གཞན་ནི་འགག་པར་འགྱུར། 55

དེ་ལྟར་ཡིད་གྱིས་ངེས་བྱ་དེས། དེ་དག་མདུན་དུ་དེ་ལྟ་ཡི།
 དས་པའི་ཆོས་ནི་བཟུན་བྱས་ནས། སྤྲར་ཡང་དེ་དག་ལ་འདི་སྤྲེལ། 56

གང་དག་ཡིད་ནི་བྱམས་པས་གཙང་གྱུར་ཅིང་།
 འཚོ་བ་དྲག་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དྲག།
 རབ་ཞི་འོས་པས་མཐོ་བ་དེ་དག་གིས།
 རྩེ་བ་བྱང་ན་མི་བྱ་དགའ་བར་བྱ།

इति तद्वचनं श्रुत्वा मुनयोऽपि सविस्मयाः ।
तमादरोन्मुखाः सर्वे परिवार्यावतस्थिरे ॥ ५१ ॥

सोऽचिन्तयदियं पर्यत् संसारपरिवर्तिनी ।
मिथ्यैव व्रतसन्तापसन्ततक्लेशमश्रुते ॥ ५२ ॥

नृणामविद्यासंस्कारा विज्ञानं नामरूपता ।
घडायतनसंस्पर्शो वेदना सह तृष्णया ॥ ५३ ॥

उपादानं भवो जातिर्जरामरणदुर्गतिः ।
एष दुःखमयः स्कन्धः सुमहान् परिवर्द्धते ॥ ५४ ॥

अविद्यादिक्रमेणैव प्रशान्तानां मनोपिणाम् ।
एकैकस्य निरोधेन क्षयं याति परः परः ॥ ५५ ॥

इति निश्चित्य मनसा स तेषां तद्विधां पुरः ।
सद्वर्त्मदेशनां कृत्वा पुनस्तानिदमब्रवीत् ॥ ५६ ॥

तेषामशोच्यं स्पृहणीयमेव
जन्मप्रश्नमोचितमुन्नतानाम् ।
मैत्रौपवित्राणि मनांसि येषाम्
सद्वर्त्मशुद्धानि च जीवितानि ॥ ५७ ॥

ས་གནི་འདི་དང་ནས་མཁའ་དང་ནི་གདེངས་ཅན་དག་གི་གནས་ན་ཡང་།
 སེམས་ཅན་གང་འཁོད་དེ་ཡ་གསལ་བའི་ཚོག་གིས་ལེགས་བྱས་བདག་དོན་གཉིར།
 ཉིང་ནི་བྱམས་པའི་སྟོན་དུ་མཛོད་ཅིག་སྟོབས་དག་གིས་ཆོས་དག་སྟེན།
 ལུས་ཅན་ནས་ལ་མི་བཟད་སྟེན་པར་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་སྟོན་ལ་མེད། 58

ཅེས་བཛོད་སྟོན་པའི་འོག་དུ་ནི། དེ་ཡིས་སྦྱིལ་གྱང་བཅིངས་པ་བྱས།
 བྱང་པོ་རབ་དུ་གསལ་བ་ཡིས། དག་བཅོམ་ཉིད་དེར་མཛོད་དུ་བྱས། 59

དེ་ལ་ངས་སྦྱས་བདག་ཅག་ནས་ས། ཤུག་བྱབ་པའི་གནས་སུ་བྱིན།
 ལེགས་གསུངས་ཆོས་ནི་འདུལ་བ་ལས། རབ་བྱང་བདག་ཅག་དོན་གཉིར་དེ། 60

དེ་ནས་དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས། གསོལ་བ་དབ་ཆོས་གོས་སྒྲུལ་འབྱངས།
 དེ་དག་བྱིར་ནས་དགོ་འདུན་སྦྱངས། རྒྱུ་ལྟུང་ཆེ་དེ་མཁའ་ལ་སོང་། 61

དེ་ཡིས་སྟོན་པའི་གནས་སུ་བྱིན། དེ་ཡི་ཞབས་པད་གཉིས་ལ་ནི།
 ཀུན་དགའ་ལྡན་པའི་སྦྱི་བོ་ཡིས། མཛོད་བདུད་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་བཤད། 62

དེ་ཡི་ཚོག་གིས་བྱབ་ནས་སལ། བཅོམ་ལྡན་བཅེ་ལྡན་དགྲེས་པ་ཡིས།
 ཡིད་ནི་རབ་དང་སྦྱིད་པ་ཡིས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་བཟུན་པར་མཛོད། 63

དེ་མེད་རབ་ཞི་བྱས་པ་ནི། དེ་ཡི་དྲིན་ལས་སྦྱིས་དེ་དག།
 ཉིད་མོངས་ཐམས་ཅད་གཏོང་འོས་པའི། མཛོད་འོས་དག་བཅོམ་ཉིད་དུ་བྱུར། 64

यावन्तोऽस्यां भुवि नभसि वा भोगिनामालये वा
सत्त्वाः सन्ति प्रणयवचसा तान् सुहृत् प्रार्थयेऽहम् ।
मैत्रीपात्रं कुरुत हृदयं धर्मबुद्धिं भजध्वम्
धर्मादन्यस्तससि विषमे देहिनां नास्ति दीपः ॥ ५८ ॥

इत्युक्त्वा पादपतले कृतपर्यङ्कबन्धनः ।
ऋजुप्रकाशमर्हत्त्वं तत्र साक्षाच्चकार सः ॥ ५९ ॥

ते तमूचुर्भदन्तास्मान् नय शक्यमुनेः पदम् ।
स्वाख्याते धर्मविनये प्रव्रज्यामर्थयामहे ॥ ६० ॥

इति तैरर्थितः सोऽथ चीवरप्रान्तलम्बिनः ।
तानादाय ययौ व्योम्ना महर्द्धिः सङ्हरक्षितः ॥ ६१ ॥

स शास्तुः पदमासाद्य तत्पादनलिनद्वयम् ।
मूर्ध्नाभिवन्द्य सानन्दस्तस्मै सर्व्वं न्यवेदयत् ॥ ६२ ॥

भगवान् प्रणयिग्रीत्वा मुनीनामथ तज्जिरा ।
मनःप्रसादजननीं चक्रे सङ्घर्म्मदेशनाम् ॥ ६३ ॥

ते तत्प्रसादसंजातविमलप्रशमोदयाः ।
सर्व्वक्लेशप्रहाणार्हं पूज्यमर्हत्त्वमाययुः ॥ ६४ ॥

དེ་དག་སོང་ཆོ་ཕྱོད་པལ། དག་འདུན་སྤངས་ཀྱིས་རབ་རྒྱས་པ།
བཅོམ་ལྷན་ཀ་བ་ཅིག་སོགས་ཀུན་གས། མེ་དོག་འབྲས་བྱ་མཚུངས་པ་དང་། 65

ཐག་མཚུངས་སྒྲུབ་མའི་ལྷ་ཀ་མ་ཡང་། མེས་མཚན་བདག་གིས་ལས་དུ་མཐོང་།
མེངས་པས་བཅིངས་པ་དེ་དག་ནི། དེ་དག་ལས་ནི་ཅི་ཡི་འབྲས། 66

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་གསུམ་པས་རྒྱས། དེ་ལ་ཀུན་མཐུན་གྱིས་གསུངས་པ།
དེ་དག་ཐོན་ཆོ་ཕྱོད་པ་ནི། འདྲ་སྤངས་ཞེས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱུར། 67

དག་འདུན་ཁང་པའི་ཀ་བ་དང་། ཅིག་པལ་དེས་དར་སྒྲུབ་སྤངས་པའངས།
གཞན་གྱིས་དག་འདུན་ཐོན་པ་ལས། མེ་དོག་དང་ནི་འབྲས་བྱ་མཚུངས། 68

དག་འདུན་ཐས་དང་བརྒྱུད་པལ། གཞན་གྱི་སྤངས་པས་གོགས་དག་བྱས།
གཞན་གྱིས་དག་འདུན་རྒྱུད་པ་ནི། དག་སྤོང་དག་ལ་ཡོངས་བརྒྱུད་བྱས། 69

དེ་དག་ལས་ཀྱི་མེས་སྤོང་དེས། མེས་པ་དེ་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར།
བཅོམ་ལྷན་གྱིས་བཤད་དེ་ཐོས་ནས། དེ་ནི་ལ་མཚན་ལྷན་པར་གྱུར། 70

དག་བཅོམ་གནས་ཐོབ་དག་འདུན་སྤངས། དག་སྤོང་མེས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་ནི།
ལས་དེ་ཐུག་པ་དག་ལ་རྒྱས། རྒྱས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལ་གསུངས། 71

ཐོན་པ་འདྲ་སྤངས་ཞེས་པ་ཡི། བརྒྱན་པ་བ་ནི་རབ་བྱུང་འདི།
དག་འདུན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐོན། ཞལ་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 72

तेषु यातेषु शास्तरमपृच्छत्सद्वरक्षितः ।

भगवंस्तम्भकुञ्जादिरूपाः पुष्पफलोपमाः ॥ ६५ ॥

रज्ज्वाभास्तन्तुशेषाश्च दृष्टाः सत्त्वा मया पथि ।

तत्तेषां कर्मणः कस्य फलं मोहानुवर्तिनाम् ॥ ६६ ॥

इति तेनादरात् पृष्टः सर्वज्ञस्तमभापत ।

बभूवः काश्यपाख्यस्य ते शास्तुः श्रावकाः पुरा ॥ ६७ ॥

स्तम्भकुञ्जेषु तैः श्लेषा प्रक्षिप्तं सङ्गमन्दिरे ।

भुक्तानि सङ्गदृष्टेभ्यः फलपुष्पाणि चापरैः ॥ ६८ ॥

भिक्षुभोजनपानेषु द्वेषाद्विघ्नः कृतोऽपरैः ।

सङ्गलाभपरावृत्तिर्भिक्षूणामपरैः कृता ॥ ६९ ॥

ते तत्कर्मविपाकेन तत्तदाकारतां गताः ।

इत्याख्यानं भगवता श्रुत्वा सोऽभूत् सविस्मयः ॥ ७० ॥

प्राप्तमर्हत्पदं दृष्ट्वा भिक्षवः सङ्गरक्षितम् ।

जिनं तत्कर्म पप्रच्छुः पृष्टः स च जगाद तान् ॥ ७१ ॥

एष प्रव्रजितः शास्तुः काश्यपाख्यस्य शासने ।

पुरा विहारे सङ्गस्य वैयापृत्यकरोऽभवत् ॥ ७२ ॥

གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པ་ནི། ལཱ་བརྒྱ་དེ་ཡིས་གྲོགས་པོར་གྱུར།
ལུས་ཀྱི་མཆུག་ཏུ་སྒྲིལ་ཡས་ནི། དགེ་བའི་སྦྱང་དུ་དེ་ཡིས་བྱས།།

73

སྦྱོར་འདི་ལ་དགེ་འདུན་སྤྱངས། དེ་ཡིས་དགྲ་བཙུན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་།
དེ་དག་ཐུབ་པ་ལཱ་བརྒྱ་བོ། འདི་དག་དེ་དང་ཡང་དག་འགྲོགས།།

74

ལུས་ཙན་ནམས་ནི་དམར་དང་དཀར་དང་གནག་དང་ཕྱ་བའི་ལས་སྤྱད་ཀྱི།
ནམ་པར་བཀྲ་བ་སྦྱོར་བའི་གོས་ཀྱིས་ལན་མང་དག་ཏུ་གཤེགས་པར་གྱུར།
ལག་འགྲོ་གྲོ་བཞུགས་དམན་འདོར་བའི་རིགས་པ་དག་གིས་དེ་བཟུང་ནས།
གྲངས་མེད་ཆ་བ་མེད་པའི་འབའ་ཞིག་གང་དེར་དགེ་བ་ལྡན་པ་འཇུག།

75

ཅེས་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་གསུངས་པ།
ཐོས་ནས་དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་གསུངས་བཅས་པས།
དམ་པའི་སེམས་ལྡན་དེ་ཡིས་སྦྱོང་བ་དག།
ཡིད་ནི་གཞན་དང་བྲལ་བས་རབ་དུ་བཟླགས།།

76

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དགེ་འདུན་སྤྱངས་ཀྱི་དོགས་པ་
བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་རྒྱལ་ཅུ་ཙ་བརྟན་པའོ།

पञ्च चास्य शतान्यासन् सङ्गत्तानि विहारिणाम् ।
प्रणिधानं शरीरान्ते कुशलाय चकार सः ॥ ७३ ॥

तेनास्मिन् जन्मनि प्रापदर्हत्वं सद्भरक्षितः ।
तदैतत् सङ्गत्तञ्चास्य मुनीनां शतपञ्चकम् ॥ ७४ ॥

रक्तैः शुक्लैरसितशबलैर्देहिनां कर्मसूचैः
चित्राकारं भवति बहुशः प्राष्टतं जन्मवस्त्रम् ।
त्यक्ते तस्मिन् जरठभुजगम्बाननिर्म्मोकयुक्त्या
तत् कैवल्यं विशति कुशली यन्न शीतं न चोष्णम् ॥ ७५ ॥

इति तस्य निशम्य सादराः
कथितं तेन तथागतेन ते ।
प्रशशंसुरनन्यमानसाः
चरितं सच्चरितस्य भिक्षवः ॥ ७६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सद्भरक्षितावदानं सप्तपष्ठितमः पञ्चवः ।

ཡལ་འདབ་བྱ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།

པདྨ་ལྷན་གྱི་དྲེགས་པ་བཞིའི་པ་ནི།

པན་དང་མི་པན་ལས་ནས་ས་དག་ནི་སྒྲིན་དུ་བསྐྱབས་གྱུར་པ།
ཡོངས་སྒྲིན་དུས་ཀྱིས་ཤིན་དུ་འདས་ཤིང་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དག།
རབ་རྒྱས་མེད་ལོ་མཚུངས་པས་ཉིལ་ནས་ས་དག་ལ་བསྐྱོ་བ་བཞིན།
སྒྲིག་ཆགས་ནས་ས་ལ་རང་གི་བག་ཆགས་བཞག་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར། 1

དེ་རྗེ་འི་གདན་ལ་སངས་རྒྱས་བདུད་ཙུང་ཟེར།

དེ་རྗེ་ཉིང་འཛིན་བཅིངས་ལས་བཞེངས་པའི་ཚོ།

རབ་འབར་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པ་ལོ་བྱལ་གྱིས།

ཐོབ་པ་དེ་ལ་དཔེ་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷས། 2

ཁྱིའི་གྲལ་མེ་ཡིས་གདུངས་གྱུར་པ། གྲགས་འཛིན་མ་ཡི་དུག་ནང་དུ།

སངས་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་དག། བཅོམ་ལྷན་ལོ་བྱལ་དག་ནས་བཅས། 3

ཁྱིའི་མཚུངས་བྱིས་པ་སྐྱབས་པ་ཆེན་འཛིན། ཞེས་པ་དེ་ནི་སྤྱིས་པ་ན།

རྒྱལ་བོ་ཟེས་གཅིང་ཁྱོས་པ་ཡིས། འདི་ནི་གཤམས་སྤྱིས་ཞེས་སྤྱིས། 4

ས་བདག་བཀའ་ཡིས་དེ་ཉིད་ནི། གསོད་པའི་སར་ནི་ཁྱིའི་གྱུར་པ།

སྤྱིང་ཡིག་གིས་བཞིན་ཁྱིའི་གྱུར་པ། དག་པ་དེ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱབས། 5

अथ अष्टपष्ठितमपल्लवः ।

पद्मावत्यवदानम् ।

तर्माणि पूर्वविहितानि द्विताहितानि
स्त्रष्टानि भोगसमयैरतिवाहितानि ।
।च्छन्ति जन्तुषु ससत्कुसुमोपमानि
लौनन्तिलेघिव निधाय निजाधिवासम् ॥ १ ॥

वज्रासने वज्रसमाधिबन्धा-
दधोत्थिते बुद्धसुधामयूखे ।
संवत्सरैः पङ्क्तिभिरवाप्तदीप्त-
ज्ञानोदये भिक्षुगणस्तमूचे ॥ २ ॥

त्वद्वियोगाग्निसन्तप्ता भगवन् कुक्षिकोटरे ।
निलीनं सुषुप्ते गर्भं पङ्क्तिर्वर्षैर्यशोधरा ॥ ३ ॥

तस्मिन् राहुलकाभिख्ये जाते त्वत्सदृशे शिशौ ।
जातः कुतोऽयमित्याह राजा शुद्धोदनः क्रुधा ॥ ४ ॥

सा बध्यवसुधां नीता शासनेन महीपतेः ।
सती तवैव लेखेन प्रभावेणैव रक्षिता ॥ ५ ॥

དེ་ནས་ཁྱོད་ཕྱོད་དོན་དུ། དེ་ཡིས་བྱིས་པ་ངས་པར་བཀོད།

དེ་ཡིས་བཞེན་པ་བཞེད་པ་ཡིས། དོ་བ་དེ་ནི་ཆུ་ལ་ཐིངས། 6

མེ་གཡེས་དག་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན། དེ་ལ་གྲོས་པོ་ཁྲོ་བ་སྦྱེས།

སྤྱག་བསྐལ་སྦྱང་ཅིང་གཏུང་བ་དེ། ལས་ནི་ཅི་ཡི་ནས་སྦྱོན་ལགས། 7

ཞེས་པ་དག་སྦྱོང་ཚོག་ཐོས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལན་གསུངས་པ།

ལས་ནི་གང་གིས་གྲགས་འཛིན་མ། སྤྱག་བསྐལ་ཐོབ་པ་རབ་དུ་ཉོན། 8

གྲོང་ཁྱེད་ཀས་པི་ལ་དག་དུ། ས་ཡི་བརྒྱ་བྱིན་དཔལ་དང་ལྡན།

འདོད་ལྡན་མ་ཡི་མེ་དོག་མཚན། རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་སྦྱོན་བྱུང་བྱུང་། 9

གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་ཁྱུན་འཛིན་པའི། དབྱང་པ་ཡིས་ནི་རབ་བསྦྱེས་པས།

གང་གི་གཟི་བྱིན་མེ་དག་ནི། དགུ་ལ་ཐུན་པ་རབ་སྦྱར་འབར། 10

ནས་ཞིག་ནགས་སྤྱག་ཞུ་འཛིན་དེས། སྦྱོན་གྱི་ཅེ་དག་དེ་དག་མཚན་ལ།

ཕྱིན་དུ་མཁོ་གསུངས་འགོ་དེ་ཡིས་ནི། གཞིག་བྱར་བྱས་ཏེ་རིང་དུ་ཞུགས། 11

དེ་ཡི་འགྲམ་པར་དུ་ལ་གྱི་ཐོགས། ཉི་མའི་ཟེང་གྱིས་རབ་བསྦྱེད་པས།

ན་བྱན་སྤྱིག་ནམས་ཀྱིས་ནི། གཞིགས་བརྒྱན་དག་དང་མཚུངས་པར་བྱས། 12

ལས་ནས་འོང་བའི་རི་དགས་སྤྱག་གྲུ་དག་མཚན་གཡོ་མེད་ཀྱིས།

ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ལ་དག་པར་གྱུན་དུ་ཟླ་བྱེད་ཅིང་།

त्वद्यायामशिलोत्सङ्गे निक्षिप्तेऽथ तथा शिशौ ।
तत्सत्ययाचनेनासौ सलिले पुञ्जुवे शिला ॥ ६ ॥

साध्वीव्रतपविचायास्तस्याः श्वशुरकोपजः ।
दुःखावमानसन्तापः स पाकात् कस्य कर्मणः ॥ ७ ॥

इति भिक्षुवचः श्रुत्वा भगवान् प्रत्यभाषत ।
श्रूयतां कर्मणा येन दुःखं लेभे यशोधरा ॥ ८ ॥

काम्पिल्ये नगरे राजा ब्रह्मदत्तः पुराभवत् ।
भूतलाखण्डलः श्रीमान् कामिनौकुसुमायुधः ॥ ९ ॥

खड्गधाराधरेणार्जौ भुजेन जनितः परः ।
प्रजज्वाल प्रतापामि र्यस्यारातितमःप्रदः ॥ १० ॥

स कदाचिद्वनं धन्वी मृगयाकेलिकौतुकी ।
विवेश दूरमेकाकी हृतोऽश्वेनातिरंहसा ॥ ११ ॥

तत्स्यार्ककिरणोद्भिन्नाः कपोले स्वेदचिन्दवः ।
चक्रुः कुण्डलमुक्तानां प्रतिविम्बविडम्बनम् ॥ १२ ॥

मार्गागतेन स मुहुर्मृगशावकेन
रम्यावलोकनकुतूहलनिश्चलेन ।

དོ་གཤམ་ཅེ་ཡི་རིན་ཅེན་དུས་བྱུང་གཟུགས་བརྟན་སྒྲུང་བྱེད་པས།

སྐད་ཅིག་བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 13

ཇེས་སུ་ཆགས་ལྡན་རི་དྲགས་མོ་དང་སྤང་མོ་ལ་ཆགས་པའི།

མིག་ཟུམ་རི་དྲགས་གཉིས་འབྱུང་ནས་སྤྱི་ལོ་རབ་དུ་བརྟན་བྱ་བ།

རི་ཁྲོད་མ་ཡི་སྐྱེ་ཆགས་མེད་གཤམ་རེག་དྲི་བཟང་ཅན།

སྤྱི་ལོ་འདི་ནགས་མཐའི་རྒྱུང་གིས་དེ་ཡི་ངལ་བའི་ཅུ་དག་ཕྱོགས། 14

སྐབས་དེར་བྱབ་པ་ཆེན་པོ་ནི། ལྷ་རྒྱལ་ཡི་གཞོན་ནུ་མ།

གཅི་བ་འབྱུངས་པས་མངལ་གྱི་སྒོ། ཐོབ་པ་རི་དྲགས་བྱམ་ནི། 15

མཛེས་སྤྱད་བདུད་ཅིའི་གྲུན་ཞིང་། ཅུ་ནི་ལེན་དུ་འོང་པ་དག། .

མིག་རབ་གཤམ་ལྡན་བརྟན་གནས་ཀྱི། ཅུ་རྒྱུང་ངོགས་སུ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 16

དཔལ་མོ་བསྐྱེད་དགའ་ཚལ་ལ། དགའ་བས་བཞིན་དུ་བསྐྱོད་ཚལ།

ཀླང་བཀོད་ལས་སྤྱིས་བསྐྱོད་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་གིས་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། 17

སྤྱོད་མེད་དགོ་མཚན་ལྡན་པ་དེ། མཐོང་ནས་མི་ཡི་དབང་པོ་ནི།

སྐད་ཅིག་མིག་ནི་འཛུམ་བྱལ་པས། ལྷ་ཉིད་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 18

དེས་བསམས་ཀྱི་མ་མཛེས་མ་འདི། ཐུབ་པའི་བྱ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན།

རི་དྲགས་མོ་བཞིན་རབ་མཛེས་གིང་། ཡིད་འོང་ལྷ་བས་ཡིད་འཕྱོག་བྱེད། 19

हाराग्ररत्नशकलप्रतिविम्बितेन
प्राप क्षणं सदृशरूपपदं सुधांशोः ॥ १३ ॥

तस्यानुक्तहरिणी-करिणी-प्रसक्त-
व्यामीलितेक्षणमृगद्विपसेव्यमानाः ।
जङ्घुः श्रमाम्बु शवरीकवरीकलाप-
पुष्पस्पृशः सुरभिमतवनान्तवाताः ॥ १४ ॥

अस्मिन्नवसरे कन्यां शाण्डिल्यस्य महामुनेः ।
प्रस्तावपानसंप्राप्तगर्भ-मुग्धमृगीसुताम् ॥ १५ ॥

सलिलाहरणायातां लावण्यामृतवाहिनीम् ।
स ददर्शाश्रमसरित्तीरे तरललोचनाम् ॥ १६ ॥

कमलां कमलावासप्रीत्येव कमलाकरम् ।
सृजन्ती चरणन्यासजातैः कमलमण्डलैः ॥ १७ ॥

अपूर्वकौतुकवतीं तां हृष्टा मनुजेश्वरः ।
अमरत्वमिव प्राप निर्निमेषेक्षणः क्षणम् ॥ १८ ॥

सोऽचिन्तयद्दहो कापि कान्तेयं मुनिकन्यका ।
हरिणीव हरत्येव सिग्धमुग्धैर्विलोकितैः ॥ १९ ॥

པད་མ་ཅན་ནི་ཀྲང་བ་ཉིད་པའི་གཤོག་གི་མཚམས་ལ་ངེས་པར་བསྐོས་གྱུར་ཅིང་།
 ཟླ་བ་ཉ་བ་བཞིན་གྱི་མཚན་མ་གྲིས་པའི་འབད་ཉིད་རབ་དུ་ཐོབ་པར་བྱས། །
 སྒྲིན་ལེགས་སྒྲིན་མའི་ནམ་འབྲུལ་རང་ཉིད་ཀྱན་ལས་ཀྱལ་བར་རབ་དུ་ཚོམ་པ་ན།
 ངེས་པར་འདོད་པའི་གཞུ་ཡི་འབྱི་ཤིང་བྱི་མེད་ཡོན་ཏན་མེད་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན། ། 20

འདི་ཡི་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡིད་འོང་བསིལ་ཟེར་ཅན་དག་གིས།
 བཀོད་པའི་རི་མོ་འི་རིས་པས་དབའ་བའི་བདུད་ཅི་རྒྱས་བར་བྱེད། །
 མིག་དག་ན་བའི་ཙ་བར་ཤིད་དུ་བྱམས་པར་གྱུར་པ་འདི།
 ཟུང་པལ་གསར་པ་རོལ་བའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ་རབ་དུ་འཛིན། ། 21

ཞེས་བསམས་པ་དེ་ཡིས་དཔ་གྱིས་ནི། རྩ་ལས་ཡང་དག་བབས་བྱས་དེ།
 དགོ་མཚན་བརྟེན་ལས་ངོད་བྱེགས་མ། དེ་ལ་བདུད་དེ་རབ་སྤྲོས་པ། ། 22

འཇགས་བྱས་ཀྱི་ཆེ་མི་དཔད་པའི། ལྷ་ཡི་མགྱིད་པར་གཟུང་འོས་མ།
 ནས་རྒྱལ་ཁོར་བྱེད་འབྲེང་བ་བཞིན། ཟུང་པལ་མིག་ཅན་ཁྱོད་ནི་ལྷ། ། 23

ཁྱོད་གྱི་མཛེས་ལྷག་དག་པ་ཡི། ཚོགས་ནི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་འདིས།
 ལྷ་ཡི་ཡིད་ནི་དགོ་མཚན་ལ། འགྲུགས་བཏིད་དུ་བྱེད་མ་ཡིན། ། 24

སྤྱོད་རིགས་བརྒྱད་ལྟོག་གི། འབྱི་ཤིང་རབ་དུ་འཐོབ་པ་དག།
 རོད་ལྷ་ཅན་དག་ཁྱོད་འཁྱུངས་པས། ནས་པར་བརྒྱན་པ་རབ་དུ་སྤྱོད། ། 25

དེ་ལ་བའི་ཡིས་རྒྱས་པལ་ངེས། དེ་ནི་ཐུབ་པའི་བྱང་ཤེས་ནས།
 འདོད་པའི་བྱེད་ཅུང་མི་ཤེས་ཀྱང་། རོད་པར་འདོང་རྟེན་དེ་ཡིས་སྤྲོས། ། 26

सेवासीम्नि निवेशिता कमलिनी संवाहने पादयोः
 पूर्णदुर्वदनस्य लक्ष्मलिखितं दासत्वमापादितः ।
 प्रारब्धे स्वयमेव विश्वविजये भूविभ्रमैः सुभ्रुवः
 कामं निर्ममकामकार्मुकलता नैर्गुण्यमालम्बते ॥ २० ॥

किरति वदनविम्बं हर्षपीयूषमस्या
 ललितसितमयूखोल्लेखलेखाक्रमेण ।
 इयमतिशयमैची नेचयोः श्रोचमूले
 नवकुवलयलीलोत्तुङ्गकान्तिं तनोति ॥ २१ ॥

इति संचिन्त्य स शनैरवरुह्य तुरङ्गमात् ।
 तामुवाच समभ्येत्य कौतुकालोकनोन्मुखीम् ॥ २२ ॥

अम्बानसुहृतोदारसुरकण्ठग्रहोचिता ।
 विजने मणिमालेव का त्वं कुवलयेक्षणे ॥ २३ ॥

इयमानन्दसन्दोहस्यन्दिनी ललिता तव ।
 न कस्य कुरुते कान्तिः कौतुकाकुञ्चितं मनः ॥ २४ ॥

ब्रूहि कस्य त्वया प्रांशुः शरच्चन्द्रावदातया ।
 काममुक्तालते वंशः सम्भवेन विभूषितः ॥ २५ ॥

इति तेनादरात् पृष्टा ज्ञात्वा तं मुनिपुचकं ।
 अज्ञातकामवृत्तापि साभिलाषा जगाद सा ॥ २६ ॥

ཀྱང་པས་པད་འཕྱེང་རབ་བསྐྱེད་པས། བདག་ནི་བདུ་ཅན་ཞིས་བྱ།

རི་རྒྱས་མངལ་སྐྱེས་ཐུབ་པ་ནི། སྤྱི་ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ཡིན།

27

ཐུབ་པའི་སྐས་ཁྱོད་ལེགས་པར་ཤོངས། བདག་ནི་ཁྱོད་མཐོང་རབ་རྒྱད་ཀྱི།

ཤིན་དུ་ཡོད་འཕྱོག་བཀྲ་བ་ཡི། ཤིང་ཤུན་བདུལ་ཁྱུགས་འདི་ནི་ཅི།

28

ས་བྱའི་གཙུག་མུང་ལྗང་གིས། བརྒྱན་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།

རལ་ཚོགས་འདི་དག་ལྷ་ལས་ཀྱང་། མེད་ཀྱི་དག་གིས་རྒྱས་པར་སེམས།

29

སྐྱུ་བྱ་ར་ནི་རགས་པ་ཡི། འབྲས་བྲུ་ཁ་རབ་འབར་འད།

བཀྲང་འཕྱེང་འཕྱེང་བ་རིང་བོ་ཡིས། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱིན་ལ་ཡོན་ཏན་མང་།

30

འོད་སེལ་དུག་པ་འཁྱོག་པོ་འདིར། ཡལ་འདབ་གསར་བའི་འཕྱེང་བ་ལ།

ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཀྱ་ཤ་ཡིས། དག་ཅིད་བཀྲ་བས་ཀྱན་དུ་སྐྱས།

31

ལེགས་པ་པདག་ཡོད་རི་རྒྱས་ནི། ཀྱང་དུ་འཕྱོག་པ་སོས་ཀྱང་པ།

དགའ་བར་ས་བྱའི་བདུལ་ཁྱུགས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་གང་ན་ཡོད་པ་ལྷོས།

32

ཞིས་པ་བཞིན་བརྒྱུ་མེད་ཆོག། ལྷ་ཁྱོད་བདུད་ཅིས་བརྒྱན་པ་དག།

ས་བདག་གིས་བྱང་ལས་བརྒྱུགས་ཀྱི། ལ་དུ་བྱིད་ནས་དེ་ལ་སྐྱས།

33

རྒྱ་ལོ་ལ་ཁྱོད་ལས་ཤིན་དུ་གནོད། ཤིང་དང་ཅན་ནི་བདུགས་ཀྱང་ཅིང་།

ཀྱ་ཤིང་ཁྱོད་ཚོགས་ཀྱང་བསམ་བཞི། དགས་ཚར་འདི་དེ་ནི་འོས་པ་མིན།

34

अहं पद्मावती नाम पादोद्यत्पद्ममालिका ।
मृगीगर्भसमुद्भूता शाण्डिल्यस्य सुता मुनेः ॥ २७ ॥

स्वागतन्ते मुनिसुत प्रियं मे तव दर्शनम् ।
मनोहरतरं चिचं वल्कलं किमिदं व्रतम् ॥ २८ ॥

विभूषितोऽयं मायूरैः शिखण्डैरिव पञ्चभिः ।
सुरार्चाकीर्णकुसुमः शोभते ते जटाभरः ॥ २९ ॥

अयंमामलकस्थूल-प्रालेयफलकोज्ज्वलः ।
दीर्घाक्षसूत्रमालाभिः कण्ठे बहुगुणस्तव ॥ ३० ॥

आसूचयति ते पाणिश्चित्रैः कुशपविचकैः ।
कुटिले वेणुदण्डेऽस्मिन् बालपल्लवमालिकाम् ॥ ३१ ॥

रमणीयव्रतवतः कथ्यतां क तवाश्रमः ।
मनो मृगाजिनं श्रान्तं तव विश्रान्तिमेति मे ॥ ३२ ॥

इति मुग्धावचः स्वादु सुधार्द्रं वसुधाधिपः ।
आस्वाद्य दत्त्वा पाथेयमोदकं तामभाषत ॥ ३३ ॥

नैवास्मिन्नुचितं सुभु दर्भसूचीचयाचिते ।
सुकुमारन्तव वपुः शुष्यत्तरुवृणे वने ॥ ३४ ॥

འདི་ནས་ཏ་ཅང་མི་རིང་ན། བདག་གནས་ཡོངས་སྤྱོད་ལོས་བའི་དཔལ།

གང་ན་ནས་པ་འདི་ལྟ་ཡིས། འབྲས་བུ་བརྒྱད་པ་བྱས་པ་ཡོད།

35

དེར་ནི་ནས་པར་གནས་པར་མཛོད། ཡིད་སྤྱབས་དག་གི་དཀའ་ཕྱབ་མཛོད།

སྤྱོད་པོ་མཆོག་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། རིས་གོ་དག་ལ་ནས་པར་སྤྱོད།

86

མིག་གསུམ་རབ་དུ་བྱོས་ཆོ་མེ་ཡི་ལས་དུ་བྱེ་མ་ལབ་ཉིད་གྱུར་ལན་པ།

སྤྱོད་ནི་རབ་དུ་ཆོགས་པ་བྱེད་པོས་གསར་དུ་སྤྱུལ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་བསམ་སྟེ།

བྱོད་ཀྱི་ལུས་མཛོས་ཞོར་འཛོན་བདུན་ཅིའི་ཟེར་གྱི་ཆ་ཡི་མཛོད་ཀྱི་ཆེས་མཐུན་པ།

ཡིད་ལས་སྤྱོད་པའི་མཛོས་སྤྱུག་མཚུངས་མེད་དང་པོ་དེ་ནི་འདི་ཉིད་གཞན་མ་

ཡིན། 87

ཞེས་པ་ས་བདག་མཛོངས་པའི་ཆོག། བཞིན་བཟང་མ་ཡིས་བྲོས་ནས་ནི།

ལ་དུ་རྒྱབ་ལྟར་དཀར་བ། བྱངས་ནས་དེ་ལ་རབ་སྤྱོད་པ།

88

བྱོད་ཀྱི་བདུལ་ཞུགས་ཆེས་སྤྱོད་པ། བྱོད་ཀྱི་གནས་སྤྱོད་བདག་གནས་བཟུ།

ཆེ་སྤྱོད་སོང་ནས་སྤྱོད་པའི་བཀའ། དོན་དུ་གཉེར་ལ་སྤྱོད་ཅིག་སྤྱོད།

89

ཅས་པའི་གྲོས་ནི་བསྐྱབས་ནས་དེ། རང་གི་བཟྱི་གནས་དག་དུ་སོང་།

མཛོན་འདོད་གསར་བས་དབང་བྲལ་བས། འུགས་ནི་འབྱིན་ཅིང་བྱུང་ལ་སྤྱོད། 40

ཡལ་ལགས་བདག་གིས་བྱུང་པ་ཡི། བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཞིག་གསུམ་སྤྱོད་མཛོད་།

ཡིང་འུགས་མཐའ་ནི་བཟུང་བ་དག། རབ་དུ་དང་བའི་ཆུ་ལྟར་མཛོས།

41

इतः संभोगयोग्यश्रीर्नातिदूरे ममाश्रमः ।

एवंविधा विशीर्यन्ते यस्मिन् फलपरम्पराः ॥ ३५ ॥

निवासः क्रियतां तत्र चर्यतां मान्मथं तपः ।

संभोगपरिचर्यासु जनोऽयं विनियुज्यताम् ॥ ३६ ॥

अग्न्युत्सङ्गपतङ्गतां गतवतस्त्र्यक्षप्रकोपक्षणे

जीवोत्पादनमेतदेव विधिना मन्ये नवं निर्मितम् ।

कान्तं ते वसुधासुधाकरकलाकोशानुकारं वपुः

लावण्यावनिपुण्यपण्यमसमं नान्यन्मनोजन्मनः ॥ ३७ ॥

इति श्रुत्वा विदग्धस्य मुग्धा भूमिपतेर्वचः ।

चन्द्रावदातमास्वाद्य मोदकं तमभाषत ॥ ३८ ॥

त्वद्वतानुव्रतैवाहं निवसामि तवाश्रमे ।

प्रतीक्षस्व क्षणं यावद्गत्वाञ्जामर्थये गुरोः ॥ ३९ ॥

इति संविदमाधाय सा गत्वा निजमाश्रमम् ।

नवाभिलापविवशा श्वसन्ती मुनिमभ्यधात् ॥ ४० ॥

दृष्ट्वात वने कोऽपि मया मुनिकुमारकः ।

प्रसन्नसलिलच्छायचित्रपर्यन्तवल्कलः ॥ ४१ ॥

གང་གི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱི་ཚོགས། བསྐྱེད་པར་ཡོངས་སུ་དོག་བྱེད་པ།
 དེ་ཡི་གནས་སུ་རབ་འབྱུངས་པའི། འབྲས་བུ་མཚོགས་ནི་བདག་གིས་སྤོང་། 42

དེ་ཡི་དཀའ་བུ་བ་ནགས་ཚལ་དུ། ཁྱོད་ཀྱི་ཇེས་གནང་བདག་མཆིའོ།
 དེ་ཡི་གཞུང་བཟང་ལ་ཆགས་པའི། བདག་སྤོང་གཞན་ནདག་ལ་བ་མེད། 43

ཅེས་པ་དེ་ཚོགས་འདོད་པ་ནི། གསལ་བྱེད་ཐོས་ནས་ལ་མཚན་ཞིང་།
 ལང་ཚོ་སྤོན་པར་དོགས་པ་ཡི། ཐུབ་པས་མཛེས་མ་དེ་ལ་སྤྲས། 44

ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་དེ་ལག་འགྲོ་ནི། རིན་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་ཡོན་ནས་སྤྲས།
 བུ་མོ་ཐུབ་པ་ནམ་དག་ནི། ཡོངས་སྤོད་ཅན་མིན་ལྟེ་བཞིས་མིན། 45

ལུལ་བཞིན་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཚེ་ཐུག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཐུག་བཅས་ལྟེ་བའི་ལ་དུ་ནི།
 རིན་དུ་དངར་བ་དག་གིས་འོངས་པ་ལ་ནི་དོན་མེད་དག་ལ་བར་ཡོངས་མ་བྱེད།
 མཛེས་མ་འདོད་བའི་འབྲས་བུར་རོ་ལྡན་ཉན་མོངས་དག་གིས་བྲན་པ་གང་དེ་
 རྣམས།

རིན་དུ་ངེས་པར་དུག་དང་མཚུངས་པའི་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་བསྐྱེད་པས་རྒྱལ་བར་
 བྱེད། 46

ཅུར་ཤོག་རེ་ཞིག་ཐུབ་པའི་སྤྲས། དེ་སྤྲ་རིང་ནས་བདག་ལ་སྤོན།
 ཅེས་བཞེད་ཁྱུང་གི་ངོགས་སུ་ནི། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཐུབ་པ་སོང་། 47

དེ་ཡི་ཅུ་ཁྱུང་ངོགས་སུ་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བྱིན་མཐོང་།
 ཡོད་དཀོན་ཚོགས་ནི་བྱ་ཆེ་ལྟེ། མག་པ་དག་དུ་འོས་པར་བསམས། 48

अष्टषष्टितमः पक्षवः ।

दिभ्यं तदाश्रमोद्भूतं फलमास्वादितं मया ।
येनान्यफलसम्भारे नियमः परिकल्पितः ॥ ४२ ॥

गच्छामि त्वदनुज्ञाता कान्तं तस्य तपोवनम् ।
तत्सौजन्यप्रसक्ता मे नान्यत्र रमते मतिः ॥ ४३ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा विस्मितः स्मरस्तूचकम् ।
तामुवाच मुनिर्मुग्धां यौवनोन्मादशक्तिः ॥ ४४ ॥

दृष्टस्त्वया भुजङ्गोऽसौ मन्ये रत्नविभूषितः ।
भवन्ति मुनयः पुत्रि न द्विजिह्वा न भोगिनः ॥ ४५ ॥

सस्नेहैर्गुरुभिः परं परिणतौ दुःखप्रदैर्मोदकै
रापाते विषयै रिवानिमधुरैः प्रीतिं दृष्ट्वा माकृथाः ।
मुग्धे कामकलानिभानि सरसान्यायाससिक्तान्यलं
येषामेव विषोपमेन जनता स्वादेन संमूर्च्छति ॥ ४६ ॥

एहि दर्शय मे दूरात् कस्तावत्स मुनेः सुतः ।
इत्युक्त्वा तटिनीतीरं तथा सह ययौ मुनिः ॥ ४७ ॥

स विलोक्य सरितीरे ब्रह्मदत्तं महीपतिम् ।
योग्यं गुणगणोदारं जामातरममन्यत ॥ ४८ ॥

མི་བདག་གིས་ཀྱང་ཐུབ་པ་ནི། མཐོང་ནས་སྤངས་པས་བཞིན་དུང་ཅིང་།
གཉིས་འགྱུར་རབ་དུ་བདུད་པ་ཡིས། དེས་པར་རབ་དུ་དང་བ་ཐོབ།།

49

ཐུབ་པས་རང་ལ་འོས་པ་ཡི། ཚོག་ཡིས་ནི་རབ་དུ་བྱིན།
དེ་ནས་རབ་དགའ་བ་དུང་ཅི་ཡི། རྒྱལ་པོས་དེ་མི་ཡི་བདག་པོས་སྤངས།།

50

ནས་ཡང་ཁྱོད་གྱི་ཚོག་གཞན་གྱིས། འདི་ལ་ཁྱོ་བར་མི་བྱ་ཞིང་།
མཆོས་མ་འདི་ནི་བསྐྱུང་བྱ་ཞེས། བཞིན་ནས་ཐུབ་པ་རང་གནས་སོང་།།

51

དེ་ནས་དགའ་བ་བཞིན་དུ་ལ་ཞོན། ཅུང་མ་དང་འགྲོགས་སྐྱོད་ཅིག་གིས།
རྒྱལ་སར་ཡང་དག་པོ་བྱིན་ནས་ནི། རྒྱལ་པོས་དགའ་བ་རྩོད་ཆེན་པོ་བྱས།།

52

པོ་ཐང་འཁོར་གྱི་ཐོལ་ཀྱན་གྱི། གཙུག་དུ་ས་བདག་གིས་བཀོད་དེ།
རྒྱུ་ཅལ་མཁས་པའི་ཅེད་འཛེལ། བདག་པོའི་སྒྲོལ་མ་ཉིད་དུ་གྱུར།།

53

དེ་ཡི་ཀྱང་བ་བཀོད་པས་ས་གནི་པར་སྒྲུབ་པ་མཐོང་བྱུང་ནས།
དེར་ནི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱི་རྩོལ་པོའི་རྒྱ་དགའི་བཞིན་དོན་ཅན་བརྒྱུང་།
བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མཆོག་དུ་ཁྱད་འཕགས་ལེགས་ཀྱས་གྲོགས་ནི་དོགས་

གྱུར་པ།

ངོ་མཚར་རྒྱས་པ་ཐུལ་བྱུང་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ནམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད།།

54

པོ་ཐང་འཁོར་གྱི་ཕུད་མེད་པས། ཕྱི་རོལ་གྲོགས་པའི་ས་བདག་དང་།
ཅེ་ཞིང་ཉུ་རྒྱས་ལྷན་པ་དེས། རྒྱལ་པོ་བརྒྱུད་ཞིང་མཆོས་པ་ཐོབ།།

55

नृपोऽपि मुनिमालोक्य वैलक्ष्यविनताननः ।
द्विगुणेन प्रणामेन निनायैव प्रसन्नताम् ॥ ४६ ॥

निजोचितेन विधिना मुनिना प्रतिपादिताम् ।
ततस्तां हर्षपीयूषलहरीमग्रहीन्नुपः ॥ ५० ॥

नास्याः कदाचित्कर्तव्यो मन्युः परगिरा त्वया ।
मुग्धा पाल्येयमित्युक्ता मुनिः प्रायात् स्वमाश्रमम् ॥ ५१ ॥

अथ हर्षमिवारुह्य हयं जायासखः क्षणात् ।
राजधानीं समासाद्य नृपश्चक्रे महोत्सवम् ॥ ५२ ॥

सर्वान्तःपुरवर्गस्य मूर्ध्नि न्यस्ता महीभुजा ।
सा ययौ शिष्यतां पत्युः कलाकौशलकेलिषु ॥ ५३ ॥

पादन्यासैः कमलकलिकां भूमिमालोक्य तस्या
देवीशब्दं नृपपरिजनस्तत्र मेने ययार्हम् ।
दिव्योत्कर्षः सुलतसचिवः सूच्यते केतुभूतः
स्फीताश्चर्यै रतिशयमयैर्लक्षणैः पुण्यभाजाम् ॥ ५४ ॥

अन्तःपुरपुरन्ध्रीषु विमुखेन महीभुजा ।
लेभे सौभाग्यशोभां सा रममाणा घनस्तनी ॥ ५५ ॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ནོར་འཛིན་གྱི། བདག་ལས་དེ་ཡིས་སངས་བརྒྱུད་ནིང་།
པོ་བྱང་བཅུ་མོ་འི་སྒྲེ་བེ་ཡིས། བསམ་བསམ་ཆགས་བའི་རྒྱལ་རྒྱལ་ཡང་། 56

དེ་ནས་ཁྱིམ་དུ་མཛེས་མ་ནི། བཅོམ་ཉེ་དེ་ཡ་མཛོན་བྱེགས་དེ།
གྲུ་གྲུ་གྲུ་གྲུ་པའི་བྲག་དོག་ལས། རྒྱལ་བེ་འི་བཅུ་མོ་ནམས་ཀྱིས་སྤྲུས། 57

མི་བདག་ལ་འོས་བཅོམ་བ་ཡིས། ཆོག་སྒོངས་མ་ཁྱོད་མི་ཤེས།
མ་ཡི་མི་གཉི་གོས་དག་གིས། བསྐྱབས་ལ་བྱ་ནི་བཅོམ་བར་བྱ། 58

ཞེས་པ་བཅུ་མོ་གཞིན་གྱིས་སྤྲུས། མངལ་རྒྱས་ཁྱར་གྱིས་གཞིར་བ་དེས།
ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་འོས་བའི། མཛོད་ཆས་དེ་དག་ན་པས་ལྷ་སྤྲུས། 59

དེ་ནས་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་མིག། རས་ཀྱི་དམ་དུ་བཅིངས་བས་བཀག།
བཅོམ་གསེར་གྱི་འོད་ལྡན་པའི། བྱིས་པ་རྒྱུད་ནི་དེ་ཡ་བཅོས། 60

གཞིན་རྒྱ་དེ་དག་སྒོ་བྱང་བཅུག། གོས་ཀྱིས་དཀྱིས་ཤིང་རྒྱ་བཏབ་ནས།
བྱང་མེད་སྤྱིང་ཆེ་མེད་ནམས་ཀྱིས། གང་གྲུ་ཆུ་ལ་གསང་ཕྱི་འཕངས། 61

པདྨ་ཅན་གདོང་ཁྱེད་གིས་ནི། བསྐྱོས་དེ་དེ་དག་གིས་སྤྲུས་པ།
ཁྱོད་ལ་དུས་བྱུ་གཡོ་མེད་གཉིས། བཅོས་བདག་ནི་ཆུ་ལ་འཕངས། 62

དགའ་ཉོད་རྒྱ་ཆེ་ཆས་བཅུག་ཅིང་། བྱ་ནི་བརྒྱ་བར་འདོད་པ་ཡིས།
ས་ཡི་བདག་པོས་ཅི་སྤྲེས་ཞེས། པོ་བྱང་འཁོར་བ་ནམས་ལ་དྲིས། 63

अथ कालेन सा गर्भं माधत्त वसुधापतेः ।

चिन्ताशल्यञ्च संसक्तमन्तःपुरवधूजनः ॥ ५६ ॥

आसन्नप्रसवां सुग्यां ततस्तामेत्य मन्दिरे ।

कौटिल्यकूरमात्सर्यादूचे राजाङ्गनाजनः ॥ ५७ ॥

प्रसवस्य विधिं सुग्धे न जानीये नृपोचितम् ।

जननी हि सुतं हृते पट्टेन पिहितेक्षणा ॥ ५८ ॥

इत्युक्ता सा सपत्नीभिः प्रौढगर्भभरार्दिता ।

उचितं भवतीभिर्मे क्रियतामित्युवाच ताः ॥ ५९ ॥

ततस्ताभिर्निरुद्धाक्षौ दृढबन्धेन वाससा ।

सासूत बालयुगलं प्रतप्तकनकप्रभम् ॥ ६० ॥

धृत्वा तौ वस्त्रपिहिते मञ्जूषे गूढमुद्रिते ।

गङ्गाजले निष्करुणाः कुमारौ चिक्षिपुः स्त्रियः ॥ ६१ ॥

छत्वा रक्ताक्तवदनामूचुः पद्मावतीञ्च ताः ।

शकलद्वयमस्पन्दं जातन्ते क्षिप्तमम्भसि ॥ ६२ ॥

विपुलोत्सवसन्नद्धः किं जातमिति भूपतिः ।

अपृच्छदान्तःपुरिकान् पुत्रसन्दर्शनोत्सुकः ॥ ६३ ॥

ते तं वभापिरे देव सदृशन्ते सुतद्वयम् ।
सज्जातं भक्षितं देव्या पिशाच्येव किमुच्यते ॥ ६४ ॥

चस्तः श्रुत्वेति नृपतिर्गतवान्तःपुरमन्दिरम् ।
रक्ताक्तवदनां देवीं दृष्ट्वा सत्यममन्यत ॥ ६५ ॥

बधाय बहिरुत्सृष्टा सा क्रुद्धेन महीभुजा ।
गुप्तं धृता मन्त्रिवरैः सपत्नीदोषशङ्किभिः ॥ ६६ ॥

अथ व्योम्ना समभ्येत्य शाण्डिल्याश्रमदेवता ।
अन्तर्हिता जनस्याग्रे जगाद् जगतौपतिम् ॥ ६७ ॥

निर्दीपां दुर्दशां यातां बधायोत्सृजतस्तव ।
निर्विचारप्रवादेन मन्ये निर्मूलितं यशः ॥ ६८ ॥

पद्मावती सपत्नीभिर्मुग्धा वनमृगैसुता ।
वञ्चिता स्वसुखायेति न जानीषे विशंपते ॥ ६९ ॥

विभवोग्रपिशाचेन नित्याधिष्ठितचेतसाम् ।
एवंविधैव प्रायेण भवत्युन्मादिनी मतिः ॥ ७० ॥

भोगान्धाः प्रभवः स्वभावचपलाः श्रीविभ्रमोच्छृङ्खलाः
सत्यव्यत्ययभूमयो युवतयः पुण्याभिचारक्रियाः ।

ཕྱམ་ཐུན་པ་རང་འདུན་མདུག་སྤྱུང་མཁའ་ལ་དེ་མའི་ལས་སྤྱོད་ནས་ས།
གང་དུ་ངེས་པར་ནས་པར་གནས་པ་དེར་ནི་དཔལ་པ་བྱང་པོ་ཆེ་ལྟར་འཛོེ། 71

ལྷ་མོ་ལུས་ནི་མི་ལྟར་གཤི། ཆོག་དེ་ཐོས་ནས་ས་བདག་ནི།
ཁྲིས་པས་དེ་ཡི་བྱང་ཚུལ་དག། བཅུན་མོ་འི་ཆོག་སེལ་རབ་དུ་བྱིས། 72

ཁྲོ་བས་མོན་པ་མི་བདག་གི། བཀའ་ནི་དག་པོས་དོགས་ཀྱིར་པ།
དེ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཚུལ་བཞིན། བཤད་ནས་འཛིགས་པས་འབྱུགས་པར་གྱུར། 73

ཅུན་མས་བསྐྱུས་པའི་བཅུན་མོ་ནི། གསོད་སར་རབ་དུ་བཏང་བ་དག།
སྤྱོད་མེད་ཤེས་ནས་མི་ཡི་བདག། འགྱོད་པས་གཟིར་བས་བྱང་ན་བྱས། 74

མཚུངས་པར་སྤྱོབས་ཀྱིས་ཆགས་དང་ཁྲོ། བཙེ་བས་ངོ་ཚ་བྱང་ན་དང་།
མོངས་པའི་གྲོགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དུ། དེ་ནི་བསྐལ་པར་བྱས་བཞིན་གྱུར། 75

ཀྱི་ཏུད་དགའ་མ་ཁྲོད་དང་ནི། ཕྱི་ནས་བསོད་ནམས་དམན་པ་དག།
གང་དུ་འགྲོགས་པ་ཞིལ་བཞིན་ནས། མི་བདག་སེལ་འབྱེལ་བར་གྱུར། 76

དེ་ནས་གང་གྲུ་འི་སྤྱན་ཐོབ་པ། སྤྱོད་བྱ་བྱུང་པོ་འི་དྲགས་སའོན་ཅན།
ཉ་བ་བྱ་ཡིས་འཛོེ་ནས་ཀྱིས། བཅུང་ནས་མདུན་སར་ཡང་དག་པོ་ངས། 77

དེ་དག་གིས་དེ་མདུན་བཀོད་ཆེ། འབྲེལ་ལ་མི་བདག་གི་པ་བྱེེ།
པ་སྤྱོད་གསར་པའི་འོད་ཆུང་གི། ཕྱིས་པ་རྩེར་ཞིག་པ་པོར་བར་གྱུར། 78

स्वच्छन्दाद्भुतवादिनश्च पिश्रुनाः खे चित्रकर्म्मोद्यता
यत्रैकत्र वसन्ति तत्र सरलः साधुः कथं जीवति ॥ ७१ ॥

अन्तर्हिततनोर्देव्याः श्रुत्वेति वचनं नृपः ।
कुपितस्तत्र हृत्तान्तं पप्रच्छान्तःपुरांगनाः ॥ ७२ ॥

क्रोधाक्रान्तस्य नृपतेस्तीव्रशासनशङ्किताः ।
ता निवेद्य यथावृत्तं बभूवुर्भयविह्वलाः ॥ ७३ ॥

निर्दोषां दयितां ज्ञात्वा सपत्नीवञ्चितां नृपः ।
बध्यभूमिसमुत्सृष्टां शुशोचानुशयाकुलः ॥ ७४ ॥

राग-क्रोध-क्षया-लज्जा-शोकैस्तुल्यबलोदयैः ।
मुमोह मोहसचिवैर्भागीकृत इवाभवत् ॥ ७५ ॥

हा प्रिये हीनपुण्यस्य क्व पुनः सज्जमस्त्वया ।
ममेत्युक्त्वा नरपतिर्निपयात महीतले ॥ ७६ ॥

अथ गङ्गाप्रवाहान् मञ्जूर्यं जालजीविनः ।
आदाय राजमुद्राङ्कं माययुर्ध्वीवराः सर्भां ॥ ७७ ॥

तैर्न्यस्ते पुरतस्तस्मिन् सहस्रोद्घाटिते नृपः ।
ददर्श बालयुगलं प्रत्यग्रकनकोज्जलम् ॥ ७८ ॥

འོད་སྤྲོད་པ་ཡི་ཐ་སྐར་བཞིན། བཞེན་ཀྱང་དེ་དག་མི་བདག་གི།
བཟུགས་མཚུངས་མཚན་ཉིད་གྱུ་ཆེ་བར། སྤྲེལ་ཞེས་སྤྱོད་པའི་རབ་དུ་བསྒྲགས། 79

དེ་ནས་ས་བདག་མཆི་མ་དང་། བཅས་པས་སྤྲེལ་དག་པར་དུ་སྤྲངས།
དགའ་མ་དང་བྲལ་བྱ་ངན་གྱིས། བཞིར་བའི་བདུང་པ་རྣམས་པར་གྱུར། 80

དེ་ནས་སྤྱོད་པའི་རིང་ཞེས་པའི། སྤྲོད་པོ་ཆེན་པོས་དེ་ལ་སྤྲེལ།
རྩ་བ་ཅིག་འོད་ཀྱི་བཅུན་མོ་ནི། ཅུན་མའི་ཆོག་ས་ཀྱིས་བསྒྲུས་པའི་འཛོ་ 81

དེ་ཐོས་འཕྲལ་ལ་གྱལ་པོ་ནི། འཛོ་བ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ཡངས།
དགའ་བས་སྤྲོད་ཞེས་བཞེད་ནས་ནི། སྤྲོད་པོ་འོ་ཁང་པར་རབ་དུ་སོང་ 82

དེར་ནི་སྤྲུག་བསྐྲལ་ཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་སྤྲུག་པ་བཞེད་གྱུར་ཅིང་།
སྤྲོད་པས་ཀྱན་དུ་ཡིད་བྱུང་མ། མཐོང་ནས་འགྲོ་བའི་བདག་གིས་སྤྲེལ། 83

གང་གི་མི་བཟད་རྣམས་ནི། དགའ་མ་ཁྱོད་ལ་རྣམ་སྤྲུལ་བ།
ཆུར་ཤོག་དེ་ནི་དེ་དག་རྣམས། བསོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྲལ་དགའ་ལ་ལྟོས། 84

གཤུང་བ་ཐོང་ལ་དང་བར་མཛོད། མི་སྤྲེལ་མཛོད་དུ་སྤྱོད་ས་མ་བྱེད།
ཅེས་བཞེད་དེ་ཡི་ཀླང་པ་པ། ས་ཡི་བདག་པོ་རྣམ་པར་འགྲེལ། 85

ཀྱུ་ས་གྱུ་ས་པ་མཆི་མ་ཡི། སྤྲོད་ཀྱི་བཅུན་པོ་དེས་སྤྲེལ་བ།
སྤྱོད་པའི་བཟད་གཞོད་བྱེད་ལ། སིད་བང་སྤྱོད་པའི་ས་མཛོད། 86

तुल्यरूपौ नृपस्येमौ सहस्रांशोरिवाश्विनौ ।
कुमारौ लघ्वणोदारौ जाताविति जनस्वनः ॥ ७९ ॥

ततः सवाप्यस्तनयौ गृहीत्वाङ्गे महीपतिः ।
प्रियाविरहशोकार्तः सन्तापमधिकं ययौ ॥ ८० ॥

अथ दीर्घमतिर्नाम महामात्यस्तमब्रवीत् ।
देव जीवति ते पत्नी सपत्नीजनवञ्चिता ॥ ८१ ॥

श्रुत्वैतत्सहसा राजा लब्धजीव इवोत्थितः ।
हृष्टः सन्दर्शयेत्युक्त्वा प्रययौ मन्त्रिमन्दिरम् ॥ ८२ ॥

तत्र तां दुःस्थितां दृष्ट्वा मन्युविस्मृतसम्भ्रमाम् ।
अवमानसमुद्दिग्नां जगाद जगतीपतिः ॥ ८३ ॥

यैरेष विषमः क्लेशः प्रिये तव विनिर्मितः ।
एहि पश्चाधुना तेषां विचित्रबधवैशसम् ॥ ८४ ॥

प्रसीद त्यज सन्तापं मा मौनाभिमुखीभव ।
इत्युक्त्वा निपपातास्याः पादयोः पृथिवीपतिः ॥ ८५ ॥

सावदहाप्यधाराभिः सिध्यमानोन्नतस्तनौ ।
नरेन्द्र माकृथाः कोपं जने तीव्रापकारिणि ॥ ८६ ॥

མི་གདག་བཞེན་པར་དགའ་དང་བུལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བདག་ནི་ཁྱོ་ཡོད་མིན།
 དེས་པར་བཞེད་པས་དགའ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཁོད་གྱི་དེ་ཉིད་འཁོལ་བར་འགྱུར།
 གཞོད་པ་བརྒྱབ་ལ་དགའ་ནི་བྱབ་བདག་མ་ཡིན་དེས་པར་གྲོགས་ནི་པན་ལ་མིན།
 ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་པ་དེ་དང་ཐུག་བསྐྱེད་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་

སྒྲུལ། 87

གནད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པའི་སྦྱོར་བ་དག།
 མ་དབྱེད་པར་ནི་ཁྱོ་གྲོས་ཐུན་པས་མི་བྱ་ལྟེ།
 ཁྱོ་བས་མཆོག་དུ་ཁྱོ་བའི་དུག་ནི་འཁོལ་བར་འགྱུར།
 མི་ཉིད་མནར་པས་མི་ནི་ཞི་བར་མི་འགྱུར་རོ།

88

དེ་ཞིག་ཐུག་བསྐྱེད་གྱིས་གདུངས་བདག། ཡབ་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཚལ་ཉིད་དུ།
 འགྲོ་དེ་དེ་ཆོག་འདོད་ཐུན་མ། བདག་གི་ཐུན་ཆོ་ཡོངས་མ་བྱས།

89

བདག་ནི་འདོད་འབྲས་ལ་ཆགས་པ། དེ་ཡིས་རབ་དུ་ཁྱོག་གྱུར་གྱང་།
 ཡང་ཆོས་ཐུས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ནི། ཁྱོག་པར་མ་གྱུར་ཅི་ཞིག་བྱ།

90

ཞིས་བརྗོད་དེ་ནི་ཤུགས་འབྱིད་ཅིང་། ཀླང་པ་ཡིས་ནིས་ལ་འབྲི།
 ཀླང་ཅིག་བཞིན་དང་དུད་བ་ཡིས། མི་སྦྲུབ་ལ་བཞིན་པར་གྱུར།

91

མི་བདག་གིས་ནི་བྱུག་བྱས་གྱང་། དེ་ནི་རབ་དང་ཉིད་མ་གྱུར།
 ཐུན་གྱི་སྦྱོད་ནི་ཡོངས་བརྒྱུང་བ། མཛེར་བའི་ཆུ་ཏུ་བཅུངས་པར་འཛོན།

92

सत्यं विप्रियकारिणीषु नृपते मन्युर्न मे विद्यते
 वैरं हि क्षमयैव यात्युपशमं वैरेण तद्वर्द्धते ।
 शत्रुर्नैव विभुः पराभवविधौ नैवोपकारे सुहृत्
 सर्वं प्राक्तनकर्मनिर्मितमिदं दुःखादिकं देहिनाम् ॥ ८७ ॥

हतापकारेऽपि पराभवोद्यमं
 न नाम कुर्यादविचार्य बुद्धिमान् ।
 क्रुधा परक्रोधविषं विवर्द्धते
 न शान्तिमेति ज्वलितोऽग्निरग्निना ॥ ८८ ॥

दुःखसन्तापिता तावत्तातस्यैव तपोवनम् ।
 गच्छामि तद्वचः पूर्वं कामिन्या न हतं मया ॥ ८९ ॥

वारितापि परन्तेन मम कामफलस्पृहा ।
 यौवनोन्माददोषेण न निर्दत्ता करोमि किम् ॥ ९० ॥

इत्युक्त्वा निःश्वसन्ती सा विलिखन्ती पदा भुवम् ।
 बभूवानस्रवदना क्षणं मौनावलम्बिनी ॥ ९१ ॥

प्रणामेनापि नृपतेर्न सा प्राप प्रसन्नताम् ।
 प्रेम्णि शल्यतुलां धत्ते मिथ्यादोषपरिग्रहः ॥ ९२ ॥

དེན་དམར་བའི་བཞིན་བཟུང་ནས། ཡབ་ཀྱི་བཟླ་གནས་དག་ཏུ་སོང་།
ཁངས་ལྷན་ནམས་ཀྱི་ཁྲོ་བཞི། ཡལའལྱོ་གྲུ་བྱ་དེ་བཟོད་དཀའ།

93

བྱང་བའི་སྒྲ་ཡིས་དག་ལེགས་བཟོད་བ་ཡི།
ཤིང་གྲོགས་མོ་ནམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་བཞིན།
རི་དྲགས་ནམས་ཀྱི་མཛེའ་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་
ཞིང་བ་ཡི་དཀའ་བྱུང་གསལ་སྤྱད་ཀྱི་ཕྱིན་གྱུར།

94

དཀའ་བྱུང་བྱུང་བར་གྱིས་བསྐྱབས་འཛིག་རྟེན་ནི།
དང་པར་བྱུང་བ་བསོད་ནམས་གཏོར་སོང་ཙོ།
བཟླ་གནས་ལྟོང་མཐོང་འཛོལ་མི་བདན་བའི།
བདྲ་ལྷན་ནི་སོངས་པས་བཅོམ་པར་གྱུར།

95

རང་བཞིན་ནལ་གནས་པ་ཡི་མཉེས་གཤིན་དང་།
སྒྲི་བའི་བར་ནི་ནང་གཅགས་པ་དྲན།
འཛིག་རྟེན་གསུམ་བཞིན་སྟོངས་པར་སེམས་ཤིང་དེ།
དྲུག་གིས་གཟིང་བཞིན་སྒྲ་ཡིས་བཅོམ་བཞིན་གྱུར།

96

ཐུབ་པས་དབན་པས་གསལ་ཚལ་དེ་ཉིད་ནི།
དེ་ལ་དགའ་བ་དགའ་མིན་ཉིད་ཀྱུར།

सा धातुरक्तवसना जगाम पितुराश्रमम् ।
भुजङ्गकुटिलोमन्यु र्मानिनीनां हि दुःसहः ॥ ६३ ॥

आलिङ्गमानेव स्नातासखीभि-
र्भङ्गस्वनैः स्वागतवादिनीभिः ।
प्रेम्णा मृगीभिः परिवार्यमाणा
तपोवनं सा पितुराससाद ॥ ६४ ॥

याते मुनौ पुण्यनिधौ प्रसन्नं
तपोविशेषार्जितमेव लोकम् ।
दृष्ट्वाश्रमं शून्यमधीरवृत्तिः
पद्मावती मोहहता बभूव ॥ ६५ ॥

वात्सल्य माजन्मनिलीनमन्तः
स्वच्छप्रभावस्य पितुः स्मरन्ती ।
शून्यां चिलोकीमिव मन्यमाना
विषादितेवाहिहतेव साभूत् ॥ ६६ ॥

तदेव तस्या मुनिना विहीनम्
वनं जगाम प्रियमप्रियत्वम् ।

कालेन निःशेषनिपीतसारा
भवन्ति भावा विरसस्वभावाः ॥ ६७ ॥

तेष्वेव देशेषु मनोहरेषु
तेष्वेव पुष्पाकरवासरेषु ।
एकेन केनापि विना जनस्य
सर्व्वं विषादास्पदतामुपैति ॥ ६८ ॥

वेपं ततः प्रव्रजितानुरूपं
विधाय सा भूतलचन्द्ररेखा ।
सुखोज्झिता दिक्षु परिभ्रमन्ती
वाराणसीं शान्तिमिवाससाद ॥ ६९ ॥

तत्राय राज्ञा कृकिणा मृगाक्षी
सा प्रार्थ्यमानाप्यभिलाषभाजा ।
तपःप्रदीप्ताग्निशिखेव तस्य
संस्पर्शयोग्या न कथंचिदासीत् ॥ १०० ॥

सा राजपत्नीभिरतिप्रयत्ना-
दभ्यर्च्यमाना चिदशाङ्गनेव ।

འཇགས་སྤྱོད་སེམས་ཤིང་བདག་པོ་འི་བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས།
དེར་ནི་ཅུང་ཟད་དུས་ཤིག་ཉེ་བར་གནས།

101

འབྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མོ་ཡིས་སྤྱི་བྱེད་ཅིང་།
དེ་ནི་དེ་ན་གནས་པ་ས་ཡི་བདག།
ཆངས་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ན་བསྐྱངས་ལས་བྱོས།
བྲས་ཟེའི་ཆས་སྤྱ་བཅོས་ནས་ཡང་དག་འོངས།

102

དེ་ནས་བདུལ་ཞུགས་མཛེས་པའི་ཆས་ཀྱི་བསྐྱིབས།
ཅུལ་བྱིས་སྤྱགས་པའི་བ་དན་དེ་མཐོང་ནས།
དང་བའི་སྤྱད་དུ་མི་བདག་གས་པར་ནི།
མཛོན་དུ་བྱོགས་པས་རང་གཟུགས་གསལ་བར་བྱས།

103

ས་བདག་རདག་གི་གཞོན་པ་མི་བཟང་པ།
ཞེས་སྤྱ་ཆེ་ན་དེ་ནི་ཡུན་རིང་དུས།
ཁིངས་ཁྲ་ན་མས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་ཁྲོ་བ་ནི།
བཟོན་པ་ན་ཡང་གསར་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

104

སྤྱག་པོ་མཆོ་མའི་ཐུན་ནི་ཡོངས་སེལ་ཞིང་།
འདོད་བའི་རྩ་རིས་བྱོགས་སྤྱ་འབྲས་ཁྲ་བྱེད།

तव स्ववृत्तानि विचिन्तयन्ती
पतिव्रता कालमुवास कञ्चित् ॥ १०१ ॥

तां ब्रह्मदत्तोऽपि विशिष्टचार-
स्तव स्थितां भूमिपतिर्निश्चयः ।
वियोगदुःखानलदह्यमानः
समाययौ ब्राह्मणकूटवेपः ॥ १०२ ॥

अथ व्रताच्छादितचारुवेपाम्
विलोक्य तां शीलयशःपताकाम् ।
प्रसादनाय प्रणयाभिसारी
नृपः स्वरूपं प्रकटीचकार ॥ १०३ ॥

तीव्रापराधोऽहमिति ब्रुवाणे
महीपतौ सा सुचिरं रुरोद ।
मनस्विनीनामवमानमन्यु-
रुदीरणेनापि नवत्वमेति ॥ १०४ ॥

घनाश्रुधारापरिहारकारी
स्मरेन्दुरेखासफलीकृताशः ।

ཀྱུལ་པོ་མྱོན་དུས་ལྟ་བུས་མཛེས་མ་ནི།
དང་བར་བྱས་ནས་རང་གི་ཀྱུལ་སར་ཁྱིད།

105

ཀྱང་བའི་བསྐྱོད་བཀོད་བའི་མཚེ་སྤྱིས་འབྱེང་།
བྱལ་བའི་དུས་སྤུ་རབ་དུ་ཞི་བྱུར་བ།
དགའ་དང་འགྲོགས་ཚེ་དེ་ལ་རབ་འབྱུངས་དེ།
ཆགས་པ་བྱལ་བོ་དེ་ཡོངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་བ་ཞིན།

106

སྤྱི་བ་གཞན་ལས་ངས་པར་བྱམོ་དེས།
རང་སངས་ཀྱས་ལ་ཅེ་དགའི་བསྐྱོད་དག།
བྱལ་ནས་ཆགས་སྤངས་དེ་དེ་ཡིས་ནི།
མཛེས་པ་སྤྱད་ནས་སྤྲང་ཡང་དེ་ཡིས་ནི།

107

རབ་དུ་བྱལ་བས་འདི་ཡི་ཀྱང་པ་ནི།
བཀོད་པ་ནམས་ལ་མཚེ་སྤྱིས་འབྱུངས་པར་བྱར།
སྤངས་པའི་སྤྱོད་ལས་དུས་སྤུ་བྱལ་བྱུར་ཅིང་།
སྤྲང་ཡང་བྱལ་བས་སྤྲང་ཡང་བྱུང་བར་བྱར།

108

ཕྱིན་དང་ལེན་པ་དེ་དག་ལས་འབྱུངས་པ།
རང་ལས་སྤྱོད་པ་ཡིས་དེ་སྤྱོད་ནམས་ལ།

कान्तां शरत्काल इव प्रसाद्य
निनाय राजा निजराजधानीम् ॥ १०५ ॥

पादाम्बुजन्याससरोजपाली
वियोगकाले प्रशमं प्रयाता ।
प्रादुर्वभूव प्रियसंगमेऽस्याः
सम्भोगलक्ष्मीरिव गाढरागा ॥ १०६ ॥

जन्मान्तरे सा किल कन्यकैव
प्रत्येकबुद्धाय विलासपद्मम् ।
दत्वापि लोभात्पुनराददे
तद्विचार्य शोभां प्रददौ पुनश्च ॥ १०७ ॥

पद्मप्रदानेन बभूवुरस्याः
पादावतारेषु सरोरुहाणि ।
आदानदोषाद्विरतानि काले
पुनः प्रदानात्पुनरुद्गतानि ॥ १०८ ॥

तेनैव दत्ता हरणोद्भवेन
स्वकर्मपाकेन मलीमसेन ।

ཡལ་འདབ་རྒྱལ་ཅུ་དབྱེ་བ།

གང་གི་སྤོང་པའི་བྱུང་པར་མཐོ་བའི་མཚན་ཉིད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས།
ལེགས་བྱས་དག་ནི་མཚོད་དེན་ལྡན་པའི་ནོར་འཛོན་མས་སྤྱུ་ཞིང་།
མ་ལུས་དག་པའི་སྒོན་ལམ་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི།
འཛིག་དེན་འདི་དང་གཞན་ཡང་དག་ཅིང་པ་དེ་བ་བསྟན་པར་གྱུར་༥

1

གོང་བྱུང་པ་ཇ་ཡི་བྱུང་ར། གང་གིས་ཡང་དག་བསྐྱངས་བསྐྱངས་པས།
འཛིག་དེན་བྱུང་ན་མེད་པ། ས་བདག་བྱུང་ན་མེད་བཟུང་༥

2

བྱང་ཅུབ་སྤྱད་བྱུང་བ་བསྐྱབས་ནས། གང་གི་གསེར་གྱི་ཆར་འབབས་ཤིང་།
ཆོས་གོས་གསུམ་ནི་འགྱུར་པ་ཡིས། དག་སྤོང་དག་འདུན་ནས་པར་མཚོད་༥ 3

འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཡི་ནི། རིང་བསྐལ་གཟི་བཞིན་འབར་ནམས་དང་།
སྤྱི་མེད་དཔལ་ལྡན་གནས་བཞིན་ནི། བྲགས་པ་དེ་ཡིས་མཚོད་བྱར་གྱུར་༥ 4

རིན་པང་མེད་པའི་རིན་ཅན་ནམས། བྱས་པས་བསྐྱབས་བྱས་ནས་ནི།
ས་གནི་བྱ་རྒྱལ་གྲུགས་མཛེས་ཀྱི། མཚོད་དེན་དག་གིས་མཚན་པ་བསྐྱབས་༥ 5

अथोनसप्ततितमः पञ्चवः ।

तेषामश्रेयकुशलप्रणिधानधाम्नां
शुद्धः सुखस्थितिरयं च परश्च लोकः ।
येषां विश्रेयपरचितोन्नतलक्षणां
चैत्याङ्किता वसुमती मुकृतं ब्रवीति ॥ १ ॥

पुरे पाटलिपुत्रेऽभूदशोकः पृथिवीपतिः ।
येनाशोकः कृतो लोकः सम्यक्पालनलालितः ॥ २ ॥

विधाय बोधिसत्पनं येन काञ्चनवर्षिणा ।
चिचोवराच्छादनेन भिक्षुसंघोऽभिपूजितः ॥ ३ ॥

मान्द्यस्थानुमते श्रीमान् यशसः स्वविरस्य यः ।
अतीतबुद्धशरीरधातूनां दीप्ततेजसाम् ॥ ४ ॥

अनर्घ्याणां च रत्नानां कृत्वा सङ्ग्रहमादरात् ।
विदधे मौक्तिकच्छन्दचारुचैत्याङ्कितां महीम् ॥ ५ ॥

རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་འཛིགས་དེན་དུ། ཕྱིན་ནས་བདེ་གཤེགས་རིང་བསྐལ་ཚོགས།
ཀྱི་ཡིས་ཕྱིན་པ་སྤང་ནས་དེ། རིན་ཚེན་མཚོད་དེན་འབྲེང་བ་བྱས། 6

དེ་ཡི་མཚོད་དེན་ཚོས་གྲུལ་གྱིས། ལུགས་དང་ལྷན་པ་ཕྱོང་ཕྲག་ནི།
བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་དུས་གཅིག་ལ། སྤྱལ་པ་ཡིས་ནི་ནས་པར་མཛོས། 7

དུས་གཅིག་རབ་དུ་གནས་པ་ལ། དེ་ཚོ་གནས་བདུན་མཁར་སོང་ནས།
ཉི་མ་བསྐྱབས་དེ་ས་གཞི་ནི། གྲིབ་མའི་འདུ་ཤེས་དག་དུ་བདགས། 8

དེ་ནས་དེ་ཡི་དགོ་འདུན་གྱི། མཚོད་དེན་གྱ་ཆེ་དྲག་འཛུགས་ལ།
རབ་བྱུང་ག་བས་འཁོགས་གྲུར་པ། འགའ་ཞིག་དལ་གྱིས་འོངས་པར་གྱུར། 9

དེར་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་ཟས། ས་མི་བདག་པོས་རབ་སྦྱངས་པ།
ཟ་ཞིང་མཚོག་དུ་དགའ་བ་ནི། བདུད་ཅི་བཞིན་དུ་དེ་ཡིས་ཐོབ། 10

དགོ་སྦྱོང་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་སྦྱས། རང་ལ་འོས་པའི་བཟའ་བ་འདི།
ཁྱོད་ལ་ས་བདག་གིས་ཕྱིན་པ། ཅི་ཡི་དོན་སྒྲུབ་ཁྱོད་ཤེས་སམ། 11

ཤིན་དུ་གན་པ་ཁྱོད་ཉིད་ལས། དམ་ཚོས་ཉན་དང་འདོད་པ་ཡི།
ས་སྦྱོང་གིས་ནི་བཀུར་ཕྱི་དག། ཤིན་དུ་ཆེ་བས་ཁྱོད་ལ་མཚོད། 12

ཅས་པ་བཞིན་འཛུགས་དགོ་སྦྱོང་གིས། བཛྲིད་ཚོ་སྤངས་པས་ངོ་ཚ་ཞིང་།
གྲུར་དུ་ཅུ་དྲུས་བྲག་པ་བཞིན། དགོ་སྦྱོང་གན་པོས་རབ་བསམས་པ། 13

नागालोकं स्वयं गत्वा सौगतं धातुसञ्चयम् ।
स नागाहृतमादाय रत्नस्तूपावलीन् व्यधात् ॥ ६ ॥

तस्याशीतिसहस्राणि चत्वारि च महीतले ।
धर्मराजिकयुक्तानां स्तूपानां निर्मिति बभौ ॥ ७ ॥

एकक्षणप्रतिष्ठासु पृथिव्यां स्थविरस्तदा ।
खमुत्पत्याकामाच्छाद्य छायासंग्रामकल्पयत् ॥ ८ ॥

नित्यप्रवृत्ते तस्याथ वितते सङ्घभोजने ।
शनैः प्रव्रजितः कश्चिज्जराजीर्णः समाययौ ॥ ९ ॥

राजार्हमशनं तच्च प्रेषितं स महीभुजा ।
भुञ्जानः परमां प्रीति माससाद सुधामिव ॥ १० ॥

तं प्राहान्यतमो भिक्षुरपि जानासि भूभुजा ।
किमर्थं स्वीचितं तुभ्यमिदं भोज्यमुपाहृतम् ॥ ११ ॥

अतिदृढतरात्त्वत्तः सङ्घर्षं श्रोतुमुत्सुकः ।
त्वामर्चयति भूपालः सत्कारेण महीयसा ॥ १२ ॥

इति स्मितमुखेनोक्तो भिक्षुणा मौर्ख्यलज्जितः ।
शल्यविद्ध इव क्षिप्रं दृढभिक्षुरचिन्तयत् ॥ १३ ॥

ང་ཚའི་སྤྲོད་དྲུག་པ་སྤྲུལ་མཐའ། ཟས་འདི་བདག་གིས་ཅི་སྤྲད་ཟེས།

ཆོག་ས་སྤྲུ་བཅད་པ་བཞི་ཆ་ཡང་། བདག་གིས་མི་ཤས་ཡི་གེ་མེད། 14

དམ་པའི་དབུས་སྤྲུམ་བདག་གིས། གཡ་དེ་དྲིས་ན་བདག་ཅི་བྱེད།

སྤྱོ་བོ་འགའ་ཞིག་དགོད་འདི་དག། རྒྱགས་པ་བདག་ཡ་ཅི་བཞེད་འགྱུར། 15

སྤྱིན་བྱ་ཁོག་སྤྲོད་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དལ་བྱས་སྤྲོད་པོ་འི་རྒྱན་ནི་གཞིགས་གྱུར་
ཅིང་།

ནང་དུ་མི་དག་ཉལ་ཞིང་དུ་བས་དྲི་མར་གྱུར་པ་གཡང་པའི་ཤིང་ཡང་སྤྲ།

མཁས་པ་བཞིན་རས་མཛེས་པས་བཅོམ་པའི་སྤོངས་པ་སྤྲོངས་ཤིང་ལྷན་པས་
གནས་གྱུར་པ།

ལྷག་ཅིང་ཡོང་བའི་གཟུགས་ཅན་བག་མེད་དུ་གནས་སྤྱོ་བོ་བདག་འདྲར་མ་གྱུར་
ཅིག། 16

དེ་ལྟར་བསམས་པ་ཡོངས་འདྲིས་ཤིང་། ཚ་བའི་དབུགས་འབྱིན་བདེ་མེད་པ།

དེ་ལ་རྩ་མོས་སངས་ཀྱས་ཡ། རབ་དང་མཛོད་དུ་བྱུགས་དེ་གནས། 17

ཁང་ཚོ་ཁྱོད་ལ་རྒྱལ་པོ་འདྲི། དེ་ཚོ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་བཞེད་བྱ།

ཤིན་དུ་བྱ་རི་ཐོན་པའི་ཆོས། མདོར་བསྐྱས་པ་དག་ཉན་པར་མཛོད། 18

ནོར་ནི་ཅུང་རྩལ་ཅེག་ཞིག་པན་པ་བྱེད་ཅིང་བྱ་བ་ཤིན་དུ་ཉུང་བ་ཉིད།

སྤོག་གི་ཆེང་སན་ཤིན་དུ་ཆུང་ཞིང་རོ་དང་བྲལ་བའི་ཟས་ཀྱིས་ཀྱང་།

མིག་དག་གཉིད་ཀྱི་བྱ་ནི་རྣམས་ཅིག་གིས་ཀྱང་འདི་ཉིད་རྒྱན་དུ་ནི།

ཉིར་གཏོ་རྣམས་མཁར་ནས་ལུས་ཅན་ཡོངས་སྤྲོད་ཅོམ་པ་བྱ་ཆེར་འགྱུར། 19

सज्जायै किमिदं भुक्तं दुःखान्तमशनं मया ।
अपि गाथाचतुर्भागं न जानामि निरक्षरः ॥ १४ ॥

किं करोमि सतां मध्ये यदि पृच्छेन्महीपतिः ।
तत्किं वक्ष्यति मामेष मूकं हास्यरतिर्जनः ॥ १५ ॥

कौटैः कोटरकारिभिर्विघटितस्कन्धप्रबन्धः शनै
रन्तःसुप्तकशानुधूममलिनः श्वधेऽपि धन्यस्तरुः ।
मूर्खः पण्डितखण्डिताननरुचिर्वैलक्ष्यलीनस्थितिः
मूकान्धप्रतिमः प्रमादवसति र्मामास्तु मादृग्जनः ॥ १६ ॥

इति चिन्तापरिचितं तप्तनिःश्वासनिःसुखम् ।
बुद्धप्रसादिनी देवी समभ्येत्य जगाद तम् ॥ १७ ॥

प्रक्ष्यति त्वां यदा राजा वक्तव्यं भवता तदा ।
विस्तीर्णतरधर्मस्य संक्षेपः श्रूयतामिति ॥ १८ ॥

किञ्चिन्मात्रं धनमुपकृतौ कृत्यमभ्यर्थ्यमेव
प्राणाधारं तनुतरमपि स्वादनिर्मुक्तमन्नम् ।
निद्रामुद्रा क्षणमपि दृशोरित्यशक्तोपयुक्तं
श्रेयं त्यक्त्वा ब्रजति विपुलारम्भभोगं शरीरौ ॥ १९ ॥

ཞེས་པ་ལྷ་མོས་ཡང་དག་བཟུན། རབ་གསལ་དབྱངས་ཅན་གྱི་པོ་ཡིས།
ས་བདག་ཉན་དུ་འོངས་པ་ལ། ཆོས་ནི་རབ་དུ་བཟུན་པ་མཛོད།

20

སྒྲིང་ལ་བབ་པ་དེ་ཡི་ནི། ལེགས་བཤད་རྒྱལ་བས་མོས་གུར་ནས།
ཀྱི་མ་མཁས་པ་བཛོད་གུར་བ། འདི་ནི་བདེན་ཞེས་རབ་དུ་བསམས།

21

སྒྲིབ་མེད་མོས་བདག་ཉིད་གྱིས། ཆེད་དུ་པམ་པ་འདི་དག་གསུངས།
དེ་ཉིད་བཛོད་པ་དམ་བཤི་ཆོག། ཉམས་སྒྲིང་བཤེད་ནམས་དག་གིས་བློབ།

22

གང་གི་མཛོད་ནམས་སྤྱི་མེ་ཡི་བྱད་ཤིང་དུ་མཐོང་ཞོར་གྱི་ནགས་དག་བསྐྱབས།
གང་ཡང་བྱ་བས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ཡི་གོས་ཅན་སྤྱི་ཆོགས་འཛིན་པ་བྱབ་པར་བྱས།
ཟས་ཀྱང་ནས་པར་བཀྲ་ལ་ཡོངས་སྤྱི་འདྲིས་ཤིང་བདག་གི་གཉིད་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆེ།
ཐམས་ཅད་མོངས་པའི་བདེ་སྤྱད་མཆོག་གི་དུས་སྤྱི་གང་དུ་ཅི་ཡང་མཐོང་མ་ཡིན།

23

ཞེས་པས་མས་མི་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། དེ་ལ་རབ་དུ་བྱག་འཛལ་ནི།
འོད་ཀྱན་མཛོས་བཤི་ཆོས་གོས་ནི། བཤོར་གྱི་རབ་དུ་སྤྱོད་པ་བྱལ།

24

དེ་ནས་ལབ་དུ་འགྲོ་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་འི་མཚན་བསམ་མཛོས་པ་དེ།
བསམ་བཤད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་པའི་སྤྱད། ལྷ་མོ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བཟུན།

25

དེ་ནས་དེ་ཡི་མནང་ག་གིས། དེ་ཡི་བསམ་བཤད་བསྐྱབས་པ་ན།
ཉོན་མོངས་མ་ཕྱིས་ཟེད་བསམ། དབྱ་བཅོམ་ཉིད་ནི་མཛོད་དུ་བསྐྱབས།

26

इति देव्या समादिष्टो वृद्धः स्पष्टतरस्वरः ।
श्रोतुं प्राप्तस्य भूभर्तुर्विदधे धर्मदेशनाम् ॥ २० ॥

राजा हृदयसंवादि श्रुत्वा तस्य सुभाषितम् ।
अचिन्तयद्दहो सत्यमिदमुक्तं मनोपिणा ॥ २१ ॥

मामैवैतत्समुद्दिश्य हितमाह महामतिः ।
तत्त्वसंवादसास्वादाः पुण्यप्राप्याः सताङ्गिरः ॥ २२ ॥

यत्कोशेषु निधीयते धनवनं तृष्णानलस्येन्धनं
कृत्यं यच्च चतुःसमुद्ररसनां व्याप्नोति विश्वम्भराम् ।
आहारोऽपि विचित्रतापरिचयी निद्रापि मे भूयसी
सर्वं मोहसुखाय नान्तसमये किञ्चित् कचिद्दृश्यते ॥ २३ ॥

इति संचिंत्य नृपतिस्तस्मै काञ्चनचर्चितम् ।
प्रणम्य प्रददौ चारुरुचि सच्चैवरांशुकम् ॥ २४ ॥

व्रजन्तमथ तं मार्गे राजपूजाविराजितम् ।
ध्यानाध्ययनयोगाय देवता समचोदयत् ॥ २५ ॥

ततस्तदुपदेशेन निखिलं क्लेशसंश्लयात् ।
साक्षाद्विहितमर्चत्त्वं तेन ध्यानावधानिना ॥ २६ ॥

ཞེས་པ་རྩ་མོས་ཡང་དག་བཅུན། རབ་གསལ་དབངས་ཅན་གྱི་ཡིས།
ས་བདག་ཉན་དུ་འོངས་པ་ལ། ཆོས་ནི་རབ་དུ་བཅུན་པ་མཛད། 20

སྒྲིང་ལ་བབ་པ་དེ་ཡི་ནི། ལེགས་བཤད་རྒྱལ་བས་ཐོས་བྱར་ནས།
ཀྱེ་མ་སེམས་པ་བཞེད་བྱར་བ། འདི་ནི་བདེན་ཞེས་རབ་དུ་བསམས། 21

སྒྲིང་གི་ཆེན་པོས་བདག་ཉིད་གྱིས། ཆེད་དུ་པམ་བ་འདི་དག་གསུངས།
དེ་ཉིད་བཞེད་པ་དམ་པའི་ཆོག། ཉམས་སྦྱང་བསེད་ནས་ས་དག་གིས་ཐོབ། 22

གང་གི་མཛོད་ནས་སྤྱི་མེ་ཡི་བྱད་ཤིང་དུ་མཐོང་ནོར་གྱི་ནགས་དག་བསྐྱབས།
གང་ཡང་བྱ་བས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ཡི་གོས་ཅན་སྤྲོ་ཚོགས་འཛིན་པ་བྱབ་པར་བྱས།
ཟས་ཀྱང་ནས་པར་བཀྲ་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་ཤིང་བདག་གི་གཉིད་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆེ།
ཐམས་ཅད་སྒོངས་པའི་བདེ་སྤྱད་མཆོག་གི་དུས་སུ་གང་དུ་ཅི་ཡང་མཐོང་མ་ཡིན། 23

ཞེས་པས་སེམས་མི་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། དེ་ལ་རབ་དུ་བྱལ་འཛལ་དེ།
འོད་ལྡན་མཛོས་པའི་ཆོས་གོས་ནི། གཤིན་གྱི་རབ་དུ་སྤྲོས་པ་བྱལ། 24

དེ་ནས་ལམ་དུ་འགྱུ་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་བོའི་མཚོད་པས་མཛོས་པ་དེ།
བསམ་བདེན་པ་དོན་སྦྱོར་བའི་སྤྱད། ལྷ་མོ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བསྐྱབས། 25

དེ་ནས་དེ་ཡི་མདངས་གིས། དེ་ཡི་བསམ་བདེན་བསྐྱབས་པ་ན།
ཉོན་མོངས་མ་ཕུས་ཟད་པ་ལས། དག་བཅོས་ཉིད་ནི་མཛོད་དུ་བསྐྱབས། 26

इति देव्या समादिष्टो वृद्धः स्पष्टतरस्वरः ।

श्रोतुं प्राप्तस्य भूभर्तुर्विदधे धर्मदेशनाम् ॥ २० ॥

राजा हृदयसंवादि श्रुत्वा तस्य सुभाषितम् ।

अचिन्तयद्दहो सत्यमिदमुक्तं मनीषिणा ॥ २१ ॥

मामैवैतत्समुद्दिश्य हितमाह महामतिः ।

तत्त्वसंवादसास्वादाः पुण्यप्राप्याः सताङ्गिरः ॥ २२ ॥

यत्कोशेषु निधीयते धनवनं तृष्णानलस्येन्धनं

कृत्यं यच्च चतुःसमुद्ररसनां व्याप्नोति विश्वम्भराम् ।

आहारोऽपि विचित्रतापरिचयी निद्रापि मे भूयसी

सर्वं मोहसुखाय नान्तसमये किञ्चित् क्वचिद्दृश्यते ॥ २३ ॥

इति संचिंत्य नृपतिस्तस्मै काञ्चनचर्चितम् ।

प्रणम्य प्रददौ चारुर्चि सचीवरांशुकम् ॥ २४ ॥

व्रजन्तमथ तं मार्गे राजपूजाविराजितम् ।

ध्यानाध्ययनयोगाय देवता समचोदयत् ॥ २५ ॥

ततस्तदुपदेशेन निखिलं क्लेशसंश्रयात् ।

साक्षाद्विहितमर्हत्त्वं तेन ध्यानावधानिना ॥ २६ ॥

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ས་བདག་གིས། དག་འདུན་མཆོད་ཉིན་ཡུངས་པ་ལ།
 དག་སྒོང་ཆོས་གོས་ལྷ་ཡིན། རི་བཟང་ལྷན་པ་གསར་དུ་འོངས། 27

སྒྲིན་མེད་རི་ལ་ཆགས་པ་ཡི། བྱང་བའི་འབྲང་བས་བསྐྱོར་དེ་ལ།
 མི་བདག་གིས་རིས་བྱོད་ཀྱི་རི། རྒྱས་འདི་རེ་ཞིག་གང་ལས་བྱང་ 28

དེས་སྤྲུམ་ལྷ་ཡི་འཛིག་དེས་ཀྱི། ཡུངས་འདུ་སྒྲིན་པའི་འོག་དུ་བདག།
 དབྱར་གྱི་དུས་སྤྲུམ་གནས་གྱུར་པ། དེ་ཡི་མི་རྟོག་དག་གིས་བསྐྱོས། 29

དེ་ཐོས་མི་བདག་དེ་ཡི་ནི། མཐུ་ལ་ལྷག་པར་གྲུས་གྱུར་ཅིང་།
 དཀོན་ཅོག་གསུམ་མཆོད་ལ་ཆགས་པ། བསོད་ནམས་ཀྱན་རར་དགའ་བར་གྱུར། 30

གཡ་དེ་གྲུས་པར་ཆོས་ལ་གནས་ན་དེ་ཉིད་འཛོ་བ་ཡིན།
 གཡ་དེ་སྒྲུལ་བཟང་བདེན་པར་སྒྲིན་ན་དེ་ཉིད་སྤྲུམ་པ་ཡིན།
 གཡ་དེ་མཐར་ཐུག་སེམས་པར་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་སྒོ་གྲོས་པ་ཡིན།
 གཡ་དེ་སྒྲིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་དཔལ་འབྱོར་པ་ཡིན། 81

कदाचिदथ भूभर्तुं विपुले सङ्घभोजने ।
नवः समाययौ भिक्षु दिव्यसौरभचौवरः ॥ २७ ॥

अपूर्वगन्धलुब्धालिमास्त्रावलयितं नृपः ।
तमपृच्छत् कुतस्तावदयं ते सौरभोद्भवः ॥ २८ ॥

सोऽवदद् देवलोकेऽहं पारिजाततरोस्तले ।
उपितो वार्षिकं कालं तत्पुष्पैरधिवासितः ॥ २९ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तन्प्रभावाधिकादरः ।
रत्नत्रयार्चनासक्तः पुण्यारामरतोऽभवत् ॥ ३० ॥

धर्मस्थितिप्रणयिनौ यदि सैव दृष्टिः
सत्योपभोगसुभगा यदि सैव वाणी ।
पर्यन्तचिन्तनरता यदि सैव बुद्धि-
र्दानक्रियोपकरणं यदि सैव लक्ष्मीः ॥ ३१ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्प-
लतायां धर्मराजिकाप्रतिष्ठावदानं
जनसप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་པ།

གང་གི་གྲགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁྱད་པར་ནས་པར་བཀོད་པ་ཡིས།
ས་གནི་བསོད་ནམས་མཚོག་གི་བསོད་ནམས་ལྷན་པར་ཉེར་བསྐྱེད་ཅིང་།
རྒྱལ་བ་ལ་ནི་གྲས་པ་རབ་བསྐྱབས་བཀ་ཆགས་བསྐྱེད་བྱས་ལ།
དེ་དག་ནས་སྐྱེ་མཛོད་འདོད་ལེགས་བྱས་སྦྱར་བ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་༥

1

དགོ་སྤོང་ཉི་གུང་ཞེས་བྱ་བ། ལྷ་མ་དག་འཁོར་ཆོག་གིས་ན།
ཁ་ཆེད་དཀྱིལ་འཁོར་དག་དུ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུན་པ་འཇམ་དུ་སོང་༥

2

ཁྱེ་ཡིས་བྱིན་བསྐྱབས་དེ་ཤེས་ནས། ས་གནི་འདར་བྱེད་དེ་ཡིས་ནི།
སྤོང་སྦྱོབས་བཙན་ལྷ་ཉིང་འཛིན་གྱིས། ཁྱེ་ནས་སྐྱེ་བྱེད་པ་བསྐྱབས་༥

3

ནས་འགྱུར་བྱོ་རྒྱ་དེ་དག་གིས། མཚན་དང་མེ་ཡི་ཆར་སྦྱོས་པ།
མཐུ་ཡིས་དེ་ཡི་སྦྱི་བེར་ནི། བསྐྱེད་པ་ལ་འབྱེད་པར་གྱུར་༥

4

དེ་ནས་དེ་ཡི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས། རབ་དུ་ཡ་མཚན་ཁྲུས་དེ་ལ།
སྦྱས་པ་ཇི་སྤྱིར་སྦྱིལ་གྱུང་བཙས། དེ་སྤྱིར་ཡུལ་འདིར་བྱོད་ཀྱི་གྲས་༥

5

ཞེས་པ་བཤེད་ནས་དེ་ལ་ནི། སྦྱིལ་གྱུང་ཡངས་པར་བཅིངས་པ་ཡི།
ཚད་དྲུང་མཚུངས་པ་སྦྱོང་བ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་རབ་དུ་བྱིན་༥

6

अथ सप्ततितमः पञ्चवः ।

भक्तिप्रवर्तितजिनोदितवासनानां
तेषां जयत्यभिमतः सुकृताभियोगः ।
यत्कीर्त्तिलक्षणविशेषनिवेशनेन
पुण्यापि पुण्यतरतामुपयाति पृथ्वी ॥ १ ॥

माध्यन्तिकाभिधो भिक्षुरानन्दस्य गुरोर्गिरा ।
बुद्धशासनमाधातुं ययौ काश्मीरमण्डलम् ॥ २ ॥

तन्नागाधिष्ठितं ज्ञात्वा धीरसत्त्वः समाधिना ।
ससङ्क्षोभं प्रणिदधे नागानां कम्पितावनिः ॥ ३ ॥

शस्त्रामिष्टदृष्टिरुत्सृष्टा तैरमर्षविकारिभिः ।
प्रभावेणाभवत्तस्य मूर्ध्नि पद्मोत्पलावली ॥ ४ ॥

ततस्तं जगदुर्नागा स्तब्दीर्योत्कर्षविस्मिताः ।
यावान् पर्यङ्कबन्धोऽत्र देशस्तावान् वशे तव ॥ ५ ॥

उक्तेति तस्मै पर्यङ्कबन्धतुल्यं प्रमाणतः ।
नवद्रोणमुखायामं प्रददुः शून्यमण्डलम् ॥ ६ ॥

अथ सत्ततितमः पञ्चवः ।

भक्तिप्रवर्तितजिनोदितवासनानां
तेषां जयत्यभिमतः सुकृताभियोगः ।
यत्कीर्तिलक्षणविशेषनिवेशनेन
पुण्यापि पुण्यतरतामुपयाति पृथ्वी ॥ १ ॥

माध्यन्तिकाभिषेो भिक्षुरानन्दस्य शार्वेर्निर्णनाम —
सत्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙུམ་པ།

ཞི་བ་ལ་རེག་དྲི་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲུབ་དཀར་ཅེ་དགའ་ཡིས།
མཛེས་པས་བསྟན་ཅིང་ཡུལ་དང་ཆས་ལས་ཐུལ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ།
དར་གོས་དག་དང་ལྷ་མོའི་གོས་ལྷུང་དྲི་མ་ཅན་གྱི་ཀྱང་།
མངོན་པར་ཁེངས་པ་མྱེད་མིན་དམན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་བ་མིན།

1

ལྷ་མོའི་གོས་ཅན་དག་སྤོང་ཕྱོད། ཡོན་ཏན་ཐུན་བའི་སྤྲུལ་མའི་བཀའ།
ཐུལ་བའི་བསྟན་པ་གཟུང་བའི་སྤྲད། སྤོང་ཁྲིར་བཅོམ་བཅུག་དག་དུ་ཁྱབས།

2

དེ་ནི་ལས་དུ་འགྲོ་བཅ། འཕགས་པའི་རང་བཞིན་གྱང་གཉིས་དང་།
ཕན་ཚུན་རབ་དུ་བརྩོད་བཤེ། ཉར་བྱང་འཕགས་པ་འདི་དག་ཐོས།

3

དྲི་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་གནས་དང་ཐོས་པའི། མིས་དང་རྒྱུ་པར་གྲགས་ཤིང་བརྗོད་
བཅན།

དག་སྤོང་དེ་དག་ཉིད་ནི་སྤྲུལ་ཞིལ། དག་སྤོང་ལྷ་མོའི་གོས་ཅན་དག་དུ་བརྩོད།

4

དེ་བརྩོད་དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བརྩོད་ཐོས་དེ་དག་གིས།
དེར་སྤྲས་ལྷ་མོའི་གོས་ཅན་དེ། ཁྲིར་ཉིད་ཡིན་པར་ཐོཅོམ་མེད།

5

ཅི་སྤྲད་ལྷ་མོའི་གོས་ཅན་ཞེས། ཁྲི་བརྩོད་ཁྲི་དེ་ཙུམ་སྤྲུག་གས།
ཐུབ་བདེ་ཆོས་སྤྲུབ་ནས་ཤི། ཁྲི་དེ་གྱི་ཆོས་སྤྲུབ་ཅན་བསྤྲུགས།

6

अथ एकसप्ततितमः पल्लवः ।

शान्तिस्पृशं विमलशीलदुक्कललीला-
शोभाजुषां विषयवेषपराङ्मुखानाम् ।
चीनांशुकैर्मलिनशीर्णपटच्चरैर्वा
नैवाभिमानकलना न च दैन्यवृत्तिः ॥ १ ॥

शाणवासी पुरा भिक्षु गुणवान् गुरुशासनात् ।
जिनशासनमाधातुं मथुरां प्रस्थितः पुरीम् ॥ २ ॥

स ब्रजन् पथि शुश्राव मल्लयोर्वदतोर्मिथः ।
प्रसङ्गोपगतामेतामार्थामार्थस्वभावयोः ॥ ३ ॥

ये विमलशीलनिलयाः श्रुतविश्रुतचक्षुषः क्षमावन्तः ।
तानेव शाणवासी कथयति भिक्षुर्भुवि श्रमणान् ॥ ४ ॥

एतदुक्ताथ तेनापि तदेवोक्तं निशम्य तौ ।
तमूचतुस्त्वमेवासी शाणवासी न संशयः ॥ ५ ॥

कस्मात्त्वं शाणवासीति सुमते दिक्षु विश्रुतः ।
गाथा गायन्ति मुनयस्तव सद्धर्मवादिनः ॥ ६ ॥

དེས་སྤྲོས་བྱེ་བ་གནས་ལ་བདག། སྤྲོས་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིས།
རང་སངས་རྒྱས་ནི་སྤྱིང་ནད་ཀྱིས། གཞིར་བར་རབ་དུ་བསོས་པར་བྱས། 7

དེ་ཡི་ཤ་ནའི་གོས་དག་ནི། ཅུང་ཞིང་རབ་དུ་རྟེངས་པ་མཐོང་།
བྱུང་བོ་ལ་འོས་མཛེས་པའི་གོས། བདག་གིས་རབ་དུ་གྱུས་པས་ལུལ། 8

དེ་ཡིས་སྤྲོས་པ་བྱེ་བ་གསོ་བ་ལ། མཛེས་པའི་གོས་ལ་བདག་མི་སྟེ།
ཤ་ནའི་གོས་ཀྱི་རབ་ཞིབ། བསྐྱུགས་པར་འོས་གིང་མཛེས་པ་ཐོབ། 9

ཅེས་པ་དེ་ཡི་ཚེག་ཐོས་ནས། ཤ་ནའི་གོས་རྟེང་འདྲོད་པ་མཛད།
དམ་པའི་གོས་ཀྱིས་ཆགས་བྱལ་ཐོབ། དམ་པའི་གོས་ལས་བྱིར་བྱོགས་གུར། 10

དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་མཐར། མཛེས་པའི་མཚན་པ་བསྐྱུབས་བྱས་དེ།
དེ་མཚན་ཅེས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྟེང་། བདག་གིས་སྤྲོས་ལས་སྤྲོ་གོས་བྱས། 11

སྤྲོས་ལས་དེ་དང་དེ་ལ་ནི། ཡང་དག་མཚན་པ་ཡིས་ཀྱང་བདག།
ཤ་ནའི་གོས་དང་ཐུན་པར་བྱས། ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ཞེས་སྤྲུགས། 12

ཞེས་བཞེད་བཅུས་བསྐྱུག་གིང་བྱིར་བྱོ། ཕྱིན་ཅིང་དུལ་གྱིས་འགོ་བ་དེས།
མགོ་ཅན་ཞེས་པའི་རི་བོ་ལ། ཅེས་པ་ཅེན་བོད་ག་གིས་འཛེགས། 13

དེར་ནིས་གནི་འདར་བྱེད་པའི། ལྱིལ་ཀྱང་བཅས་དེ་ཉིད་པར་འཁོད།
ཆར་ཅེན་འཕེབས་པའི་ཀྱུད་ག་ནི། བཞེགས་ལ་ཆས་པ་ནུས་པར་བདུལ། 14

स जगाद् मयान्यस्मिन् जन्मन्यामयपीडितः ।
प्रत्येकसुगतः स्वास्थ्यं नीतो वैद्यचिकित्सया ॥ ७ ॥

शाणं शीर्णतरं वासस्तस्य दृष्ट्वा मयाल्पकम् ।
उपनीतं प्रणयिना राजार्हं रुचिराम्बरम् ॥ ८ ॥

सोऽब्रवीन्न सखे मद्यं रोचते रुचिरांशुकम् ।
लभ्यते प्रशमन्त्याया शोभा शाणेन वाससा ॥ ९ ॥

इत्यहं तद्वचः श्रुत्वा शीर्णशाणांशुकोत्सुकः ।
सत्सङ्गमाप्तवैराग्यः सत्सत्त्वविमुखोऽभवम् ॥ १० ॥

कालेन तस्य देहान्ते रुचिरार्चाविधायिना ।
मया तत्तुल्यभावाप्त्यै प्रणिधानमतिः कृता ॥ ११ ॥

तेनाहं प्रणिधानेन तत्समभ्यर्चनेन च ।
सशाणवस्त्रः सञ्जातः शाणवासीति विश्रुतः ॥ १२ ॥

इत्युक्त्वा स शनैर्गच्छन्नवाप्य मथुरापुरीम् ।
उरुमुण्डाभिधं शैल मारुरोह महोद्यमः ॥ १३ ॥

तत्रोपविश्य पर्यङ्कवन्धेनाकम्पितक्षितिः ।
विलीय विपुसन्नद्धौ नागौ तुमुलवर्षिणौ ॥ १४ ॥

བཅོས་བསྐྱེད་ལ་གནས་ཚུངས་པོ་ན་ལ། ཉེ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ།
 གྲོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་བཅུང་ནས་ནི། དེ་ལོ་གཙུག་ལག་ཁང་པར་སྒྲུལ།

15

འོན་ཀྱང་རབ་འབར་གེལ་དང་གསེར་གྱི་བ་གསུང་དག་དང་ལྡན།
 བྱི་དང་བྱི་མེད་མེད་ལ་ཕྱན་དག་གིས་སྒྲུས་ཤིང་མཛོན་པར་དག་པ།
 མཐོང་འཕྲི་ལྟ་བུ་སྒྲུལ་བཅུང་ཡོངས་སྒྲིབ་གཏོར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།
 བསོད་ནམས་གནས་པ་ཉེ་བརྟན་ཞེས་པར་བྱ་བ།

16

ཞེས་པ་དག་བཞི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་འཛིན་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཤུ་ནའི་གོས་ཅན་གྱི་དོགས་པ་
 བཛྲིད་པའི་ཡལ་འདབ་མེ་བརྟན་ཅ་ཅ་གཅིག་པའི་།

मथुरावासिनौ श्रेष्ठिसुतौ नटभटाभिधौ ।

आदाय सहस्रत्याय स विहारं विनिर्ममे ॥ १५ ॥

रत्नोज्ज्वलः स्फटिककाञ्चनरम्यहर्म्यः .

पर्यङ्कपीठरचनाशयनाभिरामः ।

स्वर्गोपमः सुभगभोगनिधिर्विहारः

पुण्यस्थितिनटभटाभिध एव सोऽभूत् ॥ १६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

शाणवास्थदानमेकसप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙུ་བ་ཉིས་པ།

སྤྱོད་འདོད་པའི་དུལ་གྱིས་མིག་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་ཉམས་པ་ཀུན།
ཡལ་ནི་གང་དག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་སར་གྱུར་པ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསོད་ནམས་ཡོངས་གཙང་དག་པ་བསྟེན་ནམས་ཀྱི།
ཡིད་ནི་རབ་དུ་ཞི་ཞིང་ཆགས་བྱམ་ལྡན་པ་དག་དུ་གྱུར་༥

1

བཅོས་བརྒྱལ་དག་ན་གནས་པ་མྱོད། སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟོན་འཛོང་གི།
ཐུན་དཔལ་དང་ལྡན་པ་དག། ཉིད་སྤྱོད་ཞེས་པར་གྲགས་པ་བྱུང་༥

2

ཤུན་འི་གོས་ཅན་དག་སྟོང་གི། རྗེས་འབྲང་ངོ་ཞེས་པ་ཡི་ནི།
ཚོག་གིས་མ་སྟེས་པ་ནས་བདགས། དེ་ནི་དེལ་གྱས་ལྡན་གྱུར་༥

3

ལང་ཚོ་གསར་པ་དང་ལྡན་དེ། ཆགས་བྱམ་པ་ནི་མངོན་བྱུགས་ཚོ།
བག་གས་ཚོགས་ཚུམ་པ་ཉམས་པ་ཡིས། ཡིད་འབྱུང་གི་ནི་བསམ་པ་ཐོབ་༥

4

པ་ཡི་ཚོག་གིས་དུས་འགའ་ཞིག། ཏ་རི་ཙུ་ན་ཐུ་ཙི་དང་།
ཡལ་ཅུ་དང་ག་བྱུར་འཛོང་། བརྟུང་ནམས་ནི་དེ་ཡི་ཤས་༥

5

དེ་ནས་ནོར་ལྷས་བྱིན་ཞེས་པས། སྟོན་ནི་ཉི་ཅུ་གཏང་བ་ཡིས།
རང་གི་འབངས་མོས་དེ་ཡི་གཟུགས། ཡོན་དང་གྲགས་པ་བཤད་ཐོས་ནས་༥

6

अथ द्विसप्ततितमः पक्षवः ।

यैरेव याति विषयैरभिलाषभूमिं
सर्वो जनः स्मररजःपरिभूतदृष्टिः ।
तैरेव पुण्यपरिमार्जनशुद्धिभाजां
वैराग्ययोगमुपयाति मनःप्रशान्तिम् ॥ १ ॥

अभूङ्गताभिधानस्य गान्धिकस्य सुतः पुरा ।
मथुरावासिनः श्रीमानुपगुप्त इति श्रुतः ॥ २ ॥

अजातः कल्पितः पित्रा स भिक्षोः शाणवासिनः ।
अनुयायीति वचनात्तद्भक्तिनिरतोऽभवत् ॥ ३ ॥

वैराग्याभिमुखे तस्मिन् नवयौवनशालिनि ।
भग्नविघ्नगणारम्भाश्रितां लेभे मनोभवः ॥ ४ ॥

हरिचन्दनकस्तूरीकर्पूरागुरुविक्रयौ ।
स कञ्चित्कालमकरोद्यवहारं पितुर्गिरा ॥ ५ ॥

अथ वासवदत्ताख्या गन्धक्रयविस्तृष्टया ।
स्वदास्या कथितं श्रुत्वा तं रूपगुणविश्रुतम् ॥ ६ ॥

ཆགས་པའི་ཚྭས་ནི་རབ་རྒྱས་ཤིང་། འགྲོགས་པ་དོན་གཉེར་སྤྲད་འཛོང་མས།
མཛོན་པར་འདོད་པའི་པོ་ཉ་མོ། བདང་ནས་དེ་ལ་བསམ་པ་བཤད། 7

དལ་གྱི་པོ་ཉ་མོས་དོན་གཉེར། འཕྲུལ་ལྡན་དེ་ཡིས་དེར་སྤྲུས་པ།
དེ་དང་ལྷན་པའི་དུས་འདི་ན། བདག་ལ་མཛོན་པར་འདོད་པ་མེད། 8

དེ་ནས་པོ་ཉ་མོ་འོངས་ཆོ། སྤྲད་འཛོང་ཆགས་བྲལ་ལྡན་པར་གྱུར།
རྗེས་སུ་ཆགས་པས་ཆགས་བྲལ་བ། སྤྲད་འཛོང་མ་ལ་ངེས་པ་མེད། 9

ཆོང་དཔོན་བྱ་ནི་ཡང་ཆོ་ལྟ། ཅམ་ཞིག་དེ་ཡི་བྱིས་གནས་ཆོ།
དཔལ་དང་ལྡན་པའི་དོན་མཐུན་བདག། བྱང་གི་ལམ་ནས་གསར་དུ་འོངས། 10

དེ་ཡི་མཚན་མོ་ཡོངས་སྟོད་སྤྲད། ལོས་དང་བཅས་པའི་གསེར་དག་སྤྲིངས།
བཞེས་ཆགས་ལྡན་པའི་སྤྲད་འཛོང་མ། མ་དང་བཅས་པས་རབ་བསམས་པ། 11

ནོར་ཟད་བྱས་པ་ཆོང་པའི་བྱ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་བྱིས་ན་གནས།
གཞན་ཡང་དོན་གཉེར་ནོར་ཆེན་ལྟ། བདག་གི་ཅི་བྱ་དེ་མ་རིག། 12

འདོད་ལྡན་ནོར་ནི་སྒྲུགས་པ་དག། ཕྱི་ནས་ལྷག་པར་ཕྱིར་མི་འགྱུར།
འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཡོངས་རྫིང་པར། གྱུར་པ་དེ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱ། 13

གསར་པ་མཛོན་འདོད་གསར་པ་ཡས། མ་བསྐངས་པར་ཡང་ཐབས་ཅན་ཕྱིར།
དང་པོར་གསལ་བས་མི་མཛོད་ཡང་། མཛོད་པ་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱེད། 14

सञ्जातरागसंवेगा गणिका संगमार्थिनी ।
विस्तृज्याभिमतां दूर्तीं भावं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ७ ॥

स स्वैरमर्थितो दूत्या सस्मितस्तामभापत ।
अयं नाभिमतः कालस्तस्याः सन्दर्शने मम ॥ ८ ॥

अथ दूत्यां प्रयातायां सोद्वेगा गणिकाभवत् ।
नानुरागे विरागे वा नियतिर्वेश्योपिताम् ॥ ९ ॥

कदाचिन् मन्दिरे तस्याः स्थिते यूनि वणिकसुते ।
नवः सार्धपतिः श्रीमानाजगामोत्तरापथात् ॥ १० ॥

विस्तृष्टे रात्रिभोगाय तेन हेमि सहांशुकैः ।
जनन्या सहिता लुब्धा गणिका समचिन्तयत् ॥ ११ ॥

एष तावत् स्थितो मेहे वणिकसूनुः कृतव्ययः ।
अर्थी महाधनश्चान्यः किं करोमि न वेद्मि तत् ॥ १२ ॥

वान्तचित्तः पुनः कामी न भवत्यधिकग्रदः ।
तेन पर्युषितेनैव क्रियते निष्फलेन किम् ॥ १३ ॥

नवस्त्वभिनवौत्सुक्यात्सर्वं मुञ्चत्ययाचितः ।
अप्रियेऽपि प्रियास्वादं करोति प्रथमादरः ॥ १४ ॥

དེ་སྤྲད་ནང་དུ་རྩལ་རྩལ་བཞིན། ཉུག་སྤུང་པ་འདི་མ་ཅི་ཞིག་ཀྱང།
ཡས་ཀྱི་འཆིང་བཞིན་རྩེས་འབྲང་འདི། མ་བཅད་བར་ནི་འགྲོ་མ་ཡིན།། 15

གཤམ་དེ་མོར་ལྡན་འདི་བཏང་ན། བདག་ཅག་ལ་ནི་ཆོང་ཁེ་མེད།
ཆོས་ཕྱིར་མ་ཡིན་འདོད་ཕྱིར་མིན། བདག་ཅག་མོར་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྦྱུལ།། 16

ཞེས་བསམས་ནོར་ནི་དོན་གཉེར་མ། དེ་ཡིས་མ་ཡི་གྲོས་ཀྱིས་ནི།
ཆང་མཆོག་དུག་ལྡན་བྱུང་བ་ཡིས། ཆོང་བའི་བྱ་ནི་རབ་དུ་བསད།། 17

དེ་ནས་སྒྲོག་དང་བྲལ་བ་དེ། དུག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་བྲང་པོར་སྦྲས།
དེད་དཔོན་ནང་དུ་རབ་བཅུག་ནས། དེ་ཡིས་ནོར་ནི་གྲུ་ཆེན་ཐོབ།། 18

སྤྲད་འཆིང་མ་ཡི་ཁང་བར་ནི། འཇུག་པ་མཐོང་ཞུ་ཕྱིར་འཕོན་མིན།
ཞེས་དེ་གཉེན་ནས་སྤྲོས་པ་ཅམ་བས། ཆོང་བའི་བྱ་ནི་སྒྲོག་བྲལ་རྩེད།། 19

དེ་ནས་དེ་བསད་གཏུང་བ་ཅན། དེ་དག་གིས་གསོལ་སྤེལ་བདག་གིས།
ཐིག་ཐིག་ལ་འོས་ཆད་བ་ནི། མི་བཟད་སྤྲད་འཆིང་མ་ལ་བཏུན།། 20

སྤྲོལ་གསོས་དང་བྲལ་བ་དེ། གསོད་སྤེལ་ནི་སྤེལ་ཁྲིད་དེ།
ཡག་པ་ཀླང་བ་རབ་བཅད་ཅིང་། ན་བ་དང་ནི་སྤྲུལ་རབ་ཅད།། 21

རང་གི་ཁྲག་གི་འདབ་པ་ནི། གཏུང་བས་ཉེས་ཅིང་འདྲེ་རྩོག་ཅིད།
ཤ་རྩོམ་ཅིང་འཕྲོད་པ་ནི། འབངས་པོར་བཅས་བསྐྱངས་ཅིད།། 22

तस्मात् किमस्य क्रियतामन्तःसक्तस्य शल्यवत् ।
अभोगेन न यात्येष कर्मबन्ध इवानुगः ॥ १५ ॥

नास्माकमेतद्वाणिज्यं त्यज्यते यदि वित्तवान् ।
न धर्माय न कामाय वयमर्थाय निर्मिताः ॥ १६ ॥

इति संचिंत्य सा मातुः संमते द्रविणार्थिनी ।
वरासवेन न्यवधीत् सविषेण वणिकसुतम् ॥ १७ ॥

निक्षिप्यावस्करचये ततस्तं गतजीवितम् ।
अवाप्य विपुलं वित्तं सार्धवाहं प्रवेश्य सा ॥ १८ ॥

दृष्टः प्रविष्टो गणिकागृहं न तु विनिर्गतः ।
इति बन्धुभिरन्विष्य व्यसुः प्राप्तो वणिकसुतः ॥ १९ ॥

ततस्तद्वधसन्तप्तैः श्रावितस्तैर्महौपतिः ।
वेश्यायास्तीव्रपापार्हमादिदेशोग्रनिग्रहम् ॥ २० ॥

सा बध्यवसुधां नीता मुक्तकेशी निरम्बरा ।
निहत्तपाणिचरणा च्छिन्नश्रवणनासिका ॥ २१ ॥

वेष्टयन्ती व्यथाक्रान्ता निजशोणितकर्दमे ।
निवार्यमाणकव्यादा दास्या चुकोश बन्धकी ॥ २२ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཐུག་བསྐྱེལ་ནི། མི་བཟད་ཉེར་སྤྲས་ཀྱིས་ཐོས་ནས།

དེ་ནི་བཟླ་བའི་དུས་འདི་ཞེས། བརྗོད་ནས་ས་གཞི་དེ་ཅུ་མོང་།

23

ཐོང་ཞེ་ཅན་དེ་འོངས་པ་ནི། འབངས་མོས་བཤད་བ་མཐོང་གུར་ནས།

ཐོན་གྱི་མངོན་འདོད་ལྟག་མ་ཡིས། རོལ་ལྷན་ནིང་བྱ་གུར་གུར་།

24

བག་ཆགས་གོས་ས་པ་དག་གིས་ལམ། འགའ་ལ་པ་ནང་དུ་རབ་ཞུགས་པ།

ཕུལ་ཅན་ནས་ས་གྱི་ཆགས་པ་ནི། གནས་སྐབས་འགར་ཡང་གཏོང་མི་འགྱུར་།

25

འབངས་མོ་འདི་གོས་ཀྱི་འདབ་མ་ཡིས། མདོ་མས་ནི་རབ་དུ་བརྒྱུས་ཕྱས་ཤིང་།

རྒྱ་མང་ལག་བཀོད་བཞིན་རས་ནི། རབ་དུང་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྲས་།

26

བདག་གིས་འབད་བ་ཆེད་པོ་ཡིས། དོན་དུ་གཉེར་ཡང་ཁྱོད་མ་འོངས།

ད་ལྟ་སྐབས་ཞན་བ་བདག། མཐོང་བ་ཡིས་ནི་ཁྱོད་ལ་ཅི།

27

གང་ཆེ་བདག་ནི་འོངས་སྤོང་གིས། སྐལ་བཟང་ནས་འཕུལ་ཅི་ཡང་མེད།

དེ་ཡི་ཆེན་ཁྱོད་གིས་ནི། བཟླ་བའི་དུས་འདི་མེད་ཞེས་སྤྲས་།

28

ཡན་ལག་བཅད་ཅིང་ཁྲག་གིས་བརྗོད། ཉན་མོངས་ཀྱི་མཚར་རླུང་བ་བདག།

ལྟ་བུ་ཡིན་དུས་འདི་དག། བསྐྱེལ་མིག་ཅན་ཁྱོད་གི་ཅི།

29

ཞེས་པ་ལྟ་ནིང་བཅི་མ་ཡི། ཅུ་མོས་གོས་ཀྱི་མཐུན་དག་བཟླ།

ཇི་ལ་སྤྲས་ཀྱིང་བ་ཅད་དེ་ལ། དཔ་གྱི་ཉེར་སྤྲས་ཀྱིས་སྤྲས་པ།

30

तस्मात् किमस्य क्रियतामन्तःसक्तस्य शस्यवत् ।
अभोगेन न यात्येष कर्मबन्ध इवानुगः ॥ १५ ॥

नास्माकमेतद्वाणिज्यं त्यज्यते यदि वित्तवान् ।
न धर्माय न कामाय वयमर्थाय निर्मिताः ॥ १६ ॥

इति संचिंत्य सा मातुः संमते द्रविणार्थिनी ।
वरासवेन न्यवधीत् सविषेण वणिक्सुतम् ॥ १७ ॥

निक्षिप्यात्स दत्त्वा दास्या वसनपल्लवम् ।

सा स्तनन्यस्तद्वस्ता तं वभाषे विनतानना ॥ १८ ॥

प्रयत्नेनापि महता नायातस्त्वं मयार्थितः ।

अधुना मन्दभाग्यायास्तव सन्दर्शनेन किम् ॥ २० ॥

यदा ममाभवत्कोऽपि भाग्यसौभाग्यविश्रमः ।

न दर्शनस्य कालोऽयमित्युक्तं भवता तदा ॥ २८ ॥

क्षुत्ताङ्गी रुधिरादिग्या च्युताहं क्लेशसागरे ।

कालः कमलेपचाक्ष किमयं दर्शनस्य मे ॥ २९ ॥

इति ब्रुवाणां वाष्पाम्बुलाव्यमानांशुकांबलाम् ।

शनकैरुपगुप्तस्तां सानुतापमभाषत ॥ ३० ॥

མཆོས་སྤྱུག་ཐུབ་པའི་གྲོགས་དང་ལུས་ནི་གསེར་གྱི་ཆུ་ཤིང་མཆོས་པའི་ཀླན་པོ་དང་།
 བཞིན་རས་བསྟོ་ཆུས་བྱེད་མིག་ནི་ཡུལ་ལ་དག་པ་དམན་པ་ཕྱིར་བྱེད་པ།
 ཤིན་དུ་ཡིད་འཕྲོག་དེ་དག་ནམས་ལ་བདག་ནི་མི་དགའ་འོན་ཀྱང་འབད་པས་
 བདག།

ནམ་པར་སྤྱད་ན་རོ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་འོངས། 81

གྱུད་དང་གོས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེབས་ཤིང་། དེ་བཟང་མཆོག་གིས་རབ་བསྐྱེས་པ།
 མཆོག་གིས་ཤིག་ཆུས་པ་དག། སྤྱར་ཡང་རང་བཞིན་དེ་འདྲར་བྱུར། 82

སྤྱད་དུས་པས་གང་བའི་དབྱིབས་ཅན་དྲག་དུ་མེ་ཡིས་ནི།
 ཡན་ལག་མ་ལུས་རབ་འཛོད་ནག་ཁྲག་དང་ལྗན་སྤྱད་པའི་གནས།
 ལུས་ཀྱི་མིང་ཅན་དུར་ཁྲོད་སྤྱུག་བཤམ་ཆོགས་ཀྱི་གཏེར་དགལ།
 གང་གི་དགའ་བ་དེ་དག་ཀྱི་དུད་ཀྱི་དུད་བཞག་པར་འགྱུར། 83

ཀྱིས་མོངས་ལས་སེ་ནམས་ནི། ནམ་པར་རྒྱ་ཅིང་དེ་ང་ཅན།
 ནམ་འགྱུར་བྱུག་པས་གང་བྱུར་བའི། ལུས་པོ་ལ་ཡང་དགའ་བ་བསྐྱེས། 84

བདེ་བ་ཤིགས་ཏེ་རར་བརྟེན་པ་ལས། ལུས་ཀྱི་ནམ་གྲངས་གཏོད་པ་ཅན།
 མི་བཟད་སྤྱུ་མ་དག་གི་གནས། སྤྱུག་བཤམ་བྱུང་བོ་འདི་ཟད་འགྱུར། 85

མོངས་པའི་བྱུང་བ་དག་གི་ཉིན་བྱེད་ཉིད་མོངས་གནས་སྐབས་མཐའ་དག་གཏོད་
 ཅིད་པ།

ཉིན་པའི་བཟུན་པའི་གནས་ལ་གང་དག་གིས་ནི་དགའ་བའི་གྲོགས་ཀྱི་སྟོན་ལས་
 བདག།

उपगुप्तस्ततस्तस्याः श्रुत्वा विषमवैशसम् ।
तद्विलोकनकालोऽयमित्युक्त्वा तां भुवं ययौ ॥ २३ ॥

दास्या निवेदितं दृष्ट्वा तमायान्तं शशिद्युतिम् ।
पूर्वाभिलाषशेषेण सा लज्जाकुटिलाभवत् ॥ २४ ॥

अन्तःप्रविष्टः केनापि वासन् शसवर्त्मना ।
न कस्यांचिद्वस्त्राय स्वभावः पुनरीदृशः ॥ २५ ॥

वत वत निहतास्ते कौर्ण्यकेशस्थिसंस्थे
सततमनलतापोत्पच्यमानाखिलाङ्गे ।
कुणपवति रमन्ते ये जुगुप्सानिधाने
व्यसनगणनिधाने कायनाम्नि श्मशाने ॥ २६ ॥

विस्यन्दिनि दुरामोदे विवृतच्छिद्रसङ्कुले ।
अहो मोहान्मनुष्याणां कायेऽपि प्रियभावना ॥ २७ ॥

सापायः कायपर्यायमायाविषयसंश्रयः ।
दुःखस्कन्धः क्षयं याति सुगतोपासनादयम् ॥ २८ ॥

मोहध्वान्तदिवाकरस्य सकलकेशवकाशच्छिद्रं
शास्तुः शासनसंश्रये प्रणिहितं ब्रह्माणमिवस्य वै ।

དེ་དག་ལུས་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་དབྱེ་ལ་བ་དཔེ་ན་པ་ནི་ཀེང་རུས་དྲ་བས་གང་གྱུར་ཅིང་།
 གྱུ་མ་ནི་འབྲིང་བ་གྱུས་པས་དགྲིགས་པ་ནི་ནམ་འགྱུར་མོད་དུ་སྒྲར་ཡང་སྒྲུང་མི
 འགྱུར་༥ 36

དེ་དག་ཐོས་ནས་སྤྲད་འཛོལ་མ། སྤྲུལ་བ་ལྷལ་གྱིས་ཉན་ཆགས་བྲལ་ཅན།
 ཞི་སྒྲན་བསོད་ནམས་དགོན་ཅོག་གཤམ་པ། སྤྲུལ་འོས་དག་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུང་༥ 37

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཉེར་སྤྲུལ་གྱི། གནས་གྱིས་གྱུན་ལྷགས་འབྲས་བུ་ཐོབ།
 ཆོས་ཀྱི་ལས་ལ་གྱུས་བ་ཡིས། བདེན་པ་མཐོང་ན་པ་ཤི་བར་གྱུར་༥ 38

དེ་ནས་དེ་ནི་ལྷ་ཡི་ཆོགས། འདོད་དང་ལུན་པར་སྤྲུལ་བ་དག།
 བཅོས་བསྐྱེད་དག་ན་འཁྱོད་ནམས་ཀྱིས། ཐོས་ནས་དེ་ལུས་སྤྲུང་བ་བྱས༥ 39

སྤྲུལ་དེར་ཤུ་ནི་གོ་པ་ཅན་ནི། རབ་དང་སྤྲུལ་ཡི་མངོན་ཕྱོགས་དེ།
 ཉེར་སྤྲུལ་རབ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིས། དུས་ལ་བབ་བར་ཡང་དག་པས་མས༥ 40

དེ་ནས་དེ་ཡིས་རབ་བྱུང་དེས། སྤྲུལ་དེ་དག་བཅོས་གནས་ཐོབ་ན་པ།
 མྱོང་ཁྱེད་དག་ན་གནས་ནམས་ལ། དམ་ཆོཔ་སྤྲོད་པ་ནི་ཆོས་པ་མཛོད༥ 41

འཁོར་དེར་ཆོས་ནི་བདུད་ཅི་དང་། བཅུ་པ་རབ་དུ་སྤྲོད་དེ་ལ།
 བཞེགས་ཆོགས་ནམ་འགྱུར་རབ་མང་བ། དེ་དང་དེ་ནི་བདུད་གྱིས་བྱས༥ 42

ཉན་པ་སེམས་ནི་གཤེད་བ་ནམས། གང་གིས་ནམ་པར་འཁྱུལ་གྱུར་བ།
 མཛོས་པ་གཤེད་དང་བཅས་པ་ཡི། དེར་ནི་སྤྲོད་ཀྱི་ཆར་བར་བ༥ 43

नैव क्षिन्नकलङ्कपङ्ककलिते कीर्णान्वमालाकुले
ते मज्जन्ति विकारभाजि नरके कायाभिधाने पुनः ॥ ३६ ॥

एतदाकर्ण्य गणिका दुःखोद्देगविरागिणी ।
पुण्यं रत्नचयं शान्त्यै शरण्यं शरणं ययौ ॥ ३७ ॥

उपगुप्तकथावाप्तश्रोतःप्राप्तफलाथ सा ।
धर्ममार्गप्रणयिनी दृष्टसत्या व्यपद्यत ॥ ३८ ॥

तस्यां देवनिकायेऽथ संभूतायां प्रभामये ।
मथुरावासिनः श्रुत्वा चक्रुस्तद्देहसत्क्रियाम् ॥ ३९ ॥

अचान्तरे शाणवासी समभ्येत्य प्रसन्नधीः ।
प्रव्रज्यामुपगुप्तस्य प्राप्तकालाममन्यत ॥ ४० ॥

सोऽथ प्रव्रजितस्तेन प्राप्यार्हतृपदमुत्तमम् ।
सद्धर्मदेशनारम्भं विदधे पुरवासिनाम् ॥ ४१ ॥

धर्मं प्रदिशतस्तस्य तस्यां पर्षदि साम्प्रतम् ।
चकार मारः प्रचुरां तां तां विघ्नौघविक्रियाम् ॥ ४२ ॥

ववर्ष मौक्तिकं तच्च रुचिरं च सकाञ्चनम् ।
येन व्याक्षिप्तचित्तानां श्रोतृणामभवद्भ्रमः ॥ ४३ ॥

དེ་ཡི་མི་འབྲེག་གར་མཁན་མ། མཛེས་སྤྱུག་འཛོལ་གཟུགས་བྱས་ནས།
 རྩི་ཟུང་མོ་འི་ཚོགས་ནམས་དང། ལྷན་ཅིག་དེར་ནི་གར་དག་བྱས། 44

མཛེས་པའི་གར་དང་རོལ་ཅད་ཀྱིས། བདེ་སྤྱུག་དུ་ནི་སེམས་འབྲེགས་པ།
 བདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་དེར། དེས་བར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་གྱུར། 45

དེ་ནས་ནམས་པར་མ་དུལ་བའི། བདུད་ནི་འདུལ་བ་ལ་བཙོན་པ།
 ཉེར་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་ནམས་འགྱུར་ལ། འོས་པའི་བྱིར་བཙོས་རབ་དུ་བསམས། 46

བདུད་ལ་བྱོགས་ཏེ་དེས་སྤྱོད་པ། རྩོད་ནི་མཁས་པས་བདག་ཚིམ་ཕྱེ།
 ཀྱི་མ་གར་དང་ཀྱི་མ་གྱུ། མཚོག་ཉིད་ཁོན་ཅི་ཞིག་བཟོད། 47

ཅེས་བཟོད་འབྲེང་བའི་ཚོམ་གྱིས་ནི། རོ་ནི་གསུམ་དག་དེ་ལ་བདགས།
 མགོ་ལ་སྤྱུལ་གྱི་རོ་དང་ནི། མགྲིན་པར་མི་དང་བྲི་ཡི་འོ། 48

བདུད་དེས་རོ་ནི་གསུམ་པོ་དེ། རང་གིས་དགྲོམ་བར་མ་རྩུས་ནས།
 དབང་པོ་ཉིད་བང་གཏོང་བཞི་དང། བཅས་བའི་ལྷ་ལ་སྤྱབས་སུ་སོང་། 49

དེས་གྲོམ་བར་མ་རྩུས་ཚེ། བདུ་སྤྱོད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱལ་དེ།
 དེ་ནས་དེགས་པ་ཉམས་པའི་བདུད། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱབས་སུ་སོང་། 50

ཤིན་དུ་དུལ་བས་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱིས། ཀྱང་བ་དག་ལ་དེས་གདུགས་དེ།
 གྲུགས་པ་བདང་ནས་རབ་དང་བས། ཐམ་སྤྱོད་དེ་ལ་རབ་སྤྱོད་པ། 51

स कृत्वा ह्यार्यसौन्दर्यं ललितं नर्त्तकीवपुः ।
ननर्त्त संहितस्तत्र गन्धर्वाप्सरसाङ्गणैः ॥ ४४ ॥

कान्तान्दत्यविलासेन हेलामहत्तचेतसाम् ।
अभूत्तत्र विनेयानां कामं काममयं मनः ॥ ४५ ॥

अविनीततरस्याय मारस्य विनयोद्यतः ।
अचिन्तयद्विकाराहं मुपगुप्तः प्रतिक्रियाम् ॥ ४६ ॥

सोऽभ्येत्य मारमवदत्तुष्टोऽहं तव कौशलात् ॥
अहो नृत्यमहो गीतं दिव्यमेव किमुच्यते ॥ ४७ ॥

उक्तेति मालाव्याजेन चबन्धास्य शवचयम् ।
मस्तके सर्पकुणपं कर्णे च श्रमनुष्ययोः ॥ ४८ ॥

स्वयं मोक्तुमशक्तोऽसौ मारस्तत्कुणपचयम् ।
प्रययौ शरणं देवान् सेन्द्रोपेन्द्रुचतुर्मुखान् ॥ ४९ ॥

तेषु मोक्तुमशक्तेषु प्रेरितः पद्मजन्मना ।
भग्नदर्पोऽय कन्दर्प स्तमेव शरणं ययौ ॥ ५० ॥

स निपत्यातिविनयादुपगुप्तस्य पादयोः ।
प्रसाद्य मदमुत्सृज्य तमुवाच कृताञ्जलिः ॥ ५१ ॥

གནོད་པ་བྱས་པ་བདག་ཡན། ཡང་དག་འོས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས།
ད་ནི་ཁྱོད་ལ་བདག་བཞུགས་ས། ཁྱོད་མེད་ལ་བཀའ་དྲིན་མེད།།

52

བདག་གིས་གནོད་པ་བྱས་མེད་ཀྱང་། བདེ་ག་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིས།
བྱ་ནི་ནམ་པར་མ་དུ་ལ་བ། ས་ཡིས་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བསྐྱུངས།།

53

བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོར་དེ་ཆེན་གསུམ། བཞུགས་པ་དེ་ཡས་བདག་གིས་ལྟོད།
གནོད་པ་ཡིས་ནི་ཆོག་སྐྱེད་པ་བྱས། དེ་ཡིས་བདག་ལ་བཟོད་པ་ཉིད།།

54

བྱང་ཆུབ་ཉིང་འཛིན་གྱུ་བ་པའི་གནས་དེར་སྦྱིམ་ཀྱང་དག་ནི་བཅས་ནས་གནས་
པའི་ཆོ།

ནམ་འགྲུར་ནས་པ་སྐྱེ་ཆོག་སྐྱེད་པ་བདག་ལ་ར་བ་ཉིད་ནི་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།

ཁྱོད་བཟོད་པས་བཀུས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ཡན་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་

ཉིད་ཅན།

བསམ་གཏན་མཆོག་དུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡི་སྦྱན་ཡང་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་ཡིན།།

55

ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིང་ཆེ་བཏང་ནས་དིང་། བདག་ནི་རབ་དུ་སྦྱང་བར་བྱས།

གནོད་བྱེད་ལ་ཡང་ཆེན་པོ་ཡིས། ཡིད་ནི་ཁྱོད་པའི་དེ་ཆུང་མིན།།

56

བདག་ལ་རོ་དག་བདག་ས་པ་མོང་། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ལ་བདག་གནས་སོ།

དུ་ལ་བས་དེ་སྐད་སྦྱེད་བྱེད་པ། དེ་ལ་ཉེར་སྦྱས་ཀྱིས་སྦྱས་པ།།

57

གཤམ་དེ་སྦྱང་ཡང་ཉེར་འཛིན་ཁྱོད། དག་སྦྱོང་ནམས་ལ་མི་བྱེད་ན།

ཁྱོད་ལ་བཞུགས་པར་བཅོངས་པ་ཡི། རོ་འདི་དག་ནི་བདག་གིས་དགྲོ་པ།

58

कृतं कृतापकारस्य त्वया यदुचितं मम ।

प्रसीद त्यज्यतां मन्युरधुनाहं त्वदाश्रयः ॥ ५२ ॥

अहं कृतापराधोऽपि सुगतेन महात्मना ।

अविनीततरः स्तुनुर्जनकेनेव रक्षितः ॥ ५३ ॥

बोधिमूले मया तस्य वज्रासनयुपः पुरा ।

कृता निकारनिकराः क्षान्तमेव च तेन मे ॥ ५४ ॥

नानाकारनिकारकारिणि मयि प्राकारतां विधत्ता
तस्मिन् बोधिसमाधिसिद्धिभवने पर्यङ्कबन्धस्थितौ ।

क्षान्तिक्षालितमन्युना भगवता बुद्धेन शुद्धात्मना
तेन ध्यानपरायणेन न मनागुन्मीलितं लोचनम् ॥ ५५ ॥

भवता त्वद्य करुणामुत्सृज्याहं खलीकृतः ।

सापराधेऽपि महतां न मन्युमलिनं मनः ॥ ५६ ॥

मुञ्च मे कुणपाबन्धं स्थितोऽहं तव शासने ।

इति ब्रुवाणं प्रणयादुपगुप्तस्तमभ्यधात् ॥ ५७ ॥

न करिष्यसि चेदेवं भिक्षूणां विश्वं पुनः ।

तदेतत्तव मुञ्चामि दृढं कुणपबन्धनम् ॥ ५८ ॥

གུས་ལྡན་བདག་ལ་དགའ་བ་ནི། འདི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱ།

འདས་པའི་བདེ་གཤེགས་ནམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཟུན་པར་འོས། 59

ཀུན་གྱི་མེས་མཐུན་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། རྩོས་གང་རྩུས་པ་བདག་གིས་མཐོང་།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མཐོང་བ་དག། བདག་ནི་མཆོག་དུ་འདོད་པར་གྱུར། 60

བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། ཐོས་པའི་བདག་ཉིད་བདག་གིས་མཐོང་།

ངེས་པར་མིག་གི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། 61

ཞེས་བཤེད་དེ་ཡི་རོ་དག་ནི། བཏོལ་བ་མེ་དོག་མཚན་ཅན་གྱིས།

དེ་མ་སྦྱས་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི། གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བྱེད་མི་རྩུས། 62

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ། འདུལ་བ་མ་གནས་བདག་གིས་བཟུན།

ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ནི་བདེ་གཤེགས་དབྱིབས། དུག་འོས་ལ་ཡང་ཕྱག་སྐྱི་བྱ། 63

ཞེས་བཤེད་བདེ་གཤེགས་ནམ་པ་ནི། ནམ་པ་ཀུན་དུ་བདེ་ལྟར་ཞིང་།

གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་རབ་དུ་སྒྲོ། མཛེས་བདག་ནི་དེ་ཡིས་བཟུན། 64

སྒྲན་ནི་ཐུང་དག་རིང་ཞིང་བསམ་བདན་ལ་ཆགས་སྒྲིན་མའི་བྲི་ཤིང་ནས་

འབྱུང་བལ།

ཤིངས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་མཛེས་པར་ཆགས་ཤིང་གསེར་གྱི་གདུགས་དང་མཚུངས་

པའི་མཚན་མ་ཅན།

གྲན་མེད་སྒྲན་གྱི་ཞགས་པ་རིང་ཞིང་མཛེས་ལ་ཕྱག་གྱི་ལྗོན་པ་ཀུན་དུ་འཕྱང་།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་གཟུགས་དག་མཐོང་ན་བསམ་བཤེད་པ་ནས་ས་ཀྱིང་དགའ་

བར་གྱུར། 65

इदं च भवता कार्यं प्रियं प्रणयिनो मम ।
अतीतसुगताकारं सन्दर्शयितुमर्हसि ॥ ५६ ॥

दृष्टा तव मया शक्तिर्नाथ्ये सर्वानुकारिणः ।
सन्दर्शने भगवतः परमुत्कण्ठितो ह्यहम् ॥ ६० ॥

धर्मकायो मया दृष्टः सुगतस्य श्रुतात्मना ।
रूपकायस्तु नैवासौ नयनामृतनिर्भरः ॥ ६१ ॥

इति निर्मुक्तकुणपस्तेनोक्तः कुसुमायुधः ।
तमूचे सौगतं रूपं तुल्यं कर्तुं न शक्यते ॥ ६२ ॥

तथापि दर्शयाम्येष त्वदाज्ञाविनये स्थितः ।
प्रणम्येन प्रणम्योऽहं न त्वया सुगताकृतिः ॥ ६३ ॥

इत्युक्त्वा सुगताकारमविकारसुखप्रदम् ।
स समुत्सृष्टकनकालोककान्तमदर्शयत् ॥ ६४ ॥

दीर्घध्याननिमीललोचनयुगं निःसम्भ्रममूलतम्
नासावंशनिपक्तकान्तकनकवोपमानालिकम् ।
निर्भूयायतकर्णपोशललितं व्यालम्बिबाहुद्रुमम्
बौद्धं रूपमवेक्ष्य निर्दतिरभून्निश्चेतनानामपि ॥ ६५ ॥

བཅོས་ལྷན་སྐྱེ་ནི་མཛོས་པ་དེ། མཐོང་ནས་ཉིང་སྤྲུམ་མཆི་མ་དང་།
བཅས་ཤིང་སྤྱེའོང་རྒྱས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་བྱལ་དག་བྱས། 66

ངེས་པར་བདག་གི་བྱལ་འོས་མིད། ཞེས་པ་ཡིད་སྤྲུམ་སྤྱེད་ཅོ།
དེ་ལ་ཉིང་སྤྲུམ་གྱིས་སྤྲུམ་པ། རྒྱལ་བའི་ནམ་པ་ཁྱོད་བྱལ་འོས། 67

བཅོས་ལྷན་སྐྱེ་ནི་བཅོས་མ་ཡི། གཞུགས་ནམས་ལ་ཡང་བྱལ་བྱར་འོས།
སྐུ་མཁས་པ་ནམས་ནི་ས་ཤིང་དང་། ཁམས་ལ་བྱལ་དེ་བྱིད་པ་མིད། 68

ཉིང་སྤྲུམ་གྱིས་ནི་འདི་བཟོད་པ། རབ་དང་ཆོ་ལྷན་བདུད་གྱིས་ཐོས།
བདེ་གཤེགས་གཞུགས་ནི་ཡོངས་བཟང་ལྟེ། རང་གི་གཞུགས་སུ་རབ་དུ་བཟུག། 69

དེ་ནས་དུལ་ཞིང་པན་པ་འཛོལ། དེ་ཡིས་ཡང་དག་བོས་པ་ཡི།
གྲོང་ཁྱིམ་པ་ནམས་དཔལ་བའི་ཆོས། ཉན་དུ་ཉིང་སྤྲུམ་དུང་དུ་འོངས། 70

དེ་ཡི་མནངས་གཏམ་གྱིས་ནི། བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་དགའ་བ་ཡིས།
གྲོང་ཁྱིམ་ན་གནས་འབྱུང་སྤྱལ་ནི། བཅོ་བརྒྱད་དགའ་བཅོས་ཐོབ་པར་འགྱུར། 71

དེ་ལྟར་འཛིག་དེན་མཐའ་དག་དགའ་བ་དག་གིས་སྒྲུང་བྱེད་ཅིང་།
རབ་རིབ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ཆོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མནངས་གཏམ་བསྐྱབས།
སྐྱེ་ཅེ་དགའ་བའི་ཙ་བས་བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་ཐོབ་ནམས་གྱིས།
ུ་འབྱུང་ཆེན་པོ་གང་དེ་གཞན་ལ་པན་བའི་དོན་དུ་གྱུར། 72

ཞེས་པ་དགའ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཉིང་སྤྲུམ་གྱི་དོགས་པ་བཟོད་
པའི་ཡམ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་འོ།

उपगुप्तस्तदालोक्य कान्तं भगवतो वपुः ।
सधाष्पपुलकाकीर्णश्चक्रे तत्पादवन्दनम् ॥ ६६ ॥

नच नाम प्रणम्योऽहमिति वादिनि मन्मथे ।
उपगुप्तस्तमवदत् प्रणम्यस्त्वं जिनाह्वतिः ॥ ६७ ॥

हृदिमेघपि विम्बेषु वन्द्या भगवतस्तनुः ।
न स मृत्काष्ठधातूनां प्रणामः क्रियते बुधैः ॥ ६८ ॥

इत्युक्तमुपगुप्तेन श्रुत्वा मारः प्रसन्नधीः ।
विहाय सौगतं रूपं स्वं वपुः प्रत्यपद्यत ॥ ६९ ॥

तेनैवाथ समाह्वता विनीतेन हितैषिणा ।
उपगुप्तान्तिकं पौराः सङ्गमं श्रोतुमाययुः ॥ ७० ॥

तस्योपदेशकथया सत्यदर्शननिर्वृताः ।
लक्षाण्यष्टादश प्रापुरर्हत्त्वं पुरवासिनाम् ॥ ७१ ॥

इति सकललोकां लोक कल्याणकारौ
व्यथिततिमिरहारौ धर्ममार्गोपदेशः ।
विपुलकुशलमूलप्राप्तपुण्योदयानां
भवति किल महर्द्धिर्या परेषां हिताय ॥ ७२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलताया
मुपगुप्तावदानं नाम द्वाप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙམ་སྤྲུམ་པ།

ཉམས་པ་མེད་པའི་མཁའ་དང་ཡངས་པའི་དཔལ།

གྲགས་པ་བསིལ་ཟེར་བྱེད་པ་བརྒྱ་ལྟར་དཀར།

ངོ་མཚར་སྤྱད་པས་མཛེས་པའི་མཐུ་དགའི།

བདེ་གཤེགས་མཚོད་པའི་འབྲས་བུ་ཆ་གསལ་ཡིན།

1

གོང་བྱིར་པ་ཇ་ཡི་བྱ་དར། རྒྱལ་བོ་དཔལ་ལྷན་བྱ་ངན་མེད།

བྱུང་ཕྱི་གང་གིས་སྦྱོན་པ་དོན། བྲངས་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་དབུལ་བར་བྱུར།

2

ནམ་ཞིག་མདུན་སར་འཁོད་དེ་ལ། ཚོང་པ་གླིང་དུ་འགྲོ་བ་བོ།

བདོག་ཀུན་ཉམས་པའི་བྱ་ངན་གྱིས། གཞིར་ཅིང་ཤུགས་རིང་ལྡན་པས་ཞུས།

3

དཔུང་པའི་གྲིབ་མ་རིང་བོ་ལ། སྤྲ་པ་ལལ་གསོ་ལྟ་བྱོད་གྱིས།

རྒྱལ་མིན་དག་ན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་། རི་བ་བསམ་པས་གཞིར་བ་མཐོང་།

4

སྐལ་བ་ཉམ་ཆུང་འབའ་ཞིག་ལས། རྒྱ་མཚོར་གནས་པའི་ཁྱ་ནམས་གྱིས།

བདག་ཅག་ནམས་ཀྱི་གཞིངས་བཅག་ནས། རིན་ཅན་ནོར་ནམས་བྲོགས་པར་བྱུར།

5

བདག་ཅག་ནམས་ནི་གཞན་དུ་འཛོེ། རྩལ་བདག་དེ་ལ་བརྟེང་སྟོམས་ན།

རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ཆད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་མཛོད་ཉིད་སྐམ་བར་བྱུབ།

6

अथ चिसप्ततितमः पल्लवः ।

अखण्डितं शाशन मायता श्रीः
यशस्तुपारांशुशतावदातम् ।
आश्चर्य्यचर्य्यारुचिरः प्रभावः
फलांशलेशः सुगतार्चनस्य ॥ १ ॥

राजा श्रीमानशोकोऽभूत्पुरे पाटलिपुत्रके ।
दानार्थिनामभूद् यस्य संख्याशब्ददरिद्रता ॥ २ ॥

तं कदाचित् सभासौनं वणिजो द्वीपगामिनः ।
सर्वस्वनाशशोकार्ताः सनिश्वासा व्यजिघ्रसुः ॥ ३ ॥

देव दीर्घभुजच्छायाविश्रान्तभुवनस्य ते ।
राज्ये न दृश्यते कश्चिच्चिन्तासन्तापिताशयः ॥ ४ ॥

अस्माकं तु प्रवहणं भङ्गा रत्नधनं हृतम् ।
केवलं भाग्यदौर्बल्यान्नागैः सागरवासिभिः ॥ ५ ॥

वयमन्यत्र जीवामस्तदुपेक्षा तु ते विभो ।
समुद्रयात्राविच्छेदात् कोशश्रेयविधायिनी ॥ ६ ॥

ཅེས་པ་དེ་དག་ཚོག་གོས་ནས། དེ་དག་གཏུང་བ་འཕོས་པ་ཡིས།

ཀྱུལ་པོས་ཀྱུ་མཚོར་སོང་བའི་ཁྱ། ལྷས་པར་བསམས་ནས་གཡོ་མེད་གྱུར། 7

ཡིད་ནི་ཁྱོ་བས་འབྱུག་པ་གྱུར་ཅིང་། བཅོས་ཐབས་མེད་པ་དེ་མཐོང་ནས།

དུང་གནས་མཚོན་ཤེས་དུག་པ་ཡི། དགོ་སྒོར་དབང་པོ་ཞེས་པས་བྱས། 8

རིན་ཅེན་ཀུན་པོ་ཁྱ་ནས་སུལ། ཁྱོད་མཐུ་མི་ནི་གོ་བྱེད་པ།

ཟངས་ཀྱི་སྒྲིག་ས་བུལ་བ་ཀོད་པ་ནི། སྤྱིང་ཡིག་ས་བདག་སྤྱིང་པར་མཛོད། 9

ཅས་པ་དགོ་སྒོར་ཚོག་གོས་ནས། ཀྱུལ་པོ་ཡིས་ནི་སྤྱིང་ཡིག་སྤྱིངས།

ཅུ་གཏོར་དག་དུ་འཕངས་པ་དེ། ཁྱ་ནས་ས་ཀྱིས་ནི་དོག་ས་སུ་འཕངས། 10

མ་བཀྱར་པ་དེས་མི་བདག་ནི། བཞིན་གྱི་ཅུ་སྤྱིས་མཛོས་བྱལ་ཞིང་།

བསམ་པ་པ་ཆོ་ཉལ་དབྱུག་པ་འབྱིན་ཅིང་། ལྷ་ལ་སོར་མོ་བཀོད་དེ་གནས། 11

མ་ནིང་ལ་ནི་བྱད་མེད་བཞིན། དེ་ལ་གཉིད་ནི་སྤྱིར་བྱོག་ས་གྱུར།

བཀྱས་ཆགས་ཅན་གྱི་སྤྱིད་པ་ནི། རིང་བཞིན་མཚན་མོ་ཟད་མ་གྱུར། 12

གཞན་དོན་སྤྱོད་ལྡན་དེ་ལ་ནི། ལྷས་མཁའི་དྭ་མོས་མཛོད་བྱོག་ས་སྤྱིས།

ས་ཕྱོང་ཐབས་ནི་ཡོད་པ་ལ། བསམ་པ་བྱ་བར་མི་འོས་སོ། 13

གང་ནིག་ཕྱག་འཕྲལ་ཡོངས་སུ་བཟུངས་ཅེར་འོས་བསོད་ནམས་ཅན།

དུ་བོ་ཐལ་པོ་དུང་བསམ་མཚན་པ་པ་གྱུལ་བ་མཛོད་བྱེད་པ།

इति तेषां वचः श्रुत्वा राजा संक्रान्ततद्यथः ।

समुद्रान्तर्गतान् नागान् विचिन्त्य स्तिमितोऽभवत् ॥ ७ ॥

तं दृष्ट्वा निष्प्रतीकारकोपव्याकुलमानसम् ।

इन्द्रो नामाब्रवीद् भिक्षुः यदभिन्नः स्थितोऽन्तिके ॥ ८ ॥

नागानां रत्नचौराणां त्वत्प्रतापमिहचकः ।

ताम्रपट्टार्पितो लेखः प्रेष्यतां पृथिवीपते ॥ ९ ॥

इति भिक्षुवचः श्रुत्वा लेखं राजा विस्मृतवान् ।

क्षिप्तमेव तमम्भोधौ नागास्तूरे प्रचिक्षिपुः ॥ १० ॥

नृपस्तेनावमानेन विच्छाद्यवदनाम्बुजः ।

चिन्तासुप्तमतिस्तस्थौ श्वसन्नासार्पिताङ्गुलिः ॥ ११ ॥

निद्रा पराङ्मुखौ तस्य क्षौवस्येवाङ्गनाभवत् ।

दौर्घा तृष्णोव लुब्धस्य न च रात्रिः क्षयं ययौ ॥ १२ ॥

तं व्योमदेवताभ्येत्य परार्थोद्यतमभ्यधात् ।

उपाये सति भूपाल न चिन्तां कर्तुमर्हसि ॥ १३ ॥

ये पूजयन्ति जिनमञ्जलिरञ्जितेन

मूर्द्ध्ना प्रणामपरिणाममहार्हपुण्याः ।

ནས་པར་གྱུ་པ་ལྷན་དེ་དག་བཀའ་ཡི་འབྲེང་བ་ནས་བཀྲའིང་།

དངོས་པོ་མཆོག་གི་མཛེས་པ་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་བར་འཛོལ།

14

དེ་ཐོས་ནང་པར་མི་བདག་ནི། བྱས་བྱ་བདུལ་ཞུགས་གཙང་ལྷན་པས།

དག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སངས་གྱས་ནི། བསམས་ནས་གྱུ་བ་སྤྲད་རབ་སྤྲས་པ།

15

སྤྱིང་ཕྱོབས་ཀྱིས་འཛུམ་རེ་ལྷན་སྤྱིང་ཆེ་ཆུ་པའི་འོད་ཀྱི་རེ་བ་སྤྱོང་།

མཛེས་པའི་མཐའ་དག་ཐུན་པ་ཞི་སྤྲད་དཀར་པོ་འི་ཕྱོགས་ལ་ནས་པར་གནས།

དག་དུ་ཀྱན་དགའ་ནས་འགྱུར་མེད་ཅིང་མཆོག་གི་བདུན་ཅི་ནས་པར་སྤྱོད།

གྱུང་བ་རབ་ཞིའི་གྲོགས་པོ་སངས་གྱས་ཆུ་ཉའི་གཞུགས་ལ་ཕྱག་འཚམ་ལོ།

16

གང་ཞིག་དག་དུ་ཡུལ་གྱི་སྤོན་ལས་ཕྱི་རེལ་ཕྱོགས་གྱུར་ཅིང་།

རབ་མང་ལ་རེལ་ཕྱིན་པ་བརྟེན་པའི་སེམས་ནི་དབང་གྱུར་པ།

གནན་པན་དག་ལ་མཆོག་དུ་མངོན་ལྷན་དེ་ཅིང་ཀྱན་དེ་གི།

དཔག་བསམ་ལྷོན་པ་དག་བདག་ལ་དག་པར་ཕྱེར་གྱུར་ཅིག།

17

ཅས་པ་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི། སྤོན་ལས་གྱས་པ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིས།

དག་བཅོས་ཕྱོང་བྲག་དུག་ཅན་ནི། ཕྱོགས་ནམས་དག་ལ་གྱུར་བར་བྱོན།

18

དེ་ནས་དག་སྤྱོང་དབང་པོ་ཡིས། གཞིག་ནི་མི་བདག་མཚུངས་པ་དང་།

གནན་པ་ཀྱུ་ཡི་གྱུ་པོ་ཡི། རྣམ་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་བྱས།

19

तेषां सुरा अपि सुवर्णविचित्रशोभा
माज्ञास्रजं विजयिनां शिरसा वहन्ति ॥ १४ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः प्रातः स्नातः शुचिव्रतः ।
सिद्धौ शुद्धेन मनसा ध्यात्वा बुद्धं समभ्यधात् ॥ १५ ॥

सत्त्वस्मेरं सरसकरुणाकौमुदीपूरिताशम्
शान्त्यै कान्तं सकलतमसां शुक्तपक्षे निविष्टम् ।
नित्यानन्दं परमममृतं निर्विकारं मृजन्तम्
बन्धे तापप्रशमसुहृदं बुद्धपूर्णेन्दुविम्बम् ॥ १६ ॥

चित्तं सदा विषयदोषपराङ्मुखानाम्
येषां वशे परमपारमिताश्रयाणाम् ।
ते मे परं परहिताभिनिवेशभाजः
सङ्कल्पकल्पतरवः कुशलं दिशन्तु ॥ १७ ॥

इति भक्तिविधानेन ग्रन्थिधानेन भूपतेः ।
सहस्राण्यर्हतां पटिस्तूर्णं दिग्भ्यः समाययुः ॥ १८ ॥

अथेन्द्रो भिक्षुराकारं हैमं रम्यमकारयत् ।
सदृशं नृपतेरेकं नागराजस्य चापरम् ॥ १९ ॥

- དེ་ནས་དལ་བྱ་དལ་བྱ་ཡིས། ས་བདག་གཟུགས་ནི་དམའ་བ་དང་།
 ཁྲུ་ཡི་དབང་པོའི་གཟུགས་དག་ནི། ཡ་མཚན་བྱེད་པ་མཐོ་བར་གྱུར། 20
- ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མི་བདག་གིས། དག་དུ་དགོན་ཙོག་གསུམ་མཚོད་བྱས།
 དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཁྲུ་ཡི་གཟུགས། དམའ་ཞིང་གཞན་པ་མཐོ་བར་གྱུར། 21
- དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སྤྱིང་ཡིག་སྤྱར། སྤྱིངས་ཚོ་ཁྲུ་ཡི་གང་ཟག་ནམས།
 མ་ལུས་ཚོང་བའི་རིན་ཅེན་ཁྱར། དཔག་ལ་བཀོད་ནས་འོངས་པར་གྱུར། 22
- མ་ལུས་ནོར་དེ་མི་བདག་གིས། ཚོང་དཔོན་ནམས་ལ་རབ་དུ་བྱིན།
 ཁྲུ་ནམས་བདང་ནས་རྒྱལ་བ་ཡི། བཟུན་ལ་གྲུས་དང་བཅས་པར་གྱུར། 23
- མི་བདག་ལ་འོས་ཉེར་སྤྲད་ཀྱིས། དགྲ་བཅོས་ནམས་ལ་མཚོད་པ་བསྐྱབས།
 ཀྱུན་དུ་དོག་པ་མི་ཆུང་བས། མངས་རྒྱས་བཏུ་བར་འདོད་པར་གྱུར། 24
- ཡོངས་སྤྱ་བྱ་ངན་འདས་གྱུར་པས། རྒྱལ་བ་མཐོང་བ་རྟེན་དཀར་ཚོ།
 ཡོན་ཏན་གྱིས་ནི་ཉེར་སྤྲས་དང་། བདེ་གཤེགས་མཚུངས་པར་དེ་ཡིས་ཐོས། 25
- གྲུས་དང་ཐུན་པའི་དབང་གྱུར་ཅིང་། མཐོང་ལ་མཉེས་གཤིན་འགྲོ་ཚོ་ན།
 བཞས་པ་དེ་ནི་མི་བདག་གིས། གྲུས་པས་པོ་ཉ་དག་གིས་བོས། 26
- དམ་ཚོས་དགོབ་རྒྱས་བ་ནི། ཡོངས་ཐོགས་དེ་ཡི་མཚོད་པས་ཐོབ།
 དག་དུ་དགོན་ཙོག་གསུམ་པོ་ནི། རྒྱལ་བོའི་དཔུང་གཉེན་དག་དུ་གྱུར། 27

ततः क्षितिपते मूर्तिर्विननाम शनैः शनैः ।
उन्ननाम च नागेन्द्रमूर्तिं विस्मयकारिणी ॥ २० ॥

यथा यथा नृपश्चक्रे सदा रत्नचयार्चनम् ।
तथा तथा नागमूर्तिर्विननामोद्ययौ पुरा ॥ २१ ॥

अथ राज्ञा पुनर्लेखे प्रहिते नागपुङ्गवाः ।
स्कन्धार्यिताखिलवर्णियत्नभाराः समाययुः ॥ २२ ॥

तदशेषं नरपतिर्वितीर्थं वणिजां धनम् ।
विस्तृज्य नागानभवज्जिनशासनसादरः ॥ २३ ॥

स विधायार्चितां पूजामुपचारैर् नृपोचितैः ।
बभूवानल्पसङ्कल्पैर् बुद्धसंदर्शनोत्सुकः ॥ २४ ॥

दुर्लभे परिनिर्वाणनिलीनजिनदर्शने ।
उपगुप्तं स शुश्राव सुगतप्रतिमं गुणैः ॥ २५ ॥

विधेयं भक्तियुक्तानां नृपः प्रणयिवत्सलः ।
उरुमुण्डस्थितं दूतै रानिनाय तमादरात् ॥ २६ ॥

तत्सपर्याप्तपर्यन्तसङ्गमकुशलोदयः ।
बभूव सततं राजा रत्नत्रयपरायणः ॥ २७ ॥

དེ་ལྟར་གྱུ་ལ་བ་བྱན་བས་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།
 རབ་གྱུ་ས་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་དར་བ་བྱན་ཆོག་ས་གྱིས།
 བཀའ་ནི་མེ་ཏོག་འབྲེང་བར་གྱུར་བའི་ཆེ་དགའ་དག།
 དུག་འཛོན་ནམས་གྱི་མགོ་བོ་ཡ་ཡང་ཐོབ་པར་གྱུར།།

28

ཅེས་པ་དགོ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཁྱུ་ལ་སྤྱིངས་བའི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟེ་བརྟན་ཅ་ཙ་གསུམ་པ་འོ།

इति जिनस्मरणेन महीपतिः
 प्रसभपुण्यमहोदयसम्पदा ।
 विपश्चितामपि मौलिषु शासनम्
 कुसुमदामविलासमवाप्तवान् ॥ २८ ॥

इति छेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्प-
 लतायां नागदूतप्रेषणावदानं नाम
 चिसप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཅ་ཅ་བཞི་བ།

གང་ནིག་སྤྱོད་ལ་བརྩོན་པས་འཕྲུལ་ལ་དགའ་བ་ཁྱང་ཆེན་བཞིན།
ཡན་ལག་ཇོགས་ཤིང་མཛེས་སྤྱུག་གྱུས་ལ་གྱུ་ཆེ་དབྱུས་ཀྱི་ཕྱོགས།
ས་ནི་རང་གི་མཉེས་གཤིན་དང་བཅས་རབ་དུ་ཕྱིར་བྱེད་བ།
དེ་དག་བསོད་ནམས་རབ་སྤྱོད་པས་དུ་ཆེ་ལྷ་ར་འགྲོ་མ་ཡིན།

1

དེ་ནས་ས་བདག་ཕྱང་ན་མེད། སྤྱོད་ལ་ཤིན་དུ་ཆེར་གོས་ས་པས།
སློང་བ་ཕྱོགས་ནས་འོངས་ནམས་ཀྱི། དཔག་བསམ་ཤིང་ཉིད་དག་དུ་གྱུར།

དག་དུ་གྱུལ་པོལ་འོས་པའི། ཟས་དང་གོས་དང་གྱུན་ནམས་ཀྱིས།
བྱིས་དུ་དགོ་སློང་འབྱུང་ཕྱག་གསུམ། གུས་ཤིང་གཙང་བ་དག་གིས་མཛོད།

3

གསེར་ནི་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱིར་བ། གང་གི་ཐུགས་ལ་ངེས་པར་གྱུར།
དགོ་བ་ལྷན་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཉིད། ཤིན་དུ་ཟད་བ་མེད་པའི་མཛོད།

4

གྱུལ་སྤྱིད་ཆེ་ལ་འབྱོར་མ་དེས། སྤྱིང་སྟོབས་སློང་ཡིས་དགོ་འདུན་ལ།
ལོ་ནི་སྤྱོད་ཅ་དུག་གི་གསེར། བྱེ་བ་དག་བཅ་ཅ་དུག་ཕུལ།

5

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་མི་བདག་ནི། གད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།
ལས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ལོགས་བྱས་ཉིད། བརྒྱུ་བ་ཡིན་གྱི་ལུས་ནི་མིན།

6

ལས་ནི་མཐའ་ལ་ཉེ་བ་ཉིད། ལས་ནས་ས་ཡི་དག་པོ་ཡིས།
བྱུག་གུ་ན་རར་དགོ་སློང་ལ། གོར་ནི་འབྱུལ་བར་རྩོམ་པར་གྱུར།

7

चतुःसप्ततितमः पङ्क्तयः ।

पुण्यं प्रणामपथमेति कथं न तेषाम्
दानोद्यताः सपदि गामिव लीलयैव ।
पूर्णाङ्गपुण्यरुचिरां पृथुमध्यदेशं
ये गां स्ववत्ससहितां प्रतिपादयन्ति ॥ १ ॥

अथाशोकः स्त्रितिप्रति दर्शनभ्यासेन भूयसा ।
अभ्यागतप्रणयिनां प्रययौ कल्पवृक्षताम् ॥ २ ॥

राजोचितैः स सततं भोजनाभरणाम्बरैः ।
भिक्षुलक्षचयं गेहे भक्तिपूजैरपूजयत् ॥ ३ ॥

हेमकोटिशतं दातुं स्थिरोऽभूद्यस्य निश्चयः ।
सत्त्वमेव स्थिरतरः कोशः कुशलशालिनाम् ॥ ४ ॥

साम्राज्ये भूरिविभवः षड्विंशद्विः स वत्सरैः ।
हेमः पणवतिं कोटिं ददौ सद्भाय सत्त्वधौः ॥ ५ ॥

ततः कालेन न्यति व्यधिना ग्लानिमाययौ ।
स्थिराणि सुकृतान्येव न शरीराणि देहिनाम् ॥ ६ ॥

तनुमासन्नपर्यन्तां निश्चित्य पृथिवीपतिः ।
भिक्षुभ्यः कुक्कुटारामे द्रविणं दातुमुद्ययौ ॥ ७ ॥

དེ་ཡི་ཚ་བོ་ཕྱན་ཚེགས་ཅན། ཞེས་པས་ཆགས་སྒྲུབ་མཛོད་ཀྱང་ལ།
བསྐོས་པས་སྦྱོན་པའི་བསོད་ནམས་ལ། ལྷགས་པ་དེ་ཡི་བཀའ་དག་བཞེས། 8

ཚ་བོས་སྦྱོན་པ་བཀག་པའི་ཚེ། དགེ་བདུན་ལ་ནི་ས་བདག་གིས།
རང་སྐལ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲན། སྦྱོར་རེ་ཡི་བྱེད་ག་བྱལ། 9

དེ་ནས་སྒྲོན་པོ་སྒྲོལ་ནི། མག་བྱེད་སྒྲས་པའི་གོས་དག་གིས།
དགེ་འདུན་ལ་ནི་ས་བཞི་དག། མ་ལྟས་ས་ཡི་བདག་པོས་སྤལ། 10

གང་གྲུའི་ཆ་ཡི་དོ་ཤམ་མཛོས་ལྡན་གྱི་མཚོ་བཞི་ཡི་ནི།
ཅ་སྒྲུབ་ས་སྤེར་གས་ཡངས་ཤིང་མ་ལ་ཡ་ཡི་ན་གྱི་ན་ཅན།
ནོར་འཛོན་མ་ཉིད་མ་ལྟས་བྱིན་ནས་པན་པའི་སྒྲན་དུ་ནི།
བསོད་ནམས་ཚད་ཀྱིས་དཔག་དང་བྲམ་བ་དེ་ཡིས་ཡང་དག་ཐོབ། 11

དེ་ནས་གསེར་ནི་བྱེད་དབྱ་བཅུ་དྲུག་བྱིན་རབ་གྲགས་པ།
སི་ཡི་བདག་པོ་མཐོ་རིས་སོང་ཚེ་དེ་ཡི་ཚ་བོ་ཡིས།
ས་དེ་གསེར་གྱི་རྩྭ་གས་བྱེད་ལྷག་ནི་བཞི་ནས་གྱིས།
སྒྲོན་པའི་ཚོག་གིས་གསལ་བར་རབ་དུ་ཉོས་དེ་སྒྲངས་པར་གྱུར། 12

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཛོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྱིལ་ཤིང་ལས་ས་གནི་བྱས་པའི་རྟོགས་པ་
བཛོད་པའི་ཡལའདབ་བདུན་ཅུ་བཞི་པའོ།

तत्पौत्रः सम्पदौ नाम लोभान्धस्तस्य शासनम् ।
दानपुण्यप्रवृत्तस्य कोशाध्यक्षैरवारयत् ॥ ८ ॥

दाने निषिद्धे पौत्रेण सद्भाय पृथिवीपतिः ।
भैषज्यामलकस्याङ्घ्रिं ददौ सर्वस्वतां गतम् ॥ ९ ॥

धीमतः संमतेनाथ राधगुप्तस्य मन्त्रिणः ।
ददौ सद्भाय निखिलां पृथिवीं पृथिवीपतिः ॥ १० ॥

गङ्गाम्बुभाररुचिरां चतुरम्बुराशि-
वेल्लविलासवसनां मलयावतंसाम् ।
दत्त्वाखिलां वसुमतीं स समाससाद
पुण्यं प्रमाणकलनारहितं हिताय ॥ ११ ॥

प्रख्यातपणवतिकोटिसुवर्णदाने
याते दिवं नरपतावथ तस्य पौत्रः ।
श्रेष्ठेण मन्त्रिवचसा क्षितिमाजहार
स्पर्ष्टं कयौ कनककोटिचतुष्टयेन ॥ १२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलता
पृथिवीप्रदानं चतुःसप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡམ་འདབ་མྱེ་བདུན་ཅུ་ཙམ་པའོ།

མ་རིག་པ་ཡི་ཙམ་ཅན། འཁོར་བའི་ཐོན་པ་ནམ་བཟ་ཀུན།
ཤེས་དང་བརྟེན་དང་བཞེས་པར་ནི། ཀུན་མཁྱེན་མ་གཏོགས་སུ་ཡིས་ནུས། 1

མཉན་ཡོད་ཀྱམ་བྱད་ཚལ་ན་སྟོན། བཞུགས་པའི་ཀྱམ་བ་དག་ལེགས་ཅན།
མ་ཕུས་གཟིགས་པ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དག་སྟོང་ཚོགས་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། 2

ཡི་ཤེས་སྒྲུང་བ་དྲི་མེད་ཀྱི། ཡིད་ཅན་དག་ལེགས་སྤྲད་དུ་ཉོན།
དྲིན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་བདག་གིས་ནི། བྱིད་ལ་རིམ་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། 3

མ་རིག་པ་ཡི་བག་ཆགས་འདི། འཁོར་བ་དུག་གི་ཐོན་པ་ནི།
སྤྱུག་བཟུལ་བྱང་བོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ཙམ་འཆིང་བ་སྦྱབ་པར་བྱེད། 4

དེ་ཡི་རྒྱུན་གྱི་འདུ་བྱེད་དེ། ཕུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན།
འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུན་ནམ་ཤེས་ཡིད། དབང་པོ་དུག་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན། 5

དེ་ཡི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་བཞུགས། མིང་དང་མཐོང་བ་ཞེས་བརྟེན་པའོ།
འདི་ལས་དུག་པ་ཡིད་དག་ཀྱང་། དབང་པོ་ལ་གནས་ཕྱེ་མཆེད་དུག། 6

ཕྱི་མ་རེད་དུག་གིས་ཡང་དག་སྟོང་། རིག་བ་ཞེས་ནི་མཛོན་པར་བརྟེན།
རིག་པ་དུག་གི་ཉམས་ཕྱོང་གང་། དེ་དེ་ཙམ་བ་དག་དུ་བྱུགས། 7

पञ्चसप्ततितमः पक्षवः ।

सर्व्वमविद्यामूलं संसारतरुप्रकारवैचिध्यम् ।

ज्ञातुं वक्तुं हन्तुं कः शक्नोत्यन्यच्च सर्व्वज्ञात् ॥ १ ॥

आवर्त्त्या स्वस्तिमान् पूर्वं जिनो जेतवने स्थितः ।

अश्रेयदर्शो भगवान् भिक्षुसङ्घमभाषत ॥ २ ॥

मृणुत श्रेयसे प्रज्ञालोकनिर्मलमानसाः ।

प्रतीत्य समुत्पादं वः कथयामि यथाक्रमम् ॥ ३ ॥

अविद्या वासनैवेयं दुःखस्कन्धस्य भूयसः ।

संसारविषदृष्टस्य मूलबन्ध विधायिनी ॥ ४ ॥

तत्प्रत्ययास्तु संस्काराः कायवाङ्मानसात्मकाः ।

संस्कारोत्थन्तु विज्ञानं मनः पष्ठेन्द्रियात्मकम् ॥ ५ ॥

तत्प्रत्ययं नामरूपं संज्ञासन्दर्शनाभिधम् ।

मनः पष्ठेन्द्रियस्थानं पङ्कायतनमप्यतः ॥ ६ ॥

पङ्कायतनसंश्लेषः स्पर्शइत्यभिधीयते ।

पट् स्पर्शानुभवो यच्च वेदना सा प्रकीर्त्तिता ॥ ७ ॥

ཡལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལས། དེ་ཡིས་ཆགས་སྟེང་རབ་དུ་སྟེང་།
དེ་ལས་བྱང་བའི་ཡིན་པ་ནི། འདོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་།

8

ཡིན་པ་ལས་བྱང་སྟེང་པ་འདོད། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་རང་བཞིན་ནོ།
སྟེང་པ་ལས་བྱང་ལྟ་ཆོགས་ཀྱིས། སྟེགས་སུ་འཇུག་སྟེ་བའོ།

9

ག་གི་སྤངས་ལ་སོགས་བརྒྱད། སྟེ་བ་པ་ནི་བཞེན་པ་ཡིན།

མ་རིག་ལ་སོགས་འགོག་པ་ཡིས། དེ་དག་རིམ་བཞིན་ཞི་བར་འགྱུར་།

10

མ་རིག་པས་དྲངས་ལུས་མང་དོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གནས་འདི་ན།

དབན་པའི་གནས་སུ་གནས་ཤིང་ཞི་བ་བྱིད་ནམས་དག་གིས་བསམ་པར་བྱ།

ཡང་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་དུས་ཀྱི་ངེས་པར་སྤྱོད་ཏེ་འགྱུར།

སྤྱོད་ཏེ་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་ནས་བདེ་སྒྲག་ཏེ་དུ་སྒྲོག་པར་འགྱུར་།

11

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་གིས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟེན་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་

དོགས་བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་ཕྱེ་བདུན་ཅུ་མཁའ་པའོ།

तथा विषयसंक्षेपरागात् तृष्णा प्रजायते ।
कामादिषु तदुद्भूत मुपादानं प्रवर्तते ॥ ८ ॥

उपादानोद्भवः कामरूपारूप्यमयो भवः ।
नानायोनिपरावृत्त्या जातिर्भवसमुद्भवा ॥ ९ ॥

जरामरणशोकादिसन्ततिर्जातिसंश्रया ।
अविद्यादिनिरोधेन तेषां व्युपरमक्रमः ॥ १० ॥

प्रतीत्योत्पादोऽयं बहुगतिरविद्याकृतपदः
स चिन्त्यो युष्माभिर्विजनवनविश्रामशमिभिः ।
परिज्ञातः सम्यग्ब्रजति क्लिप्तकालेन तनुतां
तनुत्वं सम्प्राप्तः सुखतरनिवार्यश्च भवति ॥ ११ ॥

इति द्येमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
प्रतीत्यसमुत्पादावदानं पञ्चसप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལའདབ་བདུན་ཅུ་ཐུག་པའོ།

འདོད་ལྷན་རབ་གཏུངས་ཡིན་ཅན་རྣམས་ལ་བྲག་དོག་དབང་

གི་ཁྲི་བ་ཉེ་བར་གནས།

ཁྲི་བས་ཡོང་བཞིན་ཁྲི་བྲོས་ཉམས་རྣམས་མི་བཟད་རབ་རིབ་

གཤམང་སར་རྣམ་པར་སྤྱང་།

དེར་ནི་རབ་བྲག་རྣམ་མང་དབྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཚ་བས་

མོངས་པ་ཕྱིན་བྱེད་ཅིང་།

བསྐལ་པའི་བར་དུ་སྤྱ་བྱི་མལ་ཕྱད་དུ་བདག་ས་ཡུལ་གྱིས་

གཞིས་བཅོས་རྣམས་བསྐྱུ་། 1

བཅོས་ལྷན་རྒྱལ་བས་མཉན་ཡོད་ཀྱི། ཅུ་ཁྱུང་བྱམས་ལྷན་ཞེས་པར་ནི།

བྱོན་པས་སེམས་ཅན་རྣམ་འབྱུང་ཅན། སྤྱོད་ས་ཀྱན་དུ་བསྐྱོར་བ་གཞིགས། 2

ས་ལས་བྱུང་བ་སྤྱིན་བྱུལ། ཚེགས་ཀྱིས་ལུས་ཆེན་ཟེ་བྱེད་ཅིང་།

གཏུང་བའི་ཚོངས་དབྱེ་བ་ན། གནས་པའི་སྤྱལ་བསྐལ་གནས་བྱེད་པ། 3

དེ་མཐོང་ཐུགས་རྗེ་སྤྱིས་པ་ཡི། ཀྱན་མཁའིན་ཅུ་ཁྱུང་དོགས་སྤྱ་ནི།

ཁྲིང་བྱེད་པ་ཡི་སྤྱོད་པོ་ཡིས། ཡོངས་སྤྱ་བཤམས་པའི་གདན་ལ་བཞུགས། 4

དེ་ཡི་རང་བཞིན་དྲིང་འཛིན་གྱིས། འབྲལ་ལ་སྤྱི་བ་བྲན་མཛད་ནས།

དབྱེ་བའི་རྣམ་འབྱུང་རྣམ་པ་ཅན། མ་དེ་མཚུངས་མ་དེས་གཏུངས་པ། 5

अथ पटुसप्ततितमः पल्लवः ।

क्रोधः सन्निहितः प्रतप्तभनेसा मीर्यावशात् कामिनाम्
क्रोधान्धा निपतन्ति तीव्रतिमिरश्वध्रे मतिध्वंसिनः ।
तत्र क्रूरतरप्रकारनरकक्षेपात् प्रमूर्च्छाजुषा-
माकल्पक्षुरतल्पकल्पविषमक्षोणीक्षतानां क्षयः ॥ १ ॥

नदी मजिरवत्याख्यां ^{न्य}आवस्थां भगवान् जिनः ।
सम्प्राप्तः सत्त्वमद्राक्षीदादृतं विद्यतं जनैः ॥ २ ॥

महाकायं हंमि कुलैर्भक्ष्यमाणं व्रणोद्भवैः ।
हृद्यन्तं व्यथाराधैर्नरकस्थितिवेशसम् ॥ ३ ॥

तं दृष्ट्वा जातकरुणः सर्व्वत्रस्तटिनीतटे ।
उपाविशत् पौरजनैरासने परिकल्पिते ॥ ४ ॥

सोऽवदद्विद्यताकारं जात्यन्धं महिषोपमम् ।
क्षत्वा जातिस्मरं सद्यस्तद्रूपेण समाधिना ॥ ५ ॥

མི་དུ་རྒྱུད་མི་བཟད་པའི། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྤྱོད་དཔ།
 རྒྱལ་འདུག་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི། རྒྱུད་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཅི།

0

བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གསུངས་དེ་ཐོས་ནས། མེ་ཡི་ཚོག་གི་དེས་སྤྲས་པ།
 བཅོམ་ལྡན་མི་བཟད་སྤྱི་གཤེགས་པའི། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ཆེ་ཡོངས་སྤྱོད་དེ།

7

ཞེས་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡིས་ནི། མཚོག་དུ་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་ལས།
 རྒྱུ་བོ་མང་པོས་འདི་ཅི་ཞེས། དགོས་པ་དགོས་པ་འདུག་དགའ་འདིས།

8

དེ་ནས་དགོས་པ་ཀྱང་དགའ་པོས། དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་དགོས་པ་མཚན་ལས།
 རྒྱུ་བོ་མང་པོས་འདི་ཅི་ཞེས། བཅོམ་ལྡན་ཀྱང་མཚན་གྱིས་གསུངས་པ།

9

ས་བདག་གི་དུ་རྒྱུད་པ་ལྟར་མེད་བཞིན་མིག་གཤེགས་པ།
 ཀྱང་པས་བསྐྱུན་པའི་དགོས་པ་མཚན་ཅན། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ཆེ་ཡོངས་སྤྱོད་པ།

10

ནས་ཞིག་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ལྟར། དཔྱད་དུས་རྒྱུ་ཆེ་ཡོངས་སྤྱོད་པའིས།
 འབྲི་གིང་ཡིད་འོང་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ནི་བྱུད་མེད་ཚོགས་དང་ཅི།

11

ས་སྤྱོད་ལྟར་མེད་དེ་དག་དེར། མེ་དྲག་འབྲས་བུ་ལྟར་ལ།
 ཀྱང་གཤེགས་པའི་འདུག་པ་ལྟར་ནི། རྒྱུ་བོ་མང་པོས་འདི་ཅི་ཞེས།

12

དེར་ནི་ཞི་བ་ལ་བཞིན་བཞིན། དཔྱད་པར་རྒྱུ་ཆེ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི།
 རང་སངས་ཀྱིས་ནི་དག་བཅོམ་གྱིས། ཡོངས་བསྐྱུར་མཚོས་མ་རྒྱུས་ཀྱིས་

མཚོར་། 13

अपि को विदुर क्रूरकर्मणो भुज्यते फलम् ।
अपि दौर्जन्यजननी सा मतिः स्मर्यते त्वया ॥ ६ ॥

श्रुत्वैतत् सुगतेनीतं स मनुष्यगिराब्रवीत् ।
तौत्रपापस्य भगवन् भुज्यते विपुलं फलम् ॥ ७ ॥

इति तस्य ब्रुवाणस्य जातिसंस्मरणात् परम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ भिक्षुसङ्घं महाजनः ॥ ८ ॥

आश्चर्य्यवृत्तं भगवानानन्देनाथ भिक्षुणा ।
तत्कर्म कौतुकात् पृष्ठः सर्व्वज्ञस्तमभाषत ॥ ९ ॥

उज्जयिन्यामभूत् पूर्वं विदुरो नाम भूपतिः ।
अशोक इव लोलाक्षौचरणाद्विकौतुकी ॥ १० ॥

स कदाचिद्बधूद्वन्दैर्मधौ मधुपबान्धवे ।
विललासानिलालोललताललितकानने ॥ ११ ॥

ता भूमिपाललललनास्तत्र पुष्पोच्चयाकुलाः ।
विचेष्ट नूपुरारावतरङ्गितविहङ्गमाः ॥ १२ ॥

एकान्ते तत्र विश्रान्तं कान्ताः शान्तेरिवाश्रयम् ।
प्रत्येकबुद्धमर्द्धङ्गिर्दृष्टुः परिवारितम् ॥ १३ ॥

མི་དྲུང་ཁྱོད་མི་བཟང་བའི། ཡས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྟོན་དཔ།

ཅུ་ཡང་མེད་པར་བྱེད་བ་ཡི། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱིས་བྲན་ནཔ་ཅི།

0

བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གཡུངས་དེ་ཐོས་ནས། མི་ཡི་ཚོགས་ཀྱི་དཔེ་སྟེས་པ།

བཅོས་ལྡན་མི་བཟང་ལྟོགས་པ་ཡི། འབྲས་བུ་ཁྱུ་ཆེ་ཡོངས་སྟོན་དོ།

7

ཞེས་པ་སྟུང་བ་དེ་ཡིས་ནི། མཚོགས་དུ་སྟེབ་བྲན་པ་ཡས།

སྟེ་ཡོངས་ཡོས་འདི་ཅི་ཞེས། དགེ་སྟོང་དགེ་འདུན་དགེ་ལ་བྲིས།

8

དེ་ནས་དགེ་སྟོང་ཀུན་དགེ་འཕྱོངས། དེ་ཡི་ཡས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལཔ།

ང་མཚན་རྟོག་བྱུང་བྲིས་དེ་ལ། བཅོས་ལྡན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་པ།

9

ས་བདག་པོ་དྲུང་ཞེས་པ་ཕྱང་མེད་བཞིན་མིག་གཤམ་མས།

ཀྱང་པས་བསྟུན་པའི་དགེ་མཚན་ཅན། འཕགས་ཀྱིས་དགེ་དྲོད་བྱུང་བྱུང་།

10

ནམ་ཞིག་སྟུང་ཅི་འབྲས་པའི་གཉན། དཀྱིད་དུས་རྒྱུང་གི་གཤམ་བ་ཡིས།

འབྲི་བྱིང་ཡིད་འོང་ནགས་ཚལ་དུ། དེ་ནི་བྱུང་མེད་ཚོགས་དང་ཅི།

11

ས་སྟོང་བྱུང་མེད་དེ་དག་དེར། མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱེས་བྱུང་པ།

ཀྱང་གཏུབ་སྒྲུ་ཡི་འདཔ་ཆགས་ནི། རྣམ་པར་བསྟོན་ཅིང་རབ་དུ་འབྱུང་།

12

དེར་ནི་ཞི་བ་ལ་བཞིན་བཞིན། དཔེན་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡི།

རང་སངས་ཀྱིས་ནི་དགྲ་བཅོམ་གྱིས། ཡོངས་བསྟོར་མེད་མཁ་རྣམས་ཀྱིས་

མཐོང་། 13

अपि को विदुर क्रूरकर्माणो भुज्यते फलम् ।
अपि दौर्जन्यजननी सा मतिः स्मर्यते त्वया ॥ ६ ॥

श्रुत्वैतत् सुगतेनोक्तं स मनुष्यगिराब्रवीत् ।
तीव्रपापस्य भगवन् भुज्यते विपुलं फलम् ॥ ७ ॥

इति तस्य ब्रुवाणस्य जातिसंस्मरणात् परम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ भिक्षुसङ्घं महाजनः ॥ ८ ॥

आश्चर्य्यवृत्तं भगवानानन्देनाथ भिक्षुणा ।
तत्कर्म कौतुकात् पृष्टः सर्व्वशस्तमभाषत ॥ ९ ॥

उज्जयिन्यामभूत् पूर्वं विदुरो नाम भूपतिः ।
अशोक इव लोलाक्षौचरणादतिकौतुकी ॥ १० ॥

स कदाचिद्बधूदुन्दैर्मधौ मधुपबान्धवे ।
विललासानिलालोलललताललितकानने ॥ ११ ॥

ता भूमिपाललललनास्तत्र पुष्योच्चयाकुलाः ।
विचेरु नूपुरारावतरङ्गितविहङ्गमाः ॥ १२ ॥

एकान्ते तत्र विश्रान्तं कान्ताः शान्तेरिवाश्रयम् ।
प्रत्येकबुद्धमर्द्धद्विर्ददशुः परिवारितम् ॥ १३ ॥

སྤྱིལ་ཁྱུང་བཅས་ནས་གནས་གུང་ཅིང་། བསམ་ཁྱུང་སྤྱན་ནི་གཡོ་མེད་པ།
དེ་མཐོང་འཕྲལ་ལ་དེ་དག་ནམས། ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བར་གུང་། 14

བསམ་ཁྱུང་མཐར་ནི་དག་བཟེ་ཆོས། བདུད་ཅི་པ་ནི་ཏུ་ཉིད་དེ་ལ།
ཀར་བར་བྱུག་བྱས་དེ་དག་གིས། ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ཉེ་བར་གནས། 15

སི་བདག་ཡུལ་དེར་སོང་བ་ཡི། བུད་མེད་ནམས་དེར་མཛོད་ཕྱོགས་མཐོང་།
ཅུལ་ཁྱིམ་སྤྲུལ་ལྟར་དེ་དག་གི། ལྷས་ནི་བཅད་ལ་རབ་དུ་བསྐྱོས། 16

སྤྱིག་པ་དེ་ཡིས་ཡངས་པ་ཡི། དུས་སུ་དབྱེལ་བ་ཉམ་ང་བར།
ནས་འབྱུང་མེས་ས་ཅན་གྱིས་ཟེའིང་། ངན་པའི་དབྱིབས་ཅན་འདི་དག་སྤྱིན། 17

མགོ་ནས་ཀར་བར་དུ་མ་ཡི། ནས་འབྱུང་མ་ལས་བྱུང་གུང་བཟེ།
སྤྱིན་བུའི་རིགས་ཀྱིས་ཁེངས་གུང་བ། འདི་ཡི་ལྷས་ནི་སྤྲུལ་བ་ལྟོས། 18

བསྐྱལ་པའི་མཐར་ནི་དབྱེལ་བ་དག། སྤྱིན་ནས་གཏུག་པོ་ཉིད་གུང་དེ།
ཇོན་པའི་ངང་ཅུལ་ལྟར་བའདིས། རང་སངས་གྱིས་ནི་གསུང་པར་འབྱུང་། 19

སྤྱིར་ཡང་དབྱེལ་བའི་སྤྱིག་པ་སྤྲུལ་གྱིས། ལྷས་ཅན་ནས་པར་ཉམས་བྱེད་ཅིང་།
གུངས་ལས་འདས་པའི་དུས་ཀྱིས་ནི། མི་ཉིད་རབ་དུ་ཐོབ་པར་འབྱུང་། 20

དེ་ནས་སྤྱིག་པ་རྟུག་གུང་དེ། ཉམ་མོངས་མེ་ཆེན་དག་གི་ནི།
ཡིད་བྱུང་ལྟོན་བཟུང་དར། ཞེས་པའི་བཟུང་པ་རབ་འབྱུང་འབྱུང་། 21

स्थितं पर्यङ्कबन्धेन ध्यानस्तिमितलोचनम् ।

तं दृष्ट्वा सहसैवासां प्रसन्न मभवन्ननः ॥ १४ ॥

ध्यानान्ते ता दिशन्तं तं धर्मे शुद्धमिवामृतम् ।

परिवाय्योपविविशुः कृतपादाभिवन्दनाः ॥ १५ ॥

नृपस्तं देशमभ्येत्य स्त्रैणं दृष्ट्वा तदुन्मथम् ।

आरौरं शुद्धशीलानां तासां निग्रहमादिशत् ॥ १६ ॥

तेन पापेन विपुलं कालं नरकसङ्करे ।

यक्षोऽयं विद्वतैः सत्त्वैर्भक्ष्यमाणो दुराकृतिः ॥ १७ ॥

आपादमस्तकानेकविकारित्रणसम्भवैः ।

कौण्ठिकमिकुलैः कायं पश्यतास्य जुगुप्सितम् ॥ १८ ॥

कल्पान्ते नरकं भुक्त्वा चण्डालत्वमुपागतः ।

प्रत्येकबुद्धं मृगयाशीलोऽयं निहनिष्यति ॥ १९ ॥

पुनर्नरकसंक्लेशशीर्यमाणायताकृतिः ।

संख्यातौतेन कालेन प्रयास्यति मनुष्यताम् ॥ २० ॥

शास्त्ररुत्तरसंग्रस्य ततः क्षपितकिल्बिषः ।

दीर्घक्लेशानलोद्धिमः शासने प्रव्रजिष्यति ॥ २१ ॥

དེ་ནས་ཀ་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཡི། སྤྱད་མོས་ཚལ་དུ་མཛེས་མས་མཛོད།
 སྤྱལ་དེ་གཞི་བྱས་ལྷས་དག་ནི། ཚད་པ་དྲུག་བོས་གཙོད་པར་འགྱུར། 22

དེ་མཛེས་འདི་ཡི་སྤྱལ་བལྟལ་མེ། མི་བཟང་རབ་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར།
 ཞེས་པ་ཕྱོག་པའི་གསུང་ཐོས་ནས། བསམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་ལྷན་པར་གྱུར། 23

དེ་ནས་དེར་ནི་ཕྱོག་པའི་གསུང་གི་རང་བཞིན་བདུན་ཅིང་རྒྱན་ཐོགས་པས།
 ཆགས་བྲལ་སྤྱིད་པའི་འཛིགས་པའི་ཉོན་མོངས་བསམ་པས་གཞིར་བ་དེ་དག
 ནས་ས།

དགའ་བ་དང་ལྷན་དག་བའི་ཚུ་ཡིས་བསམ་པ་རབ་དུ་ཐོགས་གྱུར་ཅིང་།
 རབ་ཞི་མེ་དོག་དགའ་ཚལ་ལྷན་པ་ནས་སྤྱི་གདུང་བ་ག་ཤིང་སོང་། 24

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་བཟོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བྱི་དུ་རའི་དོགས་པ་བཟོད་པའི་
 ཡམ་འདབ་ཕྱེ་བདུན་ཅུ་ཚུ་བྱུག་པའོ།

उद्याने काशिराजस्य कान्ताभिः पूजितस्ततः ।
ईर्ष्याकोपेन शारीर मवाप्स्यत्युग्रनिग्रहम् ॥ २२ ॥

ततोऽस्य तीव्रदुःखाग्ने रवसानं भविष्यति ।
इति शास्तुर्वचः श्रुत्वा सर्व्वे वैराग्यमाययुः ॥ २३ ॥

उद्दिग्मानामथ भवभयक्लेशचिन्तातुराणाम्
शास्तुः पूर्णैर्मृतविसरैर्वाङ्मयैस्तत्र तेषाम् ।
सक्ताह्लादैः कुशलसलिलैः स्नायमानाशयानाम्
तापः क्वापि ग्रशमकुसुमारामभाजां जगाम ॥ २४ ॥

इति श्वेनेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
विदुरावदानं षट्सप्ततितमः पल्लवः ॥

མི་བསྐྱུན་རབ་དུ་རྒྱས་བཡིས། ཀུན་གྱི་ཡོད་དུན་ཉམས་པར་བྱེད།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། མཛོན་པར་དང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 1

ཨ་ཏུ་མ་ཡའི་ནགས་ཀྱི་མཐར། འབྱུང་བོའི་ཁང་པའི་ཕྱག་ནང་ན།
བཅོམ་ལྷན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལྟེན། བསམ་གཏན་རབ་དུ་སྦྱང་ཞིང་གནས། ॥

དེར་ནི་མི་བཟད་ལྟེ་འབབ་པ། དུག་པོས་ཁྲ་མཆོག་ཞིང་པ་བཅོམ།
དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་པས། སྦྱིན་གྱི་སྒྲ་ཡང་གསལ་བ་གྱུར། 8

དེ་ནས་དལ་འབབ་འོགས་སུ་ནི། བསམ་གཏན་མཐའ་ཅུ་སྦྱོན་པའི་གསུང་།
ཉན་དུ་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་ནི། བཞི་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟེན་དུ་འོངས། 4

ཡལ་འཁོར་སྤང་དང་འཕགས་སྦྱིས་པོ། མིག་མི་བཟང་དང་ནོར་བུ་བདག་གོ།
དེ་ཡི་ཞབས་ལ་དེ་དག་གིས། ཡལ་འཁོར་རིན་ཅེན་མེ་ཏོག་གཏོར། 5

དེ་དག་ལས་ནི་འཕགས་པའི་རིགས། ཡལ་འཁོར་སྤང་དང་འཕགས་སྦྱིས་པོ།
གཞན་གཉིས་གདུག་པའི་རིགས་ཅན་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་དམ་ཆོས་དག། 0

བཅོམ་ལྷན་འབྱུང་བོ་དགོངས་པ་ཡིས། རང་ལ་འོས་པའི་སྒྲ་ཀྱིས་བལྟན།
གང་གིས་དེ་དག་བལྟན་པ་ཡི། ཆོས་ལ་རབ་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར། 7

དགོན་ཅོག་གསུམ་ལ་རབ་བརྟེན་ཅིང་། བསྐྱུར་པའི་གནས་བཟུང་དེ་དག་ན་པས།
བཅོམ་ལྷན་ཞབས་པ་བདུད་ནས་ནི། གནལ་ལེ་དང་ནས་པཐོ་རིས་སོང་། 8

सप्तसप्ततितमः पञ्चवः ।

खलोत्कर्षेण सर्वस्य गुणग्लानिः प्रजायते ।
भवत्यभ्युदयायैव प्रभावस्तु महात्मनाम् ॥ १ ॥

आह मायांवनोपान्ते भगवान् सुगतः पुरा ।
सूतागारगुहागर्भे तस्थौ ध्यानपरायणः ॥ २ ॥

तत्र तौब्राशनिस्फोटनिष्पिष्टवृषकर्षकः ।
तेन ध्यानविलीनेन घनशब्दोऽपि न श्रुतः ॥ ३ ॥

ध्यानान्तेऽथ प्रवचनं शास्तु मन्दाकिनीतटे ।
चत्वारः श्रोतुमाजग्मु मंहाराजाभिधाः सुराः ॥ ४ ॥

धृतराष्ट्र-विरुद्धाख्य-विरुपाक्ष-धनाधिपाः ।
ते कौर्णरत्नकुसुमा स्तस्य पादौ ववन्दिरे ॥ ५ ॥

तेषां त्वाचार्यजातीयौ धृतराष्ट्रविरुद्धकौ ।
द्वावन्यौ क्रूरजातीयौ तेषां स्वोचितभाषया ॥ ६ ॥

सहस्रदेश्मनां चक्रे भगवान् भूतभावनः ।
येन शासनधर्मेषु बभूवुस्ते विशारदाः ॥ ७ ॥

शिक्षापदप्रणयिनस्ते रत्नत्रयमाश्रिताः ।
नत्वा भगवतः पादौ विमानैस्त्रिदिवं ययुः ॥ ८ ॥

དེ་དག་སོང་ཆོ་བཙམ་ལྟེན་ལ། དེ་གསོལ་ཡ་མཚན་སྒྲེ་ནམས་ཀྱིས།

དེ་དག་སྒྲོད་ཆོ་བསོད་ནམས་ཚལས། དེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གསལ་གསུངས། 9

སྒྲུ་ནི་དབྱུགས་རྒྱུང་དབྱུགས་ཆེན་དག། སྒྲོན་བྱུང་དེ་དག་དགྲ་པོ་ནི།

འདབ་བཟང་གཙུག་ལྟན་དེ་བཞིན་དུ། མི་དེ་དབྱུངས་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། 10

སྒྲུ་ཡིས་རྩོན་པ་འོད་སྤངས་ཀྱི། བཀའ་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་ནས།

སྒྲོབས་ལྟན་འདབ་བཟང་དག་གིས་ནི། བཟླ་བར་ནམ་པ་མིན་པར་གྱུར། 11

ཞེས་པ་འགྲན་ཞིང་མཛོན་ཁོངས་པ། འདབ་བཟང་གིས་ཀྱང་འོད་སྤངས་ལ།

བསྟན་པ་དེན་ཅེན་བརྒྱུང་ནས་ནི། དཀོན་ཚུགས་གསུམ་ལ་སྒྲུབས་སྤྱོད་སོང་། 12

སྒྲུ་དེ་དག་ནི་འཕགས་པ་དེ་དགས། ཡམ་འཁོར་སྤང་དང་འཕགས་སྒྲེས་པོ།

གདུག་པ་དེ་འདབ་བཟང་དེ་དག་ནི། སྤྱི་པ་བཟང་ཞོར་བདག་འདི། 13

ཞེས་པ་གསུང་བ་རྒྱལ་བ་ཡི། བསོད་ནམས་གསུང་རབ་བདུན་ཅི་ནི།

ནགས་ཚལ་དེ་ན་གནས་པ་ཡི། ཐུབ་པ་ཀེ་ཞེ་ཡ་གསལ་ཐོས། 14

དེ་ཡི་མཐུ་ཡི་ཡ་མཚན་དེ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྒྲུབས་སྤྱོད་སོང་།

ཕྱིར་སེའོང་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས། བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་དགའ་བར་གྱུར། 15

དེ་ཡི་ཚ་བོ་གི་པ་ཡང་། དེ་བཞིན་འདུལ་བ་ལ་བདེན་ནས།

བདེན་པ་བཟོང་ཞིང་བྱ་ཆེ་བ། ཕྱིར་སེའོང་གིས་འདུལ་བ་ཐོབ་གྱུར། 16

तेषु यांतेषु भगवान् भिक्षुभिर्जातविस्मयैः ।
प्राक् पुण्यसञ्चयं तेषां पृष्टः प्रोवाच सर्ववित् ॥ ८ ॥

अल्पाश्वासमहाश्वासौ पुरा नागौ बभूवतुः ।
तद्द्वेपिणौ सुपर्णौ च चूडिर्मिटिस्वरस्तथा ॥ १० ॥

नागौ काश्यपसंज्ञस्य शास्तुः संप्राप्य शासनम् ।
सुपर्णयोरप्रभृष्टावभूतां बलशालिनौ ॥ ११ ॥

द्वेषस्पर्द्धाभिमानेन सुपर्णावपि काश्यपात् ।
गृहीत्वा शासनं रत्नत्रयं शरणं मापतुः ॥ १२ ॥

तौ नागाचार्यजातीयौ धृतराष्ट्रविरुद्धकौ ।
क्रूरौ सुपर्णौ तावेतौ विरूपाक्षधनाधिपौ ॥ १३ ॥

जिनस्येति ब्रुवाणस्य पुण्यं सुवचनानृतम् ।
तद्वनीपान्तनिलयः श्रुत्वा कैनेयको मुनिः ॥ १४ ॥

विस्मितस्तत्प्रभावेण तमेव शरणं गतः ।
अनागामिफलाभ्याभूत् सत्यदर्शननिर्वृतः ॥ १५ ॥

तद्भागिनेयः शैलोऽपि तथैव विनयाश्रितः ।
अनागामिफलोदारं सत्यदर्शनं माप्तवान् ॥ १६ ॥

དེ་དག་འཁོར་བཅས་བཅོམ་ཐུན་གྱི། བསྟན་བཅི་ཚོས་ལ་རབ་དག་འཛིང་།
 རབ་དུ་བྱུང་བ་སྤངས་ནས་ནི། བསྟན་གས་པར་ཐོས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ ॥ 17

དེ་ནས་དེ་ཡིས་རྒྱལ་རྣམས་ལ། བདེ་གཤེགས་བཀའ་ཡིས་ཀ་བེན།
 ཤུ་རིའི་བྱ་དང་སོགས་ལ། བྱ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བསྟན་པ་མཛད་ ॥ 18

ཀེ་ནེ་ཡ་ཀ་ཤི་ལ་ནི། ཡིད་རབ་དང་མཐོང་དེ་དག་གིས།
 སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དག་སྟོང་གིས། རྣམ་ཤིང་བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། ॥ 19

སྟོན་གྱི་སྤྱེ་བར་འདི་དག་ནི། བ་ར་ཏ་མིང་བྱིས་བདག་གཉིས།
 ཡང་གཡལ་གཞུ་ཉིས་པ། བྱེགས་ཐོ་ཚོས་ལ་དགའ་བར་བྱུང་ ॥ 20

ཐུ་མ་ཐོད་སྤངས་བྱུང་དུ་ནི། ཚངས་པར་སྟོན་པ་སྟུང་དེ་དག།
 སཐང་བྱུག་སྟོན་ལ་བདག་གིས་ནི། ར་རྩ་རབ་དུ་ཉི་ཉིད་ཐོབ ॥ 21

དེ་ཏྲ་བྱུང་མཚེག་བསོད་ནམས་སྟོན་ལས་ལས་སྤྱེས་པ།
 དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་པ་དག་ནི་ཐོས་བྱུང་ནས།
 རབ་དུ་ཉི་བའི་རིགས་པས་སྟོན་བའི་ལག་འགྲོ་ནི།
 རིམ་བྱིས་མནན་སྟུང་དག་སྟོང་དག་འདུན་ཅེ་གཞིག་བྱུང་ ॥ 22

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་
 བདག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀེ་ནེ་ཡ་ཀེ་རི་རྟོགས་པ་བརྟེན་
 བའི་ཡལ་འདབ་ཐེ་བདུན་ཅུ་ཆ་བདུན་པའི་ ॥

तौ सानुगौ भगवतः प्रसन्नौ धर्मशासने ।

प्रव्रज्यां समुपादाय श्लाघ्यं महत्त्वं मापतुः ॥ १७ ॥

ततस्तदवशिष्टानां चक्रुः सुगतशासनात् ।

कफिणः शार्ङ्गपुत्रश्च मौद्गल्यश्चापि देशनाम् ॥ १८ ॥

मनःप्रसादमालोक्य परं कैनेयशैल्योः ।

तत्पूर्वपुण्यं भगवान् पृष्टो भिक्षुभिरभ्यधात् ॥ १९ ॥

एतौ गृहपती पूर्वजन्मन्यङ्गाङ्गनाभिधौ ।

सुहृदौ धर्मनिरतौ वाराणस्यां बभूवतुः ॥ २० ॥

चरितव्रह्मचर्यौ तौ काश्यपस्थान्तिके गुरोः ।

पर्यन्तप्रणिधानेन प्राप्तावद्य प्रशान्तिताम् ॥ २१ ॥

कथितमिति तथागतेन पुण्यं

मुनिवरयोः प्रणिधानजं निश्चयम् ।

अभवदवहितः प्रशान्तियुक्त्या

भवभुजगाभिभवाय भिक्षुसङ्घः ॥ २२ ॥

इति छेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कैनेयकावदानं सप्तसप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལའདབབདུན་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་པ།

གང་གི་སྐབས་གསུམ་དབང་ཡུག་ཡལ་བཅེ་བ་དང་ལྷན་པའི།

མིག་ནི་ཞིབ་མེད་པ་ནི་བྱེད་ལ་དཔལ་ལྷུང་བྱེད་པ།

ཆེན་པོ་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ནི་ཆེར་འོས་ཆེན་པོ་ཉིད།

དགེ་མཚན་གྱིས་ནི་ཅེ་སྟེ་མིན་དུ་མཐོ་བ་དག་དུ་འཛོམས།

1

བརྒྱ་བྱིན་མདུན་སར་འཁོད་བ་ཕྱོད། མཐོ་རིན་པ་ལྷུང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས།

རིག་ཅིང་སོང་གི་གདན་ལྷུང་དུ། དགའ་བ་རབ་དུ་ཐོབ་མ་གྱུར།

2

དེ་ཡི་མགོ་ལ་མནད་རའི། འབྲེང་བ་གཤེད་ལྷན་མཛོས་པ་ནི།

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་བསྐྱབས་པ་ཡིས། ཡང་ཆོད་དཔལ་བཞིན་ཉམས་པར་གྱུར།

3

དེ་ཡི་ཐིག་ལེ་གྲགས་པ་ལྟར། དཀར་ལ་ཉམས་པར་བྱ་བའི་སྒྲུང་།

རྒྱལ་གྱི་ཆུ་ཐིག་པ་གསར་བ་ཡིས། འནས་པ་བཞིན་དུ་གནས་དག་བྱས།

4

དེ་ནི་སེམས་ནི་བསམས་པ་ལ། ཆགས་ཤིང་རྒྱང་ལ་ཉེ་གྱུར་པ།

དེ་ཡི་བརྟན་པ་བྲག་དོག་གི་པ། ཁྲིམ་བཞིན་རབ་དུ་རིང་བོར་སོང་།

5

མུ་ངར་ཡོང་པ་འདྲིས་དེ་མཐོང་ནས། འཛིགས་པའི་སྡེ་སྟགས་ཀྱིས་སྐྱས་པ།

རྒྱང་བ་དག་ལ་ཉེ་བ་འདྲིར། རྟོན་ནི་རབ་དུ་བསམ་པར་མཛོད།

6

འཛིག་རྟོན་ནམས་ལ་གྱུར་པ་ཡིས། བརྒྱུ་བྱ་མེད་པ་ཆེས་དེ་ངས།

གང་ནི་གཤམ་ཉེ་མོངས་ཐིགས་པ་འདི། དུག་པའི་བདག་པོ་ཁྱོད་ཡལ་བ།

7

अष्टसप्ततितमः पल्लवः ।

उत्तुङ्गशृङ्गमधिरोहति कौतुकस्य
तेषां प्रभावमहिमा महतां महार्हः ।
ये पातयन्त्यशिरसं शमनप्रगल्भां
दृष्टिं दद्याप्रणयिनीं चिदश्वरेऽपि ॥ १ ॥

सभासीनः पुरा शक्रः चिदिवच्युतिलक्ष्णैः ।
स्पृष्टः सिंहासनोत्सङ्गे न गतिं प्रत्यपद्यत ॥ २ ॥

सुवर्णरुचिरा तस्य मौलौ मन्दारमालिका ।
अपुण्योत्सन्नतारुण्या श्रीरिव स्नानतां ययौ ॥ ३ ॥

यशःशुभ्रे विलोपाय तिलके तस्य चक्रिरे ।
अपवादा इव नवाः पदं स्वेदोदविन्दवः ॥ ४ ॥

आसन्नपतनस्याथ चिन्तासंसक्तचेतसः ।
ईष्यारुष्टेव प्रययौ तस्य दूरतरं धृतिः ॥ ५ ॥

शुचः परिञ्चितं दृष्ट्वा तमूचे चकिता शची ।
आसन्नेऽस्मिन्निपतने चिन्त्यतामवलम्बनम् ॥ ६ ॥

अलङ्घ्यं नास्ति लोकेषु विपदामिति निश्चयः ।
तवापि जगतां पत्यु र्यदिमाः क्लेशविसुपः ॥ ७ ॥

ངེས་པར་ནམ་ཀུན་ཕྱིར་བྱོལ་ས་པས། འབད་པ་ཡིས་ནི་བཅའ་བཅའ་ནས།

རྩུང་བ་ཡོན་ཏན་ལ་སྟེར་ཅིང་། ཆེན་པོ་ནམས་དང་འབྲོག་ས་པར་འདོད་༥ 8

བྱུང་བ་དག་རང་ཉིད་འཇོག་གྱིང་དུ། དེ་ཞིག་བོལ་ས་ལ་བྱོར་གྱིས་ནི།

ལྷན་པ་བསྐྱེད་པར་བཟོད་པ་ཡི། དག་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བཟོད་༥ 9

གང་དག་དག་བས་བཟོད་བྱེད་ཅིང་། དག་བ་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་བྱེད་པ།

དག་སྤྱོད་མཐུ་ནི་བྱ་ཆེ་ཞིང་། བྱུང་བར་འབག་ས་པ་གྲགས་པ་གྲོས་༥ 10

ཞེས་པ་དགའ་མའི་ཆོག་གྲོས་ནས། དེ་བཞིན་ཞེས་སྒྲ་ལྟ་ཡི་བདག་།

ས་ལ་མཛོད་བྱོལ་ས་ཉམ་མོངས་ནི། འཇིག་བ་དག་སྤྱོད་ནམས་ལ་དྲིས་༥ 11

བརྟུ་བྱིན་གྱིས་ནི་དྲིས་ཅམ་གྱིས། མཐུ་ཡིས་མཛོད་མཛོངས་དེ་དག་གིས།

བལ་མོ་སྤྱོད་བྱས་དེ་ཉིད་ལ། བྱུང་བ་ལ་བཞིན་རས་བདུད་པར་གྱུར་༥ 12

གང་ཞིག་བདག་ཉིད་ལ་འདུད་པ། དེ་ཡི་ཇི་ལྟར་སྤྱང་བྱེད་འགྱུར་།

ཞེས་བསམས་སྒྲ་ལྟ་ཡི་བདག་པོ་ནི། དེ་བ་ཉམས་པས་རང་གནས་མོང་༥ 13

དེ་ནས་དེ་ཡི་བདེ་གཤེགས་ནི། མཛོག་གི་བདུད་ཅི་ཐོབ་ཤེས་ནས།

རྩུང་པ་རབ་དུ་ཉེ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ས་པ་དག་དུ་བསམ༥ 14

དེ་ནས་དེ་ནི་ཇེས་འབྲང་བཅས། དབང་པོའི་འབྲང་བའི་བྱུང་བ་ནི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེད་པས་ལ། ལྷོས་སྤྱུགས་གནས་པ་ལྟ་བུ་མོང་༥ 15

सर्वथा खलवैमुखादन्विष्यान्विष्य यत्नतः ।

महद्भिः सङ्गमिच्छन्ति गुणलुब्धा इवापदः ॥ ८ ॥

अवतीर्य स्वयं तावज्जम्बुद्वीपं त्वया विभो ।

मृग्यतां अमणः कश्चिद् व्यसने रक्षणक्षमः ॥ ९ ॥

प्रभावविपुलोत्कर्षाः श्रूयन्ते अमणाः किल ।

युज्यन्ते कुशलैरेव येषां कुशलगामिनः ॥ १० ॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा तथेत्युक्त्वा मरुत्पतिः ।

क्षितिमभ्येत्य पप्रच्छ अमणान् क्लेशसंश्रयम् ॥ ११ ॥

शक्रप्रणयमाचरेण ते प्रभावाभिमानिनः ।

बभूवुरञ्जलिव्यग्रास्तत्प्रणामनताननाः ॥ १२ ॥

ते कुर्वन्ति कथं रक्षां मामेव प्रणमन्ति ये ।

पतिर्ध्यात्वेति मरुतां भग्नाशः स्वपदं ययौ ॥ १३ ॥

ततः स सुगतं ज्ञात्वा संप्राप्तपरमामृतम् ।

प्रत्यासन्ने निपतिते परिचाणममन्यत ॥ १४ ॥

इन्द्रमालगुहागर्भस्थितं सोऽथ तद्यागतम् ।

तेजोधातुसमापन्नं ययौ द्रष्टुं सहानुगैः ॥ १५ ॥

དེ་ནས་བདེ་སོགས་བདག་པོ་དེས། འབྲེལ་ལ་ཕྱག་དང་ཉེ་བར་བྱིན།

ཅུར་ཕྱུ་ལྔ་པ་ཞེས་པ་ཡི། རྩི་ཟེར་བྱུ་ལ་གྱུས་པས་སྟུ།

16

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཙོམ་ཅན་འདས། མེ་ཡི་ཁམས་ལ་སྟོངས་ཀྱུགས་པ།

ཁོད་ནི་རང་གི་སྐྱུ་ཅུ་ལ་ཡ། མཁམས་པས་དྲོགས་པ་བྱ་བར་འོས།

17

གང་ཞིག་དུས་མིན་ཉེར་བརྟན་དང་། མ་བཟོད་བར་ནི་ནང་འཇུག་དང་།

བསམ་པ་ཤེས་པ་མིན་པ་དེ། དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་སྦྱད་པ་འི་གནས།

18

ཞེས་བཟོད་ལྟ་ཡི་རྒྱལ་བོ་ཡིས། རྩི་བྱེས་ལྟར་པ་རྩི་ཟེར་བྱ།

བྱི་རྩུ་ཡི་དབྱུག་པ་ཙན། རྩུ་མང་སྦྱ་སྟན་ལེན་དུ་བཅུག།

19

རང་བཞིན་གྱིས་སྟན་ལེན་དུ་འོང་། བཟོད་དབྱངས་དགའ་བ་དང་བཙས་པས།

དེ་ཡིས་རྒྱལ་བ་སངས་བྱས་དེ། འབྲེལ་བྱེད་ལྟ་བའི་གོ་སྐབས་ཕྱེ།

20

དེ་ནས་ལྟ་དང་བཙས་པ་ཡི། མཚོད་སྟོན་བརྒྱུ་པ་རབ་ཀྱུགས་དེ།

རབ་ཞིན་བརྟན་ཅིང་ཆར་འབབས་པ། དགའ་བ་སྟེང་བྱེད་བདེ་གཤེགས་བལྟས།

21

ཕྱག་འཚལ་རབ་དུ་བརྟན་པ་དེས། མགོ་ཡི་མན་དར་བའི་གོས།

སྟོན་བའི་ཞབས་ཀྱི་སེན་པོ་ཡི། མེ་མོང་དགའ་ནི་རབ་དུ་བྱིས།

22

དེ་ནས་རབ་ཀྱུགས་དེ་ལ་ནི། གང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡ།

ཚོས་ཀྱི་མིག་ནི་འབྱུང་གྱུར་པ་འི། བཀའ་རྩིན་རྒྱལ་བ་དེ་ཡིས་སེངས།

23

गुहान्तिकमथासाद्य ससहायः शचीपतिः ।

जचे पञ्चशिखं नाम गन्धर्वसुतमादरात् ॥ १६ ॥

तेजोधातुसमापन्नं भगवन्तं तथागतम् ।

स्वकलाकौशलेन त्वं प्रबोधयितुमर्हसि ॥ १७ ॥

उपसर्पत्यकाले यः प्रविशत्यनिवेदितः ।

अनाशयज्ञः स सतामवमानस्य भाजनम् ॥ १८ ॥

इत्युक्तः सुरराजेन धीमान् गन्धर्वदारकः ।

वैदूर्यदण्डामकरोद्दीणां सुस्वरसारणाम् ॥ १९ ॥

स्वभावमधुरोदाररम्याभिः स्तुतिगौतिभिः ।

स विबोध्य जिनं चक्रे दशनावसरं हरेः ॥ २० ॥

ततः प्रविश्य सुगतं देवैः सह शतक्रतुः ।

ददर्श हर्षजननं वर्षन्तं प्रशमामृतम् ॥ २१ ॥

स प्रणामानतः शास्तुर्नखदर्पणभार्जनम् ।

चकार मौलिमन्दारमकरन्देन पादयोः ॥ २२ ॥

ततस्तस्य प्रविष्टस्य प्रसादं विदधे जिनः ।

सत्यसन्दर्शनाद्येन धर्मचक्षुर्वभूव सः ॥ २३ ॥

ཡོངས་ཁྱུང་དེ་ཡི་འབྲུལ་ལ་ནི། རང་གི་ལྷན་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར།
བསོད་ནམས་མཐུ་ནི་དེ་དག་གིས། རྒྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རབ་དུ་ཞི། 24

ཇི་སྲིད་འཛོལ་བར་བདེ་བར་གཤེགས། ལྷུངས་འོས་དེ་ལ་ལྷུངས་སུ་སོང་།
བདག་ནི་རབ་ཐར་ཅེས་བཟོད་ནས། དེ་ལ་ཞུས་ནས་མཐོ་རིས་སོང་། 25

དུས་བྱར་ཡི་བྱ་མོ་མཛེས། ཟུར་ཐུད་ལུ་པ་ལ་དེས་བྱིན།
དས་པ་ནམས་ནི་པན་པ་འི་ར། བྱ་ཡོན་བཞིན་དུ་སེམས་པར་བྱིད། 26

དགེ་བ་ཐོབ་པས་བརྒྱ་བྱིན་ནི། གཤམ་དུ་འབྱུངས་པས་ཡལ་མཚན་པ།
དགེ་སྲོང་གིས་བྲིས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེར་གསུངས་པ། 27

གྲོང་ཁྱེར་མཛེས་ལྡན་དགུ་སྟོན། ས་ཡི་བདག་པོ་སྐལ་བཟང་གིས།
རྩོན་པ་ལོག་པར་དང་སེལ་གྱི། ལྷ་ཡི་མཚོན་རྟེན་རབ་དུ་བྱས། 28

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྟོན་ལས་ཇིགས་ལྡན་པས།
སྐལ་བོ་དེས་ནི་སྐལ་ཡི་དབང་ཉིད་ཐོབ།
འབྱོར་པས་ཚོས་ཀྱི་བཅོངས་ཞེས་གསུངས་ནས་ནི།
བཅོས་ལྡན་གསུང་ནི་རབ་དུ་ཞི་བར་གྱུར། 29

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བཟོད་པ་
དཔག་བསམ་བྱིསྟེ་ཤིང་ལས་བརྒྱ་བེན་ལྷུང་བའི་རྟོགས་བ་བཟོད་
པའི་ཡལ་འདབ་ལྷེ་བདུན་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པའོ།

परिच्युतः स सहसा स्वमेवासन माप्तवाम् ।

तेन पुण्यप्रभावेण प्रशान्तप्रच्युतिलक्षणः ॥ २४ ॥

यावज्जीवं स सुगतं शरण्यं शरणं गतः ।

अतिक्रान्तोऽहमित्युक्त्वा तमामन्त्य ययौ दिवम् ॥ २५ ॥

ललितां तुम्बुरुसुतां ददौ पञ्चशिखाय सः ।

क्वणवत् कुरुते चिन्तामुपकारकणः सताम् ॥ २६ ॥

शक्रस्य कुशलावाप्या प्रत्ययोद्भूतविस्मयैः ।

भिष्णुभिर्भगवान् पृष्टः सर्वज्ञस्तानभायत ॥ २७ ॥

शोभावत्यां पुरि पुरा शोभाख्यः पृथिवीपतिः ।

ककुत्सन्दस्य शरीरं स्तूपं शास्तुरकारयत् ॥ २८ ॥

तत्पूर्णपुण्यप्रणिधानयोगात्

प्राप्तः स राजा चिदशेश्वरत्वम् ।

धर्मानुबन्धं भगवान् विभूति

मुक्तेति वाणीमनयत् प्रशान्तिम् ॥ २९ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

शक्रच्यवनावदानमष्टसप्ततितमः पक्षः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་དབུ་པ།

བྱད་མེད་སྒོ་ཡི་སྒྲིན་མོ་ནམས་ཀྱིས་སྒོ་གྲོས་སྤངས་བྱས་ཤིང་།

བདེ་བ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ནི་ལོར་ལ་ཞུགས་གྱུར་པ།

སྒྲིས་བྱ་གང་ཞིག་རབ་ཞི་དང་བུལ་ཞི་བར་མི་བགྱོད་པ།

དེ་དེ་ངེས་པར་འབྲལ་ལ་ཉིད་སྤངས་དག་ཏུ་བྱུང་བར་འབྱུང་།

1

གང་གིས་ན་ཆོད་ཕྱིད་དག་ནི། ཐོས་པ་བརྗོད་ཅིང་ཆངས་སྒྱུད་སྒྱུད།

བུམ་ཟེའཆོ་བ་བདེ་ཞེས་པ། མཉམ་ཡོད་དུ་ནི་སྒྲོན་བྱུང་གྱུར་།

2

མཛེའ་བས་གཉེན་གྱིས་གསོལ་བཏབ་པའི། གན་བོ་སྤྲ་ར་བྲ་བོ་དེ།

ཆོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་དག་ཏུ། བྱད་མེད་རབ་ཏུ་བརྒྱུང་བར་བྱས་།

3

ཡོངས་སྒྱུད་གསུང་པ་ལ་ཆགས་དེའི། རྒྱུང་མ་གཤམ་ལྡན་མ་ཞེས་པ།

དར་ལ་པ་པ་ཅིང་མིག་གཤམ་། ཤིན་ཏུ་ཡིད་འོང་ཉིད་ཏུ་གྱུར་།

4

དེ་ནི་དེ་ལ་རིས་བཞིན་ཏུ། ཤིན་ཏུ་སྤོང་བ་སྒྲིན་པར་གྱུར།

བྱད་མེད་མི་གྲུས་ལ་ཆགས་ཤིང་། ཡང་དག་ཆགས་ལ་ཆགས་བུལ་ཉིད་།

5

དེས་བསམ་ཀྱང་ཏུ་སིའགྲོགས་པའི། ག་བས་སྤང་ཀྱང་ལྡན་པའི་བྱོད།

བདག་གི་ལང་ཆོའི་བྲེགས་འདི་ལ། བསོད་ནམས་སྒྲིན་པས་ཉི་བར་གནས་།

6

जनाशीतितमः पल्लवः ।

स्त्रीभिर्विमोहितमतेर्गृहराक्षसीभि-
र्वित्तप्रवृत्तमनसः सुखवाञ्छयैव ।
क्षेपाः पतन्ति परुषाः पुरुषस्य देहे
गच्छन्ति नाम न विना प्रशमं शमं ये ॥ १ ॥

श्रावस्त्यां ब्राह्मणः पूर्वं जीवश्कर्माभिधोऽभवत् ।
वयसोऽर्द्धं श्रुताध्यायी ब्रह्मचर्यं चचार सः ॥ २ ॥

स जराशवलश्मश्रुः स्नेहादन्धुभिरथितः ।
धर्ममार्गानुरोधेन विदधे दारसंग्रहम् ॥ ३ ॥

पत्नी तरलिका नाम तरुणी तरलेक्षणा ।
नैवैसमोगलुब्धस्य तस्यातिदयिताभवत् ॥ ४ ॥

तस्या ज्वरोऽयमेतस्मिन्नरुचिः सुतरामभूत् ।
अभक्तरक्ताः संसक्तविरक्ता एव योषितः ॥ ५ ॥

साचिन्तयदनर्होऽयं जरासारशिरोरुहः ।
मम यौवनदर्पोऽस्मिन्नपुण्योपनतः पतिः ॥ ६ ॥

གན་པོས་གཞིན་ཉུང་སྤྱོད་པ། ལུས་ནི་ཉམས་པ་གོ་བྱེད་དག།
ག་བས་སྒྲ་ནས་བཟུང་བྱས་ཏེ། མཉེན་གཤིན་གྱིས་ནི་སྒྲོག་པ་བཞིན།

7.

གན་པོ་དལ་གྱིས་ཅུང་ཟད་ནི། འཁམས་ཤིང་སྒྲ་བོར་རབ་གྱུར་པ།
ས་ལ་ལང་ཚོ་འོ་ནོར་བྱ་ནི། ལྷོར་བ་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན།

8

གན་པོ་སྒྲོ་ལྷན་མ་ཡིན་པ། འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དོན་ཤེས་པས།
གཞན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་སྦྱར་གང་། དེ་ཉིད་བདག་གིས་རབ་དུ་བྱ།

9

འདི་ནི་བྱིས་ན་གནས་པའི་ཚོ། ཀླུ་པོ་འི་འདོད་ལྷན་དང་མཚའ་བས།
བརྟེ་མེད་ཡོངས་སྤྱོད་མ་བཅུ་མས་པ། བདེ་བ་བདག་གིས་སྤྱོད་མི་ཉུས།

10

ཞེས་བསཔས་ཤིགས་བཟང་ཆེས་མཐུན་ཞིང་། རོ་ཚ་ལྷན་བ་བཞིན་དུ་དེས།
དུལ་བ་ཡིས་ནི་མཛོན་བྱོགས་ཏེ། དལ་གྱིས་བདག་པོ་ལ་སྦྱས་པ།

11

བྱ་མེད་བདེ་བ་འཚོལ་བྱེད་པ། བྱིད་ནི་བྱིས་དུ་ཆགས་པ་ཡིས།
བཟོད་པར་དཀའ་བའི་དབྱུང་པོ་ཉིད། བྱིད་ཀྱི་ལག་པས་བྱངས་ནས་སྒྲུངས།

12

གང་ཞིག་ཚོས་པ་ལ་སྦང་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་སྒྲོམ་ལས་དགལ་དག།
རབ་མང་འགོད་པའི་བརྒྱུད་ལྷན་པའི། བྱིས་ན་གནས་པ་དེས་ཅི་བྱེད།

13

གང་དུ་བྱིས་བདག་སྒྲོམ་ལས་ལས། བྱིས་གྱི་རྩར་ནི་མིག་གཏོང་བ།
དེར་ནི་བྱེད་བདེ་མོངས་པ་ནསས། བོར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་འབྱུང་ངམ་ཅི།

14

वृद्धस्य तरुणीभोगः शरीरक्षयसूचकः ।

केशग्रहेण जरया वात्सल्येनेव वार्य्यते ॥ ७ ॥

किञ्चित्सङ्कोचकुटिलः प्रयाति स्थविरः शनैः ।

हारितं यौवनमणिं वीक्षमाण इवावनौ ॥ ८ ॥

वृद्धेन परलोकार्थमानौता यदि धौमता ।

परभोगप्रणयिनौ तत्तदेव करोम्यहम् ॥ ९ ॥

अन्तर्दृष्टगते त्वस्मिन्न शक्यं चौरकामिभिः ।

प्रेमनिर्दयसम्भोगनिरर्गलसुखं मया ॥ १० ॥

इति सञ्चिन्त्य साभ्येत्य शनैः पतिमभाषत ।

लज्जमानेव विनयादाभिजात्यानुकारिणौ ॥ ११ ॥

गृहसक्तेन भवता निर्व्यापारसुखैपिणा ।

हस्तेनाकृष्य दारिद्र्यमानीतं वत दुःसहम् ॥ १२ ॥

उद्योगद्वेषणस्तीव्रमालस्यं यस्य बल्लभम् ।

बहुव्ययप्रवादाहं विवाहं स करोति किम् ॥ १३ ॥

यस्यालस्याद् गृहपति गृहकोणं न मुञ्चति ।

धनार्जनाय निर्यान्तु मुग्धास्तत्र किमङ्गनाः ॥ १४ ॥

གང་ན་སྤྲོས་པ་སྤྲོ་ལྷན་བས། བྱི་ཡི་ཐ་སྙད་ལ་དགའ་ཞིང་།

བྱད་མེད་བྲིམ་བྲིས་བྱ་བར་ཆགས། དེ་ནི་དོན་ཀྱན་བྱན་སྤྲོས་མཆོགས། 15

ལས་དང་བུལ་བ་ནམས་ཀྱི་བྲིམ་ནི་དགའ་སྟོད་ཡོངས་སྟོད་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།

བྱན་མེད་གོས་མེད་བྱད་མེད་དགའ་ནི་རྩར་ཐུག་ཅི་མ་ཅན་ན་ཞེན།

བྲི་དང་མལ་སྟན་ནམ་པར་ཉམས་ཤིང་ཆུ་སྟོད་ཆག་པའི་སྤྲོ་དང་ལྷན།

འབངས་མེད་ཡོ་བྱེད་མེད་ཅིང་ཡུན་རིང་ཞོ་སྤྱབ་སྤྲོ་ནི་ཆོགས་པར་འགྱུར། 16

དེ་ཡིས་དེ་བཟོད་བྲམ་ཟེད། རོར་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་ཏེ་སོང་།

བྱད་མེད་བྲིས་ནི་དབང་བྲས་ནམས། ཡལ་བྱི་གཡང་ས་དགའ་དུ་སྤྱང་། 17

དེ་ཡིས་རོར་འཛོན་ཐུ་མཆོད་འཁྲུང་། འཁྲུམས་ནས་སྤྱོན་པ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ།

གསེར་དང་གོས་ནི་ཆོགས་གྱུར་བས། དུས་ཀྱི་རང་གི་གྲོང་བྲིར་སོང་། 18

དེ་ནས་བྲིམ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དེ། སོང་བ་གྲོང་མཐའི་ནགས་ཚལ་དུ།

རོབ་ཀྱན་པ་ཡི་བཅོབ་གྱུར་ནས། ལུས་ཅས་རྒྱག་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 19

བདེ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱས་བ་ཡིས། དོན་མེད་རོར་ནི་ཉིས་བསྐྱབས་ཀྱང་།

སྤངས་ཆུ་ཡི་ཐོགས་པ་བཞིན། བྱེད་པོ་བཞིན་པ་མིན་པས་བྱེད། 20

དེས་བསམས་ཀྱིས་འབད་བ་ཡིས། བདག་གི་རོར་རོ་ནི་བསྐྱབས་གྱུར་ཀྱང་།

བདག་ནི་སྐམ་དང་མི་རྣམས། སྤོ་ཡས་སུ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 21

सोत्साहः पुरुषो यच्च व्यवहाररति वंछिः ।

गृहव्यापारसक्ता स्त्री सर्वास्तत्र सुसम्पदः ॥ १५ ॥

अभूषणमनम्बरं मलिनकोणलौनाङ्गनम्
विशीर्णशयनासनं स्फुटितवारिधानौघटम् ।

अदासमनुपस्करं चिरनिवृत्तमन्थस्वनम्
गृहं विरक्तकर्मणां भवति भग्नभोगोत्सवम् ॥ १६ ॥

इत्युक्तः स तथा विप्रः प्रतस्थे द्रविणोन्मुखः ।

पतन्ति विषयश्वभ्रे ह्यपि योषिद्वशोक्तताः ॥ १७ ॥

स सागरान्तां वसुधां भ्रान्त्वा लब्धप्रतिग्रहः ।

कालेन स्वपुरीं प्राप सम्पूर्णकनकाम्बरः ॥ १८ ॥

गृहीत्कण्ठोत्कराक्रान्तः पुरौपर्यन्तकानने ।

शरीरमाचश्रेयोऽभूद् दस्युभिर्मुपितोऽथ सः ॥ १९ ॥

अनर्थोषार्जितोऽप्यर्थः सामर्थ्येन सुखार्थिना ।

करोत्यनिच्छया धातु मरुवारिकणायितम् ॥ २० ॥

सोऽचिन्तयद्गृहो यत्नादपि वित्तं मयार्जितम् ।

अभाग्ययोगाद् यातं मे स्वप्नदर्शनतुल्यताम् ॥ २१ ॥

ནོར་ནི་དོན་གཉིས་ཆུང་མ་ཡིས། གན་དུ་ཕག་སྒྲོང་བདག་ཕྱིན་ན།
སྒྲུལ་པ་དྲག་པོའི་དུག་ལྷན་པའི། ཆོག་རྩུབ་བཟློང་པས་བདག་མི་འཛོ་ 22

དེ་སྒྲུལ་བདག་ནི་འདི་ཉིད་དུ། འབྲུལ་ལ་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་པན།
དུམ་ལ་བའི་ཉར་འཛོ་དྲག་པོ་ཡིས། ཁྱིམ་དུ་བྱུང་མེད་མཛོན་མི་བཟོད་ 23

ཅེས་བསམས་དེ་ཡིས་འབྲི་ཤིང་གི། ཞགས་པ་དག་ནི་མགྲིན་པར་བཀོད།
ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་ཉོན་རྣམས་ཀྱིས། གཉིན་དང་མྱུང་པ་འཛི་བ་ཡིན། 24

སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྷན་བཅེ་བ་ཡི། རྒྱ་མཚོ་འབྲུང་པོ་ལ་དགོངས་པ།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེ་ཡིས་ནི། སྤྱག་བཟུལ་ཤེས་ནས་ནགས་སྤྱུ་བྱོན། 25

དེ་ནས་དེ་ཡིས་གཉིས་ཁྱིམ་ནི། བཅེ་བས་དུམ་གསུམ་ཕྱང་ཞགས་པ་བཟང་།
དེ་ཡིས་བྱིན་པའི་གཉིས་ཆུང་སུ་ནས། དེ་ལ་ཕྱག་འཛོལ་ཁྱིམ་དུ་སོང་ 26

དེ་ཡི་ཆུང་མ་ནོར་གྱིས་ཀྱང་། རྩིས་སྤྱུ་མཐུན་པ་ཉིད་སྤྱུར།
གཞན་གྱི་རིག་པ་ལ་ཆགས་པའི། བྱུང་མེད་ནོར་གྱིས་ཆིམ་མི་འབྱུར། 27

ལོངས་སྤྱོད་རྩིས་པ་ཆེ་ལ་ཡང་། དུས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་ཆགས་བྲལ་དེས།
བསམ་པ་གྲུ་མ་འཁོར་བ་ན། དེ་ཉིད་དུ་ན་བདེ་བ་རེད། 28

དུམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་དུག་བཟུལ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དེ་བས་ཀྱང་ནི་ནོར་བཟུབས་རབ་སྤྱག་བཟུལ།

शून्यपाणिर्धनार्थिन्याः पत्न्याः प्राप्याहमन्तिकम् ।
न जीवाम्यवमानोग्रविपैः परुषभाषितैः ॥ २२ ॥

तस्मादिद्वैव मे सद्यः पाशेनोदन्धनं हितम् ।
दारिद्र्योपद्रवकूरं स्त्रीशस्त्रं न सहे गृहम् ॥ २३ ॥

इति सञ्चिन्त्य स लतापाशं कण्ठे न्यवेशयत् ।
तौव्रक्लेशविषणानां निधनं बन्धुसङ्गमः ॥ २४ ॥

अचान्तरे कृपासिन्धु भगवान् भूतभावनः ।
दुःखं ज्ञात्वास्य सर्वज्ञस्तदर्थं वनमाययौ ॥ २५ ॥

दययाश्वासितस्तेन त्यक्त्वा पाशमथ द्विजः ।
तद्वत्तं निधिमादाय तं प्रणम्य ययौ गृहम् ॥ २६ ॥

तस्य भार्या धनेनापि न जगामानुकूलताम् ।
परसंस्पर्शरागिण्य स्तुष्यन्त्यर्थेन न स्त्रियः ॥ २७ ॥

स कालेन महारम्भभोगेऽप्युद्विग्नमानसः ।
अचिन्तयद्दहो नास्ति संसारे तत्त्वतः सुखम् ॥ २८ ॥

दारिद्र्यतुल्यं किमिहास्ति दुःखं
धनार्जनं दुःखतरं ततोऽपि ।

ནོར་གི་ཡོངས་ཕྱོད་བདེ་བའི་ཆས་བསྒྲུབ་པ།

ལམ་ནས་དང་ལམ་ནས་སྤྱད་པ་ལྟེན་པ་བྱས་ཤིང་།

29

དེ་ལྟར་ཆགས་གྲུལ་རབ་བསམས་དེ། རྒྱལ་ཕྱོད་ཚལ་དུ་སོང་ནས་དེས།

ཕྱིད་པ་གཅན་སྤྱད་བཅོས་རྒྱུ་འདས། རྟོན་པ་པ་ནི་སྤྱབས་སྤྱོད་སོང་།

30

དེ་ཡི་བསམས་པ་བཀལ་ཉལ། ཁམས་དང་དེ་བཞིན་འགྲོ་མཁུན་ནས།

ཙམ་གྱི་རྒྱན་ནི་བཅོས་རྒྱུ་འདས། ཕྱིད་པ་ནི་ནད་གྱི་སྤྱབས་པས་བྱིན།

31

བདེན་མཐོང་དེ་ཡིས་རབ་བྱུང་ནི། རབ་དུ་དང་བཡང་དག་སྒྲུངས།

ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནི་སྤྱད། དབྱ་བཅོས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར།

32

དེ་ཡིས་གྲུབ་པ་སྤྱད་བྱུང་དེ། རཐོང་ནས་ཡམས་ཚན་གྱུ་པ་བཤི།

དགོ་བྱོང་གི་པ་དེས་བཅོས་རྒྱུ་འདས། དེ་ཡི་ཕྱོད་བྱུང་རབ་གསུངས་པ།

33

བར་ན་མིར་འཛིན་དང་། དབང་ཆེན་ཐེན་ཐོད་བྱུང་པ།

འཛིན་པ་ཅན་གྱི་ལ་གང་གི་ནི། བཅོམ་མཚོན་ཉིད་ཡིད་འོང་གྱུར།

34

བདག་པོ་འན་བསམ་རབ་གསུངས་པ། ལུང་གཞན་ནས་འོངས་སྤྱོད་པ་ཡིས།

རབ་གསུངས་གང་གི་བྱུང་བའི་པ་བྱི། རྟོན་པ་བཞིན་དུ་སོང་ནས་བཞུགས་པ་ཕྱིན།

35

ནལ་གི་པ་རོལ་བྱུང་བྱུང་བྱི། རྟོན་པ་རྟོན་པ་གསུངས་པ་ཡིས།

འོང་དེ་དེ་ཡིས་གསུངས་པ་དག་གི། ཐམས་ཅད་གཏོང་པ་ལྟོས་བཟུངས།

36

धनोपभोगः सुखलेशदिग्धः

पदे पदे दुःखशतानि सूते ॥ २६ ॥

विरक्तं श्रिन्तयित्वेति न गत्वा जेतकाननम् ।

भगवन्तं भवोच्छित्यै शास्तारं शरणं ययौ ॥ २७ ॥

तस्याशयं सानुशयं धातुं ज्ञात्वा गतिं तथा ।

भगवान् धर्ममैषज्यं भवरोगभिषग् ददौ ॥ २८ ॥

स दृष्टसत्यः प्रव्रज्यां समादाय प्रसादिना ।

सर्वल्लेशप्रहाणाहं महत्त्वं समवाप्तवान् ॥ २९ ॥

तस्य तामहुतां सिद्धिं दृष्ट्वा विपुलविस्मयैः ।

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्ट स्तद्वृत्तान्तं मभाषत ॥ ३० ॥

पुरा महेन्द्रसंज्ञोऽभूद्दाराणस्यां नरेश्वरः ।

यस्याग्रा सर्वसत्त्वेषु दयेव दयिताभवत् ॥ ३१ ॥

यं जनः परदेशेभ्यस्तीव्रं कुगतितापितः ।

छायादृष्टमिवाभ्येत्य सन्मार्गस्थं मशिञ्चयत् ॥ ३२ ॥

कदाचित् प्रतिसामन्तैर्निरुद्धनगरोऽपि सः ।

अक्रोधः सर्वनिधने न युद्धे विदधे धियम् ॥ ३३ ॥

ནོར་གི་མོངས་སྤྱོད་བདེ་བའི་ཆས་བསྐྱེས་པ།

གནས་དང་གནས་སྤྱུ་སྤྱུག་བསྐྱེས་བསྐྱེས་སྤྱོད་༥

29

དེ་ལྟར་ཆགས་བྲལ་རབ་བསམས་ཏེ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སོང་ནས་དེས།

སྤྱོད་པ་གཅད་སྤྱད་བཅོམ་ཐུན་འདས། རྟོད་པ་པ་ནི་སྤྱེས་སྤྱོད་སོང་༥

30

དེ་ཡི་བསམ་པ་བགལ་ཏེ། ཁམས་དང་དེ་བཞིན་འགྲོ་བཞུགས།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་བཅོམ་ཐུན་འདས། སྤྱོད་པ་ནི་ལྟ་སྤྱོད་པས་བྱིན༥

31

བདེན་པ་ཐོང་དེ་ཡིས་རབ་བྱུང་ནི། རབ་དུ་དང་བ་ཡང་དག་ཐུངས།

ཉོན་པོ་མས་ཐུངས་ཐུངས་བའི་སྤྱད། དབྱ་བཅོམ་ཉིད་ནི་ཐོབ་བའ་བྱུང་༥

32

དེ་ཡིས་གྲུབ་པ་ཐུང་བྱུང་དེ། པཐོང་ནས་ཡ་མཚན་གྲུས་པ་ཡི།

དགེ་སྤྱོད་གིས་རིས་བཅོམ་ཐུན་ཐུས། དེ་ཡི་སྤྱོད་བྱུང་རབ་གསུངས་པ༥

33

བ་ར་དཔེར་རི་ཡི་དངང་། དབང་ཅིན་ཕྱི་ནི་སྤྱོད་བྱུང་སྤྱོད།

རི་པས་ཅན་ཀུན་ལ་གང་གི་ནི། བཅོམ་པ་མཁོ་ཉིད་ཡིད་འོང་བྱུང་༥

34

བདག་པོ་འདྲ་མས་རབ་གྲུངས་པ། ལུང་གནད་ནས་འོངས་ཕྱི་བོ་ཡིས།

རབ་གལ་གང་གི་ཐུབ་པ་འདྲི། རྟོད་པ་བཞིན་དུ་སོང་ནས་བཞུགས་པ༥

35

ནམ་ཉིན་པ་རོ་རྒྱུ་ཐུན་ཐུ། རྟོད་པ་བཞིན་དུ་སོང་ནས་བཞུགས་པ༥

ཐུ་ཐུ་དེ་ཡིས་བསྐྱེས་དག་ནི། ཐུ་ཐུ་འདྲ་བའི་ཐུ་ཐུ་བསྐྱེས་པ༥

36

धनोपभोगः सुखलेशदिग्धः

पदे पदे दुःखशतानि स्रूते ॥ २६ ॥

विरक्तं स्थित्यित्वेति न गत्वा जेतकाननम् ।

भगवन्तं भवोच्छित्त्यै शास्तरं शरणं ययो ॥ ३० ॥

तस्याशयं सानुशयं धातुं ज्ञात्वा गतिं तथा ।

भगवान् धर्ममैषज्यं भवरोगभिषग् ददौ ॥ ३१ ॥

स दृष्टसत्यः प्रव्रज्यां समादाय प्रसादिना ।

सर्वलेशप्रहाणाहं महत्त्वं समवाप्तवान् ॥ ३२ ॥

तस्य तामद्भुतां सिद्धिं दृष्ट्वा विपुलविस्मयैः ।

भिद्भुभिर्भगवान् पृष्ट स्तद्वृत्तान्तं मभाषत ॥ ३३ ॥

पुरा महेन्द्रमंजोऽभूद्वाराणस्यां नरेश्वरः ।

यस्याग्रा सर्वसत्त्वेषु दयेव दयिताभवत् ॥ ३४ ॥

यं जनः परदेशेभ्यस्तौत्रं कुगतितापितः ।

छायादृष्टमिवाभ्येत्य सन्मार्गस्थं मशिश्रियत् ॥ ३५ ॥

कदाचित् प्रतिमामन्तैर्निरुद्धनगरोऽपि सः ।

अक्रोधः सर्वनिधने न युद्धे विदधे धियम् ॥ ३६ ॥

དེ་ནི་སྒྲོ་བ་མེད་ཤེས་ནས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 མྱོད་བས་ནོར་ནི་སྒྲུངས་བྱས་དེ། དག་པོ་དག་ལ་བཞིན་པར་བྱུང་། 37

དེ་ནས་སྒྲོག་ཆགས་གསོད་པ་ལ། ཡིད་བྱུང་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་བཏང་ནས།
 ས་ཡི་བདག་པོ་བཟོད་པའི་ཞིང་། བཅིག་ཕྱུས་ཆོར་ནགས་སྤུ་སོང་། 38

ཆེ་ལ་གྲུས་དང་སེམས་ཅན་ལ། ཇོ་ཚ་རབ་བཏང་ངན་པ་ཡི།
 སྒྲོན་པོ་ཆགས་བས་མྱོང་ནམས་ཀྱིས། པ་ཇོལ་རྒྱལ་བྲན་རྒྱལ་པོར་བྱས། 39

མི་བདག་གསར་པའི་ངོས་ན་ནི། གསར་པ་ཉིད་དུ་ནམ་པར་འབེལ།
 རང་གི་ཆེ་བོ་བཏང་ནམས་ལ། འོས་པ་མིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ན། 40

དེ་དག་ས་བདག་གསར་པ་ཡི། རྫོ་སྤྱང་ནམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བཀག།
 རྫོ་བས་བདག་ཉིད་ལ་མཆོན་དེ། སྤྱགས་བྱུང་ཇོ་ཚས་སྒྲུ་སྒྲུངས་པ། 41

ཆེ་བོ་མཉེས་གཤིན་རྩིང་སྤྱ་བ། དབང་ཆེན་སྤེལ་ནི་རབ་བཏང་ནས།
 སྤྱིག་ཅན་བདུབ་ཅག་གཞན་སྒྲོན། དམོད་པའི་གདུང་བ་བཟོད་པར་བྱེད། 42

དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་བྱེད་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་ནམས་རིན་ཅན་ཅོགས་ཀྱི་རྒྱས་པར་བྱེད།
 རྒྱ་གཉིད་རི་མེད་ཤིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་དེ་ནི་ཁོག་པ་སྤོང་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་།
 ད་ཅུ་བདག་ངན་སྒྲོ་པ་བཞིན་ཅིང་བྱེད་དུ་བྱོགས་ཐོབ་མེད་ས་པའི་དུང་དག་ཀྱི།
 ཁ་ལ་བརྒྱང་བོས་བྱུང་བྱས་ཅོང་དུ་ག་པོ་ཅི་ཞིག་ལ་སྒྲོགས་མི་སྤྱར་འདུག། 43

तं विज्ञाय निरुत्साहं विरक्ताः सर्वमन्त्रिणः ।

लुब्धा द्रविणमादाय बभूवुः शत्रुसंश्रयाः ॥ ३७ ॥

अथ प्राणिवधोद्देगत्यक्तराज्यः स भूपतिः ।

अलक्षितः क्षमाक्षेत्रे मेकाकौ काननं ययौ ॥ ३८ ॥

प्रभुभक्तिं समुत्सृज्य सत्त्वं लज्जाञ्च दुर्जनाः ।

अमात्याः प्रतिसामन्तं लोभान्धा शक्तिरे नृपम् ॥ ३९ ॥

नवस्य नृपतेः पार्श्वे नवा एव जजूम्भिरे ।

स्वस्वामित्यागिनां लग्न मनौचित्यन्तु केवलम् ॥ ४० ॥

ते नवस्य क्षितिपते द्वारस्थै वरिता थिरम् ।

खेदादात्मान मुद्दिश्य जगुर्निश्चस्य लज्जिताः ॥ ४१ ॥

महेन्द्रसेनं सन्तज्य पेशलं सुलभं प्रभुम् ।

परद्वारि वयं पापाः शापतापं सहामहे ॥ ४२ ॥

त्यक्तः श्रीजनकः सुरासुरवरव्याकीर्णरत्नोत्करः

स स्वच्छः पयसां निधिः पृथुतरः शून्याशयेन त्वया ।

हे नीचोन्मुख शङ्खमूर्ख कुपते द्वारेऽधुना लम्बसे

तूष्णीमास्व खले नमस्कृतमुखस्तारं किमाक्रन्दसि ॥ ४३ ॥

དེ་ལྟར་རབ་གདུང་སྒྲོན་པོ་རྣམས། རྒྱལ་སྤྱི་དགའ་བའི་ཚ་གདུང་ལ།
དབང་ཆེན་སྡེ་ཡི་སྒྲུབ་ནི། རབ་དུ་བརྟན་པར་འདོད་པར་གྱུར། 44

སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་ཞི་བ་ཡི། དགའ་ཚལ་ནགས་ན་གནས་པ་དང་།
ཉེ་བར་བྱས་ཟེ་སྤོང་བ་ཡི། ཀུན་གྱི་གཞིས་པ་འོངས། 45

འབྲས་བུ་ཅུ་བས་ས་བདག་གིས། མགོན་བྱས་ངལ་བསོས་དེ་ལ་ནི།
དེ་ཡིས་འོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དག། དུལ་བས་དྲིས་པ་རབ་སྤྱོས་པ། 46

སྤོང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ཀུན་དོག་གི། འབྲས་བུ་ཆེ་ལྷན་དཔག་བསམས་ཤིང་།
མི་བདག་དབང་ཆེན་སྡེ་ལ་བདག། དབུལ་བ་ཡིས་ནི་སྤོང་དུ་འགྲོ། 47

དེ་ཐོས་མི་བདག་ཕྱག་བསྐྱེལ་དང་། ལྷན་པས་དེ་ལ་རབ་སྤྱོས་པ།
བྱས་ཟེ་ང་ནི་དབང་ཆེན་སྡེ། དཔལ་དང་བྱས་བས་བདག་སྤྱད་དོ། 48

སྤོང་བ་འོད་ནི་ཕྱིར་བྱོགས་ལས། གང་ལ་གདུང་བ་སྤེར་དུ་འོངས།
སྐྱབ་བྱེད་ཕྱི་རི་ལོག་ལས་ནི། ཕྱི་རི་ལོག་ཉིད་བདག་གིས་ཐོབ། 49

གང་གི་རེ་བ་ཉམས་པ་ཡི། སྤོང་བའི་བཞི་རིམ་ལ་ཐོབ་གྱུར་པ།
ཤིང་བསྐལ་ལྟ་བུ་བདག་གི་ལུས། འབྲས་བུ་མེད་པ་དག་གིས་ཅི། 50

ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་འོ་ཚོག་ཐོས་ནས། རོ་བ་བརྟུན་བཞིན་གཉིས་སྤྱོས་ནི།
དེ་ཐག་ཆད་པས་ཕྱུར་ངོང་ན། འདུས་ཤིས་ཐོབ་ནས་རབ་སྤྱོས་པ། 51

नवराज्यातपे तीव्रे मन्त्रिणामिति शोचताम् ।

महेन्द्रसेनचन्द्रस्य स्पृहा सन्दर्शनेऽभवत् ॥ ४४ ॥

अस्मिन्नवसरे राज्ञः शमारामवनस्थितेः ।

समौपं कौशिको नाम ब्राह्मणोऽर्थी समाययो ॥ ४५ ॥

स विश्रान्तः कृतातिथ्यः फलमूलैर्महीभुजा ।

पृष्टः प्रोवाच विनयात् तच्चागमनकारणम् ॥ ४६ ॥

सर्वार्थिसार्थसङ्कल्पकल्पदृष्टमहाफलम् ।

महेन्द्रसेनं गच्छामि दारिद्र्याद् याचितुं नृपम् ॥ ४७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तमभाषत दुःखितः ।

आशागतार्थिवैमुख्यतापोष्णं निःश्वसन्मुहुः ॥ ४८ ॥

ब्रह्मन् महेन्द्रसेनोऽहं धिक्कां विरहितं श्रिया ।

वैमुख्याद् यस्य सन्तापमर्थी त्वं दातुमागतः ॥ ४९ ॥

किं निष्फलेन वपुषा शुष्कदृष्टोपमस्य मे ।

आशाभङ्गपरिम्बानं मुखं पश्यन्ति येऽर्थिनः ॥ ५० ॥

इति राजवचः श्रुत्वा द्विजश्छिन्नमनोरथः ।

चिरेण संज्ञा मामाद्य शिलाहत इवाब्रवीत् ॥ ५१ ॥

བདག་ལ་སྐལ་བ་མེད་པ་ཡིས། ས་སྤྱོད་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱོར་བ་སྤངས།

གཏོང་བ་ཁྱོད་ལྟར་ཆེད་སྤྲོ་བ། འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་གཤམ་ཆེད།

52

ཆོག་གིས་རྒྱན་ཐུང་ཁྱོད་མཛོད་པ། རྒྱལ་སྤོང་དག་ལས་གིན་དུ་ལྷག།

གང་ཞིག་མཛོད་བོ་གཞན་མེད་པའི། སྤོང་ནམས་བསོད་ནམས་མེད་པ་ཉིད། 53

དཔལ་མོ་གཡོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུལ་ལ་ངེས་པ་བཟང་བྱུང་པའི།

འོན་ཅེན་འབྲུང་གཞས་དག་ནི་བག་ཀྱང་དམན་པར་བྱུང་བ་མེད།

དཔལ་ནི་ཁྱོད་བཞིན་མི་བསྐྱད་བཞུགས་ཆགས་ཁྱིས་ན་དཔན་ཐུན་ཞིང་།

ད་དུང་སྤྱིས་བྱ་དཔལ་པལ་བཞིན་དགའ་བར་ཡོངས་ས་གུར།

54

ཞེས་བཞེད་མི་བདག་ལ་གསོལ་ནས། བསམ་བླུ་དུག་གིས་གཟིར་བ་དེ།

འབྲས་བྱ་འཛོལ་པའི་ཤིང་བཅད་དེ། ལྷ་ངན་ལས་ནི་འཛི་བར་བཅོན།

55

དེ་ཡི་སྒྲིན་པར་སོང་བ་ཡིས། ཞགས་བས་བདག་དེ་ཡིས་བསམ།

སྤོང་ཐེད་ཀྱི་མཚོ་སྤོང་ནམས་ཀྱིས། མཛོད་གཏམས་གཏེན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྲོས། 56

བདག་ཇིངས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། སི་སྐྱུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱིར།

ཁྱོད་ལ་བདག་ནི་གསོད་འདོད་དེས། བཞོན་འདོད་ལས་ལྷག་ནིར་ཉིད་བྱུང་། 57

དེ་ལྟར་ས་ཡི་བདག་པོས་བཞེད། ཇིངས་པར་བཞིན་གཏིས་སྤྱིས་ཀྱིས།

སྤོང་བའི་གཏེན་དེ་བཞིངས་ནས་ནི། ཞོར་ལ་སྤོང་བས་རབ་དུ་ཁྱོད་ཀྱིར།

58

अभाग्यैर्मम भूपाल भवान् विभववर्जितः ।

सुलभस्त्वद्धिधो दाता भुवने लभ्यते कुतः ॥ ५२ ॥

राज्यादभ्यधिका शोभा सन्तोषाभरणस्य ते ।

अपुण्यान्यर्थिनामेव येषामन्योऽस्ति नाश्रयः ॥ ५३ ॥

त्यक्तस्य चञ्चलतया सहसैव लक्ष्म्या

रत्नाकरस्य न मनागपि ह्रीनताभूत् ।

लक्ष्मीस्तु नीचखललुब्धगृहावसन्ना

नाद्यापि सत्पुरुषसंश्रयहर्षमेति ॥ ५४ ॥

इत्युक्त्वा नृपमामन्त्य स नैराश्यविपातुरः ।

कलत्रवृत्तिविच्छेदविपादान्मर्तुं मुद्ययौ ॥ ५५ ॥

तस्य कण्ठगतं पाशं मपनीयं स भूपतिः ।

तमृचे करुणासिन्धुर्वन्धुः स्निग्धतरोऽर्थिनाम् ॥ ५६ ॥

बद्धा मां प्रतिपक्षस्य नय भूमिपतेः पुरौम् ।

मद्वधौ स हिंते वित्तं दास्यत्यभिमताधिकम् ॥ ५७ ॥

इत्युक्तः पार्थिवेन्द्रेण लज्जमान इव द्विजः ।

तमर्थिबान्धवं बद्धा निनाय धनतृष्णया ॥ ५८ ॥

ས་བདག་དེ་ཡིས་ཁྱིད་པ་དེ། བ་རོལ་གྱུ་ལ་ཐུན་དག་གིས་མཐོང་།

དེ་ཡི་བྱང་ཚུལ་གྲོས་གྱུར་ནས། ཡ་མཚན་གྱུར་བས་དེ་ལ་བསྐྱུགས།

59

བྲས་ཟེལ་ནི་ནོར་བྱིན་ནས། རང་གི་གནས་སྤྱོད་ས་བདག་དེ།

ནགས་ལ་ཚོད་པན་གྱིས་གཏུགས་ཏེ། དང་བར་བྱས་ནས་དེ་ཡིས་བཀོང་།

60

མི་ཡི་བདག་པོ་དབང་ཆེན་སྤེལ་ཉིད་དེ།

གང་འདིས་སྤོང་བ་ཀོ་བུ་གི་ཀའི་ནོར་དག་བསྐྱབས།

སྤར་ཡང་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འཛོལ་བ་བདེ་བའོ།

ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་གྱུ་ལ་བས་རང་ལ་དཔེར་བཞིན་དོ།

61

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཚུལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞིན་

པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་གིང་པས་དབང་ཆེན་སྤེལ་རྟོགས་པ་བཞིན་

པའི་ཡམ་འདབ་ཐུ་བདུན་ཅུ་ཙ་དབྱ་བའོ།

तं दृष्ट्वा प्रतिसामन्त स्तेनानीतं महौपतिम् ।
तद्वृत्तान्तञ्च विज्ञाय विस्मितः प्रशंसं तम् ॥ ५६ ॥

स विप्राय धनं दत्त्वा स्वपटे पृथिवौपतिम् ।
चरणालीनमुकुटस्तं प्रसाद्य न्यवेदयत् ॥ ६० ॥

मनुजपतिरहं महेन्द्रसेनो
धनविरहितस्तु य एष कौशिकोऽर्थी ।
पुनरपि च स एव जीवशर्मा
चरितमिति स्वमुदाहृतं जिनेन ॥ ६१ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
महेन्द्रसेनावदानमृनाशीतितमः पञ्चवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་བཅུ་ཐམས་པ།

གདུངས་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་མི་འགྱུར་ཞིང་།

བསྐྱབ་པ་བརྩུང་བ་ཡིས་ཀྱང་པན་པ་བཟོད།

གཞན་ལ་པན་པ་དགའ་ཆེ་རབ་ཞུགས་པ།

དེས་པས་མཆོག་ཏུ་བདག་ཉིད་གདུང་བ་བཟོད། 1

སྤྱོད་ཆེ་དབལ་ལྡན་འབྱིན་འཛིག་ནི། དགའ་བར་འདོད་པས་དགའ་བ་ཡི།

གྲོགས་པོ་དྲི་ཟེ་རྒྱལ་པོ་ནི། རབ་དགའ་དག་གི་ཁང་པར་བྱིན། 2

དེ་ཡིས་དེར་ནི་མཆོད་པ་དག། འིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་མང་བས་མཆོད།

མཛེའ་གཙུག་པ་མཉམ་གཤེན་ལྡན་པའི་ལྷ། ལྷ་ལ་འཁོད་དེས་དེ་ལ་སྦྱས། 3

རབ་དགའ་ཚུར་ཤོག་ས་ལ་འདོད། ས་ཡི་བདག་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི།

ཆུ་གཏིར་ཆེན་པོ་ཟམ་གཙང་ཞེས། བྱ་བའི་སྦས་སུ་རབ་འབྱུངས་པ། 4

དེ་ཡིས་རབ་ཞི་བདུན་ཅི་ཐོབ། དགོ་བའི་སྦྲད་ཏུ་འགྲོ་ལ་དེས།

དེ་ནི་ཡང་དག་འགོད་པར་མཛོད། ཡུ་ཅག་ལ་ཡང་མཛོད་པར་འགྱུར། 5

ད་ན་བདག་གིས་གྲུ་མང་ལ། སྤྱུ་དབྱངས་གྲུ་དེ་རབ་ཏུ་སྦྱར།

ཇི་ལྟར་བདག་འགྲོ་བྱིན་ནས་ནི། བདག་ལ་བྱ་བ་དགའ་བར་འགྱུར། 6

अशीतितमः पल्लवः ।

नोद्वेगमायान्ति कदर्थ्यमानाः
शिखाग्रहेणापि हितं वदन्ति ।
परोषकारेषु हठप्रवृत्ताः
सन्तः सहन्ते मृशमात्मपौडाः ॥ १ ॥

पुरा पुरन्दरः श्रीमान् प्रियस्य प्रियकाम्यया ।
साधुर्गन्धर्व्वराजस्य सुप्रियस्य गृहं ययौ ॥ २ ॥

स तत्र पूजितस्तेन बहुमानेन भूयसा ।
आत्तासनस्तमवदद् देवः प्रणयिवत्सलः ॥ ३ ॥

एहि सुप्रिय गच्छावः पृथिवीं पृथिवीपतिः ।
जातः शुद्धोदनाख्यस्य पुत्रः पुण्यमहोदधिः ॥ ४ ॥

प्राप्तं शसामर्त्तं तेन जगतां कुशलाय सः ।
तत् संविभागं कुरुते करिष्यत्यावयोरपि ॥ ५ ॥

मया सम्प्रति वीणायां योजिता गीतसारणा ।
कथं गच्छामि पश्यान् मे दुष्करैषा भविष्यति ॥ ६ ॥

ཞེས་པ་དེས་བཟོད་བརྒྱ་ཕྱིན་ནི། ཡིད་བྱུང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་།

སེམས་ནི་ཡལ་ལ་ཆགས་ནམས་ལ། དགོལ་མངོན་དགའ་ག་ལ་ཡོད། 7

སྐབས་དེར་སྒོམ་བཅོལ་བདུལ་བྱགས་ཅན། རབ་བཟང་མི་ཡི་འཛིག་དེན་གྱི།

ཀྱ་གཟི་སྟོང་ཁྱེར་མཚོ་ཡི་འགྲམ། ལྷ་དུས་རའི་ནགས་ན་གནས། 8

དེ་ཡི་ལྷ་དུས་བ་རའི་ཤིང་། མེ་དོག་གསར་བས་བྱབ་པ་མཐོང་།

མིག་ནི་ཡ་མཚན་གྱིས་བྱས་བས། ཤིན་དུ་ཡང་དག་ཡུན་རིང་བས་བས། 9

ལྷ་དུས་བ་རའི་ནགས་ཚལ་འདྲི། བྱལ་བ་འབྱུངས་ན་མེ་དོག་དབལ།

འབྱུང་ཞིང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་དག། འབྱུང་ན་ཡང་ངོ་བཞན་དུ་མིན། 10

ཡང་ན་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། མེད་བྱུང་འདྲི་ནི་ཡང་དག་སྦྱེས།

ཞེས་པ་བསམས་ནས་རབ་བཟང་ནི། ཀྱན་དགའ་རབ་དུ་བྱས་པར་གྱུར། 11

དེ་ནས་སྐྱར་ཡང་འཆི་མེད་བདག། མོད་ནམས་རབ་དགའ་དག་ལ་སྦྱས།

དས་པ་རང་གི་བྱ་བ་ལས། གནན་གྱི་བྱ་བར་བཅོལ་བ་ལྷག། 12

ས་གནི་ཐྱབ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། བརྟན་བའོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ནི།

རབ་དུ་གསལ་བའི་ས་གནི་ལ། རབ་དགའ་ལྟར་ཤོག་ཕུ་ཅག་འདོད། 13

དེ་ལ་རབ་དགས་སྦྱས་པ་ལྟ། བྱུང་པར་ལ་ནི་སྤྱད་པར་སྦྱས།

བདག་གིས་རབ་དུ་སྐྱར་བ་འདྲི། ཕྱི་ནས་བྱ་བ་སྦྱ་མི་འབྱུར། 14

इत्युक्तस्तेन मधवा विमनाः स्वपदं ययौ ।
विपयासक्तचित्तानां कुशलाभिरतिः कुतः ॥ ७ ॥

अचान्तरे मर्त्यलोके कुशियुष्यां सगस्तटे ।
उदुम्बरवने तस्थौ सुभद्राख्यो यतिव्रतः ॥ ८ ॥

व्याप्तान् नवैर्मुकुलितैः स दृष्टोदुम्बरद्रुमान् ।
विस्मयोत्फुल्लनयनः सुचिरं समचिन्तयत् ॥ ९ ॥

जिनजन्मनि जायन्ते चक्रवर्त्युद्भवेऽपि वा ।
अस्मिन्नुदुम्बरवने नान्यथा मुकुलश्रियः ॥ १० ॥

ममैव पुण्यैरधवा संजातमिदमद्भुतम् ।
सुभद्रश्चिन्तयित्वेति बभूवानन्दनिर्भरः ॥ ११ ॥

अथामर्त्यपतिर्गत्वा सुप्रियं पुनरब्रवीत् ।
निजकार्यार्थिकोद्योगाः परकार्येषु साधवः ॥ १२ ॥

एहि सुप्रिय गच्छावः क्षितिं क्षितितलेन्दुना ।
सद्देशनांशुभिर्विश्वं सुगतेन प्रकाशितम् ॥ १३ ॥

तं सुप्रियोऽवद्द् देव वीणायां गीतिसारणा ।
योजितेयं मया पश्चात् सुकरा न भविष्यति ॥ १४ ॥

इत्याकर्ण्यामरपति र्ययौ म्लानमनोरथः ।

प्रयत्नोपनतं हौनपुण्यः पिवति नामृतम् ॥ १५ ॥

उत्फुल्लकुसुमामोदसंपूरितदिगन्तरम् ।

कालेनोदुम्बरवनं सुभद्रोऽपि व्यलोकयत् ॥ १६ ॥

सोऽचिन्तयद् भवत्येतद् विकाशिकुसुमं वनम् ।

धर्मप्रवर्त्तने शास्तुर्जये वा चक्रवर्त्तिनः ॥ १७ ॥

सत्पुण्यानां प्रभावाद्वा निखिलं पुष्पितं वनम् ।

इति चिन्तयतस्तस्य दर्पप्रीतिरजायत ॥ १८ ॥

अथ चुन्दाभिधोऽभ्येत्य श्रवणाहंत्वमागतः ।

कृद्धा चक्रे पराजित्य तं प्रशान्तमदोदयम् ॥ १९ ॥

जगत्कायं ततः कृत्वा कालेन भगवान् जिनः ।

कलयन् परिनिर्वाणं पश्चिमे शयने स्थितः ॥ २० ॥

प्रदध्यौ विनये तावद्दिनयाविनिवेशितः ।

अवशिष्टः सुभद्रो मे गन्धर्व्वः स च सुप्रियः ॥ २१ ॥

अक्षेपेन सुभद्रस्तु विनयं प्रतिपद्यते ।

दृच्छानुशास्यो गन्धर्व्वस्तारुण्यविभवोन्मदः ॥ २२ ॥

ནེས་པ་བསམས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། དེ་ཟེའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་བྱོར།

དེ་ཟེའི་སྐྱལ་པོ་གཞན་པ་ནི། མཚོས་པ་རྒྱལ་པར་བཅོད་པར་སྤྱལ། 23

མི་དྲུག་ཡི་དབུག་པ་ཅན། སྐྱུར་མར་སྐྱུར་རྩོད་ཕྱོད་བྱེད་ཅིང་།

འགྲུག་པས་རབ་དགའི་སྐྱགས་པ་ནི། ཉམས་པར་བྱེད་ལ་བཅོལ་པར་གྱུར། 24

དེས་གྱིས་སྐྱུར་ནི་བཅད་གྱུར་ཀྱང་། དེ་དག་ལྷན་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོགས་པ།

སྒྲོན་པར་བྱེད་ལ་མཐུ་ཡིས་ནི། ཁྱད་པར་མེད་པ་དག་དུ་འགྱུར། 25

སྐྱུར་ནི་ཐམས་ཅད་བཅད་གྱུར་ཀྱང་། དེ་ཟེའི་འབྲེན་པ་དག་གིས་ནི།

དབྱངས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་རབ་དུ་བཅུན། རབ་དགའ་ཡིས་ནི་ཉམས་པ་གྱུར། 26

དེ་ནས་ཁེངས་དང་བྲིག་པ་བཟང་པ། དེ་ལ་བཅོས་སྒྲན་གྱལ་བ་ཡི།

ལས་ནི་མཛོན་གྱུར་དག་པ་ཡི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་བཅུན་པ་མཛོད། 27

འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན། ཡེ་ཤེས་དེ་མེས་ནམ་བཙོས་ལྟེ།

དེ་ཡིས་སྐྱུར་ལྷག་པ་འབྲས་བུ་ནི། རབ་དུ་ཞི་སྒྲོན་མཛོད་དུ་བྱུང་། 28

དུས་ཀྱི་ལྷ་དུས་པར་ཡི། ཉམས་ཀྱི་རབ་དགའ་མེ་དྲོག་ཆོགས་པ།

གད་པོ་དག་གིས་ཡོངས་སྤྱོད་བཞིན། དལ་བུས་རབ་དུ་ཉམས་པར་གྱུར། 29

མེ་དྲོག་ཉམས་པ་དེ་མཚོང་ནས། རབ་བཟང་གྱུར་ན་སྐྱུ་ཡིས་ཐེབས།

ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཟག་ཉིད་ཀྱིས། བཤོད་ནམས་མིན་ལས་སྐྱིས་པར་བསམས། 30

इति संचिन्त्य गन्धर्व्वपुरं गत्वा तथागतः ।

गन्धर्व्वराजमपरं निर्म्ममेऽभ्यधिकद्युतिम् ॥ २३ ॥

सहस्रतन्त्रौ वैदूर्यदण्डौ वीणामवादयत् ।

सुप्रियस्य मदोच्छेदं स्पृहया कर्तुमुद्ययौ ॥ २४ ॥

क्रमेण तन्त्रौच्छेदेऽपि तौ सर्व्वस्वरमूर्च्छनाः ।

दर्शयन्तौ प्रभावेण निर्विशेषौ बभूवतुः ॥ २५ ॥

छेदेन सर्व्वतन्त्रौणामपि गन्धर्व्वनायकः ।

अदर्शयत् पणञ्चोऽपि न शशाक च सुप्रियः ॥ २६ ॥

संत्यक्तमानदर्पस्य तस्याथ भगवान् जिनः ।

प्रत्यक्षाविग्रहश्चक्रे शुद्धसङ्गर्म्मदेशनाम् ॥ २७ ॥

ज्ञानवज्रेण सत्कायदृष्टिगैले विदारिते ।

स्रोतःप्राप्तिफलं साक्षात् स चकार प्रशान्तये ॥ २८ ॥

कालेनोदुम्बरवने रम्यः कुसुमसञ्चयः ।

सम्भोग इव दृढस्य शनकैर्म्हानिमाययौ ॥ २९ ॥

स्नानपुष्पं सदालोक्य सुभद्रः शोकमुद्रितः ।

अचिन्तयदपुण्यानां नूतनोद्भवमात्मनः ॥ ३० ॥

བསམས་པའི་མེ་མིས་གདུངས་དེ་ལ། ལྷ་རྒྱལ་པ་རའི་ནགས་ཀྱི་དཔལ།
 ལྷ་ནགས་མཛོད་ཕྱོགས་རབ་སྒྲུབ་པ། རྟོན་མེད་ལྷ་འདྲེ་ལོངས་འཁྱེད། 31

མཐུ་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ཚལ་ནི་མེ་དྲོག་གྲུས་པ་མིན།
 ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་བས། ཉམས་མིན་འདི་ཡི་རྒྱ་དག་ཉིད། 32

བདེ་གཤེགས་ཉིད་ནི་འབྲུངས་པ་ན། མེ་དྲོག་འདི་དག་འབྲུང་འབྲུར་དེ།
 ལྷ་མེད་ཡི་ཤེས་བརྟེན་པ་ན། ཀྱན་ནས་རབ་དུ་ནས་པར་རྒྱས། 33

ལྷ་འདྲེ་འདས་ལ་ཉེ་བ་ན། ཉམས་པ་དང་ནི་རྒྱུང་བར་འབྲུར།
 ཀྱ་ཤེད་ཁྱོད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཡོངས་སྒྲུབ་ལྷ་འདྲེ་པར་བཞེད། 34

ནགས་ཀྱི་དཔལ་མོའི་ཚོག་འདི་དག། རབ་བརྒྱུད་གིས་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
 རིང་ཞིང་བྱོ་བའི་ཤྱགས་བཏང་ཕྱེ། ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་ཡང་དག་བསམས། 35

ལྷོད་པའི་ཚོས་ནི་འདུལ་བ་ལ། བདག་ནི་སྟོད་དུ་འབྲུར་བར་ཤོག།
 ཚེས་པ་འདི་ནི་བདག་སྟོང་ལ། ཉམ་དུ་རེ་བ་བཅིངས་པར་གྱུར། 36

གང་གིས་ལྷོད་པའི་ཞལ་གྱི་པད། མཐོང་ཞིང་ཚོས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ།
 དག་པའི་དགའ་ཕྱོད་ཡོངས་ཐོགས་པ། ཉོན་མོངས་བྲལ་བ་དེ་དག་བཟླགས། 37

དེ་ཉིད་ཀྱང་དཔལ་ནི་གྲོགས་པོ་མི་བཟད་སྟོད་པས་གཟིར་བའི་གཉེད།
 རྒྱ་ཤོ་ཀ་ཉིད་པ། རི་མོང་ཆད་ལས་རབ་འབྲུངས་རབ་དུ་རྒྱས་པའི་གསུང་།

तच्चिन्तानलसन्तप्तमुदुम्बरवनश्रिया ।

उवाच देवताभ्येत्य विषादं मा कथा वृथा ॥ ३१ ॥

नेदं तव प्रभावाद्रैः पुण्यैः कुसुमितं वनम् ।

न च म्लानं तवापुण्यैः श्रूयतामत्र कारणम् ॥ ३२ ॥

पुष्पाण्येतानि जायन्ते सुगतस्यैव जन्मनि ।

अनुत्तरज्ञानलाभे विकसन्ति समन्ततः ॥ ३३ ॥

आसन्ने परिनिर्वाणे म्लायन्ति निपतन्ति च ।

इह ते परिनिर्वाणं कुशियुर्यं तथागतः ॥ ३४ ॥

एतदाकर्ण्य वचनं सुभद्रः काननश्रियः ।

दौर्घमुष्णं विनिश्चस्य सुचिरं समचिन्तयत् ॥ ३५ ॥

यास्यामि धर्मविनये शास्तुर्भाजनतामहम् ।

इत्येष हृदये नित्यमाशावन्धो ममाभवत् ॥ ३६ ॥

धन्यास्ते विरतक्लेशाः सम्पूर्णकुशलोद्भवाः ।

धर्मप्रवचने शास्तु र्यै र्दृष्टं वदनाम्बुजम् ॥ ३७ ॥

कस्येदानीं वदनशशिनः संप्रवृत्ताः प्रवृद्ध-

ज्ञानालोकप्रसररुचिराः पुण्यपीयूषधाराः ।

ཡི་ཤེས་སྒྲུང་བས་དགྲིག་པ་ཤིང་རབ་མཛོས་བསོད་ནམས་བུ་དུ་ཅི་དག་གི་གྱུན།
སྤྱིད་པའི་མྱ་ངས་གུ་དང་བར་འཛིག་དེན་ཉན་པའི་སྟོད་ཀྱིས་འཕུང་བར་འགྱུར། 38

གར་ན་བཙོས་ལྡན་གྱུ་ལ་བ་བཅུ་གསུམ། ཀྱུ་ཤི་གྲོང་དུ་བདག་འགྲོ་ལོ།
ཐམས་དེ་མཐོང་བདག་གིས་ནི། གཤམ་དེ་རྟེན་སྤྱོད་ཐོབ་བར་འགྱུར། 39

ཞེས་བསམས་སྟོ་ལྡན་དེ་ཡིས་ནི། ལུ་པ་མི་སྒྲུང་བར་སྐད་ཅིག་ལས།
ཡིད་ལྡར་མགྲོགས་པས་ཀྱང་གྱི་གསུམ། ཀྱུ་ཤི་གྲོང་ཁྱེད་དག་དུ་ཕྱིན། 40

མེ་དོག་དགའ་ཚལ་ས་ལ་རྒྱུ། ཞེས་པའི་ཚལ་ན་རབ་གཟིན་པ་བ།
གྱུ་པའི་སྟོ་གནས་དགའ་བོ་ལ། དེ་ཡིས་ན་དུ་འཇུག་པ་ལུ་པ། 41

དེ་ནས་དལ་གྱིས་ཀྱན་དགའ་བོས། སོར་མོ་གདངས་ཤིང་གཤོ་བ་ཡིས།
ནང་འཇུག་བསམས་པ་སྟོག་གྱེད་ཅིང་། ཚང་ཅུང་མྱ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྱོད། 42

ཁྱེད་ཀྱི་དྲི་དང་ལུང་སྟོན་ལ། རབ་བཟང་དུ་ལྷག་ན་པ་སྤྱོད་པའི་དེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞི་བའི་སྤྱོད། སྤྱི་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟེན་ཞིང་བཅུ་གསུམ། 43

སྟོ་བོ་འདི་དག་པ་བོ་ལ་ནི། གུ་དང་བ་མི་ཤེས་རང་དོན་གཉིད།
ཀྱན་དུ་ཅི་ལྷ་དེ་ལྷ་ཡང་། གནས་སྤྱོད་དག་ནི་མི་སེམས་སོ། 44

གང་ཞིག་ལྷ་ལ་དུས་མི་ཤེས་བར། འཕྲུལ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱུར་བ།
དེ་དག་བཞིན་དོན་རབ་བཏང་ནས། ངོ་ཚ་སྤངས་དེ་འགྲོ་བ་ཉིད། 45

लोकः शोकप्रशममुहदस्तौवृष्णात्तबन्धो
वाच स्तप्ते भवमरुतटे पास्यति श्रोत्रपात्रैः ॥ ३८ ॥

गच्छाम्यहं कुशिपुरं यवास्ते भगवान् जिनः ।
प्राप्स्यामि सुलभं तस्य पश्चिमं यदि दर्शनम् ॥ ३९ ॥

इति सञ्चिन्त्य सोत्साहः सोऽन्तर्हिततनुः क्षणात् ।
मल्लाययां कुशिपुरौ माससाद् मनोजवः ॥ ४० ॥

वैनेयमर्कशालाख्ये कुसुमारामशायिनः ।
जिनस्य द्वाःस्थमानन्दं स प्रवेश मयाचत ॥ ४१ ॥

आनन्दस्तं जगादाथ मन्दमन्दस्वनः शनैः ।
निवारयन् प्रवेशाशा मुन्नताङ्गुलिदोलया ॥ ४२ ॥

सुभद्रावसरो नायं प्रश्नव्याकरणे तव ।
विश्राम्यति परिश्रान्तः कायशान्त्यै तथागतः ॥ ४३ ॥

न चिन्तयत्यवसरं सर्व्वथैव यथा तथा ।
परव्यथानभिज्ञोऽयं स्वार्थमर्थयते जनः ॥ ४४ ॥

देशं कालमविज्ञाय याति यः सहसार्थिताम् ।
स समाहित मुत्सृज्य लज्जामादाय गच्छति ॥ ४५ ॥

ཀྱལ་བའི་སྤྱི་ནི་ཞི་བའི་ཚོན་ལྗོན་པ་འདི་དྲུག་ཀྱང་།

ཡལ་འདབ་འབྲི་ཤིང་རབ་དུ་ཉལ་ཞིང་ངེས་པ་སི་གཡོ་ལ།

ཆུ་ཁྱུང་དག་ནི་ནམ་པར་དུ་དེ་ཅིང་མགོ་གསུམ་པ་བཟང་ནས་བགོད།

སྤྱིང་ཡང་འདུལ་ལ་རབ་དུ་གཡོ་ཞིང་བགོད་པ་ཡིན།

48

དེ་ལྟར་ཀྱན་དགའ་བོ་ཡིས་ནི། འབད་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲིག།

རེ་བ་ཉམས་པས་རབ་འབྲུགས་པ། རབ་བཟང་གིས་ནི་དེ་ལ་སྤྱོད།

47

གཟིར་བ་ཡིས་ནི་སྤྱོད་པ་མི་ཤེས། སྤྱིང་ལ་དང་ཞིང་བཅེ་བར་མཛོད།

ཀྱལ་བ་ཉིད་སྤྱི་རབ་དུ་ལྷོན། ལུབ་པོ་འདི་ལྟ་ཡོངས་མ་མཛོད།

48

གྲིབ་བསིལ་དག་ལ་ཉེ་བར་འཁོད་ཅིང་བསིལ་པས་རབ་དགའི་ལྷོན་ཐོབ་གུར་པ།

དྲུག་དུ་གསར་པ་གསར་བའི་ལམ་འགྲོན་འཛེགས་ཤིང་འབྲས་

བྱུང་འཛོན་པས་གཟིར་བའི་ཤིང་།

བཞེན་པ་དག་ལ་མཉམ་པ་ཤིན་སྤྱིང་བ་ཀྱན་གྱི་གཞི་ནི་ཉིད་སྤྱོད་གུར་པ་ཡི།

ལོ་མ་དག་ནི་བཅོས་དང་འཁྱུགས་དང་རབ་དུ་དྲངས་པའི་ཉེན་མོངས་

འབྲིང་བ་སྤྱོད་པ་ཡིས་ཤེས།

49

དེ་ལྟར་འབད་པས་རབ་བཟང་དེས། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཁྱུས་གུར་ཀྱང་།

དགག་པ་རྒྱ་ཡི་ཀྱན་དགའ་བོས། དེ་ནི་ཀྱན་དགའ་མེད་པར་བསྐྱབས།

50

བཅོས་ལྷན་ཀྱན་མཁུན་གཟིམས་མལ་དུ། ལྟ་ཡི་གནས་ལས་མཛོན་སྤྱོད་པས་དེ།

རབ་བཟང་ནང་དུ་ཐོང་ཞིག་ཅེས། ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་གསུང་ཆེར་གསུངས།

51

वेगं विहाय विनताः सरितः प्रयान्ति
वान्ति प्रसह्य चतुरं न तथा समीराः ।
एतेऽपि नैव तनुसंशमने जिनस्य
सन्तप्तपल्लवस्ततातरव श्रलन्ति ॥ ४६ ॥

आनन्देनेति यत्नेन वार्य्यमाणः पुनः पुनः ।
आशाभङ्गसमुद्धान्तः सुभद्र स्त मभाषत ॥ ४७ ॥

जानाम्यवसरं नार्त्तः प्रसौद दययार्थिनः ।
सुलभं दर्शय जिनं मा मैवं भव निष्ठुरः ॥ ४८ ॥

छायायामुपविश्य श्रौतलतया लब्धप्रमोदोत्सवै-
रारुह्यात्तफलैः सदा नवनवैः संपीडितस्याध्वगैः ।
जानात्याश्रितवत्सलस्य सुलभाधारस्य सर्वार्थिना
शाखाभञ्जनमोटनप्रसरणक्लेशवलीं कस्तरोः ॥ ४९ ॥

इति यत्नात् सुभद्रेण याचितोऽपि पुनः पुनः ।
तं निरानन्दमानन्दः प्रतिषेधं गते व्यधात् ॥ ५० ॥

भगवानपि सर्वज्ञः शय्यां प्राप्य सुरालयात् ।
उच्चैरानन्दमवदत् सुभद्रः प्रविशत्विति ॥ ५१ ॥

འཇུག་པ་ཐོབ་སྟེ་ནོར་མེད་ཀྱིས། བཞིར་བཞིན་པ་དེ་གཤེགས་མཐོང་གྱུར་ནས།
རབ་བཟང་གཏོང་ནི་མཆིས་དང་། བཅས་པས་ཕྱག་འཆལ་དེར་གསོལ་བ། 52

བཅོས་ཐུན་དེ་རིང་འཇིག་རྟེན་ནི། རྒྱལ་བས་རྒྱལ་བ་ཉིད་འདི་ཅི།
དེ་རིང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་གྱུར་པ། རྒྱང་མེད་དག་གི་འགྲོ་བ་ནི། 53

བཤེས་གཉིན་ཁྱོད་དང་བྲལ་བ་ན། སྤྱི་ཡི་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་བ་ཡིས།
འགྲོ་བའི་པདྨ་མོངས་བ་ཡི། གཉིད་ཀྱི་གྲུ་ཐུན་གྱིས་བྱེད་འགྱུར། 54

མཐའ་དག་འགྲོལ་གྱུར་མེད་དུ། བན་བ་དག་ནི་རབ་མཛོད་ནས།
ཀྱན་མཁུན་རྟེན་པ་ལྷ་བ་ཁྱོད། བདག་ལ་རྟེན་དཀའ་རིལ་རྒྱུར་གྱུར། 55

ཅས་པ་དེ་ཡིས་གྲུས་པས་གཤེགས། དེ་ལ་བཅོས་ཐུན་འཇུག་ཐུན་ཞིང་།
བཞིན་གྱི་ཆ་སྤྱིས་གཞུངས་བཟོད་དེ། རབ་དངས་མཛོར་པས་བཀའ་རྩལ་པ། 56

མཉེན་གཤིན་དྲག་དུ་མི་དྲག་ཉིད། འདི་ཁྱོད་རིག་པ་མིན་ནས་ཅི།
འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཅིག་ཡི། ལུས་ཀྱི་གཤོན་ནི་སྤྱི་ཞིག་འཛོམས། 57

གང་དག་དྲག་དུ་ཉིད་བྱེད་འཁོར་བས་རབ་བརྒྱས་རེད།
མཚན་མོ་བཀྲ་བའི་ཉིད་པར་རིང་དུ་རབ་འགྲོ་བ།
སེ་ཡི་འཛོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་འདི་དག་ནི།
གྱུ་ཆེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་པོ་ལྷུང་བལ་གཙོད་པ་ཉིད། 58

लब्धप्रवेशः सुगतं दृष्ट्वा निधिमिवाधनः ।

जगाद् साश्रुवदनः सुभद्रः प्रणिपत्य तम् ॥ ५२ ॥

भगवन् भुवनस्यास्य केयं भाग्यदरिद्रता ।

संत्यक्तस्याद्य भवता निरालोकस्य का गतिः ॥ ५३ ॥

को नाम त्वां विना मिधं शानालोकैः करिष्यति ।

मोक्षनिद्राप्तमुद्रस्य जगत्पद्मस्य बोधनम् ॥ ५४ ॥

कृत्वा समस्तजगतामुपकारमकारणम् ।

प्रयासि सर्व्वसुखभः कथं दुर्गभतां मम ॥ ५५ ॥

प्रत्युक्तः प्रणयात्तेन समुद्राम्य मुरान्मुजम् ।

प्रमदकान्ति भगवान् सस्मित स्त मभाषत ॥ ५६ ॥

इमां यत्स न वेत्ति त्वं किन्तु नित्यामनित्यताम् ।

दण्डिकाः सर्व्वमंस्ताराः कोऽयं द्रष्टृप्रहाप्रष्टः ॥ ५७ ॥

दूरं प्रयान्ति दिनलद्धमनिर्गतानि

यानि क्षताश्वशितानि सदा दिनानि ।

एतानि तानि निपतत्पृथुकाक्षक-

संगान्तितानि शकशानि गृजोयितानाम् ॥ ५८ ॥

རི་འདི་སྟེལ་འགྲུར་ཆུ་གཏིར་འཛིང་ནི་མཆོག་དུ་བསྐྱམ།
 རབ་སྐྱེས་འབྱུང་པོ་དང་བཅས་སྟོན་བའི་ལས་རབ་འཛིག།
 རི་དགས་སྐྱེས་མིག་ལྟར་གཡོ་སྟོང་བོ་མེད་འཁོར་བར།
 མང་དུ་ཡོངས་འདྲིས་བྱས་ཀྱི་ཚྭ་སྐྱེས་ནི་བདེན་གནས་མིད།॥

59

ཞེས་པ་གསུངས་ནས་བཅོས་ཆུན་གྱིས། རབ་དུ་ཞི་སྐྱོད་རབ་བཟང་ལ།
 བདེན་བའི་ལས་ནི་གསལ་བའི་གཏམ། རབ་དང་ཀྱུད་དགའ་ཆུན་བར་མཛེད།॥ 60

དབྱིག་བ་གསུངས་རང་རིལ་བའི་ཆོགས། ལས་འབྱོན་གྱིས་ནི་ཁར་བཞིན་བཏང་།
 རྟོན་བའི་གཏམ་ལས་རབ་བྱུང་། དེ་ནས་རབ་བཟང་དག་གིས་སྐྱེངས།॥ 61

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱུད་བཅོས་པ། དབྱ་བཅོས་གནས་ནི་ཐོབ་བྱུར་ནས།
 བསལས་པ་ཀྱི་ལ་བདག་གི་ནི། སྟོབ་བ་ཉིད་འདི་རོས་བ་མིན།॥ 62

རབ་གཞི་མདུན་དུ་བཅོས་ཆུན་འདས། བྱུང་ན་འདའ་བའི་ཏྲ་བ་ལྟ།
 དེ་ནས་སྟོན་ནས་ལུས་བཏང་ནས། བདག་ནི་རང་གི་གནས་དག་བཟིད།॥ 63

ཞེས་ལས་བས་བྱིན་བཟླ་བས་ཐུང་ག་དེ། བཟིད་པ་དེ་ཡི་དལ་བྱ་ཡིས།
 གཞིངས་ཅན་གྱུད་བཟིད་བ་ཏྲ་ར། ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་འདས་པ་ཐོབ།॥ 64

དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་སྟོང་ལ། དགེ་སྟོང་ནངས་དང་བྱ་རྟེན་སྐྱེས་དག།
 ལུ་ཡི་ཆང་སྟོན་དང་རྟེན་ཞེས། རབ་བར་ཆོད་པ་ཡང་དག་སྐྱེས།॥ 65

दलन्त्येते शैला जलधिवलयः शुष्यति परम्
सहोद्भूतैर्भूतैर्भुवनसरणिः अश्रयिततराम् ।
असारे संसारे चकितहरिणौलोचनचले
चिरस्थायी नायं बहुपरिचयः कायनिचयः ॥ ५६ ॥

अभिधायेति भगवान् सुभद्रस्य प्रशान्तये ।
प्रसादानन्दिनीं चक्रे व्यक्तसत्यपथा कथाम् ॥ ६० ॥

चिदण्डकुण्डौ समारं त्यक्त्वा भारमिवाध्वगः ।
प्रव्रज्यां शान्तने शास्तुः सुभद्रोऽप्याददे ततः ॥ ६१ ॥

अर्हत्पदमथासाद्य स सर्व्वक्लेशसंश्रयात् ।
अचिन्तयद्दहो नैयमुचिता शिष्यता मम ॥ ६२ ॥

पश्यामि परिनिर्वाणमग्रे भगवतः कथम् ।
तस्मात् पूर्व्वमहं देहं विहाय स्वपदं भजे ॥ ६३ ॥

इति सञ्चिन्त्य स शनैः पञ्चाधिष्ठानसंश्रयः ।
फणिनिर्मोककलया परिनिर्हतिमाप्तवान् ॥ ६४ ॥

तस्याय देहसत्कारे भिक्षूणां सह तीर्थिकैः ।
कस्य सन्नह्यचारौति विवादः समजायत ॥ ६५ ॥

དེ་ནས་ཐུ་ཕྱགས་བྱེད་ནས་སྒྲིམ། དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཆོག་ལ།

ཁྱོགས་ཁྱིམ་མ་ཁྱུས་སོང་བའི་ཆོ། དཔེ་སྒྲོང་ཆོགས་ཀྱན་དག་གིས་བསྐྱབས། 66

དེ་ནས་དེ་ཡི་བཀྲུང་གི་ཆོགས། མཆོད་དེན་བྱས་ནས་དཔེ་སྒྲོང་གི།

སྒྲོན་ལས་ཐུ་ངན་འདའ་བ་ཡི། ཐུ་མཚན་བདེ་བར་བཞགས་ལ་དེས། 67

དེ་དག་ལ་ནི་དེས་བསྐྱབས་པ། བུ་རྒྱ་མིར་སྒྲོན་བྱས་ཟེ།

ཐུ་ངན་མེད་དེ་སྒྲོན་པ་ནི། འོད་སྒྲུངས་སྒྲོག་མཚུངས་གྲོགས་སྒྲུབ། 68

མཐའ་ཡི་མལ་སྟན་ལ་གནས་པ། དེ་ལས་དེ་ཡིས་འདུལ་བའི་ཆོས།

ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་བྱས་ཐོབ་ནས། བསྐྱགས་པར་འོས་པའི་དག་བཅོས་ཐོབ། 69

གྲུས་པའི་ངང་ཚུལ་དེ་ཡི་ལུས། རང་གི་སྒྲ་མའི་སྤྱང་དུ་བཏང་།

དེ་ནས་དེར་ནི་ལྷ་ཡིས་དེར། མཐོང་ནས་སྒྲོན་ལས་རབ་དུ་བཏབ། 70

ཇི་ལྟར་ལོགས་བྱས་ཐུན་པ་འདི། འོད་སྒྲུངས་སྒྲོན་དུ་ཡོངས་འདས་པ།

དེ་བཞིན་བདག་ཀྱང་སྒྲ་མའི་མཐར། སྒྲོན་དུ་འགྲུབ་པོར་གྱུར་ཅིག། 71

ལྷ་དེ་རབ་བཟང་འདི་ཉིད་དེ། ལྷ་པར་དག་པའི་སྒྲོན་ལས་དང་།

དད་པ་དེ་ཡིས་ལོགས་བྱས་པ། བདག་གི་སྤྱན་དུ་ལྷས་རབ་བཏང་། 72

སྒྲོན་པ་ལོག་པར་དད་སེལ་གྱིས། མཐའ་ཡི་གཟིམས་མལ་དག་ལ་སྒྲོན།

ལྷ་དེ་རང་གིས་བྱིད་གྱུར་པའི། ཐུབ་པ་བརྟན་པ་ལྟར་དག་ནི། 73

तस्याथ शिविकां वोढुमशक्तेषु क्रियाविधौ ।
तीर्थिकेषु प्रयातेषु सर्व्वभिक्षुगणोऽभ्यधात् ॥ ६६ ॥

शरीरनिचये स्तूपं कृत्वा तस्याथ भिक्षवः ।
पप्रच्छुः सुगतं पूर्व्वं परिनिर्वाणकारणम् ॥ ६७ ॥

स तानुवाच विप्रोऽसौ वाराणस्यामभूत् पुरा ।
अशोकः काश्यपाख्यस्य शास्तुः प्राणसमः सुहृत् ॥ ६८ ॥

स तस्माद्वर्म्मविनयं पर्य्यन्तशयनस्थितेः ।
देवताप्रापितं प्राग्रं स्नाध्यमहत्त्वमाप्तवान् ॥ ६९ ॥

स भक्तिशीलः स्वगुरोर्ग्रे विग्रहमत्यजत् ।
तं दृष्ट्वा देवता तत्र प्रणिधानमयाकरोत् ॥ ७० ॥

यथायं काश्यपस्याग्रे सुकृतौ परिनिर्दृतः ।
तथाहमपि भूयासं गुरोर्ग्रेऽग्रगामिनौ ॥ ७१ ॥

सा देवता सुभद्रोऽयं ममाग्रे त्यक्तविग्रहः ।
तेन श्रद्धाविशुद्धेन प्रणिधानेन सत्कृतः ॥ ७२ ॥

ककुत्सन्दस्य शास्तुश्च पश्चिमे शयने पुरा ।
प्राप्तार्हत्पदमालोक्य मुनीनां शतपञ्चकम् ॥ ७३ ॥

དགྲ་བཅོམ་ནིས་ཐོབ་གསུམ་པ་ཡིས། རྩོན་དུ་ལུས་བཏང་མཐོང་གུར་ནས།
ནས་པ་དེ་ལྟའི་སྒྲིབ་ལས་གིས། དེ་ཉིད་རབ་བཟང་ཉིད་དུ་གྱུར། 74

ལུས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱིས་པ། མཐུར་ཐུག་ཉི་བའི་གཏུང་བ་འདི།
བཟོད་པར་བྱེད་ཅིང་བདག་གིས་དེ། གཏུང་བ་མེད་པའི་གནས་སྤྱབ་ཀོད། 75

དེ་ནི་མི་བདག་ཚངས་བྱིན་དང་། བདག་ཀྱང་དར་གུར་ཐེ་ཚོམ་ལ།
བདག་ནི་བྱ་མ་དུལ་བས་ཀྱང་། དེ་ནི་དགྲ་ཡིས་བཅོམ་པ་བསྒྲམ། 76

ཀླུ་ཀྱབ་ཇི་ནི་ནགས་སྤྱུ་ལྟོན། ང་ནི་དེ་དགས་ཁྱུ་བདག་གྱུར།
རབ་བཟང་ཁྱུ་ཡི་ནང་ནས་ནི། བདག་གི་ཇེས་འབྲང་དེ་དགས་གྱུར། 77

ནགས་སྤྱུ་ས་བདག་ཀའི་ནི། ཇོན་ལ་འདས་བས་བཀག་གྱུར་དེ།
'ཆུ་ཁྱང་ཇོགས་སྤྱུ་དེ་དགས་ནསས། སྒྲག་ཅིང་དགའ་བ་མེད་པར་གྱུར། 78

དེ་ནས་ཆུ་ཁྱང་ནང་དུ་ནི། གཡོ་མེད་བདག་གིས་རབ་དུ་བབས།
བདག་གི་བྱུ་བ་དུ་ཀྱང་བཀོད་པས། དེ་དགས་འཇིགས་པ་དེ་དག་བསྒྲམ། 79

དེ་དག་མིག་པ་བཀོད་བས་བདག། ཉམས་ཤིང་འཆི་བ་འདོད་གྱུར་ཙོ།
དེ་དགས་དེ་ཉིད་གཅིག་བྱུ་ནི། དེ་ཚོ་ཀྱམ་ནིང་འོངས་པར་གྱུར། 80

སྒྲག་པས་ཉིན་པ་དེ་དག་གིས། གཏུང་བ་བཟོད་དཀར་བཟགས་བྱས་དེ།
གྱུར་བར་སྦྱིང་ཇེས་ཡང་དག་བསྒྲམ། འཇུག་ཇོགས་དེར་ནི་གི་བར་གྱུར། 81

स्वयं देवतयानीतं भक्त्याग्रे त्यक्तविग्रहम् ।
तद्विधप्रणिधानेन सैव याता सुभद्रताम् ॥ ७४ ॥

देहे स्वभावजामेतां पर्यन्तायतनां व्यथाम् ।
मया प्रसहमानेन निर्व्यथः प्रापितः पदम् ॥ ७५ ॥

ब्रह्मदत्तो नृपः सोऽभूदहमश्वश्च संशये ।
स मया शत्रुविवस्तम्बिन्नान्त्रेणापि तारितः ॥ ७६ ॥

कन्यकुलवने पूर्वमभवं मृगयूथपः ।
अभूत् सुभद्रश्च मृगो यूथमध्ये मृगानुगः ॥ ७७ ॥

मृगयाप्तेन संरुद्धे वने कर्णेन भूभुजा ।
चस्तानां तटिनीतीरे मृगाणां नागतिर्भवेत् ॥ ७८ ॥

अवतौर्य सरिन्मध्ये निश्चलेन मया ततः ।
मत्पृष्ठन्यस्तचरणास्ते भीतास्तारिता मृगाः ॥ ७९ ॥

तत्खुराघातदलिते याते मयि मुमुर्षुताम् ।
एकः स एव हरिणः सवन्नेवं तदाप्तवान् ॥ ८० ॥

तमहं चासतरलं व्यथां संस्तभ्य दुःसहाम् ।
तूर्णं सन्तार्य कारुण्यात् पुलिने निधनं गतः ॥ ८१ ॥

དེ་ཉིད་རབ་བཟང་དེ་རིང་ཡང་། གཏུང་བ་དང་བཅས་བདག་གིས་བསྐྱལ།
 ཅེས་གསུངས་བཅོས་ལྡན་ནི་བ་ལ། མངོན་ཕྱོགས་མི་གསུང་ཉིད་ལ་བདེ། 82

དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་རབ་དགའ་ཡང་། དགེ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 བྱས་པས་མཉམ་གཤིན་ཀྱན་མཛེན་གྱིས། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་རབ་དུ་གསུངས། 83

སྒྲིན་པ་འདྲ་སྤངས་དག་གི་ནི། དགེ་བསྟན་སློབ་ཟུང་ཞེས་བྱ་བ།
 དེ་ཡི་རྒྱ་གྱིས་བསྐྱབ་གནས་ནི། ཡོངས་རྫོགས་ཐོབ་ཅིང་སློབ་གནས་གུར། 84

དེ་ཡི་རྩི་ཟེའི་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག། སྤྱ་དབྱངས་མཁས་པ་མཐོང་གུར་ནས།
 རྩི་ཟེའི་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱི་ནི། ཆེད་དུ་སློན་ཡན་པ་དུ་བསྐྱབས། 85

དེ་ནི་སློན་ཡས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རབ་དགའ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གུར།
 བསྐྱབ་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་བཟང་ནས། འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ། 86

རབ་བཟང་རབ་དགའ་འདི་དག་ནི། བདག་གིས་དགེ་བ་ལྡན་པར་བྱས།
 གནན་གྱི་མངོན་འདོད་བྱས་པ་ལ། ཀྱན་དུ་བདག་ནི་བདུང་བ་མེད། 87

གྲོང་ཁྱིམ་མཆོད་འོས་ཞེས་བྱ་བ། མཐོང་རིས་དག་དང་མཚུངས་པར་ནི།
 བོ་བདག་རབ་པ་ལྡན་བརྒྱ་ཕྱིན་བཞིན། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་བྱུང་། 88

བསོད་ནམས་ལ་ནི་རབ་བརྒྱགས་དེ་ནི། ཆོས་ལ་མཛེས་སྤྱ་འབྲང་བ་ཡི།
 གྲོང་པ་མཐོང་རིས་བརྟོད་རྣམས་ཀྱིས། ལྷ་ཡི་ས་གནི་ཁེངས་པར་གུར། 89

स एव सव्यथेनाद्य सुभद्रस्तारितो मया ।
इत्युक्त्वा भगवान् मौनं माललम्ब शमोन्मुखः ॥ ८२ ॥

भिष्णुभिः कुशलावाप्तौ सुप्रियस्यापि कारणम् ।
पृष्टः प्रोवाच सर्वज्ञः शनैः प्रणयिवत्सलः ॥ ८३ ॥

काश्यपस्य सुधीर्नाम शास्तुरासौदुपासकः ।
तत्प्रसादात्तपय्यात्तशिक्षापदप्रसन्नधीः ॥ ८४ ॥

स दृष्ट्वा गीतिकुशलं गान्धर्विकगणोत्तमम् ।
प्रणिधानं प्रविदधे गन्धर्वोधिपतिं प्रति ॥ ८५ ॥

स तेन प्रणिधानेन सुप्रियत्वमुपागतः ।
संप्राप्तधर्म्मविनयः शिक्षापदपरिग्रहात् ॥ ८६ ॥

सुभद्रसुप्रियावेतौ कृतौ कुशलिनौ मया ।
पराभिमतकृत्येषु निर्व्यथाः सर्व्वथा वयम् ॥ ८७ ॥

अजितोदयसंज्ञेऽभून्नगरे स्वर्गसन्निभे ।
शतक्रतुरिव श्रीमान् विजयन्ताभिधो नृपः ॥ ८८ ॥

तस्य पुण्यप्रवृत्तस्य धर्म्यमार्गानुयायिभिः ।
व्रजद्विस्त्रिदिवं पौरैः पूरिताः सुरभूमयः ॥ ८९ ॥

དེ་ཉིད་རབ་བཟང་དེ་རིང་ཡང་། གཏུང་བ་དང་བཅས་བདག་གིས་བསྐྱེད།
 ཅེས་གསུངས་བཅོས་ཐོན་ཞིང་ཡལ། མཛོད་ཕྱོགས་མི་གསུང་ཉིད་ལ་བདེན། 82

དགོས་པ་ཞེས་ཀྱི་རབ་དགའ་ཡང་། དགོ་བ་ཐོབ་པའི་གྲུ་མཚན་གྱིས་།
 གསུངས་མཉམ་གཤིད་ཀྱན་མཆིན་གྱིས་། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་རབ་དུ་གསུངས། 83

སྒྲིན་པ་འདི་སྤྱངས་དགའ་གི་ནི། དགོ་བསྐྱེད་སྒྲོ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ།
 དེ་ཡི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་བཞགས་ནི། ཡོངས་རྒྱུ་མཐོང་ཐོབ་ཐོབ་ཀྱིས་བྱུང་། 84

དེ་ཡི་རྒྱུ་མཐོང་ཐོབ་ཀྱི་མཆོག་། རྒྱ་དབང་སྤྱི་པ་མཐོང་བྱུང་ནས་།
 རྒྱུ་མཐོང་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱི་ནི། ཆེད་དུ་སྒྲིན་ལམ་རབ་དུ་བསྐྱེདས། 85

དེ་ནི་སྒྲིན་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་། རབ་དགའ་ཉིད་དུ་ཉི་པར་བྱུང་།
 བསྐྱེད་པའི་གསུང་ནི་ཡོངས་བརྒྱུང་ནས་། འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་ཡང་དགའ་ཐོབ། 86

རབ་བཟང་རབ་དགའ་འདྲི་དགའ་ནི། བདག་གིས་དགོ་བ་ཐོབ་པར་བྱས།
 གཞན་གྱི་མཛོད་འདོད་བྱས་པ་ཡལ། ཀྱན་དུ་བདག་ནི་བདུང་བ་མེད། 87

གྲོང་ཁྱིམ་མཚོད་འོས་ཞེས་བྱ་བ། མཐོང་རིས་དག་དང་མཚུངས་པར་ནི།
 ལོ་བདག་དཔལ་ཐོན་བརྒྱ་ཕྱིན་བཞིན། རྣམ་པར་གྱུ་བ་ཞེས་པ་བྱུང་། 88

བམོད་ནཔས་ལ་ནི་རབ་བརྒྱུགས་དེ་ནི། ཆོས་ལ་ཐོས་སྤྱི་པ་འབྲང་བ་ཡི།
 གྲོང་པ་མཐོང་རིས་བམོད་རྣམས་གྱིས་། ལྷ་ཡི་སྤྱི་པ་ཞེས་པར་བྱུང་། 89

स एव सव्यथेनाद्य सुभद्रस्तारितो मया ।

इत्युक्त्वा भगवान् मौनं माललम्ब शमोन्मुखः ॥ ८२ ॥

भिद्भुभिः कुशलावाप्तौ सुप्रियस्यापि कारणम् ।

पृष्टः प्रोवाच सर्वज्ञः जनैः प्रणयिवत्सलः ॥ ८३ ॥

काश्यपस्य सुधौर्नाम शास्तुरासौदुपासकः ।

तत्प्रसादात्तपर्याप्तशिक्षापदप्रसन्नधीः ॥ ८४ ॥

स दृष्ट्वा गौतिकुशलं गान्धर्विकगणोत्तमम् ।

प्रणिधानं प्रविद्धे गन्धर्वाधिपतिं प्रति ॥ ८५ ॥

स तेन प्रणिधानेन सुप्रियत्वमुपागतः ।

संप्राप्तधर्मविनयः शिक्षापदपरिग्रहात् ॥ ८६ ॥

सुभद्रसुप्रियावेतौ कृतौ कुशलिनौ मया ।

पराभिमतकृत्येषु निर्व्यथाः सर्वथा वयम् ॥ ८७ ॥

अजितोदयसंज्ञेऽभून्नगरे स्वर्गसन्निभे ।

शतक्रतुरिव श्रीमान् विजयन्ताभिधो नृपः ॥ ८८ ॥

तस्य पुण्यप्रवृत्तस्य धर्ममार्गानुयायिभिः ।

व्रजद्विस्त्रिदिवं पौरैः पूरिताः सुरभूमयः ॥ ८९ ॥

ཀྱལ་པོ་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཐུས། མི་ཡི་མཐོ་རིས་ཀྱན་གང་པ།
 མཐོང་ནས་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཡིས། སྤྱིང་སྤྱབས་ཤེས་འདོད་སྤྱོད་པ་བྱས། 90

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི། མཐམས་ཚད་གདུག་པས་ས་ཡི་བདག།
 དེ་ལ་ལྷས་ནི་བཅད་པ་ཡི། །ཤར་ཁྱལ་དག་རབ་དུ་སྤངས། 91

མི་བདག་ཆོ་བྱོས་ནས་འགྱུར་མེད། དེ་ཡི་མངོན་འདོད་ཅས་པའི་ལྷག།
 དེ་དག་ནམས་ལ་བྱིན་ནས་ནི། བསམ་པ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་ལམ་བདབ། 92

ལྷས་ཀྱི་སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་འདས། ལྷས་ཅན་ནམས་ནི་བསྐྱལ་པའི་སྤྱད།
 གླ་མེད་ཡང་དག་ཆོགས་པ་ཡི། བྱང་ཅུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཤོག། 93

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་དེར་སྤྱོགས་སྤྲུལ། ཀྱལ་པོ་རབ་གདུང་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི།
 ལྷས་ནི་རབ་དུ་བྱིན་པ་ལ། རྣམ་འགྱུར་བྱུང་ངམ་བདེན་པར་སྤྱོས། 94

ཞེས་པ་ལྷ་ཡི་དབང་པོས་དྲིས། སྤྱོད་པ་ཆོགས་པས་རབ་བསྐྱེད་པ།
 དགའ་བས་མིག་ནི་རབ་རྒྱས་པས། མི་ཡི་དབང་པོ་དེ་ལ་སྤྲུལ། 95

གཤམ་དེ་བདག་ནི་གདུང་པ་ན། རྣམ་འགྱུར་མེད་ན་བདན་པ་དེས།
 བདག་གི་ལྷས་འདི་སྤྱོད་པས་ཤིང་། མཆོས་ལྷན་ནམ་དུ་གནོས་ཀྱང་ཅིང་། 96

ཅས་པ་རབ་དུ་བཞེད་ཅམ་གྱིས། དེ་ལྷས་རབ་མཆོས་རྣལ་གནས་གྱུར།
 སྤྱིན་དང་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པ་ཡི། ལྷ་སྤྱོད་པ་དག་པོའི་གཞུགས་བཞིན་ནོ། 97

राज्ञः पुण्यानुभावेन स्वर्गमापूरितं नरैः ।

दृष्ट्वा युक्तिं चकारास्य सत्त्वं ज्ञातुं सुरेश्वरः ॥ ६० ॥

ततस्तन्निर्मिताः क्रूरसत्त्वास्तं पृथिवीपतिम् ।

मांसं शरीरनिष्कृतं रुधिरञ्च ययाचिरे ॥ ६१ ॥

निर्विकारमतिस्तेभ्यः स दत्त्वाभिमतं नृपः ।

अस्थिशेषं प्रविद्धे प्रणिधानं महायशाः ॥ ६२ ॥

शरीरदानपुण्येन तारणाय शरीरिणाम् ।

एतेनानुत्तरां सम्यक्सम्बोधिं महं मामुयाम् ॥ ६३ ॥

ऊचे शक्तस्तमेत्याथ राजन् प्रव्यथितस्य ते ।

अपि देहप्रदानेऽभूद्विकारः सत्यमुच्यताम् ॥ ६४ ॥

इति पृष्टः सुरेन्द्रेण नरेन्द्रस्तमभाषत ।

अर्थिसंपूरणोद्धृतप्रहर्षोत्फुल्ललोचनः ॥ ६५ ॥

व्यथायां निर्विकारीऽहं यदि सत्येन तेन ते ।

संरूढव्रणसच्छायः स्वस्थ एवास्तु विग्रहः ॥ ६६ ॥

इत्युदीरितमात्रेण कान्तं स्वस्थमभूदपुः ।

तस्य मेघविनिमुक्तं विम्बं तारापतेरिव ॥ ६७ ॥

མི་བདག་ནམ་གྱུ་ལ་དེ་ཉིད་ང་། བཞུགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཏུང་བ་མེད།

ཅེས་པ་བཅོམ་ནས་བཙོམ་ལྷན་འདས། བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་སྤྱན་ལྷན་འབྱུང་།

98

འབྲམ་ལ་རི་བོ་བསྐྱོད་པས་བསྐྱངས་པའི་ཉོན་མོངས་གཟེར་མ་དེ་དང་དེ།

ལྷ་ཚོགས་ཆེད་དུ་བདུད་ཅིའི་ཆུ་གཏོར་བསམ་པ་ཆེན་པོས་བཟོད་པར་བྱེད།

དྲི་མེད་ཡིད་ལྷན་ལྷས་ནི་གཏོད་པ་དང་བཙས་ཆོ་ཡང་ནམ་འབྱུང་མེད།

བཞུགས་པའི་བསྐྱུབ་པར་ཞེས་པ་ནམས་ལ་གཏུང་བ་དག་ཀྱང་བདེ་བར་སྤྱོད་། 99

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཅོམ་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་རབ་བཟང་གི་དོགས་པ་

བཅོམ་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱད་ཆ་པའོ།

विजयन्तो नृपः सोऽहं परकायेषु निर्व्यथः ।

इत्युक्त्वा भगवान् ध्याननिलीननयनोऽभवत् ॥ ६८ ॥

अचलचलनैर्मन्यल्लेशच्छटा ममृताम्बुधिः

सुरगणकृते तां तां सेहे प्रसह्य महाशयः ।

विमलमनसां कायापायक्षणेऽप्यविकारिणाम्

परहितविधौ सन्नञ्चानां व्यथापि सुखायते ॥ ६९ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

सुभद्रावदानमशीतितमः पञ्चवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཅག་ཅིག།

ལེགས་སྒྲིམ་ཞིང་ལ་རབ་ཉུང་གང་བཏབ་དང་།

བྱས་ཤེས་དགལ་པན་བཟང་བྱས་དང་།

ཡོན་ཏན་དག་གིས་མཐོལ་གང་བྱིན་པ།

དེ་ནི་ལོ་མ་སྟོང་ཕྱག་འཕེལ་བར་འགྱུར།

1

ལེགས་ལྷན་གཉན་ཡོད་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི། ཚལ་དུ་བཅོས་ལྷན་ཀྱིས་བས་སྟོན།

གཏས་གྱི་ཞེང་ལ་ཉར་འདུས་པ་ནི། དག་སྟོང་ཚོགས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ།

2

གང་ཞིག་རང་གིས་སྤྱད་འོས་པ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་བལ།

འཛིག་དེན་དུ་ནི་དགྲ་བཅོམ་ལ། གང་ཕུལ་དེ་ཉིད་འབྲས་བྱར་ལྷན།

3

དམ་པ་ནི་སྟོད་ལ་ཡོན་ཉིད་ཀྱིས། ཡོན་ནི་རབ་དུ་ཕུལ་བ་དག།

དང་པ་ནི་གྲོགས་བཞིན་མི་རྩད་པས། ཡོད་ཏན་གངས་མེད་ལྷན་པར་གྱུར།

4

གྲོང་ཁྱེར་གྲུ་རྩེ་ལྟ་དུ་། ཚོང་པ་ཅ་རྒྱུན་དོན་གཉེར་སྟོན།

གཞིང་ས་ཆེན་དགལ་ཞེན་ནས་ནི། ཅ་རྒྱུན་གྱིང་དུ་བྱིན་པར་གྱུར།

5

དེ་ནས་ཅ་རྒྱུན་ས་མཆོག་སོགས། སྤངས་ནས་དགའ་བས་དེ་དག་ནས་ས།

དེ་ལས་བྱུར་ནི་ལོག་གྱུར་དེ། ཅུ་གཉེར་ཆེན་བོའི་དབྱས་སྤྱ་བྱིན།

6

एकाशीतितमः पञ्चवः ।

द्येवे सुकष्टेऽल्पतरं यदुप्तं
कृतं कृतज्ञस्य हिताय यच्च ।
समर्पितं यच्च गुणोन्नताय
शाखासहस्रे स्तदुपैति वृद्धिम् ॥ १ ॥

आवल्यां भगवान् भध्ये पुरा जेतवने जिनः ।
कथाप्रबन्धोपगतं भिक्षुसङ्घं मभापत ॥ २ ॥

विफलं सर्व्वमेवैतत् स्वभोगाय यदर्ज्यते ।
तदेव सफलं लोके यत्समर्पितमर्हते ॥ ३ ॥

दक्षिणा दक्षिणतया सत्पात्रप्रतिपादिता ।
असङ्ख्यगुणतामेति सत्सद्गतिरिवाक्षया ॥ ४ ॥

पुरा पाटलिपुत्रीया वणिजश्चन्दनार्थिनः ।
महाप्रवहणारूढाश्चन्दनक्षीप माययुः ॥ ५ ॥

गोशीर्षचन्दनचयं समादाय ततस्ततः ।
हृष्टाः प्रतिनिवृत्तास्ते प्राप्नुमंथं महोदये ॥ ६ ॥

གྱུ་ཆེ་དུས་མིན་རྒྱུ་འཛུལ་གྱིས། བསྟེན་པ་ནི་བཞུགས་ལྟོ་བས་གྱིས་དེར།
དུས་གྱུ་ཅི་དགའ་གཤོ་བ་ཡིས། གཞིང་ས་ནི་བསྐྱམས་པ་མེད་པར་གྱུར། 7

སྟོབ་པ་དོན་གཏེར་ཚོར་པའེ་ཚོགས། ལྷ་ལ་བསྟེན་པ་བྱེད་པ་ནི་ཚོ།
དོན་མཐུན་ཡིད་ལ་རེ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་གཞིང་ས་ནི་ཞིག་པར་གྱུར། 8

མི་བཟང་སྟོག་ལ་ཐེ་ཚོས་དེར། དོན་མཐུན་འབྲེན་པ་བསོད་ནམས་སྒྲི།
ཞེས་པ་འདར་བ་དང་བཅས་པས། ཡོངས་སུ་བསྟོབ་པ་རབ་དུ་བསམས། 9

བདག་གི་བྱིས་དང་ཉེ་བ་ན། དགོ་བསྟེན་ཚོས་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཡོད།
དེ་ནི་ཉེན་སོ་ས་དུས་དག་དུ། ལྷན་པ་གྱུ་ཡི་མཚོག་ཉིད་བསྟེན། 10

ཅེས་པ་ཡིད་གྱི་པ་རབ་བསམས་ནས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་སོང་སྟེ།
དེད་དཔོན་མ་རེ་ས་དང་བཅས་པས། འཛིག་པ་གིང་ངལ་བས་རྒྱུ་ལྷ་མི་སྟུས། 11

ཆོག་ས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་ཡེ་མཚོག། དག་པ་ཡེ་ནི་དཔག་བསམ་གིང་།
ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་པ་དེ་མཛོད་པ། དག་པ་ཅོས་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཆམ་ཡོ། 12

ཞེས་པ་དེ་ཡོས་བཞེད་པ་ནི་ཚོ། འབྲམ་ལ་གྱུ་མཚོ་འཕྲུ་འོངས་དེ།
དོན་མཐུན་སྟོག་ནི་སྐར་རྒྱུང་ཉམས། ཅུ་གཏེར་གྱི་ནི་ངོགས་སུ་བསྐྱམ། 13

འཛིག་ས་ཅན་དེ་མས་གྲོ་པ་གྱུར་པ། དེ་དག་རང་གི་ཕྱུ་པ་དུ་བྱིན།
གྱུ་ཡི་མཚོག་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ། དུས་ཀུན་དུ་ནི་ཅགས་པར་གྱུར། 14

विपुलाकालवातालीवलितोर्म्मिवलैरभूत् ।

तत्र प्रवहणं कालदोलाकेलिविशृङ्खलम् ॥ ७ ॥

षाणार्थिनि वणिक्चक्रे त्रिदशस्तोत्रकारिणि ।

अभज्यत प्रवहणं सहसार्थमनोरथम् ॥ ८ ॥

पुण्यसेनाभिधस्तत्र विषमे प्राणमंशये ।

अचिन्तयत् परित्राणं साकम्पः सार्थनायकः ॥ ९ ॥

अस्ति मद्देश्मनिकटे घर्म्मजोधिरूपासकः ।

हेतूत्तमं क्लेशकाले स्तौति शास्तारमेव सः ॥ १० ॥

इति सञ्चिन्त्य मनसा तमेव शरणं गतः ।

ऊचे सार्थपतिः सास्रः साध्वसायामगद्गदः ॥ ११ ॥

हेतूत्तमाय महते संवृद्धायार्हते नमः ।

कल्याणकल्पवृक्षाय सकलक्लेशशर्म्मणे ॥ १२ ॥

इत्युक्ते तेन सहसा समभ्येत्याग्निदेवता ।

सार्थं प्रत्यागतंप्राणं चिक्षेप जलधेस्तटे ॥ १३ ॥

तस्मान् मद्याभयान्पुक्ता स्ते स्वदेशमुपागताः ।

हेतूत्तमनमस्कारनिरताः सर्व्वटाभवन ॥ १४ ॥

གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཕྱོད་པ་དག། རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་ནི།
ལས་ཀྱི་རྒྱལ་མའལའ་ཡི་རིམས། དྲལ་པོའི་གཏུང་བ་གནས་པར་གྱུར། 15

གང་དག་གཞིགས་པ་སྤྱིད་པའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲན་གྱིས་ནི།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བསོས་པ་ཉིད་ནི་བརྒྱབས་མཛད་པ།
དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་ལས་འབྲི་གིང་ཁྱད་པར་ཆགས་པའི།
རྒྱལ་མ་རྒྱལ་པར་གནས་གིང་ཆགས་པ་དག་ནི་བཏོང་མི་འགྱུར། 16

དེ་ཡི་དྲལ་པོར་གཏུང་བ་ནི། ཞི་སྟན་འཕྲན་ས་མཆོག་དག།
རྒྱལ་པོ་ཁྲོ་བ་རྣམས་པས། ཐམས་ཅད་ཉི་བཅའ་པར་བཅུམས། 17

ས་བདག་གི་པ་ནི་འབྲུམ་ལྷག་བཞིས། དེད་དཔོན་དེ་ལ་དོན་ཏུ་གཉེར།
ཅུན་ས་མཆོག་པ་ལ་ནི། ཆེད་དཀའ་སྤྱིད་གཅིག་བྱིན་པ་གྱུར། 18

དེད་དཔོན་རང་ཉིད་པོར་ཉིགས་དེ། དྲན་པ་ཅམ་གྱིས་པན་མཛད་པ།
ཕྱོད་པའི་སྐུ་ལ་ཅུན་གྱིས། བྱུ་པ་པའི་ས་ནི་བྱུག་པ་བཟུས། 19

དོ་གཤམ་དང་གི་ཁ་བའི་ལོགས། རྒྱལ་བལྟ་བ་དམན་ཕྱིད་པ།
གྲགས་པ་རྩལ་དཀར་ཅུན་དེས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པར་གྱུར། 20

དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་ནི། དཔལ་དང་རྣན་པ་བསོད་ནམས་སྟེ།
རྒྱལ་པོ་འོད་དང་ཡན་མཁུ་ཀྱང་། མད་བྱུང་རི་བཟང་རྣན་པར་གྱུར། 21

तस्मिन्नवसरे शास्तुः कर्मशेषेण केनचित् ।
गात्रे हेतूत्तमस्याभूत् तीव्रतापस्थितिज्वरः ॥ १५ ॥

ये स्वस्थतां भवमहाभयभेषजेन
कुर्वन्ति सर्वजगतामवलोकनेन ।
तेऽपि प्रसक्तनिजकर्मलताविशेषे
श्रेयाधिवासकलनां न परित्यजन्ति ॥ १६ ॥

गोशौर्यचन्दनं तस्य तीव्रसन्तापशान्तये ।
राजा चन्द्रावलोकास्थः सञ्चान्तेष्टुमाययौ ॥ १७ ॥

लक्ष्मै श्वतुभिर्भूषेन स सार्थपतिरर्थितः ।
गोशौर्यचन्दनमलं न ददौ भुवि दुर्लभम् ॥ १८ ॥

भक्त्या स्वयं समभ्येत्य स्मृतिमाचोपकारिणः ।
शास्तुः सार्थपतिश्चक्रे वपुश्चन्दनचर्चितम् ॥ १९ ॥

तेन हारतुषारौघशशिशैत्योपहासिना ।
स्वस्थः स्वकौत्तिं शुभ्रेण चन्दनेनाभवज्जिनः ॥ २० ॥

तेन पुण्यानुभावेन पुण्यसेनः शशिप्रभः ।
श्रीमान् बभूव सर्वाङ्गप्रोद्भूताद्भुतसौरभः ॥ २१ ॥

དེ་ཡི་ཚུན་རིན་ཅེན་སོགས། གྲུ་མཚོ་ཆུ་ལ་གང་ལྟུང་བ།

དེ་དག་ཐོས་པ་ཅད་རང་བྱིས་དང་། ཉེ་བར་ཁྲོན་པའི་ནང་ནས་བྱུང་། 22

ཚོང་པ་ནམས་ལ་ཚུན་སོགས། རང་རང་དག་ལ་དེས་བྱིན་ནས།

ཆས་དང་རིན་ཅེན་གྱིས་ནམས་ཀྱིས། བྱིས་དུ་དགོ་སྒོར་དགོ་འདུན་མཚོད་། 23

དེ་ནས་དེད་དཔོན་དག་གིས་ནི། མཚོག་གི་མཐུ་ཡིས་བརྒྱན་པའི་དཔལ།

མཐོང་ནས་མཚོན་དུ་ཉིར་གནས་ཀྱིས། དེ་ཡིས་ལེགས་བྱས་ཀྱི་ལ་ལ་དེས། 24

དེ་ནས་བཅོམ་པ་རྒྱ་ལྷུ་ཡི་མཚོག། འཛུམ་དང་བཅས་པས་དེ་ལ་གསུངས།

དེད་དཔོན་གྱིས་ནི་ཚུན་གྱིས། བྱས་ལ་བྱགས་པས་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ། 25

བསོད་ནམས་ལྷེ་ནི་ལེགས་བྱས་ཀྱི། རང་ཅུལ་དག་གིས་ལས་དེ་བྱས།

བདུང་ཅི་ཉིད་ནི་རབ་ཐོབ་པ། གང་གི་འདི་དག་ཆ་ཡི་ཐོགས། 26

དགོ་བའི་ཅ་བ་ལྷན་པ་ན། ལྷོ་བ་ཐོས་དག་ལ་འདི།

རབ་བྱུང་ཁྲམ་མེད་ཡང་དག་པར། རྒྱུ་མཚོ་བའི་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར། 27

བསོད་ནམས་དག་གི་ཚུན་ཤིང་། ཡངས་པ་ཡི་ནི་ཅ་བར་འདི།

ཚུན་དཔལ་ཞེས་བྱགས་པ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཉིད་བྱུང་། 28

དེ་ནས་བཅོམ་པ་རྒྱ་ལྷུ་ཡི་བཅོག། ཡེ་ཤེས་སྤྱན་དང་རྒྱན་པས་གསུངས།

ཞེས་བ་ལྷུ་བྱུ་བ་པ་ཡིས། གསུངས་ཚེ་དགོ་སྒོར་ཡང་མཚན་བྱུང་། 29

तस्य चन्दनरक्तादि च्युतं यत्सागराम्भसि ।
तत्सर्वं स्वयद्दोषान्तकूपमध्यात् समुद्रतम् ॥ २२ ॥

निजं निजं स मत्वा च वणिजां चन्दनादिकम् ।
भोज्यरत्नाम्बरैर्गेहे भिक्षुसङ्घमपूजयत् ॥ २३ ॥

अथ सार्थपतेर्दिव्यप्रभावाभरणां श्रियम् ।
दृष्टोपस्थापकेनाग्रे पृष्टस्तत्सुखतं जिनः ॥ २४ ॥

हेतूत्तमोऽथ भगवान् सस्मित स्तमभायत ।
प्राप्ता श्रीः सार्थवाहेन लिम्पता चन्दनेन माम् ॥ २५ ॥

कृतं सुकृतशैलेन पुण्यसेनेन कर्म तत् ।
अमृतत्वमवाप्तस्य यस्यैता लेशविक्षुपः ॥ २६ ॥

पाके कुशलमूलानामेव जन्मनि पश्चिमे ।
प्रव्रज्जानुत्तरां सम्यक्सम्बोधिं समवाप्स्यति ॥ २७ ॥

चन्दनश्रौरिति ख्यातः पुण्यचन्दनशाखिनः ।
एवं मूले विशालस्य भविष्यति तथागतः ॥ २८ ॥

इति हेतूत्तमः प्राह भगवान् ज्ञानलोचनः ।
इत्युक्ते शाक्यमुनिना भिक्षुवो विस्मयं ययुः ॥ २९ ॥

ལེགས་བྱས་ཅན་གྱི་དད་པའི་སྤྱན་པའི་ཆ་ཡི་ཐུ་

གྱུ་ཡོ་འདབ་བརྒྱ་ཡིས་འཕེལ།

དགྲ་བཙུང་ཞིང་ལ་ཡང་དག་བདེ་པ་ཡོངས་སུ་

སྤྱན་ཆོ་ཆགས་བྲལ་བུན་ཆོགས་འབྲས།

གང་ལ་སྐབས་གསུམ་བདག་པོ་དྲི་མེད་གྲུགས་ཅན་

དར་ཞིང་བསྟན་ནམས་དྲི་ཡིས་གྱུགས།

རབ་དགའི་གྲོགས་པོ་བྱན་ཆོགས་འདི་དག་མེ་དྲོག་

གསར་པ་ཉིད་དུ་རབ་དུ་གྱུས། 30

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བཟློད་

པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ཡས་སྤྱིའི་མཆོག་གི་དྲོགས་པ་བཟློད་

པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཅིག་པའོ།

अर्हत्क्षेत्रसमर्पणात् परिणतौ वैराग्यलक्ष्मीफलः
 अद्वादानकणाङ्कुरः सुकृतिनां शाखाशतैर्वर्द्धते ।
 यस्यैता स्त्रिदशाधिपत्यविशदच्छ्वोदयाः सम्पदः
 पुण्यामोदमदप्रमोदसुहृदः प्रत्यग्रपुष्पोद्भवाः ॥ ३० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 हेतूत्तमावदानमेकाशीतितमः पल्लवः ॥ • ॥

ཡལའདབ་བརྟུན་ཅུ་ཅེ་གཏིས་པ།

འཛིག་དེན་པ་རེལ་སྒྲིལ་དེད་མེད་བྱ་པ་ཆགས་པ་ཅི་སྒྲུབ།

བསོད་ནམས་གང་རིགས་དེན་རང་གིས་བྱས་དེ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཕྱོད་ལ་ཡིད།

གང་གིས་སྒྲིག་པའི་ལས་ནམས་མ་ལུས་རིགས་ནི་ནམ་པར་སྤྱང་ཞིང་བཞིན་
དམན་ཉམས་བྱེད་པ།

དེ་དག་མཆོངས་མེད་གཏུག་པའི་བྱ་པ་ལ་མཁས་བུ་ནི་འགར་ཡི་ནམ་པ་
བརྒྱབས། 1

མཉན་ཡོད་དུ་སྤོན་ཁྱིམ་གྱི་བདག། ཐོས་པའི་གོ་ཆ་དག་གིས་ནི།

ཅང་མ་གྱུལ་བའི་སྡེ་ལ་བྱ། སྤོད་པའི་གོ་ཆ་ཞེས་པ་བྱུང་། 2

དལ་བྱ་དལ་བྱས་བྱིས་པ་དེ། ཁྱོ་ཤུག་དེ་དག་གིས་བརྟེན་དེ།

རིགས་བརྟུན་ཁྱད་འཕགས་ཁྱད་པར་གྱིས། དེ་བ་དམ་པར་འགོད་པ་བྱས། 3

དུཔ་གྱི་པ་ནི་དུས་དབང་དུ། མོང་ཆེ་སྤོད་པའི་གོ་ཆ་ནི།

མཛེར་བྱིང་མོངས་པས་གཞིར་བ་ཡི། མ་ཡིས་བསྐྱེད་བསྐྱངས་བརྟུངས་
དང་གྱུར། 4

ཁྱིམ་མཛོས་གྲོགས་པོ་དག་དང་ནི། ལྷན་ཅིག་ཅེ་ཞིང་ལ་བརྒྱལས་པ།

ལས་ཆོད་གཤམ་གནས་པ་དེ། གཏིས་འཕྱང་རྩ་གས་ཀྱི་འདྲེ་བཞིན་འཁྲུག་། 5

ལག་འགྲོ་བྱུ་ལཔ་ནས་བགྱོད་དེ། དཔར་བ་ཡི་ནི་བྱུད་མེད་དག།

མཛོས་པ་ཞེས་གཤང་བརྒྱུ་གི། ཅི་ལོ་དག་ནག་ནས་པ་མཚོང་། 6

प्रच्छन्नपापसन्तापदह्यमानः स चिन्तयन् ।

सुतौन्नरकापातं वध्नाम भुवि भूतवत् ॥ २६ ॥

प्रायश्चित्तं द्विजास्तेन पृष्टाः पातकवादिना ।

ऊचुर्मातृवधकूरपातके नास्ति निष्कृतिः ॥ ३० ॥

अथ जेतवनं गत्वा तत्र भिक्षुगणोदितम् ।

शुश्राव धर्माध्ययनं सर्वपापप्रणाशनम् ॥ ३१ ॥

धीमान् प्रव्रजितस्तत्र स्वाध्यायनिरतः परम् ।

ततस्त्रिपिटकाध्यायी स धर्मकथिकोऽभवत् ॥ ३२ ॥

सर्वज्ञोऽभ्येत्य भगवान् भिक्षुसङ्घं मथाब्रवीत् ।

किं भवद्भिः सपापाय प्रव्रज्यास्मै समर्पिता ॥ ३३ ॥

तेन मातृवधकूरकिल्बिषेण प्रमादिनः ।

प्रत्यासन्नास्य पर्यन्ते तप्तावीचौ चिरस्थितिः ॥ ३४ ॥

उक्ते तथागतेनेति सोऽप्युपाध्यायतां गतः ।

कालेन कालपर्यन्ते घोरं नरकमाप्तवान् ॥ ३५ ॥

तत्रावीचिचयोदञ्चत्तीव्रवह्निशिखाशतैः ।

पच्यमानस्थिरं चक्रे स खेदं नरकौकसाम् ॥ ३६ ॥

དཔལ་སྤང་རབ་དུ་ཁྲོས་པ་ཡིས། ཐོབས་བདུངས་ཤིང་སྤེམ་བདགས།

དེ་ཡིས་རིང་ནས་སྤྲིག་པ་ཡི། མེ་ཡིས་ཡོངས་སྤྲོད་ལྷན་རྒྱུ་ཟེར་བོ། 87

དེ་ནས་དེ་ནི་རབ་བྱུང་གི། མཐུ་ཡིས་གྲུ་པ་པོ་ཆེན་པོ་དག།

བཞི་པ་ཡི་ནི་ལྷ་ལྷན་སྤྲི། ལྷ་ཡི་གྲུ་གྲིས་བརྒྱན་པར་སྦྱེས། 88

དེ་ནས་དྲི་མེད་འབྲེང་བ་ཅོད་པ་ན་དབྱང་གྲུ་དོ་གཤམ་ལས།

རབ་འབྲེས་ནོར་བུ་འོད་གྲིས་མད་བྱུང་དཔལ་ནི་འདྲི་བྱེད་ཅིང་།

ལྷ་ཡིས་བཞུན་བྱ་ཆེས་འབྲང་འོད་གྲིས་རབ་མཆོས་རྒྱ་བ་ལྷར།

མཆོས་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤམ་ལ་བྱུག་འཚམ་སྦྲད་དུ་སོང་། 89

དེ་ཡི་ཞུས་གྲི་པར་སོ་རྩེང་ལ་གྲུ་པས་བྱུག་བཅའ་དེ།

ཀྲན་དགའ་འཕེལ་ཞིང་མཆོས་པ་དེ་བཞིན་གྲི་པ་རྒྱོ་ནས་པར་གྲུས།

ཐོད་པ་དེ་ཆོས་གྲི་ཡང་དག་གཏམ་གྲི་དེ་ནི་ཐུར་ཉིད་དུ།

བདེན་པ་ལ་ཐོང་ཞིང་ཡིད་ནི་རབ་དུ་བྱིས་པ་བཞིན་དུ་གྲུར། 40

སྤྲིག་པ་མཚན་སོའི་རབ་དེ་བཞི་བཞི་དུས་སྤྲིན།

ཡུན་རིང་ཉི་པར་སྤྲད་པས་ཐུག་བསྐྱེད་པ་ཉལ་པ་དེ་སྦྱོར་བོ།

ལེགས་བྲས་སྤྲོ་བོ་དེ་དུས་ནི་དྲི་མ་མེད་ཅིང་ཡངས་པ་ཡི།

དགེ་བ་ཐུམ་བྱུང་རྒྱུ་བ་དེ་རྩེད་ཀྲུ་དུ་གྲུས་པར་གྲུར། 41

ཅེས་བདག་བཞི་དབང་པོས་བྲས་པ་དེ་བྱུང་རྒྱུ་མེས་སྤྲད་པ་དེ་དྲི་མ་པ་བཞི་དེ་

བདམ་ག་བས་བྲི་འབྲི་ཤིང་ལས་དྲུག་པ་སྤྲོད་པ་དེ་དྲི་མ་པ་

བཞི་དེ་ཡལ་འདབ་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་ཟེར་བོ།

कोपान्नरकपालेन मुद्गराघातचूर्णितः ।
 स चिरात् प्राप पाकाग्निपरिपक्वतनुः क्षयम् ॥ ३७ ॥
 चातुर्महाराजिकेषु सोऽथ देवेष्टजायत ।
 प्रवज्यायाः प्रभावेण दिव्याभरणभूषितः ॥ ३८ ॥

अथ स विमलमालामौलिकेयूरहार-
 प्रसूतमणिमयूखोस्त्रित्यमानाद्भुतश्रीः ।
 अगमदमरवन्द्यो वन्दनायेन्दुकान्तिः
 सुगत मनुगताभिर्भ्राजमानः प्रभाभिः ॥ ३९ ॥

तत्पादपद्मयुगमादरवन्दनोद्य-
 दानन्दसुन्दरविबुद्धमुखारविन्दः ।
 धर्म्मोपदेशकथयैव बभूव शास्तु-
 रुन्मृष्टमानस इवाश्रुतदृष्टसत्यः ॥ ४० ॥

दौर्घोपभोगचलितव्यसनस्य काले
 पापप्रदोषतिमिरोपरमे जनस्य ।
 इत्यातनोति विमला सुकृतप्रभाव-
 वेलाविशालकुशलातिशयप्रकाशम् ॥ ४१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 मारकपूर्विकावदानं द्वाशीतितमः पक्षवः ॥

ཡལའདབ་བརྟུན་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ།

མངལ་དུ་གནས་དང་སྤྱི་དང་དེ་ནས་བྱིས་པ་དག་དང་ནི།
དར་བབ་དེ་ནས་དལ་གྱི་གན་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ།
སྤྱི་པོ་མཚུངས་མེད་དུས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་བྱུང་བ་དག་གི་ནི།
ལས་སྐྱུད་འདི་ནི་པད་སྐྱུད་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་གཤམ་མི་འགྱུར་༥

1

ཐས་གཙང་གི་ནི་གསུམ་པས་ཕྱོན། བཅོམ་ཁྲན་འདཔ་ནི་མགོན་དུ་གཉིར།
དགོ་སྤོང་ནས་ས་དང་བཅས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཟས་ནི་རབ་བཞེས་མཛད་༥

2

དེ་ནས་གསོལ་ཇིས་རབ་དང་དེས། བཞུགས་དེས་ཡི་བདག་པོལ།
ཇིས་སྤྱབ་བཟུང་བས་དག་པ་ཡི། ཚོལ་ནི་རབ་དུ་བཟུན་པ་མཛད་༥

3

དེར་ནི་དེ་དུས་མགོང་བལ། བྱིས་པ་སྐྱ་གཙན་འཛིན་གྱིས་དེ།
དགོ་སྤོང་དཔུས་སྤྱུ་ཡོངས་ཤེས་ནས། ཡབ་ནི་ལ་དུ་དག་གིས་མཛོད་༥

4

དེ་ཡི་དུས་ན་བཅོམ་ཁྲན་ལ། བྱིས་པ་གསུམ་པ་མགོང་གྱུར་ནཔ།
རབ་དུང་དགོ་སྤོང་ཐམས་ཅད་ནི། དགོ་མཚན་དག་དང་ཁྲན་པས་རྒྱས་༥

5

ལས་ཀྱི་ནས་སྤྱི་ཤིན་ཅི་ཞིག་པ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ཕུས་ཁྲན་པ་དེ།
བྱིས་པ་འདི་ནི་ལོ་དུག་དག། དཀྱུ་བྱ་ངེས་པར་བཟུམས་དེ་རྒྱུས་༥

6

अशौतितमः पल्लवः ।

गर्भस्थितस्य निस्तृतस्य ततः शिशोश्च
यूनः शनैः स्थविरता मथ संश्रितस्य ।
नासौ चलत्यतुलकालगजोद्धृतस्य
जन्तो मृणालकलया किल कर्मतन्तुः ॥ १ ॥

शुद्धोदनेन भगवान् भक्त्या भोक्तुं निमन्त्रितः ।
भिक्षुभिः सहित श्वके तस्य भोज्यप्रतिग्रहम् ॥ २ ॥

भुक्तोत्तर मथासौनः प्रसन्नः पृथिवीपतेः ।
अनुग्रहेण विदधे स शुद्धां धर्मदेशनाम् ॥ ३ ॥

तत्र तत्क्षणदृष्टोऽपि शिशुना राहुलेन सः ।
भिक्षुमध्ये परित्राय मोदकेनार्चितः पिता ॥ ४ ॥

भगवन्तं क्षणे तस्मिन् प्रणताः सर्व्वभिक्षवः ।
बालप्रणयमालोक्य पप्रच्छुः सकुतूहलाः ॥ ५ ॥

पद्भिर्वर्ष्यै रयं जातः शिशुः कुक्षिनिषीदितः ।
केन कर्मविपाकेन प्रतिविम्बवपुस्तव ॥ ६ ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ།

མངལ་དུ་གནས་དང་སྤྱོད་དང་དེ་ནས་བྱིས་པ་དག་དང་ནི།
དང་བབ་དེ་ནས་དལ་གྱི་ཆན་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་གྱུར་བ།
སྤྱོད་པོ་མཚུངས་མེད་དུས་ཀྱི་སྤྲང་པོས་བྱང་བ་དག་གི་ནི།
ལས་སྤྱད་འདི་ནི་བད་སྤྱད་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་གཡོ་མི་འགྱུར་॥

1

ཟས་གཙང་གི་ནི་གུས་བས་སྤོན། བཅོས་ལྷན་འདས་ནི་མགྲོན་དུ་གཉིར།
དགེ་སྤྱོད་ནམས་དང་བཅས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཟས་ནི་རབ་བཞེས་མཛད་॥

2

དེ་ནས་གསོལ་ཇིས་རབ་དང་དེས། བཞུགས་དེས་ཡི་བདག་པོ་ལ།
ཇིས་སྤྱ་བཟུང་བས་དག་པ་ཡི། ཆོས་ནི་རབ་དུ་བསྟན་པ་མཛད་॥

3

དེར་ནི་དེ་དུས་མཐོང་བ་ལ། བྱིས་པ་སྤྱ་གཙན་འཛིན་གྱིས་དེ།
དགེ་སྤྱོད་དབུས་སྤྱ་ཡོངས་ཤེས་ནས། ཡབ་ནི་ལ་དུ་དག་གིས་མཛད་॥

4

དེ་ཡི་དུས་ན་བཅོས་ལྷན་ལ། བྱིས་པ་གུས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
རབ་དུད་དགེ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ནི། དགེ་མཚན་དག་དང་ལྷན་པས་དེས་॥

5

ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྱི་ཅི་ཞིག་པ། རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་ཅན་བྱས་ལྷན་པའི།
བྱིས་པ་འདི་ནི་ལོ་དྲུག་དག། དུ་བྱ་ངེས་པར་བསྟན་པ་དེ་སྤྱིས་॥

6

अशौतितमः पल्लवः ।

गर्भस्थितस्य निस्तृतस्य ततः शिशोश्च
यूनः शनैः स्थविरता मय संश्रितस्य ।
नासौ चलत्यतुलकालगजोद्धृतस्य
जन्तो मृणालकलया किल कर्मतन्तुः ॥ १ ॥

शुद्धोदनेन भगवान् भक्त्या भोक्तुं निमन्त्रितः ।
भिक्षुभिः सहित श्वके तस्य भोज्यप्रतिग्रहम् ॥ २ ॥

भुक्तोत्तर मथासीनः प्रसन्नः पृथिवीपतेः ।
अनुग्रहेण विदधे स शुद्धां धर्मदेशनाम् ॥ ३ ॥

तच्च तत्क्षणदृष्टोऽपि शिशुना राहुलेन सः ।
भिक्षुमध्ये परिज्ञाय मोदकेनार्चितः पिता ॥ ४ ॥

भगवन्तं क्षणे तस्मिन् प्रणताः सर्व्वभिक्षवः ।
बालप्रणयमालोक्य पप्रच्छुः सकुतूहलाः ॥ ५ ॥

पद्भिवर्षे रयं जातः शिशुः कुक्षिनिपीडितः ।
केन कर्मविपाकेन प्रतिविम्बवपुस्तव ॥ ६ ॥

ཅི་སྒྲུབ་ལྟོ་མོ་གྲགས་འཛིན་པ། ཉིད་ངང་མཚན་མོ་མངལ་གྱི་ཁར།
 འིན་དུ་ཆེ་བས་ཡོངས་མཚན་ཅིང་། འིན་དུ་ཡུན་རིང་གྲུང་བས་བཞེན། 7

དགེ་སློང་ནམས་ཀྱི་གྲུས་པས་ནི། བཅོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བྲིས།
 སྐད་ཅིག་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ། གསུངས་པ་འདིར་ནི་རྒྱ་དག་ཉིན། 8

ལུས་འཕགས་ཀྱི་ནི་མི་བྲིལ་ར། ས་བདག་མེ་དྲོག་ལྟ་ལ་ནི།
 ཉི་མ་རྒྱ་བ་ཞེས་བ་ཡི། བསོད་ནམས་ངང་ཚུལ་བྱ་གཉིས་བྱང་། 9

ཡལ་ནི་མཐོ་རིས་སོང་བའི་ཆོ། དེ་དག་དཀར་ཐུབ་ནགས་འདོད་ལྟ།
 རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཆེན་པོ་འཁྲར་འཛིན་ལ། བན་ཅུན་ཞུ་བ་རབ་དུ་བྱས། 10

ནས་པ་ཀུན་དུ་ཆགས་བྱལ་བས། ཉི་མས་བདང་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ནི།
 སྤྱོད་འཛིན་པ་ཀུན་ཡིས་བསམས་པ་ཡིས། རྒྱ་བས་ཇི་ཞིག་ལྟར་ལྟེས་བརྒྱང་། 11

རྒྱལ་པོ་འདི་བྱང་སློང་ཉི་མ་དེ། ཞི་དགེ་དཀར་ཐུབ་ཚུལ་སོང་ནས།
 ཚོག་ཤེས་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་བདེ་བ་ཡིས། འིན་དུ་ཡུན་རིང་དཀར་ཐུབ་བྱས། 12

ནམ་ཞིག་ཡོངས་སྤངས་འགྱུར་ཅིང་། སློབ་པ་བྲག་པོས་གྲུངས་པ་དེ།
 ཐུབ་པ་ཡི་ནི་བྱས་བའི་ཆ། མོངས་ལས་བ་བཟོད་ཉིད་དུ་འབྱུངས། 13

བན་པ་བྱིས་ནས་ལཱས་བ་དེས། མི་བྱིན་ལེན་ནི་སྤྲིག་པ་ལ།
 དྲོག་ཅིང་བཞེན་ནི་ཡོག་གྲུང་བས། འབྱོད་པ་ལས་ནི་རབ་དུ་བསམས། 14

भूयसा गर्भभारेण परिभूता दिवानिशम् ।
पीडां चिरतरं सेहे कस्माद्देवी यशोधरा ॥ ७ ॥

सर्व्वज्ञो भगवान् पृष्टः प्रणयादिति भिक्षुभिः ।
तानुवाच क्षणं ध्यात्वा श्रूयतामत्र कारणम् ॥ ८ ॥

मिथिलायां विदेहेषु पुण्यदेवस्य भूपतेः ।
हृर्यचन्द्राभिधौ पुत्रौ पुण्यशैलौ बभूवतुः ॥ ९ ॥

पितरि त्रिदिवं याते तौ तपोवनसस्पृहौ ।
साम्राज्यभारग्रहणे मिथ श्रुतु रर्थनाम् ॥ १० ॥

राज्यं हृर्येण वैराग्यात् सर्व्वथैव समुज्झितम् ।
चन्द्रः कथञ्चित्तत्राह ज्येष्ठशासनयन्त्रितः ॥ ११ ॥

हृर्यस्तु गत्वा राजर्यिः शमश्चायं तपोवनम् ।
सन्तोपराज्यसुखितथ्यके चिरतरं तपः ॥ १२ ॥

स कदाचित् परिश्रान्तः सन्तप्तस्तीव्रतृष्णया ।
कमण्डलुजर्ल मोहादनुक्लैव पपौ मुनेः ॥ १३ ॥

स सञ्जातमति विद्वानदत्तादानपातकम् ।
कलयन् भानवदनः पथात्तापादचिन्तयत् ॥ १४ ॥

ཅེས་པས་བདག་ཆོག་ཐོས་ནས། ཉི་མས་དེ་ལ་རབ་སྒྲུབ་པ།

དམ་པའི་ཆོས་ནི་དཀར་བ་ཡི། གོས་ལ་བྱི་མའི་ཆ་མི་བཟོད།

22

སྒྱལ་པོ་ཆད་པ་བདག་འཆ་པ་ཡོ། ཤིན་ཏུ་དཔུང་ནས་བསྐྱུབ་པར་མཛོད།

དག་ཕྱིད་ཀྱིས་བཞིན་སྒྱལ་པོ་ཡི། ཆད་པས་ཐོག་ཅན་གཙང་བར་འགྱུར།

28

ཞེས་དེ་འབད་པས་ལན་མང་དུ། རང་གི་ཆད་པ་དོན་གཉེར་བ།

དེ་ལ་ལྷ་པོ་སྒྱལ་པོས་སྒྲུབ། ཁང་པར་བདག་གིས་གང་བཟོད་བྱ།

24

རེ་ཞིག་བྱོད་ནི་སྤྱིད་ཆ་པ་གྱི། བཀས་འདི་ཉིད་ཏུ་གནས་པར་མཛོད།

ཅེས་བཟོད་གྲོང་པའི་བྱ་བ་ལ། ས་ཡི་བདག་པོ་ཕྱི་རེལ་སོང་།

25

དེ་ནས་དེར་ནི་ཐུབ་པ་དག། དེས་པར་གཡོ་སེད་གནས་པའི་ཆོ།

སྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་བྱ་བ་བཟོད། ཉི་མ་དུ་གནས་མཛོན་པར་འོངས།

26

དེ་ནས་སྒྱལ་པོ་ཕུ་པོ་ནི། ཟས་པེད་རིད་པའི་ནམ་པ་མཐོང་།

ཀྱན་སོངས་རང་གི་སྒྲོ་སྒྲོད་ཅིང་། དེ་ལ་རབ་དུ་དང་བར་བྱ།

27

དེ་ནི་བྲས་ཟེ་དང་བཅས་པས། དེ་ཡི་ཐོག་པ་དག་ཀྱས་ནས།

ཉིད་དུ་གཉོད་སོངས་བྱིན་པ་ཡིས། དེ་སོང་ཆོན་རབ་དུ་གཤུངས།

28

ང་ཉིད་སྒྱལ་པོ་འདི་བྱང་སྤོང་ཉི། བྱིས་པ་འདི་ཡང་སྒྱལ་པོ་ཟླ།

ཉིན་དུ་གསུབ་པ་ཉོན་སོངས་པར། བྱས་པས་པོ་དུ་གཤུག་ནས་ཕྱིས།

29

इति क्षितिपतेर्वाक्यं श्रुत्वा सूर्यस्तमभ्यधात् ।
कलङ्कशेषं न सहे सद्भिर्माधवलांशुके ॥ २२ ॥

दण्डमेवार्थये राजन् सुविचार्य विधीयताम् ।
पूयते पावकेनेव राजदण्डेन किल्बिषम् ॥ २३ ॥

इत्याग्रहेण बहुशो याचमानं स्वशासनम् ।
तमुवाचानुजो राजा प्रातः कर्त्तास्मि यत् क्षमम् ॥ २४ ॥

अस्मिन् प्रतीक्ष्यतां तावद्भवानुद्यानकानने ।
इत्युक्त्वा पौरकार्याय निर्ययौ पृथिवीपतिः ॥ २५ ॥

तत्र प्रतीक्षमाणेऽथ मुनौ नियमनिश्चले ।
राजा विस्मृततत्कृत्यः पद्भिरभ्याययौ दिनैः ॥ २६ ॥

कृशाकारं निराहारमथ दृष्ट्वाग्रजं नृपः ।
निन्दन् स्वबुद्धिसंमोहं चक्रे तस्य प्रसादनम् ॥ २७ ॥

ब्राह्मणैः सहितः कृत्वा स तत्पापप्रमार्जनम् ।
पद्दिनक्लेशदानेन याते तस्मिन्नतप्यत ॥ २८ ॥

अहं स सूर्यो राजर्षिश्चन्द्रो राजाप्ययं शिशुः ।
जातः संवत्सरैः पद्भिः पद्दिनक्लेशकृन् मुनेः ॥ २९ ॥

- བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་རྩི་བོ། རྒྱན་བོ་བྱོང་བྱིང་ལ་ཕྱོགས་དེ།
 བྱ་མོ་དེ་དགས་མོ་དག་དང་། འགྲོ་གསལ་ནས་དར་བ་འཛོང་དུ་སོང་། 30
- དེ་ཡི་བྱ་མོ་དར་བ་ལས། རང་གི་བྱ་བ་ལ་རབ་ལྷི་བ།
 མ་གཞན་དག་ལ་བྱིན་ནས་ནི། དེ་ཡི་བྱ་བ་ལ་ཡང་བ་བཟུང་། 31
- མ་ནི་གཞན་ནིང་ཉམ་རྒྱང་དེ། བྱ་མོས་དཔག་ཚང་བྱེད་དང་གཉིས།
 བཟང་ལས་བྱོང་བྱིང་ཉེ་བཞི། སྒྲིག་དུ་ཡོངས་སུ་ངལ་བར་བྱུར་། 32
- གྲགས་འཛིན་མ་ནི་བ་རྩི་ཡི། བྱ་མོ་མ་ཡི་ཉེད་སོངས་ལས།
 རྒྱང་གྲགས་དུག་སངས་ལོ་དག་ནི། བང་ལ་བྱི་ཁྲར་བྱིས་གཞིར་བར་བྱུར་། 33
- མཐོ་རིས་ས་དང་གཞིངས་ཅན་འཛིན་ཉེན་བྱས་དང་ཡང་ཚོ་དང་།
 རྒྱན་དང་འཛི་དུས་སངས་བྱིས་ལ་ཕྱད་ལ་བཟོད་དག་ལ་ཡང་།
 ལུས་དང་ལྗན་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོན་བྱིལས་ནི་རྣམ་ཅིག་དུ།
 འགྲོ་བ་འདོད་པ་རམས་ཀྱང་དུ་བརྒྱག་པ་ར་འོང་སི་འབྱུར་། 34
- དེ་རྣམ་སྤྱོད་གཞན་འཛིན་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ལྗན་པ།
 རོ་སུམ་གཏོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཤུངས་པ་དག།
 རིས་པར་བཟུང་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་སྒྲོང་དང་།
 བྱེ་བོ་དང་བཟུང་ལ་སངས་དར་དུ་བྱས་པར་བྱུར་། 35

མེས་པད་གེ་འདི་དབང་ལོ་ས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་
 དཔག་པས་པ་བྱི་འཛི་ཉིང་ལས་སྤྱོད་གཞན་འཛིན་བྱི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་
 བའི་ཡལ་འདབ་བརྒྱུད་ཅུ་ཙུམ་པའོ།

आभीरभार्या भद्राख्या हरिण्या सुतया सह ।
नगराभिमुखी भद्रा तक्रं विक्रेतु माययौ ॥ ३० ॥

तत्सुता तरुणी भारं निजं गुरुतरं घटम् ।
दत्त्वा जनन्यै वृद्धायै लघुं जग्राह तद्वटम् ॥ ३१ ॥

बाहिता योजनं सार्द्धं जननी जरती कृशा ।
सा दुहित्रा पुरोपान्ते परिश्रान्ततराभवत् ॥ ३२ ॥

आभीरतरुणी सेयं मातुः क्लेशाद् यशोधरा ।
पट्क्रोशतुल्यवर्येण गर्भभारेण पीडिता ॥ ३३ ॥

दिवि भुवि फणिलोके शैशवे यौवने वा
जरसि निधनकाले गर्भशय्याश्रये वा ।
सहगमनसहिष्णोः सर्व्वथा देहभाजां
नहि भवति विनाशः कर्मणः प्राक्तनस्य ॥ ३४ ॥

इति राहुलपूर्व्वकर्मयुक्तां
कथितां चिचकथां तथागतेन ।
अवधार्य्य बभूव भिक्षुसङ्घः
क्षितिपालः सजनश्च विस्मयाब्धः ॥ ३५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
राहुलकर्मसुत्यवदानं अशीतितमः पञ्चमः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཚུ་བཞི་པ།

གང་གིས་ལེགས་པའི་ཡིད་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་ཀུན་དགའ་
མཉེན་ལྷན་རིག་པར་བྱེད།

གང་གི་མཐུ་ཡིས་གཏུག་ནམས་ཀྱི་ཡང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་
ལྷན་པ་ཞི་བར་བྱེད།

གང་གི་བསོད་ནམས་གངས་མེད་གངས་ཀྱི་ཚོག་གི་ཚད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་འགྱུར་བ།
འགྲོ་བ་ཐུལ་པའི་མགོན་པོ་རབ་རྒྱས་མཐུ་ལྷན་དེ་ཉིད་གཞིག་ཤིང་འབྱུང་བ་ཡིན། 1

མཉེན་ཡིད་དུ་སྒྲིན་ཁྱིམ་ན་གནས། དཔལ་ལྷན་གྱི་བདེན་པ་ཡི།
ཆུང་མ་མིག་བཟང་མ་དག་པ། འདོད་པའི་བྱ་ནི་བཅས་པར་གྱུར། 2

སྤྱིས་བཅས་ན་རབ་འབྱུངས་པ། ལྷ་ཡི་རིན་ཅེན་གྱིས་བརྒྱན་པའི།
བྱིས་ཀྱི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། མཚན་ལ་གང་ཞིག་ཉར་འཁོད་མཛེས། 3

དེ་སྤྱིས་ཆོན་ཆུ་འཛིན་ནི། ལྷན་ཞིང་འཇམ་པའི་སྤྱད་བྱུངས་ཅན།
སྤྱང་ཅི་འབེབས་པས་མེ་དྲོག་དང་། བཅས་པའི་རིན་ཅེན་ཆར་བ་པལ། 4

རྫོགས་པའི་གཞིན་ལྷ་ལས་ངན་གྱིས། གཏེར་ནི་བརྒྱ་ཡིས་བསྐྱར་བ་དེ།
སྤྱང་ཅིའི་ཆར་བ་པལ་པལས། སྤྱང་ཅིའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 5

རིན་ཅེན་ཆར་འབེབས་དེ་ཡིས་ནི། སེལ་དབྱག་པ་མེད་ཉིད་བསྐྱབས།
གང་དུ་འང་བྱ་རིག་དཀར་པོ་བཞིན། སྤྱོད་པ་པོ་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 6

चतुरशैतितमः पल्लवः ।

औचित्येन करोति यः सुमनसा मानन्दसान्द्रं मनः
क्रूराणामपि शीर्यते परिचितं यस्यानुभावोत्तमः ।
एकः कोऽपि स जायते जितजगन्नाथप्रभावोद्भवः
पुण्यं यस्य न याति मानकलनां निःसंख्यसंख्यापदैः ॥ १ ॥

श्रीमान् पुरा सुधीरस्य श्रावल्यां गृहमेधिनः ।
जायाया मौक्षितः स्तनुः सुनेचाया मजायत ॥ २ ॥

जातमाचः समुद्भूते दिव्यरत्नविभूषिते ।
उपविष्टः स्वपुण्याङ्गे यः पर्यङ्गे व्यरोचत ॥ ३ ॥

तस्य जन्मनि रत्नानि पुष्पैः सह पयोधराः ।
मधुरस्निग्धनिर्घोषा वटपु मधुवर्षिणः ॥ ४ ॥

पूर्णः कुमारः कौवेरैः स निधानशतैर्हतः ।
मधुवृष्टिप्रपतनान्मधुरस्वर इत्यभूत् ॥ ५ ॥

तेनादरिद्रतां नीते भुवने रत्नवर्षिणा ।
श्वेतकाक इव कापि नैवाद्दृश्यत याचकः ॥ ६ ॥

ནས་ཞིག་དག་སྒོར་ཀྱན་དག་འཁོ། རབ་ཞི་འཕགས་པའི་ལས་གནས་པ།
 ཁྱིམ་དུ་བྱོན་པ་དེ་མཐོང་ནས། མཉུན་དུ་པལ་རབ་བྱིས་པ། 7

ཡབ་གཅིག་དྲི་མེད་དག་པ་ཙན། འདི་ཡི་བདུལ་ཞུགས་འདི་ནི་ཅི།
 ཀ་འཕགས་ཡང་དག་མཐོང་ཉིད་ན། འཕྲུལ་ལ་ཡིན་ནི་དང་བར་བྱེད། 8

ཅེས་པ་བྱ་ཡི་ཚོགས་ཐོས་ནས། ཤིན་དུ་བདུན་པས་དེ་ལ་སྤྲུལ།
 བྱ་གཅིག་སྤྱིར་སྤྲུབས་རབ་གསལ་འདི། ཞི་བའི་བདུལ་ཞུགས་ཡོངས་སུ་འཛིན། 9

གང་ཞིག་འཁོར་བའི་མཚོ་ལ་མཐའ་དག་འགོ་བའི་ཟམ་སྤྲུགས་དྲང་པོ་དང་།
 ཁྱོད་པའི་ནད་ཀྱིས་གསོ་བྱེད་དག་དང་ཞི་བའི་བདུན་ཅིའི་སྤྱིར་བོས་སྤྱོད་
 འཕྲོག་དང་།

སྤྱོད་བྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཞི་བྱེད་ཉི་མ་སངས་ཀྱས་འོད་ཟེར་རབ་ཀྱས་པ།
 དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་ཞི་བའི་ཡིད་ཅན་ནམས་ཀྱི་མཚོགས་གྱུར་འདི་ནི་ཀྱན་དག་འཁོ། 10

བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་མངོན་བཟོད་དག། ཐོས་པ་ཉིད་ཉི་ལྔ་ཅིའི་དབྱངས།
 རྒྱུར་སྤྱོད་གོ་བ་རྒྱལ་པལས། བསྐྱུར་བ་དུ་འངས་པར་གྱུར། 11

དེ་ནས་ཀྱན་དག་འདྲང་བཙས་དེས། གྲུས་པས་མངོན་ཕྱོགས་བྱུག་འཚལ་དེ།
 དག་སྒོར་ཚོགས་པཙས་ཀྱན་དག་འཁོ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་རབ་དུ་མཚོད། 12

དེ་ནས་འདུན་པས་དེ་ཉིད་དང་། ལྟན་ཅིག་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་སོང་ནས།
 འོད་ཟེར་སྤྱང་བོ་བཅོས་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་གྱུར་དེ། 1

स कदाचिद् गृहायातं प्रशान्तेर्यापथस्थितम् ।
आनन्दं भिक्षुमालोक्य पप्रच्छ पितरं पुरः ॥ ७ ॥

तात व्रतविशेषोऽस्य कोऽयं वैमल्यशालिनः ।
यस्य सन्दर्शनेनैव मनः सद्यः प्रसौदति ॥ ८ ॥

पुत्रस्येति वचः श्रुत्वा सुधीर स्त मभाषत ।
पुत्र सत्त्वप्रकाशोऽयं शान्तिव्रतपरिग्रहः ॥ ९ ॥

यः सेतुः सरलः समस्तजगतां संसारघोरारण्ये
क्रोधव्याधिचिकित्सकः शमसुधासारेण तृष्णापहः ।
दोषोत्सिक्ततमोविरामतरणि बृद्धः प्रबुद्धद्युतिः
तस्य आवक एष शान्तमनसा मानन्दनामाग्रणीः ॥ १० ॥

अभिधानं भगवतः श्रुत्वैव मधुरस्वरः ।
बभूवोद्भूतरोमाञ्चः प्राग्जन्मकुशलोदयात् ॥ ११ ॥

आनन्द मथ सानन्दः प्रणम्य प्रणयोन्मुखः ।
स भिक्षुसङ्घैः सहितं सर्वभोगै रपूजयत् ॥ १२ ॥

औत्सुक्यात् सह तेनैव गत्वा जेतवनं ततः ।
ददर्श स त्वियां राशिं भगवन्तं तथागतम् ॥ १३ ॥

པདྨ་འདབ་མ་གྲས་པའི་སྤྱན། མཚོག་གི་མཚན་ཉིད་དག་གིས་མཚན།
མཚོས་ཤིང་ཡིད་ཞིང་ནམ་པ་ཅན། གསེར་གྱི་ཏལ་བཞིན་དུ་མཐོ།

14

བདུད་ཅིས་བྱུགས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ། མཐོང་ནས་དགའ་བ་རབ་གྲས་པ།
དེ་ཡི་སྤྱོད་པར་འབྲེང་བ་བཞིན། དེ་ཡི་ཞབས་སེན་འོད་རྩེར་གྲངས།

15

འབད་པས་གསོལ་བ་བདབ་པ་ཡིས། གྲས་ལ་མཉམ་གཤིན་བཅོལ་ལྡན་འདས།
དེ་སྤྱད་དེ་ཡི་ཁང་པར་བྱོད། མཚོད་ལྷོན་རབ་དུ་བཞེས་པ་མཛད།

16

བཅོས་ལྡན་འདས་ནི་བཞུག་མཚོད་ནས། བྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་གཤེགས་པའི་ཚོ།
སྤྱོད་པའི་ཚོགས་ནི་རིན་ཅེན་གྱིས། སྤྱང་ཅིའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཡོངས་ལྡོགས་བྱས།

17

དབུལ་པོ་ནམས་ཀྱི་བྲིས་བྲིས་དུ། རང་གི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས།
རིན་ཅེན་སྤང་པོ་དེས་བྲིན་བ། སྤྱང་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་སོལ་སྤང་བྱུང།

18

དེ་ནས་སྤང་ཚལ་དེ་ཐོས་ནས། སྤྱང་ཅིའི་དབྱངས་ནི་སྤྱག་བལྟལ་ཞི།
དེ་དག་ལ་སྤྱས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱན། ལེགས་བྱས་དག་ནི་ཡོངས་མ་བྱས།

19

བཅོལ་བས་སྤྱན་པ་མ་བྲིན་ཅིང་། དགོ་འདུན་མཚོད་པ་མ་བྱས་ལ།

བཅོས་ལྡན་བཞུག་པར་མ་མཚོད་པས། འབྱོར་བ་འདི་དག་ཐོབ་པ་ཡིན།

20

དེ་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་ལ། སོགས་པའི་དགོ་འདུན་བཞུག་པར་མཚོད།
ཁྱོད་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་དག་གི་ཚོགས། ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སྤྱན་ཚོགས་བབྱ།

21

फुल्लपद्मपलाशाक्षं दिव्यलक्षणलक्षितम् ।
लावण्यललिताकारं हेमतालमिवोन्नतम् ॥ १४ ॥

लिम्पन्त ममृतेनेव तं दृष्ट्वा हर्षनिर्भरः ।
मालामिवाददे मूर्ध्नि स तत्पादनखद्युतिम् ॥ १५ ॥

प्रणयार्थनया तस्य प्रीत्यै प्रणयिवत्सलः ।
गत्वा चकार भगवान् गृहे भोगपरिग्रहम् ॥ १६ ॥

अभ्यर्चिते भगवति प्रयाते जेतकाननम् ।
जनतां रत्नसम्पूर्णां चकार मधुरस्वरः ॥ १७ ॥

निजैरपुण्यै निर्म्भानां रत्नराशिं गृहे गृहे ।
तद्वितीर्णः क्षणेनैव जगामाङ्गारराशिताम् ॥ १८ ॥

तद्वृत्तान्तं मयाकर्ण्य दुःखितो मधुरस्वरः ।
तामुवाच पुरा नैव भवद्भिः सुकृतं कृतम् ॥ १९ ॥

अदत्त्वा दयया दानं मंक्रत्वा सङ्घं भोजनम् ।
भगवन्तं मनभ्यर्च्य न लभ्यन्ते विभूतयः ॥ २० ॥

सुगतप्रमुखः सङ्घं स्तस्माद् युष्माभि रर्च्यताम् ।
सर्वोपभोगसामग्रीं महं सम्यादयामि वः ॥ २१ ॥

ཞེས་པ་དེས་བསྐྱལ་དེ་དག་གིས། དེ་ཡི་ཉིང་བསྐྱལ་བས་ཚོགས་ནས་སྒྲིམ།
བཅོམ་ལྷན་དག་འདུན་དང་བཅས་པ། སྒྲིག་པ་ཞི་བའི་སྤྲད་དུ་མཆོད། 22

དེ་ནས་དེ་ཚོ་དག་པ་བྱས། སྒྲིག་པ་རྒྱད་པ་དེ་དག་གིས།
རང་གྲིས་རབ་འབར་རིན་ཅེན་གྱི། བྱང་པོས་ཀྱན་དུ་གང་བ་མཐོང་། 23

དེ་ནས་ཆགས་བྲལ་སང་པ་ཡི། རྫོང་དང་ལྷན་པ་སྤང་ཅི་འདི་དབྱངས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་དྲུང་སོང་ནས། རབ་དུ་ཞི་སྤྲད་རབ་བྱང་སྤངས། 24

ལྷན་པ་འི་བཀའ་ཡིས་དུལ་བ་ཡི། བདུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་མཉམ་ཡོད་བཟང་།
སྤྱོད་པོའི་མཐའ་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་། རི་བྲག་དག་ལ་བདེན་པར་སོང་། 25

དེར་དེས་བསྐྱལ་བའི་གནས་ཕྱིན་པ། རི་བྲག་པ་ཡི་སྤྱོད་པོ་ནམས།
ཉོན་སོངས་དུག་ནི་རབ་ཞི་འདི་སྤྲད། དཀོན་ཅོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་། 26

གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཚོ་བ་ཀྱན་པ། གནས་གྱི་མཐའ་ན་གནས་པ་ནམས།
དུར་གའི་ཡ་ལྷགས་ཁྲ་སྤངས་པ་འི། མི་ནི་ཚོ་ལ་བ་དག་ལ་ཞུགས། 27

བྲམ་ཅན་གྱིས་རབ་བཟུན་པ་འི། གཙུག་ལག་ཁང་དེར་དེ་དག་འོངས།
གཞུང་འི་སྤྱལ་འདུས་པ་ཡི། དག་སྤོང་དག་འདུན་ཚོགས་ནས་སྤངས་བཅིངས། 28

ཡ་ལྷགས་སྤྲད་དུ་དག་སྤོང་ནི། གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་བདག་ཅུག་འདོད།
ཚོར་ཀྱན་ཚོགས་གྱིས་འདི་བཟོད་ཚོ། དག་སྤོང་ནམས་གྱིས་རིམ་པས་སྤྲས། 29

इति ते प्रेषितास्तेन सम्भारै स्तदुपाहृतैः ।

ससङ्घं मंहसः शान्त्यै भगवन्त मपूजयत् ॥ २२ ॥

ततस्ते कृतकल्याणा स्तत्क्षणक्षौणक्लमपाः ।

ददृशुः स्वगृहं दौमैः सम्पूर्णं रत्नराशिभिः ॥ २३ ॥

ततः प्रष्टुवैराग्यः प्रशान्त्यै मधुरस्वरः ।

प्रव्रज्या माददे धीमान् गत्वा भगवतोऽन्तिकम् ॥ २४ ॥

स शास्तुः शासनान्त्यक्ता आवस्तौं नियतव्रतः ।

जगाम जनपर्यन्तं विहारं कर्बटाश्रयम् ॥ २५ ॥

दत्तशिक्षापदस्तेन तच्च कावंटिको जनः ।

रत्नचयं क्लेशविषप्रशान्त्यै शरणं ययौ ॥ २६ ॥

अस्मिन्नवसरे चैराः काननान्तनिवासिनः ।

उक्तं दुर्गोपहाराय नर मन्वेष्टु माययुः ॥ २७ ॥

ते तं विहारमासाद्य पिशुनेन प्रदर्शितम् ।

बबन्धु भिक्षुसंघातं गण्डौशब्दसमागतम् ॥ २८ ॥

एक एवोपहाराय भिक्षुरस्माक मौषितः ।

इत्युक्ते चोरचक्रेण जगदु भिक्षवः क्रमात् ॥ २९ ॥

मा मादायोपहारार्थं मुच्यन्तां सर्व्वभिस्त्ववः ।

उक्ते वृद्धैः क्रमेणेति प्रोवाच मधुरस्वरः ॥ ३० ॥

अह मेवोपहारार्हः सङ्घः सर्व्वो विमुच्यताम् ।

इत्याकर्ण्य वराकारं ते समादाय तं ययुः ॥ ३१ ॥

बद्धः स बधसन्नद्धै नीत सै निर्विकारधौः ।

दुर्गायतन मृत्युग्रं ददर्श गहनोदरे ॥ ३२ ॥

बलिसज्जीकृतैः स्थूलशकलै र्माद्दिपैश्च तत् ।

कल्पान्तमेघैः स्वसुतोपहारैरिव पूजितम् ॥ ३३ ॥

व्याप्तं पादशिलामक्तरुरक्तच्छटाशतैः ।

स्रग्दामभि र्भटोत्सृष्टै र्वन्युजीवमयैरिव ॥ ३४ ॥

घण्टाग्रालम्बिभि र्वीरशिरोभिः परिवारितम् ।

कृतदारार्चनं फलकमलैरिव मृत्युना ॥ ३५ ॥

प्रत्यग्रनररक्ताक्तैः सोपानै ररुणप्रभम् ।

शवरीचरणान्धाससंसक्तालक्तकैरिव ॥ ३६ ॥

असम्प्राप्तोपहाराभिः किरातस्त्रीभिरादरात् ।

स्वशिशूत्कृतहृत्पद्मकीर्णप्राङ्गनवेदिकम् ॥ ३७ ॥

དེ་མཐོང་སྟོག་ཆགས་ནམས་ཀྱི་ཚལས། སྟུག་བསྐྱལ་ལམ་དུ་བ་བཟོད་
དཀའ་བཞིན།

འཁོར་བ་ཆགས་བྲམ་སྟིང་བོ་ཅན། སྤང་ཅི་དབྱངས་ཀྱིས་རབ་དུ་བསབས། ॥ 38

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ནི། ཡོངས་ཟད་དབྱ་བ་ཅོམ་མཛོན་དུ་བྱས།
ཁམས་གསུམ་པལས་ཆགས་བྲམ་དེ། དགའ་དང་མི་དགའ་མཚུངས་པར་གྱུར། ॥
39

དེ་བསམས་གང་གི་དྲིན་གྱིས་ནི། འཁོར་བ་མེད་པ་བདེ་བའི་ས།
ཀྱེ་མ་བདག་གིས་བྱེད་པ་འདི། ལྷོན་པ་སྟོན་པ་གཅོད་པའི་མཐུ། ॥
40

མོངས་པའི་ལྷགས་སྟོག་བཟན་པ་གཅོད་ཅིང་ལྷ་བའི་རི་མོ་ཉམས་པར་བྱེད།
སི་བཟད་སྟོན་པའི་ཆ་བོ་སྟོལ་ནིང་སྟེ་བའི་ལྷོན་པ་རབ་དུ་བྱིན།
གང་དུ་བྱ་ངན་མིག་ལ་སྒྲར་ཡང་མཆི་མ་དག་ནི་མི་འཛོན་པ།
ལྷོན་པའི་དྲིན་གྱིས་གདུང་བ་ཞི་བར་གྱུར་པའི་གནས་དེར་རབ་དུ་བྱེད། ॥
41

ཅེས་བསམས་སྟིང་སྟོབས་རྒྱ་མཚོ་དེ། རི་བཞིན་གཤོ་བ་མེད་པར་གནས།
ཁྱོད་མ་མཚོར་སྤངས་ཆོབ་ཀྱན་གྱིས། གསོད་དགས་མེ་དྲོག་འབྱེང་བ་བཅིངས། ॥
42

དེ་ལས་གསེར་གྱི་གཟི་ལྡན་ལས། དེད་གནས་ཀྱི་གོས་དག་ཤུས།
གོས་ནི་གནད་དང་གནན་བྱུང་བ། དེད་གསུན་དུ་བྱུང་བོར་གྱུར། ॥
43

སྐབས་དེར་ལྷ་མོ་དེ་ཡིས་ནི། རབ་བསྟེད་འབྱུང་བོ་ལྷ་བརྒྱ་ཡིས།
ཆོས་ཀྱན་དག་ནི་ལྷ་བརྒྱ་བོ། རབ་དུ་གཤོ་བ་མེད་པར་བྱས། ॥
44

स दृष्ट्वा प्राणिसङ्घातं वैशसायासदुःसहम् ।
उद्वेगसारं संसारं प्रदध्यौ मधुरस्वरः ॥ ३८ ॥

ततः साक्षात्कृतार्हचः सर्वक्लेशपरिक्षयात् ।
वैधातुको वीतरागः सोऽभूत् तुल्यप्रियाप्रियः ॥ ३९ ॥

सोऽचिन्तयदहो शास्तुः प्रभावोऽयं भवच्छिदः ।
प्राप्तोऽयं यत्प्रसादेन निःसंसारसुखां भुवम् ॥ ४० ॥

मोहश्छिन्नो निविडनिगडः खण्डिता दृष्टिशैलाः
तौर्णा तृष्णा विषयतटिनौ मोडिता जन्मदृक्षाः ।
प्राप्तं धाम व्यसनशमनं तत्प्रसादेन शास्तुः
यस्मिन् वाष्पं दधति न पुनः शोचनालोचनानि ॥ ४१ ॥

इति ध्यात्वा स सत्त्वाब्धिस्तस्थौ शैल इवाचलः ।
निबद्धबन्धमालाङ्क श्यौरैः क्रोधोद्यतायुधैः ॥ ४२ ॥

तैस्तस्यापहृते वस्त्रे गात्रात् काञ्चनरोचिषः ।
अन्यदन्यदभूद्दास स्तैश्च राशिः पुरोऽभवत् ॥ ४३ ॥

अत्रान्तरे समुद्रूतैर्भूतानां पञ्चभिः शतैः ।
सा देवौ निश्चलं चक्रे तच्चौरशतपञ्चकम् ॥ ४४ ॥

དེ་དག་མཆོན་གྱི་ཆོག་ས་ལྟུང་ཆོ། སྤང་ཅི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱོ་བོར་ནི།
མཁའ་ལས་མེད་ག་དག་གི་ཆར། རིན་ཅན་རབ་དུ་མཛོས་པ་བབ། 45

དེ་ནས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དེ། ཆོས་ཀྱི་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་གུར་ནས།
དེ་ཡི་མཐུ་ཡི་རིག་པ་མིས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱབས་སུ་སོང་། 46

དེ་ནས་བབ་སྟེ་བཟོད་པ་དེ་སྤྱད། ཀང་པར་མགོ་བཀོད་དེ་དག་ལ།
ཉེས་བྱས་ཐོང་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནི། དགའ་བར་མཛོད་ཅིག་དེ་ཡིས་སྤྱས། 47

དེ་ནས་དེ་དག་ཆགས་བྱལ་སྤྱེས། སྤྱིག་པ་བདང་ནས་འཁོར་བ་ཡི།
འཆིང་བ་ནི་སྤྱད་རབ་བྱང་ནི། སྤངས་ནས་དག་བཅོས་གནས་ཐོབ་གུར། 48

དེ་ནས་དག་བཅོས་དེ་དག་དང་། རི་བྲག་ན་གནས་དེ་དག་བཅས།
སྤང་ཅི་དེ་དབྱངས་ནི་ཀྱལ་བྱེད་གྱི། ཆལ་དུ་སྟོན་པ་བརྟ་བུ་སོང་། 49

ལྷ་ཡི་སྤྱེས་པོས་འོངས་པ་ཡི། འོངས་སྤྱོད་སྐབས་གསུམ་པས་བསྐྱབས་པ།
བདུད་ཅི་ལི་རི་ལུ་འདུ་བྱེད་གྱི། དེར་ནི་དེ་ཡིས་བཅོས་ལྷན་མཆོད། 50

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ། ཐར་བའི་ལམ་མཆོག་གསལ་བྱེད་ཅིང་།
དག་པའི་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི། ཆོས་ནི་པན་སྤྱད་བཟུན་པར་མཛོད། 51

བྱ་ནི་བདུད་ཅི་ལི་སྟོད་ཉིད་ཐོབ། ཤེས་ནས་ཤིན་དུ་བདན་པས་ཀྱང་།
ལེགས་བྱས་ལས་འབྱུངས་གསེར་གྱི་པད། བརྟུང་ནས་ཀྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་སོང་། 52

च्युते तदायुधचये पुष्पवृष्टिर्नभस्तलात् ।
पपात रत्नरुचिरा मधुरस्वरमूर्धनि ॥ ४५ ॥

गाहमानमथ व्योम तं विलोक्य च दस्यवः ।
स्पृष्टा स्तस्यानुभावेन तमेव शरणं ययुः ॥ ४६ ॥

सोऽवतीर्य ततः शान्त्यै चरणान्यस्तमस्तकान् ।
धर्मे रमध्वं संत्यज्य दुष्कृतानौत्युवाच तान् ॥ ४७ ॥

अथ ते जातवैराग्याः प्रव्रज्यां वृजिनोऽञ्जिताः ।
आदायाहृत्यदं प्रापुः संसाराश्रवशान्तये ॥ ४८ ॥

ततस्तैः सहितोऽर्हद्भिस्तैश्च कर्वटवासिभिः ।
ययौ जेतवनं द्रष्टुं शास्तरं मधुरस्वरः ॥ ४९ ॥

तत्र दिव्यजनानीति भोगैस्त्रिदशसाधितैः ।
स सुधारससंस्कारैर्भगवन्तमपूजयत् ॥ ५० ॥

शुद्धप्रसादजननीं भगवान् धर्मदेशनाम् ।
हिताय विदर्ष्य तेषां मोक्षमार्गाग्रदूतिकाम् ॥ ५१ ॥

सुधीरोऽप्यमृतप्राप्त्यै ज्ञात्वा पुत्रस्य पावताम् ।
हेमाब्जं सुकृतोत्पन्नं प्राप्य जेतवनं ययौ ॥ ५२ ॥

स तेनाभ्यर्च्य सुगतं चरणालौनशेखरः ।

दृशा तस्य प्रसादिन्या स संमृष्ट इवाभवत् ॥ ५३ ॥

तत स्तमूचे भगवानासन्नकुशलोदयम् ।

पादन्यासोदितस्वर्णकमलस्त्वं भविष्यसि ॥ ५४ ॥

पद्मोत्तर इति ख्यातः सम्यक्सम्बद्धतां गतः ।

सत्त्वसन्तारणं कृत्वा परिनिर्व्वाण मेष्यसि ॥ ५५ ॥

सर्व्वज्ञेनेत्यभिहितः सुधीरः सत्यदर्शिना ।

जगत्कल्याणकलनामनोरथ मन्नाददे ॥ ५६ ॥

भक्त्या यैर्भवभेदिनो भगवतः पुण्यप्रणामक्षणे

शास्तुः स्वस्ति कृतं कृतं सुकृतिभिः पादोपधानं शिरः ।

श्रद्धे ते जननीजनस्य न पुनस्तृप्तिप्रयुक्ताः स्तन-

स्तन्योत्तानितदन्तशून्यवदनाः कुर्व्वन्ति मूढस्मितम् ॥ ५७ ॥

इति श्रीक्षेत्रेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

मधुरस्वगावदानं चतुरशीतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མངོན་མཛོད་ཅིང་། ཞབས་ལ་ཅོད་བན་གྱིས་གདུགས་དེ།
 དེ་ཡི་སྤྱན་ནི་རབ་དང་བས། རབ་དུ་ཕྱིས་པ་བཞིན་ཏུ་གྱུར། 53

དེ་ནས་ཉི་ཤར་དགོ་བ་དར། དེ་ལ་བཙོས་ལྷན་གྱིས་གསུངས་པ།
 ཀའ་བ་བཀོད་པས་གསེར་གྱི་ནི། བརྒྱ་འབྲུངས་པར་ཁྱོད་འབྱུར་རོ། 54

པརྒྱ་འབྲུང་མཛོན་ཅེས་གྲགས་པ་ཡི། ཡང་དགའ་ཤོགས་སངས་རྒྱས་འབྱུར་དེ།
 སེམས་ཅན་ཡང་དག་བསྐྱལ་བྱས་ནས། ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་འདའ་བར་འབྱུར། 55

ཀྱན་མཁུན་བདེན་པ་གཞིགས་པ་ཡིས། དེ་སྐད་བརྗོད་ཆོ་གིན་ཏུ་བན།
 འགྲོ་བའི་དགེ་ལེགས་བདགས་པ་ཡི། ཡིད་ལ་རེ་བ་བརྒྱང་བར་གྱུར། 56

གྲུས་པས་བསེད་ནས་སྤྱུག་འཛམ་དུ་སྤྱུ་སྤྱིད་པ་འཁོགས་ཕྱིད་
 བཙོས་ལྷན་སྤྱན་པ་ཡི།

ཞབས་ནི་ལེགས་བྱས་ལྷན་པ་གང་གི་མགོ་ལ་བདེ་ལེགས་བྱས་པར་
 བརྒྱང་བྱས་པ།

དེ་དག་ཕྱི་ནས་སྤྱོད་པ་ཡི་པང་དུ་ཆོས་སྤྱོད་རྩ་མའི་ལོ་མལ།
 གན་ཀྱལ་དུ་ཉམས་སེལ་གྱིང་བའི་བཞིན་ནི་ལྷན་བའི་འཛུལ་དུ་བྱེད་མི་འབྱུར། 57

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དཔང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྱི་གིང་ཡས་སྤྱང་ཅི་དབྱངས་ཀྱི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གྱི་པར།

स तेनाभ्यर्च्य सुगतं चरणालौनशेखरः ।

दृशा तस्य प्रसादिन्या स संमृष्ट इवाभवत् ॥ ५३ ॥

तत स्तमूचे भगवानासन्नकुशलोदयम् ।

पादन्यासोदितस्वर्णकमलस्त्वं भविष्यसि ॥ ५४ ॥

पद्मोत्तर इति ख्यातः सम्यक्सम्बद्धतां गतः ।

सत्त्वसन्तारणं कृत्वा परिनिर्वाण मेष्यसि ॥ ५५ ॥

सर्वज्ञेनेत्यभिहितः सुधीरः सत्यदर्शिना ।

जगत्कल्याणकलनामनोरथ मन्त्राददे ॥ ५६ ॥

भक्त्या यैर्भवमेदिनो भगवतः पुण्यप्रणामक्षणे

शास्तुः स्वस्ति कृतं कृतं मुकृतिभिः पादोपधानं शिरः ।

अङ्गे ते जननीजनस्य न पुनस्तृप्तिप्रयुक्ताः स्तन-

स्तन्योत्तानितदन्तशून्यवदनाः कुर्वन्ति मूढस्मितम् ॥ ५७ ॥

इति श्रीक्षेत्रेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

मधुरस्वगावदानं चतुरशीतितमः पञ्चमः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཅེས་པ།

གང་གིས་མིག་ལ་ཐེས་འབྲེལ་ཆགས་པའི་ནད།

སྤང་བའི་ཐུག་ཏུ་སྤྱིང་ལ་རབ་ཆགས་ནང་།

ཡན་ལག་ཀུན་ལ་བྱབ་པ་མིག་པའི་མཛོ།

འཕྲོག་བྱེད་སྒྲན་པ་དེ་ལ་བྱལ་འཆལ་ལོ།

དེ་ནས་གདས་མཐར་དེ་བཞིན་གཤེགས། དཀའ་བྱབ་ནགས་མཐར་

བཞུགས་པ་ཡི།

དྲི་མེད་བྱལ་ལ་དག་སྤོང་ནས་ས། དག་མཚན་དག་གིས་བསྐྱལ་བས་དྲིས། 2

བཅོས་ལྡན་ཅི་སྤྱད་འཛིག་དེ་ནི། ཀུན་གྱི་བྱ་ངན་སེལ་བྱེད་པ།

སྤྱིང་པའི་ནད་ཀྱི་སྒྲན་པ་ཁྱོད། ནད་པ་ནམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས་ས། 3

དེ་དག་ལ་དེས་གསུངས་པ་བདེན། ལྷག་པར་ནད་པ་ལ་བདག་མཛད།

སྤྱིས་བྱ་ནམས་ལ་བྱས་གཞིར་དང་། མཚུངས་པའི་བྱ་ངན་ཚོགས་གཞན་མེད། 4

སྤྱི་བ་གཞན་ནམས་དག་ལ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྒྲན་པའི་ས།

ནད་པ་ནམས་ལ་དག་ཏུ་བདག། ཤིན་ཏུ་བྱོགས་སུ་སྤྲང་བར་གྱུང་། 5

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིའི་དབྱངས་དག་ཏུ། སྤོང་བ་ནམས་ཀྱི་གཉེན་མཚོག་བཞིན།

བསམ་པ་ཀུན་ལ་རབ་བཞུགས་པ། མི་བདག་གི་མི་ཞེས་པ་བྱང་། 6

पञ्चाशीतितमः पक्षवः ।

ये रागरोगं नयनानुबन्धं
विद्वेषशूलं हृदयप्रसक्तम् ।
सर्वज्ञसंसर्पितपापकुष्ठं
हरन्ति तेभ्योऽस्तु नमो भियग्भ्यः ॥ १ ॥

तपोवनान्तविश्रान्तं कथान्तेऽथ तथागतम् ।
भिक्षवः कैतुकाक्षिताः पप्रच्छुः स्वच्छमानसम् ॥ २ ॥

भगवन् भवतः सर्वलोकशोकापहारिणः ।
भवार्त्तिभिषजः कस्माद्रोगिणोऽप्यधिकं प्रियाः ॥ ३ ॥

स तानुवाच सत्यं मे रोगिणोऽधिकवस्त्रभाः ।
कायपौडासमः पुंसां नास्त्यन्यः शोकसञ्चयः ॥ ४ ॥

जन्मान्तरेऽपि परं प्रकृत्या दैन्यभूमिषु ।
आतुरेऽप्येव सततं पक्षपातो ममाभवत् ॥ ५ ॥

नगर्यां शिखिर्घोषायां शिविर्नामा भवन्मृगः ।
प्रविष्टः सत्त्वचिन्तासु सद्धान्धव इवार्थिनाम् ॥ ६ ॥

ཀུན་དུ་ནད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀུན་ནས་བདག་གིས་གསོ་བར་བྱ།
 ཞེས་པ་བདེན་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅན། དེ་ཡི་ངས་པ་དག་དུ་འབྱུང་།

7

ནམ་ཞིག་གོང་པ་ནད་པ་ནི། ཡུན་རིང་ནད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ།
 སྤྲན་ལ་མཉམས་གཤིན་དེ་ལ་ནི། མངོན་དུ་བྱོགས་དེ་གསོ་བར་བྱས།

8

དེ་ནས་གཤོ་སྤངས་པ་དག་གིས། དེས་ཆོ་སྤྲན་པ་ཐམས་པ་ཅད་ཀྱིས།
 རབ་བྱས་ནད་ཀྱིས་གཞིར་བལ། ཡུན་རིང་དཔུང་ནས་རབ་བྱས་པ།

9

ཤིན་དུ་སྤྱི་བའི་ནད་འདི་ཡིས། རྒྱལ་པོ་ཤར་ནི་ཆེད་པར་དགའ།
 སྤྱིས་ནཔ་བཟོད་ལྡན་སྤྱིས་བྱ་ཡི། ཁྲག་གི་དེ་ནི་ཞི་བར་འབྱུང་།

10

དེ་དག་གོས་ནས་མི་ཡི་བདག། ཡིད་ནི་སྤྱིང་ཆེ་བྱས་པ་ཡིས།
 ཡུན་རིང་ནད་པ་གཤོ་བའི་སྤང། དེ་ཡིས་བཟུན་པ་ཡང་དག་བསམས།

11

བྱིས་པའི་ཆོ་ཡང་བདག་ལ་ནི། ་ནམ་ཡང་གང་ཡང་ཁྲོམ་བྱུང་།
 བདག་ནི་མངལ་ན་གནས་ཆོ་ཡང་། མ་ནི་ཁྲོམ་སྤངས་པར་གྱུར་།

12

དེ་ཁྲོམ་ཁྲོམ་ཅི་དུ་འཛིག་དེན་ན། བདག་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།
 བདག་གི་ཁྲག་གི་སྤྱན་ཉིད་ཀྱིས། འདི་ཡི་ནད་ནི་ཞི་བར་འབྱུང་།

13

དེ་ལྟར་སྤྱོད་བའི་ཆེ་གོས་ཀྱིས། ཇིས་འབྲང་ཀུན་གྱིས་བཞོག་གྱུར་གྱང་།
 རྒྱལ་པོས་ལགོ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། རང་ཁྲག་དག་དུ་དེ་ལ་བྱིན།

14

सर्व्वे सर्व्वेच रोगार्त्ता थिकित्स्याः सर्व्वथा मया ।
इत्यभूत् सततं तस्य सत्यसत्त्वस्य निश्चयः ॥ ७ ॥

कदाचिदातुरः पौरैश्चिररोगनिपीडितः ।
तं ययाचे समभ्येत्य चिकित्सा मार्त्तवत्सलम् ॥ ८ ॥

स्वास्थ्याय तस्य भिषजः पृष्टाः सर्व्वे महीभुजा ।
प्रवृद्धव्याधिवैधुर्य्यं विचार्य्य चिरमूचिरे ॥ ९ ॥

दुर्लभं भेषजं राजन् रोगस्यास्य गरौयसः ।
आजन्मक्षमिणः पुंसः शोणितेनैव शाम्यति ॥ १० ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः करुणाकीर्णमानसः ।
अचिन्तयत्तदादिष्टं स्वास्थ्याय चिररोगिणः ॥ ११ ॥

बालस्यापि न मे कोपः कदाचिद्भवत् कश्चित् ।
मयि गर्भस्थितेऽप्यासौज्जननौ क्रोधवर्जिता ॥ १२ ॥

तस्मादक्रोधनः कश्चिल्लोकेऽस्मिन्नास्ति मद्विधः ।
ममैव रक्तपूरेण व्याधिरस्य प्रशाम्यति ॥ १३ ॥

इत्युद्यतमतिः सर्व्वे वार्य्यमाणोऽनुजौविभिः ।
सदा शिरोद्धवं तस्मै ददौ राजा स्वशोणितम् ॥ १४ ॥

དེ་ནས་སྒྲུབ་དུག་གི་ནི། རྒྱལ་གིས་ནད་པ་བསོས་པར་གྱུར།

ས་བདག་རིད་པ་ལ་ཁྱུས་ནས། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ཏེ་སོང་། 15

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ས་སྤོང་བ། བན་པ་ཆོལ་ལང་པ་དུབ་ནི།

བཟེན་ལས་ཉམས་པ་གསལ་བྱེད་པ། གཞིགས་སྐྱེས་ནད་ནི་རྒྱུང་པར་གྱུར། 16

སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་པས། རྣམ་པར་བརྒྱུག་པའི་རང་བཞིན་འདི།

ནད་མེད་རྣམས་ལ་ཁ་ཟས་མེད། དཔལ་ལྷན་རྣམས་ནི་ནད་དང་འགྲོག་། 17

དེ་ནས་སྤོན་པ་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས། སྤོན་པ་སྤོང་གིས་ཡིགས་བསྐྱབས་པ།

ཀྱུན་གྱི་སྤོང་པོ་ཞིས་པའི་མར། དེ་ནི་བསོས་སྤྱད་ཉེ་བར་བཟེན། 18

རྣམས་ཀྱན་གྱི་ནི་སྤོང་པོ་སྤོངས། འདབ་ཆགས་ཤང་ཤང་དག་གི་ནི།

ཁྱུས་ཀྱི་ཅུ་ཡི་ཐང་དང་ལྷན། འབད་པ་ཆེན་པོས་ཁྱུན་མར་ནི། 19

བཙུག་ཉེས་ཡོ་ཡིས་ཡིགས་པར་གྱུབ། གཞོན་ཏུ་འཐུང་བར་བཅོན་པ་ན།

ནད་ཀྱིས་གཟིང་བའི་རང་སངས་རྒྱས། ཅི་ཕྱེ་དེ་ལ་སྤོང་དུ་འོངས། 20

ཀྱུན་གྱིས་བརྒྱུག་པར་གྱུར་མོད་ཀྱང་། གཞོན་ཏུ་སྤོང་ཕྱོགས་སུ་མཚོ་ཡིས།

ཀྱུན་གྱི་སྤོང་པོ་བན་པའི་མར། ཐབས་ཅད་དེ་ལ་གྲུས་པས་བྱིན། 21

དེ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་བསོས་ཏེ། རབ་དང་སྤོན་ལས་ལྷན་པ་ཡིས།

གཞོན་ཏུ་དག་ནི་བསོས་པར་བསྐྱབས། དམ་པ་བཟེན་པ་བདུད་ཅི་ཡིན། 22

रक्तेन स्वास्थ्यमायातः पद्भिर्मासै रथातुरः ।

जगाम परिपूर्णाशः कृशमामन्व्य भूपतिम् ॥ १५ ॥

ततः कदाचिद् भूपालसूनो व्याधामशौलनात् ।

पार्श्वशोकक्षयाशंसी प्रादुरासीद्धितैषिणः ॥ १६ ॥

विपरैतस्वभावोऽयं विपाकः पुण्यकर्मणाम् ।

स्वस्थानामशनं नास्ति श्रीमतां रोगसङ्गतिः ॥ १७ ॥

उपदिष्टं ततस्तस्य स्वास्थ्याय भिषजां वरैः ।

सहस्रपाकसंसिद्धं सर्वसाराभिधं घृतम् ॥ १८ ॥

सर्वद्रव्यात्तसारेण जीवज्जीवस्य पक्षिणः ।

स्नानाम्बुक्वाथयोगेन घृतं यत्नेन भूयसा ॥ १९ ॥

सिद्धं द्वादशभिर्वर्षैः कुमारे पातुमुद्यते ।

प्रत्येकबुद्धः शोकात्तस्तद् याचितु मथाययौ ॥ २० ॥

सर्वैर्निवार्यमाणोऽपि कुमारः सत्त्वसागरः ।

भङ्क्ता सर्वं ददौ तस्मै सर्वसारघृतं हितम् ॥ २१ ॥

स्वस्थः प्रत्येकबुद्धोऽथ प्रसन्नः प्रणिधानवान् ।

कुमारं विदधे स्वस्थममृतं साधुसेवनम् ॥ २२ ॥

དེ་ནས་རྒྱ་བ་དུག་གི་ནི། བྲག་གིས་ནད་པ་བསོས་པར་གྱུར།
ས་བདག་རིད་པ་ལ་ལྷས་ནས། བསམས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ཏེ་སོང་། 15

དེ་ནས་ནལ་ཞིག་ས་སྤོང་བྱ། བན་པ་ཚེལ་ལ་ངམ་དུ་བཞི།
བརྟེན་ལས་ཉམས་པ་གསལ་བྱེད་པ། གཞིགས་སྐྱུ་ནད་ནི་བྱུང་བར་གྱུར། 16

སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤོན་ལས། ནམ་པར་བརྒྱུག་པའི་རང་བཞིན་འདི།
ནད་མེད་ནམས་ལ་ཁ་རྩས་མེད། དཔལ་ལྷན་ནམས་ནི་ནད་དང་འབྲེག་། 17

དེ་ནས་སྤོན་པ་མཚོག་ནམས་ཀྱིས། སྤོན་པ་སྤོང་གིས་ལེགས་བསྐྱབས་པ།
ཀྱན་གྱི་སྤོང་པོ་ཞེས་བའི་མར། དེ་ནི་བསོས་སྤྱད་ཉེ་བར་བརྟེན། 18

རྩས་ཀྱན་གྱི་ནི་སྤོང་པོ་སྤངས། འདབ་ཆགས་ཤང་ཤང་དག་གི་ནི།
བྲག་གྱི་ཆུ་ཡི་ཐང་དང་ལྷན། འབད་པ་ཆེན་པོས་ལྷན་མར་ནི། 19

བརྒྱ་གཉེས་ལོ་ཡིས་ལེགས་པར་གྱུབ། གཞིན་ཀྱང་ཐུང་བར་བརྟེན་པ་ན།
ནད་ཀྱིས་གཞིར་བའི་རང་སངས་རྒྱས། ཅི་ཕྱི་དེ་ལ་སྤོང་དུ་འོངས། 20

ཀྱན་གྱིས་བརྒྱུག་པར་གྱུར་མོད་ཀྱང་། གཞིན་ཀྱང་སྤོང་བས་གྱུ་མཚོ་ཡིས།
ཀྱན་གྱི་སྤོང་པོ་བན་པའི་མར། ཐམས་ཅད་དེ་ལ་གྲུས་པས་བྱོན། 21

དེ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་བསོས་ཏེ། རབ་དང་སྤོན་ལས་ལྷན་པ་ཡིས།
གཞིན་ཀྱང་གཞི་བསོས་པར་བསྐྱབས། དམ་པ་བརྟེན་པ་བདུན་ཅི་ཡིན། 22

रक्तेन स्वास्थ्यमायातः पद्भिर्मासै रथातुरः ।

जगाम परिपूर्णाशः कृशमामन्त्र्य भूपतिम् ॥ १५ ॥

ततः कदाचिद् भूपालस्त्वनो व्यायामशैलनात् ।

पार्श्वशोकक्षयाशंसी प्रादुरासीद्वितैषिणः ॥ १६ ॥

विपरीतस्वभावोऽयं विपाकः पुण्यकर्मणाम् ।

स्वस्थानामशनं नास्ति श्रीमतां रोगसङ्गतिः ॥ १७ ॥

उपदिष्टं ततस्तस्य स्वास्थ्याय भिषजां वरैः ।

सहस्रपाकसंसिद्धं सर्वसाराभिधं घृतम् ॥ १८ ॥

सर्वद्रव्यात्तसारेण जीवञ्जीवस्य पक्षिणः ।

ज्ञानाम्बुकाययोगेन घृतं यत्नेन भूयसा ॥ १९ ॥

सिद्धं द्वादशभिर्वर्षैः कुमारे पातुमुद्यते ।

प्रत्येकबुद्धः शोकात्तस्तद् याचितु मथाययौ ॥ २० ॥

सर्वे निर्वार्यमाणोऽपि कुमारः सत्त्वसागरः ।

भङ्गा सर्वं ददौ तस्मै सर्वसारघृतं हितम् ॥ २१ ॥

स्वस्थः प्रत्येकबुद्धोऽय प्रसन्नः प्रणिधानवान् ।

कुमारं विदधे स्वस्थममृतं साधुसेवनम् ॥ २२ ॥

པན་པ་ཚལ་བ་རྒྱལ་པོའི་བྱ། དེར་ནི་ཚོ་རིང་ཉིད་གྱུར།
རང་བཞིན་གྱིས་བདག་ནད་པ་ཡི། གཏུང་བ་ཞི་བར་བྱེད་ལ་རག། 23

ཞེས་པ་ཐོས་ནས་རྒྱལ་བ་ལ། དག་སྤོང་ཀུན་གྱིས་སྦྱར་བྲིས་པ།
དེ་དག་ལས་ནི་ཅི་ཞིག་གིས། མཚུངས་པར་ནད་ཀྱང་བསོས་པར་གྱུར། 24

ཅེས་དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྲིས། ཐམས་ཅད་མཆིན་པས་དེར་གསུངས་པ།
བྱ་རྒྱ་ན་སི་དག་ཏུ་སྤོར། ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱུང་། 25

དེ་ཡི་བྱ་གཉིས་དགའ་བོ་དང་། ཉིད་གའ་ཞེས་པ་དག་ཏུ་གྱུར།
བྱ་བོ་བྲགས་པའི་ཁྱད་པར་གཉེར། དེ་གཞིར་གཞན་ནི་རྒྱལ་སྤོར་འདོད། 26

དེ་ནས་ཉིད་གསུང་དེའོ་པར་ནི། བྲོགས་པོ་ཁ་གསལ་ཅན་ཞེས་པ།
ཡུ་ཐབ་ཡི་མཚོད་སྤྱོད་ལ་ཁས། མཏུག་ན་འདོད་གྱི་བྱ་ལ་སྦྱས། 27

བདག་པོ་སྦྱར་ཆུ་ཐུ་བོ་འདི། སྦྱོ་བོ་དགའ་བ་དེ་དག་སྦྱོང་།
གྲགས་པ་བརྗོད་པས་སྦྱོ་བོ་ལས། རྒྱལ་སྤོར་དག་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། 28

བདག་ནི་སྦྱོ་བོ་ཀུན་གྱི་སྦྱངས། ཉམས་གིང་སྒྲལ་བ་མེད་པར་གྱུར།
དཔེར་བར་གྱི་བ་བསྐྱགས་པར་འོས། སྦྱང་པར་གྱུར་པས་འཛོ་བ་འིན། 29

ཁོད་གྱི་སྦྱར་ཆུ་ཐུ་བོ་ཉིད། མཏུག་ན་འདོད་ཏུ་རིས་པར་འགྱུར།
ཡུ་ཅག་མཚུངས་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཅན། དགོན་པ་དག་ཏུ་འགྲོ་བར་འོས། 30

द्वितैषी राजपुत्रोऽसावहमेव तदाभवम् ।
रोगिणामार्त्तिशमनं स्वभावेनैव मे प्रियम् ॥ २३ ॥

इति श्रुत्वा जिनं सर्वं पप्रच्छ भिक्षवः पुनः ।
कर्मणा केन तौ तुल्यरोगौ स्वास्थ्यमुपागतौ ॥ २४ ॥

इति तैर्भगवान् पृष्टः सर्वज्ञ स्तानभाषत ।
ब्रह्मदत्तः क्षितिपतिं वाराणस्यामभूत् पुरा ॥ २५ ॥

नन्दोपनन्दनामानौ तस्य पुत्रौ बभूवतुः ।
ज्येष्ठः कौर्त्तिविशेषार्थी राज्यकामस्तथापरः ॥ २६ ॥

उपनन्दस्ततः ग्राह पुरोहितसुतं रहः ।
आयर्व्वयोगकुशलं वयस्यं कुहनाभिधम् ॥ २७ ॥

एष ज्येष्ठो मम भ्राता जनरञ्जनतत्परः ।
जनात् कौर्त्तिप्रवादेन राज्यमासादयिष्यति ॥ २८ ॥

निरंशोऽहं भविष्यामि ध्वस्तः सर्वजनोज्झितः ।
विजने निधने श्लाघ्यं नावधूतस्य जीवितम् ॥ २९ ॥

ज्येष्ठस्यैव तवं भ्रातुः पौरोहित्यं क्रमागतम् ।
अरण्यगमनं युक्तमावयोः समदुःखयोः ॥ ३० ॥

श्रुत्वेति राजपुत्रस्य वचः शोकप्रलापिनः ।

हितं तव करोमीति पुरोहितसुतोऽब्रवीत् ॥ ३१ ॥

सोऽथ द्रव्यप्रयोगेन व्यङ्गं तस्याग्रजं व्यधात् ।

येनासौ जनकस्यान्ते कनीयान् राज्यमाप्तवान् ॥ ३२ ॥

प्राप्तराज्यः स कालेन दृष्ट्वा भ्रातरमग्रजम् ।

व्यङ्गं यष्टीकरालम्भं पश्चात्तापं समाययौ ॥ ३३ ॥

पुरोहितसुतं सोऽथ पौरोहित्यनिवेशितम् ।

उवाचोष्णं विनिश्चस्य गूढं पातकशङ्कितम् ॥ ३४ ॥

अहो नु राज्यलोभेन मया धर्ममजानता ।

ज्येष्ठो भ्राता पितृसमः प्रापितः कुदशमिमाम् ॥ ३५ ॥

क्षणक्षयि सुखादिप्ताः पापं कृत्वा क्षयेष्वहो ।

क्षिपन्ति दुःखेष्वात्मान मसमीक्षितकारिणः ॥ ३६ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा जाततापः पुरोहितः ।

तमुवाच संमाध्येष राजन्ननुशयज्वरः ॥ ३७ ॥

तं पुनर्द्रव्ययोगेन स्वस्थं चक्रे नृपात्मजम् ।

स्वस्थाय प्रददौ तस्मै निजराज्यं स चानुजः ॥ ३८ ॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་འདུང་། མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་དེས་ཀྱང་།
རང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་བྱས་ནས། ལུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་རབ་དུ་ཐོབ། 39

ལྷལ་པོའི་བྱ་དེས་བདག་ནི། ཤི་བའི་བྱ་ཉིད་ཐོབ་ཀྱང་དེ།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་དེ་ཡང་། རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་རབ་དུ་ཐོབ། 40

དེ་དག་སྤྲས་པའི་སྤྲིག་པ་དེས། མཚུངས་པར་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་གྱུར་ཅིང་།
ཡན་ལག་ཉམས་པ་གསོ་བྱེད་པས། དེ་དག་བསོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 41

ལྷལ་པོ་པོངས་པས་གཞིར་བསྐྱོབ་གཉེན་གྱིས།
དཀའ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྤྱིང་ཇི་ལྟར་སྤྱོ།
འདས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་དེ་ཐོས་ནས།
མགྲུ་བའི་དགོ་སྤྱོད་དེ་དག་བདེ་བ་ཐོབ། 42

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་
བ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་པན་པ་འཛོལ་བའི་དོགས་པ་
བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷེ་བརྒྱུ་ཅུ་ཅུ་ལྔ་པའོ།

उपनन्दोऽथ कालेन पुरोहितसुतश्च सः ।

कारां प्रत्येकबुद्धाय कृत्वा देहान्तमापतुः ॥ ३९ ॥

शिवेर्भूमिपतेः प्राप राजपुत्रः स पुत्रताम् ।

प्रत्येकबुद्धतां लेभे पुरोहितसुतश्च सः ॥ ४० ॥

तेन तौ गूढपापेन तुल्यरोगौ बभूवतुः ।

व्यङ्गस्य स्वास्थ्यकरणाद् युगपत् स्वास्थ्यमागतौ ॥ ४१ ॥

इत्याकर्ण्यतीतजन्मानुबद्ध-

मापन्नार्त्तिचाणबन्धो र्जिनस्य ।

नित्यासक्तं सत्त्वकारुण्यवृत्तं

हृष्टाः प्राप्नु निर्द्वर्तिं भिक्षवस्ते ॥ ४२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

हितैष्यवदानं पञ्चाशीतितमः पक्षवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་བྱུང་།

ཆོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་འདི་རིག་པ་གང་གིས་མཆོད་པ་ནམས་ལ་

དུལ་བར་གྲག་རིམ་གྱིས།

མཆོད་བྱའི་ཆོག་མཁན་ལ་རབ་འདུད་དུལ་བས་བྱུག་བྱེད་དེ་དག་

མཐོ་བ་ཐོ་བ་པར་འགྱུར།

དྲིགས་པས་འཕྲུང་ལས་ཁྲོ་གྲོས་ནས་པར་མ་བསྐྱེད་མས་

མོངས་ལས་འོག་དུ་འགྱེད་ཅིང་།

གན་འདས་ནམས་ལ་འཛིག་ཉིན་འདི་དང་པ་རོལ་དེ་ཡང་

དག་དུ་བྱ་ངན་བཅས་॥ 1

གན་པོ་མཆོད་པའི་ཞར་ལ་སྤྱར། དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་དག།

གན་པོ་ཆོ་ག་ཇི་བཞིན་སྤྱར། བཅོམ་ཐུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་॥ 2

བ་ར་ཏ་སིར་དེ་དག་སྤྲོན། མི་བདག་ཚངས་བྱིན་ཞེས་པ་བྱུང་།

འགྱེད་པ་གང་གི་བསོད་ནམས་མཐུས། ཆོས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་གྱུར་॥ 3

དེ་དུས་གྲོང་མཐའི་ནགས་ཚལ་དུ། སྤོན་གྱི་བསོད་ནམས་མཚན་ཉིད་ལས།

མི་ཡི་སྤྱོད་བཅོད་ལ་ཞུགས་པ། སྤོན་ཆགས་བཞིན་བྱུང་བར་གྱུར་॥ 4

བ་མེན་དང་ནི་རི་བོང་དང་། སྤྱུ་དེ་བཞིན་གྲང་པོའི་མཆོག་།

དེ་དག་དཔལ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན། པན་ཅུན་མཛའ་བས་བཅིངས་པར་གྱུར་॥ 5

ནལ་ཞིག་བདེ་ཐོབ་དེ་དག་གིས། གཏམ་གྱི་མཆུག་དུ་པན་ཅུན་སྤྱོད།

ཡུ་སྐྱོམ་གྲག་རིམ་མེད་པ་ལ། མཆོད་པ་དག་ཅི་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་॥ 6

पड़शीतितमः पल्लवः ।

वन्दन्ते स्थविरक्रमेण नियतं ये धर्म्मशिष्साविदः
पूज्यान् पूज्यगुणाः प्रणामविनयैस्ते प्राप्नुवन्त्युन्नतिम् ।
दर्पानुद्धतया विमृहलधिया मोहादधःपातिनां
ज्येष्ठातिक्रमिणामयं स च परो लोकः सशोकः सदा ॥ १ ॥

ज्येष्ठपूजाप्रसङ्गेन भिक्षुभिर्भगवान् पुनः ।
यथावृहद्विधिं पृष्टः सर्वज्ञः पुनरब्रवीत् ॥ २ ॥

ब्रह्मदत्ताभिधः पूर्वं वाराणस्यामभून्नृपः ।
यस्य पुण्यानुभावेन धर्म्मरिण्य मभूज्जगत् ॥ ३ ॥

तस्य काले पुरोयान्तवने प्राक्पुण्यलक्षणात् ।
प्रवृत्तमानुपालापा श्वत्वारः प्राणिनोऽभवन् ॥ ४ ॥

कपिञ्जलोऽयं शशकः कपिर्गजवरस्तथा ।
ते बभूवुः सदाचाराः स्नेहवद्धाः परस्परम् ॥ ५ ॥

कदाचित् सुखसत्तास्ते कथान्ते जगदुर्मियः ।
ज्येष्ठक्रमं विनास्माकं कथं पूजा प्रवर्त्तताम् ॥ ६ ॥

དམ་པས་ཇི་ལྟར་གྲོལ་རིམ་གྱིས། བཀུར་ཕྱི་དག་ནི་རབ་བསྐྱུབ་པ།
 ཇིས་པར་དག་ལེགས་སྦྱིད་བྱེད་ཅིང་། དག་བཞིན་དང་ཐོན་པར་གྱུར་༥

7

གྲོལ་པའི་ཞི་སེམས་མཆོད་བྱ་གང་། ལུ་ལས་རེ་ཞིག་གྲོལ་པ་ལུ།
 ཞིས་པ་སྦྱབ་དེ་དག་ལས། རྒྱང་ཆེན་ཀུ་མཆོག་གིས་སྦྱས་པ་༥

8

འདབ་མ་ཆེ་ལྷལ་ལྷ་གྱོ་རྩ། གང་འདི་རྒྱུང་པར་མཐོང་གྱུར་པ།
 འདི་ཡི་ཡམ་འདབ་གསར་པ་དང་། རང་གི་ཕུས་ནི་མཚུངས་པ་དྲན་༥

9

སྤྱི་ཕྱི་ཡིས་ཀྱང་དེད་སྦྱས་པ། བདག་ནི་ནགས་ན་གྲོ་བ་ཡིས།
 ཀྱུ་གྱོ་རྩ་འདི་རང་ཕུས་དང་། མཚུངས་པ་གིན་ཀྱུ་ཆུང་བ་མཐོང་༥

10

རི་མོང་གིས་ཀྱང་སྦྱས་པ་མྱོད། ཀྱུ་གྱོ་རྩ་འདི་མོར་ལྗེ་པ།
 འདབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་པམ་དེ་པལ། ཟིམ་ཐིགས་ཀྱིས་བསྐྱུད་བདག་གིས་ཀྱང་༥

11

དེ་དག་རིག་བས་དེ་བཞིན་ཆོ། ཕྱི་ནས་བ་མེད་ཀྱིས་སྦྱས་པ།
 བདག་གི་ཕྱི་བའི་ས་མེད་པས། ཤིང་ཆེན་ལྷ་གྱོ་རྩ་འདི་ཕྱིས་༥

12

དེ་ནས་གྲོལ་རིམ་གྱིས་བྱུང་དམ། དེ་དག་པར་ཚུན་མཆོང་བ་ཡིས།
 ཇིས་ཀྱུ་གྲུག་པ་དག་པར་མཐོང་དེ་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་ཞིས་ལ་འོས་བྱས་༥

13

དེ་ནས་སྤྱོད་གཞི་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་བྱོར་མིན་འབྲེལ་དང་།
 སེང་དེ་དེ་ཆ་མཚུངས་འདྲས་བྱུ་ནི། ལྷ་ར་མོ་ཟེ་བདག་ལས་ཀྱང་༥

14

यथावृद्धिकया सद्भिः सत्कारोऽथ प्रवर्तितः ।

कलयन् किल कल्याणं कुशलायैव कल्पते ॥ ७ ॥

ज्येष्ठः कस्तावदस्माकं योऽर्च्यः स्थविरगौरवात् ।

इति तेषां ब्रुवाणानां जगाद् गजयूथपः ॥ ८ ॥

योऽयं जीर्णमहाशाखः पुराणो दृश्यते वटः ।

तुल्यमेनं स्वकायस्य स्मरामि नवपल्लवम् ॥ ९ ॥

मर्कटोऽप्यथ तानूचे वने विचरता मया ।

स्वकायतुल्य एवायं दृष्टः स्वल्पतरो वटः ॥ १० ॥

शशकोऽप्यवदत् पूर्वं मया पचदयाङ्कितः ।

अवश्यायलवाद्रोऽयं लौढः पञ्चाङ्गुलो वटः ॥ ११ ॥

तैः क्रमेणेति कथिते पञ्चात्माह कपिञ्जलः ।

ममैवायं शक्यद्वीजाज्जातः प्राज्यतरो वटः ॥ १२ ॥

अथ ज्येष्ठक्रमं ज्ञात्वा ते सदा गौरवोचिताम् ।

सेहानुवृत्तिर्निरताः पूजां चक्रुः परस्परम् ॥ १३ ॥

प्राणापहरणाच्चौर्यादगम्यागमनात्तथा ।

असत्यान्मद्यतुल्याम्बफलसंभक्षणाच्च ते ॥ १४ ॥

ཆགས་བྱལ་རང་གནས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི། བསྐྱབ་བས་ཡིགས་བྱས་ལ་ཆགས་པའི།
 བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་ནགས་ཚལ་ན། གནས་ནམས་སྤྱོད་ཚུལ་མཚུངས་
 བར་བྱས་༥ 15

དེ་ནས་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་མཐུས། ཉག་དུ་མེ་རྟོག་འབྲས་ལམ་ཞིང་།
 སྤྱིན་ནི་དུས་སུ་ཆར་འབབས་ཤིང་། ས་ལ་འབྱུ་ནམས་བྱས་པར་བྱུར་༥ 16

ས་ཡི་ཡིགས་བྱས་མཚན་ཉིད་ནི། ངོས་ཚར་ཆེ་བ་དེ་མཐོང་ནས།
 བསམས་ཅད་ས་བདག་ཚངས་ཕྱིན་གྱིས། རང་གི་བཤོད་ནམས་ལས་སྤྱེས་
 བསམས་༥ 17

ཡོག་པར་ཁིངས་པས་ཆོས་དེ་ལ། ཐུབ་བ་མངོན་ཤིས་ལུ་བས་སྤྱེས།
 མེ་རྟོག་འབྲས་སུ་བྱས་པ་འདི། མི་བདག་བྱིད་ཀྱི་དྲིན་གྱིས་མིན༥ 18

ནགས་ན་སྤྱུ་རི་བོང་དང་། གཉིས་འཕྱར་བ་མིན་ལྷན་ཅིག་གནས།
 ཡོད་དན་བྱས་འདི་དམ་ཆོས་ཀྱི། ངང་ཚུལ་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ཡིན༥ 19

དེ་དག་བདུལ་ཞུགས་ལུ་ཡིས་དག། ཇི་ཉར་གན་པ་མཚོད་བྱེད་ཅེང་།
 བ་མེན་ཆོག་གིས་བསམས་ཅད་ནི། དམ་ཆོས་དཔེ་ཅིག་དག་ལ་བརྟེན༥ 20

ཞེས་པ་ཐུབ་པའི་ཆོག་གོས་ནས། མཚོག་དུ་བྱས་སྤྱེས་བྱལ་བོ་ནི།
 སྤྱོང་པ་བཅུན་པོ་སྤྱོད་བཅས་པས། བདུལ་ཞུགས་ཏེ་བོད་དག་བརྟེན༥ 21

བ་མེད་ཉིད་རི་བོང་ནི། ལྷ་རིའི་ཐུང་ཉིད་དུ་བྱུར།
 སྤྱུ་ལོ་གཡ་གྱི་བ། སྤྱང་ཆོག་ཐུབ་དག་ཀུན་དགའ་བོ༥ 22

विरताः सुकृतासक्ताः स्वपदाचारं शिक्षया ।

चक्रुः पुण्यानुभावेन तुल्यदत्तान् वनौकसः ॥ १५ ॥

अथ तेषां प्रभावेण नित्यपुण्यफलद्रुमाः ।

स्फौतशस्याभवद् भूमिः कालवर्षी च वारिदः ॥ १६ ॥

तद्दृष्ट्वा महदाश्चर्यं भुवः सक्ततलक्षणम् ।

मेने स्वपुण्यजं सर्व्वं ब्रह्मादत्तो महौपतिः ॥ १७ ॥

तं मिथ्यामानसं तुष्टं पञ्चाभिज्ञो मुनि र्दपम् ।

उवाच त्वत्प्रभावेण नार्यं पुण्यफलोदयः ॥ १८ ॥

कानने कपिना साह्रं शशद्विपकपिञ्जलाः ।

स्थिताः सङ्गर्भशैलानां तेषामेय गुणोदयः ॥ १९ ॥

ते व्रतैः पञ्चभिः शुद्धा यथास्यविरपूजकाः ।

कपिञ्जलगिरा सर्व्वे सङ्गर्भसमयं श्रिताः ॥ २० ॥

इति श्रुत्वा मुनेर्वाक्यं राजा जातादरः परम् ।

सपौरान्तःपुरांमात्य स्तद्धेजे व्रतपञ्चकम् ॥ २१ ॥

कपिञ्जलोऽहमेवासौ शालिपुत्रः शशोऽभवत् ।

कपिश्च मुहुरापत्य आनन्दो गजयूथपः ॥ २२ ॥

དེ་དག་ཇི་ལྟར་གན་པའི་རིམ། མཚོད་ལས་ཚོས་ནི་དྲི་མེད་ཐོག།
 དེ་སྤྱད་ཐུག་དང་མཚོད་པ་ལ། གན་པའི་རིམ་པ་རབ་བརྟུག་བྱ།

23

ལྷོན་པའི་འདུལ་པ་ཉིར་བཟུན་དེ་ཐོས་ན།
 གན་པོ་མཚོད་པའི་དཀར་ཐུབ་ཁྱད་པར་ཐོབ།
 ཇི་ལྟར་གན་བཞིན་དག་སྤྱོད་དེ་དག་གིས།
 ཞེས་ར་བཅས་པའི་མཚོད་པ་མདུན་སར་བྱས།

24

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འགྲི་ཤིང་ལས་བ་མེན་གྱི་དྲོགས་པ་བརྗོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་ལྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུག་པའོ།

ते प्रापुर्धर्मवैमल्यं यथाज्येष्ठक्रमार्चनात् ।

तस्मात् प्रणाम पूजासु द्रष्टव्यः स्थविरक्रमः ॥ २३ ॥

श्रुत्वेति शास्तुर्विनयोपदेशं

ज्येष्ठार्चनं प्राप्य तपोविशेषम् ।

सगौरवां पर्यदि भिक्षवस्ते

पूजां यथाष्टद्विकयैव चक्रुः ॥ २४ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कपिञ्जलावदानं षड्शैतितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུམ་པ།

གང་ཞིག་གཡོ་དང་ཡོངས་ཁྱབ་དྲིགས་པ་མི་བཟད་གང་

ཡང་གདུག་པ་ནྟེ་པར་བཅས།

གང་ཡང་ཤིན་དུ་རབ་དུག་ནག་པོ་བཅེགས་པ་ཚོས་པ་ཚོར་ནས་བདན་པ་དང་།

གང་དག་གཞན་ཡང་བཟོད་དཀའི་དུག་ནྟེ་པར་བཅས་པ་པར་

གཅིག་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་གིས།

ཚོགས་ཅུབ་དུག་གི་ནོབ་ཉིད་ལ་ཆ་དང་དཔེར་ཡང་མཚུངས་པའི་མི་འགྲུར་རོ། 1

ཁྱིམ་བདག་ཡིད་ཅེས་བའི་བྱ། ཡན་ཏིད་ལྡན་པ་མཉམ་ཡོད་དུ།

བད་མའི་སྒྲིང་བོའི་འོད་མཚུངས་པ། བརྒྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། 2

ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་དུལ་བ་དང་། རྩོད་ལྡན་ནྟེ་པར་བཅས་པ་དང་།

དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གྲས་བཞིན། དེ་ཡི་མདུན་དུ་དེ་རབ་བསྐྱེད། 3

གཟུགས་ནི་འདོད་པ་ལྡན་ལྡན་ཞིང་། ཡང་ཆོ་གསར་པ་ཚོས་ཆོ་དེ།

ཡོངས་སྤྱོད་ཚོས་ལ་ཆགས་བྲལ་བས། ཆགས་བྲལ་ཉིད་ལ་མཚོན་ཕྱོགས་གུར། 4

དག་སྤོང་བཟོད་པའི་སེམས་ལྡན་པ། ཉི་མེ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡི།

བརྟན་ལ་རབ་ཞི་བཟུགས་འོས་པ། རབ་བྱུང་དེ་ཡིས་ཡང་དག་སྤོངས། 5

འཁོར་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བས། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལྡན་པ་བཞིན།

ཡག་ན་ལྟུང་བཟོད་ཆོས་གོས་དང་། ཡང་དག་ལྡན་དེ་མཚོག་དུ་མཐོས། 6

मप्ताशौतितमः पल्लवः ।

यत्सापैं परिसर्पिं दर्पविषमं क्रूरञ्च यन्मारकं
यच्चात्युत्कटकालकूटविकटाटोपस्थिरस्थावरम् ।
यान्यन्यानि चितानि दुःसहविषाण्येकौकृतानि स्फुटं
वाक्पाठ्यविषस्य तैश्चाप्युलया नायान्ति लेशोपमाम् ॥ १ ॥

आवस्थां मानसाख्यस्य पद्मगर्भनिभप्रभः ।
अभूद्गृह्यतेः सन्तुर्गुणवान् पद्मकाभिधः ॥ २ ॥

सुशीलस्येव नियमः साधोरिव गुणादरः ।
सोऽबर्द्धत गृहे तस्य विवेक इव धीमतः ॥ ३ ॥

स नवे यौवनारम्भे रूपकन्दर्पहासिनि ।
भोगोद्योगविरागेण वैराग्याभिमुखोऽभवत् ॥ ४ ॥

उपसेनाभिधानस्य स भिक्षोः क्षान्तिचेतसः ।
शासने प्रशमञ्छाध्यां प्रव्रज्यां समुपाददे ॥ ५ ॥

स पाचपाणिः संसक्तचौवरः शुशुभे परम् ।
संसारे क्षणवैराग्यादिरक्त इव चन्द्रमाः ॥ ६ ॥

དེ་ནས་ནས་ཞིག་གཏིག་ལྟ་བུ་ལྟོང་སྒྲིབ་ལྟོང་ལྟོང་།
གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགའ་ཚལ་གྱིས། མཛེས་པའི་བཅོམ་བཞུག་དག་ཏུ་ཕྱིན།

7

དེར་ནི་བསོད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལྟོང་དེས། གསལ་བྱེད་ཕྱིར་མ་གཤིས་ནས།
སྒྲིབ་འཛོལ་སྒྲིབ་འཛོལ་དེ་ལྟོང་ལྟོང་། ཁང་པའི་བྱེད་ལྟོང་ཏུ་ཕྱིན།

8

ཡུལ་ལོག་ཅན་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་སྒྲིབ་དང་བཀུར་ཕྱི་བྱས།
གཙུག་ལག་ནི་མཛོང་བས་ཡ་མཚན་ཞིང་། གསལ་དང་ལྟོང་བས་དེ་ལ་སྒྲིབ།

9

ལང་ཚོ་གསལ་བ་དང་ལྟོང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ནི་ཡིད་ལོང་ལྟོང་།
སྒྲིབ་ལོག་ལྟོང་བདུན་ཅི་ཡི། ལོང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་།

10

ན་ཚོ་འདི་དང་གཙུག་ལག་ལ། འདིར་པ་འགའ་ཁྱེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ལ།
གྲོ་པོ་ལོང་སྒྲིབ་ལྟོང་བས་ལྟོང་བ། སྒྲིབ་ལྟོང་ལྟོང་བས་ལྟོང་བ།

11

ཆགས་ལྟོང་བྱེད་ལྟོང་བྱེད་ནི། རབ་རྒྱས་རག་པས་བདེར་ལོང་བ།
ལོང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྟོང་བྱེད་ལྟོང་། མག་ན་ལྟོང་བཅོམ་ལོང་ལྟོང་།

12

ང་ནི་ལྟོང་བྱེད་ལྟོང་བྱེད་ནི། ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་།
ཡུལ་གཙུག་ལག་ནི་ལོང་བ་དེས། དེ་ནི་བདུལ་ལྟོང་བཅོམ་ལྟོང་ལྟོང་།

13

གཤིས་སྒྲིབ་ནི་དང་ཏུ་ལ་བཀུར་བས་ལོང་སྒྲིབ་བདུན་ཅི་
དགའ་ཚལ་ལྟོང་བྱེད་ལྟོང་།

སྒྲིབ་ལྟོང་སྒྲིབ་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་ལྟོང་།
ལྟོང་ལྟོང་སྒྲིབ་ལྟོང་ལྟོང་།

ततः कदाचिदेकाकी जनचारिकया व्रजन् ।
विहारारामरुचिरां मथुरा माससाद सः ॥ ७ ॥

स तत्र पिण्डपातार्थी नवत्वादनभिघ्नया ।
वेश्यायाः शशिलेखायाः प्रविवेश गृहाङ्गनम् ॥ ८ ॥

सा तस्यासनसत्कारं कृत्वा कुवलयेष्वणा ।
तं जगादादरवती रूपालोकनविस्मिता ॥ ९ ॥

इयन्ते ललिता मूर्ति नैवयौवनशालिनौ ।
करोत्यमृतसम्भोगदौष्टां कस्य न चक्षुषोः ॥ १० ॥

अस्मिन् वयसि रूपेऽस्मिन् केन कामविरोधिना ।
कष्टं समुपदिष्टं ते वैराग्यं स्थविरोचितम् ॥ ११ ॥

ललनावसनोत्कर्षकुचस्पर्शसुखोचिते ।
पाणौ सम्भोगपावस्य पाचं तव न शोभते ॥ १२ ॥

अहं कुचभराक्रान्ता त्वं तारुण्यतरङ्गितः ।
उचितेवावयोः प्रीतिः सम्प्रति क्षमतां व्रतम् ॥ १३ ॥

उत्सृज्यायतलोचनाधरदलस्वादप्रमोदीत्सवं
सम्भोगामृतनिस्पृहः शमदमाभ्यासेन शपादिव ।

མཛེས་མའི་རྒྱལ་གྱུར་གྱུར་གྱིས་མཚན་མཛེས་པས་སྤྱིང་ལ
 ཆགས་པ་མི་འཛོན་གང་།

སྤྱི་མོའི་ནགས་སུ་ཉོད་མོངས་དམན་པའི་འབྲས་བུ་ཟ་བའི
 རྒྱལ་བ་དེ་ལ་འདུད་༥ 14

གཤམ་དེ་མཐའ་ལ་བཀྲམ་ཆགས་ཅན། བདག་གི་ཚོག་འདི་མི་བྱེད་ན།
 ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་པ་དུ་འདི། རྩོམས་ཀྱིས་མནད་དེ་བདག་གིས་བདུད་༥ 15

དེ་ཐོས་ཀྱན་དུ་སྒྲག་པ་བཞིན། ན་བ་བསྒྲིབས་ནས་དེ་ལ་དེས།
 སྒྲུས་པ་པ་གཅིག་བདག་གིས་ནི། བརྟན་པ་སྒྲན་འབྱིན་འོས་པ་མིན་༥ 16

བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་ལེགས་ལྷུང་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་།
 བདེ་གཤེགས་བདུལ་ཉུགས་ཚད་པན་ཉིད་དུ་རབ་གྱུར་ཅིང་།
 མྱིང་རྩོམས་དཔལ་ནི་གཅིང་བས་ཐིག་ལེ་ཉིད་གྱུར་པ།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་མཐུངས་པའི་གྱུན་དེ་ངང་ཆད་ཡོད་མ་ཡིན་༥ 17

ཞེས་པ་བཟོད་ནས་དུ་པ་ཐུན་དེ། གཏོད་པའི་ཆུ་ཕྱུར་པ་ཆད་ཅན།
 མཚོར་པ་རབ་བཟང་གྱུར་པ་དང་། བཙས་པ་རྩོད་རྩོང་ཉིད་དུ་སྤོང་༥ 18

དེ་ནས་རྒྱགས་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ཡི། སྤྱད་འཛོང་གྱུ་པ་མོ་འདོད་ཐུན་མ།
 དཔང་དགྱུག་རོགས་ལ་འཁྲུལ་འཁོར་དང་། རྒྱག་དང་གྱུར་སྤོངས་དེ་སྤྱོར་མ༥

མོས་རལ་དེ་པ་རང་ཉིད་ནི། རགས་པའི་རིམ་གྱིས་མནན་པ་བཤད།

དོན་གྱིས་རིག་བྱུལ་རགས་པ་ཡིས། གཅིང་བས་དགའ་དང་འབྲེགས་པ་ཉུས་༥

यः कान्ताकुचकुङ्कुमाङ्कितरुचि धत्ते न रागं हृदि
क्लेशक्लिन्नतृणाशिने जनवने दान्ताय तस्मै नमः ॥ १४ ॥

यदि मे प्रीतिलुब्धाया वचनं न करिष्यसि ।
तदेतत्ते बलात् कान्तं पास्यामि वदनाम्बुजम् ॥ १५ ॥

एतदाकर्ण्य सन्त्रस्त इव कर्णौ पिधाय सः ।
तामूचे नोचितं मात र्मम शासनदूषणम् ॥ १६ ॥

उत्तंसता मुपगतं सुगतव्रतस्य
सत्त्वश्रियः शुचितया तिलकायमानम् ।
सर्वात्मना सुचरिताभरणस्य पुंसः
शीलोपमं नहि विभूषण मस्ति किञ्चित् ॥ १७ ॥

इत्युक्त्वा संयतः शून्यपात्र एव जगाम सः ।
अपायशल्यविषमां पूजामुत्सृज्य सत्वरम् ॥ १८ ॥

अथ मन्त्रबलां नाम चण्डालीं वेशकामिनीम् ।
वश्याकर्पादिनिर्यन्त्रं मन्त्रतन्त्रादितत्पराम् ॥ १९ ॥

आहूय विनिवेद्यास्यै निजं स्मरपराभवम् ।
यथाचे धनसन्तुष्टां रागार्ता प्रियसङ्गमम् ॥ २० ॥

དེ་ནས་དེ་ཡིས་འབྲུལ་ཡན། རྒྱལ་ས་ཕྱོབ་ས་ཀྱིས་བྲངས་བསྒྲུ་ཅན།
དབང་མེད་དེ་ཡ་མཛོན་བྱེགས་དེ། བདག་གི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་སྤྲུམ། 21

དེ་ཡ་དེས་སྤྲུམ་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ཉིང་གནས་མཛོས་མ་རྒྱ་བཞིན་ལ།
མཛོལ་མོ་འདི་ནི་རབ་དུ་བཟུན། ཡང་ན་འབར་བའི་མེ་ལ་ཞུགས། 22

མརྒྱུ་ཅན་གྱི་མདུན་དུ་ནི། མེད་འབར་མཛོང་ནས་གོས་བཞག་ཕྱི།
སྤྱིང་ཕྱོབ་ས་དཀར་བའི་གོས་ཅན་གྱིས། མཛོད་པར་ཆས་ནས་རབ་སྤྲུམ་པ། 23

གཙང་བྱེད་འབར་བར་བདག་འཕུག་གི། མི་གཙང་ཆགས་པའི་མེད་ས་ཡིན།
ཆགས་པས་བསྐྱེགས་བའི་སྤྱིས་བྱ་ནམས། སྤྱི་བ་བརྒྱ་ཡི་རིས་འབྲང་སྤིག། 24

ཅེས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། བདུམ་མོ་རེ་བ་ཉམས་བྱས་ཅིང་།
བྱ་མིན་བྱས་པས་ཡིད་བྱུང་ཕྱི། རིས་སྤྱ་བུ་དང་བ་དག་དུ་འབྱུང་། 25

དེ་ཡི་བཟོད་པའི་གནས་དེ་ཡ། བྱས་པ་ཡིས་ནི་དང་བར་བྱས།
ཆགས་བྲལ་ཞི་ཞིང་བསྐལ་བ་ཡིས། རྫོང་ལྷན་སྤྲད་འཛོང་མ་དག་ཀྱང་། 26

ཆོས་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་དག་པའི་སྤྲད། དེ་དག་ལ་ནི་ཆོས་བཟུན་མཛོད།
གང་གིས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ཞིན་ས། དེ་དག་གིས་ནི་དག་བཅོམ་ཐོབ། 27

དགེ་ལེགས་ལྷན་པ་བསྐྱོ་ཅན། རང་ཉིད་དག་བཅོམ་ཉིད་ཐོབ་ནས།
མཉམ་ཡོད་གྲོང་དུ་བཅོས་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩ་ཅི་སོང་། 28

अथ मन्त्रबलाकृष्टस्तथा सपदि पद्मकः ।

विवशस्तां समभ्येत्य किं करोमौत्यभापत ॥ २१ ॥

सा तमूचे शशिमुखीं भज प्रणयिनी मिमाम् ।

पुण्यैरुपनतां कान्तां दीप्तं वा वह्नि माविश ॥ २२ ॥

तां पद्मकोऽवदद् दृष्ट्वा ज्वलितं पावकं पुरः ।

जातसज्जः समुत्सृज्य वस्त्रं सत्त्वसितांशुकः ॥ २३ ॥

विशामि पावकं दीप्तं रागाग्निं नत्वपावकम् ।

पुंसां मदनदग्धानां दाहो जन्मशतानुगः ॥ २४ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा चण्डाली खण्डिताशया ।

अकार्य्यकरणोद्धिमा पश्चात्तापं समाययौ ॥ २५ ॥

स तथा क्षान्तिनिलयः प्रणयेन प्रसादितः ।

वेश्यया च सवैराग्यशमशैतलया धिया ॥ २६ ॥

विदधे जन्मसंशुद्धौ तयोः सङ्गर्भदेशनाम् ।

ते सर्व्वक्षेशशमनाद् यथाहंच्च मवापतुः ॥ २७ ॥

स्वयञ्चाहंच्च मासाद्य भगवन्तं तथागतम् ।

पद्मकः प्रययौ द्रष्टुं आवस्तौ स्वस्तिमान् पुरीम् ॥ २८ ॥

དེར་ནི་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞུགས་པར། རྒྱལ་པ་དེས་པམོང་ཕུག་འཚལ་ནས།
བྱལ་བྱས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི། སྤྱོད་མཐའ་དག་སྤོང་མདུན་དུ་བཤད། 29

བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དག་སྤོང་གིས། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལ་མཚན་བྲིས།
སྤྱད་འཛོེས་དང་པར་ཅན། གཏུག་མོའི་སྤོན་བྱང་རྒྱལ་བས་གསུངས། 30

སྤོན་ཆེ་སྤོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། འདོ་སྤུངས་ཞེས་པའི་བལྟན་པ་ལ།
ཁྱིམ་བདག་བཤེས་གཉིན་ཞེས་པ་ནི། རབ་དུ་བྱང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 31

དེ་ཡི་རྒྱང་མ་དགའ་མོ་དང་། རབ་དགའ་མོ་ཡང་རབ་བྱང་ལྟེ།
མཐུན་ནི་བདག་པོ་དང་མཚུངས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་པར་བྱ། 32

དེར་ནི་དེ་དག་ཙོད་པ་ཡི། ཚོགས་རྩལ་ཆེན་པོས་དག་སྤོང་མའི།
ཚོགས་ནི་ཡིད་དག་བྱང་བར་བྱས། རང་བཞིན་ངེས་པར་གཏང་བར་དགའ། 33

གཅིག་གིས་གཏུག་མོའི་ཚོགས་དང་ནི། གཞན་གྱི་སྤྱད་འཛོེས་པར་བཟོད་པས།
དག་སྤོང་མ་ནམས་སྤྱད་པ་དག། བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར། 34

དེ་ཉིད་གཏུག་མོང་ག་སྤོན་ལས། དེ་བཞིན་གཞན་སྤྱད་འཛོེས་པར་སྤྱེས།
རབ་དུ་བྱང་བའི་མཐུ་ཡིས་ནི། སྤྱད་ཡང་དག་པ་དག་ལ་བཅོན། 35

ཁྱིམ་བདག་བཤེས་གཉིན་དེ་ཡང་ནི། བདུལ་ཞུགས་གྱིས་བལྟམས་པར་ལྷན་འདི།
ཚུལ་བྱིན་སྤྱད་གཏང་བས་ནས་བརྒྱན་ཅིང་། དག་བཅོམ་གནས་ནི་ཐོབ་པས་མཛེས།

जिनं जेतवनासीनं तच्च दृष्ट्वा प्रणम्य सः ।

कृतकृत्यः स्वदत्तान्तं भिक्षूणामब्रवीत् पुरः ॥ २६ ॥

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तत्पुण्योदयविस्मयात् ।

वेश्या-पद्मक-चण्डालीप्राग्दत्तं मयदज्जिनः ॥ ३० ॥

पुरा भगवतः शास्तुः काश्यपाख्यस्य शासने ।

मिचिनामा गृहपतिः प्रव्रज्यां समुपाददे ॥ ३१ ॥

तस्य नन्दा सुनन्दा च भार्य्ये प्रव्रजिते पुनः ।

भर्तृतुल्यानुभावेन विहारे चक्रतुः स्थितिम् ॥ ३२ ॥

वाक्पाख्येण महता कलहे भिक्षुणीगणः ।

ताभ्यामुद्वेजितस्तच्च स्वभावः किल दुस्त्यजः ॥ ३३ ॥

चण्डालीवचनेनैका वेश्यावाटेन चापरा ।

भिक्षुणीनामधिष्ठेपं कृत्वा पापं मवापतुः ॥ ३४ ॥

वाग्दोषात् सैव चण्डाली जाता वेश्या तथापरा ।

प्रव्रज्यायाः प्रभावेण पुनः कुशलं मांश्रिते ॥ ३५ ॥

स तु मित्रो गृहपतिः पद्मकोऽयं दृढव्रतः ।

विभात्यर्हत्पदावास्या शुचिशैलविभूषणः ॥ ३६ ॥

པད་ཅན་སྤེ་བ་གཞན་ལ་ཡང་། མེད་ཀྱི་སྤེ་མེད་ཀྱི་པ།
 མེད་ཀྱི་ཚམས་ཀྱི་སྤོང་བ་ཡི། སྤེ་བོད་ཀྱི་ཤེངས་བྱེད་གྱུར།

37

དེ་ཡི་རང་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། མཚོད་ནས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་བྱས་དེ།
 བསྐྱུ་ཡུ་ལ་ཀ་ད་ར། མེད་ཀྱི་ནམས་ཀྱིས་ཡང་དག་མཚོད།

38

བསོད་ནམས་སྤེ་ཡིས་པདྨ་ཅན། བསྐྱུ་ཡི་སྤོང་བོའི་འོད་མཚུངས་འདི།
 ལེགས་བྱས་རྒྱ་ཆེའི་དྲི་བཟང་ཅན། བདག་གི་བཅུན་པ་ལ་འོས་གྱུར།

39

གཟུགས་ནི་ཚུལ་བྲིས་ཀྱིས་བརྒྱན་བྲགས་པ་གཙང་ཞིང་།

ཆེ་བ་ལྟ་བུར་དཀར་བའི་རིགས།

སེམས་དབེན་པ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་གིན་དུ་དྲི་མེད་ལེའོང་བའི་

གཡོན་ཕྱོགས་ཞི་གྱུར་པ།

འདི་དག་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེར་དར་མཚན་

ཉིད་བལྟ་བར་བཟོད་པ་ཡིན།

གིན་དུ་སྤྱོད་འོས་རིགས་དང་ཡིད་ནི་དྲི་མ་ཅན་ཡང་སེ་ནམས་

ལས་ངན་དགས། 40

ཞེས་པ་ཀྱན་མཁུན་གྱིས་བཤེད་བའི། མད་བྱང་ལས་སྤྱོད་གཏམ་དག་གིས།

དགེ་སྤོང་ནམས་ནི་དགའ་བ་ཡིས། རིག་ཅིང་ཡ་མཚན་རྒྱས་པར་གྱུར།

41

ཅས་པ་དགེ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབེན་དྲི་གས་པ་བཞེད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་པདྨ་ཅན་གྱི་དྲི་གས་པ་བཞེད་

བའི་ཡམའདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བརྒྱུད་པའོ།

पौष्पिकः पुष्पसेनाख्यः पद्मकोऽप्यन्यजन्मनि ।
बभूव पुष्पनिचयैः पूरितार्थिजनः सदा ॥ ३७ ॥

प्रत्येकबुद्धं सोऽभ्यर्च्य भोगेनाच्छाद्य वाससा ।
कमलोत्पलकह्लारकुसुमैः समवाकिरत् ॥ ३८ ॥

तेन पुण्येन जातोऽयं पद्मगर्भनिभप्रभः ।
पद्मकः शासनाहो मे सुकृतोदारसौरभः ॥ ३९ ॥

रूपं शैलविभूषणं शुचि यशश्चन्द्रावदार्तं कुलं
चेतः पक्वविवेकनिर्मलतरं संसारवामः शमः ।
एतत् पुण्यमहोदयस्य कृतिनां दृष्टिष्ठमं लक्षणं
जातिर्निन्द्यतमा मनश्च मलिनं दुष्कर्मचिह्नं नृणाम् ॥ ४० ॥

इति सर्व्वघ्नकथितैः कर्मपाककथाङ्गतैः ।
बभूव हर्षसंस्पर्शी भिक्षूणां विस्मयोदयः ॥ ४१ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पद्मकावदानं सप्ताशीतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།

གིན་དུ་བྲག་པོ་འི་འདུལ་བ་མཐོང་ནས་འབྲོག་ཅིང་ཞི་བ་
ངེས་པར་བཟོད་མི་བྱེད།

ལྷུང་བར་ཡིད་དགའ་ཁབ་དང་མཚུངས་མཆུག་དུ་སྟེག་
པར་བཟོད་པའི་ལས་དག་བྱེད།

བྱ་མིན་དག་ལ་འཇིགས་བཏང་སྟོ་གྲོས་རབ་འཆུག་འཁོར་
བའི་གྲོགས་མོ་བྱད་མེད་ཀྱི།

མི་ལས་དག་དང་མཚུངས་པའི་ནམ་འབྲུལ་མཚན་ཉིད་འདི་
དག་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འདོན། 1

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ཡི། སྟོང་ཁྱིར་རྒྱལ་པོ་འི་ཁབ་དུ་སྟེན།
ནག་པ་ཞེས་པ་སྤང་སྟེ་འདི་བདག། སྤང་ཆེན་ལྷན་གྱི་བྱ་བྱ་བྱུར་ 2

རྒྱལ་པོ་འི་འབྱོར་པ་དང་མཚུངས་ཁྱིམ། ཡོ་བྱད་བཙམ་པ་རབ་བཏང་ནས།
ཆགས་བྲལ་ལ་ནི་མཛོད་ཕྱོགས་དེ། གནོད་ཉུ་ཉིད་ལ་རབ་བྱུང་བརྩུང་། 3

དེ་ཡི་ཆུང་ས་གཟུགས་མཛོས་ས། འབྱོར་བ་རྒྱས་པའི་ཁྱིམ་དུ་ནི།
བདག་པོ་འི་ཡོངས་སྟོན་དང་བྲལ་བས། ལྷན་རིང་བསམ་པ་འབྲུགས་པར་གྱུར། 4

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ཡོངས་འདྲིས་ལ། ལུས་པས་མཐའ་ནི་རྒྱ་བྱེད་པ།
ནག་པ་སྤང་ཆེན་ལྷན་གྱི་བྱ། དེ་ནི་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྟེང་ 5

དེ་ནས་མཛོད་དུ་འོངས་དེ་ལ། ཆུང་མ་མཛོད་གཟུགས་ལྷན་མ་དེས།
རྩིས་སྤྱུ་འབྲངས་ནས་མཛོད་པ་ནི། སྟོན་དུ་འབྲོ་བས་མཐོན་གཉིད་བྱས། 6

अष्टाशीतितमः पञ्चवः ।

दृष्ट्या तीव्रतरं हरन्ति नियमं नैव क्षमन्ते शमं
कर्म्म क्षिप्रमनोरमं हिमसमं पर्यन्तदाहक्षमम् ।
एता विश्रुति सर्वमेव विषमं स्वप्नोपमं विश्रमं
त्यक्त्वा कार्यभियः प्रवर्त्तनधियः संसारसखः स्त्रियः ॥ १ ॥

विन्विसारस्य नृपतेः पुरे राजगृहे पुरा ।
चिचाख्यो हस्तिशय्यातिपुत्रोऽभूद् गजसैन्यपः ॥ २ ॥

स राजतुल्यं विभवं गृहञ्च सपरिच्छदम् ।
त्यक्त्वा युवैव प्रव्रज्यां वैराग्याभिमुखोऽग्रहीत् ॥ ३ ॥

पत्नी तस्य सुरूपाख्या प्रभूतविभवे गृहे ।
भर्त्तृसम्भोगरहिता चिरं चिन्तातुराभवत् ॥ ४ ॥

अथ कालेन पर्यन्तचारौ परिचितादरात् ।
स चित्रो हस्तिशय्यातिपुत्रः स्वपुरमाययौ ॥ ५ ॥

अभ्यागतस्य तस्याथ सानुगस्य निमन्त्रणम् ।
पूजापुरःसरं चक्रे पत्नी प्रणयशालिनी ॥ ६ ॥

ཡམ་རིང་གིས་དུབ་བདེ་མེད་དེས། མཐོང་ནས་དེ་ཡིས་རབ་བསམས་པ།

ཀྱི་མ་འདི་ཡི་མངོས་སྤྱལ་ནི། ཡང་ཚེ་ཉིད་ཀྱིས་ངས་པར་བཟུང་། 7

ན་ཚོད་ཡོངས་སྤྱོད་འོས་འདི་ཡ། བྱིས་བྱིད་པ་པ་ནི་ཡོངས་བདང་ནས།

ནས་པ་མ་དཔུང་འདི་ཡིས་ནི། ལྷན་བྱིས་བདག་ཉིད་ཅི་ཡ་གཤུང་། 8

གང་ཞིག་ཕྱོགས་སྤྱང་བཅས་པ་ཡི། མིག་གིས་བྱིས་ལ་ལྟ་བུར་པ།

དཀར་ཕུབ་ཅན་ནི་མཚའ་བའི་སྤྱལ། ད་དུང་ཞི་བ་མིན་པར་ངས་། 9

ཡང་ན་དང་པོར་བདན་པ་ཉིད། ཡོངས་བདག་གས་བདན་པ་འི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།

འདི་ཡི་ཆགས་བྲལ་གཡོ་བའས། བདན་པ་བདག་གིས་ཤེས་པར་བྱ། 10

བྱིས་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་ཚིས། བསམ་ཅད་ནགས་ཚལ་མངོན་པར་འདོད།

དབེན་པར་བདེ་བ་ཉམས་པ་འི་ཚེ། བདག་ཉིད་ཇིས་སྤྱལ་གཤུང་བ་བྱེད། 11

ཅས་པ་བསམས་དེ་དེ་ཡི་ནི། མདུན་དུ་ཐས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ།

སྤྱོད་བཅས་པར་ཐངས་ཀྱིས་སྤོད། བ་གས་ཅེ་ཡས་རང་གིས་དོར། 12

སྤོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱལ་པ་བཞིན། སྤྱོད་ཅིག་ཕྱོགས་སུ་ནམ་པ་བརྟམ།

འདི་ཅི་ཞེས་པ་ནག་པ་ནི། འབྲུལ་བས་མངོན་ཕྱོགས་དེ་ཡ་ངོས། 13

དེ་ནས་དར་བབ་བཞིན་འཕྱུར་ལྡན། དེ་ཡིས་རངས་སྤོད་ཅུང་ཟད་ནི།

སྤྱོད་བར་དེ་ཡ་བཤད་བྱས་ནས། དགའ་བས་སྤྱད་ཡང་རབ་བསམས་པ། 14

साचिन्तयत् तमालोक्य दूराध्वश्रमनिःसुखम् ।
अहो वतास्य लावण्यं यौवनेनैव धार्यते ॥ ७ ॥

अस्मिन् वयसि भोगार्हे परित्यज्य गृहश्रियम् ।
मिथ्यैव किमनेनात्मा निर्विचारेण पौडितः ॥ ८ ॥

क्षेहशेषोऽस्य नाद्यापि जाने शान्त स्तपस्विनः ।
गेहं सपक्षपातेन चक्षुषा यन्निरौक्षते ॥ ९ ॥

अथवा धैर्यमेवादौ परीक्ष्य स्थैर्यकारणम् ।
अस्य जानामि वैराग्यं चलं विश्रान्तमेव वा ॥ १० ॥

गृहे भोगगणैस्तृप्तः सर्व्वः कानन मीहते ।
विजने तु सुखमष्ट मात्मान मनुशोचति ॥ ११ ॥

इति सच्चिन्त्य सा तस्य भोजनावसरे पुरः ।
स्वयं तत्याज हर्म्याग्रात् सशब्दं ताम्रभाजनम् ॥ १२ ॥

तेन शब्देन संचस्त इवालोका दिशः क्षणम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ चित्र स्तां संश्रमोन्मुखः ॥ १३ ॥

ततः स्मितमुखी किञ्चित् पतितं ताम्रभाजनम् ।
प्रौढा निवेद्य सा तस्मै हर्षात् पुनरचिन्तयत् ॥ १४ ॥

རེ་ཞིག་ནས་འགྱུར་མེད་པ་ཡི། ལྟོས་ལ་ལྟོས་པ་འདིས་མ་བྱོབ།
འདི་ཡི་ཡིད་ནི་རྟོན་པ་དག། ཅེ་དགས་ལྟར་དུ་ཁྱེད་ལ་འགྱུར་༥ 15

གང་ཞིག་སྟོད་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས། ཀྱན་དུ་སྒྲག་ཅིང་འཁྱུགས་གྱུར་པ།
ནས་དཔྱོད་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི། ལྷ་ལ་གྱི་ཅི་དང་ཅི་མི་བྱེད༥ 16

ངང་པ་ཐམས་ཅད་ཅུ་འཛོན་དག་གི་སྒྲ་ཙམ་ལ།
སྒྲག་ཅིང་བརྟན་པ་ཉམས་པ་པ་བཅིངས་ནས་འབྲེམས་པར་བྱེད།
གང་ཞིག་སྒྲིན་ཚོགས་པ་ཅིངས་པར་སྒྲོགས་ལ་གཤམ་མེད་པ།
པར་སྟན་ངང་པ་འདི་གྱུ་ལ་བེ་དེ་ནི་ཁ་ཅིག་ཡིན༥ 17

ཞེས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ངེས་བྱས་ནས། སྒྲིན་མའི་འབྲི་ཤིང་རྩལ་ཅིད་ཅན།
འཇམ་པ་སྒྲུབ་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་མའོད་ཕྱོགས་དལ་གྱི་སྒྲུས༥ 18

བདག་ནི་ཅུ་བཞིན་རབ་སྤངས་ནས། བྱོད་ནི་རིང་དུ་སོང་བའི་ཚོ།
བདག་གི་ཁྱིམ་ནི་ཅུན་མས་བཞིན། སྤྱད་པས་ཟིལ་གྱིས་མཁན་ལ་རྟེས༥ 19

ཚོམ་ཆེན་འབྱོར་པ་འདི་ལ་ཡང་། ཡོངས་སྟོན་དག་ནི་རབ་སྤངས་པ།
བདེ་མེད་བདག་ནི་གྲོགས་ཀྱིས་བཞིན། བྱོད་མཐོང་རེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱུང་༥ 20

གང་ཡང་བཟོད་པར་མི་འོས་པ། འདི་ནི་སྤྱག་བཟུལ་དག་གིས་བཟོད།
མི་སྤྱེའོད་ཀྱང་བཟོད་པ་འདི། ལྷེ་ཡང་རབ་དུ་ངོ་ཚར་ཤེས༥ 21

अयन्तावदसम्प्राप्तनिर्विकारपदस्थितिः ।

शियिलं लीलयैवास्य तूर्णमाकृष्यते मनः ॥ १५ ॥

यः पात्रशब्दमात्रेण संवासाकुलतां गतः ।

किं किं न क्रियते तस्य विषयैरविमर्षिणः ॥ १६ ॥

सर्वः प्रणश्यति पयोमुचशब्दमात्र-

संवासलुप्तधृतिबन्धन एव हंसः ।

ते सन्ति केऽपि कमलासनराजहंसा

ये पुष्कराश्रगुरुगर्जितनिष्प्रकम्पाः ॥ १७ ॥

इति निश्चित्य मनसा सा शनै र्मुदुवादिनी ।

तमुवाच समभ्येत्य भूलतालास्यलीलया ॥ १८ ॥

तृणवन् मां परित्यज्य त्वयि दूरतरं गते ।

सपत्नीभि र्वाक्रान्तं विपद्भिः पश्य मे गृहम् ॥ १९ ॥

अस्मिन्नपि महारम्भाविभवे भोगवर्जिता ।

त्वद्दर्शनाशयैवाहं धृता सखेव निःसुखा ॥ २० ॥

यदप्यनुचितं वक्तुं दुःखात्तदिदं मुच्यते ।

वदन्ती मौनकामेयं जाने जिह्वापि लज्जते ॥ २१ ॥

ཁྱིམ་བདག་གིས་ནི་རྩེང་མ་ཡི། རྩལ་ཁྱིམ་བསྐྱེད་མཐོང་དེ་ལ་ནི།
ཆགས་བྲལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཞན་དུ་དུས་མིན་ངེ་ཏྱར་འགྱུར། 22

ཞེས་པ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉམས་པ་བཟང་བ་ལ་མཁས་པ་འི།
བཞིན་འཁུམ་སྤྱི་ལ་ཐམས་ཅད་ནི། བཞུགས་ནས་པར་ལྟ་ཞིང་སྤྱ། 23

འབྲལ་བས་གདུངས་པ་བདག་ལ་ནི། འཛིག་དེན་སེམས་སོས་ཞེས་པར་འཛིན།
དར་མ་ཉོན་མོངས་དག་ལ་ནི། མ་ཉམས་གཟུགས་དག་ཅི་ཞིག་བྱ། 24

ཁྱིམ་དུ་གཡོག་འཁོར་འདི་དག་ཀྱང་། བདག་ལ་གིན་དུ་མ་བསྐྱེད་མས་གྱུར།
བྱད་མེད་བདག་པོ་མེད་ནམས་གྱི། མདུན་དུ་བྱི་ཡང་རབ་དུ་དགོད། 25

བདག་གི་ལྷ་གམ་ཉིད་གྱིས་ནི། རབ་དུ་བསོས་པ་འབངས་སྤྱུག་འདི།
བཀའ་བསྐྱོས་ཁྱོས་པས་བདག་གི་ནི། སྤྲོ་ནས་ལྟོན་པར་འདོད་ལ་ཁྱོས། 26

ཞེས་པ་བཞེད་ནས་བདེ་བྱས་དེ། བདག་པོ་འི་སེམས་ནི་ནམ་འགྱུར་སྤྱད།
རང་གི་འབངས་གྱིས་རྩལ་གཞོན་པ། དེ་ཡིས་མཛོན་སྤྱུམ་ཉིད་དུ་བཟུན། 27

མ་ཉམས་གཟུགས་ཞེས་ཆགས་པ་དང་། བདེ་བ་མེད་ཅེས་འབྱུགས་པ་དང་།
སྤྱད་པར་གྱུར་ཅེས་སྤྱུག་དོག་དང་། འབངས་གིས་གཞིར་ཞེས་ཁྱོ་བ་ཡང་། 28

ཐོབ་ནས་དེ་ལ་ལྟ་བྱེད་ཅིང་། བདུལ་བྱུགས་གྱིས་བསྐྱེད་མས་བདང་བ་དེ།
མ་རངས་པར་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ནམས་ནི། ཐམས་ཅད་དག་གི་དབང་དུ་འགྱུར། 29

नूनं गृहाधिपतिना पत्न्याः शैलस्य विल्ववः ।
दृष्टोऽस्य जातं वैराग्यमकाले कथमन्यथा ॥ २२ ॥

इति स्थितमुखः सर्व्वः परस्परविलोकनैः ।
वदत्यन्यगुणग्लानिगणनानिपुणो जनः ॥ २३ ॥

वियोगतप्तां मां लोकः स्वस्थचित्तेति मन्यते ।
क्लेशेऽप्यक्लिष्टरूपाहं तारुण्यस्य करोमि किम् ॥ २४ ॥

गृहे परिजनश्चायं ममोच्छृङ्खलतां गतः ।
अस्वामिकानां नारीणामग्रे श्वापि प्रगल्भते ॥ २५ ॥

दासहन्तु मयैवाय मुत्सृष्टेन विवर्द्धितः ।
पश्यान्नादानकोपान्मे केशकर्पण मौहते ॥ २६ ॥

इत्युक्त्वा क्षतसङ्केता तदा दासपराभवम् ।
भर्तृश्वित्तविकाराय सा प्रत्यक्षमदर्शयत् ॥ २७ ॥

सृष्ट्वामक्लिष्टरूपेति वैक्लव्यं निःसुखेति च ।
ईर्ष्यां जातापवादेति क्रूरं दासार्द्धितेत्यपि ॥ २८ ॥

स तां विलोकयन् प्राप्य संत्यक्तव्रतयन्त्रणः ।
तुल्यं संसारदोषाणां सर्व्वेषां वशमाययौ ॥ २९ ॥

पात्रचीवरमुत्सृज्य खड्गमाकृष्य भीषणम् ।
प्रियानिकारक्रौर्येण स दासं हन्तु मुद्ययौ ॥ ३० ॥

प्रणयाद्वारितः पत्न्या सद्यः स वधवैशसात् ।
लौनं पुनर्गृहसुखं भोजनेन जिगीषया ॥ ३१ ॥

सोऽभूद् भोगपरिग्रहेण ललनासम्भोगसौभाग्यभू-
र्नानाकारनिकारकारणकथानृत्येषु कोपाकुलः ।
कामः कर्षति संयमं क्षपयति क्रोधः क्षणेन क्षमां
नो मिथ्याव्रतशोषितेन मनसा वैराग्यमासाद्यते ॥ ३२ ॥

अथ हस्तिमहामात्रपदं राज्ञार्पितं पुनः ।
आसाद्य विभवोदारः सोऽभूदभ्यधिकोद्भवः ॥ ३३ ॥

अचान्तरे पिण्डपातमादाय नगरान्तरात् ।
भगवन्तं वनासौनं जिनमभ्येत्य भिक्षवः ॥ ३४ ॥

विषण्वदनास्तस्मै प्रणिपत्य न्यवेदयन् ।
चित्रस्य हस्तिं शय्यातिपुत्रस्यानुचितं व्रतम् ॥ ३५ ॥

भगवानथ सर्व्वज्ञः सस्मित स्तानभाषत ।
अपक्वकुशलेनैव कृतस्तेन व्रतग्रहः ॥ ३६ ॥

གང་ཞིག་དཔེན་པ་སྤྲོད་ཅིང་རྫོགས་པའི་བདག་པས་ཡིད་ཀྱི་འབྲི་ཤིང་
བསྐྱམས་བྱུང་པ།

དེ་དག་ཕྱི་ནས་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཅིང་པ་བྲན་པའི་དབང་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན།
གང་ཞིག་དོན་གྱིས་བཀའ་ཅིང་ཁེངས་པས་རྫོད་ལ་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་རབ་བཏང་བ།
དེ་དག་འདོད་དང་ནི་བའི་བར་མཚམས་དག་ལ་ཡིད་ནི་འབྱུང་ལོ་ཡུག་པར་བྱེད།

37

གང་གིས་གཡང་སར་རྒྱུང་བའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱང་དཔ་བ་དག་
ནི་ཡོངས་གཏོང་ཞིང་།

ཆགས་པའི་དུག་རྒྱས་ནལ་འབྱོར་ཅན་ནམས་ལི་བཟད་སྒྲུབ་ཅམ་
སལ་འཇུག་པར་བྱེད།

སྤྱི་བར་གོམས་པས་ཆགས་ཤིང་ཡུལ་གྱི་དུག་པ་མཚོག་དུ་མཛོད་
བར་འདོད་བྱུང་པ།

ནལ་འབྱུར་མདའ་ཡི་ཅར་དུག་དཀྱིགས་མི་འདོད་པ་འདི་ནི་སྤྱལ་
བཟོད་པར་བྱེད། 38

ཅེས་པ་བཟོད་ནས་བཅོས་ཐུན་འདས། རྒྱལ་བ་ནལ་པའི་བྱིས་བྱོན་ནས།

སྤྱི་ཡོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི། རབ་རིབ་ནལ་པར་འཛོམས་ཤིང་སྤྱད། 39

རྫོགས་སྤྱི་བཟང་བའི་སྤང་བ་ཡིས། དེ་ཡི་ཡིད་ནི་དེ་མེད་མཛོད།

ཕུག་དང་བསྐྱེད་བཀྱུར་བྱས་པ་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ནི་གཞན་སྤྱི་ཁྱིད། 40

དེར་ནི་སྤྱིར་ཡང་བྱས་པ་ཡིས། ཟླ་མེད་རབ་བྱུང་དེ་ཡིས་བཟོན།

བྱུང་སྤྱད་རྒྱལ་བས་དག་པ་ཡི། དཔ་བའི་ཆོས་ནི་རབ་བཟླ་མཛོད། 41

ཉིད་མེངས་ཐབས་ཅད་རབ་ཅད་པས། དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་གཞན་གྱི་བཟོ།

དེ་ཡིས་སྤོད་བྱུང་དག་སྤོང་གིས། དེས་ནས་བཅོས་ཐུན་གྱིས་གསུངས་པ། 42

ये निष्पन्नविवेकपापकलनानिःशेषिताशालता-
स्ते नायान्ति पुनः पुराणविषयास्वादस्मृते र्वश्यताम् ।
ये त्वर्थप्रतिपिद्गर्व्वशिथिलत्यक्तप्रसक्तादरा-
स्तेषामन्तरसौमि कामसमयो दोलायमानं मनः ॥ ३७ ॥

जन्माभ्यासनिपक्त एष विषयस्पर्शाभिलाषः परं
विद्वांसोऽपि परित्यजन्ति नियमं येनावटे पातिताः ।
रागोदग्रविषा विशन्ति विषमध्वान्तां भुवं भोगिनः
कामः कस्य करोति कौर्णविशिखासारे विकारे क्षमाम् ॥ ३८ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् गत्वा चित्रस्य भवनं जिनः ।
देहप्रभाभि स्तिमिरं वाद्य मुन्मूलयन् पुरः ॥ ३९ ॥

अनुग्रहप्रकाशेन कृत्वास्य विमलं मनः ।
कृतप्रणामसत्कारं तं निनाय निजाश्रमम् ॥ ४० ॥

पुनस्तत्रास्य निर्व्याज-प्रव्रज्या वर्जनाजुषः ।
जिनः प्रविद्धे सिद्धौ शुद्धसद्गर्भदेशनाम् ॥ ४१ ॥

स प्राप्ताईत्पदे तस्मिन् सकलक्लेशसंक्षयात् ।
तत्पूर्व्ववृत्तं भगवान् पृष्टो भिक्षुभिरभ्यधात् ॥ ४२ ॥

སྒྲིན་གྱི་སྒྲེ་བ་གཞན་ལ་དེས། རང་སངས་རྒྱས་ནི་གྲུ་ས་པ་ཡིས།
 དྲག་དུ་མཆོད་ཅིང་དེ་ཡིས་ནི། མཆུག་དུ་མཆོད་དེན་ཆེན་པོ་བསྐྱབས། 43

དེ་ཡི་པ་སོད་ནས་ས་སྒྲིན་ལས་གྱིས། སྐལ་ལྷན་ནག་པ་འདི་ཡིས་ནི།
 བདག་གི་བསྐྱན་ལ་རབ་བྱུང་དག། སྤངས་ནས་དགྲ་བཅོམ་གནས་ལ་བརྟེན། 44

འདི་ནི་སྤངས་ཡང་འདོད་པ་ལ། རབ་དུ་འཆུག་པའི་རྒྱ་དག་ཉོ།
 སྒྲིན་གྱི་སྒྲེ་བ་དག་ལ་ཡང་། འདི་ནི་རྒྱང་མས་རབ་དུ་བསྐྱས། 45

བར་ཁ་སི་དག་དུ་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱི།
 ཡིད་ཉན་ཡོངས་རྫོགས་མདུན་ན་འདོད། རབ་ལ་ལྷན་འཕྲོག་བྱེད་གྱིས་བྱིན་བྱུང་། 46

དེ་ལ་རིག་དང་འདུལ་བ་དག། རྫོགས་པའི་བྱ་གཉིས་བྱུང་གྱུར་དེ།
 གཅིག་ནི་འཕྲོག་བྱེད་བྱ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཞན་པ་འཕྲོག་བྱེད་ཅེ། 47

དེ་དག་ཆགས་བྲལ་དབེན་པ་ཐོབ། སྤྱིད་པའི་ཡོངས་སྒྲིན་ལས་བྱིན་བྱོགས།
 དགའ་བྱུང་ནགས་ཚལ་ཡོངས་རྒྱ་ཞིང་། མངོན་ཤེས་ལྷན་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། 48

རྒྱལ་དང་སྒྲེ་བོས་མཆོད་བྱེད་ཅིང་། རབ་ཞི་བཟླགས་པར་འོས་པ་ཡིས།
 ལམ་ལ་རྒྱ་བ་དེ་དག་ནི། བྱུང་པ་ནས་ས་ཁྱི་འང་མཆོད་བྱུང་གྱུར། 49

ནལ་ཞིག་ས་བདག་ཁང་པ་ན། འཕྲོག་བྱེད་ཅེ་གནས་སི་བདག་ནི།
 རྫོགས་ལས་རྒྱལ་བ་མཆོད་བྱོགས་པས། བྱོམ་འཛེས་ལྷན་ཞེས་ལ་བྱས། 50

जन्मान्तरे पुरा तेन भक्त्या सतत मर्चितः ।
प्रत्येकबुद्ध श्रैत्यञ्च तस्यान्ते विहितं महत् ॥ ४३ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन धन्योऽयं मम शासने ।
प्रब्रज्यां समुपादाय चित्रोऽर्हत्पदमाश्रितः ॥ ४४ ॥

कारणं श्रूयतामस्य पुनः कामप्रवर्त्तने ।
एष प्रसारितः पत्न्या पूर्वस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ४५ ॥

बभूव ब्रह्मदत्तस्य वाराणस्यां महौपतेः ।
परिपूर्णगुणः श्रीमान् हरिदत्तः पुरोहितः ॥ ४६ ॥

निष्पन्नविद्याविनयौ पुत्रौ तस्य बभूवतुः ।
हरिद्रायण इत्येक स्तथा हरिशिखोऽपरः ॥ ४७ ॥

तौ विवेकात्तवैराग्यौ भवभोगपराङ्मुखौ ।
तपोवने परिव्रज्य पञ्चाभिघ्नत्व मापतुः ॥ ४८ ॥

तौ व्योमचारिणौ राज्ञा पूज्यमानौ जनेन च ।
प्रापतुः प्रशमंश्चाध्यौ मुनीनामपि मान्यताम् ॥ ४९ ॥

कदाचिद्भूपभवनं स्थिते हरिशिखे नृपः ।
कन्यां लावण्यवत्याख्यामूचे दिग्विजयोन्मुखः ॥ ५० ॥

མཉམ་གཤིན་ཁྱེད་གྱིས་གསུང་བ་ནི། ཤིན་དུ་ཆེ་བས་ཐུབ་པ་དག།
མཆོད་བྱ་འདི་ལ་མཆོད་པ་བྱ། འདི་ནི་བདག་གིས་འགྲུང་སྒྲིལོས། 51

ཞེས་པ་བྱ་མོ་ལ་བཟུང་ནས། ས་ཡི་བདག་པོ་རབ་སོང་ཆོ།
ཐུལ་པོའི་བྱ་མོ་གསུང་ཐོན་མས། ཐུབ་པ་དག་དུ་མཆོད་པར་གྱུར། 52

གསེར་བཅད་འོད་ལྗང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མཛོས་པ་ལྷས་ལ་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
པདྨའི་སྒྲན་དང་ཐུན་པ་དེ་མཐོང་དེ་ནི་མཛོན་པར་སྟེན་ཐོན་གྱུར།
རྒྱན་ཅིག་འཁོད་པས་ངེས་པར་མཛོས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་འོད་པ་ཡིས།
འགྲོགས་པའི་བསམ་པ་སྤིང་ལ་ཅ་བ་རྒྱག་པ་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར། 53

རྒྱང་གཞོན་དག་གིས་བསྟོད་པའི་འབྲི་ཤིང་བ་ནི།
འོད་པའི་རྣམ་འབྱུང་གྲགས་འབྱིན་ལྷས་དག་ནི།
དུད་པས་དེ་ཡི་ལྷས་ཀྱི་ཀྱན་དགའ་དང་།
བཅས་པས་གྲོགས་པེད་ཐུབ་ལ་འཁྱུད་པ་བྱས། 54

དེ་ཡི་རྣམ་གསལ་པའི་ཅེར་ཆགས་ལྷས་ཀྱི་ཚོན་གྱིས་ནི།
འོད་པ་ཐུལ་པོའི་བཀའ་ཡིག་ཐུ་ཐོན་སྤིང་ལ་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
དེ་དུས་ཉིད་ན་སྟོབྱར་དུ་ནི་དུལ་བའི་གདགས་ཐག་ཆད།
ཐུབ་པ་འོད་པའི་ཅེར་གའ་གསལ་པ་དག་ལ་འབྱོར་པར་གྱུར། 55

བྱ་མཆོག་གཞུང་མས་ལས་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་ལ།
རབ་དུ་སྟོང་ཞིང་ཐོག་པས་བརྒྱང་བ་བཞིན།

वत्से त्वया मुनेरस्य गौरवेण गरीयसा ।

पूज्यस्य पूजनं कार्यं सत्कारार्हो ह्ययं मम ॥ ५१ ॥

सुतामिति समादिश्य प्रयाते पृथिवीपतौ ।

राजपुत्री सदैवाभूत् पूजाप्रणयिनी मुनेः ॥ ५२ ॥

हेमच्छेदच्छविपरिचितां कान्तिमङ्गे दधानं

तं पश्यन्तौ कमलनयनं साभिलाषाभवत् सा ।

कामः कामं रुचिरविषयालम्बनः सङ्गमाशं

प्रत्यासत्त्या किमपि हृदये बद्धमूलां करोति ॥ ५३ ॥

सा निःश्वसन्तौ स्मरसंभ्रमेण

बालानिलेनाकुलिता लतेव ।

अङ्गैरनङ्गस्य मुनेश्चकार

सानन्दमालिङ्गन मानताङ्गी ॥ ५४ ॥

नवकुचमुखलग्नेनाङ्गरागेण तस्या

हृदि मदनन्तपाञ्चालेख्यमुद्रां दधानः ।

मुनिरभवदकाण्डे संयमालानभङ्गा-

दभिमतनवलीलोच्छृङ्खल स्तत्क्षणेन ॥ ५५ ॥

दृष्यव्यपायान् मिथुनक्रिधारां

समुद्यतः कर्कटदुग्धेण ।

ཁྱུལ་པོ་སོང་གཤི་ཁྱིམ་དུ་ཉི་མཚུངས་དེ།

གཤུང་སྒྲན་བྱ་མོལ་ནི་འགྲོ་འདོད་གྱུར།

56

འཁྱུང་པའི་སྐྱུལ་བྱེད་དགལ་ཡལ་འགྲོ་མ་ནམས་དུ་གཤི་མི་བཟད་པ།

ཡང་ཡང་ཁྱུལ་མོངས་འཇིག་བྱེད་རང་བཞིན་ལྟས་ངེས་པར་ཞུགས་པ་རག།

སྐྱུལ་གྱིས་ཞི་བ་མ་ཡིན་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཟུན་བཅས་ནོར་བུས་མིན།

སྐྱུར་མིན་བསམ་གཏན་གྱིས་མིན་ཞི་བའི་བྱེད་པར་སྐྱན་གྱི་རོ་ཡིས་མིན།

57

མཐོང་བའི་རང་བཞིན་ཀྱན་པོ་འི་ཡོངས་སྐྱོད་ཅུར།

རི་དགས་མིག་ཅན་གྱིས་འཕངས་དེ་རྒྱུང་ཕྱེ།

དབེན་པ་མེད་ལས་སྐྱུས་པའི་ཡིད་སྐྱབས་ཚོགས།

སེམས་ནམས་ཀྱི་ཡལ་བཟུན་པ་མཐར་བྱེད་ཡིན།

58

འགྲོགས་ལས་བྱིར་བྱོགས་སྤོང་ལ་ཆགས་དང་བརྒྱས་པའི་

གཞི་མ་མཆུ་ལ་འོ་དང་ནི།

བསམ་གཏན་དགལ་དམིགས་པའི་སྐྱུན་ལ་མཐོང་གཏུགས་

མཐོངས་སྐྱུག་བདུང་བའི་དགའ་སྐྱོན་དང་།

རྒྱུང་བཟེད་གྱིས་གཙང་ཡག་པར་བྱ་བ་བརྒྱུང་སྤེ་སེ་དོག་

མཚན་ལྡན་མཉེས་པ་ལས།

དུལ་མིན་བསྐྱབ་པ་དག་གིས་དེ་ཡིས་བདུལ་ཞུགས་ཐམས་

ཅད་གསུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

59

ས་བདག་བྱ་མོའི་ཡག་པ་ཡིས། དེ་བར་གནས་བ་དེ་ལ་ནི།

དགའ་བྱུང་བྱུང་འབར་འབྲེལ་ཉིད་ལ། སྐྱུག་དོག་ཅན་བཞིན་བྱིར་བྱོགས་འགྱུར།

60

स राजसिंहस्य गृहेऽर्कतुल्य-
स्तापाय कन्यागमनोत्सुकोऽभूत् ॥ ५६ ॥

न मन्त्रैरुत्सार्यं नच रुचिमयैः शास्त्रमणिभि-
र्न योगै न ध्यानै नच श्रमविशेषौपधिरसैः।
मुहुर्मूर्च्छामोहप्रणयमयमालिङ्गनविधौ
भुजङ्गीनां नूनं विषमविषमङ्गे निवसति ॥ ५७

निपातितः प्रीतिमये मृगाश्या
स चैर्यसम्भोगरसे ममज्ज ।
मनोपिणा मप्यविवेकजन्मा
धैर्यान्तल्लम्भमथसन्निपातः ॥ ५८ ॥

रागः सङ्गपराङ्मुखे हृदि जपाधारेऽधरे चुम्बनं
ध्यानालम्बिविलोचने प्रणयिनौलावण्यपानोत्सवः ।
पाणौ पाचपविचिते कुचयुगं पुष्पायुधाराधने
तस्याः संयमदौक्ष्यैव नवतां सर्व्वं जगाम व्रतम् ॥ ५९ ॥

तस्याभूद् भूपतिसुता भुजपञ्जरवर्त्तिनी ।
दीप्ता सेर्ष्येव सहसा तपःसिद्धिपराङ्मुखी ॥ ६० ॥

དེ་ནི་ལ་ཐུལ་ཆེ་བའི་ཆོ། མོ་བྲང་ལའོང་གི་སྒྲིབ་ཡིས།

ཕྱོད་ཚུལ་གེས་ཀྱང་འཛིགས་གུར་ནས། སྤྱི་ཀྱང་ཅི་ཡང་དེར་ལ་སྤྱིས། 61

དེ་ནས་ས་བདག་ཡུན་རིང་ན། ཕྱིར་ཡོག་གྲུལ་བའི་དགའ་སྟོན་ཅན།

འཕྱོར་བ་སྤྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོགས། རབ་དུ་ཤང་བ་གྲུས་པར་གྱུར། 62

སྟོན་བྱུང་ཐུབ་པ་འཕྱོག་བྱེད་ཅེ། ས་བདག་གྲུས་ཤིང་དུལ་ལྡན་དེ།

རང་གི་ས་སྒྲིབ་འོས་བའི། འོངས་ཕྱོད་ཀྱན་གྱིས་རབ་དུ་ས་ཆོད། 63

ཐུབ་པ་གཤོལ་བའི་མཉུན་དུ་ནི། ས་བདག་གྲུས་པས་འཕྱོད་བའི་ཆོ།

པོངས་ལྡན་མ་ཡིས་སྟོན་དུ་ནི། རིས་ཕྱོད་གཤོལ་ཞི་ལག་པ་བར་བྱས། 64

དེ་ནས་གཤོལ་གྱི་ཆུ་སྟོད་གྱིས། ལག་གཉིས་སྟེན་བའི་ལ་ནི།

ཐུབ་པ་བདེན་པ་བཞེད་པ་ཡིས། ལག་བརྟུངས་ཚུར་ཤོག་ཅེས་པ་སྤྱིས། 65

དེ་ཡི་འདོད་པའི་ནམ་འགྱུར་དེ། མཐོང་ནས་མི་བདག་རབ་སྟོབ་དེ།

སྟོག་པའི་ཕྱིར་བཅོས་སྟོར་བལ། ཆད་པ་པ་བཅད་པའི་སྟོག་གིས་བསྐྱབས། 66

དག་པོ་སྟོས་པ་པ་ཡི་བཞིན། མཐོང་ནས་པོངས་ལྡན་མ་ཡིས་ཀྱང་།

ཐུབ་པའི་མ་ཕྱིན་པར་ཟས་ཆགས་ཞེས། བཞེད་ནས་དེ་ལ་ཆུ་དག་བྱིན། 67

བུ་ལོད་བྱུར་བྱའི་སྟོག་གིས་ཞ། སྤྱི་ཀྱང་ཕྱོད་པོ་འོང་ཞིག་དག་ནི།

ཕྱིར་སྟོག་སྒྲིབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། སྟོག་པའི་སྟོབ་བྱེད་ནས་བར་བཟ། 68

न तं विज्ञातवृत्तोऽपि भीत्यान्तःपुरिको जनः ।
महत्विनये तस्मिन् कश्चिन्नोवाच किञ्चन ॥ ६१ ॥

चिरप्रत्यागतस्याथ भूपतेर्विजयोत्सवः ।
बभूवाद्वुतसम्भारप्रभूतविभवोद्भवः ॥ ६२ ॥

स पूर्वं भक्तिविनतः स्वयं हरिशिखं मुनिः ।
भूपतिं भूमिपालार्हैः सर्वभोगैरपूजयत् ॥ ६३ ॥

भुञ्जानस्य क्षितिपतौ प्रणयात् पुरतः स्थिते ।
मुने लावण्यवत्यग्रे परिचर्यापराभवत् ॥ ६४ ॥

ततस्तां हेमभृङ्गारव्यग्रपाणियुगां मुनिः ।
एदौति विस्मृतधृतिः प्रसार्य भुज मन्ववौत् ॥ ६५ ॥

तस्य स्मरविकारं तं दृष्ट्वेव कुपितो नृपः ।
पापप्रतिक्रियायोगे विग्रहे विदधे मतिम् ॥ ६६ ॥

क्रूरकोपं पितुर्वक्त्रं दृष्ट्वा लावण्यवत्यपि ।
कण्ठलग्नं मुनेर्भक्ष्य मित्युक्तास्य ददौ पयः ॥ ६७ ॥

पापापहृववैचित्र्यप्रत्युत्पन्नगिरः परम् ।
मायामये विनिमये दृढस्पतिधियः स्त्रियः ॥ ६८ ॥

दुहितु वचसा तेन सहसैव प्रसन्नताम् ।

नृपः कतकचूर्णेन जलाशय इवाययौ ॥ ६६ ॥

अचान्तरे मुनेस्तस्य ज्येष्ठो भ्राता वनस्थितिः ।

विनष्टा दिव्यधौर्जात्वा लुप्तर्द्धिर्गगने गतिम् ॥ ७० ॥

दुःखितः स्वयमभ्येत्य तं नौत्वा निजमाश्रमम् ।

पञ्चाभिज्ञं पुनश्चक्रे चतुर्ध्यानपरायणम् ॥ ७१ ॥

नरपतिरपि ज्ञात्वा रागोदधौ पतितं मुनिं

विषमविषयक्लेशवर्त्तात् पुनश्च विनिर्गतम् ।

बहुतरतपस्तेजोदग्धस्मरस्मृतिपातकं

रूपमुपचितां त्यक्त्वा धीमान् प्रसादमुपाययौ ॥ ७२ ॥

हरिद्वायनसंज्ञोऽसावहमेव तदाभवम् ।

चित्रो हरिशिखश्चाभूत् तत्पत्नी च नृपात्मजा ॥ ७३ ॥

अवितथां प्रथितां स्वकथा मिमां

कथितवानिति तत्र तथागतः ।

प्रसभमेव भवाभिभवे मतिः

किमपि भिद्युगणस्य यथाभवत् ॥ ७४ ॥

इति श्रीश्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

चित्रहस्तिशय्यातिपुत्रावदानमष्टाशीतितमः पञ्चवः ॥

བྱ་མོ་ཡི་ནི་ཚོག་དེ་ཡིས། འཕྲུལ་ལ་ཉིད་དུ་མི་ཡི་བདག།

ཀླད་ཀླ་ཡི་བྱེ་མ་ཡིས། ཅུ་ཡི་བཀྲས་བཞིན་དང་བར་བྱར།

69

སྐབས་དེར་ཐུབ་པ་ཏུ་འཕྱུལ་གྱི། དེ་ཡིས་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཉམས་པ།

སྤྱན་རྒྱ་ཐུ་པོ་ནགས་ནགས། ལྷ་ཡི་སྤྱན་རྒྱ་གྱིས་ཤེས་ནས།

70

སྤྱད་བསྐལ་རང་ཉིད་མཛོན་ཕྱོགས་དེ། དེ་ནི་རང་གི་བཀྲས་ཁྲིད་ནས།

སྤྲང་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་བསྐྱངས་དེ། མཛོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྷན་བར་བྱས།

71

ཐུབ་པ་ཆགས་པའི་ཅུ་གཏར་དུ་སྤྱང་མི་བཟད་ཡུལ་གྱིས་ནི།

ཉོན་མོངས་འཁོར་ལོ་དག་ལས་ཕྱིར་བྱུང་རབ་མཁའ་དཀར་ཐུབ་གྱི།

གཞི་ཡི་འདོད་པ་རྒྱ་པའི་སྤྱད་བསྐལ་གྱིས་ཤེས་ནས། སྤྱོད་པའི་ཚོགས།

བདང་ནས་མི་བདག་སྤྱོད་ལྷན་དག་ཀྱང་རབ་དུ་དང་བ་བྱར།

72

དེ་ཡི་ཚོ་ནང་ཉིད་ནི། འཕྲོག་ཕྱིད་བྱ་ཡི་མིང་ཅན་དེ།

ནག་བ་དག་ཀྱང་འཕྲོག་ཕྱིད་ཅེ། ཅུང་མ་རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོར་བྱར།

73

དེ་སྐད་དེར་ནི་མི་བདེན་མ་ཡིན་རབ་གྲགས་པའི།

རང་གི་བཀྲས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་བྱར་དེ།

ཁང་གི་སྤྱད་བསམས་དག་སྤྱོད་གྱི་རང་བཞིན་ལས།

དགེ་སྤྱོད་ཚོགས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཅི་ཡང་ཞུགས་མ་བྱར།

74

ཅེས་བ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞེད་

པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ནག་བ་སྤྱང་པོའི་སྤྱན་གྱི་དོགས་

པ་བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བརྒྱད་པར།

दुहितुर्वचसा तेन सहसैव प्रसन्नताम् ।

नृपः कतकचूर्णेन जलाशय इवाययौ ॥ ६६ ॥

अचान्तरे मुनेस्तस्य ज्येष्ठो भ्राता वनस्थितिः ।

विनष्टा दिव्यधौर्जात्वा लुप्तर्द्धिर्गगने गतिम् ॥ ७० ॥

दुःखितः स्वयमभ्येत्य तं नौत्वा निजमाश्रमम् ।

पञ्चाभिर्ज्ञं पुनश्चक्रे चतुर्थानपरायणम् ॥ ७१ ॥

नरपतिरपि ज्ञात्वा रागोदधौ पतितं मुनिं

विपमविषयक्लेशवर्त्तात् पुनश्च विनिर्गतम् ।

बहुतरतपस्तेजोदग्धस्मरस्मृतिपातकं

रुपमुपचितां त्यक्त्वा धीमान् प्रसादमुपाययौ ॥ ७२ ॥

हरिद्वयनसंज्ञोऽसावहमेव तदाभवम् ।

चित्रो हरिशिखयाभूत् तत्पत्नी च नृपात्मजा ॥ ७३ ॥

अवितथां प्रथितां स्वकथा मिमां

कथितवानिति तत्र तथागतः ।

प्रसभमेव भवाभिभवे मतिः

किमपि भिक्षुगणस्य यथाभवत् ॥ ७४ ॥

इति श्रीक्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

चित्रहस्तिशय्यातिपुत्रावदानमष्टाशीतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུམ་པ།

འཇིགས་བྱུང་ཕྱག་པོའི་རྒྱུད་གིས་རབ་བསྐྱེད་ས་བ་ཐུབ་ས་ནས་སྒྲུབ་པས།
མ་ལུས་ཕྱོགས་ཀུན་ཡོངས་འགོངས་བྱལ་པོའི་སྒྲ་དང་རབ་དུ་ཐོན།
ཅུ་མིན་འབྱུང་བཀྲས་བརྒྱུག་དཀར་ཅུ་ཡི་ནས་འབྱུང་ཅན་དེ་ཡང་།
བདེ་གཤེགས་བྱན་པའི་མི་ནམས་དགལ་མཁའ་ཅུ་གྱུར་བ་ཉིད།

1

ཀྱལ་བ་འགྲོ་ཀུན་བདེ་ལེགས་ལ། དཔལ་དུ་སྦྱོར་ཞིང་མཉམ་ཡོད་ཀྱི།
ཀྱལ་བྱེད་ཚལ་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ཅུ། གཙུག་ལག་ཁང་ན་སྦྱོར་ཞུགས་ཆོ།

2

ཡངས་པའི་རྒྱིང་དུ་འགྲོ་བ་ལ། སྦྱོབ་ཡི་ནི་དུས་བུས་པ།
རིན་ཅེན་དོན་གཉིས་ཚོང་པ་ཡི། དོན་མཐུན་ཅུ་གཏོར་ཆ་འགྲམ་བྱིན།

3

དེ་ནས་གཟིངས་ལ་དོན་མཐུན་ནི། རབ་དུ་ཞོན་ཆོ་སྒྲིབ་པའི་ཁྱེད།
དཔུང་ནས་བྱེད་དུ་དོགས་པ་ཡི། རྟེན་འཛིན་པས་དེ་ལ་སྦྱོས།

4

ཁྱེད་ནམས་རབ་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིས། བརྒྱུད་མར་ཞོན་བ་འདི་ནི་ཅི།
ཅུ་གཏོར་བ་ཐུབ་ས་ཅེ་སྟེ་འདི། ཁྱིམ་གྱི་ཁྱམས་དེ་ཡོངས་མ་ཡིན།

5

དེ་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་གཟིངས་པ་ནི། འཚམས་པའི་ཁྱེད་དག་རབ་དུ་མཐོང།
རིན་ཅེན་ཕྱུང་བོ་སྒྲིམ་འདོད། འོད་ཀྱང་ཅུ་གཏོར་འཆོ་བ་མང་།

6

जननवतितमः पल्लवः ।

उद्धूतभैरवघनानिलनिर्मितोर्मि-
संपूरिताखिलदिगन्तरधोरघोषः ।
दुर्वारवारिविकृति मंकराकरोऽपि
सौम्यत्वमेति सुगतस्मरणेन पुंसाम् ॥ १ ॥

श्रावल्यां स्वस्तये सर्वजगतां सततोद्यते ।
जिने जेतवनारामविहारनिरते पुरा ॥ २ ॥

विपुलद्वौपयाचाया मुत्साहेन कृतस्त्रयः ।
रत्नार्थी वणिजां सार्धस्तौरं प्राप महोदधेः ॥ ३ ॥

ततः प्रवहणारूढे सार्धे गुरतरं भरन् ।
विचिन्त्य कर्णधारस्तानूचे मज्जनशङ्कितः ॥ ४ ॥

केयं युष्माकमौत्सुक्यादारोहणपरम्परा ।
तुङ्गतरङ्गशृङ्गोऽयं न गृह्यन्नमम्बुधिः ॥ ५ ॥

सद्यस्तावत् प्रवहणे भवद्भिः क्रियतां भरः ।
रत्नराशिर्न कस्येष्टः किन्त्वभिर्वहुविस्रवः ॥ ६ ॥

ཅུ་གཏོར་ན་ནི་གཞན་ན་ན་ཆེ་བས་རབ་འབྱུག་དྲུག་པོ་འི་ཅུ་མིན་ཚོགས་
དགྲེགས་ལྷགས།

གཞན་ན་རང་གི་རི་བོ་བདན་པའི་ཅི་པོ་ཚོགས་ཀྱི་གྲུན་བཀག་འཁོར།
གཞན་ན་རྒྱུང་ནི་མཐར་བྱེད་དག་གི་དབྱུགས་རྩར་དྲུག་པ་འང་པས་
ཀུན་དུ་བསྐྱུན་ཅིང་འཁོར།

གཞན་ན་གྲོ་བྱར་ཉམས་བྱེད་དྲུག་ཏོང་བའི་རབ་བདན་མེ་ཅི་ལྟེ་
དགྱིལ་འཁོར་གདུབ་པ་ཡོད། 7

ཅེས་པ་ན་བའི་འཛོན་པ་ཡིས། ཅུ་གཏོར་རང་བཞིན་བཤད་ཐོས་ནས།
འགའ་ཞིག་བབས་ནས་མོང་བར་གྱུར། བསམ་པ་ཆེ་བའགའ་ཞིག་འཁོར། 8

དེ་ནས་རིན་ཅེན་གླིང་ཕྱིན་དེ། དོན་མཐུན་དོན་བྱལ་ཏིང་གྱུར་ཅིང་།
དལ་བྱས་དལ་བྱས་ཇེས་མཐུད་གྱི། རྒྱུང་གི་ཇེས་སུ་འོག་པའི་ཚོ། 9

ཇི་པོ་མནད་ར་བསྐྱང་བཞིན། གཤམ་མཁར་ཀུན་དུ་གང་གྱུར་ཅིང་།
ཁ་གདངས་ལུས་ལྟར་གྱུར་པ་ནི། རོང་བ་ཀུན་གྱི་པདུན་དུ་བཞོང་། 10

ཅེས་སྐུལ་ཉ་དང་ཅུ་མིན་བཅས། གྲུ་མཚོ་འི་ཅུ་ནི་ས་ལས་པ།
གཡང་སར་རྒྱུང་བཞིན་དེ་ཡན། རེའོན་བྱུགས་མ་ཞོགས་པར་མོང་གྱུར་ཅིང་། 11

དེ་ནས་གཟིངས་ནི་མཐར་བྱེད་གྱི། ཁ་ཡི་སྤྲུག་དང་ཉེ་བའི་ཚོ།
མོང་བ་བསྐྱད་པས་འབྱུགས་ནས་ས་ཀྱིས། ན་བའཛོན་པ་དགལ་དེས། 12

ཕྱོད་མ་བྱུང་བ་བྱུང་གྱུར་པ། མན་བྱུང་འབྱུང་བོ་འདི་ནི་ཅི།
གང་གི་སྤྱི་བོར་ཆ་མེད་ཅན། རྒྱུང་ཞིག་ཤར་བ་རྩ་བྱར་མཐོང་། 13

अन्यत्रोर्मिप्रवन्धः खरमकरकुलव्याकुलोऽन्यत्र वेगः
 कीर्णोऽन्यत्रान्तराद्रिस्थिरशिखरघनोद्घातसम्पाकतोयः ।
 अन्यत्रोद्यत्कृतान्तश्चसिततरमरुत्सन्निपातधमोऽव्ये-
 श्चण्डोऽन्यत्रास्त्यकाण्डक्षयनिविडशिखामण्डलो बाङ्गवाग्निः ॥
 ७ ॥

श्रुत्वेति कर्णधारेण कथितं रूपमम्बुधेः ।
 अवरुद्ध ययुः केचित् तस्युः केचिन्महाशयाः ॥ ८ ॥

रत्नद्वीपमथासाद्य याते सार्थं कृतार्थताम् ।
 अनुकूलानिले काले प्रत्यावृत्ते शनैः शनैः ॥ ९ ॥

ददृशुर्वणिजः सर्व्वे पुरः संपूरिताम्बरम् ।
 विसारितास्यकुहरं मन्दराद्रिमिवोद्भूतम् ॥ १० ॥

सक्कर्ममौनमकरः सलीलः सकलोऽम्बुधिः ।
 तस्यैवाभिसुखं वेगात् प्रस्थितः श्वधपातवत् ॥ ११ ॥

कृतान्तवक्त्रकुहरासन्ने प्रवहणे ततः ।
 पप्रच्छुर्वणिजः कर्णधारं विश्रवविह्वलाः ॥ १२ ॥

अभूतपूर्वं मुद्भूतं भूतं किमिदमद्भुतम् ।
 उदितं मूर्ध्नि चण्डांशुयुगलं यत्र दृश्यते ॥ १३ ॥

འདི་ནི་མངོན་ཕྱོགས་ཅུ་འདི་དག། ཅི་སྒྲོན་ཡོངས་སུ་གྱུག་པར་བྱེད།
གང་གི་ཤྱགས་ཀྱིས་གཟིངས་འདི་ནི། འདི་ན་པར་བྱེད་ཅིང་ནལ་པར་གཤོ། 14

དེ་ལྟ་སྒྲོ་བྱུར་བཟླག་པ་ཅོས་པའི། འཛིགས་པའི་ནམ་འབྲུམ་གྱིས་སྒྲུག་པ།
ཆོང་བ་ནམས་ཀྱིས་གཏོ་ཆོས་རྩིས། ན་བ་འཛིན་པས་རབ་སྒྲུབ་པ། 15

ཉི་མེད་མིད་པར་བྱེད་པའི་ཉ། སེམས་ཅན་འཛོམས་བྱེད་ཆེན་པོ་འདི།
གྱུ་མཚོ་དག་ན་ནམ་པར་གནས། འཁོར་བ་ན་ནི་ཀྱན་སྟོངས་བཞིན། 16

ཉི་མ་བཟུ་གཏིས་འཆར་ཅོ་པ་ཆོ། ཉི་མ་བྱུང་ནི་ཤར་བ་བཞིན།
དུས་མཐའ་འཛིགས་བྱང་འདི་ཡི་ནི། མིག་ནི་བྱུང་དག་རབ་དུ་མཐོང་། 17

འདི་ཡི་ཁ་ཡི་གཡང་སའི་མཐར། སྒྲིན་དཀར་དག་གིས་ཡོངས་བསྐྱོར་བའི།
རི་ཅུ་ཆེན་པོ་འདི་འབྲང་བ་བཞིན། སོ་ཡི་འབྲང་བ་རབ་དུ་མཚོན། 18

འདི་ཡི་ཁར་སྒྱུར་བ་ཡི། གྱུན་གྱིས་གཟིངས་ནི་དྲངས་པ་དག།
ཡལ་ཡ་མངོན་པར་བྱོགས་པ་ཡི། སེམས་བཞིན་གཟུང་བར་རྒྱས་མ་ཡིན། 19

འཆི་བ་ཡལ་གྱིས་སྒྲུབ་གྱུར་པ། འདི་ལ་དྲིར་བཅོས་ཡོད་མ་ཡིན།
སྒྲེབ་གནན་ལ་དགེ་སྦྱར་བའི། ལྷ་ནི་ཅུང་ཟད་དྲན་པར་མཛོད། 20

ཅེས་པ་ན་པ་འཛོན་གྱིས་བཟོད་པ། ཆོང་བའི་ཆོག་པ་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་ནས།
སངས་གྱུས་སངས་གྱུ་ཤྱག་འཆལ་ཞེས། ཆོ་འདི་སྒྲུ་དང་ལྷན་པས་སྒྲུབ། 21

अस्याभिमुखमेतत् किं सलिलं परिसर्पति ।
क्षप्यमाणं प्रवहणं यस्य वेगेन घूर्णते ॥ १४ ॥

इत्यकाण्डक्षयारम्भभयसम्भ्रमकातरैः ।
वणिग्भिः संशये पृष्टः कर्णधारः समभ्यधात् ॥ १५ ॥

तिमिङ्गिलगिलि र्मत्स्यः सत्त्वसंहारकृन्महान् ।
संमोह इव संसारे निवसत्येष सागरे ॥ १६ ॥

अस्य कल्पान्तघोरस्य नेत्रयुग्मं प्रदृश्यते ।
द्वादशाक्षोदयारम्भे स्वर्यद्वयमिवोदितम् ॥ १७ ॥

अस्यास्यश्वभ्रपर्यन्ते शुभान्नपरिवारिता ।
महाद्रिश्चङ्गमालेव लट्यते दशनावलौ ॥ १८ ॥

प्रवाहेण प्रवहणं कष्टमस्यास्यपातिना ।
विषयाभिमुखं चित्तमिव धर्तुं न शक्यते ॥ १९ ॥

स्मर्यतां दैवतं किञ्चिज्जन्मान्तरशुभप्रदम् ।
प्रतिक्रियास्मिन्नास्थेव निधने कर्मनिर्मिते ॥ २० ॥

इत्युक्तं कर्णधारेण श्रुत्वा सर्वं वणिङ्गराः ।
नमो बुझाय बुझायेत्युचुः साक्रन्दनादिनः ॥ २१ ॥

འཛིག་པ་པས་གཞིར་བའི་དག་ལྷ། བཅོམ་ལྷན་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱི།
 ཚལ་བཞུགས་འབྱུང་བོལ་དགོས་པས། ལྷ་ཡི་ན་བདག་གིས་ཐོས། 22

ཐུག་པ་ཞི་བྱེད་སངས་གྱུས་ཀྱི། མཚན་ཐོས་ཉིད་ན་སེམས་ཅན་གྱི།
 ཉིད་འཛོལ་ཞི་བྱེད་ཉིད་ཀྱི། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཐུག་པར་གྱུར། 28

དལ་གྱིས་དེ་ནི་ཁ་བརྒྱུབས་ཆོ། མི་མཐུན་བྱོལ་ས་འགྲོ་གྱུར་ཉམས་པས།
 ཏུས་ཀྱི་ཁ་ལས་གྲོལ་བ་ཡི། གཞིངས་ནི་རང་གི་ངོས་སུ་བྱིན། 24

དེ་ནས་མི་བཟད་འཛིག་པ་ལས་ཐར། ཐུགས་པའི་དཔལ་ལྷན་རིན་ཅན་གྱིས།
 ཁྱེད་མིང་དགོ་བ་ལྷན་བ་ཀྱན། མཉམ་མོད་དུ་ནི་ནམ་པར་ལྷགས། 25

གྲུས་ལྷན་དེ་དག་སོང་གྱུར་ནས། གུ་རུང་བ་སྒྲིབ་པར་མཛད་པ་པོ།
 གྱུལ་བ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས་བྱེད་ཀྱི། ཚལ་ན་བཞུགས་ལ་ཐུག་དག་འཚལ། 26

དེ་དག་དེ་མཐོང་ཉིད་ན་ནི། འཁོར་བའི་འཛིང་བ་ཆད་གྱུར་ཅིང་།
 འཕྲལ་ལ་རབ་དུ་དང་བ་ཐོབ། རབ་དུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་གྱུར། 27

འདི་དག་ཕྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ། ཅོན་བའོད་ཕྱུངས་ཞེས་བ་ཡི།
 བཟླ་པ་ལྷགས་པར་གྱུར་དེ་ཞེས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་དུ་གུ་ཕུངས། 28

གྱུ་མཚོར་དེ་ལྟར་མིད་པ་ཡང་། སེམས་ཅན་འཛོམས་པས་ཆག་པ་བྲམ་དེ།
 བཤེས་པའི་མེ་ལྷོ་གྱིས་ཤེ་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་གིས་ནི་བྲོག་ཐད་ཐོབ། 29

नादं तेषां भयार्त्तानां भगवान् भूतभावनः ।
दिव्यश्रोत्रेण शुश्राव जिनो जेतवने स्थितः ॥ २२ ॥

बुद्धाभिधानं श्रुत्वैव तमःप्रशमनं तिमिः ।
शनैर्निर्मौलयन् वक्तुं सत्त्वोपप्लवशान्तये ॥ २३ ॥

संवृतास्ये शनैस्तस्मिन् प्रतिवेगौघविल्लवात् ।
कालवक्त्रात् प्रवहणं मुक्तं सतत माययौ ॥ २४ ॥

ततः कुशलिनः सर्व्वे तीर्णाः तीव्रतराद् भयात् ।
श्रावस्तौ रत्नसम्पूर्णां विविशु विश्रुतश्रियः ॥ २५ ॥

ते गत्वा भक्तिमंयुक्ता व्यसनचाणकारिणम् ।
जिनं जेतवनासौनं भगवन्तं ववन्दिरे ॥ २६ ॥

ते तस्य दर्शनेनैव च्छिन्नसंसारबन्धनाः ।
सद्यः प्रसादमासाद्य प्रव्रज्यार्हस्त्वमाययुः ॥ २७ ॥

अभवन् काश्यपाख्यस्य शास्तुः शासनवर्त्तिनः ।
एते जन्मनि पूर्व्वस्मिन् प्रोवाच भगवानिति ॥ २८ ॥

तिमिङ्गिलगिलि स्वब्धौ विरतः सत्त्वसंहृतेः ।
प्राप क्षणेन तौक्ष्णामिष्टुत्क्षतः प्राणसंशयम् ॥ २९ ॥

དེ་དང་མི་བཟོད་ཡིད་འབྱུང་དང་། བཅས་པའི་གྲུན་རྟོགས་ལྡན་གྱིས།

དེ་ཡི་རོན་མི་གཙང་བ། རྒྱ་ཁྲིར་དག་གི་ངོགས་སུ་འབངས།

30

དུས་གྱིས་རུས་པ་སྐམ་པོ་ཡི། རང་བཞིན་ལུས་དེ་རུས་བཀྲས་པ།

རི་བོ་བཅུགས་པ་ཁ་བ་ཡི། ཡུང་པོས་བཟྱབས་པ་བཞིན་དུ་སངས།

31

དེ་ནས་མཉན་ཡོད་བྲས་ཟེན། དུམ་དུ་ཡི་བུ་ཉིད་གྱུར།

མ་ལ་བཀྲེས་པའི་སྤྲུལ་བཤལ་ཚོར། རི་བཟང་སངས་ལ་གནས་དེ་ཡིས་བྲས།

32

ལྷེས་ཆེ་བཀྲེས་པ་བྱུང་མེད་ནི། བརྒྱ་ཡི་འོ་ནས་ཆེ་བ་མ་གྱུར།

དལ་གྱིས་སྦྱང་བ་ཕྱིངས་ཆོད་ནི། ཟས་ཚོགས་ཤིན་དུ་མང་བས་ཀྱང་།

33

མ་ཆོས་མ་ཆོག་དུ་ཡིད་བྱུང་བ། དེ་དེ་དག་སྤོང་ཚོགས་སོང་ནས།

རབ་དུ་བྱུང་བ་ཉེ་བར་སྤངས། བཤོད་སྟོམས་དག་གི་པ་ཆོས་མ་གྱུར།

34

དེ་ནས་ཆེར་བཀྲེས་གྲགས་པ་དེ། རང་བས་མགྱོད་གཉིར་དགེ་འདུན་གྱི།

བྱ་ཆེ་མཆོད་སྟོན་དེ་དང་དེས། ཀང་དུ་ཡང་འོ་རོམ་མ་གྱུར།

35

སྐབས་དེར་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་དང་ལྡན། སྤྱིན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཞེས་བཞེད་པས།

དད་པ་ཡི་ནི་དགེ་སྤོང་ནསས། མགྱོད་དུ་གཉིར་སྤང་ཉེ་བར་ཤོངས།

36

དགེ་འདུན་གནན་དུ་གཤོལ་བ་ལ། གཤོགས་ཆོས་མང་ཟད་ཉིད་ནི།

གཙོག་བྱ་དེ་ཡིས་ཡང་དག་ཤོབ། དེ་ལ་ཟཔ་ནི་རབ་དུ་སྤུལ།

37

क्लिन्नं कलेवरं तस्य दुरामोदासहिष्णुभिः ।
सोद्वेगैर्वलिभिर्नागैः क्षिप्तं जलनिधेस्तटे ॥ ३० ॥

स शुष्कास्थिमयः कायः कालेन क्षालितोऽम्बुभिः ।
तुषारराशिसंच्छन्नः शैलकूट इवावभौ ॥ ३१ ॥

श्रावस्त्यां ब्राह्मणस्याथ सुमतेः पुत्रतां गतः ।
मातुः स चक्रे गर्भस्य स्तौत्रां शुद्धुःखवेदनाम् ॥ ३२ ॥

स जातः स्त्रौशतस्तन्यै स्तृप्तिं न क्षुधितो ययौ ।
स शनैर्वर्द्धमानश्च संमृतैर्भूरिभोजनैः ॥ ३३ ॥

अतृप्या परमुद्धिग्नः स गत्वा भिक्षुसङ्गमम् ।
प्रव्रज्यां समुपादाय तृप्तिं न प्राप पिण्डकैः ॥ ३४ ॥

बहुभुग्विश्रुतः सोऽथ विपुलैः सङ्घभोजनैः ।
अद्यानिमन्त्रणैस्तैस्तैर्न क्वचित् तृप्तिमांययौ ॥ ३५ ॥

अत्रान्तरे गृहपतिः श्रीमान् दानव्रताभिधः ।
निमन्त्रणाय भिक्षूणां श्रद्धया समुपाययौ ॥ ३६ ॥

सङ्घेऽन्यत्र गते भोक्तुं तमेव बहुभोजनम् ।
एकमेव स संप्राप्य भोज्यं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ३७ ॥

སྒྱུ་མུ་རབ་དུ་མང་བའི་ཟས། སྒྲ་གཏིག་གིས་ནི་དེ་ཟེས་ཆོ།
 མཐའ་དག་དགོ་འདུན་མཆོད་སྟོད་ནི། ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོས་དེ་ཡ་བྱིན། 38

ཡ་མཚན་ཉེད་པོ་དེ་ཡིས་ནི། གཟན་གྱི་སྤང་པོ་ཟེས་པ་ནི་ཆོ།
 ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་འཛིགས་པ་ཡི། འབྱུང་པོར་བདགས་དེ་ཡང་དག་བསམས། 39

ཀྱུ་མ་རབ་གཞོན་ཅང་ཅུ་ཡི། ཟས་ཅན་འདི་ནི་བདག་གིས་ཐོབ།
 གང་ཞིག་གཏིག་སྤུས་དགོ་འདུན་གྱི། མཆོད་སྟོན་དག་ནི་མ་ལུས་ཟེས། 40

ཟི་སྤྱད་གཞོན་སྤྱིན་འདི་ཡིས་ནི། ཞར་ཡ་བདག་ཀྱང་མ་ཟེས་པས།
 དེ་སྤྱད་འདི་ཡ་ཡོད་ཉིན་ནས། བདག་ནི་མ་གྲོགས་པར་འགྲོ་བར་བྱ། 41

ནེས་བསམས་ཤོགས་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་ཡ་ཡོད་ནི་རབ་སྤྱུ་ལ་ནས།
 བྱི་ནས་འོང་བ་ཡ་སྤྱུ་ག་པས། བྱིར་མིག་ནས་པར་བཟུ་ཞིང་མོང་། 42

ཕྱིན་ནས་དེ་ཡི་སྤྱིད་ཅུ་ཀྱང་། དེ་ཡིས་བཅོམ་ལྡན་ཡ་བཤད་དེ།
 འདི་ནི་གཞོན་སྤྱིད་སྤྱིད་པོ་ལས། ཆེ་ནེས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིན་དུ་རིས། 43

བཞོམ་ལྡན་ཤོགས་ཀྱང་དེར་གསུངས་པ། གཞོན་སྤྱིད་འདི་མིན་སྤྱིན་པོ་མིན།
 དགོ་སྤྱིང་མེས་སྤྱིད་མེས་ཅུ་བ། འདི་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་། 44

དེ་ནས་སྤྱིད་པར་ཉིད་གྱིས། མེས་སྤྱིད་མཁའ་ཡ་ཁྱིད་ནས་ནི།
 དེ་ཡ་འཛིགས་སྤྱིད་ཅུང་པ་ཡི། རང་གི་ཤེས་དག་རབ་དུ་བཟུན། 45

तस्मिन् क्षणेन भुञ्जाने प्रभूतपुरुषाशनम् ।
ददौ गृहपतिस्तस्मै समस्तं सङ्घभोजनम् ॥ ३८ ॥

अन्यसां शकटे तेन भुक्ते विस्मयकारिणा ।
भीत्या गृहपति भूतशङ्कार्तः समचिन्तयत् ॥ ३९ ॥

अहो मयायं संप्राप्तः सुकुमारोऽल्पकाशनः ।
निःश्रेयं भुक्तमेकेन येन सङ्घस्य भोजनम् ॥ ४० ॥

प्रसङ्गेन न यक्षोऽयं यावन्मामपि खादति ।
दत्त्वास्मै दक्षिणां तावज्जवादपसराम्यहम् ॥ ४१ ॥

इति सञ्चिन्त्य साशङ्क स्तस्मै दत्त्वा स दक्षिणाम् ।
पश्चादागमनवासाद् ययौ विवलिताननः ॥ ४२ ॥

गत्वा भगवते सर्व्वं तद्वृत्तान्तं निवेद्य सः ।
कोऽसौ यक्षो नु रक्षो वेत्यपृच्छत् सुगतं पुरः ॥ ४३ ॥

भगवानपि तं प्राह नासौ यक्षो न राक्षसः ।
एष धर्मरुचिर्नाम भिक्षु रक्षेत्त्व मेध्यति ॥ ४४ ॥

अथ धर्मरुचिं शास्ता स्वयं नौत्वा विहायसा ।
अदर्शयन्निजं तस्य विकरालं कलेवरम् ॥ ४५ ॥

དེར་ནི་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་གྱི། བཅོམ་ས་བརྟན་མཛད་གང་གིས་ནི།
 ལྷན་དང་ལན་གཅིག་ཕྱིར་མེད་པར། དེས་བས་དབྱ་བཅོམ་ཉིད་ཐོབ་གྱུར། 53

ཉོན་མོངས་ཀྱན་ལས་ནམ་གྲོལ་དེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་བྱལ་འཛལ་དེ།
 སྤོན་གྱི་སྤྱི་བའི་ཆོགས་དྲན་ནས། བཞིན་ནི་འཇུག་པ་དང་བཅས་སོང་། 54

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཀྱན་མཁུན་དབྱེས་བས་དག་སྤོང་གི།
 ཆོགས་དང་ཉེ་བར་འོངས་པ་ཡི། འཛིང་པ་བཅད་པ་དེ་ལ་གསུངས། 55

ཆོས་སྤྱད་ཉོན་མོངས་ལས་དག་ནི། ཡངས་པའི་དུས་ལ་ཡུན་རིང་གི།
 འིན་དུ་ཆེས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བ། ཡུན་རིང་ལས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བར། 56

ཡུན་རིང་གྲུ་བས་བསགས་པ་ཡི། བ་རེལ་མེད་པའི་ཀྱན་ཉོན་མོངས།
 བར་མེད་དེ་ཡིས་ཆོས་སྤྱད་ཁྱོད། མིང་ལ་ལས་ཅི་ཅུང་ཞིག་སྤྱོས། 57

ཐམས་ཅད་མཁུན་བས་དམ་པ་ཡི། མདུན་དུ་ཆོས་སྤྱད་ལ་འདི་རྩིས།
 སྤོན་སྤྱི་དྲན་པ་སྤེར་པ་ཡི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དེས་གསོལ་བ། 58

བཅོམ་ལྡན་དེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་ལས། ཡངས་པའི་དུས་ལ་ཡུན་རིང་གི།
 འིན་དུ་ཆེ་ཀྱང་ཡུན་རིང་བར། ཡུན་རིང་ལས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བ། 59

ནམ་པ་སྤྱི་ཆོགས་རིབ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱ་མངལ་གྱི་མལ་སྟན་རྩི་མས་མཛན།
 ལུས་ཀྱི་སྤྱད་མའི་ཆོགས་ནི་འིན་དུ་ཡུན་རིང་བརྒྱུད་ནས་ངལ་ཞིང་འཁྱུས།

तत्रास्य चक्रे भगवान् दयया देशनां यया ।
स्रोतःसहृदनागामि स यदर्हचमाप्तवान् ॥ ५३ ॥

सर्वक्लेशविनिर्मुक्तः स प्रणम्य तथागतम् ।
प्राग्जन्मनिचयस्मृत्या प्रययौ सस्मिताननः ॥ ५४ ॥

ततः कदाचिदायातं तं भिक्षुगणसन्निधौ ।
जगाद् भगवान् प्रीत्या सर्वज्ञं शृङ्खलबन्धनम् ॥ ५५ ॥

चिरस्य किं धर्मरुचे महता सुचिरेण च ।
क्लेशाध्वविपुले काले चिराच्चिरतरेण च ॥ ५६ ॥

वद् धर्मरुचे कच्चिच्चिरसञ्चारसञ्चितैः ।
तैरपारपरिक्लेशैर्न आन्तोऽसि निरन्तरैः ॥ ५७ ॥

इति धर्मरुचिः पृष्टः सब्वज्जेन सतां पुरः ।
प्राग्जन्मस्मृतिदातारं भगवन्तं मभाषत ॥ ५८ ॥

चिरस्य तावद् भगवन् महता सुचिरेण च ।
क्लेशाध्वविपुले काले चिराच्चिरतरेण च ॥ ५९ ॥

नानाकारैर्गुरुतरभरैर्गर्भशय्यामलाङ्गैः
भ्रान्तः भ्रान्तश्चिरतरधृतेः कायकन्यासमूहैः ।

དེར་ནི་དེ་ལ་བཅོས་ལྡན་གྱི། བརྩེ་བས་བརྟན་མཛད་གང་གིས་ནི།
 ལྷན་དང་ལན་གཅིག་སྤྱིར་མི་འོང་། རིས་པས་དགྲ་བཅོས་ཉིད་ཐོབ་གུར ॥ 53

ཉིད་མོངས་ཀྱན་ལས་ནས་གྲོལ་དེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་ཐུག་འཆལ་དེ།
 སྤྱོད་གྱི་སྤྱེ་བའི་ཆོགས་དྲན་ནས། བཞིན་ནི་འཕྱུས་པ་དང་བཅས་སོང་། ॥ 54

དེ་ནས་ནས་ཞིག་བཅོས་ལྡན་འདས། ཀྱན་མཆོན་དབྱེས་པས་དག་སྤོང་གི།
 ཆོགས་དང་ཉེ་བར་འོངས་པ་ཡི། འཆིང་པ་བཅད་པ་དེ་ལ་གསུངས། ॥ 55

ཆོས་སྤྱད་ཉོན་མོངས་ལས་དག་ནི། ཡངས་པའི་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་གི།
 འིན་དུ་ཆེས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བ། ཡུན་རིང་ལས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བར ॥ 56

ཡུན་རིང་གྱུ་བས་བསལས་པ་ཡི། པ་འོལ་མེད་པའི་ཀྱན་ཉོན་མོངས།
 བར་མེད་དེ་ཡིས་ཆོས་སྤྱད་བྱོད། མིང་ལ་ལས་ཅི་ཅུང་ཞིག་སྤྱོས། ॥ 57

ཐམས་ཅད་མཆོན་པས་དམ་པ་ཡི། མདུན་དུ་ཆོས་སྤྱད་ལ་འདི་རྒྱས།
 སྤྱོད་སྤྱེ་བྱེད་པ་སྤྱིར་པ་ཡི། བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་དེས་གསོལ་བ། ॥ 58

བཅོས་ལྡན་དེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་ལས། ཡངས་པའི་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་གི།
 འིན་དུ་ཆེ་ཀྱང་ཡུན་རིང་བར། ཡུན་རིང་ལས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བ། ॥ 59

ནས་པ་སྤྱེ་ཆོགས་རིག་རྩིས་ཀྱང་བྱ་མཁལ་གྱི་མཁ་ལྟན་དྲི་མས་མཚན།
 ལུས་ཀྱི་སྤྱར་མའི་ཆོགས་ནི་འིན་དུ་ཡུན་རིང་བརྒྱུད་ནས་ལཱ་ཞིང་འབྱུང་།

तचास्य चक्रे भगवान् दयया देशनां यया ।
स्रोतःसकृदनागामि स यदर्हत्त्वमाप्तवान् ॥ ५३ ॥

सर्वक्लेशविनिर्मुक्तः स प्रणम्य तथागतम् ।
प्राग्जन्मनिचयस्मृत्या प्रययौ सस्मिताननः ॥ ५४ ॥

ततः कदाचिदायातं तं भिक्षुगणसन्निधौ ।
जगाद् भगवान् प्रीत्या सर्वज्ञ श्लिन्नबन्धनम् ॥ ५५ ॥

चिरस्य किं धर्मरुचे महता सुचिरेण च ।
क्लेशाध्वविपुले काले चिराच्चिरतरेण च ॥ ५६ ॥

वद् धर्मरुचे कच्चिच्चिरसञ्चारसञ्चितैः ।
तैरपारपरिक्लेशैर्न आन्तोऽसि निरन्तरैः ॥ ५७ ॥

इति धर्मरुचिः पृष्टः सव्वज्ञेन सतां पुरः ।
प्राग्जन्मस्मृतिदातारं भगवन्त मभाषत ॥ ५८ ॥

चिरस्य तावद् भगवन् महता सुचिरेण च ।
क्लेशाध्वविपुले काले चिराच्चिरतरेण च ॥ ५९ ॥

नानाकारैर्गुरुतरभरैर्गर्भशय्यामलाङ्कैः
आन्तः आन्तश्चिरतरधृतेः कायकन्यासमूहैः ।

ཕྱུག་བུལ་ཅན་ནམས་གཏུང་ལ་སྤོང་ཆེད་གཉེན་ཁྱོད་རབ་དུ་ཐོབ་གྱུར་ནས།
 ཐོབ་པ་ཀུན་དང་གྲལ་བའི་ངལ་གསོལ་འདྲི་ནི་ཀྱིས་བདག་གིས་ཐོབ། 60

དེ་ལྟར་དེར་ནི་ཆོས་སྟོན་དང་། རྒྱལ་བའི་གདམ་གྱི་མཆོག་དུ་ནི།
 མཚར་ནས་ཚུལ་དེ་རྟོག་སྤོང་གིས། རྣམས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། 61

སྟོན་གྱི་བསྐམ་པར་གྲོང་ཁྱིམ་ནི། དགོས་ཅན་དུ་སྤོང་ཡི་བདག།
 དགོས་ཞེས་ལ་བཅོས་ལྡན་འདས། བདེ་གསལ་གསལ་དགོས་མཆོད་ཅེས་པ་བྱུང་། 62

དེ་ཡི་དུས་ན་ཁྱིམ་བདག་ནི། ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཞེས་པ་བྱུང་།
 རྒྱལ་མཚར་བཟོད་པའི་རིན་ཅེན་གྱིས། རྣམས་ཐོས་སྒྲུས་དང་བརྒྱུངས་པ་ཐོབ། 63

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས། གཞི་བཞིན་དཔག་དུ་མེད་པ་དེ།
 འཁོར་བ་ཀུན་གྱི་དོན་མཆོད་ནས། བྱུང་འདས་རྒྱུངས་སུ་ལྷགས་པ་ན། 64

དེ་དང་གྲལ་བའི་མེས་གཏུངས་པའི། ཁྱིམ་བདག་ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ནི།
 བྱུས་པས་བཅོས་ལྡན་འདས་དེ་ཡི། མཚོན་ཆེན་བྱིད་པ་ལ་བཅོན་གྱུར། 65

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡིས་ནི། མོར་བྱ་གསེར་ཆོགས་མཚོན་དེར་ཆོས།
 རྒྱལ་བའི་བཟུན་པ་ལ་ཕྱང་པའི། བྱས་ཆེ་ཡིས་ནི་དཔལ་བར་བརྟོག། 66

བྱས་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་གོགས་ནསས་ཀྱི། སྟོན་ཚུལ་དེ་ཡིས་རྒྱལ་ལ་བཤད།
 དེ་ཡིས་བྱིན་པའི་དཔལ་བོ་ནི། འཁོག་བྱེད་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཐོབ། 67

त्वां लब्ध्वाहं व्यसनकरुणावान्धवं दुःखितानां
प्राप्तः सर्वावरणरहितां हन्त विश्रान्तिमेताम् ॥ ६० ॥

इति धर्मरुचे स्तत्र जिनस्य च कथान्तरे ।
कौतुकाद् भिक्षुभिः पृष्ट स्तद्वृत्तं सुगतोऽभ्यधात् ॥ ६१ ॥

पूर्वस्मिन् भगवान् कल्पे क्षेमनाम्नि महीपतौ ।
क्षेमङ्कराख्यः सुगतः क्षेमवत्या मभूत्पुरि ॥ ६२ ॥

तस्य काले गृहपति धर्मशीलाभिधोऽभवत् ।
समुद्रयावासंरब्धरत्नैर्वैश्रवणोपमः ॥ ६३ ॥

कृत्वा सर्वं जगत्कार्यं तस्मिन्नथ तथागते ।
निर्वाणधातुसंलीने कालेनामिततेजसि ॥ ६४ ॥

धर्मशीलो गृहपति स्तद्वियोगाग्नितापितः ।
भक्त्या भगवत स्तस्य स्तूपं कर्तुं समुद्ययौ ॥ ६५ ॥

मणिकाञ्चनसम्भारस्तूपारम्भे महात्मनः ।
जिनशासनविदेषादिप्रा स्तस्य न्यवारयन् ॥ ६६ ॥

विप्राणां धर्मविघ्नानां राज्ञो वृत्तं निवेद्य सः ।
तद्वृत्तं सुभटं प्राप्य प्रतिषेधकवारणम् ॥ ६७ ॥

མིང་གི་རྫོང་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ། རྒྱལ་པོ་འདི་དཔའ་བོ་ལམས་པ་དེས།

ཐུམ་ཐེ་རྣམས་ལ་རབ་བཞིགས་ནས། ཅད་པས་རྒྱག་པས་བྱིར་བྱོགས་བྱས། 68

དེ་ནས་གོགས་བྲལ་ཁྱིམ་བདག་གིས། ག་པོར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ནོར་བུ་དང་།

ལྷ་དྲིལ་དག་གིས་ཐུས་པ་དག། མྱོད་ལ་པ་དག་ནི་རབ་བསྐྱབས་པ། 69

བདག་ནི་དག་བའདི་དག་གིས། སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྐྱོལ་ལ་ཆགས།

ཐུ་མེད་ཡང་དག་ཆོགས་བྱང་ཆུབ། བརྟུང་ཅི་བྱ་བ་ཐོབ་ཐུང་ཅིག། 70

དེ་བཞིན་དེ་དག་ཐོས་ཐུང་ནཔ། རྫོང་ཐུབ་གྲུས་དང་བཅས་པས་བདག།

ཁྱོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཉིད་ཐུང་ཅིག། ཅས་པ་སྤྲོས་དེ་རྫོད་པས་བདེབ། 71

ཅོཔ་ཀྱི་ངང་ཆུལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། ལྷན་ནི་ཐོབ་པས་དེ་ལ་སྤྲོས།

སྤྲིག་པ་རབ་དུ་མང་བ་ཁྱོད། ཆོག་པ་ཅེན་དག་གིས་ཏྲ་ཐོབ་ཐུང་། 72

བསྐྱལ་བ་མང་པོ་སོང་བའི་ཆོ། ཡངས་པའི་རྒྱས་པ་སྤྲིག་རྟེན་ནས།

པངས་སྐྱས་མཆན་ནི་ཐོབ་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་པ་དགེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། 73

ཁྱིམ་བདག་ཆོས་ཀྱི་ངང་ཆུལ་དེར། དེ་ཡི་ཆོན་དང་ཉིད་ཐུང།

གང་ནིག་རྫོང་ཐུབ་དུ་ཐུང་དེ། ལྷན་རིང་ལོན་ནས་ཅོཔ་སྤྱོད་འདི། 74

གཉིས་པའི་བསྐལ་པར་གྱོང་ཁྱིམ་ནི། མར་མེ་ཅན་རྒྱས་ཡི་བདག།

མར་མེ་ཞེས་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐོད་པ་མར་མེ་ཅན་ཅེས་ཐུང་། 75

नाम्ना सहस्रयोधौति स राजसुभटः कृतौ ।
निर्भर्त्य विदधे विप्रान् दण्डचासपराङ्मुखान् ॥ ६८ ॥

हेमस्तूपं गृहपति निश्चितं मणिमौक्तिकैः ।
वीतविघ्नं ततः कृत्वा प्रणिधानं समादधे ॥ ६९ ॥

सत्त्वसन्तारणासक्तां सुधासिक्तामनुत्तराम् ।
अनेन कुशलेनाहं सम्यक्सम्बोधि माप्नुयाम् ॥ ७० ॥

सहस्रयोधौ तेनोक्त मेतदाकर्ण्य सादरः ।
आवकोऽहं तवैव स्या मित्यूचे प्रणिधानवान् ॥ ७१ ॥

धर्मशील स्त भवदत् स प्राप्य ज्ञानलोचनम् ।
प्रभूतपापः कृच्छ्रेण आवकस्त्वं भविष्यसि ॥ ७२ ॥

बहुवर्षे गते काले विशालकुक्षतक्षयात् ।
बुद्धाभिधानमाकर्ण्य कुशलं समवाप्स्यसि ॥ ७३ ॥

धर्मशीलो गृहपतिः सोऽहमेव तदाभवम् ।
सहस्रयोधौ यश्चाभूत् सोऽयं धर्मरुचिश्चिरात् ॥ ७४ ॥

द्वितीयकल्पे भगवान् द्वीपाख्ये पृथिवीपतौ ।
द्वीपङ्गराभिधः शास्ता दौपवत्यामभूत् पुरि ॥ ७५ ॥

ནམ་ཞིག་དཀའ་ཕུབ་ནགས་དགྱེས་དེ། རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་འཇུག་པའི་སྐད།
ས་བདག་དེ་ཡི་གུས་པ་ཡིས། སྤྱོད་ནས་རང་གིས་རབ་དུ་ཞུས། 76

མི་བདག་གུས་པས་དེ་ཡན། མཉམས་ལ་ཤིན་རབ་དུ་དང་བ་ཡི།
བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁས་སྤངས་ཚེ། དཀོན་པའི་ཚོགས་ནི་རབ་དུ་བཤམས། 77

ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྱིམ་དཀའ་དུ་ནི། ས་བདག་ནོར་ལྷ་རི་བུ་ཞེས་པའི།
གྲོགས་ལ་བཅོམ་ལྷན་རྒྱེས་ཤིག་ཅས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་པོ་ཉ་སྤྱོདས། 78

སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་ནོར་ལྷ་རི་བུ། མཚོད་སྤྱོད་ཡོན་མེ་བཅུ་གཉིས་པ།
རོག་བཞིན་དུ་རྫོགས་པ་ན། ཡོན་ལཱ་དག་གིས་བདག་པ་བུས། 79

ས་བདག་དེ་ལ་ལྷས་སྤྲུས་པ། ཁྱོད་ཅན་བསམ་ཟེ་གཉིས་འོང་འགྱུར།
ཐོ་གྲོལ་བཟང་དང་ཐོ་གྲོས་སོ། དེ་ལས་དང་པོ་ལ་སྤྱོད་འོས། 80

དེ་ནས་ཁ་དོར་མཐར་ཕྱིན་དེ། གྲམ་འི་ཡོན་ནི་དོར་གཉེར་བའི།
བསམ་ཟེ་དེ་དག་ས་བདག་གི། མཚོད་སྤྱོད་ཞིང་དུ་ཡང་དག་འོངས། 81

ས་གྲོང་ནོར་ལྷ་རི་བུ་ཡིས་ཀྱང་། དེ་ཡི་མིང་གྲོས་གུས་པ་ཡིས།
ཐོ་གྲོལ་བཟང་ལ་བཅོད་སྤྱོད་ནི། མཇུག་དུ་ཡོན་ལཱ་དག་པས་བུལ། 82

ཁྱིམ་ནི་ན་ཅིན་པའི་རང་བཞིན། གཤེད་གྱི་དབྱིག་པ་རིལ་པོ་དང་།
རིན་ཅེད་གཤེད་གྱི་རྩོད་དང་ནི། གཤེད་ནི་བཟུང་བཀལ་ལཱ་དག་གོ། 83

तपोवनरुचि भक्त्या कदाचित्तेन भूभुजा
जिनः पुरप्रवेशाय स गत्वा स्वयं मर्यितः ॥ ७६ ॥

प्रणये नृपते स्तस्मिन् वात्सल्येन प्रसादिना ।
सुगतेनाभ्युपगते सम्भारः समवर्त्तत ॥ ७७ ॥

स राजा काशीनगरौ वासवाख्यस्य भूपतेः ।
सुहृदः प्राद्विणोद्भूतं भगवान् दृश्यतामिति ॥ ७८ ॥

अचान्तरे वासवेन राज्ञा द्वादशवार्षिके ।
यज्ञे समाप्ते विधिवत् कल्पिताः पञ्चदक्षिणाः ॥ ७९ ॥

तं देवतावदद् भूपं विप्रौ त्वा मागमिष्यतः ।
सुमतिश्च मतिश्चेति दानार्हः प्रथमं स्तयोः ॥ ८० ॥

अथाध्ययनपर्यन्ते गुरवे दक्षिणार्थिने ।
यज्ञश्चेवं क्षितिपते स्तौ समाजग्मतु र्दिजौ ॥ ८१ ॥

वासवोऽपि महीपाल स्तन्नामश्रवणादरात् ।
ददौ हृष्टः सुमतये यज्ञान्ते पञ्चदक्षिणाः ॥ ८२ ॥

चतुरत्नमयीं शय्यां हैमौ दण्डकमण्डली ।
सुवर्णरत्नपात्रीञ्च हिरण्यशतपञ्चकम् ॥ ८३ ॥

རང་གི་བྱ་མོ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། མི་བདག་ཉེར་བར་བཅོན་པ་ན།
 སྒོ་གྲོས་བཟང་གི་ཚངས་སྤྱོད་ནི། བཛོད་ཅིང་བྱ་མོ་ཡོངས་མ་སྤངས། 84

མཐོས་མཞེས་པ་བྱ་མོ་དེ། གསེར་གྱི་འོད་ཅན་དེ་མཐོང་ནས།
 མཛོན་འདོད་ལྡན་པས་ངོ་ཚ་ནི། རབ་དུ་བཏང་ནས་ལྷ་བ་བྱས། 85

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཕྱིར་བསྒྲུབ་ཆོ། བྱ་མོ་ཚངས་སྤྱོད་ལྡན་མ་དེ།
 ཆགས་བྲལ་གཉེན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་དེ། མར་མེ་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་སོང་། 86

དེར་ནི་རྒྱན་གྱི་རིན་ཅེན་ནམས། དེས་པ་ཡིས་ནི་འཛོང་བྱེད་ཅིང་།
 རིན་གྱིས་ཉེས་བའི་མེ་དྲོག་གིས། དེ་ཡིས་དྲག་དུ་ལྷ་མཆོད་བྱས། 87

སྒོ་གྲོས་བཟང་གིས་ཡོན་ཐོབ་པ། བཞེད་པ་སྤྲུལ་པ་ལྟུང་ནས།
 དེ་ཡི་རྒྱུང་མས་བཟུན་པ་ཡི། གསེར་གྱི་རྒྱལ་མ་རང་གིས་བརྒྱང་། 88

དེ་ཉིད་གྱི་ནི་མཚན་མོ་ལ། དེ་ཡི་སྤྲི་ལས་བཅུ་མཐོང་ལྟེ།
 བདུད་ཅིང་རྒྱ་མཚོ་འབྲང་བ་དང་། ནས་མཁའ་ལ་ནི་འགྲོ་བ་དང་། 89

ཉི་མའམོང་དང་རྒྱལ་བོ་དང་། ཐུབ་པ་ནི་ཚོགས་དང་གིང་དྲ་དང་།
 སྤང་དག་དང་ལང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སེང་གའི་རི་ལ་འཛོག་། 90

དེ་ནས་དེ་ན་རབ་སད་དེ། ཐུབ་ཆེན་མཛོན་གྱིས་ལྷ་ལྷན་པ།
 ལོ་ལ་གསེལ་བའི་ཚལ་དུ་ནི། མི་ལས་འབྲས་བུ་ཉ་དུ་སོང་། 91

अलङ्कृताश्च स्वसुतां नृपे दातुं समुद्यते ।

सुमतिर्नाग्रहीत् कन्यां ब्रह्मचर्यं मुदाहरन् ॥ ८४ ॥

कन्यापि सुन्दरी नाम तं दृष्ट्वा कनकद्युतिम् ।

साभिलाषा समुत्सृज्य लज्जां चक्रे तदर्धनाम् ॥ ८५ ॥

प्रत्यास्याता ततस्तेन सा कन्या ब्रह्मचारिणा ।

वैराग्यादन्धुविमुखी ययौ द्वीपवतीं पुरीम् ॥ ८६ ॥

तच्चालङ्काररत्नानां कुर्वाणा विक्रयं शनैः ।

सा मूल्यक्रीतकुसुमैः सदा चक्रे सुरार्चनाम् ॥ ८७ ॥

सुमतिर्गुरवे दत्त्वा दक्षिणात्तं समीहितम् ।

हिरण्यग्रेषं तत्पत्न्या निर्दिष्टं स्वयं मग्रहीत् ॥ ८८ ॥

तस्यामेव विभावर्यां स्वप्नान् दश ददर्श सः ।

पानं सुधासमुद्रस्य गमनं गगनेन च ॥ ८९ ॥

चन्द्राकस्पर्शनं राज्ञां मुनीनां मय याजनम् ।

श्वेतेभ-हंस-सिंहाद्रिशिखरारोहणं तथा ॥ ९० ॥

सोऽयं प्रबुद्धः स्वप्नानां फलं श्रोतुं महामुनेः ।

जगाम पञ्चाभिज्ञस्य पर्णादस्य तपोवनम् ॥ ९१ ॥

དེ་ཡིས་དྲིས་ལ་དེས་སྤྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་མི་ཡམ་འབྲས་བྱ་བྱས།
མར་མེ་ཅན་གྱི་གྲོང་གནས་པ། བཅོམ་ལྷན་གྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཁེན། 92

དེ་ཐོས་སྐྱར་བར་སློབ་གྲོས་བཟང་། མི་ཡམ་ལུང་བསྟན་འདོད་པ་ཡིས།
མཆེད་ནི་སློབ་གྲོས་དང་འགྲོགས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་མར་མེ་ཅན་དུ་སོང་། 93

སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མར་མེ་ཡིས། བཅོམ་ལྷན་ནང་དུ་བྱོན་པ་ཡི།
དགའ་སྟོན་ཆེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་དེ། དེ་ནས་ཅན་དང་ན་གསུམ་ཀྱིས་སྤྲས། 94

དེ་ཡི་མཆེད་པའི་མེ་ཏོག་ཆོགས། དེར་ནིས་བདག་གིས་བསྐྱབས་ཆོ།
ཉེ་ཆོང་དྲག་གི་གནས་སུ་ནི། ངས་པར་མེ་ཏོག་མཐོང་མ་གྱུར། 95

དེ་ནས་བྱ་མོ་མཆོས་མ་དེ། མེ་ཏོག་ཉིད་དཀའ་གྱུར་པའི་ཆོ།
མཆེད་པ་འཆད་པའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས། གཟིར་བ་འབྲིང་བ་མཁའ་ལ་ཁྱུས། 96

དེ་ནས་སློབ་ཟང་བསོད་ནམས་མཐུས། འདས་སྐྱེས་མེད་པའི་ཆིང་བྱ་ནི།
འགའ་ཞིག་དུ་ཡང་དེ་དུས་ནས། བསྐྱོད་པ་ནི་འབྲུངས་པར་གྱུར། 97

དེ་དག་གྱལ་པོའི་འཛིགས་པ་ཡིས། སྤྲས་ནས་སྟེད་པས་འབྲིང་མཁའ་ན་གྱིས།
དེ་ལ་བྱིན་ཅིང་དེ་ཡིས་ཀྱང་། བྱམ་ཆུའི་ནང་བཅུག་མགྲོགས་པར་སོང་། 98

སློབ་གྲོས་བཟང་པོར་ང་མཆེད་སྟེ། མེ་ཏོག་དོན་གཉིས་ཡོངས་འབྲུམས་པས།
བསྐྱོད་གྱེས་པའི་བཞིན་རས་ཅན། མཆོས་མ་དག་ནི་ཡམ་དུ་མཐོང་། 99

स तेन पृष्टः प्रोवाच त्वत्स्वप्नानां फलोदयम् ।
जिनो जानाति भगवान् दीपवत्यां पुरि स्थितः ॥ ८२ ॥

तच्छ्रुत्वा सुमति स्तूर्णं स्वप्नव्याकरणोत्सुकः ।
सहैव मतिना धावा ययौ दीपवतीं पुरीम् ॥ ८३ ॥

तस्मिन्नवसरे राज्ञा दीपेन विपुलोत्सवे ।
सा प्रवेशे भगवतः पुरी रत्नाम्बरै र्वृता ॥ ८४ ॥

यत्पूजापुष्पसम्भारे सम्भृते तत्र भूभुजा ।
क्रयविक्रयवौथीयु नैवादृश्यत पुष्पकम् ॥ ८५ ॥

ततः सा सुन्दरी कन्या पुष्पं दुर्लभतां गतम् ।
पूजाविच्छेददुःखार्ता मालाकार मवोचत ॥ ८६ ॥

ततः सुमतिपुण्यानां प्रभावादप्यपहृते ।
ऋदे बभूव कस्मिंश्चित् तत्कालकमलोद्भवः ॥ ८७ ॥

तानि राजभयात्तस्यै लुब्धः प्रच्छाद्य मालिकः ।
ददौ साप्यम्बुकुम्भान्त निर्दिष्ट्य त्वरितं ययौ ॥ ८८ ॥

सुमति र्जिनपूजायै कुसुमार्थी परिधमन् ।
तां फुल्लपद्मवहुलां ददर्श पथि सुन्दरीम् ॥ ८९ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཐུས། མྱོག་དང་བཅས་བདག་གིས་བཞིན།
བྱས་པའི་ནང་ན་རབ་བསྐྱེབས་པའི། བརྒྱ་ལྷན་གྱིས་བཞིན་དག་བཟླ། 100

མེད་ག་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེས། གསེར་གྱིས་དེ་ལ་བསྐྱེདས་པར།
མེད་ལྷན་མ་ཡིས་ཡོངས་ཤེས་ནས། འཕྲུལ་བཅས་དེ་ལ་རབ་སྐྱེས་པ། 101

ཁྱོད་གྱིས་བདག་ནི་མྱོད་བཟང་ནས། ད་ལྟ་མེད་ག་སྤོང་བར་བྱེད།
དམ་པ་ཚངས་སྤྱོད་བྱ་མོལ། གཤམ་པར་སྐྱ་བའི་དེགས་མ་ཡིན། 102

ཁྱོད་ལ་མེད་ག་རབ་བྱིན་པས། ཟྱེ་བ་གཞན་དུ་ཅང་མར་བདག།
བྱར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲོན་ལ་གྱིས། འདི་དག་ཉིད་གྱི་གཞན་དུ་མིན། 103

དེ་ལྟར་བྱར་ཅེས་དེ་བཞིན་ཆོ། བརྒྱ་ལྷན་དེ་ལ་བྱིན།
རང་ཡང་མཆོད་སྤྱིར་དེ་ཡིས་ནི། བརྒྱ་གཉིས་དག་རབ་དུ་བཟུང་། 104

དེ་ནས་ས་བདག་མར་མེ་དང་། ས་བདག་ནོར་ལྷན་བྱ་དག་གྱང་།
བཅོམ་ལྷན་ཡིགས་པར་བྱོན་པ་ཅན། བྱས་པས་མཛོད་དུ་ཡོངས་པར་བྱར། 105

དེ་ནས་མར་མེས་དེ་ཡི་གཏུགས། དེ་ན་ཅེན་མུར་མས་མཛོད་པ་བཟུང་།
ནོར་འཛིན་བདག་པོ་ནོར་ལྷན་བྱས། སྐབ་ལྟར་དག་རང་ཡལ་པོ། 106

ལྟ་དང་བྱུང་བ་བྱང་སྤོང་དང་། རི་ཐ་མཆོད་དང་སྤྱང་ཁྱེར་དུ།
རབ་དུ་བཞུགས་ཆོ་སེམས་ཅན་གྱར། གྱར་དུ་བདེ་བའི་དག་པོ་ཉིན་གྱུ་། 107

पुण्यानुभावात्तस्यैव कुम्भाभ्यन्तरसंवृत्तैः ।

सजीवितैरिव मुखं दर्शितं कमलै स्ततः ॥ १०० ॥

अर्थ्यमाना हिरण्येन सा तेन कमलार्थिना ।

साभिलाषा परित्राय सस्मिता त मभाषत ॥ १०१ ॥

त्यक्ताङ्गं भवता पूर्वं कुसुमान्यद्य याचसे ।

कन्यासम्भाषणं साधो न युक्तं ब्रह्मचारिणः ॥ १०२ ॥

तव पुष्पप्रदानेन भार्या स्या मन्यजन्मसु ।

इत्येवं प्रणिधानेन ददाम्येतानि नान्यथा ॥ १०३ ॥

एवमस्त्विति तेनोक्ते पञ्च पर्वाणि सा ददौ ।

तस्मै स्वयञ्च पूजयै जग्राह कमलद्वयम् ॥ १०४ ॥

अथ द्वीपक्षितिपति र्वासवश्च महीपतिः ।

भगवन्तं समायान्तं भक्त्या प्रत्यभिजग्मतुः ॥ १०५ ॥

तस्य रत्नशलाकाङ्गं दीप्तं ह्रस्व मघाग्रहौत् ।

चामरं चन्द्रधवलं वासवो वसुधाधिपः ॥ १०६ ॥

सुरसिद्धिर्पिङ्गन्धर्वैः पूज्यमानस्य सर्वतः ।

पुरप्रवेशे तस्यासीत् सर्वसत्त्वसुखोत्सवः ॥ १०७ ॥

སྤྱོད་པའི་ཚྭས་ནི་སྤྱུག་པོ་ལ། སྤྱུལ་བ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་ཡིས།
 གློ་བྱོས་བརྩེང་གི་དེ་མཐུ་ལས། ཇི་ཞིག་ལྟར་ལྟེས་ལས་ཐོབ་གྱུར། 108

སྤྱོད་པའི་ཞབས་ལ་པདྨ་དག། རབ་དུ་འཕངས་ནས་ཐམ་སྦྱར་དེ།
 ཀྱན་དགའ་ཅན་དེས་རལ་བའི་ཁྱར། ས་ལ་བསྐྱམ་ནས་དེར་བྱུག་འཚལ། 109

དེ་ཡི་མདུན་ན་ཡངས་པ་ཡི། ལེགས་བྱས་བཞིན་དུ་བསྐྱོན་མས།
 དེ་མདུན་ཞལ་གྱི་ཐུབ་པའི་མཐར། མཆོད་པ་ཡང་དག་གྱུ་བ་ཐོབ། 110

བཅོས་ལྟར་མདུན་དུ་དད་པ་ཡི། མཛོས་མས་བྱས་པས་རབ་གཏོར་བའི།
 བསྐྱོར་བ་རྩེང་དག་ནི། མྱ་གྱི་གྱུར་ཉིད་དག་དུ་གྱུར། 111

གློ་བཟང་རབ་དུ་བདུད་པ་ཡི། རལ་བའི་ཚྭས་ནི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི།
 ཞབས་ཀྱིས་མ་ནན་པས་རྒྱུང་གྱུར་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཞན་ནི་རབ་དུ་འཕྱུངས། 112

དེ་ནི་བྱ་བ་བྱས་གྱུར་ཅིང་། མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ཐོབ་པ་ནི།
 འཇིག་རྟེན་ཐབས་ཅན་ཉན་པ་ལ། བཅོས་ལྟར་བྱས་པས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། 113

ཐུབ་པའི་དག་ཇོགས་པ་ཡི། ཏུང་ཏུབ་ཐོབ་ནས་གློ་བཟང་ཁྱོད།
 འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཡུ་གུ་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར། 114

ཞིས་བ་གྱུ་བ་པས་རབ་གསུངས་གིང་། མཁའ་ལ་བེ་རྟོག་ཚར་རྒྱུང་ཚོ།
 མཆོད་ཅིང་རབ་དུ་གཞན་པ་འཛིན་པ། ཁྱོད་པོ་གྱུར་གྱིས་རལ་བ་རྒྱུངས། 115

निविडे जनसंपाते जिनसन्दर्शनोत्सुकः ।

सुमति स्तत्प्रभावेण कथञ्चिन्मार्ग माप्तवान् ॥ १०८ ॥

क्षिप्त्वा शालु खरणयोः कमलानि कृताञ्जलिः ।

स तं ववन्दे सानन्दः क्षितौ कौर्णजटाभरः ॥ १०९ ॥

तस्य पद्मानि वैपुल्यं सुकृतानीव तत्क्षणात् ।

श्रवाप्य चक्रुश्चक्राभां सर्वां सञ्जारिणीं पुरः ॥ ११० ॥

सुन्दर्या सादरोत्सृष्टं भक्त्या भगवतोऽग्रतः ।

फुल्लारविन्दयुगलं ययौ कर्णावतंसताम् ॥ १११ ॥

जटाकटप्रः सुमतेः सुगतेन प्रणामिनः ।

व्यशीर्यत पदाक्रान्तः प्रादुरासीत्तथा परः ॥ ११२ ॥

लब्धाकाशगतौ तस्मिन् प्रयाते कृतकृत्यताम् ।

शृण्वतः सर्व्वलोकस्य वभाषे भगवान् जिनः ॥ ११३ ॥

सम्यक्सम्बोधि मासाद्य सुमते त्व मनुत्तराम् ।

लोके शाक्यमुनि नाम भविष्यसि तथागतः ॥ ११४ ॥

उदीरिते जिनेनेति पुष्पवर्षे दिवश्च्युते ।

जटां स्तूपप्रतिष्ठायै जगृहुः सर्व्वमन्त्रिणः ॥ ११५ ॥

ས་ལ་སཱེད་ཀྱི་རལ་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་ཞབས་ཀྱིས་མེན་མཐོང་ནས།
 ཉན་པ་ཉིད་དུ་མངོན་ཁེངས་པས། གློ་བྱོས་ཁྱོ་བས་འབྲུག་ས་པར་གྱུར། 116

དེ་ཡི་ནམ་འགྲུར་སྤོངས་པ་ལས། སྤྱིས་པ་གློ་བྱོས་བཟང་བོས་བསྒྲིག།
 དེ་ཉིད་དང་ནི་རྩན་ཅིག་དུ། ལྷན་པའི་མདུན་དུ་རབ་བྱུང་གླངས། 117

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་མཐར། གློ་བྱོས་བཟང་གིས་ལྷ་ཡི་གཤམ།
 དགའ་ལྷན་ཞེས་པ་ཐོབ་གྱུར་དེ། གློ་བྱོས་དགའ་ནི་བྱལ་བར་སོང་། 118

ད་ལྟ་གློ་བཟང་དེ་ཉིད་ང་། གློ་བྱོས་གློ་བྱོས་ནམ་བསྐྱད་པས།
 ཉམས་པར་གྱུར་པ་ཆོས་སྤྱད་འདི། མཛེས་མ་དེ་ནི་གྲགས་འཛིན་མའོ། 119

གསུམ་པའི་བསྐྱལ་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་
 འཛིག།
 གློ་ན་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་གཉིས། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་སྤོན་བྱུང་གྱུར། 120

དེ་ཡི་དུས་ན་འཕགས་ཀྱལ་དུ། ཆོང་པ་ཅན་ཕྱིན་ཞེས་པ།
 ཞོར་ཆེན་ཉོ་ཆོང་དགགས་ནི། རབ་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་བར་གྱུར། 121

དེ་ཡི་རྒྱང་མ་འདོད་པའི་སྟོབས། ཞེས་པ་བྱོས་བྱེད་ལྟར་མཛེས་བྱ།
 ཉམས་ཕྱིན་ཞེས་ནི་བྱ་བ་དག། ལུས་བཞིན་དུ་ནི་དགའ་བ་བྱུང་། 122

ཁྱིམ་ལྷགས་རྒྱང་མ་ལ་བཀོད་ནས། ཞོར་དོན་གཉིས་དེ་ཁྱུ་མཚོར་སོང་།
 འཛན་ལྷ་ཡིས་བཞིན་ཞོར་ཅན་ནས། ཞོར་དགགས་ནི་སྤྱད་པ་འཕེལ། 123

भगवच्चरणाक्रान्ता आतु हँद्वा जटाः क्षितौ ।
ओचियत्वाभिमानेन मतिः कोपाकुलोऽभवत् ॥ ११६ ॥

निवार्य सुमति स्तस्य विकारं मोहसम्भवम् ।
तेनैव सहितः शास्तुः प्रव्रज्या मग्नहौत् पुरः ॥ ११७ ॥

ततः कालेन सुमति र्देहान्ते तुपिताभिधम् ।
अवाप देवनिलयं मतिश्च नरकं ययौ ॥ ११८ ॥

सोऽहं सुमतिरेवाद्य मतिश्च मतिविक्षवात् ।
अयं धर्मरुचिः क्षिष्टः सुन्दरौ सा यशोधरा ॥ ११९ ॥

तृतीये भगवान् कल्पे ककुच्छन्द स्तथागतः ।
अनुत्तरज्ञाननिधि र्जम्बुद्वीपे पुराभवत् ॥ १२० ॥

बभूव समये तस्मिन्नुज्जयिन्यां महाधनः ।
वणिक् चन्दनदत्ताख्यः प्रख्यातक्रयविक्रयः ॥ १२१ ॥

तस्य कामबलाख्यायां आयायां मदन्द्युतिः ।
अश्वदत्ताभिधानो ऽभूत् पुत्रः काय इव प्रियः ॥ १२२ ॥

अर्थार्थौ स जगामाब्धिं पत्नीन्यस्तृदस्थितिः ।
धनेन धनिनां तृष्णा लवणेनेव वर्द्धते ॥ १२३ ॥

དེ་ཡི་ཆུང་མ་བྱོ་སོང་ཆོ། ལང་ཆོས་བྱོས་ཤིང་སྤོངས་པ་ཡིས།

བྱིས་བྱི་བསམ་པ་ཡོངས་བཏང་ནས། འདོད་པའི་བསམ་པ་ཀྱེད་ལ་ཆགས་གུར། 124

དེ་ཡིས་ནོར་བྱི་ལས་ལ་ནི། བཞེན་ཀྱངས་ཕྱིན་ནམ་བཞེད་ནས།

དག་དུ་ཁང་བཟང་བ་གསུ། བཞས་དེ་བྱུང་བའི་ལམ་ལ་བལྟས། 125

གཡོག་འཁོར་མང་བའི་བྱིས་དུ་ནི། རང་དབང་བཞས་སྐབས་བྲལ་བ་དེས།

ཤུགས་རིངས་བྱང་ནས་མ་མ་ནི། བཞེན་པའི་མངོན་ཕྱོགས་སྒྲུས། 126

བྱིས་ནི་འབྱར་ཞིང་ཡོངས་སྤྱོད་མང་། སྤྱོད་བཀའ་ལས་ཉན་པ་འདིར།

རང་དབང་སྤྱོད་པས་དམན་པ་ཡི། མ་མ་བདག་ལ་དགའ་བ་མེད། 127

སྤྱོད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་མེད་པ་ན། བྱད་མེད་དགའ་བ་བཞེན་པ་ནི།

དབང་གིས་མ་ཡིན་བཀའ་ཕྱི་མིན། བྱན་བྱིས་མ་ཡིན་ཆས་ཀྱིས་མིན། 128

དེ་སྤྱད་བྱིས་ནི་ཡོངས་བཏང་ནས། བདག་ནི་འདུན་བས་བྱུ་ཞིང་འབྱོ།

བཞེན་སྤྱོད་བྱུ་ནི་འདི་ལ་ཡང་། བདག་ནི་ཆགས་པའི་དབང་མ་གུར། 129

འཇགས་ཀྱི་འཇུག་འཇགས་ཀྱིས་བཅིངས་ཤིང་། བཞེན་བྱུ་འཆིང་པས་

བསྐྱམས་པ་དག།

བྱད་མེད་དགའ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན། གཡོ་སྤྱད་དག་གིས་བཟོད་པ་ཡིན། 130

ཞེས་སྤྱད་པའི་མ་མ་ནི། ཤིན་དུ་མཐོང་བས་འབྱུགས་པས་སྒྲུས།

མཉམས་པའི་ནི་ཤིན་དུ་ཡོངས་པའི་དབང་། བཏང་ནས་འབྱོ་བ་འཇགས་པ་ཡིན། 131

तत्पत्नी प्रोषिते पत्यौ यौवनोन्मादमोहिता ।

गृहचिन्ताः परित्यज्य कामध्यानपराभवत् ॥ १२४ ॥

कुमार मश्वदत्तं सा निधाय धनकर्मणि ।

सदा प्राप्तादशृङ्गस्था राजमार्गं व्यलोकयत् ॥ १२५ ॥

स्वैरावकाशरहिता बहुभृत्यजने गृहे ।

दृढधात्रीः समभ्येत्य दीर्घोच्छ्वासाज्जगाद सा ॥ १२६ ॥

विभवे बहुभोगेऽस्मिन्नाज्ञाधीनजने गृहे ।

स्वैरसञ्चारह्वनाया मातः सत्यं न मे रतिः ॥ १२७ ॥

नाधिकारैर्न सत्कारैर्नालङ्कारैर्न भोजनैः ।

विना पुरुषसम्भोगं भजन्ते ललनाः सुखम् ॥ १२८ ॥

तस्माद् गृहं परित्यज्य गच्छामि च्छन्दचारिणी ।

बाल्ये जातः सुतोऽप्येष न स्नेहायतनं मम ॥ १२९ ॥

कुलकूलद्वयावद्धा बन्धुबन्धनयन्त्रणाम् ।

न सहन्ते तरङ्गिण्यो रतिशैलाहि योषितः ॥ १३० ॥

इति ब्रुवाणां तामूचे धात्री वात्सल्यविक्षावा ।

वत्से न गमनं युक्तं त्यक्त्वा सुविपुलां श्रियम् ॥ १३१ ॥

བྱ་བ་མང་པོས་བྱིས་འདིར་ནི། སྤྲུལ་བས་སྦྱོད་བཞི་སྦྱར་དེ།

གསལ་བའི་སྦྱོད་བསྐྱད་ཅིག་གིས། ལྷ་པོ་ཡི་ནི་ལས་དུ་གྱུ། 182

ཡང་ཚེ་ཚ་བས་རབ་གདུངས་པ། བྱོད་ཀྱིས་སྦྱོད་བཞི་ལྟར་བསྐྱར།

བྱིས་གྱི་གདོར་ཡང་རྒྱང་བ་ཡིས། རབ་སྤངས་བྱོད་ཀྱིས་ཐེ་ལྟར་འབྱོ། 183

འདི་ནས་འདོད་པའི་དུག་འབེབས་ཤིང་། འདི་ནས་སྐད་ཅིག་ག་ཡང་ལ་སྤྱང་།

གཉིས་ཀ་གཅོས་འདི་ལ་ནི། བྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཡོངས་མི་ཤས། 184

གཡོ་ཞིང་དགེ་མཚན་ལྡན་པ་ནས་ས། ཇི་སྤྱད་གོས་ནི་མ་དོར་བར།

དེ་སྤྱད་སྤྲུག་གི་རྩོང་གིས་ཀྱང་། མཉན་གྱི་བྱད་མེད་དོན་དུ་གཉིར། 185

འོག་བག་གོས་ནས་དྲངས་པ་ན། མ་མ་མ་ཞེས་འདར་བྱེད་ཅིང་།

བདག་འགྲུ་ཐོངས་ཤིག་ཐོངས་ཤིག་ཅེས། སྤྲོ་སྤྲོགས་དེ་ནི་སྤྲོ་ཞིག་འདོད། 186

ནས་པ་ཀྱན་དུ་བྱ་བ་བྱས། སྤྲོ་བོས་གོས་མེད་མཐོང་ནས་ནི།

ལག་བའི་གཞེས་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་ཡིས། རྩོམ་ཅུལ་བཞིན་འབྲེལ་བར་བྱེད། 187

བྱན་པར་དགའ་བའི་ཚེས་ཀྱན་དང་། རྒྱད་ཅིག་བྱེད་ནི་བདེ་བར་འབྲོགས།

བྱིན་ནས་སྤང་བ་རབ་སྤངས་བའི། འཇིག་རྟེན་པ་རིལ་དག་དུ་འབྲོགས། 188

བཞིན་སྤྱད་ངོ་ཚད་སྤྲུག་བསྐྱར་ཅན། འབྲས་མེད་ཉམས་ཤིང་དཔན་པ་དེ།

ཅི་ཡང་བྱིས་ནི་ནུས་པ་བཅད་དུ། ལྟར་བར་གྱུར་པ་འཚོལ་བ་བཞིན། 189

बहुकृत्ये गृहे त्वस्मिन् गुप्तचर्या नियुज्यते ।
क्षणेन स्वैरचरितं राजमार्गेषु धावति ॥ १३२ ॥

कथं रक्षसि चारिचं सन्तप्ता यौवनोष्मणा ।
कथं गृहनिधानञ्च पादेनोत्सार्य गच्छसि ॥ १३३ ॥

इतः कामविषावेशः श्वभ्रपातः क्षणादितः ।
अस्मिन्नुभयसन्देहे न जाने किं करिष्यसि ॥ १३४ ॥

तावत् प्राणपणेनापि चपलाः सकुतूहलाः ।
परस्त्रियं प्रार्थयन्ति न यावदस्त्र मुञ्चति ॥ १३५ ॥

न न नेति समुत्कम्पिरसनांशुककर्पणे ।
गच्छामि मुञ्च मुञ्चेति कणन्ती कस्य नेप्सिता ॥ १३६ ॥

दृष्ट्वा विवसनां दृप्तकर्तव्यः सर्व्वथा जनः ।
भुजपञ्जरनिर्मुक्तः शुकदृच्या पलायते ॥ १३७ ॥

तिमिरे रतिचौरेण क्षणार्द्धसुखसङ्गमः ।
पुनः प्रविरतलोके परलोकसमागमः ॥ १३८ ॥

सा नष्टा निष्फलाकृष्टा लज्जाकृष्टादधोमुखी ।
कुमार्गे हारितं यान्ती शीलरत्नमिवेक्ष्यते ॥ १३९ ॥

རྩི་མེད་ཚུལ་གྱིས་སྤོ་གཤམ་འདོད་པའི་ངལ་དུ་བསྐྱེས་ཆད་ཅིང་།
 ལྷ་དྲིལ་འབྲས་བུ་ས་གནི་ཡོངས་སྤྱུ་ཁྱིེངས་པར་བྱེད་པ་བཞིན།
 མི་དཔལ་ཆགས་བྲལ་དུ་བརྟགས་མཆི་བའི་ཐོགས་པ་རགས་པ་ཡིས།
 ཉེས་སྒྲོན་སྤྲད་པ་རབ་དུ་སྒྲིམ་པ་དེ་ནི་ཅུ་བར་བྱེད་༥

140

ཕྱིས་པའི་འཛུལ་ཕྱི་པའི་ལ་ཆེན་ཅན་ལྟར་གསོས་པ་ལ་ཡོང་རྒྱུ་
དུ་སེམས་ཤིང་ཅིང་།

ཡང་ལྷན་ལྟར་ལུས་ནི་མཆོག་དུ་རྒྱུ་ཞིང་འབྲས་ལས་པ་དུ་ཉམས་ལུང་དེ།
ལྷན་ལྟར་ལུས་ནི་མཆོག་དུ་རྒྱུ་ཞིང་འབྲས་ལས་པ་དུ་ཉམས་ལུང་དེ།

[illegible][illegible]

གཞུགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་བསྟན་པའི་ཁྲིམ་པ་ཕྱི་རྒྱལ་འཛིན།

ཡང་སྟོན་པ་ནས་ཀྱི་བསྟན་ནས་སྟོན། བཞུགས་པ་ཡོངས་བདུགས་པ་ལྟེ་

དེ་ལྟར་ཁྱིམ་ན་གསུམ་པ་ཁྱོད་། རི་ལྷོ་རྩེ་མུ་དང་འགྲོ་གྲུ་ས་ཤིང་།

འཛིག་ཏེན་དག་གིས་མི་གེས་པ། དེ་ལྟར་རིགས་པ་བདག་གིས་བརྗོད། 143

ཁོ་ཁོ་གཞི་ལྟར་བྱུང་སྟེ་བྱུང་། ལུང་ལྟར་ལྟོ་དཀའ་ལྟོ།

ཕྱེ་མོས་དོགས་ཕྱེ་མོས་མེད་ཀྱང་། མཚོ་རྒྱ་མཐོང་མཚོ་མཐོང་། 144

ནམ་པ་ལོ་ཉི་ཤེད་པ་ལ། སྒྲིལ་པ་ལྷན་གྱིས་ལཱ་ཆེད།

གཤམ་ཏེ་རི་ཁྱིམ་ལ་ཕྱུང་སྐབས། འདི་ནི་གོ་དོ་མེད་ན་ལ་མ་མིན། 145

सा रोदिति प्रसृतदुश्चरितापवादा
स्थूलासविन्दुभि रमन्दविपादकन्दैः ।
कामश्चमञ्चुटितनिर्मलशीलहार-
मुक्ताफलैरिव धरां परिपूरयन्ती ॥ १४० ॥

वालस्यापि तुषाररश्मिरुचिरं संचिन्तयन्त्याः स्मितं
म्बायन्त्याः सहसा निमौलिततनोः पद्माननायाः परम् ।
गेहान्तः स्वकथां मिथः कथयता माकर्णयन्त्या वह्निः
स्वैरिण्या स्तृणपल्लवेऽपि ललिते साशङ्कशङ्कां मनः ॥ १४१ ॥

रूपदर्पेण निर्यान्ति तरुण्यः पतिवेश्मनः ।
पश्चात् परीक्ष्य त्यज्यन्ते पुण्यस्थाने परीक्षकैः ॥ १४२ ॥

तस्माद् गृहस्थिताया स्ते यथा पुरुषसङ्गमः ।
लोके भवत्यविदित स्तथा युक्तिं वदाम्यहम् ॥ १४३ ॥

अश्वदत्तः कुमारोऽसौ किञ्चिदासन्नयौवनः ।
जनस्याशङ्कनीयत्वात् सुखभोग्यः परन्तव ॥ १४४ ॥

एवं विदग्धः सुमुखः कान्तिमान् प्राप्यते कुतः ।
निरपायः प्रकारोऽयं यदि तावत् प्रवर्तते ॥ १४५ ॥

ཞིག་པ་མ་མའི་ཆོག་གོས་ནས། དེ་ཡིས་ཀྱང་ནི་རིགས་པར་བསམས།
 ཆགས་པ་བྲག་པོའི་རྣམ་པ་ཡིས། ལོང་བས་ཐིག་རྒྱུང་མཐོང་མ་ཡིན། 146

དེ་ནས་མ་མས་དཔལ་བྱ་ཡིས། བྱད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བདེ་བསྐྱབས་པ།
 བསྐྱབས་ཤིང་བསྐྱབས་ནས་གནོད་ཀྱི་ཡིད། ཡལའལ་རངོན་པར་སྤྱོགས་
 པར་བྱས། 147

དྲག་དུ་འདོད་པ་རབ་སྒྲེས་ནས། དེ་ལ་དེ་ཡིས་རབ་སྒྲེས་པ།
 བུ་ཁྱོད་ལ་འོས་འགའ་ཞིག་ནི། བདག་པོ་ཡལ་གནས་སོང་བ་ཡིད། 148

ཁང་མེད་སྒྲོན་མ་མེད་པར་ནི། མཚན་སོ་སོ་སྤྱལ་བ་ཤིན་ཏེ།
 བློ་དུང་མཚར་ལྡན་མ་དེ། ཁྱོད་དང་ཡང་དག་འགྲོགས་པར་འདོད། 149

ཅེས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་གོས་ནས། རངོན་པར་འདོད་ལྡན་ཅོང་པའི་བྱས།
 དྲག་དུ་བླས་པའི་ཁྱིམ་དུ་ནི། མ་དང་དག་འཁྱུར་འགྲོགས་པ་བརྟེན། 150

དྲག་དུ་རབ་བསྐྱབས་ཁྱིམ་དུ་ནི། དག་འཁྱུར་སྤྱོད་པ་ཤིན་མེད་པ།
 དེ་ལ་ཆགས་པའི་མེད་ག་ནི། རབ་དུ་འབེལ་ཞིང་ཞི་མ་གྱུར། 151

དེ་ཡི་བསམས་པ་དྲག་དུ་ནི། རབ་དུ་བསྐྱབས་པའི་རྒྱལ་བསྐྱལ་འདི།
 མི་བཟོད་གཞུགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ། རྒྱུང་བ་ཤིན་ནི་འཛོལ་ལོ། 152

པར་ལྡན་བཞིན་གྱི་ཆ་སྤྱོད་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རོ་བྲལ་བའི།
 འོ་ཡི་དག་འཁྱུར་སྤྱོད་པ་ལ། བདེ་བའི་དག་འཁྱུར་སྤྱོད་འག་ལོད་མིན། 153

इति धात्रीवचः श्रुत्वा सापि युक्त ममन्यत ।
तौत्ररागप्रकारान्धः पापपातं न पश्यति ॥ १४६ ॥

धात्री ततः कुमारस्य सम्भोगसुखवर्णनाम् ।
स्वैरं विधाय विदधे विषयाभिमुखं मनः ॥ १४७ ॥

त मवोचत साशङ्कं कृत्वा कामप्रतारणम् ।
अस्ति वत्स त्वदुचिता काचित् प्रोषितभर्तृका ॥ १४८ ॥

शून्ये वेश्मनि निर्दोषे रात्रौ मौनावलम्बिनौ ।
लज्जावतौ सा सुतरां त्वया सङ्गम मिच्छति ॥ १४९ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा साभिलाषो वणिक्सुतः ।
सदा गुप्तगृहे भेजे जनन्या रतिसङ्गमम् ॥ १५० ॥

सततं सेवमानायाः प्रच्छन्नभवने रतिम् ।
वर्द्धमानः परं तस्या रागाग्निर्न शमं ययौ ॥ १५१ ॥

साचिन्तयदिमां नित्यं प्रच्छादनकदर्थनाम् ।
न सहे रूपभोगस्य प्रकाशः किल जीवितम् ॥ १५२ ॥

अन्योन्यवदनाम्भोजविलोकनरसं विना ।
न चुम्बने न सुरते कश्चिदस्ति सुखोत्सवः ॥ १५३ ॥

དེ་བསྐྱབས་པ་ཡི་ཉེན་སོངས་ནི། རབ་དུ་འབད་བས་བཅོམ་བྱས་དེ།
འབྲམ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་གཞོན་རྒྱལ། གསལ་བར་བདག་གིས་བརྟན་པར་བྱ། 154

ཞེས་པ་མཚན་མོ་རབ་བསམས་དེ། རབ་གསལ་ལྷས་དེར་གོས་དག་ནི།
ཡོངས་སུ་མེ་བའི་རིག་བ་ཡི། གང་པར་དེ་ལ་རབ་གསལ་གྱུར། 155

དེ་ཡིས་རང་གིས་མ་མཐོང་ནཔ། ཅ་བ་བཅད་བའི་རྒྱུད་པ་བཞིན།
མྱེ་ག་པའི་དུག་ནི་འབེབས་པ་ཡི། རབ་ང་དང་བྲལ་བར་བྱས་དེ་རྒྱུང་། 156

དེ་ཡིས་བསམ་བའི་རྒྱལ་བྱ་དེ། དལ་གྱིས་འདུ་གཤམ་ཐོབ་པ་དེས།
གྲུ་ཆེ་གཤམ་སར་འབྱུང་བ་ལ། སྤྱུག་བཟུལ་གྱུར་བཞིན་སྤྱི་རྒྱགས་བྱུང་། 157

དཔལ་བར་རྒྱུང་བའི་པོ་ཉ་མོ། འདོད་པས་ཡོངས་མ་དེ་ཡིས་ནི།
མིན་མའི་འབྲི་གིང་གཞེངས་བརྟེན་ཅིང་། ལག་པས་ཡོངས་འབྱུང་དེ་ལ་སྤྱོད། 158

ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱུ་རན་བཟོད་དཀའ་འདི། གནས་མིན་རྒྱུན་པ་དག་ལ་ཅི།
བུད་པེད་ཅོས་ཀྱིས་བརྟུམས་པ་རྟུམས། མེ་བའི་ཁྱོད་ཀྱིས་མེ་གཤམ་སམ། 159

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུག་བཟུལ་ཡོངས་མ་བྱེད། སྤྱུ་ཡི་མང་དོན་ཅིང་མ་རྟོགས།
མུན་སོངས་བདེ་བའི་ཡོངས་རྒྱུད་འདིས། ཁྱོད་ལ་མྱེ་ག་པའི་བག་ཆགས་ཅི། 160

གཤམ་ཐོབ་བརྟུམས་པ་མེད་པ་ཡི། ཅ་རྒྱུང་བུད་པེད་མུན་སོང་ཉིད།
གང་ལ་པ་ཡིས་ཁྱུ་པ་བྱས་དེ། བུན་ཁྱུས་ཁྱོད་མིན་ནས་ཅི། 161

तस्मात् प्रच्छादनायासं कुमारस्य प्रयत्नतः ।

भङ्क्ता प्रसभसंभोगे प्रदिशामि प्रगल्भताम् ॥ १५४ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा रात्रौ प्रभाते व्यक्तविग्रहा ।

ययौ वस्त्रपरावृत्तियुक्त्या तस्य प्रकाशताम् ॥ १५५ ॥

स निजां जननीं दृष्ट्वा च्छिन्नमूल इव द्रुमः ।

पपात पातकविपावेशेन विवशीकृतः ॥ १५६ ॥

तथा शीताम्बुना सिक्तः शनैः संज्ञा मवाप्य सः ।

विललाप पृथुश्वश्रे विभ्रष्टइव दुःखितः ॥ १५७ ॥

त मुवाच परिष्वज्य भुजाभ्यां काममोहिता ।

भूलतां सा समुन्नाम्य नरकापातदूतिकाम् ॥ १५८ ॥

मिथ्या किमय मस्थाने विषाद स्तव दुःसहः ।

किं न जानासि नारीणा मसत्यधर्मयन्त्रणाम् ॥ १५९ ॥

न त्वयोत्पादितं दुःखं हृतं वा कस्यचिद्धनम् ।

साधारसुखभोगेऽस्मिन् केयं ते पापवासना ॥ १६० ॥

सरित्साधारणा नार्थ्य स्तरङ्गिण्यां निरर्गलम् ।

यस्यामेव पिता स्नाति तस्यां न स्नाति किं सुतः ॥ १६१ ॥

ཡལ་གཞན་དག་དུ་གནས་བྱས་དེ། རྒྱལ་པས་རབ་བསྐྱེབས་དེ་དག་ནི།

ཆུང་མ་ཁྱོ་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས། མཚོག་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར།

170

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ཁྲིས་དེར་ནི། རང་གི་ཡལ་ཡང་མངོན་ཤེས་པས།

ཡོངས་འདྲིས་དག་སྤོང་མངོན་ཕྱོགས་དེ། མཉམས་གཤིན་ལས་ནི་དེ་ལ་སྤྱོད།

171

ཁྱོད་གྱི་མ་ནི་དགེ་བའམ་ཅི། སྤྱོད་བཟང་ལས་ཡང་ཡང་དུ།

བསམས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས། འགྲོད་གཤུང་མེད་པར་གྱུར་དམ་ཅི།

. 172

ཞེས་བ་དག་སྤོང་ཆོག་ཐོས་ནས། རྩོམ་ཡིས་ནི་བསྐྱུན་བ་བཞིན།

འདྲི་ཤེས་བདག་གིས་འཇིགས་པ་དེས། རིགས་བ་དེ་དེ་རབ་བསམས་པ།

173

གྲོས་བྱེད་འཇིགས་པས་འཁྲུངས་པ་དེས། མ་དང་ལྷན་ཅིག་བགྲོས་བྱས་ནས།

དག་སྤོང་དེ་ནི་མགྲོན་གཉིད་དེ། མ་བཟུམས་མཚོན་གྲིས་ཁྲིས་དུ་བསམད།

174

དག་སྤོང་དགྲ་བཅོམ་བསམད་ལ་ཡང་། དེ་ཡི་བདག་ཀྱང་འདར་མ་ཡིན།

གཏུག་པོ་ནམས་ནི་སྤྲིག་པ་ཡིས། རྩོམ་ཡིས་ལྷག་སྤྲི་བར་འགྱུར།

175

ངེས་མེད་གཡང་སར་ཆོས་ཀྱི་རི་ཅེ་ཡི། རྩོང་ནས་ཁ་ནི་ཐུར་ལྷས་ལྷུང་གྱུར་ཅིང་།

འཁྲུལ་མང་བྱ་སྤྱོད་སྤྲི་ཡིས་བསྐྱུན་པ་ནམས། ངེས་པར་གྱུན་མ་དག་དུ་

ལྷུང་བར་འགྱུར།

176

བྱུང་དེ་ལ་བར་བྱེད་མེད་ཀྱང་། ཡོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཆགས་པ་དེས།

མཚོས་པ་ཞེས་བྱ་ཆོང་བའི་བྱ། མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཆགས་ལྷན་གྱུར།

177

देशान्तरे कृतपदौ परं प्रच्छन्नपातकौ ।

जायापतित्वं विख्याप्य तौ निर्वृतिं मवापतुः ॥ १७० ॥

ततः कदाचित्तद्ग्रेहं स्वदेशप्रत्यभिज्ञया ।

भिद्युः परिचितोऽभ्येत्य वात्सल्यात्तमभाषत ॥ १७१ ॥

कच्चित्ते कुशलं मातुः कच्चिज्जन्ममहीं मुहुः ।

त्यक्तां चिन्तयतश्चित्तं नायात्यनुशयव्यथाम् ॥ १७२ ॥

इति भिक्षो वचः श्रुत्वा शिलयेव स ताडितः ।

प्रत्यभिज्ञानचकित स्तां तां युक्तिं मचिन्तयत् ॥ १७३ ॥

स माघा सह संमन्य मन्त्रभेदभयाकुलः ।

भिक्षुं निमन्य निर्यन्त्र स्तं शस्त्रेण गृहेऽवधीत् ॥ १७४ ॥

अर्हद्भिक्षुवधेऽप्यस्य नाकम्पत मनाङ्मनः ।

नृशंसाः पातकै र्यान्ति वज्रादपि कठोरताम् ॥ १७५ ॥

धर्माद्रिशृङ्गाग्रपरिच्युताना मधोमुखाना मतटावटेषु ।

बहुध्रुमश्वभ्रशताहतानां भवत्यलं पातपरम्परैव ॥ १७६ ॥

सुतेन रममाणांपि सा सम्भोगपरायणा ।

सुन्दराख्यं वणिकूपुचं दृष्ट्वाभूत्तत्र ससृष्टा ॥ १७७ ॥

དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་ཡོངས་འདྲིས་གོས་ས་བས་ཡོངས་སྤྱོད་དགའི
མཚོག་དུ་འབེལ།

ནོར་ནི་རབ་འབེལ་དར་བས་ཆགས་བ་སྤྱག་པོ་ཅི་ཡང་ཕྱིན་པར་བྱེད།
ལན་ཚུའི་ཅུ་དག་འཕྱངས་བས་ཤིན་དུ་མ་ཟད་སྤྱི་གཤམ་པར་འགྱུར།
ཅུ་ནི་བྱ་ཆེ་མེ་ལྷིས་བྱངས་བས་དྲ་གདོང་མེ་ནི་རབ་དུ་འབར། 178

འདོད་ལྡན་གསར་པ་དེ་དང་ནི། ཆག་པ་ལྡན་མ་དེ་གསང་འགྲོགས་པ།
དུས་བྱིན་གྱིས་མགོང་བྲོས་པ་ཡིས། རལ་བྱི་དག་གིས་མ་ཉིད་བསད། 179

མཚམས་མེད་གསུམ་བྱི་ཕྱི་གཤམ་གྱིས། དེ་ནི་ལྷི་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།
སྤྱོད་པ་ཡིས་བསྐྱལ་ནས་ས་གྱིས། གྱུར་དུ་གྱོང་བྲིད་དག་ལ་པ་བྱང་། 180

འགྱོད་པ་དྲག་པོ་སྤྱིས་པ་དེ། མོང་ནས་དགོས་མོང་ཆོགས་མང་ལ།
སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ནི་རབ་བྱང་ལྷས། གང་ཆེ་མིག་ཅན་ལ་མ་བྱིན། 181

དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཞེས་སྤང་གིས། དགོས་མོང་ཆོགས་ཉལ་མཚན་མོ་བསྤྲེགས།
དེ་ལ་བཅེ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤོ། དགོས་མོང་བྱང་ལྷ་བ་སེམས་དཔའ་ཆེ། 182

གཅིག་གིས་དེ་ཆེ་བསྐྱབ་པའི་གནས། སྤངས་པའི་རབ་དུ་བྱང་བ་བྱིན།
རབ་དུ་འབར་ཅིང་མན་དན་གྱིས། བསྐྱབ་པའི་གནས་ནི་ལྷ་བྱེད་པ། 183

དེ་ལ་དགོས་མོང་གིས་སྤྱལ་བྱེད། བསྐྱབ་གནས་འཛིན་པ་ཡོངས་མེ་འོས།
སངས་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་སྤྱག་འཚམ་ལོ། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་དག་དུ་བསྐྱོལ། 184

इति परिचितैर्भोगाभ्यासैः स्मरः परिवर्द्धते
 किमपि भजते लोभः प्रौढिं प्रवृद्धधनोदयैः ।
 लवणसलिलापानैस्तृष्णा प्रयात्यतितौव्रतां
 ज्वलति विपुलज्वालोऽगाधैर्जलैर्वद्वानलः ॥ १७८ ॥

तां गूढसङ्गतां तेन रागिणा नवकामिना ।
 दृष्ट्वाश्वदत्तः खड्गेन जघान जननीं क्रुधा ॥ १७९ ॥

आनन्तर्यैस्त्रिभिः पापभारैः स गुरुतां गतः ।
 निष्काशितः पुरात्तूर्णं देवतामेरितैर्जनैः ॥ १८० ॥

स जतानुशयस्तीव्रं गत्वा भिक्षुगणान् वद्वन् ।
 दुःखाद् ययाचे प्रव्रज्यां निवेद्य निजदुष्कृतम् ॥ १८१ ॥

तस्मै न कश्चित्प्रव्रज्यां पतिताय ददौ यदा ।
 तदा ददाह स द्वेपात् सुप्तं भिक्षुगणं निशि ॥ १८२ ॥

एकस्तु बोधिसत्त्वांशो भिक्षुस्तस्य दयार्द्रधीः ।
 तदा दिदेश प्रव्रज्यां शिक्षापदविवर्जिताम् ॥ १८३ ॥

शिक्षापदानि निर्वन्धाद् याचमानं प्रयत्नतः ।
 भिक्षुस्तमूचे नार्होऽसि शिक्षापदपरिग्रहे ॥ १८४ ॥

ཐུལ་བའི་མཚན་ནི་ཐོས་ཉིད་ཀྱིས། ཏུས་ཀྱི་མཐར་ནི་ཁྱོད་གྲོལ་འགྱུར།
 དེ་ནས་ཏུས་བྱིན་ལུས་ཀྱི་མཐར། འཛིགས་སྤྱུང་བའི་དབྱལ་བར་ཞུགས། 185

གང་མདུན་རབ་དུ་ཉམ་ང་བའི། གང་བ་འཛིག་པའི་མེ་ལྷན་བ།
 དེ་ཉིད་ཆོས་སྤྱིད་ཡུན་རིང་གི། ཡུན་རིང་ལས་ཞེས་བདག་གིས་བྲིས། 186

ཞེས་པ་བཞེད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་བཞུགས།
 ॥ 187

བ་རྒྱབས་ལྟར་གཤོམ་ཡི་རྒྱུང་འཛུབ་དག་ལ་དོགས་པ་མེད་པ་རབ་དུ་འཁྱུད།
 དར་བ་ཐོབ་ནས་པ་ནི་གཞི་བྱིན་གཏེར་དེ་རྣམ་པ་མིན་པ་དག་དུ་གཏོད།
 དག་བཅོམ་སེམས་ཅན་གཤམ་ནི་རབ་དུ་གསལ་བར་འབྱོར་པ་མ་ཟད་
 རིམ་པས་བཅོམ།

དུ་བ་ཤིན་དུ་བྲི་མ་ཅན་གྱིས་མཚེག་དུ་ཉེས་བྱས་ཅི་དང་ཅི་མ་བྱས། 188

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞེད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྱི་ཤིང་ལས་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་དོགས་པ་བཞེད་
 པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་དགྲ་པའོ།

नमो बुद्धाय बुद्धायेत्येतदेव सदा वद ।

जिनाभिधानं श्रुत्वैव कल्पान्ते मुक्ति मेष्यसि ॥ १८५ ॥

अथाश्वदत्तो देहान्ते घोरं नरक माविशत् ।

यस्याग्रे प्रवलोत्तालः शीतलः प्रलयानलः ॥ १८६ ॥

सोऽयं धर्मरुचिः पृष्ट खिरस्येति चिरान् मया ।

अभिधायेति भगवान् विरराम तथागतः ॥ १८७ ॥

वाताक्षी जननी तरङ्गतरला निःशङ्क मास्त्रिङ्गिता

प्राप्य प्रौढि मदर्शनं स जनक स्तेजोनिधिः प्रापितः ।

अर्हत्सत्त्वपदप्रकाशविभव स्तौत्रक्रमेणाहती

धूमेनातिमल्लीमसेन न परं किं किं कृतं दुष्कृतम् ॥ १८८ ॥

इति छेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

धर्मरुच्यवदानमेकोनवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དབྱུ་ཅུ་ཐམས་པ།

- ཡིད་ནི་དགེ་བའི་སྒྲུབ་ཕྱིན་ཅན། སྦྱོན་པ་ཤིན་དུ་རྒྱང་ཅ་ཡིས།
སྦྱོང་སྦྱོབས་ཅན་ལ་བྱམ་ཆོག་པ་ནི། བདུག་པས་བགོས་པར་བྱ་མི་འགྱུར། 1
- བྱི་ཇོ་འི་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ལྟོད། སྤྱུའི་ལྷོན་ཇིང་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲམ།
ཁང་པ་བཅེགས་པའི་བྱིས་པ་ནས་ན། བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བ་བཞུགས་པའི་ཆོ། 2
- ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལྡན་པ་ལས། སྤྱིས་བྱ་མཆོག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ།
བྱིས་བདག་དཔལ་བྱིས་བཞེད་བའི། ཁོར་ཅན་ཞེས་པ་བྱུང་བར་གྱུར། 3
- དེ་ཡི་རྒྱང་མ་ཆོས་ཀྱི་གྲོགས། ཁང་རྒྱལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།
བྱ་ནི་གཏོང་པོད་ཅན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་མནའ་མ་བདེན་ལྡན་མའོ། 4
- ཡངས་པ་ཅན་པའི་བྲམ་ཟེ་ནམས། འཆོག་པས་ནས་དེར་ནི་ངེས་པར་བྱས།
ཐམས་ཅད་བཅོགས་ནཔ་བཅོས་ལྡན་འདས། མགྲོན་དུ་གཉེར་བྱ་གཞན་དུ་མིན། 5
- ཁོར་བྱིས་རྒྱག་པ་པས་གཅིག་གིས་ནི། གཤམ་དེ་རྒྱལ་བ་མགྲོན་གཉེར་བྱེད།
གཞན་བྱིས་ཆོས་ཀྱི་བགོགས་ཕྱིན་པ། དེ་ལྟར་བྱིས་འབྱུང་བར་བྱ། 6
- དེ་དག་ངེས་པ་མ་ཤེས་ན། ཁོར་ཅན་མཆོག་གི་ཕྱན་ཆོག་པས་ལྡན།
བཞོད་ནཔས་ལྡན་བར་ཉིད་ཀྱིས། མོང་ནས་རྒྱལ་བ་མགྲོན་གཉེར་བྱས། 7

नवतितमः पञ्चवः ।

मनःशुद्धिविधानेन दानेनातिलघौघसा ।

भवन्त्यलङ्घ्याः संकल्पैः सम्यदः सत्त्वशालिनाम् ॥ १ ॥

पुरा वृजिषु वैशाल्यां मर्कटाख्यहृदान्तिके ।

कूटागारगुहावासे जिने भगवति स्थिते ॥ २ ॥

वभूव धनिको नाम श्रिया रुद्रपति र्वृतः ।

समग्रपुण्यसंयोगात् पुरुषोत्तमतां गतः ॥ ३ ॥

पत्नी धर्मसखी तस्य शीलवत्यभिधाभवत् ।

वदान्याख्यश्च तनयः क्षुपा सत्यवती तथा ॥ ४ ॥

संहताः समयं चक्रुः तत्र वैशालिका द्विजाः ।

निमन्त्रणीयो भगवान् सर्वैः संभूय नान्यथा ॥ ५ ॥

एकथेत् कुरुते वित्तमदाज्जिननिमन्त्रणम् ।

सर्वैर्निर्वासनीयोऽसौ परेषां धर्मविघ्नकृत् ॥ ६ ॥

तेषां समयं मग्नात्वा पुण्यवान् धनिकः स्वयम् ।

दिव्यसम्पद्युत शक्रे गत्वा जिननिमन्त्रणम् ॥ ७ ॥

བཅོས་ལྷན་རང་ཉིད་དགེ་འདུན་དང་། ལྷན་ཅིག་ཁྱིམ་དུ་གཤེགས་པར་ནི།
ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཆོ་གས་ལྷན་དེ། དགའ་བས་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སོང་། 8

དེར་ནི་དེ་ཡིས་རྩ་ལ་འོས། མཆོག་གི་འབྱོར་པའི་ཆོགས་ནུས་ཀྱིས།
དེ་ན་ཅན་ལྷན་དང་ཡོ་བྱད་དང་། ཟས་ཀྱིས་གཞི་བཟུང་བ་བྱས། 9

རྒྱལ་པོ་དེར་གཉིས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ནི། འདུས་ནས་ཡོ་བྱད་ཆོགས་བསྐྱབས་པས།
བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་དུང་སོང་ནས། གས་པས་མགྲོན་དུ་གཉིད་བ་བྱས། 10

དེ་ནས་དེ་ལ་བཅོས་ལྷན་འདས། རབ་དང་རྩི་མེད་བསམ་པས་གསུངས།
སྤྱོད་དུ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ། ཞོར་ཅན་གྱིས་ནི་མགྲོན་དུ་གཉིད་ 11

དེ་དག་གྱོས་ནས་བཅོས་ལྷན་འདས། མཆོད་པ་སྤྱོད་གྱི་ཉིན་བར་ལ།
རབ་དུ་ཉིག་ཅིང་དེ་དག་ནུས། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སོང་བའི་ཆོ། 12

ཞོར་ཅན་དང་པར་བཅོས་ལྷན་འདས། དགེ་སློང་ནུས་དང་བཅས་བྱོན་ནས།
ལྷ་ཡི་སྤྱད་བྱུང་བུ་ན་སྤྱུ་ཆོགས། མཆོད་སྤྱོད་རབ་དུ་བཞེས་པ་མཛོད་ 13

དེ་ཡི་རྩང་མས་ཉིད་གནས་ཡང་། དེ་མཚུངས་ཡངས་པའི་དབལ་གྱིས་ནི།
མཆོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོགས་ནུས་ཀྱིས། བཅོས་ལྷན་འདས་ལ་མཆོད་པ་བྱས། 14

གཟུ་བ་བའི་ཉིན་པ་དེ་ཡི་བྱས། བཞི་བར་མདུན་མས་སྐྱལ་པ་ནི།
ངོ་སེམས་འབྱོར་པའི་སོངས་སྤྱོད་ཀྱི། ཉེ་སྤྱད་ནུས་ཀྱི་མགྲོན་དུ་གཉིད་ 15

स भक्तिमान् भगवता गृहाभिगमने स्वयम् ।
ससङ्गेनाभ्युपगते हृष्टः स्वभवनं ययौ ॥ ८ ॥

स तत्र दिव्यविभवः सम्भारै स्त्रिदिवोचितैः ।
रत्नासनोपकरणां सज्जां भोज्यभुवं व्यधात् ॥ ९ ॥

अत्रान्तरे द्विजाः सर्वे गत्वा भगवतोऽन्तिके ।
संभूय द्रुतसंभारा शक्रु भङ्ग्या निमन्त्रणम् ॥ १० ॥

तानुवाचाय भगवान् प्रसादविशदाशयः ।
पूर्वमेव ससङ्गोऽहं धनिकेन निमन्त्रितः ॥ ११ ॥

एतदाकर्ण्य यातेषु तेषु स्वभवनं शनैः ।
परं प्रतीक्षमाणेषु दिनं भगवतोऽर्चने ॥ १२ ॥

धनिकस्य गृहं गत्वा भगवान् सह भिक्षुभिः ।
दिव्याद्भुतर्क्षिसंभारं चक्रे भोज्यप्रतिग्रहम् ॥ १३ ॥

अन्येद्युरपि तत्पत्नी तत्तुल्यं विपुलश्रिया ।
दिव्योपभोगसंभारै भगवन्त मपूजयत् ॥ १४ ॥

तत्पुत्रेण तृतीयेऽहि चतुर्थे सुपया जिनः ।
आश्चर्य्यविभवाभोगै रुपभोगै निमन्त्रितः ॥ १५ ॥

- ཡངས་པ་ཅན་པའི་ཚྭས་ནམས་ཀྱིས། ལྷོད་པ་མཚོད་པའི་སྐབས་མ་བོ་།
 རྟོང་ཅན་ལ་ནི་རབ་ཁྲིས་ནི། གནས་ནས་དབྱུང་པའི་ཚྭ་པ་བྱས། 16
- དེ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ། གཉིས་སྐྱེས་དེ་དག་ནམས་ལ་ནི།
 བདག་གིས་མ་ཤེས་ཞེས་བཟོད་ནས། རྟོང་ཅན་གྱིས་ནི་དང་བར་བྱས། 17
- དེ་ནས་རྟོང་ཅན་རྒྱུང་མར་བཅས། བྱ་དང་བཙས་ཤིང་མནའ་མར་བཅས།
 ལྷོད་པས་ཚེས་ནི་བཟླ་ན་པ་ཡིས། བདེན་པ་མཐོང་བ་བོ་བ་པར་བྱུང་། 18
- དེ་དག་ལྷོད་བྱུང་བམེད་ནམས་ནི། འབྱེང་བ་ཚེད་པོ་ཁྱ་ཆེ་བ།
 དེ་གི་སྤྱོད་གིས་རྒྱུས་བཙུང་ཡོད་ནམས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེར་གསུངས་པ། 19
- བར་ཏ་མིར་ལྷོད་བྱུང་བ། བསྐྱེད་པ་འཕྲིང་བྱུང་ལམ།
 རྒྱུ་གིས་ཉེ་པའི་དུས་ལྷན་ནི། མཚོགས་དབྱུང་བ་ཉོད་དུ་བྱུང་། 20
- ཅུང་མལ་པ་འདབ་ཅན་ཞེས་དང་། བྱ་ནི་ལྷན་པ་ཞེས་པ་དང་།
 མཁའ་མ་བཤམ་ཞེས་པ། འདི་དག་དེ་ཡི་ཚྭས་པར་བྱུང་། 21
- ནམ་ནི་གདེད་གཤིབ་དང་ཉེ། མེ་རྟོད་དཀར་ཚལ་རབ་མཚེས་ཤིང་།
 ཆིབས་དག་ཏུ་ཉིད་མེད་མཐུན། རང་མངས་ཁྱེད་ནི་རྒྱལ་མཐར་བྱུང་། 22
- དེ་དག་ཀྱང་བྱེད་པར་གཤིབ། གནས་ལྷན་གྱིས་གཉིས་དེ་མེས་ཀྱིས།
 མེ་རྟོད་པར་ནམ་མེད་པ་པེས། རོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཟོད་བྱུང་། 23

अलब्धपूजावसरः शास्तु वैशालिको गणः ।
धनिकाय परं क्रुडा श्वक्रु निर्ष्कासनोद्यमम् ॥ १६ ॥

शासनात् सुगतस्याथ धनिकेन द्विजातयः ।
न मया ज्ञात इत्युक्त्वा तेन सर्व्वे प्रसादिताः ॥ १७ ॥

सपत्नीकोऽथ धनिकः सपुत्रश्च सुपान्वितः ।
धर्मदेशनया शास्तुः सत्यदर्शन माप्तवान् ॥ १८ ॥

तत्पूर्व्वपुण्यवृत्तान्तं महाविभवविस्तरम् ।
भिक्षुभि र्भगवान् पृष्टः सर्व्वज्ञ स्तानवोचत ॥ १९ ॥

वाराणस्यामभूत् पूर्व्वं मालिकः कमलाभिधः ।
दुर्भिक्षक्षपिते काले परां दुर्गति मापितः ॥ २० ॥

पत्नी पल्लविका नाम पुत्रः कुवल्याभिधः ।
पाटलाख्या सुपा चेति बभूवु स्तस्य संमिता ॥ २१ ॥

कदाचित् कुसुमारामे दिनान्ते तद्दृष्ट्वहान्तिके ।
प्रत्येकबुद्धः सन्तीपकान्ते विश्रान्ति माप्तवान् ॥ २२ ॥

ते त्वेकवसनाः सर्व्वे पर्यायेण नृपालये ।
पुष्पाणि दत्त्वा संप्राप्ता ददृशु स्तं प्रभामयम् ॥ २३ ॥

- གཞི་བཟིན་གཏོར་དེ་མཐོང་གྱུར་ནས། སྤྱོད་པ་མཚོན་འདོད་པས།
 གཞི་གསུམ་པ་བཅད་པའི་བྱ་བཞིན་དུ། དེ་དག་ནོར་མེད་གཏུང་བ་ཐོབ། 21
- བདག་ཅག་གཞི་ལ་བདག་པ་ཀུན། ལོས་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡོད།
 མཚོན་འོས་འདི་ཡི་ལུས་ཀྱི་མཚོག། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཞི་གསུམ་པར་བྱས། 25
- དེ་རིང་གཅེར་བྱར་རྒྱལ་པོ་ཡི། འཁོར་དུ་སི་འགོ་ཅི་འབྱུང་འབྱུང།
 ཞེས་པའི་དམ་ཚིག་དེ་དག་གིས། བྱས་ནས་གོས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཚོན། 26
- དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྟོན་ལས་གྱིས། འབྱེང་གྱུར་མཁན་འདི་ནོར་ཅན་འདི།
 ཅུང་པ་བྱ་དང་མནའ་མར་ཅན། ལྷ་མཁུ་བྱར་སྤྲུམ་ཚོགས་པར་གྱུར། 27
- ཅེས་པ་ཚོགས་སུ་ཀུན་མཆོད་གྱིས། བཤད་པ་ཐོས་ནཔ་དགེ་སྟོང་ནམས།
 སེམས་ནི་དྲི་མེད་ཅ་བ་དག། སྤྱིད་པའི་འབྲས་བུའི་དབལ་དུ་སེམས། 28
- དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་དེ་དག་ནམས། ཀུན་འཚོགས་གཙང་པའི་ཟས་དག་གིས།
 བཅོས་ཇུ་འདས་ནི་ཡང་དག་མཚོན། དགེ་བ་རབ་དུ་འཁར་བར་གྱུར། 29
- དཔལ་བྱིད་རིན་ཅེད་ནོར་ནི་ཆུ་ཡི་ཅི།
 དད་བས་བྱིན་པའི་ཆུ་ཡང་རིན་ཐང་མེད།
 འཛོམས་པ་དུ་མའི་ཉམས་ཐུང་ནོར་ཡིན་དེ།
 དགེ་བར་བྱུང་བའི་གྲུ་ནི་སེམས་ཉིད་ཀྱི། 30
- ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟེན་པ་
 དཔག་པོས་འདོད་པའི་ཤིང་ལས་ནོར་ཅན་གྱི་དོགས་པ་བརྟེན་
 བའི་ཡལ་འདབ་དབྱུ་ཅུ་པའི།

तेजोनिधिं त मालोक्थ प्रात स्तत्पूजनोत्सुकाः ।
निर्दना स्ते व्यथां प्रापु ष्छिन्नपक्षाः खगा इव ॥ २४ ॥

चतुर्णां विद्यतेऽस्माक मेकं सर्व्वस्व मग्नरम् ।
आच्छादयाम स्तेनैव पूज्यस्यास्य वरं वपुः ॥ २५ ॥

नाथ राजकुलं नम्रा गच्छामः किं भविष्यति ।
इति ते समयं कृत्वा वस्त्रेण त मपूजयन् ॥ २६ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन धनिकोऽयं स मालिकः ।
जातो दिव्यप्रभावर्द्धिः पत्नीपुचक्षुपान्वितः ॥ २७ ॥

सर्व्वज्ञेनेति कथितं श्रुत्वा सपदि भिक्षवः ।
मेनिरे चित्तवैमल्यमूलां दानफलश्रियम् ॥ २८ ॥

तत स्ते ब्राह्मणाः सर्व्वे संभूय शुचिभोजनैः ।
भगवन्तं समभ्यर्च्य बभूवुः कुशलोज्ज्वलाः ॥ २९ ॥

हेलार्पितं रत्नवनं तृणाग्रम्
श्रद्धावितोर्णं तृणमप्यनर्थम् ।
अनेकशोभानुभवं न वित्तम्
चित्तं निमित्तं शुभसम्भवानाम् ॥ ३० ॥

इतिश्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
धनिकावदानं नवतितमः पञ्चमः ॥

- གཟི་བཞིན་གཏིང་དེ་མཐོང་གུར་ནས། སྤྲོད་པ་མཆོད་འདོད་པས།
 ལཱ་ཤོགས་པ་བཅད་པའི་བྱ་བཞིན་དུ། དེ་དག་ཞོར་མེད་གུར་བ་ཐོབ། 24
- བདག་ཡག་བཞིལ་བའོག་པ་ཀུན། ལོས་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡོད།
 མཆོད་འོས་འདི་ཡི་ལུས་ཀྱི་མཆོག། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཡོག་པར་བྱས། 25
- དེ་རིང་གཅེར་བྱར་ཀྱལ་པོ་ཡི། འཁོར་དུ་མི་འགྲོ་ཅི་འབྱུང་འབྱུང་།
 ཞེས་པའི་དཔ་ཆོག་དེ་དག་གིས། བྱས་ནས་གོས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཆོད། 26
- དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྒྲོན་ཡས་གྱིས། འབྲེང་གྱུར་མཁལ་འདི་ཞོར་ཅན་འདི།
 ཅུང་པ་བྱ་དང་མནའ་མར་ལྟན། ལྟ་མཐུ་བྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་པར་གྱུར། 27
- ཅེས་པ་ཆོགས་སྤྲུལ་ཀུན་མཆོད་གྱིས། བཤད་པ་ཐོས་ནཔ་དགེ་སྦྱོང་ནམས།
 མེས་མ་ནི་ཕྱི་མེད་ཅ་བ་དག། སྦྱོར་པའི་འབྲས་བུའི་དཔལ་དུ་སེམས། 28
- དེ་ནས་བྲལ་ཟེ་དེ་དག་ནམས། ཀུན་འཛོགས་གཅོང་པའི་ཟས་དག་གིས།
 བཅོམ་ལྟ་འདས་ནི་ཡང་དག་མཆོད། དགེ་བ་རབ་དུ་འབར་བར་གྱུར། 29

དཔན་བྱིན་རིན་ཅེད་ཞོར་ནི་རྩ་ཡི་ཅི།

དད་པས་བྱིན་པའི་རྩ་ཡང་རིན་ཐང་མེད།

མཆོས་པ་དུ་མའི་ཉམས་སྤྱོང་ཞོར་ཡིན་དེ།

དགེ་བར་བྱུང་བའི་གྱུ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ།

30

ཞེས་བ་དགེ་བའི་དབང་ངོས་བྱས་བའི་བྱུང་ཅུ་པ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞིན་པ་
 དང་ལེན་སེམས་འཁྲིལ་གྱིང་འས་ཞོར་ཅད་གྱི་རྟོགས་པ་བཞིན་པ་
 བའི་ཡལ་འདབ་ཉིད་དགུ་ཅུ་པ་འོ།

तेजोनिधिं त मालोक्य प्रातः स्तत्पूजनोत्सुकाः ।

निर्दना स्ते व्यथां प्रापुः स्मिन्नपक्षाः खगा इव ॥ २४ ॥

चतुर्णां विद्यतेऽस्माकं मेकं सर्व्वस्व मम्बरम् ।

आच्छादयाम स्तेनैव पूज्यस्यास्य वरं वपुः ॥ २५ ॥

नाद्य राजकुलं नग्ना गच्छामः किं भविष्यति ।

इति ते समयं कृत्वा वस्त्रेण त मपूजयन् ॥ २६ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन धनिकोऽयं स मालिकः ।

जातो दिव्यप्रभावर्द्धिः पत्नीपुत्रसुपान्वितः ॥ २७ ॥

सर्व्वज्ञेनेति कथितं श्रुत्वा सादि भिक्षवः ।

मेनिरे चित्तवैमल्यमूलां दनफलश्रियम् ॥ २८ ॥

तत स्ते ब्राह्मणाः सर्व्वे तभूय शुचिभोजनैः ।

भगवन्तं समभ्यर्च्य बभूवुः कुशलोज्ज्वलाः ॥ २९ ॥

हेलार्पितं रत्नवनं तृणाग्रम्

अंघ्रावितर्णं तृणमप्यनर्घ्यम् ।

अनेकशोभानुभवं न वित्तम्

चित्तनिमित्तं शुभसम्भवानाम् ॥ ३० ॥

इतिक्षेत्रेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

धनिकावदानं नवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དག་ཅུ་ཙམ་ཅིག་པ།

སྒྲུང་བ་མེད་པའི་གནས་ནས་སྐད་དུ་སྒྲོན་མེ་བཞིན།
ལེགས་པར་བཤད་པ་བདེན་པའི་ལས་ནི་གསལ་བར་བྱེད།
དེ་ཉིད་ཕྱིར་ནི་དགས་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ལས།
མདག་ཉིད་ཆེ་རྒྱས་དཔེན་བ་སྒྲོད་ལ་ཡིད་དུ་འོང་།

1

གང་ཆེ་གྲུ་ཀྱི་སྒྲེབ་འི་གནས། ཀྱུ་ཤི་གྲོང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
དགོ་བ་འཛོལ་བས་དགོ་སྒྲོང་ཆོགས། དབྲ་བཅོམ་གནས་ལ་བཀོད་གྲུར་པ།

2

དེ་ཆེ་པན་ཚུན་སྒྲུབ་པར་ཆོས། སྒྲུ་བྱེད་དགོ་སྒྲོང་རྒྱས་དག་གིས།
ལེགས་པར་བཤད་པ་དེ་བར་གཤེགས་པ་ནི། དགྲེས་པ་དང་ལྷན་རང་གིས་གསུན།

3

དེ་ཡི་ལེགས་པར་བཤད་ལ་གཏམས་པ། དེ་མཐོང་དགོ་སྒྲོང་རྒྱས་ཀྱིས་ནི།
དེ་ལ་གསོལ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། དེ་ཀྱི་ཆོག་ལ་ཇི་ལྟར་དགྲེས།

4

དགོ་སྒྲོང་ཆོགས་ཀྱིས་དེ་བཞེད་ཆེ། བཅོམ་ལྷན་ཀྱུ་བས་བཀའ་སྒྲུལ་པ།
མདག་ནི་སྒྲེབ་གཞན་དུ་ཡང་། ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་མཆོག་དུ་དགའ།

5

གྲོང་ཁྱིམ་ནི་ལྷན་དག་དུ་མྱོན། མི་བདག་ཤི་བཞིས་བྱུང་།
འབྲུང་པོ་ཀྱན་ལ་བཅེ་བཡི། ཡིད་འོང་གཉིད་དུ་གྲུར་བ་བྱུང་།

6

एक नवतितमः पल्लवः ।

सुभाषितं सत्यपद्यप्रकाशनं
करोत्यनालोकापदे सुदीपवत् ।
सदोपकारादत एव वल्लभं
विवेकचर्यासु महात्मनामपि ॥ १ ॥

कुशिपुर्थां भगवता यदा नल्लजनाल्पदे ।
अर्हत्पदं भिक्षुगुरुः प्रापितः कुरसैदित्था ॥ २ ॥

तदा कथयतां धर्मं मिदृषां लघुरं मिदः ।
स्वयं शुश्राव नृगतः प्रीतिदुक्तः सुभाषितम् ॥ ३ ॥

सुभाषितव्यल्लनितां तां दृष्ट्वा तस्य मिदवः ।
त मूचु स्तव सर्व्वत्र कथं मल्लद्वयः प्रियम् ॥ ४ ॥

इत्युक्ते भिक्षुतद्वेन भगवानभ्यधाज्जिनः ।
जन्मान्तरेष्वपि परं वल्लभं मे सुभाषितम् ॥ ५ ॥

शिववत्यां पुरा पुण्यां शिवि नाम नरेश्वरः ।
बभूव सर्व्वभूतानां दयादयितवान् ॥ ६ ॥

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་པ་ཁ་གནས་པའི། མི་ཡི་མཐོང་སྒྲུབ་པ་བ།
མཐོང་ནས་དེ་ཡི་སྒྲིང་སྒྲོམས་ནི། ཉལ་དུ་མཆོད་སྦྱོར་བ་བྱ་བ་འོངས། 7

དེ་ནི་རིན་ཅིག་ཁང་བཟང་ཅེར། འཛིགས་པའི་མི་བདག་ཅན་སོང་ནས།
འཛིགས་ཅུང་སྤྱོད་པོའི་གཞུགས་བསྐྱབས་དེ། དེ་ཡི་མཉམ་དུ་མཛོད་
སྦྱོགས་སྦྱས། 8

འདུ་བྱེད་མི་ཉལ་གིན་དུ་གཡེ་བའི་ཁྲོག་རབ་མཛོས་པ་དག་དང་བཅུངས།
རབ་དུ་སྦྱོས་ཤིང་སྦྱོས་ཤིང་འཛིག་པའི་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བ་དག་ལ་ཆགས། 9

ཞེས་པའི་ཡིགས་བཤད་བྱེད་བཅོད་ནས། སྤྱོད་པོ་དེ་ནི་མི་སྦྱ་བྱར།
ས་ཡི་བདག་པོས་ཐལ་སྦྱར་ནས། དུག་འཚམ་དེ་ལ་རབ་སྦྱས་བ། 10

དགེ་བ་ཡིགས་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བདེ་ལྷག་མ་གསུང་བར་མཛོད།
བྱང་ཅུབ་ཡན་ལག་གྱུར་སྒྲོད་དེ། སྦྱོབ་མར་གྱུར་ནས་བདག་ཉན་ནོ། 11

དུལ་བས་དེ་སྦྱ་མི་བདག་ལ། སྤྱོད་པོ་ཡིས་ནི་རབ་སྦྱས་པ།
གྱུ་ལ་དབང་སྦྱོབ་མ་འབྲས་བྱ་མེད། ཁྲོད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། 12

སྒྲོམ་པས་བདག་ནི་ཡོངས་ཉན་ཅིང་། བཞུས་པས་སྦྱ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉན་ས།
གྱུ་ལ་པོ་བདག་ནི་སྦྱ་མ་ཡི། ཞེས་པ་འབའ་ཞིག་འདི་མི་འདོད། 13

བཞུས་སྒྲོམ་དག་གིས་གཞིར་གྱུར་པས། གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་བདག་སྦྱ་འོ།
ཉན་མ་བཅོད་པར་ཡོངས་མི་ཉན། བདག་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་མ་མཛོད་ཅིག། 14

तत्पुण्यशसनासीनैः स्वर्गमापूरितं नरैः ।

दृष्ट्वा शतक्रतुं ब्रूतुं सत्त्वं तस्य समाययौ ॥ ७ ॥

रत्नप्रासादशिखराक्रान्तं नृपति मेत्य सः ।

रक्षोरूपं विधायोग्रं तदग्राभिमुखोऽब्रवीत् ॥ ८ ॥

अनित्याः संसारा स्तरलतरविद्युद्युतिनिभाः ।

समुत्पन्नोत्पन्नप्रलयपरिणामप्रणयिनः ॥ ९ ॥

सुभापिताईमित्युक्त्वा तुष्णीमासीत् स राक्षसः ।

तं प्रणम्य क्षितिपतिः कृताञ्जलिरभायत ॥ १० ॥

साधो सुभापितस्याहं श्रेष्ठं शंस मनःसुखम् ।

वाणीं बोध्यङ्गभूतां ते शिष्यो भूत्वा शृणोम्यहम् ॥ ११ ॥

इति ब्रुवाणं विनयान्नृपं प्रोवाच राक्षसः ।

त्वया शिष्येण राजेन्द्र निष्फलेन करोमि किम् ॥ १२ ॥

पिपासापरिभूतोऽहं क्षुण्णकुक्षिर्बुभुक्षया ।

नैतन्ममेषितं राजन् केवलं गुरुगौरवम् ॥ १३ ॥

क्षुत्तृष्णाव्याकुलतया यत्किञ्चित् प्रलपाम्यहम् ।

श्रेष्ठं वक्तुं न शक्नोमि मा कृथा मे कदर्थनाम् ॥ १४ ॥

སྒྲིན་པ་འི་གདངས་ལྡན་རོ་ནི་འོས་པ་ཅན།

ལེགས་པར་བཤད་པ་རབ་དུ་གྲུས་གྲུབ་པ།

ཆོས་ལ་བདེ་བ་ཕྱིར་བྱེད་འདི་དག་ནི།

ངེས་པར་བཀའ་སྒྲིལ་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་མིན།

15

ཐོས་དང་བྲུ་དང་སྒྲིན་དང་གས་ངལ་བས་ཡོངས་འདྲི་དག་མཚན་སྒྲུབ་བྱེད་དང་།

ནོར་བུ་ཤེས་དང་འབྲུང་བོ་གདོན་ནད་དུག་དང་སྒྲོ་བ་ཞི་བྱེད་དང་།

ས་འཛིན་བཟུན་དང་ཆུ་གཏིང་སྒྲོལ་བར་བྱེད་དང་གསེར་འབྲུང་དག་དང་ཅིས།

འདི་དག་མ་ལུས་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུ་མི་ནམས་དག་གི་བཟའ་བ་ཡིན།

16

འཕྲུལ་ལ་བཅད་བའི་ཤ་དད་ནི། ཁྲག་དག་བདག་ལ་ཆོས་བྱེད་པ།

འཆོམ་དུ་སྒྲོམ་པས་བཅིངས་གྲུབ་པ། ཁྱོད་ལས་ཤིན་དུ་རྩེད་པར་དགའ།

17

ཁྱོད་དང་ཉེ་བར་བདག་ཅི་བྱེད། འགའ་ཞིག་ལ་ནི་སྒྲོང་དུ་འགྲོ།

ཟས་དང་གནས་ནི་མཚུངས་པ་ཡི། ཅེད་མོ་དང་ནི་གཏམ་དག་མཛེས།

18

ཞེས་དེས་བཞེད་ཆོ་མི་བདག་ནི། གྲུས་དང་བཅས་པས་དེ་ལ་སྒྲུས།

རང་གི་ལུས་ནི་རབ་བཅད་པ་ནི། ཁྲག་དང་ཤ་ནི་ཁྱོད་ལ་བྱིན།

19

གྲུ་ཆེ་ཆོ་གྲུས་ལྡན་པ་ཁྱོད། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་དང་པོ་འཛིན།

ཁྱོད་ཀྱི་ལེགས་པ་ཤད་ཐུང་འདས་ཀྱི། སྤོང་བྱེད་གྱི་ནི་ལམ་གྱི་མཚོག།

20

གྲུ་པ་པོ་ཆུ་བས་འདི་བཞེད་ཆོ། མཚན་མོ་གྲུ་བས་དེ་ལ་སྒྲུས།

སྒྲོ་གྲུས་བཟའ་བོ་གྲུར་དུ་ཉོན། དམ་བཅས་པ་དག་སྒྲིན་པར་བཞེད།

21

माधुर्य्यधुर्याणि रसोचितानि
सञ्चार्य्यमाणानि सुभाषितानि ।
नैव क्षुधं न क्षपयन्ति तृष्णा
मेतानि तृप्तस्य सुखप्रदानि ॥ १५ ॥

श्रुतं गीतं काव्यं श्रमपरिचयः कौतुकविधिः
मणिज्ञानं भूतग्रहगदविपोन्मादशमनम् ।
नृणां भृष्टसेवा जलधितरणं हेमकरणम्
तदेतत् पर्यन्ते गणित मखिलं भोजनफलम् ॥ १६ ॥

सद्यःक्षत्तस्य रुधिरं मांसश्च मम तर्पणम् ।
अहिंसाबद्धनियमात् त्वत्त स्तदतिदुर्लभम् ॥ १७ ॥

गच्छामि याचितुं कश्चित् त्वत्समीपे करोमि किम् ।
क्रीडाकथाश्च शोभन्ते तुल्याहारविहारयोः ॥ १८ ॥

इत्युक्त स्तेन नृपति स्त मभाषत सादरः ।
निजदेहसमुत्कृत्तं सासृङ्मांसं ददामि ते ॥ १९ ॥

त्वं प्रतीत्यसमुत्पादपूर्वाङ्गं समुदाहर ।
निर्वाणनगरस्याग्न्यः पन्था तव सुभाषितम् ॥ २० ॥

इत्युक्ते राजचन्द्रेण त सुवाच क्षपाचरः ।
श्रूयतां सुमते तूर्णं दीयताञ्च प्रतिश्रुतम् ॥ २१ ॥

འདྲ་བྱེད་མི་དྲགས་ཤིན་དུ་གཡོ་བའི་སྒོ་ག་རབ་མངོས་པ་དག་དང་མཐུངས།
 རབ་དུ་སྒྲེལ་ཤིང་སྒྲེལ་ཤི་འཛིག་པའི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་པ་དག་ལ་ཆགས།
 དེས་པ་བྱེད་འཁོར་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བས་སྒོ་ག་ཆགས་དག་ནི་དབང་བྲལ་ཞིང་།
 རབ་དུ་བ་མཚན་པ་རྣམས་ལ་ཉིང་ཞི་འགོག་པས་ངལ་སོ་སྟེར་བར་བྱེད། 22

དེ་དག་ཐོབ་ནས་མི་བདག་ནི། དགའ་མགུ་མིག་དག་རབ་བྱས་པས།
 རང་གི་ཕུས་ནི་བཅད་པའི་ཤ། བྲག་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་བྱིན། 23

རང་ཤ་བཅད་ཅིང་བཅད་ཅིང་ནི། སྟེར་བར་བྱེད་པས་རདག་གི།
 སྟེར་སྟེབས་རྣམས་འགྱུར་མེད་པ་ཡིས། མཚན་མོ་རྒྱ་བ་ཡ་མཚན་གྱུར། 24

དེ་ཡིས་ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཤ་ར་དག་ལ་ཤ་བྱིན་ནས།
 ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བ་ལ། སྒྲོན་ལས་མི་ཡི་བདག་པོས་བྱས། 25

དེ་ནས་དེ་ལ་གཟུགས་པ་ལས། འབྱོར་འཛིག་ཕྱིན་པོ་འི་གཟུགས་ཀྱིས་སྦྲས།
 བྱོར་གྱི་གནད་ནི་བཅད་པ་ལ། གཏུང་བས་མི་དགའ་བ་བྱེད་དཔ་ཅི། 26

སྐབས་གཏུང་གྱུ་ལ་པོས་དྲིས་པ་ན། གྱུ་ལ་པོ་འི་གྱུ་ལ་པོས་དེར་སྦྲལ་པ།
 ཅུས་གྱི་གནད་ལ་པན་པ་དག། བྱས་ལ་བདག་ནི་མི་དགའ་མེད། 27

གཡའ་ཏེ་གཏུང་བ་དག་ལ་རདག། རྣམས་འགྱུར་མེད་ན་བདེན་པ་དེས།
 བདག་གི་ཅུས་འདི་སྟོན་གཟུགས་བཞི། མ་མེད་བསོས་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིག། 28

अनित्याः संसारा स्तरलतरविद्युद्युतिनिभाः
समुत्पन्नोत्पन्नप्रलयपरिणामप्रणयिनः ।
तदुत्थैर्जन्तूनां भ्रमणपरिवर्तैः भ्रमवतां
निरोधाद्विश्रान्तिं दिशति विवशाना मुपशमः ॥ २२ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः प्रहर्षोत्फुल्ललोचनः ।
ददौ स्वदेहं मुत्कृत्य तस्मै मांसं सशोणितम् ॥ २३ ॥

उत्कृत्योत्कृत्य ददतः स्वमांसानि महीपतेः ।
निर्विकारेण सत्त्वेन विस्मितोऽभून्निशाचरः ॥ २४ ॥

स दत्त्वा सर्व्वगात्रेभ्यः पिशितं पिशिताशिने ।
प्रणिधानं व्यधात् सर्व्वसत्त्वसन्तारणे नृपः ॥ २५ ॥

तत स्तं प्रणयादूचे रक्षोरूपः पुरन्दरः ।
अपि ते मर्मविच्छेदे विषादजननी व्यथा ॥ २६ ॥

पृष्ट स्त्रिदशराजेन राजराज स्त मन्त्रवौत् ।
न विषादोऽस्ति मे देहे परोपकरस्वीकृते ॥ २७ ॥

व्यथायां निर्विकारोऽहं यदि सत्येन तेन मे ।
निर्वणस्वस्यमेवास्तु पूर्वरूपमिदं वपुः ॥ २८ ॥

ཅེས་སྤྲུམ་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི། བཞེན་པའི་ཚོག་ནི་བཟོད་པ་ལས།

འབྲེལ་ཉིད་ལུས་ནི་ཕྱོད་གྱི་གཟུགས། མ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱར། 29

མཁའ་ལ་གྱུ་བས་མེད་ཀྱི་ཆར། ཡངས་བས་དེ་ནི་གཤེགས་བྱས་ཤིང་།

ལྷ་ཡི་དབང་པོས་སྤྲོད་པོ་འི་གཟུགས། ཡོངས་སུ་བཏང་ནས་རབ་དུ་བསྐྱབས། 30

བརྒྱ་བྱིད་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་རྒྱ་བ་ཡིས། མི་བདག་ལ་ནི་དང་བྱས་སོ།

དེ་ཡི་ལེགས་པ་འདད་བདུད་ཅི་ཡི། ཉམས་སྤོང་ས་ཡི་བདག་པོས་བསམས། 31

ང་ཉིད་ཕྱོད་གྱི་སྤྱོད་བ་ཡ། མི་དབང་ཤི་བེ་དེར་བྱར་ནས།

དེ་ལྟར་སྤྱོད་གྱི་ཆོང་གིས་བདག། ལེགས་པ་འདད་ལ་ནི་དགའ་བར་བྱར། 32

རང་གི་སྤྱོད་བ་གནད་གྱི་གཏམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དག།

ཐོས་ནས་ལ་མཚན་རྒྱུད་པ་ཡི། དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱིས་རབ་དུ་བསྐྱབས། 33

མཁའ་དང་ས་མཁའ་བཞེད་པ་ལས་ནི་ལེགས་པ་འདད་གྱིས་

བསམ་བསྐྱོད་མ་ལྟར་སྤྱོད།

ལེགས་པ་འདད་བདུད་ཅི་དེ་རི་དེ་ཉམས་སྤོང་རྒྱུད་པས་

མཚོག་དུ་དགའ་བའི་ཆར་དགའ་བེབས།

ལེགས་པ་འདད་དོན་གཉིས་ལུང་པ་གཉིས་ཀྱི་ཀྱུ་རྒྱུད་པས་

དགའ་བའི་དོན་གཉིས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱར།

དེ་ལྟར་དག་པ་རྒྱུ་ལས་ལེགས་པ་འདད་རང་མཚུངས་

དགའ་བའི་མེད་པོ་དེ་ས་ཡི་ན། 34

དེས་ལ་དགེ་བའི་དབང་པོས་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་དབུ་ནི་དེ་ལས་ལ་བཟོད་པ་

དགའ་བའི་པའི་འཕྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བེད་པོས་ལེགས་པ་འདད་ཀྱི་དེ་ལས་ལ་

བཟོད་པའི་མེད་པོ་དེ་དབྱུང་ཅ་ཅ་གཞིག་པའི་ན།

इति ब्रुवाणस्य भुवः पत्युः सत्योपयाचनात् ।
सहसैव वपुः पूर्वरूपं निर्व्रणतां ययौ ॥ २६ ॥

तं पुष्पवर्षे विपुलै श्लाघमानं नभश्चरैः ।
रक्षोरूपं परित्यज्य प्रशशंस सुरेश्वरः ॥ २७ ॥

प्रसाद्य नृपतिं याते दृष्टसत्ये शतक्रतौ ।
अचिन्तयत् सुधास्वादं भूपति स्तत् सुभाषितम् ॥ २८ ॥

शिवि नरेश्वरः सोऽहं मभवं पूर्वजन्मनि ।
इति प्राणपणेनाभूदल्लभं मे सुभाषितम् ॥ २९ ॥

तथागतेन कथितां जन्मान्तरकथां निजाम् ।
आकर्ण्य भिक्षवः सर्वे प्रशशंसुः सविस्मयाः ॥ ३० ॥

दृष्टादृष्टसुखे सुभाषितरुचि मार्गे प्रदीपायते ।
संवादेन सुभाषितामृतरसः प्रीतिं परां विन्दति ।
सर्वज्ञोऽपि सुभाषितार्थविषये यात्यर्थनीयोऽर्थितां
तस्मान्नास्ति सुभाषितेन सदृशं किञ्चित् सतां वल्लभम् ॥ ३१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शिविसुभाषितावदान मेकनवतितमः पल्लवः ॥

दिनवतितमः पल्लवः ।

गुरूणामप्यग्रे गुरुतरपदे सैव महती
सदा सद्भिः पूज्या चिदशतटिनीपावनतनुः ।
धरित्री भूतानां सकलरससारप्रसविनी
शरीरं पुष्पाति प्रणयमिव माता न वसुधा ॥ १ ॥

आवल्यां विस्तरतरं धर्मं जेतवने जिनः ।
प्रतिपाद्य पुन भिक्षुसंघं संक्षिप्त मन्त्रवीत् ॥ २ ॥

पितरौ परमं ब्रह्म जङ्गमः पुण्यसङ्गमः ।
कुलानि तानि धन्यानि येषां धर्मं स्तदर्चनम् ॥ ३ ॥

सत्योपमं नास्ति तप स्त्रिलोके
न काप्यहिंसासदृशोऽस्ति धर्मः ।
गुरु गर्नीयान् न पितुः परोऽस्ति
मातुः परं दैवत मस्ति नान्यत् ॥ ४ ॥

सेवितं प्रसभभक्तिनिर्भरैः
पादपुष्करयुगं गुरो न यैः ।
ते परं जलरुचैव केवलं
सर्वतीर्थगमनेऽपि निष्फलाः ॥ ५ ॥

བདེ་བས་བཏྱེན་བྱ་ཕྱི་རོལ་མི་བྱོགས་ནག་ཏུ་བཟོད་པ་འཛིན།
 དྲག་པོ་འདི་བདུལ་བྱུགས་ལ་སོགས་ངེས་པས་གཏུང་བ་ཕྱིར་མི་བྱེད།
 གྲུ་ས་པའི་རིམ་གྱོ་ཆུང་དུ་ལ་ཡང་མི་ཆུང་འབྲས་བྱ་ཕྱིར།
 པ་དང་མ་དང་མཉམ་པའི་སྒྲ་མ་གསུམ་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

6

ཡིགས་བྱས་ནི་ན་ཕྱིར་བས་སྒྲོབ་དཔོན་ནག་ཏུ་སྤྱ་ཡིས་མཛོད་པར་
 དགའ་མི་བྱ།

སྤྱ་ནམས་ཕྱིར་བྱེད་སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་མཛོད་མི་བྱ།
 དེ་བས་ཀྱང་ནི་མཛོད་ཏུ་སྒྲ་ཅིག་མངལ་གྱི་ཁྱར་བ་རྒྱང་མ་ཡི་ངལ་དུ་བ་ལ།
 བྱ་ཡོན་དག་པར་སྒྲུབ་བྱེད་བསོད་ནམས་ཚེགས་ནི་ཅི་ཡིས་དག་པ་ཐོབ་
 བར་འགྱུར།

7

དཔོན་པ་མ་སྤྱིན་སྤྱིག་པའི་ཚེགས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་པ།
 གང་གི་མ་ལ་སྒྲད་པའི་ཆ་ཡང་ངེས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་པ།
 སྤྱིག་པའི་བདུལ་བྱུགས་དེ་ཡི་སྤྱི་བོར་རལ་པའི་ཚེགས་དག་ནི།
 རབ་འབར་མེ་ཡི་དུ་བའི་ཅུ་མའི་ཚེགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར།

8

སྤྱི་བ་གཞན་ཏུ་མ་ལ་ནི། སྤྱིར་པར་བྱེད་པ་བདག་གིས་ཀྱང་།
 སྤྱིག་དཔོན་རང་བཞིན་མི་འདོད་པ། ཡོངས་སུ་ཐོགས་པའི་གཏུང་བ་ཐོབ།

9

བར་ཁ་མི་དག་ཏུ་སྤྱིན། བྱིས་བདག་མཛེན་པོ་ཞེས་བ་བྱུང་།
 དེ་ཡི་རྒྱང་མ་ནི་རྩ་འཛིན་མ། ཞེས་བ་གིན་ཏུ་ཡིད་འོང་གྱུར།

10

सेव्यः सुखैरविमुखः सततं क्षमाभूः
तीव्रव्रतादिनियमै रवितौर्णशोपः ।
अल्पेऽप्यनल्पफलदः प्रणयोपचारे
मातुः पितुश्च न समोऽस्ति गुरुस्तृतीयः ॥ ६ ॥

आचार्यः सुकृतार्थदेशिकतया कैर्नाभिवन्द्यः सदा
प्राणानां जनकः कथं न जनकः पूज्यो गुरूणां गुरुः ।
तच्चापि क्षणगर्भधारणभरक्षेशस्य मातुः परं
केनान्दण्यविधानपुण्यनिचयेनासाद्यते निर्द्वंतिः ॥ ७ ॥

मातुर्निकारकणमध्यविवेकपाक
सम्प्राप्तपातकुशलः किल यः करोति ।
तस्य ज्वलज्वलनजालशिखाकलापः
पापव्रते भवति मूर्ध्नि जटाकटप्रः ॥ ८ ॥

विकारकारिणा मातुर्मयाप्यपरजन्मनि ।
पापशपमयस्तापः प्राप्तः पर्यायवैशसः ॥ ९ ॥

वाराणस्यां गृहपतिर्मेचो नाम पुराभवत् ।
पत्नी वसुन्धरा नाम तस्याभूदतिवल्लभा ॥ १० ॥

- དེ་ཡི་བྱ་ནས་སྤྱོད་ཅུ་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ཉི་ཤེས་པ་འོ།
 རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟོས་པ་ལོ། དཔལ་དང་ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 11
- དེ་ཡང་འཛིན་པ་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ།
 དེ་ཡི་མཐུན་པ་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 12
- དེ་ཡི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ།
 ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 13
- དེ་ཡི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ།
 ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 14
- དེ་ཡི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ།
 ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 15
- དེ་ཡི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ།
 ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 16
- དེ་ཡི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ།
 ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 17
- དེ་ཡི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ།
 ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། ལྷ་བཞི་ལྟོས་པ་ལོ། 18

जातमात्रेषु पुत्रेषु तस्याः प्राप्तेषु पञ्चताम् ।
पश्चिमे वयसि श्रीमानेकः सन्तु रजायत ॥ ११ ॥

विपत्तिभीत्या तस्यापि कन्यानामाकरोत् पिता ।
मैत्रकन्यकनामासौ तेनाभूद्विश्रुतः शिशुः ॥ १२ ॥

समुद्रगमने तस्य जनके निधनं गते ।
एकपुत्रैव जननी निधितुल्यं ररक्ष तम् ॥ १३ ॥

कुलक्रमागतां तस्य दौपयाचां निवार्य सा ।
आदिदेश स्वदेशाहं स्वल्पविक्रयजीविकाम् ॥ १४ ॥

स पूर्वविक्रयोत्पन्नं कार्पापणचतुष्टयम् ।
ततो द्विगुणं मन्यस्मिन् दिनेऽप्यथ चतुर्गुणम् ॥ १५ ॥

ततश्चाष्टगुणं लाभं सर्वं मावे न्यवेदयत् ।
कुलोचितां दौपयाचां श्रुत्वाभूदथ सोत्सुकः ॥ १६ ॥

समुद्रगमनारम्भसम्भाररससादरः ।
स माचा वार्यमाणोऽपि नामन्यत निवर्त्तनम् ॥ १७ ॥

ततः स पादपतितां जननीं शोकविह्वलाम् ।
दत्तः श्रियमिवोत्सार्य चरणेन विनिर्ययौ ॥ १८ ॥

དང་པོར་བྱིས་པ་འབྱུང་ཞིང་ཡི་གེ་ཕྱིན་བཞེད་ཡིད་པོང་བདུད་ཅིའི་

ཆར་དག་འབེབས།

དེ་ནས་དུལ་བའི་ཡིད་ལ་རེ་བའི་དགའ་ཕྱོད་གྲས་པ་བརྒྱ་ཡིས་དགའ་བ་འཛིན།

ཕྱི་ནས་མི་བཟད་ལང་ཚོའི་ཚ་བ་དྲག་པོས་བཟང་བ་དག་དུ་སྒྲ་བྱེད་མཁས།

གསལ་བར་ནག་པོ་བཅེགས་པ་ལྟར་རྩལ་ངན་པའི་སྤྱ་ཡིས་སྤྱག་

བསྐལ་གདུང་བར་བྱིད། 19

དེ་ན་ཅན་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེ། མ་ཡི་བྱ་ངན་ཡངས་པར་བཞིན།

གྱ་མཚོའི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ནས་ནི། གཟིངས་ལ་རབ་དུ་ཞོན་དེ་སོང་། 20

དེ་ནས་དེ་ཡི་གཟིངས་ཆེན་ནི། རབ་ནོ་ཅུ་ཕྱིན་སེན་མོ་ཡིས།

སོག་ལེ་དྲག་པོས་དུལ་བར་བྱས། འཇུག་ངོགས་དག་དུ་ཞིག་པར་གྱུར། 21

སྒོ་གྲོས་རབ་འཕྱར་དེ་ཡིས་ནི། མ་ཡི་བསམ་བཅོས་ཁྱར་ཕྱི་བས།

གཟིངས་ནི་ཞིག་པར་གྱུར་བ་དེས། དམོད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱོངས་པ་ཐོབ། 22

དེ་ནས་ཤིང་གི་ཚལ་པ་ཐོབ། དལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་ཐོབ་པ་དེས།

ཅུ་གཉིར་གྱི་ནི་ངོགས་བྱིན་ནས། གགས་ཚལ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཞུགས། 23

གཅིག་བྱ་བཙན་ཉལས་འགྱོབ་དེས། རྒྱུ་པོ་མེད་པར་ཡུན་རིང་ན།

མྱོང་ཁྱེར་ཅེ་དགའ་ཅན་ཞེས་པ། དགའ་བ་མཚོག་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། 24

བཞིན་རས་རྒྱ་ཅིར་ཚོགས་ནས་སྤྱིས། རྒྱ་བའི་འོད་ནི་སྒྲོ་བྱིད་པ།

སྤྱ་ཡི་བྱ་པོ་བཞི་དག་གིས། གྲུས་བཅས་མགྲོན་ནི་བྱས་པ་དེ། 25

पीयूषं खलितार्द्धवर्णललितास्त्रापैः शिशुर्वर्षति
 प्रीतिं स्फीततरां मनोरथशतैर्द्धत्ते विनेयस्ततः ।
 पश्चादुत्कटयौवनोष्णविकटाहङ्कारवादी पटुः
 दुष्पुत्रः स्फुटकालकूटकटुकः कष्टां करोति व्यथाम् ॥ १९ ॥

विपुलं जननीशोकमिव प्राप्य स सागरम् ।
 समारुह्य प्रवहणं ययौ रत्नार्जनोत्सुकः ॥ २० ॥

मकरस्फारनखरक्रूरक्रकचदारितम् ।
 ततस्तस्य प्रवहणं कूले प्राज्यमभज्यत ॥ २१ ॥

तस्योत्सिक्तमते मातु राणाभङ्गगुरोर्भरात् ।
 भग्ने प्रवहणे तस्मिन् मोहः शप इवाभवत् ॥ २२ ॥

ततः फलदकावाध्याशनैः संघ्रा मवाप्य सः ।
 तीरमासाद्य जलधेर्जगाद्दे गहनं महत् ॥ २३ ॥

एकाकी हारितृष्टिः स व्रजन् विजने चिरात् ।
 रम्यं रमणकं नाम नगरं दिव्यमाप्तवान् ॥ २४ ॥

अप्सरोभिश्चतसृभिर्वदनेन्दुत्विपां चयैः ।
 ज्योत्स्नापूरं सृजन्तीभिः कृतातिथ्यः स सादरम् ॥ २५ ॥

གཤེར་གྱི་མེང་བྱ་དག་གིས་འགྲམ། རིན་ཅན་འབྲི་གིང་དགའ་བ་འི་ཚལ།
 རོར་བྱའི་ཁང་པ་མི་ཕྱན་ཅན། དེར་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ལྡན་པར་གྱུར། 26

གྱུར་པ་དག་ནི་བདེ་བ་འི་མཐའ། ཡུན་ཚལ་སྤྱོད་མོངས་དག་ལ་མཚལ།
 ལྷན་ཅན་རྣམས་ལ་རེ་མོས་གྱིས། དེས་པ་ཉིད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན། 27

དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ་ལ་ཆགས་པ་འི། རི་དག་པ་མིག་ཅན་དེ་དག་རྣམས།
 དེ་དང་ཐོལ་པས་ཡུན་རིང་དུ། སྐལ་བཟང་དོན་བྱས་ཉིད་དག་གོབ། 28

ཁྱོད་གྱིས་གྲོང་ཁྱིམ་ལྷ་ཡི་ལམ། བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་སྤང་བྱ་ཞེས།
 དེ་དག་གིས་བཟོད་ཆོན་དེ། ལྷག་པར་དེ་ནི་འགྲོ་འདོད་གྱུར། 29

རང་དབང་མངོན་པར་མི་འདོད་ཅིང་། དེས་པར་བསྐྱམས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
 མོག་ཆགས་རྣམས་ནི་བཀག་པ་ལ། བཟ་ཆེར་གྲུས་པ་ལྷག་པར་འདིལ། 30

དེ་ནས་དགོ་མཚན་གྱིས་བྲངས་ཏེ། ལྷོ་ཡི་བྱོགས་གྱི་ལམ་དེ་ནས།
 མོང་བས་དྲག་དུ་བྱོས་ཞེས་པར། ལྷ་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་གནན་པ་གོབ། 31

དེར་ནི་དེ་བཞིན་ལྷ་མོ་བཟུང་། སྤྱད་བྱ་ཉིད་དུ་གྱུར་རྣམས་གྱིས།
 དེ་ལ་རིམ་གྱོའི་བཀོད་པ་དག། དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡུན་རིང་བྱས། 32

དེ་དག་རྣམས་གྱིས་རིམ་བཤེས། ལྷོ་ཡི་ལམ་ནི་བཀག་པ་ན།
 དེ་ནི་དགོ་མཚན་ལ་པ་མོང་བས། གྲོང་ཁྱིམ་གཤམ་པ་དགའ་བྱེད་གོབ། 33

हेमपुष्करिणीतीरे रम्ये रत्नलतावने ।

मणिमन्दिरशय्यासु तत्र सम्भोगवानभूत् ॥ २६ ॥

विपदः सुखपर्यन्ताः क्लेशप्राप्ताश्च सम्पदः ।

अवर्त्तिन्यो भवन्त्येव पर्यायेण शरीरिणाम् ॥ २७ ॥

रतिभोगप्रणयिना तास्तेन हरिणेक्षणाः ।

रममाणा चिरं प्रापुः सौभाग्यस्य कृतार्थताम् ॥ २८ ॥

नगरे दक्षिणः पन्था वर्ज्यः सर्वात्मना त्वया ।

इत्युक्त स्ताभिरधिकं सोऽप्यभूद् गमनोत्सुकः ॥ २९ ॥

कामं नियमवामस्य स्वाधीनानभिलापिणः ।

प्रायेण वर्द्धते जन्तो निर्घेधेनाधिकादरः ॥ ३० ॥

ततः स कौतुकाकृष्ट स्तेन दक्षिणवर्त्मना ।

व्रजन् प्राप सदामर्त्तं नाम दिव्यं पुरं परम् ॥ ३१ ॥

अष्टावप्सरस स्तत्र तद्बद्ध्यत्व मागताः ।

तस्योपचाररचनां चिरं चक्रु स्ततोऽधिकाम् ॥ ३२ ॥

ताभिः क्रमेण तेनैव निषिद्धे दक्षिणेऽध्वनि ।

स कौतुकाङ्गतः प्राप तृतीयं नन्दनं पुरम् ॥ ३३ ॥

དེར་ནི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཅེ་དགས་ནས་པར་རེལ་དེལ།
ལྷ་མོ་བཅུ་དྲུག་དགའ་མགུ་ཡིས། ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱད་བྱ་ཉིད་ཀྱིས། 34

དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཀག་པ་ཡི། ལྷ་ཡི་ལམ་ནས་སོང་གུར་པ།
གྲུས་བཅས་དེ་ཡིས་ཁང་བཟང་ནི། ཚངས་པའི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བར་ཕྱིན། 35

དེ་ནས་དེར་ཡང་ལྷ་མོ་གནས། སུམ་ཙུ་ཙུ་མཉིས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས།
སྐལ་བཟང་གིས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ། དེ་བཞིན་ལྷ་ཡི་ལམ་ནས་སོང་། 36

དེ་ནི་སོང་པས་སི་བསྐྱུན་པའི། གྲོགས་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཆོགས་ཀྱི་གནས།
ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཙུབ་པོ་ཡིས། གྲོང་བྱིར་ངན་འགྲོ་མང་པོ་ཐོབ། 37

དེར་དེ་ནང་དུ་ལྷགས་པ་ན། རིམ་པས་ས་ལ་སྒོ་ནམས་ནི།
སུ་ཞིག་དག་གིས་བསྐྱེབས་པ་བཞིན། མཚམས་མེད་བལྟམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། 38

དེ་ཡི་ནང་ན་སྤྱོད་བྱ་ནི། ལྷས་ཆེན་གནས་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་།
མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས། རྫོང་ནི་ཡིན་དུ་ཆེ་བ་བཞིན། 39

བཅིངས་ཤིང་གྲུན་དུ་བྱུག་གྲུན་འབབ། དེ་ཡི་སྤྱོད་པར་འཁོར་ལོ་ནི།
རྟོ་པོ་འབར་བས་དཀྱིགས་པ་དག། ཡོངས་སྤྱོད་འཁོར་བ་མཐོང་བར་གུར། 40

རང་གི་མགོ་ལས་ཟགས་པ་ཡི། རྟོག་བྱུག་གིས་ནི་ཟས་བསྐྱེབས་པ།
དེ་མཐོང་བྲག་པོ་འཁོར་བྱུང་ནས། མཚའ་བོ་འཁོར་པོས་རབ་སྐྱས་པ། 41

षोडशाप्सरसस्तस्य रतिभोगोपभोग्यताम् ।
तत्र क्रमेण तेनैव ययुर्क्षीला विलासिनः ॥ ३४ ॥

ताभिर्निपिङ्गेन पुनर्दक्षिणेन पथा व्रजन् ।
ब्रह्मोत्तराख्यं प्रासादमाससादससादरः ॥ ३५ ॥

द्वात्रिंशदेव संप्राप्य तचाप्यप्सरसः पराः ।
सम्भोगसुभगस्तद्वद्ययौ दक्षिणवर्त्मना ॥ ३६ ॥

स व्रजन् नगरं प्राप दुर्गप्रायमयोमयम् ।
परुषं खलसौहार्दमिवायासचयाशयम् ॥ ३७ ॥

तस्य तत्र प्रविष्टस्य क्रमाद्वाराणि भूमिषु ।
केनापि पिहितान्येव ययुर्निःसन्धिवन्धताम् ॥ ३८ ॥

तदन्तरे महाकायं सोऽपश्यत् पुरुषं स्थितम् ।
सकलक्लेशदोषाणां विस्तीर्णमिव भाजनम् ॥ ३९ ॥

ज्वालावलयितं चक्रं तस्य मूर्ध्नि परिभ्रमत् ।
तीक्ष्णं ददर्श चक्रस्य सक्तं रक्तप्रवाहिणः ॥ ४० ॥

स्वशिरःप्रसृतैः पूयशोणितैर्विहिताशनम् ।
तं दृष्ट्वा तीव्रनिर्वेदादवदन्मैत्रकन्यकः ॥ ४१ ॥

གདུང་བ་དྲག་པོས་མོན་ཏིང་སྟེ། འདི་ནི་ལས་དག་ཅི་ཡི་འབྲས།

ཞེས་དེས་སྟིང་རྗེས་རྗེས་པན། རྩེས་བྱས་དེ་ལ་རབ་སྤྲས་པ།

42

བདག་ནི་མ་ལ་གཏོད་ཕྱིར་དོ། འདི་ནི་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས།

དེ་དག་ཐོས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། སྟིང་བ་དྲན་ནས་དོགས་པར་བྱུང་།

43

དེ་ཡིས་བསམས་པ་བདག་ལ་ཡང་། མ་ལ་གཏོད་བྱས་སྟིང་བ་ཡོད།

སྟིང་བ་རབ་དུ་བརྗོད་པའི་གྲགས། དེ་ལ་བར་ཕྱིར་འདི་བདག་གིས་མཐོང་།

44

སྟེ། ཁྱིའི་བ་ཡི་སྤྱུ་སྟེན་གྱི། བྲགས་ནས་དེ་དགས་ལྷ་བ་བཞིན།

སྟིང་དེས་བདེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས། འཁྱིའི་བྱངས་པ་མ་ཡིན་ནས།

45

ཞེས་པའི་བསམ་པས་དེ་འབྲུགས་གིང་། སྟོབས་ལས་སྟོན་ན་གནས་པའི་ཚོ།

སྟིང་ནི་ཀྱན་དུ་འདར་ཕྱིར་བའི། སྟིང་ནི་མཐའ་པ་རབ་གྲགས་པ།

46

ཕྱན་དེང་བཅིངས་པ་ངས་བར་གྱོལ། གསར་དུ་འོངས་པ་དཔ་དུ་ཚིངས།

གསར་པ་ཚིངས་ལ་བཅིངས་པ་གྱོལ། འདི་ནི་མཚམས་ཀྱི་དུས་ལ་བབ།

47

ཅེས་སྤྱུ་མཐའ་ལས་གྲགས་པའི་ཚོ། རྩེས་བྱ་དེ་གྲོལ་སྟངས་ཅིག་ལས།

མཚའ་བོའི་བྱ་མོའི་མགོ་ལ་ནི། འཁོར་ལོ་རབ་དུ་འབར་བ་རྒྱུར་།

48

དེ་དུས་གནད་གཏོད་གདུང་བས་གཟིར། གསར་བཅིངས་མཚའ་བོའི་བྱ་མོ་དེས།

བཅིངས་པ་གྱོལ་བར་བྱུང་བ་ཡི། རྩེས་བྱ་དེ་ལ་རབ་སྤྲས་པ།

49

कस्त्वं क्रूरव्यथाक्रान्तः कस्येदं कर्मणः फलम् ।
पृष्ट स्तेनेति कारुण्यात् पुरुष स्त मभापत ॥ ४२ ॥

मातुः कृतापकारोऽहं तस्येदं कर्मणः फलम् ।
एतदाकर्ण्य सोऽप्यासीत् पापसंवादशङ्कितः ॥ ४३ ॥

सोऽचिन्तयन्ममाप्यस्ति पापं मातुः कृतागसः ।
अयं पापसहाध्यायी दृष्टः स्मरणकृन्मया ॥ ४४ ॥

नूनं तेनैव कष्टोऽहं पापेन सुखमण्डलात् ।
शैनिकेन चरन् कामं मृगः शय्यवनादिव ॥ ४५ ॥

इति चिन्ताकुले तस्मिन् बद्धद्वारपुरस्थिते ।
उच्चचाराम्बराद्वाणौ हृदयाकम्पकारिणी ॥ ४६ ॥

चिरवद्धाः प्रमुञ्च्यन्तां निबध्यन्तां नवागताः ।
बद्धमुक्तिनवाबन्धेऽयं प्राप्नोऽवधिष्यणः ॥ ४७ ॥

इत्युदीर्णं दिवः शब्दे मुक्तः स पुरुषः क्षणात् ।
दीप्तं तच्चक्र मपतन्मैवकन्यस्य मस्तके ॥ ४८ ॥

नवबद्धः स तत्कालं मर्मच्छेदव्यथातुरः ।
तं मुक्तबन्ध भवदत् पुरुषं मैवकन्यकः ॥ ४९ ॥

རྒྱ་མོ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 མྱོང་བྱེད་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 རྒྱ་གུ་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 རྒྱ་གུ་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།

50

རྒྱ་གུ་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 རྒྱ་གུ་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 རྒྱ་གུ་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།

51

མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།

52

རྒྱ་གུ་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།

53

རྒྱ་གུ་ལོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།

54

མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།
 མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ། མེད་པོ་ལྷོ་གུ་ཅུ་ལོ།

55

त्यक्त्वा पुराणि मणिमन्दिरसुन्दराणि
तान्यप्सरःसरसभोगमनोहराणि ।
कष्टः प्रकष्टतरपातकभोग्यकाले
कालेन कल्पितफला किल कर्मवल्ली ॥ ५० ॥

शूनामिव क्षिति मिमां पशुरागतोऽस्मि
कर्षत्यलं वल्लवती भवितव्यतैव ।
कष्ट स्तयैव च विशत्यवशो मनुष्यः
यचास्य तिष्ठति पुरः परिपाकभोग्या ॥ ५१ ॥

क्लेशभोगावधौ कालः कियान् मातुः कृतागसाम् ।
अप्यागमिष्यति नवः कश्चिदस्मद्विधो जनः ॥ ५२ ॥

इति ज्वलितचक्राग्रदीर्यमाणस्य दाहिनः ।
तस्यार्त्तस्य वचः श्रुत्वा पुरुष स्त मभाषत ॥ ५३ ॥

षष्टिवर्षसहस्राणि षष्टिवर्षशतानि च ।
अस्य क्लेशोपभोग्यस्य नियतिः पापकर्मणाम् ॥ ५४ ॥

द्रुहापराणि घोरंराणि सन्ति स्थानानि पापिनाम् ।
मातुः कृतागसामन्ये ये समेष्यन्ति तद्विधाः ॥ ५५ ॥

དེས་བཟོད་ཤིང་དུ་བཟོད་དག་འདོ། མཛེས་བོའི་བྱ་ཚོས་ཐོས་གྱུར་ནས།

རབ་གདུང་ཐུག་བཟུལ་བྱོང་བ་ཡས། གནད་དག་གཞིར་ལ་བཅི་བས་སྤྲས། 56

དེ་ནི་ཐིག་པ་བྱེད་པ་འི་མི། གང་ཞིག་རབ་དུ་འོང་འགྱུར་བ།

དེ་དག་དོན་དུ་འཁོར་ཡོ་འདི། བདག་གི་མགོ་ལ་གནས་གྱུར་ཅིག། 57

འདི་ལྟའི་གདུང་བ་དྲག་ཅིང་རིང་། དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟོད།

བདག་ཉིད་གཅིག་ཕྱ་གདུང་གྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་གདུང་མེད་གནས་གྱུར་ཅིང་། 58

འཁོར་ཡོ་རང་གི་འབྲས་བཅད་ནས། གནད་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་བརྒྱང་།

སྤྱི་བོ་རང་ཉིད་གདུང་མེད་པས། གནད་གྱི་གདུང་བ་ཡོངས་མི་ཤེས། 59

སེམས་ཅན་པན་ཚོལ་སྤྱིང་ཇི་ཡིས། གཞིར་བ་དེ་ཡིས་འདི་བཟོད་ཆོ།

དམ་པའི་ཀྱན་རྟོག་མཐུ་ཡིས་ནི། དེ་ཡི་འཁོར་ཡོ་མཁའ་ལ་སོང་། 60

ཡལ་འདབ་དག་ནི་གདུང་བ་འབྲོག་ཅིང་མེ་དྲོག་གྲགས་སྒྲན་དགར་པོ་རྒྱས་

པར་བྱེད།

འབྲུལ་ལ་བྱི་བཟང་ལེགས་ལྡན་ཡོངས་སྤྱོད་སྒྲུལ་བཟང་ཕུན་སྒྲུལ་ཚོགས་པ་

སྤྲར་ཡང་འཛོམ།

དམ་པའི་ཀྱན་རྟོག་འབྲི་ཤིང་སྤྱིང་ཇི་བཟོད་ལྡན་དམ་པ་ནུབས་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་ནི།

གང་ཚོ་ཡང་དག་བདེ་པ་དེ་ཚོ་རོ་ལྡན་འབྲས་བྱུ་ཅི་དང་ཅི་མི་སྤྱོད། 61

སྤྱིང་ཇི་བཟོད་ནུབས་བདག་ཉིད་ཀྱིས། ལྟ་ཅིག་དེ་ལ་ཐིག་ཐད་དེ།

ལས་ནི་ཡོངས་སྤྱི་བདེ་དམ་དེ། ལྟ་ཡི་གནས་སྤྱི་རྟེན་གྱུར་དོ། 62

श्रुत्वेति दुःसहतरं तेनोक्तं मैत्रकन्यकः ।
स्वव्यथादुःखसंवादात् परार्त्तिदययावदत् ॥ ५६ ॥

अधुना ये समेष्यन्ति नराः पातककारिणः ।
तेषामर्थे ममैवेदं चक्रं तिष्ठतु मस्तके ॥ ५७ ॥

कथं सहन्ते ते तीव्रां दीर्घां मेवंविधां व्यथाम् ।
एकस्यैव व्यथा मेऽस्तु सर्वे तिष्ठन्तु निर्बन्धाः ॥ ५८ ॥

परार्थे धारयिष्यामि चक्रं भुक्त्वा निजं फलम् ।
परव्यथां विजानाति न जनः स्वव्यथां विना ॥ ५९ ॥

इत्युक्ते करुणार्त्तेन तेन सत्त्वहितैषिणा ।
सत्संकल्पप्रभावेन तच्चक्रं मगमन्नभः ॥ ६० ॥

तापं पल्लविता निहन्ति तनुते शुचं यशः पुष्पिता
सद्यः सौरभभव्यभोगसुभगा लक्ष्मीं विधत्ते पुनः ।
कारुण्याद्र्ततया यदेव हृदये सद्भिः समारोपिता
सत्संकल्पलता सदैव सरसं किं किं न स्यूते फलम् ॥ ६१ ॥

कारुण्यात् पुण्यमाहात्म्यात् तत्क्षणात् क्षतकिल्बिषः ।
स बभूव परित्यज्य देहं देवः सुरालये ॥ ६२ ॥

དེས་བཟོད་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་དེ། མཛའ་བོའི་བྱ་མོས་མོས་གྱུར་ནས།
རབ་གདུང་ཐུག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལས། གནམ་དག་གཟིང་ལ་བཅི་བས་སྤྲོས། 56

དེ་ནི་ཐིག་པ་བྱེད་པའི་མི། གང་ཞིག་རབ་དུ་འོང་འགྱུར་བ།
དེ་དག་དོན་དུ་འཁོར་ཡོ་འདི། བདག་གི་མགོ་ལ་གནས་གྱུར་ཅིག། 57

འདི་ལྟའི་གདུང་བ་བྲག་ཅིང་རིང་། དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟོད།
བདག་ཉིད་གཅིག་ཕུ་གདུང་གྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་གདུང་མེད་གནས་གྱུར་ཅིང་། 58

འཁོར་ལོ་རང་གི་འབྲས་བཅད་ནས། གནམ་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་བརྒྱུར།
སྤྱོ་བོ་རང་ཉིད་གདུང་མེད་པས། གནམ་གྱི་གདུང་བ་ཡོངས་མི་ཤེས། 59

མེས་ཅན་པན་ཚོ་ལ་སྤྱིང་ཇི་ཡིས། གཟིང་བ་དེ་ཡིས་འདི་བཟོད་ཚོ།
དམ་པའི་ཀྱན་དོག་མཐུ་ཡིས་ནི། དེ་ཡི་འཁོར་ལོ་མཁའ་ལ་སོང་། 60

ཡམ་འདབ་དག་ནི་གདུང་བ་འཕྱོག་ཅིང་མེ་དོག་གྲགས་སྒྲན་དཀར་པོ་རྒྱས་
པར་བྱེད།

འབྲུལ་ལ་བྱི་བཟང་ལེགས་ལྡན་ཡོངས་སྤྱོད་སྐལ་བཟང་ཕུན་སྦྲུལ་ཚོགས་པ་

དམ་པའི་ཀྱན་དོག་འབྱི་ཤིང་སྤྱིང་ཇི་བཟོད་ལྡན་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་
གང་ཚོ་ཡང་དག་བདེ་བ་དེ་ཚོ་དེ་ལྡན་འབྲས་བྱུ་ཅིད་ཅི་

སྤྱིང་ཇི་བཟོད་ནམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས།

ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་བདེ་དཔེ། ལྷ་ཡ་གྲགས་

श्रुत्वेति दुःसहतरं तेनोक्तं मैत्रकन्धकः ।
स्वव्यथादुःखसंवादात् परार्त्तिदययावदत् ॥ ५६ ॥

अधुना ये समेध्यन्ति नराः पातककारिणः ।
तेषामर्थे ममैवेदं चक्रं तिष्ठतु मस्तके ॥ ५७ ॥

कथं सहन्ते ते तीव्रां दीर्घां मेवंविधां व्यथाम् ।
एकस्यैव व्यथा भेज्जु सर्वे तिष्ठन्तु निर्व्यथाः ॥ ५८ ॥

परार्थे धारयिष्यामि चक्रं भुक्त्वा निजं फलम् ।
परव्यथां विजानाति न जनः स्वव्यथां विना ॥ ५९ ॥

इत्युक्ते करुणात्तेन तेन सत्त्वहितैषिणा ।
सत्संकल्पप्रभावेन तच्चक्रं मगमन्वभः ॥ ६० ॥

तापं पल्लविता निहन्ति तनुते शुभं यशः पुष्पिता
सद्यः सौरभभव्यभोगसुभगा लक्ष्मीं विधत्ते पुनः ।
कारुण्याद्रतया यदेव हृदये सद्भिः समारोपिता
सत्संकल्पलता सदैव सरसं किं किं न स्रुते फलम् ॥ ६१ ॥

कारुण्यात् पुण्यमाहाव्यात् तत्क्षणात् क्षतकिल्बिषः ।
स बभूव परित्यज्य देहं देवः सुरालये ॥ ६२ ॥

ང་ཉིད་ལྷོན་ཚེ་བྱམས་པ་དག་ཉིད། མཛེན་བའི་བྱ་མོ་ཉིད་གྱུར་དེ།

མ་ནི་ཀླང་པས་རབ་འབངས་བའི། ལྷག་བལྟལ་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཐོབ། 63

ཀར་ག་པ་ཤས་མཁའ་ནི། མཚོད་པས་ལྷ་མོ་འི་གནས་ཀྱང་ཐོབ།

དེ་སྐད་མ་ཡི་སྲིད་ལྷ་ནི། ཚོས་ཀྱི་མཚོག་དུ་བཅོམ་ལྷན་གསུངས། 64

མ་ནི་བཀྲ་ཤིས་འཕྲེང་བ་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ནི་མཉམ་གཤིན་ཚད་པན་དེ།

དེ་དག་དབྱེས་སྒྲིག་གང་གི་སྤྱི་བོར་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་རབ་དུ་འགོད་བྱེད་པ།

བྱེགས་ཀྱན་ཡོངས་སུ་འགོངས་པར་བཅོན་བའི་གྲགས་པ་ལྷན་ཚོགས་རབ་

དུ་གསལ་བ་རྒྱས།

དག་དུ་དགའ་ཕྱོན་བཅོད་ནམས་རྒྱད་ལྷན་དེ་དག་འགྲོ་བའི་མཚོད་བྱ་ཉིད་དུ་གྱུར། 65

65

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དྲོགས་པ་བཞེད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མཛེན་བའི་བྱ་མོ་འི་དྲོགས་པ་

བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་དག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་ལོ།

ཡལའདག་དགུ་ཅུ་གསུམ་པ།

གང་གིས་མཆོད་འོས་མཆོད་པར་བསྐྱབ་ལ་མེ་རྒྱལ་མོགས་དེ།
སེམས་མེད་ནམས་ཀྱང་འོས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར།
བྱལ་ལ་གྱུས་པའི་ཁྱད་པར་བརྟེན་པ་ནམས་ལ་བཟླགས་འོས་ཤིང་།
དད་པར་བརྒྱས་བཀུར་ཅིའི་སྒྲུན་ཐོགས་དེ་དག་གྱུ་ལ་གྱུར་ཅིག་༥

1

མཉན་ཡོད་སྒྱུ་ཕྱིར་ཆོལ་དུ་ཕྱོན། དཔེན་པར་བཞུགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས།
གྲུ་ལ་བ་དེ་ལ་མཛོན་ཕྱོགས་དེ། མགོད་མེད་ཟས་ལྷན་གྱིས་གསོལ་བ༥

2

བཅོམ་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱི་གྱུས་པར་བཞིན། ཀྱན་དུ་ཆེར་འོས་ཡོན་དན་གྱགས།
བདག་གི་བྱ་མོམ་གར། བཟང་མོ་དར་བ་བལ་པར་གྱུར་༥

3

གྲོང་ཁྱིམ་བྱ་རམ་ཤིང་འཕེལ་གྱི། དཔལ་ལྡན་དོན་མཐུན་མགོན་པོའི་བྱ།
ཁྱུ་མཆོག་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ཡི་ལག་པ་འཛོན་པར་འདོད་༥

4

བཅོམ་ལྡན་གཡ་དེ་བཟོད་ན་བདག། བྱ་མོ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཕྱིར།
ནོར་ཕྱོག་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གྱུར་བདག། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ཡི་རྒྱུ་ལྟར་༥

5

དེ་འདི་གསོལ་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་མེད་མཉེས་གཤིན་བསམ་ལྡན་པས།
ཅི་སྒྲོན་བྱ་མོ་དེ་ལ་ནི། ལྷན་པར་མཛོད་ཅེས་བཀའ་རྩལ་བ༥

6

चिनवतितमः पल्लवः ।

श्लाघ्या जयन्ति जिनभक्तिविशेषभाजां
श्रद्धासुधाप्रसरनिर्झरशीकरा स्ते ।
नित्येतनोऽप्युचितचेतनतामिवैति
यः पूज्यपूजनविधौ कुसुमादिवर्गः ॥ १ ॥

श्रावस्त्यां विजनासीनं जिनं जेतवने पुरा ।
श्रनाथपिण्डदोऽभ्येत्य भगवन्त मभाषत ॥ २ ॥

त्वद्भक्तिरिव सर्व्वत्र महार्घगुणविश्रुता ।
भगवन् प्रौढि मायाता कन्या मम सुमागधा ॥ ३ ॥

श्रीमतः सार्थनाथस्य नगरे पुण्डवर्षने ।
स्त्वनु र्वपभदत्ताख्य स्तत्पाणिग्रह मिष्यते ॥ ४ ॥

कन्यां ददामि तां तस्मै भगवन् यदि मन्यसे ।
त्वदधीनधनप्राण स्वदाज्ञाशरणो ह्यहम् ॥ ५ ॥

इत्युक्ते तेन भगवान् वात्सल्यविमलाश्रयः ।
को दोष स्तनया तस्मै दीयतामृत्यभाषत ॥ ६ ॥

- སྟོན་པའི་བཀའ་ནི་རབ་བཟུང་ནས། དེལ་གྲས་པར་ལྷག་འཛམ་དེ།
 དཔལ་ལྷན་མགོན་མེད་ཟས་སྟོན་ནི། རང་གི་ཁང་པར་རབ་དུ་སོང་། 7
- དེ་ནས་འབྱོར་བ་ཆེ་དང་བཅས། བྱ་མོ་མ་གཏོད་བཟང་མོ།
 རིན་ཅན་གོས་མང་རབ་སྟེར་དེས། བོས་པ་དེལ་རབ་དུ་བྱིན། 8
- དེ་ནས་བྱིན་པའི་མ་གཏོད། བཟང་མོ་ཐག་རིང་ཡལ་བ་གོ་དེ་ཅིང་།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞབས་དཔོན་ནས། མིག་ནི་མཆི་མ་དང་བཅས་གུར། 9
- གོང་ཁྱིམ་བྱ་རམས་ཤིང་འཕེལ་དུ། ཡུན་རིང་ཞིག་ན་དེས་སྟེབ་ནས།
 ཉག་དུ་ཁྱེལ་ཁྱིམ་དུ་ནི། བདག་པོའི་བཀྲམ་མེལ་ཆགས་གུར། 10
- དེ་ནས་ནས་ཞིག་སྟུག་མོ་ནི། གུངས་ལས་འདས་པ་འགོད་བཅོན་ཞིང་།
 ཟས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ཕྱིར་བྱེད་པ། རོར་ཅན་ཞེས་པས་དེལ་སྟེས། 11
- མ་གཏོད་བཟང་མཆོད་པ་ཡིས། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཆས་དག་མཛོད།
 འགྲོ་བས་འཆོད་བྱ་ཡོན་ཏན་ཅན། སྟེ་བོ་ནང་པར་བདག་ཁྱིམ་འོང་། 12
- གླུ་མ་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཞེས་འི་གནས་སྟེ་མཆོད་བྱ་བ།
 ཀྱན་མོངས་ཟད་སྟོར་ཟད་བྱེད་པ། དེ་དག་རྣམས་ནི་འོང་པར་འགུར། 13
- ཞེས་དེས་བཅོད་པ་དེར་ནི་དེས། དགོ་སྟོང་ཆོགས་ལ་མཆོད་པ་དེ།
 འོངས་སྟེ་བདག་པར་ཤེས་གུར་ནས། ཅོ་བ་པ་དེལ་ཆགས་པར་གུར། 14

शास्तुः शासन मादाय सादरं प्रणिपत्य तम् ।
अनाथपिण्डदः श्रीमान् प्रययौ निजमन्दिरम् ॥ ७ ॥

ततः सुमागधां कन्यां विभवेन महीयसा ।
अहार्यं स ददौ तस्मै भूरिरत्नाम्बरप्रदः ॥ ८ ॥

दत्ता दूरतरं देशं मथ यान्ती सुमागधा ।
भगवच्चरणस्मृत्या सवाप्यनयनाभवत् ॥ ९ ॥

चिरेण सा समासाद्य नगरं पुण्डवर्द्धनम् ।
शुश्रूषाभिरता पत्युः सदा भर्तृवृद्धेऽवसत् ॥ १० ॥

कदाचिदथ तां श्वश्रूः भोज्यसम्भारकारिणी ।
उवाच धनवत्याख्या संख्यातीतव्ययोद्यता ॥ ११ ॥

पूज्योपकरणं सज्जं कुरु सर्व्वं सुमागधे ।
मृदान्नः प्रातरागन्ता जगत्पूज्यगुणो जिनः ॥ १२ ॥

गुरवो गौरवपदं पूज्याः सर्व्वजनस्य ते ।
समेध्यन्ति क्षपणकाः संमोहक्षपणोद्यताः ॥ १३ ॥

इत्युक्ता सा तया तत्र बभूवारम्भतत्परा ।
ज्ञात्वा भिक्षुगणायेव तां पूजां परिकल्पिताम् ॥ १४ ॥

- དེ་ནས་ཉིན་གཞན་ཁྱིམ་དུ་ནི། སྒྲ་དང་སྒྲ་ར་རབ་འབལ་ཞིང་།
 དཀར་ཕུབ་ཕྱག་ལོས་ཀྱན་ཉིན་མོངས། གཅེར་བྱ་ཟད་བྱེད་པ་ནམས་ཁྱུགས། 15
- མ་ཉེ་སྒྲ་མ་རྩ་ཡི་ཟས། གོམས་པས་རགས་པར་གྱུར་པ་བཞིན།
 གོས་མེད་ངོ་ཚ་མེད་དེ་དག། མ་ག་རྒྱ་བཟང་གྱིས་མཐོང་ནས། 16
- གླ་མའི་དུང་དུ་ངོ་ཚ་སྟེ། བཞིན་ནི་གོས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་སྒྲ་ནས།
 སྒྲ་དང་ཆགས་ལྷལ་གྱིས་དུད་པས། ལྷག་མའི་སྟེ་བོ་ལ་སྒྲ་སྒྲ་པ། 17
- གང་འདིར་སྟོགས་གོས་ནམས་ཀྱི་ཡང་། མུན་དུ་བྱད་མེད་སྟེ་བོ་འཁོད།
 ཀྱེ་མ་ཀྱན་དུ་སྒྲ་པ་འདི། མིན་དུ་ལུན་རིང་ལོན་ནས་མཐོང་། 18
- མི་མིན་དུ་དང་བྲམ་གྱུར་པ། དུལ་བ་འདི་དག་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།
 ཁྱིམ་ན་གསལ་བྱེད་འདི་དག་ལ། བྱད་མེད་ངོ་ཚ་མེད་དམ་ཅི། 19
- གང་གིས་ཁ་ཟས་མ་བཟང་བ། དེ་ཡིས་གོས་ནི་ཇི་ལྟར་བཞོང་།
 མ་བསྐྱེད་སྒྲ་རིམ་བཤད་ནི་ཅི། ཁྱིད་ནི་གནས་མིན་དག་ལ་གུས། 20
- སྒྲ་ནི་རབ་དུ་འབལ་བའི་ལས་དག་ཉིད་ཀྱིས་བཅེ་བ་མེད་པ་དྲག་པོ་བཟུན།
 སྟེ་བོར་བཅས་ལ་འདོམས་དགྱིས་གོས་དག་སྒྲ་དང་པས་ཚུལ་ཁྱིམ་སྒྲ་
 ཀྱིས་ནི་གཏམ་ཉིད་ཅི།
 ཅུལ་འཚོས་ཅོམ་པ་དང་ལྷན་འཇུགས་བྱེད་བཞིན་ལ་བྱོབ་རང་ཉིད་
 རྒྱལ་པར་བཞེན།
 དུལ་བ་དང་ལྷན་གཅེར་བྱ་འདི་དག་ཕྱུགས་ནམས་བཞིན་དུ་ཟས་
 དག་འཚོལ་བར་བྱད། 21

अथापरेऽहि विविशु नग्नाः क्षणका गृहम् ।
उल्लुञ्चितकचश्मश्रुसंक्लेशनिशितव्रताः ॥ १५ ॥

तानलज्जानवसनानवलोक्य सुमागधा ।
मायशष्याशनाभ्यासपौवरान् महिषानिव ॥ १६ ॥

लज्जिता वाससाच्छाद्य वदनं गुहसन्निधौ ।
खेदनिर्व्वेदविनता श्वश्रूजन मभायत ॥ १७ ॥

अह्नी वताय माचारः सुचिरादवलोकितः ।
दिगम्बराणामप्यग्रे यदिहास्ते बधूजनः ॥ १८ ॥

एते भवद्गृहेऽदान्ता भुञ्जन्ते शृङ्गवर्जिताः ।
अमानुषत्वान्नैतेपां लज्जन्ते नून मङ्गनाः ॥ १९ ॥

अस्थाने भवतां भक्तिः कोऽय मुच्छृङ्खलः क्रमः ।
न त्यक्त मशनं येन स कथं वस्त्र मुञ्जति ॥ २० ॥

केशोन्मूलनकर्म्मणैव निशितं नैर्घृण्य भावेदितम्
कौपीनांशुकवर्जनेन सुजने शीलस्य वार्त्तैव का ।
दम्भारम्भभयङ्करे च वदने क्रोधः स्वयं लक्ष्यते
नग्नाना मशनैषिणां नियमिना मेपां पशूनामिव ॥ २१ ॥

གང་ན་ཕྱགས་འདི་མཆོད་བྱེད་པ། དེ་ན་ཕྱང་པར་བྱ་བ་སྟུ།

ཡང་ན་འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་ཚྭ། མོང་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱགས་མ།

22

ཞེས་སྒྲུ་ཆགས་གྲམ་དང་ལྡན་མ། དེ་ལ་ཕྱག་མོས་ལན་སྒྲུས་པ།

བཟང་མོ་བྱོད་ཀྱི་ཡལ་གྱི་ནི། ཁང་པར་ཅི་འདྲ་མཆོད་བ་སྒྲོམ་མ།

23

དེས་སྒྲུས་བདག་གི་པ་བྱིས་དུ། མྱོང་རྗེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི།

བྱིད་འཕགས་དགོ་བ་ལ་ཕྱོར་བའི། བཅོམ་ཐུན་ཀླུལ་བ་མཆོད་པར་བྱེད་མ། 24

བསམ་གཏོན་ལ་ཆགས་གཤེམ་ཅིང་སྤྱན་ལྡན་རྗེས་སུ་གཞོགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལྟེ།

གངས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཡངས་གིང་དྲང་པོ་ཐམས་ཕྱེགས་དག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན།

རབ་བརྒྱུང་པ་རྗེས་ལྡན་རྒྱུན་གྱིས་ཕྱོང་པའི་སྤྱན་གྱི་ཞགས་པ་བཏོན་དག་པ་ལྟེ།

མཆོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཁམས་ནམས་ནང་དུ་ཞིབ་ཅི་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་མ།

25

+

ཁྱེད་ལྟར་མཆོས་དེ་ནི་ལག་གཉིས་སྒྲུང་ཆེད་པག་པའི་ནམ་པ་དང་།

སྒྲུང་བ་རབ་རྒྱས་དབྱུ་ལ་ལྡན་སྒྲེས་རབ་བརྒྱུལ་རང་བཞིན་ནོར་བུ་དང་།

ལག་མཐིམ་དུ་སོན་ནི་སོ་དྲུང་དང་རྒྱལ་མཚན་ཅུ་ཕྱེས་འབྲེང་བ་དང་།

ཞིབ་ནི་རང་བཞིན་གྱལ་པོར་ཆེད་པོ་ལ་འོས་མཚན་ཉིད་ནམ་པར་འཛིན་མ།

26

ཐུབ་ཆེད་ནམ་པ་ཀྱིས་མཆོད་པར་འདོད་པ་སྤྱོད་བྱེད་དེ་ཡིན།

རང་བཞིན་མཆོད་པར་འདོད་པའི་དག་པ་ཀྱུན་དང་གྲམ་གཉིད།

यत्रैते पशवः पूज्या स्तत्रैतसार्थ्या भवन्ति के ।
अथवा देशदोषोऽयं गतानुगतिका स्थितिः ॥ २२ ॥

इति ब्रुवाणां तां श्वश्रू विपणा प्रत्यभाषत ।
पितु स्ते भवने भद्रे पूज्यते वद कौदृशः ॥ २३ ॥

सावदन्तपितु गेहे पूज्यते भगवान् जिनः ।
कारुण्यात् सर्व्वजगतां कुशलातिशयोद्यतः ॥ २४ ॥

ध्यानाधीनः स्तिमितनयनः पूर्णलावण्यसिन्धुः
नासावंशं विपुलसरलं सेतुभूतं दधानः ।
भूषाश्चन्यप्रसूतरुचिमत्कर्णपाशाभिरामः
कान्त्यैवासौ किमपि विदुषां शान्ति मन्त स्तनोति ॥ २५ ॥

शिरसि सद्भजप्राज्यालोकप्रसेकमयं मणिं
करिपतिकराकारौ बाह्व कवत्कनकद्युतिः ।
करतलगतां लेखां शङ्खध्वजाम्बुजमालिकां
शमयममहासाम्राज्याहं विभक्तिं स लक्षणम् ॥ २६ ॥

तस्याभिलाषजनकस्य महामुनौनां
सर्व्वभिलाषकलनारहितः स्वभावः ।

དེ་ན་པ་འི་ས་གནི་བག་མེད་གནས་ནི་ལྷག་མ་མེད་པར་བྱས།

ཆགས་པ་རབ་དུ་བརྟེང་བའི་མཆོ་ནི་གིན་དུ་དཔར་དང་བཅས།

27

གྲོལ་བ་ལྷག་པར་འགྲོགས་པའི་མཛའ་གཙུགས་དང་ལྷན་བྱས་སུ་

བདག་ནི་ཡིད་ལ་ཉམ།

བཟོད་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་བྱེད་ཅིང་བཅེ་བ་སྟོང་ལ་དབ་དུ་མཉམ་པར་སྦྱོར།

ཡིད་འོང་མང་པོ་ལ་ཆགས་ཀྱན་གྱི་བསམ་བླ་པ་བྱེད་པོར་མེད་ཐུབ་པ་ནི།

དེ་ཡི་ཞིབ་པོར་མེད་བདག་ཉིད་ཆགས་བྲམ་སྟོང་པོ་ཅན་ནི་ལོགས་པར་མཛོན། 28

ཅུ་མཆིས་སུ་ཀྱལ་དང་ལྷན། དམ་བ་ནམས་མིད་མྱི་བ་བྲམ་ཉིད།

གང་གི་རབ་དུ་བྱུང་བར་འཛིན། དེ་དག་བདག་ཅག་ཁྱིམ་དུ་མཛོད།

29

ཐབས་ཅད་བཟང་སུ་པའི་ཞོར་བྱ་གང་། དེ་ན་པ་ཡི་པ་ཀྱང་མིད་པའི་ལྷུ་ལ།

ཆག་པ་ལྷང་དག་པོའི་མཆོ་ལྷན་བས། ལྷང་ཡང་སྐྱེ་བོ་ལ་གནོད་མེད།

30

ཅེས་པ་དེ་ཆོག་ན་པ་ཡི། བཟུང་མེན་ཐོས་ནས་རྒྱག་མོ་ནི།

འབྲམ་ལ་རབ་དང་དྲི་མ་མེད། དགའ་མགྱུ་ལྷན་བས་དེ་ལ་རྒྱས།

31

དེ་དོ་བཟུ་བའི་ཐབས་འགའ་ཞིག། མཛོག་གི་བཞིན་ལྷན་མོད་དཔ་ཅི།

ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་དཀྱང་བཟུང་ཅི་འདི་གནས་ཐོབ་བས། 32

ཞེས་པ་རྒྱག་མོས་གསུལ་ལྷན་ཞོ། ཅུ་མ་དང་མཐུན་པར་དེ་པ་ལྷུས།

བདག་གི་པ་ཁྱོད་ལ་དེ་བཟུན་ཞེས། ལྷས་དང་བཀྱང་བ་ལྷན་བས་རྒྱས།

33

निःशेषितस्मृतिभुवः प्रमदाश्रयस्य
रागोज्झितस्य सुतरा मधरः सरागः ॥ २७ ॥

मूर्त्तिर्निर्भरसङ्गमप्रणयिनी मैत्री मनःशायिनी
क्षान्तिस्तन्मयकारिणी हृदि दया गाढं समाश्लेषिणी ।
सर्वाशाभरणस्य भूरिदयितासक्तस्य संलक्ष्यते
तस्यापूर्वमणे रनन्यमहिमा वैराग्यगर्भः शमः ॥ २८ ॥

पूज्यः स भवनेऽस्माकं यस्य प्रव्रज्यया सताम् ।
धत्ते शीलदुकूलानां निरावरणतां मनः ॥ २९ ॥

विश्वरक्षामणे यस्य स्मृत्यापि भवभोगिना ।
रागद्वेषोद्ग्रेण बाध्यते न पुनर्जनः ॥ ३० ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा श्रोत्रसायनम् ।
सद्यः प्रसादविशदा तां जगाद प्रमोदिनौ ॥ ३१ ॥

अपि तद्दर्शनीपायः कश्चिदस्ति वरानने ।
अपि त्वत्पुण्यसम्बन्धाद्वयमप्यमृतास्पदम् ॥ ३२ ॥

इति सानुनयं श्रुत्वा सा सादरधियार्थिता ।
तं वः सन्दर्शयामीति बभाषे भक्तिमानिनी ॥ ३३ ॥

དེས་པའི་ས་གནི་བཟ་མེད་གནས་ནི་ལྷུག་མ་མེད་པར་བྱས།
 ཆགས་པ་རབ་དུ་བརྟེད་པའི་མཆུ་ཉེ་གི་དུ་དཔར་དང་བཅས།

27

གྲོལ་བ་སྒྲུབ་པར་འགྲོགས་པའི་མཛོལ་གཙུགས་དང་ཐུན་བྱས་ས་
 བདག་ནི་ཡིད་ལ་ཉལ།
 བཟོད་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་ཕྱོད་ཅིང་བཅུ་བརྒྱུད་ལ་དཔུ་མ་ཉམ་པར་སྤྱོད།
 ཡིད་ལོང་མང་པོ་ལ་ཆགས་ཀྱན་གྱི་བསམ་པ་ཕྱུས་ཕྱེད་སྤོན་མེད་ཐུབ་པ་ནི།
 རྟོལ་ཞི་བ་སྤྱོད་མེད་བདག་ཉིད་ཆགས་བྱེད་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནི་ལགས་པར་མཛོལ། 28

ལྷོ་མེ་མཚམས་དུ་གྲུལ་དང་ཐུན། དམ་པ་ཆམས་ཡིད་ལྷོ་པ་བྲལ་ཅིང་།
གང་གི་རབ་དུ་ཕྱེང་བར་འཛོལ། རིང་ག་བདག་ཅུག་ཁྱིམ་དུ་མཆོད་॥

ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་པའི་ཞེན་ལྷན། འཕྲུལ་པའི་ཞེན་ལྷན་པའི་ལྷན།
ཅམས་ཅད་འཕྲུལ་པའི་ཞེན་ལྷན། འཕྲུལ་པའི་ཞེན་ལྷན་པའི་ལྷན། 30

ཅེས་པ་དེ་ཅིག་དེ་པ་ཡི། བཅུད་མེད་ཐོས་ནས་བྱུག་མོན།
འཇམ་ལ་འབྲང་དྲིམ་མེད། དགའ་བྱུང་ན་པས་དེ་ལ་ཇེས་མ།

དེའི་པར་པའི་ཐབས་འགའ་ནི། མཆོག་གི་པའི་ནང་
ཆོད་ཀྱི་པའི་ནང་ཐབས་འགའ་པའོ། དེ་ཀྱང་པའི་ནང་

ཞེས་པ་རྒྱལ་མོས་གུས་ལྡན་ཆོ། ལྷ་དང་མཐུན་
པ་དག་གིས་ཁྱེད་ལ་དེ་བརྟན་ཞེས། གུས་དང་

निःशेषितस्मृतिभुवः प्रमदाश्रयस्य
रागोज्झितस्य सुतरा मधरः सरागः ॥ २७ ॥

मूर्ति निर्भरसङ्गमप्रणयिनी मैत्रौ मनःशायिनी
क्षान्ति स्तम्भयकारिणी हृदि दया गाढं समाश्लेषिणी ।
सर्वाशाभरणस्य भूरिदयितासक्तस्य संलदयते
तस्यापूर्वमणे रनन्यमहिमा वैराग्यगर्भः शमः ॥ २८ ॥

पूज्यः स भवनेऽस्माकं यस्य प्रव्रज्यया सताम् ।
धत्ते शीलदुकूलानां निरावरणतां मनः ॥ २९ ॥

विश्वरक्षामणे यस्य स्मृत्यापि भवभोगिना ।
रागद्वेषोददंष्ट्रेण बाध्यते न पुनर्जनः ॥ ३० ॥

इति तस्या वचः श्वश्रूः श्रुत्वा श्रोत्रसाधनम् ।
सद्यः प्रसादविशदा तां जगाद प्रमोदिनो ॥ ३१ ॥

अपि तद्दर्शनोपायः कश्चिदस्ति वरानने ।
अपि त्वत्पुण्यसम्बन्धादयमप्यमृतास्पदम् ॥ ३२ ॥

इति सानुनयं श्वश्र्वा सा सादरधियार्थिता ।
तं वः सन्दश्यामीति बभाषे भक्तिमानिनी ॥ ३३ ॥

དམ་བཅའ་ཆེན་པོའི་ཚལ་ས་ཀྱིས་ནི། ཁྱེད་དག་ཁྱེད་པོ་འདོད་པ་ཡི།
 སྤོང་ལ་མཁུ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འདོད་པ། རྒྱུ་ཅུ་མཁུ་བ་པ་ལྟར་ལྟར་།

34

དེ་ནས་ཁྱེད་བཅས་ལ་འདོད་པ་དེ། བཅོམ་ལྷན་བཅས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ནི།
 ཕྱག་འཚལ་མཆོད་བྱ་མཆོད་ལོས་པའི། མེད་ལ་སྤྱོད་པ་རབ་དུ་བཞིར་།

35

དེ་ཡི་གནས་སུ་མཆོད་ཕྱོགས་དེས། མེད་ལ་གཏུག་པ་ཆུས་མཆོད་ནས།
 ཡངས་པའི་མིག་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ཡི། མཆོ་མས་འགགས་པས་རབ་སྤྱོད་པ་། 36

བཅོམ་ལྷན་ཕྱགས་ཆེ་ལོས་པ་བདག། དཀོན་ཅིག་བསྐྱེད་པོ་ནས་སྤྱོད་པ་དེ།
 ཁྱེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དེ་དགས་བཞིན། ཡིན་དུ་ཐག་རིང་ཕྱུ་འདོད་ཕྱིན་། 37

ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱེད་པོ་སྤྱོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་བདག།
 རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ག་མཆོད་པ་ཅེ་བ་ཅན།
 མཆོད་པ་ཡིན་མཆོད་པའི་ཐོབ་ལྷན་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱི་ཕྱགས་ཆེ་ནི།
 ཕྱུ་ལ་གནན་རིང་བོར་ཕྱིན་པ་ནས་ལ་ཆུང་བ་ཉིད་མི་འགྱུར་། 38

འབངས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་གིས་དེང་། བཅོམ་ལྷན་ཁྱེད་ནི་མཆོད་པ་དུ་གཉེར།
 ལྟར་ལྟར་བྱོན་པས་བདག་ལ་ནི། ཁྱེད་བདག་ཁྱེད་པོ་ལ་གནང་བར་མཆོད་། 39

ཅེས་པ་བཅོད་ནས་དེས་འབངས་པ། ལྟར་ལྟར་བྱ་བའི་མེད་ལ་འབྱེད་།
 ལྱས་པའི་བོད་ཐོག་བཅས་བཞིན། ལྟར་ལྟར་ལས་ནི་རབ་དུ་སོང་། 40

महाप्रतिज्ञासंभारभरनिर्वहणैर्पिण्णी ।

सा संशयतुलारूढा क्षणं ध्यानपराभवत् ॥ ३४ ॥

ततः प्रासादमारुह्य भगवत्सेवितां दिशम् ।

प्रणिपत्यासृजत् पूज्यपूजार्हकुसुमाञ्जलिम् ॥ ३५ ॥

पुष्पधूपोदकैरर्चां सा कृत्वा तत्पदोन्मुखी ।

आनन्दवाष्पसंरुद्धविस्तीर्णनयनावदत् ॥ ३६ ॥

अनुकम्प्यैव भगवन् रत्नचयविवर्जिता ।

तवाश्रममृगौवाहं दूरं देशं मिनं गता ॥ ३७ ॥

त्वत्पादपद्मयुगलं शरखं प्रपन्नां

दूरस्थितामपि दृशा स्मृश मां दयालो ।

वात्सल्यपेशलधियां महतां प्रवास-

दूरौकतेषु करुणा न तनुत्व मेति ॥ ३८ ॥

भगवन् दाससुतया त्वं मयाद्य निमन्त्रितः ।

प्रातरागमनैर्नैव मानं वितर मे विभो ॥ ३९ ॥

इत्युदीर्य तयोत्सृष्टा विचित्रकुसुमावली ।

सजौवितेव प्रययौ नभसा भक्तिदूतिका ॥ ४० ॥

དཀར་དང་དམར་དང་སེར་དང་ཕྱོད་པོ་དག་གི་མེ་དོག་འབྱེང་།

གདུག་པའི་དུ་བས་བཟུ་བ་དཔ་བྱིས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དེ།

བདེ་སོགས་པདག་པོའི་གཞུ་ཡི་ཁྲི་ཤིང་ཡང་དག་གྱུ་བ་ནི།

ཅུ་འཛིན་གཞོན་ཀུ་དག་ལ་རབ་དུ་ཆགས་ཤིང་ཡུན་རིང་མཛོས་༥

41

དེ་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་སོང་ནས། རྒྱུ་ཅིག་གིས་ནི་མེ་དོག་འབྱེང་།

གྲུས་པ་དག་དང་ལྷན་པ་དེ། ལྷོན་པའི་ཞབས་པད་དག་ལ་ལྷུང་༥

42

བཙོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མ་ཁེན་པས་ཀྱང་། མ་གཤམ་ནི་བཟང་མོ་རིས།

འདོད་པ་ཀུན་མཆིན་ཐུགས་ཆེ་ཡིས། ཀུན་དག་འབོལ་ཕྱོད་དུ་གསུངས་༥

43

གྲོང་ཁྱིམ་བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ། བང་པར་བདག་ཅག་འགྲོ་བར་བྱ།

མ་གཤམ་བཟང་དགེ་འདུན་དང་། བཅས་པའི་བདག་མཆོད་དོན་དུ་གཉེར་༥

44

འདི་ནས་གྲོང་དེ་དཔག་ཚད་ནི། དུག་ཅུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་པ་དེ།

ཉི་མ་གཅིག་གིས་འགྲོ་བར་བྱ། འདི་ལ་ཐོགས་འཁོར་རིགས་པ་མིན་༥

45

གང་གང་རྒྱུ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་ཡིས། མཁའ་ལ་འགྲོ་བུས་མཐུ་ལྷན་པ།

དེ་དང་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། མགྲོན་དུ་གཉེར་བའི་ཚལ་ཤིང་བྱིན་༥

46

ཞེས་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་བསྐྱེལ་དེ། ཉིན་གཅིག་བགྲོད་པས་བྱིན་པ་དང་།

ཚལ་ཤིང་གིས་དེ་མགྲོན་གཉེར་བ། དགེ་སྤྱོད་ནམས་ལ་རབ་དུ་བཀྲ།

47

सा श्वेतरक्तहरितासितपुष्पपाली
 खे धूपधूमशवला शनकैः प्रयान्ती ।
 बालाम्बुदप्रणयिनी सुचिरं चकाशे
 सञ्चारिचापलतिकेव शचीधवस्य ॥ ४१ ॥

अथ जेतवनं प्राप्य क्षणेन कुसुमावली ।
 सा भक्तिशालिनी शास्तुः पपात चरणाब्जयोः ॥ ४२ ॥

भगवानपि सर्वज्ञः सर्वं ज्ञात्वा समीहितम् ।
 सुमागधायाः कारुण्यादानन्द मवदत् पुरः ॥ ४३ ॥

प्रातर्गन्तव्य मस्माभिर्नगरं पुण्डवर्द्धनम् ।
 सुमागधा प्रार्थयते ससङ्घस्य ममार्चनम् ॥ ४४ ॥

शतपथ्यधिकं तच्च योजनानामितः परम् ।
 एकेनाह्ना च गन्तव्यं न विलम्बोऽत्र युज्यते ॥ ४५ ॥

व्योम्ना महर्द्धा शक्नोति गन्तुं यो यः प्रभाववान् ।
 निमन्त्रणशलाकां त्वं तस्मै तस्मै समर्पय ॥ ४६ ॥

पेरितः सुगतेनेति स भिक्षुभ्यो न्यवेदयत् ।
 एकाहगमनप्रार्थं शलाकाभिर्निमन्त्रणम् ॥ ४७ ॥

ཁྱུ་འཕུལ་ཆེ་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དེར་ནི་ཅུལ་གིང་སྤངས་པའི་ཚོ་
གང་པོ་བྱས་པར་སྤྲས་བྱས་པ། ཁྱན་པོ་ཡིས་ཀྱང་རིམ་བས་སྤངས། 48

མཐུ་ནི་ཐོབ་པ་མིན་པ་དེས། ཅུལ་གིང་དགལ་ལག་བརྒྱངས་ཚོ།
ཅུང་ཟད་འཛུམ་དཀར་བཞིན་རས་ཅན། ཀྱན་དགའ་བོ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྲས། 49

མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོད་ཁྱིམ་དུ་ནི་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིན།
དཔག་ཚད་དུག་ཅུ་དང་བཅས་བརྒྱ། ཉིན་ཕྱེད་ཀྱིས་ནི་འདའ་བར་བྱ། 50

ཞེས་པ་དེ་བཟོད་ཁྱན་པོ་ནི། སྤྱངས་པས་བཞིན་རས་ནམ་པར་དུད།
བསམས་དེ་རང་གི་སྤེམ་དུན་དུ། དམན་པའི་དངོས་པོ་བཟོད་པར་དཀར། 51

ཐོག་མེད་དུས་སྤྱ་བསམགས་པ་ཡི། ཉིན་མོངས་སྤྱིས་དང་ག་བ་སོགས།
འབད་པ་ཅན་གྱི་གཞོམ་དུས་ན། ཁྱུ་འཕུལ་གནས་ནི་ཐོབ་པ་ཅི། 52

ཆགས་བྲལ་དུག་པོ་འཛོམས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་སེམས་གིང་དགལ་པ་ཡིས།
སེམས་ལྷན་དེ་ལ་སྤྲས་ཅིག་གིས། ཁྱུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་རབ་དུ་སྤྱིས། 53

དེ་ནས་སྤྲོད་ཆོ་འདས་ལྟར་དེ། ལྷ་དོ་དགོ་སྤོང་ཐམས་ཅད་ནི།
སྤྲོ་ཆོགས་ལྷ་ཡི་ཆས་ལྷན་པའི། གཞལ་ཡས་ཁང་ནས་མཁའ་ཁག་གིགས། 54

སྐབས་དེར་ཚོམ་པ་ཆེན་པོ་ལ། ཆོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱ་གང་ལྟར་པ།
བདག་པོ་འཛིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ལྷ་འདོད་མ་གྲུ་བཟང་མོ། 55

शलाकासु गृहीतासु तत्र सर्व्वे मर्हर्द्धिभिः ।

पूर्णः कुम्भोपधानौ यः स्थविरोऽप्यग्रहीत् क्रमात् ॥ ४८ ॥

तेन प्राप्तप्रभावेन शलाकायां प्रसारिते ।

पाणौ प्राह त मानन्दः किञ्चित् स्मितसिताननः ॥ ४९ ॥

अनाथपिण्डदगृहं न गन्तव्यं पदद्वयम् ।

सपष्टियोजनशतं दिनार्धेनैव लङ्घ्यते ॥ ५० ॥

इत्युक्तः स्थविर स्तेन वैलक्ष्यविनताननः ।

अचिन्तयत् स्ववर्गाग्रे न्यूनभावो हि दुःसहः ॥ ५१ ॥

अनादिकालोपचिताः क्लेशजन्मजरादयः ।

हन्तुं सयत्नैः शक्यन्ते प्राप्तुं मृद्धिपदं कियत् ॥ ५२ ॥

इति चिन्तयत स्तस्य तीव्रसंवेगया धिया ।

प्रादुरासौत् क्षणेनैव मर्हर्द्धिः शुद्धचेतसः ॥ ५३ ॥

अथ रात्र्यां व्यतीतायां प्रभाते सर्व्वभिक्षवः ।

नानात्रिदशवेशेन विमानैर्नभसा ययुः ॥ ५४ ॥

अचान्तरे मर्हार्भसम्भारपरिपूरिते ।

सुमागधा भर्तृगृहे भगवद्दर्शनोत्सुका ॥ ५५ ॥

མེད་ཀྱི་གདུག་པའི་མཆོད་པ་ཡི། བཀོད་པ་འཛིན་པ་མཛོན་ཕྱོགས་ཤིང་།
 ལྷག་མོ་གྲོས་པོ་བྱོ་ནམས་དང་། ལྷན་ཅིག་ཁང་བཟང་ལ་འཛིག་འཁོད་ 56

དེ་ནས་དྲ་ཡི་ཤིང་དར་གནས། དག་སྤོང་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་རྩྱུ།
 རྣམ་མང་ངོ་མཚར་ཐུ་འབྲུལ་ནི། མཆོག་ལྷན་དང་པོ་རབ་དུ་མཐོང་ 57

ཉི་མ་དང་མཚུངས་དེ་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་གྲོས་སོགས་དགའ་བ་ཡིས།
 མ་ག་རྒྱ་བཟང་ལ་སྤྲུམ་པ། བཅོམ་ལྷན་ཞེས་པ་འདི་འཇམ་ཅི 58

དེས་སྤྲུམ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྷན་མིན། དག་སྤོང་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་རྩྱུ།
 འོད་ཟེར་དམན་པ་མིན་པ་འདི། ཉི་མ་དག་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ 59

དེ་ནས་དེས་གྲོས་ཤིང་དྲ་ཡིས། བྱོན་བའི་ཆོ་ན་གྲོས་སོགས་ཀྱིས།
 བཟང་མ་བཅོམ་ལྷན་འདི་འཇམ་ཅི། འདི་འཇམ་ཅི་ཞེས་རབ་དུ་སྤྲུམ་ 60

དེས་སྤྲུམ་འདི་ནི་སྤྲོན་པ་མིན། འདི་དག་དེ་ཡི་བཀའ་ལ་འོས།
 དག་སྤོང་རབ་ཞི་བསྤྲུམ་པར་འོས། དཀར་ཐུབ་རབ་འབར་འོད་ཟེར་ཅན་ 61

གསེར་ལྷོན་མཛེས་པས་དགའ་བ་དེ་ཡི་ནི།

ཅེ་མ་ལ་ཞོན་སྤྲོན་ལ་བྱོན་པ་གང་།

ངོ་མཚར་བྱེད་པ་མཐུ་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞི་དུ།

དབལ་ལྷན་དག་སྤོང་འདི་ནི་འོད་སྤངས་ཆེ།

सह प्रासाद मारुह्य श्वश्रूश्वशुरभर्तृभिः ।
तस्यौ कुसुमधूपार्थरचनासंग्रहोन्मुखौ ॥ ५६ ॥

भिक्षुराज्ञातकौण्डिन्य स्ततोऽश्वरथ मास्थितः ।
दिव्यर्द्धिविविधाश्चर्यः प्रथमं प्रत्यदृश्यत ॥ ५७ ॥

तं दृष्ट्वा ह्यर्यसङ्काशं विस्मिताः श्वशुरादयः ।
जघुः सुमागधां प्रीत्या किमेव भगवानिति ॥ ५८ ॥

सावदङ्गवान्नायं दृश्यते तरणिप्रभः ।
अय माज्ञातकौण्डिन्यो भिक्षुरक्षुण्दीधितिः ॥ ५९ ॥

आपतत्सु क्रमेणाय रथेषु श्वशुरादयः ।
किमयं किमयं भद्रे भगवानिति तां जगुः ॥ ६० ॥

सात्रवौनैव शास्ताय मेते तच्छासनोचिताः ।
भिक्षवः प्रशमस्त्राध्या स्तपोदीप्ततरत्वियः ॥ ६१ ॥

यः कान्तहेमद्रुमरम्यशैल—

शृङ्गाधिरूढः परतोऽभ्युपैति ।

• आश्चर्य्येकनमूर्त्त इव प्रभावः

श्रीमान् महाकाश्यप एव भिक्षुः ॥ ६२ ॥

ཅུ་ལྷན་ཆར་སྒྲིན་ཟབ་མེད་འབྲུག་ལྷན།
 བཞིང་ལྷ་ཤིང་དྲ་དག་ལ་གནས་པ་གང་།
 མཁའ་ལ་སྒྲོན་དུ་བྱོན་པའི་དགོ་སྒྲོང་འདི།
 སལ་མེན་དན་གྱིས་བསྐྱབས་ཤུ་རི་བ་བྱ།

63

བཞིས་འབྲུང་སོ་བཞི་ཀེ་ལ་ཤ་བཞིན་དུ།
 རབ་དཀར་ལ་ཞེན་མཐའ་ཡས་མཛེས་པ་གང་།
 བྱོན་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེ་ནི་འགྲོ་རྣམས་ན།
 བསེད་ནམས་ལྷན་མཆོག་མོ་གཤམ་བྱ་ཞེས་བྱ།

64

གསེར་པད་བེ་རྒྱ་རྒྱ་མི་ཡུ་བ་ཅན།
 དེན་ཅེན་བྱ་བྱ་གེ་སར་གྱིས་མཚན་ཞེན།
 བྱོན་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་འགྲོངས་བྱོན་པ་གང་།
 དགོ་སྒྲོང་དེ་ནི་དེ་མཁའ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་གསལ།

65

གང་ཞིག་མཁའ་མིང་ལ་ཞེན་གཤམ་ཆུང་གིས།
 ཅུ་འཛོན་རབ་དུ་བཞིང་པའི་འཛི་མེད་ལས།
 མཐོག་གསལ་པ་གྲུས་པ་རྣམ་པར་གཞོད་བྱེད་པ།
 དགོ་སྒྲོང་འདི་ཕྱི་བྱམས་མའི་བྱ་གང་བོ།

66

སྒྲིང་སྒྲོབས་ཅུ་གཏེར་ཆེ་གང་སྒྲོམ་གྱི་ལས།
 ཤིན་དུ་ཞིབ་མཐའ་མེད་དག་ལ་གནས།

पञ्चाननस्यन्दन मास्थितो यः
सतोयजीमूतगभौरघोषम् ।
व्योम्ना समभ्येति गुणैः प्रगीतः
स एष भिक्षु भुवि शारिपुत्रः ॥ ६३ ॥

आरुह्य कैलास मिवातिशुभ्रं
द्विपं चतुर्दन्त मनन्तकान्तिः ।
आयाति यः पुण्यवतां जगत्सु
मौनल्यनामा च स एष भिक्षुः ॥ ६४ ॥

वैदूर्यनालं कनकारविन्द-
मारुह्य रत्नाङ्गुरकेशराश्वन् ।
उपैति यः सौरभपूरिताग्र-
स एष भिक्षुः प्रवितोऽग्निरहः ॥ ६५ ॥

यश्चाम्बराग्रं गरुडाविबुधः
पक्षानिलोत्सारितशरिवाहः ।
विगाहते स्फूर्तिवनेन भिक्षु-
मैत्रायणीद्विनुरवं सुपूर्यः ॥ ६६ ॥

अनन्तं मास्त्राय नितान्तगन्त-
मौर्ध्यापिथं सत्त्वमहोदधि दः ।

འོད་ཀྱི་བདུད་ཅིས་སྟོགས་ཆིམ་རབ་དུ་སྟོ།
མཐུ་ལྷན་དགོས་འདི་དུ་ཐུལ་ལོ།

67

གསེར་གྱི་དྲུམ་ཡངས་བའི་འབྲི་བྱིང་ནི།
ནམ་པར་གཡོ་བས་དགྲི་གསལ་བ་མངོན་དགའ་ཞོན།
བསོད་ནམས་གསལ་ལྗོགས་མངོན་པར་འོངས་པ་གང།
དགོས་འདི་ནི་ཆོ་ལྷན་ཉེ་བར་འཁོར།

68

གསེར་དང་རིན་ཅེན་རབ་འབར་བ་དྲི་རིས།
བེད་རྒྱ་རྒྱ་ཡི་གནལ་ཡས་ཁང་ཅེར་ཞོན།
འོད་ཀྱི་བྱགས་བཞིན་བྱོན་པ་གང་འདི་ནི།
དགོས་འདི་ཀླུ་ཡ་ན་ཞེས་བའོ།

69

གང་ཞིག་གཟུགས་དང་རྒྱ་པའི་ཆོས་ལ་བཞིན།
བྱ་མཆོག་ལ་ཞོན་མཁའ་ལ་ནམ་པར་འོང།
རབ་གནས་ཡོངས་སུ་གནས་བ་ནམས་ཀྱི་མཆོག།
ཆོ་བཟློང་དགོས་འདི་ནི་གོ་ལྟེ་ལ།

70

ཡང་ཡང་དང་བ་གནལ་ཡས་ཁང་འོད་ཀྱིས།
ཕུད་ཅེས་བར་རྟེན་འཛུམ་ཆེ་བས་དགའ་ལྷན་དར།
ཅིད་ཅིང་དགའ་ཐུབ་གཏོར་གང་བྱོན་འདི།
དགོས་འདི་བེ་རིན་དཔེ་སྟེ་ནེས་བཟློང།

71

प्रभामृतैः सर्पति तर्पिताशः

प्रभाववानेष्यजिदेय भिक्षुः ॥ ६७ ॥

विलोलवल्लीवलयाभिरामं

विशाल मारुच्छ सुवर्णतालम् ।

यः पुण्यपूर्णद्युति रभ्युपैति

स एष भिक्षु र्मतिमानुपाली ॥ ६८ ॥

आरुच्छ वैदूर्यविमानशृङ्गं

सुवर्णरत्नोक्त्वलपत्रलेखम् ।

लिम्पन्निवागच्छति यः प्रभाभिः

कात्यायनो नाम स एष भिक्षुः ॥ ६९ ॥

शरीरिणं धर्मो मिवाधिरुच्छ

विगाहते खं दृष्यवाहनो यः ।

प्रेष्ठः प्रतिष्ठापरिनिष्ठितानां

गरिष्ठधीः कौष्ठिल एष भिक्षुः ॥ ७० ॥

विमानहंसद्युति भिर्मुहूर्त्तं

स्मितोर्भिरम्यं मुहु रन्तरीक्षम् ।

कुर्वन् समभ्येति तपोनिधि र्यः

पिलन्दवत्साक्षय एष भिक्षुः ॥ ७१ ॥

མེ་དོག་རབ་རྒྱས་འཁྲི་ཤིང་རྒྱས་པ་ཡིས།
 གསེར་ཚལ་ནང་ན་དུགས་ཤིང་བྱོན་པ་གང་།
 མི་དམན་བྱིས་བྱི་དཔལ་ལ་ལྟོས་མེད་པའི།
 དག་སྟོང་འདི་ནི་ན་པ་བྱེ་པར་གྲགས།

72

གསེར་བྱི་འོད་ཀྱིས་བྱོགས་ཆ་ནས་པར་བརྒྱན།
 ལྷན་པའི་གཟུགས་གཞན་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་མཛོན།
 འཁོར་ལོ་སྐྱར་གང་མཁའ་ལ་མཛོས་པ་འདི།
 ལྷན་པའི་སྤྲེའི་སྤྲེ་གཙན་འཛོན་ཞེས་བཟྩེད།

73

དེ་ནས་རི་དང་བྱོགས་མཚམས་ནམས་དང་ནི།
 ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་མཁའ་ངོས་ཁོང་ལས་ཀྱང་།
 རྣམ་བཤུ་རིན་ཅེན་བྱི་དང་བཞིན་པར་གནས།
 གྲངས་མེད་མེད་བྱུང་དག་སྟོང་ཆོགས་འདི་བྱོན།

74

དེ་ལྟར་དེ་ཡིས་རིམ་པས་བཤད་གུར་པའི།
 དག་སྟོང་དག་འདུན་ཁྱད་འཕགས་བཞིན་མཐོང་ནས།
 གཞན་དག་མཛོན་མིན་དེ་དག་མཚུངས་པར་ནི།
 དགའ་དང་མེད་བྱུང་གུས་པའི་དབང་ཉིད་གུར།

75

དེ་ནས་རང་འབར་གསེར་བྱི་བྱེ་མའི་གོས།
 ཉི་བརྒྱ་གསལ་བ་འགྲོ་ལ་བྱུང་།

योऽयं समुत्फुल्ललतावितान-
वनान्तराले विहरन्नुपैति ।
स श्रोणकोटिः श्रुत एव भिक्षु-
रक्षुण्यलक्ष्मी र्गृहनिर्व्यपेक्षः ॥ ७२ ॥

य थक्रवर्त्ती दिवि भाति सोऽयं
शास्तुः सुतो राहुलकाभिधानः ।
ह्येमप्रभाभूषितदिग्विभागः
संलक्ष्यते मेरुरिवान्यरूपः ॥ ७३ ॥

एते गिरिभ्योऽथ दिगन्तरेभ्यः
क्षामण्डलाद्योमतटान्तराच्च ।
आयान्त्यसंख्याद्भुतभिक्षुसङ्घा
विचिचरत्नासनवाहनस्थाः ॥ ७४ ॥

तथा क्रमेणेति निवेद्यमानं
ते भिक्षुसङ्घं विमुखं विलोक्य ।
ययुः प्रहर्षाद्भुतसम्भमाणां
विधेयतां तुल्य मनन्यलक्ष्म्या ॥ ७५ ॥

• अथ • ज्वलत्काञ्चनचूर्णवर्णं
जगद्भूवार्कशतप्रकाशम् ।

མ་ག་རྒྱ་བཟང་གྲོས་སོགས་ཕྱི་དང་བཅས།
 གྲོང་པའི་སྤྱོལ་ཀྱན་དང་བཅས་པ་ཡང་།
 དེ་ཆོ་སྟོན་པའི་བཟུན་པ་དག་གིས་ནི།
 དེ་དུས་བདེན་མཐོང་བསམ་པ་དག་བར་གྱུར་༥

81

དགེ་བ་རྗེས་འབྲེལ་མ་ག་རྒྱ་བཟང་གི།
 བསོད་ནམས་མཐུ་ནི་ཡངས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་གིས་དེར་དགེ་མཚན་ལས།
 དེ་ཡི་སྟོན་བྱུང་གྱུ་བ་དག་ལ་བྲིས་༥

82

མ་ག་རྒྱ་བཟང་དགེ་བའི་རྒྱ་དག་ནི།
 ཆོགས་སུ་དེ་དག་གིས་བྲིས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
 ཀྱན་གཟིགས་དེ་ཡི་ཆོམས་ཀྱི་འོད་ནམས་ཀྱིས།
 རྩོག་པ་སྒྲོར་སྒྲུང་བ་བྱིན་ཅིང་རབ་གསལ་པ་༥

83

བར་ཆ་སྤེལ་དག་ཏུ་སྟོན། ས་བདག་མཛོས་པ་གྱི་གི་ཡིས།
 བྱ་མེགས་འབྲེང་ཅན་ཞེས་པ། གསེར་འབྲེང་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་བྱུང་༥

84

སྟོན་པ་འོད་སྒྲུངས་ཞེས་པ་ལ། དག་ཏུ་གྲུས་དང་ལྡན་པ་དེས།
 བྲོགས་མོ་བྲུ་ལྟ་ཕྱི་དང་ནི། ལྷན་ཅིག་དག་ཏུ་རིམ་གྱོ་བ་བྱུངས་༥

85

सुमागधा सश्वशुरादिवर्गा
सद्वापरैः पौरजनैश्च सर्वाः ।
शास्तु स्तया देशनया बभूवुः
शुद्धाशया स्तत्क्षणदृष्टतयाः ॥ ८१ ॥

सुमागधायाः कुशलानुबन्धं
पुण्यं प्रभावं विपुलं विलोक्य ।
ते भिक्षव स्तत्र कुतूहलेन
पप्रच्छू रम्यं जिन मादिरत्तम् ॥ ८२ ॥

पृष्टः स तैः संसदि सर्व्वदर्शी
सुमागधायाः कुशलस्य हेतुम् ।
दन्तप्रभाभिः ककुभां मुखेषु
दिशन् प्रकाशं भगवान् बभाषे ॥ ८३ ॥

वाराणस्या मभूत् पूर्वं क्लृप्तेः कान्तस्य मूपतेः ।
सुता काञ्चनमालास्या कुचकाञ्चनमालिका ॥ ८४ ॥

काश्यपाख्यस्य शास्तुः सा सततं भक्तिशालिनी ।
परिचर्यां व्यधात् सार्द्धं सखीनां पञ्चभिः श्रुतैः ॥ ८५ ॥

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག་པོ་དེས། རྣམ་འགྲུར་སྤྱི་ལམ་མཐོང་བ་ཡས།
འཛིགས་པའི་ཐོའོ་མ་ཀུན་འབྱུང་བས། འབྲས་བུ་མཁས་པ་དག་ལ་དྲིས། 86

ཀྱལ་པོའི་བྱ་མོ་ལ་སྤང་བས། མཚན་གཤམ་དེ་དག་གིས་དེར་སྤྲོས།
ཤིན་དུ་མཛའ་བ་དག་གི་སྙིང་། མེ་ལ་བསྟེགས་ན་ཞི་བ་ཐོབ། 87

ཅེས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚོག། རབ་གདུག་མ་བརྒྱུང་མི་བདག་ནི།
བྱ་མོ་དེ་ཚོ་ག་གིས་བཅོམ་ཐུན་འདས། འོད་སྤངས་དག་ལ་བལྟ་བུ་སོང་། 88

དེ་ལ་བྱོགས་དེ་དེས་གསོལ་བ། སྤྱི་ལམ་མཚོག་དུ་རྣམ་འགྲུར་ཅན།
བདག་གིས་དིང་མཐོང་དེ་འབྲས་ཀུན། ཐམས་ཅད་མཁྱིན་བས་གསུང་བར་འོས། 89

ཐྲང་ཆེན་རྒྱ་སྐར་ནས་འཕྱོན་པ། ར་མ་དག་ལ་ཐོགས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་སྒོམ་པའི་ཕྱིར་ཐེས་ནས། ཁྱོད་པ་རྒྱག་བ་བདག་གིས་མཐོང་། 90

ཕྱི་ནི་བྲེ་གང་དག་ལ་ཡང་། སྤྱི་གྲེ་གང་འཚོང་བ་མཐོང་།
ངན་པའི་ཤིང་དང་ཅན་དན་ནི། མཉམ་པ་དག་དུ་བྱིད་པ་མཐོང་། 91

དེ་བཞིན་གསུལ་དུ་ཐྲང་རྒྱལ་གིས། ཐྲང་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་འཕོད།
མི་གཙང་བ་ཡིས་ལུས་བྱུགས་པའི། སྤྱི་བཟང་ཞིང་གཞན་ལ་འབྱུག། 92

སྤྱི་བཟང་ག་པོ་བའི་གཏེར། ཀྱལ་སྤྱིད་རྒྱལ་ལ་མཛོན་དབང་བསྐྱར།
རས་ལྷག་སྤྱིས་བྱ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས། རྒྱངས་ཀྱང་ཀུན་དུ་ཉམས་པ་མེད། 93

स कदाचिन्नरपति विंक्ततस्वप्नदर्शनात् ।

भयसंशयसंभ्रान्तः पप्रच्छ फलकोविदम् ॥ ८६ ॥

ते तं राजसुताद्वेषान्निमित्तज्ञा वभाषिरे ।

अतिप्रियस्य हृदयं हुत्वाग्नौ लभ्यते शिवम् ॥ ८७ ॥

इति तेषा मनादृत्य वचः क्रूरतरं नृपः ।

भगवन्तं ययौ द्रष्टुं काश्यपं दुहितु गिरा ॥ ८८ ॥

स त मेत्यावदत् स्वप्नः सविकारः परं मया ।

दृष्टोऽद्य सर्व्वं सर्व्वज्ञ तत्फलं वक्तुमर्हसि ॥ ८९ ॥

वातायनेन निर्गच्छन् रुद्धपुच्छो मया गजः ।

तृपितस्य तथा पश्चात् कूपो धावन् विखोक्तितः ॥ ९० ॥

तृप्तश्च शक्तुप्रस्थेन मौक्तिकप्रस्थविक्रयः ।

समौक्ततानि दृष्टानि कुदारूणि च चन्दनैः ॥ ९१ ॥

कलमेन महाद्विस्ती समाहृत स्तथाहवे ।

परानशुचिलिप्ताङ्गः प्रलिम्पन् विश्रुतः कपिः ॥ ९२ ॥

स्फीतराज्याभिषिक्तश्च कुचापलनिधिः कपिः ।

पटोऽष्टादशभिः कृष्टः पुरुषैरप्यसंक्षयः ॥ ९३ ॥

མེད་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་དགའ་ཚལ་ནི། དགའ་བ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་གིས་དྲུགས།
 ཞེ་སྤང་བཞད་གད་ཅོད་པ་ལ། སྤྱོད་མང་བོ་ཆོགས་པ་ཕྱེ།

94

མདེ་བྱང་མི་ལམ་འདི་དགའ་གིས། འབྲས་བྱ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཅང་སྟམ།
 ཞེས་པ་ས་བདག་གིས་བྲིས་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདྲེས་སྤྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པ།

95

སྤྱོད་འོ་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་བའི་ཆོ། སྟོན་པ་ཞི་བ་ཤུ་ཀྱ་ཐུབ།
 ཀྱུ་པ་བདུད་ཅིའི་ཆུ་གཏོར་འབྱུང་། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུང་བོར་མཐོང་།

96

དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་ཐ་མ་ཡི། དུས་སྤྱ་ཅོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ཅུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་སྦྱོད་བཟང་། བསྐྱད་པ་དང་བཅས་འབྱུང་བར་འགྱུར།

97

དེ་དག་ཕྱོབས་ཀྱི་ཁྲིམ་ན་གནས། དཔེན་པ་ས་སྟོན་ཅུང་ནམས་ལ།
 རང་གིས་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། བསྟེན་པ་དག་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར།

98

གང་ཕྱིར་ཁྱུ་བྱ་ཁྱུ་བྱེད་ཀྱིས། དངོས་བོས་བསྟེན་པ་དག་ལ་ཀྱུག།
 དེ་སྤྱད་སྟོས་པའི་ཕྱི་ནས་ནི། ཁྱོད་པ་འགྲོས་པ་ནམ་པར་མཐོང་།

99

ཆགས་བས་ཡོང་ཞིང་ཀྱན་མོངས་ཀྱིས། བཅོམ་པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི།
 ཡན་ལག་ཐུག་ཟེག་གང་ནི། བྱེད་ཟེག་ལ་འཛོང་བར་འགྱུར།

100

ཐུ་ཕྱོགས་ཆོག་ནི་ཤིང་ངན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཚན་དྲན་དག།
 མོངས་པ་བྱེད་པར་མི་ཤེས་པ། དེ་དག་གིས་ནི་མཚུངས་བྱེད་འགྱུར།

101

रम्यपुष्पफलाराम यौरैरपि विलुण्ठितः ।

द्वेपोपहासकलहासक्तश्च विपुलो जनः ॥ ६४ ॥

स्वप्राङ्मुक्तानां मेतेषां मन्ये घोरतरं फलम् ।

इति पृष्टः क्षितिभुजा भगवान् काश्यपोऽब्रवीत् ॥ ६५ ॥

शतायुषि जने शास्ता शान्तः शाक्यमुनिं जिनः ।

भविष्यत्यमृताम्भोधिः स दृष्टः कुञ्जर स्वया ॥ ६६ ॥

तस्यापि पश्चिमे काले श्रावकाः कलिसंश्रयात् ।

त्यक्तशीलगुणाचारा भविष्यन्ति सविश्रवाः ॥ ६७ ॥

अपक्वाल्पविवेकानां बलान्ते गृहवासिनाम् ।

स्वयं सेवां समालम्ब्य करिष्यन्त्येव देशनाम् ॥ ६८ ॥

अर्थनीयोऽर्थिभावेन यस्मात् सेवासु धावति ।

तृपितस्य व्रजन् पश्चात् कूपं सस्मादिलोकितः ॥ ६९ ॥

ते करिष्यन्ति लोभान्धाः संमोहोपहृताः परम् ।

बोध्यङ्गमुक्ताप्रस्थस्य शत्रुप्रस्थेन विक्रयम् ॥ ७० ॥

तौर्धवाक्यकुदारूणि बुद्धभाषितचन्दनैः ।

साम्यमापादयिष्यन्ति ते मौग्ध्यादविशेषिणः ॥ ७१ ॥

དུལ་བའི་དགོ་སྒོར་གྲང་བོ་ཆེ། བཟང་བོ་ཐོབ་ནས་འགའ་ཞིག་དུ།

དགོ་སྒོར་ཁྲིམས་འཁྲལ་གྲང་ཕུག་གིས། འགྲན་ཞིང་སྒོར་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། 102

གཡོ་བའི་མི་གཙང་གིས་བྱུགས་ལུས། དགོ་སྒོར་སྒྲེའུས་ཁྲིམས་བཟང་ནམས།
རང་གི་སྒྲོན་གྱིས་སྒོ་བྱེད་ཅིང་། བདག་ཉིད་མཚུངས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། 103

སྒྲེའུ་བཞིན་དུ་རིགས་འབྲལ་བ། མངོན་བར་དབང་ནི་བསྐྱར་བར་འགྱུར།
རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བལྟན་པ་ཡི། རས་ཕུག་དྲངས་པས་ཉམས་མི་འགྱུར། 104

དགོ་འདུན་རྗེས་དང་འབྲས་བུ་ཡི། དགའ་ཚལ་དག་ཀྱང་ཁྱུ་པོར་འགྱུར།
པན་ཚན་སྒྲོན་ནས་རྒྱེད་བྱེད་ཅིང་། འཐབ་མོའི་ངང་ཚུལ་དག་དུ་འགྱུར། 105

བྱིད་ཀྱི་མི་ཡམ་ནས་སྒྲིན་མཐར། འབྲས་བུ་འདི་དགས་ཡས་བྱང་།
ཞེས་པ་ལྟོན་པའི་ཚོག་ཐོས་ནས། ས་ཡི་བདག་པོ་ཡ་མཚན་གྱུར། 106

དེ་ནས་ལྟོན་དེས་མི་བདག་ནི། རྗེས་འབྲང་བཅས་ཡ་ཚོས་བལྟན་པ།
མཛད་ནས་གསེར་འབྲིང་ཅན་མ་ཡ། དགོ་བཤེས་པ་ཉིད་དག་བལྟན། 107

སྒྲེ་བག་ནན་དུ་མཛོད་རྟེན་ཡ། ལྷ་རང་ག་ཡི་འབྲིང་བས་མཛོད།
འཇགས་བྱས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་ནི། གསེར་འབྲིང་དག་གིས་མཚན་པར་སྒྲེས། 108

མ་གཤམ་ནི་བཟང་མོ་འདི། དེ་ཉིད་བསོད་ནམས་མཐུ་ཚན་གྱིས།
ཡང་དག་དགོ་བའི་རྩམ་ཁྱེགས་ཉིད། དེ་རིང་སྒྲེ་བཤེ་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོབ། 109

क्वचिद् भद्रं समासाद्य विनीतं भिक्षुकुञ्जरम् ।

दुःशीलकलभो भिक्षुः स्पर्श्या धिक्करिष्यति ॥ १०२ ॥

चापलाशुचिलिप्ताङ्गः सुशीलान् भिक्षुमर्कटः ।

अनुलिम्पन् स्वदोषेण करिष्यत्यात्मसन्निभान् ॥ १०३ ॥

पण्डकस्याभिषेकश्च भविष्यति कपेरिव ।

संबुद्धशासनपटं कथ्यमाणं न नश्यति ॥ १०४ ॥

सङ्घद्रव्यफलारामेष्वपि यास्यन्ति चौरताम् ।

मिथः कलहशीलाश्च भविष्यन्त्यपवादिनः ॥ १०५ ॥

तव स्वप्नविपाकान्ते फलान्येतानि भूतले ।

इति शास्तु वचः श्रुत्वा विस्मितोऽभून्महीपतिः ॥ १०६ ॥

सानुगस्याथ नृपतेः स शास्ता धर्मदेशनाम् ।

कृत्वा काञ्चनमालाया दिदेश कुशलार्चिताम् ॥ १०७ ॥

जन्मान्तरे चकारार्चां स्तूपे नारङ्गमालया ।

सा तेन सुकृतेनैव जाता हेमस्रजाङ्किता ॥ १०८ ॥

सेयं सुमांगधां पुण्यप्रभावेण महीयसा ।

प्राप्ताद्य जनकायस्य सम्यक् कुशलसेतुताम् ॥ १०९ ॥

ཅེས་གསུངས་བཅོམ་ལྡན་གྱི་པ་ནི། དགོས་པ་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་དག།

མཛེས་པས་སྤྱོད་པ་ལྡན་པ་ལོངས་འགོངས་ཤིང་། མཁའ་ལས་གྱུ་བྱེད་

ཚལ་དུ་གཤེགས། 110

སྤྱི་བུ་ལྡན་པ་གྱི་རིགས་མཚོག་འབེལ་སྤྱད་སྤྱོད་པས་ལྡན་པ་

ལ་ཆགས་པས་བརྒྱན་པ་ཉིད།

གཤམ་ཏེ་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ན་དེ་ཆོ་རིགས་ཀྱན་ཉམས་པ་མིན་ནམ་ཅི།

གང་གི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་འཁོར་བའི་ཚུ་གླུང་བདག་པོ་ཆེ་ལ་གྱུ་བཞིན་དུ།

རིགས་རྩང་ཡང་དག་སྒོམ་བྱེད་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་བྱ་མོ་དེ་དག་ངས་པར་འབྱུང་།

111

ཞེས་བ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མག་རྒྱ་བཟང་མོའི་དོགས་པ་བཟོད་

པའི་ཡམ་འདབ་མྱེད་བྱ་བུ་ཙ་མ་གསུམ་པའོ།

अभिधायेति भगवान्नभसा भिक्षुभिः सह ।

रुचा संपूरयन्नाशं ययौ जेतवनं जिनः ॥ ११० ॥

पुंसां सत्कुलभूतये बलवती मिथ्यैव पुचस्पृष्टा

रूढनु श्वेदगुण स्तदेव विकलं तत् किं न सर्व्वं कुलम् ।

सा कन्या किल जायते गुणवती पुण्यप्रभावाद् यया

संसारोरुसरित्पतौ कुलयुगं नावेव सन्तार्य्यते ॥ १११ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

सुमागधावदानं चिनवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དགྲ་བཙུ་ཙ་བཞི་པ།

སྐལ་བ་ཉམས་པ་ཁ་ཅིག་རབ་གཡོ་བ་སྦྲུབས་སྤྱོད་པ་ཡི།
ཟབ་མོ་འི་ཆུ་ལྷན་འགྲོ་བ་དག་དུ་གཤུང་བ་ཉིད་འཛོལ་ཅིང་།
བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་ཁ་ཅིག་མུ་ངན་དྲག་པོས་ཡོངས་གཤུངས།
ལྷན་སྦྲུམ་ཆུ་ཡི་ཚོགས་ཀྱི་མི་བཟད་སྤྱོད་པ་གཏོང་བར་བྱེད།

1

མ་ཉན་ཡོད་དུ་ནི་བྱིས་གྱི་བདག། བསོད་ནམས་བ་ཤེས་གཉེན་དག་གི་བྱ།
གྲགས་པའི་བ་ཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ། གྲགས་པ་ཅན་གྱི་ཚད་ལྡན་བྱུང་།

2

བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱི་འོད་ཟེར་ཅན། དེ་སྦྱེས་ཚེ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི།
ཆུ་ཡི་ཆར་མེད་ལས་སྦྱེས་པ། མི་བཟད་རྒྱད་པ་ཞི་བར་བྱུང་།

3

གཞོན་ཏུ་ཉིད་ལ་དབང་གུར་ཅིང་། སྤྱིད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལས་ཕྱིར་བྱོགས།
དགོ་ལ་བཙོན་པ་དེ་སོང་ནས། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞུགས་བཞུན།

4

སྦྱོན་པས་ཚོས་ནི་བལྟན་པ་ཡིས། རབ་བྱུང་དགྲ་བཙེམ་གནས་ལ་བདྱན།
དེ་ནི་གསེར་དང་རྫོས་ཚུངས་ཤིང་། དགའ་དང་མི་དགའ་བཏང་བར་བྱུང་།

5

དེ་ཡི་མཆེ་བ་དག་ལས་ཆུ། རོ་ལྷན་དེ་མེད་ཤིང་གྱིན།
ཁྱ་བ་ཟགས་པ་གང་ཞིག་གིས། དེ་ནི་དག་དུ་སྤྱོད་བྲལ་གྱུར་།

6

चतुर्नवतितमः पञ्चवः ।

तरलतरतरङ्गोद्गारगम्भीरतोये
दधति जगति केचित् तप्ततां भग्नभाग्याः ।
खरमरुपरितापे केचिदुत्सक्तपुण्याः
सहजसलिलसारै स्तौत्रतृष्णां त्यजन्ति ॥ १ ॥

श्रावल्यां पुण्यमिचस्य सूनु र्गृहपतेरभूत् ।
यशोमिच इति ख्यातः प्रतिमानं यशस्विनाम् ॥ २ ॥

तस्य जन्मक्षणे पुण्यैः पीयूषकिरणत्विषः ।
अदृष्टिप्रभवा वाग्मिः शशाम विषमा विपत् ॥ ३ ॥

स युवैव वशी गत्वा भवभोगपराङ्मुखः ।
जिनं जेतवनासीनं सिषेवे कुशलोद्यतः ॥ ४ ॥

धर्मदेशनया शास्तुः प्रव्रज्यार्हत्पदं श्रितः ।
तुल्यकाञ्चनपाषाणः सोऽभून्मुक्तप्रियाप्रियः ॥ ५ ॥

दंष्ट्राभ्यां सरसं तस्य द्रुतस्फटिकनिर्मलम् ।
सुखाव वारि येनासौ यौततृष्णः सदाभवत् ॥ ६ ॥

ནམ་ཞིག་དག་སྤོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དག་མཚན་ལས་ནི་བཅོམ་ལྟོན་ལ།
དེ་ཡི་སྤོང་པ་བྲལ་བ་ཡི། བསོད་ནམས་གྱུ་ནི་རབ་དུ་རིས། 7

དེས་གསུངས་ཀ་ཤིང་གོང་དུ་སྟོན། མཛོས་བ་ཞེས་བྱ་ཚེང་དཔོན་བྱ།
སྟོན་པ་འོད་སྤངས་ཞེས་པ་ཡི། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་བྱུང་། 8

ནམ་ཞིག་སྒྲོམ་པས་གཟིར་བྱར་ཅིང་། བདུང་བས་ཉན་པས་ལུས་ཅན་དེས།
སོ་ཀའི་ཙྰ་ཏ་ཀ་བཞིན་དུ། འགར་ཡང་ཆུ་ནི་ཐོབ་མ་བྱུང་། 9

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ས་ཡིན་པས། ཆུ་སྟོང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ནི།
ཁྲིན་པ་ཡང་ནི་ཆུ་མེད་དང་། འཇུག་ངོགས་འཕྲལ་ལ་བསྐྱམས་པར་བྱུང་། 10

དེ་ནས་སྒྲོམ་པས་ཚེང་སྤྲུམ། ལུས་ནི་གཏོང་བར་བཅོན་དེ་ལ།
མཁན་བོས་ཆུ་ནི་བྱིན་པ་དག། མཐོང་བ་མིན་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་། 11

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྟོན་པ་ནི། འོད་སྤངས་བཀའ་ཡིས་ཆུ་ཡི་སྟོང་།
མི་ཟད་པ་ཉིད་བཞིན་བྱུང་བ། དག་འདུན་དག་ལ་ཡུན་རིང་གྲིམས། 12

དེ་ཡི་ཆུ་ནི་བཅོམ་ལྟོན་འདས། འོད་སྤངས་དག་ལེགས་དག་གི་གཏོར།
རབ་དུ་དང་བས་བྱགས་ཇི་ནས། བྱག་གི་བསྐྱོས་རབ་བཞེས་མཛད། 13

དེར་ནི་སྤྱོད་པའི་ཚོགས་འོངས་པས། ཆུ་ནི་ཟད་པ་མེད་བྱུང་པ།
མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དག་དང་བཅས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཐོབ་པར་བྱུང་། 14

कदाचिद् भिक्षवः सर्वे भगवन्तं कुतूहलात् ।
तृष्णाव्युपरमे तस्य पप्रच्छुः पुण्यकारणम् ॥ ७ ॥

सोऽब्रवीत् काश्यपाख्यस्य शास्तुः काशिपुरे पुरा ।
अभूत् प्रव्रजितः श्रेष्ठिसुतः सुन्दरकाभिधः ॥ ८ ॥

स कदाचित् तृषाक्रान्तः सन्तापक्षान्तविग्रहः ।
निदाघे चातक इव न कचिज्जल माप्तवान् ॥ ९ ॥

शून्यतां तोयपाचाणि कूपा निर्जलतामपि ।
स्रोतांसि सहसा शोयं तस्यापुण्यैः समाययुः ॥ १० ॥

देहत्यागोद्यतस्याथ तस्य तृष्णाप्रलापिनः ।
उपाध्यायेन सलिलं दत्तं प्रायाददृश्यताम् ॥ ११ ॥

शासनात् काश्यपस्याथ स शास्तु र्जलभाजनम् ।
अक्षयत्वं मिवायातं सङ्गे चिरं मन्वारयत् ॥ १२ ॥

कारुण्यात् तस्य भगवान् काश्यपः श्रेयसां निधिः ।
प्रसन्नपाणिपद्मेन चक्रे वारिप्रतिग्रहम् ॥ १३ ॥

दृष्ट्वा सविस्मयस्तत्र जनसङ्घः समागतः ।
तोयं मक्षयतां यातं सत्यदर्शनं माप्तवान् ॥ १४ ॥

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྒྲིན་ལྟ་བུ། བྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་དག་ཅ་ལྟོ།
 ཞི་བ་བཞེན་འདི་མཆེ་བ་ལས། ཅུ་ཡི་ཚགས་ནི་འབྲུངས་པར་གྱུར་༥ 15

དེ་ལྟར་བྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། སྤྱི་བ་གཞན་ལ་བྱིན་བ་ནི།
 རྒྱལ་བས་གསུང་ཐོས་གྲུས་བ་ཡིས། དག་སྤོང་རྣམས་ནི་ཡ་མཚན་གྱུར་༥ 16

བདེ་བ་དྲི་མེད་ཅུ་གང་ཞི་བ་ནི།

ཁ་བའི་སྒྲུབས་ལྟན་རྒྱལ་བ་བཞེན་པ་དག།

ཐོབ་ནས་འཁོར་བ་ཐུངས་ཐང་ལ་ནི།

ཡོངས་འབྲུམ་སྤྱི་བའི་གདུང་བ་གཏོང་བར་བྱེད་༥ 17

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟེན་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འགྲི་ཤིང་ལས་བྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དོགས་
 བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་མྱི་དགྲ་བཅ་ཅ་བཞི་བའོ༥

तत्पुण्यप्रणिधानेन सोऽयं कुशलमूचवान् ।

यशोमित्रः श्रितः शान्तिं दंष्ट्रोद्धूतपयोभरः ॥ १५ ॥

इति जन्मान्तरोदन्तं यशोमित्रस्य सादराः ।

जिनेन कथितं श्रुत्वा भिक्षवेो विस्मयं ययुः ॥ १६ ॥

संसारमरुपरिधम

तृष्णातापं त्यजति जिनसेवा ।

सुखविमलसलिलां

कलितांशमहिम कल्लोलिनीं प्राप्य ॥ १७ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

यशोमित्रावदानं चतुर्नवतितमः पञ्चवः ।

ཡལ་འདབ་དགུ་བཅུ་ཙམ་པ།

གྱུ་ཆེ་མྱིག་པའི་སྒྲན་པར་འཇུག་པ་དག་ནི་རབ་སྤངས་ནས།
 འཕྲལ་ཡ་སྒྲིང་ཇིའི་འོད་ཟེར་སྤང་བ་རབ་དུ་གྱུས་པ་ཡིས།
 སྒྲིན་སེལ་ཅི་ཡང་ཡོངས་སྤྱུ་གཏུང་བ་དག་ཀྱང་འཕྲོག་བྱེད་པ།
 སངས་རྒྱལ་འོད་སྤྲོད་ལྷན་པས་དམ་པའི་ལམ་ནི་ཕྱོན་པར་བྱེད།

1

གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་ཕྱོན། ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་པ།
 འོད་མའི་ཆལ་ན་བཙོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་བཞུགས།

2

གྲོང་དེར་དེད་དཔོན་དོན་བྱིན། ཅུང་མ་རྣམས་མོ་ཞེས་པ་ལ།
 བྱ་གཉིས་དག་ནི་དུས་གཅིག་དུ། མཚོ་མ་ཉིད་བྱུང་བར་གྱུར།

3

པ་ནི་ལྷ་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་། རྩོད་དང་འཁོར་ནི་ཟད་པའི་ཆོ།
 ཤང་ཀྱུ་མཚམས་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ། དེ་དག་མ་ཡི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད།

4

མ་ཡི་ཆོག་གིས་ཆོམ་ཀྱུན་ལ། རབ་ཞུགས་བྱིས་པ་དེ་དག་གིས།
 བྱིས་ཁྲིད་གཤེགས་ཞོར་ཅུང་དང་། སྒྲོད་རྣམས་དལ་གྱིས་བཟླ་བ་པར་བྱས།

5

མ་དང་པ་ཡི་དུལ་བ་ཡི་ནི་ཅུང་བ་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་།
 དེ་ཡི་བདང་སྒྲོམས་ཉིད་ཀྱིས་འདུལ་བ་མིན་པའི་གཤམ་ལ་ལྷུང་།
 རང་གི་སྤྱི་བ་སྒྲོན་བག་ཆགས་དག་དང་འབྲེལ་བ་ལས།
 བྱིས་པ་རྣམས་ནི་དེལ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱོན་པར་བྱེད།

6

पञ्चनवतितमः पञ्चवः ।

उत्सार्य पापविपुलं तिमिरावतारं
सद्यः प्रकीर्णकरुणाकिरणप्रकाशः ।
दोषापहश्च परितापहरश्च कोऽपि
सन्मार्गं मादिशति बुद्धसद्वसरश्मिः ॥ १ ॥

पुरा पुरे राजमृहे भगवान् वेणुकानने ।
कलन्दकनिवापाख्ये विजहार तथागतः ॥ २ ॥

तस्मिन् पुरे सार्धपते रर्यदत्तस्य दारकौ ।
अभूतां निशिताख्यायां जायायां युगपद्यथा ॥ ३ ॥

तौ सङ्गुसन्धिदत्ताख्यौ याते पितरि पञ्चताम् ।
क्षीणे धने परिजने मात्रा छच्छ्रेण वर्धितौ ॥ ४ ॥

तौ मातुर्वचसा बालौ शनकैः प्रतिवेशिनाम् ।
चौर्यप्रवृत्तौ स्वल्पार्थभाण्डानां चक्रतुः क्षयम् ॥ ५ ॥

मातुः-पितुश्च नियमेन भवन्ति योग्याः
अभ्ये पतन्यविनये तदुपेक्षयैव ।
पूर्वोदितस्वजनवासनयैव विद्वा
बाला स्तिला इव परप्रकृतिं भजन्ते ॥ ६ ॥

དེས་གྱིས་དེ་དག་ཆེར་སྤྱོད་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དང་བཅས་ཉིད་དུ་གྱུར།
འཛིག་དང་མཚམས་འཕྲིན་ལ་སོགས་ཀྱིས། བྱོང་ཁྱེར་པ་ཡི་ནོར་ནམས་སྤངས། 7

དེ་དག་བྱ་བ་ཉན་ན་ཡིས། ཤེས་ནས་རྒྱལ་བོ་མ་སྤྱོད་དགས།
དེ་དག་མ་དང་བཅས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གསོད་པར་སྤྱོདས། 8

གནས་ཀྱི་ནོར་གྱིས་གང་ཞིག་ཟ་བྱེད་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་བྱེད།
བདེ་བའི་བསམ་བསམ་ཡུལ་གྱི་ལམ་ནི་གང་ཞིག་ཉམས་སྤྱོང་བྱེད།
མ་དབྱེད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་བདེ་ལ་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ནི།
སྤྱིན་པར་གྱུར་པ་སྤྱོད་ནི་ཉམས་སྤྱོད་མི་ཟད་ཟོང་དག་ཡིན། 9

ཡལ་གྱི་བདུང་བས་རྒྱགས་ཤིང་འབྱུགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཆགས་པ་གང་།
ཀྱུ་དང་སྤྱོད་དང་གསོད་པས་ཐོབ་པའི་ནོར་གྱིས་རབ་བསྐྱེད་པ།
དེ་ནི་ཡོངས་སྤྱིན་ཀྱང་ལག་བཅད་དང་གསལ་ཤིང་པ་ཞེན་བས།
ཡོངས་ཟགས་ཁྲག་གི་རྒྱན་གྱིས་ཕྱི་རིལ་དག་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར། 10

དེ་ནས་གསོད་པའི་འབྱུང་བས་མཚན། སྤྱིན་དམར་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་དེ་དག།
ལྷ་ཅུ་ཡོངས་པའི་སྤྱོད་པས་བསྐྱོར། གསོད་པའི་གནས་སྤྱི་ཉེ་བར་སོང་། 11

བཅོམ་ལྷན་ཀྱང་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས། རང་ཉིད་ས་དེར་མངོན་སྤྱོད་ཏེ།
ཆེས་སྤྱོད་གཞུང་བའི་བཀའ་རྒྱུན་གྱིས། བཅོངས་པ་དག་དང་བྲལ་བར་མཛད། 12

ཀྱུ་མཁྱེན་བཀའ་ཡིས་དེ་དག་ནི། རྒྱལ་བོས་བཅུང་ཞིང་སྤྱོད་པ་གྲོལ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཅུན་པ་ལ། རབ་དུ་བྱུང་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ། 13

क्रमेण वर्द्धमानौ तौ प्रौढचौरत्वं मागतौ ।
उल्लाङ्घ्यसन्धिच्छेदाद्यैः पौराणां जहृतु र्धनम् ॥ ७ ॥

अजातशत्रुणा राज्ञा चारैर्विज्ञाय तत्क्रियाम् ।
विस्तृष्टौ वध्यवसुधां तौ मात्रा सहितौ क्षणात् ॥ ८ ॥

यद् भुज्यते परधनेन निषीयते यत्
सौख्याशया विषमवर्त्म विगाह्यते यत् ।
तस्याविचाररमणीयसुखोदरस्य
प्राणावसानपणदास्य एव पाकः ॥ ९ ॥

संजायते विषयपानमदाकुलानां
य शौर्यदाहवधलब्धधनेन रागः ।
निर्यात्यसौ परिणतः करपादपात-
श्रुलाधिरोहणपरिसुतरक्तपूरैः ॥ १० ॥

ततस्तौ वध्यमालाङ्गौ नीलरक्ताम्बरावृतौ ।
प्रेक्षागतजनाकीर्णौ वध्यस्थानमुपागतौ ॥ ११ ॥

ज्ञात्वा दयावान् सर्वज्ञः स्वयं मभ्येत्य तां भुवम् ।
प्रसादानुग्रहेणैव चक्रे विगतबन्धनौ ॥ १२ ॥

सर्वज्ञस्याज्ञया राज्ञा तौ त्यक्तौ मुक्तपातकौ ।
प्रव्रज्यया भगवतः शासनेऽर्हत्त्वं मापतुः ॥ १३ ॥

- ཡེ་ཤེས་འབྱོར་འབར་དེ་དག་ནི། མ་དང་བཅས་པ་མཐོང་གུར་ནས།
 དག་སྟོང་གིས་རིས་དག་མཚན་ཡས། དེ་གདམ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས། 14
- སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་དག་ཡ་ཡང་། འདི་དག་འདག་གིས་རབ་དུ་བསྟུངས།
 དེ་ཆོ་འདི་དག་ཉིད་གྱིས། ལྷག་མོ་འཛིགས་བྱང་གཟུགས་ལྡན་གུར། 15
- དེ་དུས་བྱང་ཐུབ་སེམས་དཔའ་ནི། བཅེ་བས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཉིན།
 སྟོང་ཐེའི་དུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ས་སྟོང་བྱར་ནི་དང་ཉིད་གུར། 16
- ནས་ཞིག་བཞེས་པས་ཉན་བ་ཡིས། ལྷག་གུ་འདི་དག་རྩ་ཅོམ་པའི།
 ལྷག་མོ་དེ་ནི་རང་གི་ལུས། དུན་ནས་འདག་གིས་རྣམ་པར་བསྟོན། 17
- ཡས་ཀྱི་ལྷག་སས་ད་ལྟ་ཡང་། འདི་དག་ཆོས་ཀྱན་ཉིད་གུར།
 ལྷག་མོ་དེ་ནི་མ་འདི་ལྟེ། འདི་དག་འདག་གིས་རབ་དུ་བསྟུངས། 18
- ཞེས་གསུངས་བཅོམ་ལྡན་གྲགས་ཐེ་ཡི། རྒྱ་མཚོ་འབྱུང་བོ་ལ་དགོངས་པ།
 དག་སྟོང་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། རྒྱ་མཚོ་ཆམ་དུ་རབ་དུ་གཤེགས། 19

བདུན་ཅི་རོ་ཡི་ཆར་བཞིན་མི་འདོད་སེལ།

འདོད་པ་དམ་པའི་གཞིགས་བགང་ལྷུང་བས།

ལྷུང་བ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཐོ་བའི།

བརྒྱ་གསུམ་པར་འོས་པར་མཛད་བརྒྱུ་པ་གུར་ཅིག། 20

ཅེས་པ་དག་བའི་དཔར་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཐུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞིན་
 བདག་པམས་གྱི་འབྲི་ཤིང་ཡས་ལྷག་མོ་འོ་རྟོགས་བཞིན་
 བའི་ཡལ་འདག་ཉིད་གུ་བཅ་ཅ་ལྔ་པའོ།

जननीसहितौ दृष्ट्वा तौ ज्ञानविभवोज्ज्वलौ ।
 तत्कथाकौतुकात् पृष्टौ भिक्षुभिः सुगतोऽभ्यधात् ॥ १४ ॥
 मयैव रक्षितावेतौ पूर्वस्मिन्नपि जन्मनि ।
 एतयोर्जननी व्याघ्रौ घोररूपा तदाभवत् ॥ १५ ॥
 तस्मिन् काले दृष्ट्वा बन्धु बोधिसत्त्वः शरीरिणाम् ।
 अहं करुणरेखाख्यः क्षितिपालसुतोऽभवम् ॥ १६ ॥
 कदाचिदेतौ क्षुत्क्षामा पोतकौ भोक्तु मुद्यता ।
 स्वशरीरं मया दत्त्वा व्याघ्रौ सा विनिवारिता ॥ १७ ॥
 अद्य तावेव चौरत्वं कर्मशेषादुपागतौ ।
 मया संरक्षितौ व्याघ्रौ माता सैवेय मेतयोः ॥ १८ ॥
 इत्युक्त्वा करुणासिन्धु भगवान् भूतभावनः ।
 भिक्षुसङ्घेन सहितः प्रययौ जेतकाननम् ॥ १९ ॥

अमृतरसदृष्टि रिष्टा दृष्टि
 रनिष्टापहा सतां जयति ।
 पतितेव पतित मपि या
 कुरुते पुण्योन्नतिं स्नायाम् ॥ २० ॥

इति श्रेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 व्याघ्रवदानं पञ्चनवतितमः पक्षः ॥

ཡལ་འདབ་དག་བཅུ་ཙ་ཏུག་པ།

ཆེ་བའི་ཀུན་དགའ་ཉི་མའི་རབ་གསལ་དང་།

མེ་ཡི་ཚ་བ་རྒྱུད་གི་མགོ་གསལ་བ་དང་།

སྒྲིང་རྒྱལ་དགའ་སྒྲེ་བོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས།

གཞན་པ་པན་པ་ལྟན་སྒྲིམ་རང་བཞིན་ཡིན།།

1

འཕགས་ཀྱི་སྒྲེ་མོས་ཚལ་དུ་སྒྲོན། ཀྱལ་བོ་དཔལ་ལྡན་འཆར་བྱེད་ནི།

ཅེ་དགའི་རོ་དང་ལྡན་པ་དག། བཅུན་མོར་བཅས་པ་རྣམ་པར་གནས།།

2

དེ་ཡི་མཛེས་མ་ཡུན་ལ་མིག། མེ་དྲོག་འཕུལ་ཆགས་པ་རྣམས།

ཐུབ་པ་བརྒྱ་ཕྱག་ལྟར་རྣམས་ནི། འདོད་དགར་འོང་བ་དག་གིས་མགྲོང་།།

3

ཕྱག་དོག་ཁྲོ་བ་རྒྱུང་བ་དེས། དགའ་མར་མིག་བཞེད་དེ་དག་རྣམས།

ཀྱང་ལག་བཅད་པའི་ཁྲི་གིས་ནི། འདམ་ལ་ཉལ་བ་དག་དུ་བྱས།།

4

མི་བཟད་གནད་བཅད་ཆོང་ཡིས། གཟིར་ཅིང་ཆོང་ལྡན་དེ་དག།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་ཐུགས་རྒྱལ་ཡིས། སྤྱུང་བའི་སྤྱན་གྱིས་རབ་དུ་གཟིགས།།

5

དེ་ཡི་གཟིགས་པ་བཅུད་ཅི་ཡི། ཆར་ལྗར་རེག་པས་དེ་དག་རྣམས།

སྒོག་བརྒྱུང་ཀྱང་ལག་ལེགས་པར་འཕྱར། གཏུང་བ་དང་བྲལ་ཡང་དག་ལངས།།

6

पञ्चवतितमः पञ्चवः ।

ह्लादः शशाङ्कस्य रवेः प्रकाशः
तापः कृशानोः पवनस्य वेगः ।
परोपकारः करुणारतानां
महाजनानां सद्गजः स्वभावः ॥ १ ॥

उद्याने केलिरसिकः श्रीमानुदयनः पुरा ।
श्रवन्तिवियये राजा विजहार बधूसखः ॥ २ ॥

तस्य पुष्पोच्चयासक्ताः कान्ताः कुवलयेक्षणाः ।
यदृच्छयागतैर्दृष्टा मुनीनां पञ्चभिः शतैः ॥ ३ ॥

तान् प्रियान्यस्तनयनानौष्ण्यमन्युपरायणः ।
सं चक्रे पाणिचरणच्छेदास्तृक्पङ्कशायिनः ॥ ४ ॥

तानार्तनादिनस्तौत्रमर्मच्छेदव्यथातुरान् ।
ददर्श भगवान् बुद्धः करुणास्निग्धलोचनः ॥ ५ ॥

तद्दृष्ट्यामृतदृष्ट्येव स्पृष्टा स्ते धृतजीविताः ।
संश्लिष्टपाणिचरणाः समुत्तस्थुर्गतव्यथाः ॥ ६ ॥

དེ་ནས་རབ་ཐོགས་དེ་དག་ལ། བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་མཛད།
གང་གིས་སྐུར་བྱ་དེ་དག་ནམས། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་དར་བ་ཐོབ། 7

དེ་མཐོང་དག་སྒོང་མཚར་བཅས་པས། དྲིས་གིང་བཅོམ་ཐུན་ཀྱལ་བ་ཡིས།
གསུངས་པ་སྒྲོན་ཡང་འདི་དག་ནམས། བདག་གིས་བཅེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱང་། 8

བར་ཁ་སེད་ག་དུ་སྒྲོན། ཀྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་དག་གིས་ནི།
འབྱིད་བྱིད་ཐིག་བཟུངས་བ་ཡིས། རྒྱོན་པོ་ལྷ་བརྒྱ་ངེས་པར་བསྟན། 9

ཀྱལ་པོ་འཛིན་གསུངས་པས་ཡང་དག་ག་དུང་། ལྷ་ངས་ལམ་དུ་འགྲོད་དེ་དག།
སོ་ག་གི་བ་ས་ཏུ་མེད་པར། མི་བཟད་སྒྲོམ་པས་རྒྱང་བར་གྱུར། 10

བྱང་ཏུ་བ་སེམས་དཔའ་གཉིས་འབྱང་ཆོ། བཟང་པོ་ཞེས་པས་དེ་དག་མཐོང་།
དེ་དག་ཆོ་ངེའི་མདས་ཐུག་ནས། སྙིང་ཆེས་གདུང་བ་དང་བཅས་གྱུར། 11

ཏུ་དང་ཙ་བ་འབྲས་སྟེར་དེས། རིང་པོ་རིང་པོ་དག་ནས་ཏུ།
ལག་པ་གིན་དུ་ཆེ་བས་ལྷངས། དེ་དག་སྒྲོམ་པ་དང་བྱམ་བྱས། 12

དེ་ཡིས་དག་ལ་བ་དག་དུ་ནི། སྒྲོག་གི་རྒྱངས་དག་ངེས་པར་བསྟན།
ཀྱ་ཆེ་ལ་བར་རབ་ཞི་བ། དེ་དག་དེར་ནི་ལ་བསོས་ཐོབ། 13

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་སོ་རྒྱན་པ། ལུས་ནི་བདང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
ལུས་དག་སྤངས་ནས་དེ་དག་གིས། ལྷ་པ་འོས་པའི་མཆོད་པ་བྱས། 14

तत स्तेषां प्रपन्नानां भगवान् धर्मदेशनाम् ।
व्यधाद्यथाशु ते प्रापु रनागामिफलोदयम् ॥ ७ ॥

तद्वृद्धा भिक्षुभिः पृष्टः साथर्थैर्भगवान् जिनः ।
जगाद पूर्वं मप्येते दययैव मयोद्धृताः ॥ ८ ॥

वाराणस्यां पुरा राज्ञा ब्रह्मदत्तेन मन्त्रिणाम् ।
शतानि पञ्च भिन्नानां निरस्तानि कृतागसाम् ॥ ९ ॥

ते राजभीत्या सन्तप्ता मरुमार्गप्रवासिनः ।
श्रोत्रे निरुदकच्छाये निपेतु स्तौत्रवृष्ण्या ॥ १० ॥

विलोक्य बोधिसत्त्व स्तान् भद्रो नाम महाद्विपः ।
तत्प्रलापेषु निर्भिन्नः कारुण्यात् सव्यथोऽभवत् ॥ ११ ॥

दूरात् सलिल मादाय स हस्तेन महीयसा ।
तान् वीतवृष्णान् विदधे पयोमूलफलप्रदः ॥ १२ ॥

तेनैव सततं पृष्ठान्निर्दिष्टप्राणधारणाः ।
विश्रान्तिं तव ते प्रापुः प्रशान्तविपुलग्रमाः ॥ १३ ॥

कालेन त्यक्तर्द्धस्य तत स्ते तस्य दन्तिनः ।
कृत्या शरीरसत्कारं पूजां चक्रुः सुरोचिताम् ॥ १४ ॥

དགོན་པར་བདག་ནི་སྒྲུང་པོ་ཡིས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ལས་སྒྲོན་པོ་ནི།
 སྒྲོན་བསྐྱེལ་དེ་དག་ད་ལྟ་ཡང་། སྤྱུག་པ་དེ་དག་མི་འདོད་ལས།

15

ཞེས་པ་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས།
 སེམས་ཅན་ཀུན་སྒྲོལ་བ་དུལ་ཞུགས་ཅན།
 སྤྱུག་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་བྱེད་ཅིང་།
 རང་གི་དཀའ་སྤྱུག་ནགས་སྤྱུག་ཤེགས།

16

སྒྲོན་པའི་སྤྱུགས་ཇི་བདུད་ཅིའི་ཚུ་བོ་ནི།
 མ་ལུས་བདེ་དང་དགེ་བའི་པོ་ཉ་མེ།
 སྤྱིད་པའི་བྱང་མ་གདུང་བསེལ་གྱི་བ་མ་དང་།
 མ་བཞིན་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་གྲུལ་གྱུར་ཅིག།

17

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་སྒྲུང་པོའི་དོགས་པ་བཟོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་སྤྱུག་དབྱ་བཅ་ཙ་ཏཱ་ལ་པའོ།

✱

कुञ्जरेण मयारण्ये तण्ते मन्त्रिणः पुरा ।

कच्छात् सन्तारिता स्तस्मान्मुनयश्चाद्य वैशसात् ॥ १५ ॥

इत्युक्त्वा भगवान्

सर्व्वसत्त्वसन्तारणव्रतः ।

पूज्यमानो मुनिगणै

जंगाम स्वं तपोवनम् ॥ १६ ॥

अखिलसुखकुशलदूतौ

भवमरुसन्तापशैतलच्छाया ।

जयति जननीव जननी

करुणामृतवाहिनी शास्तुः ॥ १७ ॥

इति श्वेतेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

हस्त्यवदानं पञ्चवर्तितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དགུ་བཅུ་ཙུའུ་བུ་ན་པ།

ནམ་མཆོད་ཀྱི་དུག་གིས་ཡིད་ནི་སྦྱོར་བྱུང་བྱུར་ནམས་ཀྱིས།

དམ་པ་དག་ལ་གཏོར་བ་བསྐྱབ་ལ་འབད་བ་རབ་ནོག་པ།

དེ་ཉིད་གཤམ་དེ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རབ་འབར་ཇེས་བྱེད་པར།

གྱུར་ནས་སྤྱིད་འདིར་སུ་ཞིག་གྱུ་ཆེར་གཏོར་དང་ལྡན་པ་གྱུར་༥

1

གྲུ་པ་བ་གྲུ་པ་པོ་འི་ཁབ་དང་ཉེ། འོད་མའི་ཚལ་ན་གྲུ་པ་ན།

ལྷས་བྱིན་གྱིས་ནི་མཆོད་བས་ལྟོན། རབ་དུ་བསྐྱབ་པ་འདི་དག་འཁྱུ་པ་༥

2

དེ་ཡིས་བྱིན་པ་འི་མཚན་ཆ་ཅན། སྤྱིན་འཁྱོག་འཇིགས་སུ་བྱང་བ་བཞིན།

ཁྱོད་པས་དུལ་བ་ཉམས་གྱུར་པ་འི། ཅོས་པ་ཆེན་པོས་མངོན་པར་གཏོས་༥

3

བ་གྲུ་པ་ལ་ཁྱེ་ཡི་དག་འཁྱུ་པ་ཅན། དེ་དག་གིས་འཕངས་མཚན་གྱི་ཆར།

བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱུ་པ་ནི། བསྐྱུ་ལྟུང་ལ་ཆོག་ས་ཉིད་གྱུར་༥

4

དམ་པ་ནམས་ལ་ནོན་པོ་ཡི། མཚན་ཡང་འཇམ་པ་ཕྱེན་བྱེད་དེ།

མཆོད་པ་འདི་དུག་གིས་བྱུགས་གྱུར་པ། སྤྱིག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་འིན་༥

5

སྤྱིན་པ་འདི་སྐྱུ་ནི་སྤྱིབ་བྱེད་པ། འོད་ལུང་རང་བཞིན་ཁང་པ་བཅེས་༥

ནམ་མཁའ་འདི་འོད་ནི་རབ་འཁྱུངས་དེ། ལྷ་བ་དག་ནི་བཞུགས་པ་གྱུར་༥

6

དེ་ནས་དག་འཁྱུ་པ་ཅན་དེ་དག། ལལ་ཞིང་ངོ་ཚ་བཞིན་དུད་པས།

བཅོད་པ་འདི་གྱུ་མཚོ་རབ་དང་བས། ཕྱོད་པ་ཡི་ནི་ཞུས་ལ་གཏུགས་༥

7

सप्तनवतितमः पल्लवः ।

विद्वेषदोषविषदूषितमानसानां
यत् सांधुबाधनविधौ निश्चितः प्रयत्नः ।
स्याच्चेत्तदुज्ज्वलगुणानुक्तौ स एव
तत् को भवेत् पृथुपराभववान् भवेऽस्मिन् ॥ १ ॥

जिने राजगृहोपान्ते वेणुविजनचारिणि ।
विद्वेषा द्वेदत्तेन प्रेरिता स्तापसाः पुरा ॥ २ ॥

भ्रूभङ्गभीमवदना स्तद्वत्तविविधायुधाः
अभ्याद्रवन् सुसंरब्धाः क्रोधविध्वस्तसंयमाः ॥ ३ ॥

पञ्चभि स्तापसशतैः क्षिता स्तेऽस्त्रप्रवृष्टयः ।
ययु भृगवतः काये कमलोत्पलजालताम् ॥ ४ ॥

निशितान्यपि शस्त्राणि श्रयन्ते यत् सुमार्दवम् ।
विद्वेषविषदिग्धानि नतु चित्तानि पापिनाम् ॥ ५ ॥

प्रादुरासीन्मणिमयं कूटागारं नभःप्रभम् ।
शरीरच्छादमं शास्तु न तु दृष्टिनिवारणम् ॥ ६ ॥

ततस्ते तापसाः आन्ता लज्जावनमिताननाः ।
निपेतुः पादयोः शास्तुः क्षमासिन्धोः प्रसादिनः ॥ ७ ॥

བཅོམ་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་བྱལ་བཞིན། རབ་དུ་དང་ལྷན་དེ་དག་ལ།
གཞོན་བྱེད་ལ་ཡང་ཁྲིམ་པས། ཚེས་ནི་རབ་དུ་བསྟན་པ་མཛད། 8

ཆེན་པོ་འི་ནི་འཁྲུགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་མེད་པ་ཡིས།
བདེ་དང་ཞི་བ་ལ་བདེན་བཤེད་ནམས་བཟོད་པ་དག་གི་ཆ།
དྲི་མེད་བསེལ་བ་དག་དང་ལྷན་པ་པན་མིན་འཇུག་པ་མིན།
དེ་ཐོབ་ཁྱོད་འདི་དུལ་གྱིས་རྩྭ་པ་དག་དུ་ཡོངས་མི་འགྱུར། 9

ལྷོན་པས་ཚེས་བསྟན་རབ་བྱུང་གིས། བསམ་པ་རབ་བྱིས་དེ་དག་གིས།
ཟག་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲུབ་བའི། དག་བཅོམ་ཉིད་ནི་རབ་དུ་ཐོབ། 10

སྐབས་དེར་འོངས་པའི་དགེ་སྦྱང་ནི། གཏམ་དེ་ཐོས་ཤིང་ངོ་མཚར་དང་།
བཙས་པས་འདི་ཅི་ཞེས་པ་དེས། རྒྱལ་བས་དེ་དག་ལ་གསུངས་པ། 11

སྤྲོན་གྱི་སྤྱེ་བ་དག་པ་ཡང་། ཤིན་དུ་གཞོན་བྱས་འདི་དག་ལ།
རྣམ་འགྱུར་མེད་པ་བདག་གིས་ནི། རབ་དུ་དང་བས་ངེས་པར་བརྟམ། 12

རྒྱ་མཚོ་དག་དུ་འགྲོ་བ་ལ། གཞིངས་ནི་ཆག་པར་གྱུར་ཆོ་སྤྲོན།
འདི་དག་ཀ་ཤིན་ལྷུང་སྤྱེས་པ་ནི། ཚོང་པས་སྒོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐོབ། 13

དེ་ལ་བདག་ནི་ཅས་སྤྱུལ་གྱིས། རྒྱལ་དུ་བཀོད་ནས་རབ་དུ་བསྟམ།
འཚོ་བ་ཐོབ་ཅིང་པ་རེ་ལ་དུ། དུན་ནས་ངལ་གསོ་རྣམ་པར་བཞེན། 14

རབ་དུ་བསྟམ་པས་ཡོངས་ངལ་དེ། བདག་ནི་རྣམ་ཅིག་གཉིད་ལོག་ཆོ།
བདག་གི་ཐུང་འདོད་དེ་དག་རྣམས། ཐམས་ཅད་བདག་ནི་གསོད་པར་བཅོན། 15

भगवानपि पुत्राणामिव तेषां प्रसादिनाम् ।
निकारेणापि निर्मन्यु विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ८ ॥

अक्षोभविभ्रमसुखं शम माश्रितानि
पुण्यक्षमासलिलनिर्मलशैतलानि ।
नो मानसानि महता मंहितप्रवृत्त-
दुर्वृत्तिमन्युरजसा कलुषीभवन्ति ॥ ९ ॥

धर्मदेशनया शास्तुः प्रव्रज्योन्मार्जिताशयाः ।
ते सर्वाश्रमनिर्मुक्त मर्हत्त्वं प्रतिपेदिरे ॥ १० ॥

अचान्तरे समायातै र्भिक्षुभिः श्रुततत्कथैः ।
किमेतदिति साश्चर्यैः पृष्ट स्तानवदज्जिनः ॥ ११ ॥

कृतापकाराः सुतरां पूर्वस्मिन्नपि जन्मनि ।
मयैते निर्व्विकारेण प्रसादादवलोकिताः ॥ १२ ॥

एते समुद्रयात्रायां वणिजः काशिदेशजाः ।
भग्ने प्रवहणे प्रापुः पुरा जौवितसंशयम् ॥ १३ ॥

कच्छपेन मया तत्र पृष्ठ मारोष्य तारिताः ।
पार मासाद्य विश्रान्तिं मेजिरे लब्धजौविताः ॥ १४ ॥

तत्तारणपरिश्रान्ते मयि निद्रावृत्ते क्षणम् ।
मन्मांसाहारकामा स्ते सर्व्वे मां हन्तु मुद्ययुः ॥ १५ ॥

- དེ་ཡི་ཆར་ཆེན་རབ་སྒྲིམ་ཀྱང་། ཁོག་པ་རབ་དུ་བདན་ལྡན་ཞིང་།
 བོང་བུའི་དབྱིབས་ཅན་བདག་གིས་ནི། ལུས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མ་གུར་༥ 16
- དེ་ནས་བཀའ་པས་ཡོངས་ཉེན་དེ། མཐོང་ནས་སྤྱིང་ཇིས་བདག་འབྲུག་པས་།
 རང་གིས་དེ་དག་རྣམས་ལ་ལུས། བྱིན་ནས་ཕྱ་བ་བྱས་ཉིད་གུར་༥ 17
- སྒྲིན་གྱི་ཆོང་པ་དེ་དག་དེང་། དཀའ་ཐུབ་ཅན་ནི་འདི་དག་གུར་།
 བཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་སྤྱིང་ཇི་ཡིས། བདག་གིས་དགོ་བ་དག་ལ་བཞོད་༥ 18
- དེ་དག་སྒྲིན་ཆོ་བདག་ཉིད་ཆེ། ལྷན་པ་འོད་སྤངས་བལྟན་པ་ལ།
 རབ་བྱུང་ཐོབ་ནས་དེ་ཡིས་འབྲས། ད་ལྟ་རྣམ་ལྡན་དག་དུ་སྒྲིམ་༥ 19
- དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་བའདི། ཐོས་ནས་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ནི།
 དེ་ཡི་བཞོད་པ་ས་གནི་བཞིན། བྱར་དག་བཞོད་པ་རབ་དུ་བསྒྲུགས་༥ 20
- གང་ཞིག་ཅུལ་བྲིམས་དྲི་མེད་བསིལ་བའི་ཆུ་ལྡན་སེམས་ཅན་
 བསམ་པ་དབྱུགས་འབྱིན་བྱིང་།
 ཁོན་གྱི་དྲུལ་ནི་རབ་དུ་དག་བྱིང་བཞོད་པ་དེ་ཆུ་བོ་སེམས་ལ་དྲག་གནས་པ།
 དེ་དག་ཁྲོག་དཀའ་དབྱ་ཡི་གཞོད་ལ་ཁོ་བའི་མེ་འབར་འབྱེང་
 བས་རྣམ་བསྐྱད་པས།
 བསྐྱེག་པར་རབ་བསྐྱེད་གྱི་ཆེར་གཏུང་བས་ཡོངས་འདྲིས་རྣམ་
 འབྱུར་དག་དུ་འབྱུར་མ་ཡིན་༥ 21
- ཞེས་བདག་བའི་དབང་བོས་བྱས་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་རུས་སྒྲུབ་གྱི་རྟོགས་པ་བཞོད་
 བའི་ཡལ་འདབ་ཉི་དབྱ་བཅུ་ཙ་བརྟན་བའོ།

तदुत्सृष्टाश्मदृष्ट्यापि महत्या पिण्डिताकृतेः ।

काये दृढकपाटस्य न मे काचिदभूत् क्षतिः ॥ १६ ॥

तत स्नान् क्षुत्परिक्षामान् दृष्ट्वाहं करुणाकुलः ।

स्वयं तेभ्य स्तनुं दत्त्वा प्रयातः कृतकृत्यताम् ॥ १७ ॥

तएते वणिजः पूर्वं मद्य तापसतां गताः ।

क्षतागसोऽपि कारुण्यात् प्रापिताः कुशलं मया ॥ १८ ॥

ते शास्तुः शासने पूर्वं काश्यपस्य महामुनेः ।

प्रव्रज्यां प्राप्य सञ्जाता स्तत्फलस्याद्य भागिनः ॥ १९ ॥

तथागतेन कथितं श्रुत्वैतद् भिक्षवः क्षमाः ।

प्रशंसन्तुः परन्तस्य क्षमामिव भरक्षमाम् ॥ २० ॥

येषां निर्मलशीलशीतलजला सत्त्वाशयाश्वासिनी

नित्यं वैररजःप्रमार्जननदी क्षान्तिः स्थिता चेतसि ।

दुर्वारारिनिकारकोपदहनज्वालावलीविल्लव-

लावोद्भूतपृथुव्यथापरिचितां नायान्ति ते विक्रियाम् ॥ २१ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कच्छपावदानं सप्तनवतितमः पञ्चवः ॥ ० ॥

- རྩི་ཡི་ཆར་ཆེན་རབ་སྒྲིམ་ཀྱང་། ཁྱོག་པ་རབ་དུ་བདན་ལྡན་ནིང་།
 ཁོང་བུའི་དབྱིབས་ཅན་བདག་གིས་ནི། ལུས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མ་གྱུར་༥ 16
- དེ་ནས་བཀའ་པས་ཡོངས་ཉན་དེ། མཐོང་ནས་སྤྱིང་ཆེས་བདག་འབྲུགས་པས།
 རང་གིས་དེ་དག་ལྡམས་པ་ལུས། ཕྱིན་ནས་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་གྱུར་༥ 17
- སྒྲིན་གྱི་ཚོང་པ་དེ་དག་དིང་། དཀར་ཐུབ་ཅན་ནི་འདི་དག་གྱུར།
 ཁོ་དོ་པ་བྱས་ཀྱང་སྤྱིང་ཆེ་ཡིས། བདག་གིས་དགོ་བ་དག་ལ་བཀོད་༥ 18
- དེ་དག་སྒྲིན་ཆོ་བདག་ཉིད་ཆེ། ལྟོད་བའོད་སྤྱུངས་བལྟན་པ་ལ།
 རབ་བྱུང་ཐོབ་ནས་དེ་ཡིས་འབྲས། ད་ལྟ་སྐལ་ལྡན་དག་དུ་སྒྲིམ་༥ 19
- དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་འདི། ཐོས་ནས་དགོ་སྒྲོང་ལྡམས་གྱིས་ནི།
 དེ་ཡི་བཟོད་པ་ས་གནི་བཞིན། རྩར་དག་བཟོད་པ་རབ་དུ་བསྐྱབས༥ 20
- གང་ཞིག་འཕྲུལ་སྤྱོད་སྤྱི་མེད་བསིལ་པའི་ཅུ་ལྟན་སེམས་ཅན་
 བསམ་པ་དབྱུགས་འབྱིན་བྱིད།
 ཁྱོད་གྱི་དྲུལ་ནི་རབ་དུ་དག་བྱེད་བཟོད་པའི་ཅུ་བོ་སེམས་ལ་དྲུག་གནས་པ།
 དེ་དག་རྫོགས་དཀར་དགྲུ་ཡི་གཏོད་པ་ཁྱོད་མེད་འབར་འབྱེང་
 བསམ་ནུབ་རྒྱུད་པས།
 བསྐྱེད་པར་རབ་བསྐྱེད་གྱུ་ཆེར་གྱུང་བས་ཡོངས་འབྲིས་ནས་
 འབྱུར་དག་དུ་འབྱུར་མ་ཡིན༥ 21
- ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་ཐོས་བྱས་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དབའི་དྲོགས་པ་བཟོད་
 པ་དབྱུག་བསམ་གྱི་འབྱི་གིང་ལས་ཅུས་སྤྱུ་བྱི་དྲོགས་པ་བཟོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་ཉིད་ཀྱི་བཅུ་ཙ་བརྟན་པའོ།

तदुत्सृष्टाश्मदृष्ट्यापि महत्या पिण्डिताकृतेः ।

काये दृढकपाटस्य न मे काचिदभूत् क्षतिः ॥ १६ ॥

तत स्तान् क्षुत्परिक्षामान् दृष्ट्वाहं करुणाकुलः ।

स्वयं तेभ्य स्तनं दत्त्वा प्रयातः कृतकृत्यताम् ॥ १७ ॥

तएते वणिजः पूर्वं मद्य तापसतां गताः ।

कृतागसोऽपि कारुण्यात् प्रापिताः कुशलं मया ॥ १८ ॥

ते शास्तुः शासने पूर्वं काश्यपस्य महामुनेः ।

प्रव्रज्यां प्राप्य सञ्जाता स्तत्फलस्याद्य भागिनः ॥ १९ ॥

तथागतेन कथितं श्रुत्वैतद् भिक्षवः क्षमाः ।

प्रशंसन्तुः परन्तस्य क्षमामिव भरक्षमाम् ॥ २० ॥

येषां निर्मलशीलशीतलजला सत्त्वाशयाश्वासिनी

नित्यं वैररजःप्रमार्जननदी क्षान्तिः स्थिता चेतसि ।

दुर्वारारिनिकारकोपदहनज्वालावलीविश्रव-

सावोद्भूतपृथुव्यथापरिचितां नायान्ति ते विक्रियाम् ॥ २१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कच्छपावदानं सप्तनवतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།

རིགས་ཀྱི་རི་བོ་དག་གི་ཅེ་མོ་གིན་ཏུ་མཐོ་བ་དང་།

དམར་ཞིང་མི་གཙང་ཚོགས་དང་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱིས་གང་བར་ཡང་།

ཉིན་མོ་འདྲིན་པའི་ལྷང་བ་མཚུངས་པར་པན་བྱེད་བདག་ཉིད་ཅན་།

འདི་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འཇུག་པར་ངེས་པར་བབ་པ་ཉིད་༥

1

གྲོང་ཁྱིམ་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཏུ་སྡོན། འོད་མའི་ཚབ་བཞུགས་གྲུལ་བ་ལ།

མུ་གེའི་ཚོན་བཞེས་པ་ཡིས། ཡོངས་ཉེན་གྱི་དྲམས་རྒྱབས་སུ་སོང་༥

2

སྤྱིང་ཐེའི་དབག་བསམ་ཀླང་འབྱུང་གིས། མངོན་པར་འདོད་པའི་ཟས་བྱིན་ནས།

གནས་སྐབས་ངན་པ་ཞི་བའི་སྤྱད། དེ་དག་ནམས་ལ་ཆོས་བཟུན་མཛད་༥

3

བཙེམ་ལྟ་འདས་ཀྱིས་ཐེས་བརྒྱུང་གིས། དག་བ་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ་ནམས།

དབྱ་བཙེམ་གནས་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས། འགྲོ་བས་མཛོད་བྱ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་༥

4

དམན་པ་གིན་ཏུ་མཐོ་གྱུར་པ། དེ་མཐོང་གྲོང་ཁྱིམ་གནས་པ་ནམས།

དཀྱུ་དེ་དག་རིགས་ལ་ནི། མོད་ཅིང་ཐུག་དོག་ལྟ་པར་གྱུར་༥

5

ཀྱི་མ་དག་པའི་བཟུན་པ་ལ། བཙེམ་ལྟ་འདས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད།

འོས་མིན་ནདས་ལ་དབྱ་བཙེམ་གནས། ངེས་པར་བཟུན་ཏེ་དཀྱུ་སྤྱོད་༥

6

अष्टनवतितमः पञ्चवः ।

अत्युन्नतेषु शिखरेषु कुलाचलानां
निम्नेषु चाशुचिचयावकरोत्करेषु ।
आलोक एष निपतत्यविशेषवृत्त्या
तुल्योपकारमहिमा दिननायकस्य ॥ १ ॥

जिनं वेणुवनासौनं पुरे राजयद्दे पुरा ।
दुर्भिक्षे क्षुत्परिक्षामा भक्ष्ताः शरण माययुः ॥ २ ॥

दत्त्वाभिमत माहारं करुणाकल्पपादपः ।
दुर्दशाशान्तये तेषां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ३ ॥

अनुग्रहाद् भगवतः संप्राप्तकुशलोदयाः ।
अर्हत्पदं समासाद्य ते जगत्पूज्यतां ययुः ॥ ४ ॥

नीचानभ्युन्नतिं यातान् दृष्ट्वा तान् पुरवासिनः ।
बभूवुर्भर्तृसरा स्तेषां नित्यजात्यपवादिनः ॥ ५ ॥

अहो भगवतां स्वेच्छमल्लानां शुद्धशासनम् ।
अर्हत्पद मनर्हाणां निर्दिष्ट मिति ते ऽवदन् ॥ ६ ॥

ཅུང་ཅུ་འཕྱར་བ་མི་ཅུང་ལ། གསར་བའི་སྤྱོད་གཤམ་མི་བཟོད་བའི།
སྤྱོད་པོ་ངོ་ཚ་སྤྱོད་ཕྱིད་བའི། སྤྱོད་བཞུགས་ཀྱི་རབ་གསལ་ཕྱིད།

7

ཐུལ་བའི་བཀའ་ཡིས་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་། སྤྱོད་དུ་མཁའ་ཡས་འགྲོ་འོང་བས།
མཐུ་ཡིས་བྱུང་ནི་དེ་དག་ནམས། མི་བདག་སྤྱོད་པོར་བཅས་པས་མཆོད།

8

དེ་དག་སྤྱོད་པས་ཐུག་བྱས་ཏེ། རབ་དང་བཀའ་བྱས་དེ་དག་ནམས།
རང་ཡོན་ཡོན་ཏན་མཆོད་འོས་པས། དག་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་གྱུར།

དེ་ནས་དེ་མཐུས་ཡ་མཚན་བའི། དག་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་བཅོམ་ཐུག་ལ།
དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཚན་དེས། དེ་ཡ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས།

10

སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བར་ཀྱི་ཤི་ཡི། ཡུལ་མཐའི་དཀའ་ཐུབ་ཚལ་དུ་བདག།
མངོན་ཤིས་ལྡན་ཐུགས་ཐུབ་ཅན། དག་བའི་ངང་ཚུལ་ཞེས་བར་གྱུར།

11

དེར་ནི་རྫོང་གི་བྱུང་འདི་དག། སྤྱོད་ཚེ་ཐུབ་བདག་ཀྱུ་གྱུར།
བདག་གིས་དག་བཅུ་དེ་དག་ནམས། མངོན་ཤིས་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱུ་གྱུར།

12

སྤྱོད་འདིར་ཡང་བསོད་ནམས་དེའི། རབ་ཆགས་གོམས་བའི་དགའ་བ་ཡིས།
བྱུང་འདི་ནམས་ནི་འཁོར་བ་ཡི། ཉོན་མོངས་དག་ལས་བདག་གོས་བསྒྲུལ།

13

འདི་དག་ནམས་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི། འོད་སྤངས་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་ལྟེ།
བྱུལ་བའི་གནས་སྤྱོད་གནས་བར་གྱུར། དེ་ཡི་དུ་བྱུང་ཉིད་གྱུར།

14

अल्पस्यानल्पविभवं नवोत्सादासहः परम् ।
करोति लज्जाजननं जनो जन्मप्रकाशनम् ॥ ७ ॥

जिनाज्ञया कुरुदीपे व्योम्ना क्षतगतागतान् ।
प्रभावान्नृपति मल्लान् सजन स्नानपूजयत् ॥ ८ ॥

ततः प्रसादिताः पौरै र्मानिताश्च प्रणम्य ते ।
सुगुणै र्गुणवत्पूज्यै र्भिक्षूणामग्र्यतां ययुः ॥ ९ ॥

भिक्षुभि स्तत्प्रभावेन विस्मितै र्भगवांस्ततः ।
तत्पुण्यकारणं पृष्टः सर्व्वेन स्नानभायत ॥ १० ॥

अभवं काशिदेशान्ते पञ्चाभिज्ञ स्तपोवने ।
अहं कुशलशैलाख्यः पूर्व्वजन्मनि तापसः ॥ ११ ॥

कोटमल्लाश्च तच्चैव बभूवु र्मुनयः पुरा ।
ते मया दिष्टकल्याणाः पञ्चाभिज्ञत्व मागताः ॥ १२ ॥

तत्पुण्यवासनाभ्यासप्रीत्यास्मिन्नपि जन्मनि ।
त एते संस्तुतिकेशान्मल्लाः सन्तारिता मया ॥ १३ ॥

एते प्रवर्जिताः शास्तुः काश्यपस्यान्तिके पुरा ।
बभूवुः कटुकालापा याता स्तेनाद्य मल्लकाः ॥ १४ ॥

ཅེས་པ་གྲང་ནམས་དག་གི་ནི། སྤྱི་བ་སྤར་བྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས།
 བམས་ཅད་གཟིགས་པས་གསུངས་པ་དག། བྲོས་ནས་དག་སྤྱོད་ཡ་མཚན་གྱུར།

15

གཟེར་ཡི་བདག་པོས་སྒྲུང་བས་རྗེས་བརྒྱང་བས།
 ཐུན་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ནམ་པར་རྒྱུ་གྱུར་པའི།
 འདས་སྤྱིས་ཅུ་དང་བཅས་པ་ནམས་དག་ཀྱང་།
 མཁས་པའི་ཅད་པན་དུ་འོས་ཉིད་དུ་འགྱུར།

16

ཞེས་པ་དག་གི་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དབའི་རྟོགས་བརྗོད་པ་
 དབྱེ་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས་དཀའ་ཕུབ་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
 བའི་ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པའོ།

इति प्राग्जन्मवृत्तान्तं मल्लानां सर्व्वदर्शिणा ।
श्रुत्वोदितं भगवता भिक्षवो विस्मयं ययुः ॥ १५ ॥

तिमिरभरनिमीलितानां
सुजनानां विबुधश्रेखराह्वचम् ।
अपि भवति पङ्कजानां
आलोकानुग्रहाद् ग्रहाधिपतेः ॥ १६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
तापसावदान मष्टानवतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅུ་ཅུ་དབྱ་བ།

ལུས་ཅན་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱིས་ནི།
སྤྱིད་པའི་རང་བཞིན་ནད་ཆེན་འབྱོལ་བྱེད་པ།
འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་བཞིན།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་བདུད་རྩིའི་གཏེར་ཉིད་དོ།

1

མཉན་ཡོད་དུ་སྒྲིན་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱལ་བའི་གཞིགས་པ་བདུད་རྩི་ཡིས།
སྤྱི་བོ་ནད་ཀྱིས་གཞིར་རྣམས་དང་། དགེ་སློང་ཚྲགས་ཀྱང་བསོས་པར་མཛད།

མཉིས་གཤེན་གྱི་ནི་ཡ་མཚན་པའི། དགེ་སློང་ཚྲགས་ལ་དེས་གསུངས་པ།
སྤྱི་གྱི་སྤྱི་བ་དག་ལ་ཡང་། བདག་གིས་བྱིད་རྣམས་བསོས་པར་བྱས།

3

བདག་སྤྱོན་བྱ་རུ་ཁ་སེར་ནི། མི་བདག་བསྐྱེད་ཅན་ཞིས་པ།
གཞིར་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་པ་ཆགས། སྤྱི་གྱི་པ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར།

4

ལས་ཞིག་གནས་གྱི་སྤྱོན་གྱིས་ནི། ཡལ་དང་དུས་ནི་མི་བཟད་ལས།
གྲོང་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་དཀའ་ཡིས། ལྷན་ནི་རབ་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར།

5

སྤྱོན་པ་སྤྱོན་གྱི་ཚྲགས་དང་ནི། ཞི་དང་གིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིས།
བདག་གིས་བྱུང་ཚྲགས་བསྐྱབས་བྱས་པ། དེ་དག་བསོས་པ་ཉིད་མ་གྱུར།

6

དེ་དག་ནད་ནི་སྤྱོད་པ་ལ། ཉ་ཆེན་རེ་ནི་དེ་ཞིས་པ།
མཚན་ཉིད་གིས་པའི་སྤྱན་བས་བཞིན། ཉ་བས་འགའ་ཡང་ཐོབ་མ་གྱུར།

7

नवनवतितमः पञ्चवः ।

कायिकं हरति मानसं तथा
देहिनां भवमयं महाभयम् ।
बुद्ध एव भगवान् सुधानिधिः
सर्व्वलोकपरलोकबान्धवः ॥ १ ॥

श्रावस्थां भगवान् पूर्वं रोगाक्रान्तजनं जिनः ।
विदधे भिक्षुसङ्घञ्च स्वस्थं मालोकनामृतैः ॥ २ ॥

वात्सल्यविस्मितं सोऽथ भिक्षुसङ्घं मभाषत ।
मया यूयं कृताः स्वस्थाः पूर्व्वस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ३ ॥

अभवं पद्मकाख्योऽहं वाराणस्यां नृपः पुरा ।
सर्व्वार्त्तिहरणासक्तः प्रजानां जनकोपमः ॥ ४ ॥

कदाचिद्वैवदोषेण वैषम्याद्देशकालयोः ।
दुःसङ्घः सर्व्वपौराणां मभूद्याधिसमुद्भवः ॥ ५ ॥

भिषग्भैषज्यसंभारैर्मायाविहितसम्पदः ।
शान्तिस्वस्तिकयोगैश्च न ते स्वास्थ्यं समाययुः ॥ ६ ॥

रोहिताख्यो महामत्स्य स्तेषां रोगनिवृत्तये ।
लक्षन्नवैद्यै रादिष्टः कैश्चित् प्राप्तो न धीवरैः ॥ ७ ॥

- ཉེ་མེད་པས་སྤྱོད་ཅུ་མས། སྤྱོད་ལ་ཐེ་ཚོན་གྱུར་ཚེ་བདག།
 དེ་དག་ཚེ་ངེས་བཟོད་པས། སྤྱོད་པ་སྤྱུང་གིས་གཞིར་སྤྱོང་ཆེ་ལས། 8
 གད་པ་ཀུན་ལ་ཕན་འོས་པ། རོ་ཉི་དུ་མི་ཉར་ནི་བདག།
 གྱུར་ཅེས་སྤོན་ལས་བརྒྱལ་ཞུགས་གིས། བ་གས་ངོས་ནས་ལྷན་དག་འཕངས། 9
 གཞིར་བཞི་སྤོན་ལས་དེ་མིས་ནི། ཅུ་བོ་བྱུང་དག་གི་ཅུར།
 སྤྱོད་ཅིག་གིས་བདག་རོ་ཉི་དུ་མི། ཉེ་མེད་དུ་ཆེན་པོར་གྱུར། 10
 དེ་ཡི་ཤ་ནི་ཉར་སྤྱུར་བས། སྤྱོད་ཆེན་ནམ་ནས་དེ་དག་གི་ན།
 བདུད་ཅི་མིས་ནི་བཀང་བ་བཞིན། འབྲུལ་ལ་བསོས་པ་ཉི་དུ་གྱུར། 11
 དེ་ཉི་དག་སྤྱོད་ཆེན་ནས་ཉི། དེ་རིང་བདག་གིས་གད་ལས་བསྤྱུང།
 སེམས་ཅན་ནས་ཀྱི་གད་བསྤྱུངས་པས། ཉེ་མེད་བདག་ནི་གད་དང་བྲལ། 12
 བདེ་ག་ཤེགས་འཁོར་བཞི་གད་གིས་ནི། སྤོན་པས་དེ་སྤྱོད་གཤུངས་པ་དག།
 དག་སྤྱོད་བསོས་པ་དེ་དག་གིས། ཐོས་ནས་དག་འཁྱུངས་པ་ཐོབ། 13

ཤིན་དུ་ཅུང་བཞི་ཙམ་དང་མཚུངས་པ་ཡིས།

ལུས་དང་སྤྱིན་པ་གང་ལ་ཆེ་དག་འཁྱུང།

གཞན་པ་ཤིན་དང་བྲལ་བ་མིན་ནས་པ་གིས།

སྤྱོད་སྤྱུངས་པ་ཅས་པ་ཅི་ཡང་ནས་བར་གསལ། 14

ཞེས་པ་དག་བཞི་དཔར་བོས་ཀྱས་པ་ཉི་དུང་ཅུ་མེས་སྤྱོད་དཔེ་རྣམས་པ་བཟོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བསྤྱུང་ཅན་གྱི་རྣམས་པ་བཟོད་པ་ཉི་

ཡལའདབ ཉེ་མེད་ཅུ་ཙམ་པ།

अभावे तस्य मत्स्यस्य जनानां प्राणसंशये ।

मया दुःखात्तकारुण्यात् तत्प्रलापासहिष्णुना ॥ ८ ॥

रोहितः स्यामहं मत्स्यः पथ्यार्हः सर्व्वरोगिणाम् ।

प्रणिधानवलेनेति क्षिप्तं हर्म्य्यात्तदा वपुः ॥ ९ ॥

तेनात्तिप्रणिधानेन वारायाः सरितोऽम्भसि ।

क्षणेनैवाह मभवं सुमहान् रोहित स्तिमिः ॥ १० ॥

तन्मांसेनोपयुक्तेन सर्व्वं ते पुरवासिनः ।

सहसैव ययुः स्वास्थ्य ममृतेनेव पूरिताः ॥ ११ ॥

त एव भिक्षवो यूय मद्य रोगान्मयोद्धृताः ।

रोगचाणेन सत्त्वानां सदैवाहं निरामयः ॥ १२ ॥

संसारव्याधिवैद्येन सुगतेनेति भाषितम् ।

स्वस्था स्ते भिक्षवः श्रुत्वा हर्षोत्साहं प्रपेदिरे ॥ १३ ॥

अविरतपरहितमनसां कोऽपि स समत्वविकाशः ।

तनुरपि तनुष्टणुतुलया दत्तो यत्र— —विलासः ॥ १४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

पद्मकावदानं नवनवतितमः पक्षवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཐམས་པ།

གང་གི་བསམ་པར་སྤྲོད་ཅུང་འདོད།

བདུན་ཅིའི་པོ་ཉ་དང་པོ་ཁྱེ་བཞིན།

བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་གསར་དུ་འཇུག་བྱེད་པ།

སྤྱིང་སྤྱོདས་བྱ་མཆོ་སྤྱིག་དེར་ཐུག་འོས།

1

ཀྱལ་བྱེད་ཆལ་བཞུགས་ཀྱལ་བ་ལ། དབལ་ལྷན་གོ་ས་ལ་ཡི་དབང་།

གསལ་བྱ་པ་དེ་ཀྱི་མཆོད་པ་ཆགས་ཤིང་། རབ་ཏུ་འདུད་པས་ཤོད་ཀྱིས་པལ།

ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་དག་ཐོགས་པ་ཡི། བྱང་ཅུབ་བག་ཆགས་དང་པོ་ནི།

ཤོད་བྱི་སྤྱེ་བ་གང་ལས་སྤྱིས། འོད་ཟེར་གྱི་ཆེ་བ་ཅོས་ལྷན་གསུངས།

3

ས་བདག་གིས་འདི་རྒྱས་དེ་ལ། ཆེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཡིད་ཀྱི་རྒྱང་།

གཙང་མའི་ངང་པའི་འབྲང་སྤྱོད་ཅིང་། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་གསུངས་པ།

4

གྲོང་ཁྱིམ་འོད་ལྷན་དག་ཏུ་ཤོད། རབ་གསལ་ས་བདག་གཉིས་ཏུ་ནི།

གང་ཆེ་བདག་གྱུར་དེ་ཆེ་བདག། རྒྱུ་མཐེན་པའི་བྱང་ཅུབ་སྤྱོད་གྱིས་གྱུར།

5

སྤྱང་པོ་ཆགས་ལྷན་སྤྱང་མོ་ལ། དགའ་བའི་ཞགས་པས་རབ་ཏུ་བྱངས།

ནགས་སུ་འཁྱམ་ནས་གང་གི་ཆེ། དེ་ཆེ་ཉེ་བར་འོངས་གྱུར་པ།

6

शततमः पल्लवः ।

सत्वोदधिः कोऽपि स वन्दनीयः
करोति पुण्यै रम्यताग्रदूतौ ।
यस्याशयेऽनुत्तरबोधिवाञ्छा
शैतांशुलेखेव नवावतारम् ॥ १ ॥

जिनं जेतवनासीनं पप्रच्छ प्रणतः पुरा ।
कौतुकप्रणयी श्रीमान् कोशलेन्द्रः प्रसेनजित् ॥ २ ॥

भगवन् कथ्यतां कस्मिन् प्रथमं ते पृथुद्युतेः ।
पूर्वजन्मनि संजाता सम्यक् संबोधिवासना ॥ ३ ॥

भगवानिति भूयेन पृष्ट स्तं प्रत्यभाषत ।
शुचिमानसहंसालीं दर्शयन् दशनद्युतिम् ॥ ४ ॥

पुण्यां पुरा प्रभावत्यां प्रभासो भूभुजां निधिः ।
यदाह मभवं सम्यक् बोधिधी र्मे तदाभवत् ॥ ५ ॥

करिणीप्रेमपाशेन समाकृष्टः स कुञ्जरः ।
यदा विगाह्य गहनं रागौ पुनरुपागतः ॥ ६ ॥

དེ་ཆོས་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ། ཀུན་དུ་བཟོད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྤྲུལ།
ས་བདག་བདག་གི་བསྐྱབ་པ་ཡིས། གྲང་བོད་གཞི་རབ་དུ་འོངས། 7

འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་བྱངས། རྒྱལ་བ་བཟོད་པའི་གྲང་བོ་འདི།
ཡོན་དན་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་བདེན་པ། དེས་པར་ཉམ་འབྱུང་དག་དུ་གྱུར། 8

ལུས་འཛིན་འདོད་ཆགས་བྱན་པ་པ་རབ་བཟོད་བྱན་འཕྲོག་བདེན་པ་འཛིན་ས་པ་ནི།
མེ་དང་ཉི་མ་མིན་པས་གཏུང་ཞིང་དཔོན་པ་མིན་པས་དབྱེལ་བར་བྱེད།
འོང་དང་མཚན་མོ་མིན་པའི་རབ་རིབ་ལག་འགྲོའི་ཇུས་མིན་ལི་བཟད་དུག།
ཆང་མིན་བྱོས་བྱེད་དམའ་མིན་ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་བོ་མིན་པའི་སྤྱི་བྱེད་དོ། 9

ཞེས་པ་ཀུན་བཟོད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཆོ། དེ་ལ་མི་བདག་གིས་སྤྲུལ་པ།
ཆགས་བྲལ་ཕྱལ་ལ་ཆགས་མེད་པ། འགའ་ཞིག་འཁོར་བ་ན་ཡོད་དམ། 10

ཞེས་པ་ས་ཡི་བདག་པོས་བྲིས། ཀུན་དུ་བཟོད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྤྲུལ།
འགྲོ་བ་འདི་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས། འཁོར་བ་མེད་པ་འདོད་ཆགས་བྲལ། 11

དམ་པའི་རྩོད་དང་ཡོན་དན་ཅན། མེས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་མཛོད་པ།
སྤྲུལ་བོ་སངས་ལྱས་སྟོན་པ་ཡིས། འོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཛོད། 12

དེ་དག་ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག། མཚོག་དུ་རབ་དང་མེས་ལ་ལྟན་པའི།
སྤྱིང་ལ་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། བག་ཆགས་འབྲུལ་ལ་རབ་དུ་འབྱུངས། 13

तदा हस्तिमहामात्रः संयात स्त मभायत ।
प्रत्यायातः क्षितिपते कुञ्जरः शिष्या मम ॥ ७ ॥

एष रागसमाकृष्टः कायविस्मृतसंयमः ।
जगाम विक्रियां हस्तौ विश्रम्भगुणमण्डलः ॥ ८ ॥

अक्षर्याग्नि स्तापः क्षतधृति रशापश्च निरयः
तमश्चानुक्तान्धं विषमविष मद्रव्यभुजगम् ।
असह्यं क्षौबत्वं निपतन मनिम्नं तनुभृता-
मभूच्चोन्मादः स स्मरजनितरागः स्मृतिहरः ॥ ९ ॥

संयातेनेति कथिते नृप स्तं प्रत्यभायत ।
अप्यस्ति रागः संसारे कश्चिद्विषयनिस्पृहः ॥ १० ॥

इति पृष्टः क्षितौशेन संयात स्त मभायत ।
निःसंसारा जगत्पुष्पिन् वीतरागा स्तथागताः ॥ ११ ॥

सत्पात्राणां गुणवतां सर्व्वसत्त्वोपकारिणाम् ।
राजन् बुद्धप्रदीपानां रुचा विश्वं प्रकाशयते ॥ १२ ॥

एतदाकर्ण्य भूभर्तुः परं चित्तप्रसादिनः ।
प्रादुर्बभूव हृदये सद्यः संबोधिवासना ॥ १३ ॥

སྒྲིན་གྱི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་ནི། དགེ་བ་གྲུས་པ་ཡང་དག་ཐོབ།
དེ་ཡི་ཡང་དག་རྫོགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྤངསྒྲིན་ལས་བྱས། 14

དེ་ནི་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ། རྩ་མཁན་བྱིས་བདག་ཅེས་པར་གྱུར།
དེ་ཡི་དབུ་ལོ་གྲུས་པ་ཡིས། བྱ་རམ་གཟན་གྱིས་གྲུལ་བ་མཆོད། 15

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྒྲིན་ལས་གྱིས། རབ་གསལ་ཉིད་ཐོབ་དེ་ཡི་ནི།
སེམས་ལ་བྱང་ཆུབ་བྱ་བརྒྱན། ད་ལྟ་བདག་ལ་འབྲས་འདི་གྲུབ། 16

དང་པོར་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེར།
བདུན་ཅི་བཞིན་ཏུ་ཐོས་པའི་ཁྱོར་བ་ཡིས།
ཀེ་ས་ལ་དབང་དེས་འཐུངས་གྲུལ་སངས་པོར། 17

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྫོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བསོད་ནམས་རབ་གསལ་གྱི་དོགས་
པ་བརྫོད་པའི་ཡ་པ་འདབ་མེ་བརྒྱ་པོར།

पूर्वपुण्यप्रभावेण संप्राप्तकुशलोदयः ।

सम्यक्संबोधिलाभाय प्रणिधानं चकार सः ॥ १४ ॥

सोऽभूद्दृढपतिर्नाम कुलालः पूर्वजन्मनि ।

स्नेहे गुडोदनै स्तेन दोनेन पूजितोजिनः ॥ १५ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन तस्याप्तस्य प्रभासताम् ।

बोधि रङ्गुरिता चित्ते फलितेयं ममाधुना ॥ १६ ॥

कथितमिति तथागतेन तच्च

प्रथमतरोदितशुद्धबोधिचित्तम् ।

अमृतमिव निपीय कोशलेन्द्रः

श्रुतिचुलुकैः स जगाम राजधानीम् ॥ १७ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

पुण्यप्रभासावदानं शततमः पञ्चवः ॥

བཅོས་ལྡན་ཆོས་གཟིགས་དག་གིས་དེར་གསྐྱངས་པ།
 དག་པའི་གནས་སྤྱུ་བྱུར་པའི་ལུས་དག་གི།
 བྱུར་བྱུར་པ་མ་དག་ནི་མཁས་ཆུང་སྐྱེས་ཀྱི།
 སྤྱོད་མ་ཡིས་ཀྱང་མཆོད་འོས་ཞེས་ར་འོས་ ॥

5

དང་བོར་མཐའ་དག་བསོད་ནམས་ལ་འཇུག་པའི།
 ས་མ་གང་གིས་དྲུ་མི་མཆོད་པ།
 དེ་དག་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་མིན་ཉིད་འབྱུར་ཞིང་།
 ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ནག་པོ་ཉིད་དྲུ་བྱུར་ ॥

6

སྤྱི་བ་གཞན་ལ་བྱས་དང་ཞེས་ཡིས།
 དཀར་ཐུབ་ལ་བྱས་པ་མ་ཡོང་བ་དག།
 ཁྱིམ་ལ་ཆགས་བདང་བ་དག་གིས་མཆོད་པ་ཡིས།
 ལྷ་བཞིན་དྲུ་པའི་ཉིད་དྲུ་མཉམས་པར་བྱས་ ॥

7

ཀ་ཤིའི་བྱོང་དྲུ་གཉིས་སྤྱིས་གཉན་བཅས་ཀྱི།
 རྒྱུང་མ་གྱི་དུ་མི་ཀ་ཞེས་ལ་སྤྱོད།
 རིགས་ནི་དག་ཅིང་ལེའང་རར་བྱེད་པའི་བྱ།
 སྤྱོད་ལྡན་པས་ངས་ཆད་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ ॥

8

ཁྱོད་ཀྱི་དེ་དག་གསུམ་པས་ཡོང་བ་ཐོབ།
 བྱུ་ལ་ཁྱིམ་བཞེད་ནགས་མཐའ་དག་དྲུ་སྤོང་།

तान् धर्मदर्शीं भगवान् वभाषे
 पूज्यौ गुरुणामपि गौरवाद्द्वौ ।
 कायस्य कल्याणनिकेतनस्य
 निमित्तभूतौ पितरौ बुधानाम् ॥ ५ ॥

धर्मोऽप्यधर्मत्वं मुपैति तेषां
 ज्ञानद्युति र्व्यामलतां प्रयाति ।
 समस्तपुण्यप्रथमावतारौ
 न पूजितौ यैः पितरौ सदैव ॥ ६ ॥

जन्मान्तरेऽप्यादरगौरवेण
 तपःप्रवृत्तौ पितरौ मयान्यौ ।
 आराधितौ त्यक्तगृहस्पृहेण
 सपर्यया दैवतवत् सदैव ॥ ७ ॥

द्विजन्मनः काशिपुरे सुबन्धोः
 पत्न्यां पुरा गोमतिकाभिधायाम् ।
 पुत्रः पवित्रौष्ठतशुद्धवंशः
 श्यामाकनामा मतिमान् बभूव ॥ ८ ॥

तौ दम्पतौ वृद्धतयान्ध माप्तौ
 यातौ सुतन्यस्तृष्टौ वनान्तम् ।

མཁས་པ་རྣམས་ནི་གྲ་བས་འཇུག་པ་ན།

དབེན་པ་མཆོག་ཏུ་དར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། ॥

9

དེ་དག་གྲ་ནི་ཀུན་སྦྱོར་ཡོན་ཏན་གྱིས།

གྲུལ་པོས་མདུན་ན་འདོན་ཏུ་རབ་ལྷུས་ཀྱང་།

པ་མའི་མཆོད་པ་ལ་ཆགས་ལང་ཆེ་ཅན།

བསོད་ནམས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་དེར་དེ་ཆོ་སོང་ ॥

10

མཁས་པ་དེ་ཡིས་འབད་བས་ཙ་བ་དང་།

འབྲས་བྱ་ཙ་དང་བཅས་པ་ས་རིམ་གྱོ་བྱས།

ཆོག་གིས་ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་དང་བ་སྦྱེས།

དེ་ཡི་པ་མ་དག་གིས་རབ་དགའ་ཐོབ། ॥

11

དེ་ནས་ནཔ་ཞིག་ངོན་ལ་ཅེ་བ་ཡི།

དེ་དག་བཟྱི་བཞས་དང་ཉི་ཅུ་ཁྱུང་འབྲས།

མ་ཉེ་གཉིས་འཐུང་དབང་གིས་མི་དམན་པ་ནི།

ས་དེར་མི་ཡི་བདག་པོ་ཆངས་བྱིན་འོངས། ॥

12

སྐབས་དེར་དེར་ནི་དེ་དགས་བྲགས་བས་མཚན།

ཆུས་གང་བུམ་བཤེན་པ་ནི་ལྷོ་བསངས་ཅན།

དེ་དགས་དོན་གཉེར་གྲུལ་པོས་རིང་པོ་ནས།

ནཔ་ནི་བར་དུ་བྲངས་པ་ནི་འདུལ་ཡིས་བསྐྱུན། ॥

13

मनीषिणामेव जरावतारे
परं विवेक स्तरुणत्व मेति ॥ ९ ॥

तत्सूनु राचारगुणेन राज्ञा
पुरोहितत्वं भृश मर्थितोऽपि ।
पित्रोः सपर्यारसिक स्तदेव
ययौ युवा पुण्यतपोवनं तत् ॥ १० ॥

तेन प्रयत्नात् परिचर्यमाणौ
मनीषिणा मूलफलैः सतोयैः ।
सन्तोषसञ्ज्ञातमनःप्रसादा
द्वापतु स्तत्पितरौ प्रमोदम् ॥ ११ ॥

ततः कदाचिन्मृगधाविहारौ
तदाश्रमोपान्तसरित्तटान्ते ।
महौ महिनां महिषद्विपेन्द्रै-
स्तां ब्रह्मदत्तो नृपतिर्जगाद्दे ॥ १२ ॥

श्रृण्वान्तरे तत्र मृगाजिनाङ्ग-
मम्भोमृतं कुम्भ मपाददानम् ।
श्यामाक माकर्णस्तृतेन राजा
जघान दूरादिषुणा मृगार्थी ॥ १३ ॥

མི་བསྐྱུན་ཚིག་གིས་བཞིན་དུ་མདའ་རྩོམ་ནི།
བདེ་མེད་ལས་གྱིས་ཉི་པར་གནས་པ་དེ།
གནད་དུ་ཆུག་པས་དཔལ་དུ་བྱུག་པ་དེས།
ནས་པར་གཡོ་ཞིང་དཔལ་གྱིས་རབ་སྤྲོས་པ་॥

14

གྲེམ་གྱིན་དུ་འབགས་པ་མིན་པ་སྟུ།
 མྱིང་རྩེ་འབྲས་པ་མེད་པས་གྲུ་མེད་དུ།
 སྤྲུག་པ་མ་སྟུང་བྱ་མིན་ལ་ཆམས་ནས།
 སྟོམ་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་མདའ་འདི་འཕངས།།

15

ནགས་ན་པ་མའི་ལུས་འཛིན་དུ་གནས་པ།
 མིག་རབ་ཉམས་པའི་དབྱིག་པར་གྱུར་པ་བདག།
 ཁྱི་རྒྱད་བསད་ཚོ་རེ་མེད་དེ་དག་བསད།
 གཟུམ་གསོད་དུག་པོའི་བསད་འདི་སུ་ཞིག་གིས།

10

ཞེས་བགྲུང་བས་འདྲུལ་སྤྱོད་ཆེ།
 སྒྲ་མི་རིམ་གསར་ཅག་སྐྱེ་དག་གིས།
 དེ་བཟུང་བཙུག་ཅིང་གསར་བ་དག།
 བློ་མཁན་དག་གིས་མཚན་པའི་ཀློང་ལྷན་པུ་མཛེས་॥

17

[illegible]

अशर्मकर्मोपनतेन तेन
शितेन विद्धः खलनर्मणेव ।
सर्मावसन्नेन शरेण तीव्रं
विधूर्णमानः स शनैर्जगाद ॥ १४ ॥

अहो वतानार्थतरेण केन
निष्कारणं निष्करुणाशयेन ।
अकार्यसङ्गादविचार्य पापं
प्राणापहारौ प्रहितः शरोऽयम् ॥ १५ ॥

पिचो वर्णे देहधृतो निर्विष्टे
दृष्टिप्रलोभान्मयि यष्टिभूते ।
कष्टं हते तौ निहतौ निराशौ
कस्याय मुग्र स्त्रिवधे प्रयत्नः ॥ १६ ॥

इति व्यथाविखलितप्रलापं
विप्रं नवश्लश्रुनिलीनलेखम् ।
नृपः समृद्धं नवचूत मग्रतः
तं काष्ठिकच्छिन्न मिवांलुलोक ॥ १७ ॥

शरं गुरुक्लेशविशेषचिन्ता-
सन्तापदीप्ताग्निशिखायमानम् ।

སྒྲིམ་མཚན་སྟོག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གུར་པས།
གསེར་གྱི་ཁྱེང་ཅན་སྒྲིང་ལ་འཛིན་ཕྱེད་ཅིང་།

18

ཅུ་ཁྱེང་ངོགས་ན་འབྲེལ་གྱིན་པ་ནི།
མཐོང་ནས་མི་དབང་བདན་པ་རབ་དུ་ཉམས།
གཟི་ཕྱན་བྲལ་བ་རང་གི་མདའ་དེ་ཡིས།
བསྐྱུན་པ་བཞིན་དུ་གྲུ་ཆེར་གཏུང་བར་གུར།

19

དེ་ལ་དེས་སྒྲུམ་ཐུབ་པ་རི་དགས་གྱི།
པགས་པས་ལྷས་ཕྱོད་གཏོགས་པ་བྱེད་ནི་བདག།
རབ་དུ་སྒྲིངས་པས་བཅོམ་མེད་མ་བྱི།
བདག་ཉིད་དཔེར་པ་ནི་མེ་ཡིས་གཞིས་མི་འོས།

20

ནེས་པ་གྲུལ་པོ་གཞིར་བའི་ཚོག་ཐོས་ནས།
རལ་བའི་ཚོགས་བཀྲམ་གཞིར་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས།
བློ་མེད་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲིང་ཕྱོགས་གཞིར་གྱིས་ནི།
རྒྱག་པོར་གཏུང་བ་བཞེད་ཉམ་དེ་ལ་སྒྲུམ།

21

ཐུབ་པོ་དགའ་ཐུབ་དཔོན་པས་འཛིན་སྟོན་མེད།
བློ་བྱེད་རྣམས་དང་བདག་གི་བཅ་དག།
ཡོང་བ་སྟོག་འཛིན་གཞིར་བའདི་ལ་ཡང་།
ཁྱེད་ལ་དཔོན་པ་དག་ནི་རྟོན་གི་འགྲུར།

22

पक्षाङ्कितं प्राणविपक्षभूतं
सुवर्णपुंखं हृदये वहन्तम् ॥ १८ ॥

विचेष्टमानं तटिनीतटान्ते
दृष्ट्वा त माकृष्टधृति नरेन्द्रः ।
हतः प्रतीपोपगतेन तेन
स्वशायकेनैव पृथुव्यथोऽभूत ॥ १९ ॥

स तं वभाषे न मुने मया त्वं
मृगाजिनाच्छादितपूर्वकायः ।
प्रमोददोषाभिहतेन साधो
शापाग्निना नार्हसि मां निहन्तुम् ॥ २० ॥

श्रुत्वेति वाक्यं व्यथितस्य राज्ञः
तीव्रव्यथां सत्त्वनिधिं निर्यम्य ।
त मव्रवीत् कौर्णजटाकलापः
स्वभावनिर्मन्युमनाः कुमारः ॥ २१ ॥

श्रुत्वा तपःशापभयेन राजन्
अहं विमन्युः पितरौ ममान्धौ ।
अस्मिन्नपि प्राणहरापकारे
शापोपसङ्गं न करिष्यत स्ते ॥ २२ ॥

སྤྲོད་པར་སྟོག་ཆགས་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས།

འབྲུལ་མེད་འབྲས་བུ་ཙན་ནམས་དུས་སུ་ནི།

བདེ་དང་སྦྱལ་བསྐྱེལ་ཡོན་དན་རྒྱས་པ་དང་།

སྟོན་དང་དམོད་པ་གསོད་པའི་སྒྲ་དུ་འབྱུར་༥

23

གང་ཞིག་ལས་ནས་དལ་བྱིས་འགྲོ་བ་ལྟུང་ཞིང་ལུས་ནི་རབ་དུ་ཉམས་པ་ཐོབ།

གང་ཞིག་ལས་བྲལ་གཤང་སར་ཡོངས་སུ་འབྲུམ་ཞིང་རྒྱལ་པ་ཉམས་པ་

མེད་པར་འཇུག།

གང་ཞིག་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་མཁས་པ་ཉམས་ཤིང་དཔལ་བཞེན་ལེ་ལོ་ཅན།

ལས་གྱི་རི་མོ་ཅིག་པ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱན་བྱིས་བཞོད་དེ་ནས་པར་བཟ། 24

བདག་གི་ཆུ་བྱམ་བྱི་མ་མེད་པ་འདི།

པ་མ་སྟོམ་བས་གཟེར་ལ་འཛོལ་རན་ནི།

གཞུང་བཟང་ལ་བདེན་བཅེ་བས་བརྒྱན་པའི་སྟོམ།

ལྷུང་བར་སོང་ཕྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོན་པར་བྱ༥

25

ཞེས་པ་མགྲིན་པའི་བར་དུ་སྟོག་གྱུ་ཞིང་།

དབྱུགས་བཅེགས་ངལ་བས་སྒྲ་བསྟོགས་ཆུང་ཆུང་བརྗོད།

བཞིན་ནི་བྱི་རོལ་བྱུགས་པའི་མདའ་དག་ལ།

ཐུབ་པ་དེས་ནི་སྦྱངས་པ་ཕྱོག་བཞིན་མཛད༥

26

དེ་ནས་ས་དབང་མཆོག་དུ་རབ་གདུང་བས།

བྱམ་པ་ཁྲིངས་ནས་དེ་དག་བཞི་གནས་བྱིན།

सुखाय दुःखाय गुणोदयाय
दोषाय शापाय वधाय काले ।
कर्माण्यसम्भ्रान्तफलानि जन्तोः
स्वयं कृतान्येव भवे भवन्ति ॥ २३ ॥

सन्मार्गेण शनैः ब्रजन्निपतितः प्राप्तोऽतिभङ्गं तनोः
यः श्वस्रेषु परिश्रमोत्पथगते धावन् विशत्यक्षतः ।
यत् सौदत्यसकृत्प्रयत्नचतुरः श्रीसंश्रयश्चालसः
तद्वैचित्र्यमभित्तिचिचरचनं सर्व्वात्मनां कर्मणाम् ॥ २४ ॥

अपश्चिमस्त्वेयममाम्बुकुम्भ-
स्तृष्णार्त्तयोर्जीवितमेव पिबोः ।
सौजन्यमालम्ब्य धिया द्याद्रं
गत्वा त्वया तूर्णतरं प्रदेयः ॥ २५ ॥

उक्तेति कण्ठान्तरवर्त्तिर्जीवः
श्वासप्रयासस्थगितान्यवर्णः ।
मौनी स चक्रे विनताननस्य
वैलक्ष्यदीक्षामिव शायकस्य ॥ २६ ॥

कुम्भं समादाय ततः क्षितीशः
तदाश्रमं प्राप्य भृशं प्रतप्तः ।

གན་གོན་བྱ་གཅིག་ལྷན་བ་དེ་དག་མཐོང་།
དེ་དག་གས་དུ་འགྲོ་བ་ཡོངས་མ་རྒྱས་॥

27

རིང་ནས་དོག་སྒྲ་དག་ལ་ན་གོད་ཅིང་།
མཐོང་བས་རབ་དུ་འདོད་ལྷན་བྱ་ཞེས་པ།
སྒྲ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉིང་བདུན་དེ།
དམོད་པས་ཉམས་པ་མི་འདོད་གྲུལ་པོས་སྦྱས་॥

28

སྒྲ་ཆེན་ཚོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡལ་བའི་ཤིང་།
འཛོམས་བཞིན་གང་གིས་གཞོན་དུ་རབ་བཅོས་པ།
ཚུས་མཆོག་འབྲི་ཤིང་དག་གི་ལྟ་གྱི་ཚུབ།
སྒྲིག་པའི་སྒྲལ་ལྷན་བདག་ནི་ཁྱེད་སྦས་མིན་॥

29

བདག་གི་མདའ་ཡིས་ལུས་བཅོས་ཁྱོད་ཀྱི་སྦས།
དེ་ནི་སྒྲུག་བཟུལ་གྱུ་ལས་ཚུ་འགྲམ་ཉལ།
སྒྲིག་པའི་གདུང་བ་ཆེལས་ཚ་གང་དང་།
བཅས་པའི་དམོད་བྲག་བདག་གི་སྦྱི་བོར་དོར་॥

30

ནོར་འཛོན་བདག་པོས་དེ་སྒྲ་བཞེད་ཙམ་ལ།
དེ་ཞེས་བཅོས་བཞིན་བདེན་པ་ཉམས་དེ་དག།
ཤིན་དུ་བཞེད་དགའི་ཕྱ་ངན་ལ་འཛིགས་བཞིན།
རབ་དུ་ཚ་བ་མོངས་པའི་ཕྱག་ནང་ཁྱུགས་॥

31

तावेकपुत्रौ स्थविरौ विलोक्य
तदन्तिकं नैव शशाक गन्तुम् ॥ २७ ॥

पुत्रेति दूरात् पदशब्ददत्त-
कण्ठौ समुत्कण्ठितमानसौ तौ ।
क्षेदाद्बुवाणावुपसृत्य राजा
जगाद शपात् क्षय मौहमानः ॥ २८ ॥

न पापभागी युवयोः सुतोऽर्ह
सौजन्यवल्लीकठिणः कुठारः ।
मातङ्गवृत्त्याम्रतर्हं निपात्य
मत्तेन येनोन्मथितः कुमारः ॥ २९ ॥

मच्छायकस्यूततनुः स शेते
युष्मत्सुतः कच्छगत स्तटान्ते ।
निधीयतां मूर्ध्नि ममोग्रशापः
स शीतलोऽस्मात् पृथुपापतापात् ॥ ३० ॥

द्रव्युक्तमात्रे वसुधाधिपेन तौ
वज्राग्निरुग्नाविव भग्नधेयौ ।
भीत्येव शोकस्य सुदुःसहस्य
महोदयसौ मोहगुहां प्रविष्टौ ॥ ३१ ॥

དེ་ནས་གྲུ་ལ་པོས་ཚུ་གྲང་གཏོར་དེ་དག།
 རི་ཞིག་ལྟར་སྤྲེས་འདུ་ཤེས་ཆ་ཤས་ཐོབ།
 ས་བདག་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཅག་བྱ་དུང་དུ།
 ཁྱིད་ཅིས་སྤྱིང་ཇི་རབ་སྤྱོད་དེ་དག་སྤྱོད།

32

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཚུ་གྲང་ཉེ་བར་ཁྱིད།
 སྤྱིང་དང་སྤྱོད་མེ་ཉེ་བར་བྱིང་གུར་བ།
 ལག་པས་མདའ་བསྐྱོན་བྱ་ལ་རིག་བྱས་ནས།
 དེ་ཡི་མདའ་ཡིས་བྱ་བ་བཞིན་དེ་དག་འབྱེལ།

33

བྱ་གཅིག་སྤྱོད་མ་དག་ལ་མཉེས་གཤིན་ཡང་།
 བ་མ་གན་ཡོང་མགོན་མེད་བདེང་ནས་ནི།
 ཅི་སྤྱད་སྤྱོད་བྱར་མཐོ་རིས་ཁྱོད་འབྱོ་ཞེས།
 དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ལ་དམ་འཁུན་སྤྱོད།

34

བྱ་ཁྱོད་མེ་ཡི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་དག་འཁུན་།
 སྤྱོད་མེ་སྤྱོད་དང་ལྟན་པས་བདག་ཅག་ནི།
 རྩོལ་མེད་གྲུས་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་བྱས་པའི།
 བདེན་པ་དེས་ཁྱོད་ཚུ་བྱ་ཁྱོད་མེད་གྲུར་ཅིག།

35

ཅིས་པ་སྤྱོད་མ་དག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད།
 སྤྱོད་སྤྱོད་མེ་གཅིང་བའི་བདེན་ཅིག་བཞིན་ཅིག་ལ།

सिक्तौ ततः शीतजलेन राज्ञा
तौ लब्धसंज्ञावयवौ कथञ्चित् ।
पुत्रान्तिकं भूप नय त्वमावा
मित्यूचतु स्तौ करुणप्रलापौ ॥ ३२ ॥

नीतौ तत स्तेन सरित्समौप
मद्वीपदौपे व्यसने निमग्नौ ।
हस्तेन संस्पृश्य सुतं शरासं
तद्वाणविद्धाविव पेततु स्तौ ॥ ३३ ॥

कस्मादकस्माद् गुरुवत्सलोऽपि
वृद्धावनाथौ पितरौ त्व मन्यौ ।
त्यक्त्वा दिवं गच्छसि पुत्रकेति
गाढं परिघञ्ज्य त मूचतु स्तौ ॥ ३४ ॥

आराधितौ भक्तिसपर्ययैव
निर्व्याज मावां गुरुदैवतेन ।
त्वयाग्निहोत्राभिरतेन पुत्र
सत्येन तेनास्तु भवान् विशल्यः ॥ ३५ ॥

इत्युक्तमात्रे करुणार्तिसत्य-
सत्त्वोपपन्ने वचने गुरुभ्याम् ।

བརྒྱུ་བྱིན་མཛོན་ཕྱོགས་བདུད་ཅིས་བྲན་པ་ཡིས།
གཞོན་རྒྱལ་དང་བྲལ་ནིང་བསོས་བར་བྱས།།

36

བདག་ནི་དེ་ཆོ་དེར་གྱས་བདུལ་ཞུགས་ཅན།
ཐུབ་པའི་གཞོན་རྒྱུ་ཕྱོ་བསངས་ཅན་དེར་གྱར།
ཤུགས་རིགས་འབྱུངས་མཛོད་བྱ་བདག་གིས་ཀྱང་།
འབད་ནས་མཛོད་བྱ་པ་མ་དེ་དག་གོ།།

37

དེ་ལྟར་ནས་མང་ཆོས་ཀྱི་ཙ་བཞི།
བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱིས་གསུངས་དགེ་སློང་གིས་བྲོས་ནས།
ཐུ་མ་བཞུན་པའི་བདུལ་ཞུགས་དང་མཛུངས་པ།
དམ་པའི་སློང་པ་གཞན་དག་མེད་པར་སེམས།།

38

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟེན་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཕྱོ་བསངས་ཅན་གྱི་དོགས་པ་
བརྟེན་པའི་ཡལའདབ་ཉེ་བརྒྱུ་ཙ་གཅིག་པའོ།།

शक्रः समभ्येत्य सुधाप्रसेकै-
रजीवयन्निर्विवरं कुमारम् ॥ ३६ ॥

श्यामाकनामा स मुनेः कुमारः
तदाभवं तद्दिनयवतोऽहम् ।
तावेव मे शाक्यकुलोद्भवेऽपि
पूज्यस्य पूज्यौ पितरौ प्रयत्नात् ॥ ३७ ॥

इति विविधधर्ममूलं
गदितं सुगतेन भिक्षवः श्रुत्वा ।
गुरुसेवाव्रतसदृशं
नान्य ममन्यन्त सदृत्तम् ॥ ३८ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
श्यामाकावदानमेकाधिकशततमः पल्लवः ॥ • ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཙ་གཉིས་པ།

དམན་པའི་སྤྱན་པས་སྤྱོ་བོ་དམན་པ་ནམས་ཀྱི་གཏུང་པ་སེལ།
ཚུལ་བྱིས་ས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོ་བོ་དམན་པའི་ཡིད་དག་ཚེས་པར་བྱེད།
ཤེས་རབ་སྤྱོ་བས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དཔེན་པ་དང་ཐུལ་གཏི་ཐུག་འཕྲོག།
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་འཛིགས་སྤྱ་བའི་འཛིགས་པ་རྫོག་པར་བྱེད། 1

ཆོས་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་མཉན་ཡོད་ན། དག་པ་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱན་ཅིང་།
ཐུལ་བ་ཐུལ་བྱེད་ཆལ་བཞུགས་ལ། དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་སྤྱན་བྲིས་པ། 2

བཅོམ་ཐུན་ཁྲོད་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྤོང་བོ་དང་།
དག་སྤོང་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིན། བདེན་པ་མཐོང་བ་དག་ལ་བཀོད། 3

དེ་ཡི་ཞར་ལ་ལྟ་ནམས་ནི། འགྲུས་ཐུག་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་དུ།
བྲི་ཐུག་བཞི་ཡིས་བདེན་པ་ནི། མཐོང་བའི་སྤྱོད་ཉིད་རབ་དུ་ཐོབ། 4

ཀུན་ལ་པན་མཛད་ཁྲོད་ཀྱི་འདི། ལྟ་ཅིག་སྤྱོ་བའི་རང་བཞིན་ནས།
ཡོན་ཏན་བསོད་ནམས་ཐེས་འགྲོ་འཇ། སྤྱོ་བར་གོ་བས་པའི་རབ་དང་ཡིན། 5

དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་འདི་བཟོད་གསན། བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་སྤྱར་
གསུངས་པ།

བདག་གི་སྤྱོ་བྲོས་གཞན་པ་ནལ། གོ་བས་པས་ལྟ་ཅིག་སྤྱོ་བ་ཉིད། 6

ह्यधिकशततमः पल्लवः ।

दानेन दीनजनताव्यसनानि हन्ति
शीलेन तोषयति सज्जनमानसानि ।
प्रज्ञाबलेन च हरत्यविवेकभोद्धम्
बौद्ध्येण वारयति भौरुभयानि धीरः ॥ १ ॥

आवृत्यां सत्त्वकुशलं दिशन्तं धर्मशासनैः ।
जिनं जेतवनासीनं पप्रच्छुर्भिक्षवः पुरा ॥ २ ॥

भगवन् भवता शक्रो विम्बिसारश्च भूपतिः ।
भिक्षुश्चाज्ञातकौण्डिन्यः प्रापिताः सत्यदर्शनम् ॥ ३ ॥

लक्षद्वयं देवतानां तथायुतचतुष्टयम् ।
तत्प्रसङ्गेन संप्राप्तं सत्यदर्शनपाचताम् ॥ ४ ॥

स्वभावः सहजो वायं गुणः पुण्यान्वयोऽपि वा ।
जन्माभ्यस्तप्रसादो वा तव विश्वोपकारिणः ॥ ५ ॥

इत्युक्तं भिक्षुभिः श्रुत्वा भगवान् प्रत्यभाषत ।
सहजैव ममाभ्यासात् परोपकृतये मतिः ॥ ६ ॥

སྒྲིབ་འདིར་བདག་སེམས་ཅན་ལ། བན་པར་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་མཚར།

དྲག་ཏུ་གོས་ས་པས་མིང་གེདང་། སྤང་སོགས་སྒྲིབ་འདི་ལ་གྱུར། 7

སྒྲིབ་ཆེ་དེད་དཔོན་ལྟོ་བྱོམས་པ། དྲག་པོར་འབྲངས་པའི་དུད་མེད་དང་།

དོན་མཐུན་འབྲས་ཐུག་གཉིས་ཆེས་འབྲང་། ཅུ་གཏིང་དྲག་གི་ངོགས་སུ་བྱིན། 8

དེ་དུས་དུས་ནི་གནས་པ་བཞིན། འགྲོ་བ་ཟ་བ་ལ་ཆགས་པ།

འཛིགས་བྱང་ལུས་བྱས་སྦྱུང་ཆེན་ནི། བས་པ་ཞེས་པ་བྱང་བར་གྱུར། 9

སྒྲིབ་ཀྱན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་བཟོད་དགའ་དེ།

མཐོང་ནས་བདན་བ་ནས་པར་ཉམས། དེ་དྲག་དཀྱུགས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 10

གདོངས་ཡན་དེ་ཡི་ལུས་ཀྱིས་ནི། ལས་དག་ཀྱན་ནས་བསྐོར་བའི་ཆོ།

བསམ་བློར་དུས་ཀྱི་ཁ་སྐོར་གནས། དེ་དྲག་ནམས་ཀྱི་ཆོང་བཞོན། 11

ས་ལུས་ལྟ་ནམས་བཟོད་པ་ཡིས། ལུས་པའི་སྤྱ་ཐུན་དེ་དྲག་གིས།

ཆོང་བྱོགས་ཀྱན་ཁབ་ཅེད་པ། མིང་ཆེའི་སྤྱི་གྱི་བར་གྱུར། 12

དེ་དུས་མིང་གེད་ལྷག་གནས། ཐུགས་པའི་རལ་ཡན་ཞེས་པ་དང་།

དེ་ཡི་བྱོགས་པོ་སྤང་བོ་ཆེ། བན་དུ་རལ་སྤྱ་དེ་མོས། 13

ཀྱོད་པ་བྱོར་བ་ལ་ཆས་གིང་། ཡིད་ནི་མིང་ཆེས་བྲངས་གྱུར་པ།

དོད་པ་ཐུང་བྱོར་བ་གྱུས་བྱས་བའི། བདན་པ་དེ་དྲག་འེངས་པར་གྱུར། 14

अस्मिन् जन्मनि किं चित्रं मम सत्त्वहिते रतिः ।
अप्यभूत् सतताभ्यासात् सिंहहस्त्यादिजन्मसु ॥ ७ ॥

दाक्षिणात्याः पुरा सार्थवाहा गाढाग्रहाः त्रयः ।
जग्मुर्जलनिधे स्तौरं सार्धलक्षदयानुगाः ॥ ८ ॥

तस्मिन् काले जगद्ग्रासव्यग्रः काल इवापरः ।
अभूदजगरो घोरः कङ्कात्यः स्फारविग्रहः ॥ ९ ॥

ते तं सर्वजनायासं संचासमिव दुःसहम् ।
विनष्टैर्यथा हृष्टैव बभूवुर्घट्टिता इव ॥ १० ॥

भोगेन भोगिनानेन समन्तादेषिते पथि ।
निश्चेष्टाः कालवक्त्राग्रवर्त्तिनस्ते प्रचुक्रुशुः ॥ ११ ॥

तेषां मशेषचिदशस्तवैः शरणराविणाम् ।
आक्रन्दः सर्वदिग्ब्यापौ प्रोद्ययौ करुणस्वनः ॥ १२ ॥

यशःकेशरसञ्ज्ञोऽथ सिंहः शैलगुहाशयः ।
तं शब्दं मन्दरः श्रुत्वा तद्वयस्यश्च कुञ्जरः ॥ १३ ॥

आपन्नत्राणसन्नद्धौ करुणाकृष्टमानसौ ।
धीरावाजगमतुः सार्थसंरक्षणकृतक्षणौ ॥ १४ ॥

དེ་ནས་ཁྱང་ཆེན་རི་བོ་ཡི། ལུས་ཅན་དག་ལ་སེང་གེ་ཞེན།
 བྱམས་ཀྱིས་བསྐྱུན་ནས་སྐྱལ་ཆེན་ནི། སྟོག་དང་བལ་བ་དག་དུ་བྱས། 15

དེ་ཡི་སྟོག་ནི་འགྲོ་དུས་སུ། དབྱམས་ཀྱི་རྒྱུང་ནི་སྟོག་བྱེད་དག།
 རབ་དུ་འབར་བས་སེང་གེ་དང་། ཁྱང་བོ་དག་ནི་ཐལ་བར་བྱས། 16

དེ་ནས་དེ་ད་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་དག་ལུས་ལ་མཆོད་པ་འདི་སྟུང།
 མཆོད་དེན་བྱས་ནས་དེ་དག་གིས། བྱམས་པ་དང་འགྲོགས་སྟོགས་སུ་སོང་། 17

ང་ཉིད་དེ་ཆོ་དོན་མཐུན་ལ། སྟོག་སྟེར་སེང་གེ་དག་དུ་བྱུང།
 ལྷས་བྱིན་དག་ནི་སྐྱལ་ཆེན་དེ། སྤྱི་འདི་བྱ་ནི་ཁྱང་པོ་ཆེ། 18

སྟེང་སྟོབས་རྒྱ་བ་དེ་ཡི་སྟོན་པ་ལེགས་བྱས་རབ་དུ་གསལ།
 ཀྱུན་ལ་པན་པར་བྱེད་མཁས་བྲགས་ཤིང་ཆེན་པོ་དག་དུ་འོས།
 སྐལ་བས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐོས་ནས་དག་ལ་བ་ཐོབ་གྱུར་པ་འདི།
 དགེ་སྟོང་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་གིས་སོ་སོར་རབ་དུ་བསྐྱུགས། 19

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་འདི་དྲིལ་པ་བཞེད་པ་
 དཔག་བསམ་མ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་སེང་གེ་དེ་དྲིལ་པ་བཞེད་པ་འདི་
 ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཙ་གཉིས་པ་འོ།

ततः सिंहः समारुह्य गजेन्द्रं गिरिविग्रहम् ।
वेगान्निपत्याजगरं चकार गतजीवितम् ॥ १५ ॥

प्राणप्रवाससमये तस्य निश्वासमारुतः ।
चकार दहनोद्धारौ भस्मसात् सिंहकुञ्जरौ ॥ १६ ॥

तयोः शरीरपूजायै ततस्ते सार्थनायकाः ।
स्तूपं विधाय प्रययुर्दिशं स्तब्धशसा सह ॥ १७ ॥

अहमेव तदा सिंहः सार्थचाणप्रदोऽभवम् ।
महाहिर्द्वन्द्वतोऽसौ शारिपुचश्च कुञ्जरः ॥ १८ ॥

तत्तस्य सत्त्वशशिनः सुकृतप्रकाशम्
विश्वोपकारचतुरं चरितं महार्हम् ।
श्रुत्वा जिनेन कथितं प्रथमं सहर्षा-
स्ते भिक्षवः प्रतिपदं प्रशशंसुरेव ॥ १९ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सिंहावदानं द्व्यधिकशततमः पञ्चवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བགྱུ་ཙ་གསུམ་པ།

དོ་ཤལ་རབ་གསལ་བོས་མཆོག་ཅད་པན་དང་།
གདུགས་དང་ཇ་ཡབ་དཀར་བོས་འཇུག་པའི་དཔལ།
མཆོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་སྐལ་བཟང་དགའ་ལྗོན་གྱིས།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འི་ལེགས་བྱས་གསལ་བར་བྱེད།

ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པ་རབ་ཀྱས་པའི། མཐུན་གྱིས་པ་མཐོང་བ་ལས།
ཡ་མཚན་དག་སྤོང་ཆོགས་ལ་ནི། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤོན་གསུངས་པ། 2

སྤྱི་བ་གཞན་ལ་སྤྲོ་མེད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་གཟི་བྱན་མ་ཐོབ་ཀྱང་།
བདག་ལ་ངོ་མཚར་བཅས་པའི་དཔལ། ལེགས་བྱས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བྱུང་། 3

བྱང་གི་བྱོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེད་དག། རོ་ཇི་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་ནི།
རྒྱལ་པོ་ཕྱག་ན་དོ་ཇི་བཞིན། རོ་ཇི་གསུམ་པོ་ཞེས་བར་བྱུང་། 4

གྲོང་ཁྱེད་གང་གླུ་བདག་པོ་ནི། ས་བདག་ལྷན་པོ་བདུལ་ནས་དེའི།
བླ་མོ་སྒྲར་མ་ཞེས་བྱ་བ། དེས་ཐོབ་བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱིས་བཞིན། 5

དེ་ཡིས་དེ་ལ་བྱ་དག་ནི། ཉི་མའི་འོད་དང་མཚུངས་པ་བསྐྱེད།
གང་ལ་ནོར་བུའི་གདུགས་དག་ནི། བཀྲ་བ་རྣམས་ཅིག་སྤྱིས་པས་མཛོས། 6

अधिकशततमः पल्लवः ।

तारहारवरवस्त्रशेखर-
च्छत्रचामरसितस्मिताः श्रियः ।
दिव्यभोगसुभगाः सुखोत्सवैः
सूचयन्ति सुकृतं महात्मनाम् ॥ १ ॥

प्रवृद्धधर्म्मविभवप्रभावोद्भवदर्शनात् ।
विस्मितं भिक्षुसङ्घातं वभाषे भगवान् पुरा ॥ २ ॥

अप्राप्तानुत्तरज्ञानमहसोऽप्यन्यजन्मनि ।
बभूवुर्मम साश्चर्याः सुकृतव्यञ्जकाः श्रियः ॥ ३ ॥

वज्रवत्यभिधानायां नगर्यामुत्तरापथे ।
वज्रचण्डाभिधो राजा वज्रपाणि रिवाभवत् ॥ ४ ॥

गङ्गादिपात्रे नजरे मेरुं जित्वा महौयतिम् ।
तत्सुतां रोहिणीं नाम स सुधांशुरिवाप्तवान् ॥ ५ ॥

तस्यामजीजनत् पुत्रं स मित्रसदृशप्रभम् ।
चित्रं यस्य मणिच्छत्रं सहजातं व्यराजत ॥ ६ ॥

- དེ་ཡི་པམོད་ནམས་མཐུ་ཡིན། དག་དུ་བསམས་པས་ཉིར་གནས་པ།
ལྷ་ཡི་རྒྱན་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དག། རྩོད་ཁྱེར་པ་ཡིས་ཉམས་སྤྱོད་གྱུར། 7
- ཡོངས་སྤྱོད་དགའ་བའི་གོང་བུ་དེས། གང་ཕྱིར་གྱོང་ཁྱེར་ཡོངས་བཏང་བ།
དེ་ཕྱིར་ས་བདག་སྤྲས་དེན། དགའ་བའི་གོང་བུ་ཞེས་པར་གྱུར། 8
- པ་ཡི་མཆུག་དུ་རྒྱལ་སྤྱིར་ཐོབ། གྲགས་བརྒྱས་དེས་ཕྱོགས་ནམས་སུ།
འབྱུང་པོ་ཀྱན་ལ་རང་འདོད་ཀྱི། ཡོངས་སྤྱོད་ཐུན་ཐུམ་ཚོགས་པ་བཙུན། 9
- ཐོན་པོ་ཐོང་ན་ཐོང་ན་ཞེས། བྱ་བ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱུར།
ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སྤང་བ་ནི། བདག་ཉིད་ངན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། 10
- དེ་ཡིས་མེས་ས་བདག་ནི། ལྷན་པོའི་སྤྱོད་ཡིག་ནམས་ཀྱིས་དེས།
ཐོན་གྱི་གནོད་པ་བྱན་པ་ཡིས། གཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར་བྱས། 11
- ཁྱོ་བ་མཚོག་དུ་རབ་འབར་བ། འབྲལ་ལ་རྒྱས་ཤིང་གསོད་བཅོམ་དེས།
སྤྱོད་ས་རབ་རྒྱས་པས་པོ་ཉ་སྤྱོད་ས། བྱ་བའི་བྱལ་རབ་བཙུན་པ། 12
- བྱ་བའི་བྱ་ཁྱོད་དགའ་ཡི་བྱ། བདག་ཉིད་ངན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལས།
དཀྱིལ་འཁོར་ཉལས་པ་ཁྱོད་བྱས་ནས། གྲགས་བརྒྱས་དུ་བྱ་བའི་ཕྱོགས། 13
- མ་ཉམས་ས་འདི་རང་འདོད་ཀྱིས། རྩོལ་ཅིག་གཤའ་དེ་མ་ཡིན་ན།
རང་ཉིད་ཡོངས་ཁྱོད་མཐའ་འཁོར་དུ། ལྷབས་པའི་མགོན་དུ་བདག་གིས་བྱ། 14

तस्य पुण्यप्रभावेण सङ्कल्पोपनतः सदा ।

दिव्याभरणवस्त्रान्नभोगोऽभूत् पुरवासिनाम् ॥ ७ ॥

भोगपिण्डैः प्रियै स्तेन यस्मात् सम्पूरितं पुगम् ।

स तस्मात् प्रियपिण्डाख्यः क्षापते रभवत् सुतः ॥ ८ ॥

पितुरन्ते समं प्राप्तराज्यः प्राज्ययशा दिशाम् ।

दिदेश सर्वभूतानां स्वच्छन्दां भोगसम्यदम् ॥ ९ ॥

दुर्मति दुर्मति नाम मन्त्रौ तस्य विरक्तताम् ।

प्रययौ गुणविद्वेषः स्वभावो हि दुरात्मनाम् ॥ १० ॥

मेरुं मातामहं तस्य गूढलेखैः स भूपतिम् ।

पूर्वापकारस्मृत्येव चकार समरोन्मुखम् ॥ ११ ॥

स दूतैः सहस्रोद्भूतमन्युः प्रज्वलितः परम् ।

सन्दिदेश बलोत्सेकात् दौहित्रनिधनोद्यतः ॥ १२ ॥

दौहित्रः शत्रुपुत्र स्वं त्वत्पित्रा मदनात्मना ।

भण्डलं खण्डतां नीत्वा हृता कीर्तिरिवात्मजा ॥ १३ ॥

आच्छिन्ना मुर्वरौ मेतां प्रयच्छस्वेच्छया न चेत् ।

स्वयमेत्य करोमि त्वां प्रत्यस्तशरणातिथिम् ॥ १४ ॥

མཐེས་ཀྱིས་ནི་རབ་བཟུན་པ། དེ་དག་ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག།

སྤྱིས་བོ་རྒྱལ་ལ་སྤྱིང་ཇི་བས། དེ་ཡ་དང་བར་བྱེད་ལ་སོང་།

15

དམག་དཔུང་རིང་ཞིང་གཡུལ་གྱི་ནི། སྤྱུས་ས་ལ་ཆས་དེས་བྱུང་གིས།

གང་གཞི་འབྲས་ན་གནས་པ་ཡི། མཐེས་གྲོང་བྱིར་དག་དུ་བྱིན།

16

སྤོན་པོ་གཡོག་སྤེ་དང་བཅས་པ། དེ་ཡི་ཀུན་དོག་ཅེ་དགའ་ཡིས།

ལྷ་ཡི་ཆས་ནི་རབ་འབྱུངས་པ། ས་བདག་རྒྱན་པོས་མཐོང་བྱར་ནས།

17

འདི་ནི་ལྷ་ཞེས་ངེས་བྱས་དེ། རང་ཉིད་དེ་ཡིས་བྱང་སོང་ནས།

མཆི་མཐུག་ཅིང་མགྲིན་པར་བརྒྱང་། རིན་ཅན་ཀུན་གྱིས་རབ་དུ་མཆོད།

18

དེ་ཡི་གྲས་པས་མཆོད་པ་དེས། རང་གི་གྲོང་བྱིར་བྱིན་ནས་ནི།

འཛམ་གླིང་ཕྱི་བོ་རྣམས་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་རབ་བྱས་ལྷག་པར་བརྒྱབས།

19

དེ་སྤྱོད་ཕུན་ཚོགས་ལ་མཆོད་དེ། དགེ་སྤྱོད་གསུམ་རྣམས་བྱལ་བ་ནི།

ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ། དེ་ཡི་ཕུན་ཚོགས་བྱ་མཆོན་གསུངས།

20

བར་ཁ་སིར་སྤྱི་གནད་དེ། བྱམ་ཟེ་ཙུག་ཅན་ཞེས་བྱུང་།

དེ་ཡི་ནད་གྱིས་གཟིར་བ་ཡིས། རང་སངས་བྱས་ལ་སྤྲོད་དག་ནི།

21

བསོམ་པའི་མཚན་ས་ལ་བྱུག་པར་བྱས། གཏུང་བ་གང་ལ་གཏུགས་ཀྱང་བརྒྱང་།

བསོད་ནམས་དེས་བྱལ་གཏུགས་ཅན་དེ། ལྷ་ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་བྱུང་།

22

मातामहेन सन्दिष्ट मेतदाकर्ण्य भूपतिः ।
जनसङ्ख्यकारुण्यात् तं प्रसादयितुं ययौ ॥ १५ ॥

सन्धिविग्रहसन्नद्धः स नौभिर्दूरसैनिकः ।
मातामहपुरं प्राप गङ्गापुलिनसंश्रयम् ॥ १६ ॥

सामात्यभृत्यवर्गस्य तस्य सङ्कल्पलीलया ।
उद्धृतं दिव्य माहारं दृष्ट्वा मेरुर्महोपतिः ॥ १७ ॥

देवोऽयमिति तं मत्वा स्वयं गत्वा तदन्तिकम् ।
कण्ठग्रहोच्छलद्वाघ्यः सर्व्वरत्नैरपूजयत् ॥ १८ ॥

प्रणयान्मानितस्तेन स गत्वा नगरौ निजाम् ।
दिव्यभोगोद्भवोदग्रं जम्बुद्वीपजनं व्यधात् ॥ १९ ॥

तच्चरितं जिनः पृष्टो भिक्षुभिः सम्पदं प्रति ।
सर्व्वज्ञोऽप्यवदत्तेषु तस्य सम्पत्तिकारणम् ॥ २० ॥

वाराणस्यां स विप्रोऽभून्मूलिकाख्योऽन्यजन्मनि ।
तेन प्रत्येकंबुद्धस्य रोगग्लानस्य भेषजम् ॥ २१ ॥

स्वास्थ्यवधिं कृतं चित्रच्छत्रञ्च धृतमातपे ।
तत्पुण्याच्छत्रवान् राजा सोऽभूद्दिव्योपभोगभाक् ॥ २२ ॥

ང་ནི་དགའ་བའི་གོང་བུ་དེ། རྒྱོང་ན་དེ་ཡང་ལྷ་ས་བྱིན་ནོ།
 ཞེས་པ་བཅོམ་ལྷན་གྱི་གསུངས་པ། ཐོས་ནས་དགེ་རྒྱུ་ཡ་མཚན་གྱུར། 23

ཀྱེ་མ་གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་འཛིན་དང་འབྱོར་བའི་མཐུ་དང་ནི།
 ལྷ་ཡི་ཉེ་བར་ཁོངས་སྤྱོད་སྒྲུབ་བཟང་སྲིད་པའི་བདག་པོ་དང་།
 ཡིད་དུ་གནས་ཤིང་ལྷ་ག་བར་གྱུར་བའི་གདུང་བར་རྒྱུང་བ་དག།
 རྒྱུབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདོན་པ་དེ་དག་བསོད་ནམས་ནས་འབྲུལ་ཡིན། 24

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོའི་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དགའ་བའི་གོང་བུ་དེ་དོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷེ་བརྒྱ་ཙུ་མ་ལོ། ॥

प्रियपिण्डोऽहमेवासौ देवदत्तश्च दुर्मतिः ।
श्रुत्वेत्युक्तं भगवता भिक्षुवो विस्मयं ययुः ॥ २३ ॥

यद्विस्मयावहमहो विभवप्रभाव-
दिव्योपभोगसुभगं भुवनाधिपत्यम् ।
दीर्घामयाश्रयघनव्यसनावसन्न-
संवाहनोद्धरणपुण्यविजृम्भितं तत् ॥ २४ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
प्रियपिण्डावदानं अधिकशततमः पक्षवः ॥ ० ॥
